

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

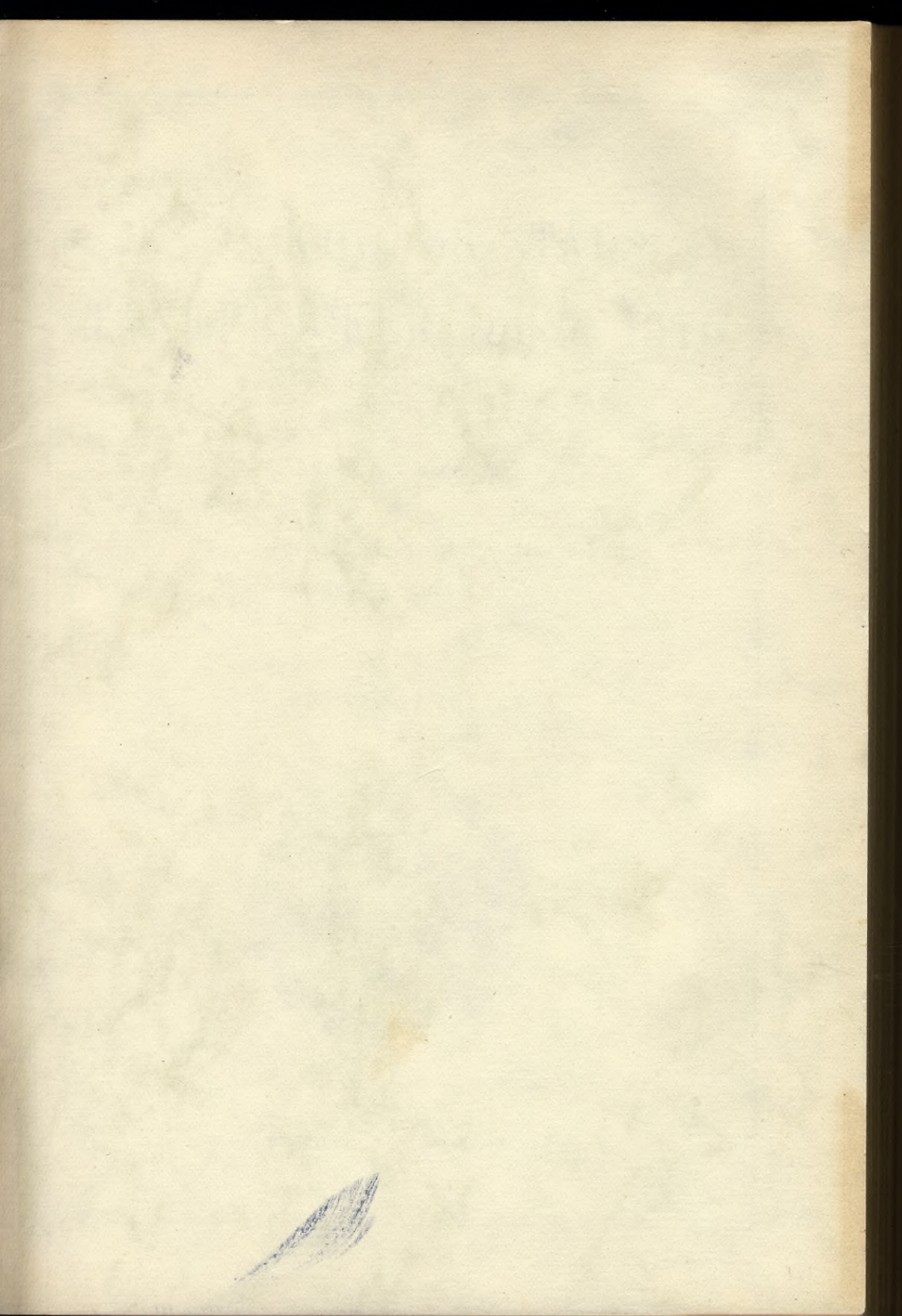
100162 0626

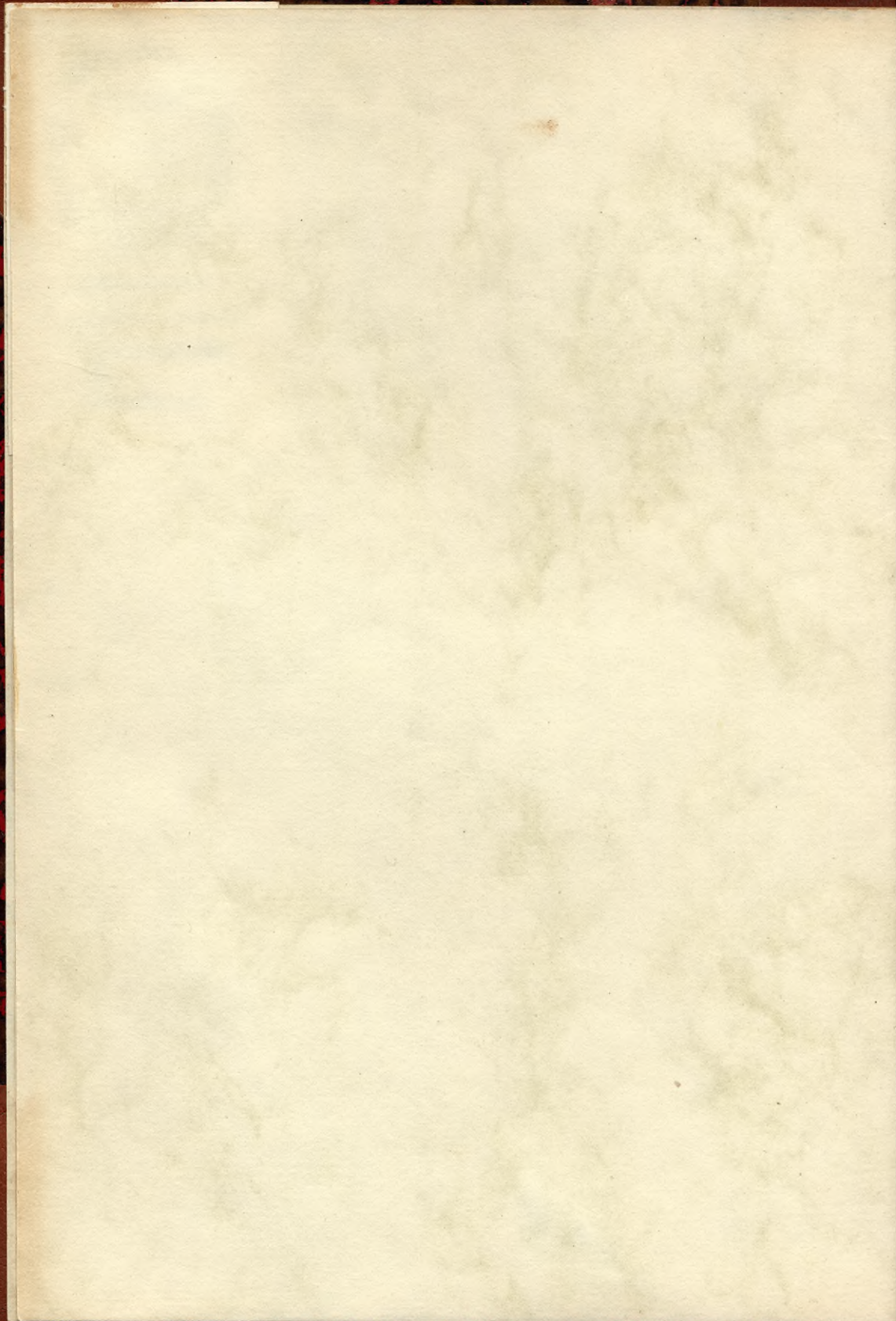

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

*Kommunalråd
Sv.*

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1568—1575

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1941
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

Pris: 35 kronor.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1568—1575

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1941

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

893588

STOCKHOLM STADS
BOKFÖRKLÄMNING

Stockholms stads bokförläggning
och tryckeri
Sjögren & Co. AB
Sjögrensgatan 10
Stockholm

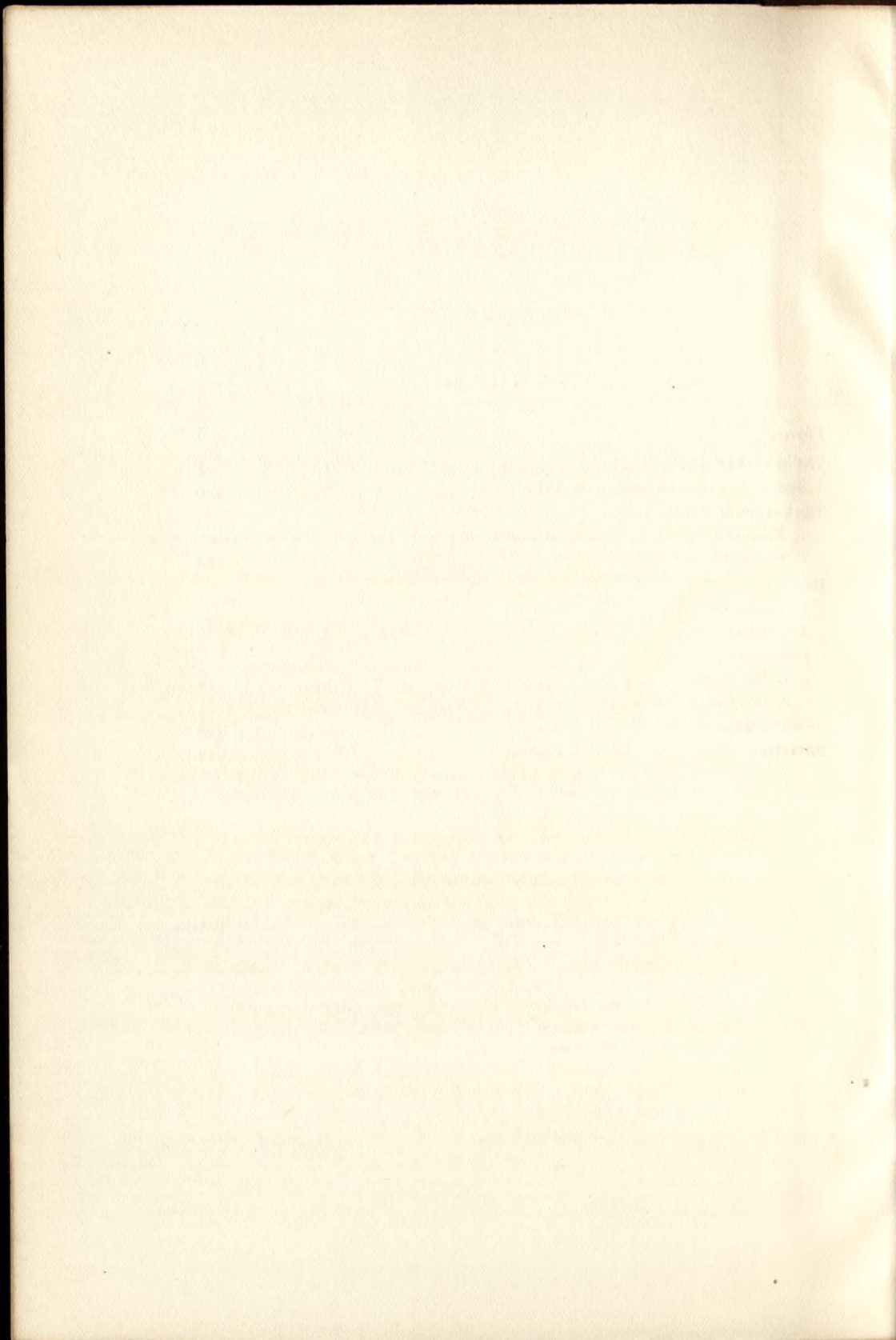
1911

STOCKHOLM STADS
BOKFÖRKLÄMNING

INNEHÅLL.

Förord	VII
Tänkeböcker 1568—1571	1
Bilaga: Nils Brasks memoriale 1570	160
Tänkeböcker 1572—1575	
1. Koncept	201
2. Renskrift	426
Register	
Personregister	641
Yrkesregister	710
Ortregister	
1. Stockholm	719
2. Orter utom Stockholm	721
Sakregister	732
Rättelser	742

FÖRORD.

I huvudserien av Stockholms stads tänkeböcker finnes en lucka, omfattande slutet av år 1571 och hela 1572. Den del, som börjar med 1568 och som från detta år innehåller blott sporadiska anteckningar från fyra särskilda rättegångstillfällen och för 1569 upptager målen utan bestämd ordningsföljd (jfr nedan s. 39), går nämligen fram blott till augusti 1571, och den därpå följande volymen börjar först med året 1573 och sträcker sig till juli 1575.

Manuskriptet för förstnämnda period utgör en foliovolym, som är bunden i ett samtida band av brunt pressat skinn, vilket i senare tid lagats i ryggens övre och nedersta delar. Innehållet har ursprungligen bestått av 296 blad, av vilka 254 äro folierade och de efterföljande blanka (det sista fäst vid bakpärmen). Av de folierade bladen upptagas de 23 första av ett nära samtida, men ofullbordat register, och själva texten börjar på sidan 24 v. Den avbrytes emellertid på det 74:e bladet för att fortsätta fol. 125 v., 131—204, 210, 212—247 och 252—253. Mellanliggande blad äro oskrivna. Vid fol. 139 finnes inhäftad en lapp och vid fol. 143 en annan, som ej ingå i folieringen. Före de sista blanka bladen äro inskjutna åtta blad av annan papperssort, vilka innehålla ett senare gjort register över de personnamn, som ingå i textens rubriker.

Tänkeböckerna 1573—1575 äro samlade i ett band av svart pressat svinläder, som försetts med modern rygg. De omfatta 146 blad, av vilka 1—145 sedan gammalt folierats, varvid likväl ett blad mellan 52 och 55 överhoppats (det andra har ursprungligen haft siffran 53, som ändrats till 54), medan däremot två bära siffran 76 (resp. 76 $\frac{1}{2}$). Fol. 2, 84—85 och 141—145 samt det ofolierade bladet i sista lägget äro blanka. Framför det sistnämnda hava inhäftats fjorton blad av annan papperssort, vilka innehålla ett register, liknande det, som omnämnts i slutet av föregående stycke. Ett fåtal registeranteckningar förekommer likaledes på pärmens insidor.

Emellertid är materialet icke uttömt med dessa båda volymer. Från 1570-talets början föreligger också en serie koncepttänkeböcker, som av många skäl förtjänar beaktande. Början är intressant även ur den synpunkten, att den tydligt visar, var-

ifrån initiativet till sagda serie kan härledas. Den vid årsskiftet 1569—1570 nytillträdande stadsskrivaren Nils Hansson Brask har nämligen efterlämnat en minnesbok, som begynner i form av en privat dagbok, upplagd själva nyårsdagen 1570, då han ännu befann sig på sin gård i Östergötland, men vilken han fortsätter efter ankomsten till Stockholm på så sätt, att han däri inför anteckningar om de mål vid Stockholms rådstugurätt, vilka hans tjänst ålade honom att protokollföra. När detta sedermera skedde, sovrades dock materialet, av vilket en del alldeles utelämnades och återstoden mestadels omredigerades. I de ursprungliga annotationerna föreligger alltså ett primärmaterial, som bortsett från det rikare innehållet ger direkt ledning vid bedömandet av den renskrivna seriens redaktionssätt. Minnesboken går emellertid fram endast till slutet av 1570, och någon fortsättning för år 1571 är icke bevarad. I sitt nuvarande skick består den av 51 blad i smal folio, som i sen tid kartonnerats och paginerats med blyerts (några siffror ifyllda med bläck). Innehållet har i dess helhet nedan avtryckts som bilaga till den officiella tänkeboken, till vars motsvarande partier i tillämpliga delar hänvisningar gjorts i och för jämförelser.

Nils Hansson befordrades den 19 juni 1572 till borgmästare, och till hans efterträdare utnämndes Tileman Abraham, vilken samma dag fick kunglig fullmakt som stadsskrivare och »syndicus». Denne har tydligen tagit exempel av företrädaren och redan från början gjort fortlöpande annotationer, som resulterat i verkliga konceptprotokoll. Från de första månaderna av hans ämbets-tid finnas dock härav i behåll blott några fragment, som emellertid i saknad av motsvarande renskrift utgöra de enda bevarade protokollen från hela 1572. Tillsammans med fortsättningen för tiden januari—juli (och september) 1573 hava de i rådhusarkivet sammanbundits i ett modernt band med kalvskinnsrygg, som innesluter fyra, resp. 57 blad. Efter inbindningen hava tillkommit ytterligare några fynd ur dittills oordnade samlingar, varigenom protokollet från 1572 kunnat suppleras, så att det nu omfattar tiden från 13 oktober till årets slut (jänte några odaterade fragment sannolikt från någon månad dessförrinnan). Ännu obundna konceptprotokoll föreligga i fortsättningen för tiden augusti—december 1573 (28 blad), medan från 1574 blott finnes ett enda löst blad, som tydligen härrör ur en nu förlorad volym. För 1575 äro bevarade två lösa lägg. Av dessa innehåller det första (88 sidor) protokoll från 3 mars—24 juli och det andra från 5 oktober—5 december. Detta sista lägg, som i slutet upptager protokoll även från 1576, har dels en paginering, som begynner med 1, dels en (likaledes modern) foliering, som börjar med 23. Den sistnämnda synes giva vid handen, att ett nu förlorat lägg, som bör hava innehållit protokollen från augusti och september månad, omfattat 22 blad.

Som allmänt omdöme om dessa konceptprotokoll kan sägas,

att de, bortsett från det personliga inslaget i Brasks Memoriale, förete samma karaktär som detta. I dem ingå sålunda även kriminalprotokoll (i marginalen betecknade med ett stort C), som saknas i renovationerna, och även i de delar, som sedermera renskrivits, hava ofta betydliga ändringar vidtagits vid utskriften. Under sådana omständigheter har det befunnits nödvändigt att vid utgivningen medtaga båda redaktionerna även i de delar, där texterna sammanfalla. Enda undantaget från denna regel har gjorts med in extenso införda brev, som tryckts blott efter konceptens lydelse men med hänvisningar till och från motsvarande ställen i renskriften. Det säger sig självt, att utslutningarna verkställes först efter noggrann kollationering, av vilken framgått ordrätt överensstämmelse mellan de båda texterna.

En oundviklig följd av det valda publikationssättet har blivit den oproportionerligt stora tjocklek, som utmärker det nu föreliggande bandet i jämförelse med de tidigare utgivna. Materialet för åren 1568—1571 räckte ej till för fyllandet av ett normalt band men blev tillsammans med de dubbla protokollen från åren 1572—1575 tyvärr alltför omfattande för att den tryckta volymen skulle kunna undvika en viss otymplighet, som härmed får sin förklaring och ursäkt. Beträffande utgivningen må för övrigt anföras, att i vissa delar tolkningen av texten stött på svårigheter, som i någon mån varit omöjliga atthelt övervinna. Detta gäller framför allt de dock fåtaliga ställen, där pappersröta åstadkommit verkliga lakuner, men flera partier av konceptprotokollen hava på grund av liknande orsaker blekts ända till gränsen för oläslighet. Renovationerna äro däremot visserligen prydligt utförda med läslig och jämn handstil, men även dessa innehålla understundom i likhet med koncepten ställen, där språket är svårtolkat. I de delar, där detta är avfattat på platttyska, har jag anmodat docenten, fil. doktor Hans Reutererona, om kontrolläsning, och begagnar härmed tillfället att för hans benägna biträde uttrycka min erkänsla, i förhoppning att våra gemensamma bemödanden skola befinnas något så när tillfyllestgörande.

Allt sedan undertecknad övertog utgivningen av tänkeböckerna, hava registren uppgjorts efter ett schema, som utarbetats av framlidne riksarkivarien Emil Hildebrand för den av honom redigerade första delen (1474—1483), och som för sin tid hade obestridliga förtjänster. I denna uppställning har jag hitintills gjort ingen annan förändring än att jag tillagt ett yrkesregister. Det är också enligt min mening ändamålsenligt, att registren till de olika delarna av samma serie så vitt möjligt förete en yttre likhet, som möjliggör deras likformiga begagnande. Otvivelaktigt kan likväl sägas, att en serie, som sträcker sig över århundraden, kan ändra karaktär och att vad som har befunnits lämpligt för den första delen, därför icke med nödvändighet blir det för alla de följande. I detta avseende förhåller

det sig emellertid så att tänkeböckerna för större delen av 1500-talet icke mycket skilja sig från sina föregångare i slutet av det femtonde seklet. Men från och med 1570-talet äro förändringar i vissa hänseenden skönjbara. Vimlet av personer i Johan III:s Stockholm har en avsevärt annan sammansättning än tidigare, och särskilt äro inslagen från icke borgerliga kretsar samt landsbygden och utlandet talrikare än förut. En uppdelning av yrkesregistret i vissa grupper har därför synts medföra en större överskådlighet än en odifferentierad alfabetisk uppställning kan skänka. Även sakregistret har ansetts behöva en omgruppering, som är motiverad bl. a. av innehållets alltmera påtagliga karaktär av huvudsakligen dombok. Härvidlag har visserligen kunnat tänkas flera tillvägagångssätt, men det valda har haft sin särskilda orsak. För ett par år sedan började genom stadsarkivets försorg utgivningen av en ny serie tänkeböcker (från och med 1592), och registret till den utkomna första delen företedde särskilt beträffande sakregistret ett annat utseende än det i de tidigare serierna vanliga. I överensstämmelse med vad jag ovan uttalat om önskvärdheten av en viss kontinuitet, har jag därför ansett att, om en ändring skulle vidtagas, denna i det stora hela borde anpassa sig efter den sålunda givna förlagan för att vinna anslutning åtminstone till den senare tänkeboksserien, när anpassningen bakåt ej längre upprätthölls. Därmed har jag likväl avsett endast det egentliga schemat och har rörande detaljerna tillåtit mig en något större frihet, som för övrigt påkallats även av materialets olika beskaffenhet. — Till följd av att tryckningen i föreliggande del omfattar såväl koncept- som renskrivna protokoll med visserligen icke helt, men dock ofta sammanfallande texter, avse registerhänvisningarna till olika pagina-siffror ej sällan samma saker eller personer, omnämnda på två tryckställen, som beröra ett och samma händelseförlopp. Det hade måhända varit önskvärt att på något sätt antyda, när så är fallet, men jag har icke kunnat finna någon lämplig typografisk anordning för ändamålets vinnande och får därför nöja mig med att påpeka förhållandet. På antalet hänvisningar får således utan närmare undersökning inga slutsatser dragas rörande t. ex. en viss företeelses större eller mindre frekvens eller huruvida en person använts för ett och samma uppdrag blott vid enstaka tillfällen eller oftare.

Stockholm i oktober 1941.

Joh. Ax. Almquist.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1568—1571

Stochålmz stadz tenkeboock

[1]

anno

[1568—]1569¹.

Jöns swarffueres erffuinger.

[24 v.]

Anno 1568 then 24 julij komme för sittende rätten på Stockholms rådhus salige Jöns swarffueres erffuinger, som war först hans broder Matz Jönson aff Sastemala i Wåhemäst by och seden hans süskene barn aff två syster, som war Matz Jacobson skomakere och hustru Birrittha Rasmus Olsons aff then ene och Anne Nilzdotter samt Malin Oluffzdotter aff then andre systren, bekende och fulkomligen tilstode, att the medh hustru Birrita, förbemelte Jöns swarffueres efftherleffuerske, vthi theße eftherskriffne gode mänz närware, som är Laße Gregerson, Måns Hareldson, Michel Oluffson och Philpus Person, um then halfdeel, som them i arff fallen är effther förbemelte Jöns, såledis förlychte äre, att förbemelte hustrv Birrittha haffuer giffuit them tilhope för theris andeel, både för löst och fast, sexhundrede marck ortiger till att skiffte sig emillen efther lagen, ther till ändhå sware till all bewyslig gäldh. Therföre affhende the sig och sinom arffuom samme arff och tilagnede the både vthi löst och fast förbemelte hustrv Birritta och hennes erffuinger vthen allt wýdere hinder, clander och tiltal att niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äge.

¹ Senare tillskrivet: Item 1570, 1571.

[25]

Pauel Jonson, Oluf Engelbrechtson.

Anno 1568 then 22 aprilis kom för rätte Pauell Jönson fischere, bekende och gaff till kenne, att han medh sin stiuftson Oluf Engelbrechtson war aldeles well och fulkomblichen förlichtt om all then arfdeell, som them emellen tilfallen war effter samme sin stiuftsons modher. Tertill vplott och öfuergaff han för:ne sin stiuftson Oluf Engelbrechtson sitt huß och liggende grund, belegit östens-till vdj Helgeliichamens grend på norre sijden i grendenn öffuerst vdj hörnet medh ehn liten tasche offuen medh muhren, medh sådane wilchor och bescheed, att bemelte Oluf Engelbrechtson therföre schall plichtig ware till att suare till all skuld och geld, såsom Pauell Jönson och hans framblidne hustru, samme Oluf Enge[bre]chtsons modher, androm till att betale skillig ware kunne, affhendendes förthenschuld sich och sine arfuinger samme huß och solenniter til eguede thett Oluff Cemetson [sic] vt patet in literis.

[25 v.]

Christoffer Olson och Tileman Abraham

sampt theris mederffuinger

och hustrv Elin, Suen Nilsons eftherleffuersche.

Anno M. D. LXVIII then xi nouembris, then tyd̄h w̄y såthe för rätte på wår rådstuge, närwarandes theße eftherskriffne ädle och stränge herrer sampt ärlige, wälbyrdige gode männ af adel, som är her Bengt Gylte till Påtorp, her Hans Kÿle till Erstawÿck, riddere, Peder Bagge till Söderby och Nilz Clæson till . . . ¹ af wapn, thå kom för oß then högborne furstes och herres, her Carlz, hertigh till Södermannelandh, wår nådigiste herres troo mann och hoffmästere, ärligh, manhaftig och wälförståndigh Christoffer Olson och gaf clagendes tilkänne, huruledis hustru Elin, framlidne Suen Nilsons eftherleffuersche (emot then doom hon rede nesten för tw åhr seden fick af the gode männ i konungz nämpdh, ² thesligist emot then wenligh förlykningh, som han vthi många gode männz närware seden hade giort med henne) ingelunde wille lathe honom fölie eller bekomme then deel honom och hans medarffuer efther Swerigis beschriffne lagh och med all rätt erfue boorde efther förbemälte salige Suen, som warit haffuer hans faderbroder, vthen gör honom häremot all förtreeth och hinder, inthet achtendes huar-

¹ Tomrum är i ms. lämnat för sätesgårdens namn.

² Denna dom föll 1567 ¹²/₈. Se Hist. handl. 13: 1 (1892), s. 300.

ken lagh eller rätt *etc.* Thå sporde wÿ förbemälte hustru Elin åth, för huars schuldh hon *thette* gjorde. Swarede hon, att Christoffer skulle haffue inne medh sigh en systerdeel, som salige Suen för längst i arf tilfallen är. Thå lade Christoffer i rätten en gammel schrift, clarlige nogh förmälendes, huruledis samme arf tilförende vthi gode mänz närwaru är efther lagen rätt skift, och sade, att han ofte hade budit salige Suen sin anparth, huilken inthet schall haffue sköth therum, althenstundh *thet* föge war, som något förslå kunne. Menn efther hustru Elin nu fordrer ther vpå, tilbödh han sigh gärne wele lathe henne såwål i *thette* som all annen måtte bekomme all then deel henne medh rätte bör, begärendes att honom motte *thet* samme wederfares af henne. Så efther förbemälte hustru Elin inge andre insager hade, som något kunne gilles eller göre till saken, therföre blef henne alffuarligen befalet och tilsagdt, att hon nu inthet wÿdere hinder skulle göre förbemälte Christoffer och hans mederffuinger häruthinnen, vthen ware plichtig att lathe them efther Swerigis lagh (then wÿ alle äre vndergiffne) bekomme halfparten vthi allt *thet* salige Suen Nilson åth och eftherlatidt haffuer både vthi löst och fast, vthen stadz eller innen och huarest *thette* helst vpspanes kan. Och huadh förbemälte salige Suen vthi *thet* hws Matz Giöck åth haffuer kan förbygdtd haffue, theruthinnen schall förbemälte Christoffer med sine mederffuinger såwål som vthi all annen deel, som salige Suen haffuer efther latidt, bekomme sin andeel efther lagen. Till thett sidzte, efther the gode männ i konungz nämpdh haffue tilförenne dömpdt oftebemälte Christoffer Olßon och hans mederffuinger haffue rätt att löse förbemälte hustru Elins halfparth vth i samme hws hon boor vthi, efther the schäl, som theris doombref förmäller, så kunne och wethe wÿ icke heller sådent medh någen rätt att förandre eller ogille, förbiudendes förthenskuld oftebemälte hustru Elin och alle andre att göre förnempde Christoffer häremot wÿdere hinder widh *thet* straf, som lagen förmäller både vm then som brÿter konungz, så och wår doom. Actum loco & tempore vt supra.

In individue trinitatis nomine.

Gerdt Bandt.

Anno 1569 thenn 9 maij er kommen för börgmestere och rådher i Stocholm ehn tÿsk köpswenn, benempdt Gerdt Bant, och för

tem tilkenne giffuit, hureledes att han haffde alztingens fulmechtige giordt en benempd Jören Macheprangh, borgere i Refle, och Heine Witte till att vpkreffie vtaff en benempd Theus Oldendorp 3464 marc, såsom han sich sielff hade förplichtet medh sin eigen handtschrift att betale effther then tidh, som ther vdinnen war förmeldt, ehuar man honum kunde antrefte. Och vpå thett att sådane handtschrift icke måtte bliffue slett om intet, om för:ne Gerdz fulmündighe något menskligt skee eller wederfares kunde, förre en hon aldelis bleffue betalet, haffuer han begäret, at sådane handtschrift måtte ord ifrån [ord] bliffue schriffuin i stadzens tenckebook och hans fulmündighe medh borgmestere och rådz breff och stadzens insehle till thes bätthre wisse förseedde, och haffuer samme handtschri[t] lydt ord ifrå ord, såsom her effter folier:

[27 v.] Jch Thewes Oldendorp bekenne mit dieser meiner eigene handtschrift, datt jch sköldigh bin dem ersamen gesellenn Gerdt Banten dredusent feherhundert feher vnd sexich marc ortigh, welche 3464 marc ortigh jch vnnd min husfruwe Gehrde gelaffuen vnd willen ehm gefuen vff diese negstkunfstighe ostern dusent marck vnnde de reste auf negstfolgende pingstenn ahne ienigh insaghe vnd skaden bringer dieses breifues, mahner deß geldes, wor datt sy. To der warheit ist dýt min eigen handt, do mit meinem gewonlichen pitzer vorsiegelt. Gegefuen vnd geschrefuen in Nýkepungh anno 1568. Adh denn 6 februarij.

Tomus Person, Oluf Joenson.

Anno 1569 thenn 9. maij kom för ett sittende råd vpå Stocholms råstuffue beskedeligh man Tomus Personn, vår medborgere, och medh hand och mund, så och medh sin hustrus godhe ja och fulle samptýeke vplatt ett sitt sthenus fornumbstigh man Oluf Joenson busseskittere, huilchit liggende áhr offuen för Sancte Nicolaesze port på Slotzbacken emellen framblidne Bencht guldsmed och finske her Erichs huß, thett han medh sin hustru Elin Persdotter effter hennes förre man Matz sadelmachere vdi laghligit giftemáhl bekomit hade, huilchit laghligit budit och ståndet war, för 400 marc ortiger, huilche penger för:ne Tomus bekende sich redeligen och till fulle nöye och godh betalningh vndfångit och vpburit hafue. Tý affhende han sich, sine hustru, sine och hennes arffwinger samme huß och tilegnede thett för:ne Olof Jonson och

hans arffwinger till att niute, bruche och behålle frijtt, oelandrat och obehindrat till laghlice fulfångne ewerdelighe ägher.

Johan Mackfassun, Wolter Richartson,
skotter.

Anno 69 then . . .¹ maj kom på Stocholms rastuffue en skotte, benempd Johan Mackfasson, och gaff för ett sittende rådih till kenne, att han hade solt en sin landman, benempd Walter Richartson, sin huß och arff i Leÿcht, begärende ther vpå Stocholm radz bref och segels stadfestelse, och haffuer breffue[t] lÿt vt sequitur: Universis ac singulis, quibus patentes hasce meas literas offerri contingat, ego Iohannes Makfasson scotus, filius et hæres quondam Daudis Makfasson, habita cuiusque dignitatis, ratione notum facio et præsentium literarum uigore testatum uolo me iure proprio spontane et libera uoluntate uendidiße honesto ac probo uiro Vualthero Richartsson scoto pro se ac suis hæredibus in perpetuum possessionem ementi ædes meas in ciuitate regni Scotiæ Leicht, sitas inter ædes Vuilhielmi Faster et Archimbaldi Pennekuik una cum proximo meo horto, ad habendum, tenendum, possidendum et quicquid prænominato Vualthero et ipsius hæredibus deinceps placuerit perpetuo faciendum cum omnibus ac singulis ædibus tam in longitudine quam in latitudine, una cum horto et omnibus ac singulis, quæ dictæ ædes supra uel infra uel intra se integre continent, pro trecentis thaleris germanicis. Quod prætium mihi Johanni Makfasson plene solutum ac numeratum est a sepius iam dicto Vualthero eoque prætio contentus omnino sum. Quare abalieno mihi et omnibus meis hæredibus uiuentibus et uicturis et addico sæpius nominato emtori Vualthero Richartsson scoto eiusque hæredibus in perpetuum possessionem dictas meas ædes cum horto et reliquis, quæ ad < dictas > easdem ædes et eundem hortum spectat. Et hanc meam uenditionem et omnia ac singula supra-scripta perpetuo firma ac rata habebo ac tenebo nec contra faciam uel ueniam per me uel per alium aliqua causa uel ingenio, de iure uel de facto, sub crimine et pœna infamiæ ac periurij. Obligo etiam me harum literarum uigore ad renouandum hasce nostri contractus literas in ampliori forma toties quoties sæpius nominato emtori Vualthero Richartsson ita opus uideatur.

[28 v.]

[29]

¹ I ms. är tomrum lämnat för dagbeteckningen.

Hans Kranck, Torkil Birgieson.

[29 v.] Anno 1569. thenn 22 majj kom för rätte welförsichtigh man, gamble Hans Kranck, å retten rastugudagher och medh ett betencht och moodh [*sic*], så och medh sin neste erfuingers och sons jaa och fulle samptÿcke och medh hand och mundh beskedligh man Torkill Birgiesonn ett sitt stehensuz och liggende grund öffuerst vdj Gråmuncke grend på södre sydann rette hörnhusett för 2000 marc ortiger, huilche pengher han bekente sich redeligen ware betalede och att han then¹ yterste med thenn förste till fulle nöÿe och aldeles effter sin wilie vpburit och anammet hade. Tÿ affhende han sich, sinom son och erffwingom samme huß och vplott och tilegnede thett med all theß tilbehörningh, frije murer och grund, offuen och nähenn, medh bodher, kellere och stuffuer, winder och all annen bygningh, som ther med rette nu tillÿdhe och aff alder tillÿt haffue, förbemelte Torckell Birgiesonn och hans arffuinger för ett fult, fast och stadigt köp till att niute, bruche och behålle, aldeles frijtt, oclandrat och obehindratt för sich, sin son och erffuinger och alle [30] andre, så well födde som ofödde, till laghlighe fulfångne euerdelighe ägher. Och er lengden ned åt grenden på samme huß 62¹/₂ all[n] och ett quarter, bredden wed Westre långatun 10¹/₂ alnn, huilchit huß och laghlighe budit, laghstondit och hembudit är och fridzskillingen ther upå giffuin effter Suerigis lagh.

Hust[ru] Malin Jöns Hindersons
och Tomus Grerson.

Anno 1569. then 23 majj vplatt för ehn sittende rett och åå rettenn råstuffedaghe dÿgdehesamn quinne, hustru Malen, frambledne Jöns Henrichßons effterleffuersche, med ett beråt mod och sin neste arffuinges, Mårten Matzßons ja och samptÿcke beskedelig man Tomus Grerßon² ett sitt trehuß, liggende nederst i Vruärß grenndenn på norre siden, för halffsettehundre marck ortiger, huilche 550 ð honn fulkommeligen bekente sich then förste med then yterste pengher till godh nöie och effter sin wilie i godh betalningh bekomit och vpburit haffue. Huarföre aff[h]ende hon sich, sinn erffuinge, forbemelte Mårten Matzßon, och alle andre samme huß och vplott och tilegnede thett förbemelte Tomus Grerßon och hanß

¹ Ordet 'then' är i ms. upprepat.

² Köparens namn står i ms. i marginalen med införingstecken.

ehrrfvinger till fullfångne euerdelighe ä[g]her till att niu[te] och behalle oclandratt och obehindrett för sich, sina arffvinger och [30 v.] alle andre, både födde och oföddhe, och är lengden på samme huß xx alin, bredden xij alin, huilchit laghstandet, laghbudit och hembudit warit haffuer och fridskillingen ther vpå gifuin effter laghenn.

Anders Oloffson och hans son,
Mårten Anderson.

Anno 1569. kom för rette förståndigh mann, Anders Oloffson, den 28 maij och gaff tilkenne, att han haffde affuetredt sin son, Mårten Andersonn, med ett beradt modh och gott sambwett sitt rette möderne, som honum effter sin framblidne moder tilfalle kunne, först

rede penger	3000 marck
selfstop	3 stycken
selffelte	3 stycken
selfslid	j
guldkedie	j
selfskeder	14 stycken
silkes förlåt	j stycke
wäggebonar senckte med huit silche	2 stycken.

Jtem nået smått brutidt selff; jtem förgylte selffpenne till en [31] quinne kiortill 6 par, förgylte malier x par, huilchett allt förbemelte Anders Oloffsonn haffde latidt inleggje vdi ehen kiiste, therföre han haffuer latidt henge tu låß, och en nyckill lefreret Henrich Balck, then andre Jacop Juersson, huilche han till förschrifne sin son[s] fulmechtige förmindere giortt hade. Men huad som huß och indömme belangede, hade han honum en då icke affwettret.

Hans Gammel, Matz Kruse.

Anno 1569. thenn 13 junij kom vpå Stocholms råstufue, ther rådet och borgmesterne sathe for rette, welförståndigh man Matz Kruse, borgere vdi Åbo, förmindere och morfader till Johan Mårtenson, framlidne Marten Knutsons, fordom fougtes vdi Kimmine, barn, och begerde vdaff welförståndigh Hans Gammel, borgmestere

i Stocholm, någre penger, som för:ne framlidne Marten Knutson hade i sin lifztid samme Hans Gammel till trogen hand att förware giffuit, huilche penger honum då strax ther leffrerede och öffuer-andtwardede bleffue, som nembligen

	swenske penger	990 ♀
	tyske daler	10 stycken
	dubbelde hermasters gyldene	2 stycken
	enckede hermasters gyldene	3 stycken
[31 v.]	vngerske gylden	8 stycken
	ett armband vtaff corall och selfuer	
	ett selfstop och en selfskeed.	

Therföre quiterede förbemelte Matz Kruse för ett sittende rådih förbemelte Hans Gammell för all widere till taall och effter mani[n]ger vm samme penger, selfuer och guld, vtloffuendes att hann sådant alltt till förschrifne barns beste, nytte och gangn anleggje, bruche och beware wilde. Offtebemelte Matz Kruse haffuer och vtaff samme penger betalet Hans Gammell ij^e marc, som förbemelte Hans Gamell hade lånt vt och wåre effter Marten Knutsons dödih i hans saach vtlagde; tesligest haffuer han och giffuit staden och andre, som vm thette erende haffue omach hafft, 26 ♀, 2 dubbele hermasters gyldene, en enckede hermastersz gylden och en slagen daler.

Oluf Anderson, Matz Hop.

Anno 1569. 11. junij bleffue förliichte in för rätta Oluff Anderson archeliemestere oc Måns [sic] Hop, borgere i Arboga, om ett slagzmål, som them emellen hendt ward vdi förbemelte Arbogha åhret tilförende. Och effter thett att then Oluf Andersonne hade störste skadenn bekomit, så att han therutaff war bliffuen en lem-lastet kar, vtlofuede Måns Hop honum till barskerere lön, så och för sin werck och swede, thesliges vtlagde penger, meden han oferdigh war, 450 marc, och skulde förtenskuld them emellen aldeles therum ware en affhandlet och welförlicht saach, så att så ofte att förbemelte Oluff ther effter vm samme sach reppede, skulde han ter före ware sacher, effter som i lagen förmeldes om then ehen förlicht sach jpper heller then som taler på sett och bött.

H[ustru] Kirstin Biörn Larßons erffwinger.

Anno 1569. thenn 15 junij bleff Staffen Siffritdzon, borgere i Stocholm, och Jacop Knutson, archelie mestere på Swenske Hector, borgen för thett arff, som Per Larson i Kellewiik, Jacob Larson i Loffzdall och Bertill Larsson i Lemlax i Pargas sochn bekomme effter hustru Kirstin Biörn Larsons, så att ther före intet yterligere til taal heller efftermaningh komme skulde.

Fru Märete gref Swantes, Christer Larson
til Forsa.

Anno 1569. 11 junij kom för en sittende rätt then edle och welbördighe her Hogenskeld Bielke till Wiick vpå then edle welborne frw, fru Meretes, greffuinne till Westerwiich och fru till Hörningzholm, salighe grefue Suantes effterleffuersches wegne och taledede till hustru Chirstin Christer Larsons till Forsa om then långhlige trätte vm förbemelte gårdh Försa och någre godz ther vnder liggie, som belöpe sich till sex ottinger och treefierdingh ottinger, huielche tilförende haffue warit pantsatt aff en welbemelte salighe grefue Swantes föreldre, benempd frw Segret her Boo Diures, och till en af for:ne Christer Larson föreldre wed namn Håkenn Jönßon aff wapnn, effter som sielffue pantebrefuen therum widere förmelde, och allerede någre gånger tilförende warit dompt och affsagt vtaf riichzens råd, Ösgötha lagman och konungz nempden¹, så att när som så mångha penger, guld och jernn, som i förbemelte Haken Jönsons pantebreff förmeles, som ehr etthundrede och sextie marck Stocholms mynt, så gott mynt att 8 ƒ göre en lödighe marck selffuer, och ther till 200 ƒ gottneske penger, jtem 40 arneske gyldenn och tuå lester jernn, bleffue vtaf welbemelte greffue Suante heller hans nådz erffuinger betalte och igen löste, skulle förbemelte godz, som i samme breff förmeles, komme welbemelte salighe greffue Suanthe oc hans n[åd]z erffuinger igen tilhände, effter som samme breff vdj lengden och widere vtwiiser och förmeler, huielche förbemelte domar icke ennu ehre effter kompne heller till fyllest giorde. Och haffuer fortenskuuld welbemelte her Hogenskeld begäret, att samme saach måtte komme till en fulkombligh ände och beslut, ther effter beggie parterne seden kunde haffue sigh effter rätte. Så effter thet att sådant mynt nu icke står till att bekomme, som i samme pantebref

[32 v.]

[33]

¹ Se Hist. handl. 13: 1, s. 44 f.

förmeles, therföre ehr them för rätte affkent, såsom the och på bådhe siider vnder sich sielffue bewilliget, samptÿcht och förenet haffue, att for the etthundrede och sextie marc Stocholms mÿnt, som 8 $\frac{1}{2}$ göre ehn marc lodigh, skall vtgiffues xx lödighe marc selff effter Stocholms wicht; jtem för the ij^e marc gottneske, huilche man nu vdaff gammel breff her för rette förnumet haffuer, att vpå then tydth haffuer warit otte ortiger vdi en $\frac{1}{2}$ gottneske, skall vtgiffues en $\frac{1}{2}$ ortig vdaf nu regerendes Konunglige Maiestetz konung Johans, wår aller nådigiste herres mÿnt för huar marck gottnesk, så att thett löper en öre emot huar ortigh; jtem för the fyretÿe arneske gÿldenne skall vtgiffues fyretije rens gÿldenne, och för the tuå lester jern skall giffues så myçkit jern igen effter Sorkepungz wicht. Her med the sich vpa bådhe sider för rette aldeles wel haffue latidt ath nöie, så att ner som för:ne summe vdi guld, selff, penger och jern till fÿllest vtgiffuin och betalt er aff welbemelte salige greffue Swantes arffuinger, skall samme godz vten allt hinder och gehenseielse them igen antwardes till att niute, bruche och behålle till ewerdelige ägher, och i midler tidh till teß att förbemelte betalningh till fÿllest skee kann, skall Christer Larßon sådane sin pant obehindrat niute och behålle.

Then 21 junij anno 1569.

Lasse Jesperson, Niels Ingeßon.

H[ustru] Brita Erich Porshanckz och
hennes medarfvinger.

Kom för rätte hustru Brita, Erich Porshanckz efterlefuerske, medh sina medharfwinger, framblidne Erich Porshancks brödher, nembligen Per Larsson i Stadzbergha i Osterhaninghe sochn, Bencht Larßon i Sörby i Sorunda sochen och theris mågh Staffen Jonsson i Stimminghe i Osterhaninghe, och gåffue tilkenne, att the aldele[s] well och wenligen wåre förlichte om thet arff, som effter för:ne framblidne Erich Porshanck fallit war, vdi så måtte att förbemelte hustru Brita schall behålle allt arffuet och them therutaf giffue 700 marc. Thermed wåre the aldeles tilfridz och rechte huar annen handen, och sade the henne frie för alt efftertaal.

[34] Thessze godhe men haffuer therutofffuer warit, när then förlichninghen först skeepde: Per Jönßon, Michill Olfson, Hans repslagere, Oluf Porshanck, Philpus Personn och Anders Erichsonn.

H[ustru] Elin Måns Pauelson[s] och hennes
medarffuinger.

Thenn 25 junij anno 1569. kom för oß her vpå råstuffenn hustru Elin, Måns Pauelsons effterleffuersch[e], och gaff tilkenne, att hon war förlicht med framblidne hennes mandz arffuinger, som nembiligen först medh Jönß Pauelson i Ingebÿ, salighe Månß Påuelßons brodher, så och medh hans syster Elin Oluf Larßons i Ingebÿ och två hans bröder söner, Embiörn OlffBon i Löffuik i Sund sockn och Oluff Larson i Ösbÿ i Darre sochn, så atte haffue allesamens vnfångit i rede penges för all lösören 160 marc, och schole the effter hennes dödh gå till liiche med arffz medh hennes ärfuinger i hennes huß, huilchet the henne haffue effterlatit i sin liifztidt quit och frijt, therfore att hon hade affslagit then 3 penges, som hennes framblidne man henne giort hafde. Och wåre vtöffuer thenne förlichning Mats Perßon borgmestere, Michil OlffBon, Phillpus Personn, Lasse Erichson, Anders ErichBon, rådmens her i Stocholm, och Månß Erson i Ösbÿ¹ i Darra sochn.

H[ustru] Karin Örien kottmångeres
och hennes medarffuinger.

[34 v.]

Thenn 13 octobris anno 1569. kom vpå Stocholm råstuffue hustru Karin, framblidne Örien kottmångeres efterleffuersche,² med förbemelte Öriens rette arffuinger, som ware hans halfbroder Anders Person och hans halffbroders dotter Ingeborgh Michelsdotter, och gaff tilkenne, att hon aldeles well och tilfÿllest haffde förnögt samme förbemelte Öriens arffuinger, huilchet the bekente, som då tilstedz wåre, och hennes brodersons deel, som i Nÿland er, sattes i taghe hender in till Henrich Balck, nembiligen halff ottende mark och ottetie. Och gaff honn them alle tilhope engångh för allt både för lost och fast, som the medh henne schulle haffue erft, rede pennges, fyrehundrede marck, ther med the aldeles wore tilfredz och bekende sich till fÿllest förnögdhe. Och hade warit vtöffuer samme förlichningh beskedelige men, Henrich Balck, Seffridt Nielßon och Jacob Jffuerßon, rådmens her i Stocholm, och gamble Hans Kranck, borgere her sammesteds, som en frende [till] for:ne Jörers erffuinger.

¹ Ursprungligen har stått Esbÿ, som ändrats till Ösbÿ.

² Ordet 'etterleffuersche' står i ms. i marginalen med införingstecken.

H[ustru] Elin Skure Erichs.

Thenne dagh bödh h[ustru] Elin Skure Erichz en tomt pt vp förste sin, liggendes westen till i Lille Matze grännnd.

[35]

Johannes Berendes med Melchier
Volger.

Thenn 30 junij anno 69 kom inn för vår sytiande rätt Kong:e Ma:tz, vår alder nådigiste herres tro tienare och secreterer och wppå thet flytigiste begärde, att man till bewyß och kunskap, som honom framledes behöffues kunde, att förhöre tw wettne wilde ware obesweret. Och haffuer förbemelte Johann Berendz till thett förste produceret och för oss framfört beskedligh man Hans Eggert, borgere i Refle, thenn vppå sinn eedh, ehre och redligheet, ther wppå han vtaff oß bleff förmanet, redlighenn haffuer vtsagt och bekendt, thet honom ehr witterligheet, ther hoß han och personligh warit haffuer, huruledes att salighe Tomas Bratz vdhi sin dödhsegh anno 64 wid paß thenn 24 septembris igenom heer Petter, som then tid her war tyske predicant, haffuer latidt vpå en zedeell vpschriffue all sin skuld < på huilken han endå ingen handschriff hade bekommit och > som han hoß någhre heer y Stocholm vdestandendes hade, och ibland andre war Melchier Volger wptechnet för femtusenn och någre marcker, såsom thett ännu med samme zedell ehr bewisligit, och haffuer Melchier sielff ther till stedes kommit och vtaff Tomas Brattz medh teße ord bliffuinn åtfraget: [35 v.] Käre fedder, eder ehr well witterligit, att J ehre migh ennu femtusenn tryhundret och fyretye marck skyllighe? Ther wppå Melchier swarat haffuer ja, och bleff wppå thenn tidh vtaff Melchier om ingen handschreff heller anner genseielse i någon matte ther emott sagt heller förmelet. Thernest haffuer förbemelte Johann Berendz beskedligh man, Kong:e Ma:ttz ysens[n]ydere på myntet, Michell Hahenawer produceret, huilchenn och wid sin ehre och redligheet ähr bliffuen förmant och ther vppå bekendt och tilstandet, att han på then tid, ner salighe Tomas latt vpschriffue sin skuldh < wppå the han inge handtskriffter hade >, war han och ther till kallet och fordret, och att Tomas haffuer Melchier Volger vdi Hans Beiers, Hans Ekkertz, Jost Hoiers och någre qwinners nehrware åtsport: Fedder, J ehre ju ennu migh femtusen tryhundret fyretye marck skyllighe? Ther wppå Melchior haffuer swaret: Ja, fedder, och haffuer

Melchier wpå then tid om någon handschriftt eller andre exception icke förmeldet. Altt thette vthen swick och argelyst och att sadane kunskap ter för < oß > retten skeedh är, haffue[r] < wÿ > man till yttermere sanningz bewÿß och wittnesbörd witterligen här wppå giffuit < wårt > ett breff och < wårt > stadz jnsegell ther nedenn före trycke latidt. [36]

H[ustru] Anne Michil Benchtßons.

Thenn 19 octobris anno 1569. constituerede hustru Anna, framblidne Michell Benchtsons för borgmestere och rådhsin tiener Staffenn Erichsonn såsom then förnemste och skipper Christoffer Hermanson honum till hielp för fulkomlige fulmechtige att inkrefue någre daler, som hennes framblidne man Michil Benchtson hade vdj sin lifftidh nedher satt till trogen förwarningh hoß Greger Kegenberger och thett samme i then beste och craftigeste måtte, som schrifuen rett någon tidh kunne medgiffue.

H[ustru] Elin Skure Erichz.

Thenne dagh bödh h[ustru] Elin Skure Erichs vp en tomt, liggiendes westen till i Lille Matzse grend, annen gången.

H[ustru] Anna Ramma Matz.

Jtem bödh hustru Anna Ramma Matz vp ett huß, bygt i korswerck i Bredegrendenn westen till offuen för Hans Larson och nedenn för Toistenkÿrtes Erich huß på norre siiden.

Johan Dirichsen skipper v. Enckhusen.

[36 v.]

Thenn 22 octobris anno 69. kom för rättthe skepper Johan Dirichsenn von Enckhusenn och begerte, att man wille till kunscap och wittnesbyrdh förhör[e], huadh 3 andorpesche köpmen kunne wettne, att emellem honum och Philipus Assilier för handell vdj Dansche vprettet war, och haffuer han först stelt fram oc producerit en andorps köpsuenn, benempd Frantz vonn Curtzlen, hülchen vpå sin edh, ehre och redligheet haffuer vtsagt och bekenntt, att han ther haffuer ner warit, ner förbemelte Assilier haffuer skepper Jan Dirichsen loffuet och tillsagt, att han will holdhe honum medh sit skep igenom Örsund frÿ och skadeloß för the dansche, men då

scheppern begerde ther vpå ett schriftligt beuiß, schall Assiliers haffue swaret, att hans ord och tilsage skole så godhe ware honum såsom hans handschrift. Te andre både haffue i sonderheet så bekennt, att Assielers haffuer vdj Dansche them sagt, att sådant haffuer [han] mott schippern loffue. Her vpå finge the wettnesbreff vnder stadzens segell.

[37] Thenn 24 octobris bödz vp igen tredie gången hustru Elin Skure Erichz tomt westen till i Lille Matze grend.

Bleff annen gången vpbudit h[ustru] Anne Ramme Matze huß i Bredegrendenn westen till.

Giorde och samme dagh Per Birgielsson sinn borgere eedh effter laagen.

Haken kottmångere.

Ten 26 octobris a[nno] 1569. vpbödh Håkenn kottmångere tw huß, liggende tilhope på Skomachere gattun på ostre syden emellen Anders skomacheres och Lasse Nielson husen, förste gangen.

Mester Oluff, Eskil Siffridzson.

[37 v.] Samme dagh kom för rätte mester Oluff, kyrkeherre her i Stocholm, och åttsporde Eschill Siffridzsonn, om han icke aldelis war til fridz stelter och förnögdh om thett arff, som han vpå framblidne Per Hansons arffuingers wegne medh hans hustru, som samme Per Hansons effterlefuersche er, bytt och delett hade. Och bekende då ther Eskill Siffridzsonn, att han till fyllest och [med] godh noie vpburit och vnfångit hade all then deel, som framblidne Per Hansons arffwinger vdj thett arffue egnede och borde.

Ty quitterede han ter för rettenn förbemelte mester Oluf, hans hustru och arffwinger för allt wiidere tiltaall om samme arff. Och ther her effter någet clander vm samme arff hender att komme, då will och skall för:ne Eschil och hans arffwinger skylligh ware ther till att sware och ingen annen. Ther vpå rechte the och huar annen handen in för rätten.

Tesse gode men haffue then 12 nouembris anno 1568 warit vtöffuer, thå thette arffuet skiffes effter Per Hansonn: Lasse Gregerson, Jacob Larson, Marcus Benchtson, Paul Sasse, Philip[us] Person, Hans guldsmit, Niels Suenson.

Kom på arffuingernes tredingh:

Then: xvj kanner, xij faat, 7 salscher, viij talrecher, woge 6 [L] Ɔ, 13 Ɔpund.

Kopper: Ketzle kopper 3 st. woge 2 [L] Ɔ, grÿte kopper 3 st. woge 2 [L] Ɔ, messingh 3 [L] Ɔ 5 Ɔ-pund.

Selffuer: en vpsatt krantz med 13 *stykke*, wogh — 20 lodh; [38] ett litet credentz, iiij stop, en skål, 3 skeder; en knifslid, en förgÿlt pantzers kedie medh korß; ett förgÿlt belte, ett huit belte, ett barne belte; ett korlebond, otte ströninger, en knap och ehen selfftheen, wogh tilhope vten krantzen 12 loduge Ɔ; jtem ett ströninge bond i lodh.

Guld: guldringer iiij; rendzgulden iij; en gulkedie medh ett perle hierta; en gulkedh vm xviiij guldene; en guldkedie medh en kamehuoß och iiij rubiner therudinnen.

En damasch kiortill medh flageltz brem, breet som 2 hender, skattet för 300 Ɔ.

En swart saienskiortell, fodrett medh refuer

En suart sammetz jacke medh armer

Ett paar semsche hussor

En brun quinne kiortill aff engelst medh 5 par spenner

En suart saiens kiortill med malier vdj

En grön arresch kiortell medh malier vdj 9 par

En grön fodret kragekåpe

En gammel rödh kragekåpe

Bolducher — vj st.

Lachen — 3¹/₂ par

Handclede — 3 st.

Vngblister — j st.

Förlather — 3 st.

Silche — 2 st.

Sencht bonat — j st.

Sommet bonet — 3 st.

Skÿndÿner — 2 st.

En somet dÿne — j st.

Täpet — j st.

Huffdebolstrer — 5 st.

Ornegått — 6 st.

Flagels ornegat — j

Kamelåtz ornegåt — j

Silches ornegåt — j

Sencht hÿendes war — 2

Sencht gulskins hÿende — 3

Somet hÿende — j

Gamelt guldskesteken — j

Rÿsse teken ett

Fÿreskaff åkleden — j

Reckebostrer — 7

Örnegätzwar — 2 st.

[38 v.]

Herudöffuer haffua och tesse effterschrifne dannequinner warit tilstedz:

H. Emerentia Sasßes	H. Barbro Blasius Olfzons
H. Anne Paul Sasses	H. Agnete her Joens
H. Karin Gorgonius	H. Brite M. Petri Aruidj.

[39] Thenn 4 martij anno *etc.* 1569 wåre igenn för samme arff skuld församlede thesse effterschrifne gode men: Lasse Grerson, Marcus Benctßon, Hinrich Balck, Paul Sasse, Knut Porschanck, Philipus Person, Niels Swenßon, skiffte, förlichte och förenede wellerd man, mester Oluff, kyrkieherre vdj Stocholm på ene syden å sin hustrus wegne, och Eskill Siffredßon å then andre siden på Per Hansons arfuingers wegne, om all huß och liggende grunder, som effter honum till arffs fallne wåre. Och bleff them emellen så laget, att förbemelte M. Oluf schall vpå sin hustrus wegne behålle the huß, tompter och grunder, som ifrå Kopmannegattun och vdj både grenderne så well emellen muren som Staffen Sasses grenden förbemelte framblidne Per Hanson wore effter sine förelde tilfalne, som nembligen thett husett, som Per Hansons fader vdj boott haffuer, så och thett ther bachum i Staffen Sasses grend, ther Tonies skreddere då inne bodde, med al teß tilbehöringer; jtem then trestuffue ther strax bachum, ther man ingår vdj kokeskårstenen emellen muren med teß tilbehöringer; jtem en wedebodh och en vetegard i samme strete vp motth slätzbackenn. Ther emot Eskill Siffridzßon på arfuingernes wegne bleff tilsagt thett huset i Gråmuncke grenden medh the treboder och tomtt ther nedenföre; jtem ett stehenuß i fru Gunnelle grend. Och en tomtt vpå Södre malm skall bytes emellen M. Oluf och honum vdj tw, men thett trehuset vdj frw Gunnelle grend haffue begge parterne giffuit the fatige i spettalet.

[39 v.] Jtem samme dagh bleff och så emellen förbemelte M. Oluff och Eskill Siffridzson förehenet, att M. Oluff skulle behåll[e] all boskap, bohach och reskap, stortt och smatt, quicht och dödt, som vpå thenne tidh på Weheling war förhanden. Ther emott M. Oluff förbemelte Eskill Siffrettson seckall giffue 150 q ortiger, 2 swin och ett vngnött. Och haffuer då strax Eskill giffuit vdf samme 150 q med en godh wylie the fatige 50 q , så snart han them op[b]ar, thett för:ne godhe men och wettne.

Vrban målere, Birgie Elffson.

Thenn 11 junij leffrerede vpå Stocholms rostuge Vrban målere Birgie Elffson 2,000 märck ortiger för thett bacherehußet han lenge hade standit vdj trette medh Håkenn Personn och nu vndt och effterlatidt war att löse i slechten igen, doch medh¹ sådane bescheed, vm thett her effter skulle bliffue falt vdur slegten, skulle Birgie ware nemst till att köpet, om han wilde *etc.*

Oluf Andersons, Ko. M. murmesteres
arffwinger.

[40]

Thenn 21 junij anno 1569 fick Simon Mattzson i Michelbode på fädernet och hustru Brita Larsdotter på modernet vt arffuet effter Oluff Andersonn, Kong:e Matz muremestere, och bleff Hans Larson till Ysnes borgen för samme arff, szå att ther efter yterligere inge nembre arffuinger heller widere clander komme skulde. Och ware vtoffuer samme arfskifte Lasse Erichson, Anders Olffson, Joen Joenson och Michil Olffsonn.

Jöns Siggesson och hans hustru.

Thenn 4 augustj anno 1569 bleffue Jacob Jffuersonn, Henrich Boll schomachere och tysche Tomus skomachere och Mårten walschriffuere sÿnnerlichen kallet och fördrett till att medh ware vtoffuer och tilhöre, hureledes att Jöns Siggesson och hans kere hustru wåre på begge sider ehens och aldeleß welberådde till att giffue huar annen then, då Gud vtaf them lengst teckes late liffuet niute, effter then annens dödh then tredie penningh bådhe vdj löst och fast, effter the barnlös ähre. Och skall hustrunes broders dotter ware nempst till att löse till sigh huset för enn skeligh penningh, vpå thett att hon teste betere them achte och ware skall vdj theris siuchdom. Ther vpå the huarannen rechte henderne och för:ne gode mendz wettenskap begårde.

[40 v.]

Lasse Hinrichsons erffuinger.

Thenn 26 octobris anno 1569 kom för rätten hustru Mariet Lasse Hindrichsons med sine mederffuinger, för:ne Lasse Hindrichson[s] slechtinger, nemb[ligen] h[ustru] Anna Michel Benchtsons på sit barns wegna, Per Jonson i Anderbola i Jomala sochn, Hin-

¹ Ordet 'medh' är i ms. upprepat.

rich Joenson i Wastebýrd i Saltwiick sochn, Esbiörn Nielßon i Finneström sochn i Emmenäß, Henrich Perßon i Haresbý i Saltwick sochn, Niels Erichszon i Lafö i Saltwik sochn, Clemet Henrichson i Wastebýld vdj Saltwýk sochn och gáfue tilkenne, atte nu aldeles och entlichen wåre förlichte och förnögde vm thett arf, som effter förbemelte Lasse Henrichson fallit war vdj så måtte, att hon nu hade them giffuit till thet the bekomit hade anno 1566 [41] wed pingzdage tid och i tenckebochenn då förtechnet blef¹, ett tusendt marc, therutaf hustru Anne Michel Benchtßons becomm ij^c marc och the andre til samendz viij^c ş. Huarföre quitterede the tilhope for:ne hustru Malin [*sic*] för allt widere efftertial och ansprock om samme arff bode i löst och fast, bekenndes, att the sådane summe hade till fulle noie vnfångit, reckendes och huar annen handen då in för rätten.

Johannes Berendes.

Samme tidh kom för rette Ko. Ma:tz secreterere Tillemanus medh Johan Berendes hustru, kerligen begerendes vdaf ett sittende råd^h, att man wilde giffue tidh och stunder, att någre hand-skriffter måtte emott ett transsumpt samt någre missiuer bliffue för tem lesne, huilchet transumpt hennes man Johannis Berendes måtte seden med stadzens insegell förseglet bekomme, vpå thet han thett så wel autentisk såsom sielfue originalen kunde i frem-mende land haffue till att bruche, effter honom oleghlight war i sådane farlige tider sielfue originalen nagenstedz at sende, och war till tett förste:

- En handschrift vtaff Melcher Volger vm 1 000 daler;
 [41 v.] Jtem Berendt t[r]omeslageres handtschrift i Dansche på 1 000 daler;
 Jtem en Berent t[r]omeslegeres missiue liudendes vpa 2 000 daler, ett som han war sielff schuldig och ett Melchier Volger;
 Jtem två Bertellmeus Jacobs[ons], her Gotzskalcks Timbermans tieneres i Lubeck, handt[sc]riffter, huarthere på ett tusendt daler;
 Jtem Hans Stortelbergz och her Goskell Timbermans tieneres handtschrift på 500 daler swenskt mynte;
 Jtem en her Goskalck Timbermans missiue till Jost Hoier

¹ Se den tryckta editionen s. 315.

myntemesteren, liudende, att huad för penges, som han warde benemde sine tienere tilstelle och leffrere, ther före wilde han stå etc.

Jtem en Goskalek Timbermantz mißiue till sine tienere, Bartolemeus Jacobs[on] och Stortelberger, vm samme handel;

Jtem en Bartolomeus Jacobsons bekenelse på 2½000 daler, förtechnet vdj then siste missiue;

Jtem hustru Anne Hillens och hennes begge söners obligation [42] på 15 lester osmundt och 50 skippund stångeiern till att betale vpå nestkommende påscha;

Jtem salighe Tomus smedz testament, testes in illo: Melchier Volger, Jost myntemestere och Michil eisensneider;

Jtem konung Erichz confirmation på samme testament;

Stocholms rådz certification om en handel emellen Melcher och Johannes Berendes;

Jtem Claues Machepranz handtschrift vpå 1372½ marc vpå Michaelis anno 70 till att bettale.

Simon appotekere.

Jtem samme dagh kom och Simon abbetekere och begerde vnder stadzen[s] insegel ett wist transsumpt vpå Matthias Erpaxß testement.

Erich Matzson.

[42 v.]

Anno 1569 thenn 19 nouembris kom för ett syttiende råd här på Stocholms råstugu w[år] aller nadigiste herres welbetrodde man och secreterere, förstandigh Erich Matzson, och presenterede för oß tu breff, thet förste konung Erichz gäffue breff på ett stenhus, liggandes här på Westrelångatun, ther han nu vti boor, och en ste[ge]rhus tomt i Erich Nilßons grend, thet andre wår nadigiste herres och nu regerende konnungz, konung Johans then 3 etc. confirmation på samme konung Erichz breff, begerendes, att samme breff mätthe bliffue förtecknade vdj stadzens tenckebock; och haffue the lýtth ordh frå ord som effterfölie:

Wij Erich med Gudz nåde Sueriges, Götes och Wendis etc. konnungh göre witterligit, att wy aff synnerligh gunst och nådhe och för then troheet och waluilligheet, som thenne oß elskeligh wår tro tjänere och secreterer Erich Matßon oß här till dagz giort

och beuist haffuer och än ytermere här effter beuise må och skall, haffue vndt och skänckt och giffuit, som wÿ och nu med thette [43] wårt ypne breff vnne, skencke och giffue honum och hans effterkommande arffuinger till äverdeligh ägæ ett wårt stenhues, liggiendes här vdj Stockholm offuan Wästerlangegatun emellan här Larß Siggesons erffuinger och Jacob Hampes barns hues och vti lengdenn wid bade gaterne halffsiuttende alen, vti bredden siutten alner, huilket wår käre her fader, saligh och högloffligh vdj hugkommelße loott annamme i bettalningh för the penningar Hans Ma:ett hade lånt förnempde Jacob Hampe, sampt ett stegerhus tomt, liggiendes neden för Erich Nilßons grend, och är vdj le[n]gdenn aderton alner 3 quarter, vdi bredden nie alner etc. Biudhe förtenskuld wåre befalningzmen samt borgmestere och rådmnen her vdj Stockholm, som för wåre skuldh welle och skole göre och late, att the icke göre förbemelte Erich Matsonn eller hans arffuinger här emot någet hinder eller förfångh. Ther huar och enn må wette sigh effterrätte etc. Datis upå wårt slått Stockholm thenn tolfte decembris år effter Christi wår frelseres födelsetid tusende femhundrede opå thett sextiende.

Under wårtt secreett

Ericus mp.

Wÿ Johann thenn tridie med Gudz nådhe Swerigis, Göthes och Wendes etc. konnungh göre witterligit, att oß elskeligh wår troman och secreterer Erik Mattßon haffuer vnderdanligen presenteret för oß ett wårt [sic] broders konung Erichz gåffue breff, lydendes på ett stenhues, som ligger vdj Stockholm offuen wed Westre länge gatun emellan her Lars Siggesons erffuingers och Jacob Hampes barnes hueß, huilket huß wår käre här fader, saligh och hogloffligh i hugkommelse konungh Göstaff, hade annammet vdi betalningh för en summa peninger, som förbemelte Jacob Hampe H. Kong:e Ma:tt skyligh war, sammelunda på en ste[ge]rhuß tomt, liggiandes westentill neden för Erich Nilßons grend, och är samme stenhuß och ste[ge]rhuß tomt förbemelte Erich Matsonn skenckte och giffne till euerdelighe äghe, och haffuer han nu på thett ödmiuchligiste aff oß begäret wår konnunglighe stadfestelße på fornempde gåffue breff. Så haffue wÿ förbemelte Erich Matsons ödmiuke begärinn nådeligen anseedt och aff synnerlighe [44]

gunst och nade, så och för troheet och weluilligheet, som han Sueriges rike här till daghz giort och beuist haffuer och än ytermere här effter oß, teslikest wår elskelighe käre husfru, then högborne fru Catherina, Sueriges, Götes och Wendes drötningh och boren furstinna till Påländ, så och wåre lifz arffuinger göre och beuiße will, må och schall, förbemelte gaffue breff, som högbemelte wår broder, konung Erich, honum hade låtit bekomma, aldeles här med samtjæckt och stadfest. Wÿ haffue och ther till medh skänckt och giffuit, som wÿ och nu med thette wårt konnunglighe breffz krafft skencke och giffue honum till euerdelighe äghe en deell aff Suartmuncke klosterts tomt, som ligger nest offuen före hans huß, huilchen han tilförenne haffuer hägnet och intagit, och håller lengden på same tomt ifrån then grenden, som ligger wid fru Bryte h[er] Lars Flemmingz huß och till Hans Gammels krüddegård, 65 alner, jtem bredden öffuer tomtten 24 alner, förbudendes för then skuld wåre befallninghz man, teslikest burgmestere och råd i Stocholm och alle andre, som för wår skull welle och schole göre och låthe, offtenemde Erich Matson heller hans rätte effterkommende erfvinger här emott att göra nagott hinder heller förfångh. Ther huar och en må wette sigh effter att retta. Giffuit på wårt konnungligitt slått Stocholm then 4 junij anno Christi femten hundret sextie på thet niende.

Vnder wårt kong:e secret

I. R. S.

Marcus Benchtson, Jochim Rådsla.

Stod vp för rette samme dagh Marcus Benchtson och medh hand och mund vplott Jochim Radsloff schredde[re] en gård yterst vpå Södre mall[m] på Reperegattun, huilchen Simon stadztienere tilförende ott haffuer, nest offuen för M. Oluf kirkieherrens gård, then man kaller Krukemachere gården, huilchen gårdh for:ne Marcus Benchtson laghligen soltt hade forbemelte Jochim Radslaf för 800 marc, them Marcus Benchtsonn bekende sich till fulle nöie vpburit och anammet haffue, then siiste pengen medh then förste. Tÿ affhende han sich och sine arffuinger samme gard och tilegnede honum för:ne Jochim Radsloff quit och frÿ til euerdelighe eger, och ther vpå lagde Jochim vp sin fridzskillingh effter lagen, och war lagh budin och lagh ständenn.

[44 v.]

[45]

Tomus Biörnson, Henrich Qwant.

Samme dagh annammede Tomus Biörnson igen vdf Henrich Quant 100 marc, som hann lent hade Daniell Fruchtenicht vpå Henrich Quantz huß.

[45 v.]

H[ustru] Margreta Reinoldzdotter,
Tomus Biörnson.

Samme dagh pantsatte och h[ustru] Margrete Reinoldzdotter Tomus Biörnson en träbygningh och stenbodh, liggendes inne vdj Henrich Quantz gårdzrum, för 300 mark.

Clemet walschri fuere.

Vpbudit: Henrich Balck ett huß, som Clemet walschri fuere tilkomber, förste gangen, liggendes vdj Anders Bodäkars grenden nest Henrich Balckz huß.

Håkenn köttmångere.

Then 23 vpbudit: Håken köttmångere tredie gång sitt huß vpå Skomachere gattun.

Bleff lessit Ko. Ma:tz schriffuelse vm tilförningh till lägret.

Clemet wardschri fuere.

Vpbudit: Henrich Balck Clemett wäldschri fueres [sic] huß annen gången.

H[ustru] Elin Skurre Erichz, Eskil Anderson.

[46] Samme dagh kom för rette hustru Elin Skure Erichz och medh hand och mund vplatt och leffrere[de] Eskill Andersonn en tomt, liggendes westen till vdj Lille Matzse grend på norre siidenn nest hustru Giertrud Per Mårtensons, huilchen tomt förnempde h[ustru] Elin laghligen soltt hafuer för:ne Eskill Andersonn för 440 marc, ko[nung] Erichz mynt, huilche penges hon aldeles bekende sich till fulle noie och godh betalningh bekommit haffue, then sÿste penges medh then förste. Tÿ afhende hon sich och sine arffuinger samme tomt och tilegnede henne för:ne Eschel Anderson och hans erffuinger quit och frÿ till euerdelige äger, och er samme tomt laghbudin och laghstanden. Och vplagde Eskill

Anderson fridzskillingen ther vpå effter lagen. Och er lengden xvj alin och bredden xij alner å samme tomt.

H[ustru] Mariet Åmunds *erfuinger*.

Then 25 no[uembris] anno lxix bleffue tesse godhe men, Lasse Månßon skreddere, Frantz Perßon bysseskyttare och Oluff Henrichßon bysseskyttare, [borgen] för then annen deelen aff thett arfuet effter hustru Mariet Åmundz för allt efftertaal, szå att en för alle will ther till sware.

Matz Bertelßons *erffuinger*.

[46 v.]

Thenn 26 nouembris kom in för en sittende rett hustru Kirstin, Matz Bertelßons effterlefuersche, medh samme framblidne Matz Bertelßons broder, benemd Pael Bertilsson j Wessylax soch[n] i Kummegardz lehen, och gaf samme Pael Bertilsson tilkenne, att han aldelis till fyllst och godh nöye hade vpburit thett arf, som han medh förbemelte hustru Kirstin effter sin broder Matz Bertilsson hade till att erfue, som nembligen först iij^c ƒ ortiger, tre selfskeder om viij lod, en hatt vm xl ƒ; jtem hans gångeleder vm j^c ƒ, ett systerör, en swissere vm viij ƒ, en rygje¹ om xij ƒ, en kätel vm j tynne och en kyste, en stennike vdaf gott engelst theen, ther med han aldeles war till frydz, quitterende och frjende förbemelte h[ustru] Kirstin för allt wjdere tiltal och efftermanende vm samme arf. Och ware vtöffuer thette arffskifte beskedelighe men Michil Olffßon, Anders Olffßon och Joen Joenßon, borgere och rådmen her i Stocholm.

Eskill Larson, spettalen.

[47]

Anno 1569 thenn 18 maij kom för rätte å rettan råstugudage på Stocholms råstugu < Niels Suenson > Knut Porshank, the fatighes förmjndere vdj spettalet wid Danewiiken, och vplott medh hånd och mund wår medhborgere Eskill Larson muremestere ett the fattiges littidt stenhuß och grund, belegit i Gråmunckegrend, rette gere huset offuen salighe Per Hansons huß, huilchit stehenuß och grund laghlig[e]n soltt och vplatidt ehr med borgmesterenes wett och wilie för:ne Eskill Larsson för 700 ƒ ortiger, them < Niels Suenson > Knut Porshanck bekende vpå the fatiges wegne sich annammet och vpburit haffue, then syster pengem medh then förste,

¹ Läsningen oviss till följd av överskrivning.

och strax vpå rente satt the fatige till godhe. Tÿ afhende han < sich > the¹ fatighe vdj for:ne spetal för:ne huß och grund med all rett och tilbehorning och tilegnede thett förbemelte Eskill Larsson och hans arfuinger quit och frÿtt med sine frie murar till euerdelige e[g]her, oclandrat och orappet för födde och ofödde till euich tidt. Ther vpå lade < Lasse > Eskil < Olffson > Larßon vp sin frÿskilling effter lagen.

[47 v.]

Her Oluf, kirkieherre vdj gamble
Vpsale, oc Per Michilßon.

Anno 1569. thenn 28 nouembris, då wÿ såthe för rätte på Stocholms råstugu, stodh up för retten wår stolebroder Jacob Jffuersonn, fulmÿndig på h[er] Oluf Laurentij, kyrkieprestz vdj Gamble Vpsales wegne och medh hand och mund vplott och leffrede på samme her Oloffz wegne Per Michilßon, wår medborgere, ett stehenuß och liggende grund, belegit her i stadenn på Westre långh gatun emellen salige Lasse Tursons och Bencht Tomaßons hus, huilchit huß förbemelte her Oloff samme Per Michelson lagh-ligen soltt haffuer for xv^c Ɔ ortiger. Och bekende Jacob Jffuerson in för retten, att för:ne h[er] Oluff samme xv^c marc till fullo nöie och godh betalningh, then yterste pengen medh then förste, vn-fångit och vpburit haffuer. Tÿ affhende han ther oppenbarligen for:ne h[er] Oluff och hans erffuinger effter sielß [sic] h[er] Oluffz fulmacht samme huß med allom rett och tilbehörningh och tilegnede thett Per Michilßon med grund och åwerkenn till euerdelige ful-fångne eger till att niute, bruche och beholle, så och göre och lathe ther med effter sin egin wilie, förutenn allt efftertaall och clander å hans heller hans erfuingers wegne, födde och ofödde, till euich tidh. Och er same huß lagbudit och laghståndit och frender hem-budit, och therupa lade Per Michilson vp fredzskillingen effter lagenn.

[48]

Jacob Jwersons fulmacht till att
vplate forskrifne huß.²

Bekennes jach Olaus Laurentii, kirkieherde vdj Gamble Vp-sale, mich haffue fulmechtig giort thenn erligh och förståndigh

¹ Ordet the är i ms. upprepat.

² I ms.-marginalen är ordet 'fulmacht' upprepat.

man Jacob Jffuerßon till att vplathe thett huß, som jagh soltt haffuer Per Michilson, borgere vdj Stocholm. Teß till wisse vnder mit signet. Datum Stocholm then 14 septembris anno etc. 69.

Clemet walschrifuere.

Samme dagh bödhz tredie gången Clemet walschriffuers huß vp och bleff vdaf Lille Oluf Larßon besprachet, huilchen som en byrdeman loste til sich huset för jm ♀ och en gild oxo och trettie ♀ ifrån Lille Jöns, som thett hemblige köpstatt hade.

Matz Jacobßon, spettalen.

[48 v.]

Anno 1569 thenn 18 junij kom för rette beskedeligh man Niels Swenßon, då the fatiges förmindere vdj spetalet, medh hand och mund vplott och leffrerede < thett > war medborgere Matz Jacobsonn ett trehuß och liggende grund her i staden osten till vdj frw Gunnele grend på norre siiden emellen Henrich Olffßons bygningh och framblidne Per Killingh huß, huilchet huß the fatige war giffuit vdj testemente effter framblidne Per Hanßon, fordom protonotarius regij judicij, och nu ifran the fatige laghligen sålth för siuhundrede marc ortiger, huilche penger oftebemelte Niels Suenßon sich vpå the fatiges wegne till godh nöie, then siste med then förste pengem, bekennde vpburit och annammet haffue och te fatige strax till beste vpå rente vtsatt. Tÿ affhende han för:ne spetal samme huß och tilegnede thett for:ne Matz Jakobßon med grund och auercken till euerdelige eger quit och fridt, orappe[t] och oclandrat å alle åtalere i euich tidt, och terföre lade Matz Jacobßon vp fridzskillingen effter lagen.

Gÿlies Sasse certificationscopie,
translata a germanica.

[49]

Wÿ borgmestere och radh her i Stocholm göre wetterligit och bekenne hermed almenneligen, att för oß er kommin för en sittende rett erligh och försichtigh Gilies Sasse och tilkenne giffuit, hureledes han vdj förliden åhr for borgmestere och råd i Lübecke vdaf Hermen Boleman och Bernt Peppingh war föruit och skÿldt, att han skulle ware en beswuren suensk Stocholmsborgere och äghe Jacob Bagges dotter, ther igenom honum då en mercheligh nese och stor skade och nachdeel vten all fogh, rett och orsach hende

och wedersfors, så att han vdaff borgmestere och rådth ther i Lubeck blef fången och vpå thett siste icke vten stor wedermöde och starcke borgen ther ifrån förlosset och effterlatidt, att han heden therum måtte sich wittnesbyrd förskaffe, therigenom han kunde friet [och] enskyliget bliffue. Och effter thett att han hertill för then förändringh, som i Suerigis regeringh sich tildragit haffuer, icke haffuer ther till komme kunnet, therföre haffuer han nu på [49 v.] thett ödmiucheligeste oß besöcht och begeret, att wÿ honum ett sanferdigt bewiïß om thenne handell och hua[d] som förbemelte Jacob Bagges echte hustru och dotters bekennelse vdj thenne sagh ehr, schriftligen meddeele welde. Och effter sadane hans begeren icke obilligh ehr, haffue wÿ för oß latidt fordre förbemelte Jacob Bagges hustru och dotter och them förmanet wedh theris siels saligheet, atte wilde bekenne sanningen, hure om then ecktescapz handel ware, then Gilies så vdj Lubeck förekastet war, om ther vm war heller eÿ. Therupå the friwilleligen på thett hoxste, och såsom the thett för Gud och hele werden med gott samwet vprettligen answare wele, bekende och wettne, att förbemelte Gilies Sasse aldrih vm något eckteskap med jonfrw Katerina, Baggens dotter, förwerfwet hade heller medh henne vdj nagen måtte förlofuet heller förplichtedt, mÿchit mindre i ecthenskap lagligen tillsammans gifne ware, vten att bemelte jonfru all in till thenne stund vdj sitt jomfrulige stand frÿ och oförloffuet blifuen er. Så wittne [50] och bekenne tesligest wÿ borgmestere och rådthmen her vdj Stocholm, att offtebemelte Gilies Sasse aldrih intet burschap her wunnit haffuer och aldrih medh edh, ennu heller borgerscap warit Stocholms stad vdj nogen motte förplichtedt heller vndergiffuin vten sitt köpsuene stånd såsom andre fremmende her nehr oß effter hans lägenheet aff och till sin handell och wandell driffuit och sich eliest altide erligen och well förhollet. Sådant haffue wÿ honum på hans ödmiuche begärenn till sanferdigh kunscap icke weghre welet. Tess till wisse etc.

[50 v.]

H[ustru] Karin Per Killingz,
Jöns Jonson.

Kom för vår syttiende rätt åhren effter Gudz byrdh 1569 then 20 octobris vår stolebroder Jacob Jffuerßon, fulmÿndigh på h[ustru] Karin framblidne Per Killingz effterleffuersche [wegne], och på

hennes wegne med hand och mundh oplät och öffuerandtuordade wår medborgare Jöns Jonßon ett stenuß och liggende grundh östen till vdi fru Gunnele grend på norre siden nordeste stenußett, huilchet hennes framblidne man, Per Killingh, laglighen köpt haffuer vtaff her Per Jo[r]enßon, Jören Perßons fader, och han nu förbemelte Jöns Jonßon laglighe såldt haffuer för trettenhundrade marck sådane mynt, som nu i richett gengse och geffue ere, huilche penger Jacob Jffuerßon för rette bekende, att förbemelte h[ustru] Karin till fulle nöye och god betalningh, then syste pengem med then förste, wpburit, annammet och vnfangit hade. Huarföre affhende han wpå hennes wegne henne och hennes arfuinger samme stenuß och tilägnede thett förbemelte Jöns Jonßon med all thes rätt, grund, auerckan, kellere, boder, winder och andre tilbehoringer, aldeles quit och fridt med teß fyre frie murer, oclandrat och orappet till euerdelighe lagfongne äger, och war samme Jöns nest[s]kyldste frende till att köpe. Ther vpå lade han fridskillingen wp.

Jöns Jönson, Matz Jacobßon.

[51]

Anno 1569. å rettenn råstugudaghe komme in för rätte thenn 28 nouembris beskedelighe män, Jöns Jonson och Matz Jacobsonn, giffuendes tilkenne, att the hade sich emellen giordt ett lagligit, fast och oryggeligit bythe och huseskifte medh beggies theris hustrurs ja och gode samptycke vdi effterschrifne måtte, så att för:ne Jöns vplattid och aldeles öffuerandtwardet hade förbemelte Matz Jacobsonn ett sitt stenuß och liggende grund, belegit östen till vdi fru Gunnela grend nordan gatun nederste stenußett, huilchit hann laghligen köft hade vdaf hustru Karina, framblidne Per Killingz effterlefuersche, sin nerskyl[t]e frencke, och nu som tilförend vplott och leffrerede thett Matz Jacobson för ett trähuß, belegit i samme grend och nest norden för samme stenuß, huilchit trähuß Matz Jacobson utaf the fatighe vdi hospitalet wid Danewiükenn laghligen köft hade för 700 ş, och effter thet att samme trehuß icke gjorde fillest emott sådane stenuß, haffuer Jöns Jönßon bekomit emellen till godhe xiii^c ş ortiger, xx klåffuer nefuer, 33 ş till stuffue fenster, en slede och filt, så godh som 10 ş och j [L]æ tor fisk, och er betinget, att förbemelte Jöns Jonßon schall vdi x år behålle en kellare frÿ vnder samme huß, som han Matz Jacobßon offuergiffit hade. Och bekende the sich vpå bade

[51 v.]

sider haffue aff huar annen vdj alle måtte till fulle nöie haffue [*sic*] upburit och bekommit huad for:ne byte förmeler och ter vpå tilsagt war. Tÿ afhende the på badhe sider sich och sine arffuer, huad the vdj så måtte hade ifrån sich skiffet, och tilegnede thet huars teres fångesman quit och frit till euerdelige eger med grund och åuerken, såsom husen då ifrå grunden vp bygde och murede ware, oclandrede oc orapede för allt eftertall, och ther upå ladhe huarthere sin fridzskillingh vp effter lagen.

Hans Lodhwÿk. Certification.

Thenn 3 decembris *anno* 1569. begerde Hans Lodwiick en certification vpå tuå båsmens, som nembligen Hans Kerckhof von Hamburgz och Carsten Tanckes von Hamborgz, witesbyrd emot Wehuß, huilch[e] bekende till thett första, att thette effterschrefne godz haffuer warit i skippet, som Götheke von Horn hade befallning vdaff Hans Lodwick . . .¹

[52] . . . och haffuer Hans Lodwiick ther af² igen bekommit:

Osmundt — x lester;

Tunen, dar forhin ber geuesenn, mit osmundt 6 tunne;

Staffeisenn iii^c stycken, haben geuagen 44½ skip[pund], 4½

[L] 6, j marcpundh;

Jtem noch 5 kleine fate mit kopper 4 sk[i]ppund minus 5

[L] 6;

Jtem auch x tunner saltzer.

[53] Anno Christj M.D.LXIX
3 decembris.

Håken köttmångere, Oluf Mårtenson slachtere.

Kom för sittiede rätten wår medborgere Oluf Mårthenßon sigh förspörandes, att effter thet Håkon köthmångere, och wår medborgere, hade såldt Nilz gulwäffuere ett steenhus och liggiede grundh och en tomt bak vm samma hws, liggiedes här i staden vpå Schomakeregaten på norre syden emillen vnge Hinrich schomakeres och Thommas Kockz hws, om icke förnempde Oluf Mårthenson såsom rätte och näste byrdemannen motte få löse

¹ Meningen är i texten icke fullföljd. Plats för fortsättningen är lämnad på den endast obetydligt påskrivna s. 52, medan s. 52 v. upptager några avslutande satser rörande samma mål. — ² Läsningen oviss.

för:ne hws till sigh och giffue Nilz gulwäffuere sine vthlagde peninger igen, såsom och samme Oluf Mårthenßon nu satte i rätten 900 q konung Erichz myntt, ther Håkon köthmångere hade såldt Nilz gulwäffuere huset före. Thette ärende haffue wij vthi ransaken och betänchende vptaget. Och althenstundh wÿ haffue befundet, thet för:ne Nilz gulwäffuere till hwsett ingen byrdzrätt hade, vthen att förnempde Oluf Mårthenson rätte och näste byrdemannen war, och hwset war honom inthet heembudit och han innen lage tÿdh vm sin rätt hade talet, therföre haffue wÿ dömpdt och afsagdt, att samme Oluf Mårthenson haffuer rätt att löse förbemelte hws och liggende grundh samt med tompften till sigh och lathe förnempde Nilz gulwäffuere sine vthlagde peninger igen bekomme. Och må och skal förthenskuldh samme Oluf Mårthenson och hans erffwinger och eftherkommende för:ne hws och liggende grund samt med tompften (som haffuer i längden 23 $\frac{1}{2}$ alin och i brädden 20 alner, efther såsom thet gamble husbref förmäller) och all annen tilbehörelse, rätt och rättigheet niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt, obehindret och oclandret för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdeligh äge. På huilket oftenempde Oluf Mårthenson vplade sin fridskilling efther lagen.

Swen Hallensfarers erffwinger.

[53 v.]

Anno 1569 thenn 5 decembris komo för rette på Stocholms råstughe beskedelige men Suen Smit, wår medhborgere, Per Anderßonn och Joen Orby, Kong:e Ma:tz tro tienere och skippere, och gåffue tilkenne, atte hade aldeles well ifrånn sich skeld och leffreret thett arf, som effter Suen Hallendzfarere, H. Ko. Ma:tz tienere och skippere, fallit war, nembligen alså, att al then deell, som effter honom till hans erffwinger fallit ehr, haffue the leffreret Jöns Person i Torp i Brearydz sochn, forbemelte framblidne Suens broder, Bencht Perßon, forbemelte Suens mågh, och Måns Person i Wallerstade, huilchen effter thette arfuet wåre fulmechtighe med beuß hÿtt afferdigede. Men then deel, som effter Suens hustru fallin war, haffue the til trogen hand, till tess arftagenden komme kan, insatt hoß Måns . . . ,¹ borgere her i Stocholm. Och vpå thett att the icke her effter måge therum bliffue tiltalede heller effter-

¹ Tomrum är i texten lämnat för det ej utsatta patronymikon.

mante, haffue the begeret, att thet måtte i stadzens tenckebok bliffue intechnet.

[54]

Hele arffuet effter Suen Hallenßfarere.

Vdi en kiiste:	En reckebolstrer — 2 st.
En quinne kiortil — 4 st.	Forlaten 3. Daarecht [?] — 1
Kåper 2 longe, 2 stackotte	Tafle 1. Gryter — 3
Quinne krager — 2	Keslar 3. Nafrar 1. Yxer 5
Quinne troier — 1	Steakespet 1. Stekepanne — 1
Skinkiortil — 1	Jernstång 1. Spiudt — 1
	Sabel 1. Swerd — 1
2 kÿsten:	Sekker 9
Gample [<i>sic</i>] kapper — 2	Penger — 60 ♁
Kaseiacke — 1	Daler — 7 st.
Ridehussor — 1 par	Huitt selbelte — 1 st.
Stackote byxsor 1 par	Halsring — 1
Semskede troie — 1 st.	Huite kedier — 2
Hatt 1 st. Ludin musse 1.	Selfringer — 4
Slete semskede hussor 1 par	Selfskeder — 4
Kokeknif 1. Tenkanne — 1	Ströngband — 1
Stenicker — 3. Tehenfat — 2	Kope spenne 3 par
Ornegåt 4. Bolkrantz 1 st.	Små knöper — 5 st.
Messingzkerl 1. Rÿa — 1.	Kronegÿlden — 1
	Selffstop — 1.
3 kiisten:	
Reckebolster 1. Hufuedbolster 2	Teraf vtlagt till begrafningen:
Weper 7. Rier — 1 st.	pengar — 77 ♁
	Hyselön — 10 ♁
4 kiisten:	En tienste piga — 10 ♁
Feller 2 st. Hiende 7 st.	En ein tienstepige — 10 ♁
Messingstaka — 1 st.	En hielpequinne — 4 ♁
	Lasse Olffßon — 4 ♁
5 kiisten:	En hielpequinne — 4 ♁
Lachan 7½ par. Dukar 5.	För huetebrodh — 16 ♁
Handklede 4. Skiorter 3.	Jordlachen — 30 ♁
1 st. lerref[t] och hennes små-	Waxliuß — 7 ♁ 2 öre
kleder.	Campelanen [<i>sic</i>] som schref —
	10 ♁
	Kÿrkieherren, som iordede, 1 daler.

Per Anderßon skipper med sin hustru
vm huar tredie pening.

[54 v.]

Anno 1569 then 5 decembris kom beskedligh man, Konge: Ma:ttz trotienere och skeppere Per Anderßon för vår sittende rätt och gaff tilkenne medh godhe män, som ther til kallade och therutöffuer warit hadhe, nembligh Marcus Benchtßon, Henrich Balck, Jacob Iffuerßon och Anders Olffzon, att han¹ med welberådt modh, sunde lifff och vdi godh welmacht anno 68 then 20 julij latidt kalle tilhope forbemelte gode män vdi sitt huß och vdi theres neruare giffuit huar ander [*sic*] huar tre[d]ie penningh vdi löse och faste grundh, jnnen stadz och vten, jnge vndantagende aff tÿ man effter lagen giffue kan och må, szã att huilchet thera, som lengst leffuer, schall then gåffuen obehindret, oquald, quit och frÿ vtaf begges there erffuinger niute och effterlätin bliffue; begerende, at sådanne theres beuilningh och huar tre[d]ie penningz gåffue måtte bliffue vdi vår stadz tenckebock inschriuffin och med vårt breff stadfest, huilche[t] wÿ icke haffue neke kunnet, vten her medh, så och wart stadz jnsegel her med fore hengende, thett bekrefftigett.

Frantz Smedeman, borgere in Refle.

[55]

Anno 1569 then 25 nouembris kom för oß beskedligh man Frans Smedeman, borgere vdi Refle, och tilkenne giffuit [*sic*], huruledes att han är förurs[a]chett att begiffue sich ifrån forbemelte Refle och hitt till vdi rikett vpå någon tidh till att vtrette och vpkreffie naugre saker och geld effter sin framblidne stiuiffson Herman Vnderståll och ibland annet latidt förstå, att Jöns Olßon, borgmestere vdi Westerårs, haffuer i befallningh månghe hande skuldh och saker vpå < framblidne > för:ne hans framblidne stiuiffsons vegne till att vtrette, sasom han och nÿligen haffuer förnummit, att samme Jöns i then måtten någon skuld låter kreffue och inmanehe vtaf en lübesk köpsuen, then nu vdi Surkopung sich förhalder, benemdh Gabriell Greger, huilchen forbemelte Herman Vnderståll skÿldigh är bliffuen 400 ƒ. Doch effter thett att samme Frantz allerede vpå sådane schuldh haffuer her vdi Stocholm öffuueruiset digdesam quinne, h[ustru] Anna Hillens, vår medborgeske, är icke

¹ Orden 'att han' stå i marginalen. De borde för meningens fullföljande åtföljts även av orden 'och hans hustru', utan vilka fortsättningen blir oförståelig.

[55 v.] hans willie, att samme Jöns Olßon sadane 400 q vtaf förbemelte Gabriell kreffie, inmane heller annamme schall, vtan wild, att samme skuld hoß forbemelte Gabriell skall anholden och qvarsatt bliffue, till teß at anten förbemelte h[ustru] Anne Hillens, hennes fulmechtighe heller och han Frans sielff vtaff samme Gabriel sadane skuld inmanende fordre och bekomme kan. Therfore han her för retten ödmiucheligen begerede vpå sådane sin wilie och stadighe meheningh war wettnisbyrd och certification, then wÿ vpå vortt embetes wegne icke haffue vettet honum att neke, begärendes käriligen vdaf borgmestere och råd[h] vdi Surkopungh, atte wele sadane förnempde summe, såsom nemligen the fyrehundrade marck, hoß for:ne Gabriell Greuer till sadane beskedh, som nu her med förmeldet, aristere och quarsettie och ingelunda förbemelte Jöns Olßon heller hans fulmechtighe att offuerandtuarde heller leffrere tilstädie. Thett wille wÿ vdi liche och mehere måtte altide gerne förskÿlle, nehr oß tilsagt bliffuer.

[56]

Lorentz Wolter von Andorfen.

Kauf breif vm ein skip.

Wÿr burgermeister vnd rath der koninglichen statt Stockholm thun kundt hiemit vnd bekennen fur jder menniglich, das in vntengeschriebenen dato fur uns in sitzendem erschienen ist der ersame Cornelius Jost von Middelburgh in Selandt vnd hatt fur sich vnd von wegen weilund Cornelius Danns nachgelassener witwen, daselbst zu Middelburgh wonhafftigh, auch jrer beider erben, erbnemen vnd verwandten dem ersamen vnnnd fursichtigen Wolter Laurentz von Antorff ein schiff von zuentzigh lasten, welchs der Papegoÿe genant, mit wolbedachten muthe verkaufft vnd vberlassen vmb vierhundert keyserische gulden, einen jden gulden zu zwentzig stÿfer gerechnet. Vnd soll die bezalungh der ganzen summa binnen Antorf nachfolgender gestalt geschehen, nemlich das auf Phil[i]ppi Jacobi in dieses negstkunfftigen siebentzigsten jars anzurechnen Wolter Laur[en]tz vorgeanten Cornelius Jost sampt weilund Cornelius Danns nachgelassen witwen oder jren erben zueÿ vnnnd siebentzigh gÿlden vnnnd so alle folgende jahre auff Philippi Jacobi zueÿ vnnnd siebentzigh gulden erlegen vnd [56 v.] bezalen soll, bissolangh die gantze summa der vierhundert gulden vollenkomlich entrichtet vnd bezalt ist. Dariegen der verkauffuer

Cornelius Jost fur sich von wegen seiner mitbeschriebenen ehegedachten Wolter Larentz vnnd seÿnen erben das obgemelte schif auf allen strömen, hafn vnd fharwasseren von allermenniglichs ansprach freÿ zuliefern vnnd zu halten verheissen, vnd jm fall sich vber hofnungh jemans einicher interesse darzu anmassen vnd daruber schaden verursachen wurde, das alß dan oftgemelter verkauffer Cornelius Jost vnd seine mitbeschriebene vielgedachtenn Wolter Laurentz vnd seine erben allen schaden vnd vncosten, so daraus erfolgen möcht, ohne jenige ausflucht zuerlegen vnnd zubezalen schuldigh und pflichtigh sein wollen sonder alle argelist vnd gefherde. Das der kauff vnd contract in allermassen als oberzelt fur vns geschehen vnd von beiden theiln vnwiderrufflich zu halten zugesagt ist, haben wier zu vrkundt der warheit diesen brief mitt unseren stadt jnsiegell bekrefftigen lassen. Geschehen am treÿtzenden tagh des manats decembris jnn funftzen hundersten vnd neun vnnd sechtzigisten jaren.

Lille Oluf Larson,
Clemet wårdschri fuere.

[57]

Anno 1569 thenn 9 dagenn vdj nouembris månet vdj her Ture Bielches, lagmandz vdj Vplandz närware, steg vp i retten Henrich Balk, rådman, fulmÿndig på Clemet wårdschri fueres wegne, vpbödh förste gången, sosom han och tuå thernestfolgende måndager thett annen och tredie gången giorde, ett stehenuß och liggiende grund, som förbemelte Clemet wårdschri fuere tilhörde och belägligit ähr her vdj Stocholm vdj Anders Bottnekars grend på norre sÿden emellen för:ne Anders Bottnekars och gamble Henrich Balckz huß etc. Och när för:ne wår stolebroder Henrich Balck samme huß vpå för:ne Clemet wårdschri fueres wegna wilde haffue vplatidt och öffuerandtwardet wår medborgere Jöns Andersson, som thett med för:ne Clemet kopstadt hade, kom för retten Lille Oluff Larsson Ålenninge, tilkennegiffuendes och beuisendes, att han sampt sin sÿster man Lasse Greelßon wåre nämpst skÿllest till för:ne Clemet wårdschri fuere och therföre haffue sannen och råtten börde rett till att köpe heller löse samme huß igen vdj slechten, ther thet faalt wåre, och icke Jönß Anderßon, huilchen ther till ehr en wildfremmet. Och meden för:ne Lasse Greelßon icke wilde sich med samme huß bekÿmbre vten gaff då för retten öffuer all sin

[57 v.]

retticheet ther till för:ne Oluff Larson, lade då Oluff Larson vdj rätten så många penger, som Jöns Anderson ther vpå vtgiffuit hade, nembligen ett tusent *marc* ortiger, huilche penger samme Jöns Anderson då wel tiill fridz igen til sich annammede, men effter thett att Jöns Anderson föregaf, att han hade en då giffuit Clemet wardschriфуere offuenn på köpet till bemelte *j^m mark* en godden oxen, förlychtes nagre dager ther effter vdj gode mens, Hans Gammels och Henrich Olffsons borgmesteres och Oluff Greherasons cammerereres närware samme Jöns Ander~~son~~ och för:ne Oluf Lar~~son~~ therum, så att Oluff gaff Jöns Anderson igen en giller oxen och ther till 30 $\frac{1}{2}$ penger, ther med the aldeles wåre på bådhe syder wel tilfridz och vm then sachen forlychte. Szå effter thett att för:ne Oluff Larson, sasom förmeldt nu lagligen war till samme köp kommen och sine penger vtgiffuit haffuer, han [*sic*] begäret att effter lagen och gammel stadga och sedwane honum samme huß måtte bliffue her för retten vplatid och hemblatt och stadzens festebreff thervpå medelet, therfore vpa samme tidh, effther thett att oftebemelte Clemet wardschriфуere icke war wedh then helse heller sundheet, att han sielf vpå råstugen komme kunde, ere till honom vdaff rådet fyre beskedelige men, nempligen Henrich Balck, Lasse Erichson, Michel Olffsonn och Joen Joenson, vdj hans huß sende, huilche åthsporde och sich medh honum haffue befråget, om han wiliendes wåre sit huß, thett han vpå råstugen hade latid vpbiude, sin frende Oluff Larsonn att vplåthe, meden att han och Lasse Grelson å sin hustrus wågna wåre hans nempste sköldemen och för:ne Oluff medh sin skýlskap och býrderet hade Jons Anderson sådane köp, som them emellen sked och giordt war, laghligen ifrån wunnit och åthergångit, så och för:ne Jöns Andersonn sine penger igen bettalet. Thervpå haffuer han då för them bekent, att för:ne Oluff Larson och Lasse Grelson hade sanneste och retteste býrderetten ter till såsom för-melt åhr, och effter thett att han aldeles effter sin egin wile war til fridz stelter för samme huß och förståt, att Jöns Ander~~son~~ therfore sine penger och werdörer till fyllest vdaff samme Oluff Larson bekommit haffue[r], wiiste han sich therudinnen intet att wegrevten sågh gerne, att så skeedt war och vndte thett ingen heller ånn för:ne Oluff Larsonn, begärendes käriligen, att för:ne beschedelige godhe män wilde da strax in för rätten å hans wegne vplathe och öffuerandtwarde och hemole samme huß för:ne Oluf Larson vdj then beste

[58]

[58 v.]

forme och måtte, som thett någon tidt schee kunne och lagh förmele, huilche, ner the ifrån honum vdj rätten tilbache komme, vplathe, öffuerandtwardede och hemmolde för:ne Oluff Larson för:ne huß och liggende grund, belegit vdj Anders Bottnekars grend på norre syden och emellen förbemelte Anders Bottnekars huß och gamble Henrich Balchs huß, thett offtebemelte Clemetz stiuffader Anders Bottnekar vdj testement till then Helge andes hospital giffuit hade och han seden täden igen laghliggen köfft haffuer, effter som the breff ther vpå ehre vtgiffne och tenckebooken therum wýdere för-melder.¹ Och bekende for:ne godhe men vpå offtebemelte Clemetz wegne, att han the j^m marc, så och then gödde oxxen till godh och full nöie och redeligh betalning för samme huß bekommit och vnfångit hade, så att han ýterligere therum intet till att kreffie heller mahne hade. Tý affhende the och då å förbemelte Clemetz egen wegne honum, hans hustru och erfuinger samme huß och grund och tilegnede thett med all theß rättigheet och tilbehörelse for:ne Oluff Larson, hans hustru, barn och effterkommende arffuinger [59] quit och frýt, såsom thett aff grund vpmurat er och nu för ögon står, orappet och oclandret för alle áthalare, så ofödde som födde, medh husens två frie muhrar och en halff muhr östervth, till at niuthe, bruche och behålle till laghfångne ewerdelighe ägher. Och war nu samme huß, effter som i lengden her föreschriffuit er, aldeles lagfarit, ther vppå Oluff Larson vplade sin fridzskillingh effter lagenn. Doch komme icke många dager ther effter någre förschriffne Anders Bottnekars slechtinger, besynnerligen Oluf Olffson vdj Åker sochn och hans sönnar, her for rätten, som vpå samme huß clandestre welde, föregiffuendes, att the hade med rätte warit nempst till att köpe huset igen ifrån hospitalen och icke offtebemelte Clemet wardschri fuere. Men effter thett att beuissligit er, att Clemet atte en deell vdj samme huß på sitt mödernes wegne och vdj stadzens tenckebook befinns,² så och medh vtgiffuin bref, the Oluf Larson vdj sin bewaringh haffuer, kan bewiises, att för:ne Anders Bottnekars erfvinger wåre aldeles well förnögde och betalte vtaff hustru Anne, Anders Botnekars effterleffuersche, för all then arffzrätt både vdj [59 v.] löst och fast, intet vndentagendes, som them effter för:ne Anders kunde tilkomme, och nu mehr en xxiiij áhr förlidne ehre, seden

¹ Jfr tänkeboken 1545—49, s. 94.

² Se *ibid.* 1545 7/3 (s. 63 i den tryckta editionen).

offtebemelte Clemet thett ifrån spetalen koffte, therföre haffuer man thett köp, som emellen Clemet och hospitalen da giort war och så lenge oclandret ståndit, ingelunde weetet till att rygge vthen dömp't thett effter then vj artikeln vdj jordebalken i stadzlagen stadigt, fast och öruggeligit.

19 decembris ano etc. 69.

Niels skreddere, Blasius kötmångere.

Kom för rätten Niels skreddere, borgere her vdj Stocholm, medh hand och mundt öffuerandwardede och vplot vår medborgere Blasius köttmångere ett halfft stehenhus och liggende grund, belegit vpå Schomachere gattun på westre syden emellen Niels schredderes och Marten wardschriffueres huß, huilchet for:ne j stehenhuß samme Niels schredde[re] lagligen¹ arfft hadhe, emot then annen halffparten emot [sic] förbemelte Blasius köttmångere effter framblidne Tomus [60] Larsonn skomachere, och nu samme part laghligen soltt haffuer for:ne Blasius köttmångere för 500 marc ortiger, konungh Göstaffs mynntt. Och bekende Niels schreddere in för rätten, att han vdaf Blasius samme femhundrede marc till fulle nöie och godh betalning, then yterste pengem med then förste, vnfångit och annammet hade. Huarföre afhende han sich och sina arffuinger samme halffpart vdj for:ne stehnhuß och tilegnede thett med grund och all tilbehöring Blasius köttmångere och hans arffuinger till att nyuthe, bruche och behålle frýt, orappet och oclandrat för alle födde och ofödde till ewerdelige laghfångne äger, och war thett aldellis lagfarit, och lade ther vpå offtebemelte Blasius vp sin fridzskilling effter lagen.

Frw Jybbe her Stehen Erichsons
och Hans Beier.

Kom för vår sittende rett vår medborgere Niels Olffson och vpå thenn edle och welborne² grefuines, frw Ybbe salige her Stehen [60 v.] Erichsons, wegne begerde, att en handtschrifft, som hennes n[åde] vdaff framblidne Hans Beier hade för naget gull och therfore satt sett huß på Smediegatun wed Norre port till vnderpant, motte ord fron ord bliffue transsummeret, videret och vdj vår stadz tenckebok jnsereret, och war så lydendes: Jch Hans Beier goldtsmit, be-

¹ I ms. står 'schreddeligen lagligen'. — ² I ms. står 'welbrone'.

kenne hiemit meiner handtschrifft, daß ich hab entfangen vnd auff rente genahmen von der edlenn vnd wolgebornen frwen, frw Effue her Stehen Erichszons *etc.*, frwen zu Greffznäß vnnd Kegelholm, nembligen einhundert vngefelste altte engelotten, darumb ich jhr gelobe alle jar zehen engelotten zu intereß oder rānte.¹ Darfür fürscreib ich jher hiemitt zu einem vnderpfande mein hauß vnd grundt und alle mein gut auszusprechen für alle meine erben, so lange biß solche genante hündert engelotten mit samptlich der rentt erlechtt vnd bezalet werde. Auch schall ich solch genante goldt wider ableggen vnd bezahlen mit dem forderligesten, alsz [61] man zur sehe handlenn kann. Deß zu meherer vürsichrunge ist mein gewanlig pitzeher hierundenn. Datum denn zehenden maij jm jar fier vnnd sechtigesten.

A primo originali hoc chyrographum transsumpsit Tillemannus Susato presente & teste requisito Jacob Larßon.

Tesse her effterschrieffne processer ähr vt aff anno 1569. och hade varit i förstenn achtede att schriffues vdj en annen bok, medenn thett war rettegangzsaacher. Men effter alle andre tenckeböcker indifferenten alle sacher i sich haffuer, ehr best att lote thett ther wed bliffue för irring schuld.

Vpbudin huß.

Thenn 3 januarij anno 1569 stod för rätten Joen Joenson och bödh vp h[ustru] Anne Ambrosius Jörensens huß pa < spettale > Sielegardz gatun tredie gangen. [61 v.] vpb.

Samme dag war för rätten Oluff Knutzon och bod vp Botwiid Larsons huß tredie gången. vpb.

Alete Jönßedotter.

Thenne dagen wiistes för stöld skuld vdur byen Alete, Jöns Hendersons dotter i Biörnön sochn i Finland, och om hon nogen tid igen komber, schall hon straffes vtan all nåder.

¹ Orden darumb . . . engelotten' stå i ms. i marginalen. I texten äro strukna orden 'zugeben alle jar', som ursprungligen stått efter 'zu intereß oder rānte'.

Then 25 februarij anno lxix.

Her Ture Person	Her Hogenskeld Nilson
her Bencht Gylte	her Claes Åkeson
her Erich Karsonn	her Gostaf Baner
Jacob Turson	Jören Erichson.

[62] Kom för rättenn welbördig Jören Erichsonn och Lasse Reff, beclagendes, hureledes att Bencht Reff her vpa gattenn ynckeligen är bliffuen slagenn, ner han skulle gå i sitt herberge aff slåttet, ther [62 v.] han hade warit och på sin tienist achtet, aff Michil Slöier oerligen och oredeligenn, then han och aldrich ett ond ord tiltalet heller vdj någon annen mätthe emot giortt hade, och war theris berättelse, att framblidne Bencht Reff kom aff slåttet och war för honum vpå store torget en benempd Erich kock, huilchen tilfrågede Bencht Ref, huad klocken hade slagit, therum Bencht föruiiste honum till wachten ther att få wettet. Men kocken wilde sich ther ått ey lathe nöie vten bruchade en slem mun på Bencht Ref. Tå sade¹ Bencht till sin tienere, som hade en liichtis lyß: Hijt, latt se huad thett er för en, som så brucher munnen. Och som han fiick sehen, kende han kocken, tÿ han war kokemester, och slog så honum wed öget och seden ett slag i huffuedet vdaf ett litidt rafferfeste och bad honum altide haffue en hoffuisch mund och gick sa sin koß, tidt wegen lag att sit herberge. Thå kom för:ne Michel Slöier löpendes effter honum och slogh honum ther ihiel sasom förre bemeltt åhr.

Ther till swarede Michel Slöier sich haffue sittidt och druckit med naget selskap i sin bod wed torget, ther och kocken med war, huilchen sitt werff gick vth för dörren på gatun, och wed han war så vtestadder, kom Bencht Ref tilhandels medh kocken och begÿnte slå vpå honum med sitt rappir, huilchit hördes in i boden, ther Michiell Slöier war. Therföre ropade han sin dreng och eskade sin werie och lop vt och fant Bencht Reff med ett dragit rappir för sich, ther medh Bencht och först skulle haffue slagit Michell öffuer huffuedet, huilchet icke kunne bewiises heller medh nagen godh skell proues, att Bencht Reff hade vtdragit sin werie antingen emot kocken heller Michel Slöier, thett the åhrlige och welbyrdige herrer och gode men her vpå radzstugen ransachede och sÿnte på

¹ I ms. står såde.

sielfue werien, att hon intet hade warit vt dragen, vten Bencht [63]
Reff hade burit werien för sich med balie och alle och såledis för-
satt någon hugh heller slag.

Sententia.

Tette ärendet wartht öffuerwegit och ransachett och lagboken
vplessin, som så luder, att then annen dräper otrengher vten all
liffz nödh, giffue liif för liif och komme inge boter wiuder. Och
kunde vdj ingen måtte finnes heller bepröfues, att han till thette
drapett vdj någon måtte nödtrengher war, vten sadane vten all
nödh bedriffuit och begångit och theröffuer vidh fersche gerning
tagin. Huarföre kunde man icke befrie hans liif, vten ther han
hoß målsegenden icke kan förmidle sin saach, moste gifues liif
för liiff.

Hus vpbudin 7 martij.

Henrich Balck bodh vp ena tompet pa hustru Mariet Anders [63 v.]
Larsons wegne, beegin vdj M. Michels grenchd förste gångenn. vpb.

Thenne dag war och lille Brÿniell för rette medh Per Torsonn [63 v.]
och anclagede honum för någett selff, som han skulle haffue för-
bracht medh hans hustru. För:ne lille Brÿniell tilladhe och samme
Per Torsonn, att han hade belegrett hans hustru vdj hans från-
warhe. Och hade therum skotzmhall till Anders grÿtegiuthere.

Thette ärendet bleff then gången vpskuffuit till neste rätte
dagh.

Thenn 12 martij.

her Ture Person

her Bencht Gÿlte

Lasse Jespersonn.

Kom för rätte ehn grefue Pehers tienere, benempd Tomus N.,
anclagede på welbemelte grefues wegne en bonde wed namn Erich
Person i Säbi i Åker sochn, att han hade dragit hijtt til Stocholm
och vthrögt grefuen, nehr hans n[åde] drog vnden för konung
Erichz tÿranij, och war sedenn medh och halp sköffle och wtdele
welbemelte grefues egedeler vpå hans gård; jtem att han skulle [64]
talat nagra otillbörlig ord om grefuen etc. Ter till suarede Erich Per-
son, att thett han drog till Stocholm, bleff han ter till tuinget vt aff
en benempd Philpus, som hade archelie hesterne vdj befallningh,

men thett han skulde haff[ue] skeldit h[ans] n[åde], sade han ney till.

Jtem bleff han och anklaget, att hoß honum bleff funnet något grefuens tingest och ägedeler. Ther till suarede han, att han förde thett först i kyrkion till grefuens beste och blef affråd vðaf kyrkieherden ther sammestedz, att han icke skulde haffuet ther, vpå thett att om thett blefue konung Erich witterligit, skulle thett förrycket och bortrappet bliffue samt kyrkiones, vten badh honum föret hem till sett, thett han och gjorde.

Han anlagedes och terem, att han hade först warit her och förskaffet siik konung Erichs förswarilsebref och sedenn dragit emot nu vår aller nådigeste regerende konung och flýdde sich och H. K. M:z beskyddelse breff, men hann neheker sich intet haffue haft konung Erichz forswarilse breff vten alenest nu regerendis K. M:z.

Sententia.

[64 v.]

Effter thett att offtebemelte Erich Personn nekede till allt thett honum bleff wiitet, ey wore heller faste wettne till thett honum tillades, tesligest och ingen dom ifran thett häredz ting han vðj bodde, vten alenest hijt skutit, huilchet med lagen icke efftergifts, therföre moste samme ärende ännu först vðj samme häredz ting ransaches och forhöres, så och therum dömes. Sker seden teden någon appellation, wilde the gode herrer ware tha obeswerede therum att ransache och retten förhielpe.

Then 13 martij satte för retten:

greffue Per	her Ture Bielche
her Bencht Gylte	her Erich Karson.

[65] Kom för rette lille Brýniell och hans hustru, och wille lille Bruniel haffue skotzmåll till alle sine granhustrur, att hans hustru vðj hans frånwarich icke som en erlig dannequinne skicket och förholdit hade. Therföre bleffue these dannequinner fordrade på rastugen: *hustrv* Anne Hans repslagares, *hustru* Margrete Niels guldväfueres, *hustru* Barbro Mans myntesuens, *hustru* Anne Per skafferes, *hustru* Malen Tomus Långbehens, *hustru* Margrete Monss brödschrifueres, *hustru* Anne Pael murmesteres, *hustru* Elin Oluf Boosons, huilche alle stodhe her för en sittende rätt och bådhe sich

så Gud till att hielpe, at the aldrich wiiste medh för:na Brÿniels hustru [annet] än thett ärligit och gott war.

Jtem kom och en hustru för rettenn, benempd *hustru* Elin Oluff Persons, huilchen vdj halftannet åhr hade varit vdj huset hoß Brÿniels hustru och leget i seng medh henne i Brÿniels från-ware, bad sich och så Gud till att hielpa och allt thett henne skulle gott hända, att honn aldrig wiste heller hade förnommit med för:ne Brÿniels *hustrv* annet en thet ärligit war.

[65 v.]

Kom och för rättenn ehnn [*sic*] pyge, benempd Agnes, bekende och bad sich Gud så till att hielpe, som Brÿniel henne biidit hade ij kragekåper, att hon skulle halle medh honum och wittne emot hans hustru om samme ohäre [*sic*], huilchit hon sich sade intet göre kunna, tÿ hon intet wiiste annet än ähre och gott medh henne.

Jtem hade Brÿniell och skätzmahall [*sic*] till Anders grütegiutares hustru och Jöns Månßons *hustrv*, atte skole haffue sacht sich wehete något oerligit med sin hustru, och sendes förtenskuld bud till för:ne *hustrw* udaf rastugen, och finge the swar, atte intet annet wiste medh Brÿniels *hustrv* än ähre och gotth.

Kom och för rättenn Christoffer Janson vdj Vpsale, som hade gest hoß Brÿniels *hustrw*, och hon när honum vdj Vpsala, och bekende sich intet oerligit befunnit heller wette medh henne.

Och vpå thett att för:ne Brÿniels hustru kunde ifran sich leggie thenne ohere hennes man henne förelade, feste hon lag medh tolf dannequinner.

[66]

Philppus kardewansmacher
och Antonij guldsmidt.

Samme dag kom för rätte Philipz kardewansmacheres hustru, benemd *hustrv* Anna, och berättede, att Antonij Crotz guldsmedtz hustru, benempd *hustru* Kirstin, hade giffuit henne vdj frw Beates gref Pers *etc.* och doctor Willems närware allt thett godz, som vpå hennes halffpart kunne falle, szå att samme *hustrv* Anne schulle effter hennes dödh ware hennes rätte arfwinge. Men nu vdj medler tidh haffuer förschiffne Antonij gått med profoß och tagit vt af för:ne hustru Anne thett henne vdj så måtte war i thestamente giffuit och therutoffuer skeldt henne för ehnn hora. Thenne sach bleff till neste rästuge dag upskuffuen, och da skulle the haffue

[66 v.] vp för rätten the egedeler, ther för handen ware effter *forbemelte* hustru Chirstin, och skulle the då *blifue* åtskilde.

Jtem bleff och för:ne Antonij guldsmed befunnen med ett *stycke* falst selff, som ther sattes vdj rådzstugen.

Tomus Nagelsmid och Kuntz
barschereres *hustrv*.

Samme dagh kom för rätte Tomus Nagelsmedt och beklagede, att Kuntz barscherere hade ille lächt hans dotter och vpburit therföre sin fulla löhn, som war vij daler och ehen kädh, och hade M. Kuntze vtloffuet, att vm samme såhår sloge på samme hans dotter vp igen, skulle han då thett igen lechie för inthet. Män pigen er på nytt bliffuin oferdigh och nödtgeß att giffue sich vnder en anners barschereres hand och then och fulle betalning att giffue. Och therföre beger Tomas Nagel wette, om M. Kuntz icke wore skiillig att lathe honum bekomme sin betalning tilbache igen.

Sententia.

[67] Effter att vdi barskerernes skrå heller rulle förmeles, att vdj sådane fall betales icke meher en halffparten, therföre bleff för retten erkent, att M. Kuntze *hustrv* skulle igen giffue halffue barscherere löhnen.

14 martij.

Then 14 martij satte för rätte herr Ture Bielke, her Bencht Gylte.

Stech fram för rettenn then wälborne och edle herre, her Per grefue *etc.* och anclagede sin land[b]o Erich Perßon, som och war hans rettere, om thett ehrende föreschriffuit står, och bleff therum och då såsom tilförende beslutet. Vide folium 63 b.¹

Vrban målere,
Håkan Person i Norkepung.

Samme dagh kom för rätten Vrban målere och clagede² effter ett arff effter sin hustrus broder Bertill Busch, giffuendes sachen så före, att inthett barn skulle leffue effter samme Bertill Buß, vten att han skulle bliffue barn löß dödh, men Håken Person

¹ Se ovan s. 41 f.

² Ursprungligen har stått 'anclagede', men ordets första stavelse är överstruken.

beuiste medh stadzens breff vdj Norkeping, att ehen Bertil Buss dotter ennu liffde i dagh. Therföre domdes då Vrban klagemahel till intet och kan intet komme ther till arfs, såsom han förnehener, all then stund barn leffue effter för:ne Bertill Buss. [67 v.]

Till thet annet taledede och Vrban målere Håken Person till om eett huß, huilchen saach hade tilförende warit her vdj rätten anno 1558.¹

Herum sades för *sententie* och dom, att om så finnes, att stadzens tänckebok hålder, såsom en copie förbemelte Håken Person frambladhe aff stadzens tenckebok medh stadzens signet, huilchen copie inneholtte, att Håken Person hade för ehen sittende rätt vpbudit Vrban samme huß, tå schall Håken Person behålle husett, som han fångit haffuer, och tilsades Vrban, att huar han ter offtere vpå clandrer, schall han ter fore böte sine 40 q .

H[ustru] Brita lille Bruniels.

Samme dagh kom för rätten *hustru* Brita lille Brÿniels medh dannequinner och tilbödth att gå lag och frÿe sich för te oerlige stycke, som hennes man, för:ne lille Brÿniel, henne tillade, och wår medh henne tessze dannequinner, som medh henne lag bødhe: [68]

h. Emerentia Staffen Sasses	h. Anne Tonies Grops
h. Ingeborg Seffritt Jutes	h. Anne Hans replageres
h. Marina Henrich Skutes	h. Kirstin Hans Berendes
h. Mechil Gerlingz	h. Gunnell Melchier Volgers
h. Kirstin Torfast[z]	h. Brita Clas Beckhusens
	h. Margreta Niels guldeueres.

Hendrich Qwantt.

Samme dag kom Henrich Quant för retten och clagede, att honum war stor oskel wederfarin, vdj thett att han bleff vtstengder vtur sitt egit huß och måtte icke komme ther in, effter som godhe men hade honum tilförende tilsagdt, att han skulle bekomme sin werckstadh, ehn stuge och en kellere, till teß att Daniell komme tilstedz, som sware bör till sachen.

Her om dömdes ennu, att samme Henrich Qwant skulle vten all gensegelse bekomme sådane rum i huset, til teß för:ne hanß stiuftsonn Daniel Fruchtenich[t] komme tilstedz.

¹ Se tänkeboken 1556 (s. 150 f. i den tryckta editionen).

[68 v.]

Jöns Anderszon.

Samme dag stodh Jönß Anderson för rätten och tilbödth sich fempte gången att wele medh godhe men frÿe sich för thett till taal, som Roloff Engelschman och Johan Dival hade honum förelagdt.

Then 16 martij.

Her Ture Bielche. Borgmestere och råd.

M. Oluff vm huset i fru

Gunnelle grendt.

Kom för rätten M. Oluf, kyrkieherre her vdj Stocholm, och berättede om ett huß, liggendes vdj fru Gunnelle grend, som salige Per Hanßon ått hade, huilchet man förmente för:ne Per Hanßons föeldre icke med rette till sich kommit haffue, vten att the[t] skulde ware ett prebende godz och lyde staden till. Och bewiiste M. Oluf medh stadzens tencke bok, att samme huß hade lagligen tilhört her Månß Erichßon, fordom borgmester her vdj Stocholm, huilchen Hans Persons [*sic*] faders moder broder war, och således med rette [69] igenn bordet ifrån prebenden effter konung Karlz reffst innehold, och förtenschuld ware Per Hanßons föeldre retteligen ther till komne och thett well igen byrdet såsom alle andre theris föeldres huß och godz her i riichett.

Samma dag tilbödth sich M. Oluff och att wilde lathe inschrifue vdj stadzens tenckebook sett arffschiffte och förlichning med salige Per Hansons arffuinger, huilchet vpschuffet bleff, mäden hustrv Anne Erich Jacobsonn stodh för rättenn och berättede, att nemmehre arffuinger skulle finnes vdj Norrebotn. Therföre vpsattes thette ärendet till yppet watten.

Vpbudett huß.

Vpbudett: Laße Gregersonn ett halft bachere huß widh Norre port, som Jöns bachere åtte, tredie reesenn.

Then 19 martij 69.

Anlagede riichzens profos Joeren Selbeck ehen Tonies Olffsons tienere, benempd Lasse Biur, att hadhe schriffuit sich ett falst [69 v.] passebord vdj Ko. Ma:tz nu regerende war aller nådigiste herres Lasse Biur. ko[nung] Johans namn vnder ko[nung] Erichz secret, thett han

vdaff naget annet breff tagit hade, och wilde ther medh komme sich till Finland.

Sat her Ture.

Heine Witte, Tonies Schweskows
tienere.

Samme dag kom för rätte Heine Witte, köpsuen ifrån Reffle, tiltalede Tonies Sueschous tienere i Rudewold, benemd Bernt Hagen, om 286 daler, huilche för:ne Tonies honum skuldig war och vdj Rudewold vtloffuet hade, att han sådane betalning schulle vdj Nerwen bekomme vdj spitzglaß, huilche Tonies ther skulde liggendes haffue, och ther sadane spitzglatz ther icke wåre förhanden, skulde då Heine tage sin betalning vdaf Sweschous tienere her i Suerigie, och effter thett att vdj all Neruen icke war på then tidh så myckit spitzglaß till att bekomme, såsom Tonies alene hade Heine ter tilsagdt, fördrade han vdaff för:ne Tonies tienere samme spitzglaß [70] heller hela sin betalning i penger, beuisende medh Claes Machepranz schriffuelse och 2 heller 3 anner leffuendes wettne, att vdj Neruen war spitzglaslet icke till att bekomme, tÿ thett war bort såldtt.

Sententia.

Huar för:ne Bernt Hagen icke will upå sin hossebondes Tonies Sueschous wegne stelle Heine Witten til fridz, då schall alltt thett godz Tonies Suescho her i stadenn hafuer blue sequestret, och skall Heine Witte themott i rette settie så myckit thett werdt ware kan, till teß att han anten sielff heller och igenom andre forschaffer sich wiß och egentlig kunskap om samme spitzglaß, och ther han sachen seden winne kan, schall Tonies Suescho och skÿllig ware att betale Heine all vnkost, tering, schade och intereße, som hanum retteligen kan til rechnet blifue till fulle huffuetsumman.

Niels Larson, Anders Sarfue.

Samme dag war och Niels Larson frame med sin sach emott Sarfuen och blef vpskuffen 6 wicher, tÿ schotzmåhl wåre på Blasius OlffBon, som då war i Finland.

[70 v.]

22 martij.

Her Ture.

Bleff vdaf her Ture, så och borgmestere, mehnigheten alwarligen vm theris skott tilsacht, att the medh thett förste vten all gehn-

seielse skulle vpbere theris skott och achte theris wacht wed theris
4 ♀.

Jtem gafs wachten frÿtt förloff att antaste the stråten röffuare,
som ther vpå gaterne beuisse theris offuer mod och motwille, vm the
nagra betreffe kunde, och förwäre them i jernn och hectelse till
morgenen och stelle da tem för rätte.

Vpbud.

Vpbodh Henrich Balck en tomt i M. Michels grend annen
gången på h[ustru] Mariet Anders Larsons wegna.

[71]

Tileman Abraham

och hustrv Elin, Suen Nilßons efther-
leffuerske.

Then stoormechtigste högborne furstes och herres, her Johan
then tridie med Gudz nåde Swerigis, Göthis och Wendis konungh,
wår allernådigste herres och konungz trooplichtige vnderlåter och
tilförordnade stådthållere på Stockholms slott, wÿ Thure Bielcke
till Salestad, Johan Axelson til Häredzsåter, Hans Kÿle till Ersta-
wÿck, riddere, och Johan Boos till Laxpoÿe göre witterligit, att
efther thett wÿ haffue bekommit högztbemelte Kong:e M:ttz schrif-
felse then 19 julij, belangendes att wÿ then arfråte, som emillen
H. K. M:tz trogne tienere Christoffer Olßon, befalningzman på Stege-
borgh, och Tileman Abram cantzelijschriffuere sampt Nilz Greger-
son, borgere vthj Norköpingh, medh flere theris mederffuinger och
hustru Elin, framlidne Suen Nilsons eftherleffuersche, här till warit
haffuer, skole ändeligen åthskilie och lathe bågge partherne wede-
fares huadh lagh och rätt är, så haffue wÿ twenne reeser på samme
dagh wÿ vthi vnderdånigheet vndfinge H. K. M:tz bref latidt stäm-
pne för:ne hustrv Elin egenom stadzens kämmenäre, och seden när
wÿ näste dagen ther efter, som war then 20 julij, medh borgmestere
och rådz sampt fiorten vtaf H. K. M:tz schipzhöffuidzmän såthe
för rätte på förnempde Stockholms slott, lothe wÿ stämpne henne
then tridie reese med kämmenärer och prophos och förschickede
[71 v.] henne ther hoos H. K. M:ttz bref tilhånde, huilke högztbemelte K.
M:ttz bref och wåre stämpningar hon aldels aff mothwilligheet icke
haffuer weledt achte. Huarföre wÿ efther Swerigis lagh (anseendes
att hon samme wåre trenne stämpningar, i så måtte som för-

schriffuit är, försittedt och förachtedt haffuer) äre wordne förorsakede i hennes fråware att döme vm huffuudsaken, och förthenskuldh öffuerseedt the doombref, som förnempde erffuinger therupå twenne reeser tilförenne bekommit haffue, och efter ett nöge betänckende haffue wÿ seden för rättwÿsenes skuldh icke kunnet samme theris doombref vthi någon måtte ogille, vthen för sådane hennes mothwilligheet skuldh efther Swerigis lagh dömpdt, att hon innen söndagen nästkommendes, som är then tiugufierde julij, vthen all gensejelse och wÿdere förhalingh schall vplathe för:ne erffuinger thet hws hon nu besitter. Och ther som hon thett icke medh gode göre wilde, thå haffue wÿ befalet kämmenäre och profos, att the skole tage hennes ägedeler och sättie them vth på gaten och seden öffuerantwarde offtbemelte erffuinger samme hws. Thenne wår doom wÿ både nu och i tilkommendes tyder fulkomligen bestå wile. [72] Theß till wiße lathe wÿ hengie wåre signeter neden för thette breff, som *schriffuit* och *giffuit* är loco et tempore vt supra. Anno Christj ettwsendh femhundrede sextÿe på thet nÿende.

Rägenschap emillen Lucas v. Quickelberg och
hustru Margrete, framlidne Hans Beÿers eftherleffuerske,
then Matz Schubertt nu till hustru åger.

Rekeninge vnd balance tuschen Margrete Wolfs, saligen Hans Beÿers nachgelassene witfraw, vnd Lucas von Quickelberg mit Willem Dansouuil als volmachtige von wegen Francois Messing, Peter von Quickelberg vnnd gebroders samt Jacques Huffnagelt, alleinlick von alsulckes geldes als de vorschrieben Hans Beÿer von die vormelte vnserere hern wegen empfangen vnd per wchsel ihnen vbergesonden hat, alls nachuolgt, und eß doth haer diese rechnung in daler von 30 stüfer ¼stük:

	daler	stüfer
Die fürmelte Margrete Beÿers is schuldig von wegen dat saliger Hans Beÿer von die gnedige fraw Cecilia, marggrafin von Baden, empfangen hat nach laut seines schreibens von 14 nouembris 1564	3233	—
Jtem von wegen hern Sten Erichson an haer bewesen anno 66 fürtiden osteren	256	20
Jtem von wegen die sphaera bezalet an Johan Pourtant	13	10

[72 v.]

	daler	stüfer
Jtem von Hans Beÿer wegen seinem bruder Frantz Beÿer bezalt zu Nürnberg laut seiner handschrift quitierung	250	—
Jtem in martio anno 1567 Catherine Wolfs, der obgemelte Margrete suster, gedan nach laut fürmeltes Frantz Beÿer schreiben	80	—
Summa	3833	—
Margrete Beÿers kompt gut mehr vthgegeuen dan empfangen, welchs sie ihrem shon, Hansken Beÿer, aufgedragen hat auf rechnung von 1 000 daler	369	15
	4202	15
Margrete Beÿers obgemelt kompt hir irgens gut solche summa, als saliger Hans Beÿer per wechsel an die bürgers von Stockholm abgeschafft hat, namlich	1687	16
Jtem durch einen wechselbrief an Niclaus Vergüis	700	—
Jtem per dubbel marck stücken, vber dat man glaser bezalt hat, empfangen die summa von	182	19
[73] Jtem dat Francois Messing mit seinen consorten von Hans Beÿers wegen von die Bulemans empfangen haben anno 66	1560	—
Jtem Margrete obgemelt kompt noch guth von intereße von den vorstehenden gelde zu acht von hundert als sie mit Lucas Quickelberg vnnnd Dansouuille vnderrechnet vnd vorglÿken sein biß auf diesen 10 nouembris 1567	72	10
Summa	4202	15

Aldus gereknet, gesloten en geliquidert mit Margrete Beÿers, vorgemelten Lucas von Quickelberg en Willem Dansouuille ouer haren herren desen 10 nouembris xv^e seuenensestich in præsentie von Matthies Schubert, Frantz Beÿer, Peter Siluesterßon inn doender deser rekeninge. Tot orkunde der warheit hebben de bouenscreuen dese vnderschreuen.

Matts Schubert
Wÿllem Dansouuille

Frans Beÿer
Peter Siluesterßon.

Jch Matts Schubert bekenne, dat Lucas von Quickelberg mir bezalt hat dreÿ hundert neun vnd sechtzig einen halben enckenden thaler vnd den intereße biß Michaelis 68 von hundert 8, ist dreissig thaler, macht an schwedischer müntz 2 796 $\frac{1}{2}$ q ortig, welchs ich wegen meines stiefkindes, Hans Beÿer, wil Lucas schadlos halten.

Lucas v. Quickelberg, Matz
Schubert.

[73 v.]

Edler gestrenger herr vnnnd erbare, wolweise hern, nachdem wir darzu verordnet eine rechnung zuubersehen zwischen die ersamen etc. Matthies Schubert vnnnd Lucas v. Quickelberg, so haben wir dieselbige nach nottorft auch genugsamb ubersehen, auch beider parthe darbei einbringen vnserm geringen verstande nach genugsam vernommen, also dat wir dieselbige rechnung dem vorgemelten Matthias Schubert durch Lucas von Quickelberg vbergeben, nicht können tödten, tadeln oder zu nichte machen.

Was aber belangende einen post in der rechnung wegen des wolgebornen hern Stein Erichsons nachgelassener witfrawen, bedencht vnns billig zu sein, dat Lucas von Quickelberger darzu soll zuantworten schuldig sein, wie er dasselbigen sich aber nicht weigern thut.

Weiter zwene poste in der rechnung belanget etzliche hundert thaler, so der ersam Frantz Beÿer zu Antorf hat empfangen vnnnd der obgemelte Matthias Schubert nicht damit zufrieden ist, vnnnd solchs von Lucas Quickelberg fordert, da eß doch ein mhal durch seine hern oder consorten bezalt ist, so dan nu Frantz Beÿer alhie zur stelle ist, kan er woll darzu antworten, ob er macht hat gehabt solch gelt zuempfangen oder nicht.

Diese obengeschrieben poste vnangesehen hat doch zu der zeit Matthias Schubert mit derselbigen rechnung zufrieden gewesen vnnnd dieselbige mit eigener handt vnterschrieben vnnnd sich gnügen lassen. Diesen punct belangendt, wirtt ein erbar gerichte woll wissen dauon zu schliessen.

Melchior Folger.	Hans Welling.	Hans Willeman.
Wijchman Lastorp.	Jorgen Fölsche.	Herman Schilling.

[74].²Anno Christi 1568 then . . .¹ dagh juliij.

Peder Clämetson.

Kom för sitttende rätten Knuth Olson i Granböle af Helsinge sochn i Nýlandh, sålde och vploth wår medbroder, erlig wålförständig man Peder Clämetson, rådman, all then deel han *med* sin syster erfdt hade efther sin broders dotter, Gertrudh Erichzdotter, i ett lithet steenhus, liggiendis på Westre lång gaten, annet huset södre ifrå then gaten, som löper rätt mitt af Kåkebrincken, för try hundrede fyretye två q ortiger i rede *penningar*, en sölf skedh wogh 3 lodh, itt quintin mindre, huffuudh ströninger tye *stycker*, en grýte wogh 16 q :r och en kiste *med* rundt lock, huilke *penningar* och förbemelte perzeler han sigh till fulle och godh nöye bekende haffue vpburitt och annammet vdaf förnempde Peder Clämetson. Thermedh affhende samme Knuth Olson sigh och sin syster sampt alle theris *erffuinger* samme arf och hus och tilegnede thet förbemelte Peder Clämetson och hans *erffuinger* till ewärdelige äge niuthe, bruke och behålle *med* sine frýe mhurer, källere, boder och såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögen står, quitt, frýtt och oclandret för alle födde och ofödde åthalere i alle måtte. Och ther *med* lade förbemelte Peder sin fridskilling vp efther lagen.

[125 v.]

Frans Beýer.

Thenn 6 septembris *anno* 69. kom för wår sittende rett erlig och förständig Frantz Beier, gaff tilkenne och med Jören Lowenkopz egen handschrift beuiste, hureledes att hanum för:ne Joren Louenkop hade sitt husz och liggende grund her i staden, wed Store toriet belegit, lagligen pantsatt för en wisse summe penges, then han honum welwilleligen lent haffuer. Och till thett forste en handschrift, dateret den ersten septe[mbris] *anno* 69, ludendes vpå 1308 *marc* ortiger, jtem en en, dateret den 6 septembris, ludendes på 1600 *marc* och *anno* 69, huilchet allt vtuiser widere enn contracht, som emellen *hustrv* Kirstin Hannis Berendes och Frantz Beier seden *anno* 70 [*sic*] den 23 maij vprettet er, och begerde för then schuld, att samme huß vten hans wett och wilie yterligere vtaff någen i wår rett icke måtte besueret bliffue.

¹ Dagbeteckningen är i ms. utlämnad.² Bladen 75—125 och 126—130 äro blanka.

Stockholms stadz
tenkeboock
pro
anno LXX.¹

[131]

Jacob Larson selfkopere,
Boldewin Frÿß.

[132]

Thenn 27 januarij anno 1570 vpå Stocholms slått kom för rätte Jacob Larson selfköpere, tiltalede Boldewin, att han hade kofft honom vdur henderne ett trehuß, belegit her i Stocholm vdj östre Bredegrenden, ändoch att Jacob Larson hadde vpå samme huß vtgiffuit för iij år seden 1200 marc på sin sÿstersons wegne, som ther till sannen och retten byrde rätt hade, beuisendes thett med tuå Niels Greelsons handschriften, som huset solt hade. Boldewin beuiste och medh Niels Greelsons bref, att han honum samme huß såldt hade, förmenendes, att han formiddels thett måtte ware så nehr sådane köp som Jacob Larson, och sÿnnerligen meden han en tÿd langh therudinnen boddtt hade och ennu bodde.

Sententia.

Effter thett att bewisligt er, att Jacob Larsson såsom ehnn förmiunder vdoffuer sin sÿsterson, then offuermåge ehr och doch retten byrde rett till huset haffuer, sådane huß köfft haffuer till samme sin sÿstersons och icke sitt egit behof, therfore kennes honum till samme vdj så måtte att köpe, doch så att förbemelte Boldewin må bliffue therudinnen boendes till S. Michels dagh nestkomendes, meden han sine penger oc vtgiffuit haffuer.

¹ Jfr nedan s. 160—200.

[132 v.] Vdj för:ne dom haffwett [*sic*] sittit:

H[er] Ture Bielche	H[er] Erich Gyldenstjerne
M. Oluff kirkieherre	Niels Bröms

och borgmestere och råd i staden.

Tonies Feind von Refle.

9 februarij.

Bekom Tonies Feindt ifrånn Reffle beuiß vnder stadzens jnsegell, att Lasse Erichson vdj Öregrund icke hade her compareret för rätte thenn 7 heller ottende februarij nu förliden, såsom¹ han sich teß för borgmestere och råd vdj Vpsale förpflichtet hade.

Hans Wehehusen.

9 febru[arij].

Producerede Hans Wehehusen för borgmestere vdj wård-schrifuere stuffuenn tu wettne, och till thett förste en benempd Ber[t]olomeus Sehelrecht, huilchen wed sin edh wettuede, att Cortt Rossell hade sich med skipper Götichen von Horn foroenet, honom förwundet och ifrånn skippet driffuit. Han bekende och, [133] att han hade åttspor[t] Cortt Rossell någon tidh sedenn han hade warit oehens wedh Hans Wehusen vdj Hans Mouweß huß, hure då sachenn stode them emellenn, och haffuer Cortt suaret, att the wåre well förlichte, och han wiiste med Wehehusen icke annat än ähre och gott.

Till thett annat producerede han en benempd Casper von Dortmünd, en skomachere boendes her i staden, huilchen bekende, att Hans Wehusen hade åttspört vdj hans huß skipper Göthichen von Hornn, om han hade iaget heller driffuit honum ifrån skeppet, somom Hans Lodwiik föregiffuer, och hade skippem ther till nekett och sagt, att Cortt Rossell hade thett giordt.

Herupå steltes certificatio vnder stadzens jnsegell.

Jtem thenne dagh swor Hans Wehusen för borgmesterna, atte iijj *tynner* suewell, therföre Hans Rust war bekymbret vdj Reffle, hörde honum till, och bekomb och therupå en certification vnder stadzens jnsegell.

¹ I ms. står: såsom somom.

Hans Gammel, Wehusen.

Thenne dagh bleff affsagt vpå slättet aff stadholderne, att Wehusen skulle betale Hans Gamell vpå Peters Smitz wegne 9 000 *marc.* [133 v.]

Hans Skulte, Bertolomeus Schelrecht.

Hans Skulte och Jost v. Hattingen bleffue lyfftesmen för the 550 *mark*, som bleffue satte i retten för thett skip, som Matties Berendes hade soltt Simon N. ifrån Reffle, och bekom Bertolomeus Selrecht ifrån Gripzwold samme 550 *mark*. Och ther nu något yterligere efftertaall händer vm samme penger, då schole for:ne Hans Skulte och Jost v. Hattingen leffrere them vpå råstugen tilbache igen.

Then 15. februarij.

Bleffue effter Ko. Ma:tz befallning 3 skep skattet: ett hållendst skep, benempd S. Oluf, för 18 000 *mark*; en ett annat hållendz skep, n[embligen] S. . . ,¹ för 16 000 *mark*; jtem Jacob Grekis fyrrre kraveell för 15 000 *mark*.

En ehr thenne dagh offuerantwardet borgmesterne ett Ko. Ma:tz breff, dateret på Stegeborgk then xx januarij, om x skip-pundh theen och fetalie hielp till skipzudredningen, nembligen:

skrett brödh — 5 lester	suene ööll — 4 lester ²	[134]
suene bröd — 15 lester	salttgrönt kött — 2 lester	
fougde ööll — 10 lester	brendewin — 4 <i>tyunner</i> .	

Thenne effterschrijfne prester s[k]ole vtgöre effter huar lest vdaf theris vnderhåld brödh — 8 *tyunner*; ööll 8 *tyunner*:

M[:r] Oluff kyrkieherrenn

M[:r] Petrus Aruidj

H[er] Per cappellanen

H[er] Erich capellanen

Jtem skolmesterenn.

Ten 18 februarij.

Gilies Sasse, Jören Gisebrecht, Willem Burman.

Kom för rette Gylies Sasse, bewyste och latt för retten vplese ett breff ifrån Joren Gisebrecht, lydendes, att Willem Burman

¹ Namnet är i ms. ej utsatt.

² Brasks memoriale (jfr s. 162): 40 lester.

schulle betale for:ne Gilies thett godz, ther medh han bortlop ifrån Thune med sin pincke ifrån Gilies dreng.

Sententia:

Willem ehr skylligh att bethale effter same bref heller beuise, att han intet maschopi haffuer hafft med Jören Giisebrecht, medh xij manna eedh.¹

[134 v.]

H[ustru] Anna Matz laggeres,
Anders Siffridzson bysseskytten.

Anno 1570 thenn 19 februarij kom för rette Henrich sckomache-re fulmechtig vpa h[ustru] Anne Matz laggeres effterleffuersches wegne, vplot och offuerandwardede Anders Siffridzson bysse-skutten ett standelwerchz huß och liggende grund, belegit westen till neden för Kåkebrincken vdi bredden åå norre sydenn nest offuen för hustru Jngredt Lasse² Larson huß, huilchet standewerchz huß och liggende grund för:ne h[ustru] Anne Matz laggeres förbe-melte Anders Siffridzson laghligen soltt haffuer for 450 mark, och bekende för:ne Henrich skoma[ka]re in för rätten vpå samme h[ustru] Annes wegne, att han sådane betalning, n[embligen] the 450 mark, aldellis efter hennes egin wilie till godh och fulkombligh betalning vnfångit och bekommit hade, affhendendes för then-skuld, å hennes wegne fulmündig, henne och hennes arffwinger for:ne huß och grund och tilegnede thett med all theß rättigheet, åuerken och all tilbehörelse förbemelte Anders Siffridzson och hans effterkommende arffuinger quit och frýtt, oclandrat och obehindrat för alle födde och ofödde åthalere till ewerdelige laghfång[n]e äger. Och war samme huß lagbudit, lagståndit och aldeles lagfarit, så och neste frender hembudit, therupå och vplagd fridzskillingen effter lagen.

Lasse Jesperson,
Matz schreddere.

Samme dagh anlagede Lasse Jespersonn Mattz skreddere om ett hundre marck, som honum restede vdj betalning effter samme Matz schredderes mågh, benempd Biörn Helsingh, för huilchen betalningh Matz schreddere hade handtstrecht och gått vdj löffte.

¹ Motsvarande har av Brask (s. 163) förts under 20 februari, vilket torde vara det riktiga. Jfr nedan s. 104. — ² Jfr nedan s. 163: <Lasse> Hans Larsson.

Sententia.

Effter thett att man nu hade vdj godh amynnelse, såsom och eliest beuisligt nogh war, att Matz schreder hade giort handstreckning in för en sittende rett och bliffuit för sådane betalning borgen, therför wåre han och skyllig till att betale *secundum* c[ap.]. 9. vdj kop[manne] bal[chen].

H[ustru] Agnete, M. Erii Laurentij
 efterleffuersche, och hennes barn.

Anno 1570. 22 februarij er dygdesam *quinne*, h[ustru] Agnete, [135 v.]
 salighe framblidne M. Erich Laurentij, fordom ordinarij vti Tune
 efterleffuerske, samptt hennes nu närleffuende man och husbon-
 de, her Joen Andree, kyrkeherre vdi Westerårs, för vår sittende
 rätt kommen, käriligen begärendes, att thett arffskiffte och aff-
 uittringh, som hon sin elskelighe barn, Laße Erichson och Anna
 Erichsdotter, sin salighe framblidne man, theres fader, för:ne
 M. Erich Laurentij, vdi godhe mäns, som nemligen Blasius Oloff-
 sons, Hans Gammels, Erich Nielsons och Henrich Strabockz när-
 uare, them hon till sine barns fulmündighe tutores och förmändere
 constitueret och valdt hadhe, then 4 nouembris anno 1568 hade
 affdelet och affuettrat, måtthe till åminnelse vdi stadzens tencke-
 bock antecknet och inschriffuit och henne ther upå ett skriff[t]ligit
 beuiß meddelet bliffue. Huilchen hennes rätmetighe begären henne
 icke bleff vägret, vten forbemelte godhe män ähre hiitt för rätten
 fordrede, som vtoffuer samme arffskiffte varit hade och ther be-
 kändt, såsom en seedel med Henrich Stråbockz hand skreffuen,
 then the dogh forebrachte, vtuiste, att vpå then tidh, då för:ne
 h[ustru] Agnete lagligen, före än hon til annet gifftermål intredde,
 haffuer hon för:ne sin barn afuettret och tildelet, sasom her effter
 folgher:

Uti guldh.

[136]

En lithen gulkedie medh ett korß.

Ett gulhengende med 4 hyasintter och säiertaffuel, mit vti
 vnder hengendes en perla.

En gull ringh medh en stor amatist ther vti.

Salighe M. Erichz signetz ringh.

En en gammal gulringh med ett ansicthe och en lithen ringh vdi.

Thette för:ne altt vogh i en summa otte lodh.

Udi selff.

En stor förgyldh lencke kädie aff selff.

Elffue stücke aff en forgylt krantz.

Ett förgylt selffbelte med lenker och poser emellen, tilhope
24 stücke.

Än ett littet forgyldh selffbelthe med 16 ledher.

Än ett gammelt barne belthe med 22 spenger och ett för-
bladh.

Förgylthe dopper till en perle krantz 53 stücke med loff vdi.

Jtem 30 förgylthe selffdoper med bocksteffuer vdi.

En 6 par lenghe förgylte malier till en perlekrantz.

En förgyld selfflane till en perlekrans.

En en samme krantz med 28 casler [?].

Ett korlebondh med 21 och forgylte och oförgylthe selstener,
badhe store och små.

Et se[]ffbåndh med 84 stener och trekantight förgyltt heng-
ende ther vdi.

[136 v.] Än et sadant med 74 stener och et stort gammalt selffkortz
ther vdi.

En en huit selffkädie, tuå selffskeder, ett selffstop met tuå
forgyltte rander.

En en selffskål öffuergyldt.

Thette for:ne selff uogh vdi en summa elffue och j lodighe
marck.

Sedhen stronghe, gamble, 16 stücke och ett littet selff-
stop vogh 8 lodh.

Sumarum selff 12 lodige marck.

Rede penger ettusen marck.

Teen 10 pundh.

Messing 2 pund.

Koper 10 pund i grëtter och käsler.

Sänger 4 med all tilbehoringh.

Benckedyner 4 stücke.

Hyende 6 stücke.

Sprongningh aff silke enn.

Offuer sprangningh och sylke i mellen ett stücke.

Tack heller stugudreckter 2 stücke.

Vegheboner 6 stücke, somme gulskin och somme sommede.

Lange borducker 4 stücke.

Skiffduker 4 stücke.

Bokerne bliffuer verderet vdi alle 391 q 7 öre.

Thette allt haffuer for:ne h[ustru] Agnete vdi taken hender hoß for:ne förmündere nedersatt, att the ther med effter lagen [137] barnen till bäste förestande och forhandle skole, till thes the till theres myndigh åhr komme måghe, vti så matte, att så månghe rede penger, som för handen äre, skole the them barnen till godhe vpå panthe hoß wist folck vtsättie, men selff och annet indomme¹ skall till trogen hand hoß for:ne förmündere föruaras. Huad husen belanger, haffue offtebemelte förmyndere sýntz rådligit vara att låthe obytte bliffue, till teß att barne kunne komme till någon bätter ålder.

Ten 25 februarij

giorde Matz Kreier schreddere sin borgere edh och wan sitt bur-schap.

Brÿniel Larßon, Matz Pâwelßon.

Jtem samme dagh anlagede lille Brÿniel Mattz Paelsonn for 110 printz daler, huilche hann schulle haffue honum leffreret vdj Dantzsche.

Menn Matz Paelsonn sade sich icke haffue vnfångit så myc-
kit, vten för thet han hade vnfångit, hade han koffft ett skip, huil-
chit Brÿniell icke vilde bestå. Och satte då samme Matz Pael-
ßon vdj retten 500 q till Brÿniels betalning, förmehenendes att²
han wåre honum intet mehere skýllig, tÿ han hade och leffreret
lille Brÿniell hustru i hans frånware 240 marc.

Tenne peninger annammede seden Brÿniel Larßon.³

¹ I ms. står: 'indomme'.

² Ordet 'att' är i ms. upprepat.

³ I tänkeboken är vid fol. 139 inhäftat ett blad med följande påskrift:

Mynn kere burmester, Mas Persenn, att y wylle gore sum enn erlyck mann, sum y mich lafeth hafe, at y wylle ath schryfe dette wtty stassenns tenckebock, att dette schal ware eder wytter lych, att yach hafer betalth lyle Brungell Larsen 500 q och hanns hustere 250 q [sic], sume loper, sum jach hafer betalth, 750 q . Myn kere burmester, gór her wty sum minn tro star tyl eder, so hafer han och latet mych 100 q wty mynn hur, so hafer yach wm kostet, sum yach hafer lacht wt, 6 $\frac{1}{2}$ daler.

Matz Paelßon.

På bladets baksida är antecknat: schall inschiffues i tenckebooken 28 febru-
arij 70.

[137 v.]

Bertill Larßon.

Jtem thenne dagh vplådz vtaff borgmestere och rådh Bertill Larsonn ett stadzens huß, liggende offuen för Kornhampn, som kalles Spilarehuset, och war thett schattet för 1 400 ş. 800 marck gaff han strax vth, och the andre 600 schall han vpå nestkomende Martini vtgifue.

Jtem fiik Simon apotechere en certification på ehn handtschriff och missiue, lydendes på her Skenck och en apotechere i Dansche.

Tenn 27. februarij.

Vpb.

Bödh Hans Gammell förste sin [vp] Henrich Strobucks huß vdj Strabuchz grenden liggendes, fulmündigh vpå h[er] Joen Andreae wegne, kyrkieherre vdj Westeråhrs.

Vp:tt.

Vpbödh Hans Gammell förste gangen Jören Lowenkopz huß wed torgit, thett han i pant hade, och bleff aff h[er] Ture, Johan Axellßon och h[er] Erich Karßon, stadholderne, förbudit något widere ther med att fortfahre, förre en Louenkop komer sielff tilstedz.

Tomus Biörnson.

[138] Thenne dagh clandrede Tomus Biornson på ett huß, som Joen Örbo hade kofft vdaff Niels Olffßon guldweffwere.

H[ustru] Anna Hans Gastes¹.

Samme dagh kom för en sittende rätt M. Oloff, kyrkieherre her i Stocholm, och medh honum Hans Mow och Jören trumeter,² giffuendes tilkenne, at welforständig man Eggert Gydning, borgmestere vdj Vpsale, såsom hustru Annes, framblidne Hans Gastes effterleffuersches, och henne barns constituerede förmyndare, hade vtaf them kärligenn begäret, atte för rettwiishetenes schuld wilde ware obeswerett och för ehn sittande rätt wetne, bekenne och tilstå, huad the vdj Marten Tamps ytterste, ther hoß the tilstedz wåre, vtaf honum hört och förståt haffue, hureledes att han då vm sine sacher då besteltt, laget och bewilliget haffuer. Huilche vpå theres tro, edh och sanningh ther bekende, att nehr the tilstedz wåre något för för:ne Martens affgångh, ere så emellom honum

¹ Jfr nedan, s. 164: hustru Anna Marten Tamps.

² I ms. står: 'Trumerter'.

och hans broder Jacob Tam bliffuit förhandlet, bewilliget och öffuerehens kommit, att för:ne Martens broder, fornemde Jacob Tam, skulle vthlendes bekomme, vptage och till sig annamme och vpkreffue all arffdeel och eger vdj löst och fast, intet vndentagendes, som för:ne Marten ther kunde nu haffue och medh någon rett tilhöre, och therutaf ware skyllig till att sware, tilfridz stelle och betale alle the medh förbemelte Marten Tammen vten landz någon skuld kunde vteständendes heller till att göre haffue. Men huad her i riichet effter honum förhanden ware kan, skall hans hustru, för:ne h[ustru] Anne, och hennes barn, som endå effter theris fader intet war affwittret, obehindret behålle och nyute, när hon ehen benämpd Hans v. Santen och Hans trumeter haffuer först förnøgt och betalett huad som för:ne Marten och them emellen stånder. [138 v.]

Vpbödh Hans Gammell förste sin Harel Olfsons huß westen till. Vp:tt.

Hans schriffuere }
Lasse Anderßon } i Vpsale.

Jtem fiik Lasse Andersonn vdj Vpsale ett schriftlichet bewjß, att han hade warit och presenteret sich her för rette, effter som them vdj Vpsale för en sittende rett emellen affkenndt war och Hans schriffuere begerett hadde. [139]

Ten 29 februarij.

Jacob Måeß i Dansches tienere,
Henrich Hottmacher.

Kom för rätte Jacob Maes tienere vdj Dansche, Bruniell Moller, gaff tilkenne, att skipper Henrich Moller [o: Hottmacher] fast otilborligen handlede medh sin hossebondes godz, ther medh hans hoßebonde honum hÿtt förskicket hade, vdi så måtte effter förbudt war vdj Dansche, att ingen schulde något skepe hÿtt i landet, giorde hans hossebonde, benemd Jacob Måes, med skipper Hottmacher sådane contract att skulle lathes köpe alt godz honum af, som han skepet hade, och lathe sich thet tilschriffue. Men så snart att the komme vdj siön, skulle godzet tilhöre för:ne Jacob Måes. Menn nu wilde Henrich Hottmacher allt godzet sich tilrechne, och endoch rechne fracht, theß han sich til att besuere hade på sin hossebondes wegne.

[139 v.] Henrich Hottmacher¹ haffuer sich fast hälle wellet wed samme köp och sade godzet ware honum tillschriuit i Dansker pund boken, och haffue vpå sin euentyr hÿtt kommit, szå och besuerede sich, att förbemelte Jacob Måß hade giort honum vdj Dansche stor skade och lenge vten orsach förholdit, rechnendes många wicher bekostninger.

Sententia.

Effter thett att ingen sÿnnerlige wettne heller beuiß vpa bade siider ware och the vdj många hande måtte refererede sich til wittnesbyrd i Dansche, och sÿnderligen skipperen med stadzens tänckebook vdj Dansche, bleff thet upschufuit, till teß att the på begge syder kunde hente sich bäter bewiß ifran Dansich, och vdj midler tÿdh skall skippern sette borgen bådhe för godzet och sachen.

Ten 10 aprilis & 7 aprilis.

Hans Biornson bysseskÿtte, Raßmus Olffson
slätzschriffuere, Matz Jacobson.

[140] Kom för rette Matz Jacobson och beclagede, att Rasmus Olffson slotzschriffuere förhollt honum sit arf efter sin sÿster, som war Rasmus Olffsons hustru. Ther till suarede Rasmus Olffson, att han war icke wigdh medh henne men alenest fest, therföre han mehente, att hans hustrus broder icke borde arffue medh honum.

Sententia.

Effter kyrkiones formen gille festing för fult echteskap, therföre bleff Rasmus tildömpit att giffue ifrånn sich samme arff.

Samme dagh kom för rätten Hans Biornson med sin hustru Benchte, huilcke både bekende sich haffue öffuergifuit hwart annet och siden huar för sich giort hoor, både hon och han. Therutöffuer haffuer Rasmus Olffson slätzschriffuere tagit then öffuergifne quinnan och bolet medh henne bade för en thenne hennes echte man, Hans Biörnson, kom till stedz, szå och lÿche seden, eÿ theß mindere att hennes man gik her bredwid them i stadhenn och vndertiden vdj huset hoß them.

¹ I Brasks Memoriale (s. 165) kallas svaranden Henrik hattemachere.

Sententia.

The bleffue alle tre sachfelte til lyfstraff. Doch blef hustrun och hennes echte man förskonte till lifuet med sådane skääl, att the skole slitee rýß för kirkiedören, göre bot och bätring och igen komme till samens och holde ett gott christligit echteskap, menn huad med Rasmus företages skulle, steltes till Ko. Ma:tt. [140 v.]

Kom och bleff för retten stelt en quinne, benempd Kirstin, huilchen blef skýld therföre att hon skulle haffue belegret sich med två bröder, then förste benempd Anders i Brunne, och bekende både quinnen och han, att szå skeedt war, [och] then Joen i Yterberge, som sigh sielff sådant upå sagt och berömpt hade, huilchen thett nu in för retten benekede, såsom quinnen thet vdj liiche måtte giordhe om honum.

Sententia.

Effter thett att then Joen i Yterberga synes icke aldeles ware wiidh sin sinne, therefore schall then quinnen frý sich för thette ärendet medh sin lagh, att hon er oskyllig. Sedan skall then Joen böte 9 marc för mehenedere bot och tage wid schriff, och för thett han haffuer lagt quinnen fore thet å henne ere och leffuerne angelder, bote xl mark.

Matz Person borgmestere.

[141]

Thenn 1 dagenn vdi martz månet anno 1570 hade Matz Person vdj sitt huß sýnnerlichen kallet och fordret thesse effterschrifne godhe men, Hinrich Balck och Michil Olffsonn, till att ware vd-öffuer och höre, huad Niels Spes, som i förtiden hade tient h[ustru] Karin Anders Simonsons, weetne kunde om the huß, som framb- lidne Bencht Hanson och Per Andersonn så lenge vm hade vdj trette ståndit. Och bekende for:ne Niels Speeß vpå samme tidh för förbemelte godhe men, att tesse trý huß, thett förste vdj Kåke-brinkenn, annet vpå Skomacheregatun och thett tredie vpå Köpman- negattun, ehre köffte för Bencht Hansons husräntepenger, som för- sambledes vtat the huß, som honum tilfalne wåre effter hans fa- dermoder, h[ustru] Barbro Knutt guldsmedz, meden förbemelte Bencht och hans broder holdes vthen landz till lehere. Teß till wisso att förbemelte Niels Spees sådant vdj for:ne godhe mäns närware bekent haffuer och stedz fulkombligen tilstå will, om

thett än skulle ware hans sÿste ord vdj thenne werld, haffuer han sådane beuÿß med egin hand vnderschrifuÿt och medh sitt pitzer hoß the andre godhe mens befestiget.

[141 v.]

Ten 22 aprilis

sätte för rätte

H[er] Ture Bielche

Her Niels Gÿldenstern

Her Jören Gera

Her Bencht Gÿlte

Erich Matzson

Borgmestere och råd

sampt en hel hop befallningzmen och skipperere.

[142]

Stegh in för rätten hochborne förstes hertugh Magnus till Östergöthlandz secreterere, förståndigh Lasße Andersonn, fulmÿndig vpå alle sine sampnarffwiingers wägna effter framblidne h[ustru] Karin Oluff Skåningz, fordom borgersche vdj Wastena, tiltaledede och anclagedede ehen tÿsch skantzmeister, benempd Michel Prÿß von Lyneborgk, för någre ägedeeler, som samme Michel för:ne h[ustru] Karin vdj Wadzstena clåster för någre åhr seden, strax effter fienderne thet plundret hade, otilbörligen haffuer affhendt, jleggendes vdj rätten schrifftlige acter, wittnesbyrd, skÿn och bewiÿß, hureledes emot för:ne Michel vdj Wadzstena om samme ärende och gerningh tilförende procederet och sententieret war, endoch vdfår vår allernadigeste herre och konung för någre förböns skuld samme Michell då efterlatidt bleff sin saach till wiidere ransachningh vnder en höchere rätt vpskufwe, begärende ödmiucheligen, att sådane acter, wittnesbyrd och schrifftlige dommer sampt ett skeldebref, huilchit aff bemelte Michel war vtskicket, therudinnen han fast otilbörligen förbemelte Lasse Anderson, alt hans anhangh, så och alle, som i råd och rette sittit hade, då han vdj Wastene sententieret bleff, till theris ähere och redligheet angriper, måtte vdj retten lesne warde, och honum ther effter så mÿckit, som lagh och rett medgifue, meddeleet bliffue. Och åhre thå till thett förste för retten vplebne för:ne acter och bemelte Lasse Andersons fulmacht vdj thette ärendet vnder her Jespers, kyrkieherres vdj Wadstenes, Hans Teufens, Esbiorn Nielsons och Suen guldsmedz, borgeras vdj Wastena, signeter; thernest sÿster Jngredt Larsdotters och någre flere sÿstras wittnesbyrd vm thenn handell vnder Wastena conuentz insegel, szå och then dom, som emot för:ne Michiel vdj

[142 v.]

offtebemelte Wastena sagt war vnder någre aff borgmestere och radhmendz ther samme stedz jnsegler, huilche alle lydhe och förmele, så och beuise schenbarligen, att offtebemelte Michel för:ne hustru Karin Oluf Skåningz rätte skademan ähr och henne sådane ägedeler, som honom wites, affhändt haffuer, ändoch att samme Michil gerne sich vnderstå wil sådant ifrån sich att lede och wände in vppå ehen annen tysk skantzlestere, benempd Henrich Abbott von Mindenn. Men efter thett att samme Henrich Abbot annen bewjß hade, så och segell och breff, the ther och vpleste bleffue, att han för sådane saach vdj Wastene för rette war frÿ och ledig giort, kunde han icke ther til komme, heller vdj någen måtte the wittneßbref, skäl och beuiß, som ther emot honum förhanden wåre, wederleggie. Huarfore er thenne saach vdj betenckende tagit och effter granneligh ransachen befunnet alle vpleßne acter, wittnesbyrd och dom gånge för:ne Michel swarligen och allt för hart vnder öghen och icke något vdj blandt allt thett finne kunnet heller förnimme, som icke rätteligen heller sanferdeligen skulle handlet ware. Therfore wij¹ och honum her för sådane sententie och dom, som vdj Wastene vtöffuer honum pronuncieret, icke frÿe weette heller kunne vten confirmere, bekrefftige och her medh stadfeste samme dom vdj alle måtte, affseiendes for en fulkombligh definitiua *sententia*, att medh mindere offtebemelte Michel Prÿß innan en månet dagz (huilchen tidh och stund honum ennu till öffuerflodh schall vnd[in] och effterlatin bliffue, att han icke må bliffue offuerÿlet) kan leede sich thenne saach ifrån, skall han till henne lagligen wunnen och bundin och tilborligit straff therfore att lyde skÿlligh ware.

[143]

25 aprilis.

Jtem vpbödh Jacob Jffuerson tredie gangen ena tomt, lyden- des till h[ustru] Barbro Oluff Paelsons, liggjendes på Westre langattun nedenn för Lasse Greelßons huß. Vp.t.

Jtem inlade Erich molnare i retten ett supplicatz emot Hans Larßon om then gaffuen schulle ware lagligen, som Hans föregiffuer medh huset, att Simon schriffuere schall haffue thett honum giffuit vdj sit yterste etc. Och effter att Hans Larson sköttet sig [143 v.]

¹ Läsningen oviss. Ursprungligen torde stått 'wÿ', som ändrats till 'man', vilket emellertid ger omening i fortsättningen.

vpå sin breff, them han icke ner sich hade vthen wåre vdj Finland, bleff thett till ett annat sin vpskuffuit.¹

Jtem clandrede Håken kottmångere vpå thett husett Henrich Matzson vdj sitter, men effter thett att Henrich Matzson hade både ko[nung] Erichz, så och nu regerendes wår aller nadigiste herres och konung Johans *etc.* confirmations breff vpå sitt köpe bref, kunde man therum intet annerlunde bestelle.

Niels Larson.

Jtem förhandledes emellen Niels Larson tulschri fuere och Anders Sarffues, om huilchen thera skulle haffue korett att tage hocket huset honum syntes, och bleff Niels Larsonn thett tilkent, mäden att han hade störste nestsretten therudinnen och Anders sin deel mest köpt vtaf Jacob Kock.

[144] Jtem anclagede Niels Larson en reuelsch köpsuenn, benempd Tomus², att han hade soltt vpå Aland, medhen han war hýt vpå wegna doctor Wilhelms, 95 skalpund jngefer och sådant intet latid schriffue vdj tolbochen *etc.* Thenne kopsuen blef befalet att settie bor[g]en för sich till sachens vtdrechtt.

Vplott Jacob Jffwerson ett trehus Tomus Michelson, liggiendes vdj Herman Ruggens grend nest nedan för Jacob Jffuersons stehenuß, for 400 marc, huilche penges Jacob bekennde sich till god nöie och ful betalning, then yterste penges med ten förste, vndfangit haffue, affhendendes sich och sine arffuinger samme huß och tilegnendes thett förbemelte Tomus Michelson med grund och åwerken honum och hans arffuinger till att niuthe, bruche och behålle ocland-

¹ Inhäftad i tänkeboken vid fol. 143 finnes en lapp, enligt påskrift på baksidan 'Erich mölnere belangendes', men som i varje fall ej synes röra ovan i texten införda mål, även om en Simon om alas på båda stallena. Dess lydelse är följande:

Anno 1561 hefft her Johan Schachtman jn Dantzick op begern des verstorffnen Simon Andersshon sinem dener Hake Germeshon mith gedan vnd bar bethalet ein stuck wien, so kostett 43 fl. 12 $\frac{3}{4}$ g. — Hirup hefft Johan Schachtman empfangen anno 62 pro Knutt Elffshon 1 fat tran. Hirvp hefft he an fracht vnd vngelde vttgelecht 9 g., 1 ß. Des is jn gefellet jn datt fatt tran 4 stop, is 18 g. Dat fat tran angenamen vor 26 ♀. Wen [?] dat vngelt affgekertett bliffuer 12 fl. 2 $\frac{3}{4}$ g. Solkes von dem vorgenn affgethagen bliffit my Simen Andersshon bar vttgelecht gelt schuldigh — 31 fl. 10 g.

² Jfr nedan s. 167, där köpsvennen kallas Tonies.

rat för alle åtalere quit och frött till lagfångne euerdelige äger, och war samme huß aldeles lagfarit. Thervpå lade Tomus Michelson vp sin fridzskilling effter lagen.

Mattz Kreiger schredere,

h[er] Joen kyrkeherre vdj Westerårß.

Anno 1570. thenn 25 dagen vdj aprilis månedt å retten¹ råstugudagh vpstodh vdaf retten vår stolebrodher, velförstandigh Hans Gamell, fulmündigh vpå her Joen kyrkeherres wdi West[er]årß wegne, bekennde och tilkenne gaff, hureledes att h[er] Joenn med sin hustrus Agnete Staffensdotters och sinn stiuiffbarns förmündere godhe ja och samptÿcke war vtöffuerehns kommen och förlicht med en vår medborgere, benemdh Matz Kreier, vm ett arff, som samme hans hustru och stiuiffbarn tilfallet war vdi halffparten till att erffua effter teris nestskÿlde frende, Henrich Strobuck, thens siel Gudh nadhe, sampt medh samme Henrichz effterleffuerske, som nu förbemelte Matz Kreier till echte mache bekommit haffuer, vdi så måtte, att för alle lösöre och jndömmе for:ne h[ustru] Ag[n]ete och hennes barn i thett arffuet haffue bordhe, haffuer for:ne her Joen bekomitt tu selffstop, som haffue vägit otte och trettie lodh, och för sin deell, then vdi huß och liggiende grundh behörde, som nembligen halffparten vdi ett brÿggehufß, ett trehuß och en tomt, liggiendes jempt vp widh huar annen nederst i Stråbuck grendenn vpå öster siden, och halffparten vdi ett stall och trægård, belägit på Norre malm nest neden [144 v.] för samme h[er] Joens egin gård, haffuer Matz Kreier honum betalet trÿhundrede och nÿtie marck örtiger och till sigh tagit skuld och geld, som förbemelte Henrich Strabuck vdi sitt ÿterste bekenndt och vptechnet låtidt haffuer, till att betale och tilsuare, effter som her Joens breff, med barnsens förmünderes jnsegel bekrefftiget, thett vdi lengden vtÿser. Och bekende tha förbemelte vår stolebroder Hans Gammel her för en sittiende rätt samme her Joen badhe med selffuer och the trÿhundrede och nÿtÿe marck för sin hustru och stiuiffbarns anpart vdi for:ne arff effter Henrich Strobuck bådhe vdi löst och fast aldeles ware förnögder och [med] godh betalningh tilfredz stelter. Huarföre quiterede han på same h[er] Joens vegne for:ne Matz Kreier för allt videre tiltall vm sa-

¹ I ms. står: 'renten'.

me arff, vplåtendes, hemblandes och öffuerandtwardendes honum för:ne huß, tompter och lÿggiende grund, affhendendes them offtebemelte h[er] Joen, hans hustru, stiuffbarn, theris arffuinger och effterkommende och tilågnede for:ne brÿggehuß, trehuß, tomt, stal och tregård och liggiende grunder med all theres åuerkann och tilbehörningh offtebemelte Hans Kreier och hans erffuinger till att niutte, bruche och behålde till lagfangne euerdelighe äger oclandrede och ohindrede för offtebemelte her Joen, hans hustru, [145 v.] stiuffbarn och almenichligh, szå för ofödde som födde, till euich tidh. Och er lengden aff brÿggehusett xiiij aln, aff trehusett xxvj aln, aff tomtten xvj aln, bredderne emellen badhe gårderne liche åå alle, nemplighe xiiij alne ett quarter och lengden vpå tregarden på Norre malm lviiij alner, bredden xxiij alnn. Och är thette köp effter stadzlagen aldeles lagfahrit och fridhskillingen ther vpå vd-aff off[te]bemelte Matz Kreier vplagdh.

Ten 26 < februarij > aprilis

fÿck Matz Månsonn en fulmacht på tÿsche vnder stadzsens jnsegel till Danzich till att antage någre penger aff Anders Rodes barns förmyndere, om han hade ther til båter rett en Marcus Henrich-ßon; en vtaf Greger Kekelberger vdj Danzich 96 daler och vdaff Peter Spanniol 50 ffloriner. Och a samme Matz Månsons wegne blef fulmyndig i sådant att fördre hans [beste] constituiret hans werd ther vdj Danske, benempd Simon Kerkes.

29 < februarij > aprilis

[146] förhördes en stÿremandz wittnesbord om Wendekåpen, som ther vpå warit hade, ner hon lop ifrån war flåthe till the dansche och bleff åther igen annen dagen tilbache tagin, huilchen wettnede, atte suenske hade warit elleffue, och hållenderne ther vpå vpå ten tid fempten, szå att hollenderne trengde the suenske ifrån roderet och loppe öster om Ölandt, och war aff Råstoch vpå samme Wendekåpen en stÿreman, then the i Nerffuen hÿret hade, then the suenske radde, atte skulle tage skutigen ifran skippet och fare ther med till landz, om the anners wilde må well.

Samme dagh bekom Hans Skulte en tÿsch certification, att Hans Wehuset [sic] intet skulle haffue bestelle med the 92 skip-

pund stångeiernn, som vdj Råstock liggie och them tilförende tillsammans tilhört haffue.

Then 22 < aprilis > majj.

Peher Dåleman,
Diderich von Bockenn.

Anno 1570 thenn 22 majj kom för en sittende rätt å retten råstugu dagh Per Daleman och a sin och sins broders Hans Dålémans wegne vpplott, offuerandtwardede och hemmolde¹ welförstandig Diderich von Bocken, theris stiuffader, beggis theris deell och anpart, nembligen tre fierdeparter mindre än en tridiedeell vtaf ehen fierdepart vdi theris federnes huß, liggendes wid Jerntorgit emellen hustru Anne, framblidne Hans Hilles effterleffuersche, och Peer Jonsons huß, som them aff retten arfrätt å fäderne och möderne tilfallit er effter framblidne theris fader och modher, huilchen theris deel och anpart vdj för:ne huß the bådhe två för:ne theris stiuffader Diderich von Boken vdaf berådde modhe och welbetenckte nu laghligen såltt och öffuergiffuit haffue till then fierdepart förbemelte Diderich med sin hustru, för:ne Dålémans stiufmoder, therudinnen bekommit hade, och en trediedeell aff ehen fierdepart, som theris halffsyster å sitt fäderne therudinnen äger, för 6 404 q ortiger nu gångbart suenst mynt, szå att samme Diderich hele huset haffue och beholde schall medh sin hustru och beggies teris arfuinger. Och bekende samme Per Daleman för sich och forbemelte sin broder, atte för:ne summe, nemblighe² the 6 404 q aldeles effter theris nöie till godh och ful betalning, thenn yterste pengen med then förste, vndfångit och vpburit haffue. Tÿ afhende han sich och förbemelte sin broder och theris arffuinger samme theris deell och anpart vdj för:ne huß och tilegnede thett för:ne Diderich, hans hustru, barn och effterkommende arffuinger med grund, en frien gång ifrån Jerntorgit vp till portenn offuerst vdj grennden medh ett hualff vdöffuer gängen, jtem stuffuer, cammere, winder, kellere, boder, all theß averken, rättigheet och tilhörelse, såsom thett vpmuret och nu för ögen står, aldeles såsom thett theris framblidne föeldre ååth och besittit haffue och the

[146 v.]

[147]

¹ I ms. står 'henmolde' eller 'hemmolde'.

² I ms. står: 'Menblighe'.

gamble hußbref ther um förmelde, intet vndentagendes, till att niuthe, bruche och behålle oclandrat och obehindrat för them, theris arffvinger och alschons åtalere, så födde som ofödde, till euich tidh, medh teß fyre frie muhrar til euerdelige lagfangne äger.

[147 v.] Och er samme huß laghbudit och lagstandit och aldeles laagfarit. Therupå offtebemelte Diderich vplade sin fridzskilling effter lagen. Doch haffuer Per Daleman sich förebehåldit, att om for:ne huß skall bliffue aff offtebemelte Diderich heller hans arffvinger faalt, schall thett först för allom androm honum oeh hans broder igen bliffue hembudit etc.

Jtem thenne dagh betalthe Hans Gammel ehn engelsk man, benempd Hans Mårlens¹, vpå h[ustru] Chirstin h[er] Andersa wegna vdj Lula penger — 750 mark.

Vpb. Vpbödh Henrich Mårtenson skomachere ehne tomt, liggien- des vdj Kåkebrinckegrenden nest nedan för Biorn Persons huß, huilchitt han Cordt skomachere soltt hade för 450 mark.

Vpb. Niels Larsson tulschriufere vpbödh en tomt, liggien- des vdj Jören Perßons grend nest öffuen för Henrich Olffsons tomt, huil- chenn han vdj pandt haffuer aff Per i portenn för penger — 200 ƒ.

[148]

Mans wachtmestere och hans stiußson.

Mans wachtmestere kom för rette medh sin stiußsonn, be- fragendes sich om teris gårdh vpå Södre malm, huilchen nempst ware skulle att löse then andre theruthur, och bleff afsagt, att Måns måtte ware nemst, althenstund han same gård med forlidne sin hustru afflat hade och hans stiußson therudinnen intet fäd- reneß få åtte.

Jtem kom för rette Eskill Siffridson medh Tomus Erichson i Leppe vdj Touesale sochn och bekende, att the aldeles wåre wel förliichte om then arfdeell, som effter framblidne Per Hansonn, som war fallin vpå h[ustru] Brÿtas Henrich i Hannulas lott i Lemmo sochn² bådhe vdj lost och fast, therföre samme Tomus honum

¹ Jfr nedan s. 168; Hans Malens.

² I ms. står Hamnulas. Sockennamnet Lemmo har varit föremål för ändring, som dock icke ger någon mening. Jfr nedan s. 168.

quittere för alltt efftertall heller wiidere mahning vmb samme lott.¹

Vplott Erich molnere på the fattiges wegna Germund Jonßon ena tomtt westen til, som han honum såldt hafuer å the fatiges wegne för 400 ƒ , liggjendes nest neden för samme Germundz huß, som han nu vdj boor.

Jtem screfs en tÿsk contracht om ett skip köp, hettendes Der [148 v.] suartze Georgius von Osten, som skipper Johan Fors Vorß [*sic*] von Rosendaall och Gilies Frantz von <Amsterdam> A[n]d-werpen haffue soldt skipper Brant Lazarus von Gripzwold för 158 daler till att bethale här för huar daler 7 ƒ suenst selbermÿndt.

Then 28 maij.

Eschill Sigfridßon.

Kom för rätte Simon Person i Lobby i Touesale sochn och bekende, att han aldeles wel war betalet och förnögd aff Eschel Siffridzson för then arfflut, som hans moder, sÿschene och honum tilfallen ehr effter framblidne Per Hansonn, szå att han haffuer terföre bekommit ij^c marck i rede penges, ij *tynner* saltt och en fire lod skeed, och ware wettne her till: Gregers Perßon och Tomus Person i Hackenpe vdj Touesale sochnn.

Bodh Niels Larsson annen gången vp Per i portens tomtt i Jören Personß grend.

Belangendes thet hws mäster

[149]

Mårthen besittit haffuer.

Thenn 4 junij kom vpå Stockholms rastugu in för rette Kong:e Ma:tz wår aller nådighe herres troman och slotzfougte her vpå Stocholms [slott], förståndigh Joenn Nielßon och vpå Hans Kong:e Ma:tz wegne tiltaledhe Blasius om ett huß, belägit viid Suartemunckebrincken tuert öffuer Jören Beneckz huß, huilchen [*sic*] framblidne M. Mårten Olaj en tid längh besittit hade, frågandes

¹ Marginalanteckning: Dedit 200 ƒ , en 3 lod scheed, en *tynne* salt och j ten kanne.

förschiffne Blasius, huru han till samme huß komen war, efter nogsamt konnugt, att samme huß kom högbemelte Kon. Ma:tt till, teslikest witterligit, att Hans Kon. Ma:tt hade ther vpå konung¹ Erichz donationsbreff, huilchett och thå bleff aff förnempde Joen Nielsonn lagdt vdi retten och ther vpå vpläsitt, så lydendes:

- Wij Erich thenn xiiij med Gudz nådhe Swerigis, Göthis och Vendis *etc.* konungh göre witterligit, att wij haffue skenect och giffuit, som vÿ och nu med thette vårt ÿpne breff vnne, skencke och giffue wår käre brodher, then höchborne förste och herre, her Johan, Swerigis riches arfförste och hertigh til Finlandh, och hans kerlighetz effterkommande arffuinger till euerdelighe äge någre vår och kronones huß, liggiendes vdi Stockholm, som er först S. [149 v.] Gertrude gillestuffue och ett huß ther hoß, som Kort Drugnagell fordom tilhörtt haffuer, medh någre gårder och tomppter ther vn-der liggie, och er lengden vpå gamble gyllestuffuen tuert ifrån Kinhestegatun i hörnet och in till gillestuffuporten vpå Suartmunckegatun fem och trettie alner, lengden vpå för:ne gyllestuffue ifrån Swartemunckegatun och vt medh Kinhestegatun ned² emott Watubrincken är trettie halff ottendhe aln, emellen gyllestuffuen och kyrkieherre husett otte alner, b[r]jedden i[n] vdi gården emellen Suartmunckegattun och her Lars Flemmingz huß fyretÿe nÿe alner, lengden ifrån gillestuffuen och in till M. Matz barskereres huß vt med Suartmuncke gattun tretie halffierde aln, lengden in vdi gården mellen Kortt Drugnagels huß och gillestuffuen femptÿe nÿe alner, lengden vpå Kort Drugnagels huß emott Suartmunckegatunn tiugu tre alner halffempte quartere, bredden vpå samme huß emot Suartmunckegattun och her Lars Flemmingz huß tiugu alner, lengden vpå gården emellen Kortt Drugnagelß huß och gamble closterhusen till hörnet emott Gerd skredderes huß femtÿe sex alner, bredden vpå clåsterhusen emellen muren vp emott Suart- [150] muncke brincken trättie tuå alner halff annet quarter, breddenn vpå tompten emellen muren ifrån clåsterhuset och emot Joen Erichsonns huß hundrede tretton alner, längden vpå vester syden jfrån Joen Erichsons huß och in till her Lars Flemmingz hundrade tretten alner, bredden vpå tompten in vpå gården ifrån brunnen och in till Suartmunckegatun emott Blasius Olffsons hundrade tÿie alner,

¹ Ursprungligen har stått 'Kong:e Ma:tz', men det sista ordet har strukits.

² I ms. står 'med'.

bredden öffuer clåstergarden emott Henrich Olffßons huß hundret otte alner; dogh med sadane beskeed och förord, att hans kerligheet heller hans kong:e arffuinger heller effterkomande icke må heller och the skola nogen befestningh vpå same ord och sted bygge heller bygghe låthe vten alenest till ett nödtorfftigt hushåld. Biudhe för then skuldh och befalle våre befallningzmän, borgmestere och rådh vdi förbemelte Stocholm och alle andre, ee hoo som he[l]st the ware kunne, szom för våre skuld vele och schole göre och lathe, att the icke göre hans kerligheet heller hans kerligheetz effterkommende arffuinger her emot något hinder heller förfångh. Datum på vårt kon. slott Stocholm 24 julij anno 61.mo

Vnder vårt secretum

[150 v.]

Ericus xiiij.

Her till suarade Blasius Olszon sich haffue samme huß köpt aff M. Jören byggemesters effterleffuersche, och wore samme huß för:ne M. Jören skänckt och giffuit aff konung Erich, leggiendes fram i retten en copia aff konung Erichz breff, ther vpå vtgiffuit then 8 augusti anno etc. 61, doch hemstellandes thenne saach vdi högbemelte Kon. Ma:tz gunstighe och nådighe skön, alenest ödmiukeligen och vnderdanligen begärendes, att han igen bekomme motte sine penger, som han therföre vtgiffuit, med huad annen bekostnat han ther vppå giort haffuer.

Sententia.

All then stunnth att nogsampt kunnoght och almenneligen vetterligit warit haffuer, att förbemelte huß Kon. Ma:t vår alder n[ådigiste] herre tilhörde, och Hans Kong:e Ma:tt therupå hade bekomit kon. Erichz donations breff någon lithen tid till förre än M. Jören, war icke ret heller tilborligit huarken thett att M. Jören thett skulle vtaf kon. Erich begere eller och Blasius thett köpe, huilchet han dogh wäll tencke matte medh tidhen icke kunde bliffue bestandendes; huarföre och effter thett han thett köpt haffuer, som honom eÿ kan laglighe hemblett bliffue, lather högz[t]-bemelte Kon. Ma:tt wederkennes igen wedh husett, och Blasius må söche sine penger hoß sin fångeman, med mindre högz[t]bemelte Kon. Ma:tt vdaf sÿnnerlighe gunst och nåde teckes herum annerlunda befalla.

[151]

Then 28 maij.

Erich Olffson i Telie.

Tiltalede Erich Olffson vdj Telie her för rette Påuell Henrichson och Matz Hendrichson vm ett stehenuß han soltt hade vnge Lasse Henrichson, belegit vdj Store Jonse grend, för vj^e marc, huilchet köp han nu icke halle wilde, medenn the så lenge med betalingh fördrogt haffue och tesligest icke wele lathe honum thett clede bekomme, som framblidne Lasse honum tilsagt hade, leggiandes så många penger vdj retten, såsom han therupå vpburit hade.

Sententia.

Effter samme huß icke ennu war laghubdit heller lagstandit, bleff Erich Olffson tilsagt, att han efter stadzlagen skulle lathet 3 mandager å slag vpbudet, och om icke något hinder med byrd er heller¹ annet laghligen infölle, borde them bliffue nest köpet, som penger therupå haffue vtgiffuit.

Vp:t Erich Olffson böd vp samme huß förste gång.

Knut Anderson bleff auist ifrån ett trehuß, therupå han clandrede, effter thett att thett lenge war uthur hans slecht kommit och war in i stadzens tenckebok förtechnet och rådzens bref å gifuit och eliest aldeles lagfarit.

151 v.] Jtem forwilchorede sich Pael Henrichson, wid sytt huß förlöst, att han will om nestkomende pingsten ware her och sielff besittie samme huß och sitt burschap laghligen winne i stadenn.

4 junij.

Vp:tt Vpböd Niels Larson tredie gången ena tomt, som han haffuer vdi pant aff Per i porten, liggiendes vdj Jören Persons grend.

Vp:tt Vpbuditt: Henrich schomachere [tredie] gangen ena tomt, som Cort skomachere honum affköfft haffuer.

Vp:tt Vpbuditt: Erich Olffson i Telie sitt huß annen gången.

Vp:tt Latt Per Håkenonn vpbiuda ett förfallit huß offuer i fru Gunnele grend på westre syden, huilchet huß han vdaf her Niels Gyl-denstierne, rich[z]ens cantzeler, köpt haffuer.

¹ I ms. står: eller [?] heller.

Michill Personn vdi porten satte vdi retten 300 *mark* på ett huß Per i porten kofft haffuer effter framblidne Erich skredder, förmehenendes sich thett wele igen býrda.

Jacob Greke, borgere i Helsingefors,
Gerdt Greke, borgere i Hildensheim.

[152]

Samme dagh kom för rätt[e] Jacob Greeke, borgere vdj Helsingefors, gaff tilkenne och bekende, att han anno 66 samp[t] med sin broder Hans Greke, then nu i Gud affliden ehr, then siel och medh alle christne roo måge haffue, offuergiffuit och vplatidt theris broder Gerd Greke allt theris arff vdj löst och fast jnnen och vten stadz å federne och möderne, som them i Masech vdj Landte Luken tilkomber och tilfallit er, intet vndentagendes, therupå Gerd bekom radzens schriftlige beuiß å tysche. Jtem bekom samme Gerd Greke rådens certification, att han anno 66 alltt sitt godz her vdj Stocholm hade vpskeppet och såldt och icke vdj Nerffuen, såsom the polnesche frýbytere thet föregåffue, så[m] då honum vdj siön hade vptagit.

Komme och för rätte Anders Månßon, Knut Hakenson och Per Olffßon, begärendes att wette, huilchen vtaf them skulle ware nempst til att lega Finwedt guldsmedz huß, vdi huilchet the alle förmehente sich haffue liiche deel, och bleff thett Knut Håkenßon tilkenndt. Ther vpå bekom Knut Håkenßon stadzens breff.

Lucas Quicklenberger.

[152 v.]

Anno 1570 thenn 7 januarij för paschen sin dorch tuischensprecher van vnderschreffuene godhe mannen int frundtlichen verdragen vnd accorderit die ersame Fransina de Budrengen, wedewe van willent Allmer Almersmandt apotecer, tho einne, vnd Hans Sickens vonn Groningen, broder des verschrebene weiland Almmer Almerßman, thom andern, angande secer de Freunt van suere skuldt, die de for:ne Hans Sichens eschende waß vtt kracht von seine memorie bý den forschrefuenen Allmer Almerß[man] geschreffuen vnd vnderzeichnet, datirt 1569. then 22 septembris in Dansich, achterfolgende och secer enn brieff auch datert 1569 den 10 septembris in Dansich mention machende von j^e dalers xxx stufen *stucke*, die die versagde Hans schuldig ist vnd von secer zedel, auch van genanten Almer

Almersman geschrefuen vnd vnderzeichnet, gedateret 1569 then 4 augustj in Groningen, jnhaldende 96½ taler, tho 30 stüfer ein taler, samen in alles bedragende de summa von 196½ daler, tho 31 stüfer datt stücke, herkommende, so die forschrefne Hans Sickens sagdt eins deels von gelenden gelde vnd von verkaüffte renten vnd forder von seceren hußrädt alß tinnenwerk, ehrwerken, bedden vnd kussens bei em den försegden weiland Almar seinen bruder offuerlathen vnd gethan, gelich also die von seiner mutter thogekommen seint, vnd de försegde wedwe hir in ehr besueret findende dâr die grosse schulden, daruon si wol wust ett sterffhuß belastet sein, midtz datt forsege Hans Sichens de forsege 196½ daler wilde förut haben vnd den noch all arfgenommenen wilde komen deelen. So hafft sie den forsegden Hans öuergeleit vnd lathen sehen secer testament, gedateret 1569 den 6 dag maij in Stocholm, hworby de forsege weiland Almer Almersman med ripen råde vnd godhe bedachtem sinne freiwilllichen skencht vnd testerit der vorsagde wedeuen die tuedelen von secher huß, gestan vnd gelegen tho Groningen in die Ebbingstraten, gelich wie datt breder in dem for:ne testament specificiret stâtt, offte 400 daler tho 30 stüfer itt¹ stücke, darfor mit gaders alles das iennige, datt he in Sweden hade, welche Hans vornomen hebbende vnde öffuermerchende hefftet idt vm grothliichen vom dem forsegden weiland Almer seinen bruder beclagett, worup die försegde wedeue den for:ne Hans Sichens presenteret hefft, so ferne he wilde sin anpart an die achtergelatene schulden bethalen, datt sie to freden waß datt for:ne testament buten tho gående, worup die forsege Hans sein beratt genomen hebbende mit seinen guten mannen öffuermerchende, datt he mit seine zedell vnd memorie solde mothen stille stehen, tho datt alle andre creditoren scholden betalett sein. So hefft die vorschrifne Hanß presenteret vnd begert in dien datt man jhm welde betale die for:ne 196½ daler, by

[153 v.] ehm vtt krafft der for:ne zedula vnd memoria geheist, datt he gantzlichen renuncieret vnd gehelig affgan solde alle de goder vnnd profittenn, die he for sein person nu offte the jennigen tidhen solde mogen vorkrigen dorch sterffuent von dem vorschreffne weilent Almer, seinen bruder, vm em dordurg libere vnd frey zu machenn von allen geskellen vnd questien die dorch causen von den skulden deß forschreffuen sterffhuß solden mögen spriten offte risenn, wor tho

¹ I ms. stâr: itt itt.

die forsegde wedeue nit well hatt welen accorderen, mitz datt der gegen die groten skulden vnd lasten deß forschrefne sterfhuß lutter bar geldz förhanden waß, nach dem durch tuschensprechen von guden mannen offuer beide siden genomene guder deliberation offuersehende de gestadheit deß forsegne Hans Sichens vnd darbey auch considererende, datt he ein wide reise gethan hade, ist bei die gudemanen vp beide seiden hir tho genomehn freuntlich verdragen, geaccordirt vnd acceptirt, fordragen, accordiren vnd acceptiren mit diessen sid nafolgende. Jnt erste datt die vorsegde wedwe schall plegen vnd betalenn denn forsegden Hans Sichens datt innehalt datt von der vorschrefne memorie, conformede brieff vnd zedell, där de questie af ist, bedragende tho summe, also fürsagdt ist, 196½ daler in tuo terminen tho wetende nu contant for de hundert daler sieben hundert mark ortiger vnnd die reste alß die 96½ daler pingstenn negstkommende sesshundre fiff vnd seuentig und ein half mark ortiger. Tom anderen gemercht, datt for:e Hans seinen forschreuen broder in dattz noden beigestanden hefft, so belofuet die forsegde wedwe bei diesen den forsegden Hans vtt guten willen zu skencken 100 mark ortig tho betalenn den sulffuen pingsten negstkommende, dijtt alles vm fruntschap, bistannd und hulpe melch ander tho doende, wor die ene den andern scholde konen thun. Darmitiegen hefft die forsegde Hans Sichens gesehen hebbende die gestadtheet för for:ne profhyten gerenuntier[t] vnd quiteret¹ und gaet huell[sic] af by diessen alle die gudern vnd profiten, die hie for sin partt nu offte tho jenigen tiden solde mügen heschen von wegen der for:ne willent Almers, seines bruders, ett ware dan hir in Sueden, Friseland, Groningen oder anders wor, wor datt och kunde mögen sein, und confirmeret vnd thutt fan werden [sic] ett forsegde testament von seinem bruder mit diesem och gelobende, wor he die for:ne wedeue behulplich sein kan, also ein frundt dasselbe zu thunde, wor he weet vnd wor he befinden kan, offte sall iennige gudern offte schrifftten er tho kommende, daraf er treulichen tho aduerteren vp datt sie die bekommen mach, om er profyt darmit tho donnde. Dutt bouenschrefuen haben beide partie gewillichlichen vnged[r]ungen accordieret vnd gelobet gutt, fast vnd von werden [sic] tho hallende, hie entiegen nicht tho doende oder dan doende in iennigen mahneren durch en selbst oder niemant anders, renuncieren auch alle rechten vnd priuilegien

[154]

154 v.]

¹ Orden 'renunciert, quiteret' äro upprepade i ms.-marginalen.

der contrarien, alleß *sunder* argeliist jn aller maniehren alles offte idt for ienige wedt passirt were. To ordtkunden vnnd in bekrafftingen von diessen hebben beide partien mitt den gutten mannen alß getyge dißē contract vnderzeichnet.

Francina de Baudringen	Jehan de Herbouille
Hans Schichens	H. W. Dansontuille.
Tileman Susato	Nicolaus v. dem Brache.

Collationirt ad originale: Per M . . .¹

Copie testamenti
predicti Almer Almersen.

Jn dem nahmen Christj, amen. So betuge ich Almarus Almerßman mit dieser mein eigen handt för Gott, mein liebe mudter, meine bruder vnd syster vnd meine arfgenohmen, daß ich meine fruwe Francina Allmer Almerßman, alias d[e] Baudrigin, mit guden [155] bedachten radt, frýwillig vth min gut gebe twe parten husen, war aff nu die ene partt fon minen lieben ueder seliger gedachtnuß angearfuet ist, vnd datt ander partt van meinen bruder Hans Sichens mit redem gelde betahalet vnd afgekofft hebe, nemblic für ije selffueren dalers, stande thott Groningenn in Frýsland in die Ebbinge straten tuischen Arent Gysebertz vndt Herman Leütkenz huß, affte 400 selbiren dalers daruor, samptlichen mit alles watt ich in Sueden hebbe. Jn secerer orkundt der warheit, hab ich mit meinem nahme vnd pitzer befestiget. Actum Stocholm anno 1569 am 5 mejj.

Almarus Almersman
sub eiusdem illeso sigillo.

Frantz Smedeman, Hans Koningh.

Lett Hans Koning, archelie mester vpå Böse leianen, vdj stadzens tenckebook inschrifue, att han aldeles war wel förlýcht och öffuerehens kommit medh Frantz Smedeman, borgere vdj Reffle, att han honum en summe penge giffuit hade för all then arfdeell badhe vdj löst och fast, som honum vdj Reffle, innen stadz och [155 v.] uten, her till er tilfallen heller her effter tilfalle kann och må, vdj så måtte, om hans bröder ehre vdj liiffue, schall för:ne Hans Smedeman them sware till theris anpart, män ther en vtaf them heller och the bådhe wåre döde bleffne, och summen kunde högere på

¹ Namnet oläsligt.

arfuet sich reese än Frantz Smedeman Hans Koning tervpå utgiffuit hade, schall då halff fördelen komme till Frantzes bäste och halff till Hans Koningz beste. Och haffue warit vdöffuer thenne handell kallede till wittnesbyrd Niels Larson, Hermen Skilling, borgere i Stockholm, och Michil Kramper [*sic*], Hans Brüggeman, borgare udj Reffle, och bekom upå thenne handell forbemelte Frantz Smedeman then tysk certification vnder stadzens jnsegle.

Certificatio för Gilies Sasse.

Vpbuditt: Jacob Jffuersonn tredie gångenn Erich Olffsons huß [156]
i Telie.

Ten 17 juniij.

Lasse Person i Gefle, Per Michilson
i Stocholm.

Vplott Lasse Personn, borgere vdj Gefle, Per Michilsson, borgere vdj Stocholm, en fierdepart vdj ett stehen huß och liggjende grund vpå Köpmannegatun på södre syden, hörnhusett vp emot Kinhestegatun, huilchit tilförne besittit hade framblidne Hans Eschilson och war förbemelte Lasse Person tilfallet och Oluf Nielsonn i Ångermanneland¹, forbemelte Per Michilsons swär, som haffuer vdj samme huß tre deelar. Och gafs therföre ottehundrade marc.

Michel Vigenow von Danzich.

Samme dag och så thenn nestfolgende råstuge dag bleff Michel Vigenow anclaget vdaf mehenigheten om ett skep, som han vdj Wichslen hade vptagit, huilchit ärende intet emot honum då vt-fördt bleff.

20 juniij.

[156 v.

Frantz Jerichen om Henrich Dÿkz sacher.

Bleff en handell fördragen emellen Tomus Kone, hans broder Hendrich, Henrich Dÿke och Frantz Jerichen om en sharemålß och lÿthes bott, teßliches om några jniurie och skeldord, så och wettnesburder therum, effter som theris inlacte zedler therum erwise. Jtem bleff Pauell Sasse, hoß huilchen saremåls bott satt war, frÿsagd för sin borgen och te andre schulde then annamme, förseglendes först thett schadeloß breffuet, som i rätten bleff bewiliet.

¹ I Brask Memorialia (s. 172) kallas han Oluff Nielsson udj Roswich i Angermannland.

Rasmus Loduich^{son} om Joren
Per^{sons} godz.

Samme dagh kom för rätten beschedelig man Rasmus Lodwickson, och vpå Kong:e Ma:tt, vår aller nådigiste herres wegne begerde, att thesse her effter förteckne[de] schulle swerie effter thett sett han them föresteltt hade, att them intet war wetterligen aff ko[n]nung] Erichz heller Jören Persons ägedeeler:

Blasius Olff^{son}

Lille Oluff Larson

Niels Anderson

Per Clemetson

Per Suenson

Bertill Skilling sampt

theris hustrur och legefolk.

[157] Per Swenson bekende, att han hade hörтт, att Sifuert Kruse skulle haffue vdaf hustrv Anne Jörenn Persons ett selfbelte vdj pant.

Lille Oluf Larson hade vtaf henne tw segerwerck, the[tt] ene fick her Claes Flemmingh och thett andre kendes hustrv Margrete salige Per Hansons wed.

The andre nekede huar i sin stadh sich något haffue heller wette om sadane ägedeeler.

Vp:t Vpbudit: Latt Per Hakenson annen gången vpbude her Niels Gyldenstiernes huß vdj fru Gunnele grend.

Vp:t Vpbödз Biorn Larsons huß i Sancte Nicolaes por[t] offuen för Jacob Jffuersons huß.

Lasse Anderson medh Michil Priiß.

[157 v.] Begerde Lasse Anderson execution vpå then¹ *sententia*, som han tilförende om Michil Prÿs bekommit hade, men effter thett att Michil skodßmål hade till naget wittnesburd, som Hans v. Bilefeltt hade sich her i bÿn förhöre latidt om något selff, som her skulle soltt ware, gaffs ennu samme Michel en månetz respÿtt till att tesse förinnen att [*sic*] flÿ sich samme Hans Bÿlefelt hÿtt med konungz stempning heller och hanß wisse kundtskap och wittnesbÿrd vnder något landtings heller borrarerत्ts insegler vm samme selff och guld, therupå han sich referire wilde, huem thett soltt heller huem tett kopt haffuer, och ther han thett tesförinnen icke åstad komme och

¹ Ordet 'then' är i ms. upprepat.

sich thermed heller eliest nochsamligen vrtiufuet giorde, skulde han då wisseligen ware bunden till saachen.

20 junij anno 70.

Per Joenson rÿssetolken och Joen Bir-
giesonn.

Anno 1570 then xx dagh vdi junij månedt kom för rette Joen Bergießon, Laße Joenßons vdi Vastene wederlaxsuen, och vpå for:ne sin hußbondes wegne såsom offte tilförende beclagade sich, huruledes att han igenom rettz twångh her ehr bliffuin nödget och tuinget at betale en Wiborgz borgere, benemd Henrich Tomußon, enn summa [158] penges samt någon bekostning, som honum då tilrechnet bleff, huilchen summa doch for:ne Laße Joenßon en gång tilforende betalet och vtgiffuit hade till Henrich Tomußon och Laße Tomußons betalningh en Henrik Matzßon rÿssetolchsens dreng h wedh namn Hans Martenson, effter then betalningh, som Henrich Matzßon vtaf for:ne Wiborgzborgere sådant att inkrefie hade, försehendes sich till retten att icke tilbörlogit heller lagh wara må, att man schall tilbundin wara at betahle een skuld tuå gånger. Och effter thet at drengen, som sadane penges haffuer vpburit, ther han då i Wastene vdi sin hossebendes warff och ärende war, är nu samt sin hossebonde dödh bleffuen, och Per Jonßon nu seden vdi for:ne drengz hossebendes arff ehr intreden och Henrich Matzßons effterleffuersche till hustru bekommit, begerede han på thet flÿteligeste, at förbemelte Per Joenßon måtthe bliffue med retten ther tilkendt, att han honum till samme sach sware, så och all skade och bekostningh att wedergelle och betale schÿlligh och plichtigh ware, och sÿnnerligen medenn penges och annedt, som drengen vdi [158 v.] haffuandes werie haffuer hafft, ähre effter hans dödh vdi Per Joenßons bohag inkombne. Och beuiste han till thet förste med Hans Vdsons och Måns Olffsons vdi Vastena wittnesbreff vnder slätzfougten och stadzens ther samme stadz samt begges theris jnsegler, att Erich Biorson haffuer vdi Vastena j forschriffne Hans Vdsons och Måns Olffsons nehrware bekendt för Laße Joenson, at han wiste, thet drengen hade vpburit sadane penges, och att the wore komne tilstädz. Ther neßt beuiste han och med ett Erich Biorsons breff, som han hade Laße Joenßon tillschriffuit, att thet var både förbemelte Erich Biorßon, så och hans sÿster, Per Joensons

hustru, well wetterligit, att drengen hade sadane penger vnfangit, och war vdi samme breff ibland annet en meheningh ord ifrån ord så lydendes: Tÿ om I drage tilminnes, att ner I frågaden migh till, om jagh wiste om samme penger, gaff jagh eder en sådana andt-wordningh, ther med jag bekende, att jagh bekom drengsens breff så lydendes, att han hade bekommit ehen sadane summa penger utaf edher, men huart sadane penger kommit, wiste jagh intet af.

- [159] Till thett tredie wilde han och med leffuendes wetne beuise, att drengen hade warit vdi Sorkopungh hoß bemelte Erich Biörnßon, seden han sadane penger vtaff Laße Joenßon vnfångit hade, förre en han dodh bleff, och weet icke, om han til ewentÿrs ther någre penger lefreret heller eliest må haffue vtgiffuit etc. Och kunde Per Joenson fulkombligen icke neheke, att drengen sadane penger ju skulle haffue vnfangit, tÿ thet befans och vdi ett breff, sasom han frambar, att Erich Biornson hade schriffuit drengen till, thett han skulde sehe sich wisligen före, om han hade vnfangit sadane penger, vten gaff före, att drengen hade ther till ingen befalningh, jtem att vm samme ärende war och handlet vdi koningh Erichz nembdz tiidh och för rett affkendt, thett han skulle gåå lagh för samme penger, och ther till wore han redebogen.¹ Thenne saach haffuer welbemelte h[er] Ture sampt med oß i betenckende och ransachningh vptagit och befunnet, att all thenn stund att samme dreng haffuer
- [159 v.] medh stor köpenskap vdi Vastene och annorstedz på sin hossebondeß wegne handlet och om mÿckit mehere warit betrodt än sådane penger, som han i thenn måtten schall vpburit och vndfångit haffue, så och att han therum sine förmen kungiort haffuer, som sadane penger att inkreffue i befalningh hade, huilche ther emot inthet ståndet heller förbudt, som the well hade göre kunnet, ther the icke hade welet, att han skulle sich med sådane penger något befate, vtenn förmanet drengen, att han skulle sehe sigh wisligen före; schall förtenskuld, och effter thet att penger och annet, som drengen vdi wåld haffdhe, ehr till Stocholm i Per Joenßons hustrus bohagh kommit effter drengsens död, same Per Joenson (såsom honum och tilförende ähre lagh förelagdhe och han them vtfest haffuer) ware skÿlligh och plichtigh them att fulborda för sigh och sine hustru, att the icke någon tiidh någon pengh heller annet

¹ Se Hist. handl. 13: 1 (1902): s. 322, där ifrågavarande dom är införd under 1567°/₁₀.

någerlunda vndfångit heller terutaf i theris bohag kommit, som Laße Joenßon vtgiffuit haffuer i så måtte, szå och att drengen icke terutaff någon deel till theris beste, nytte och gagn i theris werff vp-tagit, anlagdt, vtgiffuit, förwent, bortlenth, förtert heller förkomme latidt haffuer vdi någon måtte, såsom thett och Erich Biornßon för sich vdi lÿche måtte att göre schall plichtigh ware. [160]

19 junij.

H[ustru] Barbro Oluf Paelsons,
Anders Person.

Stodh vp aff rätten Jacob Jffuersonn, rådman vdj Stocholm, fulmÿndig vp[å] hustru Barbro framblidne Oluf Paelsons wegne, vplett, hembledde och medh hand och mund offuerandtwardede beskedelig man Anders Person, vår medhborgere, ena tomt, lig-giendes westen till nedden vdj Lasse Grelsons grend nedden för samme Lasse Grelsons huß på norre syden, huilchenn tomt samme hustru Barbro för:ne Anders Person lagligen soltt haffuer för fyre hundrade marc ortiger, huilchen summe han sich bekende, j^c marck vdj salige hochlofflige i huchkommelse konung Göstaffz mÿnte och iij^c 4 vdj nu regerendes konung Johans, war aller nadigeste herres gefue och gångbare mÿnte, redeligen till godh nöie och fulkomblig bethalning, then yterste pengan medh then förste, annammet och be-kommit haffue. Tÿ affhände benembde Jacob Jffuersonn för:ne [160 v.] h[ustru] Barbro och hennes arffuinger för:ne tomt och tilegndhe henne Anders Person och hans arffuinger till att niute, bruche och behålle till lagfongne euerdelige äger, och er lengden å samme tomt . . . ¹alnar wid gatun, breddenn . . . ¹alner. Och war samme tomt lagbudan och lagstand[en], så och fridskillingen ter vpå giffuin effter lagen.

20 junij.

Hans Wildeman, Jochim Helmeche
von Magdeburg.

Begerde Hans Wildeman, borgere her i Stocholm, och bekom en certification vnder stadzens insegell vm ett skip han för en summe penger hade kofft vdaf konungens i Polens fribÿtere, Michil

¹ Alntalen äro i ms. ej utsatta.

Vigenou, huilchit skip han anno 69 then 5 nouembris vpå sin bestelning hade vptagit vnder Kumogård, och effter thett han nu offuerens komet war med enom benemd Jochim Helmechen von Magdeborg, som samme skip mist hade, vm en temblig winsth, [161] offuergaff han honum igen samme schip och godz medh all then rettigheet han medh sitt köp ther till lagligen wunnit och bekomit hade.

Jochim Helmechen och Hans Holst.

Jtem bekom Jochim Helmechen en certification, att han vdj samme gång för borgmestere och råd constituere[de] och satte Hans Holst till skipper, giffuendes honum effter lag och siöretten ther med att handle [till] för:ne Jochims Helmechens bästa.

Skipper Bertill Lucß von Enckhusenn.

Skipper Bertill Lucß von Enckhusen producerede för retten Peter Janßon von Enckhusen, Gert Simensen von Bauenuß, Henrich Liffues von Hertogenbosch, Willem Gerdson semschere von Andorpen, huilche alle med theris lyfliche edhe haffue bekent och certificeret, att the samptligen war på en bodh vm 7 lester seglede ifrån Enckhusen och hade sig achte[t] till Neruen, och ei longt ifrån Reffle ere tem någre lubesche pinger bemotte, för huilche the flytt haffue in i skeren, ty the meente, att thet hade warit frybÿtere, och [161 v.] bleffue te seden vtaff Ko. Ma:tz orligh skep, som ther i scherenn lage, nögdede att löpe hytt in för Stocholm, ther vpå han bekom ett schrifftligt beuiß vnder stadzens jnsegell.

22 junij.

Michil Roth.

Michill Rothz certification om en dreng vdj Schottland dödh bleff hoß Jurgen Robbert vdj Dansche, benempd Dauitd Kyll, huilchen dreng Dauit Reltz von Leid i Schottland hade med godz till Dansche förskicket och Jören Robbert ther till sich annammede, och förmehent hans hoßebonde, att drengen schulde bliffue dödh vdaf suår hug, som han vdaff Jorgen Robberth bekommit hade, och att Jorgen schulle haffue [godzet] inne medh sich, huilchet Michil Roth medh sin edh vdj gode mens nehrware benehekade.

27. junij anno 70.

Niels Larson.

Begerde Niels Larßon tulschrieffuere in för retten, att thetta effterschrieffne konglige confirmationsbreff vpå hans forre dombreff motte her vdj bochen förtechnet bliffue, och er så lydende:

Wÿ Johann then tridie, medh Gudhz nådhe Swerigis, Götes och Wendes *etc.* konungh, göre witterligit, att thenne wår tro vndersåther och tulschrieffuere i Stocholm, Niels Larßon, haffuer i vnnderdanighet låtit presentere för oß ett dombreff, som oß elskelige wore godhe men, rådih och tilfororderedhe stotholdere på Stocholms slott samt borgemestere och rådih i förnemda Stocholm honum giffuit haffue, belangandes eett arff, som honum vpå sin hustrus wegne samt Jacob Kock ähr tildomdt på Stocholms råstugu effter en quinna, benemd hustru Karin belters, effter ßom samme dombreff vm för:ne arff i lengden wtröckeligenn förmeller *etc.* Och haffuer fornemda Niels Larßon ödmiukeligen begäret, att wÿ fornemda dombreff med wårt konglige breff bekrefftige och stadfeste wille och honum til sin rett förhjelpe *etc.* Så effter thett wij inteth annet förnimme vten att samme arff ehr honum på sin hustrus wegne samt hans medharffwinghe Jacob Kock lagligen tilfallet och rättwislige effter lagen tildomptt, så att wÿ samme dom vdÿ ingen måtte ogÿlle kunne, therföre haffue wÿ hans ödmiuke begären för rett-wisheetennes skuld icke haffue [*sic*] welet honum affslå vten aff sÿnnerligh gunst och nådhe för:ne dombreff med thette wårt konglige opne breffz krafft aldeles stadfeste *etc.*; biudendes för then skuld allom, hoo thee helst ware kunne, som sigh någen deell aff samme arff olagligen tilägnet haffue, thett the medh lagen icke forsuara kunne, att the låthe förnemda Niels Larßon samt Jacob Kock thett igen bekomma, widh straff och peen, som Suerigis lagh förmeller *etc.* Giffuit på wårt kong:re slott Stocholm then 27 junij anno 1570.

I. R. S.

Matz Månsons vulmachtt.

Thenn 30 junij bekom Matz Månson en tÿsch vulmacht, szatt [*sic*] huilchen som best ware berett[ig]ede till the penges hoß Anders Rodes arffuinger vdj Dansche stode, anten han heller Marcus Henrichßon, then schulde borgmestere och rådih vdj Dansche ter till för hjelpe.

Heidenrichz effterleffuersche.

Giorde samme dag Heidenrichschen Hans Wildeman vulmindig vpå sett bar[n]s wegne att sporie effter ett arf i Breslo.

[163]

Ten 12 julij.

Vp:t

Vpbödh Joen Joenson Biorn Larsonns huß i Sancte Nicolaj portt annen gången.

Henrich skomachere, Cort skomachere.

Jtem kom för rätte Henrich skomachere och vplott Kortt skomachere ena tomt westentill i Kåkebrinkegrenden¹ för 450 marc.

Eschill Siffridzson.

Jtem samme dag kom för rätte Eschill Siffridzson och fornögde en Per Hanßons arfuinge, benemd Anders

penger — 200 marc.

saltt — 1 tunne

en scheid vm 3 lodh.

Henrich Verwer.

Certification för Henrich Feruer vm 800 marc, welche en engelsch kop[man], som her i richet dödh bliffuin ehr, benempd Willem Burman, honum skilling war, och wettne de thett med theris liffliche eedh Pauell Sasse, Hermen Dreier, Hermen Hältthusenn och Artus Mand,² kopsuen af Lunden i Engeland, huilche for:ne penger framblidne Burman kortligen för sin dödh hade för for:ne Artus bekenndt och therum tilschriffuit.

[163 v.]

Samme dag fick Michil Personn ene fulmacht till Dansche till att vpkrefuie någre daler, som framblidne Michil Benchtson, hans hustrus forre man, hade ther hoß Kegelberger nedersatt, vdj huilchenn fulmacht ein medh nahmen Per Anderßon bleff fulmündig constituirett.

Ten 17 julij.

Erich Olffßon i Telie, Marten

Pauelßon.

Kom för retten Oluff Knutsonn, borgere her vdj Stocholm, fulmündig på Erich Olfsons i Telies wegne, vplott och hembladhe

¹ Ursprungligen har i ms. stått: Kåkebrinkenn i grendenn.

² I ms. står Mamd.

Mårten Pauelson ett stehénhuß och liggjende grund her i Sto[c]-holm vdj Store Jönse grend belegit, huilchit Erich Olffson förbemelte¹ Marten Pauellßon soltt hade for 800 marc, them samme Erich Olffßon till godh nöie och full betalning vpburit hade, affhen[den]des fortenschuld honum och hans arffuinger samme huß ifrån och tilegnede thett bemelte Mårten Pauelson och hans arfuinger med grund, rettigheet, åwerkan och all tilbehörning till euerdelige äger. Tervpå Mårten Pauelson vplade sin fridzskilling efter lagen. [164]

Vpbodh Joen Joenßon Biorn Larsons huß vdj Sancte Nicolaj portt tredie gången. Vp:t

Per Håkenson.

Latt K. M:z tienere och camererere Per Håkensonn vplese på råstugen thenn edle och welbyrdige h[er] Niels Gyldenstiernes bref vpå thett huset vdj fru Gunnele grend, som han af honum köfft hade, och loffuedes honum ther vpå stadzens feste.

Sequitur confirmatio literarum prænominatarum:

Allom them thette wårt öppne bref hender att förekomme helse wy borgmestere och radmen vdj Stocholm med Gud euinnerligen och her med almenneligen bekenne och göre wetterligen, att åhren effter Christi vår frelseres födelse 1570 thenn 17 julij, då wy på Stocholms rastugu såte för rette, kom för vår sittjende rätt å retten rastugu dagh Kon. M:tz, v. a. n. h. tro tienere och camererer, welförståndigh och beskedligh Per Håkenßon, för oß presenterede och latt vplese ett then edle och welborne her Niels Gyldenstiernes, frÿherres till Fogleuichs, Sueriges rikets rådzh och cantzeler, breff unnder hans herligheetz och någre flere förnemplighe herrers vtaff richzens rådzh, hans h[er]ligheetz förwanters jnsegler, lydandes vm ett förfallet stenus her i Stocholm, belegit vdi fru Gunnelle grend öffuerst vdi hörnet på södre syden, huilcket welbemelte her Niels samme Per Håkenßon lagligen soltt haffuer för sexten hundrade mark ortiger rede penger, begärendes wenligen, att sådana köp vdi vår stadz tenckebook måtte bliffue förtechnet och honum effter god gammel seduane therupå stadzens festebreff meddelet warde. Szå effter thet att samme huß her vpå war råstughu tre mandager å slagh lagligen vpbudit åhr och vdi för:ne welbemelte [164 v.]

¹ I ms. står: fört^o.

- [165] her Niels Gyllenstiernes breff förmeles och borgmesteres och radmen her vdi Stocholm fulkomlighe macht giffs sådane köp effter stadzlagh att bekrefftighe, haffue wÿ herudinnen för:ne Per Hakenßon sin retmetighe begeren, effter såsom wart embete och kreffuer, icke neke kunnet heller uelet, vten bekenne härmed sådane köp, effter för:ne breffs jnneholdelse och thet vpbudh här vpå rastugenn skeett ehr, lagligen aldeles giort ware och therföre obrotzligt och orÿggeligit håldit bliffue skall, affhendendes för then schuld och här med welbemelte h[er] Niels, hans h[er]lighetz] husfrue, hans och hennes arffuinger och effterkommande samme huß och tilegne thett med grund och all rettigheet och tilbehörelse offuen och nedem med teß frÿie murer och all annen auerkann, intet vndentagandes vdi någon måtte, som ther tilhörer och för:ne welbemelte her Niels Gylldenstiernes breff vtuiser, förnemde Per Hakenßon, hans hustru, barn och arffuinger till att niute, bruche och behalle till lagfangne euerdelige äger och aldeles ther medh effter sin egin wilie och legenheet att förhandle obehindrat och oclandret, quit och frÿtt för alle åtalare, så födde som oföddhe, till euigh tidh. Och effter thet att samme hus, såsom föreschriffuit står, her vpå råstugun ehr lagbudit och lagståndit och effter offtebemelte h[er] Niels Gylldenstiernes breffz innehåld neste frender hembudit och aldeles lagfarit, haffuer offtebemelthe Per Håkenßon her < med > vpå råstugun wplagdt sin fridskjillingh effter lagenn. Teß till wisse etc.
- [165 v.]

M. Lars Laurentij.¹

Samme dag bleff M. Lars Laure[n]tij tiltalet, att han her vdi staden dreff borgerschapet till mehen köpzhandell och willde ingen stadzens tunge att drage förhielpe, eÿ heller burschap winne. Och bleff honum förbudit her yterligere något sådant her vdi staden företage, förre än han medh erchebiscopens segel och breff her för rätte beuiste, hure han war ifrån sitt geld kommit, och hureledes han sich vdi sitt presteemb[e]te hade förhåldit.

Simen bachere.

Simon bacheres bröd bleff besett och wrecht och kemmeneren till straff förwiiset.

¹ I ms. står: M. Lars B. Laurentij.

Frantz Smedeman.¹

[166]

Blasius Olffßon, M. Petrus Aruidj.

[166 v.]

Vplott Blasius Olffson wellärd man, M. Petro Aruidj, pœnitentiario Stocholmensi, ett stehenuß och liggende grund samt ett korswerchzhuß nest neden för samme stehenuß, belegit neden för Kåkebrinckenn på Westrelånggattun på westre syden emellen fru Anne på Åkeröb huß och Per Olffßons huß, thett han honum lagligen soltt hade for 3 000 mark ortiger då gangbårtt [*sic*] suenst mynt, huilchen summe sich Blasius till fulle nöie och godh betalning bekende vnfångit hafue, afhendendes förtenschuld sich, sin hustru och barn och arfuinger alle samme sten- och korswerchzhuß medh grund, rettigheter och all tilbehörningh, effter som hußbrefuet ther vpå förmelder, och tilegnede thett bemelte M. Petro Aruidi med sine *hustrv* och arffuinger till att niute, bruche och beholle till euerdelige lagfå[n]gne äger, frýtt för allt clander och áthall. Therupå for:ne M. Petrus² vplade sin fridzskilling effter lagen.

[167]

Hans Lodwich.

Samme dagh anclagede Hans Lodwich Hans Wehusen. Contumatio, quod multoties citatus non comparuit.

Och bleff therupå affsagdt, att kemmenerene schulde tage aff honum wiß borgen, att han komme till neste radzstuge dag tilstedz, heller late honum sielff bliffue borgen.

Ten 20 julij anno 70.

Giorde tesse effterschriffne borgere eedh och wunne burschap:

Melchier Volger	Vichman Lastorp
Hans Villeman	v[nge] Erich Nielßon
Hans Vogtt	v[nge] Henrich Olffßon
Jacob Höltbotere	Oloff Olßonn
Benckt Larßon	Tomos knifffsmed
Per Michelson	Marcus kötmångere
Per Anderßon	Staffan kötmångere
v[nge] Oluff Larßon	Blasius kötmångere
Cornelius schomachere	Niels Månßon kött[mångere].
Jacob spilare	Eskil Siffridßon
Oloff Anderson	v[nge] Per Andersonn

[167 v.]

¹ Endast rubrik. Sidan i övrigt blank. Jfr nedan s. 177. — ² I ms. står Pterus.

v[ngē] Oloff Michelson	Hans Krus gulsmēd
Bertill Jacobson	Tomus Nylēninghe
Oloff Mårtenson	Anders Andersonn
v[ngē] Berent Jönson	Tomus Andersonn
Oloff Personn ¹	M. Hans gulsmēdh.

Then 21 julij anno 70.

Wunne teße effterschreffne burschap:	
Herman Skillingh	Matz Benchtson
Henrich Ernst	Per skinnere
Jorgen Lauenkop	M. Hans borscherere.
Jost van Hettingen	

12 julij.

Hospitalet, Germund Jönson.

Vplote Erich molnere och Bertil Larson, hospitaletens förmyndere widh Danewiiken, Germund Jönson en hospitalsens tomt, belegen vdi Mose grend på norre syden nest nedē för hans egit huß, hollēdes i lengden 20 alner och i bredden 10 alner, huilche the honum lagligen soltt hade för 400 q ortiger, them the bekēde sich 168] haffue vpburit på hospitalsens wegne, affhendēdes förtenschul solenniter hospitalet samme tomt och tilegnēde henne forschrifne Germund och hans arffuinger. Ter vpå Germund Jönson vplade sin fridzskillingh effter lagenn.

22 julij.

Andres Manning.

Certification för Andres Manning om någet godz, som honum vdi Dansche war sequestreret, såsom schulle han thett her icke rett haffue bekommit. Ter emot bekēde först Hermen Lepper, att han hade soltt honum 8 fatt trån vnder Bertill Scharnest merche etc. Frederich Henrichson, Henrich Arns tienere, bekēde, att han vpå hans hussebondes wegne haffuer soltt och lifreret honum vdi Sorkepung 5 fatt trån, therutaf han 4 haffuer bekommit i berglön och ett tagit i schuld for 80 q oc ett² af Bertil Scharnest, som han hans hossebonde schuldig war, huilch[e] och haffue warit merchte med Bertill Scharnest merche. Jtem han bekēde och, att Manni[n]gen hade köfft vtaf Henrich Arns 24 tunnor smör vnder diuerse merken.

¹ Ursprungligen har i ms. stått Juersonn, som ändrats. Jfr nedan s. 178.

² Orden 'och ett' äro senare tillskrivna öfver raden.

Till thett tredie wettne skipper Christoffer, Hermens skiffuere [168 v.]
 auff dem geblebenen schiffe, dhen wettner, att hans skipzfolk haffue
 burgit 5 faat tråhn, fyre haffue warit full och ett nehr tomt vtnder
 Hellebrand van Teuerns marck, tervtaff samme hans folck haffue
 bekommit 2 fatt til bärglön, them the och haffue solt Anders Man-
 ni[n]gen, och vttaff the tu fulle fatt, som ennu våre öffuerlig, haffuer
 Anders Maning bettalet Hans Welling ettere, och thett andre schall
 han en bettale Carsten Schahrnest. Men thett fatet, som ner warte
 tomt och endå ett söndricht fatt bleff honum vndt vttaff skipz-
 folchet och the andre, som bergde godzet, till att fulle the andre
 medh.

Simon MatzBon med sin pige,
 Anne Månsdotter.

Samme dagh kom för rettenn Simon Matzson, anklagede en [169]
 pige, benempd Anne Månsdåtter, föd vdj Norrebottn vdj Vma
 sochnn, att hon hade honum naget afhendt och förkommit, nempli-
 gen 2 tröie, tuå kiortler och en serck. Och effter thett hon war få-
 wisch och när ett halfft wåp och man wiste icke förre sadane stycker
 medh henne, bleff Simon sitt ting[e]st igen tilkenndt, och pigen skulle
 slåß vdj en spore och arbete för sin brott.

Ten 25 julij.

Matz Person, Henrich AdolffBon.

Stodh vp aff retten stadzens borgmestere Matz Person och an-
 clagede en aff Danzich, benempd Henrich Adelffsonn, om nagen
 otilborlig ord, som han vpå hans bach emot hans hustru haft haffuer,
 nembligen vdj så måtte, att Matz Persons hustru tiltalede honum
 om bode legen, så och om någett saltt, som vdj boden lag för hans
 tidh, begerendes att weette, huart the[t] kommit war. Ther vpå han
 då suarade: Her låg och ett cabbeltog i winden, hure er thett heden
 kommit? Suarade hon: Thett toghz hedenn till Ko. Matz behoff [169 v.]
 igenom windzdorenn. Ther till sade då han: Daß plegen defue zu
 thunde etc. Henrich AdelffBon bekende well, att han sådane ord
 haft hade, men han nechte sich haffue mehent heller nempt Matz
 Personn ther medh.

Sententia.

Effter thett att samme Henrich AdelffBon benechede, att han
 hade mehent Matz Person ther medh och bekende för retten, att

han wiste intet annet medh Matz Person en erligit och gott, blef hanum affsagdt, att han skulde afbedie Matz Person samme saach och giffue kiemmenererne 20 q till bröth, såsom c[ap.] 13 vdj konungzbalchenn [förmeler].

Antonius Krock.

[170] Fulmacht for Antonij Krog guldsmet constituirede sin son mechtig till att vtträtte hans ärender vdj *Nederlanden* och specialiter *contra* hern Johan Bachwoldh zu allen ansprochen vnd antwordt.

Ten 30 julij.

Testimonia *contra* Hans Lodwich in caussa

D. Johan B[i]elke in Hereseter.

Testification vnd certification gesuären zeugen, so Hans Wehusen producirt hatt *contra* Hans Lodwichen von wegen etzlichen vnbillichen worternn, so ehr solle sich vormerchen lassen haben kegen hern Johan Bielchen *etc.*

Greier Meier von Hamborgk skiffer hatt bekennt, daß ihm Hans Lodwiik gesagdt hatt, daß Wehusen hatt her Johan Axelson gegeben 8 selbern stutzen, welche gemacht weren, daß man die eine in die andere setzten kunde, vnd ist solche redhe gescheen zu Suartse fur die cancelej.

[170 v.] Michil Klenefeltt hatt bekent, daß Hans Lodwÿk kegen jm gesacht,¹ daß er in erfahrung wehre komen, wie Wehusen hatt machen lassenn 8 selffuern stope vnd sich förluden lassen: Diese stope will ich vereherenn h[ern] Johan Axelsonn, vnd all denn laß Hans Lodwiik mit seinem rechtent ankommen.

Jtem einer mit nahmen skipper Gertt hatt bekennt, daß vff Swar[t]se Hans Loduich jhm gefraget hatt, wie die Ko. Ma:tt herunder von jhrem gemacke kam, ob man auch sein rohr vnder der kappen sehen konte, vnd wÿe der skiffer darnach gesehen, hatt er nichtz merken können vnd derentwegen jhm gefraget, ob ehr ein rohr beÿ sich hatte vnd waß ehr da mitt thete, hatt Loduich geandtwortet: Scholde ich nicht haben don, so ich den Wehehusen kundte bekommen, wÿe ich auch nach jhm gegangen bin, schollen seine füße jm gen Stocholm nicht dragen, vnd auch dem skippern eine kugel gewesen, vnd gesagt: Derer seindt dar zue fohre, vnd wo

¹ Orden 'daß Hans Lodwÿk kegen jm gesacht' äro i ms. uppepade.

ich nicht daß meine bekomme, schall ehre noch habenn. Vnd hatt jhm ein andre da eingerett, der da beygestanden: So mostu doch wederumb¹ sterffuen. Darauff Lodwiik geandtwortet: So kom ich der quall aff, jch bin doch ein verdorbner gesell. Jtem er hatt auch gesacht: Wan Wehusenn daß geltt, damit ehr den adell förstreckkett, hatte mir gegeben, hatt er wol mich da mit bezahlen konndtt, dar aff ehr selichte sein lebentagh kein peningh wederumb bekompt. Vnd ist dieß scheen kurtz darnach wye ehr Wehusen mit dem profoß gesocht hatte. [171]

Michill Kleinefeltt bezeuget auch, daß er¹ dasselbtige rohr gesehen hatt.

Lucas Quicklenberger.

Transumpt vnd vidimus för Lucas Quiclenberger vpå en handschrift, som Hans Mens haffuer vthgiffuit Peter Capune vpå 45 daler vdj Dansche till att betahle 8 dager nach sichtt.

2 augusti.

[171 v.]

Hans Weheußen, Hans Loduich.

Bleffue Frantz Folchmersonn, Hans Hoier och Jorenn Louwenkop borgen för Hans Weheußen, att han innen tre wiicher schulde wedh sachens förlost comparere vdj Reffle och ther sachen emott Hans Lodwiik vtföre.

Vdj liche måtte bleffue och Joren Beneken, Hans Swartkop och Bencht knifuesmed Hans Lodwÿchs borgen.

Hans Lodwÿck.

Samme dagh bleff Hans Loduik stelltt för rätte om te otilbörlige hedz ord han hafft hade emot then edle och strenge her Johan Axelson, huilchett han nekte, och för thenschuld therum ifrån sich gaff en schriftflich bekennelse, entå att welbemelte her Johan hade wel strengere kunnet med honum vdj then sachen handlet.

Ten 12 augustj.

H[ustru] Walborghz Matz Olffsons
arffuinger, Augustus Siffritson.

Samme dag steg vp för rätten Siffrit Nielßon, rådmän vdj Stocholm, fulmÿndig vpå framblidne h[ustru] Walborg Matz Olff- [172]

¹ Läsningen oviss. — ² I ms. står 'eß'.

sons wegne, vplott och hembledde h[ustru] Anne Lasse Månßons på hennes sons Augustus Siffridsons wegne ett stheenuß och liggende grund, belegit her vdj staden på Kåkebrinken på norre sydenn nest nedan för Jacob grÿtegiuterens huß, sampt ett trehuß, vpbÿgd på norre syden vm samme huß emellen murerne, huilchett huß förbemelte h[ustru] Walborgz arfuinger laglige soltt hafue för:ne hustrv Anne Lasse Månßons nÿe deele till en tiende deell, som samme hustrv Annes son Augustus Siffridzson med them therudinnen till lagligit arff fallit er, för xiiij^c marc. Och schall ingen annen effter för:ne h[ustru] Annes dödh samme huß till sich att löse vten för:ne hennes son Augustus Siffridson, såsom ther till ähr rette arfuingen och arfzretten haffuer. Och er vdj för:ne huseköp inlagd all lösöre i selffuer, theen, koppar och annet indöme och husråd, såsom vpå hans deell fallin war effter för:ne h[ustru] Walborg, huilche werderede bleffue till 126 q , så att sich nu bade i ste[n]-hußet och trehuset löper jempt på Augustj deell enn femtepart. Bekende och så Seffrit Nielßon då, att för:ne hustrv Walborgz arfuinger sadane xiiij^c q till fulle betalning och godh nöie vpburit och vnfångit hade, affhendendes förtenskuld them (effter then fulmacht the honom giffuit hadhe) samme huß och liggende grund och till-egnede them för:ne h[ustru] Anne, hennes son Augustus Siffridzson medh all teres¹ rett och tilbehörelse till euerdelige äger oclandret för them och alle theris arffuinger till euich tidh. Terupå fridskillingen vplagd war effter lagen.

20 augustj.

Andres Manningh.

[173] Certificatio för Anders Maningen, att han hade vttlendt enom Bertolomeus Jagenteuffell 700 q och kunde them her icke igen bekomme, vten Jagenteuffell tilsade honum them vdj Dansche; daß² wetttede i thet förste Wichman Lastorp och seden Michill Weddrich, som hade rechnet honum penger till then 20 decembris anno 69 vdj hustrv Kirstin Torfastz huß.

Blasius Olfsson.

Samme dag kom för sittende rätt vår med borgere Blasius Olfsson, begerendes, att tu breff vpå enna tomt vdj Bredegren-

¹ I ms. står terett. — ² Läsningen oviss.

den, ett konung Erichz och thett andhre Ko. M:t war *aller* nådigeste herres konungh Johans then tredies *etc.*, [måtte i tenkeboken bliffue in-tecknade] huilcke så lydende ähre ord ifrånn ord såsom fölier:

Wÿ Erich then xiiij, medh Gudz nådhe Suerigis, Götis och Wendis *etc.* konung, göre wetterligit, att wÿ aff sÿnnerlige gunst och nådhe, så och för then welwillige hulle tro tienist schuld thenne oss¹ elschelige war tro man och secreterere, M. Marten Olaj Helsingh oß och wåre riicher her till troligen giort och bewiset haffuer och en ytermehere her effter göre och bewÿse må och schall, haffue vndt, [173 v.] skencht och giffuit, som wÿ och nu her medh honum och hans effterkommende och rette arffuinger till euerdelige äge vdj thette wårt kong[:e] opne breffs inhald vnne, skencke och till euerdelige äger giffue en bar och obÿgd tomt, liggendes vdj wår stadh Stockholm östentill, ther fordom Sancti Johannis kyrkie vpå stodh, och er lengden vpå samme tomt neden att Sanctj Johannis grend 73½ alner, jtem bredden vpå samme tomt vp widh Östre langattun 25 alner, sammeledes bredden ther vpå öster vth 25 alner. Biude förtenschuld them alle, som för wåre schuld wele och skole göre och lathe bade nu och vdj tilkommende tÿdher, synnerligen wåre be-falningzmen, fougter, borgmestere och råd h i for:ne Stocholm, att I icke göre förbemelte M. Mårten heller hans rette effterkommende arfuinger emot thenne war gunstige effterlatilse någet hinder heller förfång. Datum vdj wår kong:e köpstadh Linkepung 5 decembris [174] åhrenn effter Christi födelse 1561.

Ericus xiiij.

Confirmatoriæ earundem.

Wÿ Johann then tredie, medh Gudz nådhe Suerigis, Gotis och Wendis *etc.* konung, göre wetterligit, att thenne breuisersche, hustru Anne Blasius dotter, salige M. Mårtens effterleffuersche, haffuer vdj vnderdanigheet latidt presentere för oß ett breff, som wår broder konung Erich förnemde hennes framblidne man vpå en tomt till euerdelige äger giffuit hade, huilchen tomt er liggendes vdj wår stadh Stocholm östen till, ther fordom S. Johannis kyrkie vpå stodh och holler vdj lengden 73 alner, bredden 25 alner. Och haffuer for:ne hustru Anne nu ödmiucheligen begäret, att wÿ samme wår broders gaffue medh wårt kong:e breff stadfeste wilde. Så

¹ I ms. står: och.

[174 v.] haffue wÿ sådane hennes ödmiuche begären gunsteligen anseet, och vdj thette wårt opne breffz krafft höchbemelte wår broders breff stadfest, så att hon och hennes effterkommende arffuinger samme tomtpt till euerdelige eger nÿute och behålle må, förbiudendes förtenskuuld her medh wår befalningzman vdj för:ne Stockholm, tesliges borgmestere och rådth ther samme stedz och alle andre, som för wåre skuld wele och skole göre och lathe, att göre för:ne hustrv Anne her emot någet hinder heller förfångh. Giffuit på wår gård Suartsjö then 23 julij anno etc. 1570.

12 augusti.

Jacob Larson Finne och Siffrit
Dauitson.

[175] Klagede Jacob Larson, att han hade för någenn åhr sidenn igen löst vdaff Siffritt Dauitson ett huß och kunde vtaff honum inet beuiß igen tilbache bekomme på sådane penger, som han honum giffuit hade. Begerde för then schuld för rätte, att Siffrit Dauitsonn thett ther bekenne måste och honum till secherheet vdj stadzens tenckebook inschriffuit bliffue. Och bekende då Seffrit Dauitson, att han vtaf Jacob Larsson hade i betalning bekommit 20 vngersche gyldene, *stycket* till 10 ƒ , tÿsche daler 50 *stycken*, suensche daler 30, huar daler till 6 ƒ , gamble runde marckstÿcke 50, klip-pinger 250 ƒ , löper penger vdj als nÿhundrade [*sic*] marck.

< Hans > Anders taskemacher,
Biörn Larson.

Samme dagh vplott Joen Joenson en, benempd Anders¹ Anderson taschemachere, Biörn Larsons huß vdj S. Nicolaj port, belegit nest offuenföre Jacob Jffuerßons huß, war betalet för 700 *mark*. Bleff besprachet aff Jacob Jffuersonn.²

Per Jacobßons hustru.

Emellen Stamme Peders arffuinger bleff och affsagdt, att h[ustru] Anne Anders Olffsons schall bekomme tomtpten på Södre malm vm tomtptöre. Men boden ostentil hoß Jacob Teitz bodh i

¹ Ursprungligen har i ms. stått Hans, som ändrats till Anders. Jfr nedan s. 181.

² Namnet Jacob Jffuerßon är upprepat i ms.-marginalen.

Wargzgrenden skall kennes till staden, sosom hon vdj ar[ff]schifftet bleff ärnet till testemente, och schall *hustrv* Kirstin Stampers ware nest till att lege henne, ther hon will giffue så myckit ther aff som ehen annen.

13 augustj.

Vpbödh Matz Person ett trähuß vdi Gråmuncke grend förste gången. Vp:t

Vpbudit: Henrich Olffßon¹ Marcus köttmångeres huß i Vrwe- ders grenden på norre syden j gangen.

H[ustru] Mechtele, Pael Rode.

[175 v.]

Samme dag bekennde in för retten *hustrv* Mechtele Gerd v. Embdens, att hon haffuer vpburit vtaff Pauell Rodhe vpå Timen Cornilies wegna betalning för ij^c tysche daler, i suenst mynt rechnet xiiij^c ƒ.

V[nge] Hans Krank, Henrich Matzßon.

Emellen vnge Hans Kranck och Henrich Matzßon bleff affsagdt först, att huslegen schulle ware betalet, nehr han finge 5 marc till thett han tilförende vpburit hade, och seden stelle kemmererne til fridz, för thett han hade pantet sich sielff. Jtem han skulle och stelle borgen för sig att vtföre thett tiuffueriet, som² han hade för- uitet Henrich Matßon.

16 augusti.

Andreas Manning, Bertolomeus
Scharnest.

Er komin för retten Andreas Manning och Bertolomeus Schar- nest om några skeldord, som them emellen både her och i Dansche scheedde wåre, och sade sich Bertolomeus intet annat weette med Andres Manning³ en ehære och gott, ther vpå fick Andres Manning en certification.

Pael Sasse, h[ustru] Walborg
Matz Olffßons arfuinger.

[176]

Certification för Pauell Sasse om ehen lest jernn, som han hade kofft vtaff *hustrv* Walborgh Matz Olffßons arfuinger och lågh vdj Dansich hoß Henrich Hettfeltt.

¹ Jfr nedan s. 98, 100 och 182: Henrich Balck. — ² Ordet 'som' är i ms. upprepat. — ³ I ms. står 'Maming'.

Eskill kotmangere med sin hustru
vm then tredie pengen.

Thenn syste julij anno 70 kom för rätte Marcus Benchtson, gaff tilkenne och beuiiste ehen schriff, att Eschil kottmangere och hans hustru Margret hade sin emellen affwettret huar annen then tredie pengen för uth vten allt bythe, szå att huilchen then andre offwerleffde schulde sådane afwettring för tenß andres arffuinger quitt och frÿtt vdj löst och fast jnnen stadz och vtehn i bart och skull behalle, jntet vndentagendes vtaf allo tÿ man medh stadz-lagen giffue kan och måhr, och hade han samme gafue åhrett till förende och vdj sin siuchdom vdj samme Marcus Benchtßons, Jacob Jffuerßons och gamble Hanß Kranck, Niels skredderes och her Peders cappellanens [närvaro] beuilliget och nu vdj Haken kottmångeres, M. Jacob borschererens, Måns Olffßons och her Erich cappellanzens nehrware thett confirmerett och stadfest.

[176 v.]

Hans Gamell, Frantz Beier,
Jöns Henrichßon.

Vplatt Frans Beier och Jöns Henrichßon¹ medh sin hustrus gode ja och samtÿcke welförständig man Hans Gamell, stadzens borgmester, thett husett westentill, som salige framlidne Haril Olffßon vdj bott hade, med the tompter ther till lydhe, för 8 500 ƒ , både then deelen han, så och then Jöns Henrichßon på sin hustrus wegne therudinnen haffde, quit och frit, efter såsom stadzens breff, som therum vtgiffne ehre, vdj lengdenn förmehle.

Vpböd Henrich Balck Marcus kottmangeres² huß annen gången.

Vpböd Mattz Personn ett trehuß vdj Gramunckegrendenn annen gången.

Hospitalsens förmÿndere.

Annclagedes och samme dag the fattiges sÿsleman vdi hospitalet, att han vti Norre bottn hade med the fattiges förtering och okost kopslaget sett beste vdj fiisch och the fatiges penger med sich tilbache fördt, och bleff honum tilsacht, att han schulle bliffue aff med embetet och leffrere the fatige så myckin fisch vtaf then han kofft hade, såsom han penger tilbache för, för samme köp han thett bekomit hade, och okosten schulle honum betales.

¹ Orden 'och Jöns Henrichßon' äro senare tillskrivna öfver raden, varigenom meningen i viss mån förskjutes.

² Brask (s. 183) kallar honom (oriktigt) Marcus schomachare.

Pauell Rode, Håken Perßon.

Kom och Pauell Rodh medh Haken Person her för rätten och [177] begerde, att Hakenn wilde seiie sett beste wett och wisse om thett saltt, som Pauelß broder hade skickett till honum till Norkeping. Och bekende han, att Bertill Scharnest hade thett altz sammens vt-aff honum annammet, och ter han thett neke wilde och seiie, att Hakenn hade thett behåldit heller till sett beste bruchet, sade han, att han sade honum thett vtoffuer som ingen äriligen [man].

Matz Pauelßon om Simon åkeres arff.

Samme dagh kom en fram för retten och beuiste en fulmacht vtaff Simon åkeres fader, att han thermed wold hade göre och late. Och wettnede Lasse Aruidßon schrifuere vdj Nieslotz lehn, att samme Matz Pauelßon war Simon åkeres sýskene barn och hade fulkomblig macht terem af Simons fader.

Hans Drumben, Hans Nielßon.

Begerede en benemd Hans Nilßon ifrån Westergöthland att sequestrere ett schip, therudinnen Hans Drumben hade honum koff[t] en deell utaf till att betale vpå pingzdage tid för 1 700 ♀, och effter týden war för liiden och han ingen betalningh hade bekommit, bleff thet honum effterlatidt.

Wichman.

Wiichman Lastorp bleff befalet fulgöre sin handtschriff[t] han giffuit hade Gerdt Greker, lýdendes på 3 840 mark.

26 augusti.

[177 v.]

Bleff Konunge Matz breff vplessit för mehenige man om then hielp H. Ko. Matz begerde på öll vtaf stadenn till att vthrede på nytt nagra skip till siös.

Certification för Frantz Smedeman och Hans Eggertz, att tesse effterschrijfne ord så clarligen finnes vdj Tomas Fastenoges regenschapz boch oradere[t] inschrijfne, etc. . . .¹

28 augusti.

Vpböd Matz Personn tredie gången trehusett vdj Gramunckegrend.

¹ Räkenskapstranssumtet är i ms. utelämnat.

Vpböd Henrich Balck 3 gangen Marcus kottmångeres huß vdj Vrweders grenden.

Aruid Håkenßon.

Kom för rätte Aruidt Håkenßonn och clandrade på ett huß wed Norre portt, som Michil Matzßon tunnebindare honum affköfft haffuer, föregiffuendes, att Jacob Teit haffuer bedrageligen giortt thett bref vdj hans siuchdom, som Michil ther upå haffuer.

Jöns Månson, hospitalet.

[178] Samme dagh vplothe Niels Swenson och Erich mölnare, formyndere på samme tid vdj hospitalet, erlig och hochbetrod man Jönß Månsons [*sic*] ett the fatiges huß och liggende grund, belegit her i stadenn vdj Vrweders grenden på norre syden emellen ett the fattiges huß, ther h[ustru] Anne ammen vdj boor, och Matz Tomusßons huß, huilchet the honum lagligen på hospitalsens weghne solt hade för 1 500 mark, them the bekennde sich haffue vnfongit, och for tenschuld solenniter aff[h]ende thett hospitalet och tilegnede thett förbemelte Jöns Månßon effter såsom stadz breff thett i lengden vtviser, som therum bleff vtgiffuit.

Asszer och Henrick Hanson.

[178 v.] Ten sýste augusti bleff vdj then edle och welborne heres, her Högenscheld Bielkes nehr ware igenom Matz Person, Hans Gammel, Jöns Anderßon och flere borgere och godhe men en tuistig sach¹, som nu någre åhr emelle[n] Asser cammerschriffuere och Henrich Hannßon warit haffuer om en tom[pt], emellen beggis teris huß belegin, förlicht, sýnt och ransachett vdi så måtte, att först granneligen åhr[e]² theris breff, schriffter och bewyß lesne och offuerseedde, och befans, att endoch Asser Persons huß och köpe breff förmeler, att samme tomt, the vm clandre, schall vdi förtiden hörtt till hanß huß, så vtviser doch skäligen ett breff, huilchit Henrich Hanson vnder salige höchloflige konung Göstaffz namn och jnsegle haffuer, att samme tomt ehr vtaff högbemelte ko[nung] Göstaff samme Henrich Hansßons fader Hans Burman lagligen soldt effter thett Westerarsche recessets krafft och inhåld om prebender och andre

¹ Ordet 'saach' är i ms. upprepat. — ² Läsningen oviss. Ett ursprungligen nedskrivet ord (huhr?) har genom överskrivning ändrats.

andelige godz, vdj genom huilchit breffz lydelse (thett man vdj ingen måtte will heller kan ogille vthen vdj alle sine puncter tilböriligen och oryggelig achte och hälle) samme beclandrede tomt will Henrich Hanßon tilkomme. Therföre och vpå thett att Aßer iche kunde naget fornehr heller mehen schee vdi sin ingon[g] och trapper, haffuer welbemelte her Hogenschelld samp[t] med för:ne godhe men sich vinlagt och beflyttit sachen så emellen them förhandle och slyte, att begge parterne icke nagen schade heller merckeligh förfångh skee måtte, och thett så witt bragt, att Henrich Hanßon schall samme clandret tomt her effter niute, bruche och behalle oclandret och obehindret för för:ne Asser, samme Assers hustru och teris efterkommande arffuinger allt in till syllen och gamble heffden, ther nu plinchuercket [*sic*] stander och vpbÿgt ehr; dogh så att han ingen förhögh hus ther samme stedz vpsetie lathe schall, ther igenom dagen och liuset Assers hus schade kan bliffue förtagen, vpbÿgge schall [*sic*], som vdi Assers gamble husbreff tilförende vdi then matten precaueret och föreseedt. Szå schall vdi lyche måtte och Asser frÿtt, oclandret och obehindret för Henrich Hanson, hans hustru, barn och effterkommende arffuinger niute, bruche och behalle thenn deell aff tomtten, som jnnen för hans all in till för:ne syll och gamble heffden, ther nu plancheuerket vpå står. Och haffue begge parterne då medh thenne förlichningh aldeles warit tilfredz, sich ther med latid benöie och huar annen hand ther på giffuit, szå att han fast, krafftigh och obrottligen och oryggelighenn vtaf them halden bliffue [skall].

[179]

5 septembris.

[179 v.]

Simon stadztienere.

Vplothe Per Mattsonn bysseskÿtte, Oluff Anderßon bysseskÿtte, Pauell Joenßon i Wära sochn j Östrebottnen, Lasse Olffßon ibidem, Oluff Perßon i Telie sochn i Waxiö ett litedt trehuß Simon stadztienere, huilchet han lagligen ifrån them löst haffuer, effter som hans husbreff melder, huarföre the thett da her för retten sich affhende och honum till egnede thett och hans arffuinger solenniter.

Samme dag bleff sÿslemannen i hospitalet Jöns Suenßon insatt i gamble rådstugen för några otilborlig[e] ord han hade thalett

till en gammell fougte, benempd Erich Person, then Ko. Ma:t hade nådigest vdi för:ne hospital vundt brödh till dödedagh.

Rasmus Skåningh.

Emellen Rasmus Schoning och hans hustrus gäffue bleff then dagen och affsagdt, att Rasmus Schåning schulde behålle effter lagen then tiende pengan, som hans hustru honum giffuit hade, men allt annat schulle gå till bytes.

[180]

Esbiorn Suenßon.

Samme dag vplott en bysseskytte, wedh namn Matz Paelßon, Espiorn Suenßon archeliemester Simons åkeres gard på Södre mallm, belegin osten reperebahnen emellen Matz skafferes och rände gårdenn, för 700 g rede penger effter then fulmacht, som för:ne Matz Paelßon hade vtaff sin farbroder om fornempde Simon åkeres arff, solenniter, vt in literis patet in superdatis.

Certificatio för skipper Jon Jonßon von Embden, [t]hett han war med wold igenom vår skipzarmadie tuinget hÿtt och eliest hade achtet sich till Dansche.

22 septembris.

Erich Henrichson och hans hustru.

Gaff Erich Henrichson för rette sin hustru Karine N. huar tredie pening, och hon honom igen huar tiende vtaff allt thett the effter lagen huart annet för vten allt arff giffue kunde och måtte.

Lasse Erichßon,
Erich Henrichßon.

[180 v.] Samme dag kom och för:ne Erich Henrichßon med sin stiuffßon, vår stolebroder Lasse Erichßon, gaff tilkenne, att thett huset vdi Brundtßgrenden, ther udinnen Lasse Erichßon nu sitter och boendes ehr, war sampt med korswerkzboderne koffte aff salige fru Hebble och hennes arffuinger med samme Lasse Erichsonß penger for ettusendt marck ortiger, och effter thett att thett för:ne Lasse Erichsons penger och honum tilbeste köpt war, offuerandwardade, vplot och hemblade han honum thett med all theß

auerken, grund och rätticheet, affhendendes thett sich och sine arffuinger for allt tiltaahl solenniter, såsom vårt öpne breff therum vtgiffuit widere innehålder.

Peter Springintveldt.

Samme dagh anlagede riichsens profoß mestermannen her vdj staden, Peter Springintvelt, för ett manslag, som han her begangit hade vpå en gammell henchsteryder, benempd Bencht Andersonn, wed huilchen fersche gerning han strax bleff grippen, och war beusligit, att han sådant vten nöd och trangh giort hade, therföre lagen liiff för lyff domme. Men effter thett att han tilförende hade her till galge och gren dompdt varit för tiuffueri, bleff han rettett effter samme dom och samme dag vphengdh.

Jtem same dagh kom Hans Foigt för rette och anlagede två små drenger, benempde Michill Philpußon och Niel[s] Person, huilche stulit hade vdur samme Hans Voigts bodh en stor summe guld och penger. [181]

Stodh och ther Michil Philpußons moder, benempd hustru Mariet Philpus Kockz, och bekende sich en gångh haffue bekommit aff samme penger 16 fyre markz klippinger och några stycker guld och ringer.

Modren, som nutidt, gömpt och döldt hade och eliest alle sine dager varit för tiuffnatt skuld, bleff så godh achtet som the, som stole, och ther till tiuffz rätt dompdt, och haffuer hon för rätten bekendt, att hennes son war 16 åhr gammell. Therföre bleff han och till galgen dömpd.

Men then Niels Person war liten och wng till sådane rätt; therföre bleff han wiister aff staden och slagen wedh stupan medh sådane skell, komber han igen, schall hann miste liiffuet.

23. septembris

såte [för rätte] her Johan Axelson [och] her Erich Abrahamson.

Kom för retten Frantz Smedeman och anlagede Hans trumeter, att han wilde offuerfalle honum medh hugh, för thett att han mahante [sic] honum vm någen betalningh.¹ [181 v.]

¹ Enligt Brasks Memoriale (s. 188) blev ärendet uppskjutet.

Lasse Nielson,

h[ustru] Kirstin Stamme Peders.

Samme dagh kom och för rätte Lasse Nielsonn, beclagendes sich, att then tomt, som borgmesterne och rådet hade loffuet honum till att bygge, bleff honum förn[e]hent aff Anderß Olffson och hustru Kirstinn Per Jacobsons, huilche vm en natte tyd[h] hauffe bebögdt samme tomt, föregiffuendes att thett schall ware theris rätte arff.

Herum bleff besluttett, att tomtten skall ware vnder staden och Lasse Nielson schall behållen och giffue ther aff tomttörenn, till teß hustrv Kirstin Per Jacobson[s] kan beuisse sett arff rättig-ligen terudinnen.

18 sep[tembris].

Gilies Sasse, Hans Bysbÿ.

[182] Bleff emellen Gilies Sasse clagende och en engelsch man, benempd Hans Bysbÿ, swarende, affsagdt, att effter thett att förbemelte Hanß Bysbÿ hade tagit effter Willem Burmanz dödh vthur hanß bodh hans effterleffde godz och sich thett tilegnet, v[d] huilchet godz Gilies Sasse tilförende inwiist war, terföre skulle samme Bysbÿ skÿlligh ware till att bethale alltt thett Willem Burman war Gilies Sasse skÿllig, nemblig 2 186 $\frac{1}{2}$ ortiger, huilchen dom tilförende så affsagd war emellen for:ne Gilies och framblidne Willem Burman her vpå rådstugen den 20 februarij i samme åhr v[d] welborne herre[r]s h[er] Ture Bielches och h[er] Johan Axelsons nehrware och v[d] stadzens bok befinnes inschriffuit,¹ och hade Willem Burman vpå for:ne summa alle rede betahlet 12 *stycken* nye engelätter, *stycket* till 24 *mark*, 7 *chroner*, *stycket* till 16 *mark*, 4 *ducat*, *stycket* till 30 *mark*, gör till hope 520 *marc*. Szå rester Gilies Sasse på Willem Burmans wegna 1 666 *mark* ortiger vtaff Hans Bysbÿ.

3 octobris.

Eschill köttmangeres arffuinger.

Stode för rettenn Eschill köttmangeres arffuinger, Matz Mårtenson i Gislabole och Michill Marcusson i Embo i Perno sochn i Nÿland, bekende och fulkombligen tilstodhe, att the hade holdit

¹ Se ovan s. 55 f., där detta ärende är infört under 18 februari.

ett fulkombligt arffschiffte med hustru Margret, framblidne Eschill [182 v.]
kottmångeres effterleffuersche, bade vdj löst och fast, intet vndentagendes vtaf alltt thett them effter theris nestskyllest frende, samme Eschill, arffue borde. Och haffue the bekomit vpå theris deell 600 z ortiger, 2 selfscheder, 2 nye grÿter, en blå kledesiacke, en sardochz jacke, enn semsch tröie, en röd vllenschiorte, en swart kappe, thermedh the aldeles tilfridz wåre, och sÿnnerligen meden samme Eschill och hanß hustrv Margret hade vdj theris welmåge giffuit huart annet then tredie pengen förut vtj alltt arfschiffte och schulde. For:ne Michil Marcuson schall tilfridz stelle alle sine byteslage, som icke sin deell fåt hafue, nembligen the trÿ sÿschenen, som quar bleffue vdj Nÿland, och the andre trÿ haffue rede sin deel bekomit vdj Stockholm. Huarföre quitterede the henne för allt widere tiltahl å samme arff for födde och ofödä.

Matz Henrichßons hustru.

Samme dagh bekom Matz Henrichßons hustru beuiß till rådet i Dansche, att hon war rette arfvingen och sÿstren wed then i Dansche war dödh bliffuin.

Johan Frederich och Bertil thor Loÿ.

Jtem bekom Bertell tor Loie, Pauell Rodes tienere, ett bewiiß [183]
vnder stadzjnsegel, att honum Johan Frederich, borger i Stralsund, hade lagligen soltt, så och betalningen bekommet för ett skep, vngeferlig vm 34 lester.

Dirick Teusen, Knut Raulsons
effterleffuersche.

Jtem bekende Diderich Teusen, borgere vdj Dansche, att han hade bekomit thett arf honum borde vpbere på Niels Rafuelsons dåtters wegne, therupå han en fulmachtt hade vnder Danscher stadz jnsegell, huilchett sich belöpit haffuer, seden all rechenschap emellen bade framblidne brödern slettet och clar giord war, siw skeppund stångeiern och 12½ lod selffuer.

Jan Claeßon, Jan Fredrichson.

Jtem ett beuiß vnder stadzens jnsegell för Jan Fredrichßon, att han hade vdj Dansche köpfft samme skep, som han hafuer soltt Bertil Loÿ, vtaf skepper Johan Claeßon von Embden in Ostfrÿsland, ipso hic presente.

Siuert Kruse.

Beuß vnder stadzens jnsegell, att Rickard Rode och Arnt Robbertz måtte bekomme Klåsterkon löb i Dansche, then Siuert Kruses tienere ther hade latit rustere, ty forbemelte Siuert Kruse betedde her wisse handtschriffter, att hans deel i skeppet war honum wel betalet.

[183 v.]

Hans Gammel och Jöns Henrichsonn.

Then 16 octobris anno 70 vplodt förständig man Jöns Henrichson, wår medborgere, welwiß man Hans Gammel, stadzens borgmestere, en tomt, belegin westentill i Bredegrenden strax neden för framblidne Harell Olfsons huß, så att emellen huset och samme tomt er icke meher en ehen tomt och holder vdj lengden 17 alner och vdj bredden 15 alner, huilchen tomt han honum soldt hade laghligen för 200 q ortiger rede penger, them Jönß Händrichson sich då för retten bekende sich till fulle nöie vnfangit hafue, affhendendes sich, sine hustru, barn, arffuinger och effter kommende samme tomp[t] och thil egnede henne med all rett och rättigheet for:ne Hans Gamel, hanß hustru och arffuinger henne till att nyute oelandret och obehindret för alle födde och ofödde åthalere quit och frij, såsom stadzens bref hoß hans egit segel, therupå vtgiffuit, widere i lengden förmeler. Therupå Hans Gamel vplade sin fridzskilling effter lagenn.

[184]

Seffuerin Pål, Hans Pranger.

Certification för Sefrin Pål, att han hade her i staden bethalet effter sitt maschap Hans Pranger, then han her vptagit och vnfangit hafuer:

först *hustrv* Emerentie — 2626 *mark* för osßmundt och stangeiern;
 Hans trumetere för smör, trähn och bockskin penger — 1700 *mark*;
 Reinoldt Lhusen för trähn — 2000 q ;
 Oluf Greherson för tråhn [*sic*] — 1800 q .

Summa 8126 *mark*.

Matz Person, *hustrv* Karin

Marcus kottmangeres.

Then 16 octobris vplåt stadzens borgmestere Matz Perßon ett sett trehuß och liggende grund vdj Gråmuncke grend på norre

syden nest nedem för Knut Porshanckz huß *hustrv* Karine Marcus kötmangeres för ijm 4 ortiger rede penger da gangbart mynt, them han bekende sich af henne haffue vnfangit, then yterste pengem med then förste, affhendendes sich och sine arfuere och tilegne[n]des samme huß för[:ne] hustru Karin med theß rett och åuerken til euerdelige eger lagligen effter stadzlagen.

9 octobris

[184 v.]

wåre någre scheldord vdj wårdschriфуere stuffuen emellen Per beltare och Jöns knifsmid. The blefue neheckte och förlijchte.

Annammade Erich molner[e] iije mark vtaf *hustrv* Elin, Tonies perlestickeres effterlefuersche, till the fatiges behof, och bekom hon igen sin pant aff rådstugen.

Philipus Person, Heise Wågesack.

Samme dag anclagede Philpus Personn, då cemmener, en vng köpswen från Dansche, att han hade kopslaget med bönder saltt tunnetahls; jtem att för hans bod blef fortenschuld hängdt ett låß, och thet hade han sonderlagit; jtem att han achtede nu förrese och wilde vdj bodelöhn afkorte honum 2 *tunnor* saldt, them doch Philp[us] hans hossebonde hade tilförende betalet.

Sententia.

Heise bleff för brotten till cemmeneren förwiiset, men om saltet schulle schrifues till hans hossebonde, och om han thett och will neheke, tilbiuder Philp[us] therför lagh.

[185]

Eskill köttmångeres *hustrv*.

Samme dag vplott Henrich Balck, fulmündig a Eskill kottmangeres arfuingers weg[ne], hans effterlefuersche hans egit huß och liggende grund vdj Gråmunckegrend, effter som förlichningen och her för[e] förtechnet ständer.¹

Clemet wårdschriфуeres arfwinger.

Thenne dag bleff Clemet wårdschriфуeres fädernes arfwinger ifrå och mödernes arfuingerne arfwet til sagt, effter thett att mödernet war ett led nämbre.

¹ Jfr ovan under 3 oktober (s. 104 f.).

Matz Person medh Jurgen Rost.

[185 v.] Kom och då stadzens borgmestere Matz Person samt med en benempd Jurgen Rost för retten. Både bekende och tilkenne gåfue, att the hade rechnet och clar giortt sich emellen en regenschap effter framblidne Bencht Hanson, lydendes vpå två handtschriffter, som samme Bencht Hanson vdj Franckriike vtgifuit hade, then ene om 22 croner, then andre 47 croner belangendes, szå att huad then regenskap kunde anlange, schulle slett ehen öffuertahlet sach ware, såsom och samme bemelte både handtschriffter fulkombligen ehr bethalte, men the 50 croner, som Bencht Hanson vdi sin dödztid och altide tilförende hade neheket sich haffue vndfångit och bekommit, bliffue så nu som tilförende vdi Dansche anno 60 therum bleff handlet och beslutidt, huilchet then ene handtschriffthen vtwiiser, standendes vdj sett werde. Doch haffuer Matz Person warit offuerbödige, att om sådane 50 croner kunne medh Bencht Hansons egin handschriff honum vpå bewiises, schole the well bliffwe bethalte.

Then 14 octobris.

Hans Michelsons hustrv arfuinger.

Quitterede Hans Michelsons hustrus arfue honum aldeles för allt effter thall om samme hans hustrus [arf], bekennendes sich ware wel stelte til fridz therföre, och ware tesse efterschriffne samme arfuinger, Oluf Michelson i Bircale sochn vdj Messubÿ och Seffrid Larsonn på Norre malm. The bekomme:

rede penger	300 marc
saldtt	1 tunne
miöll	1 tunne.

Then 16 octobris.

Upbudit: Matz Person ena bara tomp, liggiendes westentill vdj Germundz grend.

Frantz Beÿers hustrw och Jöns Henrichson.

[186 v.] Kom då för rette hustrv Karin Frantz Beiers och tiltalede Jöns Henrichson om halfsette hundrade mark, som Måns Harelson hade vtaf hennes deel til sich tagit, thå hon en war ett litet barn, på rente, och biuder henne Jöns Henrichson nu icke mehere en mark om mark vdj nu gangbart mynt, och Harel vpbar thet vdj

ko[nung] Göstafz marckstycken, och intet jnteresse therupå. The bleffue så förljichte, att Jöns Henricßon gaff henne 50 mark till godhe.

Daniel Früchtenicht

clagede ouer Henrich Quant, hure otilborligen han hade honum schuldet i sin frånware, och nu meden han så offte nu [*sic*] er blifuen therföre citeret till rette, förachter han thett slett, bliffuendes contumaciter vthe.

Henrik Prÿß, borgmestere vdj
Sörkeping.

Fulmacht for Henrich Prus, vdj huilchen han constituerede plenarije Jören Bertilßon, borgere vdj Westerårs, fulmÿndig att [187] rechne och slett göre all regenschap effter thett godz, som salige Per Skute till Dansche förde, sompt sitt egit, sompt sin moders och sompt sin broders Henrich Skute och sompt samme Henrich Prus tillhörende, med her Carl Holgersons skep anno 63, och bleff vdi Dansche som[pt] soldt och sompt insatt hoß Herman Hoppe och enn oclar och obetalede stodhe. Och meden samme Herman Hoppe och dödh war, schulde for:ne Jören Bertilßon sådane medh hans arfuinger clart göre.

Matz Person,
hustrv Karin Marcus kottmångeres.

Vplatt Matz Personn borgmestere hustru Karin Marcus kottmångeres ett trähuß vdj Gråmunckgrenden på norre syden quit och frÿtt och welbethalet, såsom stadzens bref ther vpå vtgiffuit widere i lengdenn förmehler, och war aldeles lagfarit.

Hustrw Karin Marcus kottmangeres [187 v.]
och Jöns Larsson bysseskÿtte.

Samme dag vplot hustrv Karin Marcus köttmangeres enom bisseskÿtte, benempd Jöns Larson, ett trähuß och liggende grund, belegit westen till i Vrwedersgrendenn på norre sydenn, for jm mark och en kong Ehrichz guldenn, huilche penges hon bekende sich hafue til god betalning och fulle nöie vnfangit, afhendendes sich och sin[e] arfuere samme huß och grund och tilegnede thet samme Jönß Larßon och hans arfuinger quit och frit till euerdelige äger. Och war samme huß fulkombligen lagfarit.

Hans Gammel,
Jöns Henrichsonn.

Då bleffue Hans Gammell, borgmesteren, och Jöns Hendrichsonn aldeles förente och förliichte, så att Jönß Henrichsonn vplet för:ne [188] Hans Gamell sin hustrus halfdeel vdj Harell Olffsons huß och then tompten ther strax neden för huset, som kom hans hustru till.

Ten 18 octobris
betalte Hans Willman 2 skippund [sic] lin, som han hade loffuet för Hans Rost.

Then 21 octobris.

H[ustru] Karin Knut Ruelßons.

Quitterede Diderich Teisenn, borgere vdj Dansche, dýgdesam quinne, *hustru* Karin framblidne Knut Raffuelsons, för allt til-tahl om thett arf, som samme Knut Ruelßonn broders, Nils Rafuelsons barn vdj Dansche kunde till henne therum hafue, tÿ han vpå theris wegne vtaf rådet i Dansche fulmacht hade, och bekende sich haffue bekommit 7 skippund stangeiern och 12½ lod selff, *seden* begge bröders regenschap war clar giord.

Ten 25 octobris.

Michil Nielßon, Håken Jonson
ladegardzfougte.

Kom för retten Michil Niels[son], vår medborgere, vplott och hemblade Ko. Ma:tz tro tienere och ladegårdzfougte Håken Jonßon [188 v.] ett huß, byg[t] i korswerk, belägit östentill på södre sijden vdj Njégrenden emellen Per Joensons och Niels schriffueres huß, thett han honum soldt hade för . . .¹ marck ortiger, them Michel bekende sich till full nöie och godh betalning vnfangit hafue, afhendendes och tilegnendes *etc.*, och war samme huß aldeles effter stadzlagen lagfarit och vtaf Håken Jönson fridzskillingen thervpå vtgiffuin.

Bemelte Håken Jönson haffuer och på samme tÿd for rätten her presenterit ett Ko. Ma:tz, war aller nådigeste herres forseget och medh *egen* hand vnderschrifuit bref, lydendeß, att Hans Ko. Ma:t honum then stadztompt, vpå huilchet [sic] för:ne korswerckz-

¹ Beloppet är i ms. ej utsatt.

huset ständer och vpå bygd t ähr, nådigst effterlatidt, skenckt och giffuit hafuer, begärendes, att samme bref måtte bliffue v d j stadzens tenkebok inschrifuit, giffuendes och ther hoß staden til gode ett hundrade mark. Huarföre w y och her med afhende staden, oß och alle wåre effterkomende embetz- och medhbröder samme tomt medh sin lengdh och breed, effter som therum v d j för:ne hochbemelte Kong:e Ma:tz gafuebref förmeles, och tilegne henne samme Håkenn Jonson, hans hustru, barn och arfwinger till euerdelige äger. [189]

Copia vtaff Ko. Ma:tz gaffuebref.

W y Johan then tredie, med Gudz nåde Swerigis, Götis och Wendis etc. konung, göre wetterligit, att wij aff synnerlig gunst och nådhe, szå och vpå thett att thenne wår troo tienere och fougte på ladegården wedh Stocholms slått, Håkenn Jönson, sig teß troligere och fliteligere v d j samme befallning och eliest till wårt gagn och bäste schall bruche och altid befinne lathe, som han och plichtig ähr, hafue vnd och skenckt, som wij och nu medh thette wårt öpne bref vnne och skencke honum och hans effterkommende arffwinger till ewärdelige äger ena tomt v d j wår stad Stocholm, liggendes östen till på södre syden v d j N y grenden emellen Per Joensons och Niels schrifueres huß, huilchen tomt holler v d j bredden fiorten alner, lengden halffottende aln. Och effter samme tomt haffuer tilhört Stocholms stad, så wele w y frambdeles lathe staden therföre bekomme wederlagh. Ther wåre befallningzmen sampt borgmestere och rådh i för:ne Stocholm och alle andre, som för ware schuld wele och skole göre och lathe, måge weette sig effterrette. Giffuit på wårt kong:e slåt Stocholm then 15 julij anno 70. [189 v.]

Fruw Märete, salige grefue Swantes

effterlefde husfruwe, *contra*

Crister Larson om Forsa.

H[er] Erich Göstaffson, friherre till Öresthen och Cronbek, h[er] Göstaff Baner till Diursholm, ridder, Claes Bielche till Wiik, Jören Erichson till Brackzwiik, Erich Matzson secreterere och Bertill Jfwerson stalmester sampt borgmester och råd i Stockholm.

Anno 1570 then 25 dagen v d j octobris månedt stodh vp ifrån rätten vpå Stocholms rådzstuge then ädle welborne herre, her Hogensheld Bielcke, fr y herre till W y k, och vpå then edle welborne [190]

fruwes, fruw Märetes, grefuinne till Wästerwiikz och fruw till Hörningzholm, salige grefue Swantes effterlatne hußfruwes wegne tiltalede welbyrdig mann Christer Larson, att han effter seet liiffte, tilsage och then förlichning, som emellen *welbemelte* greffwinne och honum nu senest her i Stocholm then 3 dag vdj aprilis månedt i thette nerwarendes åhr vdj wälbordige herrers, her Niels Gydentiernes, frÿherres till Fogelwÿk, h[er] Jören Geras, frÿherres till Ållonöö, h[er] Bencht Gylte till Patorp, ridderes, Måns Erichson till Brogzwÿk, Sÿfuerdt Kruses till Lundbö och Anders Seffridzsons till Brooß nährowahre giord och vprättet war, icke håldit, effterkommit och fulgiort hade, vdj thett att han då vtlofuede och vpå tro och ähre sich beplichtade, att effter han då vpå then tÿd hade bekommit sin bethalning til fÿllest i gul och selff och penningar, alenest icke the två lester jern, huilche *welbemelte* grefuinne för then orsach skuld hade behåldit inne hoß sich, till teß henne hade bliffuit andtwardet gården, godzen och brefuen, effter som then förlichningh förmebler och vtwisser, som *welbemelte* her Hogenscheld då vdj rätte vplåse lät, skulle han ware skyllig ifrån sich och in till *welbemelte* grefuinne igen lefrere the pantebref och all annen bewiisz, som han heller någen aff hans medarfuinger kunne haffue på Forsa gård och the förphantede godz och gårder j Hanekindz häred vdj Wiist sochn liggiendes, och ther medh afftrede och ifrån sich ouerandtwarde för:ne Forsa och all the godz ther till lÿde och *samme* pantebreff innehålder och förmebler, tesligest medh förste bar jord [191] lagligenn lathe åtskilie huad som *welbemelte* grefuinne kunne tilkomme heller och hans egendom ware kan, och eliest medh godh gammel bref och skäl bewiisa sin borde rätt, lagfångh heller nagen annen rättigheet till sådane jord, som han förmebner meher och vtöfuer ware skall än pantebrefuen förmehle och honom borde tilkomme. Huilkit allt han doch effter sin tilsagn intet effterkommit haffuer, tÿ the ädle och welborne herrar, h[er] Göstaf Olffson, frÿherre till Löhnöö, Sweriges rüches marsch, sampt then edle och welborne her Erich Göstaffson, frÿherre till Örestehen och Kronbek, ähre samtlichen then 5 dag augusti till Christer Larson till offtebemelte Forsa sampt medh Ko. Ma:tz, wår aller nådigeste herres fougte, heredzhofdingen och häredznempd vdj Hanekindz häred i then acht och mehening förreeste och ankombne, att the då pantebrefuen, så och gården sampt the godz ther tilhöre på *welbemelte*

grefuinnes wagne effter then förre förlichning annamme wille, så [191 v.]
 och om the bewiïß han sich stedz vpå beroper och skuttet haffuer
 att ransache och besehe och eliest sachen aldeles till beslut och nå-
 gen god endtschap att före, såsom vtlofuet war. Men Crister Larson
 hafuer för:ne förlichning då inthet achtet, eÿ heller någen wiß be-
 skeed och bewiïß vpå sinn borderett heller någen annen rättighet
 till någen lott heller deel vdj samme gård och godz kunnet frambäre
 heller förebringe, effter som therum för:ne höchbemelte Kong:e
 Ma:tz fogtes, heredzhöfdingens och heredz nempd vdj for:ne Hane-
 kindz häred therum utgifne försegelde bref, huilchit her i rätten
 vplässit bleff, nochsamligen vtwiiser, vten haffuer då, såsom altide
 tilförende, till wiidere förhandling skuttit sin sach igen hÿt vp till
 hochbemelte Kong:e Ma:t, wår aller nådigeste herre och konungh,
 och riichsens råd. Therföre the welbemelte herrar och gode män
 then gången intet yterligere i then sachen haffue uträtte kunnet, [192]
 huilchit welbemelte her Hogenskeld icke rettwiust at ware heller
 offtebemelte Christer Larson wel anstå achte kunde, vten well med
 rättte måtte hafue honum till att tahle för så mång dombrot och
 thett att han sitt bref och lyffte och tilsage icke fulkomnet hade.
 Men vpå thett att jw sachenn engång måtte till något fulkombligt
 endtschap komme, tilbödh sich oftewe[]bemelte her Hogenscheld
 nu her i byen innan två dager att lefrere för:ne Crister Larson the
 två lester jern, som honum ännu vdj sin betalning räster, huilche
 han och nu till fyllest annammet och vnfångit haffuer, och ther
 hoß fliteligen honum ännu åtspöriendes och begärendes, att ther
 han någet bewÿß hade heller wiste sich haffue medh byrd heller
 annet lagafang till någen deell vdj for:ne godz, gårdar och jord, att
 han them nu vdj retten framleggie och förebringe wilde; hwar och
 icke, att han då effter som han sich på ähre och redligheet förplichtet
 hade, så och nu allerede sin fulle betalningh medh the tuå lester jern [192 v.]
 till godh nöie bekommit och vnfångit haffuer, wille och nu ifrån
 sich leffrere och offuerandtwarde offtenempde pantebref och ther
 med aftrede ifrån Forsa och the godz och jord ther tilhörer sampt all
 then rätt och rättighet, som hann heller hans arfue igenom samme
 breff ther till haffue kunne och mäghe.

Här till haffuer Christer Larson swaret, att then tidh welbemelte
 gode herrar sampt medh fougten, heridtzhofdingen och Hanekindz
 häredz nempd wåre vpå offtebemelte Forsa, hade han gerne seet,

att jordenn hade bliffuen stångfeldt och partet, ther the så hade welet, män annen bref heller bewiiff hade han icke fram att bäre, än som han tilförende hade sehe latidt, eÿ heller sade sich någer anner bref weette till att försware thenne sach medh, vten förmeheute, att hans gamble häffd wåre honum thertill well nogsambligit bewiiff. Doch lade han vdj retten ett förseglet wettnesbref, nu i thetta när-
 [193] wärende åhr vtaf nogre gamble bönder ther i Ostergottland vtgiffuit, huilchett intet gilles kunde, all then stund nu mehere än ett hundrade åhr och fyretÿe åhre framblidne, säden för:ne gård och godz bleffue vtsatte, och förtenskuld icke wel mögeligit, att någen, som nu är i lifue, må kunne naget wist vten schriffilig schäll och gammell breff therum wettne, såsom man och förnimmer, att samme gard och godz icke hochere heller mehere ränte kann än effter thett jordetahl i gamble pante brefuet förmebles. Jcke kan Crister Larsonn heller bewiise sin slecht heller byrd nagen tid till ÿ dett att samme hemmen åhre tilförende skifft och partet wordne.

Therföre hafuer welbemelte her Hogenskeeld her emot föregiffuit, att icke lagligit åhr, att then jord kunne bliffue brutten heller stångfeld, ther man sin byrd, lagfång heller rätt ther till icke bewiisa kan, såsom och icke heller nu skee må för tesse förtechnede vrsacher schuld, all then stund man intett haffuer ther effter man gå, brÿthe
 [193 v.] heller stångfella kan, och Christer Larson tesligest med inthet breff någen byrd kan therudinnen bewiise, eÿ heller någen häffd lengre heller äldere än pantebrefuet. Terföre wilde han vpå welbemelte grefuinnes wegne the ädle, welborne, strenge och welbyrdige herrer och godhe män, som då vdj rätten såthe, haffue thenne sach och handell vpå sine syde wol[d]giffuit, vdi huilchet Christer Larson och vpå sine side beuilligede vdj så måtte, att allt huad som the ther udinnen görendes och samptÿckiendes warde, welde the vpå både syder sig atnöie lathe, och ther wid fast och fullt att blifue wisseligen vthloffuendes.

Förschiffne sach och ärende åhr vtaf för:ne edle, welborne och welbyrdige herrer och godhe män vdj betenckende tagit, och till ofuerflod hafue the offtebemelte Christer Larson fraget och åtsport, om han wiiste sich någen ytermehere skotzmål heller hade någen
 [194] annen skel och bewÿß heller bref, ther medh han kunne förmeheute sich haffue någen rät heller rettighet till för:ne godz, än som nu betheedde, framsatte och vtsagde wåre, effter thett att han och

hans fader nu vdj tiuge åhr haffue hafft noch tyd och respit sådant att vpsöchie och icke frambdeles, såsom her till skeedt är, åther vpfinde andre nye påfunder och sådane bref, som ännu her till icke haffue warit presenteret och vtwiiste, ther till han swarede oppenbarligenn ney, att han ingen annen bewiïß hade heller wiiste än pantebrefuet och sin häffd och doch med inthet war bewisligit, att han nagenn ytermehere heffd heller byrd bethee kunde än samme pantebreff, vten att all then heffd, byrd och arffzrätt, som han sich tillmätthe wilde, hade sin vrsprung och herkommen ifrån och vtaf samme pantebreff.

Hwarföre bleff fulkombligen samptyecht och afsagdt, att all then stund pantebrefuet (medh huilchet hans förmeheute långlige heffd och byrdzrätt till honum komen war och therigenom och åtherwände måste) war lagligen ifrån honum och hans slecht och arfuinger och in till welbemelte salige grefue Swantes slecht och arfuinger igenlöst, skulle Christer Larson nu strax ware skullig och plichtig vten all gehenseielse igen från sich lefrere och öffuerandtwarde både pantebrefuet, så och all annen bref, schriffter och rättilse, som han haffuer vm för:ne sach, tesligest offtenempde Forsa gård medh alle the godz vdj pantebrefuet förmeles welbemelte grefuinne och h[ennes] nådz elschelige barn och arffwinger till att niuthe, bruche och behålle till ewerdelige äger her effter aldeles oclandret och ohindrat for honum och hans slecht och arfuinger till ewich tyd, såsom han icke heller någenn lott heller deel effter thenne dag schall haffue vdj för:ne Försa gard och the godz therunder legat haffue, vten them aldeles obehindret med alle teß tiläger, som ther aff ålder til lydt haffue och ännu medh rätte tillyde kunne, ifrån sigh lefrere skall. Och huar han heller några hans medarfuinger effter thenne dag kunne någon tydh framkomme medh andre bref och skel än nu vdj så mång åhr för rätte haffue warit åskede och presenterede, schole the då ware aldeles her med krafftlose och till inthet giordhe. Sub sigillo *dominorum prenominatorum & ciuitatis*. Och bleff seden Christer Larßon åtspord, om han hade någon gensegelse och skotzmåll emot thenne dom, ter till han swarede ney och lett sich ått sådane *sententia* nöye.

[194 v.]

[195]

26 octobris.

Hans lackeie med hospitalet.

Vplothe och hemblede wåre medborgere Erich molnere och Bertill Larßon, då förordineradhe formyndare vdj hospitalet wed

[195 v.] Danewichen, Ko. Martz tienere och lacheie, benempd Hans lacheie, ett litidt for:ne hospitals sthenhuß och liggende grund, belegit vdj Vrwedersgrenden på södre sijdenn twer vtfofuer Oluff Fax huß, thett the honum lagligen soltt och vplatidt hade med borgmestere ia och samptÿcke för 800 mark ortiger då gangbart mÿnte, them the till godh och ful bethalning bekende sich haffue på samme hospitals wegne vpburit och bekomit, affhendendes förtenschuld sich och hospitalens effterkommende sÿslemen samme huß och¹ tilegnede thett med all rettigheet, grund och åuerken, lÿche widt nedden och offuen, till euerdelige eger, effter som therum stadzens breff widere förmeler, som ther vpå er vtgiffuit.

Ten 27 octobris.

Hans Wilman, hustrv Cirstin Torfast[z].

Jnlade Hans Wilman 120 ƒ i retten, som hustrv Chirstin Torfast[z] schulle vpå Diderich Rostz wegne haffue, och han hade sagdt godh före, doch medh sådane bescheed, att om Diderich Rost hade ther emot ingen insage, skulle hustrv Chirstin them bekomme. [196] Samme penger bleffue hustru Chirstin Torfastz samme dag medh sådane bescheed leffrerede, att vm her effter komme om them naget clander, schall hon leffrere them igen j rätten. Terupa hon them och anammede.

Then 30 octobris.

Måns Jönson.

Lett Måns Jonßon skatte sin huß, garder och tompter her i staden och på malmen. Till thett forste skattedes thett husett han sitter vdj wed Jerntöriet, såsom thett nu för ögen står, för 11000 ƒ ortiger. Teraf affkortet för bÿgning och affuerken ther i huset, seden hustrv Gertrud bleff dödh — 1000 mark.

Thett huset vdj Brundzgrenden med tomt och boder er skattet for — 1800 ƒ .

Malmgården wedh siön nest westentill om Per Jönßons gård med tomt och bÿgning — 800 mark.

Jtem pårtett upe wed gatun på samme tomt 80 ƒ .

¹ Ordet 'och' är i ms. upprepat.

Kröddegården vppe wedh reperebanen vten tomt år werderet för — 200 ₧.

Skatmen:

Per Jonson	Jacob Larson
Marcus Benchtson	Jacob Jfuerson
Henrich Balck	Oluf Grerison.

Klandrade Michil Olffsonn husett, som Måns Jönson vdj [196 v.]
Brundzgrenden eger.

Vpböd Hans Gammell ena tomt westen till vdj Schoffas Hakens
grenden förste gangen.

Vpböd Matz Perison ena tomt westentil, annen gangen.

Ten 31 octobris.

Rolof Loie.

Giorde Loie sin edh, att thett godz, som i Calmarne war för
honum rusteret, war inthet fiende godz, och att thett war och icke
vtaf någon i then acht och meheni[n]gh vttskicket, att thett war
achtet till fiendtliche orter heller och vdj någon måtte komme them
till nytte, gangn och vnsetning med theris wilie.

Hans edzmen:

Henrich Senef v. Hamburgk
Berndt Rode v. Munster
Mar[c]us Hansman v. Stetin
Henning Hofuel v. Stetin
Jeronimus Steffenison v. Bremehn.

Nouember 4.

[197]

Certification och wettnes breff för Daniell Fruchtenicht, att
the schelord och ehrrörige ord, som hans stiuffader Henrich Quant
vdj hans liffstidh på samme Daniell sagdt hade, wåre intet werdh
vth[en] ett löst aue[n]dztall, och att Daniel hade her vtaf rådet
tilstand, huad han i Henrich frånware her handlet haffuer.

Finwet guldzmedz och hans hustrus
arfuinger.

Then 4 dagen nouembris vdj Erich Håkenisons och Joen Nielsons
slodzfoigtens nehrware komme för rätten Finwed guldsmetz

- framblidne hustrus, Brite wed nampn, arfuinger och neste slecht-männ vpå fädernet och mödernet på ehn siide och for:ne Finwedtz egiene slegtinger å federne och möderne å annen siiden och gåffue tilkenne, att the vdj gode mäns, Per Jönßons, Jacob Larßons, Seffrid Nielßons, Henrich Balckz, Joen Joenßons och Michell Olffsons, wåre stolebröders nehrware, som vtaf rådstugen ther till tilsagde och förordnade wåre, hade holdit ett lagligit byte och arschiffte vdj så måtte, att effter thett att Finwed war giffuit för vth huar tredie peng vten allt byte och nu liche well vdj några åhr på sin sätte sengh vdaf obÿtt leffuet, bekom han sådane gåfue alenest vdj lösörenn, men husen, tompter och all liggende grund bleffue deelte och bytte mitt i tu. Och bekom forbemelte Finuet på sin anpart sitt eget setehuß, huilchit belegit åhr vdj hörnet wedh Suartmunckegattun, och thett huset, vdj huilchet brÿgge huset, colnen och bacherstufuen åhr, och så att rennestehenen vthur samme huß må samt med brunnenn i gardzrumet hafue stedz sett vtlop igenom the tompter, som thet want er och vtaf alder vtloppit haffuer. Ther emot framblidne hustrv Brites arfuinger, som wåre först å hennes fäderne wår medborgere Per Olffßon och Oluf Anderßon archeliemester fulmÿndig på theris wegne, som therudinnen af Nordlanden med arftagende wåre, och ther nest å hennes möderne, Anders Erichßon i Hielmstad vdj Husby Widbo sochn, Oluf Anderson i Ballstade i Brumme sochn och hustrv Barbro i Grehnbÿ i Spånge sochn, finge huset på Kinhestegatun, liggendes emellen Finwedz egit huß och Witting Månsens, så och huset nest wed Soder port på westre sÿdenn samt medh tompten ther hoß ligger, och bekende the sich då på alle sÿder ware wel åtskilde vdj alle måtte både vdj löst och fast och aldeles wenligen och wel förliichte, reckiendes hwar annen handen och vtlofuendes sådane skiffte och byte stedz fast och origgeligit sich wele och schole att håalde, quitterendes offtebemelte Finwed guldsmed, hans slecht och arfuinger för allt efftertahl, clander och yterligere bekÿmber om samme arff, så att han och hans arfuinger quitt och frÿtt skole och måge nÿute, bruche och behålle till ewerdelige åger allt löst och fast, som the nu vdj thette byte och arffschiffte bekommit hafue och them er tildelet, såsom och offtebemelte hustrv Brites arfuinger thesligest och thet the bekommit haffue göre schole, begerendes för-
- [197 v.] tenschuld, att sådane theris byte och wenlige förlichning måtte till
- [198] sochn, Oluf Anderson i Ballstade i Brumme sochn och hustrv Barbro i Grehnbÿ i Spånge sochn, finge huset på Kinhestegatun, liggendes emellen Finwedz egit huß och Witting Månsens, så och huset nest wed Soder port på westre sÿdenn samt medh tompten ther hoß ligger, och bekende the sich då på alle sÿder ware wel åtskilde vdj alle måtte både vdj löst och fast och aldeles wenligen och wel förliichte, reckiendes hwar annen handen och vtlofuendes sådane skiffte och byte stedz fast och origgeligit sich wele och schole att håalde, quitterendes offtebemelte Finwed guldsmed, hans slecht och arfuinger för allt efftertahl, clander och yterligere bekÿmber om samme arff, så att han och hans arfuinger quitt och frÿtt skole och måge nÿute, bruche och behålle till ewerdelige åger allt löst och fast, som the nu vdj thette byte och arffschiffte bekommit hafue och them er tildelet, såsom och offtebemelte hustrv Brites arfuinger thesligest och thet the bekommit haffue göre schole, begerendes för-
- [198 v.] tenschuld, att sådane theris byte och wenlige förlichning måtte till

ÿtermehere stadfestning bliffue vðj tenckebooken inschrifuit och med stadzens bref bekreffiget.

Offtebemelte hustru Brites arfuinger haffue och ther näst då bekent och tilkenne giffuit, atte wenligen sich emellen wåre så förente och ofuerehns komme, thett the och wilde schulle stadigt och fast obrutligit bliffue achtet och holdet, och förtenschuld och så her til bochs intechnet, att the som vpå federnet arftagende ähre, som nempligen Per Olffson med sina medharfuinger, schole behålle huset på Kindhestegattun, och the andre, som vpå möderneß siiden ehre, som nembligen Anderß Erichßon med sine medharfuinger, schole haffue och behålle huset och tompften wedh Södre port, reckiendes för retten ther vpå huar annen handen.

Håken kottmångere, Tomus Mårtenson, Matz kock.

Kom för retten Håken kottmångere och med hand och mundh [199] hemblade och vplott Kong:e M:z tienere och kock her vp[å] slåttet, Tomus Mårtenson, halffdeelen vtaf thett stehenuset, som han tilförende vtaf Matz Hals kofft hade, belegit her i staden på Skomacheregattun på offre siiden wed gattun, så att for:ne Tomus Martenson schall haffue, nÿute och beholle then halffparten både vðj huset och tompften ther bach vm, som nempst er Anders schomacheres huß och Oluff schlachtere[s], then annen halffparten emot Jöns schomacheres huß, liiche såsom nu bade deelerne medh muhr och bÿgning åtskild ähr, huilchen hußdeell forbemelte Haken köttmångere samme Tomus Mårtenßon lagligen såltt hafuer för ottehu[n]drade och tiuge mark, them han bekende sich till god betalni[n]g vnfangit och vpburit. Tÿ afhende etc. cum omnibus clausulis perfectis. Och gaf Tomus Mårtenßon ter vpå sin fridzskilling effter lagen.

Then 6 no[uembris] vpbodh Hans Gamell tompften vðj Schofatz [199] Håkens grend annen gangen. Vp:t

Matz Person tompften westen till 3 gången. Vp:t

8 no[uembris]. [199 v.]

Certification för skipper Hans Håff von Hamburgk, huelchen produciredede sin stÿrman Greerß Siebenbrodt och en basman,

Jasper Gronenhagen genant, huilch[e] wed theris eedh bekende, atte nu nyligen vngeferlig för xiiij dager sedenn hade legatt med hans skip vthe för thett Wismersche diupet, och ähr ther til them kommit en skute medh saldt, vtaf huilchen the saltet seden intoge. Men effter samme saltt war icke i Wismar frÿgiort, måste [the] löpe in för staden och skippet saltedt vdj en prom, then ther hafuer warit lack, så att wattne[t] haffuer vpstandit i saltedt en handebredt, ner som thett bleff udu[r] promen och i skipper Hans Hoff's skip annammet, och bleff ther samme saltt omettit intagit för 8 lester, sasom kopmannen då föregaff, såsom thett och nu her i Stocholm er vtaf köpmenerne igen wedh hele och halfue tunner och fierdinger igen bliffuit soldt och vttur skippet buret *etc.*

[200]

Ten 12 nouembris

stadde borgmester och råd[h] Jurgen Rust koppersmedt en ström, som komber the fatige till i hospitalen, benempd Lille Birkeneß, med huß, skog, åker och eng och al teß tilbehörlise, szå [a]tt han thett bruche skall vdj tiugu åhr och åhrligen giffue forbemelte hospital therutaf 30 mark, och schall han ther må vprette en kopperhamer och andre nödtorfftig[e] huß och damahr, effter som honum best kan legligit ware, doch the fatige vten schade och beswerning, så att nehr the tiugu åhr ehre förlidne, schole all huß och bÿgninger, som han ther tessförinnen warder vpsettie, höre for:ne hospital till. Men huad hans embetes werckstadh, reskap och anner bohags tingh belanger, må han heller hanß erfuinger göre vtaf huad them teckes. Ther han och, för en sådane 20 åhr vmkomme, wilde thäden afdrage, må han då therupå settie en annen thÿd, så lenge then termin warer, then honum sÿnes, doch the fattige i hospitalet vten schade och teris rett oförkrencht. Och thenne contracts begÿnnelse schall bories nu vpå paschan nestkommendes *etc.*

[200 v.]

Ten 13 nouembris.

Oluf Greherson, Tomas Anderßon.

Then 13 nouembris komme för retten Oluf Greherßon och Tomus Anderßon, gafue tilkenne, atte naborligen och wenligen, så och well berådde hade sich förent och samsat, så att huarthera vtaff them emellen begges theris huß och muhrar her vpå Köp-

männegatunn, rette hörnhusen i Skepper Oluf grend, haffuer latid huelfue och muhre sig ett swechboge huälfft ruhm vdi så måtte, att Oluf Grerßon och hans arfuinger haffuer och till euerdelige äger niuthe, behålle och haffue schall thett nederste ruhmmet, till huilchit han haffuer ingangen vdur sin stuffue och han med sin bekostning medh tu frÿ hualf allt vp till afsettningen, som vten vpå muhren synes, byggie och vpmure latidt haffuer, och thett till euich tidt frÿt, quit och oclandrat för forbemelte Tomas Anderßon, hans arfuinger och effterkomende, sasom och vdj liche mått samme Tomas Anderßon och hanß arfuinger till euerdelige äger nÿute och behålle schall thett öffre rummeht oclandret och obehindret för Oluf Grerßon och hanß arfuinger, till huilchet han och sin ingång hafuer vdur sin stuffue och vpå sin bekostnet medh ett hualf bigdt och vp muhre latidt haffuer. [201]

Ten 16 nouembris.

Matz Person, Erich dragere, Bencht Larßon.

Vplot stadzens borgmestere Matz Perßon Erich dragere och Bencht Larßon ena tomt, beegin vdj Moise grend nest hoß Tomas Biornßons bygning, hållendes vdj längdenn 24 alner, i bredden 9 alner, huilchen tomt Matz Perßon them bådhe lagligen tilhope soltt haffuer för 400 mark ortiger då gangbart suenst mÿnt, och ere vdj samme tomt två kellere, så att huarthere vtaf för:ne kopere schall behålle och niute en kellere och en halffpart af tompen, Erich dragere then nederste och Bencht Larßon then öfre, och bekende Matz Perßon sich sådane 400 mark till fulle nöie och godh betalning bekommit och vpburit haffue. Tÿ afhende han sich *etc. cum clausulis om[n]ibus vsitatis in meliori forma juris.*

Ten 29 nouembris.

Jacob Kok med sin hustru.

Kom för retten war medborgere Jacob Kock medh sin hustru welbetenchte och medh berodde modhe, gåffue vtaf en godh wilie och kerlig huard annet then tridie peng vdj lost oc fast, innen stadz och vten, ingo vndentagendes vtaf thett *man* effter lagen giffue kan och må, sampt theris malmgard quit och frÿ föruthen allt byte, [201 v.]

så att huilchen tera Gud aldzwoldig teckes then andres dödellige affgång af thenne werlden öfuerleffue, schall sådane gåfue för alle åthalere, fødde och ofödde, niuthe och behalle.

Fulmacht för Hans Turow, therudinnen han substituerer sin skeppere, Hans Elers v. Hamborg, fulmechtig till att handle och gore medh thett skepet, som j Calmere lag sequestreret, såsom wåre han ter sielff, *secundum potestatem substituendi sibi a principalibus datam.*

Emellen vår nådighe fru, hochsalig
ko[nung] Gostafz effterlefde dråttning
och

Philpus perlestickere

[202] vm ett skrin, som vdj regementzens förändring war förkommit och Philpus perlestickare naget tillfören vtaf drottningen hade begert, att han thet till hennes tingster måtte jnsettis, och blef så wel bortagit som myckit vtaf Hennes Ma:tz tingster.

Sententia

att all then stund att alltt guld, self och penges heller huad thett helst ware kann, som till andre jnleggies, schall lagligen medh tweggie manne witne inlagdt warde, och for:ne Philpus vpå sine syde slet ingen wettne haffuer, hureledes heller medh huad beskeed han sadane schrin till H. M. haffuer insatt, ther doch vpå Hennes M[:tz] syde (then eliest lofwerdigh nogh och vdj thette fall effter lagen widzord till eeden giffs, ther så schulle behöfues) haffuer warit en Hennes Ma:tz tienere, benempd Lasse skreddere, som vedh sin liifliche eedh wettnet haffuer, att han haffuer warit tilstedz och åhört, att samme schrin blef medh sådane bescheed intagit och anammet, att H. M. wilde ther ingen fare forestå, thett och Philipus sielf icke neheke kunde, så ehre och beggies egedeler, så wel en [202 v.] stådtlig anpart vtaf He[nnes] M[:t]z egne hafuer och ägedeler¹, såsom perlestickerens schrin samme gång förkombne, stulne heller wol[d]tagne blefne och vdj så måtte till sammendz folgde; schall terføre för:ne skrin effter then 5 articlen vdj stad[z]lagen i köpmahle balchen ware ogilt och offte höchbemelte wår n[ådige] fruwe vti thette fal för allt åthal och mahning om sådane schrin quit och frý vdj alle mätthe.

¹ I ms. står: 'ägeleder'.

Vpbodh Hans Gamell tompten westen till tredie gången.

Vp:t

Daniell Fruchtenicht insatte vdj radztugen twtusenddt *mark* för fierde parten vdj huset, som Henrich Quant behörde. Vtaf samme penger togz först till hans begrafning — 100 q .

En er therutaf tagit 110 *mark*, thermedh löstes igen vtaf M. Peter barbierer 6 tÿsche daler, rosennobler 3 *stycken*, engelotter 3 *stycken*, j konung Erich[s] gulden, en lilie gulden, huilche alle ladeß igen i staden för the 110 q .

Emellen *hustrv* Karin brendewinbrenderschen och Matz i [203] Dufueneß blef affsagdt, att han skulle få henne igen allt huad han hade funnet effter Zacharias i schogen och taghe ther af sin hÿtte lott huar 3 *penning*.¹

Jtem en då att Jönß Anderßon hade vdj winkelleren kallet Tomus Biörnßon hedens ord och witt honum tiufuerj, sade han sich intet weette med honum än ehre och gott.

Erich Nielßon och hans *hustrv*.

Gåfue Erich Nielßon och hans hustru för retten huar annen then 3 pengen vtaf allt thett the ege och ege få i löst och fast, innen stadz och vten, intet vndentagendes af allt thett *man* med lagen giffue må, så att huilchen Gud teckes then *andre* offuer leffue lathe, schall sådane gåfue nÿute föruth vten allt arf emott all gehensegelse.

Hans Crawl.

Jtem clager Hans Krafuel effter en och 31 pålnesche gulden, som Simon *schrifuere* er her Johan Schackman skyldig bliffuin i Dansche pa win.

Ten 11 decembris.

[203 v.]

Erik Hakenson, M. Ol[a]us Petri pastor, M. Abraham ludi-moderator.

¹ I ms. står $\bar{p}d$, som i vanliga fall borde tolkas = pund, men här torde utgöra en sammanställning av begynnelsebokstaven i penning och det vanliga siglet för denarie.

Steltes för rätt[e] *hustrv* Jngret Jöns Starkz piga, benempd Mariet Persdotter, föd i Osthammer, huilchen sett barn (Gud beträddt) mördt hade, huilchet hon medh en båsman, benempd Jören Biornson, som i Wermdhöo prestegård ligger i borgläger, åth haffuer, och lågh bar[n]sens lych vdj ett litid trog för modernes fötter, som thett mördt hade.

Pigen sade, att barnet hade intet lifff, när thett födt blef, och att thett föddes om lögerdagz afftenen; tesliges bekende hon att barnet hade warit i hennes liiff.

För:ne *hustrv* Jngret Jöns Starx, pigenes mattmor, bekende, att hon medh någre dannequinner hade om lögerdagen befraget pigen granneligen vm sin siuchdom, och hon da intet welet henne sin lähenheet [*sic*] vppenbare.

[204] *Jtem* hade och för kemmerene en *hustrv* wed namn Cicilie bekend, att hon hade och warit och sport pigen om alle legenheter, och mehente att tilbefruktende war, att hon hade förgiort barnet.

Sententia.

Meden att hon wilde föde och födde thett barnet så löhnligen och vtaf många examinationer af dannequinner icke welet ware bekend sich ware hafuende, så och lönt och dölt barnsens liich, thett dödt er funnet, terfore kunne ingen frye hennes liiff, szå att barnet war ju omkommit af hennes wollende och wylie. Blef dompd till schwerdet.

Stokholms stadz tenkebok

[210]

anno

1571.

In individvæ trinitatis
nomine.

[212]

Ianuaris.

Thenn 15 januarij kome för retten Anders skinnere och Mans schinnare sampt vår medborgeres Oluf Oluffsons hustru, betheende ther ena försiegelde schriff, terudinnan forbemelte Oluf Oluffson och for:ne hans hustru sich bekenne vdaf kerligh och godh wilie medh berådde modhe giffuit huardt annet, e huilchen Gud nådigst vtaf them then annen öffuerlathe i lyfue[t] teckes effter then andres dödh, tredie pengen vtaf alle theris effterlefde äger vdj lost och fast, jnnen stadz och vten, intet vndentagendes af thet the äge och medh lagen giffue måghe, och samme tredie peng for vth vthen alltt lage arff.

Herman Hanßon, Henrich v. Hartz,
Peter de Schritz, Peter de Bitter.

[212 v.]

Samme dag anlagede Herman Hansonn en tÿsch köpsuen, benempd Henrich vom Hartz, om thett att han vtur wegen stack och fördolde ett *stykke* sammet, seden att han förnam, att han wilde thett haffue till Ko. Ma:ttz behof. Samme köpsuen entschÿldigede sich, att sammettet hörde icke honum till, vten att han hade thet

anammet vtaf Peter de Stritz, Peter Bitters tienere. Han bekende och, att när han war på slättet, låg sammettet till stedz, men när han wilde thett bäre vp, kom Peter de Stridz och togh thett ifrån honum och wilde icke effterlatedt att beres till slättet.

Peter de Skritz [*sic*] bekende, att hans hossebonde Peter de Bitter att [*sic*] befahlet honum att tage sammettet. Melcher Volger blef borgen för Peter de Bitter till neste rådstuge dagh.

[213] Peter de Stridz bleff befahlet att settie borgen för sammettet, så att thett skulle bliffue vpburit på rådstugen neste råstuge dagh, och bleff sachfelter till xij marc för thett att han kallade Herman Hanßon en liugere och droch för rätte, och befans, att samme sammet war intet inschrifuit i tull bokenn. Henrich v. Hertz vtlofuede sich wele neste rette dag igen comparere, och ther medh bleff sachen vpschuffuen till annen dagen.

Then 16 januarij.

Bleff affsagdt, att effter thett att Petter de Bitter wilde foregiffue, att tulschrifueren schulle haffue försumet att inschriue samme sammet, och sich enskyldige, skulde för tenschuld sammettetd bliffue satt i retten, till teß tulschrifueren kommo hem, som då war farin i marchnaden.

Oluf Larßon, Eschil Michelßon.

Then samme dag vplott Lille Oluf Larßon Eschell Nielßon [*sic*] Cemet wardzschrifueres huß for . . . mark¹. Plenarie cum omnibus clausulis perfectis vsitatis.

[213 v.] Gaf Eschill Michelsonn och hans hustru huart annet then tredie pengen forut vten allt arf både vdj löst och fast, intet vnden-tagendes, som lagligen giffues må, huilchen Gud lengre leffue lathe synes.

Vpb. Vpböd Seffrit Nielson Muncke Jönnes huß förste gången.

Ten 22 januarij.

Vpb. Upbödz annen gången Munke Jones huß.

Vpb. Vpbödh Oluf Greherson hustrv Anne Erich Jacobßons huß på Kopmannegatun förste gång.

¹ Beloppet är i ms. ej utsatt.

Jurgen Schröder von Stetin
mit Jacob vth der Harke v. Stralsundt.

Lett Jurgen Schröder settie en basman, benempd Jacob vt der Harke, som hade seglet med honum på skep, hade och naget ting[e]st i boden med honom, så att han gick ther vth och in, för thett att han mistenck[t]e honum för 1 300 ₣, som hann miste vtaf boden, och synnerligen therupå att han hade latidt förlude sich med sådane ord: Wen jch schone daß gelt gestålen hette, så weren dor noch keine hundert marc von förteheret. Sådant sich haffue [214] vtaf honum hört wettnade Jurgen Håsenwinckell v. Osnebrücken, Paull Traplin v. Stetin, Asmus Luneborgk v. Hanouer, Herman Hartigh v. Osnebrügge.

Ten 23 januarij

holdz herredagen vdj Stocholm, ther vdj vthloffuet bleff huar tiende peng vtofuer heele riichet.

Ten 27 januarij.

M. Erich Swart, Oluff Lasseson.

Bleff emellen Oluf Lasseson ifrån Elffßborg och M. Erich Swarten affsagdt, att Oluf Lasseson schall leffrire Suarten så myçkit och så gott få igen, och Swarten hanum igen så gott mynnt.

Vdh Jönson, Per Jonßon.

Begerde Per Jönßon vtaf Vd Jönson i Wastena, att han wilde igen loß en handtschrifft, som en, benempd Niels Axelson i Wastena, hade på för:ne Vdz wegne vtgiffuit för någet rÿssegodz. Vd nechte, att han thett någen tidh hade befalet heller ther vtaf wiiste och warde sich ther före med sin sielfs eedh.

Tomus Biorßon, Hans Druuern.

Tomas Biorsonn anlagede en tÿsch köpswen, benempd Hans Druwen von Åken, att han vdj Enkepungz marcknet hade witt honum tiufuerij för ett stycke clede, som lagh på hans bodefenster.

Att han thett giortt hade, wettnade Hans Vlffson, Niels Jacopson, Oluff Michelson och vnge Erich Nielson, och schulle han då hafue mist samme klede tre dager för samme tÿd. Men Sefred öffuerschärere wettnede, att han hade falchet på samme clede hoß Tomas

Biorßon allerede for Michelßmeszan. Huarföre bleff Tomas Biorson frÿ sagder och Han[s] Druuern condemnirt till 120 q .

Vnge Per Olffson.

Samme dag fick v[nge] Per Olffson beuiß vnder stadzens jnsegell, att han war berättiget till then lest jern, som Simen Oluffßon saliger hade sendt til Dansche och war liggendes hoß Simen Greken, ther sammstedz borgere.

[215]

Marten Olffson.

Philpus Person, då stadzens kemmener, fulmÿndig på her Anderß Petri kirkeprests i Lules wegne, vplott och hemblade for-sichtig man Marthen Olffson ett stheenhuß och liggende grund, belegit her i staden westen till på Langåttun emellen Jons Hendrichßons och Anders Månßons huß, för tretthen hundrade *mark* ortiger, samme her Anderß welbetalte penger. Tÿ afhende *etc. cum solis omnibus perfectis clausulis.*

Certificatio in *causa* To[nies] Veindt.

Tonies Veint hatt producerit för retten en, benempd Jacob Gosman, huilchen hafuer svurit och bekendt, thett han war anno 69 in augusto wed paß komin ifran Narfuen med for:ne Feind vpå ett skep, och förnam han ter vtaf skipzfolchet, att en wed namn Henrich Ennß v. Rostock schall hafue vpmat for:ne Feindt madsach¹ och therutur tagit ehen wischetasche och then opnet och the schrifter therur tagit, som ther inne wåre, och er thett scheet, meden Töniesß war fahrin till landz.

[215 v.]

För:ne Jacob Goßman wettener och, att honum ähr wetterligit, så och att han hafuer warit ther hoß, att Tonies Fiendt hafuer, på then samme tÿd the wåre tilhope vdj Nerfuen, leffreret for:ne Henrich Ehenß ther vpå wågen helgenflaß 8¹/₂ skippund 8¹/₂ [L] q , jtem en lÿn 27 skippund 5¹/₂ [L] q 2 q pund, jtem hamp[e] 33 skip-pund 18 q pund.

27 januarij.

Vdh Jönson i Wadtzstena,
Jurgen Lowenkop.

Kom för rätten Jurgen Lowenkop, gaf tilkenne, att han vdj rätt skuld war welförständig man Vd Jönson, borgmestere udj Wat-

¹ I ms. står 'wadsach'.

stena, tryhundred slagne daler skyllig, huilche han honum loffuet och vpå godh tro tilsagdt hafuer nu vdj tilstundende somer jnnan Sanctj Laurentij dag i Sork[e]pung medh clåde och annet godz, tysk köpmansware, till att wedergelle, förnöie och bethale för sådane prÿß och wårderingh, som thet vdj Tysland best köpes kan och han thett ther bekomme må, och schall thett vpå for:ne Jören Lowenkops vnkost och ewentyr till fornempde Sörkepung förskicket bliffue. Ther vpå och same Jorgen Loffwenkop förbemelte Vdhe JönBon sett huß her j Stocholm wedh Store torgiet på Swartmuncke gatu hörnet belegit, till en fulkomblig vnderpandt satt hafuer, såsom han och her medh vthenn all falsk[het] och argelist vpå thett krefftigeste och lagligeste, som han thett göre kan och mår, honum nu samme hussz setter och förpanter quitt, fritt och obelastet, oförpantet och oelandret för alle åthalere föruthen Frantz Beier, vdj så måtte, att ther Jören Louenkop med sådane bethalning kunde lenger fördröie, schall offtebemelte Vd för alle andre sich wedh samme huß för sin betalning macht hafue att holde. [216]

Ten 28 januarij.

Vpbödz hustrv Anne Erich Jacobsons huß på Köpmanne-gathun annen gangen. [216 v.]

Bleff bespråchet då strax vpå Hans Krafftz wegne vtaf Erich Håkenson.

Bespråchede thett och mester Oluf, pastor her i stadenn, för 9 lester jhern och 13 skip[pund] stangeiern, som huset¹ war vtaf M. Olufz hustrv handtfangit jure depositi.

Taledede h[er] Hans Kÿle Pauell Sasse till vm ett halsband, som han hade satt Per Lumpe til pant.

Jtem tiltaledede Matz schreddere h[er] Hans Kÿle vm en skute, som han och Niels Ryning haffue hafft borte för honum seden förre rÿszeifeiden, och hade the da loffuet honum 50 p till fracht.

Thette blef vpschuffuet vnder riichsens rådh.

Mats lagmen i Duwenäs.

Anders ManBon landbofougte, Joen Abrahamson i Österwiik, Erich Oloffson i Schure, Jacob Nielson archelieschrifuere, Niels [217]

¹ Läsningen oviss. I ms. står: 'fom h'v' [?]

Olfson i Danewichen, Erich laggare. Och bleff frÿsagdt för thett *hustrv* Karin winbrendersche honum tillade.

Then 31 januarij.

Matz Persson, Märthen Schilling.

Begärde stadzens borgmestere Matz Person for en sittende rett att vdj tenckebochen måtte bliffue förtechnet, att Märten Schÿlling samt hans moder och broder ehre honum skyllige 100 ƒ , som salige Hans Skÿlling hade tagit till lähns, och schall han åhrligen haffue therutaf till rente 5 ƒ ifrån *anno* 48 och in till *anno* 63, men allt effter then tÿden till rente 10 *mark*, så att sådane skuld måtthe bliffue vpå Hans Skÿllingz heele huß inschriffuit, all then stund thett er ännu oclandret och opantet. Tette haffue för:ne Hans Skÿllingz effterlefuersche och Bertill Skÿlling bewiliet. Men vpå Marten Skillingz fierde partt vdj samme huß begerde Matz PerBon måtte bliffue förtehknat 1½ lest jhern, såsom och hans egin broder [217 v.] Bertill begerde, att för honum och måtte på samme Märten fierdepart bliffue förtechnet en lest och ett fat jhern, lesten till 280 ƒ , saltt 5 tunnor, *tunnan* till 28 *mark*. Och skedde thenne theris begären, therföre att man förnimmer, att for:ne Märten steller sin sach ther nähre i landet föge wisligen, & ne defraudentur *primi creditores*, in quantum jure *præcaueri potest*.

Februarius.

Säthe för rätte h[er] Gabriel Christersonn, h[er] Ture Bielche, h[er] Joren Gera, h[er] Hogenscheld Bielche, h[er] Gostaff Baner, Laße Jesperson, Vlff Personn, Ture Person, Matz Larsonn, Anders Keitt; borgmestere och radh vdj Stocholm; hele borgrättz nempdenn.

[218]

Per Gadh.

Then 3 februarij stelte riichsens profoß Jurgen Selbeck för rätte Per Gad, anclagende och tilkenne giffuende, att ändoch att noch-samblig sententz och dom hade vtöffuer honum vpå hans liif, ehre och lempe vtaf thett, som honum *anno* 69 then 8 februarij för sin mishandell skuld war afsagdt, szå hade doch liichewell nu seden for:ne Per Gad icke alenest förräderligenn sett fengzle förloppit, ther vthur flÿt och vtöffuer konge[lige] befestninger och muhrer

rympt och steget, huilchit alene nogsamblig orsach wåre honum ifrå liiff och leffuerne, åhre och lämpe, godz och ågedeler att affsegie, vten haffuer och begiffuit sich häden vtaff och in j Danmarck till Ko. Ma:tz och riichzens vppenbare fiender, medh them handlet, stemplet och alltt ondt företagit emot hochbemelte Ko. Ma:t och sett fädernes riiche, thett han medh all troheet att förfechte och försware skyllig och plichtig war, begärendes och annammendes ther leide och anner förredelig bref, the då j rätten inlagde bleffue och hans förredlige stemplinger nochsambligen och allt för myckit clarligen vtöffuer honum betygede och bewiiste, ther emot han H. Ko. Ma:tz, wår aller nadigeste herres christelige, gunstige och nådelige kongelige leidebref, the honum nadigst vndte, effterlatne och tilhande blefue förschickede, förachtet och försmådt hade. Och begerde förtenskuld förbemelte riichsens profoß vpå hochbemelte Ko. Ma:tt wegne yterliger sententz och dom vpa fornempde Per Gad för sådane hans misgerninger, effter som beschrefuen lag, rätt och rättwiisenn therum medgiffue kunne *etc.*

[218 v.]

Och bleffue då vti rätten vplesne, forst ett ko[nungens] i Danmarck leidebref för Per Gad, dateret på Fredrichzburgk anno 70, 17 junij,¹ så att han secher vdj Danmarck alstedz ware måtte; ternerst ett leide bref för honom och någre af Erichz partÿ samtÿ ett bestelningz breff för them, dateret på Nykepungn i Fÿn 25 julij anno 70; till thett tre[d]je laß vpa ett danst leide bref vnder ko. secret för Per Gad sielf tiende, dateret i Köpenhamn 11 augustj anno 70. Till thett fierde vplaszes och ett Jorgen Bildeß bref, dateredt pa Selsborg then 30 septembris anno 70, medh huilchit for:ne Joren Bilde swarer till någen lägenheet och begerelse, therum Per Gad honum tilforende tilschrefuit hade, vdaf huilche nochsambligen war till att förnimme, huad forredelig handell och stemplinger offtebemelte Per Gad medh Swerigis riiches fiender sich företagit hade och fulborde achtet, ter han thett hade kunnet åstad komme, såsom och hans egin och then Siggens bekenelse, som medh honom stedz vdj flocke och fare warit och nu vdj Calmern fången sitter, wel förmebler, ther han ibland annet och bekenner, att han en summa daler vpå sådane stemplinger att vtrette vdj Danmarck vndfångit hade.

[219]

¹ Orden 'dateret junij' stå i marginalen utan införingstecken.

[219 v.] Endoch att offtebemelte Per Gad sich her emotht scherskotte wilde, förewendendes många entschydningar, befandz doch med wiß wettne, som wåre Elff Hermenßon, knechtehöfuidzman vdj Småland, Anderß Suenßon, fougten i Möre, och Abraham Nielsonn, knechte hofuidzman, att han som offtest hade tilbudit att practicere och komme bönder emot Ko. Ma:tz [*sic*] vpå onde wäger och obestånd, som sünnerligen vdj Bockekull gerde, ther han för nagre bönder, som nembligen Swen Folchmer vdj Bockekulla, Per Bondeson i Boo och Joen Håkenson vdj Nyegranetorp och nagre andre latt vplese ko[nungens] i Danmarkz bref; jtem vdj Lundby¹ prestegard för nagre knechter; jtem vdj Joen i Bockekulles skogzbastuge, ther han föregaf om Calmere befestning till att intage på ko[nung] Erichz beste, medh många förrederlige prachticher, therföre hanß entschylinger och slete föregiffuender intet kunde achtede bliffue, så och meden han togz på wegen wed grentzen och hade sich åter i Danmarck achtet, förvten all otilborlig ordh och mening, som han lett sich medh förhöre, seden han blef fången och formehent sich då wele licheuell med dýre eder, ochristeliche förmaledielse, execrationer och hempd önschende alstinges rehen och oskyllig förfechte.

[220]

Therföre the edle, welborne, welbyrdige, strenge herrer, som då tilstedz wåre, åtsporde the gode män, som för rätte sätte, sampt mehenige man, som då myckin både vtat inlenddische och vtlenddische församlede wåre, om sådane hanß eedher, förmaledielser och höche execrationer skulle kunne tienlige ware macht hafue heller honum befrýe kunne och måge emot the bref och segel, wittne, openbare gerning och egin bekenelse, som då ther för retten nochsambligen bewiset och offuertigede wåre, heller och om nagenn vdj heele hopen ware, som råd h eller hielp wiste hans lif ifrån rätten till att redde och befrýe, att then wilde her före tredhe och ännu meden týd wåre sådant tilkenne giffue.

[220 v.] Ther vpå aller almogen samtlichen swarede, att icke nogen well kunde honum för sådane bewiüß, wittne, skel och egen bekenelse, såsom han sielf talet och i retten emott honum gängne wåre, vdj någen måtte weette till att befrýe, vten att han jw ware sådant straff werdig att lide, sosom sett federneslandz argeste förrädere

¹ Sannolikt felskrivning för Ljungby.

medh rätte lyde borde. Huilchen dom och sententz vdj så måtte vdoeffuer honum feld och affkend bleff och annen dagen leffuendis quarteret. Hunc processum latiore & magis prolixum vide in conceptis eiusdem anni & diej.

Then 5 februarij.¹

Vpbödh Jacob Jfuerson *hustrv* Anne Erich Jacobsons huß Vpb.
på Kopmanne gatun tredie gången.

Blef en då besprachet vtaf Per JönBon pa fru Jbbes wegna.

Vpbödh Hans Kranck sett huß, belegit vdj Helfuittes grennd, Vpb.
och vp[b]ar for:ne Hans Kranck 150 q vdj rådzens ansehende vtaf [221]
h[er] Gabriel till the 400 *mark*, som han tilförende annammet hade,
och gjorde sin sielffs eedh, att han tilförende icke hade bekommit
meher en for:ne 400 *marck*.

Ten 6 februarij.

Her Gabriel Christerson	h[er] Ture Bielche
her Erich Göstafson	h[er] Hogenskeld
Erich Håkenon	borgrätznempden.

M. Petrus Aruidj.

Blef M. Per Aruidj, poenitentiarius her vdj Stockholm, frÿ
sagdt för thett clander, som honum klene Peters *hustrv* vdj bracht
hade, effter thett att han vdj then herredagen, som då her nyligen
holdz, blef vtaf bisperne offuer hele rÿchet och allt presterschapet,
som her då war till stedz, oskÿllig bekennt. Men samme klene
Peters *hustrv* schall böthe 60 *mark* och forwiises staden.

M. Ericus Falken & Laurentius
in Wreta.

Emellen M. Erich Falchens, thens siel Gudh nåde, hustru och
M. Lars i Wrethe blef affsagdt, att effter thett att her Lars i Wreta [221 v.]
icke hade fulkomblig wettne, såsom lag vdj sådane höchmals ärende
krefue, therföre bleff Falchen frÿ sagd, och her Lars måste haffue
bön för sich till Falkens *hustrv* vm wenschap och tilgi[f]t, huilchet
strax ther vpå rådstugen skedde.

¹ I ms. har ursprungligen stått januarij, som ändrats till februarij.

H[er] Gabriel Christer^{son},
Diderich Claeson.

Kom för rätte en kopsuen, benempd Diderich Claeson, och sich beclagede, att honum naget godz blef vten för Refle vtaf slotzliggerna borttagit, ändoch att han hade welbemelte h[er] Gabriels pasbord sådane godz att före till Dorpt.

Ther emott her Gabriell sadhe, att han rör, swerd och andre munitiön, som war puluer, hadē ibland samme godz mencht, som honum förbiudne wære.

[222] Erich Håken^{son} wettneade, att han hade warne[t] Diderich för sådane warer. Jtem blef besluttet, om Ko. Ma:t icke nadigist honum sådane warer igen giffue, och att vtaf alder ware i Refle sedwane, att huad som forbudit godz fölier, er medh forbrutit, då kunde man honum thett icke igen tilseie.

Grefuinnen till Westerwÿk,
Crister Larsson.

Clagede åther her Hogenscheld på grefuinnenenes wegne ofuer Christer Lar^{son}, att han emott lofuen, liffte och sin ehres forplichtelse hade åther för Ko. Ma:t oppett sachen om Forsa gård i Ostergottland, tett han nehecte sich hafue giort, icke heller göre wilde, settiendes för sich och sin *hustrv* i borgen thenn edle och welborne h[er] Gabriel Christerson, her Erich Gostafson, h[er] Gostaf Baner och Erich Haken^{son} till Wirula, att thett aldrig effter thenne dag skall bliffue oppet hell[er] reppet. Vide latius in conceptis.

26 februarij.

H[er] Gabriel Christerson,
gamble Hans Kranck.

[222 v.] Kom for rätten gamble Hans Kranck medh hand och mundh vplott och hemblade welbyrdig herre h[er] Gabriell Christerson, frÿherre till Mörbÿ, Swerigis ritches rådih, ett gammeldt stehenuß och liggende grund, belegit her i staden vdj Helvetes grenden j Sancte Nicolaj port på östre syden nest norden M. Erichz, fordom kyrkeherres vdj Vpsale, trähuß, samt en trebygning strax innen i gardzruhmmet öster vm samme huß, huilchit stehnhus och träbygning hålder vdj lengden 36 alner, vdj bredden 14 alner, them han lagligen welbetencht och medh berådde modhe, szå och medh

sin sons ia och samptÿcke welbemelte her Gabriel soldt hafuer för 550 mark ortiger rede penger, the han och bekende sich till fulle betalning och godh nöÿe vnfångit haffue. Tÿ afhende han sich, sin arfuinger och synnerligen sonnen samme huß, grund och bygninger och tilegnede them we[l]bemelte her Gabriel och hantz herlighetz arfuinger etc. Cum omnibus perfectis clausulis vsitatis. Jtem fridzskillingen gafs ther vpa.

Tomus Eller v. Dansich.

[223]

Schriftligt skin och beuiß vnder s[t]adzens jnsegell för en skottisk man, benempd Tomas Eller, borgere i Dansche, att han her vdj gode mens nehrware, som nembligen h[er] Jochim, tÿske predicantens, Hellebrandt Fÿrbrandt, Hans Juwen, Hans Gipsons och Hans Elendz, hade skeld sin framblidne hustrus (hulchen vdj Finland hade varit fød), benempd Else Månßdotters frender och slech[t] ifran sich medh arffdeelingen, så att han haffuer giffuit samme sin framblidne hustrus sÿster, benempd Margrete Mansdotter, som hon medh sin sÿster Malena Månßdotter och i Neruen boher, dele schall, 120 mark ortiger rede penger, jtem en nagre cleder och husrådt etc. Ther med för:ne Margrete på sÿn sÿsters wegne, for:ne Malena, honum quitterede för allt ytermehere tilthall etc. vm naget arf meher effter samme Elsa, theris sÿster.

Martius 5.

[223 v.]

Vpbödz forste gången hustrv Karin Oluf Broms huß på Smediegattun af Ko. Ma:tt[z] slotzfougte her vpå Stocholm, erlig och welachtet Joen Nielson.

Hans Bisbÿ.

Beclagedes [sic] sich Johan Bÿsbÿ, att han hade satt enom wedh nampn Hanß Elertz vdj pant naget clede, och hade Hans Elerdz befalet then sachen enom wed nampn Robbert Lauin. Nu befinner han mehere af sin pant bortsoldt, en som han schÿldig war. Tiltahlede for:ne forbemelte Robert, som sådane att vtrette hade vpå sich tagit etc. Finge schetzmen till wenlig förlichning.

Lasse Dalbos [lagmen].

Gick en wedh nampn Laße Dalbo, som hade tient her Hogenscheld, lag, att han icke war wollende till then bondens dödh, som i Benhamer hasteligen dödh bleff.

Och wåre tesse *effterskrefne* hans lagmen:

[224]	Esbiorn Jonson	Jons Person
	Jacob Martenson	Hans Olffsonn
	Biörn Wegöthe	Laße Halffuerßon
	Swen Anderson	Bencht Harelson
	Per Larson	Joen Larson.
	Per Andersonn	

Then 10 martij

kom för rätte Simon Matzso[n] wachtmestere, betehedde ehna schriff, att Ko. Ma:t hade nådigist vndt och giffuit honum ena tomt, liggiendes vdj Jören Persons grend, huilchen tomt Joren Person hade för nagen¹ trencht Niel[s] Månßon till att selie sich, och förmelde samme schriff, att ther Niels Månson ju endeligen begärer tomtten igen, skulle han giffue for:ne Simon så många penger, som han hade therföre vtaf Joren Person vpburit. Och förten-schuld annammade Niels Månßon tomtten igen till [sich] och betalte *bemelte* Simon strax 400 mark ortiger för then rettigheet han ther till hade igenom Ko. Ma:tz nadige gåfue, huilche penger Simon Matsson accepterede och renuncierede all rettigheet till samme tomt.

Per Anderson j Soderkopung,

Hans Bolt j Nykepung.

Emellen Hans Bolten och Per Anderßon om the 10 fat jern the twistige ähre, bleff nembdens dom vdj ko[nung] Erichz tid gillet.²

Bleff *hustrv* Kirstin Månsdotter, gamble Lasse Olffsons *effter-lefuersche*, sagd ifrån liifuet, för thett att hon hade slagit sin man, for:ne Lasse Olufßon, med ett bessmar, som hon bekende, i hiel, ther han lå[g] i sin seng och pigen hade dragit vtaf honum. Barschärerne wettuede, och fornembligen M. Jacob, att såre[t] war wed tinningen pasligen diupt och öret mit i tw schlagit. Hon wiste medh intet sich försware, vten att han hade bannet henne och kallet henne ehen hora.

[225] Sattes till att vpbere skått för thette året:

Knut Porshanck	Per Olffson Torfast
Hermen Skilling	Matz Jacobßon.

¹ Här synes ett ord vara överhoppat i ms.

² Se Hist. handl. 13: 1 (1892), s. 303 noten. Domen föll 1567¹²/₂.

Bleff mackfruuen sag[d] ifrånn liuet, för thett att hon hade herberget [i] huset och döldt Per Gad emot Ko. Ma:tt[z] förbudh.

Jost von Hattingen tiltalede Mårten VlffBon om 16 lester jern på Henrich Niehofz wegna. Blef vpschufuit till Niehofs ankumpst.

Laß Erichson j Öregrund till taledhe Tonies Feindt vm 9 [L] æ lyn han schulle ware honum skyllig, men Tonies swarede och sade sich nyligen hafue latid i Vpsale insettie for:ne Laße ErichBon för skuld. Wår han honum då naget sköldig, hui quittade han då icke medh honum, vten gaf honum da ful betalning? etc. For:ne Lasse Erichson schall flÿ sich beuiß vtaf Clemet ErichBon vdj Öregrundt, att han icke hafuer mehere lÿn vnfångit än honum borde, och när han medh sådane bewiiß kommer igen, schall Tonies Feindt ware skyllig att bethale honum samme lÿn. [225 v.]

Toniez Feindt, Hans Voigt.

Effter thett att Tonies Feindt tilförende offte sich beclaget hade vtoffuer Henrich Ensen om then oret han honum giort hade och förwiiste nu, att han hade någet godz hoß Hans Voigdt, begerde han, att thett mätthe hoß honum blifue sequestriret. Och meden att Voigt bekende, att han naget, doch föge, hade, thett Enßen tilkomb, tÿ han hade warit honum och andre skyllig, huielche ther vtaf allerede fåt theris betalning, bleff så myckit sequestriret, som Voigdt hoß sich hade, till Henrich Enß tilkumpst.

Ten 12 martij.

VpbödZ annen gången hustrv Karin Oluf Bromß huß på Smedie gattun. Vpb.

Jtem vpbodh Philpus Person Cort skomacheres huß wedh Kåkebrinken förste gången. Vpb.

Tomas PerBon, Munke Jönßes huß. [226]

Vplott Siffrit NielBon Tomas Personn Muncke Jönßes huß för . . . marck ortiger¹ solenniter pa . . . wegne¹.

¹ Beloppet är i ms. ej utsatt, och likaså är uppdragsgivarens namn där utelämnat.

Per Jönßon.

Wettnede samme Tomus Personn, att honum war wetterligit, att Per Jonson hade betalet her Biörn Personn 300 *mark* konung Göstafs mynte, som slagit war anno 42, ther medh han tetth huset neden for Kåkebrincken, som nu Hans Jörenßon bor vdj, igen löste.

Handlade Erich Håkenson medh borgerne om bommerne vm staden, och begerdes en påle och ett hammerbond af huardt huß.

Jtem vm skatten, att thenne staden war vndt hwar 16 *penning* vten the vthlager, som om then tiende pengen war beuilligit, och ett åhrs hyre vtaf alle huß, tompter och boder.

[226 v.] Certification för Willem Brun, att Morten von Colberg haffuer her för rätte otuinget och onödder bekent, atte haffue warit siu skep, som loppe i sender vthur Wixlhen, vnder huilche och hans capitans Jurgen Drans skip war ett, huilche alle samptlichen giorde Matz Schelen till theris admiral, så att huad the till fördeell och pryß bekomme kunde, schulle gelle them alle lyche.

Then 17 martij.

Oluff Anderßon Knebandt och Hans Skulte.

Emellen Oluf Anderßon och Hanß Skulte bleff om thett saltet Hanß Skulte hade behållet hoß sich och Per Jonßon hade bordt lefrere, [afsagt], att samme Hans skall thett så dyrt betale, som thett galtt, då thett hem kom. Huic *sententiæ* interfuerunt h[er] Niels Gyldenstierne, h[er] Erich Gostaffson och h[er] Abraham Gostaffson [*sic*].

Hans wantmacherses barn och Otte Schenell.

Bleff Otte Schenel för rette befalet, att han ingelunde schall selie Hans wantmacherses gård, forre en han haffuer steldt¹ Hans wantmacherses barn tilfridz för 1378 *mark*, ther han them till en vnderpant samme gard *forskriffuit* haffuer, ey må han heller i medler tidh forpante, med mindre thett er ju krafftlost.

¹ I ms. står: 'haffuer steldt haffuer steltt'.

Henrich Arfuidzson, Gert
Willem.

[227]

Blef ett skip, ther vpå Gerdt Willem von Gröningen hade hafft myckit kramgodz, deele till pryß, för thenn orsach schuld att Henrich Arfuidson hade thett vnder Gulland tagit vthur fiende hender, then them allerede hade i två netter sperret vnder luken medh sig fört, och ther till medh att hoß godzett wåre jnge bref.

Hustrv Anne Hans Gastes.

Bleff Marten Tames testament gyllet och confirmeret, thett han vdj gode mäns nehrware, såsom hederlig man M. Oluf kirkieherrens, Egge[r]dt Gudingen, Hans Mouwen och Hans trumeteres, tesligest sin egen broders Jacob Tamps, giordt hade vdj så måtte, att Jacob Tamp schall hafue och vptage allt hanß arfgodz och andre ägedeler vtenlandz och therutaf betale all vthlendisch schuld, och hans hustrv schall allt thett behålle han åtte jnnen landz och betahle all schull her i riichet, huilchen Marten Tames testement och sýste wilié hans broder Jacob Tam presens & consentiens accep-tirede etc.

Anders Tomußon.

[227 v.]

Blef en Per i portens dreng, benempd Anders Tomaßon, dömp't till galgen, för thett att han hade stulit ifrån honum och soltt, först 68 rýsche hanscher för 13 mark, 5 tunnor korn for 70 q , $3\frac{1}{2}$ stycke kogel, ij mark stycket, 2 ýxer, stycket j marc. Och war samme dreng födder vdj Berklinge sochn i Hamerbý och bekende sielff thenne gerning.

Henrich Kamp.

Bleff afsagdt, att Henrich Kampe schall gå wåde edh för siele-boderne, så att then eld kom icke loß vtaf hans owardnet heller försummelse.

Ten 18 martij.

Vpbödz tredie gangen hustrv Kárin Oluf Bromß huß på Smedie Vpb.
gattun.

Vpbodh Philpus Perßon Cort schomacheres huß wed Kåke- Vpb.
brincken annen gången.

Bertill Larßon med staden.

Vplett Michil Olfßon, stadzens byggemester, vpå stadzens wegne Bertill Larßon ett stadzens stehenuß och liggiende grund, [228]

belegit i Kornhampn, nederste sthenhvset på norre siiden vdj Spileregrenden, huilchen honum lagligen er soldt för 1 400 mark, och penger i [s]tadsens tresel bekomne och finnes i thenne åhrs regenschap. Tÿ afhendeß samme tomtpt staden och alle thens effterkomende förmen och tilegnedes för:ne Bertill Larßon och hans arfue till euerdelige äger quit och frÿtt, cum clausulis omnibus vsitatis solenniter.

Per i porten.

Bleff Per j porten förbudit att bygge thett stee[n]huß han vpå stadzens tomtpt begÿnt hade.

Then 21 martij.

Hans Henrickson och hustru Karin

Oluff Broms.

Anno 1571 then 21 dag in martio å retten radzstuge dag å Stocholms rådzstuge vdj stadhalderens Erich Håkenßons till Wirula nehrware kom för rätten Ko. Ma:ttz vår aller nadigest[e] herres tro tienere och befalningzman her vpå slättet, erlig och förständig Joen Nielson, fulmÿndig på Oluf Broms, hans hustrv [228 v.] Karin Tonies dotter och beggies thera sonß her Jochin[us] kirkieherres vdj Vpsales wegne, therum han[s] forseglede breff och nochsamblig fulmacht bewiiste, vplott och hemblade H. Ko. Ma:ttz tro tienere och secreterere, welachtet, förständig och hochbetrod Johan Henrichson ett för:ne Oluf Broms och för:ne hans hustrus stenuß och liggende grund, belegit her vdj staden westen till, offuerste huset vdj Hermen Riibbertz grend på södre syden vp wed Smediegattun, samt en liten tomtpt strax bach vm samme huß, hållendes vdj lengden x alner, mindre et quarter,¹ och vdj bredden ix alner, jtem två träbygninger och liggende grund, belegne vdj samme grend twert vdöffuer för:ne huß, hollendes vdj lengden trettie alner, vdj bredden nye alner, huilchet stenuß, trebygninger, tomtpt och liggende grund för:ne Oluf Broms och hans hustru bemelte Johan Henrichsonn lagligen soldt haffuer för sex [229] tusendt mark ortiger redhe penger nu gangbart swenst selfmÿnt. Ten summe förbemelte Joen Nielson her in för retten bekende och tilstodh för:ne Oluff Brombs samt medh sin hustru och szon till fulle nöie och godh bettalning, then yterste pengem medh then

¹ Orden 'mindre et quarter', stå i ms. i marginalen med införingstecken.

förste, vnfångit och bekommit haffue, och ther till ett tusend *mark* vtöffuer *samme* summe till en wenlig skenck och gaffue, så att hele summen, som the therföre vpburit och bekommit haffue ähr siw tusendt *mark* ortiger. Huarföre affhende han (effter för:ne försegelde nochsamlige fulmacht, som han therum hade) för:ne Oluff Broms, hans hustru och szon, för:ne her Jachim, sampt alle theris slecht, arfuinger och effterkommende *samme* stehenuß, träbygning och liggende grund och tilegnede them *med* all rätt och rättigheet, frÿe muhrar, kellere, *boder*, *stuffuer*, *cammere*, winder och all åwerkenn och tilbehörlise neden och offuen, aldeles som thet nu för ögen ståhr och vpmure[t] och bygd t ähr, jnthet vndentagendes, bemelte Johan Henrichson och hanß arfuinger och effterkommende till att nÿute, bruche och behålle till ewerdelige lagfångne äger, ther *med* aldeles effter sin lägenheet till att handle och schaffe obehindrat och oclandrat, quitt och frÿt för för:ne Oluff Broms, hans hustru, son, arfuinger och alle andre åthalere, födde och ofödde, till euich tÿd. Och war same huß, bygninger och tomt här vpå radstugen lagbudne, lagstandne och aldeles lagfarne, så och fridzschillingen therupå vtgifuin effter lagen.

[229 v.]

Daniell Fruchtenicht medh sin
halffsÿster Margret Reinholtzdotter.

Samme dag kom för rätten Daniell Fruchtenicht med sin halffsÿster Margrete Reinholtzdotter, gaffue tilkenne och tilstode, att the aldeles wenligen och well wåre förlychte och öffuerehens komne vm allt arff, som them tilhope effter theris framblidne förelrdrer arfue och skiffte borde vdj så måtte, att en då att för:ne Margrete icke meher ehn ett tusend *mark* hade på sin anpart bordt, haffuer henne doch Daniel vtaf en broderlig kerlig giffuit 1 200 *mark* för sådane hennes andell vdj *samme* arff, så att Daniel her effter inthett mehere hafuer syn sÿster Margrete till att sware therum, vten att han schall och måhe obehindratt och oclandratt för henne och hennes arftagende nÿute, bruche och behålle sett fäderneß huß, belegit her i staden på Swartmunckegattun, sampt gårdzruhmmet, träbygninger och all åwerkenn, effter som hans rätte husbreff förmebler, såsom han och retteligen vthur *samme* huß hafuer vthlost sin stiuffaders Henrich Quantz arfdeel och therföre satt her in i rådstugen 2 000 *marck* för:ne Henrich Quantz arffuinger till bäste,

[230]

effter som huset då lagligen skattet bleff. Och effter thett att bemelte Margrete Reinhöldz dotter bekende sich vtaff sin stiufröder Dani[e]ll Fruchtenicht haffue bekommit och vpburit sådane 1 200 *mark*, aff[h]jende hon sich *etc.*, quitterede honum *etc.* och cedirede¹ huset, gårdzrumbett, threbygningen medh grund och tilhorilse, rett och rättigheet solenniter.

[230 v.]

Hans von Rentlen,
Fabian Franck.

Emellen Hans von Rentlenn och Fabian Franck belangendes tuhundret *mark*, huilche Matz Rasch anno 68 af Bernt v. Gröningen for tu par röhr på Hanß v. Rentles wegne, effter som Raschens handtschrifft thett och vtwiiser, haffuer vptagit och Fabian Francke effter Peter Möllers schrifuelse haffuer hoß Matz Rasch arristeren latidt, bleff thenne dag² vdj Erich Håkensons närwahre för rätt affsagdt, att effter för:ne handtschrifftz innhold er then arrest krafftlöß, som Fabian Franck vpå for:ne 200 ƒ göre latidt haffuer, och Rentelen frött giffuit sådane 200 ƒ vtaf Raschen inkrefuie och förnembligen [meden] att therum intet bewiisligit vdj Peter Möllers schrifuelse befinns.

Niels Larson tulschriфуere.

[231] Bekomb Niels Larßon ett wettnesbreff emot *hustrv* Anne Hyl-lens andragende om honum i sett supplicatz, såsom schulle han sielff pintet sich breff vnder stadzen[s] jnsegell i sine sacher effter sin wilie, tÿ han aldrig hade hafft wold vm stadzens jnsegell heller tenckeböcher lengere, en han ther någet hade med bestelle i radzens närwahre.

22 martij.

Jöns hestebÿtere.

Effter thett att böhn gick för *nagre* otilborlig ord, som Jöns hestebÿtere sich emot hele rådet hade latidt förhöre, beplichtede han sich vpå ehre och redligheet och liiffzstraff, att han aldrieh meher effter thenne dag schall sich nöchter heller drucken medh sådane otilbörlicheet befinne lathe, och bleffue tesse effterschriфne han[s] borgensmen: Hennrich Grott, skepper på Troilus, Måns Erichson, styrman på *Sancte* Erich, Jören Person, skepper på *Lubeke* neckenn.

¹ Läsningen oviss. — ² Ordet 'dag' är i ms. upprepat.

Ten 23 martij

bleff forhandlett vm then 16 *penning*, som her i staden till skatten vthgöres skulde.

Ten 26 martij

gaf Tonies Person tilkenne, att hanß husbref på thett husett hans hustrus fader saliger åt hade, belegit vdj Store Jönse grend på norre siiden näst näden för Oluf Knutzsons huß, war honum förkombit, och effter thett att Henrich Balck, Jacob Larson och Jacob Jffuer-son, som då medh i rätten såthe, war witterligit (såsom the thett och i sanning wednede), att hans *hustrv* fader atte thet vtaf alder oclandrat och war ennu för allt åthall frÿtt, fick han ther vpå stadzens breff.

[231 v.]

Hustrv Margrete Hans Gammels.

Anno 1571. 22 martij komme för retten M. Oluf pastor her i staden, Matz Person borgmestere, Per Jönson radzman och Niels Hanson secreterere och gåfue tilkenne, att the för någre merkelighe ärender skuld hade warit hoß wår medbroder Hans Gammell, och stadzens borgmester, ther han vpå sin sottesengh lagh, och vdj bland annet vtaf honum förstådt, att han för nagen förloppin årh seden vtaf ett hastigit wredt modh för nagen owilie schuld, som då emellen honum och hans *hustrv* Margrete Harilsdotter hände rächte, hade latidt schrifue en loß meheningh vdj ett breff om henne och sett barn, huilchet bref han tencht hade strax skulle förkommit och vmbracht ware, och förnimmer doch, att sådane bref ännu kan hoß någre finnes, the till euentÿrs tett till för:ne hans hustrus och sons argeste gömme och förware. Szå vpå thett att han ennu (ändoch fast swag til sin krop, doch Gudj teß loff till sett weet och förnufft starck och helbrägde) sådane vpsåt, oehenicheet, förargelse och obestånd förekomme kunde, som ther aff hende och wåxe måtte, haffuer han vdj förbemelte gode mäns närwure sådane schrift och breff, ther thett funnet heller förebracht blifue kunde, sielff döde[t], annihillerit, casserit, till intet giordt och aldeles pessunderit, såsom han och vdj thette breffs crafft thett döder, annihilerer, casserer, till intet gör och p[e]ssundererer almenneligen för alle, så att thett för all höch och nidrich rett, consistoria, capittell, hofretter, ting och rådstuger schall onÿttigit, wanmechtigit, crafftlost och ogildt stedz achtet, håldit oc reputiret bliffue, giffuendes tilkenne

[232]

[232 v.]

och wed sin tro och godhe sanning bekenndeß Oluf Hanson, som honum vthur förbemelte *hustrv* Margretes echte seng föd ähr, ware sin echte, rätte och naturlige son och arfue, therföre han honum altide holdet och achtett haffuer och stedz almenneligen holden och achtett att warde will och begärer, såsom han och aldrieh nagen tyd förnummit haffuer, att oftebemelte hans elschelige hustru vdi någon måtte sich annerlunde emot honum och eliest almenne-ligen förhåldit haffuer, än som ehn ärlig, dögdesam tro danne quinne och hustru förhålle egner och bör, och förtenschuld henne för alschons rÿchte och mistancker sielff frÿe och frelse wilde, och på thett att all thenne hans meheningh, ordh, wilie och framsett-ninger måge wisse, trolige, stadige, faste och örÿggelige bliffue, haffuer han begäret, att sådant matte i stadzens tenkeboch bliffue insereret och förtechnet och ter vpå oftebemelte sin käre *hustrv* [233] ett schrifftiliget skin och bewisz vnder stadzen[s] och for:ne gode mendz jnsegle giffuit warde.

Ten 26 martij

bleff Woldmer Wiikman förbudit att yterligere byggie på tompten wed siön westen till.

Frantz Smedeman, Tonies
Mulfuer.

Kom för retten Tonies Mulfuer, clagede, att Frantz Smedeman hade honum soltt ett liggende arff och ständende huß i Refle för j^m *mark*, ther vpå han sich förschrfuit hade, och meden thett att ortiger icke ther hoß ståde, wilde han kreffue huad $\frac{1}{2}$ och hwar han wilde. Bleff affsagdt, att thett skulle bliffue wed suensche *mark* ortiger, meden kopet war her giort, heller hans kop schulle ware crafftlost, ty thett wåre icke annet en finanseri heller bedregerÿ.

Hans¹ Konung becla[ge]de, att han hade soltt för:ne Frantz Smedeman samme arf för 900 *mark* ortiger, huilche honum Frantz Smedeman i guld lefrerede, och seden contracten war them emellen schriff-tlig giord, toch han guldet igen och kunde seden ingen betalning bekomme. Bleff afsagdt, att Frantz skulle honum innen en månet betahle heller köpet schulle ware ogildt.

¹ I ms. står: Kans. — I Revels borgarebok 1409—1624 (1932) är Hans Koningk (slutl. rådsförvant) omnämnd mellan åren 1537—1573.

Carll Nielson fick förloff att bygge i sett huß, ty Joen Joenßon [233 v.]
wettnade, att Lasse schomacheres son hade bekent, att han sköte
intet om huset. Doch schulde then andre än yterligere citeres.

Vpbodz Daniell Fruchtenichtz hus på Swartmuncke gattun Vpb.
forste gang.

Vpböd Philpus Person Cort schomacheres huß wed Kåke- Vpb.
brinken tredie gangen.

Hercles med sin stiußon Hans Joenson.

Kom för rätten Hercles Theueneo och hans stiußson Hans
Joenson, bekende och tilkennegåfue, att the vdj allt arf, löst och
fast, jnnen stadz och vten, effter för:ne Hans Joenson moder wåre
well förehente och förlichte vdj så måtte, att bemelte Hans Joen-
ßon hade giffuit för:ne Hercles etthundrade¹ marc ortiger rede penger
och en sin moders kiortill för all then arfflott honum vdj samme
arf arfue borde, och schall Hans Joenson quit och frött behålle allt
annet, både husett medh teß tilbehörningar, 2 bodher, ehn jnnen
muhren och annen vten före strax ved huset, jtem ett stall på Norre- [234]
malm och allt indöme, som vdj huset finnes kan, jntet vndenta-
gendes. Jtem schall han och haffue macht till sich igen löse ett
selfbelte, som hoß her Niels Gyldenstierne vtestahr for 150 ş, och
ther emot seden att ware skyllig till att sware till all schuld och
geld, som effter hans moder mahnes och krefues kunne. Och bekende
Hercles sich samme vthlofuede 100 mark haffue till godh noie be-
kommit. Ty affhende, quitterede och tilegnede han thett solenniter
för:ne Hans Joenßon etc.

Jochim vt der Harke.

Slap Jochim vt der Harken vthur sett fengzle, effter thett att
gorligen icke bewiises kunde, att han the penger stullit hade, som
honum blefue witede, vten att han satter war, måtte hann tacke sin
egin obehoflede mundt. Giorde orfeig[d]e och fick bewiis, att han
war sluppen medh loff och wilie.

Aprilis.

[234 v.]

Then 5 aprilis

vpböd Daniel Fruchtenichtz huß på Swartmuncke gattun annen Vpb.
gången.

¹ Ursprungligen har stått ottehundrade, som ändrats till etthundrade.

Ten 14 aprilis

Vpb. vpböd^z samme hus then tredie gången.

Then 30 aprilis.

Per Ander^{son} med Cort schomachere.

Vplott Philpus Person enom, benemd Per Anderson, Cort schomacheres huß, belegit wed Kokebrincken, huilchit han lagligen kofft och betalet hade for 1400 mark ortiger rede penger, solenniter.

Vpb. Vpböd Niels Olffsonn en Måns Suen^{sons} selffpant tredie gangen.

Blefue tesse gode män, Jurgen Beneken, Hermen Skillingh, Hans Mow, Hans Wilman, Wichman Lastorp, Hans Faigdt, tillnempda att förliche ehen sach emellen Hans Bisby och Robbert Lauin.

[235] Tomas Biorson vpbödh *hustrv* Margrete Per Kockz huß westentill förste gången.

Tomus Biörnson medh Daniel

Fruchtenicht.

Kom för retten Daniel Fruchtenicht, borgere v^{dj} Råstock, welbetencht och med berådde mode, så och med sin systers Margrete Reinoldz dotters godhe ja och samptycke, hemblade och vplodt [*sic*] vår medborgere Tomus Biörnson sett fädernes stenhuß och liggende grund, belegit her i Stocholm vpå Suartmuncke gattun, rette hörnhuset in vpå Kindhestegattun på norre syden, med sine fyre frye mhurer, och en trebygning inntill¹ Clemet Kockz muhr sampt ett gardzrum ther innen före jn till Niels guldsmedz gårdzruhm, hafuendes vdi lengden wed gattun 20 alner och i bredden ifrån gattun in till Niels guldsmedz gardzruhm 18¹/₂ alnn, huilchit huß och grund med all fornempd tilbehorning för:ne Tomus Bior^{son} lagligen kofft och betahlet haffuer for:ne Daniel Fruchtenicht för ottetusend mark ortiger rede penger, then yterste pengem med then förste. Ty affhende sich offtebemelte Daniel samme huß och all rettigheet ther till sampt alle sine arfue och tilagnede thett Tomus Biorn^{son} solenniter cum omnibus clausulis vsitatis perfectis.

¹ Ursprungligen har stått inntill, som genom strykning ändrats till inntill.

Maius.

[235 v.]

Thenn 2 dag maij vplåses å almennelig rådzstuge dagh stadzens priuilegier och statuter, ther med Ko. Ma:t, vår aller nådigeste herre, ko[nung] Johan then 3, staden nådeligest begåfuet med och effterlatidt haffuer.

Then 7 maij.

Vpbödhz förste gången thett nederste korswerchzhuset vdj mester Michels grend på norre syden på Erich Dalbos i Öchnö j Torsilie sochn wegne effter then fulmacht han terum giffuit borgmester och råd i sett förseglede kope breff.

Vpb.

Paul Sasse medh sin hustru
om ten tredie penning.

Samme dag kom för retten Pauell Sasse medh sin hustru Anne och welberadde och betenckte gåffue huarannen for vt för all arff huar tredie peng vdj lost och fast, jnnen stadz och vten, thett the nu ege heller äge få, intet v[n]dentagendes vtaf thett *man* med lag giffue må, så att huilchet there Gudh lengst liffuet af them sparer, schall sådane gåfue nyute, men *hustrv* Anne¹ gaf en da till forbedringh vtaf sett egit welwundne godz för:ne sin elschelige man Pauell Sasse etthundred vngersche gylden, ther hon först kunde af thenne werden bliffue kallett, och tette förthenschuld, att the ehre barnlost folck och wette sich föge welförskylte slecht.

[236]

Jasper Nielson, her Hans
på Mundzöön.

Emellen her Hans på Munsön och Jesper Nielson och Per Lyrson war en vnderlich sach, then her effter Ko. M:ttz befallning bleff ransachet therum, att her Hans hade föregifuit, att för:ne Jesper Nielson och Per Lyderson schulle haffue warit orsach och wollendes om thett manslagh han begick hemme i sin egin gard, efftersom hans clagmall, quæ in conceptis huius anni inuenies, vdj lengden och förmelde, och kunde icke då effter gran ransachningh så befinnes, meden karene giort hade vtofuor theris befallning, och bleff förtenschuld till H. Ko. Ma:t vm samme her Hanses erende then ransachning vnderdånlig tillschrfuit så, att man icke

¹ Ursprungligen har i ms. stått henne, som ändrats till Anne.

kunde honum aldeles för thett drap frÿe, så att then döde schulle ware ogiller, eÿ kunde man heller fulkombligen binde honum till något wilie dråp, effter honum gafs och fast orsacher ther till. Skötz förtenschuld vnder them, som Kong:e Ma:tt tecktes therut-ofuer judices constituere.

[236 v.]

9 maj.

Begerede Johan de Hesse, att ett her Claes Flemmingz förseglede bewiß vnder hans *herlighetz* wapen och segell, jnnehåldende att han nu i thett 69 åhr then 10 julij war vptagin i siön medh ett skep fult saltt, huilchit han hade latidt beledsage till Calmern och vpå K. M:z wegna losset, tÿ hans *herlighet* hade honum på ho[gbemelte] K. M. [wegna] affkofft huar lest för 27 taler, matte bliffue vnder stadzens jnsegell transumeret och honum meddeleet.

Then 14 maj.

Carl NielBon, Hans LarBon.

[237]

Kom för retten vdj Erich Håkensons nerware Hans Larson, framblidne Lasse Ålenninges, fordom wår medborgere sån, vplodt och hemblade Ko. Ma:tz tro tienere och fennikedragere Carll Nielson ett stenuß och liggende grund, belegit her i staden på Schomachere gattun emellen Per beltares och Cort schomacheres huß, samt en tomtt liggende westen till nedan för Swen smedz tomtt, hållendes vdj lengden 10 alner och vdj bredden liche så, så och ett stall på Söder malm, beligit nest offuen för Hans Grottes stall, huilchet huß, tomtt och stal för:ne Carll Nielson lagligen ett åhr tillförende vt af for:ne framblidne Lasse Ålenninge kofft och then yterste pengan med then förste betalet hade för 1600 mark rede penger, och doch licheuel her till dagz för for:ne Hans LarBons schuld ståndet i clander, till theß att Carll NielBon gaff honum 50 mark, så att han nu thet för 1650 ƒ betalet haffuer. Tÿ affhende sich offtebemelte Hans LarBon samme huß och al retticheet ther till och tilegnade thett solenniter med grund, så och tomtten och stallet, Carll NielBon och hans arfuinger etc. Cum omnibus vsitatis clausulis perfectis.

Store Lasse Erichson
och Joen Joenson.

Vdj Erich Håkensons till Wierula, befalningzmans her vpå Stockholm, [nerware] kommo för rette Lasse Erichson och Joen

Joenson, bekende, atte aldeles wenligen och well hade skifft och bytt huad för huß och grund, som the her vdj staden effter theris framblidne swäre, Matz Jacobson, hade vpå theris hustru[r]s wegne sich emellen att skiffte vdj så mätthe, atte vdi ärlige och welwüise mändz, Henrich Olfson borgemesterens, Jacob Jffuerson, Henrich Balchs, Marcus Benchtsons, Oluf Greherßons, Lasse Erichson och Mich[i]l Olfsons rådmendz närhware sa wåre förehente, förlichte och öffuerehens kombne, thett for:ne Lasse Erichson schall till euerdelige äger oclandret och ohindrat för for:ne Joen Joenßon, hans hustru och arfuinger till euerdelige äger nythe, bruche och behalle schall [sic] på sin part ett sthenhuß och liggende grund sampt ett gardzrum, belegit vdj Sancte Nicolaj portt på södre syden nest ofuen för Henrich Balchz huß medh all teß rett och rättigheet, frije muhrer, åwerken, lengd och bred, aldeles såsom thett nu för ögen stånde och the gamble husbreff therum clarligen vtwiise och förmele. Theremot bemelte Joen Joenson på sin deel bekom ett stehenuß och liggende grund, belegit vdj Sancte Larse grend på södre süden, sampt ett trähuß ther bredweder vp wed Anders Olfsons huß, och ther till ettusendt mark ortiger rede penger vtaff Lasse Erichßon, huilchet stenuß och trehuß sampt med penningerne hann och hans hustru vdj liche måtte stedz schole oclandrat vtaf Lasse Erichßon, hans hustru och arfuinger nyte och behålle till ewerdelige eger, reckendes huar annen ther upå handen för rett, och huar lade vt sin fridzskilling, begerendes att thett så måtte blifue i stadzens bok förtechnet.

[237 v.]

[238]

Vpbödz korswerchz huset nederst i M. Michels grend på norre syden annen gången. Vpb.

Blef M. Peer Michaelis borgen för Volchmer Frantzßon, att han innen 14 dager schall stelle Per Jönßon till fridz heller leffrere mannen i thett rummeht igen, ther han honum vttog.

Jtem Lasse Erichßon och Joen Joenßon quitterede Jacob Jffuerson för alt tiltahl om thett förmunderschap han hafft hade för theris hustrur, betackendes honum.

Lasse Kallert knech[t]ehofuidzman beclagede en åkere dreng, benempd Marcus Tomasonn, fød i Kymmegardz lähn, att han modt-

[238 v.]

willeligen körde med en slepe och trengde en knecht, som vnder hans fennike war, vtaf Söder bro och ned i strömmen, benempd Ebbe Smälninge, så att [han] ther drucknade.

Sententia.

Effter thett man thett för wåde gerning achte måste och åkere drengerne finnes gemenligen vdj så måtte mottwillige, schall han andre till wedersyn bliffue slagen wed stupan.

Bleff en archelÿe dreng, benempd Henrich Person, föd i Tauestehuß lähnn vdj en by Kippilla i Janekalle sochn, domd till swerd för tidegerd skuld med en ko, som tilhorde en penemd [*sic*] Per NielBon, och bleff ther med beslagen vpa Norremall[m] i ett stall [af] hustrv Margret Oluff Suifuellß och hennes pige och en båsman ifrån Westerårs, benempd Anders Personm. Blef retted och kastet medh nötet i en kule.

[239]

Frantz Jerichen, Tonies Veint.

Emellen Frantz Jerichen och Tonies Feindt bleff affsagdt om the humble secker, som Frantz schÿlde före att han vtaf hans humble schulle på Öland haffue soltt, tÿ han förmente, att ingen meher humble hade warit på samme skip, och Tonies med mang förseglede certificationer och leffuendes wettne kunde bewiise, att han haffuer sielff hafft ther vpå fem secker, att Frantz schall haffue tÿdh in till Sancte Johannis dag att flÿ sich så godh wettne, som han best kunde åstad komme, meden att han sich vpå h[er] Ben[e]dictus Förstenow schriffuelse fortroste och beropte, som honum vdj sådane sin schriffuelse så mynckin [*sic*] wettnesbÿrd hade tilsagdt, som han mest till fÿllest i then sachen kunde behöffue. Jfrån thenne shack [*sic*] appellerede Frantz Jerichen de breuitate temporis till Ko. Ma:t och richsens rådh, och protesterede beggie parterne vm al försumelse, schade och thering, som therupå allerede gången och sked och yterligere gå och skee måtte, och Frantz vdi så måtten så well på h[er] Benedictus som vpå sin egen wegna protestirende.

Jürgen Krefft, borger von Strålsunt.

Gaf Jorgen Krefft tilkenne, att han vdj Tÿsland mÿckit hade soltt vpa condition, så att the honum betale scholde, ner han komme [239 v.] heden med bewÿß, at han hade warit her och sÿnnerligen vpå Stoc-

holm, ther swanhusen stå plege och staden aff nempder ehr, och meden han[s] werd Hans Skulte och Baltzer Ralichen skipper von Strålsund wettuede och swohre, att the dagen nest tilforende hade medh honum ther warit, bekom han ther vpå beuiß vnder stadzens jnsegell.

Iunius.

Erich Larßon ifra Westerårs.

Gafue Henrich Balck, Jacob Jffuerson och Mickill Oloffson tilkenne, att Erich Larßon, borgere vdj Westerårs, framblidne Niels Larsons broder, hade vpburit allt arf emott för:ne Niels Larsons hustru Karin, så att han bekom 400 marc rede penger och alle Niels Larsons gångeleder, en selffscheed vmb $2\frac{1}{2}$ lodh, en förgylt ring, ij tunne strömming, 2 thenstop, en kiste. Ther medh sade han henne quit och frij för allt efftertall vm samme arf och vplott henne huset offuen för Suen smedz huß samt en tomt i Bredegrenden till ewerdelige äger, och ähr Bertill Larson samme Erich Larsons [240] borgen för allt yterligere efftertahl vm samme arf.

Ambrosius klenesmidz arfftagende.

Annammade Peter clenemedt ifrån Liflandt, Ambrosius clenemedt broder, vtaff Seffridt Nielson 94 marc ko[nung] Erichz mynt, huilche penger ware salige Ambrosius arfuinger till thett beste hoß för:ne Seffridt i taken hender insatte, och med[en] ähr och dagh seden förby war och inge andere arfue ther effter sporde, bekom them för:ne Peter clenemedt.

Hans Wilman.

Latt Hans Willeman vpläse sett husbreff på rådstugen och bleff gillet, effter thett att D. Wilhelmi Lemnij egin handt stodh ther vnder schriffuin.

Ten 8 junij.

Hustrv Margreta Hans Gammels.

Kommo för rätten salige Hans Gammels effterlefde hustrv, Margrete Harelsdotter, medh Per Olffson, gaffue tilkenne, atte wenligen och wel war förlÿchte vm allt arff, både i löst och fast, som them emellen schifft och bytt, så att Per Olffson intett yterligere

tiltall hade till för:ne *hustrv* Margrete therum. Terupå vplade han fridzskillingen.

Carl Nilson, Peder Mårthenßon.

[240 v.] Samme dag kom för rette Carl Nielßon och Per Martenßon vm en tomt westentill, och bleff tomtten Karll Nielson ifrån och Per Mårtenson til sagdt och hans medarfuingen.

Clemet Tomßon.

Samme dag kom för rätte en mandråpere, benempd Clemet Tomason, och¹ bleff målsegende sachen forlycht för 150 *mark*, men konungz och stadzsachen er oförlýcht.

H[ustru] Margrete Hans Gam[mels].

Bekende och samme dag *hustrv* Margreta, forlidne Hans Gamels, och Jöns Henrichßon för retten, atte våre wenner och well förlýchte om arff, gell och huad annet them ther till hade emellen ståndet, reckendes ther för rätten huar annen handen.

Hans Wilman.²

Ladeß enom, benempdt Oluff Person, lag före för horerý, som Suen Gestring honum wýtte.

Mattz Perßon, Daidt Klockenborgk.

[241] Bleff [afsagdt] emellen borgmestern Matz Perßon och Daidt Clapenberger [*sic*], meden Matz på sine side hade god wettne, nembligen Marten bachere och Niels Michelßon, att Matz Person schall hafue sett godz quit och frýtt, och for:ne Daidt söchie sin rätt vdj then tredie part, som komber schipperen till i skipztachlet.

Hans Lyders, Wolmer Beck.

Emellen Hans Lyders och Wolmer Beck bleff afsagdt, att Wolmer schulle betale Hans Lýders.

Vpb. Samme dag lett fru Jbbe grefuinne *etc.* vpbiuda Lýlle Brýniels huß förste gången.

¹ I ms. står: ob.

² Rubriken (i marginalen) synes intet hava gemensamt med innehållet i efterföljande stycke.

En lett samme grefuinne vpbiuda Mats Skubbertz huß förste Vpb.
gängen.

Tomas Michilson, Simon Narrendorff.

Gaf Tomus Michilson tilkenne, att han hade lent vtaff Tobias Narrendorff 1005 q , huilche han innen S. Jacobi nestkomende schall i Stralsund bethale Simon Narrendorff, settendes Tobias therför sett trehuß och grund vdj Herman Fossers grend nest neden för Jacob Jffuerßons stehenuß till vnderpant.

Ten 10 juniij.

Vpbodh Matz Person ett huß i fru Gunnele grend förste gang. Vpb.

Jtem vpböd Per Michelßon sett huß vpå Kopmanne gattun Vpb.
förste gang.

Bencht slachtere, hustrv Walborgh.

[241 v.]

Samme dag kom för rätte hustrv Walborgh, clagede an Bencht slachtere om ett hußbref och 100 mark ortiger ko[nung] Göstaffz markstyecke, som Bencht slachteres hustru hade vpburit vtaf hustrv Walborgkz man, och blef afkendt, att Bencht schall jnnen 8 dage flj them hÿtt, som godzet toge, heller frÿe sich medh 6 manne edh.

Swen Gestring.

Jtem Suen Gestring klagedes an för dubbeltt hor, och gaf han fore, att erchebispen hade skelld honum och hans hustru ått, jtem att hon war af[t]redt först af wegen och belegrett sich medh en schriffuere, achtendes honum intet, eÿ heller wilde ware, ther han i kongens dienst ware moste.

Hustrv Karin Lille Michil Olfsons,

Henrik Erenst.

Vplott och hemblade hustrv Karin Lille Michil Olfsons sin dotter man, Henrich Erenst, sett egit setehuß och liggende grundt her i staden wed Soder port, belegit nest Matz Perßons grend.

Vpbodz korszwerckzhuset nederst vdj M. Michels grend tredie [243]¹
gangenn. Vpb.

Vpböd Blasius Olfsons huß vdj Sancte Johannis grend förste Vpb.
gängen.

¹ Vid folieringen av ms. har 242 överhoppats.

Aug[u]stin Frees, Simon Helle.

Emellen Simon Helle och skeepper [*sic*] Augustin Freeß blev afsagdt om 2 decker hudar och 3 *stycke* elgzhuder, att Simon schall sielf sette gå edh therföre heller stelle Au[gu]stin till fridz.

Lasse Henrichsons Porikuri
arff.

Annammade Henrich Henrichson vdj Sastemåle sochn arfuet effter sin broder Lasse Henrichson och hade fulmacht på all schlech- tens wegna vnder kirkieherrens Mathei Martini, cappellanens Petri Tomæ och lensmandzens Oluf Kallemein jnsegle, och fick penger ccc ƒ och kopper 20 [L]æ. Terutaf gaffs staden 45 mark.

Ten 15 junij.

Simon Helles lagmehn.

Wåre tesse Simon Helles lagmen, att han icke hade bekommit the 2 deker hude och 3 elgzhudar, som Hans Wilman inschippe till Dansch[e] i skeper Aug[u]stin Freß skep:

Henrich Erenst

Bernt Rodhe

Henrich Senef

Carsten Scharnest

Hans Hertigh

Nichell¹ Widerricht.

[243 v.]

Then 18 junij.

Vpb.

Vpbödh Matz Person sett huß vdj fru Gunnelle grend annen gången.

Vpb.

Per Michilsonn vpbödh sitt huß vpå Köpmanne gattun annen gangen.

Vpb.

Blasius Olffßons huß vdj S. Johannis grend vpbödz tredie gången.

Then 23 junij.

Hustrv Anne Knut Anderßons.

Kom för rätte hustru Anne Knut Anderßons och clagede om ett trähuß, som Kerne Lasse ått hade. Men effter thett att vdj tencke boken anno 39 onsdagen effter purificationis är annerlunde förtechnet om samme ärende, en hon föregaf, bleff thett för en dom aflesit och hon ther med afwiist.

¹ Jfr ovan s. 81 och 94: Michell Weddrich, men nedan s. 181: Nichl[i]s Weddrich.

Swen Helsingz *hustrv* om hoor.

Anclagede Suen Helsing att [*sic*] en guldsmedz suen, benempd Oluff Per β on, then och tilstodh, att han hade belegret han β hustru, thett han först hade bekent. Therum la β lagboken.

Ten 24 juniij.

[244]

Anders Olff β ons arfuinger.

Kome för rette Hans Nielson i Lule sochn, Oluf Anderson i Pÿte sochnn och Michil Anderson, framblidne Anders Olffsons arffuinger, bekende, att the hade bekommit 200 mark för alltt thett arf, som them borde effter samme Anders Olffsonn, och schulle *hustrv* Anne, samme salige Anders Olff β ons effterleffuersche, behalle seden allt löst och fast vtaf sådane arff och tehrföre sware till all geld. Och wåre för:ne Oluf Ander β on¹ på her Niels i Husbÿs wegne fulmÿndig, och till samme arfschiftehe her vdu[r] staden Michil Olff β on, Joen Joen β on, Knut Porshanck och Oluf Ander β on archeliemester förordnade.

Then 27 juniij.²

Stamme Per Japsons arfuinger.

Bekende för rätten Lasse Olff β on skipzschrifuere sampt flere Per Japson arfuinger, som nembligen Matz Olff β on i Swartin, Mattz Ander β on i Tusche, Erich Lar β on ibidem och Hans Erichson i Wesenså β öö, att the wåre well förliichte och tilfridz stelte vtaf *hustrv* Kirstin, för:ne Per Jacobsons effterleffuersche, för alltt thett arf, som them effter för:ne Per Jacobson arfue borde vdj löst och fast, quitterendes förtenschuld henne solenniter effter thett brefz [i]nnehold, thett henne therupå er giffuit vnder stadzens jnsegle.

[244 v.]

Iulius.

Ten 3 juliij schattedes Jören Persons hu β , thett store medh tompten nedenföre, för 15000 marc, och thett mindre ther nest för 3000 mark, både tilhope för 18000 mark.

¹ I ms. står: för:ne Niels [!] Oluf Ander β on.

² I ms. står: Jumij.

Ten 4 julij.

Tilleman Abraham, Christoffer
Olfson.

[245] Kom vdj gode mens, Niels Hansons, Stokholms secreter, Michil Olfsons och Lasse Erichsons rådmens nehrware, vdj wordschriffuere stuffuen Christoffer Olfson till Marseter, gaf tilkenne, att effter thett att han vdj nestförliden winter medh brand på sin gård stor schade bekommit hade, så att han sitt huß, belegit her i staden vdj Skolstuffue grenden icke sielff hade rådth till att vpbyggie och förbättre, såsom thett storligen för nöden hade och behöfdes, terföre solde, vplott och hemblade han medh en godh wilie och welbetencht modh samme huß Ko. Ma:tz tienere och cancellie förwant, Tilleman Abraham (then och vpå sin hustrus wegne arflich therudinnen medh honum en deel och anpardt hade) för 1200 mark ortiger vdj nu gangbart suenst mynt, j så måtte som her effter fölgier, att for:ne Christoffer Olfson åttthe först en half deel vdaf heele huset, som han vtaf framblidne Suen Nielsons effterlefuersche, *hustrv* Elin, till sich löst hade; vdj then andre halfparten åtte han eliest en arfdeel; så hade han och Niels Grelsons, borgeres vdj Norkepung, tesligest *hustrv* Madlenes, framblidne Hanß Larsons effterlefuersches, arfuelotter och deeller till sich löst och them therföre til fridz stelt och förnögd, menn huad then vnkost belanger, som han vpå huset [245 v.] både medh retteganger och eliest anwenndt haffuer, therum bleff han medh förschrifne Tilman så förlýcht, att the 75 mark, som Harell Personn för sin deel i förnempde huß äger, vdj forbemelte 1200 þ icke bleffue rechnet. So haffuer och offtebemelte Tillman Abraham sett interesse, som han vdj framblidne Matz Göckz huß åtte, mehernempde Christoffer vtaff ehen godh wilie effterlatidt, och her medh gaff samme Christoffer Olfson forbenemde gode men fulmacht samme huß her vpå rådstugen att lagfare och Tillman Abraham att hemble, tervpa och Tilman tenne dagh vplade sin fridzskillingh effter lagen.

Johanne[s] Berendz medh *hustrv*

Anne Pauell v. Ýtrechts.

Then 24 julij.

Anno 1571 thenn 24 julij kom för borgmester och rådth Ko. Ma:tz tro tienere oc secreterere Johan Berendeß,¹ bewisendes en

¹ Orden 'Ko. Ma:tz . . . Berendeß' stå i ms. i marginalen med införingstecken.

handtschriff[t], som anno 69 then 10 junij war vtgiffuinn vnder
 hustrv Anne Hillens, Joren Benekes och < Gilius Sasses > insegler, [246]
 vdj huilchenn handtschriff for:ne hustru Anne Hillens sich för sin
 son Hans Hille förschri^{uit} haffuer vdj sadane måtte, att ther
 forbemelte hennes son Hans Hille icke betalte bemelte Johan Be-
 rendes innan nestkommende pascha 15 lester osmundzjern och 50
 skippund stångeiern, så skulle hennes huß her i staden, wedh Jern-
 torgit belegit, ware for:ne Johan Berendz retthligen pantsatt medh
 alles theras samptyckie och wylie, som ther vpå någon macht låge,
 för en wiß vnderpant therutaff till att söchie så well all sin schade
 vdj thette fall såsom sin rette huffuetsumma. Och meden ofte-
 bemelte Johan Berendis ennu in till thenne dagh ingen betalningh
 bekommitt hade, begerde han, att samme handtschriff måtte
 vdj en sittende rett bliffue vplessin och vdj stadzens tencke book
 hennes innehåld förtechnett bliffue, och att man thet så laghe
 wilde, att for:ne huß vtten hans consent och wylie icke måtte bliffue
 androm vtsatt, förpantet, alieniret heller distrahiret, förre en han
 bleffue först contentiret, huilchet wij för rettwiüshetenes schuld
 icke haffue kunnet honum neke, vten vdj så måtte latidt thett her
 vdj inschri^{fue} och förteheckne. Vpå samme tydh haffuer och ofte- [246 v.]
 bemelte Johann Berendes för oß constituerit och fulmechtigh giortt
 i then beste forme, som han thett med lagen göre kunne, sin swåger
 Hans Wehuß så nerwarende som frånwarende till att för rette
 anfordre vdur samme huß vm for:ne sin skuld bådhe [*sic*] huffuet
 summa, till theß han therföre kunne bliffue retteligen förnogdh,
 giffuendes honum och fulkombligen macht en heller flere vdj sin
 stadt till att substituere och eliest allt thett göre och lathe, som han
 sielff therudinnen göre kunde.

Hustrv Anna Hillens och Niels
 Larson.

Anno 1571. thenn 14 julij kom för rette vpå Stockholms rådt-
 stuge Måns Jönson secreterere och gaff till kenne, att Kon. Ma:t,
 w[år] allernådige herre, hade nu senest vpå Suartsjö både hustru
 Annas framblidne Hans Hilles och Niels Larsons bewiüß vm then
 tomt vpå Söderemalm, ther the nu lenge vm trettet haffue, och
 therum affsagdt och befahlet, att för:ne hustru Anna schall behålle [247]
 samme tomt, såsom Hans Kong:e Ma:tz breff therum lydher, och

ther befinnes kan, att för:ne Niels Larson haffuer någon rett till för:ne tomt, wilde H. Ko. Ma:t nådigst ware benägen lathe wederleggie honum therföre något annat igen, befalendes för:ne Måns Jönson, att han skulle latet så vdi stadzens tenckebook inschiffue, och huilchen widere thervpå något att clandest sich fördrister emott thenne H. Ko. Ma:tz befalningh, schall thett ware för crimen læsæ *Maiestatis* achtet och straffet bliffue. Och war vpå then tidh vpå radstugen personligh tilstedz offtebemelte Niels Larson och Anders Larson på för:ne hustru Anne Hillens wegne.

[252]

18 augusti

såthe för rätte Joen Nilson, befalningzman på Stockholmz slott, samt borgmestere och rådmän.

Tileman Abraham.

Samme dagh stode vp för vår sittende rätt Nilz Hanson, vår stadz secreterere, Michel Olson och Laße Erichson, rådmän här-sammesteds, fulmündige och mächtige gjorde vtaf Christoffer Olson till Marsäther (efther såsom vår stadz tänckbock therum förmälthe)² hemlede och vplothe Kong:e M:ttz etc. troo tienere och cantzelijskriffuere Tileman Abraham ett steenhus och liggende grundh samt med en lithen träbodh ther offuen före, som beläget är här i staden westen till öffuerst vthi Skolstuge geren, och war en halfdeel vtaf hele huset i arf tilfallen framlidne Suen Nilsons erfvinger, såsom wore förnempde Christoffer Olson, Tileman Abraham, Hareldh Person, hustru Malin, Hans Larsons eftherlefde enckie i Wadzstene, och Nilz Gregerson, borgere vthi Norköpingh (then allene fyre lotter emoth the andre sine mederffvinger åtthe), huilke lotter och deler Christoffer Olufson alle (så när som Hareldh Persons) hade till sigh löst och them therföre förnögdt, tilfridz ställt och betalet. Sammeledis hade han för:ne Suen Nilsons eftherlefde enckies, hustru Elines, halfparth vthlöst i för:ne hus, efther som thett dombref anno 67 therupå vthgiffuit förmälthe.³ Huilket hus och grundh Christoffer Olson förnempde Tileman Abraham lagligen såldt hade för tolf hundra marck ortiger i sadent gångbartt suenst myntt, att otte marck gjorde en daler, then summa för:ne Nilz

[252 v.]

¹ Bladen 248—251 äro blanka.

² Jfr ovan s. 156. — ³ Jfr den tryckta editionen, s. 350.

Hanson, Michel Olson och Laße Erichson här in för rätten bekende och tilstode förberörde Christoffer Olson till godh och fulle nöye bekommet och vpburit haffue, then sidzte penningh med then förste. Huarföre afhende för:ne gode män Christoffer Olson och hans erffuinger för:ne steenhus och liggiede grundh och tilegnede thet Tileman Abraham och hans hustru, barn och rätte erffuinger quitt och frött medh sine fyre egne frye mhurer, källare, boder, stuffuer, kammere, windh och all annen tilbehörelse, inthet vndentagendes, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, till att niuthe, bruke och behålle och ther med efther theris wilie, behagh och lägenheet göre och lathe oclandredt och obehindredt såwäl för oftenempde Christoffer Olson och hans mederffuinger såsom theris eftherkommende och elliest alle andre åthalare, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilkett offtebemelte Tileman Abraham upplade sin fridskillingh efther lagen. [253]

[BILAGA.]

[1]

Memoriale anno 1570

repressal[e]¹

Nicolaus Brasch Lincopensis.

[3]

Januarius.

1. War iagh på Joensbergh in till tisdagen effter xxdagenn.
5. Discessit² a me *frater* meus.
8. Stodh festinge ööllet vdj Ybbeboda medh Michels Elin.
11. Scripsi Joannj Henricßon.
12. Discessit a me *dominus* Laurentius.
16. Discessi ego Joensbergk & fuit tunc temporis apud me Michael.
20. Veni Stocholmiam.
27. War på Stocholm slått till rette Jacob Larßon och Baldewin.³
28. Fick Marcus Benchtßon sitt bref vpå en tomp. Jtem Blasius kottmanger ett bref vpå ett halfft stehenuß på Skomachere gatun, aff Niels skreddere köft.

¹ I ms. är ordet på titelbladet upprepat: Repressal[e] repressaal[e]. Längst ned förekomma följande anteckningar: 1570 — 1545 = 25. < Erich Perßon >.

² I ms står: 'Discessit'. — ³ Jfr Tb., ovan s. 53.

Februarius.

[4]

1. Kom Kong:e Ma:t vdj byenn.

5. Stodh Knut Håkensons bröllop.

7. Fick lille Brÿniels hustru sin acta vdur tenckebooken.

Jtem skrefs Per Helsingh till vm sin hustru.

8. Jtem fiick Tonies Fiendt ifrån Reffle beuiß vnder stadzens insegell, att Lasse Erichsson vdj Oregrund icke hade her compareret för retta then 7 feb[ruarij], såsom han vdj Vpsale vthloffuet hade.¹

9. Producerede Hans Wehusen for borgmesterne vdj ward-schriff[uere] stuffuen tu wettne, först en Bertolom[e]us Selfrecht ifrån Gripßwold, huilchen bekende, att Cort Rottzell hade sich med skippern Gotiche von Horn föroenet, honom för[w]undt och ifran skippet driffuit.¹

Jtem bekende han och, att han hade åttspordt Cort Rotzell någon tidh seden han hade vdj Hans Mouwes huß warit oens med Hans Wehußen, hure sachen stodhe them emellen, och haffuer han suarett honum, att the wore well förlichte, och han wiste medh Wehusen ecke annet än ähre och gott.¹ [5]

Till thett annet producerede han en, benempd Casper von Dormÿn, boendes her i bienn, huilchen bekende, att Hans Wehusenn hade vdj hans huß sport sckepper [sic] Gotiche von Horn till, om han hade ieget heller fordriffuit honum ifrån skippet, såsom Hans Lodwiich föregaf, och hade skeppern ter till neheket och sagt, att Cort Rossell hade thett giort.¹

Jtem swor då och Hans Wehusenn, atte 4 *tyunner* suefuel, som Hans Rust war före bekimbret vdj Reffle, hörde honum till; och bekom ther vpå en certification vnder stadzens insegell.¹

Jtem war Hans Gammell medh Wehusen på slåttet in för stadholderne, och bleff honum affsagt, att han skulde betale Hans Gamell 2 000 *marc* på nestkommende pasche och om pingstagern 2 700 *marc*. Therföre skulle han settie Hans Gammell wisse borgen.¹

Hans Skulte bleff borgen för the 550 ƒ , som bleffue satte i retten för tett skep, som Matthias Berendz hade soltt Simon . . .² ifrån Reffle, och bekom Bertolomeus Sellrecht ifrån Gripzwald samme 550 ƒ . Ther nu någet efftertaall ytterligere kommer vm [6]

¹ Jfr Tb., ovan s. 54 f. — ² Tomrum i ms. för det ej utsatta tillnamnet.

Kom för rette Joren Selbech och clagede på Myëckill Smidt om nagre penger, som han hade fått honum till att före vp till sin hustru, och hade han fått honum nyëckill till weschen med the ord och sagt honum, att han hade therudinnan 300 4- $\frac{3}{4}$ klippinge mindre en 3, och haffuer han igen bekommit 300 mindre en 28. Jtem att han hade wettne, nempligen Daidt Giffhorn, som hade sett, att han hade taschen y pant.

20 dag kom för rätte Gilies Sasse, beuiste ett Jören Gisebrechtz [9] bref, att Willem Burman schulle betale honum thett godz, som han medh bortlop ifrån Thune ifrån Gilis dreng medh sin pincke.¹

Sententia,

att han schulle betalen heller beuisenn, att han hade intet mascapeij med Jören Gisebrech[t].

19. Vplat Hendrich skomachere h[ustru] Anne Matz laggeres korsue[arkz]huß westen i Bredegrenden nest offuen h[ustru] Jngret <Lasse> Hans Larsonn[s] på norre syde en bissesky[tt], benempd Anders Siffritdz[sons], for 450 mark.²

Lasse Jesperonn anclagede Matz skreddere för j^c marc, som restede effter Biörnn Helsing handschrift och samme Matz hade handtstrech för sin dotter.

Effter thett att Matz hade recht Larß handen in för rätte och sagt honum betalningen till, therfore måste hann och ware skyligh att bethale secundum c[ap]. 9. i köpma[nna] balchen.²

Till att taghe vp thenet:

[10]

Östre quarter:	W[estre] quarter:
Anders Erichßon	v[nge] Matz Olffßon
Michiel Nielßon	Eschil Siffritdzßon
Södre quarter:	Jndre quarter:
Jacob Kuck	Oluf Grerßon
Bernt Jonßon	Matz Månßon.

22 februarij.

Breff emellen h[ustru] Agnete och Henrich Strabuckz effterleffuersche. Jtem jnschiffues huad hustru Agnete haffuer affwettert sina barn eff[ter] s[alig] M. Erich.³

¹ Jfr Tb., ovan s. 55 (under 18 febr.). — ² Jfr ibid., s. 56 f. — ³ Jfr ibid., s. 57 ff.

Jtem fick hon borgmestere och rådmens bref vpå samme arffskiffte och affwettringh.

[11]

25 feb[ruarij].

Giorde Matz Kreier skrodere [*sic*] sin borgere edh.¹

Anclagede Lille Briniell Matz Pouelsonn om 110 prinsche taler, som han hade fått honom vdj Dansche.¹

Satte samme Matz Paelsonn på råstugun 500 marc till Lille Brÿniels betalning till the 240 ƒ han haffuer tilførende betalet hans hustru.¹

Jtem vplote och solde borgmestere och rådh Bertill Larßon ett stadzens huß liggende offuen före Kornhampn, som kalles Spilerehuset, och war thett skattet för 1 400 ƒ , halffue pengene gaff han strax, nembligen 800 ƒ , och andre 600 vpå nestkommende Martenß messe vtloffuet.²

Jtem fick Simon apetechere en certification pa en handschrift och missiue, lydendes vpå h[er] Skenck och en abotechener [*sic*] vdj Dansche.²

[12]

27 feb[ruarij].

Bödh Hans Gammell vp Henrich Strabuckz huß vp [*sic*] förste gangen, fulmechtig vpå her Joen kyrkieherres wegne vdj Westeråhrs.²

Vpbödh Hans Gamell och förste gång Jören Louenkopz huß.²

Jtem clandrede Tomus Biörnßon pa ett huß, som Joen Örbo hade köfft vdaff Niels Olffßon guldweffuere.²

Certificatio

för hustru Anna Marten Tamps.²

M. Oluf wittnede, att vdj Marten Tamß dödstand bleff handlett, att Marten Damæß [*sic*] broder schulle annamme allt thett arffdeell, som honum vtenlendes kunne tillfalle och ther med och betale all vthlendische schuld, men huad her i riichet forhanden ehr, thett schulde hustru behalde och barnen.

Hans Mowe adderede, nehr hon haffuer betalet Hans von Santen.

[13]

Jtem vpbödh Hans Gammell Harell Olffßons huß westen till förste gangen.³

¹ Jfr Tb. ovan, s. 59. — ² Jfr ibid., s. 60 f. — ³ Jfr ibid., s. 61.

Jtem fick Lasse Andersonn vdj Vpsale ett b[e]uiß, att han hade warit och presenteret sich her för retten effter Hans schriffueres begärenn etc.¹

Kom för rett[e] Jacob Maeß tienere vdj Dansche, Bruniell Möller, och lade vdj retten sin schriftliche clagemehell emot Henrich hattemachere om thett godz han sich ifrån samme Maes tilmethet hade.¹

Jtem suarede Henrich Maes schriftlig.

Jtem wetttede hans tjendhe [*sic*] vm then sachen, att godzet schall ware teris, nehr the komme i siön.

Sententia.

Effter tj ingen wiß beuiß förhanden och skåtzmahll till Danske och skepperen refererer sich vpå stadzens tenckebook vdj Dansche, bleff vpskuffuet, till the hente widere besched ifrån Dansche, och vdj midlertidh skall han settie borgen för sachen och godzet.

Quæ desiderantur scripsit Niels Larsonn.

[14]

22 aprilis.

Beswerete sich² borgmestere och rådih vtöffuer Frantz Jericho och Berent wintappere.

Satt h[er] Ture.

Begerde h[er] Ture, att the schule ware til fredz till nu neste råstugu dagh, när flere aff riichzens rådih ware til stedz.

Bleff stelt for rette en quinne, som hade förlatidt sin echte man och wilde wies medh en, thenn hon vdi en långh³

Lasse Anderßons sach.⁴

Bekende Abbot, att han icke hade schriffuit, icke heller hade segell, vtan then Michil hade latid greffue honum pitzer.

Lade Lasse Anderßon i retten acterna, wettneßbreffuen och dombreffuen.

¹ Jfr Tb., ovan s. 61 f. — ² Ordet 'sich' är i ms. upprepat (efter rådih). — ³ Meningen ofullbordad. Syftar möjligen på det mål, som i Tb. (s. 62 ovan) är infört under den 10 april. — ⁴ Jfr Tb., s. 64 f.

Niels Larßon och en reffuelsck köpsuen, benempd Tonies, om 95 æ jngefhera.¹

Vplatt Jacob Jffuerßon Tomus Michilßon ett trehuß, liggendes vdj Hermans Ruggens grend nest neden Jacob Jffuerßons stehenuß.¹

26 aprilj.

Haffue borgmesterne och rådhen anlaget vdj en borgret Frantz Jehrico, muntemesteren, och Bernt wiintapper vdj en borgrett [*sic*] på slättet.

Fick Mattz Manßon en fulmacht på tysche till Dansche att mane in nagre penger af Anders Rades barns förmyndere; jtem noch v[on] Greher Kekelberger zu Danzich 96 daler och Peter Spanol 50 gulden. Fulmyndiger bleff constitueret Matz Manßons werd i Dansich, Simon Kerkes.² [17]

29 [aprilis].

Jtem ather vm Wendekåpen, och wetnede stjremannen, som ther vpå warit hade, att the suenske hade warit 11 och the hållender 15, så att hållenderne trengde the suenske ifrån roderet och loppe oster om Öland, och rådde them suenske en stjreman vdaf Råstoch, som vpa samme skep war hÿret ifran Neruen, att the skulle tage skÿtiken ifrån skippit och fare i land, vm the wilde bliffue behålne.²

7 martij.

Vpböd Hans Gammell annen gangen Henrich Strabuchz huß. En haffuer han vpbudit Måns Harelßons huß annen gangen. Jtem och Jören Louwenkopz huß³ annen gangen.

Vpbiudit: Hustru <Marietz> Barbro Oluf Paelsons huß westentill förste gangen.

13 martij

ere alle for:ne huß vpbuidne tredie gangen.

Jtem fick Hans Skulte ett beuiß, att Hanns Wehussen intet skulle haffue att bestelle med the 92 skippund stange jern, som i Rostock liggie, och them tilförende tilhort haffue tilsamendes.² [18]

¹ Jfr Tb. ovan, s. 66. — ² Jfr ibid., s. 68. — ³ Ordet 'huß' är i ms. upprepat.

Thenn 19 maij

war Eschill Siffritzson hoß mich och begerde, att iagh skulle schriffue till . . .¹, att han war förlÿcht med Tomus Erßon i Lepe i Touesale sochn om en sÿster deell i thett arfuet, som fallit ehr effter framblid[n]e <h[ustru] Margrete> Per Hanßon, och haffuer thett warit h[ustru] Brÿte Henrichz i Hannula i Lemmo sochn.²

22 maij

bekom Diderich von Bocken breff å Per Dalemans huß.

27. *Scriptum est pro lille Oluf Laurensen vpa Clemet wård-schriffuere huß.*

22 maij. Hans Malens engels[man] bekom i betalning aff Hans Gammell pa h[ustru] Chirstin h[er] Andersa wegna vdj Lula s[ocken] — 750 mark.²

Vpbiudit tompter förste gången.

Hinrich Mårtenson skomachere vpbödh en tompt, liggiendes i Kåkebrinkzgrenden nest neden för Biorn Persons huß, huilchen han Cort skomachere solt haffuer for 450 marc.²

[19] Niels Larson tulschriufuere vpbodh en tompt, liggiendes vdj Jören Perßons grend nest offuen for Henrich Olffsons tompt, huilchen han i pant haffuer vdaf Per i porten för penger — 200 ş.²

Måns wachtmestere kom för retten medh sin stufson om theris gård vpå Södre malm, huilchen skulle ware nempst att löse then annen vt. Bleff affsagt, att Måns skulle beholle gardenn.²

Jtem Eschill Siffridz[son] med Tomus Erßon i Töfuesale: vide 19. eiusdem mensis.²

Jtem vplodt Erich molnere på the fattige[s] wegna Germund Jönßon [en tompt] westen till, som han köpt haffuer aff the fatiga för 400 marc, liggiendes nest neden för Germundz huß, som hann nu vdj boor.³

28 maij.

Vdj fougtenes nerware.

Kom för rette Eschell Siffridsonn medh Simon Person i Lobÿ i Toffuesale sochen, och bekende Simon Person, att han aldeles

¹ Adressatens namn ej i ms. utsatt. — ² Jfr Tb., ovan s. 70. — ³ Jfr ibid., s. 71.

war förnogder aff för:ne Eschill för then arfdeell, som honum å hans moders wegne tilkomber effter framblidne Per Hansonn, so att han vpburit haffuer aff for:ne Eschil ije marc, ij tunnor saltt och en 4 lodh scheed.

Thette wele thesse effterschrijne, Greerß Perßon och Tomus Perßon i Hackenpe vdj Toffuesale sochn, ware wettne till.¹

Jtem böd Niels Larßon vp tompften vdj Jören Perßons grend, som Per i porten tilhörer, annen gången.²

Erich Olffßon i Telie clagede an Pauel Hinrichßon och Matz [20] Henrichßon vm ett stenhuß han solt hade vnge Lasse Henrichßon, liggendes i Store Jönse grennd, for vje mark, huilche[t] köp han nu icke hålde wilde, effter thett atte icke wilde tilförende halde huad the honum loffuat hade, vten lade så många penger i rätten.³

Jtem ware h[ustru] Walborghs erffuinger för retten och begerde arffuet efter henne. Blef vpskuffuit, atte skulle hente sich wiße fulmacht vdaff alle arffuinger.

Bleff Ande[r]s Olffßon satt till kemener.

Till kyrkienes bygning.

Södre quarteret

<Hans Mou> Per Jönßon.

<Per Joenßon> Jacob Kock

Östre quarteret

<Oluf Greerßon> Lasse Eri[ch]ßon

Hans Mow.

<Jndre quarteret> Vdi westre quarteret

<Joen Joenßon> Seffridt Nielßon

<Marcus Benchtßon> Henrich Balck.

Erich Olffßon bödh vp samme huß forste gånghen, effter som dommen war honum therum affsagt.³

Knut Anderßon bleff awyßt aff trehuset, effter thett så long tidh war förlopvet och ther war stadzens bref vpå giffuit och war i tenckeboken förtecknet.³

¹ Ordningen mellan detta och nästföljande stycke är i ms. omkastad.

² Jfr Tb. ovan, s. 71. — ³ Jfr ibid., s. 74.

- [21] Jtem forwilchorede sich Pauel Hinderßon wed siitt huß forlösting, att han will ware om tilkommende pingstedagen her och besittie samme huß och winne borgerskapet.¹

1 junij.

<Frantz Smedeman hatt Hans Koningh ...>

4 junij anno 70.

Vpbiuditt: Niels Larsson en tomt, som han haffuer i pant vdaf Per i porten, i Jören Perßons grenden liggende, för 200 ƒ , tredie gången.¹

Vpbiuditt: Henrich skomachere tredie gangen en tomt, som Cortt skomachere hade köpt.¹

Vpbiuditt: Erich Olffßon i Telie sitt huß westen till 3. [sic] gång.

Vpbiudit: Per Håkenson latt vpbiude ett förfallit huß vdj fru Gunnele grend, offuerst i grenden på westre syden, huilchet kalles fru Gunneles huß och han vdaf her Niels Gyldenstjerne richzens canceler kofft haffuer, förste gången.¹

Michil Perßon i porten satte i retten 300 *mark* på thett huset Per i porten köfft hade och will byrdet igen.²

- [22] Jacob Greke vdaf Helsingefors bekende för retten, att han anno 66 sampt sin broder, som nu thesförinnen död bliffuen ehr, benemp[d] Hans Greke, haffuer offuergiffuit och vplatidt theris broder Gerdt Greche altt theris arff å ffederne och möderne vdj lost och fast, som them i Tysland i Masech i Lante Lutick tilfallit er, huilchit han ennu wilde bestå, begerendes therupå radzens certification.²

Jtem Gert Greke begerde rådzens certification, att han 66 hade altt sitt godhz och köpenschap her vdj Stocholm sålt och föröyret och intet warit till Nerffuen.²

Kom for retten Joen Nielsßon, slodz fougete her vpå Stocholm, och vpå Ko. Ma:tz wegne tiltalede Blasium Olffßon om thett huset wid Gramuncke brincken, thett M. Marten hafft hade, latendes ther lese kong Erichz donations breff vtoffuer alle the huß oc tompter

¹ Jfr Tb. ovan, s. 74. — ² Jfr ibid., s. 75.

åarad liggie. Ther till Blasius intet seie wiste, vten att han wilde intet gå med sin herre vdj rette, vten begerde vnderdanligst nagen wedergelding for sine vtgiffter.¹

Jtem komme fore retten Anders Manßon, Knud Håkenson och Per Olffßon, begärendes att wette, huilchen vdaff them skulle ware nempst till att lege Finuedt guldsmitz huß, vdj huilchet the alle hade en deell. Och bleff affsagt, att Knut Hakenßon skulle ther till ware nemst.² [23]

Bekende Hans Konung <skeppere> archelie mester pa Böse leianen, att han alldeleß war well forlycht och vdoffuer en[s] komin <om> för en summa penges om all then arffdeell bade vdj lost och fast vthen stadz och innen vdj Reffle tilfallit ehr heller her effter tilfalle kan, vdj så måtte, att om hans bröder ehre vdj liffue, skall då Frantz Smedeman then] suare til theris anpart, men ter en vtaf them heller och bade ware döde bliffne och arffuet och profitet reser sich högere en ten summa Frantz betalet haffuer, schall då halff fordelen komme a Franses deell och halff å for:ne Hans Koningz. Vffuer thenne [handel] wære kallede till wettne Michell Kemper, Hans Brugman, refflische borgere, Niels Larson, Herman Skilling vdj Stocholm.³ [24]

Gylies Sasses certification.⁴

Jtem tuå Gerdt Grekes certificationer.

Thenn 12 juni

kom Michel Person i porten och stelte för borgmesterne these effterschrifne män: Knut Olffßon i Grandbord i Helsinge sochnn, Erich schredderes bror och erffuinge effter samme Erichz dotter, att han schulle bekenne, huad deell han vpa sin deell å federnes syden bekomit haffuer och er som her effter følger:

Först en kyste, en liten gryte 6 ♁, en liten sil[ffs]ched 3 lodh, 5 stron[in]ger, en liten barnekiortil aff lössören.

Vpa husett jern j fatt, salt 16 [L]ā, maltt 2 tynner, rogh 1 tynne, miöl 1 tynne, penges 150 ♁, 1 belte om 1 ♁, 1 pung 12 ♁, 2 alner lerrefft och silffsceed vm 3 lodh. Thette wettner Lasse Marten[sson] vdj Helsingeforß.

¹ Jfr Tb., ovan s. 71 ff. — ² Jfr ibid., s. 75. — ³ Jfr ibid., s. 78. — ⁴ Jfr ibid., s. 79.

[25] Jtem fick Frantz Mårtenßon hustrunn effter for:ne Erich skredere och bekenner sich haffue laghligen soltt Michel Person en fierdepart vdj thett huset, som forbemelte Erich skreddere åtthe.

Jtem thenne Frantz seger sich att haffue bettalet Per vdj porten 72 marck, som han hade låntt Erich skreder på huset och will icke leffrere ifran sich samme Erichz handtschrif[t], ther offuer han sig beswerer.

Jtem seger han, att finsche her Oluff haffuer schrifuit vp, hureledes bleff bytt emellen for:ne Frans och Erich skredderes barn, och then schrifften haffuer Per Cemetßon.

Vpb. Vpbodh Jacob Jffuerßon 3 gang Erich Olffßons hus vdj Telie.¹

14 junij

vpkom en småsuen och bad vpå drottningens wegne, att sachen emellen h[ustru] Anne Hans Hylles och Niels Larßon måtte bliffue med thet forderligiste [afsagdt].

- [26] 1. Blasius trumetere.
 2. Om mangelschorne.
 3. < af schotter > Alle fremende må haffue theris feste² men igen.

Till minnes om wachten, att alle som huß haffue i staden må wache ouer borgen offuerst theris egin welferdt.

Then 17 junij.

Vplat Lasse Perßon, borgere vdj Gefle, Per Michelßon, borgere vdj Stocholm, en fierde part vdj ett stenuß och ligende grund vpå Kopmannegatun på sodre syden, hörnhuset vp mott Kinheste-gatun, huilchit tilforende besittet hade framblidne Hans Eschilßon, och er förbemelte Lasse Perßon tilfallit och Oluff Nielßon vdj Roswich i Angermanland, forbemelte Per Michilßons swer, som haffuer vdj samme huß 3 deler, för 800 mark.¹

[27] Michil Vigenow
 protestatur de jdiomate in primis quod se sueticum jdeoma nescire pretendit. Anno 63 der Jonas na Dansich.¹

¹ Jfr Tb., ovan s. 79. — ² Ordet delvis utplånat genom bläckplump.

Respon[sum].

Protestatur de sua libertate & besteling.

Foregiffuer vm Wittensten vnd Perno *etc.*

Jtem de sua naue, quam diripuit Johans [*sic*] Larßon anno 62.

Jtem quod non sunt amici, qui castra & munitiones civitates alteri deripiunt.

Beuiste mit sin bestelling, dateret a[nn]o 69.

Jtem Paul Saße de legatis alligauit.

R[esponsum]:

Regentes decimas cepisse & forstechitt.

Jtem.

Jtem ann[en] bestelling war ey vtgiffuin och ludde intet på te suensche.

R[esponsum]

att han hade sin bestelling anno 63 och wore icke bruchlig[it] att före sadene bestelinger hoss sich och wilde icke stå honum well ann thett ad göre nu, meden sachen emellen thenne riichen er förlicht. [28]

Jtem

begerdes borgen heller borgen bliffue, så lenge sachen ford[r]er till andet att suar[e] och vtföres her vdj richet.

Jtem R[esponsum]:

Protestatur de sua libertate & quod tanquam amicus hunc accesserit non citatus.

Jtem om scheldwordtt.

Aswald Heddingh en inschriftlich anclage inlagdt. [29]

Derup[å] necher han och seger, att han haffuer intet warit i siön, seden Ko. Ma:t kom till riichet.

Jtem.

Skipp[er]en heter Anders Smit; *jtem* han haffuer sielff sagt . . .¹

R[esponsum].

Negat firmiter & dicit Anders Smit habere iam propriam navem.

Jtem.

Quod sint in ipsius navi, qui fuerinnt in ipsius direptione?

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

Simon Sander }
Jacob Euert } Aswalds tienere

Han[s] egne båsmen, Bartolon[us] Skultus vt Brunsbergk in Prÿsen, Jorgen Grönowoldt von Danzich, Hans Herman jn Liiff-land tho Roggen, bekende, att Anders Smit und Matties Scharping, att [*sic*] godz er vttagit för myndit och i en boodh vpfördt, kan och therum intet wette, om figenen [*sic*] haffue nogen deel th[e]r aff hafft, och er dömndt till prÿs af K:e M:ts comissarien.

- [30] Frantz Jerichen om en verdrecht.
Daniell Nagell hatt daß geltt begären.
Jtem wm s[ch]eldwordt.
Jtem en schelm.
Jtem om schriffter, som försegles schole.
Pauell begærde leggie penger vdj retten, och sattes samme 100 mark vdj retten.

- [31] Lasse Anderson igen med Michil Prÿß von Luneborgk. Dilatum negotium¹.

Kom Rasmus Lodwiichson för retten och begerde, att thesse äffterschrijne schulle suerie en stellt eed, att the intet wete aff konungz Erichz och Joren Perßons egedeler:

Blasius Oloffson och hans hustru
Niels Anderson }
Per Suenson } och theris hustrur
Lille Oluf Larßon } och legefolek.
Bertill Skilling }
Per Clemetßon }

Bekende Per Suenßon, att han hade hört, att Siuard Kruse skull[e] haffue vdj pant af henne.

Jtem Oluff Larsonn hade hafft 2 compasse.¹

Vpbiudit: Annen gangen h[er] Niels Gyldenstiernes huß vdj fru Gunnele grendh.¹

Vpbiudit: Biörn Larßons huß, liggiendes i Sante Nicolaes port på norre siiden, offuenfor Jacob Jffuerßons huß.¹

¹ Jfr Tb., ovan s. 80.

Then 20 junij.

[32]

Henrich Matz[sons] successor, Per Joenßon och Lasse Joensons
tienere om the penges.¹

Sententia.

Per Joenßon schall her gå ed for sich, sin hustru och drengen,
som pengerne < war befalet att kreffie > schall vpburit haffue,
att jngen vtaf them sadane penges bekommit haffuer. Sin autem
ipsi hoc graue videtur, så lathe han Lasse Joenßon gå lagh, att han
betalet haffuer och seden vtaf samme summe ingen peng tilbaache
tagit.

Lasse Anderßon med Michil Prÿß,

Hans v. Bilefeltt.²

Bleff vpschuffuit för thett wittnesburd Hans v. Bilefelt schulle
hafue her vdj byn vtgiffuit och skall terföre sendes en stempne bref
till förbemelte Bilefeldt, att han sielf innan tre wiicher schall her
compare[re] heller och nochsamlige specificerede wettne om thett
silffuer heller guld, som han talet haffuer, huar thett soldt är heller
huem thett köfft haffuer ynnen samme tid hÿt att förskiecke vnder
noget landztingß heller borgeretz jnsegell.³

Jugeblodt v. Wildzhusen wettner, att the hade steltt honum
för hustru Karin, och hade hon sagt: Nehe, then är thet icke, vten
Michel von Lÿneborgk, en lång, mager, dów knechtt.

S. d. Turo interrogauit, ann haberet bestelling jam in Dansche, [33]
ne forte in posterum penum impetrabit.

R[esponsum]

att han will bewiise förste stund han komber vdj sitt huß vdj
Dansche och intet lengre thereffter gange och beuiise med mång,
som han schuel hört och lesit haffuer. Jtem negauit ipsi habere be-
stelning, ner han togh skippit, sed impetrasse postea et ideo primum
iuisse ad regem accepta nauj; jtem se fuisse apud regem och för-
schaffet sich förschrifft till Pruß, att thett matte nam prius [sic]
ibi non concedebatur ipsi nauem ett bone participare.

Jtem petiebatur, vt aristaretur in finem definitionis causæ.

R[esponsum].

Protestebatur denuo de sua libertate.

¹ Jfr Tb., ovan s. 81 ff. — ² Jfr ibid., s. 80 f.

³ Detta stycke är, skilt från sin rubrik, inskrivet längst ned på ms.-s. 32 och 33.

- [34] Frantz Jherichen, Tomas Kun jnlagde clagemahll.
Frantz Jherico schall late sich benöie ätt then schrift her vdj retten honum bliffuit offuerandwardet, och någre gode men tilförordnede bliffue, som om the skeldworten them förlyche, effter thett att the wåre . . . [icke] directe schelt vten conditionaliter, *nembligén* . . .¹

27 juni.

Niels Larsons confirmations breff schall inschiffues.²

- [35] Emellen Pauell Sasse och Tomus Kun om the 1000 mark, som vdj rätten satt ere.

Pauell bleff kenndt frý för yterligere tiltaal vm then saach.

Fulmacht till Dansche vm fyre lester jern ehre skickede till Hans Westerwÿch; schall Oluf Jönson annamme bettalning för 2 lester thenne gången för thenne farlige tiden schuld vpå h[ustru] Malin framplidne Per Hansons wegne, borgeres fordom vdj Stocholm wegna [*sic*].

[36]

Then 12 juli

kom för rette Henrich skomachere och vplat Kortt skomachere ena tomt westen till i Kåkebrincke grendenn för 4¹/₂ hundrat marc.³

Jtem samma dagh kom för rätta Joen Joenson och vpbödh ett huß på Biörn Larsons wegna annen gangen.³

Jtem samme dagh kom för rette Eschill Siffritson och förnöygde en Per Hansons erffuinge, benempd Anders, penger 200 þ, en *tynne* salt och en skeed om 3 lodh.³

[37]

Certification fur Henrich Ferber vm 800 marc, welcher [*sic*] ein englischer kouffman, der hir jm reich ist verstorben, ist schuldig geblebenn.³

Vulmacht vor Michil Person vm ettlighe daler, so seliger Michil Benchtson beÿ Kegelberger, in Danzich burger, zu truer handd hatt stehén lassen, ist constituiret einer bei nahmen Per Andersonn.³

Thenn 17 juli.

[38]

Vplat Oluff Knutson, fulmÿndig å Erich Olffsons wegna i Telie,

¹ Framför 'directe' står ett oläsligt ord på rasur, vilket synes böra innehålla negation. Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr Tb., ovan s. 85. — ³ Jfr ibid., s. 86.

ett stehenuß och liggende grund her i Stocholm i Store Jones grenden för 800 q enom benempd Märten Pauelson.¹

Vpbiudit: Joen Joenßon Biörn Larßons huß vdj S. Nicolaj port offuerst vpå norre syden.²

Vplaß her Niels Gyldenstierne breff, som han hade giffuit Per Hakenßon vpå fru Gunneles grend [*sic*], och loffuedes honum stadzens stadfestelse bref ther vpå.²

Lass[e] Larßon beklagedes för köpenskapen skuld; haffuer förre warit prest.³

Simon bacheres brödh bleff för rådet beuist och cemenererne befahlet att tage så myckit ifrån honum, som på hans fenster wåre, och eliest med honum handle effter theris rulle.³

Frantz Smedemans handell om the 222 q , som Blasius vnfångit haffuer aff Wäckman och sendt Suen Torießon till Surkepung.⁴ [39]

Vplott Blasius Olffßon M. Petro Aruidj ett stenuß och liggende grund, belegit på Westrelange gattun.⁴

Skipper Simen van Bremen med sine köpmen om frachten, begerer vor huar daler 8 mark och the biude 7 mark. Bleff afkend 7 mark.

Hans Loduich clagede Wehusenn an, qui contumasiter noluit comparere, och fortenskuld bleff affkandt, att Hans Wehusenn skall stelle kemenerene borgen, att han vdj morgen will ware tilstedis heller sielff så lenge bliffue borgen.⁴

20 julij.

Giorde tesse effterschiffne theris borgere edh och wunne bur-schap:⁴

Melchier Volger
Hans Wildeman
Hans Vogtt
Jacob Holtböter
Bencht Larson
Per Michelßon

Wichman Lastorp
v[nge] Erich Nielßon
v[nge] Henrich Olffßon
Oluff Oluffßon
Tomus kniffsmed
Marcus köttmangere

[40]

¹ Jfr Tb., ovan s. 86 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 87. — ³ Jfr *ibid.*, s. 88. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 89.

Per Anderßon	Staffen kottmangere
v[nge] Oluf Larßon	Blasius kottmangere
Cornelius Truitson[?] schomare. ¹	Niels Månßon kotmangere
Jacob spilare	Eskill Siffridzßon
Oluff Anderßon	v[nge] Per Anderßon
v[nge] Oluf Michilßon	Hans Kruß guldsmed
Bertill Jacobßon	Tomus Nylenninge
Oluff Mårtenßon	Anders Anderßon
v[nge] Berent Jönßon	Tomus Anderßon
Oluff Perßon	M. Hans guldsmidt.

21 julij anno 70.

Hermen Skilling	Matz Benchtßon
Henrich Ernst	Per skinnare
Jorgen Louenkop	M. Hans borske[rere]
Jost v. Hattingen	wunne borgerskap.

22 julij

[41] < hatt Hans Wildeman bekandt, daß ehr ein schiff und gutt gekofft hatt von Michil Vigenum, welches beuonen ist durch Hans von Husen den 5 no[uembris] anno 69 bey Kummegarten, darauff Hans Perßon zu Wissmer ist schipper gewesenn, welches
[41] ehr gentzlig vnd ein zinglig gemust hatt wederumb vbergelassen Jachim Helmechen v. Magdeborgh. >²

< Jtem ein certification aleine von dem schiffe, darauf Hans Holst, burger in Wissmer, skipper gesesen. >²

< Vulmacht for Else salige Hans Heidenrichz, att Hans Wildeman måtte spöre wth handle [sic] om någet arff, som hennes barn war tilfallet vdj Breslo. >³

Certificationn for Andres Manning om 19 trånfaat och någet smör, som honum vdj Dantzsche war arrestiret och han her vdj riichet kofft hade etc.⁴

[42]

Thenn 25 julij anno 70.

Thenn 25 kom för rättenn Hans repeslagere, bekende, att Claes Hanson till Arestade o[nge]ferligen 3 wiicher för S. Johannis och [sic] toogh till låhns aff borgmesteren Matz Person 400 marc, ther-

¹ I ms. står: 'sochmere'. Jfr ovan s. 89. — ² Jfr Tb., s. 83 f. (under 20 juni).

³ Jfr ibid., s. 86. — ⁴ Jfr ibid., s. 90 f.

fore han till vnderpant vtsatthe sitt huß wid Södre port, huilchit han bekende att samme huß endå quit och frÿtt och ingom pantsatt war. Seden 14 dager ther effter sende han effter Matz Perßon och fordrade honum vdj Hans repslageres gard, och¹ ther vdj Hans repslageres och Hans von Torges neherware och åhören solde Matz Person for:ne huß för iij^m marc och då i strax annameade han upå samme köp xj^c marc vdj for:ne Hans repslageres och Hans v. Torges neherware till the iij^c, som han tilförende bekommit hade. Och åther atte dager ther effter kom han igen vdi Matz Persons huß och begerde ij^c marc, the[m] han vdi Hans repslageres nerwahre då och bekom.

Samme dag kom för retten Simon Matzßon, anlagede en pige [43] Anna Mansdotter, fød i Norrebodn vdj Vma² sochnn, att hon hade honum noget affhend heller ifrån stulit 2 troier, 2 kiortler och en serck. Effter thett hon war fanisch och ner ett halfft wåp och man wiste icke mehere sådane stüicke, bleff bekent, att Simon måtte få sitt igen och pinggen [sic] til straff stå vdj en spore och arbete för sin brott på slottet.

Stod Mattz³ Perßon vp för retten och klagede vpå en af Dansche, benempd Henrich Adelffson, om nagra otilbörlig ord, som han vpå hans bach hafft hade, nembligen så att Matz Perßons hustru hade honum forst tillalet um någon bode lege och sedenn vm något salt, som hon sade sich haffue haft vdj boden, och tÿschen henne igen fraget hade, hure ett ancher togh war ther utur boden kommet, och ther til hade hon suaret, att the[t] bleff ther utur tagit igenom windzdören. Hade han schulle swaret: Das plegen deefue thun. Henrich Adolff[son] bekende wel, att han sacht hade thett [44] plege defue zu thunde, men han nechede, att han hade mehent Matz Personn ther med.⁴

Sententia.

Effter thett att samme Henrich Adelffßon benechede, att han Matz Person ther med mehent hade, att han sådane obeschedelig ord hade, och bekende för retten, att han medh Matz Perßon intet annet en erligit wiiste, therföre bleff honum affsagt, att han Matz

¹ Ordet 'och' är i ms. upprepat. — ² I ms. står Vna. Jfr Tb., ovan s. 91.

³ Namnet, som under anförda form i samma rad är överstruket, är på detta ställe förvanskad. — ⁴ Jfr Tb., ovan s. 91.

Personn then saach schulle affbidie och för then last han medh samme obeschedelig ord förbemelte Matz Perßon och hanß hustru giort hade, giffue kemmernerne 20 z såsom vdj ko[nungz] balchen förmeles i 13 c[apitlet].

Fulmacht för Antonius Krock guldsmit på sin son till att vtrette hans erende vdj *Nederlanden* och specialiter *contra* hern Bochaldt.¹

30 julij.

Certificatio fur Wehusen emott Hans Ludwich.¹

[45] Transsumpt vnd vidimus for Lucas Quickelberger pa en handschrift, som Hans Mennß haffuer vtgiffuit Peter Capun vpa 45 daler vdj Dansche till att betale 8 dager nach sycht.²

2 augusti

blef Hans Hoier muntemestere, Falchmar Frantson och Jorenn Löuenkop borgen för Hans Wehusen, att han innen 3 wicher schall wed sachens förlust compare[re] vdj Reffle och sin saach ther emott Hans Lodwich vthføre.²

Jtem bleffue vdi liche måtte Joren Beneke, Hans Suartkop och Bencht knifuesmedh Hans Lodwichz borgen.²

Jtem war Hans Lodwich för en bor[g]rett för the ordh han hade sagt vm her Jahan Axellßon och förnechte thett allt, giffuendes ifrån sich en schriff[t]lich bekenneelse.²

[46]

12 augustj.

H[ustru] Walborgh Matz Olffßons
arfuingers skiffte.

Vplat³ Seffrid Nielßon, fulmündig på samme arffuingers wegne, h[ustru] Anne Lasse Månsons huset wed Kåkebrincken på hennes och hennes sons wegne till att bruchet och behållet, och schall Augustus effter hennes död behalle husett såsom neste och rette arffuingen.²

Certification pro Andreas Maningen von wegen Bartolomeus Jagendiiffuell vmb 7^e marc.⁴

1. Produceret Wichman Lastorff, bekenner, att honum er

¹ Jfr Tb., ovan s. 92. — ² Jfr ibid., s. 93.

³ Ordet 'vplat' är i ms. upprepat: 'wegne vplet'.

⁴ Ursprungligen har stått 4^e, som ändrats till 7^e. Jfr ovan, s. 94.

witterligit, att han hade lent honum 7^e ƒ och att han her¹ intet bekomme kunne[t] betalingen, vten han loffuede honum then i Dansche.

2. Nichl[i]s² Weddrich, Anders Mennigen diener, bekenner, att [47]
han haffuer rechnet Bertilmeus samme 700 ƒ till vdj h[ustru]
Kirstin Torfast huß 20 septembris anno 69.

Jacob Larsonn klager vpå Siffridt Dauitßon, att han hade för nagre åhr [seden] giffuit³ honum nagre penger och loste igen et hus aff honum och kan icke bekomme en handtschriff vpå sådane mynt, som [han] honum [giffuit] hade.⁴

Siffrid Dauitßon bekenner, att han hafuer vpburit 20 vngersche gulden, stycket⁵ för 10 ƒ, tysche daler 50 stycken, suensch daler 30 stycken, huar daler för 6 ƒ, gamble runde ƒstycken 50 ƒ, klippinger 250 ƒ, löper penger nyehundret ƒ.⁶

Per Olfsonn om en tomt.

Beuiste Siffrid Nielßon, att ner bytet ståd effter Per Jacobßon, blef tomtten saghöre staden till, och erfuingerne bekomme ther intet emott, och then boden blef giffuen staden, effter thet att staden intet annet fick i testamente.

Grens Greelßon clager effter arff effter Clemet åkere, huilchit han [48]
tilförende vnfangit hade, och för ten schuld bleff affwiist.

Joen Joenßon vpböd Hans [sic] And[er]ßon taschemacher Biörn Larßons grend [sic] liggendes i S. Niclaes port nest offuenfore Jacob Yffuerßon för 700 ƒ kofft. Blef vpspråchet aff Jacob Yffuerßon.⁴

M. Willem clagede offuer Jöns Henrichßon.

Anklagede Joen Nielßon Tomus Biornßon vm ohörsamheet, att han rodde bathen sin koß, om hann haffuer nagen bestand heller om han skall tale honum alene till. Och giffuit ond ord bödelsknechter.

¹ Orden 'han her' äro i ms. upprepade. — ² Jfr ovan s. 154 noten. — ³ I ms. står 'gaff'. — ⁴ Jfr Tb., ovan s. 96. — ⁵ Ordet 'stycket' är i ms. upprepat (efter 10 ƒ). — ⁶ Hela denna mening är införd längst ned på ms.-s. 47 och skiljes i ms. från det föregående genom nästföljande stycke. Summan bör vara 980 mark.

Sattes Lasse kellersuens mansbott vdj retten, 300 q mest i gull.
Toxz vt igen.

Rasmus Schåning schall betale humblen, effter tÿschen haffuer
giffuit vt sin sachöre.

[49] Tomptenn schall¹ h[ustru] Anne Anderß Olffßons bekomme,
tompten på Södre malm, för tomptöre.²

Men om [sic] boden östentill hoß Jacob Teitz < bod > i
Wargzgrenden skall kennes till staden, såsom thett i arffskiffet
tilernet war till testemente. Och ther h[ustru] Cirstin Stampers
sckall ware nest till att legen, ther hon will giffue så mykit som
andre.

13 augustj anno 70.

Vpböd Matz Perßon ett trehuß vdj Gråmunkegrenden förste
gangen.³

Vpböd Henrich Balek Marcus köttmangeres huß i Urwederß
grenden på norre syden.³

Ransachedes Hinrich Hanßons och Assers huß bref.⁴

Jtem hustru Mechtele Gerd von Empden bekenner, att hon
haffuer vpburit vtaf Pauell Rodhe vpå Timen Cornelies wegne
betalningen på ij^c tusche daler heller xiiij^c q .³

[50] H[ustru] Mechtele⁵ sali[g]e Gerdz med Jan Baptiste.

Henrich Madzson för huse legen med vnge Hanß Kranck.

Först att han war betalet, ner han hade fått fem q :r; ther-
nest att han skulle stelle kemmener til fridz för thett att han pantet
sich sielf; till thett tredie, att han skulle stelle bor[g]en för sich
att vtföre thett tiufferyt han hade witet Hinrick Matßon.³

16 augustj

er Anders Maningo [sic] och Bertolomeus Scharnis komme för rette
om *nagra* skeldwordt, som bode vdj Dansich och her skeed war.
Sade sich Bertillomeus intet annet wette om Andreas en ere och
gott. Herupå fick han Maningen en certification.³

¹ Ordet 'schall' är i ms. upprepat (före bekomme).

² Jfr Tb., ovan s. 93. — ³ Jfr ibid., s. 97. — ⁴ Jfr ibid., s. 100 (under 28 aug.).

⁵ Ursprungligen torde stått 'Wendele', som genom överskrivning ändrats till Mechtele, varefter över raden tillfogats 'sali[g]e Gerdz'.

Certification för Pael Sasse om en lest jern, som han hade koftt vdaf h[ustru] Walborg Matz Olffbons arffuinge och lag vdj Dansche hoß Hendrich¹ Hottfeldt.² [51]

Jtem den sÿste julij anno 70

kom Marcus Benctßon, gaff till kenne och beuiste en schriff, att Eschill kottmangere och hans hustru Margit hade sich emellen affuetrett then annen, huilchen Gud lengst liffuet vdaff them spare tectes, huan tredie peng vdi lost och fast och allt thett the effter lagen giffue må och kunde, begerde, att thett mått[e] bliffue vdj stadzens bok förtechnet.³ Tett samme hade han och giortt vdj fiord, ner han siuch låg, i samme Marcus Benctßons, Jakop Jffuerßons, gamble Hans Kranckz, Nielß schreddere och h[er] Pers cappellansens nehrware, och nu sÿste gangen wore ther utoffuer Håken kottmangere, M. Jacob barscherere, Måns Olffbon och her Erich cappellanen.⁴

Vplått Frantz Beier Hans Gamell ett huß och tompterne vnder huset, liggiendes vdj westentill i Brede grenden, som har warit her Harill Olßons huß, nempligen all then deel, som honum och hanß hustru tilkomber ther vdj.⁴ [52]

Vpbiudit: Henrich Balck Marcus schomacheres⁵ huß annen gangen.⁴

Vpbiudit: Mattz Person ett trehuß vdj Gramunkegrenden annen gangen.⁴

Thenn dagenn anklagedes nagre borgere och the fattiges förmiindere, atte hade haftt the fatiges penger och förd pengerne hem och slagit theris drenger. Jtem att om någet hade förkommit, the[t] Gudh förbiude, doch hade well warit the fatigeß schade, te skole förskaffe the fattiges [sic] så myçkit fisch, som the penger effter hamnene köp [tillrække].⁴

Jtem war Pauell Rodhe medh Håkenn Personn her och begerde, att han seie skulle sin wisse om thett saltt, som Pauelß broder hade skicket till Norkepung, och bekende han, att Bertill

¹ I ms. står 'Fendrich'. — ² Jfr Tb., ovan s. 97.

³ I ms. står: förtenck. — ⁴ Jfr Tb., ovan s. 98.

⁵ I Tb. står (riktigare) 'kottmangeres'.

- [53] Skarnest hade thett allt samme vtaf honum vnfangit, och ther han wilde seie, att Håken thett behållit heller till sitt beste bruchet, sade han thett honum vtoffuer som ingen ährlig [man].

Jtem bleff förhandlet om Simon åkeres arff, och beuiiste sin fulmacht en, benemd¹ Matz Påuellßon, vtaf för:ne Simons fader. Thett wettne Lasse Aruidßon schriffuere vti Nýslotz lehenn, att han [var] hans sýskenebarn, ther hade fulmacht vtaf for:ne fader till att annamme samme arff.²

Begerde Hans Nielßon vdj Wesgötherland³ att rustere ett skip, som Hans Drumben hade kofft honum en deell aff för 1 700 ꝯ ortiger till att betale vdj Stocholm pingstage tid nest forliden, meden att han ingen betallning bekommit hade.²

Wýchman och Gerdt Grecher vm en handtschrifft på 3 840 [mark].

[54]

26 augustj.

Bleff Konunglige Ma:tz breff lessit for mehenige man om then hielp om öll, som H. K. Ma:t nådigist vtaff staden begärer till att vtrede på nytt någre skep till siöß.²

Klagedes [an] en reuelsck borgere, att han hade warit vdj Köpingz [sic] och ther köpt en⁴ heel hop oxer och them igen vth-mangeltt.

Kom Esbiorn Suensonn och begerde weethe, om han skall behålle Simon acheres gard för the 700 ꝯ han war skattet före.

Bleff förlicht, att <Oluff> Esbiorn skulle behålle garden etc.

28 augustj.

Vpbödh Mattz Personn tredie gängen trehuset vdj Gramunck-grenden.²

Henrich Balch vpbödh tredie gängen Marcus <slachteres> kotmangeres huß vdj Vrwederß grenden tredie gängen [sic].

[55]

Beiache[de] borgerne om ölett, som Ko. [Ma:t] war begerendes.

¹ I ms. står: 'penemd'. — ² Jfr Tb., ovan s. 99. — ³ I ms. står: 'Wesgöthergottland'.

⁴ Ursprungligen har stått 'ett', som otydligt ändrats till en.

Kom för rätte Aruidt Håkennßon och clandrede vpå ett huß wed Norre port, som Michil Matzßon tunnebindere honum afkopfft haffuer, föregiffuendes, att Jacop Teit haffuer bedra[ge]ligen giort thett breff vdj hans siuchdom, som Michil therupå haffuer.¹

5 septembris.

Vplothe Per Matßon byssekütttere, Oluff Anderßon bysse-sküttter, Pauell Joenßon i Wera sochn i Ostre bottnen, Lasse Olßon *ibidem*, Erich Perßon *ibidem*, Oluff Perßon i Telie sochn i Wagsjö Simon stadztienere ett litidt trehuß, liggendes vdj Suen Biorn[sons]² grend osten till nest neden för Suen Perßons trehuß.³

Klagede Marten wardschriffuere, att Hans Moue hade med slagh och hug dagin tilförende offuerfallit honum vpå Store töriet och callet honum en tiuff och ett [*sic*] svensk förräder; *jtem* callade Hans Mow Marten och en tiuff för rätten.

Bleff affsagt 40 þ för thet att han eltede honum fran lag och till måhl och xij *marc* oquedens ord.

Leffrerede Esbiorn Suenßon Matz Pauelßon bisseskütttere, [56]
föd ifran Nyeslotz len, betalningen for garden pa Sodre malm:

J vdtlagd skuld	_____	354 þ
J bigning	_____	80 þ
Vdj rede penger	_____	266 þ
	Summa	700 þ

och rechte han Matz Esbiorn handen och leffrerede honum garden effter then fulmacht han hade thett till att inkrefie och quittere.⁴

Kommo Grers i Rosta i Spange sokn, Per Marcußon *ibidem* för rette och clagede på Anna Jlienßdotter vdaß Nybbila i Belingz sochnn, en drawantz kona, benempd Casper v. Hanower, att hon hade <tagit> stulit them 19 fåar ifrån och hütt vpå malmen sold, sosom malmfolgen the beuiiste, hure bonderne theris fåar igen bekomme. Oloff saltschriфуare hade köfft 4 *stycken* vtaff henne, the finge bonderne igen, och flere wåre insatte vdj Per [57]

¹ Jfr Tb., ovan s. 100. — ² Läsningen oviss. Beiorn? — ³ Jfr Tb., ovan s. 101, där Erik Perssons namn saknas bland avlåtarna och husets läge ej angives. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 102.

köttmångerens bodh, jtem nagre ware hellede vdj konungz sachen. Jtem bekende malmfougten, att han offte hele sommeren igenom hade slachtet fåår och kastet bort inmaten.

8 septembris.

Kom h[ustru] Vrsule Niels guldsmedt och presenterede en handtschriff, att hon hade på samme Niels guldsmedtz wegne 300 z arbetz lon, jtem allt Niels guldsmedz fäderne inne hoß Finwed guldsmidt.

Klagede Erich Person, att sýslemannen hade callet honum en tiuff och förredere och fraget honum, huem honum hade tidt bescheed, och om konungen och fanin hade fört honum dit, då skulle the och före honum tädenn. Thett wettuede och Niels, att han hade sagt, att haffuer konungen sattig hytt, då må fanin settie tig häden, och kalle honum en gammell tiuff och förredere. Wettuede och thette Oluff Martenßon [i] wågen, att han hade sacht: Haffuer fanin och konungen beskeed tig hyt, så må och fanin före tig häden. Bleff sýslemannen insatt i gamble råstugen och stadholderne vm sachen tilhande skickett.

[58] War then skipperen till förhör, som hade Jören bokebindere jnförd och tilsagdt, att han ennu schall före honum bort igen heller och sware till then schade, som han her giordt haffuer heller göre må, och wele förtenskuлд, att han ennu schall före honum häden.

18 septembris.

Gaff för retten Rasmus Skåni[n]gz hustru honum en guldked och sonen ett belte.

Er Henrich Quant komin för rätte och skulde sin stiuffsonn Daniel Fruchtenicht, att han hade förfarit han[s] egedeler med mycken annen slem skeldword.

Bleff affsagdt emellen Rasmus Skåning [och hans hustru], att Rasmus Skåning schall behålle then tiende peningen, och allt annet huad giffuet er schall skiffes och bytes them emellen.¹

[59] <Jtem kom och same dag Gilies Sasse för rätten och tiltalede² om naget godz, som han vptagit hade och till sich annamet effter en engelsch, benemd², huilchen lagligen war dompt

¹ Jfr Tb., ovan s. 102. — ² Namnet är i ms. ej utsatt. Jfr s. 188.

och affsagdt att betale Gilies naget godz, som honum war aff en engelsch friibÿtere woldsambligen heden förd och war then andres maschop.> Vide folium 2:m subsequens.¹

22 septemb[ris].

Joen Nielßon. Borgmestere.

Kom för rette Erich Henrichßon, gaff tilkenne, att sett huß horde quit och frÿtt Lasse Erichßon till, vplatendes thett honum och bekenndes, att thett war kofft med Lasse Erichßons och ingens anners penga, wed sin edh.²

Same dag gaff samme Erich Henricson sin hustru för retten huar tredie peng vten allt byte, och honn honum igen huar tiende pengh, om han henne offuerleffde.²

Same dag anlagede richzens profoß Selbek Peter Springintfeltt, mestermannen her vdj Stocholm, för ett manslag han hade her begangit vpå en gammel hinchsteridere, benempd Bencht Anderßon, wed huilchen fersk gerning han strax grippen bleff, och war bewisligit, att han sådant vten nöd och trång giort hade, therföre lagen liff för lyff affseie. Men effter thett att han förre hade warit til galge och gren dompdt för tiufferi, bleff han rettett effter same dom och samme dag vphengd.³ [60]

Samme dag kom Hans Foigt för rette och anlagede 2 små drenger, benempde Michil Philpusßon och Niels Perßon, huilche stulit hade vtur samme Hans Foiigtz bodh en stor summe guld och peninger. Stod och Michil Philpusons moder, benempd h[ustru] Mariet Philpus Kokz och bekende sich en gang haffue bekomit aff samme penger 16 fyre marchz klippinger och en nagen stycke guld och ringer. Modren, som nuttidt, gompd och doltt hade och eliest alle sine dager warit för tiufnat skuld, bleff så godh achtet som the som ståle och ter till tiuffz rett dompd. Och haffuer hon för rette bekennt, att hennes son war 16 ahre och på thett 17 gammell. Therföre bleff han och till galgen domd. Jtem then Niels Perßon war liten och vng till sådane rett; terföre bleff han wiister af staden och slagin wed stupen med så skell: komber han her igen, schall han miste liffuett.³ [61]

¹ Härmed avses ms.-s. 62 (se nedan s. 188).

² Jfr Tb., ovan s. 102. — ³ Jfr ibid., s. 103.

23 septembris.

H[er] Jahan Axelßon, h[er] Erich Abrahamßon. Borgmestere.¹

Kom Frantz Smedeman och anlagde Hans trummetere, att han wilde öfuerfalle honum med hug, för thett att han mante honum nagra penger. Bleff vpskuffit.¹

- [62] Samme dag kom för rätte Lasse Nielson, beclagendes sich, att then tomt, som borgmestere och råd h[er] hade loffuet honum till att byggie, blef honum forment af Anders Olffßon och h[ustru] Kirstin Per Japsons, huilche om natte tid haffue bygt samme tomt, föregiffuendes, att thett er theris rätte arf.

Herum blef besluttet, att tomtten skulle ware vnder staden och Lasse Nielßon schall behållen och giffue ther af tomtöre, till teß hustru Kirstin Per Japsons kan beuise sett arf retteligen terudinnen.²

18 septemb[ris].

- [63] Bleff emellen Gillies Sasse, klagende, och en engelsch man, benemd Hans Bisbu, suarende, afsagdt, att effter thett att Busby effter Willem Burmantz dödh hade till sich tagit vtur hans bodh hans effterleffde godz och sich thett tilmetet, v[er]d huilchet godz Gilies Sasse tilförende inwüst war, therfore schulle samme Busby sküllig ware till att betale alt thett Willem Burman war Gilies Sasse schullig, nembligen 2186 ƒ ortiger, huilchen dom tilförende sa afsagdt war emellen for:ne Gilies och framblidne Willem Burman her vpå råstugen then 20 februarij i samme år v[er]d welborne herrers h[er] Ture Bielches och her Jahan Axelsons nehrware och v[er]d stadzens boch beschrifuit befans, och hade Willem Burman vpå for:ne summa allerede betalet 12 stycken nye engelätter, stycket till 24 ƒ , 7 kroner, stycket 16 ƒ , 4 ducater, stycket 30 ƒ , gör tilhope 520 ƒ . Szå rester en Gilies Sasse vpå Willem Burmanß wegne 1666 ƒ ortiger vtaff Hans Bisbue etc.²

[64]

9. octob[ris].

Per beltare war medh några scheldord i walschriffuere stufuen med Jönß kniffuesmed. Bleff neeket.³

¹ Jfr Tb., ovan s. 103. — ² Jfr ibid., s. 104. — ³ Jfr ibid., s. 107.

Fick Erich molnare 3^c mark till the fatige för en pant, som hade standit på råstugen, af h[ustru] Elin Tonnonis perlestickeres effterleffuerske.¹

Klagede Philpus Personn på en vng kar, benempd Heise Wegesack vtaff Dansche, att han hade köpslagit med bönder saltt tunne taals; jtem att han hade hengt för ten skuld tu laß för hans bodhe, the han hade sönderslagit; jtem att han wilde nu förrese och korte honum 2 tunnor salt vdj bodelöhn, the Philpus sin [sic] hossebonde sedenn betalet haffuer.

Jtem wetnede Matz Person, att han hade soltt en finne j tunne saltt.

Bleff för brotten beuist till kemmenehren, och om saltet skulle schrifues till Wegesagdt [sic] hosbonde; om han wilde då neheket, schall Philpus gå lag för samme betalning.¹

Vplott Henrich Balck fulmündig vpå Eskell kottmångerer [65] arffuingers wegne samme Esckillz hustru ett stenhuß, liggendes vdj Gramuncke grend.¹

Jnseratur förlichningen emellen henne och samme Eschillz arffuinger.²

Bleff Clemet wårdschriffuere federne arffuet ifrån sagt och mödernet tilsagt, effter thet att mödernet war ett led nembre.¹

Staffenn Larßon bysseskutte bleff tiltalet vtaf sine hustrus arffuinger om sitt arffgodz, och sadhe the, att han hade vdj sitt ytterste bekent, att han hade 700 þ penges.

Bleff åther ancklaget Henrich Quant, att han wilde icke comparare så offte ganger honum tilsagdt wart.

Jtem citeredes Per Olsson till suars till the andre arffuinger.

Bleff Oluff Anderson affsagt 40 þ, för att han gjorde sich [66] malsegende vdj en anners sach; jtem vdj samme tidt för att han offuerfall Hans Gammels [sic] för en sittende rett med enn hop onitte ord och sade, att han <hade> honum scheer oförrätte [sic]; och 40 þ.

¹ Jfr Tb., ovan s. 107. — ² Jfr ibid., s. 104 f.

Sama dagh och tidh steg och vp <ifran retten> welförständig Matz Person borgermester och kom sampt med enom, benempd Jurgen Rost ifrån Dansich, för retten. Både bekende och tilkenne gåffue, atte haffde rechnet och clargiör en regenschap effter framblidne salige Bencht Hanßon, lydendes vpå 2 handschriffter, som samme Bencht Hansonn vdj Franckriiche lent hade, then ene vm 22 croner, thenn andre vm 47 croner belingendes, szå att huad then regenschap och betalning kunde anlange, skulle slett en offuertalet saach ware, sosom och nu både benempde handtschriffter aldeles [67] fulkombligen wåre betalte, menn the 50 croner, them Bencht Hanßon vdj sin dödzstund och altide eliest tilförende hade nekett sich haffue vnfångit och bekommit, bliffuer så nu såsom till forende vdj Dansche anno 60 therum handlet och besluttit, huilchet then ene handtschriften vdwiser, standendes vdj sitt werde. Doch haffuer Matz Person warit offuerbödig, att om sådane 50 crone kan Bencht Hanßons eigen handschriff och beuiß förebringes, schole the well betalte bliffue.¹

Jtem ere kombne för retten Matz Mårtenson vdj Gislabole och Michil Marcusson i Embo i Perno sochn i Nýland och bekendt, atte vdj godhe mens Marcus Benchtßons, Jacob Jffuerßons och Hendrich Balchz neruare och Haken köttmangeres haffue v[p]-byrit ett fullt arf både vdj löst och fast af hustrv Margret, salige Eschell kottmangeres effterleffuersche, effter samme Eschill war neste skýlman, rede penger 600 þ ortiger, 2 selfscheder, 2 [n]ye grýter, en blå klådes iacke, en semsk tröie, en rödh vllenschiorta, en [68] suart kappe, och effter thett the hade giffuit huar annen then tredie pengen effter lagen, ware the her med aldeleß tilfridz och wel förnögde, och skulle Michill Marchusson tilfridz stelle sine bytes laga, som nu sin deel icke fått haffue, nembligen the 3 sýschene, som quar bleffue vdj Nýland, och the andre 3 syschenen, som i Stocholm ere heller komme, schole haffue allerede sin deel vdj Stocholm; huarföre gjorde the för:ne h[ustru] Margiet quitte för allt widere efftertaall.²

14 octobris.

Hans Michelsonn schafferen bleff quitteret for sine hustrus erfvinger för allt widere efftertaall, och er hennes erfvinger tesse

¹ Jfr Tb., ovan s. 108. — ² Jfr ibid., s. 104 f.

effterschiffne: Oluf MichelBon i Birchale sochnn vdj Messubÿ och Siffridt Larsonn på Norre malm, och haffue the bekommit:¹ [69]

rede penger	_____	300 q
testement til staden	_____	20 q
salt	_____	1 tunne
miöll	_____	2 tunner.

Jtem er thette bytt vdj tesses menß nehrware: Ture Personn till Pepott, Siffridt Nielson, Henrich Balck, Joen JoenBon och Michil OlffBon, Siffred MarchuBon archl[i]emester.

16 octobris.

Klagede Marten wordschri fuere vtöffuer Niels AnderBon, att han schall haffue honum vpå torget skeldtt.

Vpbiudit: Matz Personn ena bara tompst, liggendes westen [till] i Germundz grend.¹

Bleff tilsagt tunnebinderne, atte schulle lathe then vnge tunnebinderen Marten Matz[son] i embet[et], och att ingen schulle göre honum forfangh, till teß man vdaf alle stÿkker hade nagen rede giort, som besichtiges schall.

Kom för rätte Frantz Beiers hustru och tiltalde Jons HenrichBon, att framblidne Måns HarilBonn hade naget tagit, halffsette hundrede marck, till sich, som henne tilkom vdj hennes barndom, och loffuet therutaf jnteresse. Nu hon sådant igen kreffuer, wil han intett meher igen giffue en som han vndfangit hade nu gangbart mynte, marck for marck. Ko[nung] Gostaffz mynt haffuer hann vnfangit.¹ [70]

Blef bekent, att han skulle giffue 5 q till ocker, och gaff han henne 50 q ter till.²

Klagede Daniel, att Henrich Quant hade honum vdj hans franware scheldit och seger ennu sich sadane wele bestå, och lichewell will han intet nu comparere, endoch han therum offte er beskicket.³

¹ Jfr Tb., ovan s. 108. — ² Det sista stycket är inskrivet längst ned på ms.-sidan. — ³ Jfr Tb., ovan s. 109.

- [71] 1. Lessit hennes dotter i synn.
 2. Att hon hade sent *nagre* offlete till pigennes fader och moder cum reliquis circumstantij[s], quod *pater* disierit. Pigen att i *försten* 2 och 8 dage thereffter 2 och bleff seden strax dödh, och formenes förtenschuld, att sådane offlete ware vpå sadane werck vtskickett.

Fadren wiste vm the[n] förste sachenn intet *vten* vm offleten war honum bewist.

M. Pers *propositiones* emot quinnen:

1. om leszningen.
2. om sacrementer.
3. att hon kunde forwendes siuchdommerne ifrån ehn och til then annen, quod factum est *parentum* vtrarumque *filiabus*.

- [72] Petit se *juramento* purgari.

Klagede och enn bÿsseskÿtte, benemd Anders skomachere, vdoffuer samme quinne, att hon hade skeldt hans hustru för en troll kone.

Om skere torsdag hade samme bÿsseskÿtteres hustru schrifuit en ring effter samme barns fader, en omseles och en retselis, och lagdt mit vdj.

Bencht Speseß wittnesbyrd.

Stelte Anders schomachere Birieß bÿsseskÿtte borgen för sin *hustrv* Ingeborgh,

först sich sielff	}	bÿsseskÿtttere.
Bencht Speeß		
Måns Perßon		

Vplodht Matz Personn h[ustru] Karin Marcus köttma[n]geres ett trehuß vdj Gråmunckegrend på norre syden.¹

Vplott h[ustru] Karin Marcus kottmangeres Jönß Larßon bÿsseskÿtttere ett trehuß, belegit westen till i Vrueders grenden på norre syden nest neden för Oluf, för j^m marc och j kong Erich[z] gulden.¹⁻²

- [73] Hans Gammell med Jönß Henrichßon bleffue aldeles förlicht effter gamble förlichningen, och vplett Jöns Henrichßon Hanß

¹ Jfr Tb., ovan s. 109. — ² I ms. står 'guldug'.

Gamell sin hustruß halfdell vdj Harell Olffbons huß och then tompften ther nest nedenför huset, som hans hustru komber till.¹

18 octobris

presenterede Dirich Teißen, borgere vdj Dansich, sinn fulmacht till att tage Niels Raualson barns arf effter Knut Raffuelsonn etc.

Jtem betalde Hans <Leehusen> Wilman effter Peter² Rust en 2 skippund lynn.¹

21 octobris.

Om <Lille> Per Niels om lille Bruniels huß.

Jtem haffuer Dirich Teißen bekomit effter Knut Raulson 7 skippund stangee[i]sen, 12½ lodh selff.¹

25 octobris.

[74]

Bernt Jönson clagede vpo Bertolomeus Scharnest vm 2 sek[e]r humbla, som honum förskickede wåre ifrån Dansich. Bertolomeus seger sich haffue vpschippeden på broenn, och då han haffuer icke honum anammet, ehr icke han skuld.

Jtem han seger <icke>, att han <icke> haffuer wist honum seken.

Niels Anderßon och Bernt seger atte . . .³

Pauell Rodhe vnd Berttlom[e]jus erstlichen vmb den contract.

Staffen Dan, Seffrin Powll fur ett vruerck 400^c ♀ — 700^c ♀. [75]
Valchener hatt em 400 ♀ gegeben. Je wen macht meher bekommen kunde stenß [?] soltt ich em den thun.

Steffen drenget an die jniurien, so der koniginnen alß einer waltsamligen vbergeredet hatt, unnd sagt, daß ehr alß kein erlicher gethan hatt.

Seffrin leuchnet, daß jhm vmbewust, daß ehr meher dan 400 ♀ hat entfangen, vnd will darauf sein eidh thun.

¹ Jfr Tb., ovan s. 110.

² Läsningen oviss. Dock torde det ej stå Hans såsom i Tb. (s. 110).

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

Han skufuer sachen till Henrich Falchener att skall haffue sagdt, att drottningen icke will giffue meher en 400 q och icke heller welet giffue segerwerket ifrån sich.

Jtem clager Staffen, att Pauell hade sagdt, att han wore alle-
tidt så godh som dråtningen och kunde seie så sanndt som Hen-
nes Ma:tt.

- [76] Daß bezeuchet Jurgen Selbeck, daß er kundte så war rette
alß die kunde hatt er gegen Steffen Dan geredet. Ist vber iij da-
gen nicht gescheen.

Her Hogenscheld och Christer Larßon.¹

Att altenstund thett [*sic*] andre pantebreffuer ehre loste,
begerer h[er] Hogenskild hans beuß vpå hans börd.

The skulle stangfelles iorden.

Begerer, att han beuiser sin rett heller burd vdj thenn deell
hann sich förnehener att haffue vdj alle the godz.

Bleff woldgiffuit vtaff beggie parterne.

Bespört honum om widere bewiß.

- [77] Att ner han haffuer fatt the 2 lester, schall han intet befate
sich med godzen, och huad som om sedh och annet belanger vt-
öffuer then förlichningen, må han förliche sich medh h[er] Hogen-
skeld.

Sententia

emellen Seffrin Paal och Staffen Dan
på drottningens wegne.

Han haffuer honum offuerandtuardet vnd gesagdt, daß ihm
nicht bewust war, daß der seger dýrer verkaufft. Skall ghå laghen,
som han bödh sielff till, och stelle borgen till all sachzens end-
schap.

Ohm her Hanses husz och camereschriffuerens fensterum.

Vplatt Michill Nielsonn Håkenn på ladegarden ett huß med
korswerck, liggendes i emellen Per Joenßon och Niels schriffuere,
och hade han på tompften Ko. Ma:tz breff och gaff staden til hielp
j^c q .²

- [78] Jtem vplodz Hanß lacheie ett huß i Vrweder grenden.³

¹ Jfr Tb., ovan s. 111—115. — ² Jfr ibid., s. 110 f. — ³ Jfr ibid., s. 115 f.

27 octobris.

Jnlade Hans Wildeman 120 q i retten, som *hustrv* Kirstin Torfastz skulle vpå Dirich Rostz wegne haffue, och han hade sagdt godh före, med sådane besched, att om Dirich Rost hade ther emott inge insager, skulle hustru Kirstin them bekomme. Same penger blefue *hustrv* Kirstin samme dag med sadane besched leffrerede, att om therum komme her effter sådane clander, skulle honn leffrere them igen i rätten. Thervpå honn them annammede.¹

30 octobris.

Vpbiudit: Hans Gamell en tomt westen till vdj Schomacher Haken grend förste gangen.²

Vpbiudit: Matt[z] Perßon en tomt westen till annen gangen.²

Besatedes nagra penger hoß Henrich Arentz på Bertill Schar- [79]
n[est]s wegne, till teß Danzeuill komme hem.

Klagede en tÿsch köpsuenn på Eggert Tÿsch om ett faatt win, som han hade soltt honum och war sendt tilbache igenn, huilchit for:ne Eggertz sonn schall köpt haffue vtaff honum och honum therupa giffuit ehen handtschrifft.

Om kottmangerne, som trette om boden.

Lasse Gregersons wittnesbyrd om tomp^{ten}, som Michill clanderer om för Månß Jönsßon.

Erich Nielson clagede om winet, som Seffrin Pall hade vnfangit vtur en kellere och honum war tilschrifft.

Klagede Henrich Senep vtoffuer Willem de Wÿk om ett *stykke* klede, som Bertill Scharnest hade vtaf hans godz honum solt, och kan icke nu vtaf honum bekomme betalningen.

Matz skreder befragede om festningen er consumatum matri- [80]
monium och haffuer budit sich till rette.

Blef Jacob kottmangere afsagdt ifrå kottmangere embetedt, för thett att han driffuer köpshandel och er en [*sic*] Lub[eke] barnn.

¹ Jfr Tb., ovan s. 116. — ² Jfr ibid., s. 117.

Giorde mestermannen Niels Person sin edh.

Thenn sýste octobris

giorde Radloff Loe sin edhe sielff sexte, att thett godz, som i Calmere för honum war rusteret, war icke fiendegodz heller i then acht och mehning, att thett skulle Sueriges fiender bliffue tillförtt.

Wåre hans edzmen:

Henrich Seneff v. Hamborg

Berent Rodhe v. Münster

Marcus Hansman v. Stetin

Hemming Hoffuell v. Stetin

Jeronimus Steffenßon v. Bremen.¹

[81] Sende h[er] Hogenscheld Matz³ Perßon betalning för rummet ostentill 300 q .

4 nouembris

talade⁴ Suen wintappere till om sin broder, huilchen honum vdj sin dodzstund haffuer schuld for:ne Suen för sin dödh för nagra yxhamberß hug.

Daniell Fruchtenicht vm sin saach emellen Henrich Qwant och honum.

1. om skeldord	} till mindes. ¹
2. huad honum rester	
3. interesse heller halfue hÿßhÿren	

Michill Olffßon om tompenn i Brundzgrendenn med Manß Jönßon bleff woldgiffuin på badhe sÿdher. Dilata.

Finwid guldsmedz arfuinger bekende, att the wåre förlichte.²

Item skulle setties vdj rätten 500 marc till Niels guldsmedz effterleffuersche.

[82] Per Olsßon schall behalle huset vpå Suartmunkegatun och hustrunes arfuinger huset vedh Södre porten.

Item gaffue the tompeten på Kindhestegatun staden och the fatige vpå badha parter effter Finuetz dodh.

¹ Jfr Tb., ovan s. 117. — ² Jfr ibid., s. 117 ff. — ³ Ordet 'Matz' är i ms. upprepat. — ⁴ Tomrum är i ms. lämnat för kändans namn.

Woldmar Wiichman med en skreddere om tiufferÿ < och > om ett belte och en kiortill *etc.*

Hans suerdsliperes erffuinge, Hans Suartkop.

6 nouembris.

Vpbödh Hans Gammell tompten westen till [i] Schofadz Håkenß grendh annen gangen.¹

Bödh Matz Perßon vp en tompt westentill 3 gangen.¹

Mariet Per Mårtenßons på Norre malms wettnesbyrd om thenn, som tydelag skulle haffue bedriffuit.

13 no[uembris].

[83]

Vplott Matz Perßon then tompten westen till på norre syden i Moise grend nest ofuen Tomus Biorsons biigning² Erich dragere och Bencht Larßon för 400 q .³

Kom för retten Anderß kottmangere och clagede vpå en köttmångere dreng, som haffuer offuerfallit honum och slagit honum i sin bodh med en yxehammer.

Kom Oluf Grerßon och Tomus Anderson och gåfue tilkenne vm theris bygni[n]g i grenden wedh Kopmannegatun, hureledes att huartere ther vdj bygt haffuer.⁴

Staffen Dan taledo till Blasius vm naget godz, som effter Tomus Fastenou bleff giffuit the fatige.

Blasius Olffßon neker seg nachet haffue annammet vtaff samme godz icke heller warit therudoffuer, ner thett bleff giffuit, ty han war intet då her i byn vten vtur staden well 5 [weker?].⁵

Bleff vpskuffuit till widere ransachning.

[84]

Om en gulkedie och gulkorß att [*sic*] Cornelius hade köfft. Jtem korset skulle hore honum till och kedie[n] kendes Anders Seffridzson till.

Wilde Anders haffue sagdt, att korset skulle haffue bliffuit vdj råstugen.

¹ Jfr Tb., ovan s. 119. — ² Orden 'på norre . . . biigning' äro i ms. införda i marginalen med annat bläck. — ³ Jfr Tb., ovan s. 121 (under 16 nov.). — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 120 f. — ⁵ I ms. står ett förkortningstecken närmast likt det för mark brukliga eller q .

Lade Eschill Finne vp 8 marc vdj vpspruck för lille Oluff Larßons huß.

Lasse Erson bekende med the gode men, som vpå bytet ware, att Clemet wordschriфуeres hustru hade budjt honum fo[r] then delen honum tilkomber i huset 260 ş.

Matz Volkefenger om en handtschrefftt.

Jtem vpbödh Hans Gammell tompften westentill tredie gangen.

[85]

15 nouemb[ris].

War handlet med borgere om thett atte wilde tage drawanterne till kost [för] 16 ş om måneden etc.

17 no[uembris].

Vplot Hans Gammell Tomas skepschriфуere en tompft westentill [i] Schomacher Håkens [grend].¹

Daniell Fruchtenigtt begerde att settie tutusent ş vdj retten för Henrich Quantz fierdepart vdj huset; först therutaf tagit begrafningzpenger — 100 ş.

En ehr ther vtaff tagit penger — 110 ş.

Therföre inlagdt igen tusche daler — 6 st., rosennobler 3 st., engelott[er] — 3; en kong Erichz gulden, en lilie gulden, huilche för for:ne j^ex ş warde igen löste vtaf M. Peter barberere.¹

[86]

Vpsade Niels schreddere vp [sic] sitt burgerschap.

Siffridt målere, wachtmestere, tiltale[de] Rasmus <Schaning> Jute vm ett huß, belegit westen till i Lasse Månßons grend.

Knut lacheie	} och hans hustru [sic]
Michill Simenßon	
Per dödegraffuere	
Oluf Anderson	

klagede alle vtöffuer offuerwald, som them vtaf Per Erichßon stureman henndt wardtt.

Jtem hustrv Kirstin Stame Per Jacobßons om the tingst hon skall haffue för erfuingerne vndendoltt.

¹ Jfr Tb., ovan s. 123.

Jtem elagede Esbiorn Hoken β on om nagra skeldordt Matz Lar β on hade bruchet vpå honum vm naget saltt. Haffuer samme Matz Lar β on sadane ord neket och bekent, att han icke weet med honum [annet än] ehre och gott *etc.* Och förlichtes.

Bekendes <Lass> schrifuere sich intet anne[t] wete en ehre och godt¹ med them han vptechnet hade.

Niels schriffuere om S. Brite tomt och åwerchen.

[87]

Tomus skreddere om renten på 200 q .

Then 25

bleffue tesse antagne vdj dragere embettet: Erich Matz β on, Knut Erich β on, Jacob Mårten β on, Örian Andersonn.

Tenn 27 nouemb[ris]

anno 70.

Hustrv Karin om Sacharias tingst hoß bonnden i Duffue-nä β .²

Mårten Olff β on medh Hans Gammell om tomtenn westen-till. Bleff vpskuffuit, till h[ustru] Karin kommer sielf.

Hans Gammell och Wildeman om the penger klensmeden fick vdj Kalmare. Blef vpschuffuit.

Lille Jön β medh en tysk om ij toppe socker. Finge förso-ni[n]gzmen.

Tomus Biornson klagede vdoffuer Jon β Anderson, att han hade kalledtt honum vdj winkelleren en tiuff.

Bleff igen vptagit, att thett war vtaf ett hastigit modh skeedt och att Jöns icke annet wiste med Tomus en ehre och gott.²

Anno 70

[88]

then 29 nouemb[ris]

såthe Erich Håkennsonn, Erich Matz β on.

¹ Orden 'en ehre och gott' äro i ms. upprepade i meningens slut.

² Jfr Tb., ovan s. 123.

Erich Nielsonn och hanß *hustrv* gåffue huar annen then tredie pengē vdj lost och fast för uthen alltt arff innen stadz och vtenn.¹

Tesligest gaff och samme dag Jacob Kock och hans hustru huarannen then tredie pengē föruten allt arff och en malm gård till att niute och behålle effter huar anners dödh, och ther samme malmgård schall selies, schall han neste frender hembiudes.²

Dem speher rehnner med Jurgen Feltskouw.

Hans Turow, vpskouffuit.

Castenn Rose vm eine handtschrifft von Hans Buttman von wegen ij^c tysche daler. Bleff vpskuffet.

[89]

2 decemb[ris].

Erich Håkenßon.

Om olaga bygning clagede Oluff Knutsonn.

1. Om paß.
2. Om geltt.
3. Gefangen.
4. Von den 2 gesellen.
5. Alle satte sich till werns.

Tomus Bloieners clageschrifft emott Henrich Warderman.
Daniel Fruchtenicht medh sin syster.

Jtem Hans Krauell clager effter 31 floriner 10 styffuer effter Simon schriffuere.¹

Clagedes Christoffer Olfson an, att han intet wilde göre staden heller ko[nungen] till godhe.

Casten Rose med Wichman Lastorp.

¹ Jfr Tb., ovan s. 123. — ² Jfr *ibid.*, s. 121 f.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1572—1575

I.

KONCEPT

STOCKHOLM STATE UNIVERSITY

1911

STOCKHOLM STATE UNIVERSITY

[1572]¹

... Niels Greherson vnder gode mens jnsegle giffuit hade, så lydendes:

Bekennes jagh Niels Gregelsom [*sic*] och medh thette mit opne breff för mich och mine effterkommende gör wetterligh och fulkomligen tilstår, att iagh medh godh wilie, beradde modh och mine wengers och neste frenders ja och samptykke haffuer öffuerehens warit medh min stiuomodher, hustru Margrethe Hans Olffsons om mit rätte fäderne, så att iagh haffuer bekommit vdj löst och fast fyrehundrade *mark*, huilche iagh redeligh och till fulle nöye vpburit haffuer, så att iag aldeles om samme gode och wisse förlichningh well förnögdh ähr. Therföre gör iagh for:ne *hustrv* Margrete quit och frÿ för mich och mine effterkommende erffuinger, bade för födde och ofödde, om for:ne arff, så att huar så hende (thett Gudh förbiudhe), att någre wore, the ther wille göre her vpå nagen förirringh, schall thett förwisse ogilt ware. Och teß till wisse och större förwaringh beder jagh erlighe mäns sampt och mit signetter her vnder, som er Bencht Vtenbÿ och Anders Erichsson, borgere i Stocholm, samedstedz then 24 no[uembris] anno 68.

¹ Närmast efter följande sidor, omfattande tänkeboksfragment från juni och juli månader av sannolikt år 1572, äro hämtade från två lösa blad, vilka härnedan åtskilts genom transsumeringstecken.

19 junij

haffue tesse *effterschrijfne* draghere Anders Personn, Michil Olffson och Matz Jönßon ifrån sich leffreret 100 *mark* vdj mansboott for enn båsmann, benempd Lasse Tomaszon, huilchen sich hade druckin vpå samme dragere förfört och fick vtaff them någre tor hug, så att han seden effter nagen tid bleff dödh; huilchen boot vppar och annammade en knecht, benempd Knut Benchtson på sin hustrus wegne, benempd Mariet Tomasdotter, thens broderß then slagne schulle ware. Therföre quitterede samme Knudt Benchtson for:ne dragere för allt widere effterthall vm malsegenderetten om samme manslagh.

Jtem ware Augustinus Henricksonn, Erich Japsonn áchare, Erich Martensonn och Eskill Jacobson semschmachere på Sodermalm wettne och bekende medh theris lifliche edh, att anno 1565 hade Tomas Larsonn semschemachere och hans hustru giffuit huart annet effter theris enpartens dödh then tredie pengen vtaff allt thett tehe atte vdj lost och fast, intet vndentagendes vtaff allt thet the medh lagin giffue kunde och mätte.¹

24 julij

vdj wårdskriffuere stugen.

Matz Perßon b[orgmestere], Michel Olßon, Jöns Hinrichßon, Tileman Abraham.

Hans Wehus och hans syster
och swåger.

Kom för rätten wår medborgere Hans Wehus och gaf tilkänne, att efther thet hans broder Corth Wehus bårdschärere war anno 71 vdj Brämen dödeligh afgangen, therföre öffuergaf och vplotth förnempde Hans Wehus både för sigh och sin ächte make, hustru Margrete, sin syster hustru Else och hennes man Hans Scharnebeck, som för rätten med tilstedz war, förnempde Corth Wehuses eftherlathne ägedeler vdj löst och fast, sýnnerligen en sölfdartt, en wärie medh sölf beslagen och ett hundrede gýllen, som samme Corth Wehus hade betalt på ett hus och giffuit sin hustru Juttken

¹ Marginalanteckning: Inseratur in idem annuale 1571 11 octob.

Kloppenbergers, jtem hans böker, cläder och huadh han mere efther sigh lefdt haffuer och för:ne Hans Wehus medh rätte bör, doch *med* sådane beskedh och förordh, att för:ne hans syster och hennes man Hans Scharnebeck och theris *erffuinger* vdaf samme Hans Wehus eller för*nempde* hans hustru och theris *eftherkommende* här inthet mere arfligen eller elliest skulle haffue till att fordre eller kräff*uie*, vthen härmedh aldellis aflagde och platt åthskilde ware och bliffue skulle. Och gaf för:ne Hans Wehus sÿn syster och hennes man fulmacht vdj så måtte framlidne Corth Wehuses *eftherlathne* ägedeler till att kräff*uie*, annamme och till ewerdeligh ägendom till att niuthe och behålle för sigh och sine *erffuinger etc.*

Hans Bertilßon.

Samme dagh¹ blef gamble Bartholmeus schrädde eftherlatidt, att *thette* *eftherschriffne* bref motte schriffues vdj tänckeboken, och war samme bref in originalj tilstedz, lydendes ordh från ordh såsom här efther följer:

Wÿ Johan then tridie *med* Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes *etc.* konungh, giöre witterligit, att wÿ af gunst och nåde, så² och på *thet* thenne wår troo tienere och lyfskräddere Hans Bertilßon sigh thes flÿtigere vdj samme skrädde ämbete såsom och elliest till wårtt och Swerigis rÿkis gagn och bädzte schall bruke och befinne lathe, haffue vndt och eftherlatidt, som wÿ och nu *med* *thette* wårt kong:e öpne breff vnne och eftherlathe honom ett wårtt steenus, liggendes vdj wår stadh Stockholm på Smidie gaten emillen Simon klensmedz och Nilz skinneres hus och håller vdj lengden 22 alner, brädden 17 alner, huilkett wårderet är för 1800 ƒ *ortiger*, och skall han betale oß samme summe *med* sitt handwerck och ämbethe. Och skall han och hans rätte *eftherkommende* *erffuinger* samme steenus obehindredt niuthe och behålle till ewerdeligh äge. Doch skall han *thet* bygge och förbättre, efther som han bädzt kan haffue rådth till, förbiudendes förthenskuldh wåre befalningz män, thesliges borgmestere och rådth vdj Stockholm och alle andre, som för wåre skuldh wile och skole giöre och låthe, att giöre förbemälte Hans Bertilßon och hans rätte *eftherkommende* *erffuinger* häremoth någett hinder eller förfångh. Giffuitt

¹ 'Samme dag' syftar sannolikt på någon tid före 24 juli.

² Ordet 'så' är i ms. upprepat.

på wårtt kong:re slott Stockholm then 26 dagh julij anno Christj
etc. 1571.

R[egiæ] M[ajestatis] B[ecret]

[1] 13 octobris
såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon etc.

1 Lenert Bröker

contra

Hans Wehuß, begerde swar aff honom. Ther emot protesterde
förnempde Wehus aff skade, försumelse och interesse, och att han
will saken före vth med honom.

Sententia

att the skole sättie borgen opå både syder.

2 Hans Wehus opå Johan Berendes wegne

contra

hustru Anna Hillens vm 15 schippund osmundz järn och 50 schip-
pund stångeiärn, och bleff copyën vdaff förnempde hustrv Annes
vtgiffne handskrifft läsen.

Bleff prorogeret till en annen rådshuffue dagh. En citation
till Jacob Hille bleff Anders Larßon efftherlatidt.

3 Hinrich Jeßon begärde ende på sin sak och att hans borgens-
män måtte bliffue frjede etc.

Bleff prorogeret till Anders Sigfridßons ankumpst.

Hans Jempson <be> schotte begärde, att han <icke>
måtte bliffue åthskildh med sin hustru, framlidne Philpus gulsmedz
efftherleffuerske. Och bekende förnempde Hans Jemßon, att han
inthe hade klaget på förnempde hustru eller <Hans> Thomas
Jungh, som fengzligh satt war och nu hennes mann ware will.
Och sade förnempde Thomas Jungh sigh inthe haffue wechset,
tilbiudendes sigh, huar thet annerledes befinnes, att han dhå tilbör-
lig will bliffue straffet.

Sententia

4 att the förnempde schotter skole ställe borgen, att the inthe skole

haffue till att beställe *med* för:ne hustru *effther* thenne dagh, för än the äre åthskildh *med* kyrckiennes rätt, widh lyffzstraf. Bleff henne *efftherlatidt*, att hon kommer vth i borgen hender til neste rådhestuffue dag.

Sigfridh Nilßon [2]

contra

för:ne hustru Margrethe, framlidne Philpus gulsmedz, vpå sin stiuiffdotters wegne vm något sölf. 5

En finsk bonde, benempdh Mickell Matzßon i Pötynne sokn i Pütteneß *contra* Peder Joenßon archlymester vm något arff *effther* sin framlidne sohn Jören Michelßon. 6

Skole förläkningzmän bekomme: Eskill Larßon, Jacob Larßon och Peder Matzson.

Erich Biörnßons clagemåll 7

contra

Peder Kyrros hustru, att hon hade köpt en oxe vthe widh hälmen i gåår.

Sententia,

att oxen skall ware förbrutin och bonden skall inthet miste. Sammeledes skall och förnempde hustru böthe 40 $\frac{1}{2}$ till oxen.

Vm Laße kellersuen.¹ 8

Laße Nilßon schomakere

contra

Raßmus Schåningh vm någre huder,² som han hade såldt honom och icke hade duget, huilket Bengt schomakere witnede. Och berättede för:ne Rasmus, att the wore ruttnade, sedhen han hade lefferet them ifrån sigh.

Sententia

att köpet skall bliffue widh macht. Men för the 2 ruttne huder skall Rasmus giffue honom 2 andre.

Jacob Baggens warningh opå Kong:e M:ttz wegne vm pestilientien och oreenligheeten; jtem vm teekn; jtem vm execution på Kong:e M:ttz mandater vm köpet och myntet *etc.* [3]

¹ Endast rubrik.

² I ms.-marginalen står: 7 stycker huder.

17 octob[ris].

Bewys för Rolff Hammes, att *han* hade vthrättdt sine saker *her* för rätte, achtendes begiffue sigh tilbake åth Cöpenhamn.

<Till minnes vm Lenert Bröker och Långe Mårthen att lethe vdj tänckeboken in maio.>

18 octobris

såthe för rätte Jacob Bagge *etc.*

War Lenert Bröker för rätte och satte för sigh till borgen Påwell Saße, Jören Beneken, Anders Larßon och Hans Fogt, att före här rätten vth emot Hans Wehus; jtem för all expens.

Hans Joenßon begärde execution på *thet*, som then 8 octob[ris] emillen honom och Hans Clauer bleff affsagdt.

Lenert Bröker begärde execution på then doom, som emillen honom, Mårthen Matzßon och Matz Manßon affsagdt war then 28 aprilis.

Witnede Michel Olßon och Knuth Pårshanck, att the 21 fath järn hade leget på Järntorget; jtem Eskill Larßon, att framlidne Hinrich Olßon hade taget *thet* till sigh. Matz Månßons berättelse, att Nils schriffuere och Påwel Saße hade ransaket vdj framlidne Hinrich Olßons gäldbok och in*thet* funnet vm the 21 fath järn.

Sententia

att Mårthen skall *med* sin sielfz eed purgere sigh och Matz Månßon betale järnet, huilket för*nempde* Mårthen solenniter gjorde.

- [4] Hinrich Jeßon begärde en ende på sin sak emillen honom och Tonies Fiendt.

Om odensdagen nestkommendes skall han bekomme en doom.

Hans Wehus begärde, att Lenert Bröker skulle tage sigh then sak <på> an opå alle creditorers wegne att sware honom och före saken vth.

Sententia

att Lenert Bröker skall haffue fulmacht vdaff alle <gäld> creditorene jnnen *thette* och . . . *etc.*

< Bleff tagit vdj betänckende till en annen rådstufe dagh >

Heÿse Fegesack begärde vdaff Jören Brendel för 18 [L]æ och 13 marker kruth 69 års myntt eller för:ne kruth igen. Berättede och, att han hade haft en handskriff aff samme Jören på för:ne kruth, att thet såldes skålpunde taals <och att hånd> skriffthen lydde på interesse. Menn samme handskriff war förkommen¹.

Sententia,

att hann schall betale wid *mark* taal och² medh thette myntt; huadh interesse belanger, skall hann anthen med handskriffthen eller nogsamme leffuendes witne bewÿse.

25 octobris

såthe för rätte Jacob Bagge etc.

Peder Siggeßon

contra

Joen <Karsk> Starck vm 2 fath järn, som förnempde Peders hustrus <syster> moder satte i förwaringh hoos honom. Och berättede förnempde Joen, att vdj Arboge war sagdt en doom ther opå, nembliga att <järnet> han skulle frÿe sigh med en 12 manne eedh.

Skall bliffue widh then affsagde doom och gå lagh vdj Arboge.

Laße Buß

[5]

contra

Adrian Tÿle, att han hade köpt kopper aff honom³, schippundet för 600 ₣, och wilde icke hålle köpet. Och berättede förnempde Adrian, att han hade loffuet honom att sendhe kopperen <hÿtt> strax hÿtt till Stockholm med schuter eller båther, som dhå i nestförlidne Mårsmeßemarcknadth hade warit, huilket sedhen en månedt ther effther war skeedt. Förnempde Laße Buß berättede och, att han sedhen, för thet han skulle sende kopperen hÿtt, hade loffuet honom 620 ₣ för schippundet.

¹ Stycket 'Berättede ... förkommen' står med annat bläck i ms.-marginalen men med införingstecken.

² Orden 'wid mark taal och' stå inskrivna med annat bläck vid sidan av texten i övrigt.

³ I ms.-marginalen står: 5 schippundh plåte kopper.

Bleff *prorogeret* till mandagen, och skall dhå ware Märthen Klenck tilstådes medh, och Adrian skall sättie borgen.

Hinrich Jeßen begärde en ende på sin sak medh Tönies Fiendt. Till Nils Hanßons [ankumpst] prorogeret.

Bleff hertigh Carlz breff läset om någre schip och schuter till en 200 hester till Liefflandh.

Anders Wilde.

Bleffue 2 Kong:e M:ttz breff till stådthållerne¹ läse, thet ene lydendes, att thet sydentÿgh, her i rätten ligger och Anders Wildh tilkommer, skall öffuerantwardes Hans Schulte; thet andre att för:ne sydentÿgh skall förschickes till Kong:e M:tt.

[6] Bleffue förordnet Marcus Bengtßon, Sigfrid Nilßon och kemmenere sampt med Nils Larßon tollschriffueren att mäle vp för:ne sydentÿgh, huilke thet Hans Karckman haffue leffreret.

29 octobris.

Jacob Bagge.

War menigheeten opå rådchstugen.

Bleff bewilliget vdaff menigheeten, att alle tompter, stall och gårdar opå Södermalm, som staden tilkomme, skole skatt läggies.

Her till bleffue förordnet Jacob Larßon, Anders Olßon, Oluff Gregerßon, Peder Matzßon, vnge Matz Olßon westen till, Erich Nilßon, Erich Månßon, Sigfridh Jönßon malmfougten, länge Matz mölnere, Knuth smedh.

<William Dantzeuil

contra

Franciscum Gutheims vm the otilbörlige ordhen, som han haffuer sigh allestedis latidt förnimme och sagt, att han skulle komme i galgen. Och berättede förnempde Franciscus, att Dantzevill hade schriffuit till Tÿdzsklandh och förolämpet honom; jtem att han hade angiffuit honom hoos Kong:e M:tt; refererede <honom> sigh på her Nils Gÿllenstierne, her Hogenschildt och her Göstaff Baner. Jtem sade Willam Dantzeuill, att Franciscus Gutheims hade tient Sweriges rÿke som en skälm.>

¹ Orden 'till stådthållerne' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

<Sententia.

Bleff affsagdt, att förnempde Franciscus Gutheems schall ställe faste borgen och hans wedeparther skole fulfölie theris sak emot honom.>

<Melchior Fölgers clagemål, att han allestedes, ther han hade [7] warit och druckit, sigh hade latidt förnimme, att Melchier war i handel med the lybske i thenne nestförlidne feygdetydh.

Jtem haffuer och förnempde Franciscus kallet honom en tiuf och skälm och att han skulle hengdh bliffue.

Witne:

Hans Schulte, Cornelius v. Busche, Mattheus de Werp, Hans Lehusen, Peter de Hase, Adrian de Hase, Hans de Frundt, Cornelius Gerdßon, Jost v. Vitzen, Jochim Kroger, Johan de Ale, Hans Suckath.>

Om förköp.

Gaff Jacob Bagge tilkänne vm förköpet <och> medh en allfwarligh förmaningh, att sådent motte affställt bliffue.

Matz schrädtere sade, att han inge lagemän hade flyth sigh än. Och bleff honom ännw tilsagt och 8 dager frist giffuit, att han skall gå lagh, så frampt han icke wilde ware förfallen till saken.

Erich Staffanßon,

fulmündigh opå *hustrv* Margit Olufsdotters wegne

contra

Bären Jönßon vm 8 lester saltt, och bewyste han medh förnempde hustrus fulmachtz och köpebreff, huru hann war kommjn till thet saltt.

Finge förlykningzmän: Hinrich Balck, Marcus Bengtßon, Sigfrid Nilßon, Michel Olßon.

Emillen Adrian Tyle och Laße Buß vm kopperen bleff vp-skuffuet på en otte dager her effther, till theß förnempde Laße kommer til städes.

3 nouemb[ris].

Jacob Bagge.

Hinrich Jeßon begärde åther en ende på sin sak medh Tonies Fiendt.

Jtem tilbödh sigh förnempde Fiendt att sättie borgen för 10,000 ₣ och begärde än en gångh att rekne med sin wederparth.

Sententia

att the skole haffue 8 dager frist att rekne ännw, och huad the innan thäs icke kunne förlücke sigh sigh emillen, dhå skole the bekomme en fulkomligh doom. Therfore skall Tönies sättie noghsamme borgen, såwål som för the 10 000 ₣.

<Willam Dantzeuil

contra

Franciscum Gutheems, huilken berättede, att thet så kunde ware skeedt, effther han haffuer warit fången, spoljeret och förföld, att han hade sagdt the äre sielffue förrädere och skälmer etc. >

[1]

Anno 72.

1 decembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Dantzeuil sampt borgmestere och råd. h.

Matz Perßon borgmestere

contra

Nils Suenßon om ett barn, som han andre gången sende till siukestugen och till förnempde Nils med två sine pyger, och hade han swaret: M. Oluff och Matz Perßon sende wäl folck hytt och icke många oxer. Och sedhen när han begärde orloff och sagdt, att han icke wilde tiene längre än till ny året, hade Matz Perßon sagdt: Thu skallt tiene, och hade han swaret ther emot: Dhå will jagh heller tiene huffuudet än röffuen.

Szå skylte och för:ne Matz Perßon honom, att han ille hade vthspyset köttedt, icke heller wäl förestådt the fattiges peninger.

Sententia

att han skall bliffue fengzligh satt på en 2 dager för olödno, androm till exempel. Och när löningztödhen kommer, skall han ware förplichtedt att göre sin rägenskap och therfore nu faste borgen ställe.

Hans Joenßon

contra

Hans Klauer om sin hustru, att han hade kyst och klappet henne;

jtem att hon hade hafft hans tingest i handen *etc.* Ther emot sade Jacob Bagge och sporde Hans Jonsson till, effther han inthet annat wiste *med* henne eller *med* förnempde Clauer och hade allerede giffuit henne samme sak till, om han någet annat eller nytt *med* henne wiste. Ther till swared han ney. Dogh sadhe han, att samme Clauer hade handlet emot honom icke som en ärligh kar *med* thet hänglande kommit honom i roop och rÿchte. Begärde förthenschuldh, [2] att Hans Clauer motte wärie sigh *med* lagen.

Bleff saken förlÿcht emillen Hans Joensson och Hans Clauer, så samme Hans Joensson skall behälle the 120 q , som han honom skÿllig är för sin kost och förtäring, och tilbödh sig förnempde Clauer, huad wÿdere kan bewÿses, thet han ther förtärt haffuer, will han och betale. Sammeledes skall han böthe effther lagen konungen och staden och mide alle the hws och rum, ther hon är, effther thenne dagh widh straff till lÿff och godz (vndentagendes kyrcken). Så skall han och haffue en höffuisk mun *etc.* både på Hans Joensson och hustrun, huar vpå the huarannen handene rächte, och sade samme Clauer sigh inthet wethe *med* Hans Joensson än thet ärligit och gott är.

Matz Månsson

contra

Lenert Bröker och gaff tilkänne, att framlidne vnge Hinrich Olsson hade schippet till Dantzig *med* Oluff Pårshanck på Jonas (såsom tolboken förmälle skall) osmundz järn j lest 10 fath, menendes, att the 21 fath järn skulle ther *med* ware betalet, som Lenert bleffue tildömpt.

Bleff vpskuffuit till wÿdere ransakningh.

Frantz Beÿer

contra

Matz steensÿdere om 250 q , som han honom ännw vdaff 1145 q (såsom handschriefften förmäller) skÿllig är, begärendes sin betalningh. Och berättade samme Matz, att han hade vthborget ringerne, som Frans Beÿer fick honom; jtem att han giort honom stoor tienst ther*med*, att han sålde samme tingest, begärendes lön therföre.

Sententia

att han skall göre sin handschriefft fÿllest.

Gamble Jören Krechel

emot

Tyle Splyth vm theris gamble saak. Och bleff them till sagdt, att the skole bekomme förlykningzmän, så att the äre tilstädes i fracht-gamieren, när klocken är ett i dagh.

Finge förlykningzmän: Peder Jönßon, Willam Dantzeuil, Michel Olßon, Knuth Pårshanck, Påwell Szaße, Herman Schilling.

[3]

Baltzar Skotta

emot

Guilium perlestickere om någon gäldh, som han haffuer warit honom skylligh öffuer ett år.

Fick dilation, till thes han kommer tilbake igen ifrå Kong:æ M:tt.

Skinnernes clagemål om bönhaserne här i staden och på både malmerne, som göre them skade och förfångh vdj theris ämbete.

Skole mustres vth bönhaserne, som sikh här förhålle vthen beskeedh.

Bertill Marcußon bödh vp sitt hws förste gången.

Bengt Anderßon och Jacob Staffanßon vm bythet sikh emillen.

Bleff efftherlatidt, att the skole bekomme stadzens breff och confirmation ther opå.

Hans v. Münsters hustrv om någre peninger vdaff Karsten Rose, huilken icke tilstädes war.

Herum skall rýkzens profås beställe.

Bleff affsagdt, att man ännw skall seye till vm the olaglige bygninger och sedhen fulfölie thet som på begyntt war.

Glabeck.

Bleff Thonies Glabeck meddelet vthur stadzens tänckeböck pro anno 69 then 13 maÿ, att M. Márten v. Dam barschärere icke hade swaret förnempde Tonies på hans clagemål till neste rådstuge dagen, effther som the dhå begäret och vthloffuet hade.

6 decembris

[4]

war menigheeten på rådstugen och bleff läset hertigh Karlz breff,
ther med H. F. N. förbiuder alle marcknader i H. F. N. furstendomer.

H[ustru] Karin framlidne Hans Skubertz

contra

Påwell Rode vm 4 secker humbla. Sattes penningar i rätten.
Skuffz vp till effther middagen.

Mats Perßon

contra

Aruid Larßon vm huset widh Södre porth. Begärer affwittringen,
gylles i lagen.

Schall än nv försökies medh förläkningen, och huar then icke
hielp kan, dhå schole the theris sak schrifftelighen inläggie.

Hustru Karin Urbans

contra

hustrv Marina vm en tomt.

Effther thet att hustrv Marina hade så gott bewys, kan man
thet icke vmstöthe vthen wiß och bättre kundtschap.

Påwel murmestere

contra

Matz skrädde vm arbetzlön för 16 dager sielff 3.

Schall betale innen Thomasmeßedagen och <han> stelle kem-
meneren tilfridz innen samme tydh etc.

Joen Örboo

contra

Matz schrädde vm en trumme.

Daniel Fruchtenichtz syster

vm Tonies Fiendtz kost i fengzlet

contra

Hinrich Jeßon.

Bleff affsagdt. Jeßon skall betale samme kost och sökie sin
schade hoos förnempde Tonies eller hans borgen igen, meden han
thet vthleffnet haffuer.

[5]

Archebald Mhørs witesbyrdh.

Bliffuer widh förre domen, meden witesbyrden icke är nog-sampt.

Gamble Jören Krekell

contra

Jören Beyers pungmakeres efftherleffuerske. Tyle Splytth schall bäre tilbake igen huad han haffuer vpburitt och sedhen bytes effther lagen.

Hans v. Münsters och en annen *hustrv*

vm någon gäldh

contra

Karsten Rose.

Finge förlykningzmän.

Hustrv Kirstin framlidne Matz Nylänningz

och hans erffuinger.

Præsenderede Sigfrid Nilßons stiuftodder, *hustrv* Kirstin, ett breff, att hon haffuer ifrån sigh skildt sin framlidne mandz Matz Nylänningz erffuinger, begärendes, att samme breff måtte inschrifuet bliffue vdj stadzens tänckebook, huilket henne efftherlatidt bleff, och är thet lydendes ordh från ordh såsom här effther följer.¹

[7]

12 decembris.

Mahnbreff för Herman Leppers tienere, benempd Hans Köpke, att inkräffie en summe peninger aff Bertill Scharnest.

20 decembris

war greffue Peders fougte widh Ridboholm, benempdh Joen Werne, för borgmesterne för rådhtuge dören, begärendes betalningen opå H. N. wegne vdaf *hustrv* Gertrudh Trööbooz, som hon H. N. en längh tydh haffuer skylligh warit. Och bleff henne tilsagdt, att hon ingelunde skulle sälie sitt säthehws, eÿ heller pantsettiet eller tage ther peninger eller peninge wärdhe opå, för än hon hade betalet H. N. Szå ändogh hon ther emot hade thenne insage, att icke hon vthen

¹ Brevet har aldrig inskrivits. Plats är lämnad på nedre delen av ms. sidan 5 och på s. 6, vilken är blank.

hennes man [Peder schriffuere]¹ hade giort samme gældh [och är ännw i rýket]¹, jtem att hennes shon, *her Peder Matthej* hade ännw sitt fäderne i samme hws, tilbödh hon sigh dogh att wele sielff drage till wälbemälte greffue nu strax medh förnempde fougte och ställe H. N. tilfridz *etc.*

29 decembris.

Vdj frachtcammeren wore tilstades borgmestere och rådth sampt the förnempste vdaff menigheeten.

Och bleff läset en zedell städthållerne tilschriffuith, lydendes, att någre torn och spetzer skole bliffue vpreeste på alle tree södre porthen, jtem på norre porth här till stöttendes, effther thet förnempde 2 södre torner wile först vmkull och på nytt aff grunden vpbýggies szåsom till the 3 och ytterste en 20000 tegel och annat will behöffues, förre än man ther opå andre torn och spetzer kan sättie. Therföre wore thet inthet mögeligit sådent nu att företage.

Men huadh rådhuset belanger, ther till will huar och en effther [8] sin förmögenheet gerne förhjelpe, och bleffue theße efftherschriffne gode män förordnet att taxere trä wercke och annet, huadh ther till nödtorffteligen will behöffues.

Vdi ostre quarteret

Eskill Larßon

Oluff Knutßon

Södre quarteret

Erich Månßon

Philpus Perßon

Westre quarteret

Anders Olßon

Germundh Jönßon

Indre quarteret

Jacob Jffuarßon

Witting Månßon

Jtem till åldermän för köpsuennerne, wederlagzsuennerne och wederlagzdränger

Matz Månßon

Thomus Biörnßon

Udaff köpsuennerne²

Jöns Anderßons Peter

Nils Erßon, som är hoos Barend Jönßon.

¹ Namnet och tillägget äro tagna ur en överstruken mening av i övrigt samma innehåll något högre upp i ms-marginalen.

² I marginalen står: Åldermän för suenske köpsuennerne <suenske och tyske>. Ordet 'suenske' är senare tillskrivet.

31 decembris

in presentia Philpus Perßons och kämmenerens witnede Peder Gregerßon, Märthen Chron och Bären Hagen, att Mathias v. Emerßen hade waritt widh sitt witt och skäl then tÿdh han förlÿcte sigh med Hinrich Hußman på Jacob Oldewaters wegne vm then summe peninger han förnempde Hinrich skÿllig war och tilsagdt honom för huarie 7 $\frac{1}{2}$ ortiger en tÿsk daler.

10 januarij in presentia Jacob Larßons, Tileman Abrahams och Casper Kunckels witnede Staffan Foß, att hans frände Frans scho-maker ifrå Aneklam, then för någon tydh sedhen här i Gudj aff-sompnede, är skylligh bliffuen sin wärdh Jören Fölsche ettusend och tolf ƒ ortiger för maath och ööll, som han widh pas i tw åhr hoos honom förtärt haffuer, sammeledis 60 ƒ , som förnempde Fölsche war godh före Jochim Hase att betale.

Jören Fölsche.

Samme dagh constituerede för:ne Jören Fölsche sin tienare, benempd Hans Waß, att fordre och till sigh annamme thet godz vdj Strålsundh, som honom ther vdaff borgmestare och rådth anno 67 bleff aresteret, eller och en tilbörlich betalningh för samme godz.

Än constituerede förberörde Fölsche samme sin tienere Hans Waß att vpkräffie och inmhane aff framlidne Werneken Bockz efftherleffne *hustrv* och erffuinger vdj Lybeck 100 ƒ lubeske sampt interesse (effther handskriftens lydelse).

Willam Brun.

Vidisse aff en Matz Bengtßons bekenneelse, lydendes att aff the engelske rytteres besoldningh är affkortet så myckit framlidne Willam Exton belanger, peningar 4669 ƒ , medh huilken summa Willam Broun och Arter Made icke wile befatte sigh, vthen haffue sagdt, att

förberörde Extons erffuinger eller muschopij måge sielf förfordre samme betalning thet bädzste the kunne.

[10]

17 januarij anno 73 såthe för rätte
Jacob Bagge, Erich Biörßon samt borg-
mestere och rådh.

Wore Thomas Biörßon och Hans Kröger för rätte fulmündig vpå Daniel <Krögers> Fruchtenichtz wegne, borgares och barschärerers vdj Rostock, och begärde ett <ächtebreff> witesbreff, att förberörde Daniel Fruchtenicht war ächte född aff fader och moder här i staden. Och witede både Jacob Bagge och heele rådet, att förnempde Daniel war ächte föd etc. Bleff efftherlatidt.¹

Höglofftz Karin

berättede om then konon, som hade tient henne, att när hon hade tagit henne sin mathmoder i halsen och welet slagit henne, dhå war Helge schriffuare kommen, och hade Karin beklaget sigh för honom vm thette, så hade han swaret: Du må slå then och then, och hade han så någet slagit henne. Sedhen hade han kastet vp en klipping till öll och än dhå en annen klipping, dhen hade förberörde kono annammet.

Sententia.

Skall schriffues stådthålleren på Nycöpingh till vm thette ärende och begäres, att målsägenden måge sielf komme hÿtt och procedere emot Högluftz Karin. Och bleff nu samme Karin tilsagdt, att hon antingen skulle frije sigh och gå lagh med 12 ärlige dannequinner, att hon icke war wollendes then framlidne quinnens dödh, eller ware förfallen til saken. Herom att betänckie sigh, om hon tröste fäste lagen, bleff henne 8 dager frist giffuit.

[11]

Her Erichs Petrj berättelse, att benempde konon war widh sitt witt vdj sitt ytterste och hade bekendt, att hennes mathmoder hade sagdt: Drick medh Helge och lig när honom. Och hade mathmodren annammet aff förnempde Helge ther vpå en 4:de klipping,² och när konon icke wilde efftherkomme Helges wilie, dhå hade först mathmodren slagit henne och sedhen samme Helge medh ett weede-

¹ Jfr renoverade domboken, nedan s. 429.

² I marginalen härinvid står: en Malin och then andre Kirstin, som Höglofftz Karin håller på stället etc.

trä, så att hon rämpde i stadhen till Matz Jacobßon. Ther hade annandagen för:ne Högluchtz Karin medh sin dotter Margrete kommet effther henne, slagit henne ther på nytt och dragit henne widh håret vthe för trappen, så att hon war wilder i tw dygn.

Herman Dyingh, Hans v. Rostock.

Ryckzens profos Jören Sjlbeck gaff tilkänne, att en hoffman widh namn Hans v. Rostock vnder Bären Szaßes fhana hade stulitt Herman Dyingh widh pas 1000 q wärdhe, och bekende förnempde Herman 200 q , som han hade igen til sikh annammet och icke klaget sikh till rätte. Huadh gullringen belanger, som han hade aff förnempde Hans v. Rostock, och profosen sade han hade taget i mutor och gåffuer för thet han skulle icke röye samme tiuff, sade Herman, thet han hade then för gäldh eller skuldh, huilket han bewijste medh för:ne Hans v. Rostockz handschrift.

Sententia,

att han schall förschaffe tiuffuen hytt tilstädes innan pásche nästkommandes, och schall i midler tijdh ware thet tingest tilstädes, som tiuffuen haffuer stulit.

Oluffz, Herman Dyingz grannens, berättelse, att när tiuffuen kom vthur Hermanz hws, hade han sagdt till then gamble quinnen, som ther hoos Herman i hwset ware schall: Ther kommer en vthur huset och haffuer sayen och annat tingest vnder armen, och sporth quinnen till, om han hade köpt thet, och dhå samme quinnen kom til tiuffuen, hade han feldt tingestet och rympt etc.

Jtem bekende offtenempde Herman, att han hade annammet [12] och fåth ringen förre aff tiuffuen än han stal honom, och att han widh pas otte eller fiorton dager ther effther, sedhen tiuffnat skeedde, hade talet med honom här.

Lennert Bröker begärde execution på then doom, som emillen honom och Matz Månßon är affsagdt vm 21 [sic] fath järn.

Skall bliffue widh then förre doom, effther thet icke finz i tolboken, att the 22 [sic] fath järn, som Matz Månßons inlagde zedel förmäller, äre vthskippet i Jören Glaßhagens namn vthen i framlidne vnge Hinrich Olßons.¹

¹ Jfr renoverade domboken nedan s. 429.

Peder Kÿro.

Oluff Knutson vm then olage bygningh, som Peder Kÿre fischer haffuer och honom är tilsagdt och befalet att nederrÿffue, och berättede förnempde Oluff, att samme Peder hade skältt honom en fischetiuff, och witnede en hustru benempd . . .¹

Så witnede Märthen Matzson, att han hade kallet honom en bödel och tiuff. Förnempde Peder Kÿro sade, att han tree gånger hade sielff warit åstadh och welet hugge vmkull förnempde olage bygningh. Dogh bestodh för:ne Oluff Knutson icke mere än en gångh, och war skeedt then tydh the ginge till en syn om sådane och andre flere olage bygninger etc.

Huadh the mutor belanger, som han skall haffue giffuit K. M:ttz fischiere (effther Erichz Biörsons berättelse 30 §), therum skall han förlÿke sigh med förnempde Erich Biörson.

[13]

Peder Michelson

contra

Matz Person om thet hws han hade köpt aff honom, och bleff läset förnempde Peders hustrus supplicatz och Kong:ne M:ttz förschrift, <att hon> lÿdendes att henne och hennes man icke kunde wederafares rätt emot förnempde Matz Person.

Och bekende för:ne Peder Michelson her för rätte, att han medh Matz Jacobson hade latidt biude Matz Person hwset falth, sedhen sielff effther lagen budit vp thet på rådhestugen 3 månadager åthslagh och sedhen fierde månedagen vplatidt thet offtenempde Matz Person.

Bleff vpsatt till wijdere ransakningh och till en annen rådstugedagh, till thäs flere vdaff rådet komme tilstades igen, sÿnnerligh Nils Hanson.

Robert Huitfeltt hade hertigh Carlz förschrift emot Willam Brun, så att honom måtte wederafares bätter rätt än senest skeedde.

Bleff och vpsatt, till thäs flere vdaff rådet komme tilstades och sÿnnerligh Nils Hanson.

[14]

24 januarij.

War hustrv Anna Vlfzdatter för rätte och vploth sin stiuffader, Jacob Larson, sin deel vdj thet hws han nu sitter vdj, beken-

¹ Namnet och vitnesmålet saknas i orig.

nendes sigh therföre ware aldelis wäl förnögd och tilfridz stält, och är samme förlökning skeedt vdj gode mendz närware, nemligen Matz Perßon, Per Jönßon, Oluff Grerßon, Laße Erßon, Erich Månßon, Marcus Bengtßon, Michell Oluffßon.

Här vpå fik han breff.¹

War her Gabriel Christerßon, Jacob Bagge, Johan Perßon till Fitune och Erich Matzßon på rådstugen och förhandlade medh menigheeten vm 1000 lödige $\frac{1}{2}$ söloff, som Kong:e M:tt nådigist är begärendes till then dansche betalningen, som ännw tilbage står och obetalet är och innen fastelagz tijdh skall betales, tilseijendes them betalningen igen (effther then ordningh the ther opå hade) för samme söloff medh thet förste, när H. K. M:ttz lägenheet så tilseijer, nemligen för huart lodh 6 $\frac{1}{2}$ ortiger.

Här till swarede menigheeten, att the gärne huar i sin stadh effther förmögenheeten ther till förhielpe wile, begärendes, att alle, som byggie och boo her i Stockholm, måtte thet samme göre och ingen vndendrage sigh, men vm sådana summe, som H. K. M. begä- [15]
rärer, tröste the icke åstadh komme, och effther the förwente dagh från dagh the gode men heem igen, som ifrå thenne stadh äre förschickede till H. Kong:e M:tt, begäre the ödmiukeligen, att them på en tree eller [fyre] dager och till theris vthshickedes ankumst motte frist giffuin bliffue.

26 januarij

såthe för rätte Jacob Bagge.

Jöns Anderßon anclagede en engelskman, benempdh Randolff Týtkes, att han hade kastedt honom medh en steen i bröstet i hans eigit hws.

Satte förnempde Randolff för sigh till borgen Jören Szandala, att han will sware för:ne Jöns Anderßon till rätte en annen rådhtugedagh, begärendes och att samme Jöns måtte läggie sin clage schrifttlig in, så wilde han ther vpå och schrifttlig sware.

Hinrich Dÿk

contra

Jören Szandala vm 200 $\frac{1}{2}$ för clåde, som hans hustrv hade borget vdaff förnempde Hinrich Dÿk, förre än för:ne Jören fick henne,

¹ Jfr reoverade domboken, nedan s. 430.

huilket han bestodh och sade sigh icke förre wele bittale än han be-
kommer betalningh vdaff Kong:e M:tt.

- [16] Lenert Brökers berättelse vm Matz Månßons betalningh för järnet.

Bertill Marcußon bödh vp sitt hws andre gången.¹

Jöns Anderßon begärde att haffue sin anpart vdj wijnkällaren.

Bleff ännw förhandlet medh menigheeten vm sölffret, som Kong:e M:tt nådigist begärer.

28 januarij

vdj frachtcammeren in presentia Matz Månßons, Witting Månßons och Hans Olßons gulsmudz witnede Herman thor Brugge, borgare ifrå Sudercöpingh, och giorde sin eedh ther vpå, att en tysk köpsuen, *benempd* Bären Hagen, hade köpt i fiord aff honom 100 tollfter sågebräder, och effther samme Bären seden hade giffuit fulmacht och befalningh Jochim Hase för:ne bräder igen att sälie Willam de Wÿk, så hade samme Willam icke latidt fordre på förnempde bräder eller them weledt annamme, och witnede för:ne Herman thor Brugge, att samme bräder äre gode och köpmandzgodz etc.¹

Suar till hertigh Carl att här är icke tegel i förrådth widh staden etc.

Theße efftherschriffne gode mend bleffue förordnede att vp-bäre sölffret aff them, som icke hade länth Kong:e M:tt etc. anno 71: Peder Jönßon, Jacob Iffuarßon, Hans Olßon gulsmudz, Thomas Biörßon, Matz Månßon, Witting Månßon.

- [17] Till wåre ambasater vm beskeedh ifrå herredagen.

Matheus Sarensdorp, Tonies

Fiendt om aresten.

Februarius 7 bleff Tonies godz inuenteret, som war vdi en kiste och stodh vdj en bode hoos hustrv Margrete Peder Kockz,

¹ Jfr reuoverade domboken nedan s. 431.

och skeeddet vdj Jacob Iffuarßons, Tileman Abrahams samt Daniel Krögers och Bären Hagens närware:

Önd stödt pepper 46 schälpundh; j signet; j tom kryddepungh med 6 rum; en spegel; en förbrennt yxe; j beble; j bonet foder; ett håndkläde; jtem löst pappir och annat huadh man icke kunde schriffue.

För:ne pepparen togh Matheus Sarensdorp till sigh på en rätt, och thet andre tingest bleff allt i kisten läst.²

11.¹ Suar till Johan Perßon på Fitune på ett breff, som han schreff Matz Perßon till vm sölffret, som häden vdaff staden begäres.

13.¹ Till Hans Larßon vm taakkopparen, som Konge M:tt haffuer nådigist efftherlatidt till kyrckiennes täckningh her i Stockholm. Medh Sigfridh Nilßon.

14.¹ Vidimus in causa Matheus Sarensdorp aff en Tonies Fiendz handschrift lydendes på 170 gode daler om Martinj anno 71 nestförliden att betale heller interesse ther vdaff att giffue, nembligen vdaff 100 daler en vm måneden, sätter therföre allt [18] sitt godz till vnderpant både innen och vthen Räfte i löst och fast, huarest man thet vpspane och beslå kan etc.²

Tonies Fiendz wärdinne

hustrv Margrete Peder Kockz 158 ♀.

Samme dagh förnöjde och betalede Matheus Sarensdorp för:ne Fiendz wärdinne här i Stockholm, benempd hustrv Margrete Peder Kockz, 158 ♀ ortiger, som samme Tonies henne (effther hennes berättelse) skylligh war bliffuen, therföre hon hans kiste i vnderpant hade. Och skeedde thet i Tileman Abrahamz och Kersten Tanckz närwarelse.³

21 februarij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon.

¹ Siffran (i marginalen) angiver sannolikt dagbeteckning.

² Jfr renoverade domboken nedan s. 431.

³ Jfr *ibid.*, s. 432.

Loffuede Wilhelm Brun att suare Robert Huitfeldt till rätte, när rådet kommer allt tilstädz.

Twå hertigh Carlz vndersåther, Laße Olßon i S. Niclas sokn, Oluff skomakare i Österåkers sokn, clagede till Hans cantor, att han hade slagit en theris frände ihäl.

Bleff affsagdt, att the skole hämpte fulmacht och bewijs vnder theris häredzhöfddingz eller kyrckieherdes signet, att the äre näste frender och målsägender.

[19]

Hans Suartkop

om thet arff effther framlidne Hans v. Salen suerdz slipere

contra

Hans glasmaker.

Och berättede gamble Hans sadelmakere, att Erich Häkenßon skulle haffue sagdt them aff för en doom, att förnempde Suartkop skulle haffue hemptet sigh bewijs ifrå Tysklandh innan natt och åhr, att han wore näste arffuing, eller godzet skulle ware förfallen [*sic*] till Kong:e M:tt och cronen. Dogh icke theste mindre hade samme Hans Suartkop allerede bekommit halffparten, så när såsom sängekläder, och wore en handskrift ännw obydtt förhänden, lydendes på 200 daler.

Sententia

att the män, som gaffue breffuet vth, att framlidne M. Hans suerdzfejere hade bekendt honom i sin wälmacht och lyffzttydh för sin rätte och näste ärffuing, skole hälle thet widh theris eedh vm månedagen nestkomendes.

Anclagede Erich Biörßon en tysck < köpsuen benempd > Hans schradderers drängh ifrå Lybeck, att han hade såldt i förbudh något glas. 18 schock hade Jacob glasmakere fåth aff honom.

Sententia

att han skall flye glaset tilstades igen.

Anclagede Birgell Eleffßon en quinne, benempdh Biritte, hade en gårdzknecht till man, benemdh Thomas Anderßon, och hade stulitt vdaff Malin Hans Anderßons gulsmiedz ett förgyltt bälte,

en sölfslide och en sölfskedh. Vdaff bältet hade Jost gulsmedh [20] smeltet 4 lodh.¹ För:ne *hustrv* Malin berättade then tijdh hon ledede effther sitt bältte hoos knechten i gården och kom till kisten och fan ther en ask, hade knechten swaret: Ther äre mine peninger vdj, them iagh haffuer fåth och förtient med wacht. Men hans *hustrv* gjorde honom frij och sade sigh gärne wile döo ther vpå, att mannen wiste inthet aff hennes tiuffueri. Men när han fick see skeeden och sporde henne till, huar hon hade fåth henne, hade hon swaret: Jagh haffuer arffdt henne effther min syster östen till. Och bestodh samme quinne sine gärningh. Och ther medh dömdes hon till swärdet.

Bekende *Preste-Anna*, att hon hade burit sölfret till Jost, 5 läncker 4 lodh. Ther fick hon 36 q före. Item med en annen *hustrv* Hans Wijborgz bysseskÿtters [bars] någet sölf till förnempde Jost.

Sades aff vm Jost gulsmedh, att han skall ware plichtigh att göre bältet och thet andre sölfret färdigh igen, såsom *hustrv* Malin haffuer mist thet, och therföre skal han behålle the 36 q ; och huadh som rester i gärningzlönen, skole the 2 quinner betale.

Anclagedes vdaff Laße Olßons wachtmesterens *hustrv* en quinne benemdh Barbro Larsdotter, war födh widh Vpsale i Raßbo sochn och Stymninge by, sade sigh haffue hafft en tÿsk till man, benempd Aren, hade warit en schrädde och tient kongen; hade stulit i Storekÿrckien, nemligen således, att hon vm fastelagz söndagen nestförliden vnder högemeßen och när sacramentet vphögdades och förnempde wachtmesteres *hustrv* war fallen på sine knä inför choren, hade skuritt ett par knÿffuer vdaff henne, achtendes och att skäre pungen vdaff henne. Men *hustrvn* förnam thet i tijdh. Then ene knÿffuen war giort i Danmark och [hade] 3 sölfknagler, och then andre war slett och rätt. Dömdes till kåken att miste hwden och förwijses staden och stadzens äger.

Gaff Jacob Bagge menigheeten tilkänne vm köpet, som nu är [21] giort, begärendes vpå Kong:e M:ttz wegne, att thet här så wäll såsom anderstedz vdöffuer heele rijket [måtte hållet bliffue].

¹ I marginalen står inuid denna rad i texten orden: 'i Sexmeckj sokn emot Tawestehws', och något längre ned: 'Innan påsche'. I intetdera fallet kan sammanhanget med någon del av texten spåras.

Sammeledes gaff förnempde Jacob Bagge tilkänne, att Matz Perßon är icke aff medh sitt borgmestere kall och ämbete, vthen haffuer en gunstiger herre och konungh, begerendes och vpå H. Kong:e M:ttz wegne, att man skall ware honom hörigh och lydigh her effther såsom her till skeedt är i allt thett som han them vpå H. K. M. wegne och H. K. M. och staden til gode vpå biudendes warder.

Bleff och så talet medh menigheeten vm wircket, att the skole betäncke sigh ther vm till månedagen, antingen vm the wile thet sielff köre eller och medh peninger ther till hielpe.

[22]

23 februarij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Matzßon samt borgmestere och rådh.

Wardt förhandlet medh menigheeten vm sölfret, så att thet i thenne weken vthen gensejelse eller lengre fördröyelse måtte tilstädes komme.

Sammeledes bleff och köpet förkunnet och vpå Kong:e M:ttz wegne begäret, att thet här såwål såsom vdöffuer heele rijket motte hållet bliffue.

[23]

Komme för rätte theße efftherschriffne män, Hinrich tofflemakere, Caspar wandtmakere, Hans reemsnidere, Casper suerdzejere, Bengt knyffuesmedh. . .¹

[24]

25 februarij

såthe för rätte Jacob Bagge samt borgmestere och rådh.

Förhandlede åther medh menigheeten vm låne sölfret, så att thet skall göres vth i thenne weken, och bleffue förordnade theße efftherschriffne män till att vpbäre sölfret vdaff borgerne: Jacob Jffuarßon, Eskill Larßon, Peder Matzßon, Witting Månßon, Nils Anderßon, Herman Schilling; vdaff köpsuennerne och wederlagzmennerne: Peder Jönßon, Anders Olßon, Matz Jacobßon samt Jöns Anderßon, Peder och Nils Erßon.

¹ Texten är i ms. ej fullföljd. Plats för fortsättningen är lämnad på den eljes blanka sidan.

Bleff och förhandlet medh menigheeten vm spyrer, sparrer och balcker till then bygningh här skall haffues förhänder effther Kong:e M:ttz nådigiste befallningh.

Tiltalede Nils Anderßon vm 2 secker humbla Bären Jönßon, och lade samme Bären en schriffteligh swar i rätten, huru thet hade begiffuit sikh med samme sak.

Bleff affsagdt och Nils Suenßon befaledt, att han läser igen the wåningar på hemanet, som Torbiörn klockare vnden the fattige i förbodh köpt haffuer, så att samme klockare inthet skall haffue att beställe thermedh.

Jck Adrian de Hase begere mÿ so Godt den almechtigen tho [25]
hulpe beide an lÿff vnde seel tÿdtlick vnd ewichlick, dat ick in disser saken, de ick nu tugen werde belangende Franciscum Gudtheims, nicht etwes vth nÿdt edder hatt vormelden, sonder de rechte warheit bekennen will, euen als ick idt van gemeltem Francisco gehört hebbe, vnde hirin keine gunst, frundtschop, giffit edder gauen anseen will, so wahr helpe mÿ Godt vnd sin hilliges worth vnd euangelium . . .

2 martij anno 73

[26]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon sampt borgmestere och rådh.

Hinrich Dÿk vm sin betalningh vdaff Jören Szandala, ther till samme Jören swarede, att han icke förre kunde betale honom, än han finge betalning vdaff K. M.

Sententia

att Jören Sandala skall betale Hinrich Dÿk innan 3 wekers dagh.

Anders Larßon vpbödh förste gången¹ ett hws, som Thomas Michelßon, borgare här i Stockholm hade pantsatt någre Arbogeborgare. Item bleff och läset samme Thomas Michelßons håndskriffit, att han beplichter sikh att betale 873 ƒ ortiger, som han vpå hwset och hwsbreffuet haffuer, jnnen en månedz dagh effther håndskriffitens datum.

¹ Orden 'förste gången' stå i ms.-marginalen.

Anclagedes en widh namn Nilz plåteslagere, war född i Kumbla vdj Österhaninge, [belangende] Anders Larßon, en bonde i Österhaningz sochn i Neßby.

- C Och berättade för:ne [bondes] *hustrv* saken, effther *thet* han tilförende hade köpt en hest aff hennes man, szå war hesten thijdt kommen igen på theris rågrödd och giort them schade, och sedhen när han kom effther sin hest, hade the begäret sin skades vprättelse. Hade han swaret, *thet* wore migh för swårt. *Ther* wore the förste tilhope kommen, Anders medh ett rhör och plåteslageren medh sin yxe, men sedhen andre gången wore the åter i hoop kompne i Anders eigen förstuge och *ther* [hade han] slagit honom i hiäl. Här emot berättade förnempde Nilz plåteslagere, att han war kommen effther sin hest, och hade hesten warit i stallet på then tijdh, seyendes till för:ne Anders: Gör wäll och läth migh bekomme min hest igen, opå *thet* iagh må icke försume min tienst. Hade så swaret then framlidne Anders: Rätt nu skall iagh giffue täre penningar, för thý thw haffuer giort migh så myckit emot. Hade och så medh ett spentt rhör kommit till honom, trýcht på honom rhöret lös och hade *thet* 2 gånger försagdt honom. Men tridie gången hade Nils plåteslagere försatt rhöret och kastet *thet* vp medh armen, och wore the sedhen vdj framlidne Anders Larßons förstuge tilhope kompne, *ther* han hade slagit honom i hiäl. Och badh han här för rätten för Gudz skull, att han . . . Men *hustrv* Anna, som målsägenden war, wilde ingelunde, vthen war begärendes rätt vpå [honom], seyendes att hans lyff är icke bättre än hennes framlidne mandz.

Dömdes till swärdet, medh mindre Kong:e M:tt will benåde honom och vnde [honom lijffuet].

- [28] Melchier Fölger begärede att försware sin ähre emot Franciscum Godtheems. Sattes vp till en annen rådhistugedagh.

Gaff Jacob Bagge tilkänne om tiuffuen Bengt slotzsmeth, förmanendes menigheeten, att *ther* någon hade mist något, *thet* han sådant wilde kämmenären tilkänne giffue.

Erich Larßon trumetere och Märthen Giök myntersuen satte 800 q ortiger i rätten, begärendes att löse *thet* andre trähwsett ifrå

framlidne Oluffz Pårshanckz *hustrv*, *hustrv* Elin, thet hon ännw igen hade och samme hennes framlidne man henne hade efftherlatidt i sin lyffztÿdh.

Sententia.

Effther förnempde *hustrv* Elin haffuer först en 3:deel i hwsett och sedhen en halff parth, att hon skall behålle thet ene hwset i sin lyffztÿdh, men när Gudh haffuer kallet henne, skole förnempde Oluff Pårshanckz erffuinger ware näst och framför *hustrv* Elinz erffuinger thet ene trähwset till sigh och att löse *etc.*

Thet fick hon breff vpå.¹

7 martij såthe for rätte ...

Wore målsägende effther framlidne Anders Sommar för rätte och begärde att förlyke sigh med Hans cantor vm mandzboten.

Finge förlykningzmän: Philpus Perßon, Knuth Pårshank, Erich Nilßon.

Suen kelleresuen satte i rätten 800 ƒ , begärendes att löse thet hws till sigh, som Bertill Marcußon ätthe, och samme Suen tilförende war tilsagdt, effther som finnes i tänckeboken *pro anno* 72.

Bleff affsagdt, att Suen skall ware nest till att behålle hwset och löset till sigh.

Bleff menigheeten åther förmanet och alffuarligen tilsagdt och förmanet [*sic*], att the sölffret, som ther med än tilbake stå, måtte uthgöre innen månedagen nestkommendes och ingelunde lathe sigh ther med olÿdige eller ohörsame befinne, szåframt att icke något annat skulle göres til saken. Och ther någre hade frijbreff, skole the them och på månedagen haffue tilstädz på rådhtugen. [29]

Sammeledes bleff och Kong:e M:ttz mandat läset vm köpet och vpå H. K. M:ttz wegne alffuarligen tilsagdt och menigheeten förmanet, att the thet aldellis obrotzligen hälle skole widh straffet, som i samme mandat förmälles.

Ther nest bleff och menigheeten tilsagdt och förmanet vm tiuffuerne, som sittie på theris hals, att ther någon hade köpt något aff them, att the thet i tijdh wile tilkänne giffue.

¹ Jfr renoverade domboken nedan s. 432 f.

Sedhen bleff tilkänne giffuit, huadh hån och spot then högborne furstinne och frw, frw Cicilie, marggreffuinne till *Baden etc.* war skeedt i Engelland, och att the, som haffue them [*sic*] här i staden till gäst, skole tilkänne giffue, när the icke wile hälle sigh i herberget, effther som påbudt och tilsagt är; jtem att alle, som haffue någet godz vdaff them, thet ware sigh jnlendzske eller fremende, skole thet i dagh tilkänne giffue, så framt att the icke skole komme vdj någon skade, och skall them icke bliffue någet ifrån tagit, vthen läggies i sequestration.

- [30] Vpå vår nådige furstes och herres, hertigh Carlz wegne komme för rätte Gisle Nilsson, Hans Bruns och Stephanus Creutziger och besporde sigh, vm Hans Alert gårdener wille hälle then contract, som han hade vprättedt medh H. F. N. Till thet andre, vm H. F. N. wåre honom någet skylligh, dhå wilde H. F. N. lathe betale honom mere än honom borde. Till thet 3 bleff gårdeneren tilsporth, vm contracten wore förbruten vdaff H. F. N. först. Ther till han swarede vdaff ingen deel.

Huadh then regenskap belanger, som war emillen H. F. N. och honom skeedt, begerde han ännw att rekne på nytt.

Szå nekede han och ännw, att han icke vdj någon måtte hade förtalet H. F. N. eller sagdt, att H. F. N. wore honom skyllig, vthen begerde att rekne.

Sedhen bleff honom och tilsporth, om befinnes kan, när man rekner på nytt, att han bliffuer högtbemälte F. N. någet skylligh att han thet sampt all vnkost, som reknes och bewyses kan, betale wilde. Ther till han swarede ja.

- [31] Therföre begärde H. F. N. fulmyndige nogsamme och wiße borgen vdaff honom, men han sade sigh inge borgen kunne sättie, förre än thet bewystes, att han är skylligh.

Thet spordes honom och till, vm han består < sin håndskriff > then contract, som han haffuer < uthgiffuit > giort belangendes 800 ducater, och att the skole ware förbrutne och till H. F. N. förfalne, om samme håndskriff eller contract icke wore hällen. Ther till han swarede ja.¹

War Franciscus Godheems för rätte sampt medh < Adrian > Hans de Frundt, och bleff honom tilsporth, om han wilde bestå

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 433.

thet, huadh han hade sagdt Willam Dantzueil vm Fransiscum, sÿnnerligh huadh Kong:e Mitt och Sweriges rijke är anrörendes. Ther till han swarede, att samme Franciscus hade offte i sin drucken-skap förtalet både sine egne landzmen, såwäll såsom svenske, och sÿnnerligh Melchier Fölger och Dantzeuill. Men thet han skulle haffue sagdt någet thet H. K. M. och rikket angäller heller och någet på them, när Vpsale war affbrendt, thet nekede han aldelis.

Hans Schröders fulmyndigh,

M. Simon Henningh,

contra

Wenceslaum Heroldt, lade in en schriffteligh clage, huadh han fordrer och kräffuer vdaff samme Wenceslaum.

j puncten. Förnempde Wenceslaj swar refererede sigh på [32] böckerne.

2. Huadh Hans Schröders inlagde godz belanger, bekende sigh Wenceslaus att ware till att betale skÿlligh effter bewÿß och schriffter, dogh icke såsom hans wederparth begärer.

3. Huadh arffuet belanger, sade Wenceslaus, att både bröderne hade leffuet 17 åhr effther theris moders dödh och hade huart åhr kommit tilhope, och hade förthenschuld theris saker klargiort, refererede sigh thetvm och på böckerne och schriffter.

Bewÿs för Tonius bårdskärere att han må byggie på en the fattiges tomt, belägen i Vpsale, så wijdt som gårdzrumet är. Dogh skall han icke byggie boderne till förfångh eller hinder och schall giffue ther vdaff åhrligen tomtöre etc.

Til minnes vm en *sententia* emillen Melchier Folger och Hans Schröder anno 71, belangendes en regenskap, som han skulle hempte hijtt tilstädz ifrå Andorp, belangendes Barend Öffuerhagen.

9 martij såthe för rätte ...

[33]

Vploth och hemblade Hans Jörenßon, borgare her i Stockholm, Birgell Eleffßon ene bare tomt, liggendes her i staden i Kåkebrinckz grändh nedan för Göstaff Biörßons hws, hållendes i längden 13 alner, bredden 12 alner, för 300 q och j tunne rågh, bekennendes sigh thetöre haffue vpburitt sin fulle betalningh, then sidzste

pening *med* then förste. Ther vpå lade förnempde Birgell sin fridskillingh igen. Haffuer Birgell breff vpå.¹

Samma dagh sålde och vpläth Bertill Marcußon, Kong:e M:ttz tienere och kelleresuen, Suen < Perßon > Staffanßon ett steenhws och liggende grundh, belägit här i staden westen till för < 1200 > sexton hundrede Ɔ ortiger, hållandes i längden elloffue alner j quarter, brädden 12 alner. Och bekende samme Bertill sigh haffue vpburit och bekommit sin fulle betalningh, then sidzste peningh *med* then förste. Ther*med* affhende han sigh och sine erffuinger samme steenhws och grundh *med* all sin tilbehörelse, och lade förnempde Suen Staffanßon ther vpå sin fridskillingh vp effther lagen. Haffuer Suen breff vpå.²

[34] Jöns Anderßon begärer öffuermän emillen en prest och honom.

Melchier Folger gaff tilkänne vm en schute, som Berend v. Gröningen *med* sit selskap togh honom ifrån then tijdh han drogh till Liefkland.

Nils Rýninghz drängh³ clagede till en landzknecht, benemdh Hans Olßon vnder Lars v. Cöllens fäniche, att han hade hugget ofärdig och förderffuet förnemde drängh. Och berättede samme drängh saken, att then tijdh han mötte honom på < Norre > malmen, hade han sagdt, effther han achtade gå till Gudz bord: Käre Hans, gör wäl och war icke min owän. Och hade then andre slagit honom på munnen.

Bleff affsagdt, att han schall betale bårdskärare lönen, men huad slagzmålet belanger, therum skall stådthålderne giffues tilkänne.

Bleff ännw menigheeten tilsagdt vm sölffret, att thet måtte komme tilhope innen morgendagen.

Anders Larßon bödh vp thet pantehws andre gången.

¹ Jfr renoverade domboken nedan s. 434.

² Jfr *ibid.*, s. 434 f.

³ I marginalen står härinvid (utan införingstecken): 'Laße grýtegiutare *med* sin shon'.

Rasmus Schåning, Anders Ersson.¹

Vploth och hemblade Rasmus Schåningh Anders Erßon ett steenhws och liggende grundh, belägit här i staden widh store kyrckegården nest bak vm Peder Helsingz hws, och bekende han sikh ther före haffue annammedt och vpburitt sin fulle betalningh, then sidzste peningh med then förste, affhendandes sikh ther med och sine erffuinger samme steenhws och liggende grundh etc. Ther vpå lade förnempde Anderz Erßon sin fridskilling vp.

Här fick Anders breff vpå såsom vdj conceptet finnes.

Sententia emillen Hans Schröders fulmechtigh
(benempd M. Simon Henningz) och Wenceslao Herold.

[35]

Är under stadzens secret vthgiffuen.²

Förhandledes vm Hans schrädderes sak, och bleff affsagdt vm then förste punct, huadh masschoppije handelen belanger, att allt thet, så myckit i så måtte haffuer warit förhånden, i bäggies theris handel skall effther thet 33 cap. i köpmåle balcken ware förfallen till Kong:e M:tt och chronen.

Huadh then 2 artickel belanger, effther thet förnempde Hans schrädde borde sälie sine hws och liggende grund then tijdh han achtete boo och byggie vthrijkes,³ effther som thett 16 cap. vdj konungzbalken förmäller, och han thet icke giort haffuer, att hans deel och anparth skall ware förfallen till högztbemälte Kong:e M:tt och staden, halffparten huardere.

Then 3 punct anrörendes för:ne Hans schrädderes eigit godz, som han vthen masschoppije haffuer sendt till framlidne Gerth schrädde, skall Wenceslaus Heroldt ware skyllig till att betale, effther som förnempde Gerd schrädderes efftherlathne regens[kaps]-böckerne vthwijse.

11 martij

[36]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Matzßon, Dantzeuil.

Peder Michelßon och hans hustrv

contra

Matz Perßon wore begärendes sitt hws igen, som för:ne Peder Michelßon haffuer såldt för:ne Matz Perßon, giffuendes tilkänne, att

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 435. — ² Jfr ibid., s. 435 ff.

³ I ms. står 'vthan rijkjes'.

han icke will annamme sine peninger igen, eij heller will lathet skatte andre gången och giffue them så myckit före, som the kunne bekomme aff androm. Och swarede Matz Perßon ther till, att han skattningen icke hade neket, bewijste och, att han på sine barns wegne hade ther till en arffzrätt.

Sententia

att *hustrv* Britha skall behålle hwset och hon ware plichtigh att lathe bekomme honom sådane peninger igen, som hennes man aff honom annammede. Men ther hwset bliffuer falth igen, skall Matz Perßon ware nämpst vpå sin barnz wegne thet igen att köpe, så frampt att någon annen icke är närmere sköldh än samme barn. Och swarede *oftenempde* Peder Michelßon här till, ändogh någre kunne finnes, som närmere är sköldh, så hade the dogh ingen rådhd att löse hwset till sigh.¹

Wore the engelske köpmänd för rätte, *benempd[e]* Hans Porter, Randolff Tjydtkens, Robert Huitfäld, Robert Borgis, och giorde theris eedh (*effther* som Kong:e M:tt *med* sin schriffuelse gunsteligen och alffuarligen befaler), att the inthet aff theris godz haffue vndestungit, och bleff them giffuit frist till lögerdagen, att the theßförinnen skole ransake om sitt godz och lathet vpskriffue och hålledt sedhen *med* theris eedh. Them bleff och tilsagdt, att the skole hålle sigh i theris herbergh till lögerdagen. Dhå skole the bekomme wijdere beskeedh.

[37] Peter van Helueßen begerde, att her Claes Flemingz söloff och annet godz, som hans framlidne frändes, Hans Lakmanz, drängh haffuer vthsatt, motte till rätte rosteret bliffue.

Framlidne Simon Jönßons *erffuinge*, som haffuer warit Jöns Anderßons wederlagzsuen, begärde aff samme Jöns hans *efftherlathne* ägedeler och godz. Skall först ransakes vdaff öffuermennerne.

Anders Larßon bewijste medh en *förnempde* [Simon Jönssons] fulmacht, att han hade haftt befalningh att inkräffie 117 skålpundh quicksölff vpå . . .

Jtem medh en *förnempde* Simon Jönßons handskriff, att han war honom sköllig bliffuen . . .

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 438.

Finge till öffuermän Jacob Jffuar^{son}, Oluf Greger^{son}, Wýchman Lastorp, Knuth Pårshanck.

Sententia in causa Wenceslaj Heroldz och Hans schradderer.¹

Till att förhandle vm arffuet hoos framlidne Nils Oluff^{sons} efftherleffuerske och erfvinger bleffue förordnede theße mänd: Blasius Oluff^{son}, Peder Jön^{son}, Jöns Ander^{son}, Jacob Lar^{son}, Laße Er^{son}, Eskill Lar^{son}.

Bleff affsagdt vm köthmångerne.

[38]

14 martij anno 73

komme för rätte Michell Knut^{son}, borgare i Westerås, taledede till Helge schriffuere vm 3 fath järn, them han hade betalet annen gången, och tilbödh sigh samme Helge att betale the 3 fath järn nu strax heller och peninger jnnen pingzdagen nestkommendes. Philpus Per^{son} och Eskill Lar^{son}, som wore förshickede vdaff rådstugen till Sigfrid Daud^{sons} hustrv, berättede, att hon hade giffuit Helge fulmacht att annamme the 3 fath järnn, och att hon hade latidt wege samme järn.

Helge skall betale järnet <med> innen pingzdagen och ther <före> skall han nu sättie borgen före.

Knuth smed om itt hws, som han begärer att köpe, ther han nu sitter vdj.

Förhandledes åther med menigheeten vm sölfret, och bleffue the ännw förmante och tilsagde, att the thet vthen wijdere förhalningh vthgöre skole jnnen tijsdagen nestkommendes, som ther med tilbake stå. Men ther så icke skeer, kunde thet til effuentyrs hende för sådane olydno, att man finge flere gester, ther med doch the lydige icke bleffue betungede, vthen then andre ohörsame hopen. Vm odensdagen ther effther skall sölfret förshickes till Kong:e M:tt och ett register ther hoos, huem som haffuer giort vth thet heller sigh ther med olydig befinne lather.

¹ Se ovan s. 235 och jfr renoverade tänkeboken nedan s. 435 ff.

- [39] Förhandledes och medh menigheeten vm 5 skippond hampe, them Kong:e M:tt behöffuer till takell och tugh och will lathe betale med peninger och elliest med all kongligh gunst betänckie.

Wore the engelske mänd på rådztugen igen och gaffue tilkänne huadh the hade för godz.

Först Hans Porter haffuer vtheståendes hoos Kong:e M:tt 6700 ƒ . 3150 ƒ reste honom ännw. Och haffuer han handlet medh en hoffman, benempd Niclas Palmar, således att han skulle vpbäre hans besoldningh, nembligen 4300, ther opå hade han strax betalet 750 ƒ . Än står till gäldz vdaff kongh Erich 12 lester och 6 tunner smör för clåde. Vdde Jönßon är honom skylligh 16 deker 4 huder och 4 ƒ . Willam Dew, Bengt Ribbingz tienere, 240 ƒ , Anders Månßon 2 stycker gull, K. M. myntt pro anno 69. Huadh förnempde Hans Porter hade vtheståendes hoos Kong:e M:tt wore honom rytterne skylligh och skulle vdaff theris besoldningh bliffue affkärtdt.

- [40] Randolff Tydtkens sade sigh icke förre kunne göre rätt beskeedh aff sitt godz än Willam Brun komber tilstädz igen. Dogh berättede han nu, att han hade vthestaendes hoos K.M., som honom rester vdaff kongh Erich 2800 ƒ för kordun tafft, jtem 352 ƒ för 161 alner clåde leffreret K. M. nu regerendes. Jtem haffuer han rosteret hoos Matz Bengtßon 600 ƒ , som Hans Förboos är honom skylligh, 71 ƒ , som Herman Lepper är honom skylligh, j stycke rulduk, Hans de Frundt 3 stycker kongh Johans gull och 4 ƒ . Gilius by[sse]-skytter är honom skylligh 40 tyske daler. Thomus Härington är honom skyllig 443 ƒ , Willam Diw 140 ƒ , Engelbrechtz efftherleffuerske 40 ƒ . Än haffuer han regenskap medh Willam Brun och Arter Made, och kan icke för wist wethe, huru myckit honom tilkomber, dogh som han troor skall thet ware 1808 ƒ ; jtem hoos framlidne Jören Perßon widh pas 3000 ƒ . Är åther han skylligh Willam Karr 670 ƒ , sin värdinne Catharine Durant 2000 ƒ . Willam Herue haffuer vtheståendes hoos K. M. 843 ƒ . Then skuldt haffuer han köpt vdaff honom och betalet honom strax ther vpå 44 ƒ . Än är han skylligh Cornelius v. Berg 200 ƒ .

Robert Huitfeldt och Robert Burgis hade inthet, äre eij heller inge [sic] köpmänd.

Hans Blandt liggier siuk och hade Randolff hans regenskap. Vdaff kongh Erichz guldh, 5944 $\frac{1}{2}$ ♀, haffuer marggreffuen arresteret widh Arboge osmundz järn 22 fath, stångejärn 23 skippund; hoos rittmesteren Willam Cahun 100 ♀; hoos Sander Heborn 58 ♀; Michell Ruth 594 $\frac{1}{2}$ ♀; Larens Helbrandt 49 ♀; Anders Månßon 470 $\frac{1}{2}$ ♀; Hinrich Gryn 400 ♀; Jören schrädde ifrå Geffle 60 ♀; *hustrv* Anna i Westerås 32 ♀; Johan Gilgrest 59 ♀; fröiken Elizabetz tienere, *benempd* Anders 50 ♀; Berndt Casall 41 $\frac{1}{2}$ ♀; Anders i Rosland 40 ♀; [42] Birie Jönßon 60 ♀; Laße marggreffuens tienere 44 ♀; Bröms Bagge 92 ♀; framlidne falckefångers *hustrv* 27 ♀; Hans Förbö 112 ♀; Matz Jönßon schrädde 41; Tomus Colborn 599 ♀; Dyrrik wandtmakere 12 ♀; Anders Jönßon 16 ♀; Hans Stören 80 ♀; Hans Simßon 70 ♀. Hans schuldt: Niclas Palmer 193 ♀; werdinnen Catherina Durant 200 ♀; än i andra små perzeler till 200 ♀; jtem Hans trumetere 300 ♀.

Bleff och Jören och Hans trumetere sampt Bertill Schilling och förnempde theris werdinne och Cornelius, wården i Bemerwåldh, tilsporth, om the hade någet vdaff the engelskes godz vnder hender eller skippet någet vth, sedhen förbudh ther vpå skeedde i höstes. Thertill the swared neij och giorde theris eedh vpå bok ther på.

Thet bleff och the engelske tilsagdt, att the ännw på en 14 [43] dager tilgörendes skole hålle sikh inne i theris herbergh, till thäs stådthålderne finge beskeedh vm them ifrå Kong:e M.

26 martij

war Erich Biörnßon sampt medh borgmestere och råd h vpå rådshugen och bleff Kong:e M:ttz mandat¹ läset, att Norremalm skall her effther ware vnder staden medh alle rättigheeten, både med gestning, rättegångz saker och andre vthlager, vndentagendes theris tomtörer och dagzwerker, huilke the åhrligen schole göre till Stockholms slott. Och bleff them tilsagdt vm köpesölfret, att the thet, så wäll som her i staden är skeedt, vthgiffue skole, huilket the beiakede och sade sikh thet att wile vthgöre. Ther nest bleff menigheeten tilsagdt att affskaffe oreenligheeten och komme booskopen vthur staden etc. [44]

Åsyftar k. breven 1573 $\frac{19}{3}$, om vilka jfr Stockholms stads privilegiebrev 1423—1700 (1900—13), N. 40—41.

Theße efftherschrijfne bleffue förordnade att vpbäre sölffret vdaff Norremalmz boor: Hinrich Förråd, Hinrich Dÿk, Dÿrich wandtmakere, Hans Hanßon archelijmestere och Peder Matzßon vnderfougte; till att vpbäre gården: Joen Joenßon, Laße Rorskar, Erich Månßon och Michell Portnagell.

Bleff affsagdt, att Thomas Biörßon och Erich Månßon skole bliffue widh then förlykningh, som them emillen skeedt är, menn om förnempde Erich haffuer något att kräffie vdaff Thomus Biörßon, dhå skall han thet med rätte göre.

Bleff och läset thet frijheetz breff på gyllestuffuen vdj Jacob Baggens och Erich Biörßons närware.

28 martij

constituerede Christian Nabels schomakere, boendes på Norremalm, Jochim Krogh att sälie then ränta och huadh mere honom effther hans framlidna moder vdj arff är tilfallit, och skall han honom therföre någre perzeler igen hijtt in hempte, effther som han ther vm haffuer beskeedh bekommit.

[45] Samma dagh witnesbyrdh för Jacob Bengtßon och Nils Nilßon, fordom borgare i Stockholm, vm en schute, som togz aff them anno 71 vm hösten till att före krigzfolcket medh vdöffuer till Finlandh, att samme schute kom them till och icke någon annen.

Förschrifft för Jost v. Hattingen till borgmestere och rådth vdj Norcöpingen vm rosteringen på Matthias v. Lahrs godz, 1000 ♀ wärdhe, 69 års myntt.

30 martij

constituerede Anders fischere¹ vdj Matz Perßons närware Marcus suaruare att fordre och inkräffie vdaff Szander Jostßon 1000 ♀ för 50 [L]æ kopper, som han haffuer fåth honom till att sälie, thesliges någon annen gäldh att inmhane effther bewÿs och handskriffters lydelse etc.

Samme dagh witnesbyrdh för Matz Perßon belangendes järnet och miölet, som han så dyrtt skall haffue såldt, thesliges vm Peder Michelßon, effther som copÿen ytterligere förmäller etc.

¹ I ms. står: Flischere.

j aprilis anno 73

[46]

såthe för rätte Erich Biörßon, Dantzeuill sampt borgmestere och rådh *etc.*

< Hans Lehus tiltalede Barend wijntappere vm en bodh vnder sitt hws, beliggendes widh Järntorget.

Witnede Jören Sýlbeck widh sin eedh, att han effther then befallningh, som her Hogenschildt Bielcke och her Gustaff Baner vpå Kong:e M:ttz wegne honom gåffue, war gången till framlidne Claes Kursell och tilsagdt honom, att han effther K. M:ttz breffz lydelse skulle vplathe och leffrera förnempde Lehws hwset widh Järntorget. Ther till hade Kursell swaret, att han icke wiste att stå theremot och försåge sigh, att K. M. warder honom någet i staden igen vnnendes.

Härtill swarede Barend wijntappere, att han hade haftt en gullkädie i pantt för 3100 q , then han latidt Kursell igen bekomme och taget hwset i vnderpant, och schall hertigh Karll haffue tilsagdt honom, thet han skulle behålle samme hws, till theß han finge sin betalningh vdaff framlidne Claes Kursells erffuinger. >

Sententia

att wýntapperen effther Kong:e M:ttz breffz lydelse och then befallningh, som rýksens profås hade vdaff wälbemälte gode herrer skall vplathe och inryme Hans Lehus förnempde hwset, och huar han haffuer samme Lehus sedhen att tiltale vm sin betalning eller annet, dhå skall honom stå hans rätt yppen *etc.* Innen 14 dager eller 3 weker på thet högste skall hwset inrymes. Här till swarede hustrv Anna Barend wýntappers, thet hertig Carll skulle haffue sagdt, att hwset kommer honom halffparten till, och therföre kunde K. M:tt icke bortgiffue H. F. N. deel.¹

En hoffman, benempd Joen Perßon, boendes vdj her Erich [47] Abramßons hws, *contra* Hans v. Rentelen vm 2 sölffskeder, jtem någet bältes sölff, wog 17 lodh tilhope, thesliges j crosare och j kong Erichz gýllen och en gullring, wogh tilhope 3 lodh, som han hade satt i pant för 160 q Tonies Fiendt, huiiken pantt samme Tonies hade fåth Hans v. Rentelen igen, then förnempde pantt hade satt vth igen Staffan Dan för 300 q , bekenndes sigh, att panten kom honom till och icke någon annan.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 438 ff.

Sades menigheeten till vm skottet och att the wile thet förbättre för bygningz skull, som her skall haffues för hender; jtem vm hampen, som Kong:e M:tt begärer; thesliges vm spyrer och annet timber, som ännw tillbaka står.

Schomakere, bältare och reemsnidere klagede, att the få inge huder köpe till theris embete, och att the nödges förthenskuldh att vpseye theris burskap. Sattes vp till ransakningh i skragerne.

Martinus.¹

Then 4 aprilis vidisse för Martinum Hirsfeld vdaff ett Kong:e M:ttz breff, lydendes att H. K. M. tilseyer att betale framlidne Nils Olßons erffuinger 525 daler, sammeledes Michell Pircke 300 och hustrv Barbro Herman Fougdtz efftherleffuerske vdj Dantzig 100 daler med thet förste, när H. K. M. lägenheet så tilseyer, huilke peninger förnempde Martinus haffuer förtäret i then pålske reesen, när han senest war thytt förschicket. Och är samme breff dateret i Wadstene then 23 januarij anno 1573. R. M. β[ekret].

[48]

Rasmus Andersson.

Then 6 aprilis bleff Rasmus Anderßons hustrv efftherlatidt, att thette efftherskriffne måtte insereres i stadzens tänckebok:

Erlige män bekennes iagh Hans ordinarius till Westerås medh thenne min handskriff, att thenne breffwysere Rasmus Anderßon, att han [*sic*] köpte ene tomt aff the fattige medh nogen gammul hws, effther borgmesteres och rååd² samptyckio, nemlig Joseph Aruidßons och Michel Bengtßons, huilket bewyses vdj Tonies Bengtßons tydz räkenskap, när han sýsleman war, och wore penningar (om iagh rätt minnes) 70 þ och 30 þ, ærffde han i samme tomt. Till jttermere wiße vnder mitt signet. Holmiæ 16 martij anno 66.³

8 aprilis

såthe för rätte her Gabriel Christerßon, Ture Bielke, Erich Matzßon samt borgmestere och råd^h etc.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 440 f.

² I ms. står: 'borgmesternes rååd och samptyckio'.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 441.

Bleff för menigheeten läset Kong:e M:ttz mandat, lydendes att inge hester skole föres vth.

Sammeledes bleff och menigheeten warnet och alffuarligen tillsagdt, att ingen skall dölie sitt godz vnden vthen sälie thet i thet wärdhe, som thet är satt.

Till thet fierde [*sic*] sades och till vm oreenligheet, att then skall föres vth.

Till thet 5 vm booskapen, att han innen 3 dager her effther skall vthaff staden.

Till 6 bleff ännw tillsagdt vm träbygner och hwsprydningar.

Samptyctes vdaff menigheeten, att huar booskapen icke kommer vthur byjn innen 3 dager, dhå skall han ware förbrutin och föres i siukstugen. [49]

Gaff och wälbemälte her Ture Bielcke tilkänne vm then syndare, som bleff dömp't för någer åhr sedhen, att hans ögen bleffue vthstuckne och han sedhen halshuggen, att M. Oluff hade giffuit hans h[ärlighet] tilkänne, thet någre skulle sigh haffue latidt förnimme, att thet wore ett tyrannisk stycke, och att therföre wore plågen kommen öffuer menige Swerigis rýke, thet Gudh bättre. Szå hade och någen sigh latidt höre, att H. H. wore Kong:e M:ttz näste råd'h och hade wållet, att sölffskatten och låne sölffret bleff vpå lagdt och fordret.

Sedhen ginge stådthålderne sin koos.

Samme dagh bleff och instructionen läsen vm befästningen, och att trähwsen skole nederrýffues och på ödes tompterne bygges och huadh mere samme instruction innehåller.

Anlagades vdaff Laße wachtmestere en <pijga> kono benempdh . . .¹

Tiltalede hustrv Marina, salige Laße Gregerßons efftherleffuerske, Christoffer gulsmedh vm en gullringh om 4 gyllen, 3½ par malior² och annet sölff, thet han skulle haffue köpt aff en tiuff, som bleff rättedt. [50]

¹ Texten är i ms. ej fullföljd.

² Orden '3½ par malior' stå i ms. marginalen utan införingstecken.

Ther till samme Christoffer swarede, att han sigh inthet wiste haffue köpt vdaff tiuffuen, han hade icke heller bekendt på Christoffer gulsmedh, vthen hade sagdt, att en gulsmedh på Köpmannegatun hade köpt thet aff honom.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh.

Bleff affsagdt, att Peder Wäsgöthe skall ware vnder stadzens tunge så wäll som en annen borgare effther macht och förmögenheeten. Märthen skinnare och Nelz gulsmedh.¹

Bleff Peder Jönßon befalet att seye köthmångerne till, thet the skole sälie skomakere, bältere och reemsnidere huder för någen annen, eller huderne skole ware förbrutne.

<Sammeledes bleff affsagdt, att man icke kan vmbäre thet hwset, som Knuth smedh begärer att köpe. Dogh skall han icke bliffue vthsagdt, så länge han giffuer ther kyrckienne lego vdaff, och huadh han i hwset effther nödtorfften byggier och förbättrer, skall honom bliffue wederslagdt eller i hwslönen affkortes. När och så hender, att samme hws schall sälies framdellis, dhå skall förnempde Knuth ware nämpst thet till att köpe.>²

Huset såldes sedhen Knuth smedh.

[52]³

20 aprilis

såthe för rätte Erich Matzßon, Erich Biörßon, Dantzeuill sampt borgmestere och rådth etc.

Bleff menigheeten åther förmanet och tilsagdt vm skottedt, att the thet vthen lengre fördröyelse vthgöre skole widh straff, som i Sweriges lagh therum förmälles.

Till thet andre sades och till vm hester och annen booskap, att han skall vthur staden.

Jtem vm oreenligheeten.

Till 4 vm dagzwercker och vm olage bygninger.

¹ Dessa båda namn stå i ms. i marginalen.

² Stycket är överstruket med annat bläck av samma sort, varmed den följande raden senare är tillskriven.

³ Ms.-sidan 51 är blank.

Martinus Hirsfeldt medh sine lyfftesmän, Hans myntemester och Michel jersnydere, komme för rätte och besporde sigh samme Martinus (effther han bewyser medh K. M:tz breff, att Hans K. M:tt nådigist haffuer bewilliget att betale framlidne Nils Olßons erffuinger och andre, som haffue försträcht förnempde Martinum), om icke förnempde hans lyfftesmän wore skylligh och plichtigh att giffue honom frÿ och hålle sigh widh K. M:tz breff.

Ther emot gâffue the tilkänne, effther theris obligation stodh vtthe hoos framlidne Nils Olßons erffuinger, att the then först igen begärde. När thet så skeedde, hade the inthet mere att beställe med offtenempde Martino.

Sententia

att Kong:e M:ttz breff är gott nogh, men att truge lyfftesmännen ther till att anamme breffuet till sigh, kan man icke göre, och effther thet D. Bengt icke är här tilstädz, skall anthen Martinus besökie honom sielff, om han icke will förtöffue her till hans ankumpst, heller och leffrere en fulmündigh her vm samme sak.

Witnede her Erich Petrj och her Jacob, att tiuffuen, som senest [53] bleff rättedt, hade bekendt (vm thet, som salige Laße Erichßons efftherleffuerske mistee), thet han hade såldt en gulsmedh, boendes på Skomakere gatun en gullringh för 32 q , jtem malior och annat sölf för 30 q .¹ Men om samme gulsmedh heter Hans eller hade annat namn, wiste han icke.

Sententia

emillen Christoffer gulsmedh och hustrv Marina, att han antingen skall stelle hustrun tilfridz heller och gå lagh sielff 6, att han inthet köpte aff tiuffuen.

Hustru Anna Erich Jacobßons medh sin shon Jacob Erichßon hade K. M:ttz förschrifft om thet arff, som the kräffie vdaff hustrv Emerentia framlidne Gunner Olßons, then och tilstädz war och ther till så swarede, att hon wäll består sompt vdaff för:ne arff, dogh icke såsom förnempde hustrv Anna gaff tilkänne och hade latidt vp-schrieffue. Men huad bökerne belanger², therum begärde för:ne

¹ Ursprungligen har stått 32 q , som ändrats till 30. I marginalen står: 32 ring q , 32 q för maliorne och annat sölf.

² I marginalen: 13 f. (j grekisch bok skänctes M. Abrahamo ther vdaff.)

hustrv Emerentia M. Abram till witne, och gaff han therum tilkänne således, att then tydh framlidne Anders Erßon achtete sigh ifrå Wittembergh hytt till fäderneslandh, hade han fåth Tonies Fiendt (then dhå [war] i Gripzwäldh) för:ne böker att öffuerföre hytt till Swerige, huilken hade begiffuit sigh till siös, och hade wedret driffuit honom tilbake igen. Och effther winteren wår förhånden och faten, ther bökerne wore vdj, wore sönder krammede, begärde han, att bökerne skulle tages vp, slås i andre fath och förwares på nytt igen. [54] J midler tydh hade man bekommit tydender häden ifrå Swerige, att för:ne Andreas Ericj skulle ware dödh. Szå hade M. Abram sampt medh M. Luten och Staffan Saße seedt thet för gott an, att bökerne skulle tages vp igen. Men Tonies Fiendt wilde icke sleppe bökerne, förre än han finge sin fulle fracht, then the honom och hade most giffue. Och effther thet spordes till Wittemberg, att Andreas Ericj war dödh och Staffan Saße hade annammet hans böker till sigh, bleff han kraffd af en vm 15 f[loriner], them han och hade betalet etc.

Sades aff, att thet skall stå vm bökerne till Staffan Saßes ankumpst. Um lösören skall vdj Blasij närware ransakes vdj frachtcammeren eller wårdschriffuere stugen.¹

Jören Fölsche, hustrv Anna Erich

Jåpßons.²

Jören <Sylbeck> Fölsche bewyste på hustrv Annes Erich Jacobßons clagemåll vm hwset, huru han ther vdj war kommen medh hustrv Lisabetz Hans Krafftz fulmacht och then håndskriff, som hustrv Anna hade giffuit henne och satt sitt hws i pantt för 2000 ꝯ.

Hustrv Anna skall bäre 2000 ꝯ i rätten om odensdagen nestkommendes, och dhå skall hon bekomme wydere swar vm hwset.

Jören Sylbeck

contra

Jören Ladow och Herman Frentorp vm thet lyffte the hade giort för Kersten Rose, att han skulle sware till rätte för:ne Sylbeck.

Här till swarede the så, att the icke wore borgen[smän] bliffne, för thet att för:ne Kersten Rose skulle bliffue her tilstedz och ingen-

¹ Detta stycke är i ms. infört s. 53.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 443.

wertz wýke, vthen hade allenest loffuet, att han skulle sware för-
nempde Sýlbeck till rätte, och hade han wäll 4 måneder ther effther [55]
 warit och budit sigh någre gånger till rätte hoos Jacob Bagge, men
 ingen hade fordret honom, och hade the inthet annet giort eller
 strächt handen för, vthen giort en förbön för *offtenempde* Kersten
 Rose etc. Sattes vp till en annen rådhtuge dagh.

Witnede Simon Månßon, att tiuffuen hade bekendt vdj sitt yt-
 terste then týdh han rättedes, att han gulringen och sölffret hade
 såldt en gulsmedh på Skomakeregatun boendes, och såsom han
 troodde, skulle han heete Christoffer.¹

Jacob Jffuarßon bödh vp thet hws Hans Hille boodde vdj,
 liggendes i Brundzgränden, förste gången.²

Hans Lehws begärde execution på then doom, som war aff-
 sagdt.

Sades aff, att thet skall seýes till i Barend wýntappers hws,
 thet han skall ware här tilstádz vm odensdagen nestkommendes.

Thomas Mahr och Baltzer Skotta vm 315 ennkede daler, som
 samme Baltzer aff Thomas her haffuer annammedt, att betale vdj
 Dantzig then 5 augustj anno 72 [*sic*]. Och tilbödh sigh förnempde
 Baltzer att betale efther håndskriftens lydelse.

Baltzer skall sättie wiße borgen, att Thomas Mahr bekommer
 sin betalningh, så snart hans budh eller håndskriften kommer
 ther till stádz i Dantzig. Och huar thet dhå icke skeer, skall han
 ware plichtig att betale all vmkost, schade och <interesse>.²

Vm Matz Månßon och Lenert Bröker bleff affsagdt, att Matz
 effther then förre doomen skall ware plichtig att leffrere Bröker the
 21 fath innen odensdagen nestkommendes widh hans 180 þ.

Om tompten, som *hustrv* Vrsilie Hans Kruses haffuer medh [56]
 wáldh och erligh man Hans Hinrichßon owitterligen vdj hans fráware
 taget till sigh etc.

¹ I marginalen stå siffrorna 32, 30. Jfr ovan s. 245 och noten.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 443.

22 aprilis

såthe för rätte Erich Nilßon, Erich Biörßon, Dantzeuill sampt borgmestere och rådth etc.

War menigheeten vpkalled och bleff Kong:e M:ttz tolbreff läset och Folcker Franßons bestälningh, att han skall ware tollschriffuere, och bleff förnempde menigheet warnet och tilsagdt, att the sigh aldellis effther samme Kong:e M:ttz nådigiste wilie, budh och befallningh rätte skole etc.

Sedhen bleffue the artikler läsne, som Jacob Larßon hade medh sigh tilbake. Jtem bleff och läsen then ordningh på alle embeter, och beswerede sigh then menige man högeligen vm månglerskenne, huar vpå them bleff swaret, att thet skall slås vm ännw i dagh vm samme månglerij, att thet skall affställes, och huar så icke skeer, skall then menige man haffue macht att tage vdaff them på en rätt, huadh the olagligen sälie och emot förbudh.

[57] Hans Lehus begerde ännw execution på then doom, som emillen honom och Bärend wyntappere är affsagdt, och beteedde förnempde wyntapperes hustrv hertigh Carlz breff, lydendes att man wilde förhielepe henne till sin betalningh, effther som samme breff ytterligere innehåller etc.

Sententia.

Ther hustrv Anna hade något bewijs på then schultt, som Claes Kursell henne skall ware skylligh bliffuen, wilde man lathe henne niuthe så myckit til gode, att man K. M. therum wilde tilkänne giffue, men efter så icke är, skall then doom bliffue widh macht, och hwset rymes Lehws inne i dagh etc.

Hustru Anna Erich Jacobßons medh sin shon Jacob satte 2 000 ƒ i rätten, som hon hade taget tillåns aff Hans Krafftz hustrv på sitt hws, liggiendes på Köpmannegatun. Jören Fölsche berättede, att han hade öffuerschriffuit 2 000 ƒ Hans Krafftz hustrv vdj Räfte att annamme.¹

Sententia

att Fölsche skall inryme henne hwset och förschriffue sine penningar tilbake igen, men the 2 000 ƒ , som Hans Krafft haffuer vthlänth

¹ Jfr renoverade domboken nedan, s. 443.

och nu här i rätten stå, skole bliffue her tilstädz till wýdere beskeedh.

Komme för rätte Erich Nilson, fullmýndigh på her Christoffer Larsons wegne i Týerpen, bådhe framlidne Engelbrecht . . . efftherlathne . . .¹

Wáldgáfue bådhe *hustrv* Anna Erich Jacobsons och *hustrv* [58]
< Anna > Emerentia vm arffuet effther *hustrv* Karin salige Gunnar Olsons, så att theße efftherskriffne gode mänd² them emillen jänckie och them till en fulkommen ende förlýke skole.

Bleff affsagdt emillen Jören Krechell och Jören pungmakers *hustrv*, att huar hon icke betaler honom innen 8 dager hereffther, skall honom panten inrýmes.

28 aprilis

vploth och hemblade *hustrv* Ingeborgh Jönßedotter sitt sýskenne barn *hustrv* Ingeborgh Nils skanners en syskennes deel, som hon sigh seger hafft rätt till att igen börde vdi ett heman, benempd Ygelswýck, liggiendes i Mörkö sochn och Hölbo häredt, medh all then rätt och rättigheet hon ther till hade, till ewerdeligh ägo, ther vpå förnempde Nils skanners *hustrv* vplade sin fridskillingh etc.

Fick *hustrv* Ingeborgh breff vpå.³

Samme dagh war menigheeten vpkalled och handlede her Gabriel Christerson, her Ture Person, her Pontus de Lagarde, Nils Rýningh, Erich Matzson och Erich Nilson vpå Kong:e M:ttz wegne:

Till thet förste vm köpet, ath thet icke bliffuer hållet effther [59]
som thet vdaff Kong:e M:tt samt hertigh Carll, thesliges rýkzens rådth och någre vdaff the förnemste ständer, [faststállts], vthen jw mere therum bliffuer lýst och publiceret, jw mindre görs till saken, ther med then dýre týdh kunne bliffue affskaffet. Dogh vm man wiste eller hade ther fheel vdj, begärde H. K. M:tz commissarij, att man sådent schriffteligen wilde tilkánne giffue, så

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Namnen på skiljedomarne äro i ms. ej utsatta.

³ Denna rad är med annat bläck senare inskriven i marginalen. — Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 444.

will H. K. M. än *yttermere* sigh *nådigist* winläggie, att sådene brüst kunne bliffue affskaffede och en godh ordningh och politie vprättes.

Till *thet* 2 vm befestningen och *bygningen*, att *thet* motte ställes i wercket *efther* H. K. M. *nådigiste* *wilie* och *befalningh*.

Till *thet* 3 vm *olage träbygningar*, att *thet* som staden är till skade och *oskickligheet* motte affskaffes.

Till *thet* 4 vm *oreenligheeten*, att then *bådhe* in i staden och *vthen* vm *stadzmuren* motte affskaffes. Och *effther* *thet* *in* *thet* bliffuer *achtet*, *huadh* som *therum* bliffuer *publiceret* och *befalet* på *råd*stugen och *vm*slagit *med* *trummen*, *therföre* *skole* *borgmestere* och *råd*h *någre* *tilschicke*, som sådent *fullfölie*.

Till *thet* 5 vm *skorstener*, *huru* the *bygges*, att *ther* aff *ingen* skade fölie motte.

6 om *förfallne* *hws*, att the motte *v*pbbygges och vprättes.

7 vm *trummerne*, att man *thermed* på ett annat *schick* lage motte.

[60] Till 8 vm *wattukonsten*, att *Kong:e* *M:tt* will *nådigist* *lathe* *lhöne* *honom*, som sådane *konst* skall vprätte, och *begärer*, att staden will *ther* till *med* *förhielpe*, *huadh* *embetzfolcket* *belanger*, *ther med* och then *ond* *lucht* kunde *fördriffues*.

9 att *komme* *booskapen* *vthur* staden.

10 att *hampnerne* *medh* *skarn* och *oreenligheet* *icke* motte *förfylles*.

11 vm *döde* *hunder*, *katter* och annat sådent som *kastes* *vth* på *gaterne*.

12 vm *bygningen* på *malmerne*, att *någre* *tilsynes* *män* motte *förschickes*, att the *bygnerne* [*sic*], som *ond* *lucht* kan *komme* *vdaff*, motte *icke* bliffue *vsatte* *widh* *Almenningz* *gaten*.

13 att *gaterne* *icke* motte *igen* *bygges*.

14 vm the *månge* *fattige* *her* *finnes*, att *hielp* till *theris* *behoff* motte *försambles*, *dhå* will *K. M.* them *med* ett *hws* *lathe* *försörje*.

15 *serdelis* vm the *hwsarme* och *fattige*, att the kunne *vnderhålls*.

[61] På *theße* *för:ne* *puncter* *begärdes* en *schrifteligh* *swar*. *Dogh* *v*på *thet* man *ther* till *theste* *bättre* *sware* kunde, *wore* *wälbemälte* *commissarier* the *för:ne* *articulis* *först* *schrifteligen* att *öffuergiffue*,

så kunde man them nödtorffteligen berådslage och sedhen ther [61]
till vnderdånigist igen sware.

Ytterlige[re] gaffz tilkänne, att alle som byggie och boo her i
staden, thet ware sikh K. M:tz tienere, the gode mendz aff adelen
heller huilke the helst ware kunne, inge v[n]dentagne, skole ware
vnder stadzens rättigheeter etc.

Än gaff wälbemälte her Pontus tilkänne, att Kong:e M:tt är
förekommitt, thet någre haffue latit sikh förnimme, om the wiste, att
pestilentien skulle förursakes vdaff oreenligheeten, dhå wilde the
hjelpe till att föröke med samme oreenligheet, så att pestilentien
kunde stå i heele 10 åhr, vpå thet K. M. kunde ther med theste
lengre bliffue häden.

Huadh K. M. kan nådigist tänckie, att thenne staden kan
komme till förbättring och till gagn och bädzste, sådent att < för-
bä[ttre] > ther till [sic] är H. K. M:tt nådigist benägen, och be-
gärer, vm någen anthen innen eller vthen råd z weeth eller kan
betänckie sådane medell, som menige staden kan ware eler komme
till befording, nytte och gagn, att the sådent wile tilkänne giffue.

Kom Hans Lehws för rätte och war ännw begärendes execution
på then affsagde doom, huilken i wälbemälte commissariers åhöre
bleff läsen och ther vpå affsagdt, att samme Lehws skall få beskeedh
effther middagen på slottedt.

Sadhes ännw till vm skottedt, att the som thermedh stå til-
bake, thet vthgöre motte.

4 maj.

[62]

Her Åke Bengtson, Erich Matzson, Erich Nilsson
och Erich Biörson.

War menigheeten vpkalledt i rådchstugen och bleffue them
ännw the artickler föreläsne, som K. M:ttz commissarier then
29 aprilis nestförliden her tilkännegåffue och androge och städt-
hållerne sedhen schriftteligen öffuergåffue.

Först om köpet.

Menigheeten war tilfridz och läth sigh åthnöye ther medh att borgmestere och rådth sampt någre aff the förnempste vdaff menigheeten må berådslå för:ne puncter och ther till vnderdånigist sware etc.

Sades åther till vm skottedt.

Bengt smedh.

Anclagede rýkzens profås, Jören Sýlbeck, Bengt smedh, att han hade stulitt vdaff sin herre och konungh thette efftherskriffne etc., effther som the register förmälle, huilke vthj hans närware bleffue läsne, och bestodh han allt huadh han tilförende haffuer bekendt på slottedt, bådhe vm Nils Jacobson och elliest.

C Registerne annammede prophosen till sigh igen.

Thomus Raffualdsons relation vm thet som Bengt smedh bekende på honom.

Vm 7 skipkund stångeiärn, som Herman Lepper . . .

Hans Jörenson, Laße Puk, Peder reepslagere, Thomus Raffualdson.¹

[63] Simon smedh bestodh icke, att han war i selskap medh Bengt smedh, nekede och thesliges, att han aldrih war i Anders måleres hws, vthen hade på then týdh warit i marcknan och medh Thomus Raffualdson på båthen, huilket och samme Thomus witnede, att han war bådhe i fram- och åtherfårdh medh honom. Begerde förthenschuldh samme Simon, att man drängerne thervm wilde lathe till förhör komme. Bewýste och thesliges medh Hans Jörensons och Peder reepslageres bekenelse, att han war i Tålie på för:ne týdh.

Sententia.

C Effther thet offtenempde Bengt smedh icke allenest hade stulitt myckit vdaff priuat personer, vthen och myckit vdaff Kong:e M:tt såsom sin herre och konungh, dömdes han till galgen.

Berättede Anders målere, att then týdh Bengt smedh bar secken vm afftonen till Nils Jåpsons hws, hade wachten sport honom åth, huart han wilde så seentt medh secken, och hade samme

¹ De fyra sist uppräknade namnen stå i ms.-marginalen.

Nils Jåpsons *hustrv* dhå leget i fenstret och swaret: Then secken haffuer wäll hwsbonde *etc.*

Bestodh tiuffuen.

Effthet en affsagden doom bekende Bengt smedh, att Simon smedh halp honom bäre säcken till Nils Jacobßons neste natten efther Michaelis, och bekende han, att *thet* war i gull och daler och ett förgyltt bältte, *ther* till hade förnempde Simon och en annen, som i tornet ligger, hulpet; jtem att Nils Jåpßon hade handlet medh honom vm sölfret, förre än han stal *thet*. Och hade *thet* leget meste parten vdj en kiste, *peningar* och i kisten. *Ther* fogler werpe, bekomer man låsegruset.¹

Vdj Nilz Jacobßons hws hade pygen annammedt secken medh sölfret, men han wiste icke huadh pygen heeter. Han bekende [64] och tilstodh fulleligen, att han stal sölfret vthur Anders måleres hws, och att Nils Jacobßon haffuer *thet*, men huadh han gjorde *ther* vdaff, wiste icke han.

Jöns byßeskyttere haffuer warit i rådth och dådh medh honom.

Witnede vnge Oluff Gregerßon, att han war medh Nilz Jacobßon på skuten, then tydh han drogh till Räfte, och att han ingen annen kiste hade hafft medh sigh än sin maathkiste.

Än bekende Bengt smedh på Simon, att han wüste honom lägenheeten och cammeren i Anders måleres hws, *ther* sölfret war; jtem att Nils Jåpßon wiste aff then kopper och hampen, som han stal vdaff kongen. Och bekende samme Nilz, att han ketelen förde till Räfte.

Nilz Jåcopßons gamble pygens bekenelse, att hon i fiord 14 C dager effther Michelsmeße kom ifrå samme Nilz. Hampen hade en byßeskytter, benempd Jöns, buritt thütt och sagdt, att han hade fördt then ifrå Lybeck.² Om secken nekede hon aldelis, att hon aldrigh huarken pening eller peninge wärdhe hade annammet aff Bengt smedh. Jcke kende hon heller Simon, och fiorten dager effther Michelsmeße, then tydh hon kom ifrån sin hwsbonde, för:ne Nilz Jacobßon, dhå hade först then andre pygen kommet thütt igen.

Jöns byßeskytters bekenelse (huilken pygen igen kende och [65] sade, att han bar hampen till henne i bodhen), att hampen kastede Bengt smedh vdaff wåghwset och begeret, att Jöns skulle ghå thütt

¹ I marginalen har senare skrivits: Konsten till att dyrke lås.

² I marginalen invid detta stycke står antecknat: 6 [L]ŕ, 6 ŕ för pundet.

medh honom. Ther hade han hampet vptaget, och war hon sedhen knippet vdaff Bengtz *hustrv* i hans kellar. Sammeledes j [L]æ och 14 ꝥ talg.

4 stycker vdaff kopper hade han häffuet vdaff skippet vdj en espingh, thesliges ett stoort *stycke*. Förnempde 4 *stycker* hade han buritt i smidien, och thet störste bleff i båthen. Huart thet kom, weeth han icke. Men att han senckte för:ne 4 *stycker*, thet hade Bengt sielff sagdt för honom.

Vm Anders måleres sölfv och godz nekede han aldellis och sadhe sigh ther slett inthet wethe vdaff, och hade han på then tydh varit på Märthen Klenckz skuthe, som war till Geffle, och kom 14 *dager* effther Michelsmeße hytt igen, huilket förnempde Märthen Klenckz witnede, och att skuten war på reesen i 12 weker. Han nekede och, att Simon smedh wiste inthet [*sic*] om hampen och kopperen.

Borgen.

Affsades medh Anders måleres och Erich Larsons samptycke, att Nilz Jacobson och Simon smedh skole ställes i borgen.

Om Thomas Raffualdson sades aff, när han gör sin rägenskap klar, så är han frij.

Item om Bengt smedz *hustrv*, att hon skall sätties till wýdere ransakningh vm tiuffnet.

[66] Nils Jåpsons borgen:

Knuth Pårshanck, Philpus Person, Eskill Larson, Jacob Jffuarson, v[nge] Oluff Gregerson rorskar, v[nge] Erich Nilson. Theße för:ne men skole ställe honom för rätte, när han bliffuer esket.

Simon smedz lÿfftesmän: . . .¹

18 majj.

[67] Her Åke Bengtson, Erich Biörson sampt borgmestere och råd. h.

Jacob Jffuarson bödh förste gången² vp ett hws, som *hustrv* Jngridh Erich Joenbons tilkommer, belägit westen till nest sunnen för her Birge Nilsons hws.³

Bleff läset en copÿe vdaff Kong:e Mittz schriffuelse till städt-hållerne, att man skall bliffue förskonedt medh 50 knechter, så att

¹ Namnen äro ej utsatta i ms. ² Orden 'förste gången' stå i ms.-marginalen.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 444.

staden icke skall mere hålle än 164 tillÿke. Och the öffrige skole bliffue bespÿsede och förlägges bådhe i staden och på malmerne, som frÿ äre för stadzens tunge *etc.* Datum Wäsby 10 aprilis anno 73. R. M. B[ecre]jt.

Vm Melchier Fölgers schute.

Jacob Larßon tiltalede Herman Fräntorp vm then bode han haffuer hafft vdaff staden i lego, thet han schulde haffue sagdt, att huarken förnempde Jacob heller heele rådet skole seÿe honom boden ifrån, huilket han nekede. Och bleff honom ännw alffuarligen tilsagdt, effther som < honom > allrede i fiord war < ther um tilsagdt > kendt, att han nu vthen wÿdere förhalningh skall rÿme samme bodh.

Sattes embeterne effther gammel sedwane vdi wälbemälte her Åke Bengtßons och för:ne Erich Biörnßons närware.¹

Sades menigheeten till, att the skole giffue tilkänne vm frem- [68]
mende gester och ther hoos alffuarligen tilsagdt, att huar the sådent öffuertrede, skole the therum tilbörligen bliffue straffede.

Knuth cammersuen vplot och quitterede Thomus Anderßon för allt arff, som honom effther hans hustrus salige sÿster, för:ne Thomus Anderßons hustrv, war tilfallet bådhe i löst och fast, och bekende, att han war aldels wäl förnögd och tilfridz stält. Ther upå lade förnempde Thomus sin fridskillingh vp effther lagen.¹

Ther finge the breff vpå.²

Bleff och menigheeten befalet, att ingen skulle fördriste sigh att köpslage medh någon fremmende, som nu är inkommen, förre än köpet är satt.

Stadzens porttnyckler till then södre öffuerantwårdedes Staffan Larßon och Påwell Nylänningh medh then förmaningh, att the sigh trooligen i samme kall och ämbete skole förhålle.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 445.

² Denna rad är i ms. senare tillagd med annan hand.

Bleff åther tilsagdt, att alle onyttige träbygninger skole neder-ryffues vthen wýdere förhalingh, såframpt the wile haffue gagn aff träät *etc.*; jtem att på Södermalm måtte bliffue reen hållen och sýnnerligh ther reperebanen är.

[69]

Om Melchier Janßon,

som hade köpslagett med Bengt smedh.

Rýzkens profås anclagede Melchier Janßon, som hade köpt vdaff then tiuff, Bengt smedh, någer kopper *stycker*, och war nu samme Melchier rýmpd vthe i skären på hinsýdh Waxhålmén ifrå skippet, ther han war vpå. Huarföre bleff all hans godz rosteret, som han hade på skipper Claes Leskes (then här för rätte tilstädz war) schip, och offtenempde Melchier Janßon solenniter citeret, att han innen 14 dager her effther skall försware sikh her för rette. Sammeledes wardt vppenbarligen warnedt, att ingen skulle hýse eller herberge samme Melchier.

20 majj

komme för rätte wår medhborgare Nilz Larßon och Hans Wadzón¹ och gaff samme Hans tilkånne, att han war förlýcht medh för:ne Nilz Larßon vm then < schuldt > gældh, han honom war skýllig, således att Nilz skall bekomme aff Wýchman Lastorp vdaff the 14 lester osmundzjárn och 26 schippund stångeiárn, som han framlidne Peter Goldtman och samme Hans Wadtson war skýllig, siw lester osmundzjárn för allt thet han vdaff Hans Wadzón haffuer till att kräffie och ther medh wore the vpå bágge sýder < aldelis wäl förlýchte för > åthskilde och fördragne vm allt wýdere < effther taal > tiltaal och efthermaning. Och haffuer offtenempde Nilz Larßon till vnderpant Wijchmanz handskrift på heele summen, som samme Wichman war skýllig, till theß förnempde Nilz bekommer sin betalningh *etc.*²

[70]

Hans Bockrendt.

Witnede wår nådige frökens draffuandt, benempdh Anders Thomeßon, att han war medh then týdh Hans Bockrendt togh Sweder Kettingz schute, och war thet skeedt vthe i siön < och > för Camin och icke på fursternes aff Pommeren strömer, och then

¹ Namnen äro i ms.-marginalen upprepade.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 445.

tÿdh the finge schuten, hade ther icke mere än en man warit vpå och 2 quinfolch.¹

Wore vpå Kong:e M:ttz wår allernådigiste herres wegne vpå rådstugen till att förhandle vm thetta efftherskriffne: her Åke Bengtßon, her Pontus de Lagarde, Jacob Bagge, Anders Sigfridßon och Erich Matzson. Och bleff then menig köpmand, som för thette ärende skuldh war hijtt vpkalledt, tilkänne giffuit, att man the wårff och ärender, som H. K. M. nådigist haffuer befalet att vth-rätte, icke kunde them sampteligen vptäcke för någre wichtige vrsaker skuldh, vthen begärdes, att the wilde wÿke i rådstuge-gången, ther 24 mänd wälte och < them > medh nogsam fulmacht in i rådstugen igen sende, så att huadh the sampt medh borgmestere och rådher inne förhandle och tilseye, att the thet samptligen till att hålle och effther komme förplichted ware wile. Här till swaredes aff then menige mand, att the icke kunde betro the 24 ther um, vthen begärde alle samtligen att ware tilstädz, och bleff them förloffuet sådent, och wälbemälte herrers commission läsen.

Thernest bleff tilkänne giffuit, effther thet then tÿdh, när K. M. kom till regimentet, ryket war fast förblottedt, så att här inthet war i förråd, och Hans K. M. efther thet Stettinsche fördragh eller fridzcontracten skall betale then summe, som dhå vthloffuedt är, och till thet tridie vm thet krÿgh, som H. K. M. medh rydzen är kommen vdi, szå och att brudskatterne icke äre ännw alle betalede, therfore begerde H. K. M. commissarij för sådane och andre flere wichtige vrsaker schuldh i hielp vdaff then menige mand vdi köpmandz wahrer, som man kan förwende i peningar, och the sådent icke hade schulde elliest hielpe ther till medh guldh, daler och sölf huar effther sin förmögenheet. Ther emot loffuede och tilsade wälbemälte commissarier så att förhandle och förschaffet hoos högmectigiste K. M., att then menige man motte bliffue inrÿmpd och till vnderpantt satt några sochner vdi Norlanden eller annerstedz. Suenske peningar begärde wälbemälte commissarier inthet för then vrsak, att K. M. them icke kan bruke till the orther the behöffues. Här upa begärdes dilation vdaff then menige mand, huilket them bleff efftherlatidt till lögerdagen och therhoos tilsagdt, att man inthet skulde twiffle therudinnen, att man någet skulle få vthe, förre än

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 446.

man hade K. M. caution her på rådstugen tilstedz bådhe på thet som nu skall lånes, så och thet som tilförende är lånth vdaff Stockholms stadh etc.

[72]

22 majj. Jacob Bagge.

Theße efftherskriffne mend bleffue förordnade att drage till K. M:tt vdaff rådet: < Matz Perßon > Peder Jönßon, Jacob Jffuarßon; vdaff menigheeten: Hans Anderßon, Arffuid Larßon, Herman Schilling, Hans < Wellingh > Mow.

War menigheeten vpkalledt och gaff Jacob Bagge vpå Kong:re M:ttz wegne tilkänne, att them skulle ware efftherlatidt att köpslage medh the fremmende, effther som Sweriges lagh förmäller < dogh effther > och then köpordningh, som giort är, för peningar och icke för wharer. Dogh skall wýnet och spannemålen ware vndentagen, ther the icke än måge befatte sigh medh, förre än man bekommer fulkomligh beskeedh vdaff K. M.

Bleff och menigheeten tilkänne giffuit, att efther man wore tilsinnes att förschicke någre men till H. K. M., att the wilde tilkänne giffue, vm thet them allom så behageligit wore eller vm the wistet att förbättre, ther till the < swaredne neý > samptycte, seýendes sigh thet inthet wethe att förbättre.

Gaffz och tilkänne vm rydzens sanningebudh, att man skall vthgiöre någett waractigt och vthrustet folck ástadh, när han kommer in; jtem att alle wahrer, som komme in her effther westen till, skole vpschriffues.

[73]

25 majj

såthe för rätte her Åke Bengtßon, her Pontus de la Garde, Dantzeuil samt borg[mestere] och rådth etc.

Hustrv Gertrud s[alig] Sigfridh
Jönßons.¹

Komme för rätte hustrv Gertrudh, framlidne Sigfridh Jönsons efftherleffuerske, och Erich Jönßon i Rusthulzbý i Sawe sochn, och gaff samme Erich tilkänne, att han war aldelis wäl förnögd och tilfridz stált vdaff för:ne hustrv Gertrudt för then deel honom

¹ Jir renoverade tänkeboken, nedan s. 448.

(vpå sins hustrus wegne) arffue borde effther hennes framlidne man, för:ne Sigfridh Jönßon. Och ther < någon thet > för:ne hans *hustrv* eller någon annen hade taget sigh then fulmacht att sälie eller vplathe någon hans deel, dhå will han thet ingelunde bestå, thÿ han ingen någon befhaling eller fulmacht thet vm hade giffuit. Her vpå rechte the huarannen händene.

Hinrich Balck bödh vp ett hws förste gången, som gamble Peder schrädde ätthe.

Laße Erßon bödh vp förste gången en malmtompt, som Oluff Gregerßon tilkommer, liggendes widh Fatteburen. Än bödh för:ne Laße vp Hans Jörenßons malmtompt förste gången.

Oluff Larßon sade, att hans *syster* icke wilde lathe nöye sigh medh the 62 ♀, som Christoffer gulsmedh bödh henne, vthen begärer sölffuer igen. Bleff än nw samme Christoffer tilsagdt, att han skall ställe henne tilfridz vthen gensegn effther then doom, som affsagdt är.

Förschriffne *hustrv* Gertrudt war och begärendes, att theße [74] efftherskriffne 2 breff motte insereres vdj tänckeboken, huilket henne bleff effterlatidt, och är lydendes ordh från ordh såsom här effther följer:¹

Hustru Gertrud, framlidne Sigfrid
Jönßons, vm then 3 penningh.

För alle ärlige och gode men, som thette breff hender förekomme, bekennes wÿ efftherskriffne Olaus Petrj, M. kyrckeheerde i Stockholm, Philpus Perßon, Knuth Pårshanck, Michel Olßon, Erich Nilßon, vnge Oluff Gregerßon, att anno Dominj 1572 then 12 decembris wore wÿ tilstädz hos ärligh man Siffredh Jönßon på Köpmanne-gatun, vår medborgare, på samme tÿdh thå han någet swag war vthi lekamlige måtte, dogh elliest starck och frÿmodigh i andeligh måtte med sin skäl och förnufft, på huilken tÿdh wÿ påhörde, att förnempde Siffridh och hans dannequinne, *hustrv* Gertrud, gåffue wälwilieliga huart annet huar tridie pening vthi theris ägodelar, både i lösörom och i fasta hws och grundh i allt thet the äge till hope, effther som och Swerigis beschriffne lagh medgiffuer, när som the icke äge lyffzerffvinger tilhope, så att huilket there then andre vthleffuer skall behålle samme tridie penning både i löse och faste,

¹ Jfr renoverade domboken, nedan s., 449.

som förre bemelt är, utan byte som skee skall emillen then dödes *erffuinger* och then som igen leffuer. Och war thenne handel icke nu vthi swagheet först betencht vthan länge tilförenne, som gode mend wäll wethe och witne, än thå *thet* icke förre bleff *schrifftligen* författedt. Ther till äre wij alle förbelte witne, att så i sanningh är skeedt. Theß till yttermere witne trycke wý wåre signeter här vnder, som *schriffuit* är åhr och dagh som tilförenne sagt är.

Erich Jönsons i Rusthulzbÿ
quitering vm arffuet.¹

[75] För alle ärlige och gode menn, som thenne min bekenelse hender före att komme, bekennes iagh Erich Jönßon i Rusthulzbÿ i Saw sochn i Finland och gör witterligit, att åhrom effther Gudz byrdh 1573, then tydth iag vthi Stockholm war heem till *hustrv* Gertrud, s[alig] Siffrid Jönßons *efftherleffuerske*, om *thet* arff, som migh tilfallit war på min hustrus wegne effther hennes salige broder Sigfrid Jönßon, vthi thenne ärlige och redelige mendz närware, rådmän vdj Stockholm, n[embligen] Marcus Bengtsons, Jacob Jffuarsons, Hindrich Balckz, Philpus Persons och Knuth Pårs-hanckz, thå förnögde förnempde *hustrv* Gertrudh mig aldelis redeligen och tilfyllest aff allt *thet* arff, som migh i så måtte tilfallit war på min tridiepartt, både vdj husom och lösörom, n[embligen] rede *peningar* tryhundredt femptÿe marck, gångekläder för 100 ♀, söloffuer halffierde lodh och en grÿte om 14 ♀:r, wårderet tilhope för femptÿe marck, löper allz i en summe, som iagh vpburitt haffuer vthi *peningar* femhundrede ♀. Vdaff för:ne summe haffuer iagh giffuit Stockholmz stadh effther stadzens priuilegier och Kong:e M:ttz mandat huar tiende penning, n[embligen] femptÿe ♀. Huarföre gör iagh henne quitt och frÿ på min hustrus wegne och på min tridiepartt för allt effthertaal och ålandren så wäll för födde som för ofödde. Till yttermere wiße witne förnempde ärlige mänd vnder thenne min bekenelse med theris signeter sampt iagh med mitt boomercke. *Schriffuit* och giffuit såsom tilförenne förmält är *etc.*

[bomärke]

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 449.

Laße Erßon bödh vp *hustrv* Ingridh Erich Joenßons hws westen till — 2:o.

Oluff Suensk clagede sigh för rätte, att han hade mist sitt hwsbreff, som han hade i sitt hws, effther Samptingz marcknen nestförliden, och huar framdelis någon kunde komme fram medh förberörde breff, dhå haffuer han giffuet *thetta* tilkänne, att then samme är icke rätt kommen widh breffuet.¹

Sades aff emillen Staffan Sigfridßon och Laße gulsmedh, att [76] han skall göre honom så gott bälte igen, som honom bleff pantsatt. Ther emot skall för:ne Staffan ware förplichtet att ställe honom tilfridz för thet myntt han haffuer vthlänth.

Anders Larßon bödh vp Thomus Michelsons hws 3 gången vdj samme Thomus närware.

Matz Perßon

tiltalede Hans Hille vm then dansche ransun, och bleff läsen hans håndskrift. Ther emot ladhe han fram Kong:e M:ttz förswarelse breff, berättade och thesliges, att han aldrigh hade giffuit samme breff vth, huar icke Matz Perßon hade kommit honom ther till.

Sententia

att Hans Hille skall betale på 2 terminer, nemligen på <mårmeße > S. *Johannis* baptistæ dagh then j och på Michaelis then andre, och therfore skall han ställe nu borgen.

Hans Hille appellerede till K. M:tt och lade vp 20 ş.²

Johan Alert gårdenär

contra

Anders Keÿth vm framlidne Thomus Kokbrouns gäldh, som han bleff honom skÿllig, nemligen tÿske daler 1985 *stycker* och vngerske ducater 42 *stycker*.

Sattes vp till en annen rådhstugedagh, att man sigh vdj midler tÿdh therum wäl betäncker, att schole dhå the komme tilstädz,

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 449. — ² Jfr *ibid.*, s. 446 f.

som witesbreffuen haffue vthgiffuit, och them medh theris eedh stadfeste.

Hans Watzson, borgare i Dantzig, kräffuer vdaff för:ne Hans Ålerd (effther hans håndskrifftz lydelse) 4 144 ƒ .¹

Sattes och vp till en annan rådstugedagh.

[77] Witnede wälbemälte her Pontus och Matz Bengtson, att Anders Keyth hade befalningh att < annamme sådent godz och > betale rytterne < medh >.

Ambrosius brüggières frýbreff.

30 maij

såthe för rätte her Åke Bengtson, Jacob Bagge, Erich Biörson.

Bleff Hans Wadtsen schotte, framlidne Peter Goldtmanz masschop, tilsagdt, huadh the 315 daler belange, som Baltzar Schotta war skýlligh Thomas Mahr, och förnempde Goldtman till sikh köpte, att samme Baltzar skall hýtt citeres, och huar han icke comparerer, skall sedhen förbemälte Hans Wadtsen vdj hans godz här i staden forwýses eller vthi hans vthestående gældh her sammestetz.

För:ne Erich Biörson besporde sikh till rätte (effther thet Matz Månson vthen förloff och paßbordh hade draget häden till Norrebottn ifrån thet kall och ämbete, som han vpå stadzens wegne war tilsatt och leffdt en schute effther sikh med någon tieru och järn), om samme schute och godz skall ware förbruttin eller och till hans ankumpst rosteres.

Sattes vp till Matz Månsons ankumpst, och hustrv Karin skall bekomme både schuten, järnet och tiärun igen.

Tonius smedh clagede på Herman Frentorp, att han icke wilde hålle honom, som han honom loffuede then tydth han fick hans stiuffdotter; hade och nu sedhen skält både honom och hans hustrv.

Finge öffuermän.

¹ Ursprungligen har i ms. stått 4114 ƒ som ändrats till 4144 ƒ .

Hans gårdenär

[78]

contra

Anders Keyth vm sin betalning effther framlidne Thomus Kobroun och förmener sigh same gårdener, att Kokbrouns godz icke skall allt ware kommit i kisten eller vpschriffuit vdj thet inuentarium, som Anders Keyth haffuer ifrån sig giffuit.

Sattes vp (efter witnen icke wore personligen tilstedz och för thet att A[nders] Keyth skulde drage till K. M.) på 8 dager.

Hans Wadzson bestodh sitt witnesbyrdh och giorde sin eedh ther vpå. Sammeledes bestodh Hinrich Sybbeth för:ne witnesbyrdh, tilbiudendes att wile göre sin eedh ther vpå.

Hans Wadtsons sak emot gårdenern sattes vp till en annen rådstugedagh.

Inschriffuit 4 junij anno 1573.

Matz mölnere

med sin stiufson, Oluff Hermanson om ett arffskifte *etc.*

Quiteringh på fäderne och möderne *etc.*

För alle them ärlige gode mend, som thenne schriffit hender förekomme, bekennes iagh migh Oluff Hermanson haffue vpburitt och annammet aff ärligh och förståndigh Matz mölnere, min stiuffader, al then deel migh tilfallit och erfue boorde efther min salige fader, som är nemliga *peningar* fyre hundrede ƒ, ett lithet stop och två skeder. Jtem vdi lyke måtte bekennes migh och haffue annammet och vpburit aff förnempde min stiuffader Matz mölnere ett för allt thet migh tilfallit är medh rätte efther min salige moder nemliga *peningar* halfftridie hundrede marck och en vpreed sängh, efther som empnen war. Huarföre gör iagh Oluff Hermanßon förnempde Matz mölnere quitt och frij för allt yttermere tiltaal om samme erff bådhe efther fader och moder för migh och alle mine efftherkommende erffuinger. Theß till yttermere wiße, effther iagh icke sielff signet haffuer, begärer iagh theße gode mendz signeter vnder thenne min bekenneelse, som ther öffuer till witne wore kallede, nembligen Anders Olßons, Philpus Perßons, Knuth Pårshancz, Eskill Larßons signeter vnder thenne bekenneelse, som giffuet och schriffuit then 26 maij anno *etc.* 1573.

[79]

¹ Jfr renoverade domboken nedan, s. 450.

Matz mölnere,

4 juni quitering på arffuet för Matz mölnare.¹

Then 4 junij

handlede vdj Erich Biörßons närware medh menigheeten vm 2 000 daler, som Kong:e M:tt nådigist begärer till lhänz, och spordes först rådhet till, vm the wille komme H. K. M. till vndsättningh eller eij, ther till the swarede, att the huar i sin stadh efther förmögenheeten ther till gärne hielpe wille. Sammeledes menigheten, begärendes att med samme lhånet motte ghå lykkligen till, och bleff bewilliget, att 4 men vdaff huart quarter skole nempnes, som sådent lhån taxere och vpbäre etc.

Vdj östre quarteret:

Philpus Perßon
Nilz Larßon
Herman Schilling
Hans Anderßon g[amle]

Södre quarteret:

Marcus Bengtson
Rasmus Schåningh
Anders Larßon
Peder Olßon.

Westre quarteret:

Peder Matzson
Märthen bagere
Peder Clemetßon
Nilz Anderson

Indre quar[teret]:

Hinrich Balck
Joen Joenßon
Hans Wellingh
Thomus Anderßon.

[80]

6 junij

såthe för rätte Jacob Bagge.

Tiltaledes her Måns i Jumala, huru han förbiuder alle wahrer vpå Åhland, så att ingen tilförningh skeer hytt till staden. Ther till han swarede, att gamble drötningen hade alffuarligen sådent förbudet genom H. N. schriffuelser och nu nyligen kalck medh, huilket han sade sikh kunne bewyse medh sådane Hennes N. breff.

Tonius smedh

tiltalede Herman Frentorp vm sin hustrus brudskatt och annet huadh henne skulle tilkomme, och begärde samme Herman dilation, till theß Staffan Dan och Jören Ladow komme tilstedz medh för rätte.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 449 f.

Bleff så efterlatidt.

Än tiltalede Jören Vlenowz tienere för:ne Fräntorp vm någon gäldh, som samme Frentorpz shon war skyllig bliffuen hans hws-bonde.

Om han kan bewyße, att något förtroget godz haffuer warit honom tilhände leffreret, skall *thet* för all annen gäld betales, men huad annen gäld belanger, *ther med* skall honom öffuerghå såsom andre gäldenärer.

Tiltalede Oluff Simonßon framlidne Matz kleensmedz hustru vm sitt fäderne och moderne och sännerligh en gårdh hon skulle haffue såldt [för] 130 q , 69 års mynt.¹

Finge förlykningzmän: Marcus Bengtson, Peder Matzson, Jöns Hinrichßon och Birgell Eleßon Påwell murmestere.

Moses

contra

Påwell Saße, *thet* han skulle haffue kallet honom en kättere, och swarede Påwell Saße . . .²

Bleff remitteret till cap[itlet].

Hans Lehws lade fram i rätten Kong:e M:ttz bref, lydendes, [81] att man skall inryme honom hwset efther H. K. M:tz breffz lydelse *pro anno* 69, så och then doom här vpå rådstugen *ther* um är affsagdt. Här till swarede Bärn wyntappers *hustrv*, att hon håller sigh widh *thet*, som hertigh Carll haffuer loffuet henne, nembligen att hon skulle behålle hwset i vnderpant, till theß hon finge sin betalningh *ther* uth.

Sententia,

att hon skall vplathe och inryme thenne dagh Hans Lehws för:ne hws, och om hon förmener sigh haffue rätt till att sökie sin betalningh vdaf Lehws, dhå skall henne och hennes man ware frÿ att appellere till rÿkzens rådth *etc.*³ Haffuer Hans breff vpå.⁴

¹ Orden '130. . . mynt' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 450.

⁴ Tillägg med annan hand överst på ms.-sidan.

Willam Thetton becraftigede sitt witesbyrdh medh en sworn eedh lagligen.

Herom skall förhandles med stådthållerne.

Hans Watzson vm bescheedh vm Baltzar Schottes godz och vthestående gäldh.

Lenart Bröker.

Then förre doom skole kemnere fulfölie och leffrere Lenert nu först then j lest järn, som skulde ware sendt till Tysklandh.

Christoffer Tesch skall citere sin man hytt till rådhstugen.

Gaff Jacob Bagge tilkänne, att Bärn wyntappere skulle ware mere benägen kongh Erich än K. M., w[år] a[l]lernädigis[te] herre, huilket Jören Sjöbeck witnede.

Jtem någon borgare skall haffue begäret 1 200 ƒ för en lest järn vdaff fremmende.

Sade wy . . .

8 junij

[82]

såthe för rätte her Åke Bengtson, Jacob Bagge, Dantzeuill.

Hustru Gertrudh framlidne Laße Hinrichsons
med sin framlidne mandz erffuinger.

Kom för rätte Hinrich Kamp, vår medborgare, fulmündigh och mechtig vpå framlidne Laße Hinrichsons brodersdotters och rätte erffuinges wegne, benempd Dordi Clemetzdotter, giffuendes tilkänne, att hon war wenligen och wäll förlÿcht, förnögd och tilfridz stältt för allt thet arff henne arffue borde efther sin framlidne faders broder, för:ne Laße Hinrichson vdaff hans efftherleffuerske, hustrv Gertrudh. Ther vpå ladhe hon sin fridskilling vp, och är thenn förlÿkningh skeedt såsom thet efftherskrieffne breff förmäller:¹

Anno Dominij 1573 then 2 junij wore theße godhe mend, Marcus Bengtson, Peder Matzson, Hans Olson, Hindrich Kamp, Thommas Anderson, Germundh Jönson, Thomus Björson öffuer ett byte emillen hustrv Gertrudh, Laße Hinrichsons efftherleffuerske, och Dordj Clemetzdotter, heema i Finlandh i Sagu sochn i Kerckieby, och bleffue the så förlÿchte, att hustrv Gertrudh skall sware till all

¹ Marginalanteckning: 'Fick hustrv Gertrud bref vpå'.

gäldh och barnpeningar, och fick förnempde Dordj Clemetzdotter ett för allt i löst och fast, först rede peninger nyehundrede Ɔ och sylvuer 25 lodh, en kåpe, en vpredde sängh och alle Laße Hinrichsons gångekläder, en engelst kiortel så godh som 40 Ɔ, 2 kister, 2 thennstop, 2 grüter om 2 [L]æ. Thermedh rechte the huarannen håndene vdj förnempde gode mendz närware, att the wore wäll förnögde och wäl förlÿchte, och wore theße godhe mend på pygenes syde, som för hennes skuldh sadhe och loffuede godh för samme pyge, att ingen effter thenne dagh, huarken hon eller hennes efftherkommende erffuinger, skall clandra å samme arff till ewigh tydh, som är Hindrich Kampe, Michell Jåpson på Norre malm, Jacob snittkare, Gregers Bertilßon vdj Åbo, Matz Perßon i Sagu sochn i Kaskelax. Och thes till yttermere wiße trycke wij wåre signeter sampt med wåre boomercker vnder thenne wår bekenelse, som guiffuit och schriffuit är i Stockholm åhr och dagh, som förschriffuit står.¹

Samme dagh bödh Hinrich Balck vp ett hws, som gamble [83] Peder schræddere åtthe, liggienes på Köpmannegatun vdj schipper Oluffz grändh, 2 gången.

Laße Erichson bödh vp Hans Jörenßons malmtompt — 2 gången.

Jtem Oluf Gregerßons malmtompt — 2 gången.

Ån bödh Laße Erichson hustrv Jngridh Erich Joensons hws vp — 3 gången.

Knuth Pårshanck.²

Kom för rätte Jacob Jffuarson, fulmÿndigh och mechtigh på hustrv Margretes, framlidne Håken köthmångers efftherleffuerskes wegne, vploth och hemblade wår stolebroder Knuth Pårshanck en fierdeparth vdj ett tråhws medh liggiede grundh vdj Gråmuncke grändh på norre syden, för halffierde hundrede Ɔ, en gulingh och en engelsk kiortell. Ther vpå rechte the huar annen håndene, och lade förnempde Knuth sin fridskillingh vp.

Hustru Margrete framlidne Håken köthmångers sadhe vp sitt burskap.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 451 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 452.

Framlidne Peder Larsons *hustrv*
och *erffuinger*.

Bleff *efftherlatidt* för rätte, att *thette efftherskriffne* breff motte insereres v*dj* tänckeboken:

[84] För alle the gode mend, som *thette* vårt öpne breff hender före att komme, thå bekennes w*y* o*ß* *efftherskriffne* Matz Lar*ßon* och Jöns Lar*ßon* i Böle och Hendrich Ander*ßon* i Hwlcha v*dj* K*ym*-metta sochn, att [w*y*] annammedt och o*ß* till godhe nöye vpburitt och bekommedt haffue *thet* arff, som o*ß* *effther* vår salige broder Peder Lar*ßon*, borgare i Stockholm (huilkens siell Gudh benådhe), tilfallit är. Huarföre göre w*y* på alles våre födde och ofödde medarffuingers wegne förnempde vår broders hustru n[emligen] Karin Andersdotter och hennes *efftherkommende* *erffuinger* quitt, fr*y*, lidug och lös för allt w*y*dere *effthertal*. Och till w*y*dere stadfestelse, att allt skall ware en afftalet sak, haffue the ärlige och högactige män, borgmesterner, n[emligen] Matz Per*ßon* och Nils Han*ßon*, begieret, kienth och achtedt i löffte för o*ß* theße *efftherskriffne* två godhe mend, bolfaste och wonende borgere i Stockholm, n[emligen] Michel Lar*ßon* i N*y*gränden och Jöns Hindrich*ßon* westen till. Theß till wiße vnder förnempde våre löfftesmendz signeter sampt våre egne bomerckie. Datum Stockholm 3 junii anno etc. 1573.¹

Gamble Jören Krechell emot T*yle* Spl*y*tt, att han hade skält honom. Och berättade samme T*yle*, att när Jören sadhe, att *thet* var l*y*best godz, som i kisten war, hade han swaret: *Thet* skall ingen ärligh man vthen en skälm och böswicht bew*y*se.

Bekende T*yle* Spl*y*tt, att han in*thet* oärligit wiste med förnempde Jören Krechell, huilket han två gånger gjorde solenniter.

Jören skall bekomme ett bew*y*s, att han in*thet* annat än ärligit och gott weth medh honom.

Christoffer Tesch

vm framlidne Christoffer Fögellers godz, som är hoos Gilius Saße, att samme Christoffer anno 71 then 26 septembris att [*sic*] vplatidt och öffuergiffuit allt sitt godz, som han hade här v*dj* Stockholm,

¹ I marginalen stå tre bomärken.

sin broder Jeronimus och Jochim Wýchman för 8 000 daler, som han war them skýlligh.

Finge öffuermän: Willam Dantzeuill, Påwell Saße, Herman Lepper, Lucas Quickelberger, Hans Wellingh, Melchier Fölger.

In causa Anders Keyths och Johan Alardz.

[85]

Bestodh Jören Sanderlan sitt vthgiffne witesbyrdh. Men förnempde Keyth lade ther emot fram Willam Kahunz bewýs, att han skulle haffue slagit framlidne Julium Spading. Men samme Jören bewýste áther theremot medh her Pontus de la Gardis witesbyrdh . . .

Willam Anderson bestodh således sitt witesbyrdh, att gårdenen hade loffuet honom 600 klippinger för thet han sådent skulle witne, och ther hade honom fattigdomen komit till.

Hinrich Sýbbeth och Hans Wadtson bestodhe sitt witesbyrdh, tilbiudendes att wile thet becrafttige medh sin eedh.

Willam Thätt bestodh sitt witesbyrdh.

Johan Ålerd sadhe till Anders Keyth, att thet wore hans arm-båndh, som han bär dageligen, och sadhe samme Keyth, att han lögh thet som en skålm, böswicht och förrädere.

Johan Willamson bestodh sitt witesbyrdh.

Anders Keyth declare[ra]de sigh således på Jören Sandelans witesbyrdh, att huadh the 3 perzeler belanger, som framlidne Kokbroun hade presenteret honom på condition, att han hade sagdt till samme Kokbroun: Efther thw så föråhrer, ther före loffuer iagh widh min åhr[e] tilgörendes, att huar thine ägedeler icke tlräckie att betale thin gäldh med, dhå will iagh betale så myçkit, som thet sigh kan belöpe thw migh nu haffuer föråhret medh.

[86]

Sententia¹

att Anders Keyth skall giffue beschreffuen, huru myçkit han haffuer hafft vdaff framlidne Kokbrounz ägedeler och godz, och att han thet skall becrafttige med sin eedh och witne.

In causa Tonius smedz.

Witnede först Rýkzens prophos, Jören Sýlbeck, att Herman Fräntorp hade loffuet förnempde Tonius medh sin hustrv allt

¹ Sententian är införd i marginalen till s. 85 i ms.

huadh henne tilförende tilkom, thesliges 400 ƒ i brudskatt, så och huadh henne elliest i arff kunde tilfalle, huilket *han* till rätten sköth.

Tonius smed.

Jören Ladows kunskap och witesbyrdh:

Såframpt att hon sigh ärligh och wäll efther then dagh stälte, när hon bleff förloffuet för:ne Tonius, wilde han giffue henne vdaff en godh wilie 400 ƒ .

Sententia,

att Fräntorp skall ware förplightedt att giffue för:ne Tonius smedh förnempde 400 ƒ . Menn om hon skall wýdere erfue efther sin framlidne moder heller och ware arffuelös, togz vdj betänckende *etc.*

Anders Keythz förclaringh, när *han* haffuer öffuergiffuit thett register, som aff honom begäres, huru myéckit *han* haffuer hafft vnder hender aff framlidne Kokbrounz godz, dhå will *han* skäncke ther till 800 ƒ , och sedhen göre sin eedh.

[87]

9 junij.

Bewýs för Lucas Laurj att *han* är vår medhborgare.

10 junij

såthe för rätte Jacob Bagge, b[orgmestere] och råd. Dantzeuill.

Wittingh Månßon medh sin hustru

contra

Hindrich Kamp vm then siälbodh för samme Wittingh bran vp, ther till för:ne Kamp skall ware vrsaken.

Jacob Baggens och the andre gode mendz betänckende och förslagh begärde förnempde Witting samt hans hustrv och Oluff Gregerßon vdj betänckende till neste rådstuge dagen.

Witnede theße efftherskriffne personer, nembligen Jören Fölsche, vm framlidne < Jöns > Hinrich Schultes död.

Först Jören Fölsche, att then týdh *han* kom vthe i Herman Leppers krýddegårdh på Södermalmen, hade Lydeke Kleý warit slagen widh öret och framlidne Hinrich Schulte i pannen, och badh Jören Fölsche ware honom wälkommen hýtt, efther *han* honom her

tilförende icke hade seedt, och meden han hade honom widh händen, hade förnempde Lydke slaget honom medh neffuen widh ögett, och ther vdöffuer wore the ytterligere tilhope kompne, och Märthen Klencke war medh kommen att skilie them och sedhen någre andre, så att Fölsche icke weeth, om samme Märthen haffuer warit vrsaken till hans dödth eller ey.

Hans Thyrßons witesbyrdh, att then tydh han kom thytt vth, hade han icke warit drucken och funnet Lydke Kleÿ, huilken hade warit slagen och blodugh i pannen och widh öret, och hade han åther kommit med Hinrich Schulte tilhope igen, och Märthen Klencke (then tileffuentÿrs hade achtetd tage fridh emillen sin gäst och samme Schulte) war och kommen tilhope med [honom],¹ [88] så att han fick same Märthen i skägget, och i thet samme wore någre andre ther tillkommen och stötte för:ne Märthen vm kull, så han full emot någre bielcker, och i thet samme han war fallen, hade han fåth någet i händen, huad thet war anthen en steen eller jordstÿcke, och hade kastedt, men om then framlidne fick ther hug vdaff heller bleff kastedt aff någon [annen], wiste han icke. Dogh i then tyd för:ne Märthen hade kastedt, hade offtenempde Schulte fallit vmkull.

Thommas Bahr.

Meden hann skött Lydke Kleÿ ifrån sigh, hade then framlidne Hinrich Schulte fåth hugh, så att förnempde Thommas [hörde] att thet small och samme Schulte full till jorden, menn huem som thet gjorde, wiste han icke.

Jören trometere

[witnede], att Märthen Klencke hade warit drucken, och hade i hose och tröÿe kommit öffuer planckewercke[t].

Hans schomakere

[sade], att han icke kende foleket ther, efther han någre tÿmer tilförende war kommen i landh och hade funnet Lydke Kleÿ tilhope medh then framlidne Schulte, och hade en warit, som hade en askefärges sylkes tröÿe vpå sigh, then ther kom och drogh sin dartz vth och wilde stinge Hinrich Schulte, och war så samme Hans schomakere och ther till kommen till att tage fridh, så hade förnempde Klencke weledt stinge honom, och i thet samme hade någre

¹ I ms. står 'Märthen Klencke ti' vilket icke ger någon mening och i ovanstående text ersatts med [honom].

draget honom tillbaka ifrå Mårthen Klencke, och i midler tydh bleff kastedt then framlidne Schulte, så att han full till jorden.

Hans Wåndt begärde (effther offtenempde Mårthen Klenck war myckhafftig worden, såsom profosen för rätte witnede, att han hade citeret honom till rätte och än ytterligere nu citerede), att samme Mårthen såsom en mördere motte bliffue förfolgd.

Och citer[e]de för:ne profos honom nu andre och tridie gången, så att han skall ware tilstädz innen klocken slår 3 effther middagen.

[89] Witnede Peter bårds kärere, att framlidne Hinrich Schulte war kastedt medh en steen i pannen, och ther hade han fåth sin dödhdaff, så att huar han hade hafft 3 huffuud, hade han most döö ther vdaff. Bleff målsägenden efftherlatidt, att huar Mårthen Klencke icke comparerer innen klocken slår try, att han dhå må lathe begraffue then dödhe.

Gaff Jacob Bagge tilkänne, att hytt ännw ytterligere befallningh är kommen ifrå Kong:re M:tt, att träbygninger westen till skole bortt ryffues, men trögårder och ther som kryddegårder äre inne medh, skole bliffue beständes till H. K. M:tz ankumpst.

Anders Keyth lade fram i rätten ett register och schriftteliget bescheedh, huadh han hade vpburit aff framlidne Thommas Kokbrouns ägedeler; jtem huadh Anders Ormeston haffuer annammet vdj M. Hans Ålerdz närware, then nu begärde att bliffue åthskild med samme Keyth.

Bleff vpschriftuet (effther her Åke Bengtson är någet kranck) till K. M:tz nådigiste ankumpst, och att någre flere vdaff ryzkens rådhd kunde komme tilstedz medh.

Casper och Hans semskemakers sak emot Jacob Larßon och Påwell Saße sattes vp till Tyle Hampes ankumpst.

Hustrv Britha Wychmanz.

[90] Then 13 junij bleff hustrv Britha Wichman Lastorpz efftherlatidt att rostere hoos Hans Feruer tolffhundrede ƒ ortiger, huilke framlidne Gerd Bandz erffuingers fulmündigh, benempd Borchart Höyer, hade lånth Hinrich Feruer för någon tydh seden och samme

Hinrich haffuer ned satt hoos sin broder, förnempde Hans, med sådane beskeedh, att huilken som ther framdelis kunde haffue rätt till, att han them sådane peningar betale schulde.¹

15 junij såthe för rätte . . .²

Hinrich Balck bödh [vp] thet hws framlidne Peder schraddere ätthe — 3 gången.

Laße Erßon bödh vp Hans Jörenßons malmtompt — 3 gången.

Än Oluff Geregerßons malmtompt — 3 gången.

Sades menigheeten till vm the 2 000 daler, att the them med thet förste skole göre vth; jtem att alle träbygninger westen till, vthen och innen mhuren, skole nederrÿffues, vndentagendes the hws, ther folck boor vthj.

Hustrv Vrsilie, framlidne Matz

kleensmedz, och Oluf Simonßon.³

[91]

Kong:e M:tz etc. min allernådigiste herres vnderdånigiste och ödmiuke tienere och ammeralens handschriffuere på thet narffueske farwattn etc. jagh Oluff Simonßon bekenner och gör härmedh allom kunnigt och witterliget migh vdj en wenligh förlykningh aff saligh gamble Matz kleensmedz efftherleffuerske aff then deel, som migh vdj gården kan effther gode mendz samtÿcke och mättningh tilkomme, nembligen vdj gode och wälwÿse mendz åhören och personligh närware, som äre Marcus Bengtßon, Peder Matzßon, Jöns Hindrichßon, Birgell Eleffßon, rådhmän och borgere i Stockholm etc. vpburit och annammedt haffue vdj anno etc. 71 och 72 års myntt rede peninger 100 q ortiger. Försäkrer och frÿer iagh för:ne hustru Vrsilia förthenschull med sine lyffzerffuinger och alle andre slechtinger för migh och alle mine blodzförwanter och efftherkommende, att the henne om samme peninger wÿdere att mahne ingen fogligh vrsak haffue schole etc. Theß till yttermere wiße och stadfestelse bedher iagh för:ne godhe mend, att the theris signeter sampt med mitt eget her vnder å theße breff trycke wile. Datum Stockholm then 6 junij anno 73.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 452.

² Meningen är i ms. ej fullföljd. — ³ Jfr *ibid.*, s. 453.

20 juni

constituerede Marcus Hinrichson, borgare ifrå Reffle, Herman Drejer att fordre och till sigh annamme vdj Dantzig någre schriffter och acter, som han hoos sin procurator thersammestetz, benempd Hans Stolte, haffuer.

22 juni

komme för rätte Hans Welling och Daniell Kröger, betheendes ther en fulmacht vnder Brunswyckz stadz secret, som Hans Gorkop haffuer giffuit förnempde Wellingh och Kröger att annamme thet godz, som framlidne Roloff Höper haffuer efftherlatidt her i Stockholm, huilken fulmacht the her för rätte accepterede.¹

[92] Hans Mow och Adam Budzern vm någon gäldh. Finge förlykningzmänd.²

Påwell Saße och Michell Hohenower komme för rätte medh framlidne M. Nicolaj Bodans erffuingers fulmyndigh, benempdh Hans de Werth, och gaff samme Hans de Werth tilkänne, att han hade till fulle nöye annammedt och vpburitt allt thet godz, så wäll som förnempde M. Nicolaj barn, som han här efftherlatidt haffuer, och quiterede them sampt medh Jören Benichen för all wödere anspråk och effthertaal.¹

War then menige man vpkalledt, och gåffue her Thure Perßon och Jacob Bagge vpå Kong:e M:ttz, w[år] allernådigiste herres wegne tilkänne, att H. K. M. lather biude och befale, att ingen her effther skall besökie någon annen vm hielp, som honom bör besökie H. K. M. vm, thet ware sigh antingen vm fröheetz breff eller annet, ehudh thet helst är heller ware kan. Huilken ther emot gör, skall haffue förbrutidt lyff och godz.

Sades och till vm oreenligheeten och bygninger åther till [sic]; jtem att man haffuer watten för porter och på taket och achter på fremende och förstercker wachten; att giffue Kong:e M:tt vnderdånigist tilkänne vm the fremmende, som koke och

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 453.

² Orden 'Finge förlykningzmänd' äro med annan hand införda i ms.-marginalen.

hålle hws i theris boder; vm vpstäderna, som emot priuilegierna och lagen segle; att man inthet får köpe för peninger.

[93]

23 junij

wore på rådstugen her Jören Gyllenstiern, her Thure Bielcke, her Erich Gyllenstiern, Jacob Bagge, Erich Matzson och borgmestere och råd h. < Och war menige borgerskapet, thesliges alle fremmende, som sigh her i staden på thenne tydh förhålle, vp-kallede, ther them Kong:en Mandat på svenske medh egen kongligh håndh vnderschriffuit, så ett lyke lydendes i tysken transfereret, bleff föreläset, att ingen efther thenne dagh skall fördryste sigh att begäre eller annamme någre fröheetz eller donationsbreff vdaff någon annen än vdaff H. K. M:tt sielff, widh straff till lyff och godz. >

27 junij

witnede theße efftherskriffne män, Erich Person i Edesbörde vdj Sunde sochn, Peder Bengtson i Bergte by vdj Saltwäck sochn, Clemet Jönson i Lammansby och för:ne Saltwäck sochn, att Erich Jönson är ächte född aff fader och moder, huilke boendes wore i Finneby vdj Sunde sochn, och het hans fader Jöns Suenson och moderen Mariet Michelsdotter. Fick han bref vpå.¹

Then 29 junij

[94]

constituerede hustru Walborgh, framlidne Nilz Jönsons efftherleffuerske, theße mänd, Laße Larson stadzschriffuere och Erich Person, rådmän vdi Biörnborgh,² att vpkräffie thet arff efther hennes framlidne broder, benempd Erich Matzson, så myckit henne med rätte kan tilfalle, och skole förnempde hennes fulmändige betale gäldhen och elliest göre och lathe huadh them i så måtte bör. Och effther thet för:ne hennes framlidne broder war henne skylligh 104 ş, ther vpå hon hade fåth i betalningh 50 ş, så haffuer förnempde Laße Larson nu giffuit henne för resten, n[emligen] 54 ş, fyretye³ marck < huilke han > ther före han resten vpå

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 453 f.

² Orden 'vdi Biörnborgh' äro i ms.-marginalen tillskrivna med annat bläck.

³ Ursprungligen har stått endast 'fyre', vartill med annat bläck lagts 'tye'.

samme gamle gäldh < i betalningh annamme > igen vpkraffie skall och sin betalningh ther udaff annamme.¹

1 juli

komme för rätte vpå Stockholms rådstuge Erich Perßon i Sund sochn i Öuesböl och Per Bengtßon i Bergtbj vdj Salttwyck sochn, fylmändige och mechtuge på alle sine med erffuingers wegne, giffuendes tilkänne, att the wore wäl förnögdde och tilfridz stälte vdaff vår stolbroder Jacob Jffuarßon för allt thet arff them arffue boorde vdj löst och fast efther förnempde Jacob Jffuarßons hustrv, och ther vpå rechte the samme Jacob händene för rätte. Huruledes thenne förlykningh är skeedh, förmäller thetta eftherskriffne breff.²

Jacob Jffuarßon och hans fram-
lidne hustrus erffuinger.³

Bekennes iagh migh Erich Perßon i Sund sochn i Öuesböl samt hustru Mariet i Sillödhe i Salttwyck sochn och hustru Gertrudh i Lannans by [*sic*] ibidem vpå sin moders wegne samt Clemet Jönßon ibidem och Per Bengtßon i Bergtbj sammestädz att haffue warit öffuereens med vår medarfftagere, nemblich Jacob Jffuarßon, borgare i Stockholm, om ett arff, som oß med rätte tilfallit är [95] effther vårt syskene barn, salige hustrv Anna Jacob Jffuarßons, och wore wy så öffuereens med honom, att förnempde Jacob skulle giffue oß ett för allt, bådhe för löst och fast, ettwsendt ƒ nu gångbart mynte samt och med etthundrede ƒ, som wy och bekommit haffue och samme peninger giffue till stadzens bygningh. Huarföre giffue wy honom hermed quitt och frj för allt wydere effthertaal, och för alle the, som her efther vppå samme arff haffue Jacob Jffuarßon till att tale, så beplichte wy oß wilia till samme arff sware och icke förnempde Jacob, vthen han i alledelis skall ware obekymbret efther samme arff. Thette allt för:ne bekenne wy oß ware till fulle nöye betalet och förlycht. Och skeedde samme arffskifte och förlychningh i gode mendz närware, som war först Michel Olßons, Knuth Pårshanck, Philpus Perßons

¹ Orden 'igen vpkraffie' samt 'och sin betalning ther vdaff annamme' äro tillskrivna med annat bläck (jfr s. 275, noterna 2—3).

² Jfr renoverade domboken nedan s. 454. — ³ Jfr *ibid.*, s. 455.

sampt Laße Erßons närware. Att så i sanningh är och redeligh hålles skall, lathe wÿ witterligen tryckie wåre signeter här neden vnder sampt *med* erffuingeners bomercke anno 1573 then 28 junij.

[Fyra bomärken.]

6 julij

såthe för rätte her Jören Erichßon, her Jören Gere, her Bengt Gÿltte, her Åke Bengtßon, Jacob Bagge, Anders Sigfridßon, Johan Perßon, her Nilz Gÿldenstiern, her Ture Perßon, her Claes Flemingh.

Komme för rätte Jacob thor Benne och Willam Stades, och gaf samme Jacob tilkänne, att han hade fåth honom något godz till gode att sälie, efther som hans bekenneelse förmäller. Finge Dantzeuil och andre flere till förlykningzmän.

Hans Wendt, Thommas Klenck.

Kom Thommas Klenck för rätte, wiliendes icke allenest försware sin broder Märthen, som war skyltt och anlaget vdaf Hans Wendt, att han skulle haffue kastedt framlidne Hendrich Schulte ihiel, vthen war och öffuerbödig att trede i samme sin broders stadh, sporde förthenschuld för:ne Hans Wendt till, om han wilde bestå *thet*, huad han tilförende hade giffuit clageligen tilkänne. Therupå samme Hans Wendt honom ännw anlagede för en mandråpere och mordere, men han sade sigh icke wile haffue beställe therum *med förnempde* Thommas, vthen begärede, att Märthen Klenck sielf skulle komme tilstedz, dhå wilde han lathe greffue vp igen sin framlidne frände Hendrich Schulte.

Oluff Mört.

[96]

Rÿkzens profås, Jören Sÿlbeck, anlagede en *benempd* Oluff Mörtt, som skulle haffue wiledt giortt ett vprhor i Helsingelandh och sadhe till någre (effther som witesbreffuen förmälle): The som icke wile hälle medh migh, så må the stige affsydes. Och hade han wiledt taget sölfret vdaff fougten Hans Biug. Och bekendhe *förnempde* Oluff Mörtt, att the männ, som witne på honom, haffue hafft *thet* vpsåth, att the wilde haffue konungh Erich löb igen, och begäret, att han skulle bliffue theris höffuidz-

C

man.¹ Oluff Halffuarßon och Simon Luth hade giffuit Hans Biugh herom tilkänne, han wiste icke huadh han will. Simon Luth, Joen Gregerßon, Oluff Anderßon i Åker och Oluff gulsmēd hade warit förste roten till thet förräderij. Och bekende oftenempde Oluff Mörtt än ytterligere, att the köpmēd, som haffue witnet på honom, hade waritt såwäll benegne till thet onde vpsatt såsom han; jtem att the hade hafft thet rede för 2 åhr i sinnet, huilket the för samme Mörten hade beke[n]dt. På Bollenes landztinghet hade the stämplet. Joen Bucht hade budit vth thet². Och clagede rýkzens profås honom sedhen ytterligere an, att han emot then eedh, han hade loffuet och suoret, hade handlet som en förrädere etc., ställendes sådent till rätte.

Sententia.

- [99] Efffther thet han haffuer handlet emot then eedh och troohet han haffuer loffuet och sworet K. M. wår allernådigiste herre och giffuit icke i tydth tilkänne vm thet förräderij heller onde vpsåth, dömdes han ifrå lyff och godz efther thet . . . cap. vdj konungz balcken.³

Erich Nilßon vm then sak, som senest war för rýkzens rådth, nembligen att Aruid Erichson til Grabacke hade förtalet hans syster. Och bekende han solenniter, att han inthet annet weth med henne än thet som ärligit och gott är, och huadh som skeedt war, hade warit ett förfluet ordh och kommit vdaff hans oförståndh.³

- [97] Anno 73 then 6 julij såthe för rätte vpå Stockholms rådhus her Jören Erichson till Fuglewýck, riddere, < her Jören Gere, Nilz >, Thure Bielecke till Salestadh, riddere, her Nilz Gýllen-

¹ Marginalanteckning (utan införingstecken): 'Peder Matzßon. Gudh giffue han bliffuer så gammel som godh. Oluf gulsmet och Måns Raffualdßon, Nilz Märthenßon i Färelle, som kastede wanten ifrån sigh'.

² Marginalanteckning: 10 lod sølff och 100 ♀ peninger. Joen Bocht bödh honom thet, att han skulle bliffue theris höffuidzman. Simon Luth och.

³ Såsom synes av paginahänvisningarna, är ovanstående mål infört på ms.-sidan 96, men den därtill hörande domen på sidan 99. Bladet, som betecknas 97—98, har nämligen icke ursprungligen tillhört lägget, men efter dagbeteckningen insatts på detta ställe vid inbindningen. Det innehåller en utförligare framställning rörande målet mellan Erik Nilsson och Arvid Eriksson, som i korthet refererats i texten å sidan 99. På baksidan (s. 98) står endast följande anteckning: 'Emillan Erik Nilßon och Arffuid Erichson. 6 julij anno 73'. — Båda versionerna hava här ovan intagits efter varandra.

stierne, fröheer till Lundholm rjckz cantzeler, her Jören Gera, fröheer till Bjrckewjck, her Claes Flämingh, fröheer till Bjrckewijck [*sic*], her Bengt Gyltte till Påtorp och her Åche Bengtson till Eka, riddere, Johan Person till Tjydön, Jacob Bagge till Boo och Anders Sigfridson till Broo.

Samme dagh kom för sittende rätten wälbyrdig Erich Nilson till Håbergh och tilsporde wälbyrdig Aruid Erichson till Grabacka, om han hade sine sages män tilstedz om *thet* taal han hade vpkommit på förnempde Erich Nilsons syster, jungfrw Margreta Nilzdotter, meden samme Aruid hade beropet sigh på sagesmän, heller och om han wille bestå och bewyse *thet* taal hans i så måtte hade begyntt. Thå swarede förnempde Arffuid och nekede sigh haffue någon sagesman för sigh, seyendes *thet* haffua warit itt löst tal, som han vm för:ne jungfrw hade latidt falle och kunde *thet* inthet bewyse, bekenndes nu för rätten vppenbarligen, att han med henne inthet annet weth än *thet* som ärligitt och gott är.

Her Knuth Påße

[99]

contra

Erich Nilson vm ett byte, vm *thet* skall ware lagligen giort, och bewyste samme Erich Nilson med ett breff dateret anno 1490, huru *thet* byte war giort, och beclagede sigh förnempde her Knuth Påße, att när the skole till sin quarn, moste the öffuer H. S. äger, så att the icke haffue så myckit, att the kunne binde en hest på sine egne äger.

Sententia,

att man icke kan rygge bytesbreffuen, vthen giller them, dogh så att then quarn, som är satt för:ne Knuth Påße till förfangh på en annen stadh, sedhen att bytet war giort, skall sätties på samme rum igen, *ther* han tilförenne stodh, then tyd bytet giordes, och med sådane högd.

Sättes vp, till thes flere vdaff rådet sittie med för rätte.

Måns Thurson, Suen Henrichson
och hustrv Kirstin Thuredotter

[100]

contra

Anders Krabb vm en gårdh, som the meene, att han icke skall haffue fåth lagligen.

Johan Perßon

contra

her Åche Bengtßon.

Sententia

att allt godz såwäll alle losören i *peninger*, gull och allt annat,¹ ehvadh namn *thet* helst haffuer, skall skiutes tilhope, och sedhen skall *her* Åche bekomme sitt fäderne och möderne, och betales gäldh, och huadh sedhen är vdöffuer, skall thå bytes emillen *her* Åche Bengtson, Johan Perßon och *her* Abram Erßons barn. Jtem morgengåffuen *med*.¹

9 julij

- C witnede Herman Schillingh in *causa* Marthen Klenckz, att then tydh han < och > *med* Jören Fölsche gick tilbake till staden vthur samme Fölsches gårdh, att [*sic*] the hade gåth fram vm Herman Leppers gårdh och seedt att widh pas en fiorten eller fempten karar hade varit tilhope *med* darter och elliest, huarföre the hade gåth *med* *ther* till att tage fridh. Men efther *her* förnempde Herman war redd för hugg, hade han begiffuit sigh tilbake, achtendes att [101] ghå thäden, och i *thet* samme han hade wendt sigh, hade han hört, att en bleff slagen, att *thet* puffede lyke som *man* hade slaget på en säck, och när han sågh tilbake, hade framlidne Hendrich Schulte leget på jorden. Men hwem *thet* giordt hade, sade offtenempde Herman Schillingh sigh owitterligit ware, så santt honom Gudh hielpe skulle.

Hans Wendt

tiltalede Hans Kock vm en summe *peninger* för *thet* godz, som han hade annammet aff framlidne Hendrich Schulte.

Och sadhe förnempde Kock, att honom wore en håndskriffit owitterligen vpå schriffuen. Dogh icke theste mindre bestodh han 2 000 z gäldh.

Finge förlykningz mend.

Nils Anderßons sak emot Bärn Jönßon.²

¹ Orden 'och allt annat' samt 'Jtem morgengåffuen med' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

² Endast rubrik. I marginalen står 2, som motsvaras av 1 vid föregående stycke.

Hans v. Wittembergh badh sigh så Gudh till hielp, att han icke wiste huem som framlidne Hendrich Schulte hade slaget, men 3 quinner hade sagdt för honom, att en, som hade en köjels jacke på sigh, skulle haffue giort gärningen. C

War menigheeten vpkalled, och handlede Jacob Bagge och Erich BiörnBon med them vpå Kong:e M:tz wegne, att the wile vnderhålle 250 personer på en månad tydth tilgörendes.

Bleff bewilliget vdaff menigheeten 164.

Hustru Gertrud, framlidne Sigfrid
Jönsons, och Jffuer MånBon.¹

[102]

Kom för rätte Jacob DyrickBon fulmündigh och mechtugh på sins hwsbondz (Jffuer MånBons) wegne och gaff tilkänne, att hustrv Gertrudh framlidne Sigfrid JönBons hade ställt honom adelis wäll tilfridz för thet arff för:ne Jffuar MånBon hade till sigh köpt vdaff förnempde Sigfridz broder, Anders JönBon, efther som thette efftherskriffne breff förmäller. Ther rechte the huarannen händene vpå, och hustrv Gertrudh lade vp sin fridskilligh. Och är samme breff lydendes ordh från ordh såsom her efther följer:

Allom them, som thette öpne bref hender förekomme, bekennes iagh Jffuer MånBon till Kärckenäs, effther thet Anders JönBon i Lyden vdj Saw sochn haffuer vplatid och såldt migh all then deel honom och hans systerbarn arffue borde, både udi löst och fast efther hans framlidne broder Sigfrid JönBon, som war boendes vthj Stockholm, såsom förnempde Anders JönBons vplathningz och fulmachtz breff thet innehåller och förmäller, så haffuer iagh igen med en godh wilie, wälbetäncht och berådde modh vpdragit och vplatid, såsom iagh och vthi thette breffz craft vpdrager och vplather ärligh och dygdesam quinne hustrv Gertrudh, förnempde Sigfrid JönBons efftherleffuersche, all then rätt och rättigheet, som iagh till för:ne arff bekommit och här till haft haffuer, och är iagh vm samme arff med förnempde hustrv Gertrudh genom gode ärlige mendz (som vdaff Stockholmz rådstuge therum wore tilsagde) vnderhandling så förlycht och till en fulkommen ende fördragen worden, att hon haffuer giffuit migh ett för allt i rede peninger 1 200 mark ortiger, halffparten för för:ne Anders JönBons deel och then andre

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 457.

halffparten för hans systerbarnz deel, huilken summe iagh till fulle nöye haffuer bekommit, vpburit och annammet, then sidste pening med then förste. Vdaff samme arff haffuer iagh giffuit Stockholmz stadh efther theris priuilegiens innehåld huar 10 pening, som löper tilhope 100 z [sic]. Huarföre gör iagh förnempde hustrv Gertrudh med sine erffuinger quit, frÿ, ledug och lös för allt yttermere tiltaal och anspråk vm oftebemälte arff i löst och fast, huad namn thet helst kan haffue, inthet vndentagendes, bådhe för födde och ofödde åthalere till ewigh tydh. Och huar thet så hende, att någon annen efther thenne dagh sig fördrÿste wilde att clandest eller tale på samme arff, dhå will iagh och mine erffuinger ware förplightedt ther till att sware, och offtenempde hustrv Gertrud med sine erffuinger therum aldelis skadelös hålle. Theß till yttermere wiße och förwaring är thetta bref med mitt signet förseglet. Datum then 6 dagh julij anno Christj 1573.

Jtem so bekennes iagh Jochim Dÿrkes till Murla och förplichter migh, att iagh will schaffe samme fulmacht hustrv Gertrud salige Sigfrid Jönßons tilhånde. Teß till wiße trycker iagh mitt pitser här vnder näst then ärlige mandz, Jffuer Månßons.

Att wij eftherskriffne Jacob Larßon, Jacob Jffuerson, Knuth Pårshanck och Philpus Perßon, rådmän vdi Stockholm, saken aldelis så haffua förhandlet och förlÿet emillen ärligh och wälbÿrdigh man Jffuer Månßon och offtenempde hustrv Gertrud, framlidne Sigfrid Jönsson[s] eftherleffuersche, vm för:ne arff, efther som thetta breff vtthryckligen förmäller, haffue wij till witnessbyrdh och högre förwaring trycht wåre signeter här nedan före. Actum vt supra.

- [103] Witnede Simon Helle in *causa* Merthen Klenckz, huruledes
 C att Lÿdke Kleÿ, Hans schomakere och endhå en, then han icke kändhe, hade warit tilhope för then vrsak, att theße förnempde tree hade wiledt vthur Herman Leppers krÿddegårdh, och efther samme Lÿdeke icke wildhe sleppe them, hade framlidne Schulte rÿcht Lÿdekes dardt vth och slaget honom i pannen och sedhen hade the andre två medh hulpet ther till att slå samme Lÿdeke. Och hade så Simon Hellen ther till kommett och begäret, att dorewechteren skulle sleppe them vth, ther the ytterligere wore tilhope kompe och på nytt hade slaget samme Lÿdeke. Huarföre för:ne Simon war tilbake gånge i gårdhen och begäret, att man wildhe

komme Lydeke tilhielp, huilket och så war skeedt, att en heel hoop wore vthlupne, the ther med darter och elliest hade welet skilie them. Menn huru framlidne Hendrich Schulte bleff slagen, sadhe han sigh aldelis owitterligit, efther han icke war med i hopen vthen hade bliffuit ständendes i gårdzporten etc.

11 julij.

[104]

Nils Hanßon, Håkon Perßon.

Håken Perßon ifrå Norcöpingh vm 500 marck, som Hans Gammel hade loffuet honom vdaff 1 000 ş.

Och tilbödth sigh Nilz Hanßon, att ther förnempde Håken hade sådent att bewyße med segell och breff, handschrifter eller någen contract heller och godh leffuendes witne, att han förnempde peninger dhå gärne wilde betale. Elliest war han begärendes vp-skuff medh thenne sak, till theß Oluff Hanßon kommer hytt tilstedz, efther honom bör sware till halffue deelen vdaff samme 500 ş.

Ther med för:ne Håken Perßon läth sigh åthnöye.¹

13 julij såthe för rätte ...

Producerede Christoffer Anderßon och framförde Frans Beÿer och Peder perlestickere, först förnempde Peder: att then tydh Hans Beÿer bleff dödh, hade ther warit någre gulringer oc edlestener, såsom wore någre torkoser swepte vdj pappyr, som hustrv Margrethe Matz Schubertz hade bekendt, att sådent komme för:ne Christoffer Anderßon till.²

Frans Beÿer witnede, att någre turkoser och gulringer hade warit tilstedz effther salige Hans Beÿers dödh. Menn huru myçkit thet war, kundhe han icke drage tilminnes.

Melchier Fölger witnede, att han hade fåth salige Hans Beÿer (vpå för:ne Christoffer Anderßons wegne) 10 vng[erske] gyllen.³

Kom för rätte Hans Jörenßon, borgare, wälbetäncht och med [105] fulle berådne modh, giffuendes tilkänne, att han är aldelis wänligen och wäll förlÿet, tilfridz ställt och betalet vdaff sin mågh, Peder

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 457.

² Marginalanteckning (utan införingstecken): 35 tor[koser], 2 saff[irer], 2 morians hoffuud, 10 v[ngerske] f[loriner], ett par oxer, $\frac{1}{2}$ tunne smör.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 459.

Jönßon, bådhe för fäderne och möderne, vdj löst och fast, innen och vthen stadz. Ther vpå rächte the huarannen händene och lade fridskillingen vp på bådhe syder. Fich Peder Jönßon bref vpå.¹

Sammeledes bekendhe för:ne Hans Jörenßon sigh ware wäll förlÿct och fördragen med Oluff Gregerßon vm malm tompden. Thervpå the och rechte huarannen händene, och lade Oluff Gregerßon sin fridskillig vp.²

Szander Muckert

tiltalede Hans Alan vm then summe han honom än nw är skÿllig.

Bleff affsagdt, att the skole tage någre sine landzmän, som räkne them emillen än en gångh, huru myçkit förnempde Sander bör haffue i daler taal. Och huadh honom dhå rester, skall han betale honom innen 14 dager.³

Willam Dantzeuill, Frans Beÿer och Lucas Quickelberger begerde, att en eller två suenske mend motte bliffue satt till förmÿndare åth framlidne Hans Beÿers barne peninger och godz.

[106]

15 juliÿ

såthe för rätte Erich Biörßon, borgmestere och råd. h.

C Rÿkzens profås anclagede Joen Gregerßon, att han haffuer warit medh vdj Helsingelandh vdj then stämpling medh Oluff Mörtt och hans anhang och partÿ och haffuer weledt tage sölfret vdaff Hans Biugh och hulpit könungh Erich löß.⁴ Thenne förnempde Joen Gregerßon war fången på Suartesiö, sluppit lös och rÿmpt sin koos, dogh hade stockeknechterne fåth honom igen.

Först hade the claget öffuer vthlagen.

Oluff gulsmeth och Oluff Mörtt hade taledt vm thet förräderij, och thet taal slogz lös igen. Men han hade icke weledt samp-tÿcht ther till.

¹ Orden 'fick ... vpå' äro med annat bläck tillskrivet framför hela stycket överst på ms.-sidan.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 458 f.

³ Marginalanteckning (utan införingstecken): 700 klip. daler.

⁴ Marginalanteckning (utan införingstecken): 'i fiordh, för än han drogh till Rÿdzlandh, hade the haft taal ther um'.

Effther han icke bestodh huadh som war bekennt på honom, sattes thet vp till wydere ransakningh.

Framlidne Jören schriffueres *hustrv* anlagede en vng kar, C
benempdh Jacob, att han hade slaget ihiäll hennes man och stunget honom nye sting.

Förnempde Jacobz berättelse, att Jören hade warit drucken och sporth honom till, om han war Nilz wachtmesters shon, och så hade han draget sin dartz, huilket samme Jacob igen gjorde och slogh honom på samme rummet ihiäll.

Effther thet han bekende sin gärningh och hade salige Jören schriffuere vthen trångh slaget ihiäl, thÿ dömdes han till swärdet att miste lyffuet igen. Pie memorie.

Fougten för the fattige vm 2 oxer, som bleffue stulne ifrån siukstugen, och hade han funnet huderne igen hoos Nilz Månßon köthmångere, huilken gaff tilkänne, att han hade köpt samme oxer vdaff en, benempd Jacob Koning, then för rätte tilstedz bekende sin gärningh, och ther med dömdes han till galgen. Pie memorie. Samme Jacob sadhe sigh ware föd vdj Mekelborger landh i Stierneberg.¹

29 julij

[107]

såthe för rätte her Jören Erßon, her Gabriel Christierßon, her Thure Bielcke, her Nilz Gyllenstierne, her Jören Gere, her Bengt Gylte, her Erich Gyllenstierne, < Johan Perßon >, her Gustaff Banner, her Claes Åcheßon.

Erasmus Lodwigson vpå Kong:e M:ttz
wegne emot her Åke Benchtson och
Johan Perßon etc.

Her Åke Bengtsons berättelse vm then gårdh, som her Trotte hade giffuit hans moder i morgengåffue, 2 gårdar, en ifrå her Åke och then andre ifrå salige Jören Åkeßon.

Rasmus Lodwigsons berättelse laß han vthur jordeboken.

Theremot lade her Åke fram ett witnesbref, dateret anno Christi 63 på Österrekerne i Kiule klockere gårdh, att *hustrv* Karin bar vp affradet vdaff Heslebÿ i Kiula och . . .² vdj Barffua sochn och aldrig her Bengt.

¹ Marginalanteckning (utan införingstecken): '160 †'.

² Gårdsnamnet är i ms. ej utsatt.

Åther bewyste Rasmus Lodwigson med gamble her Sten Stures jordebok vm Idö.¹ Och sade her Åke, att thet lydde frw Ingeborgh till; att breffuet fick Jören Perßons fader.²

Nils Turson hade satt quarnen på her Åkes ström, konungh Göstaff owitterligen.

Her Bengt 7 deler, K. Gustaff 2 deler.

Sundesnäs ligger på her Å[kes] mulbeet.³

Och sadhe her Åke sigh icke sådent kunne bewyse med breff vthen sÿyn och äger.

[108]

Sententia.

Att effther thet man finner någre beswerlige puncter i Sweriges lagh, så will man ther um haffue ett vnderdånigest ryggespråk till K. M., förthÿ att alle Swerigis stender warde sigh rättende effther then doom, som här nu affsegz.

30 julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådth, så många nu tilstädz wore, szå och vdaff clerckerijd M. Olauus kyrckieherren, M. Rasmus, M. Peder Aruidj, M. Abrahamus, g[amle] her Peder och gamble her Hans; item 5 vdaff slotz nempden: gamble Laße schrädtere, Bengt wachtmestere, och 3 andre.⁴ Och bleff ransaket vm M. Johannis Gnipeh sak och schriffuende emot Kong:e M:tt, w[år] allernådigste herre.

Interrogatoria laß Martinus Hirsfeld för M. Gniphæum.

M. Gniphæus.

C Han bestodh then j punct, dogh så att han icke mente alle prester ther med vthen allenest M. Rasmus.

1. Och swarede M. Rasmus ther till, att han icke hade rådt honom ther till vthen sagdt, att han måtte göre i then mätten huadh sÿntes r[ettest?].

2. Bestodh och så then andre artikeln.

3. Han bestodh och, att han hade schriffuit missiuen, men han nekede aldeles, att andra wore i thenne stempling med honom,

¹ Marginalanteckning: 1515.

² Marginalanteckning: 'rhå och röör'.

³ Marginalanteckning: 20 lester renter quarnen än.

⁴ Orden 'item . . . andre' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

och att han icke hade menet thet aff hierttet, huadh han hade schriffuit.

4. Bestodh och then 4 artikeln.

[109]

5. Bestodh och så then 5 artikeln.

Ryżkens profås anclagede förnempde M. Johannem Gniphæum, C
 heum, efther thet han icke som en Gudz man uthen såsom en för-
 rädere hade angräpet högtbemälte Kong:e M:tt med sitt otilbör-
 lige schriffuende. Therfore dömdes han efther thet 8 cap. i ko-
 nunghz balcken och thet 6 vj högmålis baleken till att miste lyffuet
 och till ett förrädere straff, med mindre att Kong:e M:tt wärdes
 benåde honom.

Först att man tager Jo[hannem] Gniphæum i hoffuet; att
 then tyranneske konungh, M. Rasmus och her Pontus förhindrede
 hans godhe vpsåt och . . .¹

Her Peder gaff tilkänne vm M. Gniphøj hest, att hade honom
 i beth.

Suen gulsmedh spordes till, om han will bestå the ordh han C
 hade sagdt på Matz Bodtuidßon, och swarede han, att han består
 allt huadh han hade sagdt tilförende², att the hade drucket hoos
 Augustin åkere; jtem huru han hade swaret her Claes Flämingh,
 nembligen: I wethe wäll, huru I haffue handlet med honom, thet
 kommer en dagh, att han slår edher igen, thÿ han haffuer en längh
 rumpe. Item bekende förnempde gulsmed på Matz Bodtuidßon: [110]
 Sådent sölf fick iagh vj konungh Erichz tydth och annat gott
 mere,³ menn migh är nu ifrån taget gulkädie och annat. Kunne
 för:ne konungh Erich bliffue rådende igen, thå finge iagh wäll
 sådent och mere gott igen. Kunne och konungh Erich en gångh
 komme i Dalerne, han skulle wäll få hielp, jtem kunne han kom-
 me och någet närmere, thå skulle han wäl bliffue förloßet. Tog
 en dalekarz hätte vpå sigh, seyendes: Sådane hätter skole göre ko-
 nungh Erich löß igen, vj förnempde Matz Bodtuidßons närware.

Bekende förnempde Matz Bodtuidßon sielff, att han hade
 hördt then stämplingh och förthenschuldh förteget thet, att han
 war hans sÿskene barn och sade thet vj sin druckenskap.

¹ Meningen är i texten icke fullföljd.

² Marginalanteckning (utan införingstecken): 1 stycke sölf widh pas 11 lö-
 d[ige] f.

³ Liknande marginalanteckning: '5 bismar pundh', och längre ned: '7000 f
 med Weslo gård' (jfr följande sida).

Om konungh Erich sade han sigh haffue bekendt i pynen och kunde sigh [icke] ihug komme, huadh han thå hade sagdt; jtem sade och nu och bekendhe, att ingen haffuer warit i rådth och dådh emot Kong:e [M:tt].

Men the twäggehände, som gulsmethen bekende på honom, bestodh han, nembligen vm gullet, sammeledes att om konungh Erich komme till Dalerne, thet han skulle haffue fåth hielp;

att för:ne gulsmethen hade sagdt för Matz Botuidßon vm thet förräderij och vpror, som i Smålandh war på färde;

[111] att her Arffuid Göstaffßon hade budit honom 7 000 q för thet han togh ifrån honom, och hade gulsmethen sport honom åth: Hui togh thu them icke?, och hade han swaret igen: Neij iag sköter inthet vm, iagh får wäll en gångh bådhe thet och mere igen, thÿ iagh hoppes, att konungh Erich skall bliffue rådende. Hade gulsmethen swaret: Gudh förbiude thet. Hade åther Matz Botuidßon sagdt: Ja, thet skeer wisserligen, thÿ iagh weth ett breff. Hade så gulsmethen sporth honom åth: Huar haffuer thw thet och huru lyder thet? Swar: I min gårdh, och iagh får wäll läset, när iagh kommer thÿtt.

Gaff Jacob Bagge tilkänne then tÿdh han pÿntes.

Jöns Anderßon.

1. Jtem att kongen will tage huart tridie barn och sälie storfursten i Muschow för gull och sölf.

2. Jtem att wår nådigiste frw dråttningh skulle haffue rådth och K. M. att lyke såsom man plocker fiedern vdaff en gåß eller hane, smörier them, att the wexe igen, så skulle och K. M. plocke vndersäterne, theste mere ladhe the sigh winningh vm bärningen.

J artikeln. Han bekendhe, att en bondhe hade sagdt sådent för honom, benempd Erich i Skinnere by vdi Nore sochen och Wårdhe häredt.

Then andre bestodh han icke.

För en borgare i Enecöpingh, benempd Jören gulsmeth, hade han thet sagdt och igen vppenbaret och för ingen annen.

[112] Sententia vm Matz Botuidßon.

C Efffther han icke allenest förtegh thet förräderij och vpror, som war på färde i Smålandh, vthen och bekendhe här in för rätte, att konung Erich skulle haffue fått hielp vdaff Dalerne, om han

hade kommit thÿtt; jtem sammeledes vm her Aruid GöstaffBon såsom förberört är; haffuer och warit en vrsak, att Wardbergz slott gaffz vp, Swerigis rÿke till en dråpeligh skade; thesliges warit wällende, att konungh Erich lop vdaff Stockholmz slott then tÿdh staden gaffz vp, ther egenom then godhe herren, salige her Steen Erichson bleff stungen och yñckeligen tagen vdaff dage; ther före dömdes han till ett förrädere straff.

Sententia vm Suen gulsméd.

Effther thet han hade fördoltt thet och icke giffuit sielffwilleligen i rätten tÿdh tilkänne, såsom en troo vñdersåthe boorde göre; och thesliges sagdt till her Claes Fläming: I få wäl en gångh hugg igen vdaf konungh Erich, thÿ han haffuer en lång rumpe, och när Jacob Bagge spordt honom, huad eller huilken then långe rumpe war, hade han sagdt: Bonden; thÿ dömdes han vdj lÿke måtte till ett förrädere straff.

Sententia vm Jöns AnderBon
hengstrÿdere.

Effther thet han ett sådent förrädtligt taal hade bruket på högmectigiste K. M. och icke gaff tilkänne thet, ther honom boorde, fast han hade hördt thet vdaff bonden, therföre dömdes han och till ett förrädere straff.

2 septembris anno 73.

[113]

Såthe för rätte Jacob Bagge och borgmesterne.

Matz MånBon appellerede emot Marcus HinrichBon, borgare ifrå Reffle, in till Kong:e M:tt och H. K. M:tz högwÿse rådth, och ändogh att samme Marcus begerede borgen för all skade och vmkost, som allrede ther upå är gången och än här effther skee skall, szå bleff doch för:ne Matz therföre frÿet, effther han är en boofast man, medh sådane beskeedh, att han skall före sin sak vth emot Marcus HinrichBon innen thetta och Michaelis nestkommen-des och i midlertÿdh icke drage vdaff staden.

Matz MånBon fick Oluff GregerBons witesbördh tilbage med thet beskeedh, att han skall leffrere thet hÿtt i rätten igen, när ther vpå bliffuer fordret.¹

¹ Med detta stycke avslutas den inbundna delen av koncepttänkeboken 1573. Fortsättning följer i ett löst lägg med ny paginering (1—56). Handskriften är delvis blekt ända till oläslighet.

[1]

Anno 73.

3 augusti

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och råd, . . .
[dr]affuante[r och hoff]män [Ha]ns Michelson, Oluff Person, Jören
v. Salfäld, Staffan Dan, Jören Prýdz, . . . is Spengel.

Samme dag kommo för rätte salig Nils Spedz efftherleffuerske, hustrv Walborgh och Bengt Hansson Spedz, som war förnempde Nilz Spedz broders shon, och schipper Nilz Bagge på Suenske Christoffer, gåffue tilkänne, att the wore aldelis wäll förlychte och åthskildhe vm thet arff, som efther salige Nilz Spedz war fallet, så att them på bådhe syder åthnögdes. Ther rechte the [huar annen] händene vpå in för rätte. Öffuermän öffuer thenne förlykning haffue warit Hindrich Balck och Michel [Olson].¹

Oluff wegere

gaff til känne, att salig [Nilz Spedz?] anno 67, then tydh förnempde [Oluff] wegeres bröllop stodh, hade giffuit honom för sin långe tienist en biblia och en sölffkanne, [begärendes] att arffuingerne wile intet förneke honom sådent.

Bleffue Matz hoffman och draff[uanernes] höffuidzman [jämte] Hindrich Balck och Mikel Olsson til nempde att förlyke them.

[2]

Jören Sålbeck, rýkzens profås, anlagede en tysk, benempd Hans v. Dortmýnde, som hade slaget ihjäl sin hustru och stött henne medh en wärie egenom. Så klagede och profåsen, att han hade förlyct sigh *med* målsägenden och icke besöcht Kong:e M:tt vthen således förachedt lagen.

Theremot berättade [Hans], att hon icke war hans laggifte hustrv och att han icke medh en wärie vthen *med* en dartzt hade stött henne genom armen, *ther* vdaff hon bekom sin dödh. Och hade the hafft tilhope fyre eller fem barn. Så berättade han och, att konungh Erich hade benådt honom och giffuit samme sak till. Jtem then tydh Stockholm war belägrat, hade then salige quin-

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 461.

nens målsägende¹ taledt sa honom till; huilket salige her Steen widertaget. Till *thet* 3 war *thet* för rätte vdj Wadzstene, och affsades Hans v. Arnsborg skulle hempte bewys, att *han* war rätte målsägenden. Men om i midler [tjdh] saken kunde bliffue förlyct, skulle *thet* haffue bliffuet *ther* widh; huar och icke, skulle the sökie rätten igen. Men att han skulle haffue myrdet sin tienere, (såsom profåsen clagede), [thet] nekede han aldelis.

Then 3 sak, nembligen Dyrich v. Boklens syster sohn anlangende, then han haffver slaget i hiäll. Och berättede förnempde [3] Hans v. Dortmündige [*sic*], att förnempde Dyrichs frände, benempdh Philipz, war honom skyllig 4 [*sic*] klippinger pro anno 69,² huilke C han hade loffuet att betale honom många gånger och icke hållet sitt ordh. På sidzstone hade han dogh betalet honom. Jtem att han hade sagdt till Jören v. d. Lippe, *ther* the såthe och drucke: du est en måls[?] hundh. Sedhen war then framlidne Philipz medh *ther* till kommen, och hade han bliffuit till ofridz medh förnempde Jören van der Lippe, huilken hade kallet honom en dödegreffuere, *ther*udöffuer the sedhen wore ytterligere till slagzmål komne. Och then tjdh offtenempde Jören v. der Lippe sköth efther för:ne Hans v. Dortmünde, språngh han till sin wärie, achtendes stöte *ther* samme Jören. Men efther salige Philipz stodh i wägen för honom, hade han oförwarendes stött honom, att han fick sin dödth *ther* udaff, om huilken sak Dyrich v. Boklens skall haffue förlycht såsom måls[ägenden].

Sententia

att huar then högmechtige drötningen och then högborne fröken wile bestå *thet*, att the haffue giort förbön för honom, och att kongh Erich gaff honom dhå saken till, dhå steller man *thet* till högtbemälte K. M., huadh Kong:e M. will lathet bliffue *ther* widh. Men then andre sak belangendes, efther *thet* stådthålleren i Westergöthlandh, her Knuth Påße, haffuer allrede taget böther aff Hans v. Dortmünde och således lathet bliffue widh then förlykningh, som målsägenden hade giort med honom, stelles och till högtbemälte K. M., om H. K. M. will gille *thet*.

¹ I marginalen står (utan införingstecken): 'Hans v. Arnsborgh'.

² Randanteckning: '40 klip: a:o 69'.

- [4] Augustin åkere bleff giffuen i borgen hender, så att han skall bliffue i sin gårdh. Hans borgensmen äre Mårthen Nilßon, borgare, som rechte Jacob Bagge hånden på alle lyfftesmendz wegne.

Kom en tÿsk för rätte, war en bårds kärere¹, som Matz Bodtuidßon hade bekendt vpå, huilken och bleff släpt i borgen hender.

- C En benempd Jören Erßon anlagede en, benempd Suen Joenßon, som hade warit hans tienere och rotet sigh tilhope medh en annen tienere och weledt slaget för:ne sin husbonde ihiel, huarföre han bleff bestricket och kom dogh sedhen i borgen hender.² Men ther emot rÿmpde han sin koos, then tÿdh the wore stadde på tuget emot fienderne, och ther egenom förorsaket, att han motte haffue mist både hest och klädher och bekommet en ogunstigh herre. Jtem bekende för:ne Suen, att han togh en sin husbondz kiortell, som samme Jören Erßon sadhe, att honom bödz 20 q före.

Effther thet hans gärningar äre bewÿslige och han sielf bekendhe vm kiortlen, dömdes han till galgen.

- [5] Gaff Jacob Bagge tilkänne, att bönderne i Högbÿ sochn hade mist någre penninger, huilke förnempde Suen Joenßon hade taget och sedhen sagdt, att han fan them vdj en pung; jtem att han och togh ett swerdh, som för:ne Jacob Bagge kom till, och gick sin koos ther medh. Och hade wachten fåth fath på honom i stadzporten.

Dÿrick v. Anrepz lutenandt

Matz v. Ottleuen

contra

Mårthen Klencke vm 165 konung Gustaffz q -stycker,³ som Lÿdke Kleÿ war honom skÿllig, och hade samme Mårthen lagdt sigh i saken them emillen och loffuet, att Lÿdke skulle komme till honom till Sudercöpingh och ther ställe honom tilfridz. Ther emot berättede Mårthen, att han på för:ne Lÿdekes begären (att han skulle ställe för:ne Matz tilfridz) hade lagdt sigh i samme han-

¹ Orden 'war en bårds kärere' stå i ms.-marginalen.

² Randanteckning: 'Anno 69'.

³ Orden '165 q -stycker' äro upprepade i ms.-marginalen.

dell och betalet för samme Lydeke 300 q på för:ne gäldh, men att han icke war dragen åth Sudercöpingh på then föresagdh tydth, skeedde therföre att han hade warit vdj Gieffle etc.

Sententia.

Efther thet Lydke icke kom til Sudercöpingh innen 3 weker, såsom Märthen Klencke vthloffuede, vthen att Matz v. Otteleben med stoor bekostnedt haffuer bydet her till efther sin betalningh, och förnempde Märthen allrede haffuer ther vpå betalet för:ne 300 q , therföre skall han betale honom resten med och sökie sin betalning hoos Lydeke igen.

5 augustj

[6]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörßon och många hoffiunkere, tysker, draffuanter och andre.

Komme för rätte Quant Suart och Hans Rösuig fulmechtige och myndige på Matthias och Christian Swartes wegne i Grÿpzwäldh vm the peninger, som nedsattes hoos Witting Månßon, nemligen 1945 q och gaff Matz Perßon tilkänne, att then ädle och wälbördige herre, her Bengt Gÿltte hade befalet, att the skole bekomme för:ne peninger lös vthur then rostering, som h[ans] h[errlighe]t hade giort ther vpå, huilket och så skeedde. Och annammedes i rådstugen theris certification och borgmestere och rådz vdj Grÿpzwäld caution vm samme peninger.¹

Frw Jbbes tienere Nilz Perßon²

tiltalede Herman Lepper vm 5 lester järn, som han hade annammet vdaff H. N. järn. Ther emot berättede förnempde Herman, att efther thet samme järn lågh för wrak her i Stockholm och han icke wiste, om thet hörde K. M. till, hade han taget thet till H. K. M:tz behoff och vthgiffuit thet vdj H. K. M:tz gagn och bäste. Bewÿste och med 2 H. N. schriffuere Suen Nilßons handskriffter, att han hade taget til låns vdaff Joen Månßon 8 lester 3 fath järn.

Sententia.

Efther thet Herman Lepper och Joen Månßon haffue taget thet järn wälbemälte frw Jbbe owitterligen, therföre skole the ware plichtigh till att betale thet och sökie Suen Nilßon igen.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 462 f.

² Jfr *ibid.*, s. 461 f.

[7] Casper Prÿdze.

C Jacob v. Lewolde anlagede en draffuant, som hade tient honom för en hoffman och hade dogh emot then trooheet, som han war plichtigh att bethee honom, hade [*sic*] taget hans klippere och rÿmpt sin koos, medhen förnempde Jacob v. Lewolde war fången. Gaff och tilkänne, att förnempde draffuant war tilförenne deelt til en skålm vnder 4 flÿgende fhaner; 2. att han hade emot thet förbudh, som vdaff profåsen skeedde, weledt druckedt till sin gamble husbonde; jtem att han och hade handlet emot then tilgift, som förnempde hade giort, och skåltt honom för en skelm och böswicht.

Bekende förnempde Casper sigh icke haffue vpburit någon lön¹ vthen allene en jacke, och efther för:ne Jacob v. Lewolde icke höltt sitt ordh, att han loffuede att före honom åth Tÿsklandh, dherföre rÿmpde han ifrån honom till Kong:e M., efther som hans schriffteligh berättelse thet ytterligere förmåller.

Sententia.

Efther thet oftenempde Casper hade skåtzmåll till witne, blef thenne sak vpsatt och remitteret till en borg rätt.

Marcus Hinrichson ifrån Råffle

[8] tiltalede Matz Månson om the penningar, som stode i Dantzig hoos Anders Rode, som för thet godz framlidne Michell Kranck hade i befalningh och Matz Månson hade honom . . .² Och bewÿste Matz Månson med Matz Perbons breff, att han hade öffuerskriffuit penningar hoos Heruerd kemmenere i Dantzig.

Finge öffuermän: Laße Erson, Sigfrid Nilson, Peder Matzson, Hans Mow, Hans Fogd och Herman Schilling.

Nilz Bagge gaff tilkänne, att hans stiuffson bleff dödh för en måned sedhen, benempd vnge Nilz Spedz, försporde sigh förthenschuldh, huru thet med arffuet skulle bliffue honom war til fallit efther framlidne gamble Nilz Spedz.

Sententia

att modren bör arffue en halff partt, och then andre halffparten förnempde v[nge] Nilz Spedz efftherleffuerske.³

¹ I marginalen står: '6[?] wiker'.

² Oläsligt ord. — ³ Jfr tänkeboken, nedan s. 461, och se ovan, s. 290.

Måns Håkonson

contra

Gilian perlestyckere på Norre malm vm en håndskriff, någre penningar, n[embligen] 100 ♁ K. Gustaffz myntt och 3 stycker gull.

Thertill swarede för:ne perlestyckere, att han hade lefferet penningarne ifrån sigh, huar vpå han hade fåth quiteringh, huilken war borttkommen vdj thet skrÿn, som han fick gamble dröttningen till att göme. +

Finge sedhen öffuermän: Michel Olson och Hindrich Balck.

17 augusti

[9]

wore vpå rådstugen her Thure Bielcke, Jacob Bagge och Anders Sigfridson samt Hendrich Olson och någre vdaff rådet.

<Och bleff handlet medh the tyske köpmend, här på thenne tydth vdj Stockholm äre, vm clåde, säyen, arnesk, macheÿer och annet, som till krÿgzfolckz affbetalning kan behöffues; huilket betales skall med thet godz, som är vptaget på thet Narffske fharwattn.> +

27 augusti.

Jacob Bagge, Knuth Håkonson, borgmestere och råd. h.

Bleff Westerås boors supplicatz läset vm Stockholmz stadz inwhåneres olaglige handell widh bärigen och vm kring Westerås.

Och sadhe Jacob Bagge, att ändhå Kong:e M:tt wäll hade fogh och vrsak sådent efther lagen att lathe straffe, så will dogh H. K. M. sådent vdaff gunst och nåde lathe falle, huadh här till är skeedt, medh thet beskeedh, att huar her efther så bliffuer handlet, dhå skall thet vthen midell bliffue straffet. +

Bleff och hertigh Carlz breff till borgmestere, råd h och menigheeten vdj Stockholm läsett, lydendes vm then mareknad H. F. N. achter haffue hållen vdj Nÿcöpingh vm exaltationis crucis etc. +

Suibrecht Buman.

[10]

Swÿbrecht Buman ifrå Rostock constituerede Påwell Saße att inkräffie på hans wegne effther salige D. Oluff Jacobson 421 ♁ ortigh effther hans vthgiffne håndskriffitz lydelse.

29 augustj

sätthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och rådh.

Marcus HinrichBon

contra

Matz MånBon vm the *penningar* han haffuer rosteret i Danske och framlidne Michell Kranck haffuer nedsatt hoos Anders Rode thersamme stedz.¹

Jtem bestodh Matz MånBon för rätte, att han hade loffuet och tilsagdt, then tydh han bekom quiteringen vnder stadzens secret, huar Marcus HinrichBon skulle winne rätten emot honom, att han wilde ware plichtigh att betale och vprätte samme Marcus all vmkost.

Sententia.

Efther thet Marcus HinrichBon bewyste med framlidne Michel Kranckz fulmachtzbreff, så och med witne, att han skulle fordre och kräffie sin betalningh vdaff framlidne Anders Rode < vdaff the *penningar*, som > ...²

Lenert Bröker

begerede execution på then dom emillen honom och Matz MånBon är affsagdt belangendes 2 fath järn.

Sententia

att Matz skall betale efther then doom, som tilförenne är affsagdt emillen them vm samme järn, och huar han förmener att haffue någon fordring emot Glashagen, dhå skall han sökie honom, dher han boor.

Thomas Felor

contra

Hans Wellingh vm 1 200 ƒ för 2 lester Rostocker öl, ther upå han beke[n]dhe sigh haffue annammet 10 schippund stångeiärn.

Sententia

att thet skall [bliffue] widh thet köp, som the sig emillen haffue giort vm järnet, och huadh han haffuer för myckit vpburit, skall han feeder leggie [*sic*] samme Welling, n[em]bligen] 52 ƒ .³

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 463 f.

² Meningen är i ms. ej fullföljd.

³ Senare hälften av detta stycke är inskriven överst på ms.-sidan 11.

Greffue Peders tienere, Claes Perßon, kom för rätte, giffuendes [11]
 tilkänne vm en dräng, som hade stulit något tingest, nemligh en
 dartt och en kappe och sagdt, att en annen dräng hade varit c
 medh honom, som hade <wist> fördt honom an, huilket han
 dogh icke hade kunnet bewyse.

Sententia.

Man kan vthen witne honom icke mere pýne lathe heller döme,
 vthen han skall bliffue fengzligh, och man ransaker effther then
 andre drängen.

Oluff Erßon medh hustrv Lußj

vm en tomt, som war pantsatt Anders schrädere för 200 þ anno 71.¹

Sententia

att anthen hon barnen til gode heller neste frender skole löse tomp-
 ten till sigh igen för så många penningar hon therupå haffuer
 taget, och skall hon icke ware plichtigh att giffue åcker, althen-
 stundh hennes penningar nu på annet åhr haffue leget här i rätten
 och för:ne Anders haffuer bruket to[mpten].

Hustrv Vrsilie Laße Simonßons vpbödh en sin tomt förste
 gången.²

7 Septembris

vdj fracht cammeren war Jacob Bagge, borgmestere och någre
 vdaff rådet tilstedz.

Wýchman, Thommas Mhar.³

Och bleff saken förlýet emillen Wýchman Lastorp och Thommas
 Mahr om thet järn, som samme Las[torp] är skýllig bliffuen fram-
 lidne Peter Goldtman efther sin håndskriffitz lýdelse, att för:ne
 Wýchman skall giffue vdj nu gångbart suenst myntt för huar lest
 osmundz järn 1 000 þ och för huart schippund stångeiärn — 120 þ.

Henrich Tonießon.⁴

[12]

Simon Helle begerede att rostere vdj samme gäld vpå Henrich
 Tonießons, borgeres vdj Dantzic wegne, 106 gýllen, therupå äre
 betalede 36 f[loriner] mindre 12 großer.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 464 f.

² I ms.-marginalen: 'Birgel Elefson'. Jfr nedan s. 465.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 465. — ⁴ Jfr *ibid.*, s. 466.

Och sades aff, huadh vdöffuer är, när förnempde Thommas Mahr och Nilz Larßon äre betalede, att han thet må rostere lathe medh sådane beskeedh, huar sedhen flere gäldenerer finnes, att thet them emillen skall gå som lagh förmäller.

Erich Matzon med sin hustrv vm then 3 pening.¹

Vdi wårdskriffuere stugen 5 septembris vdj gode mendz, Matz Perßons och Hendrich Olßons, borgmesternes, Hendrich Balckz, Marcus Bengtsons och Jacob Jffuarsons närware gåffue Erich Matzßon och hans hustrv, hustru Karin, boendes på Norremalm huarannen then 3 peningh vdj löst och fast i thet the nu äge heller äge få och man med lagen giffue må, så att huilken there Gudh lengst lyffuet aff them tackes spare, skall sådane gåffue niuthe föruthen allt arff. Ther rechte the huarannen händene vpå.

Witnesbördh in *causa* Henrich Hwsmans.²
vij septembris.

Hendrich Hwsman framförde Arend Meÿer, huilken witnede och giorde sin eed ther upå att framlidne Corth Barpken haffuer bekommet en håndskriffth vdaff Daniell Harden, huilken samme Corth hade giffuit i betalning förnempde Husman för 140 tÿske daler.

[13] 19 septembris
såthe för rätte Jacob Bagge.

Nilz Hanßon bödh vp Jören Lowenkopz hus, som står Vdd Jönßon i Wadzstene och Frans Beÿer i pantt — j gången.³

Philpus Perßon vpbödh hustrv Vrsilies Laße Simonßons <hws> tomt — 2:o.⁴

Bleff Claes Makeprång, borgare ifrå Räfte, efftherlatidt och Philpus Perßon och . . .⁵ befalet att rostere hoos Jören trometer vdj the penninger, som hoos honom stå och framlidne Jacob Krekers

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 465.

² Jfr *ibid*, s. 466.

³ Orden 'j gången' stå i ms.-marginalen.

⁴ Ursprungligen har stått: 'Vpbödz . . . hws' och i marginalen: <genom> Philpus Perßon. Jfr renoverade domboken nedan s. 465 (under 5 sept.).

⁵ Tomrum i ms.

hustrv thÿdt nedsatt *haffuer*, så många som tilförende *olagligen* äre rosterede *etc.*

Jacob Jffuarßon böd vp Bengt knÿffsmedz trähws — j:o.

Anclagedes Anders Kiengzhws, foordom fougte vdj Olandz C.
häred, att han hade hanledt emot then eedh och trooheet, som han
haffuer sworet och loffuet K. M., w[år] allernådigiste herre, i *thet*
att han icke hade achtetd, huadh som H. K. M. honom thÿtt och
offte *haffuer* tilschriffuit, och bewÿste Peder Anderßon cammer-
schriffuere medh regen[skap]sboken, huru myÿckit han ännw till
achters står, huilket sigh till en stoor summe belöper.¹

Sedhen clagede profosen honom an för en meenedigh och
tiuff och then, som *haffuer* förglömdt sin ähr[e] och eedh. C.

Oluff Knutßon, Erich dragare.

M. Olauus, kyrkeherde, M. Abram, M. Peder anclagede then [14]
finske församblingh, att the hade giort ett vprhor i finske kyrcken
i söndagz nestförliden och wile icke lyde *her Matz* för *theris* kyrcke-
prest, som lagligen *ther* till är kommen.

Jtem clagede förnempde M. Oluff, att Oluff Knutßon och
Erich dragere hade sagdt, att han hade bekommit ett par oxer
vdaff för:ne *her Matz*, för *thet* han kom till finske preste ämbetet. C.

Jtem berättade *her Matz*, att Oluff Knutßon hade sagdt, att
han skulle meße och *theris* förre prest, *her Jöns*, *predice*.

Jtem gaff och *her Matz* tilkänne, att <Oluff Knutßon> *her*
Jöns hade skurit <sönder bökerne> några bladhdur hans handbok.

M. Oluff berättade och för:ne *her Jöns* hade först sagdt *thet*
vm oxerne, huilket han dogh nekede.

Bleff oftenempde Oluff Knutßon tiltälet <för *thet*> att han
aff the *penninger*, som äre församlede i finske kyrckien i *håffuer* åth
the fattige, wilde *haffue* latidt giuthe en klocke, och för then schuldh
affsagdt, att han skall lathe sådene *penninger* komme til stedz.

Witnede M. Abram, att the wilde *häffue* *her Matz* vth genom
fenstret, vm han skulle bliffue *theris* prest.

Oluff Knutson och åldermännen för åkerne och dragerne skole
ställe faste borgen, till theß man får vdj vnderdånigheet bespörie
sigh hoos K. M. Knuth Pårshanck bleff borgen för *her Jöns*.

¹ I marginalen står: 372 ♀, 50 lester, 35 schippund, h[ester?] 17 s[tycken?].

- [15] Vm *thet* godz, som står hoos Mårthen Klenck och Barpkens efftherleffuerske i Brunswyck tilkommer *etc.*, bleff löß giffuit (effther *thet* haffuer städt *her* åhr och dagh efther Sweriges lagh), dogh så att han skall giffue staden aff samme godz <huar tyende peningh efther K. Mitz priuilegiens innehåldh> en föråring till wåg och ståg. Godzet war icke förwårfuet *her* i staden.

Kiengzhws.

- Sententia* vm Anders Kiengzhws, att han wäll wore wårdh att straffes för hans försumelse schuldh; dogh efther han haffuer skåtzmall bådhe vm peninger och andre perzeler, haffuer man för
C. gott anseedt, att han haffuer respýt 8 dagher att flye sigh borgen, att han må kräffie vth restantierne, så myçkit honom mäst mögeligit är, innen *thette* och kindermeße dagh nestkommendes.

23 septemb[ris].

Jacob Bagge.

Jacob Jffuarßon bödh vp Bengt knyffsmedz trähus — 2:o.

Nilz Hanßon bödh vp Jören Lowenkopz hws — 2:o.

- Hustrv* Elin Staffansdotter anlagede en hoffmandz *hustrv*, *benempd* Anna, then hon hade fåth i förwaring vdi sin siukdom, en
C. sölffdart så godh som 200 ♁, två quinne kiortler, en *med* sölffmalior.

Swar.

Sölffdarten sadhe *hon* sigh aldrig haffue seedt heller fåth, kiortlen hadhe *hustrv* Elin vdur hennes stuge *med* sin dotter taget igen och slaget hennes lås vp.

Rättefougterne skole härum wýdere ransake.

[16]

Birgell Eleffßon.¹

Kom för rätte *hustrv* Vrsilie, framlidne Laße Simonßons, och vplåth och leffrerede Birgell Eleffßon ene tomt vpj Laße Månßons grändh emillen Nilz schriffueres hws och M. Erichs stegerhws liggiendes, för 800 ♁ ortiger, hållendes i längden . . .²

Och sade samme *hustrv* Vrsilie sigh haffue vpburit samme *peninger* till fulle nöye, then ytterste *peningen* *med* then första, och att hon ingen slecht, huarken fader, moder, broder, syster heller någon annen hade, *ther* förnempde tomt skulle bliffue clandret

¹ Jfr renoverade domboken, nedan s. 467. — ² Tomtmåtten äro i ms. ej utsatta.

vdaff. Ther rechte the huar annen händene vpå, och lade Birgell sin fridskilling vp effther lagen.

Thore Perßon war föd i Westergöthland.

Her Åke Bengtsons tienere anlagede en, *benempd* Peder Daidßon, frw Brithes tienere på Penninge by, att han hade slaget vdj ett gestebodh en her Åches tienere ihiel och slaget <honom> en knyff i bröstet på honom. Och berättade samme Peder, att then afflidne hade först slaget honom med en kruke, ther wÿn war vdj, på munnen och sedhen med en dartz i armen.

Witnede Christoffer kock, att then tÿdh Peder Daidßon war stungen och läth sigh förbynde hoos bårds käreren, och när [*sic*] förnempde Christoffer kom vth för dören och Peder war vth för honom, hade karen warit ihiel slagen.

Sententia.

Effther han bleff fången widh färske gärning, bestodh thet här för rätte, att han henne hade giort, och man icke vdaff hans witnes berättelse kunde förnimme, att han hade giort någon nödwehr, vthen then tÿdh han bleff slagen, hade han loppet efther then afflidne och slaget honom med wredhe igen, att han fick ther sin död vdaff, thÿ kunde man samme Peder Daidßon med rätten icke frÿe, vthen dömdes till att miste lyffuet igen.

Osiar, Manningz masschopi, clagede till Thommas Mahr vm [17] sin betalning för 32 stycker cläde och stycket för 104 q .¹ Och sadhe Thommas, att han hade borget samme clädhe vpå K. M:ttz betalning.

Sententia

att Thommas skall betale innen 14 dager och ställe nu borgen therföre.

24 septembris

vpå rådstugen Jacob Bagge, borgmestere och rådh.

Menigheeten.

War menigheeten vpkallet och sades them efter Kong:e M:ttz + nådigiste befallningh till, att the skole göre vth dalerne, som ther med ännw tilbage stå, innen thette och morgen middagen. Och huar någon ther vdöffuer lather sigh ohörsam befinne, dhå skall han giffue fyredubbelt vth etc.

¹ Orden '32 ... 104 q ' äro upprepade i ms.-marginalen.

Knuth Håkanson.¹

28 septemb[ris]

vdj fracht cammeren vdj Matz Perßons, Hendrich Olßons och Nilz Hanßons närware.

[18] Gaff Jacob Nilßon i Bentzbÿ vdi Lule sochn tilkänne, att Peder Olßon, wår medborgere, skulle icke haffue weledt löse för:ne Jacob Nilßons och hans mederffuingers deeler till sigh vdj framlidne Finwidt gulsmedz hws vthen sagdt, att the måtte sälie samme theris deler huem the wilde. Och effther thet att the wore nödstält och fattigt folck <skulde Oluff Anderßon, archelÿmestere, haffue sagdt, förre än I skole lÿde nödh, dhå will heller iagh vndsättie edher> och hade giffuit Oluf Anderson, archelÿmestere, thärom tilkänne, skulde samme Oluff haffue tilbudit sigh att wile undsättie them, såsom han och hade försträcht samme Jacob Nilßon på för:ne deel i hwset 100 ƒ i rede peninger, jtem 2 tynner saltt, tynnen för 46 ƒ och på <till> huar tynne 8 ƒ , att thet belop sig tilhope 200 ƒ [sic]. Thett hade och Oluff Anderßon budit för:ne Jacob Nilßon någon jordh igen vdj Norbottn för för:ne deeler i hwset, menn han hade sådent icke weledt annamme heller något <lagliget> skiffte heller <rätt> byte giort med honom.

Jacob Nilson med sine erffuinger äger tree fierde deeler i hwset, Oluff Moyses med sine erffuinger en fierde deel.²

Oluff Moyses i Lisle Pÿtt vdj Pÿte sochn, som med sine mederffuinger äger en fierde deel i hwsett, sadhe sig inthet haffue vpburit för samme deel i för:ne hws, eÿ heller giffuit någon fulmacht förnempde Jacob Nilßon att sälie och affhände honom then, huilket samme Jacob Nilßon här narwarendes så bestodh. Och vpläth och hembledde förnempde Oluff nu sin anpart och deel i ofttenempde hws ärlig man Knuth Håkonßon, secreterer, giffuendes honom nog-samp fulmacht ther med till att handle och <schaffe> göre, lÿke som han sielff tilstedz wore.

Samme dagh togz tillåns att vpfülle the 2 000 daler med, som betaltes K. M., vdaff Jöns Anderßon 100 slagne daler. Och

¹ Denna rubrik, som inskrivits med ovanligt stor stil, avser ett stycke på nästa ms.-sida (se ovan i texten, rad 5 nedifrån). Jfr renoverade domboken, nedan s. 467 f.

² Detta stycke står i ms. i marginalen.

sattes honom till vnderpant ett steen hws widh kyrckiegården liggiendes, ther glasmakerens *hustrv* boor vdj, *med* sådent beskeedh att huar han icke samme summe betalet bekommer innen Martinj heller jule dagen till thet lengste, dhå skall han vpbäre huselegen seden.

5 octobris

[19]

vpå rådstugen Jacob Bagge, Erich Biörßon.

Jacob Jffuarßon bödh vp Bengt knjöffuesmedz hws — 3:o.

Suen smed begerde att köpe then andre delen vdaff hwset, som Knuth smedh fick tilköpz och på Smidiegatun liggiendis är.

Togz i betenckende till en annan tydh och att man kan bespörie sig hos K. M.

Nilz Hanßon bödh vp Jören Lowenkopz hws — 3:o.

Jacob Jffuarßon bödh vpo stadzens wegne¹ vp thet hwset, som såldes Knuth smedh — j:o.

Thewes Oldendorp²

klagede, att hans dräng hade handlet *med* Melchier v. Zwickaw vm 3 *tynner* smör, som han skulle giffue honom i betalning. Och hade samme dräng (benempd Hans Rowich) <taget> wüst Melchier på Hans Mow att annamme ther 3 *tynner* smör, som <hans husbonde> han hade nidsatt hoos Hans Mow vpå för:ne Thewes Oldendorpz wegne, och sade för:ne Thewes, att drängen på then tydh hade icke warit vdj hans tienist, när han wiste Melchier på Hans Mow. Theremot bewyste Melchiers fulmündig (Hans trumetere), att Hans Rowich war honom skyllig 3 *tynner* smör.

Sententia,

(efther bewysłigit war både *med* hertig Carlz förschrift och elliest, att smöret kommer Thewes till) att han må annamme för:ne 3 *tynner* smör vdaff Hans Mow, och Melchier må sökie sin man.

¹ Orden 'vpå stadzens wegne' stå i marginalen utan införingstecken.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 469.

Hans Watzson

contra

Hans gårdener vm 4 117 q , som samme gardener haffuer loffuet att flye honom Kong:e M:tz breff vpå, och huar thet icke skee kunde, dhå wilde han betale honom innen påske anno 72.

*Sententia*¹

att gårdeneren skall betale honom innen 14 dager.

[20]

Påwell timmerman

contra

3. Hendrich Husman vm 100 schippund stångeiärn, som samme Hwsman hade loffuet honom att lefrere vdj Rÿga anno 72 med förste öpet wattn.

Doch förmäller hans handskrifft icke att lefrere samme järn ther med förste öpet wattn.

Theremot bewÿste förnempde Husman med 2 certificationer vnder stadzens signet, att Hans Rösuick och Hans Zeeuest witnedt haffue, att förnempde köp skulle ware lös giffuit, om hans handskrifft icke lÿdde för S. Johannis dagh anno 72 att betale.²

Bleffue förwÿst till förlÿkning och finge öffuer män.

4.

Påwell Saße

contra

Hans vm en handskrifft.

Efther Hans hade skåtzsmål, att han icke war stämpd, thÿ bleff han nu stämpd solenniter.

5.

Rÿkzens profås

- anlagede en, benempd Peter Engell, som hade mÿntet, huilket han således bestodh, att kruth hade förderffuet 500 q för honom, som han hade fåth i betalning vdaff marggreffuen, huilke han sedhen hade smältt och mÿntet ther klÿppinger igen vdaff.

Sententia.

Efther han haffuer grÿpet i K. M:tz herligheet och förfalsket mÿntet, dömdes han att miste lÿffuet; doch stältes thet till K. M.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 468 f.

² I ms.-marginalen står: '510 q '.

Herman Mejers fulmändig (benempd
Dyrick Mandt) [21]

contra

Wenceslaum Heroldt vm 728 3 6 3[killing] 6 *penningar* lyb[ske], 6.
som framlidne Gerd schrädde skall ware skyllig bliffuen för-
nempde Herman Mejer.

Finge Peder Jönson, Hans Fogde, Herman Schilling och Jacob
Larson att ransake salige Gerdz böker och förlyke them (om the
kunne).

Erich Anderson vm ett hws, som honom är pantsatt. Hans 7.
pantebreff gilledes; doch om *erffuingen* will löset, att dhå han är
nest ther till efther lagen. Och giorde förnempde Erich fulmändig
Jöns Anderson.

Oluff Matzson vm thet hws, som Sigfrid clädeschriffuere är 8.
pantsatt.

Sententia

att Sigfrid Olson skall sware för:ne Oluff Matzson och Michel Ol-
son.

Hÿ Cahun.¹

7 octobris

[24]

såthe för rätte her Gustaff Banner, M. Oluff, M. Peder, M. Abram,
gamble her Peder, Jacob Bagge.

Bleff kemmenärerene befalet att seje then gamble hustrun
vdur Peder Suensons hws.

Oluff Matzson cammerschriffuere

contra

Sigfrid Olson vm thet hws han haffuer i vnderpannt vdaff fram-
lidne Bertil gulsmedz efftherleffuerske, huilket för:ne Oluff Matz-
son nu begärde att igen löse, efther som han hennes fulmacht ther
um betheedde.

Sententia.

Effther thet Oluf Matzson på sin hustrus wegne haffuer arffz-
rätt till hwset, så må han löse hwset till sig. Doch efther honom
thet nu först tilsades vdaff rätten och faredagen är framliden, skall
Sigfrid Olson behålle huset för lego till påske. Och skall Oluff

¹ Endast rubrik. Återstoden av ms.-sidan 21 samt sidorna 22—23 äro blanka.

Matzson nu strax betale honom sådent mynt han haffuer vthlåndt.

Peder <semskemakere> OlBon vm thet hws Jacob wýntapere äger vthen för muren westen till.¹

Sades af, efther hwset står på stadzens tomt och framlidne hustrv Jngeborg haffuer giffuit thet staden i testamente, att Peder OlBon ingen rätt haffuer till samme bygning, såsom han och icke heller hennes erffuing är vthen salige Knuth wýntappers, then hans erffuinger allrede hade erffdt. Och thet för:ne Peder OlBon vdj sitt supplicatz gaff tilkänne, att hwset war taget honom med wåld ifrån, thet hade han K. M. med osanningene berättedt etc.

En dansk man clagede på en frýbýtere, benempd Anders Smidt, som hade taget honom hans schip ifrå, som här förhånden är. Bleff honom efftherlatidt att rostere.

Hustrv Anna framlidne Oluff [sic] Gröms

contra

M. Rasmus, K. M:tz hoffpredicant. Och swarede samme M. Rasmus till hennes inlagde supplicatz, att alle lösören äre býte.

[25] Bekende the män, som wore ther öffuer arffuet, att the wäll hade wårderet ägedelerne, dogh icke till att sälie. Klåderne sadhe M. Rasmus sig haffue såldt efther the gode mendz befallning, huilket the dogh nekede vthen sade, att the bleffue lagdt gällnärerne till bådzte. Så nekade och för:ne hustrv Anna sig haffue giffuit sitt samtýcke ther till. Jtem hade och M. Rasmus såldt en bodh henne oåthspord. Sadhe Matz PerBon, att et hws, som M. Rasmus besitter, köptes vdaff hennes fäderne och möderne.

För:ne hustrv Annes begären war, effther hon haffuer satt till på sin part öffuer 5 000 q och inthet begärde att erffue, att hon förthenschuldh måtte behålle, huadh hon efther sin fader ännw kan i fast äge och igen haffue. Jtem sade M. Rasmus henne icke än haffue bekommit sitt fäderne vdaff Matz Person.

Sattes vp för M. Rasmus begären schuld till månedag nestkommendes.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 469.

Witnede M. Oluff in *causa* Peder Olßons, att salige *hustrv* Ingeborg Knut wyntapperes hade begäret vdj hennes ytterste <att om någon fremmend skulde besittie träbygningen att [*sic*] samme Peder dhå motte ware näst> om staden wilde sälie samme träbygning, att the wilde vnne then samme Peder.

10 octob[ris].¹

Willam Goldtman.²

Witnede capitan Jacob Schringer, Anders Manning och Hans Wadtßon, borgere ifrå Dantzig, Jorgen Schippart och Wolter Schringer, att Willam Goldtman (som här nu tillstedz war) är framlidne Thommas Goldtmans rätte broder <och erffuing>.

Dyrich Thießon.³

[26]

Then 8 octobrís presenterede sigh Dyrich Thyeßon, borgare ifrå Dantzig, med sitt bewÿs emot sine wede[r]parther Håkon <Jönßon> Perßon, borgare vdj Norcöping, och Knuth Jönßon, och witnede Herman Schilling, att samme Dyrich war kommen hÿtt till Stockholm för 8 dager sedhen.

12 octobrís

såthe för rätte Jacob Bagge, M. Oluff, M. Peder.

Matz Månßon begärde sin betalningh och vmkost vdaff Eskill Simonßon, seÿendes honom ware framlidne Michell Kranckz erffuing. Ther emot swarede samme Eskill, att han ingen erffuing är, vthen att Matz Månson sielff hade warit then förste, som hade lagdt sin hånd på handskriffter och annat arff och begäret, att Eskill skulle köpe arffuet till sigh, huilket han dog icke hade willedt göre vthen allenest effther erffuingernes bön och begären inkraffdt något arff, ther upå han sade sig haffue hafft erffuingernes fulmacht.

Sades vdaff, effther Eskill sade sigh haffue här tilstädz ett vidiße vnder Dantzigker stadz signet vdaff erffuingernes fulmacht,

¹ Genom ett tecken antydes, att följande stycke borde hava införts efter det därpå följande.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 471.

³ Jfr *ibid.*, s. 470.

att han nu ställer borgen att före saken uth och bethee fulmacht i odensdag nestkommende.

100 daler i Stockholm, hoos Erich Nilsson inthet. 20 rose-nobler i Dantzig.

- [27] Marcus Hinrichsson vm then vmkost, som honom är tilkändt vdaff Peder Jonsson etc. och förmidlet är på 120 daler them emillen.

Lenert Brökers begären, effther någon annen creditor icke är hütt kommen, att han nu må ware nest till thet här kan finnes effther framlidne Peter Smidt, så myckit then gäldh belanger han kräffuer vpå¹.

Påwell timmerman

contra

Hendrich Haußman.

Toge i betänckende, om the wile gå then eedh för gefherde them bleff förestält.

- [28] Anders Erßons sohn ifrå Jöneköping.

Anclagedes Nilz Anderßon, att han hade giffuit K. M. och alle H. K. M:tz befalningzmän 7 000 dieffler, och witnede Jöns c. Booßon, her Jören Geres fougte, fougte wid Ekésiö (effther som Krabe i Tanarp, Per i Alffuasiö, Thore i Kulla, Nils i Katarp thet hade sworit och witnedt för honom), att han hade sådent sagdt, huilket han dogh nekede och sade sigh sådent vdaff affuund ware vpå witnedt, bidiendes och begärendes, att the motte och förhöres, som han beropar sig vpå och i dryckestugen med honom haffue warit.

Effther han skött sig till witne, sattes thenne sak vp till wýdere ransakning, och att Jacob Bagge schriffuer K. M. till.

Moritz Storch (fulmýndig vpå Christoffer Teschz och Jochim Wýchmanz wegne) emot wår medborgare Hans Fougde vm then rostering han haffuer giort här vpå framlidne Christoffer Fogelers godz vpå Hinrich Wedenchoffz wegne, menendes, att han ther till icke skall ware befoget heller berättiget, efther han ett áhr

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 472.

ther efther hade rosteret godzet, sedhen thet war ceBeret och vpdragit förnempde Christoffer Tesch och Jochim Wÿchman vdaff framlidne Fögeler.

Tullschriffueren gaff tilkänne vm Hendrich Anderßon, som [29] hade vndendolt sitt godz och icke latidt schriffue thet.

Hans Erichßon vm then halffpart vdj Sleemandz Annes hws, begärendes arest ther vpå, till theß han förer sin sak med rätte vth emot henne.

Jacob Larßon gaff tilkänne vm någre daler, som Michell Kranck war honom skÿllig och Eskill Simonßon hade taget till sig.

12 octob[ris]

<witnede Hans Willeman och Cornelius v. Busche, att Niclas Vergÿs, borgare ifrå Lybeck, war hÿtt kommen then 5 dag octobris till att sware Matthias Schubert (heller hans fulmÿndig) till then sak the haffue sig emillen, efther som han bescheedh ther upå haffuer bekommit i Räfte och borgen therföre most ställe>.¹

Hoffslag.

15 octobris constituerede ärlig <och wälbÿrdig> man Arend Hoffslag <till Slosen> ärlig Sebastianum Pythauin till att vthrätte alle hans saker och ärender vdj Tÿskland och elliest allestedz, ther han någet kan haffue vthståendes heller att beställe, giffuendes honom ther vpå nogsam wäld och fulmacht, ef[t]her som i conceptet finnes.¹

19 octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, borgmestere och råd. [30]

Matz Månßon

contra

Eskill Simonßon vm sin betalning och vmkost, 600 ƒ vdaff Michel Bengtßons hustrv, 200 daler i Dantzig, 20 rosenobler.²

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 471.

² Jfr ibid.. s. 472.

Sententia.

<Effther thet Eskill Simonson icke här kan bewyse, att han haffuer giort erffuingerne rede och regenskap och är fulkomligen quiteredt aff them, therfore skall han leffrere hÿtt i rätten allt huad han haffuer vpburit på samme erffuingers wegne och vpkräffie thet andre med, som ännw tilbage står, till theß man kan förschriffue erffuingerne hÿtt.>¹

Lenert Bröker vm bescheed.

Sententia.

<Huadh han <med rätte> kan bewyse som rätt och witterlig gäldh är, han haffuer taledt om i rätten tÿdh och andre haffue försumet, ther skall han ware berättiget till>¹.

<Jtem vm 500 ƒ , som Jöns Anderßon hade fåth här vdur rätten lös.>

<Sades aff, att Jöns leffrerer peningerne hÿtt i rätten igen, till theß the kunne winne them med rätten ifrån huarannen.>

Framlidne Augustin Marschacz
efftherleffuerske

contra

Halsten Kruses efftherlathne hustrus tienere vm $9\frac{1}{2}$ schippund stängejärn och j lest osmundz järn.²

Sattes vp, till theß rÿkzens råd kommer hÿtt tilstedz, efther adelens priuilegier förmälle, att wÿ icke må döme öffuer theris saker, med mindre the hade clagemål till någon borgare.

[31] Jacob Jffuarßon bödh vp <Knuth smedz hws> ett kyrkenes hus — 2:o.

Baltzer Schottes clagemål, att man i hans fråware hade öpnet hans kiste, och att Thommas Mahr hade såldt hans handskriff, taget sin betalningh hoos Wÿchman emot then doom, som them emillen här på rådstugen bleff affsagdt, och upburit 2 500 ƒ mere än honom boorde.

Skole skrifftligen lathe författe theris saker.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 472.

² Orden ' $9\frac{1}{2}$... järn' äro i ms.-marginalen upprepade.

Melchier Fölgers clagemåll

contra

Hans WadtBon vm sin betalning, som samme Hans Wadtson honom hade loffuet och tilsagdt vpå framlidne Peter Goldtmans wegne¹; jtem haffuer och för än åhr och dagh är förlidit, såldt samme Goldtmans cläder och annat godz vthen gäldenererens witskap.

Om betalningen bestodh Hans WadzBon, att han så hade loffuet Melchier henne, om han finge sälie Goldtmans godz.

Jören Fölsches witesbördh

[32]

in *causa* Påwell timmermans ochHusmans.²

Samme dagh producerede och framförde Hinrich Husman wår medborgere Jören Fölsche för rätten, huilken ther lagligen wedh sin sworne eedh bekende och wtnede, att han war efther <för:ne> Påwell timbermans begären <war> gången till <Hendrich> förnempde Husman <och begäret> <bedit> bidiendes, att <samme Hendrich> han <mätte> wille giffue <honom köpet> thet köp lös igen, som war scheedt emillen förnempde timberman och Husman vm 100 schippund stångiärn till att leffrere i Rÿge. <Huar> Ther till Husman hade så swaret: Efther iag weth, att Påwell timberman haffuer lidit skade nogh tilförende <thÿ> wil iag icke <heller> nu begäre hans skade <vthen giffue honom köpet lös igen> vthen han må giffue the fattige 100 q i byßen och ther med skall wårt köp ware löst och vm inthet igen.

24 octobris

constituerede *hustrv* Kirstin framlidne Peder Jacobßons försichtig man Michell Groth, borgare i Dantzic, thersamestedz på hennes wegne att vpkraffie och inmhane 3 lester järn, som hennes framlidne man sendhe för then nestförgångene feigden till <Peder> Bertill Kulle, och skall Jacob Harde efther samme <Peder> Bertill Kullz och hans hustrus dödelig affgång <hans> theris godz och ägedeler till sigh haffue annammet.

¹ I marginalen står: '3 stycker sammeth'.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 473.

Hertigh Carlz tynnebindere

contra

semskemakeren vm något arff effther . . .¹ Finge förlykningzmän:
<Peder Jönßon>, Philpus Perßon, Knut Pårshanck, Peder Matz-
ßon.

[33]

24 octob[ris].

Samme dagh såthe för rätte vpå rådhestugen Jacob Bagge
sampt borgmestere och råd, jtem M. Oluff, M. Peder, M. Abram
och her Erich Petrij.

Kom Jöns Anderßon för rätte och bewyste, huadh rätt och
skäll han hade till att behålle the 500 q , som han fick lös vdur
rätten och Lenert Bröker nu taler vpå.

Jöns Anderßon (vpå Erich Anderßons wegne)

contra

Oluf Suensk vm thet hws han haffuer sadt i vnderpantt för:ne Erich
Anderßon, effther som hans förschriffning thet förmäller.

Och swarede förnempde Oluff, efther hans systers heller hen-
nes framlidne mandz, Erich Joenßons signet icke står vnder sam-
me breff, therföre wilde han <sigh> thet icke bestå, huadh i så
måtte bebreffuet och förseglet är. Thett förmålles och i samme
breff, att förnempde Erich Joenson inthet signet skulle haffue hafft
och therföre begäret, att the gode mend, som i breffuet äre nempde,
wilde besegle thet, huilket dogh annerledes kan bewyses, att hans
signet ännw i thenne dagh är tilstedz.

Sattes vp till Erich Anderßons ankumpst.

M. Rasmus

sade sigh icke mere haffue såldt än the gode mend vdaff rådstugen
honom hade eftherlatidt.

Jöns Anderßon tiltalede M. Rasmus (efther han hade såldt
boden owitterligen och vthen tilståndh), att han therföre skulle
ware plichtig att betale honom 3 lester järn, som Gröm honom
skyllig är bliffuen, seyendes sigh haffue budit 700 q för samme
bodh.

¹ Arvlätarens namn är i ms. ej utsatt.

Hustrv Anna Gröms sadhe sikh wile eftherskiuthe 3 000 ♀ [34]
och icke mere, seëndes sikh inthet wethe aff the 2,000 ♀, som Matz
Perßon hade betalet för hennes framlidne man.

Och war samme hustrv Anna begärendes att behålle, huadh
hon äger i fast efther sine föräldrer. Thet andre wilde hon allt
eftherskiuthe och inthet erfue efther sin man.

The gode mend vdaff rådet hade allenest giort ett förslag och
therföre schriffuit vp huad ther war, men sedhen the förnumme,
att gälden wore mere, hade the inthet weledt sikh ther med befatta
vthen lagdt både registren och godzet i förwaring.¹

Sententia

att först skall legges aff så myckit vdaff obyten deel, som henne
bör haffue i morgengåffue, jtem heedersgåffuer och <annet huad
henne i så måtte bör haffue> then fördeel efther hennes framlidne
man. Sedhen skole löbörene och husen <skifftes> iämkes och
skifftes i tw, så att the hws vdaff hennes <slecht> fäderne och
möderne äre kompne, kunne iämkes på hennes part, sameledes
med M. Rasmus. Och sedhen skall huar parth betale halffue dee-
len vdaff gäldhen. Men huad then bodh belanger förnempde M.
Rasmus haffuer såldt vthen tilstånd och olagligen, hon skall gå
tilbake igen, och M. Rasmus må ställe them tilfridz, som han för:ne
bodh haffuer såldt. Så skall han och allt annet lathe komme til-
bake igen, som han haffuer såldt heller elliest vdaff godzet till
sikh taget.²

Laße guldsmedz betalningh han biuder sin wederparth, hustrv [35]
...³, nembligen 2 sölfstop och någre skeder. Sades aff, att hon
skall annamme samme stopen och skeder i betalning, och gulsme-
den skall giffue henne någet för gärningzlönen, efther hennes bälte
är icke till och han icke haffuer rådth att göre henne ett annet sådent.

M. Abram Andreae begären vm thet hws salige K. Gustaff
hade giffuit framlidne M. Jören Närman, therum samme M. Ab-
ram hade K. M:tz förschrift hytt till rätten.

Bleff remitteret till räkzens rådth.

¹ I ms.-marginalen står: Hans g[äld?] 12400 ♀.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 473 f.

³ Namnet är i ms. ej utsatt.

Suen smed satte 800 q i rätten, till thes hwset kan bliffue skattedt.

26 octobris

war menigheeten vpkalled och kom ingen thÿdt.

Jacob Jffuarson bödh vp Knuth smedz hws — 3:o.

Eskill Simonson war öffuerbödigh att contentere Jacob Larson, när thet bliffuer honom tildömp, att han skall betale honom.

[36] Matz Månson och för:ne Eskill finge Peder Jönson, Oluff Gregerson, Påwell Saße och Herman Schilling till att ransake, huru myçkit samme Matz är berättiget att kräffie vdaff Michel Kranckz *erffuinger*.

Jöns tolck.

28 octob[ris] war Jöns tolck för rätte och dömdes *etc.*

Hans Wadtson, Herman Hanßon.

29 octobris constituerede Hans Wadtson <borgare> ifrå Dantzig Herman Hanßon vpå hans wegne att begäre execution på then doom, som emillen honom och Hans gårdener är affsagdt, och elliest sigh i så måtte förhålle emot samme gårdener, som nödtorfften thet kräffier, lyke som förnempde Hans Wadtson sielff tilstedz wore.

Niclaus Vergiis.

Samme dagh fick Niclaus Vergiis, borgare vdj Lybeck, ett bewÿs att han haffuer förtöffuet här efther Matthias Schubert i tree weker.

31 octobris

såthe för rätte vpå rådstugen Jacob Bagge, Erich Biörßon sampt borgmestere och råd.

C Vnderprofåsen anclagede en *benempd* Jöns Nilßon, föd i Kÿnewaldz häred, slotzliggiere, som war vdj vnderfougten Joen Smälänningz gårdh, ther the hade trätet, och hade samme Jöns medh en sabel hugget för:ne Joen på huffuud och sedhen hans händh sönder.

Joens shon berättade, att Jöns slotzliggiere hugg hans fader i sin egen stuge först wid bordet och sedhen widh dören, begärendes rätt på honom.¹

Och berättade förnempde Jöns slotzliggiere, att theris trätte böriedes ther med, att framlidne Joen wilde haffue, thet han skulde ware vm dagen i weedegården, huilket samme Jöns sigh hade sagdt thet inthet wile göre. Ther udöffuer Joenn sprangh vp, togh en yxe och slogh honom i bringen, och gick Joen efther honom vth på gården. Ther wore the tilhope kompne, att offtebemälte Jöns slotzliggiere hugg 3 gånger åth honom, så han fick ther sin dödh vdaff. Sköth sigh till Jöns slotzliggiere [*sic*], som hade varit ther när, dhå Joen hade slaget honom. Joen stooth vp vdur sängen.² [37] C.

Erich Biörßon berättade, att han fick inthet hugg aff framlidne Joen, hade hugget honom, ther han satt widh sitt boord, först i hånden, sedhen öffuer huffuudet, och så war han kommen vth på gården och Joen efther honom. Ther hade en annen slotzliggiere slaget honom, att han full vmkull, elliest hade han kommit sin koos.

Sententia.

Effther han togh honom vdaff dagen vdi hans eget hws i högsätet och bleff tagen wid färske gärningh, bekhende sigh ther till för rätte, thÿ kunde man icke frÿe hans lyff.

Melchier Fölger bewÿste, att Hans Wadtson skulle haffue varit framlidne Peter Goldtmans masschopi, medh en copÿe vdaff bägges theris handhschriff the hade giffuit Nilz Larßon tulschriffuere. Och sadhe Melchier, att samme Hans hade såldt framlidne Goldtmans cläder efther hans dödeligh affgångh.

Jtem vm thet flogell³ Hans hade hoos sigh och loffuet Melchier sin betalningh therudaff, ther hade och Hans betalet sin gäldh med Wÿchman Lastorp.

Sententia

att Hans Wadtson frÿer sigh med 6 manne eedh på neste rådstuge dagen, att han icke war i masschoppÿe med Goldtman.

¹ Detta stycke står utan införingstecken i marginalen, där även följande mening; som ej låter inpassa sig i texten, fått plats: 'en småsven hade haft ett bÿsman'.

² Den sista meningen står i ms.-marginalen utan införingstecken.

³ I ms.-marginalen står utan införingstecken: '3 stycker'.

[38] Och berättade Hans Wadtson, att han för Goldtmans bön skuldh sigh hade förschreffuit, efther Nilz Larßon wilde icke allene betroot Goldtman. Och refererede sigh Hans Wadtson till Nilz Larßon.

Baltzer Schottes begären, att thet måtte komme tilstedz igen, huadh vdj hans fråware är kommit vdur hans kiste i register, handschreffter och annat, tilbiudendes att wile betale sin gäldh till ytterste prick.

Sententia

att Hans Wadtson skall lathe komme tilstedz igen, huadh han haffuer taget vdur kisten och göre honom rede och rägenskap heller och förlÿche sigh med honom. Och efther han haffuer skåtzsmål till Hendrich Matzson, therföre skall han här förtöffue till hans ankompt och nu therföre borgen ställe.¹

Påwell timberman

contra

Hinrich Husman vm köpet på 100 schippund stångejärn.¹

Wittnede Jören Fölsche (huadh thet sölf belanger, som Husman skulde haffue budit honom) och giorde sin eedh ther på, att Husman hade sagdt: Effther Påwell timberman och iag äre godhe wenner, dhå will iagh förähre hans fästemo med ett sölfstop; och hade vm köpet slett inthet nempdt.

Sententia.

Effther thet att Husman hade trÿ besworne witne <ther-upå >, ett att Påwell timberman haffuer latidt vpseÿe köpet, och tw ther vpå, att han haffuer sagdt, att huar samme Hußmans håndskriff icke lÿdde att leffrere järnet vdj Rÿga för S. Joannis dagh anno 72, dhå skulle theris köp vm inthet ware, thÿ kunde man förnempde timmerman inthet heller tildöme, att hans wedeparth skulle ware plichtig för:ne köp att hålle heller till någet ther egenom förfallen, vthen <sades> dömdes samme köp för:ne vrsaker schuldh aldels ogiltt och ocraftigt, och huadh belanger, att timberman will thÿde the två certificationer (som vnder Stockholms stadz secret äre vthgiffne) på sin håndskriff, thet bewÿste stadzens tänckebook annerledis, så och the frågepuncter, ther Hans Rösuig och Hans Zeeuest äre lagligen examinerede på.

[39]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 475.

Sammeledes witner och Jören Fölsche offtebemälte Påwell timberman emot vm thet söloff, som samme Påwell sejer sigh ware budit till rygge köp.

Menn oftenempde timberman appellerede till rykzens högwjse råd^h.¹

Sammeledes appellerede Eskill Simonson ifrå then doom, som emillen honom och Matz Månson then 19 octobris nestförliden affsades.¹

3 nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge.

Komme för rätte Märten Klenck och Herman Dýning och sade vp sitt borgskap, som the giorde för framlidne Casper Fenius godz, som här stodh hoos förnempde Märthen och Heine Becker sendhe vdur ryket, thÿ åhr och dagh är nu framlidit.¹

Jören Brendels sak emot Laße Ståle vm 1 000 z , them samme Jören hade most betale två gånger.

Skall sendes bodh till Laße Ståle, att han ställer Jören tilfridz efther then doom her Gustaff Banner therum haffuer affsagdt.

Peder Matzson och Jöns Henrichson.²

Lenert Bröker clagede öffuer Hans Wehuses ohörsamheet, att han icke will comparere för rätte. [40]

Sententia,

att han skall citeres med witne, böthe först för olýdno och ware sedhen förfallen till huffuudsaken effther lagen, huar han icke comparerer vm lögerdagen nestkommendes.

Till att ransake vm then gäldh vdj Gerd schrædders handelsbook, som Dýrich Mandt kræffuer vpå, bleffue förordnede Peder Jönson, Pawell Saße och Hendrich Ernst.

Then 7 nouembris

såthe för rätte her Gabriel Christerson, her Ture Bielcke, her Hogenschildt Bielke, her Nilz Guldenstiern, Jacob Bagge, Anders

¹ Jfr renoverade domboken nedan, s. 476.

² Endast rubrik.

Keyth sampt borgmestere och råd^h,¹ och war för rätte Lenert Bröker, begärendes, att han måtte bekomme swar aff Hans Wehws.

Melchier Fölger

contra

Nilz Hanßon, och lade både parther theris clag och swar schriftt-
ligh in.

Effthter en godh ransakning <och ett vdj> vm bägge parthernes skäll och bewys, sades aff vdaff wälbemälte herrer, att man icke kan rygge then contract, som är giord *anno* 49. Så haffuer och hennes framlidne man Joen Erichßon quitered hennes moder solenniter vpå rådstugen *anno* 59, såsom i tänkeboken finnes².

[41] Her Hogenschildt Bielcke tiltalede Hans Fordeel, först att han hade trängdt h[ans] h[erlighet] udaff h[ans] h[erlighetz] skipzköp, och att han hade sagdt, thet h. h. wälwilleligen hade begiffuit sigh till Sweriges rykis fiender the dansche *anno* 67. Och haffue theße efftherskriffne män witnedt vdi förberörde sak: Josep Olßon i Salå sochn, att wälbemälte her Hogenschildt läth först vpbygge skippet, dateret 5 aprilis *anno* 72; Oluff Olßon sammeledes och att h. h. war rympt till Danmark; än samme Oluf Olßons witesbref vm skypzköpet, Peder Jönßons . . .

Förnempde Hans Fordeel förwilkorede sigh vpenbarligen för rätte, om han icke kan göre the witesbrefuen ogille och förlägge them, som nu här bleffue vpläsne, dhå will han bliffue straffet som en ärelös skälm, efther som Sweriges lagh förmäller therum, seyendes för:ne witne ware sine affuundz mänd, och att han fast bättre witesbref haffuer än nu honom emot betheeddes.

Jtem sadhe och Hans Fordeel, att the mend, som sålde honom skippet, hade berättedt för honom, att the hade giffuit tilbake igen, huadh the hade vpburit vdaff wälbemälte her Hogenschildt, och att han sigh ingelunde hade trängdt till samme skipzköp.

¹ I den renoverade domboken (se nedan s. 476) nämnas bland bisittarne varken Hogenskild Bielke eller Anders Keith, men väl Gustaf Baner. Den förstnämnde uppträdde emellertid enligt båda slagen av tänkebok samma dag som kärandepart.

² Den återopade tänkeboken har gått förlorad, men det åsyftade ärendet torde vara detsamma, som är antecknat i registret till samma tänkebok (s. 210 i den tryckta editionen). Jfr i övrigt den renoverade tänkeboken, nedan s. 484 f.

Emillen her Hogenschildt Bielcke och Hans

Fordeel *sententia* vm schippet.

[42]

Efther thet Hans Fordeel med wälle haffuer trängdt sigh vdj wälbemälte her Hogenskiltz skipz köp, såsom för:ne Josep Olßons witnesbreff förmäller, therföre skall h. h. gå till skippet igen, till theß att samme Foordeel kommer med bättre bewys fram.¹

11 nouembris

wore församlede vpå rådstugen borgmestere och rådth.

Her Petrj Matthej protestation.

Och bleff her Petrj Matthej protestation läsen, som han emot sin moder *hustrv* Gertrud Tröboos inlagdt och här effther sig leffdt haffuer.²

18 nouembris

[43]

<vpburitt vdaff Suen smedh i betalningh för hwset honom såldes *penningar* — 300 ƒ , så att han nu haffuer vthgiffuit 1 100 ƒ för samme hws, ther thet honom och är såldt före.>

Hans Kranckz erffuinger.³

Samme dagh komme för borgmestere och rådth Oluff Michelßon, borgare her sammestedz, och Matz Perßon i Löffstade vdj Fumboo [*sic*] sochn, giffuendes tilkänne, att emillen samme Oluff och hans *hustrv* <på then ene syde> och <förnempde Matz Perßon såsom then> hennes *syster* Malin (then ännw ogiffit är) såsom framlidne vnge Hans Kranckz barn och rätte erffuinger war skeedt en wenligh förlykningh vm thet arff them effther förnempde theris framlidne fader war tilfallit, vdj så måtte att för:ne Malin Hansedotter är tilreknet och tildeelt ett kårswerckz hws i Brundzgränden på norre syden liggandes, att hon thet quitt och frött haffue och behälle skall till ewerdelige äger, haffuer och thesliges bekommit vdaff lösörene kopper 4 [L] 6 ƒ :r, theen 2 [L] 8 *marker*, föruthen clådebonat och annen hwsgerath. Theremot förnempde Oluff Michelßon med sin *hustrv* och bäggies theris erffuinger skall behälle thet hwß han sitter vdj med all the lott och deeler för:ne

¹ Jfr reoverade tänkeboken nedan s. 477 f.

² Plats för skriften har lämnats på den nedre blanka hälften av sidan, men den saknas såväl här som i renovationen, där ärendet ej alls är upptaget.

³ Jfr reoverade tänkeboken, nedan s. 478 f.

Malin ther vdj ätthe sampt med thet som vdaff lösörene på hans deel faldne äre och sware till all gäldh.

För:ne Matz Perßon är förnempde Malin Hansedotters rätte målsman och morbroder etc.

Och wore till samme förlykningh förordnade Hinrich Balck, Jacob Jffuarson och Anders Olßon, rådmän.

[44]

Willeman.

19 nouembris witnede Lenert Bröker in *causa* Hans Wildemans och giorde sin eedh ther upå, att han war ther hoos, när ett waadh skeedde emillen Hans Willeman och Quant Suarte, och hade samme Quant sagdt till för:ne Willeman, att han giorde icke rätt therudinnen, att han pantede sig sielffue, wiliendes behålle 20 daler för 12, thÿ han hade orätt i saken. Och hade Willeman budit Quant Suart 100 ƒ med sådent welkor, om han hade orätt i saken, dhå skulle förnempde Quant behålle them. Men ther befinnes kunde, att han hade rätt i saken, skulle Quant giffue honom 1 000 ƒ igen, hade och så hemptet peninger och lagdt 100 ƒ på bordet, them offtenempde Quant hade taget och gömt ther upå, att Willeman skulle haffue orätt i saken. Menn sedhen samme Quant hade gömt sådane peninger, hade offtebemälte Willeman sagdt ja <ther vpå att han> på haffuerÿet etc.

Hustrv Karin framlidne Anders

Månßons.¹

[45] 21 nouembris <kome> gåffue Måns Jngeßon, borgere vdj Åboo, framlidne Anders Månßons fader, och hustrv Karin, samme Anders Månßons efftherleffuerske, tilkänne, att the wore aldelis wänligen och wälförlycht vm thet arff för:ne Måns war tilfallidt efther förnempde sin shon vdj löst och fast, så att han therfore wäl förnögd och tilfridz är. Huarfore giorde han för sigh och sine erffuinger samme hustrv Karin och hennes erffuinger quitt, frÿ, ledugh och lös för allt yttermere tiltaal heller clander, så att vm samme arff skall ware them och theris erffuinger emillen en clar och afftalet sak till ewigh tydh. Ther rechte the huarannen händene vpå, och wore vdöffuer thenne förlykning förordnade vdaff Stockholmz rådstuge Jacob Jffuerßon och Knuth Pårshanck, rådmän.²

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 480.

Jöns Anderßon, Jöns Bertilßon.¹

Samme dagh komme för borgmestere och rådh Jöns Anderßon, borgare her sammestedz, och Jöns Bertilßon, boendes på Wermdöön, och leffrerede förnempde Jöns Anderßon samme Jöns Bertilßon 56 q och 2 sölffskeder, som han hade fåth honom till att göme och för:ne Jöns Bertilßons stiußbarn tilkomme.

23 nouembris.

Erich Biörßon sampt borgmestere och rådh.

Jacob Jffuarßon bödh vp ett kyrckenes hws, liggendes på Smidiegatun, som såldes Suen smed — j:o.¹

Oluff Gregerßon bödh vp then tomt M. Rasmus sålde hustrv Gertrudh Laße Hindrichsons — j:o.¹

Än bödh Oluff Gregerßon vp en tomt, som M. Rasmus haffuer såldt Suen smedh och framlidne Hans Gröm åtthe — j:o.¹

Jacob Larßon begärde att komme till en ende vdj then sak [46] emillen sin stiußdotter och sigh. Fick öffuermän.

Knuth smedh.

Jacob Jffuarson vpläth Knuth smedh ett kyrckienes steenhws, liggendes på Smidie gatun, för 1 000 q ortiger, thee vdi stadzens tresl kompne och vpburne äre, affhendendes ther med kyrckiene samme hws och grundh och tilegnede thet förnempde Knuth och hans erffuinger. Therupå samme Knuth vplade sin fridskilning.

Menigheten.

War menigheeten vpkalled, och bleff samptyct vdaff för:ne menigheet, att the, som ännu tilbage stå med dalerne, skole läggie them vth innen 8 dager, böthe för olýdno 40 q , och then som icke dhå kommer fram och gör samme daler ifrån sigh, <dhå> skall <han> straffes med fengzle ther till.

Priuilegieerne skole läses om odensdagen nestkommende, dhå skole och alle fremmende ware tilstädz med.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 480.

Sade fougten till att oreenligheeten skall affskaffes, thesliges dryck, swalg och horerÿ. Jtem booskapen skall ware prÿs, om han icke kommer vdur staden innen thette och lögerdagen.

- [47] Menigheeten loffuede och att komme staden til hielp till bygningen med spÿrer, hammerbåndh och påler, begärendes midel på gästningen och att the fremmendes olaglig handell måtte affskaffes.

25 nouembris

såthe för rätte vpå rådstugen her Gabriel Christierßon, her Ture Bielcke, Jacob Bagge sampt borgmestere och råd^h.¹

Michell Liefllendere.

- C. Anclagede rÿkzens profos en *benempd* Michell Lifflander (på Hans Suartz wegne), att han hade skam stulit samme Hans och luppit ifrån honom som en skålm, tiuff och förrädere.

Till thet 2 hade han bortt såldt för en hertigh Carlz tienere en sammitz clädningh och j par gyllenflitters hosebåndh, huilket allt han bekendhe.

Till thet 3 anclagede han förnempde Michell, att han förlop then tienist, som han hade loffuet och tilsagdt profosen och widh liffz straff sigh schriffiligen obligeret vdj samme tienst att bliffue.

Sententia.

Effther thet han bestodh sine gärningar och hade handlet emot sin förpflichtelse, dömdes han till att hengies.

Peder Bärgh.

- [48] Samme dagh anclagede för:ne prophos Peder Bärgh, att han vdj Smålandh som en förrädere hade wiledt tilwege bringe ett vprhor etc. Och som thet (Gudj theß loff) icke lyckedes för honom, rÿmpde han åth Danmarck, sedhen till Tÿsklandh, thäden till Räfte, wiliendes vdj lÿke motte ther mÿtteri <och> vprhor och affspennigheet åstadh komme iblandh krigzfolcket emot Kong:e M:tt och Sweriges chrone.

Till huilket förnempde Peder Bärgh så swarede, att han inthet annet hade haft för hender än att han war budin att hielpe dag-

¹ I ms.-marginalen står vid detta stycke: Nilz Larßon.

tinge hoos hertigh Carl för någre knechter, som hade wyket ifrå Lyffland.

Oluff Perßon i Flißholtt hade i sommers bekennt før wälbemälte her Thure Bielcke, att Peder Bärgh om Erßmeße tydh war kommen till samme Oluff och sagdt, att här i Vplandh skulle ware vpror, rådendes honom, att han icke skulle drage nedh the penningar [?]; elliest skulde han komme fjyenderne i hender, thÿ kongh Erich war lös.

För sådane hans förrädelige förehaffuaende och taal dömdes han till ett förrädere straff. Pie memorie.¹

Samme dagh kom Staffan Dann för rätte, giffuendes tilkänne, att hans syster, framlidne *hustrv* Anna Herman Fräntorpz, hade giort sin dotter, Anna Tonies smedz, arffuelös. Och begärde förthenschuldh samme Staffan med sine mederffuinger att tråde vdj thet arff, som förnempde smedzhustrv skuldhe ware tilfallit.

Sattes vp till en annen tydh.

7 decemb[ris].

Erich Biörßon.

[49]

Menigheeten.

Jacob Jffuerßon bödh vp thet hws, som såldes Suen smedh — 2:o.²

Jtem Oluff Gregerßon then <tompt> boodh, som M. Rasmus sålde *hustrv* Gertrudh — 2:o.²

Än en tompt, som samme M. Rasmus sålde Suen smedh — 2:o.

Jtem en tompt, som M. Rasmus sålde Påwell murmestere — j:o.²

Hans Willeman

contra

<Suart> Quant Suart vm thet waadh them emillen är skeedt anno 69, belangendes thet haferÿ, som samme Willeman haffuer giort vdj Konigsbergh.³

Och sade Quant, att theris waadh inthet annet hade warit än att han hade sagdt, thet Willeman hade orätt ther udinnen, att han pantede sigh sielffue, wiliendes behålle 20 daler för 12.

¹ Orden 'pie memorie' stå i ms.-marginalen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 483.

³ I marginalen står utan införingstecken: 'Hans Steenwedh och Lucas Makell.'

Finge förläkningzmän: Påwell Saße, Hans Lehws, Herman Schilling, Hans Fogde, Hans Mow.

- [50] Erich Biörßon begärde vdaff menigheeten ööll till låns till K. M:tz behoff, loffuendes betalning vdj maltt innen *thette* och then 22 decemb[ris] nestkommendes. Bleff tilsagdt.¹

<Samptyçhtes vdaff rådet och menigheeten, att alle wederglagz och köpsuenner skall förbiudes marchnanne.>

Nilz Larßon vpbödh ett sölffstop, som Rasmus Schåningh honom hade panttsatt för 334 q — j:o.²

Nilz Anderßon

contra

Bären Jönßon vm the *penningar* han hade vpburit i Danske och samme Nilz tilkomme, ther Barend skulle haffue föret honom humble före <hÿtt>.³

Sades aff, att Barend skall betale förnempde Nilz Anderßon och sökie sin skade hoos Bertill Scharnest igen.⁴

Bleff läsen Laße Ståles ytterste bekenelse vm the 1 000 q , som Jören Brändell betalede två gånger.

Bleff remitteret till rykzens rådth.

- [51] Hans Erßon, Mulle Malin.⁴

Komme för rätte Mulles Malin och Hans Erßon, boendes på Norremalm, och betheedde samme Hans ett Kong:e M:ttz breff på en tomt, som H. K. M. haffuer vndt och giffuit Joen Nilßon, fordoom fougte här på Stockholmz slott, huilken samme *hustrv* Malin sadhe sigh ware ifrån wället.

Och kunde man förnempde H. K. M:tz breff icke ogille, uthen sades förnempde Hans Erson till, att han skall niuthe och behålle gården, till theß att H. K. M. reuocerer breffuet.

¹ I ms.-marginalen står: '8 lester'.

² Jfr reoverade tänkeboken, nedan s. 483.

³ I ms.-marginalen står: '19 daler'.

⁴ Jfr reoverade tänkeboken, nedan s. 484.

9 decembris

såthe för rätte her Nilz Gyllenstjerne, her Hogenschildt Bielcke, her Gustaff Banner, Anders Sigfridson samt borgmestere och råd.

Komme för rätte Joen Örboo schippere och hustrv SiBilie Långe Jacobz, giffuendes tilkänne, att the wore aldelis wänligen och wäll förlÿcht[e] vm thet skiffte the haffue giort sigh emillen, vdj så måtte . . .¹

Steltes för rätte M. Detleff och bleff anclaget vdaff M. Abram [52] Andreæ, att <han> om nestförlidne söndagzaffton vdj Hendrich c. Matzsons hus, ther dhå brudhuset war, <och> komme till honom 3 diekner, ther udaff then ene geste i samme hws, them han begärde, att the motte sättie sigh och drÿcke med honom. Sedhen <thet war skeedt> hade <två aff them gåth sin kos och> hade [sic] samme M. Detleff sporth then <ene> framlidne dieknen (benempd Erich Månßon) åth huadh thet war för en förrädere och tiuff, som lågh i sängen, och hade förnempde Erich swaret: Käre domine magister, giffuer eder tilfridz, thet är wäll en aff wåre diskseller. <Ther till> hade M. Detleff sagdt igen: Hui lägger thw tigh i försvar för honom, taget sin dart² och slaget honom skråmmer i huffuud och sedhen stunget genom armen. Ther med then afflidne kom sin koos vthur hwset. Vm en lithen time war han igen kommen för porten och begäret sin kiortell och möße, som han war iaget ifrån, seyendes:³ Käre M. Detleff, görer wäll och läth vp, och hade M. D[etleff] sagdt ja, och när dören kom vp, hade dieknen sagdt: I troo inthet huad ille I haffue hugget migh; hade så M. D[etleff] swaret igen: Haffuer thw icke nogh fåth, så skall thw få ännw, taget sin dart och kastet honom, att han fick sin dödh ther udaff.

M. Detleffz swar.

Att dieknen lågh i Hinrich Matzsons sängh, och efther hans wärdh hade betrodth honom om, att han motte ware vice hospes vdj hans

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 485 f.

² I marginalen står ett (inramat) stycke, som utgör parallelltext till det här införda och så lydande: 'Then afflidne hade sagdt: Giffuer eder tilfridz, thet är en vdaff wårt sällskap, wy äre och folck. För thet ord skull hade M. Detleff tagedt så widh sigh, ryckt sin dart vth . . .'

³ Den sista meningen 'Vm . . . seyendes' står i marginalen i stället för ett överstruket stycke i texten: 'Menn när han war vth kommen på gatun och wilde efther sin möße och kiortell, kände och att han war så ille huggen, hade han sagdt'.

fråware, <huarföre han> war worden förorsaket att tale honom till, seÿendes: Huem haffuer så institueret tigh, att thv lægger tigh vdj en ächte mandz sängh, mener thu, att här är ett hoorehws? Ther med the wore tilhope kompne, att dieknen fattede hans både hender, hölth them, och hade M. Detleff hafft sin dartz i <wenstre> högre händen, then och dieknen hade fattedt, wiliendes trycke darten i honom, huilket han ändhå förhindrede, <sheden> menn när han kom lös, hade han hugget honom ett hugg i pannen, ther med dieknen lop sin koos etc. Sedhen war han igen kommen för porten [och] hafft något blanckt tingest i handen, seÿendes, att M. Detleff hade hugget honom som en skälm och böswicht, huarföre samme M. D[etleff] war worden förorsaket att köre honom ifrå porten och hade kastedt efther honom.

M. Detlef gillede icke dieknernes witesbyrdh, efther the wore M. Abrahamj dränger och discipler.¹

[54] M. Detleff sade sigh haffue warit drucken, [hade] dogh icke skutzmåll till någon än till Eskill och 2 eller 3 quinner, jtem Eskillz hustru och Hendrich Matzsons drängh Jacob.

<Helge schriffuere, Olauus Olaj

Joannes Aruidj. Helges witesbyrdh.>²

1. Joannis Aruidj, 20 åhre gammel, witesbyrdh, att han kom i herberget. Ther hade warit 2 diekner för honom och för:ne Helge. Och hade M. Detleff gåth på gulffuet och spatzeret och sagdt: Jagh troor här äre luranter i stugen, ther liggie i sängen, som hör på vår ordh. Och hade then afflidne dieknen gåth med på gulffuet, swarendes: Käre M. Detleff, här är ingen annen än våre bröder, taget honom i högre armen och sagdt: K[äre] M. Detleff, görer wäll och <komer till bordz, wij wile göre> oß ware lustigh i affton, ther liggier ingen i sängen (såsom ther icke heller någon bleff läther funnen). Ther med dhå samme M. D[etleff] hade rÿcht sin dartz vth och slaget honom i huffuud, och war så dieknen kommen sin koos. Sedhen han kom för porten igen, seÿendes: Käre M. Detleff, görer wäll och läther vp, att iagh må bekomme min kiortell

¹ De två sista meningarne äro införda längst ned på ms.-sidan 53, som i övrigt innehåller referat av ett annat mål (se nedan s. 328), varefter redogörelsen för ovanstående ärende fortsätter på ms.-s. 54—56.

² Överst på s. 45 stå orden 'sade sigh haffue warit öffuerste drucken', vilka icke överstrukits men tydligen motsvara de i texten tryckta begynnelseorden till föregående stycke.

och möße.¹ Hade samme M. D[etleff] swaret: Ia gärne. Huru thet dhå tilgick, wiste han inthet.

Olauj Olaj witesbyrdh, att M. Detleff hade sagdt: Iagh skall slå en dartz vdi honom, som ligger i sängen, och hade dieknen swaret: Käre M. Detleff, ther är ingen, togh honom i högre armen, seëndes: K[äre] M. D[etleff] görer wäll och kommer till bordz, wÿ wile ware lustig. Med thet samme hade M. Detleff slaget honom med darten, then han hade i wenstre handen, ther med rÿchte han sigh vnden och kom till dören, och när han kom i dören, hade M. Detleff slaget med en knÿff i achseln på honom, och slap så samme diekn sin koos.² <När> han kom till porten, hade han sagdt: Käre M. Detleff, görer wäll, läth vp, att iagh må bekomme min möße och kiortell. Men huru thet dhå gick <sedhen> them emillen, wiste han inthet vdaff. [55]

Helge witnede, att dieknerne wore swåre druckne och M. Detleff med. Och hade ther en leget i sängen, menn när the komme thÿtt, [war] han rede [uppe], att the [ingen så]ge.³ Och hade M. Detleff sagdt: Ther liggier en lurant i sängen, må thet gälle migh till? Och hade dieknen, som satt emillen Helge [och] M. D[etleff] taget . . . M. Detleff i [den ene] armen seÿ[endes]: Käre M. Detleff, giffuen edher tilfridz, thet är en vdaff wårt sällskap, wÿ äre och folck. Hade så M. Detleff achtedt slå honom med darten, dogh hade förnempde Helge taget honom i armen, att han ingen skade med darten göre kunde. Så hade dhå M. Detleff fåth en knÿff i wenstre handen och slaget honom <med knÿffuen> i huffuud, och hade Helge sagdt, att dieknen skulle packe sigh sin koos, huilket han och så giorde. Och när dieknen kom igen, för porten, hade han inthet begäret huarken sin möße heller kiortell vthen <hade> sagdt, att <han> M. D[etleff] hade slaget honom som en ärligh [sic] kar. Och war så oftebemälte M. Detleff gången öffuer rennestenen och emillen kåken och samme rennestenen wräkt darten vdi dieknen. <Och then tÿdh [han] thet giorde, war han öffuer rennestenen.> [56]

¹ I ms.-marginalen stå utan införingstecken orden: 'M. Detleffz dräng, 2 diekner och Helge, Ericus Magnj'.

² Här finnes i texten ett införingstecken, som hänvisar till ett i marginalen skrifvet tillägg, vilket dock till allra största delen förstörts genom fukt-skador i papperet.

³ De inklamrade orden hava insatts i stället för vad som förstörts av fukt-skada.

M. Peders berättelse.

Then dödes confession, att när M. Detleff achtede sigh åth sängen och then dö[de] thet wilde förhindre, hade M. Detleff slage[t] honom. När han kom till porten, hade [han sagdt]: Käre M. Detleff: Eftther I haffue så ille slaget [mig] och bårdskärerne icke wile gärne tage migh till att läkie, görer wäll och fölier migh ti[ll] bårdskärerren. Och hade M. Detleff sagdt: Eÿ, h[affuer] du icke nogh, så skall thw få mere *etc.* Ther doo han vpå.¹

Eftther M. Detleff hade skåtmåll till flere witnen, sattes then sak vp till lögerdagen nestkommendes.

Till en sÿn, huru många sting och hugg then döde haffuer fåth, förordnedes Hendrich Balck, Marcus Bengtson och Knuth Pårshanck, Nilz Larßon, Witting Månßon, Thom[as] Biörßon sampt med bårdskärerne.

[53]

Melchier Fölger och Nilz Hanß[on].²

Witnede Anders Sigfridßon, att then tÿdh Joen Erßon, Staffan Saße och Hans Gammel anno 59 wore på rådstugen, eftther som i tänkeboken finnes, dhå hade förnempde Gammell hafft then contract med sigh, som war giord emillen honom och förnempde Staffan Saße anno 49 och försorth sigh, om någen hade insager emot samme contract, thÿ han hade icke wiledt byggie någet i thet hws nu clandres vm, förre än han wiste samme contract ware fast och orÿggeligen och oclandret. Och hade för:ne Staffan Saße och Joen Erßon sagdt, att the inge insager ther emot hade.

Sade Melchier ännw, att Nilz Hanßon wrängier lagen.

Witnede Oluf Gregerßon, att framlidne Hans Gammel hade sagdt på sin sothesängh och begäret, att om någen hade honom någet till att tale, att thet motte skee i hans lÿffztÿdh, hade icke heller budit Melchiers *hustrv* någet vthen sagdt, att han henne in-thet war skÿllig.

Witnede och M. Oluff, att han inthet hörde haffue förnempde Gammel någen conscienz sak heller bekendt haffue, thet han någett war skÿllig.

The nekede alle i rådet, att the hade hördt, thet Nilz Hanßon

¹ De sista orden stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

² I ms.-marginalen är rubriken upprepad: 'Dömpdes emillen Melcher Fölger och Nilz Hanson'. Jfr den renoverade tänkeboken, nedan s. 484 f.

sade för rätte, thet Melchier, när han her effther komme för rätte med sine saker, dhå skulle han ghå åhr och dagh, förre än han skulle komme till rätte.

Gamble her Hanses clagemål

[55]

emot Jacob Larßon schriffuere, att han hade beläget hans dotter Agnes, taget henne med sigh ine och haftt henne när sigh ifrå klocken war otte in till 12. Och hade han i tre gånger loppit effther henne och taget fatt på henne.

Och berättade M. Oluff . . .¹

¹ De sista orden äro införda mellan raderna på föregående stycke.

[1574.]¹

24 martij

såthe för rätte [her Thure] Person, her Gustaff Banner.

Appellatio.

Kom för rätte Jacob Jffuerson och appellerede [then] doom, som sades vtaff om tompfen Hendrich [Ernsting] taler vpå, och lagde 20 q vp.²

Bleff efftherlatidt och profosen tilsagdt, att [the] bådzmän, som skotterne haffue latidt insä[ttie, må]ge komme i borgen. Och bleff Willam [snid]kere borgen för then ene, *benempd* Bertill P[etersson].

Peter Helwesens sak och Hans v. Cöl[lens] sak, som haffue appelleret ifrå Sudercöp[ing till] rýkzens högwyse råd.³

Hans schræddere clagede åther öffuer Melch[er Folgers] olýdne, att han icke will sware honom.²

Jöns Suenson lade fram i rätten ett test[amentz]breff, theruth-innen hans framlidne *hustrv* Brithe *anno* 63⁴ giffuit honom huar tridie peningh vthi löst [och fast], huilken gåffue Knuth Pårshanck mener [sig] kunne rýggie.⁵

Sententia

att then gåffue skall bliffue widh macht, efther hon är giffuin allrede för 11 åhr seden och [Knut icke] klandret henne thesförinnen,

¹ Nedanstående (delvis defekta) fragment av den eljes förlorade koncepttänkeboken för 1574 finnas på ett löst blad, som bär folieringssiffran 20 och enligt blyerts-anteckning påträffats bland oordnade papper i stadsarkivet 1920 ²¹/₁.

² Jfr den renoverade tänkeboken, nedan s. 497.

³ Jfr *ibid.*, s. 498. Domen är införd på nästföljande sida. Målet har även varit före den 14 juli 1574. Se nedan, s. 515.

⁴ Orden 'anno 63' stå i marginalen.

⁵ Jfr den renoverade tänkeboken, nedan s. 498.

menn om Knuth Pårshanck kan bewyße, att honom [och hans] *hustrv* någet tilkomber, thet skall Jöns Suenßon betale, h[var thet] medh skäl bewyses kan.

Sententia emillen Peter v. He[lwesen],
Peder Suenso[n] och Hans v. [Cöllen].¹

Althenstundh vthi borgmesternes och rådzh vthi Sudercöpingh vthgiffne doombref [jn]ge acter äre in[tagne], så och att partherne sikh till någon witne refer[er]jede, therum the [icke] någet schrifftligt witnessbyrdh hade att bethee, therföre förwyste[s the till] Sudercoping igen, att the samme kunskaper ther schrifftligen författe [skole] och innen thette och then 20 dagh maij nestk[ommendes] här igen tilst[ädes komme] och theris saker w[y[dere] emot huarannen [med rätte] vthföre skole.

[Jöns sch]riffuere *hustrv*.

Jöns schriffuers *hustrv* begärde att komme till sin mann igen, sade sikh icke ware ifrån honom skildh vthen på en tydhd, menn wille han giffue henne 6 alner röth engelst och 200 q , dhå wilde hon bliffue ifrån honom i sine lyffzdager. Huilket samme Jöns beiakede.

Bleff affsagdt vdaff wördelige män M. Oluff Petrij, M. Peder Aruidj och M. Abram, så och borgmestere och rådzh emillen förnempde Jöns Hindrichson schriffuere och *hustrv* Britha, effther thet samme Jöns henne ingelunde igen begärede och henne icke allenest förnempde 6 alner cläde och 200 q wilde giffue, vthen och elliest then halffpartt vdaff godzet, som honom boorde haffue och hon här till haffuer hafft inne med sikh, gärne efftherskiuthe och henne allt sammens behålle låthe wilde, att the effther thenne dagh och så länge theris lyffztödhd warer, skole bliffue ifrån huar andre. Doch skole the icke så ware skilde, att någon vdaff them i theris lyffztödhd skall haffue macht att giffte sikh igen, medh sådent wüte, att huar förbemälte *hustrv* Brüte thenne sak ypper heller repper anthen med clagemåll heller elliest med ordh heller gärningar, dhå skall hon ware förplichtedt icke allenest att giffue Jöns schriff[uer]e thet för:ne han henne nu giffuit och efterlatidt haffuer tilbake [vthen] två gånger så myckit.

¹ Jfr föreg. sida och den renoverade tänkeboken, nedan s. 498.

Matz Person, Arffuid Larson.

Om *thet* icke skulle bliffue widh affwittringen, begärede Matz Perßon *thet* frÿtt för vth, som han hade fördt till *hustrv* Margrete then tydh han henne bekom och så myckit hon aff samme ägedeler består, thesliges huadh *hustrv* Margrete erfde efther sin moder, *hustrv* Karin. Seden war Matz öffuerbödig att byte och skifte med Arffuid Larßon och sware till halfparten vtaf gälden, och Arffuid motte sware till then andre halfdeelen.

Thette ärende togz i ransaken och betänckende, och wardt för gott och rådeligit anseedt, vpå thett yttermere twist och irring motte bliffue förekommen, att *thet* skulde bliffue widh affwittringen, således att Matz toge 2 deler vtaf gälden till sigh och Arffuidh then tridie de[en]. Thermedh Matz Perßon sigh läth åthnöye, menn Arffuidh tog *thet* vdj betänckende till näste rådstuge dagen.

Jören Benich, Quant Suartt.¹

Samme dag kom för rätten Jören Benichen och tiltalede Quant Suartt vdj så måtte, att Anthonius Ploch war honom skÿllig bliffuen för kost 3 334 p ortiger, och medan Melchier v. Zwickaw hade någon pantt hoos sigh, såsom war ett clenodt, *thet* förnempde Ploch

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 556 f.

tillkom, förtröstede Melchier för:ne Jören thermed vm sin betalningh. Seden war Quant till Jören kommen, seëndes att han wille annamme panten till sigh och behålle honom tilstedz Jören till gode, så att samme Jören ther uthaf sin betalning skulle bekomme, thermed Jören sigh läth åthnöye och inrympde honom panten, såsom och samme Quant på thenne pantt hade betalet [2] huadh Anthonj Plochz tienere hade förtärth. Menn Quant swarede, att han annammede panten såwäll Påwell Saße ifrå Stettin till gode såsom förnempde Jören, och meden samme Jören icke lagligen läth rostere the penninger i panten, som han nu kräffuer, hade Quant med her Gustaff Banners samttyche och eftherlathning fåth för:ne Påwell Saße panten, huilken honom förde med sigh till Tysklandh etc.

Sententia.

Efther that Quantt Suartt loffuede och tilsade Jören Benichen, att han wille haffue panten tilstedz förnempde Jören tilgode, så att han sin betalningh theruthur bekomme skulle, och seden theremot fåth Påwell Saße sådane pantt, therföre skall Quantt ware plichtig att förnöye och betale Jören Benichen.

Måns Doblere.

Samme dagh wardt Måns Doblere anlaget i rätten vm någre [3] otilbörlige stycker och gärningar efther som the artichler förmälle, som emot honom i rätten bleffue vpläste. Och blef samme ärende granneligen ransaket, betäncht och öffuerweget. Szå althenstundh han icke neke kunde, att han stadzens borgmestere och sine förmän i Köpingh med ärerörige och otilbörlige skällordh hade antastedt och til lyffuet vndsagdt, thesliges någre andre sine medborgere med hug emot all skäl öffuerfallet och wäldzwerck på them bedriffuit, jtem stulit ifrån en bonde, benempdh Jöns i Skyllinge 2 stycker sykenäth samt med fisken, ther förnempde Jöns näthen [3] hade vthlagdt, såsom förbemalte Måns Doblere hustrv nu sielf för rätten bekende, att the förtärde fisken tilhope; sammelunde bekende Måns Doblere onöd och otwingedh, att han belägrede en annen quinne, meden han thenne hade till hustrv, hade och widh sins siels saligheet sigh förplightedt och Christj högwerdige sacramento therupå annammedt, att han aldrigh mere doble skulde, huilket han doch icke hade hållet, vthen war i så måtte en Gudz-

förachtere och meenedig worden, therföre bleff dömpdt och afsagdt, att han skulle förschickes till Sale gruffuen, ther till att arbete bliffue, till theß K. M. wärdes benåde honom för sådane hans mishandel. Doch så att han ingelunde skulle slippe thäden, förre han hade stältt nogsamme borgen för sigh och giort sin orfeide, att Cöpingz stadz inbyggere skole ware och bliffue säkre och fhelige både till lyff och godz för samme Måns Doblere, så skall han och förswerie Cöpingz stadh, att han aldrig will mere boo ther eller komme thýdtt igen.

Mauritius Storch på her Godthardt Bokholtz wegne tiltalede Gerd cantor vm 167 daler etc.

Skottmän anno 75: Laße Erßon, Anders Erßon, Oluf Larson Ålänninge, Nilz Jåpßon.

Samme dagh förordnedes theße eftherskriffne gode männ till att skattlägge alle tompter på Södermalm och vpbäre tompöris peningerne pro anno 74, theslikes att hålle munstring thersammedez och seÿe allom till, att ingen dölier någon vnden i sin gårdh, såframpt han icke will tilböriligen bliffue straffet: Jacob Jffuerson, Philpus Perßon, Per Matzson, Joen Joenson, Oluf Olßon, Matz Jåpson sampt malmfougten, malmschriffueren och alle quartersmestere på Södre malm, föruthan them K. M:tz befalningzman Erich Biörßon ther till warder förordnendes.

[4]

v martij

såthe för rätte her Thure Bielcke, Erich Biörnson sampt borgmestere och rådmän.

Hans Höyer, Hans Wehus.¹

Kom för rätten Hans Höyer och tiltalede Hans Wehus vm framlidne Jost Höyers eftherlathne gäldh. Och läth Hans Wehus upläses en contract, lydendes att Hans Höyer hade giffuit sin stiufter moder hustrv Margrete quitt och lös för allt yttermere tiltaal, såsom hon och sammeledes hade quiteret honom igen vdj så måtte. Menn Hans Höyer bestodh allt annet vndentagendes

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 557 f.

vm kopperen, som sigh belöper 4 000 ƒ ortiger, som cronen äre obetalede.

Sententia.

Thette ärende bleff granneligen ransaket, och wardt befunnet vtaf en contract, then Hans Wehus i rätten betheedde och läse läth och anno 68 then 29 dagh decembris war vprätted ock giord emillen för:ne *hustrv* Margrete Hans Wehuses och hennes stiu-shon, Hans Höyer, lydendes, att efther thet samme Hans Höyer war kommen i stoor skade, therföre hade han käriligen besöcht och anlanget sin stiu/moder, att hon wille lathe honom bekomme hans handskrift igen, som hon hade vtaf honom på 7 000 ƒ , huilket hon dhå för sådane hans skade, så och hans framlidne faders skuldh hade giort och vtaf en godh wilie honom samme handskrift vthen någon betalningh igen leffreret, thesliges på samme tydth honom och 3 000 ƒ ortiger i rede *peninger* skäncht och giffuit vthi så måtte, att Hans Höyer och hans *erffuinger* efther then dagh till förbe-mälte *hustrv* Margrete och hennes *erffuinger* icke någon anfordring eller tiltal haffue skulde, såsom och hon sammeledis wilde ware obli-geret, så att all anfordring på både syder skulde ware vphäffuit vthen all vtlächt och hinderlist, huilken contract och quitering tw år efther Jost Höyers dödeligh afgang skeedde, innen huilken tydth Hans Höyer wäl hade respit hafft vm sin framlidne faders gäldh att ransake, huadh therutaf betalet och quiteret war eller eÿ. Och althenstundh samme Hans Höyer dhå ingen exception hade eller i för:ne quitering något blef vndentaget huarken vm the 4 000 ƒ , som nu vpå K. M:tz, wår allernådigiste herres wegne kräffuies, eller något annet, vthen ett för allt giffuit sin stiu/moder *hustrv* Margrete och hennes *erffuinger* quitt, frÿ, ledig och lös för allt wÿdere tiltaal och anspråk, huilket vdj gode mänz, nemligen Hans Wellingz, Henrich gulscheiders, Michel jsersnyders och Jören Lowenkopz närware är skeedt, som till witne wore kallede vd-öffuer samme handel, och til witnessbyrdh och yttermere wiße sampt med Hans Höyer för:ne contract haffue förseglet och bekreftiget, therföre haffuer man efther ett nöge betänckende icke kunnet befinne, att Hans Wehus och hans *hustrv* skulle ware skÿllige att betale någon gäldh efther salige Jost Höyer vthen them för för:ne vrsaker skuldh therföre quitt, frÿ, ledig och lös sagdt, och för rätt och rättwÿst anseedt, att Hans Höyer skall ware plichtig att con-

[5]

tentere högtbemälte K. M:tt för the 4 000 ♀, som salige Jost Höyer Sweriges crone är skyllig bliffuen och ännw finnes ware obetalede.

Hans Höyer appellerede ifrå thenne doom vnder Kong:e M:tt then 7 martij.

[6]

Hans Willeman, Hans Kerckman.

Samme dagh kom Hans Willeman för rätten sigh beclagende, att han mere än trenne reeser hade latidt citere Hans Kerckman, och meden han icke kom tilstedz, war samme Willeman begärendes, att hans clagemål motte bliffue läsen, huilket honom eftherlatidt bleff, och wardt stadzens kämnenär Hans Anderßon befalet, att han samme clagemål skulle bäre till förnempde Kerckman, att han skulle sware Hans Willeman therupå till neste rådstuge dagen widh sakzens förlust etc.

vij martij¹

såthe för rätte her Thure Bielcke, her Erich Gyllenstiern, Anders Sigfridßon, M. Oluf, M. Abram, her Erich Petrj, M. Peder Aruidj, Laße Jespersion, M. Peder Michaelis.

Peder Jönson vpbödh en tomt i Laße skomakers grändh, som Jöns Grelßon tilkommer — j:o.

<Hendrich Balck vpbödh her Henrichz i Wåle hws och tomt — 3:o.>

Michel Olson vpbödh Peder murmesters hws — 3:o.

Ån vpbödh Henrich Balck en tomt, som Nilz Månßon haffuer såldt Staffan köthmångere — j:o.

Nilz Larson vpbödh her Hogenschildtz hws — 2:o.

Laße Erson vpbödh en stadzens tomt westen till liggjendes, som Jacob Näf fick för en tomt på Södermalm — j:o.

Erich Nilßon vpbödh Oluf Trottesons hws — 2:o.

Vpbödz Daud Schottes gårdh — 2:o.

Burebref för Gouert Gilius, som drogh till Tjydsklandh.

[7]

Nilz Larson begärede att bliffue inwüst vdj then 3 deel i arfuet efther framlidne Jacob Kock, till theß att saken med lagh och rätte kunde åthskilies.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 558, där dock endast ett mindre antal bisittare i rätten samt nedanstående uppbud (med några olikheter) äro införda.

Efter thet både Lambrecht och hans syster äre siuke, sattes then sak för theris begären skuldh vp, till thes Gudh vnner them theris helse och sundheet igen.

Sades menigheeten till vm skottedt; jtem vm påler och hammerbåndh, som tilbake stå, så att huilken them här efter icke kan komme tilwege, skall giffue ther *penínger* före.

Peder Jönßon vm arffuet.

Peder Jönsons sak blef vpsatt, till theß her Thure Bielcke kommer hýtt till Stockholm tilbake igen, och i midler týdh skall doombreffuet vpletes, som Peders wederparther haffue skåtzmaal till, och Nilz Hanßon haffuer annammet then týdh han war stadzschriffuere.

Hans Willeman tiltalede Hans Kerckman vm ett lýtfe, som han skulle haffue giortt för schipper Hans Muchow. Till thet 2 tiltalede han samme Kerckman vm 12 [L]æ meýlanske silcke, som förnempde Kerckmans broder Gerd hade annammet och Hans Willeman tilkomme.

Finge öffuermän: Hans Wellingh, Herman Lepper, Herman Schilling, Jost v. Hattingen.

Vm her Peder i Umå.

C.

Samme dagh blef áther ransaket vm thet hoor her Peder i Vmå skulle haffue bedryffuit *med* then quinne, benempdh Maiße, och hades hon i rådstugegången. Thýdt ginge wålbemålte her Thure Bielcke, her Erich Gýllenstiern, Anders Sigfridson, M. Oluf Petrj, M. Abram Andreae, M. Peder Aruidj och her Erich Petrj, förmanendes samme quinne till thet högzte, att hon skulle inthet annet än sanningen seýe och bekenne, om her Peder Matthej hade belågret henne eller eý, meden hon war här på sin frýe foth. Och thå wålbemålte gode herrer och árlige menn komme in i rådstugen igen, förkunnede the för för:ne her Peder i heele menighetennes närware, att quinnen bliffuer widh sin förre bekånnelse, så att her Peder haffuer belågret henne och fulkomligen bedryffuit sin wilie *med* henne. Bekende och tilstodh *hustrv* Gertrudh Tröboos, thet hon sende *hustrv* Anna, Jöns Jutes *eftherleffuerske*, till för:ne quinne.

[8]

Sedan folcket war vthwýst, hades quinnen in i rådstugen,

och blef her Peder Matthej medh in kallet och quinnen ytterligere tilspport, om hon wille bestå sin ordh, som hon tilförenne hade gif-
fuit tilkänne vm her Peder, och swarede hon ja. Thå befalltes
henne, *thet* hon skulle förtälie, huruledis saken sigh hade tildraget,
huilket hon och giorde, seyndes, att her Erich i Skällete war hoos
her Peder en heel dagh och drack, och om aftonen i skymningen
befalte hennes mathmoder, *thet* hon skulle gå vp i nattstugen och
vpreede sängen, och thå hon gick åstadh och kom thydtt, hölth
vpå att bädde och stodh på en högh kiste, kom her Peder och vp
i nattstugen, war drucken och lade haken på dören och hof för:ne
Maiße i sängen, lade sigh till henne och bedref sin wilie *med* henne.
J *thet* samme kom bardskärern, rÿchte på nattstuge dören och slap
icke in, och när her Peder hade beläget henne, hade både han
och hans *hustrv* altÿdh seden begäret vt af förnempde Maiße, *thet*
hon in*thet* annat skulle seÿe eller sigh lathe bemärckie, än att her
Peder las ett bref then tÿdh bardskärern kom för nattstugen och
haken lågh på dören.

Thette ärende blef vdj ett nöge betänckende vptaget och af-
sagdt, att her Peder icke kom tilstädies sielf att drage till Wester-
bottn, meden ther allrede är dömpdt vm hans sak och är hÿtt
appelleret, vthen efther *thet* han seÿer, att både witnesbreffuen och
doombreffuen äre then menige mann i sochnen och nempden owitter-
ligen vthgiffne, och att hans affundz männ och wederparter sådent
allene haffue åstadhkommit, vdi så måtte att thå en en [*sic*] hoop
med skinwharer schulle förschickes till Kong:e M:tt war ther hä-
redzsignetet tilstedz, sammeledes the mänz boomärcker, som vn-
der breffuen wore satte, och war <thå> så för:ne häredzsignedt
[9] sampt *med* boomärckene misbruket och breffuen emoth her Peder
förseglede och märckte, såsom¹ och *thet* ene witnesbref emot *thet*
andre finnes; therföre skole alle hans wederparter, såsom äre her
Peder i Löffånger och andre flere, them han nu nampngaf, citeres,
att the *med* *thet* förste öffuer landh sigh hÿtt begiffue, och i midler
tÿdh skole någre gode oparthÿske männ, både andelige och wärdz-
lige, tilschickes och förordnes och them både witnesbreffuen och
doombreffuen til hände sendes sampt en jnstruction, ther efther
the sigh fulkompligen i then sak kunne och måge rätte, så att the

¹ Orden 'vdi Bå måtte . . . såsom' stå nederst på ms.-sidan 9 med införings-
tecken hit.

vm samme witesbref och doombref på häredztinget på thet flyte-
ligiste skole ransake, om the äre lagligen med then menige mandz
och heele nempdens witskap och samptycke vthgiffne, och skole
för:ne männ, som här till deputeres, sigh schrifteligen obligere,
att the samme sak rättwysligen wile ransake, såom the både för
Gudh och menniskier kunne answare. Och huadh the för thette
ärende skuldh förtäre, skall them betales af then parth, som saken
tapper, såsom och vdj lÿke måtte then deel, som saken winner,
skall haffue att sökie sin skade vt af sine wederparter igen. Och
meden bardskärern Joachim Daudßon bädzt weeth beskeedh vm
saken och henne först rögde, skall han och ifrå Giefle hytt stämpnes.

Tiuffuerj.

[10]

Samme dagh kom för rätten Oluf Jönson i Herrestadh i Torßen
soehn och anlagede en benempdh Michel Knuthson, föd i Nor-
finlandh i Lampas soehn, att han hade stulit ifrå förnempde Oluf
fem par nye manne skoor och 30 ♀ peninger, huilket för:ne tiuf
onöd för rätten bekende och sade sigh haffue taget siw par skoor.

Sententia.

Eftther thet han bekende sin tiuffuegärningh, therföre dömdes
han och till en tiuf etc.

Hans Höyer, Hans Wehus.

Samm[e] dagh kom för rätten Hans Wehus, sigh beclagende
huruledis han war öffuerfallen vt af Hans Höyers hustrv. J thet
samme kom thenne Hans Höyer och fram för rätten, seëndes till
Hans Wehus: Thw haffuer slaget min hustrv såsom en ärelös skälm,
förrädere, tiuf och böswicht. Ther till swared Hans Wehus, thet
han wille hålle Hans Höyer therföre, seëndes sigh snarere kunne
bewyse Hans Höyer tiuffuerj vpå än samme Höyer skulle thet
honom vppå bewyse.

xii martij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson, borgmestere och rådh-
män, Erich Jönson knechthöffuidzman och andre befhelhebbere
för gårdzfänicken sampt borgenempden ifrå slottedt.

Tonius Glabeck och Rasmus Christerson anlagede på greffue
Peders wegne h[ans] n[ådes] gårdener ifrå Ridboholm, att han

[11] otroligen sigh skulde haffue förhållet, j thet att han hade såldt någon kål här i staden emot hans förplichtelse och mere än på hans deel skulle komme. Therutöffuer hade samme gårdener, so ofte han wår hÿtt til Stockholmz broo med kål, röter och lök kommen, sigh latidt förlyde, såsom skulde wälbemälte greffue Peder lathe sådent sälie, öffuer huilket H. N. sigh til thet högzte beswärede och mere än öffuer then otrooheet, som thenne gårdenär sigh hade latidt med befinne, huarföre man och hade haft honom för en borg-rätt på Ridboholm och ther en doom afsagdt etc.

Sententia.

Efther thet vm samme sak allrede the witne äre förhörde på Ridboholm, som nu här produceredes, och en doom afsagdt, therföre sågh man för rättwÿst an, att samme doom skall beschriffuin komme hÿtt tilstedz på månedagen nestkommendes, vpå thet icke doom emot doom må seÿes etc.

Peder Joenson ryßetolek tiltalede Anders Larßon.

Sattes vp till en annen rådstugedagh, meden Anders war icke lagligen stämpdh.

Hans Höyer

contra

C Hans Wehus vdj så måtte, att han i konungh Erichz regementz tÿdh hade mist 12 000 ƒ ifrå mÿnthe, för huilke han hade mistancker till sine mÿntersuenner. Menn en spåquinne hade wist att seÿe för Johan Preÿer och två andre mÿntersuenner, thet hustrv Margrete, Hans Höyers stiufter, hade taget them. Och skulde hustrv Margrete haffue bekendt sigh för Hans Höyer, att hon togh peningerne och förthenskuldh loffuet theße eftherskriffne mÿntersuenner huardere en skiorte, att the skulle tÿge med saken och icke [wÿ]dere berÿchte henne, nemligen för:ne Johan Preÿer, Jöns Clemetßon, Oluf Anderßon, Simon Märthenson, Erich Olßon, Oluf Perßon. Jöns bekende sigh haffue fåth en hest för sin skiorte. Thette skall ware skeedt anno 67 etc. Härtill swarede hustrv Margrete, thet hon loffuede huardere en skiorte, för thet the skulle fölie henne till spåquinnen, meden the förwegrede sigh med thet förste ther vdj.

[12] Hans Höyer swarede till then contract emillen honom och

hustrv Margrete giordes anno 68, ther the nu then 5 dagh martij finge doom vpå, *thet hustrv* Margrete skulle haffue giffuit honom 10 000 q i förlykningh för *thet* then otroheet skulle bliffue förtegen, refererendes sigh till the männ, som öffuer förlykningen wore.

Thet sade och både Hans Höyer och Johan Preyer, *thet* then otroheet vm the 12 000 q icke hade kommet i dagzliuset, huar Hans Wehus hade hulptit till att betale the 4 000 q , som framlidne Jost Höyer Sweriges crone är skylligh bliffuen.

Sententia.

Efther *thet* att thenne sak är wichtigh och angår icke allenest C heder och ähre vthen och lyff och leffuerne, therföre sattes samme vp till nestkommende månedagh, meden hon haffuer nu warit förste gången för rätten, och thå will man så förhandle, att någre vtaf ryzkens råd h warde med för rätten sittientes. Och stältes Hans Wehus vdj en borgen igen, så att han skulle bliffue här i staden tilstedz hoos sine wänner, i huilket hws han helst wilde, doch så att han icke skulle komme i midler tydh till sin *hustrv*, och henne blef förloffuet att bliffue när *hustrv* Kirstin Jören Helsingz, ther samme *hustrv* Margrete sigh härtill haffuer förhållet. Theße gode männ, nemligen Hendrich Balck, Michel Olßon och Jöns Hinrichson, ginge i lyfte för Hans Wehus och loffuede Jacob Bagge med sammende håndh, *thet* Hans Wehus skall komme tilstedz för rätten igen på nestkommende månedagh, och huar så icke skeer, wile the ware förplichtede att sware till hans sak.

xiiij martij¹

[13]

såthe för rätte her Thure Bielecke, her Erich Gyllenstierne, Jacob Bagge, Anders Sigfridson, Erich Biörßon *etc.*

Bärendt wüntappere loth upbiude Daud Schottes gårdh — 3:o.

Peder Jönson upbödh Jöns Gregersons tomt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Månßons tomt — 2:o.

Nilz Larson vpbödh her Hogenschiltz hus — 3:o.

Laße Erichßon vpbödh en stadzens tomt, som Jacob Näf fick, thesliges en tomt vpå Södre malm, som staden bekom af honom igen — 2:o.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 559.

Jacob v. Sunde.

- C Stodh vp för rätten förnempde Erich Biorson och gaff vpå Konge M:ttz, vår allernådigiste herres wegne tilkänne, att här för någon tydh seden hade varit ett perlemente efther satt wacht, vthj så måtte att en, benempdh Jacob v. Sunde, hade slagitt Jöns Månßon, så att han lågh mällös, och meden förnempde Jacob war häden rympdh, försporde för:ne Erich Biorson sigh, om icke hans godz motte föres till slottedt, så att högzibemälte K. M:tt thet behålle måtte, till thes att samme Jacob v. Sunde kommer hytt til stedz igen och förswarer sigh her för rätten etc.

Sententia.

- [14] Efther thet att Jacob v. Sunde är ännw här i rýkit, therföre skall han citeres, så att han innen 6 wekers dagh kommer hytt tilstedz och förswarer sigh här för rätten. Men huar han icke comparerer, dhå skall hans godz ware förbrutidt, som här vdj quarstade ligger.

Hans Höyer och hans stiuftmoder

hustrv Margrete.

- C. Samme dagh komme för rätten igen Hans Höyer, fordom mynttmestere, och hans stiuftmoder, *hustrv Margrete*, och hennes man Hans Wehus om the 12 000 ş, som förnempde <Jost> Höyer mist hade anno 67 vpå mynthet. Och tilspordes nu samme Hans Höyer, om han lade sin stiuftmoder thet tiufferj till. Ther till swarede han ney <seyendes> vthen sade sigh haft en sageman för sigh, såsom war en trulkäring etc.
- [15] Witnede Michel jsersnyder och giorde sin eedh ther upå, att han inthet wiste, huarupå then contract och förlýkningh anno 68 giordes och vprättedes emillen *hustrv Margrete* och Hans Höyer, vthen att the skulle ware wenligen och wäll förlýchte, såsom samme contract innehåller, menn huad handel the elliest kunde hafft heemligen sigh emillen, sade han sigh [icke] haffue hördt eller förstådt. Sammeledes witnede Hans Wellingh, att honom icke heller mere war witterligit vm samme handel, att för:ne contract innehåller och förmåller.

Thette ärende blef granneligen på nytt ransaket, betäncht och öffuerwäget, och wardt befunnet, thet förnempde Hans Höyer icke för sin person vthen efther trulkäringens ordh lade sin stiuftmoder

then otroheet till vm the 12 000 q han *anno* 67 seyer sikh haffue mist, så kunde och myntersuennerne icke vptages eller gilles för witne, meden the icke heller mere wiste vm then handel än the vtaf trulkäringen hade förstådt, och wore nu såsom åclagere med i saken, therföre att the på för:ne tydh och hade warit mistänchte vm samme 12 000 q . Szå althenstundh *oftenempde* trulkäringh ingen widzordh kunde giffues, blef efther Sweriges lagh dömpdt och afsagdt, att förbemälte *hustrv* Margrete med 6 ärlige menn och 6 ärlige dannequinner skall gå lagh på neste rådstuge dagh så, att hon är aldels obrotzligh och frÿ i then sak Hans Höyer henne vm för:ne 12 000 q efther trulkäringens berättelse nu haffuer tilmätidt. Menn huar hon sådent gitter icke gå sikh ifrån, skall hon ware bunden widh saken. Ther fäste hon nu lagh vppå. Och bleffue Henrich Balck, Michel Olsson och Jöns Hinrichson förnempde Hans Wehuses borgen, att han skall före then sak vth i rätten.

Tonies Glabeck vpå greffue Peders wegne tiltalede åther Hans Alewin gårdenär vm then otrooheet han hade bewÿst H[ans] N[åde] och lade i rätten then doom, som på Ridboholm therum war afsagdt, nemligen att efther *thet* han icke så troligen sikh hade förhållet vdj sitt kall, såsom han sikh hade schriffligen obligeret, och <wälbemälte> mere achtedt sitt gagn och bädzte än wälbemälte greffuens, thesliges så wäll H[ans] N[ådes] part af årswexten i alle perzeler till Stockholm fördt och försåldt såsom sin egen och *thet* vndertyden heemligen, huilket honom war öffuerbetÿget, och *thet* han seden wilde wende på fougten Rasmus Christerson hade han icke kunnet bewÿse honom vppå, therföre skulle han ware plichtig till att vprätte H[ans] N[åde] all vmkost, som theruppå kunde ware anwend, och samme gårdener straffes såsom en otroo tienere.

Thenne doom bleff gilled, med mindre att wälbemälte greffue Peder will honom nåder bewÿse *etc.*

Peder Joenson ryßetolck tiltalede Ande[r]s Larsson, stadzens kämnenäre, för *thet* att han läth tage ett *stycke* clåde ifrå samme Peder, efther han icke wille hålle någon gästningh.

Thette ärende blef betäncht och öffuerweget, och efther *thet* att Anders Larsson *thette* icke hade giortt Peder Joenson till hån och förtreeth vthen på sitt kall och ämbetz wegne, såsom och samme

[16]
C

Anders witne hade, att han hade K. M. befallningh och tilståndh haft att lägge gästningh till alle, som [icke] H. K. M:tz fröbrefh hade, therföre bleffue <the> förnempde Peder Joenson och Anders Larßon wenligen igen förlöchte.

Samme dagh sades vtaf, att *hustrv* Mariet Jacob Kockz skall så laget, att ett steenhws, som på Nilz Larsons deel will falle, bliffue legelöst till näste faardagh. Sammeledis skall hon inryme honom en tomt och en tridie deel <på> i malmgården, till theß att saken them emillen *med* lagh och rätte kan bliffue åthskildh, meden sådent icke nu kunde skee för någre wichtige ärender skuldh, som efther K. M:tz nådigiste befallningh moste förhandles, och inge flere rådstuge dagar för påske kunde hålles.

Thomas Biörnson.¹

[17] Samme dagh blef Thommes Biörßon eftherlatidt att theße tw breff motte inschiffues i stadzens tänckeböck, och wore samme bref lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Jagh Märthen Jönson bekennes, witterligit gör och fulkomligen tilstår *med* thette mitt öpne bref, thet iagh *med* min hustrus råde, samttyckie och gode wilie migh haffue såldt, vndt och vplattidit ärlige manne Thomas Biörnson, borgere i Stockholm, en obygd tomt, huilken liggendes är vthi Suen Moisi grändh sunnen vm Nilz Helsingz grändh, och är längden 40 alner emillen Bengt Hansons hws och thet lille westre tornet, och brädden är emillen både gaterne, som är emillen Nilz Helsingz och Suen Moisi grändh, för 200 ƒ ortiger suenst myntt, huilke för:ne *peninger* iagh bekenner migh till gode nöye aldelis *vpburit* haffue både efther hans wilie och minom. Huarföre afhender iagh migh och minom erffuingom, födde och ofödde, för:ne tomt och tilegner förnempde Thomas Biörnson och hans erffuingom till ewerdelige ägo. Och till yttremere wiße, att så vthi sanningh är både guldit, köpt och giort, beder iagh ärlige männ, Bengt Vthenbÿ, rådman i Stockholm, [och] her Steen Christofferj, att the tryckie sitt signet här neden vnder brede widh mitt egit. Datum 4 martij anno etc. 1563.

Bekennes wÿ eftherskriffne Jacob Jffuerson, Anders Olson, Michel Olson och Jöns Hinrichson, att anno 1574 then 26 martij

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 559.

worde wÿ kallede aff wåre kåre borgmestere att skatte ett kors-
 werckz hws westen till i Suen Moise gråndh, som hörer Thommas
 Biörßon till och *hustrv* Margrete Peder Kockz vdj sitter på the
 1 000 q ortiger, som henne tilföll i arf vdj sitt moderne i *thet* hwset
 som Thommas Biörßon nu sitter vdj. Szå efther *thet* att förbe- [18]
rörde *hustrv* Margrete Peder Kockz sigh bekende för oß alle, att
 hon aldellis haffuer taget så många *peninger* tilläns af förnempde
 Thommas Biörson, som på hennes parth löper i samme hws, som
 hon nu sitter vdj, samt *med* hennes manz weeth och wylie, och att
 Thommas ändhå gaf henne 80 q till, på *thet* att hon eller någon
 annen icke skulle seÿe henne ware skeedt i någon måtte för kårt, *ther-*
med hon thå bekende i alles wåres åhöre, att hon hade aldellis vpburit
 af Thommas Biörßon then sidzte peningh *med* then förste af the
 1 000 q hon hade i samme hws, så att Thommas Biörßon haffuer
 nu sitt kårswerckz hws frÿtt, och ändhå *ther* till *med* allt *thette*
 eftherläth Thommas Biörßon för wåre bön samt hennes egen, att
 hon skulle besittie förnempde hws frÿtt till nästkommende Mi-
 chaelis och ingen hwslön giffue. Wardt och så them emillen beslu-
 tidt, att om *hustrv* Margrete kunne midler tÿdh förskaffe sigh
 rådh och macht *med* egne och icke *med* fremmende *penningar*
 androm emot lagen tilhånde samme hws att löse till sigh innen
 förnempde nästkommende Michaelis, thå skal samme kårswerckz hws
 stå henne öpit till lösn för alle andre, efther som *thet* skattedt blef
 af the årlige gode männ eller och then förre beskattningen, som
 skeedde *anno* 69 för halfsextende hundrede q så gott mÿntt, som
 thå gängze war i rÿket, efter som förre är sagdt. Huar hon och icke
 samme tÿdh sigh *peninger* bekomme kan, efther som förre är sagdt,
 thå skall *hustrv* Margrete ware aldellis skildh widh samme hws.
 Thes till yttermere wiße, att Thommas Biörßon och *hustrv* Margrete
 förnempde Peder Kochz sigh emillen allt så förhandlet haffue och [19]
 therum så wÿdt förlychte, som nu här före är förmålt, begåre wÿ,
 att *her* Peder Aruidj pønetentarius, som then årlige mann Thommas
 Biörßon thå hÿtt bedit hade till att thenne handling så nu som til-
 förende schriftelige författe, wille henne samt *med* oß besegle.
 Datum Stockholm åhr och dagh som föreskriffuit står.

Theße förbemålte tw bref wore in originalj tilstedz vpå råd-
 stugen och wore oförfalskede och aldellis kraftige.

xix martij

såthe för rätte her Thure Bieleke, Jacob Bagge, Erich Biörnson samt borgmestere och rådhmän.

Nilz Larßon

contra

hustrv Marieth Jacob Kockz¹ vm arffuet, och bleff Nilz Larsons clagemål vm huffuedsaken, nemligen hws och tompterne vpläsen *etc.*

Thette ärende blef ransaket och therupå affsagdt, att Nilz Larson må wälie sigh vth ett af the stenhws, som *efther* Jacob Kock i arf äre fallne och hans föräldrer haffue äth. Thå skall man så laget, att *thet* bliffuer legelöst och frött. Seden skole gode männ förordnes, som emillen samme Nilz Larßon och *hustrv* Marieth räkne och iäncke vm all hws och tompter och sådent schriftligh författe och i rätten öffuergiffue. Jtem sades och Nilz Larson till, *thet* han får till sigh löse en halfparth vt af then tridie deel i salige Jacob Kockz testamentz gäffuer i hws och grundh.

- [20] Jacob Bagge tiltalede Gerd Wörderman vthi så måtte, att sam-
- c. me Gerdh *med* någre andre war kommen i Jacobz hws och beswäret sigh vdöffuer *thet* som vm Jacob wüntappere bleff afsagdt 14 martij, seyndes, att K. M. giorde honom wäldh och orätt, till huilket dogh Gerd aldels nekede, huarföre begärede Jacob Bagge, att theße två, som ther medh wore, nemligen Lambrecht Buck och Sejer thor Bruggen, wille bekenne och seje *thet* huad the hade hördt, huilket the och giorde och witnede, *thet* förbemälte Gerdh hade så sagdt: Jagh haffuer hördt i alle mine lyffzdager, att huar wäldh går för lagh och rätt, ther will iagh heller ware herre än knecht. Här giorde theße tw witne theris eedh vppå. Thernäst witnede Melchier v. Zwick[aw] widh then eedh han haffuer sworet Kong:e M:tt, att talet skeedde emillen Jacob Bagge och *oftenempde* Gerd, nemligen att Jacob Bagge hade sagdt, att rede vpå rådstugen war dömpdt vm Jacob wüntappers godz och wijn, så att K. M. skulde *thet* late anamme, och han kunde förthenskuldh in*thet* mere till saken göre. Thå hade Gerd sagdt sådane ordh: *Thet* må Gudh förbarne sigh theröffuer, thÿ huar wäldh går för rätt, ther will iagh heller ware herre än knecht.

¹ Rubriken är i ms.-marginalen upprepad: Nils Larßon, *hustrv* Margrete Jacob Kockz. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 559 f.

Thette ärende blef i rätten öffuerweget och althenstundh han hade öffuerfallet Jacob Bagge vthi hans eget hws med obeskedelige ordh, hade och förtalet rätten vthen någon skäligh orsak, therföre sades vtaf, att han skulle sätties i stadzens fengzle till wydere beskeedh.

Hinrich Balck upbödh Nilz Månsons tomt — 3:o.

[21]

Erich Nilßon vpbödh Oluf Trottesons hws — 3:o.

Peder Jönson vpbödh Jöns Gregersons tomt — 3:o.

Hustrv Margrete Hans Wehuses
och Hans Höyer.

c.

Samme dagh kom för rätten *hustrv* Margrete Hans Wehuses och war öffuerbödig att gå lhagh [*sic*] för the 12 000 ♀, som hon war kommen i roop och rychte före och Hans Höyer sade sigh haffue mist på myntheit anno 67. Och wore theße hennes lagmän, som vpå rådstugen tilstedz wore, nemligen Laße stålboogesmedh, Peder köthmångere, Anders Vthenby, Lille Anders, Herman Fräntorp och Niclaes bagere; theslikes theße eftherskriffne dannequinner: *hustrv* Barbro Hendrich Hansons, *hustrv* Margrete Joan organistes, *hustrv* Elin Suen clädeschriffueres eftherleffuersche, *hustrv* Britha Bengt schomakers, *hustrv* Kirstin Jören Helsingz och *hustrv* SiBilie Jacob Perßons eftherleffuersche, then nu Claes Fougte åger.

Thette ärende blef först vdj betänchende vptaget. Szå althenstundh förnempde *hustrv* Margrete hade sin laggierdh tilstedz, som henne för för:ne sak wärie och frye wilde, och man ther af hennes oskuldh kunde förnimme, thÿ wilde wälbemälte her Thure Bielcke samt the andre gode män, som för rätten såthe, att för thenne högwärdige tydth skuldh icke någon eedh skulde ganges, vthen gåffue förbemälte *hustrv* Margrete eeden vp och sade henne quitt och frij för samme sak. Menn efther thett att för:ne summe peninger, som Hans Höyer miste, lydde Sweriges crone till och *hustrv* Margrete icke strax, thå hon war beröchtet vdaf trulkäringen för samme peninger, gaf öffuerheeten therum tilkänne, begärendes att lägge sigh sådent medh lagen ifrån, så och att trulkäringen såsom en dieffuuls ledemoth seden hade motth bliffue tilböriligen straffet, vthen att förnempde *hustrv* Margrete samt med Hans Höyer förtyste saken och lagdt ther dylzmål vpå allt her till och

[22]

förlÿcht sigh therum *med* huarannen vthen öffuerheetens wetskap och tilståndh, therföre blef dömpdt och afsagdt, att Hans Wehus vpå sin hustrus wegne och Hans Höyer för sigh skole ware förfalne vthi K. M:tz straf, så att the huardere skole giffue H. K. M. 500 daler.

Peter v. Heluesen.

Samme dagh blef afsagdt emillen Peter v. Heluesen och Hans v. Cöllen, att samme Peter skall ware förplichtedt att förnöye och tilfridz ställe förnempde Hans v. Cöllen huadh samme Hans kan bewyse *med* the tw witnesbreff, som then 28 februarij nestförliden här i rätten betheedde bleffue gillede, och huar seden Peter v. Helueßen haffuer Hans v. Cöllen någet igen att tiltale, dhå skall honom stå hans rätt yppen.

xj aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Erich trummeslagere vpbödh en sin tomt, liggendes i Lodwich bageres grändh — 1:o.

Kom för rätten Peder Jönson och vpläth Anders Person Jöns Gregersons tomt. Samme tomt bespråkede Långe Matz på en rätt.

Erich Nilßon vpbödh en sin tomt, som han haffuer köpt vdaf salige M. Märthen Helsing *etc.* — 1:o.

[23] Samme dagh kom Nilz Månßon för rätten och vpläth Staffan köthmångere en tomt, liggendes . . .¹

Borgere eedh.

Theße *eftherskrifne* skomakere gjorde theris borgere eedh: Herman Farenberg, Påwell Jönßon, Simon Jacobson och Jören Larson, och bleff Laße skomakere borgen för them, att the skole bliffue här boendes, så länge som lagen förmäller.

Matz Månßon och Eskill Simonßon finge gode männ, som them skole förlÿke, om the kunne: Peder Jönson, Jacob Jffuer-son, Philpus Perßon, Peder Matzson, Nilz Larson, Påwell Saße.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 563, där ärendet är utförligare omnämnt.

Matz Månson vm smörtynnen, som hans dräng fick vth för en saltt *tynne*. Sades vdaf, att *thet* skall bliffue widh then förlykningh, som vdj wårdskriffuere stugen skeedde.

Menigheten.

Wardt *med* menigheeten förhandlet, att ändhå the så ofte wore lagligen tilsagde, att the skulde borth rýffue alle träbygninger, så när som the, som stå vppe i gränderne in vm mhuren, huarföre K. M:tz alffuarlige befalningh och är, att the nu skulde rýffues *etc.* så hade doch för:ne Jacob Bagge hoos H. K. M. i vnderdånigheet förhandlet, att the motte ännw bliffue bestående in till pingzte eller S. Joannis tydh, att *man* bättre tilfalle hade att rýffue them än nu är, medh sådane beskeedh, att them, som sådane [24] träbygninger äger, skall giffue ther af en eller två fampner weedh slottet till hielp, efther som för:ne bygninger kunne ware till. Och förordnedes Philpus Person, Erich Nilßon, Erich Månson, v[nge] Matz Olson och Clemet Larßon till att taxere, huru myëkin weedh huar skal giffue.

2. Sades och menigheeten till, att the icke annerstedz skole brå och tiere theris båther än på Schipzholmen eller någon annen holme, vpå *thet* K. M. och menige staden ingen skade må hende. Huilken annerledis gör, skall tilbörligen straffes.

3. Widh samme straf sades stadzens kämmenärer och alle quartersmestere till, *thet* the skole lathe rense hampnerne och komme oreenligheeten vthur staden innen Walborgmeße.

4. Hesterne och booskapen skall *man* haffue vthur staden innen lögerdagen nästkommande. Huilken theremot gör och sigh ohörsamligh lath[er] befinne, skall haffue förbrutidt sin booskap.

5. Huar och en skall giffue tilkänne, när han får fremmende gäster.

6. Sades och them till, som *med* skottedt stå tilbake, att *thet* skole vthgöre *med* *thet* allerförste.

7. Gafz och menigheeten tilkänne, att K. M. war nådigist benägen att lathe tage *peninger* för knechternes kost, om man icke wilde hälle them.

Ther till swared the alle, att the inge *peninger* kunde giffue vthen wilde heller försörje them *med* kost, såsom här till är skeedt, menn om någon wore iblandh menigheeten, som heller wilde giffue *peninger* än kost, ther wore the tilfridz medh.

8. Sades och alffuarligen till, att ingen skall belägge sine schip, schuter eller båther widh stadzens bomer widh tilbörliht straff.

[25] Kom för rätten M. Philppus Kärn, anclagede sin staldrängh,
 C att han fierde dagh i helgannen hade brutidt vp hans kammerdörr och seden hans kiste. Och ändhå han föregiffuer, thet han på then tydh hade warit i finske kyrcken och i stallet, folgdes doch hans taal icke åth, thÿ han hade bekennt för her Matz, finske presten, thet han icke war thå i kyrcken. Och skulle thette så ware tilgånget, att förnempde M. Philpus war på samme tydh i stadzkyrcken [och] hade befalet, thet samme staldrängh skulde haffue bliffuet i kammeren, till theß M. Philpus hade kommit tilbake, huilket han dogh icke gjorde. Then ytterste dören hade han öpnet och icke sönder brutidt, thÿ han och then lille drängen wiste klinkebåndet, huarest thet satt. Men then indre dören hade han vpbrutidt. Och sade M. Philpus sigh haffue mist en stoor summe penningar i daler och gull etc.

Eftther thet vtaf theße förtälde vrsaker en stoor presumption ther till war, att han hade stulit sin hußebonde, så och att han elliest myckit hade dobblet, blef afsagdt, thet han skulle sätties i tiuffuekälleren och pynligen förhöres.

C. Samme dagh stältes för rätten en, benempd Oluf Jörenson, föd i Åland i Lemmeland sochn och war en båtzman, hade stulit vdaf Matz i Duffuenäs 30 ♁, them malmfougten Hans Henningson hoos sigh haffuer.

Blef satt i fengselset igen till odensdagen.

xij aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson.

Nilz Larson.¹

Samme dagh kom Nilz Larson för rätten och gaf tilkänne, att han haffuer satt ifrån sigh thette eftherskriffne gull, sölf och penningar, som hustrv Margit Jacob Kockz schall haffue för then siette deel i hws och tompter, som han af henne igen löse schall

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 563 f.

(att när hon inrymer honom the hws och tompter, som gode menn haffue med bägges samptycke iemkat och lyket, att han på sin deel haffue schall) må och skall hon samme gull, sölf och peninger annamme. Doch med sådane förordh och protestation, att *hustrv* [26] Marget Jacob Kockz eller hennes *erffuinger* skulle ware förpliktete till att sware honom till rätte om hans begynte clagemål han haffuer till henne om huad lösörer hon kan haffue doltt vnden bytet eller taget aff obyte mere än henne med lagen bör; jtem att han och må obehindret bekomme af henne then deel honom tilkommer i bryggepannen, som ännw obytt äre, så och sin deel af all huselegon, som hon seden Jacob Kock [war] affliden och arffuet fallet är, vpburit haffuer.

Cronen för 5 ortz daler — gull till 13 croner för — $422\frac{1}{2}$ ♁
 Lodet 20 ♁ — sölf 15 lodh för — 300 ♁
 1 ♁ för $6\frac{1}{2}$ ♁ — s. kongh Gustafz myntt — 250 ♁ för 1 623 ♁
 4 ♁ rächnet för 26 ♁ K. M:tz etc. 75 års myntt — 169 ♁ 5 öre
 för 1 102 ♁ $4\frac{1}{2}$ öre.

Sades vtaf emillen gamble Laße schraddere och en gammel *hustrv*, benempd Marget, att Laße skall betale henne 4 ♁, som hon fich ringen i pantt före, och seden schal hon ware förpliktet at leffrere honom ringen igen eller förlýke sigh med honom.

Stältes åter för rätten igen Oluf Jörenson och blef anclaget vdaf Peder i Elffzsiö, att han hade stulit thette eftherskrifne vdaf honom: lýt 8 marker, hampe 5 marker, quinne särcker 2, spunnet lýt garn 9 marker, ný lång säck — 1, föruthen annat småt tingest, huilket han onöd bestodh. Och hade han i nestförliden höst och stulit och warit fånged här. Vdaff Matz i Duffuenäs bekende han sigh haffue fåth 32 ♁. C.

Sades vtaf, att bonden skall gå till sitt godz igen, och tiuffuen skall en nu sittie fengzligh på någon týtth till wýdere bescheed.

Nilz Hanson tiltalede Simon Helle vm en Hans Gammelz handskrift, som samme Simon vthen skäl förnempde Nilz Hanson förhåller, och sporde Nilz för:ne Simon Helle till om salige Hans Gammel är honom något skýllig bliffuen på samme contract, som nu blef vpläsen. Ther swarede han neý till.¹

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 564.

Sententia

att Simon Helle skall haffue salige Hans Gammelz [handskrift] här i rätten tilstedz på näste rådstuge dagen eller Simon schal caßere samme handschriftt.

- [27] Germund Jönson tiltalede Påwell Saße, att han förhåller honom en summe *péninger*.¹ Till huilket Påwell swarede, att *thet* haffuer sigh så, att framlidne Gerd Bandt är honom skýlligh bliffuen för 4 lester osmundzjárn och 30 schippund stångeiárn, så att summen är efther Germundz egen bekenelse 1 500 ƒ . Så bekende och samme Germundh, att han fick till en vnderpant vdaf Gerd 500 ƒ i k[onung] Erichz mýnttt medh sådane förordh, att när han finge sine 1 500 ƒ , skulle han leffrere för:ne 500 ƒ tilbake igen.

Thenne sak blef upsatt, till theß Tobias Narendorp kommer hýtt tilstedz igen, och man får see salige Gerdt Bandtz rægen-skapzbok.

xvi aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge.

Michel ýsersnidere.²

Kom för rätten Oluf Michelson, hemblede och vplåth Michel Hohenawer jsersnidere ett brýggehus, liggendes westen till och står på stadzens tomt. Och bekende Oluf sig haffue fåth sin fulle betalningh therföre, then sidzte peningh *med* then förste *etc.* Och therupå lade Michel sin fridskillingh vp.

- c. S[amme] d[ag] kom för rätten Nilz Larson, sigh beclagende, att Hans Anderson kâmmenäre hade öffuerfallet honom för rådstuge dören och slaget honom *med* ett wedeträ. Till huilket Hans swarede, *thet* Nilz förkastede Hans, *thet* honom war orätt skeedt, thå knechterne senest lades vm *etc.*, huarföre Hans vtaf ett hastigt modh hade slaget Nilz.

Sententia.

Thette ärende blef ransaket och öffuerwäget. Och althenstundh *thet* war nu menige manz rådstugedagh och Nilz Larßon war på vägen att gå till rådstugen och blef thå slagen vdaf Hans, therföre dömdes them emillen, *thet* Hans haffuer brutidt edzöret, efther som

¹ I ms.-marginalen står: 950 ƒ . — ² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 565.

vthi thet sidzte cap[itlet]¹ vdj [edzöris] baleck förmälles, så att han schall giffue målzäg[enden] 60 ♀, ko[nungen] 60 ♀ och staden 60 ♀.

Hinricus Sigfridi.

Stältes för rätten Hinrich Sigfridson clädeschriffuere och wardt C.
 anclaget vdaf rykzens prophos, att samme Hinrich then 8 aprilis nestförliden kom vdj Peder Jönsons källere och helsede fendrich, pypere och trummeslagere med en godh dagh. Suarede Jacob trummeslagere: Här är ingen fendrich vthen trummeslagere äre här nu tilstedz. Thå swarede Hinrich Sigfridson: Här sitter Hinrich Dÿk, han kan wäl bliffue fendrich på Norremalm, för thÿ konungen aff Danmarck ligger twästädes² på grentzen med 60 fänicker rÿtter och knechter och med 50 schip i siön, achtendes komme innan S. Johannis och tage konungh Erich vth. Thå swarede Jöns Östgöthe: Thet kan tw aldrig bestå eller bewÿse. Swarede Jacob trummeslagere: Gudh förbiude thet, att han slipper vth, thå bleffue både thw och iagh sampt alle Kong:e M:tz tienere om lÿff och lÿffuerne. Men Jöns Östgöthe swarede och sade til Hinrich Sigfridson: Thw haffuer talet farlige ordh, thet wore bättre thw hade slaget tigh på munnen än sådane ordh vthen fogh och orsak framföre. Wÿdere sade Hinrich Sigfridson, att konungen af Danmarch hade bestält med bönderne på the orter han wille indrage i landet, att the honom inthet hinder göre schulle i hans förehaffuende tugh, i thet han achter vtthage konungh Erich, och rechte dhå Hinrich Sigfridson förnempde Jöns Östgöthe händhen, seÿendes: Huar . . .³ thette icke kan bestå, thå will iagh bliffue en schälm etc. Härupå wore till kundskaper Bären wÿntappere, Hinrich Dÿk, Joen Wärne [sic] landzknecht, Peder Jönsons wÿntappere sampt för:ne Jacob trummeslagere och Jöns Östgöthe. [29]
 Och giorde förnempde Jöns Östgöthe, Jacob trummeslagere, Joen Wärme och Peder Jönsons wÿntappere, benempd Peter Erßon, theris eedh vppå lagboken och både sigh så Gudh tilhielp, att the hade hördt sådane ordh vdaf <s> Hinrich Sigfridsons eigen mun, såsom förbemelt är. Till huilket allt Hinrich Sigfridson icke

¹ Borde snarare vara tolfte kapitlet.

² Läsnigen oviss. Det ursprungligen nedskrivna ordet har med annat bläck ändrats till obegriplighet.

³ Oläsligt ord.

heller kunde neke vthen sade sigh haffue warit så drucken, att honom icke drogh tilminnes huadh han hade sagdt. Doch wilde han *thermed* göre sin vrsekt, att han hörde sådent vdaff en vngh kar, benempdh . . . ,¹ som nu sitter på slottedt i tornet, seëndes sigh haffue förthenskuldh giffuit *thet* tilkänne i Peder Jönsons wýnkällere, att *thet* skulle bliffue vppenbart, att <*thet*> förnempde kar hade latidt falle sådane ordh. Men althenstundh att oftenempde Hinrich Sigfridßon sådent icke gaf tilkänne för K. Mitz wår allernådigiste herres städthållere eller befalningzman, såsom en troo tienere boorde och hans eedh krafde, att han H. K. Mitz schade och nhådeel, så myckit mögeligit är, förekomme och i tydh warne och tilkänne giffue schulde, vthen sprýdde sådane osanne och skadelige tydender wýdere vth i wýnkälleren, kunde man icke frýe honom för *thet* straf, som vdj stadzens statuter förmålles vdi *thet* . . .² capittel, med mindre högtbemälte K. M. wärdes af sýnnerligh kongligh gunst benåde honom.

Thenne dom sades honom in*thet* vdaff, vthen wålbemålte Jacob Bagge sade sigh först wile giffue K. M. therum i vnderdånigheet tilkänne.

[30] Samme dagh stodh Nilz Hanson vp för rätten³ och⁴ begärede, att Simon Helle motte lägge fram i rätten salige Hans Gammelz handskrift, efther som then 13 aprilis nestförliden sades vtaff, så och att förnempde Simon motte bliffue straffet för then last han honom thå gjorde i *thet* att han sade⁵ vdj en sittende rätt, att framlidne Hans Gammel haffuer wål lefdt så myckit efther sigh, atti läthe⁶ icke bliffue honom ett drogh, ther han ligger i jorden *etc.* Thå stegh Hinrich Falckener fram, seëndes sigh haffue Hans Gammelz handskrift hoos sigh, och att han icke wilde slippe henne, förre änn Nilz Hanson hade betalet, huad Hans Gammel war skýllig bliffuen Simon Helle, then thå Hinrich Falckeners wýn och godz hade vnder hender, oanseedes att Simon Helle såwåll nu som then 13 aprilis bekende och tilstodh, att Hans Gammel war honom in*thet* skýllig på samme handskrift. Och swarede Nilz

¹ Namnet är i ms. icke utsatt. — ² Tomrum i ms.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 568 f. — ⁴ I ms. står: att och.

⁵ I ms. står: 'sade, seijandes'.

⁶ Läsningen oviss. Ursprungligen har stått ett annat ord ('withe'), som ändrats.

Hanson för:ne Falckener, att han alzinthet hade beställe med honom, hade icke heller latidt stämpne honom vthen begärede ännw såsom tilförenne, att Simon motte lägge fram Hans Gammelz handskrift, såsom honom vdaf rätten war befalet. Kunde han seden med godh skäl bewyse, att Hans Gammel är honom något skyllig bliffuen, thå wilde Nilz Hanson sådent gärne betale. Swarede Falckener: Thu må wäl wethe, att iagh är icke thin bygel¹, tileffuentyrs man thör icke tale tigh till, för thet att tw äst borgmestere. Swarede Nilz Hanßon igen: Man haffuer icke heller behof att knechte tigh, therfore att thw äst en junckere, thÿ fast thw äst en junckere, finnes ändogh fattige karer nogh. Och sade [31] Nilz Hanßon, att han hade inthet hade [*sic*] sware förnempde Falckener, seÿendes sigh alzinthet haffue eller wile beställe medh honom. Menn Falckener trängde alt på Nilz Hanson och wilde ingelunde lathe nöÿe sigh med then swar Nilz Hanson gaf honom, vthen Falckener sade sigh ware så godh som en borgmester. Thå swarede Nilz Hanson: Huadh thw äst bättre, thet tage tigh then onde ifrån. Sade Falckener igen, när han wek vdaf rätten, taledede han tilbake öffuer axlerne: Fanen tage tigh, thÿ iagh will så gärne ware af Gudj bewaret som thw.²

Sententia.

Thet blef Simon Helle än nw vdaf rätten befalet och tilsagdt, att han skall haffue salige Hans Gammelz handskrift tilstedz i rätten på nestkommende månedagh, och för then last han giorde Nilz Hanson vdj sittende rätten, blef han sakfeld efther thet 12 capit[let] vdj ko[nungz] balcken, men huadh Falckener belanger, therum wilde Jacob Bagge Kong:æ M:tt vdj vnderdånigheet giffue tilkänne.

Matz Månson, Eskil Simonson.

Matz Månson tiltaledede Eskill Simonßon vm then gäldh samme Matz seÿer sigh haffue miste [*sic*] hoos framlidne Michel Kranck, efther som then doom förmåller, som Matz Månßon här i rätten fick.

Thette ärende bleff betäncht och öffuerweget, och gilledes then förre doom, menn efther thet bägge partherne hade skätz-

¹ Läsningen oviss.

² Ordningen mellan de olika meningarne från början av ms.-sidan 31 är till följd av flera tillägg i marginalen icke alldeles säkert den ovan angivna.

mål til framlidne Michel Kranckz *erffuinger*, i thet att Matz sade, thet Eskil köpte sigh *erffuet* till, och Eskill nekede aldels ther till, therföre skall sådent bliffue ransaket i Åbo.

Godtschalck Johanson tiltalede Thommas Biörnson vm 200 q ., som samme Thommas är skyllig bliffuen för en 16-deel vdaff schippet, *benempd* Pellican.

[32] Eftther thet Thommas Biörnson hade skåtzsmål till Blasius Olson vm thette ärende, therföre sattes thet vp, till thes man får förnimme Blasij berättelse härom.

Burchart Turolt.¹

Samme dagh witnede förnempde Blasius Olauj, Nielaus Man och Peder Siluesterson, perlesticker, thet salige Påwell Turoltz perlestickers shon, *benempdh* Burchart Turolt, är ächte fød, och heter hans moder Margrete, then seden framlidne Hans Bejer fick till *hustrv* och nu Matthias Schubert äger.

Sade Jacob Bagge till, thet Kong:e M:ttz nådigiste wille är, att efther huarie 150 daler skall läggas en knecht.

xviij aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson.

[33] Samme dagh kom för sittiende rätten Erich Nilson, giffuendes tilkänne, att efther thet han tilförenne lagligen haffuer vpbudit sin pantt, nemligen framlidne Oluf Trottesons hws, och hans lägenheet nu icke war längre att behålle samme pantt, therföre öffuer-gaff och antwardede han för:ne pant M. Willam schomakere, then nu i hwset sitter, för så många penningar, som Erich Nilson haffuer haft hwsett här till dagz, nemligen 2 120 q ortiger, huilken summe peninger M. Willam loffuede Erich Nilson till att leffrere innen nestkommende pingesdagh till fulle nöye, och therupå öffuer-antwardede Erich Nilson honom hwsbreffuet, så att M. Willam må behålle oftebemälte hws, till theß han får sine peninger igen.

Erich Nilson vpbödh sin tomt — 2:o.

Marcus Bengtson vpbödh Erich trummeslagers tomt — 2:o.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 564 f.

Laße Erson vpbödh stadzens och Jacob Näfz tomt — 3:o.

Jacob wägere vpbödh sitt pantehus — j:o.

Peder Matzson vpbödh någet pantesölf, som Jacob Hanson i Lule sochn tilkommer — j:o.

Lenert klensmedh.¹

Kom för rätten Lenert klensmedh med sin hustrv Anna och gåffue huart there andre <halfparten> allt theris godz, både löst och fast, så att huilket there längst leffuer, skall sådane gåffue niuthe och behålle vthen hinder, efther att thet är theris afflinge godz och ingenthere haffuer erfdt någet efther sine föräldrer eller fränder. Lenert är föd i Bejerlandh vdj Jngelstadh och hustrv Anna här i staden.

Kom för rätten Jacob Larson och tiltalede Eskill Simonson vm 480 ♀, som worè rosterede hoos salige Laße Larson och Eskill togh thäden, huilke peninger framlidne Michel Kranck tilkomme. Och efther thet Jacob miste 9 tynner saltt hoos Kranck, therföre begärede han, att Eskill motte sättie samme peninger ifrån sigh med sampt the 120 ♀, som ännw hoos s[alig] Laße Larsons eftherleffuersche igen äre.

Sententia

[34]

att Eskill Simonson skall sättie the 600 ♀ i konungh Erichz myntt hÿtt i rätten, som wore rosterede hoos salige Laße Larson, och theraf skall Jacob bekomme sin betalningh för the 9 tynner saltt han mistet, nemligen för huar tynne 15 ♀ konungh Erichz myntt.

Nilz Larson.

Samme dagh kom för rätten Nilz Larßon och läth vpläse ett Kong:e M:tz förswarelse bref, som för Stockholm i lägret anno 68 then 29 septemb[ris] är vthgiffuit, begärendes att efther thet samme bref förmäller, att then som Nilz theremot öffuerwäldh gör, skulle straffes till lyffuet, att Hans Anderson motte ware förfallen vnder samme straff för thet öffuerwäldh förnempde Hans honom giorde i nestförliden lögerdagh.

Efther thet för:ne förswarelse bref war therföre vthgiffuit, att Nilz Larson icke skulle bliffue rappet och wäldsamligen öffuerfallen vdaf krigzfolcket, therföre bleff samme Nilz wenligen för-

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 566.

lycht och fördragen med Hans Anderson, så att thet skall bliffue widh then förre doom.

Erich Jåpson ifrå Köpingh¹ vm en gårdh, liggendes ther-sammestetz, som framlidne Gerd schrädde köpte och Wenceslaus nu åger och förnempde Erichz stiuvmoder hade såldt honom olagligen ifrån för 8 eller 10 åhr seden, efther som Köpingz stadz witesbref förmåller.

Sententia

att Erich Jåpson skall gå till gården igen och giffue Wenceslao sådent wärde igen, som salige Gerd schrädde haffuer vthgiffuit för gården, thet ware sikh i peninger eller annat.

- [35] Kom Simon Helle för rätten och leffrerede ifrån sikh Jacob Bagge tilhånde salige Hans Gammelz handskrift på 892½ daler och bekende ännw såsom twenne reeser tilförene, att s[alig] Hans Gammell är inthet skyllig bliffuen på samme handskrift.

Sententia

att Simon skall lägge handskriften i rätten och Nilz Hanson ther emot 254 ♀, som Simon seyer sikh miste efther s[alig] Hans Gammel, och seden skall therum ransakes och dömes, huadh Simon är berättiget till, för:ne 254 ♀ eller ey.

Arffuid Larson.

Samme dagh kom för rätten Arffuid Larßon och tiltalede Matz Person, efther som hans inlagde schrifteligh clagemål förmåller. Och sporde Matz Arffuid till om han wille bestå salige Bengt Hansons testamente. Ther till swarede Arffuid ja. Och huadh thet hws belanger, Matz köpte vdaf salige her Hans Claeßon, sade hustrv Margrete sikh haffue en 3 part vdj och hennes peninger stodhe i rätten vpå rådstugen, förre än her Hans Claesons peninger gafz ther vth före. Hustrv Margrete bestodh och s[alig] Bengt Hansons testamente, sammeledis affwittringen.

- [36]

Jacob spylere.²

Samme dagh kom för rätten Michel Olson fulmündigh på Peder Eskilsons murmesters wegne, hembledde och vplåth Jacob

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 567.

² Jfr *ibid.*, s. 566.

spylere ett kårswerckz hws *etc.* Ther rechte Michel samme Jacob hånd vppå, och Jacob vplade sin fridskillingh.

Sades kämnenärene till, att the skole gå till Arend Hoffslag och seÿe honom till, att han betaler Nilz Hanßon och hans consorter the 12 000 ₣, som samme Hofslagh them ännw är skylligh, innen näste rådstuge dagh, och huar så icke scheer, schall Hofslag thå sware them till rätte.

xx aprilis

[37]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson.

Heine Riddere

vm en säck humble emot Sigfrid schippere, seÿendes sikh haffue skippet *med* honom 5 säcker humble, huilke honom här igen leffre-redes. Menn seden kom Hans semskemakere och kändes widh en säck, bewÿste och medh siöbreffuet, att *thet* war hans humble-säck, menn schipperen sade, att Heÿnes humblesäck war förkommen, förre än han annammede humblen här igen. Och Hans semskemakers humble säck blef Heine icke leffreret, vthen han togh honom sielfue olefreret och satte sitt märcke therupå.

Sattes vp, till thes schipzschriffueren kommer tilstedz medh.

Blef Mauritz Storch eftherlatidt, *thet* han må läthe citere Gerd cantor till rätte till nestkommende måndagh.

Till att vpbäre tomtörispendinger vdj östre q[uarteret] pro anno 74 förordnedes Eskill Larson och Michel Nilßon.

Westre q[uarteret]: <Philpus Person, v[nge] Matz Nilßon> Jacob Jffuerson, v[nge] Erich Nilßon på Södermalm, Birgel Elefßon *etc.*

xxv aprilis

[38]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson.

Peder Matzson vpbödh sin sölpant — 2:o.

Anders Person begärede bref på tompten.

Sententia.

Om Matz will giffue så myckit för tompten, såsom för:ne Anders Person kan bewÿse sikh haffue vthgiffuit therföre, dhå schall han

thet göre innen lögerdagen nestkommendes, eller han schall icke haffue wýdere tiltaal til samme tomt. Doch huar Matz hade twiffuelsemål therum, att Jöns icke så många peninger hade bekommit för tomtten, såsom hans vthgiffne bekenneelse förmåller, thå schall Jöns stadfeste sådent med sin eedh etc.

Jacob Wärner vpbödh sitt pantehws — 2:o.

Erich Nilson vpbödh sin tomt i S. Joannis grändh — 3:o.

Erich trummeslagere vpbödh sin tomt — 3:o.

Kom för rätten Philpus Person, hemblede och vpläth Oluf wägere en halffparth vdi thet hws, som samme Oluf boor vthj, bekenndes sigh haffue vpburit sin fulle betalningh therföre, then sidzte peningh med then förste etc. Therupå lade Oluf sin fridskillingh vp efther lagen.¹

- C. Komme för rätten M. Oluf Petrj, kyrckeheerden, sammeledes Eskill Jönson räntemäster, och clagede vtöffuer thet rufferj, som Marcus tornwächtere vphåller vdj sitt hws, tilstädier och, att hans dotter bruker hoor vdj hans hws, then som haffuer sin ächte man i Finlandh. Vdj lyke måtte clagede rýkzens prophos och Bengt . . .² på Marcus. Och war en quinne, benempd Agnete, then han hade vphållt, för rätten med tilstedz.

[39] Sades vdaf, att Marcus tornwächtere schall sätties i stadzens fengzle på en otte dager och hans hustrv bestrickes i hans hws och konon schall och förwares och seden slås i sporer och brukes til slotzens arbete.

- C. Kom för rätten hustrv Barbro Hinrich Hansons och anclagede en quinne, benempdh Maiße, fød i Norrebottn, som hade arbetet hoos för:ne hustrv Barbro och stulit ifrån henne en sölfkåde förgyltt, ett huffuud klåde och en hatt, som här i rådstugen på bordet lågh tilstedz. <Så bekende och> Menn förnempde Maiße bekende sigh allenest haffue stulit ett hals klåde, och huffuudklädet och hatten hade hon funnet vthe i hustrv Barbros förstuge.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 571 f.

² Tomrum i ms.

Sententia

att hon schall slithe rÿs på stockhuset och förwÿses af staden. Kommer hon seden igen, schall hon stå widh kåken. Och *hustrv* Barbro schall gå till sitt igen.

Laße Erson vpbödh två *hustrv* Marines Hinrich Schutes eftherleffuersches tompter westen till belagne — j:o.

Kom för rätten Mauritz Storch och clagede till Gerd cantor vm 167 daler och 2 $\frac{1}{2}$ konungh Erichz mÿntt, som samme Gerd haffuer vpburit¹ vdaf her Gothartt v. Bokholdtz *tiener*e, *benempd* Hans Spee, huilket Gerd bestodh.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh.

Kom för rätten Peder Märthenson mÿntersuen, hemblede och vpläth Nils Erson en tomt, bekennendes sigh haffue bekommit sin fulle betalningh. Therupå lade Nilz sin fridskillingh vp efther lagen. Fick Nilz bref vppå.² [40]

Hustrv Margrete, framlidne Adrian Tÿles eftherleffuersche, tiltalede Hans Fougte och Henrich schrädere vm ett lÿfte the haffue giort sampt *med* Hans Schultte för en, *benempdh* Hinrich Schride, för 54 daler, huilket för:ne Hans Fougte och Hinrich schrädere tilstode för rätten.

Sententia.

Then ther går i lÿfte, han går och i betalning *etc.*³

xxvii aprilis

såthe för rätte sampt [*sic*] borgmestere och rådmän.

Germund Jönson.⁴

Blef Germundh Jönson eftherlatidt, att han mätte bekomme *peninger* lös vthur rätten, som Påwell Saße haffuer latidt rostere, och ginge Jacob Larson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Peder Matzson i lÿfte, så att Germundh schall lätthe komme

¹ Orden 'haffuer vpburit' äro i ms. upprepade efter 'Hans Spee'.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 572 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 573.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 576.

sådane summe *peninger* i rätten igen, när them bliffuer therum tillsagdt.

Kom för rätten Oluf Anderson och vpbödh en sölf pantt, som *hustrv* Britha Staffan Erßons tilkommer och är ett bälte — 1:o.

Eskil Simonson.¹

- [41] Kom för rätten Eskill Simonson, borgere ifrå Åboo, och lefferede widh sin eedh ifrån sigh hytt i rätten [*thet*], som han haffuer vpburit efther salige Michel Kranck, förvthen *thet* han i rättegångar haffuer förtärdt. Och war *thet* han inlade såsom hans register förmåller, nemligen i *peninger*, handsrifter och fulmacher, huilket vdj en påße lades och blef försegledh vdaf Matz Månson och för:ne Eskill. Registret lades i påßen medh.

Lambrecht Ålers, Nilz Larson.²

Kom för rätten Lambrecht Ålers vpå sin systers wegne och beswärede sigh emot Nilz Larson, att han icke will betale någon gäldh, och swarede Nilz, *thet* han will sware till 3 deler vdaf gälden. Till *thet* andre clagede Lambrecht, *thet* Nilz skall haffue mere tilegnet sigh vdaf malmgården än honom blef tildeelt.

Thette ärende bleff vdj betänchende vptaget och therupå dömpdt och afsagdt, att man icke kan förbättre eller ogille *thet*, som gode menn emillen Nilz Larson och *hustrv* Mariet haffue iäncket, så att Nilz må behålle huadh på hans deel är kommit.

Till *thet* andre skall Nilz Larson sware till en tridingh vdaf all bewysligh gäldh. Vm malm gården schole [gode] menn till en sÿn förordnes.

Till *thet* 3 sades och Nilz till, *thet* han haffuer rätt att löse then $\frac{1}{2}$ deel vdaf then tridie peningzgaffue till sigh. Med lösöererne schall *thet* bliffue therwidh, som tilförenne them emillen är bydt och deelt, så att Nilz in*thet* tiltaal wÿdere må haffue till *hustrv* Marget.

- [42] Vdaf hwse och tompete legon (vndentagendes brÿggehuset och *thet* hws hon besatt, så och then tompth hon sielf haffuer bruket) sades Nilz en tridiedeel til. Här <vpå> rechte Lambrecht Nilz

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 576.

² Jfr *ibid.*, s. 574.

Larson hånd vppå för rätten. Brüggehuset schall *hustrv* Marget behålle i sin lÿfztÿdh med brüggepannen och annen redskap, som ther nu finnes och efther hennes dödeligh afgångh schall oftenempde Nilz Larson eller hans *erffuinger* bekomme samme brüggehus igen medh allen redskap, som ther thå förhånden är.

xxviij aprilis

<så> wore församlede vpå rådstugen Nilz Hanson, borgmesteren, och hele rådet.

Och blef förhandlet emillen Matz Person och Arffuid Larson, och war thå *hustrv* Margrete Matz Perßon[s] tilstedz medh.

Till thet förste bestodh *hustrv* Margrete s[alig] Bengt Hansons testamente, sammeledis affwittringen medh sådene bescheedh och förordh, att s[alig] Bengtz barn måge bekomme thet hws Arffuid sitter vdj och löse Matz theruth, meden Matz haffuer löst hwset vdj barnsens namn för then ottende deel, som the i samme hws till arfzrätt hade.

xxix aprilis¹

[43]

wore åther borgmestere och rådmän församlede vpå rådstugen.

Wardt förhandlet emillen Matz Person och Arffuid Larson. Och hade *hustrv* Margrete och för:ne Arffuid Larson sigh så betäncht, att Matz skulle behålle thet hws Arffuid sitter vthi i sin lÿfztÿdh, thet bygge och förbättre, doch med then bescheed, att huar Karin Bengtzdotter bliffuer med giftermål förseed, att hon måtte besittie samme hws för lego thet ene åhret och thet andre åhret för then halfparth salige Bengtz barn therutj åger.

1. Menn efther Matz Persons dödeligh afgångh skall för:ne hws komme Bengtz barn till med then deel the theruthinnen åge, och löse Matzes barn och *erffuinger* theruth.

2. Bengt Hansons testamente schall bliffue widh macht, såsom thet är giort.

3. Till thet 3 skall Matz Perßon niuthe och behålle thet hws han boor vthj, såsom breffuet förmälde, thet Matz therupå tilförenne bekom, huilket nu igen schall renoueres.

4. Schall affwittringen bliffue widh macht *etc.*

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 577.

Blef affhandlet både vm hws och tompter, vndentagendes vm lösörene.

xxx aprilis

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Oluf Anderson vpbödh sin sölpant — 2:o.

War menigheeten vpkalled och samptÿchte, att borgmestere och rådmän skole kese två brookykere till stadzens behoff.

Bleffue vpläsne stadzens stadgar, såsom the vdaf K. M. i thenne dagh nådigist äre samptÿchte och confirmerede.¹

[44] Sades them till, som medh skottedt stå tilbake, att the göre thet vth innen nästkommende måndagh widh huars och ens 40 ♀.

Blasius Olson tiltalede Erich Nilson vm then tompt han achter sâlie Erich Månson och samme Erich haffuer köpt vdaf salige M. Märthen, och talede förnempde Blasius till thet förste vm sin heembudz rätt, till thet andre vm wederboende rätten och till thet 3 vm sin byrdz rätt. Thet gaf och Blasius tilkänne, att om han icke kan haffue sådane peninger, som therföre äre vthgiffne, thå will han giffue theß wärdh och läthe komme peningerne hÿtt i rätten.

Sattes vp till månedagen.

Sander Smidt.

Hans Wehus tiltalede Sander Smitt såledis, thet Sander hade förtalet honom på hans bak och sagdt, thet förnempde Wehus hade stulit vthur hans skrÿn 300 ♀, wÿst honom till galgen, så och öf-fuerfallet honom på gatun med en handbÿle.

Vm the 300 ♀ swarede Sander, thet han anno 69 hade satt sitt skrÿn vdj en cammer, ther Hans Wehus och hans hustrv låge vdj, och ther hade han mist 300 ♀ vthur. Sander begärde dilation till neste rådstuge dagen, huilket honom blef eftherlatidt.

ii majj

[45] såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson sampt borgmestere och rådmänn.

¹ Ej upptagna i Stockholms stads privilegiibrev 1423—1700 (1900—13).

Kom för rätten Oluf Gregerson och vpbödh Anders Ersons
hws widh kyrkegården — j:o.

Hans Andersonn vpbödh Erich Bertilsons hws — j:o.

Jacob Wärner vpbödh sitt pantehws — 3:o.

Peder Matzson vpbödh sin sölpant — 3:o.

Laße Erson vpbödh två *hustrv* Marines tompter westen till
— 2:o.

J[acob] wüntappere.¹

Spordes Jacob Person till, som war stadzens wüntappere, om honom något står tilbake anthen hans lhön eller något annat i källeren eller hoos the gode männ, som någon deel i källeren åge, ther till swarede han neÿ. Sammeledes sporde då Oluff Gregerson honom åth, om han hade ännw någre zedler hoos sigh vdfaf wÿnherrerne, flere än han hade leffreret ifrån sigh, ther till swarede han och neÿ, seÿendes att om någon funnes efther thenne dagh hoos <Jacob> honom, thå will och schall huarken för:ne Jacob eller hans *erffuinger* theruppå inthet [*sic*] kräffie eller mhane, vthen samme zedler, [e]huad the äre en eller flere, schole platt dödede ware och inthet mere gälle.

Oluf Anderson vpbödh sin sölf[p]ant — 3:o.

War menigheeten vpkalled och sattes alle ämbeter efther gammel sedwane.¹

Jacob Bagge, Hans Anderßon.²

Samme dagh vpläth ärligh och wälbÿrdigh mann Jacob Bagge till Boo Hans Anderson en tomt här i staden, westen till liggjendes sunnen för Oluf Gregersons stegerhus och westen för Jöns Andersons stegerhus, och är längden på samme tomt 29 alner och brädden 21 alner, affhendendes sigh och sine *erffuinger* för:ne tomt med all thes rätt och tilegnede henne förnempde Hans Anderßon och hans *erffuinger* till ewerdelig åge. På huilkett samme Hans vplade sin fridskillingh efther lagen.

Hinrich Olufson.

Samme dagh blef Hinrich Olufson (then här till stadzens borg- [46]
mestere haffuer warit) vpå Kong:e M:tz wegne vdfaff förnempde

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 579. — ² Jfr *ibid.*, s. 578.

Jacob Bagge och Erich Biörnson förloffuet vthur rådstugen, meden han var en gammel och siukligh mann och hade fhel på sin hörsle. Och sade både Jacob Bagge, Erich Biörnson och borgmestere och rådmän, thesliges heele menigheeten, thet han hade förhållet sigh vdj sitt kall såsom en ärligh mann, så att the honom inthet wiste att skülle.

Nye borgmestere.

Samme dagh insattes vpå högztbemälte Kong:re M:ttz wegne Laße Erson och Oluf Gregerson för borgmestere igen. Och gjorde the theris eedh vpå korset såsom tilbörlogit war och rechte för:ne Jacob Bagge och Erich Biörnson vpå H. K. M:tz [wegne] händene etc.

Samme dagh blef Marcus tornwächtere allfwarligen tilsagdt, thet han skall affskaffe thet onde leffuerne, som här till vdj hans hws både med rufferj och elliest haffuer warit, efther som hans granner thet clagligen för rätten haffue giffuit tilkänne, huilket han loffuede och sade sigh thet gärne wile göre. Och therupå eftherläthz honom att bliffue tornwächtere igen. Menn om han sigh här efther igen förbrüter med någon laster, thå schall then förste sak med then sidzte stå yppen igen. Så sades honom och till, thet han schall bidie Eskill Jönsons hustrv vdaf, huadh som samme Marcus tornwächteres hustrv sigh kan haffue förseedt emot henne och serdelis för thet hon kallede Eskilz hustrv en rufferske etc.

iiii maj

såthe för rätte Jacob Bagge, Erik Biörnson.

Kom för rätten Jacob Slaue fulmündigh vpå framlidne Jören Vlenows eftherleffuerskes wegne, tiltalede Michel Hagemeister vm 44 gyllen, efther som samme Michelz handskrift förmäller, och är på för:ne summe betalet 8 gyllen, noch betalningh för $\frac{1}{2}$ lest syll.

[47]

Härtill swarede Michel, thet han hade handlet på condition, och sade sigh icke förre ware plichtig till att betale än [han] kommer till Strålsundh. Så sade han, att förnempde Jacob icke heller hade någon fulmacht till att mhane honom.

Finge öffuermän: Herman Lepper, Herman Schillingh, Hans Wellingh och Hans Skultte.

Jacob glasmestere

contra

hustrv Marine vm 2 tompter westen till.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh, till theß Matz Person och hele rådet kommer till stedz.

Blasius Olson vm then tompt Erich Nilson achter sãlie Erich Månson och begãrede att býrde tompten igen.

Sententia.

Efther thet förnempde Blasius haffuer både býrdz och wederboende rätt till för:ne tompt, therföre sades honom tompten till åtherlösn, och schall han sättie så många peninger i rätten, som för tompten äre vthgiffne.

Kom för rätten Laße Hinrichson och lade i rätten 45 daler [48] vdj nytt mynt, som Mårthen bagere schall haffue efther then förlykningh, som scheedde emillen förnempde Laße och Mårthen, så att Laße nu åger en halfpart vdj thet hws widh Norre porth, som han haffuer til sigh löst, s[alig] Aren bagers shon haffuer til gode.

Laurens Meÿer

contra

Peter v. Heluesen vm någon gãldh, som samme <Peter> Laurens seÿer sigh miste efther framlidne Hans Lakman, såsom förnempde Laurens Meÿers bok vthwÿser.

Sententia

att Peter v. Heluesen anthen schall betale för:ne Laurens Meÿer och andre, som mhane efther salige Hans Lakman, heller och leffrere hÿtt i rätten alle gãldenärer till gode allt thet han haffuer inmhanet och vpburit efther framlidne Hans Lakman.

Peter appellerede vnder rÿkzens råd.¹

Hans de Frundt.

Witnede rådet, att en tynne lös baÿe saltt galt vm S. Joannis tÿdh anno 74—50 ¤ och en tolft brãder såldes här vth för 18 ¤.

Här vpå fick samme Hans de Frundt witesbÿrdh etc.

Matz Thommeson.

[49]

<Matz Törne cammerererer tãtaledede Matz Thommeson vpå K. M:tz wegne vdj så mätte, att efther thet samme Mätz haffuer vp-

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 581.

burit vdaf s[alig] Oluf Larson någet en summa gull, som han gul-smederne leffrede, och finnes 300 vngerske gyllen, som vthi Matzes vthgift icke finnes. Härtill swarede Matz, att han vpbar vdaf framlidne Jören Person för:ne 300 *gyllen*, huilke han quiterede förnempde s[alig] Oluf Larson, thÿ Oluf hade begäret sådent vdaf Matz. Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerweget och therypå dömpdt och afsagdt . . .>

Samme dagh kom för rätten K. M:tz cammererer Matz Törne och vpå H. K. M:tz wegne tiltalede Matz Thommeson, fordom mÿnteschriffuere, att han hade vpburit och annammet vdaf s[alig] Oluf Larson secreterere 300 vngerske gyllen, efther som samme Matz Thommesons schrifteligh bekenelse och quitentie innehåller och finnes vthi hans rägenskap i vthgiften 300 gyllen mindre än hans vpbÿrdh förmåller. Och althenstundh han icke med någon godh skäl kunde bewÿse, thet han sådane 300 gyllen till K. M:tz eller cronenes bådte hade igen vthgiffuit och leffreret, eÿ heller giffuit tilkänne, att sådent fhel vthi hans rägenskap war vthen lagdt ther dölzmål vppå och förteget thet i någre åhr, thÿ kunde högtbemålte K. M. inthet annet förnimme, än att förnempde Matz Thommeson hade H. K. M. för:ne 300 gyllen swÿkligen ifrån och i then måtten otroligen handlet.

Till huilket Matz Thommeson swarede, thet han icke anammede the 300 gyllen vt af Oluf Larson, vthen gaf före, thet Jören Person skulde haffue vpburit them, och meden Oluf Larson fick ingen quitentie vdaf Jören, hade han vt af Matz begäret, att han wille quitere honom, huilket Matz och hade giort.

Thette ärende blef vthi ransaken och betänckende vptaget, och efther thet att oftenempde Matz vthi sin quitentie bekenner sig haffue vpburit och anammet förbemålte 300 vngerske gyllen och theruthinnen vm Jören Perßon inthet förmåller, therföre kunde man inthet annet seÿe vthen att han anthen med godh leffuendes witne eller någon kegen quitentie är plichtig och skÿllig till att bewÿse, thet han sådane 300 gyllen haffuer til högtbemålte K. M:tz eller cronenes bådte vthgiffuit, heller och betale H. K. M. sådane summe gyllen igen. Menn huadh thet dÿlzmål belanger, haffuer man H. K. M. vthi vnderdånigheet heemställt, huadh H. K. M.

theruthinnen täckes att göre och emot Matz Thommeson wödere att lathe företage *etc.*¹

vii maj

[50]

såthe för rätte Jacob Bagge, her Anders Keyth.

Handledes *med* menigheeten och bleff them alffuarligen tilsagdt, thet K. M. begärer peninger för gästningen, och seden will H. K. M. sielf ställe knechterne tilfridz, så att ingen borgere schall bliffue wödere betunget *med* någon gästningh. Och schall för huar knecht giffues vm weken 20 öre af thet nye myntt, löper vm måneden 2½ daler, huilket menigheeten samptychte.

Blef seden förmidlet i siw Ɔ vm måneden.

Kom för rätten Johan Åcheson, fulmechtig på her Erich Abramsons wegne, och tiltalede Jöns Anderson vm 6 sölfstop, som wäge 12 lödigh marker och 9 lodh, som Suen Nilson haffuer pantsatt samme Jöns anno 70 för 860 Ɔ. Och efther thet wälbemälte her Erichz fulmactzbref förmäller, thet för:ne Suen Nilson haffuer olagligen och vthen hans wylie och wetskap taget honom thet sölf ifrån och föge bättre än stulit, therföre bleff härum dömpdt och afsagdt, thet Jöns Anderson skall sättie förnempde 6 sölfstop i rätten vpå rådstugan och låthe Suen Nilson hütt till rätte stämpne, och när han är tilstedz kommen, schall seden wödere ransakes och dömes vm thenne sak *etc.*

xiiij maj

[51]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson sampt *med* borgmestere och rådh.

Kom för rätten Jöns Anderson och satte i rätten 6 sölfstop, som honom sades vdaf.²

Kom för rätten Måns wachtmestere och gaf tilkänne, att en kock, *benempd* Daniel Groth, som war på schipper Thies Wedewes ifrå Rostock schip, att samme kock [*sic*] vm nattetydh emillen ett

C.

¹ Detta styckes sista mening är i ms. införd nederst på s. 48.

² Genom särskilt tecken har detta stycke, som är infört nederst på ms.-sidan anvisats plats under den 14 maj.

- och tolf war vthdragen vnder bomen, och när han kom tilbake igen, togh wachten båthen honom ifrån, men schipperen swarede, att kocken togh båthen honom owitterligen.

Sententia

att han skall sätties i sýskeburen på en två dager, vpå thet andre måge tage sigh ware för sådant här efther.

- Kom för rätten rýkzens prophos och anlagede schipper Rasmus Nilßon och Thomas Leyðbebeck, att the hade latidt inschriffue brändewin för rosenwatten och lawendele wattn. Jtem hade [han] och någre hatter vndendolt och icke latidt schriffue.

Sententia

att hatterne äre förbrutne och 40 þ efther thet 33 ca[pitlet] i köpmålebal[chen]. Sades vtaf, thet watnet är förbrutidt medh.¹

- Stodh vp för rätten Erich Biörnson och tiltalede Jacob wýntappere ifrå Strålsundh, som slogh Jöns Månson för någen týdh seden efther satten wacht, när klocken war widh 9, på Beemerwaldh.

Här till swarede förnempde Jacob, såsom hans inlagde schriftelike berättelse förmåller, att för:ne Jöns hade honom högelingen ther till förorsaket, så att Jacob togh ett wedeträ och slogh honom, till huilket doch samme Jöns aldelis nekede, att han schulle haffue giffuit honom orsak ther till.

Sententia.

Efther thet förnempde Jacob v. Leiningen [*sic*] haffuer slaget oftenempde Jöns efther satten wacht och i then måtten förseedt sigh emot Kong:en M:tz förbudh, therföre heemstältes thette vdj vnderdånigheet H. K. M., huadh straf H. K. M. sýnes honom vpå lägge, meden thet är H. K. M:tz egen sak. Menn althenstundh thet blef witnet, att Jöns haffuer förorsaket Jacob ther till, sades vdaf, att samme Jöns skal och ställe borgen.

- [52] Witnede Cornelius v. Bårgen widh sin eedh, att Jöns löchte Jacob först, och therföre hade Jacob slaget honom på munnen,

¹ Den sista meningen, som i ms. är satt i marginalen, ersätter en i texten överstruken mening av följande lydelse: 'Menn för wattnet skall han frýe sigh med sins sielfz eedh, att han icke wiste, att thet war anthen brändewijn eller rosenwattn och lawendele wattn'.

och thå hade Jöns taget till vpstekerem. Menn Cornelius togh honom och brachte honom vthur huset, och hade Jöns gåth widh pas halfannen tyme för husporten, och thå Jacob kom vth, hade han achtet att stinge honom, men Jacob hade itt wedetrå i hånden och kastede Jöns, att han full vm kull.

Witnede Staffen Foß ifrå Strålsundh widh sin eedh, att Jöns löchte Jacob, och theröffuer komme the med slagzmål tilhope. Men wården schilde them och brachte Jöns vthur hwset. Doch <hade for> war samme Jöns icke änthå thåden gången vthen gåth för hwsporten widh pas 2 timer medh en vpstekere och wachtet efther Jacob, och thå wården slepte Jacob vth egenom bodedören, förnam Jöns thet och wilde Jacob till lyffuet. Och hade Jacob haft ett wedetrå i hånden, slaget Jöns thermedh, att han¹ skreedh på ysen och full vmkull.

Kom för rätten Lambert Ålers och keste till sin systers förmyndere Casparum [Wolmar]² och Jost v. Hattingen, och sade samme Casparus förnempde hustrv Margretes borgskap vp, som hon haffuer giortt Anders Larson för för:ne sin broder Lambert Ålers.³

Kom för rätten Peder v. Heluesen och appellerede vnder råkzens rådth ifrå then doom, som emillen honom och Larens Mejer sades vdaff, och lade vp 20 ♀ i nytt myntt. Larens protesterede ifrå all vmkost och expens. Sammeledis protesterede Peter, vm han winner saken.³

Komme för rätten Sigfridh Jacobson och Hinrich Jönson ifrå Hammerlandh sochn i Nifzby i Ålandh och tiltalede Peder Matzson kårmenåre.

Finge öffuermån: Peder Jönson, Hinrich Balck, Jacob Larson Eskill Larson.

Kom för rätten Håken Person bådtzman och anlagde Reinolt [53] Lehus, att han skulle haffue belågret hans hustrv, seyendes, thet C. han icke sielf ther till neker. Menn Reinolt swared hær till, att icke han allene hade hafft att bestålle medh henne vthen andre flere, huilket han sade sigh wile och kunne bewyse.

¹ I ms. står: 'hans'. — ² Tomrum i ms. för det ej utsatta efternamnet.

³ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 581.

Sententia

att Reinolt skall bewyset på odensdagen och ställe nu lyfte therföre.

Gaf Jacob Bagge almenneligen vpå rådstugen både jnwånere och fremmende tilkänne så många, som nu tilstedz wore, att thet myntt, som anno 74 haffuer fallit, schall icke längre gå än till Larsmeße och reches j fyre Ɔ:s klipping för 5 öre af thet nye myntet. Sades och alffuarligen till, att ingen fördryster sigh till att wanwörde samme H. K. M:tz myntt widh högzte straf. Så blef och förbudit widh samme straf att före något myntt vth, förbödz och widh straf [till] lyf och godz till att löpe egenom Herresteket med något köpmanz godz. Thet blef och tillsagdt widh lyffzstraf att ingen vm natte tydh skall fare vnder eller klýffue öffuer bomen, ey heller vm dagen, när bomen är läst.

Samme dagh fick Gilius Merthens ett siöbref på thet schip, som han lop häden med, benempdh Tantheÿ etc.

[54] Samme dagh anclagedes schipper Johan Jacobson, borgere ifrå Strålsundh, att han och, seden wachten war satt, hade rodt vnder bomen etc.

Samme dagh blef Matz Thommaßons köpbreff i rätten vpläset, lydendes, att han haffuer såldt ärligh mann Johannes Hinrichson, K. M:tz secreterer, en tomt, liggiendes strax bak vm samme Johan[nis] hws, för huilken tomt Johannes haffuer giffuit förnempde Matz 420 Ɔ 74 års myntt etc.¹

xxviiij majj

såthe för rätte her Anders Keyth, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörnson samt borgmestere och rådmän, jtem Hans Wällingh, Bärend wyntappere, Wolter Larentzon.

Stältes för rätten Hans Fyend² och bleff anlaget vdaf ryzkens prophos, att samme Hans Fyend mothwilleligen hade handlet emot Kong:e M:tz, vår allernådigiste herres mandat vm mynthet, som här egenom H. K. M:tz heroldt almenneligen är förkunnet, huilket H. K. M. med H. K. M:tz högwyse ryzkis råd, så och menige ryzkens

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 582 f.

² I ms.-marginalen står härinvid: '30 alner karteck'.

ständer haffuer giort och beslutidt, vdi så måtte att en daler icke mere schulle gälle än 26 $\frac{1}{2}$ 74 års mynt, huilket Hans Fyendt icke hade achtetd vthen begäret 28 $\frac{1}{2}$ för en daler vdaf wälbemälte her Anders Keyth, och hade sigh same sak således begiffuit och tildragit.

Witnede wälbemälte Anders Keythz drängh, benempd Oluf Jönßon, att Hans Fyendz drängh begärede för tree alner kartek anthen en slagen daler eller 28 $\frac{1}{2}$ 74 års myntt. Och bekende samme Hans Fyendz drängh, thet han begärede för tree alner anthen en slagen daler eller 9 [?] vdaf för:ne myntt, menn Hans Fyend war sielf på samme tydh icke i boden, thå köpet giordes. [55]

Witnede Joen Perßon och Willam Sanxter, först Joen Person, att Hans Fyend sielf annammede peningerne vdaf her Anders Keythz drängh och reknede 7 klippinger på huar daler. Thå sade Joen til Hans: Thet är för myckit, 28 $\frac{1}{2}$ för en daler, thÿ thet är iw vthropet och förkunnet 26 $\frac{1}{2}$ på daleren. Swared Hans: Ia, om thet wore slagne daler, skulle tw få 3 alner för en daler, elliest begärer iagh halff tyende $\frac{1}{2}$ för alnen. Och när Hans Fyend hade reknet 7 klippinger på huar daler, fattedes en klipping ther vdj, then moste drängen tage tillåns vdaf Willam Sanxter.

Thernest witnede för:ne Willam Sanxter, thet Hans Fyend begärede 7 klippinger eller 28 $\frac{1}{2}$ för huar daler och reknede sielf peningerne och lade 7 klippinger för huar dal[er]. Och hade thå Willam sagdt: Thet är för myckit, 28 $\frac{1}{2}$ på en daler, och emot Konge M:tz mandat. Men Hans sköth ther inthet vm.

Än bekende och witnede förnempde drängh Oluf Jönßon, thet Hans Fyend begärede anthen slagne dal[er] eller 28 $\frac{1}{2}$ på en daler och reknede sielf peningerne och lade 7 klippinger för huar daler, och thå fattedes ther en klipping vdj; then moste drängen tage til låns vdaf Willam Sanxter. Och först när drängen kom in i boden och begärede att löse gullet igen, sporde Hans Fyend honom till: Haffuer thw daler? Swared drängen: Neÿ, vthen iagh haffuer klippinger. Sade Hans Fyend igen: Thå kan iagh icke ringere tage än 28 $\frac{1}{2}$ för daleren. Och hade thå drängen sagdt: Thet är emot K. M:tz mandat, thÿ H. K. M:tt haffuer latidt lyse en daler för 26 $\frac{1}{2}$. Sade Hans igen: Thet må ware en sak för sigh, iagh kan icke mindre tage. [56]

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerweget, och althenstund förnempde Hans Fyend blef öffuerbetÿget, att han

sielf och icke hans drängh annammede peningerne vdf wälbemälte her Anders Keythz drängh och lade för huar daler siw klippinger, och thå han lade för then 10 daleren, wore icke flere än sex klippinger, och wilde han then siunde klippingen ingelunde efthergiffue, vthen drängen moste tage en klipping tillåns och vpfylle honom 28 ꝯ, och ändhå Hans Fyend föregaf och sigh thermed wilde enskylige, att han sende wälbemälte her Anders Keyth 20 ꝯ tillbaka igen, seyendes sigh icke haffue mere begäret än 26 ꝯ för daleren, war doch sådent skeedt, seden att h[ans] s[tränghe]tz tienere kallede ther witne till, att Hans Fyend togh mere för daleren än högtbemälte K. M. hade latidt publicere, så att Hans befructede sigh, thet han i skade skulle komme theregenom etc.; thÿ kunde man icke frÿe honom för thet straf, som H. K. M:t thå therhoos läth vtt rope, med mindre att H. K. M. wärdes benåde honom.

[57]

xxx maj¹

såthe för rätte Jacob Bagge.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bertilsons trähws — 1:o.
Laße Erßon vpbödh *hustrv* Marines tompter — 3:o.

Kom för rätten her Erich Abrahamsons tienere och vpå sins herres wegne begärede at förborge the 6 sölfstop vthur rätten, som Jöns Anderson insatte etc.

Sattes vp till Suen Nilsons ankumpst.

Oluf Gregerson vpbödh Anders Ersons hws — 2:o.

Kom för rätten Anders Starck, borgere ifrå Raumo, och tiltalede Torckil vm 100 ꝯ för ett deker bockskin, som framlidne Sigfrid Daudßon skall haffue köpt och vpburit.

Men för:ne Anders Starckz witnesbref kunde icke gilles, vthen sades, thet han schulle flÿ sigh ett annet och bättre bewÿs.

[58]

c.

Stältes för rätten Märthen timberman och blef anlaget vdf rÿkzens prophos, att han på Stockholms slott hade ihjelslaget en annen timberman widh namn Sigfridh, ther doch huar mann boorde haffue fridh på slottedt. Och bekende förnempde Märthen

¹ Jfr reoverade tänkeboken nedan, s. 583 f.

timberman sine gärningh vdj så måtte, *thet* Sigfridh brukede munnen på honom, och therföre togh han till yxen och slogh honom i pannen och seden ett slag på låret, och ther bleff han dödh vdaf.

Thette ärende blef ransaket och öffuerweget, och wardt befunnedt, att förnempde Märthen timberman, såsom hans egen bekenelse war, vthen trångh och nödh hade slaget ihiel Sigfridh timberman, och therföre kunde samme Märthens lyf icke fryes, vthen han dömdes till swärdet *etc.* Rättedes then j junij.

Matz Månson och Michel Kranckz
erffuinger.

Kom för rätten Matz Månson, producerede och framförde Michel Kranckz erffuinger, nemligen Erich Person, som war Michelz broder, och Jacob Person, som war Michelz systersohn, bekende och <gåffue> läthe förstå, *thet* Eskill Simonson hade således handlet *med* them vm Michelz arff, att han skulde vpkräffie samme arff både inrykis och vthrykis och therutaf betale all Michels eftherlathne gäldh, och huad seden vtöffuer war, när hans vmkost och förtäringh war betalet <och han elliest för sitt omak förnögd> schulle han leffrere erffuingerne tilhånde, doch så att erffuingerne serdelis skulle förnöye honom för hans omack *etc.* Menn thå han först handlede *med* them, gaf han them för schippet och huderne 900 q . Och seden (nemligen för 8 åhr förleden), gaf han huardere 100 q till tärepeninger.

[59]

Sententia

att vm *thette* ärende schall ransakes i Åboo, meden saken haffuer sigh ther begiffuit och Eskill är nu ther tillstedz, så och att mäste godzet är till Åboo kommit.

Kom för rätten Jöns Gregerson, borgere ifrå Vpsale, och giorde sin eedh vpå kårbet vdj Matz Enhänningz närware, att han haffuer vpburit vdaf Anders Person, borgere härsammstedz, för then tomt han haffuer såldt honom, nemligen 200 q i konungh Gustafz myntt och 300 q i K. M:tz myntt *pro anno* 70.

Och blef här vpå dömpdt och affsagdt, att huar förnempde Matz will löse tomtten till sigh, dhå schall han *thet* göre innen otte dager här efther och giffue Anders Person sine peninger igen i sådent myntt, som Jöns Gregerson bekende sigh haffue vpburit.¹

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 584.

[60]

III junij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson, Hinrich Arffuidson.

- C. Anclagede rýkzens prophos für rätten en vng kar, benempdh Oluf Påwelson, fød i Helsingelandh i FårBe sochn, som hade doublet medh en landzknecht widh nampn . . .¹ vm 2 öre² och bleffue oenige och trätende på samme spel, så att förnempde Oluf togh sin dardt och slogh honom i bröstet, att han strax föll vmkull och blef dödh.

Sententia.

Efther thet han bestodh sin mishandel och war tagen widh färske gärningh, therföre dömdes han till att miste lyffuet igen. Rättedes samme dagh vpå Järntorget.

Kom för rätten Hans de Frýnnedt och tiltalede Franciscum Gudtheems vm 700 þ k[onung] Erichz myntt och 750 þ *pro anno* 69, huilken gäldh samme Fransiscus bestodh, seýendes sikh haffue giffuit sin handschrift therupå.

Sententia

att Fransiscus anthen schall betale och förnöye Hans de Frýndt och ställe ther nu borgen före eller bliffue sielf borgen.³

[61]

Kom för rätten Daud Schotte och tiltalede Colin Maxwold vm 500 klippinger, som han hade vdj thet schip, benempdh Then gyllene duffue, och samme Daudiz hustrus moder åtthe och till 500 klippinger ther vdj.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh, efther thett att någre flere haffue för:ne Colin att tiltale vm samme Gyllene duffue, och nu icke heller heele rådet war tilstedz.

- C. Kom för rätten Matz semskemakere och gaf tilkänne, att alle semskemakerne hade skäldt honom för en oärligh mann, till huilket the swarede, att the thet icke för theris wegne gjorde, vthen en borgere i Torn hade skäldt honom, huilket Hans semskemakere sade sikh haffue hördt thersammestedz. Thet sade och Valentin, att Matz haffuer sin ächte hustrv i Týsklandh.

Sententia

att the på både syder schole ställe borgen, och Matz skall hämpte

¹ Namnet är i ms. ej utsatt. — ² Orden '2 öre' äro upprepade i ms.-marginalen.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 584 f.

sigh bewÿs ifrå Tÿsklandh. Dogh icke theste mindre schole förnempde semskemakere vpå nestkommende månedagh lägge theris beswäring^r och clagemål schriftligh in emot förnempde Matz etc.

Kom för rätten Barend <Stÿgeko> Dÿrko och tiltalede Herman Frentorp vpå Peter Kockz wegne vm 8 fath järn för 4 stycker leruft, efther som samme Hermans handschrift förmälde. [62]

Herman schall betale thet förste han får sitt järn nu hÿtt, nemligen innen 14 dager her efther.

Kom för rätten Hinrich Tesche ifrå Strålsundh och tiltalede Gerd cantor vm 165 gÿllen, huilken gäldh samme Gerd bestodh, menn han begärede, thet hans handschrift motte komme tilstedz.

Sattes vp till en annen rådstuge dagh. Dhå schall handschriften ware tilstedz medh.

Kom för rätten Aren Reÿer och tilböd^h sigh att sware hans wed^rparther, Simon apotheker, Jost gulsmed och Vÿtt Olde, till rätte, begärendes, att the motte inlägge theris clagemål schriftligh emot honom in i rätten.

Vm thette ärende skole sändes två gode män till för:ne Simon apotheker, Jost gulsmed och Vÿtt Olde, huilke them Arenn Reÿers framsättning och begären schole lathe förstå.

Kom för rätten hustrv . . .¹ och anlagede en quinne, benempdh Brithe (som sade sigh ware Erich Bengtsons dotter i Eneköpingh), att hon hade stulit en grÿte och någet annet tingest ifrån henne, huilket här tilstedz lågh. Efther thet war förste gången hon war befunnen med tiuffuerj och war nu haffuendes, therfore gafz hon lös igen, doch att hon schall lathe förnempde hustrv . . .¹ och igen bekomme huadh som hon ännu mister. [63] C.

Komme för rätten rÿkzens prophos, Hans <Suartkop> suerdslÿpere och Corth v. Minden, witnede och bekende widh theris sworne eedh, att hustrv Britha, Rolof v. der Nÿenstadtz eftherleffuerske, war hans ächte och laggifte hustrv, och att the tw barn, som ännw i lÿffuet äre, äre ächte föd vdaf samme Rolof och hustrv Britha.²

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta namnet.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 585 f.

Håkon Jönson, långe Mårthen.¹

Samme dagh presenterede Håkon Jönson, fougte på gamble ladugården widh Stockholm, för rätten thette eftherskrifne bref och begärede, att thet motte inschiffues vthi stadzens tänckebok, huilket honom eftherlatidit bleff, och war ordh från ordh lydendes såsom her efther fölier.

För alle the gode männ, som thette mitt öpne bref hender förekomme, bekennes iagh migh Mårthen Matzson med thenne min egen handskrift för migh och mine rätte erffuinger, att iagh haffuer vpburit och taget tillåns af ärligh man Håkon Jönson, K. M:tz fougte uppå gamble ladegården, konung Johans myntt i klippinger pro anno 71 och 74 myntede sampt med 75 års rundstycker rede peninger otte tusendh nye hundrede sextye þ, noch enckede slagne daler fyretye stycker och huar dal[er] vpburit för 26 þ. Vdaf [64] samme för:ne klippinger, rundstycker och dal[er] belöper sig allt i en summe peninger 10 000 þ ifrå 71 och 74 þ ortiger afräknede, för huilke förnempde 10 000 þ haffuer iagh loffuet och tilsagdt att giffue then ärlige mann Håkon Jönson ett twsend þ för huart åhr i ränte. Och vppå thet att han någen förwißningh igen för sine länthe peninger till en vnderpantt haffue må, haffuer iagh satt honom mitt eget hws och grundh till förnempde vnderpant. Huilket hws och grundh liggendes är östen till emillen salige Oluf Larsons och Oluf Engelbrechtsons hws, huilket steenhws iagh erfde efther min salige moderfader Nilz schriffuere och min modermoder hustrv Malin Arffuidzdotter, såsom hwsbreffuen therum förmälle, them iagh witterligen Håkon Jönson leffreret haffuer, att han hwset sampt med breffuen till pant haffue må, till theß han sine länthe peninger sampt med ränten igen bekommer. Menn all then hws-lön ther af går, schall höre migh till, så länge iag honom sitt igen betaler. Menn huadh som Håkon Jönson läther förbygge i hwset efther min mundtliche befallningh och tilseyelse med bref eller witten, loffuer iagh honom att wilie betale i redelig betalningh. Altt thette beplichter iagh migh Mårthen Matzson Håkon Jönson fast vthen all argelist fulbordeligh hålle vppå min ähre och redelicheet. Theß till wiße vnder mitt eget signet, som iagh sielf witterlig haffuer här sielf [sic] vnder trycht. Och beder iagh Håkon Jönson om

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 586.

att han må thette för allt effhertal in i stadzens tänckebok lathe insättie, och till yttermere stadfestelse beder iagh ärlige män om theris signeter här vnder thenne min bekenelse, som när wore och på såge, att iagh theße peninger af Håkon Jönson vpbar, som äre alle widh namn Oluf Gregerson, Laße Erson, rådmän i Stockholm, när iagh medh then sidzte peningh och förste vpbar anno Christij 1575 then 20 dagh i martij månedh. Laus Deo semper. [65]

Thå thette bref war vpläset, bleff och för rätten af sagdt, thet oftenempde Märthen Matzßon icke schulle haffue macht att tage flere peninger vdaf androm på hwset, än han vdaf Håkon Jönson haffuer vpburitt.

vi junij¹

[66]

såthe för rätten Jacob Bagge, Erich Biörnson.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bertilsons trähws — 2:o.

Oluf Gregerson vpbödh Anders Erßons hws — 3:o.

Hans Anderson vpbödh Erich Bertilsons hws i Brundzgränden — 3:o. Thette bespråkede Michel Olson.²

Oluf Anderson vpbödh sin sölpantt — 3:o.

Kom för rätten rykzens prophos och anclagede Jöns Perßon Ösgöthe, att han hade ihiel slaget sin egen hustrv widh namn Walborgh. Härtill swarede samme Jöns, thet han för hennes fule mundh skull hade först slaget henne med en täretamp och seden togh han wärien och stötte egenom henne. c.

Sententia.

Efther thet han bekende och tilstodh sin mishandel, dömdes han för sådene gärningh schuldh till att miste lyffuet igen och stegles. Pie memorie.

Blef steglet. Gudh hans siell nåde.

Anders Brun.

Stältes för rätten en, benempdh Erich Person, som fästes widh en stuffuekone här på slottedt, benempdh Britha, och hade seden taget sigh en annen hustru. Till huilket han swarede, thet c.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 586.

² Orden 'Thette . . . Olson' stå i ms.-marginalen utan införingstecken.

hon hade handlet emot sin ächteskapz troo och therföre dref han henne ifrå sikh. Och blef Knuth Persons bref vm samme handel vpläset, lydendes thet förnempde Erich åger barn med både hustrune, och äre barnen ännw i lyffuet.

- [67] Till thet andre blef han och anlaget för ett manslagh, huilket han bestodh. Menn han sade, att saken war förlÿcht, och sköth sikh till Anders Brun, att han skulle haffue förlykningzbrefuet hoos, och han hade och annammet peningerne, som förnempde Erich vthgaf i mansboth.

Till thet tridie anlagedes han än för en kar, then han och hade slaget, att han fick sin dödh therutaf. Och witnede Peder Anderson draffuant, att thet war scheedt widh pas för 12 åhr seden, att han slogh samme kar med ett rappersfäste i huffuedet, och hade han skÿlt förnempde Erich Perßon för sin dödh.

Skall ransakes, ther gärningen är giord, och ther sammeledes dömes.

Kom för rätten Jacob Erichson, fulmÿndigh vpå sin moders wegne, sampt med hustrv Elin Hans Höyers, bekende och gaf tilkänne, att hustrv Eremsie [*sic*], framlidne Staffan Saßes eftherleffuerske [*sic*], hade aldellis wäll förnögd och tilfridz[stält] för:ne Jacob Erßons moder, hustrv Anna, för allt thet arf henne boorde haffue efther¹

- [68] Kom för rätten Hans Klaffuer och tiltalede Laße gulsmedh, att salige Hans Joenson gick i lÿfte för samme Laße hoos frw Britha på Penningbÿ för 6½ löd[ig] marker sölf,² som förnempde Hans seden moste betale h[ennes] f[rudöme] etc.

Sententia.

Mann kunde icke seÿe, thet wälbemälte frw Britha skulle leffrere sölffret tilbake igen och sökie sin betalningh hoos för:ne Laße, meden Hans Joenson gick i lÿfte för sölffret. Menn huadh thet belanger, som H. F. theßföruthen haffuer till att fordre hoos samme Laße, förnam mann vdaf en H. F. missiue, then Hans Klauer i rätten betheedde, at H. F. haffuer giffuit Laße gulsmedh frist, till thes han kan komme sikh någet före igen, och haffuer man honom theremot icke nu wÿdere kunnet trängie etc.

¹ Arvlåtarens namn är i ms. ej utsatt. Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 586 f.

² Beloppet är upprepat i ms.-marginalen.

Än talede Hans Klaffuer vm ett *stycke* wÿn, som salige Simon schriffuere honom skÿllig blef.

Sattes vp, till thes rÿkzens råd h kommer tilstedz.

Komme för rätten Simon apothekere, Jost gulsmedh och Vÿtt Olde och tilta[le]de Aren Reÿer vm något godz, som han för någre förlidne åhr seden skall haffue *med* sine medhielpere, efther som theris inlagde schriftelige clagemål therum förmälle. Och althenstundh förnempde Aren Reÿer war begärendes, *thet* honom theris clagemål motte leffreres, vpå *thet* han them schrifteligen igen sware kunne, bleff honom sådent eftherlatidt och befalet, att *han* innen *thette* och nestkommende odensdag sin swar skulle förfärdige *etc.*

VIII junij

[69]

såthe för rätte Jacob Bagge.

Kom för rätten Matz semskemakere, begärendes att the andre semskemakere motte bewÿse honom vpå, huadh the honom haffue tilmätidt. Och swarede the, att han hade förlupit sin *hustrv*, och war han skäldt i Thorn vdaf en borgere ther sammestedz.

Marcus Bengtson.¹

Kom för rätten Erich trummeslagere, hembledde och vpläth Marcus Bengtson en tomt *etc.* och lade Marcus sin fridskilling vp.

Stältes för rätten Joen Påffuelson och bleff anlaget vdaf Knuth Hinrichson, att han satte eeldh på hans hölade och hade achtedt att bränne gården medh vp vm nattetÿdh, meden Knuth medh *hustrv* och barn och allt sitt folck lågh och soff, huar Gudh *thet* icke hade förtaget vdj så måtte, att Joens rhörs gick lös vthen hans wilie och ther waknade Knuth vdaf. Och till *thet* andre hade Joen skuttidt en ihiel, som kalledes finnen i Nÿbbele. Och till *thet* 3 war han en skogz tiuff och röffuere, huilket thenne Joen allt onöd och otwungen bekende. Men *samme* Joen sade, att Anders Germundson kom honom till allt *thett* onde han haffuer bedrÿffuet, efthersom hans schriftelige bekennelse förmäller.

Thet bekende och Joen Påffuelson på Anders Germundson, *thet* han rådde Joen ther till, att han schulle giffue sigh i selskap

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 587 f.

med framlidne Peder Bergh, thå samme Peder hade then förrädlige handel sigh företaget, som han blef straffet före.¹

[71] Sententia om Joen Påffuelßon.

- C. Efther thet han haffuer bedryffuit träggehande misgärningh, först satt eeldh på Knuth Hinrichsons hölade, achtendes och att bränne gården vp medh, thå Knuth medh *hustrv* och barn och allt sitt folck lågh och soff, och till thet andre hade han myrdt en kar och till thet tridie röffuet honom, seden han war myrd, huilket han allt onödth och otwinged för rättæn bekende och tilstodh, therföre dömdes han efther Sweriges lagh till att brännas i bål *etc.* Pie memorie.

Menn Anders Germundßon schall sätties i fengselset igen till wydere beskeedh och ransakningh.

Anders [*sic*] Rejers och hans wederparters sak sattes vp till lögerdagen.

[72] xiiij junij

såthe för rätte . . .²

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bertilsons trähws i Scholstugegränden — 3:o.

Skattninge männ åth Oluf Larson.

Samme dagh giorde Thommas Hinrichson sin borgere eedh och är en grýtegiutere.

¹ I marginalen står vid detta stycke men utan införingstecken: 'Knuth i Kyrckeby'. På en lös lapp, inlagd i lägget, står om samma sak: . . . att Knuthz hölade brendz vp och Joen wille haffue brunnet vp gården med vm nattetydh, thå Knuth med sin *hustrv*, barn och folck lågh och sof, huilket doch Gudh förhindrede vj så måtte, att Joen hade ett rörh widh bältet och achtede kliffue öffuer gårdzgården widh Säby källe, och i thet samme slogh hans rhör löst, så att Knuth Hinrichßon waknede ther widh och förekom thet förräderj och mordh, som Joen ytterligere hade i sinnet. Jtem Anders sterckte Joen med wärier, kruth och bly och gaf rådth ther till, att Joen Påffuelßon sköth en bonde ihjel, som kalledes Nybbele Finne, och plundrede och röffuede honom, så att Anders war en orsak och rothe till thet onde, som Joen bedreff. Jtem thå drötningen befalte Anders, thet han skulle lyse Joen fridlös, gick han till och kungiorde Joen sådent. Thå man wille tage fath på Anders, stälte han sign til wärn.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 588.

Samme dagh komme för rätten salige Peder Kyrres broders
 schöner och rätte *erffuinger*, nemligen Hinrich Erßon och Peder
 Hinrichson och bekende sigh aldels wäll ware förlichte och för-
 dragne med för:ne Peders eftherleffuersche, *hustrv* Karin, vdj så
 måtte att hon hade giffuit them både för löst och fast, som them
 boorde erffue efther theris framlidne fadersbroder, nemligen 1 000 z
 74 års myntt rede *peninger*, sölfskeder 2 woge 9 lodh, ketzler
 2 woge 1 [L]ū, jtem alle hans gångekläder, ryer 2, kister 2. Och
 härmedh gåffue the förnempde *hustrv* Karin och hennes *erffuinger*
 quitt och frij för allt yttermere tiltaal vm samme arff.¹

Simon wägeres barn.²

Samme dagh förordnedes till framlidne Simon wägeres efther-
 lathne barns förmyndere Sigfridh Nilßon och Marcus Bengtson,
 huilke nu personligen tilstedz wore och annammede sådene förmyñ- [73]
 derschap, loffuendes att stå för:ne barn troligen före etc.

xv juniij

såthe för rätte Erich Biörnson och borgmestere och rådmän.

Hans Hane.¹

Kom för rätten her Joachim Olauj, kyrkeheerde i Vpsale,
 fulmyndigh och mechtig vpå sin moders, *hustrv* Karin Oluf Bröm-
 ses wegne, hemblede och vpläth Hans Hane en gårdh vdj Åboo
 liggendes, then samme *hustrv* Karin för någre förlidne år hade
 köpt vdaf Oluf Erßon unden för:ne Hans Hanes *hustrus* slecht
 och bördh.

Hinrich Tesche vm 165 gyllen, än 38 daler, som Gerdh cantor
 är samme Hinrichz *hustrv* anno 65 skyllig bliffuen efther sin hand-
 skriftz lydelse.

Oluf *schriffuere* ifrå Köpenhamn.³

Kom för rätten Oluf *schriffuere* fulmyndigh och mechtig på
 Hans Olufsons och Jacob Söffringsons, borgmesteres vdj Köpen-
 ha[m]pnn, wegne och tiltalede Bertill Jffuerson, att han hade hand-

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 589.

² Jfr *ibid.*, s. 588.

³ Jfr *ibid.*, s. 590.

let med Lauritz Roschilde, (som förnempde Hans Olufson och Jacob Söffringson tilförenne hade fulmacht giffuit vnder rådzens secret i Kiöpenhampn), vthen hans husbondz wile eller befalningh, begärendes, att samme handell motte gå tilbake och göres til inthet.

Sententia

- [74] att mann Larens Roskildz fulmacht icke wiste att ogille. Doch schulle härom först K. M. giffues vnderdånigist tilkänne, förre än någon fulkomligh doom sades vdaf.¹

xviij junij

constituerede Jacob Jffuerson och Henrich Simonson en borgere vdj Strålsundh, benempd Jören Pÿper, till att kräffue ett theris skip vdaf borgmestere och rådmän i för:ne Strålsundh eller och tilbörlich betalningh therföre.

xx junij¹

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och rådhmän.

Kom för rätten M. Jacob bardschärer fulmündigh och mechtig vpå Johan Oluffsons wegne, hembledde och vpläth Joachim Wärner thet hws han besitter *etc.*

Hinrich Matzson.

Kom för rätten Hans Wÿn, schotte, och tiltalede Hinrich Matzson, räntemästere, vdj så måtte att han vdj Oluf Knutsons och Wÿchmans Lastorpz närware hade leffreret förnempde Hinrich Matzson 444 lodh sölf², som Hinrich hade loffuet honom *peninger* före, menn Hinrich nekede här aldelis till och sade sigh aldrigh haffue annammet thet sölf vdaf honom, som han nu skÿler honom före.

Sententia.

Efther thet Hans Wÿn hade skätzmål till Oluf Knutzson och Wÿchman, therföre sattes then sak vp till Olufz ankumpst.

- [75] Hinrich Tesche om sin betalning vdaf Gerd cantor *etc.*
Sattes vp till then ädle wälborne herres greffue Peders ankumpst.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 590.

² Orden '444 lodh sölf' äro upprepade i ms.-marginalen.

Bertil Jffuerson.¹

Oluff schriffuere om sin förre sak emoth Bertill Jffuerson.

Sententia.

Man kunde Larens Roskilz fulmacher icke ogille.

Hans Muns gjorde sin borgere eedh.

Sammeledis Wilken Möller.

+

Kom för rätten her Joen <Petrj> Andreæ, kyrckeheerde i Westerås, giffuendes tilkänne, thet wår medborgere Erich Nilson hade tagit tillåns vdaf hans stiuftbarns *peninger* 1 000 ƒ ortiger konung Erichz myntt anno 68. Och meden samme Erich hade betalt the 1 000 ƒ med klippingz myntt pro anno 73, therfore försporde för:ne her Joen sigh, om hans stiuftbarn sigh ther med skulle nöye lathe eller ey etc.

Förwystes till en wenlig förlykningh.

Matz Perßon borgmestere och

Gilius Saße.

[76]

Samme dagh producerede och framförde stadzens borgmestere Matz Person, thesliges Gilius Saße för sittende rätten Marcus Heßes tienere ifrå Kiöpenhampn, *benempd* Dirich Harder, tilspöriendes honom, om förnempde Marcus Heße hade icke igen tilbake bekommit thet godz, som the hade köpt af samme Marcus och haft till siös. Ther till swarede förnempde Dirich Harder ia, seýendes, att the icke skulle bliffue krafð therum, vndentagendes then vmkost, som ther gick upå, förre än godzet kom honom tilhånde igen.

Oluf Bröms.²

Samme dagh kom för rätten M. Oluf Bröms och taledede på 300 ƒ , som salig Peder Michelson hade bliffuit hans *hustrv* skýllig etc.

Schall ransakes hoos them, som salig Peder Michelsons hus äge, med huadh skäl the them bekommit haffue.

Kom för rätten Hinrich Zeeuich fulmýndigh vpå Hans Heýkes wegne i Lybeck och lade i rätten 2 handschriften, them Hans Mow hade vthgiffuit på en summa *peninger*, them han hade taget

[77]

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 590.

² Jfr *ibid.*, s. 591.

tillåns vdaff för:ne Hans Heÿkes framlidne *hustrv*, och war then ene handschrift dateret *anno* 55 och then andre *anno* 56. Menn Hans Mogh nekede *ther* till, att han war skÿllig på både handschriften, och sade sikh *haffue* betalet then förste, och meden han fick henne icke igen, schulle Hans Heÿkes *hustrv* *haffue* loffuet, *thet* hon wille caßere och till in*thet* göre samme handschrift, huilket doch icke skeedt war. Szå *efther* *thet* att för*nempde* Hinrich Zeeuick medh sådane berättelse icke wilde lathe nöye sikh vthen begärede, att Hans Mogh motte stadfeste then medh sin eedh, *ther*före gjorde samme Hans sin eedh *ther*upå, att *thet* war aldelis medh för:ne handschrift tilgånget, såsom han nu gaff tilkänne, så att han war in*thet* skÿllig på then förste, och på then sidzte hade han betalet 2 lester osmundz järn, them Tÿle Splÿth had[e] annammet.

[78]

vi julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnßon.

- C. Anclagedes en benempdh Jesper Hanßon, holste, att han hade ihiel slaget en draffuant widh nampn Lorentz v. Liechtenberg. Pie memorie.

Witnede Bartholdt v. Arffurt,¹ att för*nempde* hade sagdt: En *haffuer* migh förachtet, och *ther* medh war han vthgängen.

Sententia.

Efther han *thet* dråp vthen trångh och nödh giort hade, *ther*före kunde man icke frÿe hans lÿff.

- C. Kom för rätten Philpus Bell och anclagede en schotte widh nampn Peter Anseren, att han *anno* 74 in julij måned hade ihiel slaget en engelsk, *benempd* Morthen Born, *efther* såsom samme Philpus Belz schriftelig berättelse *ther*um förmäller.

[79]

Kom för rätten Matthias Otte och tiltalede en, benempdh Thommas Ransey, vm 45 tÿske daler, som han loffuede att betale för en sin landzman widh nampn Daud Ransey, och bar *ther*upå en handschrift till för:ne Matthias Otte, huilken handschrift nu här i rätten tilstedz war. Menn för*nempde* Daud [*sic*] Ransey nekede <aldelis> till sådent lÿfte, seÿendes sikh icke heller *haffue* schriffuit för*nempde* handschrift.

¹ I ms.-marginalen står: Bertil v. Erndorf.

Sententia

att för:ne Thommas Ransey skall neket medh sex manne eedh, att han icke bar för:ne handschrift till Matthias Otte och loffuede för betalningen, såsom *samme* handschrift förmäller, heller och förnöje och betale *samme* Matthias.¹

Sades vdaf vm then testamentz gåffue, som s[alig] hustrv Karin Matz Månßons haffuer giffuit *samme* Matz, att han för:ne gåffue må niuthe och behålle, meden icke bewyses kunde, thet förnempde hustru Karin hade rygget henne.

Oluff Knuthsons *erffuinge*.²

Samme dagh komme för rätten Jacob Jffuerson och Michel Olßon, rådmän, fulmündige och mechtige på Oluf Knuthsons salige *hustrvs* Birittes *erffuingz* wegne, nemligen *hustrv* Anna Knuthzdotters, boendes på Skogboland, och förkunnede, thet förnempde Oluf hade giffuit henne ett för allt både för löst och fast, som henne arffue boorde, i rede *peninger* 1 500 ƒ 74 års myntt, sölf stop ett, skeder 2, sölfkäde j, gulringh j; jtem j grÿte och j ketel, thenkanner 2 och then fath 2, quinnekiortler 2, kåpe fodred j, nye tröyer 2 *med* sölfhaker vthj, rÿe j, laken j par, wepe j och alle hennes småkläder; än en båth sampt *med* kädien och låset och en saÿens hatt så god som 20 ƒ , gådder 1 [L]æ.

ix julij

[80]

sâthe för rätte Erich Biörnßon.

Kom för rätten Gerd Frese och tiltalede Melchier Folger vm någre hundrede ƒ . Menn *samme* Melchier begerede, att han motte först leffrere hans regenskap i rätten, som han fich Gerd till trogen handh, på en time tilgörendes, och seden wilde han wÿdere sware til saken.

*Sententia*¹

att Gerd Frese skall ware plichtig till att leffrere Melchiers rätte rãgenskap hÿtt i rätten.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 594.

² Jfr *ibid.*, nedan s. 593.

Ciriacus Hoppe tiltalede Peter Bruwer ifrå Wÿborg vm betalning för 12 *stycker* wÿn. Här till swarede Peter, *thet* han stelte Augustinus Krÿtzborg i Dantzig till borgen för wÿnet, och honom sade och samme Peter sikh *haffue* betalet tilfÿllest, thÿ han hade Peters handtschrift <therupå> vpå för:ne wÿn. Resten är 26½ pålske gÿllen, som Ciriacus kräffuer.¹

Sententia

att Peter schall sättie 26½ pålske gÿllen heller thes wärde <hÿtt i rätten> och bewÿset innen Michaelis nestkommende, att Ciriacus är tilfridz stält och betalet i Dantzig vdaf Augustinus Krÿtzborg, och huar han *thet* icke kan göre, schall Ciriacus gå till för:ne summe *peninger*.²

[81] Kom för rätten Swÿbrecht Buman ifrå Rostock och clagede sikh till rätte, att han ingen betalning kunde bekomme vdaf Laße källeresuen, thÿ han war samme Swÿbrecht skÿllig stångeiärn 3 *schippund* och 4 [L]æ.

Sententia

att Laßes *hustrv* schall seÿes till, *thet* hon ställer honom tilfridz innen nästkommende månedag heller och sware thå Swÿbrecht här för rätten.

xiiij julij

såthe för rätte . . .

Komme för rätten Hinrich Berens, fenrich, Johan Webster, quartersmestere, och Thommas Heringthon, en hoffman, som wore vnder then engelsche fhane, witnede widh theris eedh, att Arter Made hade haft vnder samme fhane 5 hester vnder Randolf Tÿdkens nampn, och blef anthen *anno* 70 eller 71 affkortet för gärdhen för samme 5 hester vdaff Randolfz besoldningh 1587 ♀. Och *thet* skedde på then tÿdh, när K. M. läth giffue rÿtterne 7 ♀ för huar daler.³

Kom för rätten Thommas Biörnßon och gaf clagligen tilkänne, att then tÿdh han gick efther knechte *peningerne*, hade Hans

¹ I ms.-marginalen står (utan införingstecken): '2 pölker til Gudz penning på 25 *stycker* wÿn'.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 594, där texten företer vissa olikheter.

³ Jfr *ibid.*, s. 595.

Clauer giffuit honom hånse och spotzke ordh. Blef förlÿcht på rådstugen.

Kom för rätten Hinrich Matzßon rentemestere och sporde Hans Wÿn till om han än nu war widh then mening och lægge Hinrich till, thet han skulle haffue vpburit vðaf Hans Wÿn 444 lodh sölf och icke låthet få honom sin betalning therföre. Thertill swarede samme Hans ja. Thå bewÿste Hinrich, att han war icke [82] anno 72 här i Stockholm, thå Hans leffrerede sölf både Oluf Knuthßon och Matz Thommaßon. Menn Hans swarede, att thet skeedde för anno 72, thå Hinrich the 444 lodh sölf annammede.

xvj julij

såthe för rätte Biriell Jsaacson, Erich Biörnßon.

Samme dagh giorde Jacob Wärner och Thommas Filor theris + borgere eedh.

Kom för rätten en reffuelsk borgere, benempd Hans Scheuel, och tiltalede Märthen Klencke, att han icke hade eftherkommit sin förplichtelse, i thet att han wille inmhane här i rÿkit alle framlidne Hans Kleÿs gäldh, them Märthen här hade giort.

Hans Wehus nekede till the 1 033 ƒ , som Märthen Klenck haffuer schriffuit vðj sitt register, att samme Wehus schulle ware skÿllig bliffuen framlidne Hans Kleÿ.

Bekende Hans Scheuel, att han hade funnet then zedel i Räftele ibland andre salig Hans Kleÿes eftherlathne skrifter och hade icke bekommit honom här vtaf Wehus.

Befaltes kämmenären Philpus Perßon, att han schall förhielpe [83] Matthias Otte till rätte.

Kom för rätten Hans Schotte och tiltalede Märthen Jacobson, borgmesteren ifrå Åboo, att han hade giortt en contract medh samme Märthen i så mätte, att the wille vprätte en wÿnkällere i Åboo och förschriffue till sådene nödtorft någet wÿn ifrå Lybeck, menn Märthen bewÿste medh en sin gamble tieneres, benempdh Hans Fos, bekännelse, thet wÿnet köptes i Lybeck allenest för Märthens penningar och Hans Schottens tienerer wilde inthet lægge ther till, huar-

före Märthen sigh förmenthe, *thet han* och allene schulle kunne och må behålle winningen, som aff samme wÿn kan ware bliffuen.¹

[84] Samme dagh gjorde Hans Wärner och Lodwich Amis schräddere
+ theris borgere eedh.

xviij julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriël Jsaacson.

Erich Erson.

Kom för rätten Erich Bertilsson gulsmedh wälbetäncht och med sin hustrus samptÿcke, hembledde och vpläth Erich Ersson ett trähws, liggiendes nederst i Scholstuffue gränden på nörre syden, huilket hws han förnempde Erich Ersson lagligen såldt haffuer för . . .²

Witnede Marcus Bengtsson och Påffuel Saße, att *hustru* Karin Matz Månssons hade giffuit the fattige i testamente <2 000> 1 000 p , förre än hon gaf Matz then tridie penningh.

Sade Jacob Bagge till vpå Kong:e M:tz wegne, att alle, som ick[e] än haffue giort theris borgere eedh, skole göre then i dagh eller och drage häden vthur staden innen 8 dager.

[85]

xx julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriël Jsaacson.

Cornelius Roleffson.

Kom för rätten Hans Vdsson och gaf tilkänne, att han hade fåth igen vdaff Matthias v. Lhar 8 *tyunner* smör och $1\frac{1}{2}$ *tyinne* spÿck,³ som Lakmans drängh, benempdh Cornelius Roleffson, hade stulit samme Hans ifrån anno 73.

Kom för rätten K. M:tz räntemäster Hinrich Matzsson begärendes, att Hans Wÿn wille bewÿset, att Hinrich annammede af honom 444 lodh söloff <och icke betalet. Menn efther *thet* att Hans hade be-ropet sigh på Oluf Knutzson> och han fick ther ingen betalning före.

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 595 f.

² Beloppet är i ms. ej utsatt. Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 596.

³ I ms.-marginalen står: '8 *tyunner* botter och 25000 spÿck'.

Och efther thet samme Hans hade inthet bewy's vthen hade haft skätz mål therum till Oluf Knuthson,¹ therföre läth förnempde Hinrich i rätten läse samme Olufz witnessbreff, i huilkett han nekede att förnempde Hinrich war honom skyllig bliffuen för en sådane summe sölf etc.

Sade och bekende Hans Wÿn, thet han aldrigh hade beklaget sigh huarken för K. M. eller H. K. M:tz stådthällere eller befallningzmän vm för:ne sölf, vthen hade talet Hinrich therum till för 3 åhr seden.

Witnede Hinrich Matzson och Märthen Jacobson, thet Hans Wÿn hade sagdt, att K. M. schulle ware honom skyllig någre 1 000 daler och therföre hade H. K. M. eftherlatidt honom 2 lester spannemål åhrligen.

Then sak emillen Henrich Matzson och Hans Wÿn sattes vp, [86] till thes att K. M. thärum vdj vnderdånigheet kunde bliffue tilkänne giffuit etc.

Hustrv Anna her Bertil Paulj
och Sigfrid Olßon om bälttet.²

Kom för rätten hustrv Anna, framlidne her Bertil Paulj efftherleffuerske, och tiltalede Sigfrid Olßon, landzschriffuere i Norre Finlandh, vm ett förgyltt sölffbältte, som hennes mann hade skäncht henne i testamente etc.

Sententia.

The skole på både syder förschaffe sigh witnessbyrdh ifrå Åboo vm samme bältte, och schall seden ransakes här, huem som bädzte rätten ther till haffuer. Menn bältet skall Sigfridh lathe komme hÿtt i rätten innen Michelzmeße. Ther rechte Hinrich Matzson hand före.

Samme dagh kom för rätten Blasius Olßon begärendes att igen börde then tomt Erich Nilßon hade såldt Erich Månßon, huilken tomt salige M. Märthen Helsing (then Blasij dotter till hustrv åtthe) hade såldt för:ne Erich. Doch war tomten icke lagfarin på rådstugen.

¹ Orden 'och han fick . . . Oluf Knuthson' stå i marginalen utan införingstecken men äro tydligen avsedda att ersätta den föregående överstrukna meningen.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 597.

Sententia.

Efther thet att Blasius hölth thet widh sin eedh, att tompen honom war icke lagligen heembudin, och han hade både byrdz- och wederboende rätt, therför tilsades honom tompen till återlösning.

Här fick Blasius breff vpå.¹

[87] War menigheeten vpkalled.

Kom för rätten Peder Dälman² och lade fram [för] rätten en schuldförschreffning, then Tyle Hampe hade giffuit samme Pers moder broder, framlidne Melchier wynnman på 500 z anno etc. 28. Och förmenthe samme Peder, att efther thet förnempde Tyle hade therfore pantsatt förnempde wynnman ett steenus och liggende grundh widh Järntorget, som Erich Bertilsson nu åger,³ att för:ne Däleman schulle ware berättiget att sökie sin betalning i samme hws etc.

Thette ärende bleff ransaket, betäncht och öffuerweget, och althenstundh att Tyle Hampe icke hade lagligen pantsatt huset Melchier wynnman, [och] framlidne Jacob Hampe, såsom war Tyles broder, hade lagligen såldt förbemälte hws s[alig] Erich Stuth och sigh förplichtedt både för sigh och sine erffuinger, att om någon förmenthe sigh att haffue någet tiltal till samme hws, thå wilde han ther till sware, huilket war scheedt anno 40, efther som och stadzens tänckebok vm sådane lage köp förmäller, therfore stadfastes samme hws köp, meden hwset war icke heller lagligen pantsatt.

Euert Paße gjorde Anders Wilde fulmündigh och mechtig till att kräffie betalningh vthur Herman Dýningz eftherlathne ägedeler, för thet Euert är till achtters bliffuen hoos samme Herman.

[88]

xxiiij julij

såthe för rätte vpå Stockholms slott vthi fougte stugen greffue Peder, her Gabriell ChristerBon, her Thure Bielcke, her Arffuid

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 597.

² Jfr *ibid.*, s. 598 f.

³ Ursprungligen har stått: '... Tyle hade pantsatt Peders moderbroder thet hws widh Järntorget, som Erich Bertilsson till sigh löste vdaf M. Oluf Luth, meden Erich ätte ther sielf vpå sin *hustrvs* wegne 3 deler vthj', vilket allt genom överstrykningar och tillsatser fått den form, som ingår i texten och sedermera överflyttats till den renoverade tänkeboken.

Gustaffson, her Erich Sparre, Jacob Bagge, her Anders Keyth, Måns Erbon till [Broxvik],¹ Birie Jsaacson till Äpelholm.

Simon apothekere, Vÿdt Olde, Jost gulsméd,
och Aren Reÿer.

Samme dagh tiltalede Simon apothekere, Vÿdt Olde och Jost gulsméd Aren Reÿer igen vm *thet* godz, som han och hans medhielpere them först vthi herместernes och seden i konungh Erich[z] regeringz tÿdh skulle haffue tagett ifrån, och bleff vm bægge parternes clag, swar, genswar, bewÿs och witnessbyrder nödtorftligen ransaket och thertill dömpdt och afsagdt, att althenstundh förnempde Simon apothekere, Vÿdt Olde och Jost gulsméd icke något wist beskedh hade vm the perzeler, som them wore ifrån tagne och clagede nu efther annet godz än the hade giort anno 74 här för rätten, så och att ändhå Aren Reÿer *med* ett kongh Erichz doom-bref² bewÿste, *thet* han och hans consorter icke schulle ware förplichtede att restituere Jacob Grothus någett för *thet* godz, som honom war ifrå taget på *thet* narffueske fharwattn, beropandes sigh och theruppå, att then tÿdh Räfle stadh gaf sigh vnder Sweriges chrone, war thett så affhandlet och fördraget, att allt huad the reffuelske vpå herместerens bestälning hade taget the swenske ifrån, som handlede i Narffuen, skulle samme reffuelsche behålle och icke wederlägge eller betale, och doch Aren Reÿers wederparth theremot bewÿste, att han hade giffuit någre ifrå Wÿborgh theris godz igen; therföre giordes vpskuf *med* *thenne* sak till Joannis Baptistæ dagh anno 76, och dhå skole bægge partherne här igen comparere och tilstedz ware och haffue wist beskedh och all then bewÿs och witnessbyrdh, som the förmene att them vm samme sak will förnödhnen ware och the sigh nu haffue beropett vpå.

— — — — — 3

¹ Sätessgårdens namn är ej utsatt. Jfr ovan s. 112.

² Se Hist. handl. 13:1 (1892), s. 134 f. och 330 f.

³ Härmed slutar det ovan avtryckta lägget av koncepttänkeboken. Ett lägg, omfattande tiden augusti—september 1575, synes hava gått förlorat. Ett nytt fragment börjar med 5 oktober och tryckes härnedan. Det är försedt med ny paginering 1—20, som följts vid avtrycket, men har även en likaledes modern foliering, som börjar med 23, vilket ger anledning till förmodan, att det förlorade lägget omfattat 22 blad.

[1]

Anno 75.

V dagh octobris gaf Joachim Kröger¹ tilkän[ne], thet han hade någet tiltaal till framlidne M. Gilius byßegiuters eftherleffuersche, *hustrv* Barbro, och förthenskuldh latidt stempne henne för rätten, menn hon war icke til swars kommen, och efther thet att förnempde Joachim Krögers lägenheet icke war här längre att förtöffue, vthen han war på sin reese åth Tysklandh, therföre gjorde han wår medborgere Hans Clauer fulmändig och mechtig vpå hans wegne emot för:ne hustru Barbro lagligen att *procedere*, så och elliest vm alle andre hans saker här i Stockholm till att beställe och them till en ende affhandle, lyke som han sielf tilstedz wore.

viii octobris

såthe för rätte Jacob Bagge.

Bleff K. M:tz mandat och öpet bref läset, att the, som haffue the fattiges *peninger* på räntte, skole betale them theris *peninger* igen i sådent myntt, som the haffue *vpburit*, sammeledes renten i sådane myntt.

Kom för rätten Jacob Mås, begärendes att bekomme sin betalningh föruth vthur s[alig] Herman Dýningz eftherlathne ägedeler, och tilbödh sigh att gå lagh och eedh, såsom han och nu gjorde, vdj så måtte att han ingen förtienst på thet godz hade hafft, som han Herman tilschickede, eý heller factor *peninger*, vthen att thet war betrodt godz, och han sende thett icke sigh til gode Herman tilhånden vthen till samme Hermans bädzte allene. Och förthenskuldh bleff affsagdt, thet han sin fulle betalningh föruth skulle bekomme framför andre galdenärer.

[2]

Kom för rätten M. Oluf Petrj, giffuendes tilkänne vm thet arff, som *hustrv* Anna Erich Jacobßons war ifrån sagdt anno 74. Menn efther thet hon thå hade skåtmål till någet bättre bewys etc. . . . *Hustrv* Anna skall citeres till neste rådzstuge dagen.

¹ Namnet är upprepat i marginalen.

Quickelberger.¹

Kom Lucas Quickelberger fram och lade i rätten 256 daler och 20 brabantiske stöffuer, som s[alig] Hans Beÿers shon och erfuing tilkomme och samme Quickelberger här till hade haft i förwaring och frw Jbbe, greffuinne till Raßburgh, så och Frans Beÿer hade latidt rostere.

Kom för rätten Thommas Biorßon och gaff clagligen tilkänne, att [när] han hade krafdt Eskil Anderson Finne vm ett fath järn, hade samme Eskill stuckit honom med en tälieknÿf i handen. Och bewÿste förnempde Thommas med Erich Hinrichsons, borgeres i Arboge, witnesbref, thet Eskil hade annammet af samme Erich 15 fath osmundz järn och 15 stänger stångeiärn.

Willeman.²

[3]

Nilz Olson, borgere i Arboge, rosterede then krantz Hans Willeman satte i rätten then 3 octob[ris] nestförliden, thÿ samme Nilz bewÿste med Willemans handskrift, thet kranßen kom icke honom till vthen war honom pantsatt.

xij octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson sampt borgmestere och rådh.

Samme dagh gjorde Valentin och Peter semskemakere theris borgere eedh, sammeledes Adam krukemakere.

Kom för rätten Benedictus gulsmeth och tiltalede Herman Fräntorp vthi så måtte att han hade anammet vdf Hermans hustru 33 lodh sölf vdj klippinger pro anno 70 och runde 4stycker, som han hade antwardet henne, och ther till 17 lodh annet sölf, begärendes, att thet motte komme tilstedz etc. Och efther thet Herman beropede sigh på Christoffer gulsmeth, att han skulle haffue sendt thet och proberet, therföre sattes thenne sak vp till en annen rådstuge dagh.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 613.

² Jfr *ibid.*, s. 614.

Kom för rätten Michel Jörenßon ifrå Åboo och tiltalede *hustrv* Britha, Laße Wÿborgz *eftherleffuerske*, vm någet tingest, som han sade sigh *haffue* fåth henne till att göme. Och *efther thet* hon krafde honom vm någet igen, sades kämmenärene till, att the skole rekne them emillen.

- [4] Kom för rätten Nicolaes Huittleÿ fulmÿndigh på Nicolaes Palmars wegne begerendes, att Hans Porter motte *leffrere* the *peninger* ifrån sigh, som han *vdaff* Sweriges crone vpå *samme* Nicolaes Palmars wegne hade. Och war Nicolaes Huittlej öffuerbödig att *giffue* honom 600 ƒ för hans omak, ändogh att Nicolaes Palmars honom *inthe* hade tilsagdt.

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerweget, och althenstundh att Hans Porter hade *vpburit* Nicolaes Palmars *peninger* och bruket them sigh till gode nästen i try år och Nicolaes Huittlej war öffuerbödig att *giffue* honom 600 ƒ för hans omak, *therfore* sades *vdaff*, *thet* Hans Porter skulle ware plichtig att läthe honom the *peninger* bekomme han *vpburit* *haffuer*, *vnden* tagendes the 900 ƒ , som han på Niclas Palmars wegne *haffuer* betalet.¹

Samme dagh kom M. Oluf Petrj för rätten och gaf åther tilkänne vm the 8 *lester* och 3 fath osmundz järn och 13 *schippund* stångeiärn, som *hustrv* Anna Erich Jåpßons honom förhåller.

- [5] xv octobris
såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Erich Biörson, M. Oluff, M. Abram.

Michel Olßon *vpbödh* then *pantt* Nilz Hanßon *haffuer* af Hans Willeman — 2:o.

Hinrich Arffuidson.²

Kom för rätten Jören Bengtßon, borgere ifrå Köpenhamn, och clagede öffuer Hinrich Arffuidßon, att han emott *fridzcontracten* hade taget ett schip vpå *thet* Narffueske *farwattn*, som

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 614.

² Jfr *ibid.*, s. 616 f.

Arnold Olsson tilkom, och emott folcket sigh ille och otilbörligen förhållet, och ändhä samme Hinrich Arffuidsson war affsägd vt aff någre aff rykzens råd, thet han skulle läthe bekomme them theris schip och godz igen, hade dogh samme Hinrich them här till til en stoor summe förhållet.

Här till swarede Hinrich, thet the emot fridzcontracten hade giortt ryßen tilförningh med krigzmunitio, till huilket doch Jören Bengtson aldellis nekede och bewyste med ett certificat ifrå Köpenhamn, att thet kom en fremmende till, som icke war besittien- des i Danmark, och war sådent Jören Bengtson och hans consorter owitterligen inskippet. Thet berättede och Hinrich Arffuidson, att två personer hade varit på för:ne schip, som icke wore förpaßebordet, och theris schippere hade begiffuit sigh till storfursten i Muskow i then meningh, att han wille thiene honom.

Och swarede Jören Bengtson ther till, att thet war honom och hans consorter aldellis owitterligen, thet samme schippere wilde så förrädeligen handlet haffue, och hade the förthenskuldh gärne seedt, att Hinrich Arffuidson motte haffue fördt schipperen och then annen, som i paßebordet icke wore benempde, fengzlig hytt etc.

[Hinric]h Arffuidson bewyste, thet paßeborden . . .¹ och till [6] Narffuen hade the achtetd sigh . . .¹

Wentzelaus Frans vpå frw Jbbes wegne begärede, att thet hws, som salige Hans Beÿer med sin hustrv bekom, motte bliffue wärderet, och h[ennes] n[åde] tilegnet för then summe gull [hon] hade länth s[alig] Hans Beÿer.

Till thet andre begärede han, att thet arrest motte bliffue vm inthet, som Frans Beÿer vpå sin s[alige] broders efftherlathne shons wegne hade giortt hoos Lucas Quickelberger och nu här i rätten ligge, nemligen 256 daler och 20 brabantiske stöffuer.

Sades vdaf, att Matthias Schubert skall citeres, thÿ honom bör sware ther till på sin hustrus wegne och förmänderne på barnsens.

Thernäst tiltalede förnempde Wenceslaus Frans Antho[n]ius apotheker vm ett lyfte, som s[alig] doctor Willam Lemnius skulle

¹ Återstoden av stycket, vilket bestått av två rader, har gått förlorad genom fuktskada.

haffue giortt s[alig] her Steen Erichson för 2 000 daler, them framlidne Simon Wålder war honom skyllig bliffuen.

Althenstundh att then sak haffuer tilförenne warit för ryzkens råd, therföre remitteredes samme sak thýdt igen.

- [7] Kom för rätten M. Oluf Luth, giffuendes tilkänne vm en tomt i Brundzgränden, som Michel Olsson clandrer, och bewýste Erich Bertilsson med en copýe vthur stadzens tänckebok *pro anno* 31, att ändhá framlidne Rasmus Persson och hade haft tiltaal till samme tomt och lagdt en gýllen i rätten, hade han doch för rådzens förbön skuldth latidit falle sitt tiltaal och taget sin gýllen tilbake igen <och vplatidit salige Laße Márthenson tomtpten>.

Them nämpdes fyre menn, som then sak them emillen skulle förlýke, om the kunne; huar och icke, må the seden komme för rätten igen: Peder Jönson, Jacob Larson, Hinrich Balck och Jacob Jffuersson.

Kom en franßos för rätten, *benempd* . . . ,¹ och tiltalede Nickel v. Jnne vm 140 þ, som han hade lånth samme Nickell tw år förre än K. M. kom till regementet.

Sententia,

att Nickell skall betale innen tree weker i sådent mýnt, som han haffuer *vpburit* eller theß wårde, och om han icke betaler honom innen för:ne týdh, skall thet bliffue råknet, att han haffuer hans *penínger* med wåldh och wålle bortte, och straffes efther lagen.

- [8] Nicolaes bagere tiltalede en, *benempdh* . . . ,¹ att han hade slaget och öffuerfallet samme bagere, thå han achtete tage brödh ifrån hans *hustrv*, som satt och månglede thet.

Samme dagh kom för rätten Hinrich tuffelmakere och tiltalede Hans trumetere och hans *mederffuinger* vm en tomt, liggiendes i Westerås, som samme tuffelmakere med sin förre *hustrv* bekom, att förnempde Hans trumetere hade såldt tomtpten och trängdt Hinrich tuffelmakere ifrå sitt arff, till huilket förnempde Hans trumetere swarede²

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta namnet.

² Plats är i ms. lämnad för det icke införda svaromålet.

Finge öffuermän: Anders Olßon, Michel Olßon, Eskill Larßon och Birger Elefßon.

xvij octobris

[9]

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson.

Jacob Jönßon, fordom redesuen.¹

Kom för rätten Laße Nilßon i Pauhu by vdj Store Loye sochn i Nylandh och gaf tilkänne, att Jacob Jönßon hade honom wäl tilfridz ställt för all then deel, som honom i arff war tilfallet både i löst och fast efther hans salige broders shon, Erich Jönßon *etc.* Och gjorde förnempde Laße Nilson samme Jacob Jönßon quitt, frö, ledig och lös för allt yttermere tiltal både för sigh och sine *erffvinger*. Ther rechte han Jacob Jönßon hand vp[å] in för rätten.

Peder Jönßon fulmündig vpå Suen Joensons wegne i Vpsale och vpbödh Peder Suensons hws — 1:o.¹

Än vpbödh Peder Jönßon på greffuine Jbbes wegne Lille Brännils eftherleffuerskes hws — 1:o.¹

Michel Olßon vpbödh Hans Willemans pant — 3:o.¹

Kom för rätten Anders Larßon fulmündig på Jacob Mås wegne och vpläth Hans Wehus *thet* hws s[alig] Herman Dýningh ätthe, efther *thet* att hwset war trenne reeser skattedt och Wehus hade betalet *thet* efther then sidzte och högzte skattningh, nemligen 9 500 q .

Komme för rätten s[alig] Gerd Bandz testamentarier, nemligen [10] Jören Beniche och Påffuel Saße och Tobias Narendorp, begärendes efther thett samme Gerd hade warit dödh nu öffuer tw åhr, att the motte bekomme en fulmacht vthur rätten, ther medh Gerdz vtheständende gäldh kunde inkräffies.²

Fulmachten blef them eftherlathen, dogh så att *thet* som inkräffz, skall sätties i rätten.

Kom för rätten en tysk köpsven, benempd Märthen, sigh beclagende, *thet* Säger och Lambrecht Buck hade affärdiget honom

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 619.

² I ms.-marginalen står (utan införingstecken): '1400 dal[er]'.
 1

till Ålan[d] them till gode att hempte något smör och loffuet honom therföre lön, nemligen 13 [L]æ smör.

Kom åther för rätten igen Matz semskemakere sigh beclagende, att man hade skäldt honom för en skälm och oärligh mann, begärendes rätt på the andre semskemakere.

Finge öffuermän, nemligen Hans Wellingh, Hans Wehus, Joachim Bergh, Hinrich Dýkn, Lenert klensmedh, Michel stoke-makere, Willam schomakere och Tonius schräddere.

- [11] Her Erich Abramson läth presentere ett köpebreff på en tomt här i staden liggendes, begären[des] ett vidiße af samme breff, huilket honom blef eftherlåtid.¹

Kom för rätten Gerd Frese och tiltalede Barend Hagen, att samme Barend skulle haffue antastet hans ähre och redlighheet. Gerd Frese berättede, thet Barend Hagen skulle haffue sagdt för honom, att thet smör komme icke hans factor till i Lybeck, benempd Lambrecht Windthof, vthen hans herre boodde i Hamborgh, huilket Gerd med Melchier bewyste.

Sententia

att Gerdh skall först förnöye Barend för smöret, såsom thet galtt i Lybeck i fjord. Vm skälldzorden måge the seden komme för rätten igen.

Finge Herman Schilling, Hans Fougth, Jören Beniche och Peter de Strÿs, som them emillen vm smöret skulle iæncke.

xix octobris

såthe för rätte her Jören Gere, her Erich Gustafson, her Gustaf Baneer, Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Nils Nilson.

- [12] Kom för rätten igen Jören Bengtson ifrå Köpenhamn och tiltalede Hinrich Arffuidson vm schip och godz, som Arild Olson och samme Jören Bengtson tillkom och them anno 71 togz ifrån, begärendes, att thet, som icke är kommit i K. M:tz till Sweriges nytt[e] och bädzte, att Hinrich Arffuidson thet motte restituere. Hinrich Arffuidson refererede sigh till siöbreffuet, jtem till sin

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 619.

instruction, att ingen skulle stadies till Narffuen orättfärdiget, till thes K. M. bekomme Keyserlige M:tz declaration.

Jören Bengtson sade (seden domen war afsagd) att schipperen war en skälm och siöröffuere. Thet berättade Jören Bengtson, att then tydh schipzfolcket beropede sigh på kongen i Danmarckz paßebordh och sade sigh på inthet annet kunne stå, thå skulle Hinrich Arffuidson haffue swaret: På thet paßebordh paßer iagh så myckit, att iagh will taget och stryke migh bak ther medh, huilket förnempde Jören sade sigh wile bewyße med thet folck, som thå war på schippet ifrå Danmarck. [13]

Thette ärende bleff ransaket, betäncht och öffuerwäget och efther tiltaal, swar och genswar, så och framlagde bewyß dömpdt och afsagdt, att änthå K. M. till Swerige, wår allernådigiste herre, hade loffuet och tilsagdt Arel Olson och Jören Bengtson theris schip och godz igen, war dogh sådent skeedt vda[f] . . .¹

Samme dagh kom för rätten greffuine Jbbes tienere Wenceslaus Frans och tiltalede äther Anthonium apothekere vm thet lyfte hans förfar s[alig] doctor Willam Lemnius skulle haffue giortt s[alig] her Steen Erichson för 2 000 daler, som framlidne Simon Wälder h[ans] h[ärlighet] war skyllig bliffuen. Och blef först Simon Wälders handskrift läsen; seden her Hogenskildt Bielekes witesbyrdh, lydendes att d[octo]r Lemnius hade giortt s[alig] her Steen handsträckningh; till thet 3 her Claes Åchesons witesbref, lydendes att h[ans] h[ärlighet] war förschicket till d[octo]r Lemnius, och hade han bestådt sitt lyfte och begäret inthet annet än någon termin, innen huilken han för:ne summa kunne betale. Witnede wälbemälte her Gustaf Baneer, thet d[octo]r Lemnius sielf hade giort 4 terminer med wälbemälte greffuin Jbbe och tilsagdt h[ennes] n[åde] 500 daler huart fierdingz åhr, vppå thet d[octo]r Willam icke wille sälie sitt järn sigh till skade. Thette bekreftigede her Gustaf med sin eedh. [14]

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerweget, och efther tiltal, swar och framlagde bewyß och witesbyrdh dömpdt och afsagdt, att framlidne d[octo]r Lemnij erffuinger bör betale wälbemälte greffuin Jbbe för:ne 2 000 dal[er], althenstundh . . .²

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s 622 f.

² Domsmotiveringen är i ms. ej införd. Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 620 ff.

- [15] Till thet andre gaf förnempde Wenceslaus Frans vpå wälbemälte greffuin Jbbes wegne tilkänne och bewyste med salige Hans Beÿers handskrift, thet samme Beÿer hade taget tillåns anno 64 vdaf h[ennes] n[åde] 100 gamble oförfalskede engellotter och til-sagdt h[ennes] n[åde] åhrligen till interesse 10 engellotter, och löper huffuudstolen och renten nu 210 engellotter, för huilken summa han haffuer pantsatt h[ennes] n[åde] sitt hws och grundh och alle sine ägedeler. Huarföre förnempde Wenceslaus war begärendes, att hwset motte skattes h[ennes] n[åde] tilhånde, som Hans Beÿer besatt; till thet andre att h[ennes] n[åde] motte få the penningar i betalningh, som här i rätten äre, nemligen 256 daler och 20 brabantiske stÿffuer.¹

Matthias Schubert skall citeres till lögerdagen.

xxij octobris

såthe för rätte Biriël Jsaacson och borgmestere och rådmän.

Dråp.

Samme dagh stältes för rätten en Per Hardz tienere, benempdh Per Månßon, föd i Westerwÿck, och wardt anlaget för ett dråp, som han hade begånget i nästförliden torsdag vpå Nörremalm på förne Per Hardz staldrängh, Jören . . .² benempdh. Så ändhå förnempde Per Månßon sigh ther med wilde enskÿlle, att staldrängen hade slaget honom i pannen, såsom synligit war, bewÿstes doch, at samme Per, seden att han war skildh ifrå drängen, war gången till honom med försåth och berådt modh och funnet drängen sitiendes på knäen för skorstenen, ther han achtete tende lius, och hade så med en dardt slaget honom i ryggen, att han bleff dödh. Och för sådane gärningh dömdes Per Månßon till att miste lÿffuet igen. Pie memorie.

[16]

xxvj octobris

såthe för rätte Biriël Jsaacson sampt borgmestere och rådmän.

Kom för rätten greffuin Jbbes tienere, Wenceslaus Frans, begärendes att wethe, om Anthonius apothekere wille appellere

¹ Jfr revonerade domboken, nedan s. 624 ff.

² Plats är i ms. lämnad för det icke utsatta patronymikon.

vnder en högre rätt eller och bliffue widh then doom, som emillen wälbemälte greffuin Jbbe och samme Anthonius blef afsagdt vm thet lyfte för 2 000 daler, och sendes thýdt Anders OlBon och Jöns Hinrichson, men the funne honom icke heme.

Anthonius apothekere appelerede vnder K. M.¹

Huadh the 256 daler belanger, som här i rätten äre rosterede, sades, att Matz Schubert skall citeres till en annen rådstugedagh.

Sammeledis blef Gerd Frese eftherlatidt till att citere förnempde Schubert.

Kom för rätten Märthen Möller och tiltalede Seger thor Brugge vm 13 [L]ū smör, som honom war loffuet vdfaf samme Seger, för thet att han war efther någre lester smör till Ålandh, som förnempde Seger och . . .² tilkom.

Sententia.

Efther thet bewýsligt war, att förnempde Seger hade betalet sine deel, som war 9 daler, och att förnempde Märthen Möller vm the andre 9 daler hade seedt på Lambrecht Buck, som then andre halffue deelen vdfaf smöret átthe, som ifrå Ålandh kom, therfore må Märthen icke wýdere tiltal haffue till samme Seger.

Michel Olson

contra

[17]

M. Oluf Luth vm tompen i Brundzgränden. Huars och ens meningh skall schrifteligen författes, och schall then sak bestå, till thes att Jacob Bagge kommer tilstedz igen.

Gerd Frese loffuede att betale och förnöye Barend Hagen 20 daler, så snart Casper Kunckel kommer tilbage ifrå hertigh Carl, eller och ware förfallen 50 daler, som han haffuer till att kräffuie vdfaf samme Casper Kunckel.

Anders Larson tiltalede Wolmar Beckers drängh vm 11 stycker görlest clåde, som han hade såldt förnempde Anders och wille nu icke hålle köp, och swarede drängen, att han hade förräknet sigh.

¹ Den sista raden står i ms. som randanteckning.

² Tomrum i ms.

Anders skall annamme clädet till sikh vpå samme drängzes husbondz behagh och tilkumpst, och förordnedes ther till Eskill Larson, Jöns Hinrichson, Påffuel Saße, Herman Schilling, som saken them emillen granneligen förhöre och ransake skole.

- [18] Sigfridh Olson giorde Hinrich Matzson fulmündig och mechtig till att sware *hustrv* Anna, s[alig] . . .¹ eftherleffuerske, vm bälttet här i rätten står.

xxix octobris

såthe för rätte Biriël Jsaacson.

Komme för rätten Påffuel Saße och Hans Fougte och j gången vpbude någre gullringer, som en Koningzbergz man, benempdh Bastian, tilkomme och them till vnderpant wore sätte för 22 daler, menn huad ringerne äre bättre, haffuer Hinrich Dyk rosteret, thÿ han haffuer för:ne Bastians handskrift.²

Tileman Abraham vpbödh förste gången ett hws, som capten Larens vdaf Hans Höyer haffuer fåth i betalningh, liggendes widh Store torget.²

+ Samme d[agh] stode för rätten Jacob Larßon, Hinrich Balck, Jacob Jffuerßon, Anders Olson, Jöns Hinrichson, Michel Olson och Peder Matzson, som wore på en sÿyn emillen stadzens borgmestere Laße Erßon och Matz Jacobson, och gåffue tilkänne, att thet war samme Matz Jåpson inthet till hindes, att förnempde Laße Erßon hade en frÿ gångh emillen Matz Jåpßons stall och Tonius Gropz stall och in i stadzgården, och therföre sades förbemälte Laße Erßon samme gångh frÿ till.³

Jören Sandala rechte hand för Colin Maxwoldh, att han skall sware Dauid Schotte på nestkommende månedagh.

Påffuel Rode blef eftherlatidt, thet han må lätthe ännw ytterligere stämpne Peter v. Helwesen till nestkommende månedagh,

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta namnet.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 623.

³ Jfr *ibid.*, s. 624.

och huar han thå eÿ comparerer, schall then rostering giffues lös, som Peter haffuer giort på P[åffuel] Rodz godz.

Sammeledes skall Godtschalck Johanßon citeres.

Same dagh kom för rätten Jacob Perßon [båtzh?]man och an- [19]
clagede en diekn, benempdh Biörn . . .¹, att han hade ihiel slaget
hans brod[er] widh nampn Hans Person, föd i Nÿland.

Förnempde Biörn beropede sigh på sin hußwårdh och hans
hustru, och gaf han sielffue saken så tilkänne, att han war kommen
i träte medh en annen diekn, som hade slaget samme Biörn på
munnen, och förnempde Hans Person skulle lage² fridh them emil-
len och hade ett wedeträ i handen, och i thet samme hade båtzh-
männen, som wore med i thet lagh, taget till sine wärier, och war
så liuset vthslecht, och thå, meden förbemälte Hans Person war
i mangel med dieknen till att skilie them, war han stungen³ i mörck-
ret, så att han bleff strax dödh, menn förbemälte Biörn sade sigh
sleth inthet haft att beställe med Hans Person, såsom och Wolmar
klockere sammeledes witnede, vdj lÿke måtte Biörns wärdinne.

Eftther thet man nu ingen wiß kunskap eller witne kunde haf-
fue, huruledes then skade är tilkommen, och förnempde Biörn gaf
tilkänne, thet han hade en knÿf i handen, och Wolmar klockere
berättede, att framlidne Hans Person war huggen, therföre för-
ordnedes ther till Anders Olson och Biriel Eleßon, som sampt
med bardskärerne therum skole granneligen ransake, om then döde
är stungen eller huggen.

Wärdinnen i hwset heter hustrv Kirstin Erich Larsons.

Bleff wenligen förlÿcht anno 77.

Vltima octobris

[såthe för rätte her] Erich Gustafson, her Claes Flemmingh, her [20]
Gustaf Baneer, Claes Åcheson, Jacob Bagge, Anders Sigfridson,
Biriel Jsaacson⁴, Christoffer Anderson.

Peder Jönson vpbödh Peder Suensons hws 2:o.

¹ Tomrum i ms. för det ej utsatta patromynikon.

² I ms. står: 'tage'.

³ Ordet 'stungen' är i ms. upprepat.

⁴ Biriel Jsaacsons namn står (överstruket) även före Anders Sigfridssons. Enligt renoverade tänkeboken (se nedan s. 624) satt i rätten samma dag också herr Jöran Gera.

Än Lille Brännilz hws — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh Hans Höyers hws¹ — 2:o.

Påffuel Saße och Hans Fougte vpbude the gulringer them wore pantsatte vdaf Bastian Kruse — 2:o.

Samme dagh sendes Hinrich Balck och Anders Olßon, som på Nilz Hanßons wegne skulle heembiude Hans Willeman then pantt samme Nilz Hanson haffuer af honom.

S[amme] d[agh] kom för rätten Wenceslaus Frans och på greffuin Jbbes wegne tiltaledede Matz Schubert vm 210 engellotter, som s[alig] Hans Beÿer h[ennes] n[åde] war skyllig bliffuen. Och efther thett förnempde Schubert hade fått samme Beÿers eftherleffuerske till hustrv, och Frans Beÿer war barnsens förmündere, therfore war Wenceslaus Frans begärendes, meden barnet hade erfdt sampt med moderen, att the till för:ne summa gull motte sware.

Matz Schubert swarede, att hwset kommer s[alig] Påffuel perlestickers shon till. Jtem her Steen hade vpburit vdaf s[alig] Hans Beÿer till 3 177 daler werth i gull och ädle stener, och ther upå [hade han] inthet mere vpburit än ett par oxer coh j tynne smör. Än hade Matz Schubertz hustrv borget s[alig] her Steen i godz till . . .² ꝛ i k[onung] Erichz myntt.

[21] Matz Schubert swarede på Frans Beÿers inlagde libel vm barnsens patrimonium, thet han icke wiste, att så många gäll på färde wore, som han seden hade befunnet. Begärede förthenskuldh, att barnet sampt med honom motte sware till gälden. Om seden någet vdöffuer wore, thet wille han skifte och deele med barnet.

Thette ärende blef ransaket, betäncht och öffuerweget. Och althenstundh att man befan, att barnet war afwittredt och afköpt med 1 000 dal[er], therfore sades vdaf, thet samme contract skall bliffue widh macht, till theß att Matz Schubert honom med lagen kan dröffue och till inthet göre, och schall förthenskuldh Matz Schubert ware plichtig att sware greffuin Jbbe till förnempde 210 engellotter och betale h[ennes] n[åde] innen otte dager.³

¹ Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 627: 'Larens Cagniolz hus'.

² Beloppet är i ms. ej utsatt.

³ I ms.-marginalen står följande överkorsade anteckning: 'Til minnes vm vpbudh på frw Jbbes hus widh Norre porth'. — Rörande ovanstående ärende i dess helhet se renoverade tänkeboken nedan s. 624 ff.

Stältes för rätten v[nge] Claes ChristerBon, och begärede Thure och Erich JohanBon, att efther *thet* theris framlidne syster wore hendt then skam och nese och samme Claes Christerson war therföre i rop och rÿchte kommen, att han skulle haffue belägrat henne, jtem att barnet war förgiortt, att Claes Christerson motte frÿe sikh med lagen. Jtem sade och Erich, *thet* hans syster vdj sitt ytterste skulle haffue bekändt, att Claes Christerson war fadren till barnet. Så ändhå förnempde Erich och Thure JohanBon nekede *ther* till, att the Claes sådent hade tillagdt, bewÿstes lykewäll med bägges theris breff och schriffuelse, att the honom *thet* kätterj hade tillagdt. Förnempde Thure och Erich Johanson bestode, *thet* the hade berättedt och tilkänne giffuit, att theris framlidne syster skulle haffue läget i samme cammer, som Claes Christerson lägh med sin hustru vthj, och skulle han haffue stådt vp vm natte tÿdh ifrån sin hustru och gåth till sÿstern. Doch sade the sikh icket [*sic*] någet bewÿs theruppå haffue, vthen att Claes Christersons hustrv icke sielf *ther* till skulle kunne neke.

c.

[22]

Thette bestodh Claeßes hustrv; doch war *thet* icke skeedt vm nattetÿdh, att han vpstodh vthen lade sikh vm aftonen till sÿstern och blef *ther* heele natten liggendes.¹

Claes Christerson lade både bröderne igen till, att the sikh hade latidt förnimme, *thet* the och wiste med Claeßes hustrv någet, så att hon föge bättre skulle komme vth än theris framlidne syster. Till *thet* andre att Erich Johanson hade belägrat <theris> sin moder moders sÿsterdotter, begärendes att samme Erich måtte frÿe sikh med sin sielfz edh.

Menn *thet* sade hon sikh aldelis owitterligt ware, *thet* han skulle haffue bruket kätterj med henne; jtem han hade leget flere nätter än en hoos sÿstern.

Spordes frw Anna och till, huadh hennes bekenelse hade varit, thå hon fick barnet, så och vdj hennes ytterste, och swarede hon *ther* till, att henne wore ondt till att göre *ther* med, thÿ skulle hon någet bekenne på sin mann, thå motte huar mann seÿe, at hon hade förrådt sin man. Doch efther en nogsam och hög förmaningh tilstodh och bekende hon, *thet* hennes framlidne syster hade bekendt för frw Anna (thå samme hennes syster fick barnet), *thet* Claes

¹ Hela detta stycke är i ms. infört som randanteckning. Fortsättningen torde vara att söka i det stycke av själva texten, som står näst efter det följande.

- [23] Christerson war fadren till barnet, och war ther hoos, thå hon fick barnet, hennes syster Sibilie och en bonde *hustrv*, men Claes nekede ther aldelis till.

Claes Christerson skälte Erich Johanson för en witterlig tiuf, så att han skulle haffue stulit 424 ƒ widh pas, jtem 8 [L] ƒ takblÿ och 1 sölfstop, och sade sigh kunne få heele sochnen till witne.¹

III nouembris

såthe för rätte på rådstugen Jacob Bagge, Biriël Jsaacson sampt borgmestere och rådmän.

Her Matz.

- C. Samme dagh stode vp för rätten her Hogenschildt Bielcke och her Claes Flämingh och tiltalede her Matz, finske presten, vdj så måtte, att han skulle haffue förtalet wälbemälte her Hogenschildt och sagdt, att h[ans] h[errlighe]t hade taget i muter vdaf her Matzes wed~~er~~parth, benempd Jsrael Påffuelson, ett looskinz foder, therföre att h[ans] h[errlighet] wille hielpe samme Jsrael vdj hans orättfärdige sak emoth her Matz; item wälbemälte her Claes skulle haffue taget af Jsrael i mutor 2 hester.

- Men her Matz nekede ther aldelis till, och *produceredes* Jören Sülbeck, som widh sin sworn eedh witnede och bekende, thet her Matz hade sigh beclaget för Jören vdj så måtte, att han icke [24] kunde komme till sin rätt, thÿ han kunde icke så giffue muter och gåffuer, såsom Jsrael Påffuelson hade giortt och giffuit her Hogenschildt ett looskinzfoder och her Claes Flämingh 2 hester. Thå sade her Matz igen, att han hade sagdt thet efther böndernes taal. Och wore förthenskuldh theris h[errlig]h[e]ter öffuerbödige att gå en tolf manne eedh att ware aldelis oskyldighe vthj then sak, begärendes, att her Matz motte göre samme böndere nampnkunnige. Och thå wälbemälte herrer trängde ther hardt vppå, att her Matz motte nämpne sine sagemän, wiste han inge vthan sade, att thet war ett förflugit ordh.

Thet hade och her Matzes *hustrv* sagdt för K. M., att alle herremän, som här i staden wore, hölle alle *med* Jsrael Påffuelson, therföre att hon icke så kunde muter och gåffuer giffue, som samme Jsrael gjorde, och ther*med* skeedde henne ingen rätt. Och spordes henne nu til, om hon wiste någen att nämpne, som så hade

¹ I ms.-marginalen äro orden: 'på 424 ƒ , 8 ƒ takblÿ' upprepade.

giort, och wiste hon inthet annat att sware ther till vthen sade sikh haffue hördt thet af folck.

Thenne sak blef vpsatt, till thes att K. M. therum motte först giffues tilkänne. Och sades her Matz till, att han skulle sättie borgen eller sielff borgen bliffue.

Her [Matz], finske presten, [25]
och Jsrael Påffuel[son].¹

Her Matz clagede till Jsrael Påffuelson, att han för ringe vrsak skuldh hade latidt tage af dage her Matzes hustrus fader, och swarede Jsrael ther till, att han gjorde myterj och gaf rådth och dådh ther till, att någre böndere sloge vp ett k. wisthus, ther K. M:tz fettalie war vdj, huilke böndere för rätten wore anclagede för sådane wäldh och otilbörlige gärningar skuldh. Och hade Jsrael allenest vpå K. M:tz wegne warit en åclagere i saken, bewysendes sådent med doombreffuet, och efther thet Eskill (som war her Matzes hustrus fader) orsaken och roten till sådane rån och wäldzwercke hade warit, sades han ifrå lyffuet och the andre löste sikh med penningar. Men her Matz bewyste theremot med ett witnessbyrdh, att Eskill eÿ war roten till thet att fettalien togz vthur wisthuset, eÿ heller war han sielf i wisthuset, menn nyckelen till wisthuset hade Eskil taget vthur stugen och burit vth [och] lagdt på trappen för wisthuset.

Än clagede her Matz till Jsrael, thet han togh her Matzes hustrus broders hustrv sitt heman ifrå och satte henne² med sine barn på en hafzöo vthj en fiskiere maye och togh henne allt ifrå, thet hon åtthe, både booskap och annat, så att the fattige barnen moste sleke quarnen för hunger skuldh. Och thå modren wilde rädde sikh och sine barn, achtendes att krÿpe öffuer ÿsen thäden och komme till sitt heemen igen, war ÿsen så swagh, att hon sanck och druncknede, men her Matzes hustrv sade, att thet witnessbyrd hon therupå hade war förkommet, loffuendes att flÿ sikh ett annat igen innen en månedh här efther, och therföre giordes vpskuf med saken.

v nouembris

[26]

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Hinrich Arffuidson, Bengt Karson, Erich Biörson, Erich Jönson knechtehöffuidzman-

¹ I ms.-marginalen är dateringen upprepad. 'III nouemb[r]is anno 75'.

² Orden 'satte henne' äro upprepade i ms.-marginalen.

nen, fänickdrageren, Esbiörn quartersmestere, jtem draffuante höffuidzmannen och draffuanterne.

Sades ännw vtaf om the fattiges vthlänthe peninger. Eftther thet K. M. sielff hade sagdt en doom therum, att the fattiges peninger skole betales både huffuudstolen och ränten i sådent mynttt, som the haffue vpburit, therföre wiste man icke att ogille H. K. M:tt[z] breff.

Kom för rätten Sander Smidt och tiltalede Godtschalck Johanson vm 180 ꝛ lyb[eske]. Och när Sander här i Stockholm krafde Godtschalck vthi hans hws, hade Godtschalck skurit sönder handskriften.

Finge stadzens kämmenärene och rätte fougterne till öffuermänn . . .¹

[27]

vij nouembrís

sátthe för rätte . . .¹

Peder Jönson vpbödh Lille Brýnnilz hws — 3:o.

Jtem Peder Suensons — 3:o.

Påffuel Saße vpbödh ringerne — 3:o.

Tileman Abraham vpbödh Hans Höyers hws — 3:o.

Hinrich Simonßon vpbödh en halfparth vdj thet steenus, som s[alig] Oluf murmestere gaff the fattige i testamente — 1:o.

Peder Suenson.²

Samme dagh kom för rätten Peder Suenßon och tilspordes honom, om han någon ytterligere beschedh eller bewýs hade fáth vm tompen, som ligger bak vm hans hws, thet salige Arend knýpere áttthe. Thå swarede han neý ther till, seýendes sigh inthet mere wile befatte thermed vthen begärede allenest, att stadzens förmän wille vpå stadzens wegne vnne honom en half parth af för:ne tompet för lege, som obýgdh war.

Peter van Helueßen.

Kom för rätten Peder v. Heluesen och tiltalede Påffuel Rode vm betalningh för någre stycker clåde, som salige Hans Lakman

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Jfr renoverade tänkeboken, nedan s. 628, vars ordalag överensstämmer med ovanstående text, sådan denna framgått efter verkställda ändringar i konceptet, vars ursprungliga lydelse här tryckts.

<och samme Rode> hade åth <tilhope>. Och swarede Påffuel ther till, att clädet war förborget till slottedt i kongh Erichz tydth [28] och war ännw obetalet. Så bewyste och förnempde Påffuel med ett förlykningz bref vdj Sudercöpingh vnder Hinrich Jåpsons borgmesters, Peder Simonsons, Gerd Larßons och Hinrich Rodes signeter vthgiffuit, lydendes efther thet att Påffuel Rodes tienere, Hinrich Ernst, hade vthborget samme cläde, therföre [sic] war saken så förlycht emillen Påffuel [sic], att Påffuel skulle lägge sikh winningh om till att mhane betalningen in lyeke som sin egen schuldh, menn huar han thet ey göre kunde, schulle Lakman stå sin egen fare etc. Datum Sudercöping 20 aprilis anno 75. Och war förthenskuldh Påffuel begärendes, att then rosteringh, som Peter v. Heluesen hade giort på Påffuelz godz, motte bliffue om inthet. Så hade och Påffuel beswäringh therom, att samme Peter ingen specialfulmacht hade vdaf Lakmans erffvinger, thet han Påffuel tiltale motte, såsom Påffuel sådent och i nästförliden sommer här för rätten begärede, att han sikh en sådane fulmacht schulle förschaffe.

Sententia.

Meden oftenempde Peter v. Heluesen icke hade förschaffet sikh sådane specialfulmacht, såsom Påffuel Rode begärede och samme Peter war tilsagdt i förliden sommer, therföre kunde icke heller [29] gilles thet arrest, som Peter hade lagdt på Påffuelz godz, vthen samme rostering gafz lös igen.

Samme dagh gaf H[an]s Kong:e M:tz stadthällere Jacob Bagge tilkänne, att efther thet, Gudh skee loff, en godh wäxt på wynn haffuer warit i åhr, therföre skulle i någre städer widh Östersiön och serdelis vdj Lybeck (såsom H. K. M. war berättedt och war-net) samsatt sikh, att the wille lägge allt thet nye wynet vp, som hoos them ankommer, så att inthet ther af skulle till Swerige stadies vthen allenest thet gamble wynet, som the haffue tilhopa sanc- ket, så länge thet tилrächte. Och efther thet H. K. M. sådent gärne wilde förekomme, thÿ hade H. K. M. nådigist förordnedt Oluf Gregerson borgmestere, Jacob Larson rådman, Påffuel Saße, Herman Schillingh, Cornelius van Buske och Hans Suckath, huilke af allt wÿn, som nu här i staden är eller här efther kan ankomme, skole bära proffuet på slottedt och thet ther smake låthe, och skall seden therupå ett skäligit köp sätties efther tydzens lägenheet

och såsom wÿnet kan ware till. Menn huar någon förer hÿtt något förskalet eller förderffuet wÿn, skole the sådant eÿ låthe vpskippe. [30] Och om någon sigh fördrÿster att handle theremot och vpskippe samme wÿn och läther thet komme i staden, schall thett föres på torget och ther androm till exempel och wårdnagel brännes. Och rächte för:ne menn Jacob Bagge handene, loffuendes widh then eedh, som the huar i sÿnnerheet sworet K. M. och staden, att the wile troligen thenne theris vpålagde befallning eftherkomme och förestå. Sammeledes blef them och tilsagdt, att the theris bädzte flÿth skole förewende, att saltet här må bliffue såldt thet lÿdeligiste, som efther tÿdzens lägenheet kan mögeligit ware, meden, Gudh thes lof, hÿtt saltt igen i rÿket är kommet, och mere är förmodendes.

Samme dagh befalte stadzens borgmestere Matz Perßon, att Tileman Abraham skulle låthe bekomme Gerd Frese 116 p , som stode här i rätten och samme Gerd krafde på Melchier Lambrechtz wegne. Och gjorde Simon apothekere handstreckningh, att huar något wÿdere tiltaal skeer vm för:ne *peninger*, dhå will samme Simon ware förplightedt att leffrere hÿtt i rätten igen så många *peninger*.¹

[31] Stältes för rätten igen Anders Germundßon och blef anclaget
c. vdaf rÿkzens prophos Jören Sÿlbeck, att Joen Påffuelson hade bekennt på Anders både här för rätten, så och thå han rättedes på Södre malm, att samme Anders kom honom ther till, att han satte eeldh på Knuth Hinrichsons hölade, achtendes att bränne vp gården samt *med* hans *hustrv*, barn och folck, jtem att Joen sköth en ihiel, röffuede och plundrede honom. Doch stältes Anders Germundson i borgen *hender*, och wore hans borgen Joen Booßon, Peder puckleslagere, Simon wachtmästere och . . .² wachtmestere, och hade han loffuet och tilsagdt widh all then deel, som han åtthe i himmelen och *annammede* ther sacramentet vppå, att han icke skulle wÿke någon stedz. Menn theremot hade han rÿmpdt sin koos såsom en skålm och böswicht och satt sine lÿftesmån ille vth, så att the anthen skulle flÿ Anders till stedz igen heller och sielffue fengzligh igen satte [bliffue].

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 628.

² Tomrum i ms. för det ej utsatta namnet.

Anders bestodh, *thet* han sende budh till tinget¹, doch i then meningh, att man schulle wethe, huar han war, och att han wille frye sikh *med lagen* för *thet rÿchte* han war vthj kommen.

Peder pukeslagere sade sikh icke hade kunnet förnimme någon wildheet på Anders Germundson, menn han hade skälffuet, såsom han nu läth för rätten; doch när Peder kom tillbaka ifrå slottedt och hade slaget på pukerne, hade i midler tydh Anders rÿmpdt sin koos. [32]

Anders Germundson sade här för rätten, att han weth något bergwerck, som Kong:e M:t och rÿkett kunde haffue gagn vdaf.

Kom för rethe Lasse salthskriffuar och thilthalade Erik Matson vid Vesterårs i Thilberga soken, lanskneth, ath han haffuer slagith hans *hustrv* och skelth henne³ för en hora, huilketh [*sic*] han och haffuer tagith hennes kåpa och huffudkledeth vtaff henne³ och slagit henne³ en blå arm. [33] C

Ter thil haffuer Erik lanskneth suarath och sakth nei före, ath han ike haffuer skelth henne³ för en hora, vthan *tet* bekenner³ han, ath han haffuer slagith henne³.

Sades från liifuet, vten K. M. wil honum benade, *propter ebrietatem, propter rapinam, propter talionem*⁴.

Samma⁵ dag thilthalade riksens profos en skriffuare, benemd⁵ Mikel Matson, ath han haffuer stulith ifron H. K. M., nemlig 162 skeppund köth och flesk, huilketh och Jakop Bagge haffuer sielff med honom ther om thilfrogath och han och sielff bekenth haffuer vpå slotheth. C

Ter thil suarade Mikel Matson, ath ther var inga fogthar i Finland, som för samme gerd haffue giorth nogon rekenskap, och therföre förde han *thet eÿ* [i] *regnningen*.⁶ Gerden war j [L] af huar <krock> settingh af en krogh.

¹ Orden 'sende budh till tinget' stå upprepade i ms.-marginalen.

² På denna ms.-sidas fuktskadade överkant har före det i texten införda stycket stått en skriven rad, som numera är oläslig.

³ I ms. står överallt 'heme' i stället för henne, och i konsekvens härmed 'bekemer' i stället för bekenner.

⁴ Läsningen oviss.

⁵ I ms. står Sanna; benend.

⁶ Läsningen oviss.

Skötz till *widere* ransachningh för *thet*¹ att sachen och angeller alle *schriffuere* och *fougter* vdj Finland, att ingen schall haffue therföre giord regenschap.

[34] Her Matz cappellan om then saach, som [förr här var] förhandlet.

H[er] Hogenscheld bödh sich till lagh. Jacob Bagges wettnesbyrd, han will bewiiset.

Her Matz vplade ett *schrifftlight* beuiß. Först war *thet* j loskins foder, nu *annen* gången j lo skin.

H[er] Claus Åkesonn

contra

her Matz om en klippare; *jtem* *profossens* wettnesbyrd, *hesten* gafs för ij år seden, för en ingen wiste aff then sach; *jtem* her Claes haffuer aldriich sielf settet i then dom her Matz *hustrvs* fader bleff dompd, *vten* hans tienere, och then swarer *honom* well till rette, e huar han *bliffuer* fördret.

Först ware bönder, som han refererede sich vpå till sageman, och nu nempde han Lasse Knutsonn i Finlandt.

Jtem *profossen* wettneade, att *thet* war her Claes Åkeßon och ike Claes Flemmingh. Han Matz står vpå, att her Claes haffuer jw faat en hest, men huar vpå *thet* wett han intet, *vten* *thet* måtte ju noget mælde, att han så lenge försatt K. M:z stemningh.

Herren sades frÿ, först för Jsraells egen bekenelse schuld, och seden feldes her Matz för ij *artikler*² schuld. Han schall affbidie herrerne, miste *presten* i år, vnwike staden och i Vpsale sich förhulle, och seden stonde till *biscopen* och *clerckeriet*, vm han må bekomme igen.

Cum protestatione *dominorum*.

[35] ix nouembris

såthe för rätte Biriell Jsaacson.

Appellatio.³

Greffuin Jbbe läth appellere emoth then doom, som emillen h[ennes] n[åde] och Matz Schubert och Frans Beÿer sades vdaf.

¹ I ms. står 'thet thett'.

² Läsningen oviss.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 628.

Hustrv Britha Wÿchmanz.

Thet läth och h[ennes] n[åde] presentere ett witnessbyrdh vm en hoop stångeiärn, som s[alig] Wÿchman Lastorpz tienere widh namn Aren i Arboge schall haffue annammet efther kongh Erichz befallningh, huilket vidimus h[ennes] n[åde] bleff eftherlätidt.

Kom för rätten Gerd Frese och tiltalede vpå Melchier v. Hiltz wegne Maths Schubert vm 725 daler, som salige Hans Beÿer och hans eftherleffuerske (then nu förnempde Matz Schubert åger till hustru) för:ne Melchier wore skÿllig bliffne; jtem rätten af samme 725 daler, som sigh skulle belöpe 406 daler.

Härtill swarede Schubert, att han med thet, som han med sitt modh och blodh haffuer förwärfdtd, icke kunde eller wille betale Hans Beÿers eftherlathne gäldh, vthen ther man finner hans eftherlathne ägedeler, motte man tage them och betale samme gäldh medh.

För:ne sak sattes vp till näste rådstugedagen.

[36]

Samme dagh war menigheeten vpkalled, och bleff vpå K. M:tz wegne alffuarligen tilsagdt, att ingen skall lege sine boder någon fremmende till att lägge ther saltt vdj.

Eÿ heller skall köpes vthur schippen huarken wÿn eller någrehande fremmende drÿcker, förre än proffuet är burit på slottedt och ther smakket och köpet satt.

xij noumbris

såthe för rätte

Samme dagh sendes Hans Mogh och Hans Vlfzson till hustrv Britha, lille Brunilz eftherleffuerske, till att heembiude henne thet hws hon sitter vdj och frw Jbbe är pantsatt.

S[amma] d[agh] kom för rätten Tewes Makeprångh och begärede vdaff Anders Larßon att wethe, för huadh orsaker skuldh för:ne Thewes Makeprånghz broders peninger här äre rosterede, som han fick i betalningh efther salige Jacob Kreker och hoos Påffuel Saße stå. Menn Anders swarede Thewes, thet han sådent icke kunne vppenbare, förre än Claes Makeprångh kommer hÿtt sielf eller och gör någon annen fulmÿndigh i sin stadh. Thes will Anders Larson

[37]

(ther befinnes kan, *thet hustrv* Britha haffuer en orätt sak) vprätte Claes all hans vmkost, begärendes att Claes motte göre *thet samme*, om han ingen rätt och skäl haffuer för:ne *peninger* vdaf *hustrv* Britha till att kräffue, huilket man icke wiste att ogille heller Anders Larßon *thet tilseÿe*, att han sigh *med* Thewes Makeprångh skulle wÿdere inlathe, medan han ingen fulmacht hade af sin broder.

Kom för rätten Hinrich van Brunswÿck och tiltalede en hoffman widh nampn Daniel vth der Marck vm 18 daler¹ för 3 sadler, till huilket Daniel swarede, *thet* han stälte Mårthen . . .² i lÿfftet för sigh, then och therupå för:ne Hinrich hade giffuit en handskrift, och Daniel hade theremot giffuit Mårthen sin handskrift igen, och sade Daniell sigh haffue betalet Mårthen och giffuit honom en hest och tw par oxer i lägret för Wesenbergh, tilbiudendes sigh sådent *med* witne till att bewÿse.

Efther *thet* att the inge witne nu hade tilstedz, *therföre* sattes thenne sak vp till en annen rådzstuge dagh.

[38]

xiiij nouembris

wore vpå rådstugen församlede Erich Biörnßon och borgmestere och rådmän.

Tileman Abraham vpbödh then halffparth, som the fattige i Danwÿckz hospital åtthe i s[alig] Oluf murmesters hws — 2:o.³

xvj nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnßon.

War menigheten vpkalled och sades them till vpå K. M:tz, vår allernådigiste herres wegne, att H. K. M:tt ingelunde will tilstädiæt, att någet förderffuet eller förskalet wÿn skall föres hÿtt in eller här sälies, eÿ heller brukes flerdh med andre wharer. Och ther någen bliffuer beslagen *thermed*, att han sådene förderffuede eller förskalede wÿn i staden förer, skall mästermannen <samme wÿn> hugge faten sönder på torget och låthe löpe wÿnet vth.

¹ Orden '18 dal[er]' äro upprepade i ms.-marginalen.

² Tomrum i ms. för det ej utsatta efternamnet.

³ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 629.

H. K. M. begärer och achzis vdaf allehande drÿcker, vnden- tagendes th[et] som huar och en till sitt eget behoff köper.

Stodh vp för rätten Erich Biörßon och tiltalede Simon Helle vp på högtbemälte K. M:tz wegne, att vdj förlidne sommer en widh namn Wolter Tomeßon hade fördt hÿtt trettÿe åhmer wÿn och latidt samme wÿn sigh tilschriffue <meden hans broder hade högtbemälte K. M:tz frÿbref på tollen>, och hade tolschriffueren Hans Hille krafdt tollen af honom ifrå junij måned in till en fiorten dager nästförlidne. Thå hade Hans Hille hotedt Wolter med profos, huar han längre bleffue vppehållen med then deel, som Wolter borde giffue vth i toll, och hade honom samme Wolter thå igen swaret, att han åtthe inthet mere af för:ne 34 åhmer wÿn än 10, och thet öffrige, såsom war 24 åhmer, lÿdde Simon Helle till, om huilket han tilförenne sleth inthet hade latidt förstå. Och wilde Simon ingen toll giffue vthen beropede sigh på ett frÿbref, som förnempde Wolters broder, Hinrich Tomeson benempdh, vdaf högz[t]bemälte K. M. anno 71 hade bekommet, seÿendes sigh ware med samme Hinrich i matskappÿ, och wilde så wäll niuthe bref- fuet och ware tolfry såsom Hinrich, oansedt att vm Simon Helle eller någen Hinrich Tomeßons matskap i breffuet inthet war för- mäldt, vthen samme breff lÿdde på Hinrich Tomeßon allene, öf- fuer huilket högtbemälte K. M. sigh till thet högzte beswärede, att H. K. M[:z] breff således bleff misbruket, och läth förthenskuldh både breffuet och then frÿheet på tollen, som H. K. M. hade gif- fuit Hinrich Tomeson, för rätten igen kalle allt ifrå samme brefz datum, innen huilken tÿdh Simon Helle swÿkligen hade vnder- slaget och vndendölt H. K. M:tz och cronenes toll. Menn Simon wilde sigh ther med enskÿlle, att han icke war tilstedz här i staden, thå Wolter Tomeson kom hÿtt an med wÿnet, vthen war stad på Herman Leppers gård och sade sigh haffue warit Hinrich Tome- sons tienere in till then nästförlidne höst. Thå hade han först fåth wederlagh af samme sin gamble hußebonde.

Theße ärender bleffue i ransaken och betänckiende vptagne. Och althenstundh att Simon Helle war icke längre bortt än på Herman Leppers gårdh och hade icke sådene lage förfall, som vdj K. M:tz tollbref vdj then 2 artikel förmålles, nemligen att han war icke vthrykis eller vthj H. K. M:tz ärender förhindret eller

elliest *med* siukdom kräncht och hade icke heller seden giffuit tulschriffueren tilkänne, thet han åtthe 24 åhmer af för:ne wÿn, såsom man icke heller kunde gille, thet Simon Helle skulle niuthe H. K. M:tz frÿbref, meden huarken han eller någon annen Hinrich Tomeßons matskap war förmäldt i breffuet, therföre bleff dömpdt och affsagdt, thet för:ne 24 åhmer wÿn skulle ware förbrutne och Simon Helle straffes såsom en then som K. M:tz och cronenes ingäldh haffuer vndendöltt. Menn huadh *oftenempde* Wolter Tomeßon war anlangendes, dömdes att efther thet han emot then 7 *artikel* i tolbreffuet sitt [go]dz falskeligen har latidt beschriffue och Simon Helles godz vndendöldt och vndenstunget in till en fiorten dager nästförlidne, att [*sic*] förthenskuldh och hans 10 åhmer wÿn skulle ware förbruttne och han sampt *med* Simon Helle till wÿdere beskedh vdaf högtbemälte K. M. vdj stadzens fengelse sättes.

[41]

Thet sades och vdaf, att alle, som wetendes och wiliandes förderffuet och förskalet wÿn eller annat förderffuet godz hÿtt in i staden före, skole haffue förbrutidt samme wÿn och godz och ther till 6 lödig *marker* sölf efther statuternes innehäldh, halffparten vnder högtbemälte K. M. och then andre halffue delen vnder Stockholms stadh.

[44]

xxj nouem[bris].

Hinrich Simonßon vpbödh halffparten vdaf s[alig] Oluff muresters hws — 3:o.²

Kom för rätten frw Jbbes tienere, Wenceslaus Frans, och tiltalede Hans Anderson rådman först vm 43 lödigh *marker* sölf efther en samme Hans Andersons handskriftz lydelse, dateret i Stockholm 22 januarij anno 64, och om 61 löd[ige] *marker* och 6 lodh sölf efther en annen Hans Andersons handskriftz innehäldh, dateret i Stockholm then 22 januarij anno 65.

Menn Hans Anderßon swarede, att then förste summe, nemligen för:ne 43 löd[ige] *marker* bleff räknat vdj the 61 löd[ige] *marker* och 6 lod, så att then förste handskrift thå giordes craftlös, och wille

¹ Ms.-sidorna 42—43 äro blanka.

² Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 630.

Hans Anderson henne förthenskuldh ingelunde bestå vthen tilbödth sigh till lagh och eedh, att *thet* så war i sanningh.

Efther *thet* att stådthålleren icke war tilstedz på rådstugen, eÿ heller fougten, så att man ingen doom therum kunde afseye, therfore nämpdes theße eftherskriÿne männ ther till, som än en gångh emillen wälbemälte frw Jbbe och Hans Anderson skole rekne: Jacob Larson, Anders Larson, Hans Olson gulsmedh, Christoffer gulsmedh, Hans Vlfson och Herman Schillingh.¹

Huadh Herman Leppers förschriffningh war belangendes, att han hade pantsatt sitt hws wälbemälte frw Jbbe, kunde man hans egen förplichtelse icke ogille. Doch efther *thet* att han vdj K. M:tz och rÿkzens ärender vthen rÿkes är förshickedt, kunde [man] [45] vdj hans fråwa[re icke] tilseye h[ennes] n[åde] förberörde hws.

Melchier Folger fickz hans <inlagde> rägenskap igen, som Gerd Frese i rätten lade medh sådane bescheedh, att Melchier samme rägenskap skall igen tilstedz komme låthe, när man här i rätten therupå fordrer¹.

Thommas byßegiutere och Joachim Kroch finge till huse-skattningen Jacob Jffuerson, Anders Olson, Eskil Larson, Erich Månson, Thommas Biörson och Hans Mogh.

xxvi nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Anders Sigfridson, Erich Biörnson, Hinrich Arffuidson.

Hans Anderson.²

Kom för rätten greffuin Jbbes tienere Wenceslaus Frans och gaf tilkänne, att then wenlige förlÿkningh war ofruchtsam afgången emillen h[ennes] n[åde] och Hans Anderson, huarføre h[ennes] n[åde] loth tiltale samme Hans Anderßon igen såsom i lögerdaghz.³ Menn samme Hans Anderßon swared annw ther

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 630. — ² Jfr *ibid.*, s. 631.

³ Texten, som genom överstrykningar och tillsatta ord ändrats i närmare överensstämmelser med renovationen, lydde ursprungligen: '... förlÿkningh emillen h[ennes] n[åde] och Hans Anderson war ofruchtsam afgången, och låth förthenskuldh tiltale Hans Anderßon igen såsom udj förliden lögerdagh'.

till, att then förste handskrift reknedes vdj then andre, och bestodh inthet mere än then andre handskrift förmäldte, nemligen 61 lödige marker och 6 lodh, såsom han thå giorde.¹

Sententia.

Hans Anderßon skall gå en sex manne eedh, att han haffuer betalet wälbemälte greffuinne altt thet sölf han haffuer vpburit af h[ennes] n[åde] och att then förste handskrift är reknet vdj then andre och war h[ennes] n[åde] inthet mere skyllig än interesst <huilket sigh belöper . . . lödig marke sölf vngefherlige>.²

[46]

C.

Birritte tiuf, som hade tient
Jören Fölske för en amme
i tw eller 3 åhr.

Stegh vp för rätten stadzens borgmestere Matz Perßon och tiltalede en quinne, benempdh Birritte, föd . . .,³ vdj så måtte att förnempde Matz Perßon hade hafft liggandes någre tynner saltt brede widh sitt hws, af huilket förnempde quinne för någre dager seden vm aftonen, thå klocken war fem, hade taget en tynne och latedt före henne vth på malmen medh Augustinus åkeres drängh vdj Matz åkeres gårdh. Doch hade hon icke sitt herberge hoos samme åkere vthen hoos Karin på högloftet, och när saltt tynnen kom vdj för:ne Matz åkeres gårdh, hade hon föregiffuit, att ther wore erter i tynnen. Och thå Hans Henningßon malmfougte med Matz Perßons dränger kom i Matz åkeres gårdh och sporde honom till, om någon saltt tynne war kommen vdj hans gårdh, så hade han neket ther till och sagdt [sigh] icke wete af någon tynne etc. Menn åkeren swared ther till, att han war icke heeme, thå konen läth komme saltet vdj hans gårdh, vthen war vthe efther höö, tilbiudendes att gå lagh sielf 6:te, att saltt tynnen kom honom owitterligen vdj hans gårdh. Thet berättede och Philpus Perßon, thet Karin på högloftet skulle haffue berättedt för honom, thet förnempde Birritte hade sagdt till Karin: Iagh weth godh fersk math till helgen, thÿ min gamble hußebönde Jören

¹ Orden 'såsom han thå giorde', vilka i renovationen ersatt den föregående meningen, hava i konceptmarginalen ditskrivits med samma hand, som verkställt övriga ändringar i stycket, men överstrykningen har uraktlåtits.

² Jfr renoverade domboken, nedan s. 631.

³ Tomrum i ms. för den ej utsatta födelseorten.

Fölske haffuer fem gödde suin här på malmen. Them will iagh tage och slå ihjel och seye för honom, att the störte och bleffue sielffue dödh. Och thå få wij gott flesk, menn om korffuen må thet gå, huru thet kan.

Efther thet att för:ne quinne bestodh sin tiuffue gärningh, [47] therfore sades vdaf, thet hon skall slite ryß widh kåken, förwyses af staden, och huar hon seden kommer i staden igen, skall hon miste lyffuet. Och Matz åkere skall gå lagh sielf siette, såsom han haffuer tilbudit sigh.

Hustrv Anna Hillens.

Samme dagh kom för rätten *hustrv* Anna Hillens med sine förmyndere, Jacob Jffuerson och Påffuel Saße, och lade en schriftligh berättelse i rätten, huruledis Jacob Hille hade misbruket hennes signete, thå han förschreff sigh emot Hans Berens vm 15 lester osmundz järn och 50 schippundh stångejärn och pantsatt hennes och hennes dotters deel, som Anders Larßon nu åger till *hustrv*, och sade hon sigh haffue varit siuk och icke hördt handskriften, myckit mindre samptyecht ther till, att hennes och hennes dotters deel skulle pantsätties, vthen sade sigh <allenest> haffue eftherlatidit och samptyecht, thet Jacob Hille och Hans motte allenest theris egen deel och anparth vthsättie och icke hennes, efther såsom same hennes schriftlige berättelse wydere i längden för-mäldte, begärendes att för:ne hennes schriftlige berättelse motte inschriffues vdj stadzens tänckebock.

Thet spordes och Jören Benicke till, efther han hade förseglet handskriften medh, huadh honom war bewist vm för:ne sak, och swarede han ther till, att han sleth inthet wiste af then handel, förre än Jacob Hille kom till honom, begärendes att han till witnessbyrdh motte försegle handskriften, och efther han sågh, att förnempde Jacob och Hans Hille hade förseglet henne, hade han icke läset handskriften vthen tryecht sitt signet medh ther före.

Sententia.

[Johannes] Bärendes och Jacob Hille skole witnessbyrd [skaffe] till S. *Johannis* baptiste dagh och skole sendes en affskrift eller copye vdaf *hustrv* Annes inlagde schriftlige berättelse, och huar samme *Johannes* bliffuer förhindret sielf vdj egen person hytt att

[48]

komme, skall han resoluere sikh schriftligen igen och göre en annen vdj sin stadh fulmechtig, som then sak till ende kan före.

S[amme] d[agh] blef afsagdt för rätte emillen framlidne Anders Biörnßons broders shon <benempdh> Matz Jörenßon, vm ett arf, som war fallit efther förnempde Anders och Peder Haraldßon hade bekommet, att efther thet Matz Jörenßon[s] broder haffuer förplightedt sikh emot Peder Harelßon och giffuit honom ther breff och segel vpå, så att huar samme Peder Haraldßon eller hans erffuinger bliffue clandrede vm förbemälte arf, dhå will för:ne Matz Jörenßons broder sware ther till. Therföre må oftenempde Matz Jörenson tiltale samme sin broder vm arffuet och icke Peder Harelßon.

Förbud på klippingz myntt.

[49] Samme dagh war menigheeten vpkalled och sades vpå Kong:e M:tz wegne alffuarligen till, thet ingen efther thenne dagh skall fördryste sikh till att handle med klippingz myntt anthen i köp eller till att betale gäldh ther med, vthen the som sådant myntt haffue skole förwexle thet bortt hoos Jöns Månßon, som ther till är satt på H. K. M:tz wegne. Ther skall man få skäl för klippingerne efther såsom i sommers lystes. Menn huar man sig häremot ohörsamligen låther befinne, skole the, som ther med bliffue beslagne, vdj högtbemälte K. M:tz högzte ogunst ware förfalne och straffes såsom meenedere.

xxviii nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörnson.

Schipper Peder Anderson

och hans hustrv.¹

Samme dagh stodh vp för rätten stadzens borgmestere Matz Person och gaf tilkänne, efther thet Gudh alzmechtig haffuer kräncht schipper Peder Anderßon, therföre hade han giffuit sin hustru, såsom hon och gaf honom igen (vdöffuer then 3 penningz gåffue, som the för någre åhr hade giffuit huaranner) ett sölfbälte och en lithen sölfkanne, meden thet war hans afflinge godz.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 632 f.

Samme dagh stodh vp för rätten Peder Jönßon rådman fulmündigh och mechtig på Suen Joenßons och Laße Larsons,¹ borgeres i Vpsale, wegne, hembledede och vpläth Peder Suenson thet hus han besitter. Sameledes gaf *hustrv* Jngeborgh, framlidne Simon knjöpers efftherleffuerske, och kungiorde, att hon war aldelis wäl förlöcht med Peder Suenson och hade inthet tiltaal mere till för:ne hws. Ther giordes handsträckning vppå, och Peder vplade sin fridskilling.

War menigheten vpkalled och sades ännw till, att orenligheten skall af staden, theslikes all booskap, innen lögerdagen nästkommendes, såframpt samme booskap icke schall ware förbrutin. [50]

Wardt med menigheeten förhandlet och beslutidt med menigheeten [*sic*] vm knechtepenningerne, att vdaf huarie 1 000 ♀, som en åger i sin handel, skall han hålle en knecht, menn then sigh mener ware beswäred eller förlagd, skall göre sin eedh, att hans förmögnehet och handel är icke så stor, som han är lagd till.

Samme dagh stältes en bonde för rätten, som haffuer varit boendes i Meskala sochn, benempdh Staffan Matzson Kipula, som hade skutidt en kar ihiel. C.

Theremot lade han en schriftligh berättelse, så lydendes att han för Johan Knuthsons öffuerwäldh skuldh hade giort thet i nödwärn. Han hade och ett witnessbyrdh vdaf *her* Söfrin Person Justen, prest i Haugu sochn, att han alrede hade taget skrift och aflösningh, och witnede sammeledes presten, thet for:ne bonde war så kommen i skade, såsom hans schriftlige berättelse förmäldte.

Sententia.

Gärningen skall ransakes ther hon är giord, och skall han bekomme thýtt K. M:tz förschrift vm samme ärende.

III decembris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson och borgmestere och rådmänn, jtem Erich Jönßon knechtehöffuidzman, fendrichen och andre befhelhebbere. [51]

¹ Orden 'och Laße Larsons' stå i ms.-marginalen med införingstecken. De inskjutna orden komma på detta sätt att skilja 'Sven Joenßons' från 'borgere i Vpsale', vilket gör omening, då endast den sistnämnde (och icke Lasse Larsson) tillhörde Uppsala borgerskap. Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 631.

1. Samme dagh stod Hans Anderßon för rätten och war öffuerbödigh att gå lagh, såsom emillen greffuin Jbbe och honom sades vdaf, så att samme Hans Anderßon leffrerede h[ennes] n[åde] så myckit sölf tilbake igen, som han haffuer vpburit aff h[ennes] n[åde]. Och wore theße hans lagmän: Hans Olßon gulsmedh, Söfrin gulsmedh, Christoffer gulsmedh, Jost gulsmedh och Erich gulsmedh. Menn wälbemälte greffuinne nögdas ey ther åth vthen läth begäre, att saken motte sätties vp, till thes att någre gode herrar av rykzens högwäse råd h[er] komme ther medh vdöffuer.¹

2. Thet läth och h[ennes] n[åde] begäre, att h[ennes] n[åde] motte bliffue inwüst i Herman Leppers hws.

3. Jtem i lille Brunnilz hws.

Hans Anderßon <läth> i rätten vpläse ett witnessbref af the gode männ, som saken haffue ransaket emillen wälbemälte greffuinne och honom.

Sententia

<att> Hans Anderson² skall läthe biude h[ennes] n[åde] interebet först och seden gå sin eedh. Menn om h[ennes] n[åde] icke will annammet, må Hans Anderßon sättie samme sölf h[er]ytt i rätten och gå sin eedh, såsom för är sagdt.¹

[52] Kom för rätten Jöns Anderßon och gjorde ...³

Samme dagh stältes för rätten en landzknecht, benempdh Bengt Matzson, och sade sigh ware her Matzes shon i Wäckstade, som war beskedh att drage till Lyflandh och hade vpburit cläde och peninger och war rämpd ifrå sin fänicke såsom en skälm och böswicht. Till thett andre hade han slaget en kar ihel och seden plundret och röffuet honom.

Menn förnempde Bengt sade sigh haffue giort nödwärn och rämpdt i tree gånger vden. Doch hade ther ingen warit hoos thermed han sådent kunde bewyse.

Sententia.

Efther thet att förnempde Bengt vthen förlof och tilståndh war dragen ifrå sin fänicke såsom en skälm och böswicht och i

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan s. 635.

² Namnet är upprepat i ms.-marginalen.

³ Meningen är i ms. ej fullföljd.

samme rymningen och slaget en ihjel, therföre sades han ifrå lyffuet.

Samme dag stältes en annen för rätten, benempd Jören Arfuidson, som vm nattetydh hade stulit här järn och slaget vp många järn fath och taget ther järn vth, såldt thet och sendt sompdt till Åland. Och bekende förnempde Jörenn sigh haffue stulit järnet och såldt Ålandz böndere, menn han hade icke än fåth penningar för järnet, och hade han för 3 åhr seden och warit <grypen och fengzlet för> beslagen medh tiufferi. C.

Sententia.

Efther thet att han bekende sin tiuffue gärningh, therföre skall han slithe rys widh kåken och brännes märcke på kinbenet hans och föres till Sale gruffue, meden han war förste gången för rätten. Kommer han seden igen, skall han miste lyffuet.

Samme dagh komme för rätten Nilz Märthenson schippere ifrå Wýborgh med sitt schipzfolck och clagede till Jören Wilde, som war theris styreman, att han war orsaken ther till, att theris schip och godz blef vnder Ölandh etc. [53]

Thette ärende wardt i ransaken vptaget, och ändhå att hoos schipperen och hans folck fanz såwål skuldh såsom hoos styremannen, så att the hade taget sigh försumelse och sä[ker]heet före, war dogh lykewäl største skulden hoos samme styreman. Och bleff förthenskuldh afsagdt, att han skulle sätties i stadzens fengzle till en annen rådstuge dagh, menn kan han theßförinnen förlyke sig med sine wederparter, thet seer man gärne.¹

v decemb[ris]

såthe för rätte Jacob Bagge, Biriell Jsaacson, Erich Matzson.

Peter Krockz hustru clagede öffuer Otte Wýdenstruck om någen gäldh.

Finge öffuermänn, som rägenskapen them emillen skole ransake: Lucas Quickelberger, Cornelius v. Buske.

Samme dagh kom för rätten greffuin Jbbes tienere Wenceslaus Frans . . .² [54]

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 636.

² Tomrum finnes i ms. för införande av den ej fullföljda meningen.

Samme dagh kom för rätten Peder Thurson och vpbödh ett trähus, som han haffuer i vnderpant af Matz schräddere för 2 000 ₧ och är liggendes östen till i s[alig] Herman Foßers grändh *etc.* — 1:o.

Oluf Gregerßon vpbödh en Hans Höyers tompt, liggendes i M. Michelz grändh — 1:o.

Komme för rätten the fattiges förmyndere i Danewyckz hospital, nemligen Hinrich Simonson och Biörn Larßon, och hembledede och vpläthe *med* rådzens samptycke K. M:tz troo mann och secreterer, M. Peder Michaelis, en halfdeel vdj ett steenhus, som s[alig] *hustrv* Anna Oluf murmesters gaf för:ne fattige i testamente, för huilken halffpart M. Peder haffuer giffuit 1 500 klippingz ₧ *etc.* Och *ther med* afhende förmy[n]derne the fattige för:ne halfdeel i hwset *med* thes liggende grundh och all annen tilbehørelse *etc.*, och M. Peder vplade sin fridskilling efther lagen.¹

- [55] Kom för rätten Daud Schotte och tiltalede Jacob Patan, C. att han hade skäldt hans *hustrv* för en hore, menn Jacob swarede, att Daudz *hustrv* hade stödt honom för bröstet medh näffuen, och therföre hade han vdaf ett hastigt modh latidt falle sådane ordh. Menn thesföruthen sade han sigh inthet, annet wethe *med* henne, än *thet* ärligit och gott är. Och *ther* gjorde han sin eedh vpå för rätten.

¹ Jfr renoverade tänkeboken nedan, s. 634 (under den 3 december).

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1573—1575

2.

RENSKRIFT

STOCKHOLM'S STATE ARCHIVES

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

1715-1716

Stockholmz stadz tänckebock
pro anno M. D. LXXIII. 74. 75.¹

[1]

Städthållere på Stockholmz slott
Jacob Bagge till Boo.

Befalningzman thersammstedz
Erich Börson.

xvij januarij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, städthållere på Stockholmz slott, Erich Börson, befalningzman thersammstedz sampt borgmestere och råd. [3]²

Daniel Fruchtenicht.³

Samme dagh witnede wälbemälte Jacob Bagge sampt borgmestere och rådhmän, att Daniel Fruchtenicht war af sin fader, framlidne Larens Fruchtenicht och sin moder hustrv Brithe ächte föd etc.

Lenert Bröker.⁴

Samme dagh sades af för rätte emillen Jören Glashagens fulmündig Lenert Bröker och wår medborgere Matz Månson, att

¹ Årtalen 'Anno 1573. 1574. 1575' äro upprepade (med nyare stil) längre ned på titelbladet.

² Andra bladet, sign. 2, är blankt.

³ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 220.

⁴ Jfr *ibid.*, s. 221.

efther thet i tolboken fanz, att the 22 fath järn, om huilke förnempde Matz Månsons zedel förmäller, wore icke vthskippede i för:ne Glas-hagens namn vthen i framlidne vnge Hinrich Olßons, therföre skall thet bliffue widh then förre afsagde doom.

xxiiij januarij.

Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd. h.

Jacob Larson och hans stiuftotter.¹

Kom för rätten hustrv Anna Vlfzdotter, framlidne Laße Larsons eftherlefde änckie, vår medborgerske, giffuendes tilkänne, att hon vthi gode mänz, Matz Persons borgmesters, Peder Jönsons, Marcus Bengtsons, Michel Olsons, Laße Erichsons och Oluff Greger-sons, rådhmänz, och Erich Månsons, vår medborgeres, närware war aldellis wäl förlýcht och ändeligen åthskildh med sin stiuftader Jacob Larßon vm någett fast arf, som them emillen obýtth och oclart war, vthi ett steenhus och liggiede grundh, som samme Jacob Larson nu boor vthi och beläget är vpå Köpmannegaten, vthi så måtte, att förnempde Jacob Larson hade giffuit henne 3 800 ƒ ortiger både för fäderne och möderne, jtem then bygningh, som skeedde i hennes framlidne moders lýftýdh vthi för:ne hus, så och för then ene deels fierde parth, som hon erfde efther sin framlidne halfbroder, huilken för:ne summe peninger samme hustrv [3 v.] Anna här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburitt vda sin stiuftader till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste; thermed the och nu på både syder aldellis wenligen och wäl till en fulkomlig ende äre förnögde och tilfridz stälte. Huarföre affhende förnempde hustrv Anna sig, sin barn, slächt och eftherkommende erffuinger för:ne sin deel och anparth i förnempde hus och grundh med all then rätt och rättigheet, som hon eller the ther till någon týdh haft haffue heller här efther att haffue förmode kunne, och tilegnede thet med all thes tillbehörelse, inthet vndentagendes, förbemälte Jacob Larson, hans hustru, barn och erffuinger till att niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt för alle födde och ofödde åthalere efther thenne dagh in till ewig

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan s. 222 f.

tÿdh, på huilket oftenempde Jacob Larson vplade sin fridskilling efther lagen.

xxvi januarij.

Bärtil Marcuſon vpbödh sitt hus — 2:o.¹

Laſe Person vpbödh sin malmgårdh — 1:o.

xxviiij januarij

witnede Herman thor Brÿggen, borgere i Sudercöping, för rätten, att Bärenth Hagen köpte i fiordh af honom 100 tollfter sågebräder. Seden hade samme Bärenth giffuit Jochim Hase fulmacht att sälie för:ne bräder Willam de Wÿck igen. Men samme Willam loth icke fordre på bräderne eller annammede them. Så witnede och för- [4] nempde Herman, att för:ne bräder wore gode och köpmanz godz.¹

vij februarij

inunteredes Tönies Fÿendz äger, som wore vthi en kiste, som stodh vthi en boodh hoos hustru Margrete Peder Kockz, och wore ther tilstädes Jacob Jffuerson rådman, Tileman Abraham stadzschriffuere samt Daniel Kröger och Bärenth Hagen, köpsuenner. Och fanz ther ondh stödt peper — 46 schålpund, signett — 1, kryddepong med 6 rum — 1, spegel — 1, förbenedh yxe — 1, bedzle — 1, bonnethfoder — 1, handkläde — 1, löst papper samt annett huadh man icke kunne schriffue. För:ne pepper togh Mattheus Sarensdorp till sikh på en rätt, och thet andre tingest gömdes allt i kisten igen.²

xiiij februarij

bekom Mattheus Sarensdorp ett vidisse vnder stadzens insigle af en Tönies Fÿendz handskrift, lydendes på 170 gode daler om Martinj anno 71 nästförlidne att betale heller och att giffue ther interesse vdaf, nemligen 1 daler vdaf hundredt vm måneden, för huilket förnempde Fÿendh hade pantt satt alle sine äger både i löst och fast i Råfle stadh och vthen, huarest man them kan vspane och beslå etc.³

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 224.

² Jfr *ibid.*, s. 224 f.

³ Jfr *ibid.*, s. 225.

[4 v.]

Sarensdorp.

Samme dagh förnögde och betalede Mattheus Sarendorp förnempde Tönies Fyendes wärdirne här i Stockholm, som war *hustrv* Margrete Peder Kockz, 158 q ortiger, som förnempde Tönies war henne skyllig bliffuen efther hennes berättelse, och hon hade hans kiste i vnderpantt före. Och skeedde för:ne betalning i Tileman Abrahams och Kersten Tanckz närware.¹

II martij.²

Jacob Bagge, Erich Björson sampt
borgmestere och råd.

Anders Larson vpbödh Thommas Michelsons hus — 1:o.

Framlidne Oluff Pårshanckz
erffuinger.

Samme dagh komme för rätten framlidne Oluf Pårshanckz erffuinger, nemligen Mårthen Giöck myntersuen och Erich Larson trumeter, giffuendes tilkänne, att efther the hade löst andre sine mederffuinger vthur thet ene trähuset, som the erfde efther samme Oluf, så menthe the sig och vthi lücke måtte ware berättiget att löse hans eftherlefde änckie, *hustru* Elin, vthur thet andre trähuset, som war kommit på hennes deel, och satte förthenskuldh i rätten 800 q , ther samme hus war skattedt före. Theremoth gaf för:ne *hustrv* Elin tilkänne, att förnempde hennes man hade giffuit henne vthen byte then 3 penning af allt, som the ätthe vthi löst och fast, bewyste och thesliges, att han vthi stadzens kyrckeheerdes, M. Oluff Petrj närware hade förordnedt och beskeedt henne thet öffre husett, ther hon boodhe vthi, så att hon skulle thet behålle på sitt byte eller deel, som henne efther hans dödelig afgang kunne tilfalle, hade och therhoos begäret på thet fläteligiste, att hans erffuinger skulle icke therudinnen göre hans ordh omvändige. Så efther thet för:ne tridie penningz gåffue war lagligen giffuen efther såsom tänckeboken thet vthwysar, thermed för:ne *hustrv* Elin ätthe först $\frac{1}{3}$ i husett och seden en halparth, som henne thesföruthen tilkom, thÿ haffue wÿ för sådene vrsaker skuldh, så och att förnempde Oluf Pårshanck

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 225.

² Datum anger den 2 (ej 11) mars.

vthi sitt ytterste haffuer beskeedt henne *thet* ene trähuset, som förberört är, och på *thet* flätigiste begäret, att henne theremoth icke motte skee något hinder eller förfång, dömpdt och afsagdt, att hon schall frött och vthen någon lege niuthe, bruke och behålle offtebemälte trähusett vdj sin lyffztödth, doch *med* sådene beskedh, att samme hus skall icke efther hennes dödelig afgang komme vnder hennes erffuinger, vthen att *oftenempde* framlidne Oluf Pårshanczk erffuinger skole dhå ware nämmest att löse husett till sig för så många penningar, som *thet* nu är skattedt.¹

vij martij

komme för rätten högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh *etc.*, vår nådigiste furstes och herres commissarier, nemligen Gysle Nilson, Hans Bruns samt Stephann Crýtzig, och tilsporde Hans gårdener på H. F. N. wegne, om han wille

1. hålle then contract, som han hade giortt och oprättedh *med* H. F. N.;
 2. om H. F. N. war honom någett skyllig, dhå wille H. F. N. lathe betale honom öffuert och icke fåth;
 3. om contracten war först brutin vdaf H. F. N.
1. Till then 1 punct swaredede Hans gårdener ia;
 2. nekede sig haffue sagdt, att H. F. N. war honom någett skyllig, vthen begärede att räkne vpå nytt;
 3. contracten war vdaf ingen deel bruten.

Seden blef Hans gårdener tilspordh, att huar befinnes kan, [5 v.] när man håller rägenskap vpå nytt, att han bliffuer högbemälte hertig Carl någett skyllig, om han will dhå betale *thet* H. F. N. samt all vmkost, som kan räknas och bewyses. Thertill swaredede han ia.

Tha begärede H. F. N. commissarier, att han skulle ställe ther nögactige och wiße borgen före, men han sade sig inge borgen kunne sättie, förre än *thet* bewyses, att han är någett skyllig.

Till *thet* sidzte spordes honom och till, om han bestodh then contract, belangendes 800 ducater, och att the skulle ware förbruttne och förfalne till högbemälte hertig Carl, om contracten war icke hållen. Ther till swaredede *oftenempde* gårdener ia.²

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 230 f.

² Jfr *ibid.*, s. 232.

ix martij. Borgmestere och rådh.

Anders Larson vpbödh Thommas Michelsons hus — 2:o.

Birge Elefson.¹

[6] *Samme dag kom för rätten vår medborgere Hans Jörenson, wälbetäncht hemlede och vploth vår stolbroder Birge Elefson en bare tomt, liggendes här i staden i Kåkebrinckzgränden neden för Göstaf Björsons hus, hållendes i längden 13 alner och i brädden 12 alner, huilken tomt förnempde Hans Jörenson med Peder Jönsons och hans hustrus godhwilie och samptycke lagligen såldt hade för:ne Birge Elefson för 300 z ortiger vthi nu gångbartt suenst mynt och 1 tynne rågh, then samme Hans samt med för:ne summe penningar här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue vpburitt och bekommit vdaf förnempde Birge till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste, affhendendes thermed sig och sine eftherkommende erffuinger förnempde tomt med sin längdh och bräd och tilegnede henne förnempde Birge Elefson, hans hustru och erffuinger quitt och frÿ till att niuthe och behålle till ewerdelige äger. Och war samme tomt lagbudin, lagstånden och fridskilling på giffuen efther lagen.*

Suen Staffenson.

Samme dagh kom för rätten Bärtill MarcuBon, wälbetäncht vploth och med handh och mundh leffrerede Kong:e M:ttz etc. troo tienere och wÿnschriffuere, förständig Suen Staffanson, ett steenus och liggende grundh, beläget här i staden på Westre lång gaten sunnen för framlidne Laße Gregersons hus, hållendes i längden 11 alner 1 quarter och i brädden 12 alner, huilket steenus och grundh samme Bertill MarcuBon lagligen såldt hade förnempde Suen Staffanson för 1 600 z ortiger rede penningar vthi nu gångbartt suenst myntt, som han idagh insatte i rätten, och bleffue seden förnempde Bärtill MarcuBon tilräknede och leffrerede egenom stadzens käm:menere Jöns Hinrichson och Birge Eleffson. Huarföre affhende samme Bertill sig, alle sine erffuinger, slecht och eftherkommende för:ne steenus och liggende grundh och tilegnede thet med sine frÿe mhurer och all tilbehörelse, inthet vndentagendes, förnempde

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 233 f.

Suen Staffanson, hans hustru och erffuinger till att niuthe, bruke och behålle till ewerdelig äge obehindredt, oclandredt, quitt och frÿtt för alle åthalere, både fødde och ofödde, in till ewig tydhd. Och war samme hus och grund lagbuditt, lagståndit och fridskilling på giffuen efther lagen.¹

Anders Erichson.²

Samme dag kom för rätten vår medborgere Rasmus Skåning, wälbetäncht och med en godh wilie vploth och hemlede vår medborgere Anders Erichson ett steenus och liggierende grundh, beläget här i staden widh kyrckegården näst bak vm Per Helsingz hus, hållendes i längden 16 alner och i brädden 17 alner 1 quarter, huilket steenus och liggierende grundh förnempde Rasmus Skåning lagligen såldt hade för:ne Anders Erichson för tÿe twsendh och etthundrede 4 ortiger vthi nu gångbartt suenst mÿntt och ett kiortleclåde, thet samme Rasmus sampt med för:ne summe penninger här in för rätten bekende och tilstodh sig till fulle nöÿe och godh betalning haffue bekommit och vpburit, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhende han sig, sine erffuinger och eftherkommende för:ne steenus och liggierende grundh med all sin tilbehörelse och tilegnede thet med sine frÿe mhurer, källere, boder, stuffuer, winder och all åwercken, inthet vndentagendes, förbemälte Anders Erichson, hans hustru och erffuinger till att niuthe, bruke och behålle oclandredt, quitt och frÿtt för alle åthalere, både fødde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbuditt, lagståndit och fridskilling på giffuen efther lagen.

[6 v.]

xj martij²

såthe för rätte Kong:re Mittz stadthållere vpå Stockholmz slott, Jacob Bagge till Boo, sampt Erich Matzson secreterere, thesliges borgmestere och rådhd, jtem Willam Danseuil.

Hans schraddere, Wenceslaus Heroldh.²

Sententia emillen Hans schraddere, borgere i Lybeck, och K. Mittz secreterere Wenceslao Heroldh, huilken sentens blef vpå tÿske afsagdh, så och schriftlig vthgiffuen vnder stadzens jnsigle, lydendes ordh från ordh såsom här efther fölier:

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 234.

² Jfr *ibid.*, s. 235.

- [7] Kön. M:tt zu Schweden *etc.*, vnsers allergnedigsten hern verordnete stadthalter zum Stockholm sampt burgermeistern vnd rathmannen daselbst mit andern ihren anwesenden im gericht hette anfänglich gerne gesehen, *dat* die sach zwischen Hans Schröder, cleger an einem, vnd Wenceslao Herold, königlichem secretario, beclagten am andern theil, beweglicher vrsachen halben in freundschaft hette mügen vertragen vnd beigelegt worden sein, vnd derwegen dieselben auch dahin bracht, *dat* sie in arbitros compromittirt; doch mit solchem bescheidt, *dat* welcher theil sich alsdan nicht gnügen lassen wolt, dem solt sein recht zuerfolgen vnbenommen sein, also hat folgens kein theil in solch laudum consentiert, furnemblich aber *der* cleger in abwesen des beclagten alhie für gericht öffentlich protestiert, *dat* ehe ermeltem laudo nachzukommen nicht schuldig, *sonder* hat auf ein endlichem sententz gedrungen, welcher vns doch in abwesen des beclagten, der damals an höchstgemelte Kön. M:tt gefordert war, nicht wol möglich alhie ergehen zulassen, sondern haben die sachen, soweit darin verfahren, an S. K. M. verschickt vnnnd den cleger dahin sein recht zu fordern, auch verwiesen, damit ehr damals zufrieden gewesen vnnnd solchs zuthun angelobt. Ehr hat aber auf der reise den beiweg gefunden vnnnd höchstgemelte K. M. vnersucht seinen weg durch Dennemarck auf Lübeck genommen, daher ehr einen anwaldt zuerrichtung dieser seiner eigenen angefangenen sachen dem schwedischen rechten zuwider abgefertigt, wodurch *der* beclagt zur exception de lite non contestanda wol befugt, auch wir in der sachen *tanquam* derelictam weiler nicht zuprocedieren gantzlich verursacht gewesen. Dieweil aber dieses königreichs hochweise rätthe sich derselben sachen angenommen vnd sie zur rechtlichen endtschafft zuerhelffen fürhabens, also *dat* sie durch höchstgemelte Kön. M:tt widerumb hieher remittirt worden ist vnnnd vns *dat* vrthel zuollenziehen beuolen, haben wir die sach allenthalben nothwendig erwogen vnnnd befinden zum ersten, was die maschopei belangt, so zwischen den beiden brüdern Hans vnnnd weilandt Gerdt Schröder gewesen, *dat* dieselbe gantzlich vnnnd allenthalben vnsern statuten vnd rechten zuwider vnnnd verboten, also *dat* solch gelt vnd guth an höchstgedachte Kon. M:tt vnnnd diese stadt sampt daneben gebürlichem brüche verfallen. Vnnnd ist indem *der* behelf, damit sich der cleger in seiner eingelegten replica zuschutzen vermeint, nichtig, dan man
- [7 v.]

an mehr orthen alls in dem 16 cap. des kön. bal[ckens] in vnserm rechten dieser sachen vermeldung befindet, alls nemblich in dem 33 cap. des kauf bal[ckens]. So ist auch nicht erweiglich, *dat* könig Gustaus zu Schweden *etc.* seliger vnd höchstlöblicher gedechtnus tanquam sciens & non contradicens solche maschopei bewilligt oder leiden können, welchs euidenter zusehen ist in dem decreto, so anno 46 auf Grÿpsholm aus S. M. befehl publiciert, darin die execution derselben peen, so in rechten vermeldet, auffß schärpffest in solchem fall beuolen vnd gebotten wirt. Erkennen vnd pronuncieren derhalben endtlich, *dat* alle güter, so in die maschopei darumb nun geclagt vnd procediert wirt, gelegt an höchstgedachte K. M. vnnd diese stadt nach schwedischem rechten verfallen sein vnnd *dat* der beclagt S. K. M. vnnd dieser stadt vnd sonst niemant davon bescheidt zugeben schuldig sein soll.

Zum andern der erbschafft halben erkennen wir, was ligende gründe vnnd stehende wande betrifft, *dat* dieselben clegern hetten gebürt innerhalb jahr vnnd tag anzurechnen von dem do ehr sich in frembden landen nidergesetzt, zuuerkeüffen vnnd zualienieren, sondern *dat* solchs alles nicht höchstgedachter K. M. vnd der stadt [8] verbrochen sein soll, nach vermeldung des vorgedachten 16 cap. im kon. bal[cken], wie auch im gleichen fall alle andre güter, therende haab vnd erbschafften zu danerb hie im reich gerechnet, so in nacht vnd ihar nicht gefordert werden, vermög des 18 ca[p.] im erbebalcken. Dieweil nun clegern solchs alles wol bewust und ehr muthwilliglich diß sein vaterlandt verlassen, seine bürgen im noth gesteckt vnd in etzlichen jahren nicht widerumb her kommen vnd darumb rechtliche anfordrung gethan, vrtheiln wir, *dat* cleger mit nichte zu solcher anfordrung der erbschafft nunmehr berechtigt, sondern so etwas von solchem verhanden, *dat* eß nach schwedischem rechten an Kon. M:tt vnnd diese stadt verbrüchlich gefallen ist. Letzlich aber *was* die güter belangt, so der cleger an seinen verstorbenen bruder ihme hie in *der* stadt zum besten zuuerkeüffen vberschicket, dauon soll der beclagt des clegers anwalden bescheidt vnd bezalung zuthun schuldig sein, souiel alls beweislich sein kan, *dat* weilandt Gerdt Schröder zuhanden kommen.

Emoth thenne sentens och doom appellerede oftenempde Hans schradders fulmÿndig, magister Simon Hennings *etc.*

Om Per Michelsons hus.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgere Peder Michelson sampt sin hustru, *hustrv* Brithe, och gåffue tilkänne, att ändhå samme Per hade såldt theris stenus och liggiende grundh vår medbroder Matz Person, stadzens borgmestere, så kunne eller wille förnempde *hustrv* Brithe dog icke hålle köpet för sådane vrsaker skuldh, att samme Matz Person icke wille lathe skatte huset andre gången eller giffue ther så myckit före, som andre biude och wile giffue *etc.* Huilket ärende vthi betänckende vptogz, och efther thet förnempde Matz Person kunne icke sämies vm köpet med för:ne *hustrv* Brithe, och hon war nu icke eller tilsinnes att sälie bortt sitt hus, therföre blef afsagdt för rätte, att hon må behålle thet och ware sampt [med] sin man förplichted att lathe bekomme Matz Person så många penninger igen och i sådent myntt, som förnempde Per Michelson haffuer annammet och vpburitt af honom. Men ther husett bliffuer falth igen i framtäden, dhå skall oftenempde Matz Person vpå sin stufbarns wegne ware nämmest till att köpet, så frampt att någon annen i slächten är icke nämmere skyldh.

1 aprilis.

Erich Biörson, borgmestere och råd
sampt Danseuil.

Hans Lehus, Barend wüntappere.²

Samme dagh kom för rätten Hans Lehus, betheendes ther ett Kong:re Mittz *etc.* förseglett öpet och med egen konglig handh vnder-schriffuit breff, förmälendes, att H. K. M. haffuer gunstelige vndt och eftherlatidt, att förnempde Lehus må igen bekomme och vthi fulkomlig ägendom annamme thet stenus, som kalles Gorius Holstes hus och beläget är här i staden widh Järntorget, så och att H. K. M. med förberörde breff aldellis tilbake kaller och vm inthet gör the breff och bewys, som konung Erich haffuer giffuit vpå för:ne hus, sammeledis haffuer och H. K. M. gunstelige taget och annam-medt för:ne Hans Lehus sampt allt thet honom med rätte tilhörer, rörligit och orörligit, vthi sitt konglige hägn, wärn, fridh och försvar för allt öffuerwäldh och orätt. Och huar någon förmener sigh haffue samme Lehus något tiltale, dhå skall thet skee för lagh och rätt och icke elliest, widh straff, som Swerigis lagh förmäller, förbiudendes

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 235 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 241.

och med för:ne sitt konglige breff alle, ther the helst ware kunne, som för H. K. M:tz skuldh wile göre och lathe, att göre ofte-
nempde Hans Lehus theremoth något hinder eller förfång. Datum
Stockholm 12 junij anno Christi 1569.

Så gaff och samme Lehus tilkänne, att han anno vt s[upra] [9]
war effther the edle, wälborne och wälbyrdige herrers, her Hogen-
schildt Bielckes etc. och her Gustaf Banners etc. befallning vpå
högtbemälte Kong:e M:ttz wegne inwüst vthi för:ne hus egenom
räckzens profos Jören Sülbeck vthi Claes Kurstels lyfftztydh och
wälmacht, huilket samme Sülbeck (såsom widh sin eedh och ämbete
ther till förmanedh) för rätten bekende och tilstodh. Vthi lye
måtte bewyste och för:ne Lehus thet med en wälbemälte her Gustaf
Banners missiue, then dhå blef i rätten vpläsen och war lydendes
såsom här efther fölier:

Min wenlige helsen och willige dienst eder, käre her Gabriel
och her Bengt, med huadh mere gott iag förmår alttydh med Gudh
then alzmechtigiste tilförende etc. Käre gode herrer, tilförsichtige
gode wänner, thet haffuer Kong:e M:ttz, min nådigiste herres troo-
tienere Hans Lehus aff mig begäret, att iag eder hans sak belangende
om tilschriffue wille, att I honom i hans rättfärdige sak efther
högtbemälte Kong:e M:ttz brefz lydelse till thet bädzte befordre
wille, j thet att Bärendh wüntappere motte alffuarligen bliffue til-
sagdt, att han inrymer Hans the boder han vthen någon skäl i thet
huset wid Järntorgit, Hans Lehus tilkommer, innehaffuer, althen-
stundh förnempde Hans haffuer H. K. M:tz breff ther på, så lydendes,
att samme hus är honom eftherlatidt, och om honom haffuer någon
till att tale, dhå skall thet skee för lagh och rätt, efther som han sielf
och wäl wydere warder eder, gode herrer, therum berättendes. Och
förseer mig till eder samptligen I warde honom thenne min wenlige
anfordring till thet bädzte åthniuthe lathe. Vthi huadh måtte iag
kan ware eder till wilie och dienst igen, gör iag alttydh gerne. Och
att hans hus honom icke med trug, som skeedt är, längre må bliffue
förhållit, thÿ han reede en reese efther högtbemälte K. M:tz
nådige befallningh genom räckzens profos är ther inwüst. Eder
Gudh alzmechtig befallendes, then 18 aprilis anno etc. 1572.

Gustaff Banner till Diursholm. [9 v.]

Och beclagde för:ne Hans Lehus, att Bärendh wüntappere
sådent allt oanseedt samme hus och sÿnnerligen en bodh therunder

belägen innehade och honom våldsamligen förhölle, fläteligen begärendes, att man wille förhielpe honom till *thet* han wore berättiget i samme hus efther högtbemälte Kong:e M:ttz breffz lydelse, tilbiudendes sig, att om samme Barendh förmodede sig haffue någon action emoth honom, dhå wille han gerne sware honom. Härtill swarede för:ne Barendh wýntappere samt sin hustru, att framlidne Claes Kurstel war them skýllig bliffuen 3 100 ƒ , som the hade en guldkåd i pantt före vdaf förnempde Kurstel och förbemälte Barendh hade latidt honom igen bekomme vpå then högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh *etc.*, wår nådigiste furstes och herres förtröstning i så måtte, att förnempde Barendh skulle haffue och behålle för:ne hus igen i vnderpantt, till thes han finge sin betalning vdaf för:ne Claes Kurstel eller hans effuinger. Huilket ärende vthi ransaken och betänchende vptogz. Och effther *thet* högtbemälte K. M:tz bref förmåller, att oftenempde Hans Lehus skall vthi fulkomlig ägendom annamme förberörde hus och han war therpå efther wålbemälte herres befalning opå H. K. M:tz wegne inwýst i samme hus egenom rýkzens profos, så och att H. K. M. haffuer aldellis tilbake kallet och vm in*thet* giort the breff konung Erich ther vpå vthgiffuit haffuer, så haffue wý förnempde Barendh wýntappere her emoth icke något kunnet tildöme i för:ne hus och grundh vthen afsagdt, att han innen 14 dager här efther schall ware förplichtedh att inrýme Hans Lehus offtebemälte hus med all thes wåningar och tilbehörelse, och huar förbemälte Barendh förmener sig seden ware berättigedh att sökie betalningen hoos samme Lehus för framlidne Claes Kurstels gældh, dhå schall honom rätten stå ýppen.

III aprilis

- [10] bekom Martinus Hirsfeldh ett vidimus vnder stadzens jnsigle vdaf ett Kong:e M:ttz breff, lydendes ordh från ordh såsom *her* efther fölier:¹

Wir Johan der dritte von Gottes gnaden der Schweden, Gotthen vnnd Wenden *etc.* koning hiemit thun kundt meniglichen, sonderlich denen eß zuwissen nötig, dat vnser secretarius vnnd diener, Martinus Hirsfeldh, vnns in vnderthenigkeith clagend berichtet, wie ehr von etzlichen creditorn der fürgestreckten vnnd noch vnbezalten

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 242.

polnischen reise zerung halben dermassen, *dat* wir geringen gefallen tragen, gemhanet vnnd molestiert wirt. Vnd dieweil vns dasselbig bißanhero vnbewust, auch die register solcher vnsernthalben geschehenen zerung durch allerlei fürfäll vnnd verhindrung vnns nicht ehe gezeigt gewesen seind, alls haben wir berürte register itzt acceptiert vnnd gedachten creditorn, nemblich Nilz Olsons erben zum Stockholm 525 thaler, Michael Pircken 300 vnnd Barbara Herman Vogts nachgelassener witfrawenn zu Dantzig 100 thaler, fürderlich vnserer gelegenheit nach zubezalen verwilligt, gnedigst begerende, *dat* die selben ermelten vnsern diener, sowol auch seine bürgen (die ehr auf etzlicher creditorn hartes dringen hat setzen müssen) dieser sachen halben hinferner vngemolestiert vnnd zu frieden lassen. Zu vrkundt haben wir diß mit eigener handt vnterschrieben vnd vnser könniglich secret hiefür drucken lassen. Geben auf vnserm schlos Wadtstein den 23 tag januarij anno 1573.

R[egiæ] M[ajestatis] *secret*.

vj aprilis

[10 v.]

bleff Rasmus Andersons hustru eftherlatidt, att *thette* eftherskriffne witnesbref motte skriffues in i stadzens tänckebock, huilket war lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Erlige män bekennes iagh Hans ordinarius — — — — — 1.

viiij aprilis

meddeltes *hustrv* Barbro Gilius Packetz ett vidisse vdaf ett Kong:e M:ttz förseglet och med egen konglig handh vnderskriffuit breff, innehållendes, att förnempde M. Gilius skulle ställe byßegiutningz konsten i wärcket med *thet* allerförste och i samfalte 4 åhr vpå sin vmkostnedt åhrligen giute 15 000 schippundh råkopper i gode warachtige gottne skytt, eller huadh elliest Kong:e M:tt theraf begärer, och leffuerere lyke mångschippund igen; jtem schall lære 6 dränger på K. M:tz vmkostnedt; schall theremoth haffue 600 schippundh råkopper på 4 terminer och huartt åhr 150 schippundh, then förste leffuerering anno 74, när han *thet* åhrs giutning haffuer fulbordet; thesliges frýheet på Wällinge quarner i 12 åhr,

M. Gilius.

[11]

¹ Brevet är ovan s. 242 avtryckt ur koncepttänkeboken, vars text i detta fall är ordrätt överensstämmande med renovationen.

theruthöffuer han inthet mere schall haffue till att fordre för konung Erichz gäldh och then skade han i förändringen lidit haffuer; jtem ett steenus i Stockholm arflig för sin troo och flytt. Datum Westerås 3 martij anno 1573.

11 aprilis

meddeltes then edle wälborne herre, her Thure Bielcke¹ till Salestadh, ridder, ett vidisse vnder stadzens jnsegle af en handskrift, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Jtem so bekenne ich mich Hans van Grolle, Hans Prötekens dener, dat ick entfangen hebbe van dem vorstendigen man Christoffer Larson osemundt 6 lest 4 fathe vnde $7\frac{1}{2}$ [L]æ vnde stafyseren 4 schippunt vnde 4 [L]æ. Dat idt so in der warheit is, drucke ick min pitzer hir nedden vnder. Geschreuen vnde gegeuen den 10 januarij anno 65. Jtem so bekenne ick Hans Pröttken min dener entfangen heft 8 fate osemundt, wegen ouer 14 [L]æ. Den 9 augusti 65.

xv aprilis

[11 v.] kom för rätten Tideman Corneliu¹son¹, giffuendes tilkänne, att framlidne Godtgaf wandtmakere, som war boendes här vpå Norre malm, hade anno 65 sendt något godz med honom till Strålsundh, huilket han anno 72 nästförliden hade tilfyllest betalet hans eftherleffuerske, hustrv Anna, sampt Daudid Poll, som ätthe hennes dotter till hustru, efther som quitentien förmäller vnder bägges theris bomärcker. Så efther thet Wolter Larentzson, Hans Michelson, Peter de Strÿs, Hinrich v. Erp och Peter de Bitter hade vpå för:ne tydth waritt kallede till witne vm samme betaling, att hon war skeedh efther quitentiens lydelse, huilke henne och till yttermere wiße efther bägge parthernes bewilling och begären hade vnder-schriffuit med egne hender, therföre producerede och framförde förnempde Tideman Corneliu¹son för rätten Willam Danseuil sampt Gummar [sic] Parsÿs och Säger v. Dÿck (meden förnempde witne nu icke sielffue här tilstädes wore), huilke bekende och witnede, att thet war för:ne Wolter Larentzsons, Hans Michelsons, Peter de Strÿs, Hinrich v. Erpz och Peter de Bitters egen handskrift, som stodh vnder quitentien.

¹ Namnen stå även i ms.-marginalen.

xx aprilis.

Erich Matzon secretarius, Erich Biorson,
borgmestere och rådih sampt Danseuil.

Thommas Mahr, Balsar Schotte.¹

Samme dag sades af för rätte emillen Thommas Mahr och Balsar Schotte. Effther thet samme Balsar war efther sin handskriftz innehåldh förnempde Thommas Mahr skyllig 315 daler, huar daler rächnet till 33 gråber, huilken betalning skulle ware skeedh i Dantzig anno 72 vpå Dominicken, och förnempde Thommas Mhar hade vpå samme tydh icke krafdt ther sin betalning, eÿ heller giffuit någon annen fulmacht therum, therföre skall förskriffne Balsar Schotte ställe här nu nögachtige borgen för förnempde 315 daler vthi så måtte, att the skole bliffue betalede förnempde Thommas Mhar eller hans fulmündig i Dantzig, när handskriften bliffuer ther betheed [12] vthen skåtzsmål eller någon excusation, men huar så icke skeer, skall oftenempde Balsar Schotte ware förplichtedh att vprätte och betale Thommas Mhar all vmkost och skade sampt med huffuudsummen.

Jacob Jffuerson vpbödh ett hus i Brundzgränden, som Hans Hille boer vthi — 1:o.¹

Laße Person vpbödh sin malmgårdh — 2:o.

xxij aprilis.

Erich Nilson till Håberg, Erich Biorson, borg-
mestere och rådih sampt Danseuil.

Hustrv Anna Erich Jacobsons.²

Samme dag satte hustrv Anna, framlidne Erich Jacobsons eftherlefde änckie, i rätten 2 000 z , som hon hade tagitt tilläns vtaf hustru Elisabeth Hans Krafftz vpå sitt hus, liggendes vpå Köpmannegaten. Och blef förthenskuldh afsagdt, att Jören Fölsche schall inryme förnempde hustrv Anna husett igen, men the 2 000 z , som han sade sig haffue öffuerskriffuit till Råfle, må han reuocere etc.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 247.

² Jfr *ibid.*, s. 246 och 248 f.

xxviiij aprilis.

Hustrv Jngeborg Nilz skinners.¹

Kom för rätten *hustrv* Jngeborg Jönsedotter, wälbetäncht vploth och hemlede *med* en godh wilie sitt sýskene barn, *hustru* Jngeborgh Nilz skinners, en sýskenedeel, som hon sade sig haffue rätt att býrde igen vthi ett hemen, benempdh Ygelzwijck, liggienes i Möreckö sochn och Hólbo häredt, efther the skäl och bewýs, som [12 v.] för:ne *hustrv* Jngeborg Nilz skinners therum haffuer att frambäre och bethee. Huarföre affhende samme *hustrv* Jngeborg Jönsedotter sig all then rätt och rättigheet, som hon till för:ne hemen här till hafft haffuer heller och här efther bekomme kan, och tilegnede then för:ne sitt sýskene barn, Nilz skinners *hustru*, och hennes erffuinger till ewerdelige äge, på huilkett hon sin fridskilling vplade efther lagen.

v maij.

Thommas Mhar, Peter Goldtman.

Komme för rätten Thommas Mhar och Peter Goldtman och vp-läth och leffuererede förnempde Thommas samme Peter then gälldh och handskrift, som han war till rätte vm *med* Balsers Schotte then 20 aprilis nästförliden², belangendes 315 daler, så att förnempde Peter må efther samme Balsers handskriftz och vår afsagde dooms innehåldh kræffue och vpbäre för:ne 315 daler och behålle them ewärdeligen. Och bekende förnempde Thommas Mhar, att han war therföre till nöye betaledh vdaf för:ne Goldtman.

xviiij maij

såthe för rätte her Åche Bengtson till Eke, riddere och stadthållere på Stockholmz slott, Erich Biörson, befalningzman ibidem, sampt borgmestere och rådhmän.

Sattes embeterne vpå nytt.

Samme dag sattes embeterna efther gammel plägsedh, efther såsom i embetzboken finnes.

[13] Jacob Jffuerson vpbödh *hustrv* Jngrid Erich Joensons hus — 1:o.³

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 249.

² Se ovan s. 443.

³ Jfr *ibid.*, s. 254.

Laße Person vpbödh sin malmgårdh — 3:o.

Thommas Anderson, Knuth Jönson.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgere, Thommas Anderson, sampt Knuth Jönson, giffuendes tilkänne, att the wore aldellis och ändeligen åthskilde och förlÿchte vm allt arf, som för:ne Knuth Jönson erfïue boorde efther sin hustrus framlidne sÿster, then förnempde Thommas Anderson åtthe till hustru, vthi så måtte att samme Thommas vpläth och hemlede honom en tomt, belägen westen till i Bredegränden vpå norre sÿden offuen för Erich Nilsons trähus, och huadh honom theruthöffuer boorde haffue i arf, bekende förnempde Knuth sig sammeledis haffue bekommit och vpburitt till fulle nöÿe, så att han war både för löst och fast efther sin egen wilie och begären wäl förnögdh och tilfridz stältt. Theremot schall förnempde Thommas Anderson igen ewärdeligen haffue och behålle ett steenhus och liggende grundh sampt huadh mere på hans deel war kommit, och är för:ne steenhus och grundh beläget vpå Köpmanne gaten och hörn huset, som man går in till Brundzgränden, på högre handen, efther som sielfïue breffuen på husett, så och för:ne tomt, thet ytterligere förmälle. Och thermed gäffue förnempde Thommas Anderson och Knuth Jönson huarannen quitt, frÿ, ledig och lös för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning både för sig och sine eftherkommende erfïuinger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten, vpläggendes fridskillinger etc.

xx maij.

[13 v.]

Nilz Larson, Hans Wadtson.²

Komme för rätten vår medborgere Nilz Larson och Hans Wadtson, giffuendes tilkänne, att the wore förlÿchte vm then gäldh, som förnempde Hans war skÿllig samme Nilz Larson, vdj så måtte att Nilz skall bekomme af Wÿchman Lastorp vdaf 14 lester osmundz järn och 26 schippund stångiärn, som han war skÿllig Peter Goldtman och Hans Wadtson, 7 lester osmundz järn, för allt thet Nilz hade till att kräffuie vdaff samme Hans Wadtson. Och thermed wore the på bägge sÿder åthskilde och fördragne

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 255.

² Jfr *ibid.*, s. 256.

vm allt wýdere tiltaal och efthermaning, och haffuer förnempde Nilz Larson till vnderpantt Wýchmanz handskriffit på heele summen, till thes han bekommer sin betalning.

Hans Bockrendt.¹

Samme dag witnede Anders Thommeson widh sin eedh, att han anno 64 war på Hans Bockrentz pincke och seglede med honom ifrå Swerige till then pommerske syde, och komme vdj en hampn, benempdh Dýffuenaw, liggendes för Camin. Dagen ther efther hörde the skiutes i siön, och meden thet war töknigt, sende the folck vth på kunskap och finge týdender tilbage, att the funne [en] man [i] en lithen schute. Huarföre förnempde Hans Bockrendt sampt Anders Thommeson begåffue sig till siös igen och komme till förnempde schute vthe i haffuet och hade föröffredh henne ther och icke på furstelige pommerske strömer.

[14]

xxv maj

sátte för rätte her Áche Bengtson till Eke, riddere, her Pontus de la Gardij, frýherre till Ekholm, och Jacob Bagge till Boo, tillförordnade stadthållere på Stockholmz slott, sampt borgmestere och rådhmän härsammestedz.

Hinrich Balck vpbödh gamble Peder schrædderes hus — 1:o.
 Laße Erichson vpbödh Oluf Gregersons malm tomt — 1:o.
 Jtem Hans Jörensens malm tomt — 1:o.
 Anders Larson vpbödh Thommas Michelsons hus — 3:o.
 Laße Erichson vpbödh hustrv Jngridh Erich Joensons hus 2:o.

Matz Person, Hans Hille.²

Samme dag stodh vp för rätten stadzens borgmestere, Matz Person, betheendes ther en Hans Hilles handskrift, lýdendes såsom här efther fölier:

Jagh Hans Hille, borgere i Stockholm, kändis och gör witterligitt med thenne min egen handskrift för mig och mine rätte erffuinger, att erlig och wålförnumstig man Matz Person, borgmestere vthi Stockholm, haffuer loffuet och handsträcht för min ransun,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 256 f.

² Jfr *ibid.*, s. 261.

som iag här vthi Danmarch vthloffuet haffuer, nemligen 50 schippundh stångjärn efther Köpenhaffnz wicht, till att leffuerere nästkommandes pingesdag anno 69. Huars samme järn icke bliffuer betalet på samme för:ne tydh, dhå förplichter iag mig och för mine erffuinger att panttsättie Matz Person en steenbodh, som ligger vthi Laße schriffueres grändh nedan för Söfring Jutes hus. Hues samme bodh icke fuldis giör, dhå förplichter iag mig att göre fuldist i en annen bodh eller hus, huars thet liggendes är, för sig [14 v.] att behålle och göre med efther sin profyt, till thes iag min ransuning vthgiffuit haffuer till fulle nöye föruthen all argelist [och] nye påfunder. Att thed så vdj sanning är, och widh min christelige troo och ähre obrotzligen hålles skall, trycker iag mitt signet nedan för thenne min giffne och skrifne handskrift. Datum Köpenhaffn then 13 septembris anno 1568.

Och gaf för:ne Matz Person therhoos tilkänne, efther samme Hille icke hade fulgiort eller vthi någon måtte efftherkommit sådene sin handskrift, att therföre vdj Köpenhampn wore arresterede 500 daler för förnempde Matz Person, som hans stiuftarn tilkomme, them the nu på fempte år hade mist, och begärede förthenskuldh aff samme theris stiuftader icke allenest tilbörlig intereße vthen och all schades vprättelse. Så skall och Hans Hille etc. icke ware mächtig eller rådende öffuer then steenbodh eller något hus, som han haffuer förplichtedh sig i för:ne sin handskrift att pantsättie Matz Person, huarföre han flýtelligen var begärendes, att man honom till rätte förhielpe wille emoth förnempde Hille etc. Theremoth lade oftenempde Hans Hille fram i rätten ett högtbemälte K. M:tz förswarelsesbref, lydendes efther thet samme Hille sig befructede, att Matz Person skulle göre honom något öffuer wäldh och förkärt för then dansche ransuns betalning, therföre hade H. K. M. taget honom i sitt kongelige förswar, synnerligen för allt öffuerwäldh och orätt, till thes samme Hille framdelis kan och förmå förbemälte Matz Person tilfridz ställe. Datum Sudercöping 2 septembris anno 72. Thernäst berättede och förschriffne Hans Hille, att ändhå han icke ännw hade fåth then ransun honom boorde haffue af Matz Hanson i Rottneby, hade han dogh icke theste mindre för ett år seden budit Marcus Hesses tienerer här i Stockholm the 50 schippundh stångjärn han i sin ransun hade vthloffuet, men samme tienerer hade icke wiledt an-

namme järnet. Så wille och Hans Hille skuffue saken in på Matz Person, att han schulle haffue warit vrsaken ther till, att han sådene ransun vthloffuede, huilket doch samme Hille icke bewyße kunde. Thette ärende blef i ransaken och betänchende vptagit. Och efther thet Matz Person vdaf ett christeligt medlydende och en godh wälmening haffuer loffuet och godh sagdt för Hans Hilles ransun, och samme Hille haffuer theremoth icke fulgiort eller efftherkommit sin handskrift heller försäkret för:ne Matz Person med then pantt, som han sig therudinnen förplichtet haffuer widh sin christelige troo och ähre vthen all argelist eller nye påfunner, haffuer och elliest till sitt angiffuende icke något bewyß, thet man i rätten gille kunde, vthen att för Matz Person ther egenom wore arresterede för:ne 500 daler, som hans stiuftbarn tilkomme, huilcke the icke vthen stoor skade och nhådeel mist haffue nu på fempte åhret, så att wÿ med lagen icke haffue wethet att frÿe för:ne Hans Hille, med mindre att han för för:ne vrsaker skuldh nu in continentj war jw plichtig att förnöÿe och tilfridz ställe Matz Person, haffuer man dogh latidt honom till gode niuthe högtbemälte K. M:tz nådigiste förswarelse breff (oanseedt att han nu en långh tÿdh haffuer haft respit för förbemälte bref skuldh att contentere Matz Person och sigh dogh therum inthet latidt wårde) och förthenskuldh afsagdt, att oftebemälte Hans Hille schall till två terminer, nemligen S. Johannis baptistæ och Michaelis dag nästkommendes haffue tÿdh till att förnöÿe sin creditor, så att han thesförinnen må igen förschaffe Matz Person sin obligation och göre hans stiuftbarns peninger lös vthen wÿdere förhalingh och skåtzsmål.

[15 v.]

Hustrv Gertrudh, framlidne

Sigfridh Jönsons eftherlefde änckie.¹

Samme dag kom för rätten Erich Jönson i Rusthulz by i Sawe sochn i Finlandh och gaf tilkänne, att hans hustrus framlidne broders Sigfridh Jönsons eftherlefde änckie, hustrv Gertrudh, hade aldels wäl förnögd och tilfridz ställt honom för allt arf, som honom vpå förnempde sin hustrus wegne war tilfallit både i löst och fast efther för:ne hennes framlidne broder, efther såsom thet breff för-måller, som han therupå hade giffuit förnempde hustrv Gertrudh.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 258 f.

Och ther för:ne Erich Jönsons hustru eller någon annen hade tagit sig then fulmacht till att sälie eller vplathe någon hans deel, dhå wille han *thet* ingelunde bestå, thÿ han hade ingen giffuit therum någon fulmacht. Ther rächte han för:ne *hustrv* Gertrudh handh vpå in för rätten.

Samme dag blef för:ne hustru Gertrudh eftherlatidt, att theße effthers*kriffne* tw förseglede breff motte inschiffues vthi tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:¹

För alle erlige och gode män, som *thette* breff hender förekomme — — — — — 1

För alle erlige och gode män, som thenne min bekennelse händer före att komme — — — — — 1

[16]

Oluff Suensch.²

Samme dag gaf Oluf Suensk för rätten tilkänne, att han hade mist sitt husbref heem i sitt eget hus efther Samptingzmarcknen nästförliden. Och huar framdelis någon kunne komme fram *med förnempde* breff, dhå war han icke rätt kommen ther widh.

[16 v.]

iiij junij.

Matz mölnere.³

Komme för rätten wåre medbröder Knuth Pårshanck, Anders Olson och Philpus Person, rådhmän, fulmündige och mechtige på Oluff Hermansons wegne, giffuendes tilkänne, att hans stiuiffader Matz mölnere hade honom aldelis wäl förnögd och betalet för allt arf, som honom war tilfallit och boorde erffue efther sine framlidne föräldrer, vthi så måtte att han hade vpburit för sitt fäderne 400 q ortiger i rede *peninger*, ett lithet sölfstop och twå sölfskeder, jtem för sitt möderne 250 q ortiger och en vpräd sängh, effther som ämpnen haffuer waritt. Huarföre gjorde samme Oluf Hermansons fulmündige vpå hans och alle hans eftherkommende erffuingers wegne, så och för alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne Matz mölnere och hans *erffuinger* quitt och frÿ for allt *clander* och *yttmerne* tiltaal vm för:ne Oluf Hermansons fädernes och mödernes

¹ De två breven (ett utfärdat av Olaus Petri m. fl. 12 dec. 1572 och ett av Erik Jönsson i Rusthult utan dag s. å.) äro enligt koncepttänkeboken avtryckta ovan s. 259 f. och uteslutas här.

² Jfr koncepttänkeboken, s. 261. — ³ Jfr *ibid.*, s. 263 f.

arf, inthet vndentagendes. Ther rächte the samme Matz mölnere
 [17] handh vpå in för rätten. Och wore vdöffuer thenne förlykning
 för:ne Knuth Pårshanck, Anders Olson och Philpus Person sampt
 Eskil Larson.

Samme dag blef Matz mölnere efther latidt, att *thette* efther-
skriffne bref motte inschiffues i stadzens tänckebock, lydendes
 ordh från ordh, såsom här effther följer:¹

För alle them ärlige gode män — — — — —

[17 v.]

vj juniij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och råd. h.

Hans Lehus.²

Samme dag kom för rätten Hans Lehus och presenterede ther
 en K. M:tz *etc.* missiue, H. K. M:tz tilförordnade stadthällere sampt
 borgmestere och råd h härsammesteds tillschiffuen, huilken vthi
 Bärendh wüntappers hustrus närware och åhöre blef vpläsen,
 meden han icke sielf tilstades war, lydendes, att för:ne Lehus skulle
 bliffue inrympdt *thet* steenhus *med* all thes wåniger, som H. K. M.
 hade gunsteligen eftherlatidt honom och war liggendes här widh
 Järntorgitt *etc.* Och ther hans wederparth, förnempde Bärendh
 wüntappere förmenthe sig haffue någon rätt till samme hus och
 wille icke lathe nöye sig åth then doom therum war afsagdh, dhå
 kunne H. K. M. nådigt wäl lyde, att han appellerede till H. K.
 M:tz högwyse råd h till wödere ransakning, doch så att *oftenempde*
 Lehus skulle behålle huset, efther som förbemelt är, till thes *thet*
 kunne honom lagligen ifrå winnes *etc.* Sådene H. K. M:tz befallning
 haffue wj hörsamligen eftherkommit och tilsagdt ryckzens profos
 Jören Sjlbeck vm executionen. Men för:ne Bärendh wüntappers
 hustrv wille sig ingelunde ther åth nöye lathe vthen antastede
 förnempde Lehus *med* någre obequem ordh, seyndes honom ware
 H. K. M. tiuff, therföre att han vm nattetydh skulle haffue latidt
 greffue vthi off[te]bemälte hus, therum samme Lehus haffuer begä-
 ret oß samptligen till kundskap och witne.

¹ Brevet (utfärdat av Olof Hermansson den 26 maj 1573) är efter koncept-
 tänkeboken avtryckt ovan, s. 263 och uteslutes här.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 265.

viij juniij.

[18]

Her Åche Bengtson, Jacob Bagge, borgmester och rådhsampt Danseuil.

Hinrich Balck vpbödh gamble Per schrädderes hus — 2:o.

Laße Erichson vpbödh Hans Jörensens malmtompt — 2:o.

Ån Oluff Gregersons malmtompt — 2:o.

Jtem hustrv Ingridh Erich Joensons hus — 3:o.

Hustrv Gertrud Laße Hinrichsons.¹

Kom för rätten vår medborgere Hinrich Kamp fulmündig och mechtig på framlidne Laße Hinrichsons broders dotters, Dordj Clämetzdotters wegne, som war hemme i Kärckie by i Sagu sochn i Finlandh, giffuendes tilkänne, att emillen henne och hustru Gertrudh, förnempde Laße Hinrichsons eftherlefde änckie, war skeedt ett lagligt arffskiffte, och för:ne Dordj bekom på sin anparth vthi rede peninger 900 ₣, sölf 25 lodh, en engelsk kiortel så godh som 40 ₣, en kåpe och ther till alle framlidne Laße Hinrichsons gångkläder, jtem en vpreed sängh, två kister, tw thenstop och 2 gryter vm 2 [L]ā. Och skall förnempde hustrv Gertrudh sware till all gäldh efther samme sin framlidne man. Thermed war förnempde Dordj Clämetzdotter förnögdh ett för allt vm för:ne arf både i löst och fast och med förnempde hustrv Gertrudh aldellis wenligen och wäl förlýcht och åthskildh. Så gaf och förnempde Hinrich Kamp tilkänne, att han sampt med theße eftherskriffne män, Michel Jacobson på Norremalm, Jacob snickere och Gregers Bärtilson i Åboo och Matz Person i Kaskelax i Sagu sochn, hade waritt i thette arfskifte på samme Dordj Clämetzdotters syde och för henne loffuedh och godhsagdt, att ingen efther thenne dagh skall wýdere tale eller clandre å samme arf. Huarföre gjorde förbemälte Hinrich Kamp vpå oftenempde Dordj Clämetzdotters och hennes eftherkommende erffuingers wegne, så och för alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne hustrv Gertrudh och hennes erffuinger quitt och frý för allt yttermere tiltaal och clander vm för:ne arf i löst och fast. Ther rächte han samme hustrv Gertrudh handh vpå in för rätten. Och wore vdaf rådstugen förordnade till thette arfskifte Marcus Bengtson och Peder Matzson, rådhmän,

[18_v.]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 266 f.

Hans Olßon gulsmedh, Thommas Biörson, Germundh Jönson och Thommas Anderson, våre medborgere.

Samme dag blef förnempde *hustrv* Gertrudh eftherlatidt, att *thette* eftherskriffne breff motte inschriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Anno *Domini* 1573 then 2 juniij — — — — — 1

[19]

Knuth Pårshanck.²

Samme dagh stodh vp för rätten vår stolbroder Jacob Jffuerson rådhman, fulmündig och mechtig på hustru Margrete, framlidne Håkon köthmångers efftherleffde änckies wegne, hemlede och vploth vår stolbroder Knuth Pårshanck en fierde parth vthi ett tråhus och thäs grundh, beläget vthi Gråmuncke grändh vpå norre syden, för halffierde hundrede ♀, en gullring och en engelsk kiortel, som förnempde Jacob Jffuerson bekende henne till nöye vpburitt haffue, quitt, frÿ och oclandredh till ewerdelig ägendom. Ther rächte förnempde Jacob Jffuerson samme Knuth Pårshanck handh vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling efther lagen.

Samme dag blef hustru Karin, framlidne Peder Larsons efftherleffde änckie, eftherlatidt, att *thette* efftherskriffne breff motte schriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här effther fölier:

För alle the gode män — — — — — 2

[19 v.]

xiiij juniij.

Hustrv Brithe Wÿchmanz.⁴

Blef *hustrv* Brithe Wÿchman Lastorpz eftherlatidt att rostere hoos Hans Färffuere 1 200 ♀ *ortiger*, huilke framlidne Gerd Bandz erffuingers fulmündig, *benempd* Burchart Höyer, hade länth Hinrich Färffuer för någen tÿdh seden, och samme Hinrich haffuer nedsatt hoos sin broder, förnempde Hans, med sådene beskedh, att huilken ther framdelis kan haffue rätt till, then schall han betale samme *peninger*.

¹ Brevet är ovan s. 266 f. avtryckt ur koncepttänkeboken, till vilken hänvisas.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 267.

³ Se ovan s. 268, där brevet är avtryckt ur koncepttänkeboken.

⁴ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 272 f.

xv junij.

Borgmester och rådih.

Hinrich Balck bödh vp Peder schrädders hus — 3:o.

Laße Erichson bödh vp Hans Jörensons malm tomt — 3:o.

Än Oluf Gregersons malmtomt — 3:o.

[20]

Samme dag eftherläthz *hustrv* Vrsilie, framlidne Matz kleensmedz eftherlefde änckie, att *thette* efftherschriffne bref motte schriffues i tänkeboken, lydendes ordh från ordh såsom här efther följer:

Kong:e M:ttz *etc.* min allernådigiste herres — — — — — 1

xxij junij.

Hans Wälling, Daniel Kröger.²

Samme dag betheedde Hans Wälling och Daniel Kröger en fulmacht, som borgmestere och rådih i Brunswyk hade vthgiffuit vnder theris stadz jnsigle, förmälendes, att Hans Gorkop hade stådt ther för rätten, giffuendes förnempde Wälling och Kröger fulmacht att annamme framlidne Roloff Höpers eftherlefde äger här i Stockholm *etc.*

Om framlidne M. Nicolaj Bodans eftherlatne barn och äger.²

[20 v.]

Samme dag bekende Hans de Wärth in för rätten sig haffue annammet framlidne M. Nicolaj barn och äger, som han här hade efther sig lefdt, quiterendes Päßuel Saße, Michel Hohenawer och Jören Beniche för allt wýdere tiltaal och efthermaning.

xxvij junij.

Borgmester och rådih.

Erich Jönson.³

Samme dag witnede och bekende in för rätten Erich Person i Edesbörde i Sunde sochn, Peder Bengtson i Bengteby [*sic*] och

¹ Se ovan s. 273, där brevet (utfärdat av Olof Simonsson den 6 juni 1573) är avtryckt efter koncepttänkeboken.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 274.

³ Jfr *ibid.*, s. 275.

Clemet Jönson i Lammansby i Salttwyëk sochn i Åhlandh, att Erich Jönson war ächte föd af fader och moder, huilke boendes wore i Finneby vthi förnempde Sunde sochn och hete samme Erich Jönßons fader Jöns Suenson och modren Mariet Michelzdotter.

j july.

Borgmester och rådth.

Jacob Jffuerson.¹

Samme dag komme för rätten Erich Person i Öuesböl vthi Sundh sochn och Per Bengtson i Bengtby [*sic*] vthi Salttwyëk sochn på sine egne, så och fulmündige och mechtige på sine mederffuingers wegne, nemligen hustrv Marietz i Syllöde, hustrv Gertrudz i Lannansby [*sic*] sampt hennes moders och Clämet Jönsons ibidem, huilke alle wore boendes i för:ne Salttwyëk sochn, giffuendes tilkänne, att the wore öffuerens kompne och adelis wenligen förlöchte med vår stolbroder Jacob Jffuerson vm allt arf, som them boorde erffue efther hans framlidne hustrv, hustrv Anna, vthi så måtte att han hade giffuitt them ett för allt både för löst och fast 1 100 ƒ ortiger rede peninger vhti nu gångbartt suenst myntt, them the sig bekende haffue annammet och vpburitt för för:ne arf till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste.

[21] Theraf bekom Stockholmz stadh 100 ƒ etc. Huarföre giorde the på sine egne, så och alle sine mederffuingers wegne samme Jacob Jffuerson quitt, frö, ledig och lös för allt wödere tiltaal vm för:ne arf, så att han och hans erffuinger schole oclandredt och obehindredt niuthe och behålle såwål för för:ne hans framlidne hustrus erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, huadh han nu igen åger vdj löst och fast till ewerdelig ägendom, beplichtendes sig och therhoos, att huar någon sig fördrystede efther thenne dag att clandre å samme arf, dhå wile oftenempde erffuinger sware ther till och hålle oftenempde Jacob Jffuerson och hans erffuinger vthi så måtte adelis skadelös. Ther giordes handsträckning vpå in för rätten, och wore vdöffuer samme förlykning Michel Olson, Knuth Pärshanck, Philpus Person och Laße Erichson, rådhmän, som ther till wore nämpde och förordnade vdaf rådstugen.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 276.

Copÿe vtaff förnempde erffuingers
eigett breff.

Bekennes iag mig Erich Person i Sund — — — — —¹

viiij julij

[21 v.]

såthe för rätte the edle, wälborne, stränge, wälbyrdige herrer, her Peder, greffue till Wÿsingzburg *etc.*, her Jören Gÿllenstierna till Foglewÿck och her Thure Bielecke till Salestadh, riddere, her Jören Gere, frÿherre till Bÿrckewÿck, her Claes Fläming, frÿherre till Wÿck, her Bengt Gÿlte till Påtorp, her Erich Gÿllenstierne till Nÿnäs och her Åche Bengtson till Eka, riddere, Sweriges rÿkes rådh, sampt erlig och wälbyrdig man Jacob Bagge till Boo *etc.*

Anders Sigfridson till Broo.

Samme dag kom för sittende rätten erlig, wälbyrdig man Anders Sigfridson till Broo och tiltalede wälbyrdig quinne, hustru Karin Olufzdotter, framlidne Thord Larsons eftherlefde änckie, och hennes dotters Birittes man Bengt Dus vm *thette* eftherschreffne, såsom war till *thet* förste, att förnempde Anders Sigfridsons käre husfrws fader, erlig wälbyrdig man, Broder Erichson, hade för någre åhr seden, när the dansche wore fÿentligen hÿtt in i rÿkit dragne, nedsatt tw skrÿn till trogen handh till för:ne *hustrv* Karines shon Hareld Thordson, huilke skrÿn samme Hareld, meden han sielf moste drage emoth rÿkzens fÿender, hade fåth Anders Håkonson, fougte på Thureholm, igen till att göme medh sådene förordh, att han them ingen annen schulle lathe bekomme eller ifrån sig leffuerere än Hareld Thordson sielf eller och Broder Erichson, när han finge hans schriffuelse och wiße budh. Och efther *thet* Gudh kallede seden Hareld Thordson till sig, hade för:ne *hustrv* Karin och *hustrv* Brithe strax efther hans dödelig afgang *med* en hans egen tienere haft budh till Anders Håkonson vm skrÿnen och befalte samme tienere, att han skulle så föregiffue, att Hareld Thordson war på Flÿ och begärede skrÿnen till sig, huarföre och Anders loth bekomme för:ne tienere skrÿnen. Men när Broder Erichson fick förnimme, att Hareldh Thordson war dödh bliffuen, sende han till Anders Håkonson vm skrÿnen, huilken honom therupå sådene

[22]

¹ Brevet (daterat 28 juni 1573) är ovan s. 276 f avtryckt ur koncepttänkeboken.

berättelse gjorde, såsom förberört är. Och hade Broder Erichson förthenskuldh hafft sitt budh till Flÿ efther skrÿnen, och thå han fick them, wore the vpbruttne, och hade han saknet ther vtur ett frelsesbreff sampt ett annat breff, thesliges någett guldh, ett förgÿlitt bälte och annat mere, och funnes breffuen igen hoos förnäm^pde hustrv Karin. Till thet andre, efther thet salige Hareldh Thordson war lagligen trooloffuedh widh förberörde Broder Erichsons dotter, jungfru Margrete, och hade förähret och skäncht hennes käre moder en gångere och ett åketÿgh, war Bengt Dus kommen till hennes gårdh och hade olofligen och henne aldelis owitterligen thäden tagit samme gångere och åketÿgh etc. Härtill swared förnäm^pde hustrv Karin såledis, att huarcken hon eller hennes dotter hade öpnet offtebemälte skrÿn vthen såsom the wore them tilhande kompne, så hade the leffuereret them ifrå sig igen. Men huadh för:ne breff war belangendes, sade hon, att en hennes framlidne shons tienere schulle haffue fördt them till henne ifrå Näricke. [22 v.] Så sade och Bengt Dws sig icke haffue tagit för:ne gångere och åketÿgh owitterligen vthen hade thet latidt kundgiöre. Men Anders Sigfridson bewÿste, att thet skeedde icke, förre än Bengt war tilbake dragen ifrå Rÿse gårdh etc.

Theße ärender bleffue i ransaken och betänchende vptagne. Och althenstundh förnäm^pde Anders Håkonson haffuer annammet skrÿnen till sig till trogen handh v^daf Hareldh Thordson medh then bescheed, såsom förbemält är, therföre schall han ware förplichthedh först att sware till saken vthi så måtte, att han schall bewÿse sig haffue samme skrÿn med the äger ther wore vthi, när han bekom them i sin antwårdning, leffuereret oupbruttne, oförwandlede och så godh igen ifrå sig och sendt förnäm^pde hustrv Karin och hennes dotter Biritte tilhande, heller och gå ther lag och eedh före. Och när så är scheedt, schall offtebemälte hustrv Karin och hennes dotters man Bengt Dws ware plichtige att sware till samme skrÿn och the äger ther wore vthi, när Anders Håkonson them ifrå sig sende med s[alig] Hareld Thordsons tienere. Och schall förnäm^pde Bengt Dws, meden han olofligen och Broder Erichsons hustrv owitterligen haffuer taget förnäm^pde gångere och åketÿgh ifrå hennes gårdh, ware plichtig att leffuerere sådent tilbake igen vthen någett skåtzsmål.

ix julij

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och råd.

Hustrv Gertrud, s[alig] Sigfrid

Jönsons eftherlefde änckie.

Samme dag kom för rätten Jochim Dirichson till Murla, fulmündig och mechtig på wälbyrdig manz Jffuer Månsons wegne, giffuendes tilkänne, att wår medborgersche, hustru Gertrudh, framlidne Sigfridh Jönsons eftherlathne änckie, hade aldelis wäl förnögdt och stäldt honom tilfridz för *thet* arf för:ne Jffuer Månson [23] hade till sig köpt vda^f förnäm^pde Sigfridz broder, Anders Jönson, efther som *thet* bref förmäller, som samme Jffuer Månson hade giffuit henne och hon nu i rätten presenterede och läse läth, och war begärendes, att *thet* motte bliffue in schriffuit i stadzens tänckbock, huilket henne och eftherlatidt blef. Ther rächte förnäm^pde Jochim Dirichson henne handh vpå in för rätten, och hon vplade sin fridschilling. Och war samme bref lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

Allom them, som *thette* öpne bref — — — — —¹

11 julij.

Borgmestere och råd. [24]

Håkon Person, Nilz Hanson.²

Samme dag tiltalede Håkon Person, borgere i Närkeping, wår stolbroder Nilz Hanson, stadzens borgmestere, vm 500 g , som samme Håkon sade sig ware befogedh att kräffuie efther framlidne Hans Gammel *etc.*

Och tilböd^h sig förnäm^pde Nilz Hanson, att ther förnäm^pde Håkon kunne bewy^se sådent, anthen *med* segel och bref, handskrifter eller någre contract, heller och godh leffuendes witne, dhå wille samme Nilz Hanson gerne betale förnäm^pde penninger, men huar och icke, dhå begärede för:ne Nilz Hanson vpskuf *med* saken, till thes hans stiu^fshon, Oluf Gammel, kommer heem, efther honom bör sware till halfparten. Ther *med* loth förnäm^pde Håkon sig nöye.

¹ Jfr ovan s. 281 f., där brevet (utfärdat den 6 juli 1573 av Ivar Månsson till Kärknäs) jämte bifogade intyg är avtryckt efter koncepttänkeboken.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 283.

xiiij julij.

Borgmester och råd.

Per Jönson.¹

Samme dag kom för rätten vår medborgere Hans Jörenson wälbetäncht giffuendes tilkänne, att han och hans framlidne broder, Sander Jörenson, wore aldellis wäl betalede, förnögdde och tilfridz stälte vda^{er} theris käre swåger Per Jönson, vår stolbroder, för bägges theris tridie parther vthi ett steenus och liggierende grundh, som samme Peder Jönson nu boor vthi och belägett är norden för Järntorgitt näst Lång gaten westen till vp *med* then trånge trappe grändh, som löper vp till Suarttmuncke clöster. Sammedis bekende sig förnämpde Hans Jörenson ware wälförnögdh, tilfridz stält och betalet för sin halfdeel vthi ett steenus och liggierende grundh, som hans framlidne föräldrer haffue boodt vthi, liggienes widh Järntorgit emillen förnämpde Peder Jönsons eget [24 v.] och Dirich v. Bocklens hus, thesliges för ett bryggehus, beläget westen till vthi Erich Månsons grändh vpå södre syden, så att han war *med* förbemälte Peder Jönson vm allt *thette* för:ne aldellis welligen förlycht och åthskildh, efther som the bref, therupå them emillen vprättede, *thet* vthtryckligen förfälle *etc.* Huarföre affhende oftenämpde Hans Jörenson sig, alle sine erffuinger och eftherkommende för:ne sin fädernes och mödernes hus sampt förnämpde bryggehus *med* theris liggierende grunder och tompter, som the stå vpå, och tilegnede them oftebemälte sin suåger Peder Jönson *med* all theris rätt, rättigheet och tilbehörelse till att niuthe, bruke och behålle för sig, sin barn och erffuinger till ewerdelige lagfångne äger quitt, frÿtt, oclandredt och obehindredt för alle födde och ofödde åthalere.

Oluff Gregerson.²

Samme dag hemlede och vploth förnämpde Hans Jörenson här in för sittierende rätten wälbetäncht och *med* en godh wylie vår medbroder Oluf Gregerson en gårdh *med* thäs tomp^t, belägen vpå Södermalm emillen framlidne Måns Jönsons och Söfring Jutes gårder, hållendes i längden, som är ifrå gaten och nedh till siön, 46 alner,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 283 f.² Jfr *ibid.*, s. 284.

brädden vth med gaten 17 alner 1 quarter, för huilken gårdh och tomt Hans Jörenson här in för rätten bekende och tilstodh sig efther sin egen wilie och begären ware förnögdh, tilfridz ställt och wäl betalet vdaf förnämpde Oluf Gregerson vthi så måtte, att samme Oluf haffuer igen vplatidt och giffuit honom therföre en gårdh och tomt widh Fateburen belägen och ther till i rede *penningar* 600 *q* ortiger och 6 alner suartt engelst cläde. Så bekende och samme Hans Jörenson sig haffue bekommit och vpburitt vtöffuer allt köp till en wenlig skänck och gåffue af förnämpde Oluf Gregerson en slagen daler till Gudz penning, thesliges en tynne rågh, en tynne tiere, en half tynne ströming och en half tynne tårsk. Huarföre afhende oftenämpde Hans Jörenson sig och sine erffuinger, slächt och eftherkommende för:ne gårdh och tomt och tilegnede honom, såsom han nu är vpbýgdh och för ögen står med all sin rättigheet och tilbehörelse, inthet vndentagendes, förberörde Oluf Gregerson, hans hustrw och erffuinger till att niuthe, bruke och behålle quitt, frý, oclandredh och obehindredh för alle födde och ofödde áthalere till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme gårdh och tomt lagbudin och lagstånden. Och ändhå att wår medbroder Peder Jönson och Wýchman Lastorp hade med bægges theris hustrurs godh wilie och samptycke afhendt sig then bördzrätt, som the ther till hade på samme sine hustrurs wegne, och giffuit förnämpde Oluf Gregerson ther på sitt breff och segel, så war icke theste mindre för:ne gårdh och tomt heembudin förnämpde Per Jönson egenom Laße Erichson, stadzens kämmerere. Vthi lyke måtte blef och samme gårdh i dag för en sittende rätt vdaf förbemälte Oluf Gregerson sielf heembudin förnämpde Peder Jönson, then ther till swarede, att han icke begärede honom, hade ther icke heller någon genseyelse vthi, vthen vnthe honom samme Oluf Gregerson af en godh, frý wilie vthen allt efthertaal, såsom han och för för:ne sin hustrus býrdzrätt bekende sig haffue bekommit och vpburit vdaf oftebemälte Oluf Gregerson ett stycke risle sajen. Therupå dhå samme Oluf sin fridskilling vplade efther lagen.

[25]

Christoffer Anderson.¹

Samme dag kom för rätten erlig, wälbýrdig man Christoffer Anderson till Bootorp, giffuendes tilkänne, att wår framlidne med-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 283.

[25 v.] borgere Hans Beÿer gulsmeth hade haft af honom någre edle stener och *stycker* guldh till att förarbete, nemligen turkoser 35, sophÿrer 2, morians huffuud 2 och vngerske gÿllen 10 *stycker*, på huilket han hade leffuereret samme Hans Beÿer oxer ett par och smör en half tÿnne. Och efther förnämde Christoffer wardt fångedh till Danmarck i then nästförlidne feigd, och för:ne Hans Beÿer war vthi midler tÿdh dödh bliffuen, att han hade icke bekommit sitt igen, therföre war han af oß begärendes, att wÿ till bewÿs och kundschap, som han therum behöfde, wille förhöre någre witne, och haffuer produceret och för oß framfördt wåre medborger Melchier Folger och Frans Beÿer gulsmeth samt Peder Siluesterson pärlestickere, huilke widh Gudh *almazmectigiste* haffue lagligen sworet, bekendt och witnet. För[st] förnämde pärlestickere, att han efther Hans Beÿers dödh hade seedt och haft i sin handh någre gullringer, turkoser och andre edle stener, swepte vthi pappir, som *hustrv* Margrete, offtebemälte Hans Beÿers eftherlefde änckie, sielf hade sagdt och bekendt, att sådent schulle lÿde Christoffer Anderson till. Doch huru många *stycker* ther hade waritt vdaff huartt slag, sade thenne certificant sig icke nu kunne ihugkomme. Thernäst witnede Frans Beÿer, att någre gullringer och turkoser hade varit tilstüdes efther hans framlidne broders Hans Beÿers dödh, som Christoffer Anderson tilkomme, men han wiste sig icke heller till att erinne, huru många *stycker*. Seden witnede Melchier Folger, att han fick af samme Christoffer någre *stycker* räffuer och leffuererede therföre på hans wegne oftenämde salige Hans Beÿer vngerske gÿllen 10 *stycker*.

[26]

xxij julij.

Peter Johanson.

Samme dag komme för rätten schipper Hans Thÿrson ifrå Rostock och Peter Johanson, borgere i Lÿbeck, och gåffue tilkänne, att the wälbetäncht hade handlet med huarannen vm en boÿert vthi så måtte, som härefther fölier, att samme Hans Thÿrson hade såldt och vplatidit förnämde Peter Johanson och hans medredere Hans Meÿer och Casper Chron, borgere i Lÿbeck, för:ne boÿert med segel, takel, togh, ancker och annen scipzreedschap, thesliges fettalie, såsom han nu kom vthur siön och war här förhanden, för 400 änckelde fullgällende daler, och vdöffuer köpet schulle för-

nämpde Peter Johanson giffue samme Hans Thyrsons hustru ett kiortle cläde, huilken summe *penninger* för*nämpde* Peter Johanson loffuede och sade sig wile betale för:ne Hans Thyrson vthen förhalning eller någon excusation vpå 2 terminer, nemligen 200 daler thet förste han med Gudz hiälp nu drager häden och kommer till Lÿbeck med boÿerten, och 200 daler vm juletydh nästkommendes sampt med kiortleclädet och thersammestedz. Theremot haffuer Hans Thyrson loffued och tilsagdt, att för*nämpde* Peter Johanson sampt sine medredere schall och må *thenne* boÿert frÿ bruke på alle strömer, hampner och fharwattn och elliest thermed göre och lathe såsom med annett sitt wälwunnet godz vthen all argelist. Köpwitne wore på för*nämpde* Hans Thyrsons syde Hinrich Schröder och Swibrecht Buman, borgere i Rostock, och på för:ne Peter Johansons syde Marchus Jerchow, borgere i Lÿbeck, och Daniel Kröger v. Lünenborgh, huilke thet och så för rätten bekende.

iii augusti.

[26 v.]

Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och råd.

S[alig] Nilz Spedzes erffuinger.¹

S[amme] dag kom för rätten Bengt Hanson Spedz och gaf tilkänne, att han och Nilz Bagge, schippere på Suensche Christofferen, såsom framlidne gamble Nilz Spedzes broders shon och rätte erffuinger, wore vthi alle måtte wäl förnögde och tilfridz stälte vdaf hans eftherlefde änckie, hustru Walborgh, för allt arf, som them war tilfallit efther för:ne Nilz Spedz vdj löst och fast, giffuendes thermed henne och hennes erffuinger quitt och frÿ för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning.

v augusti.

Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd.

Frw Ibbe, greffuinne till Rasborgh.²

Samme dag kom för rätten then edle wälborne frws, frw Ibbes, greff[ui]nnes till Rasborgh etc. tienere, Nilz Person, och tiltalede på H. N. wegne Herman Lepper, att han hade H. N. owitter-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 290.

² Jfr *ibid.*, s. 293.

ligen taget 5 lester af H. N. osmundz järn, som lågh på Järntorgit anno 72. och thermed handlet efther sin wylie. Ther till samme Herman Lepper swarede, att H. N. egne fogter hade i någre gånger budit honom för:ne järn, att han thet annamme schulle, huilket han dogh med thet förste icke göre wille, vthen på thet sidzte, thå järnet ther blef liggendes och ingen wille befatte sig mere thermed, hade han thet annammet och till K. M:tz etc. gagn vthgiffuit. Och effther thet wälbemälte greffuinne war H. K. M. skyllig 7 lester och 3 fath osmundz järn, som H. N. tienere, Suen Nilson, hade vpburit af [27] Joen Månson wareschriffuere, såsom hans handskriffter förmälde, them förnämpde Herman Lepper i rätten framlade och läse läth, menthe samme Herman, att för:ne 5 lester järn motte afslås och kortes vthi theße 7 lester etc. Men förnämpde Nilz Person nekede ther aldellis till, att samme järn war wälbemälte greffuinnen til gode kommit etc.

Så althenstundh oftenämpde Herman Lepper hade tagit för:ne 5 lester järn H. N. owitterligen och vthen tilståndh, therfore schall han ware förplightedh att leffuerere H. N. så myckit järn tilbake igen. Och effther han sade thet ware vthgiffuit till högztbemälte Kong:e M:ttz bädzte, så må han therum ödmiukeligen besökie H. K. M. Men huadh the 7 lester och 3 fath järn belanger, som för:ne Suen Nilson haffuer bekommit och vpburitt, må förnämpde Joen Monson¹ sökie hoos honom igen, ther til samme Joen schall bekomme högbemälte K. M:tz stämpningebreff eller förfordring, att för:ne Suen Nilson må hytt bliffue hämpthedh till rätte, meden förnämpde Nilz Person nekede ther aldellis till, att thette järn war kommit wälbemälte greffuinne till gode.

Om Matthias och Christian Suartes penninger.²

Samme dag komme för rätten Quantt Suartt och Hans Rösuig fulmündige och mechtige på Matthias och Christian Suartes wegne i Gröypzwäldh vm the penninger, som nedsattes hoos Witting Månson, nemligen 1 945 ♀.

Och gaff Matz Person borgmestere tilkänne, att then gode herre, her Bengt Gylte, hade befalt, att the schulle bekomme för:ne penninger lös igen vthur then rostering, som ther war giort vpå,

¹ Ursprungligen har stått Nilsson, som ändrats till Monson.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 293.

huilket och så scheedde, och annammedes theris certificatz sampt borgmestere och rådz i Grÿpzwäldh caution i rådstugen vm samme penningar.

Om framlidne v[nge] Nilz Spedzes äger.

Samme dag sades för rätte vm framlidne v[nge] Nilz Spedzes eftherlefde äger, att modren bör erfue en halfpart theraf, och then andre halfpart samme Nilßes eftherlathne änckie.

xij augusti.

Hans Juwin.

[27 v.]

Meddeltes Hans Juwin ett vidisse vnder stadzens jnsigle vdfaf någre puncter vthur framlidne Hans Schottes testamente, så lydendes: Jtem Frans Möller i Dantzic är mig skÿllig 60 daler, som iag på hans wegne leffuererede her Schänck och haffuer ther på hans handskrift; jtem Anders Rute i Dantzic blef mig skÿllig (när wÿ senest räknede tilhope) 1 700 z prÿdzke; jtem haffuer iag betalet honom på 2 vpreedde sänger 16 daler.

xxix augusti.

Jacob Bagge till Boo sampt borgmester och råd.

Marcus Hinrichson, Matz Månson.¹

Samme dag kom för rätten Marcus Hinrichson, borgere i Räfle, och tiltalede wår medborgere Matz Månson, huruledis Matz Person hade anno 62 annammet af honom 400 z , som han anlade i Narffuen; theraf sende samme Matz Person förnämpde Marcus sielf 8½ schippundh h: lÿn och thet öffrige godz inschippede han Michel Kranck, som nu både två wore afsompnede i Gudh, huilket godz förnämpde Michel skulle göre till penningar och sättie them nedh hoos en wiß man, ther Gudh holpe honom i landh, till wÿdere beskedh vdfaf förnämpde Marcus Hinrichson, såsom han thett bewÿste med en missiue vdfaf förnämpde Matz Person, så och annen kundskap och witnessbreff, vthi lÿke måtte med förnämpde Kranckens eigen handskrift och fulmacht, att förnämpde Marcus skulle kräffuie och annamme i Dantzic af Anders Rode 500 daler och 25 gråßer, som för:ne Kranck leffuererede honom till trogen handh, och lydde

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 296.

[28] samme Marcus [till] och wore bleffue af hans godz, som förnämpde Matz Person inschippede för:ne Michel, huilken summe penninger förnämpde Matz Månson hade thersammesteds i Dantzig vthen all fog och rätt hinderlistig arresteret för någre åhr seden, så att the wore för:ne Marcus Hinrichson förhåldne in till thenne tydh och han theregenom war fördh vthi märckelig schade och vmkost etc. Ther till förnämpde Matz Månson swarede, att för:ne Michel Kranck hade och hafft hans godz händer emillen, så och att förnämpde Matz Person hade öffuerschriffuit honom en summe penninger till att annamme i Dantzig hoos Heruert Kämmerere etc.

Huilket ärende i rätten togz [i betänchende], och bleffue bägge parthers tiltaal, swar, genswar, bewy's och sakens vmständigheter nödtorfteligen öffuerwägede. Och efther thet vtaf förnämpde Marcus Hinrichsons skäl och bewy's wardt befunnet, att penningerne lyydde honom till och wore bleffne af hans godz, som framlidne Michel Kranck nedsatte hoos förnämpde Anders Rode i Dantzig, såsom och förnämpde Matz Månson war vm thet, som han krafde, icke förwyst på samme Rode, uthen på förnämpde Heruert kämmener, therföre är förnämpde Marcus Hinrichson befogedh till att kräffuie och annamme för:ne 500 daler och 25 gråber hoos Simon Greke, borgere i Dantzig, ther the igen wore deponerede vdaf för:ne framlidne Anders Rodes eftherlathne barns förmündere. Och schall then quitentie ware vm inthet, som förnämpde Matz Månson hade tilförende bekommit vnder vårtt stadz jnsigle och sendt till förnämpde Simon Greke vm samme penninger. Så schall och oftenämpde Matz Månson ware plichtig för för:ne sitt obefogede arrest schuldh att förnöye oftebemälte Marcus för sin bewy'slig schade och vmkost och see till, huru han elliest kan komme till sin betalning, som honom ännw står tilbage.

Emoth thenne sentens appellerede Matz Månson.

[28 v.]

Hustrv Lussi, Oluff Erichson, Anders schræddere.¹

Samme dag blef efther tiltaal och swar affsagdt för rätte emillen *hustrv* Lußj, framlidne . . .² eftherlefde änckie, samt Oluff Erichson cantzelijschriffuere och Anders schræddere vm en tomp, som samme Anders hade anno 71 länth henne 200 q vpå, att för-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 297.

² Lucka är i ms. lämnad för det ej utskrivna namnet.

nämpde hustrv Lußi må löse tompften sin barn til gode igen. Men huar hon icke haffuer rådth och förmögenheet ther till, dhå måge näste fränder löse samme tompft till sig för så många *penninger* hon war pantsatt. Och schall *förnämpde hustrv* Lußj icke ware plichtig att giffue ocker af för:ne *penninger*, meden hennes *penninger* hade läget här i rätten nu på annett åhr och *förnämpde* Anders hade i midler tydh bruket tompften.

Hustrv Vrsilie Laße Simonsons vpbödh sin tompft — 1:o.¹

v septembris.

Borgmestere och rådth.

Erich Matzson och hans hustru.²

Komme för rätten Erich Matzson, boendes på Norremalm, samt sin hustru, *hustrv* Karin, wälbetänchte och gäffue tilkänne, att effther the wore barnlöst folck, therföre gäffue the huarannen huar tridie penning i löst och fast af allt thet the nu äge och här efther äge få och med *lagen* kunne och må giffue, så att huilken som längst leffuer af them schall och må för:ne tridie penningz gäffue quitt och frÿ niuthe och behålle till ewärdelige äger. Ther rächte the huarannen handh vpå in för rätten.

Philpus Person vpbödh *hustrv* Vrsilies, framlidne Laße Simonsons eftherlefde änckies tompft — 2:o.² [29]

vij septembris.

Jacob Bagge till Boo samt borgmestere och rådth.

Thommas Mhar, Wÿchman Lastorp [*sic*].¹

Samme dag skeedde en wenlig förlÿckning in för rätten emillen Thommas Mhar och Wÿchman Lastorp vm någett järn, som samme Lastorp war schÿllig bliffuen framlidne Peter Goldtman effther sin handskriftz lydelse vthi så måtte, att *förnämpde* Wÿchman schall giffue för huar lest osmundz järn 1 000 q vthi nu gångbart suenst mÿntt och för huartt schippund stångiärn 120 q .

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 297.

² Jfr *ibid.*, s. 298.

Husman.¹

Samme dag witnede Arendt Meÿer, borgere i Calmere, lagligen in för rätten, att framlidne Corth Barpken v. Brunswick hade bekommit en handschrift vtaf Daniel Harden, huilken samme Corth hade giffuit Hinrich Husman i betalningh för 140 tyske daler.

Hinrich Tönieson i Dantzig.²

Samme dag blef Simon Hälle eftherlatidt vpå Hinrich Töniesons, borgeres i Dantzig, wegne att rostere vdj för:ne järn, som Wÿchman war skÿllig bliffuen Peter Goldtman, 106 gÿllen, på huilket 30 gÿllen, 12 gråßer mindre, war betalet, medh sådene beskedh, att Nilz Larson och Thommas Mhar schole först bekomme sin betalning, men finnes och flere gäldenärer seden än förnämpte Hinrich, dhå schall thet gå emillen honom och samme gäldenärer, efther som lag seÿe.

[29 v.]

10 septembris.

Borgmester och råd.

Wÿchman Lastorp.

Samme dag kom för rätten Wÿchman Lastorp och gaf tilkänne, att han war skÿllig Bärendh Winterkamp i Lybeck 1 060 q ortiger, som Hans schrädde, borgere thersammestedz, war fulmÿndig till att inkräffue med samme Wÿchmanz handskrift, men efther förnämpte Hans schrädde war häden dragen och för:ne Wÿchman moste och färdes vdi sin nådige furstes och herres ärender, therföre giorde han Hans Färffuer fulmÿndig och mechtig i samme sak och satte ther hoos en pantt i rätten för för:ne gäldh till sakens vthdrächt.

12 septembris.

Borgmester och råd.

Philpus Person vpbödh hustrv Vrsilies, framlidne Laße Simonsons eftherlefde änckies tomt — 3:o.³

xix septembris.

Jacob Bagge sampt borgmestere och råd.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 298.² Jfr ibid., s. 297 f.³ Jfr ibid., s. 298 (under 19 sept. andra gången).

Nilz Hanson vpbödh Lowenkopz hus — 1:o.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Bengt knyfsmedz trähus — 1:o.²

xxij septembris.

[30]

Jacob Bagge sampt borgmestere och råd[h].

Nils Hanson vpbödh Lowenkopz hus — 2:o.

Jacob Jffuerson vpbödh Bengt knyfsmedz trähus — 2:o.

Birge Eleffson.³

Samme dag kom för rätten hustru Vrsilie, framlidne Laße Simonsons eftherlathne änckie, wälbetäncht hemlede och vplot h wår medbroder Birge Elefson rådman en tomt i Laße Månsons grändh emillen Nilz schriffueres hus och M. Erichz stegerhus, hållendes i längden långz vth med gaten 23 alner 1½ quarter och i brädden 20 alner, 1 quarter mindre, huilken tomt förnämpde hustrv Vrsilie lagligen såldt hade förnämpde Birge Elefson för 800 ƒ ortiger vthi nu gångbart suenst myntt, them hon sig här in för rätten bekende och tilstodh haffue bekommit och vpburitt vdaf förnämpde Birge till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhände hon sig och sine erffuinger för:ne tomt med all thes rätt och tilegnede henne förnämpde Birge och hans erffuinger quitt och frö till att niuthe och behålle till ewerdelige äger. Thet gaf och förnämpde hustrv Vrsilie för rätten tilkänne, att hon ingen hade i sin slächt, huarken föräldrer, sýsken eller någon annen, ther för:ne tomt kunne bliffue clandredh vdaf. Och war samme tomt lagbudin, lagstånden och fridskilling på giffuin, effther som lagh förmälle.

xxvij septembris.

[30 v.]

B[orgmestere] och r[åd[h]].

Knuth Håkonson secreterere.⁴

Gaf Jacob Nilson i Bentzby vthi Lule sochn för rätten tilkänne, att wår medborgere Peder Olson Torfast wille icke löse samme

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 298.

² Jfr *ibid.*, s. 299. — ³ Jfr *ibid.*, 300.

⁴ Rubriken (i marg.) avser endast det senare av nästföljande två stycken. — Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 302.

Jacobz och hans mederffuingers deler till sig i framlidne Finwidh gulsmetz hvs vthen hade sagdt, att the motte sälie samme theris husparter huem the wille. Och efther the wore nödställt och fattigt folck och gåffue Oluf Anderson archelýmästere therum tilkänne, hade samme Oluf tilbudit sig wile vndsättie them, såsom han och hade försträcht samme Jacob Nilson på för:ne deel i huset 100 q i rede penningar, jtem 2 *tynner* saltt, *tynnen* 46 q , och på huar *tynne* 8 q , att thet belop sig tilhope 200 q . Thet hade och förnämde Oluf Anderson budit honom någon jordh igen i Norrebottn för för:ne deler i husett, men han wille icke tage ther widh eller göre något skifte eller byte med honom.

Vpå för:ne tÿdh war och Oluf Moÿses i Lislepytt vthi Pÿte sochn för rätten, then sampt sine mederffuinger åtthe en fierde parth i för:ne hus och grundh och sade sig inthet haffue vpburitt för samme deel, eÿ heller giffuit förnämde Jacob Nilson någon fulmacht att sälie och afhände honom then, huilket samme Jacob Nilson här närwarendes bestodh. Vthen förnämde Oluf Moÿses vpläth och hemlede nu sin deel i förnämde hus och grundh Knuth Håkenson secretario, görendes honom fulmÿndig och mechtig thermed att handle, göre och lathe lÿke som samme Oluf sielf tilstädes wore.

[31]

v octobris.

Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borg[mestere] och r[åd]h].

Nilz Hanson vpbödh Lowenkopz hus — 3:o.¹

Jacob Jffuerson vpbödh Bengt knÿfsmedz hus — 3:o.¹

Jtem ett kyrckienes hus — 1:o.

Hans Wattson, Hans gårdener.²

Sententia emillen Hans Wattson och M. Johan Alert gårdener.

Effther thet befunnet blef vdaf M. Johan gårdeners handschrift, att han bekenner sig ware skÿllig Hans Wattson 4 117 q ortiger, tilseÿendes att flÿ honom Kong:e M:ttz etc. bref therpå, att han samme summe schulle bekomme af the skåtzke rÿtteres förste betalning, men huar så icke skeedde, dhå wille han förplichtedh ware att betale honom för:ne penningar sampt all schade och interesse innen

¹Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 303. — ²Jfr ibid., s. 304.

päsche efther förberörde handskriftz dato, huilket förnämpde M. Johan icke eftherkommit hade, therföre schall han nu ware obliqeret att betale och förnöye förnämpde Hans Wattson innen 14 dager här efther.

Thewes Oldendorp.¹

Samme dag blef efther tiltaal och swar afsagdt för rätte emillen Thewes Oldendorp, borgere i Lybeck, och Melchier v. Zwickaws fulmäyndig, Hans trumeter. Efther thet vthi sanning wardt befunnet, att samme Melchier hade ingen rätt till the 3 *tyenner* smör han loth rostere hoos vår medborgere Hans Mogh för then gäldh förnämpde Oldendorpz gamble dräng, Hans Rowich, war honom skyllig bliffuen, vthen att samme dräng hade vpburitt smöret vdaf Willam de Wÿck i för:ne Thewes Oldendorpz namn och thet honom til gode nedsatt hoos förnämpde Hans Mogh, efther såsom högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh *etc.*, war nådigiste herres förschrift förmäller vm samme betalning, så och att Hans Rowich icke heller i sin handskrift haffuer wÿst förnämpde Melchier på för:ne Hans Mogh vthen elliest loffuet honom sin betalning, såsom oftenämpde Thewes Oldendorp och berättede, att han dhå allrede war ifrå honom skildh *etc.*; therföre är samme Thewes berättiget att annamme för:ne 3 *tyenner* smör till sig och må thermed handle efther sin wilie, och offtebemälte Melchier må sökie sin betalning hoos förnämpde Hans Rowich.

[31 v.]

vij octobris

såthe för rätte her Gustaf Banner, Jacob Bagge sampt borgmestere och råd.

Peder Olson.²

Samme dag sades aff för rätte emillen Per Olson och Jacob wÿntappere vm ett trähus vthen för mhuren westen till, att efther thet huset står på stadzens tomt och framlidne hustrv Ingeborgh Knuth wÿntappers hade giffuit thet staden i testamente, therföre kunde icke befinnes, att förnämpde Peder Olson hade rätt till samme bygning, såsom han icke heller war förnämpde hustru Ingeborgz erffuing vthen framlidne Knuthz, then hans erffuing

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 303.

² Jfr *ibid.*, s. 306.

allrede hade erffdt. Och hade förthenschuldh förnämpte Per Olßon vthi sitt supplicatz icke med någon sanning berättedh för K. M. etc., att huset war honom wäldsamligen ifrån tagit.

[32]

viiij octobris.

Borgmester och rådh.

Dirich Thÿeson.¹

Kom för rätten vår medborgere Herman Schilling och gaff tilkänne, effther thet han sig med borgschap hade inlatidt emoth Håkon Person, borgere i Norköping, för Dirich Thÿeson, borgere i Dantzic, vthi så måtte att samme Dirich schulle ware här tilstädes igen med sitt bewÿs vm Michelzmäße tydh och sware för:ne Håkon vm thet tiltaal han förmenthe sig haffue till honom; therfore stälte förnämpte Herman samme Dirich nu för rätten, vpseyendes sitt lyffte och borgscap, och witnede samme Herman, att förnämpte Dirich war allrede för 8 dager seden hÿtt till Stockholm kommen. Så præsenterede och offtenämpte Dirich sitt bewÿs och war öffuerbödig att sware förbemälte Håkon, såsom han vthloffuedh hade.

ix octobris

såthe för rätte the edle, wälborne, wälbyrdige herrer, her Gabriel Christerson, frÿherre till Mörbÿ, her Hogenschildt Bielecke, frÿherre till Leckö, her Erich Gyllenstierne till Nÿnäs, her Steen Banner till Händelö och her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, och her Carolus de Mornaÿ, friherre till Warnäs.

Matz Månson, Marcus Hinrichßon.

[32 v.]

Samme dag kom för rätten Matz Månson, som hade appelleret ifrå then doom, som then 29 dag augusti nästförliden war affsagdh emillen honom och hans wederparth Marcus Hinrichson, borgere i Råffle, och samme Matz Månson menthe sig ware beswäredh vthi; och haffue wälbemälte gode herrer ransaket vm för:ne doom, så och bägge parthers skäl och bewÿs öffuerwäget, och effther et nöge betänckende vm samme ärende dömpdt och affsagdt, att althenstundh vdaf förnämpte Marcus Hinrichsons bewÿs bleff befunnet, thet han ett åhr för än Matz Månson war förwÿst egenom

¹ Jfr koncepttänkeboken, s. 307.

framlidne Michel Kranck på the 500 daler, som nu i Dantzig schole ware nedsatte hoos Simon Geerke [*sic*], therföre war förnämpde Marcus Hinrichson befogedh och berättigedh fram för Matz Månson till samme penninger, såsom och wälbemälte gode herrer then förre affsagde doom vthi så måtte ratificere och bekräftige. Men huadh then vmkost belanger, som förnämpde Marcus Hinrichson och war tildömpdh, syntes theris herrligheter rättwüst ware, effther thet förnämpde Matz Månson war och egenom förnämpde Michel Kranck förwüst på för:ne penninger, och samme Kranck hade såledis giffuit vrsak till thenne irringh, rättegångh och vmkost, therföre schall för:ne Marcus Hinrichson lathe sig benöye med ett lydeligit och skäligt affdrag effther gode mänz mäthzordh, och schall ofte nämpde Matz Månson ware befogedh att sökie samme skades vp rättelse igen sampt then betalning honom står tilbake hoos ofte nämpde Michel Kranckz erffuinger.

x octobris.

Goldtman.¹

Witnede capiten Jacob Schringer, Anders Manning och Hans Wattson, borgere i Dantzig, thesliges Jören Schippart och Wolter Schringer, att Willam Goldtman war framlidne Thommas Goldtmans rätte broder.

xij octobris

Niclaes Vergiis.²

Witnede Cornelius v. Busche och Hans Willeman, att Niclaes Vergiis hade förbyddet här i Stockholm efther Matthias Schubert i 3 weker.

xv octobris.

Borgmestere och rådh.

[33]

Hoffslag.²

Samme dag bekom Arendt Hoffslagh efther sin wänlige begären vdaf borgmestere och rådh ett fulmactzbreff vnder stadzens jnsigle, så lydendes, att samme Hoffslag gjorde Sebastianum Putauin

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 307.

² Jfr *ibid.*, s. 309.

fulmündig och mechtig till att vthrätte alle hans saker och ärender såwål i Tysklandh såsom annerstedz, ther förnämpde Hoffslag kan haffue någett vtheständendes, lyke som förnämpde Hoffslag sielf tilstädes wore.

xix octobris.

Jacob Bagge. Borgmestere och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh ett kyrkenes hus vpå Smidiegaten
— 2:o.

Rasmus Lodwigson vpbödh sitt hus på Suarttmunkegaten
— 1:o.

Matz Månson, Eschil Simonson.¹

Samme dag blef affsagdt för rätte emillen wår medborgere Matz Månson och Eskil Simonson, borgere i Åboo. Effther thett befunnet wardt vdaf samme Eskilz fulmachtzbreff, att han hade sig vpå tagit och latidt sig lege (såsom han sielf bekende) till att inkräffuie framlidne Michel Kranckz vtheständende gäldh, så och allrede någre summer vpburitt både här och i Dantzic, haffuer och än flere handskriffter hoos sig på mere gäldh, therfore schall han ware förplightedh nu strax att leffuerere hytt i rätten så myckit han allrede haffuer vpburit, thet ware sig i guldh, daler eller annet, vdentagendes huadh han görligen kan bewyse sigh haffue vthgiffuit i rättegångz saker, och seden innen natt och åhr, så myckit honom nägen sin mögeligitt kan ware, sig beflyte till att inkräffuie thet som tilbaka står, så att thet och thesförinnen sammeledis må bliffue leffuereret hytt i rätten, till thes alle Michel Kranckz witterlige gäldenärer, som i tydth haffue mahnet och kraffdt vm sin betalningh, kunne theruthaff bliffue betalede, och erffuingerne måge seden bekomme thet öfrige sampt en skäligh rägenscap.

Lenert Bröker.²

Samme dag kom för rätten Lenert Bröker, borgere i Dantzic, och gaff tilkänne, att efther thet andre framlidne Peter Smidz creditorer hade icke effther Swerigis lagh giortt här någen anfordring vm sin gäldh innen natt och åhr vthen i then måtten förtäget sin rätt, therfore förhoppedes fornämpde Bröker vpå sin swågers

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 307.

² Jfr *ibid.*, s. 308 och s. 310.

Jören Glashagens och hans hustrus wegne sig vare nämmest fram för andre creditorer till *thet* aff *förnämpde* Peter Smidtz äger kunne vpspanes. *Thette* ärende blef i rätten öffuerwäget och therum dömpdt och affsagdt, att *förnämpde* Lenert Bröker war vpå sin swågers och systers wegne befogedh till thett han kunde bewyse ware rätt och witterlig gäldh och han i lage tydh hade talet vpå, och andre creditorer hade försumedh sig vthi.

Hinrich Husman, Påffuel timberman.¹

Samme dag producerede och framförde Hinrich Husman vår medborgere Jören Fölsche för rätten, huilken ther lagligen widh sin sworne eedh bekende och witnede, att han war efther Påffuel timbermanz begären gången till *förnämpde* Husman, bidiendes honom, att han wille giffue *thet* köp lös igen, som war scheedt emillen samme timberman och Husman vm 100 schippundh stångjärn [34] till att leffuerere i Rÿge; ther till *förnämpde* Husman så hade swaret: Effther iag weth, att Påffuel timberman haffuer lidit schade nogh tilförende, will iag icke nu ytterligere begäre hans schade, vthen han må giffue the fattige 100 ƒ i byßen, och thermed schall wårt köp ware löst och vm inthet igen.

xxiiij octobris.

Jacob Bagge sampt borgmestere och råd. Jtem M. Olaus Petri pastor, M. Petrus Aruidi pœnetentiarius, M. Abrahamus Andreae, ludi magister, D. Ericus Petri.

Framlidne Hans Gröms eftherlefde
änckie och erffuinger.²

Samme dag stodh vp för rätten vår medbroder Matz Person, stadzens borgmestere, och war sampt sin stiufdotter, hustrv Anna, framlidne Hans Gröms eftherlathne änckie, begärendes, att althenstundh samme Hans Gröm hade lefdt efther sigh en swår hoop med gäldh, och hon hade fördt till honom i ägedeler öffuer 4 000 ƒ wärth, att man wille vnne och eftherlathe henne, *thet* hon motte vndentage och frÿtt behålle, huadh hon hade hafdt i fast efther sine framlidne föräldrer, *thet* andre wille hon allt eftherskänche och inthet erfue efther *förnämpde* Hans Gröm.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 311.

² Jfr *ibid.*, s. 313.

Huilket ärende och huadh wärdigh man, M. Rasmus Nicolaj etc. ther till swarede, blef i rätten och ransaken vptagit. Och wardt effther ett nöge betänchende vm alle vmständigheter dömpdt och affsagdt, att förnämpde hustrv Anna schall bekomme och behålle [34 v.] vtaff obyten deel sine morgengåffuer och hedersgåffuer. Seden schole alle äger, som igen äre både i löst och fast, skiffes i tw, såledis att the hus, grundh och tompter, som wore kompne vtaf förnämpde M. Rasmus hustrus fäderne och möderne, schole iänckes på hans deel, och thet faste, som vdaf för:ne hustrv Annes fäderne och möderne war kommit, schall iänckes på hennes parth. Och seden schall förnämpde M. Rasmus vpå sin hustrus wegne sware till halffparten vdaf all witterligh gäldh och för:ne hustrv Anna till then andre halffpartt. Och huadh then bodh tilkommer, som för:ne M. Rasmus haffuer såldt olagligen och vthen tilständh, thet köp schall återgånge. Sammeledis är han plichtig att lathe komme tilbake igen allt annet, som han i så måtte kan haffue såldt eller till sig tagit vdaf godzet.

Matz Påffuelson.¹

xxvi octobris.

Jacob Jffuerson vpbödh ett kyrkenes hus vpå Smidiegaten — 3:o.

Jtem någre tompter, som schulle skiftes emillen Matz Perßon och hans stiuftotter, hustrv Anna Gröms — 1:o.

xxix octobris.

Niclaes Vergiis.

Samme dag stode för rätten Tileman Abraham, stadzschriffuere, Hans Willeman, vår medborgere, och Hans Kerckman, witnede och bekende, att the effther Niclaes Vergiis begären wore gångne i K. M:tz secretarij Wenceslaj Herholdz hus och hade funnit ther ware schriffuitt vthi framlidne Gerdh schrädderes eftherlefde handlingz bok såsom fölier:

[35] Anno 64 den 1 decembris hebbe ick van Hans Beÿer de goldtsmidht entfangen van wegen Niclas vp de 300 schippunt staffÿser, de he më afgekofft hefft vnde ick ehm inth voriahr leueren schall

¹ Endast marginalrubrik.

— 2 000 ƒ , jder schippunt tho 25 ƒ . Jtem vp disse bauengescreuen 300 schippunt hebbe ick M. Hans goldtsmidt geleuert in nouembri 36 schippunt 18½ [L] 1 marker tho 25 ƒ — 923 ƒ .

Anno 65 vthi junij haffuer iag bekommit af Hans Beÿer på Niclaes wegne — 2 000 ƒ .

Thette eftherschriffne fanz ware schriffuit på en zedel, then framlidne Oluf Larson secreterere hade schriffuit med egen handh: Är betaledh, seden Gerdh affleedh: Hans Beÿer, stångiärn — 97 schippund.

xxxi octobris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson sampt borgmestere och rådh.

Påffuel timberman, Hinrich Husman.¹

Samme dag kom för rätten Påffuel timberman och tiltalede Hinrich Husman vm ett köp, som han hade giortt med samme timberman vm 100 schippund stångiärn till att leffuerere i Rÿge etc. Och effther förnämpde Husman hade trÿ beswor[n]e witne, ett therupå, att förnämpde timberman hade latidt vpseÿe honom för:ne köp igen, och tw therupå, att han hade sagdt: Huar för:ne Husmanz handschrift icke lyder att leffuerere järnet vthi för:ne Rÿge för S. Johannis dag anno 72, dhå wille han giffue förnämpde Husman
[35 v.]
quitt och frÿ för för:ne köp. Och vthi samme Husmanz handschrift förmältes ingen tÿdh på leffuereringen. Therföre haffue wÿ icke kunnet befinne, att för:ne köp må haffue någon kraft vthen för för:ne vrsaker schuldh dömpdt och affsagdt, att thet schall effther thenne dag aldelis ogiltt ware och bliffue.

Sententia

emillen Melchier Folger och Hans Wattson: Hans Wattson schall på näste rådstuge dag frÿe sig med 6 manne eedh, att han war icke i mattscapy med framlidne Thommas Goldtman.

Balser Schotte, Hans Wattson.¹

Samme dag sades aff för rätte emillen Balser Schotte och Hans Wattson, att samme Hans schall lathe komme tilstädes igen, huadh

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 316.

han haffuer tagit vthur för:ne Balsers kiste och göre honom therföre rede och rägenscap heller och förlyke sig *med* honom. Och efther han hade skåtzsmål til Hinrich Matzson vm samme kiste, skall han förtöffue här till hans ankumpst och ställe ther nu borgen före.

Appellatio.¹

Samme dag appellerede Pääfvel timberman ifrå för:ne sentens och doom, som sades emillen honom och Husman, vnder rýkzens högwýse rádh.

Sammeledis appellerede Eschill Simonson thýdt.

[36]

III nouembris.

Jacob Bagge, borgmestere och rádh.

Vpbödz någre tompter emillen Matz Person och hans stiuftotter, *hustrv Anna* — 2:o.

Om David Crichtuns besåldningh.

Samme dag witnede Matz Bengtson ránttemäster in för rätten, att capitén Robert Crichtun hade på David Crichtuns wågne annammet och vpburitt hans besåldning vdaf förnämde Matz Bengtson, nemligen 1744 *q ortiger*, som honom tilbage stode hoos K. M. *etc.*, vm huilke *penninger* samme Matz Bengtson war quiteret vdaf förbemälte Robert Crichtun *etc.*

Mårthen Klänck, H[erman] Dýningh.¹

Samme dag vpsade Mårten Klänck och Herman Dýning sitt lýfte, som the hade giortt för framlidne Caspar Fänius godz och här stodh i förwaring hoos förnämde Mårthen och Heine Bäcker sende vdaf rýkit, thý áhr och dag war nu framliden.

vij nouembris

sáthe för rätte her Gabriel Christerson, frýherre till Mörbý, her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, her Nilz Gýllenstiern, rýckzcantzeler och frýherre till Lundbýholm, Gustaf Banner till Diursholm, ridder och hoffmarschalck, Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och rádhmän.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 317.

Her Hogenschildt Bielcke.¹

Samme dag stodh vp för rätten then edle wälborne herre, her Hogenschildt Bielcke, ryckz hoffmästere och fryherre till Leckö, och tiltalede Hans Fordeel ifrå Norrebottn vthi så måtte, att effther thet wälbemälte her Hogenschildt hade för någre åhr seden betinget och köpt ett schip aff Josep Olson och Oluf Olßon, brödere i Salu sochn i Österbottn, huilket H. H:t och seden med någre sine egne schipztimbermän loth förfärdige, såsom H. H. thet med breff och segel för rätten bewyste, att H. H:tz penningar wore therupå vthgiffne, långt för än ther bleff någet schipzwircke hugget aff skogen. Och beswärede sig wälbemälte her Hogenschildt nu för rätten, huruledis att förnempde Hans Fordeel hade swickligen trängdt sig vthi samme H. H:tz schipzköp, thå thet war så wydt förfärdiget, att thet schulle skiutes på watnet, och seden med wäldh i böndernes fråware loth förett till sin gårdh, then tydh wälbemälte her Hogenschildt war vtaf ryckzens fyender fångedh till Danmarch, oanseedes att Hans Fordeel wäl wiste, thet samme schip hörde H. H. till med rätte, effther thenne Fordeel loth på samme tydh grype två H. H:tz schipztimbermän, benempde Marcus Anderson och Nilz Jacobson, som wore hoos schippet och hade therupå timbret, wiliendes twinge them till att bliffue vthi sin tienst. Med huilket wäldh och förtreeth han sig icke ändhå kunne åthnöye lathe, vthen på thet han sin wylie i then måtten thäste bättre främie kunde, hade han på samme tydh wälbemälte her Hogenschildt med många lögnachtige, otilbörlige, ärerörige ordh antastet och sig vppenbarligen för mången man förløde latidt, öffuer huilket H. H:t sig till thet högzte beswärede etc. Så ändhå samme Fordeel ther till aldellis nekede, föregiffuendes, att förnempde män, som H. H. fick schippet utaff, schulle haffue såldt thet Hans Fordeel, seyendes sig icke wethe rättere, än att the schulle haffue giffuit H. H:t sine vthlagde penningar tilbake igen, kunde dogh förberörde Hans Fordeel sådent icke bewyse, vthen wälbemälte her Hogenschildt Bielcke lade fram i rätten någre witnessbreff, lydendes att thenne Fordeel hade aldellis trängdt sig till schipzköpet, så och H. H. med sådene otilbörlige skällesordh antastet, såsom förbemält är. Huarföre och H. H:t war begärendes, att man them emillen therum wille

[36 v.]

[37]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 318.

affseÿe en fulkomlig sentens och doom, huadh honom för sådent lögnachtigt förtaal och bedreffne wåldh och förtreeth till straff och peen haffue boorde effther Swerigis beschrifne lag etc.

Thette ärende blef ransaket och öffuerwäget och effther ett nöge betänchende dömpdt och affsagdt, att althenstundh wälbemälte her Hogenschildt Bielcke bewÿste för rätten sig lagligen haffue köpt för:ne schip och thet seden med sine egne schipztimbermän latidt förbygge och therhoos med godh witnessbreff betÿgede, att offtenempde Fordeel haffuer trängdt sig vthi samme schipzköp och thet H. H. swÿckligen affhåndt, therföre schall och må wälbemälte her Hogenschildt ware¹ aldelis obehindredt till sig igen annamme för:ne schip, såsom thet nu förbygdt och förhanden är, och thet niuthe, bruke och behålle, och huadh som Hans Fordeel therupå seden förbygdt haffuer, schall han haffue förwärcket, och ware förplichtedh att leffuerere offte- och wälbemälte her Hogenschildt samme schip frÿtt och färdigt tilhande, enär H. H:t therupå fordre lather. Men huadh belanger, att samme Fordeel och med otilbörlig skällordh haffuer antastet H. H:t och therföre sig nu här för sitttende rätten frÿwilligen förplichtede, att han sådent med skäl, witne, breff och segel nogsamligen wille sig ifrå lägge och the witne, som sådene breff emoth honom giffuit hade, aldelis drÿffue, vmstöte och till inthet göre, så frampt han icke wille ware förfallen vnder thet straff, som i Swerigis lag therum förmålles, therföre gaffz förbemälte Hans Fordeel sådene sin obligation att eftherkomme, frist på 3 månaders tÿdh, och i midler tÿdh schall han siälf här i staden vthi sitt herberge tilstädas bliffue; thermed och wälbemälte her Hogenschildt loth sig åthnöÿe och wille vthi lÿke måtte på sin syde förschaffe sig wÿdere skäl och bewÿs vm förberörde saker.

[37 v.]

xviiij nouembris.

Framlidne v[ng]e Hans Kranckz erffuinger.²

Samme dag komme för rätten wår medborgere Oluff Michelson och Matz Person i Löffstade i Funboo sochn boendes, giffuendes tilkänne, att för:ne Oluff vpå sin hustrus och förnempde Matz Person på hennes systers Malin Hansdotters wegne, såsom hen-

¹ Ursprungligen har stått 'latidt' som ändrats på otydligt sätt.

² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 319.

nes moderbroder och rätte målzman, hade vthi gode mänz närware skifft och bydt *thet* arf them war tilfallit effther theris framlidne fader, v[nge] Hans Kranck, Gudh hans siel nåde, vthi så måtte, att samme Malin bleff tildeelt ett kårswerckzhus i Brundzgränden på norre syden quitt och frÿtt till ewerdelige äger. Thernäst skiptes lösörerne emillen förbemälte erffuinger, och bekom förnempde Malin på sin anparth kopper 4 [L] 6 ƒ.r, then 2 [L] 8 ƒ.r föruthen cläderne och andre inndömer. Theremot schall förberörde Oluff Michelson sampt sin hustru och bägges theris erffuinger igen haffue och behålle ett steenhus och liggende grundh, som han nu boor vthi, *med* all thes tilbehörelse och then deel för:ne Malin Hansdotter ther vthi ätthe sampt *med* lösörerne, som på hans deel wore falne, till ewerdelige äger. Och huadh *thet* steenhus bättre war än kårswerckzhusett, som offtenempde Malin bekom, therföre schall förbemälte Oluf Michelson sware till all gäldh. Och härmed wore the på bägge syder för sig och sine efftherkommende erffuinger aldellis wenligen och wälförlÿchte vm samme arf till en fulkomlig ende både för löst och fast, in*thet* vndentagendes. Ther rechte förnempde Oluf Michelson och Matz Person huarannen handh vpå. Och wore öffuer *thette* arfskiffte wåre stolbröder Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Anders Olson, rådhmän.

xxiiij nouembris

[38]

såthe för rätte Erich Biorson sampt borgmester och rådh.

Knuth smedh.

Samme dag kom för rätten wår medborgere Bärendh Jönson, nu på thenne tydh kyrckewårdh till S. Nicolaj kyrckie här i staden, vploth och hemlede Knuth Hermanson smedh ett lithet steenhus, som samme kyrckie haffuer tilhördt och liggendes är på Westre lång gaten emillen Nilz skidders och Suen smedz hus, hållendes i längden 18½ alin och i brädden 7 alner 1 quarter, huilket hus och grundh för:ne Bärendh Jönson medh wårtt och flere kyrckienes förmänz tilståndh och samptÿcke lagligen såldt haffuer förnempde Knuth smedh för 1 000 ƒ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt, ther samme hus wardt skattedt före, huilke *penninger* kyrckien till gode äre vpburne till fulle nöÿe och godh betalning, then sidzte *penning med* then förste, och vthi stadzens träsl leffuererede, effther

som rägenscapen innehåller och förmåller. Huarföre affhende förnempde Bärenndh Jönßon kyrcken och alle hennes förmän för:ne hus och grundh och tilegnede thet offtebemälte Knuth smedh och hans eftherkommende erffuinger med all thes tilbehörelse quitt, frött och oclandredt till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbuditt, lagståndit och fridskilling på giffuen efther lagen.

Jacob Jffuerson vpbödh ett kyrckenes hus vpå Smidiegaten — 1:o.¹

Oluff Gregerson vpbödh en tompst på M. Rasmus Nicolaj wegne — 1:o.¹

Än 2 tompster vpå samme M. Rasmus wegne 1:o.¹

Jtem någre tompster, som schulle skiftes emillen Matz Perßon och hans stiuftdotter, *hustrv* Anna — 3:o.

Rasmus Lodwigson vpbödh sitt hus — 2:o.

[38 v.]

Hustrv Karin, s[alig] Anders Månsons.²

Samme dag gåffue tilkänne Måns Jngeson, borgere i Åboo, framlidne Anders Månsons fader, samt *hustrv* Karin, samme Anders Månsons eftherlefde änckie, att the wore aldelis wenligen och wäl förlöchte vm thet arf för:ne Måns war tilfallit efther förnempde sin shon vthi löst och fast, så att han war therföre wäl förnögdh och tilfridz stältt vdaf förnempde *hustrv* Karin. Huarföre giorde han för sig och sine erffuinger samme *hustrv* Karin och hennes erffuinger quitt och frö för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning vm förnempde arf. Ther rächte the huarannen handh vpå, och wore öffuer förlöckningen Jacob Jffuerson och Knuth Pårshanck, rådmän.

Jöns Anderson, Jöns Bertilson.¹

Samme dag leffuererede Jöns Anderson, vår medborgere, Jöns Bårtilson, boendes på Wärmdön, 56 $\frac{1}{2}$ penninger och 2 sölfskeder, som samme Jöns Bertilson hade fåth honom till att göme och hans stiuftbarn tilkomme.

II decembris.

Borgmestere och rådh.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 321.

² Jfr *ibid.*, s. 320.

Matz Person och hans stiuftotter,
 hustrv Anna Gröms etc.

Samme dag stode för rätten våre stolbröder Peder Jönson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Oluf Gregerson, rådmän, kundgiorde och berättede, att the efther wärdig manz, M. Rasmus Nicolaj, thesliges wår medbroders Matz Persons, stadzens borgmesters, wenlige begären hade waritt tilhope och räknet emillen samme Matz Person och hustrv Anne, huadh hennes arfzrätt ware kunne efther hennes framlidne föräldrer, så och hennes sýskene Ålette och Karin, thesliges huadh förnempde Matz Person med sin <stiuft> barn Lisebette och Wendele tilkom. Och skattedes först [39] förbemälte hustrv Annes framlidne faders, Laße Skultes hus östen till samt med steenboden och tompften ther nedan före liggendes vpå södre syden, för 16 000 q , theruthi åtthe hon 7 875 q . Brundzgården med både bryggehusen skattedes för 2 500 q , och åtthe hon ther vthi 1 230 q 3 öre 18 *penninger*. Märthen Nilsons hus skattedes för 5 000 q , ther vtthi kom henne til 4 375 q .

Så althenstundh förnempde hustrv Anne icke kunde eller förmotte sig till gode befrye för:ne sitt fädernes och mödernes hus för then swäre gäldh, som hon för för:ne sin framlidne man skuldh war vthi kommen, therfore wardt therum så förhandlet och bewilget, att förnempde hennes stiuftader Matz Person, såsom then nämpste i slächten, på sin och sin barns wegne schulle behålle och bliffue widh samme hus och förnämligen för theße efftherföliende vrsaker skuldh, såsom till thet förste, att effther han och förnempde hans barn, Lisebette och Wendele, hade till arfzrätt i förbemälte Laße Skultes hus samt steenboden och tompften ther nedeföre 8 125 q ; till thet andre war och offtebemälte hustrv Anna och hennes framlidne man Hans Gröm för:ne Matz Person skýllig 6 000 q ortiger, som ännw wore obetalede; till thet 3 åtthe offtenempde Matz Person med för:ne sin barn, Lisebeth och Wendele, i Brundzgården och både bryggehusen 1 269 q 4 öre och 6 *penninger*, huilke förnempde summer han till sig annammede och affslogh i för:ne Laße Skultes hus samt med then fierde penning, som för:ne hans barn, Lisebeth och Wendele, erfde i Märthen Nilsons hus efther theris halffsýster Karin och sig belop till 625 q . Theremot dhå schall förnempde hustrv Anna för samme hennes stiuftader och hans barn aldelis frýtt niuthe [39 v.] och behålle för:ne Märthen Nilsons hus samt med Brundzgården

och både bryggehusen, ändhå att för:ne summe, som Matz Person tillkom med sin barn, belop sig 19 ƒ 4 öre 6 *penningar* högre än 16 000 ƒ , ther offtebemälte Laße Skultes hus war schattedt före. Och vthi så måtte schall och må nu Matz Person med sin barn och *erffuinger* för:ne Skultens hus och liggende grundh sampt med steenboden och tompten ther nedan före och elliest all husens tilbehörelse offuen och nedan, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, niuthe, bruke och behålle till rätt lagfångne ewerdelige äger, oclandredt, quitt och frött såwål för för:ne *hustrv* Anna såsom hennes och hennes framlidne manz Hans Gröms *erffuinger* och alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewig tydh.

IIII decembris.

Borgmestere och rådth.

Matz Person och hans stiuftotter,
hustrv Anna.

[40] Samme dag stode för rätten wåre stolbröder Peder Jönson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Oluf Gregerson, rådhmän, och gåffue tilkänne, att seden alle tompter innen och vthen stadz wore skattede emillen wår medbroder Matz Person, stadzens borgmestere, och hans stiuftotter, hustru Anna, framlidne Hans Gröms eftherlefde änckie, så hade för:ne gode män (som af wärdig man M. Rasmus Nicolaj sännerligen ther till wore begärede) räkneth huadh förnempde *hustrv* Anna hade till arfzrätt i förbemälte tompter, thesliges huadh för:ne Matz Person med sin barn, Lisebeth och Wendele, tilkom effther thenne wärderingh, nemligen att tompten vnder Erich Mörckz hus skattedes för 500 ƒ , en tompt vnder compenjet för 500 ƒ , en tompt, som såldes Suen smedh, för 500 ƒ , en tompt, som såldes Påffuel murmestere, 400 ƒ , en sielebodz tompt för 200 ƒ ; en tompt vnder Oluf Pårshanckz hus war panttsatt för 80 ƒ salig och högloflig ihugkommelse konungh Gustafz myntt, then löste förnempde Matz Person igen för så många *penningar* aff samme myntt och annammede henne 200 ƒ dyrere, efther hon skattedes för 600 ƒ vthi nu gångbartt myntt, huilke 200 ƒ med i bythet komme; thesliges hade och samme Matz Person fåth i betalningh för en lest ozmundz järn gammel gäldh wdaf Lambrecht Ålers en tompt för 400 ƒ , som honom och hans framlidne hustru

tilkomme. Och belop sig förnempde *hustrv* Annes deel i fäderne och möderne, så och efther hennes sýskene Ålette och Karin vthi alle för:ne tompter 1 307 q ortiger 2 öre 8 *penninger*, och hennes stiuftaders Matz Persons och hans barns, Lisebethz och Wendeles, anparth war sampt *med* then deel, som samme hans barn erfde efther theris halvesken Karin i för:ne tompter 1 492 q ortiger 5 öre 16 *penninger*. Och blef them emillen nu såledis förhandlet, bewilget och samptycht, att Matz Person *med* sin barn schall haffue och behålle för för:ne theris arfdeel och anparth förbemälte tomt vnder Erich Möreksz hus sampt för:ne sielebodztompt, jtem then tomt Lambrecht Ålers gaff i betalningh sampt *med* tompten [40 v.] vnder Oluf Pårshanckz hus. Så hade och offtebemälte Matz Person vthlagdt 500 q aff sine egne *penninger* att löse en framlidne Hans Gröms vthgiffuen handskriff igen. Ther emoth quittedes the 500 q han hade vpburitt för tompten vnder compenyet. Och vthi så måtte schall och må nu Matz Person *med* sin barn och *erffuinger* theße förnempde tompter *med* theris längder och brädder quitt, frý och oclandrede niuthe, bruke och behålle och thermedh effther sin lägenheet handle, göre och lathe så wäl för för:ne *hustrv* Anna såsom hennes och hennes framlidne manz Hans Gröms *erffuinger* och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och wore samme tompter lagbudne, lagståndne och aldelis efther stadzlagen lagfarne. På huilket offtenempde Matz Person vplade sin fridskilling efther lagen.

vij decembris.

Erich Börson sampt borgmester och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh ett kyrkenes hus på Smidiegaten — 2:o.¹

Oluf Gregerson vpbödh en bodh på M. Rasmus Nicolaj wegne — 2:o.¹

Jtem 2 tompter — 2:o.¹

Nilz Larson vpbödh ett sölfstop, som Rasmus Skåning hade panttsatt honom för 334 q — 1:o.²

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 323. — ² Jfr *ibid.*, s. 324.

[41]

Nilz Anderson, Barend Jönson.¹

Samme dag sades af för rätte emillen Nilz Anderson och v[nge] Barendh vm 19 daler, som han hade vpburitt i Dantzig och schulle haffue fördt Nilz ther humble före, att samme Barendh schall betale honom och sökie sin schade igen hoos Bärtil Scharnäst.

Mulle Malin, Hans Erichson.¹

Samme dag sades aff för rätte emillen Mulle Malin och Hans Erichson, boendes vpå Norremalm, att man icke kunne ogille Kong:e M:ttz breff, vthen förnempde Hans Erichson må niuthe och behålle gården, till thes H. K. M. kaller igen sitt kong:e breff.

ix decembris

såthe för rätte her Nilz Gyllenstierne, ryckz cantzeler och frÿherre till Lundholm, her Hogenschildt Bielcke, frÿherre till Leckö, her Gustaff Banner till Diursholm, riddere, Anders Sigfridson till Broo, Erich Matzson, Kong:e M:ttz secreterere, sampt borgmestere och rådh.

Melcher Folger, Nilz Hanson.²

Samme dag kom för sittende rätten Melcher Folger och läth ther vpläse någre schriftlige clagemål emoth erlig, wälwÿs och achtig man Nilz Hanson borgmestere, theruthinnen samme Melcher sig förmenthe, att hans hustrus fädernes hus, huilkett framlidne Hans Gammel för 25 åhr förlidne vt af salige Staffan Saße köpt hade, then tydh förnempde Melchers hustru, på huilkens wegne han nu ther på clandestre, änn barn och öffuermage schall waritt haffue, icke lagligen eller med rätte schulle nu äges och besitties vdf

[41 v.] för:ne Nilz Hanson eller framlidne Hans Gammelz erffuinger, vthen att förbemälte Melchers hustru schulle ännw haffue ther sitt faste fäderne vthi, och förmodede förthenschuldh sig sådent köp må och kunne rygge och till inthet göre medh öffuermages och jungfrw jordz rättigheet, efther som samme hans clagemål och flere inlagde schriffter, huilke och på then tydh bleffue vpläsne, thet wÿdere vthwÿse och förmälle.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 324.² Jfr *ibid.*, s. 318 (under 3 november) och s. 328 (under 7 december).

Men effther thet för:ne Nilz Hanson görligen medh godh skäl, förseglede breff, beschriffuen lag och stadzens tänckeböck bewyste, att samme köp emillen förbemälte Staffen Saße och Hans Gammel war lagligen giort och här på Stockholms rådstuge lagfaritt och fäst, theslikes och att then lage tydh, innen huilken jungfrws eller öffuermages jordh hade kunnet åthergås [*sic*], war icke allenest länge seden förlupen och egenom mång år häffdh försummedh, vthen och att en Joen Erichson widh namn, förbemälte Melcher Folgers hustrus förre ächte man, huilken och war en besitten borgere härsammestetz, någre år seden att han hade waritt gifft med henne, hade effther sin egen wilie till godh nöye sådene sin hustrus fäderne både vthi löst och fast vndfångit, vpburitt och med tacksejelse för en sittende rätt quiteret, effther som man thet och ännw vtaf samme Nilz Hansons förteknede schriffer och bewys, huilke och på samme tydh i rådstugen bleffue inlagde, wydere haffuer till att see och förnimme, therföre kunde man icke befinne, att offtebemälte Melcher Folger nu eller någon tydh här efther wydere anfordring therum haffua kan eller må, vthen wälbemälte gode herrar sampt för:ne gode män, som för rätte såthe, gillede fulkombligen, ratificerede och bekräftigede och vthi alle puncter och meningar stadfäste then handel och förseglede breff och bewys, som emillen förbemälte salige Staffan Saße och Hans Gammel therum vpå Stockholms rådstuge tilförende wore vprättede, giorde och vthgifne, så att förnempde Nilz Hanson schall och må niuthe bruke och till ewig possession och ägendom behålle för:ne hus obehindredt och oclandredt såwål för offtebemälte Melcher Folger och hans eftherkommende erffuinger såsom elliest alle andre, både födde och ofödde. Thertill medh blef och samme Melcher Folger sakfäldh till 40 q efther Swerigis lag för doombrott och allffuarligen förbudit ytterligere samme sak att yppe eller reppe widh för:ne straff, så offte thet skeer. [42]

Hustrv SiBilie, Joen Örboo.¹

Samme dag kom för rätten hustrv SiBilie, framlidne Jacob Persons Nylänningz efftherlefde änckie, och gaff tilkänne, att hon hade giortt ett lagligt och skäligt husebytte med Joen Örboo schip-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 325.

pere vthi så måtte, att för:ne *hustrv* SiBilie haffuer wälbetäncht och *med* en godh wilie vndt, vplattid och leffuererett förnempde Joen Örboo ett steenhus och liggende grundh, som hon här til dagz hade äth och besittedt och beläget är på Westre lång gaten, öffuerste huset vthi framlidne Nilz Helsingz grändh sunnen för Bertil Månsons hus *med* öffre huelffuet, som löper öffuer gränden, sampt all annen tilbehörelse, såsom *thet* aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, förnempde Joen Örboo och hans *erffuinger* till ewerdelige äge. Theremot vploth och leffuererede samme Joen Örboo för:ne [42 v.] *hustrv* SiBilie och hennes *erffuinger* igen ett steenhus och liggende grundh, beläget på Westre lång gaten twärtt öffuer Jacob Persons hus och näst offuen för Laße stålbogsmedz hus, *med* all sin tilbehörelse vppe och nidre, efther som the gamble husbreff innehålle och förmälle, som the huarannen på bägge syder haffue öffuerantwardet och leffuereret, till ewerdelige äge. Och huadh *thet* hus war bättre, som Joen Örboo fick, therfore gaff han för:ne *hustrv* SiBilie till 400 ƒ 68 års myntt och 600 ƒ vthi nu gångbart myntt, huilken summe *penningar* samme *hustrv* SiBilie här in för rätten bekende och tilstodh sig till godh och fulle nöye haffue bekommit och upburit, then ytterste penning *med* then förste. Ther*med* måge och schole förnempde Joen Örboo och *hustrv* SiBilie samt theris *erffuinger* för:ne tw hus, som the aff huarannen bekommit haffue, niuthe, bruke och behålle oclandredt, quitt och frÿtt för alle födde och ofödde åthalere in till ewig tÿdh. På huilket *oftenempde* Joen vplade sin fridskilling efther lagen.

Tänckeboken pro anno

[45]

M. D. LXXIII.

Stadthållere på Stockholms slott
Jacob Bagge till Boo.

Befalningzman thersammesteds
Erich Biörson.

viiij januarij.

[46]

Borgmester och råd.

Peder Jönson.

Witnede Oluf Anderson lagligen för rätten, att efther *thet* vår stolbroder Per Jönson hade för någre åhr seden förschicket en benempdh Joen Larson med breff till Franckerÿke till förnempde Oluff Anderson, att han hade ther tilfÿllest betalet för:ne Joen Larson 18 daler, som förnempde Per Jönson här i Swerige hade loffuet och tilsagdt honom i hÿre.

xix januarij.

Matz Person och hans stiufdotter,
hustrv Anna.

Samme dag wore borgmestere och råd församlede vthi frachtcammeren samt M. Rasmus Nicolaj, och war ther tilstädes

med hustrv Anna, framlidne Hans Gröms eftherlefde änckie, samt hustrv Emerentia, framlidne Staffan Saßes eftherlathne änckie, och hustrv Barbro Blasij Oluffsons. Dhå bleff ther läset thet breff, som stadzens borgmestere Matz Person hade fåth vthur rätten vpå framlidne Laße Skultes hus, förmällendes, huruledis thet war räknet emillen honom och för:ne hans stiuftotter hustrv Anna, och med huadh skäl han skulle äge och behålle samme Laße Skultes hus. Och spordes nu förnempde hustrv Anna till, om hon hade ther någon insage vthi heller och om hon hade rådth att löse huset till sig, dhå wille förnempde Matz Person gerne vnne henne thet. Ther till swarede hon ney, seyendes sig ingen rådth haffue eller wethe, thermed hon kunne löse huset sig till gode, thÿ fast hon finge så många penninger tillåns af androm, så wore ändhå husett borte för henne. Therföre vndte hon thet ingen heller än sin stiuftader, för:ne Matz Person.

[46 v.]

xxiij januarij.

Wolter Larenßon.

Bekom Wolter Larenson ett vidisse vnder stadzens jnsigle vtaf Arendt Hofslagz handskriftt, som han hade giffuit förnempde Wolter på 58 *tynner* smör, medh sådene förordh att huar smöret bliffuer icke leffuereret här och i Elfzborgh, dhå loffuer och tilseyer Hofslag att betale Wolter eller then, som handskrifften betheer, för huar *tynne* smör 14½ daler, huar daler till 32 *Btyffuer* lybeske. Datum Stockholm 20 nouembris anno 1573.

Mutatis mutandis ett vidisse för Peter de Strÿs och Hans Michelson af en Arendt Hoffslagz handskriftt, j huilken han bekenner sig att ware them skÿllig ett twsendh och tolff tÿske daler, huar daler till 32 *Btyffuer* lybeske etc. Datum Stocholm 20 nouembris anno 1573.

xxiij februarij

såthe för rätte her Hogenschildt Bielcke, frÿherre til Leckö, her Gustaff Banner till Diursholm, riddere, samt borgmestere och rådth etc.

Vd Jönson, Märthen Vlfßon.

Kom för rätten Vd Jönson, borgmestere i Wadzstene, och beclagede sig vthöffuer sin medborgere Märthen Vlfson vm någon

ärende, therum the tilförende vthi för:ne Wadzstene offte hade waritt för rätten. Och ändhå att samme ärender wore ther nogsamligen förhörde, affhandlede, förlöchte och med doom afsagde, kunne thet aldrig bliffue ther widh, vthen bleffue iw altÿdh igen vpreppede och itererede honom till allsom störste beswärligheet. Och till thet förste gaff samme Vd tilkänne, att han anno 62 hade warit i Lybeck med för:ne Märthen, och meden han war ther bättre känder än Märthen, blef han ther hoos en borgere godh för honom för 200 daler, och ändhå att han offte vthi så lång tÿdh hade samme Märthen therum vpå mintt, så att han honom ther aff sitt borgschap befrye skulle, haffuer han thet dog inthet achtedt, vthen med betalningen fördrögd, så att nu vthi nästförliden sommer bleffue både Vdz schöner för sådent borgskap skuldh vthi Lybeck bekÿmbrede, quarsatte och ther till twungne, att the vpå nästkommende pingesdag haffue most betalningen wißeligen vthloffue, thet han sig icke menthe haffue förtient eller förskÿlt af Märthen, begärendes förthenschuldh, att Märthen motte med rätte bliffue ther till hållen, att han sådene gäldh motte betale innen then tÿdh hans schöner hade förplichtedh sigh, så att han för sin godh wilie icke wÿdere motte bliffue fördh vthi schade och bekÿmber. Till thet andre beclagede han sig, att han och anno 64 hade vndsatt Märthen Vlfsson någre hundrede ƒ penningar, them han honom och igen loffuede till att betale vpå en föresagdh tÿdh och leffuerere therföre 46 schippundh stångiärn och 3 fath osmundzjærn, huilket han in till thenne dag icke hade kunnet bekomme vdaff samme Märthen, vthen han förhåller honom sådene betalning, föregiffuendes att honom wäl mere wille tilkomme än thet, förre än all handel vm hans hustrus fäderne kunde till ende komme. Men Vd Jönson beswärede sig till thet 3 och allermäst vm thenne handel vthi så måtte, att efther thet han sin broders barn hade för några åhr seden giortt en godh beskedelig rågenscap för theris arfdeel, then han såsom theris förmÿndere hade förestådt, och them all then deel leffuerered och öffuerantwardedh både i löst och fast, som han emillen Gudh och sin siel wiste them tilkomme, thet the dhå icke allenest vpburitt och annammet hade, vthen honom therföre och för allt wÿdere tiltaal nogsam och tilbörligen med stoor tacksejelse och all godh wedergälningz förplichtelse quiteredt och befryet, huilket han dhå wille bewÿse med godh breff och skäl,

[47]

[47 v.]

beclagendes sig och till *thet* högzte, att sådene sak bleffue honom vthi hans sidzte ålder till allsom störste wanheder så offte yppedh och repeteredh, såsom schulle han icke troligen och rättrådeligen haffue förhållit sig vthi *samme* förmynderscap, begärede och förthenschuldh, att *samme* handel motte christeligenn och rätt bliffue en gång till fulkomlig endskap ransaket och afhandlet, att then rätt kunde wederfares, som rätt hade, och aldrig seden reppes. Thÿ han war och en gammal vthleffuedh man och wille icke gerne lathe sin barn någon oähre eller clander efther sig.

Till thenne Vdz clagemål swarede Märthen Vlfson, och till *thet* förste the 200 daler belangendes, att wäl santt war, *thet* Vd hade i så måtte giortt honom en godh tienst, att han för sådene summe bleff hans borgensman. Han hade och beflÿtedt sig att betale *samme* schuldh, och schulle *thet* strax ware schedt, ther icke feÿgden hade begÿntz och konung Erich loth borttaget, ther *thet* i schippet allt tilrede lågh. Och efther han förmenthe, att then Stättinsche contract schulle frÿe honom ifrå sådene lybske betalning, tänchte han in*thet* haffue Vd therum att sware, och serdelis meden han hade framlidne Påffuel Wibbekingz erffuinger therum tillschriffuit. Men Vd gaf sig *med* sådene beskedh ingelunde tilfridz, räknede *thet* eÿ heller för någon lybsk eller vthländsk schuldh, efther handelen galtt them emillen. Till *thet* andre belangendes stång-
 [48] läernet, swarede Märthen, att han icke war till sinnes förhålle honom *thet*, vthen war öffuerbödig att giffue Vd sine *penningar* igen heller så myckit wärde. Doch efther Vd hade loffuet och tilsagdt honom vthi the förre förlykninger, att han både honom och hans werbroder Jöns Larson icke allenest för en wän, vthen en fader ware wille, försåge han sig till honom, att han och till *thet* strängeste icke *med* honom handle wille i then måtten. Och till *thet* 3 och sidzte benekede icke Märthen, att han jw sampt Jöns Larson hade vdaf Vd sådent arf vndfånget och quiteret; dogh althenstundh the först efther mång förlidne åhr finge ett extract vdaf framlidne Laße Jönsons schuldh, som Vd hade fåth en benempdh Hinrich Joenson till att vpkräffuie, menthe han, att sådene gäldh icke schulle aldelis wäl ware vthkraffdh och i theris nytte kommen, vthen ware inne *med* Vd heller och försumedh egenom en sådene Vdz fulmächtig; thesliges och vm någon booscap, som förkommen war, ther till att han wille Vd haffue förplichtedh att sware. Men Vd förmodede

sig, att ther honom icke boorde tack för sådene sitt trogne omack, att han loth wårde sig vm theris bådzte och bestälte en fulmächtig på theris wegne vthi så måtte, som han bådzt kunde, boorde honom eÿ heller någon otack, tänchte och inthet att sware ther till, vthen the kunne thet nu sielffue vpkräffue, swäriendes widh Gudh och hans helge ordh, att han sin brodersbarn hade förestådt såsom en rättrådig trogen man och förmündere och som honom Gudh schulle ware huldh, och wiste sig widh sitt samweth them inthet ifrå haffue, vthen att han mere än 1 000 konung Gustafz † hade wäl af sitt eget kostedt på them. Och om än någett war förkommit eller försumet, kunne thet icke bliffue honom tilräknet. Så hade han och i Wadzstene warit redebogen *med* sine edzmän, och eden blef honom vpgiffuen, thet Märthen dogh ingelunde bestå wille *etc.*

Theße för:ne ärender bleffue vtaf bägge parthers clagemål, swar, genswar och framlagde bewÿs ransakede och nödtorfteligen öffuerwägede. Och althenstundh *offtenempde* Vd Jönson hade vthi en godh mening gåth i lyffte för för:ne 200 daler till att fordre och främie sin mågh Märthen Vlfson vthi hans handel och köpenscap, och Vdz schöner wore för samme lyfte qualde och rosterede, therfore schall Märthen ware förplichtedh att frÿe förbemälte Vd och hans schöner, såframpt att huar thet icke skeer i rätten tydh och the yttermere schade theröffuer lyde, att samme Märthen icke [!] schall vprätte them theris schade igen. Men huadh then anfordring belanger, som för:ne Märthen Vlfson efther then Stättinsche contractz innehåldh förmener sig att haffue till Kong:e M:tt *etc.*, therum må han i vnderånigheet besökie H. K. M. Så schall och förnempde Märthen plichtig ware vthen wÿdere skåtzsmål eller förhalning att betale Vd Jönson och hans *erffuinger* för:ne 46 schippund stångjärn och 3 fath osmundzjärn, såsom han vthloffuet haffuer, när han vpbar Vdz *penningar*, för huilket järn sampt the 200 dalers betalning i Lybeck, såledis som förskriffuit står, Hans Vlfson här för sittende rätten gick i lyfte efther sin broders Märthen Vlfsons begären, och rächte ther förnempde Vd Jönson handh vpå. Och efther thet och samme Vd nu för rätten haffuer widh Gudh och hans helige ordh sworet och sig förklaret, att han hade förestådt sin brodersbarn som en rättrådig trogen förmündere och wiste sig widh sitt samweth them inthet ifrå haffue, och ändhå vtaf för:ne Hinrich Joenson vpbars någett, seden Vd quiteredes, som icke hans [48 v.]

[49] brodersbarn war till rägenschapz infördt, vthen war förglömpdt, att Vd icke gaf therum tilkänne, huilket sig icke heller högre belop än till 124 r , theremoth han på samme sin brodersbarn mere än till 1 000 r hade anwendt af sitt eget och them therföre inthet afkortedt, therföre haffue wý icke kunnet befinne, att Vd Jönson skulle theregenom haffue förbrutidt förlýkningen, såsom thet honom wille tilmåtes, och förthenskuldh icke wethet att ogille samme förlýkning i någon måtte vthen stadfäste och bekræfftige then härmed aldellis, så att huarken Mårthen Vlfson och Jöns Larson eller theris erffuinger schole något wýdere tital haffue till för:ne Vd Jönson och hans erffuinger vm för:ne patrimonium, såsom icke heller samme Vd och hans erffuinger schole plichtige ware att göre them efther thenne dag någon yttermere rägenschap. Så schole och nu alle rägenschaper, acter, kundscaper och bewýs, som the emoth huarannen haft haffue vm samme sak heller någon týdh här efther kunne vptages och finnes, ware dödede, caßerede och aldellis krafftlöse och bágge parther alffuarligen tilsagdt och förbudit för:ne sak ytterligere att ýppe eller reppe, huarken fastende eller drucken, widh peen och straff 20 lödig *marker* sölf, så offte thet skee kan, till huilken peen oftenempde Vd Jönson och Mårthen Vlfson för sig och sin werbroder Jöns Larson sig godwilieligen här för rätten haffue obli-geret, och schall icke thäs mindre thenne doom bliffue widh wårde och macht in till ewig týdh.

xv februarij.

Borgmestere och råd.

Michel Olßon vpbödh Suen Persons hus — 1:o.

Jacob Jffuerson vpbödh ett kyrckienes hus — 3:o.

Oluff Gregerson vpbödh en bodh på M. Rasmußes wegne — 3:o.

Jtem 2 tompter — 3:o.

[49 v.] Rasmus Lodwichson vpbödh sitt hus på Suarttmunckegaten — 3:o.

Mårthen Rasmußons stiuffshon.

Samme dag kom för rätten Jahan Preyer, menendes sig ware näst att löse och köpe för:ne hus och grundh för sådene vrsaker schuldh, att thet hade warit vthi hans hustrus býrdh, och hennes faderbroder hade såldt thet, huilkett ärende vthi ransaken togz. Och

althenstund förnempde Rasmus Lodwichsons systers shone shon war hans näste erffuing, när Gudh täckes kalle honom af thenne wärldh, therföre kunne man inthet annet befinne, än att samme barnsens stiuffader Mårthen Rasmu^ßon war vpå barnsens wegne näst till att löse husett, såsom han och här för rätten loffuede och sade sig wile köpet för:ne sitt stiufbarn till gagn och gode.

xvij februarij

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

Tonies schraddere.

Samme dag kom för rätten wår medborgersche hustrv Lÿcke Bengt knÿfsmedz, som war thÿdt förschickedh af sin man, meden han sielf låg på sin sothsängh, vploth¹ och hemlede wår medborgere Tonies schraddere ett trähus sampt med tomp^ten, ther samme hus står vpå, liggendes widh Norre porth ned^en för förnempde Bengtz steenus, ther han sielf vthi boor, och emillen gamble stadzmhuren, som haffuer i längden 15 alner 1 $\frac{1}{2}$ quarter och i brädden 15 alner, huilke hus och tomp^t för:ne Bengt knÿfsmedh lagligen såldt hade samme Tönies schraddere för 1 400 q ortiger vthi nu gångbartt suenst mÿntt och 2 tunnor saltt, huilkett saltt sampt med för:ne summe penningar förnempde hustrv Lÿcke här in för rätten bekende och tilstodh sin man och sig haffue bekommit och vpburitt vtaff förbemälte Tönies schraddere till godh och fulle nöye, then ytterste pening med then förste, huarföre afhände hon samme sin man och sig sampt bägges theris erffuinger för:ne hus och tomp^t med källere, stuffue, windh och all annen tilbehörelse, inthet vnden- tagendes, och tilegnede thet allt sammens förberörde Tonies schraddere och hans hustrv, barn och erffuinger quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt till att niuthe, bruke och behålle såwål för Bengt knÿfsmedh och samme hustrv Lÿcke, såsom theris eftherkommende erffuinger och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbudit och lagståndit, på huilket offtenempde Tonies vplade sin fridschilling effther lagen.

[50]

xxij februarij

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmester och rådh[män].

¹ I ms. står vboth.

Michel Olson bödh vp Suen Persons hus — 2:o.

[50 v.]

Suen smedh.

Samme dag kom för rätten vår medborgere Wittingh Månson, på thenne tydh kyrckewårdh till S. Nicolaj kyrckie här i staden, vploth och hemlede vår medborgere Suen Knuthson smedh ett lithet steenhus, som samme kyrcke haffuer tilhördt och liggendes är på Westre lång gaten emillen Knuth smedz och Hinrich bundt-makers hus, hållendes i längden 8 alner 1 quarter och i brädden 16 alner 1 quarter, huilket hus och grundh för:ne Witting Månson med vårt och flere kyrckenes förmäns tilståndh och samptycke lagligen såldt haffuer förnempde Suen smedh för 1 100 q ortiger vthi nu gångbart suenst myntt, ther samme hus wardt schattedt före, huilke penningar kyrckien till gode äre vpburne till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning med then förste, och vthi stadzens dräsl leffuererede, efther som i rägenscapen finnes. Huarföre affhende förbemälte Witting Månson kyrcken och alle hennes förmän förberörde hus och grundh och tilegnede thet för:ne Suen smedh och hans hustrv samt bägges theris erffuinger med all thes tilbehörelse, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, oclandredt, quitt och frött till att niuthe, bruke och behålle till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbudit, lagståndit och fridskilling på giffuin efther lagen.

xxvij februarij.

Simon Berchelt apotheker.

[51] Samme dag bekom Simon Berchelt en fulkomlig quitering vnder stadzens jnsigle både på allt thet, som Hans Vseer bårdschärere hade upburit,¹ så och the 26 vngerske gyllen, som Påffuel timberman schulle kräffuie och anname vdaff Siluester Alexander, apoteker i Rÿga, och förnempde Simons framlidne husbonde Matthias Erpach apothekere hade giffuit honom i testamente, så att samme Simon, seden förnempde Påffuel timberman haffuer vpburit och annammet vdaf Siluester för:ne 26 vngerske gyllen, haffuer alzinthet mere till att kräffuie och mhane vdaf samme Siluester vthen gjorde honom och hans förmündere samt alle theris efther-

¹ Orden 'hade vpburit' stå i ms.-marginalen med införingstecken.

kommende erffuinger quitt och frÿ för allt wÿdere tiltaal widh alle sine ägers förpanttning, så högt sigh the äger kunne belöpe, som *oftenempde* Siluester hade hoos sig i förwaring vdaf *förnempde* Matz apotheker.

xxij martij.

Erich Biörson, borg[mestere] och råd[hmän].

Hinrich Olson vpbödh Peder Märthensons myntersuens tomt
— 1:o.

Michel kannegiutere.

Kom för rätten Märthen Tÿdkeson, stadzens wårdskriffuere, och på sine egne, så och fulmÿndig och mechtig på Anders Hinrichsons, borgeres i Sichtune, wegne wälbetäncht och *med* en godh wilie hemlede och vpläth wår medborgere Michel Hinrichson kannegiutere en halffdeel vthi ett kårswerckz hus westen till vthi M. Peders grändh liggjendes, som the erfde efther *förnempde* Michelz framlidne *hustrv* Birithe, såsom sitt sÿskenebarn, huilken theris halfpartt i husett *med* thäs liggjende grundh the lagligen såldt hade samme Michel kannegiutere för 500 ƒ vthi nu gångbartt suenst myntt medh sådene beskedh, att *förnempde* Michel schall och sware till all sin och sin framlidne hustrus eftherlathne gäldh. Och bekende och tilstodh för:ne Märthen Tÿdkeson här in för rätten sig sampt sin mederffuing haffue bekommit och vpburitt *förnempde* 500 ƒ vdaf Michel kannegiutere till godh och fulle nöye, then ytterste penning *med* then förste. Huarföre affhende Märthen sigh och förbemälte Anders Hinrichson sampt bägges theris erffuinger för:ne theris halffdeel i huset *med* thes liggjende grundh och tilagnede thet *med* all sin tilbehörelse, såsom thet nu för ögon står, *oftenempde* Michel kannegiutere och hans rätte erffuinger till att niuthe och behålle oclandredt, quitt och frÿtt till ewerdelige äger. Doch huar huset skulle sälies i framtÿden, dhå schall thet heembides *förnempde* Märthen Tÿdkeson och Anders Hinrichson eller theris erffuinger fram för alle andre. Therupå lade *offtebemälte* Michel kannegiutere sin fridskilling vp efther lagen. Och wore vthöffuer arfskiftet och förlÿkningen emillen samme Michel och hans framlidne hustrus erffuinger Hinrich Balck och Jacob Jffuerson, rådmän, Anders grÿthgiutere och Nilz Månson, wåre medborgere.

[51 v.]

Hans Lehus.

Samme dag kom för rätten vår medborgere Laße Person wälbetäncht och med en godh wylie hemlede och vplåth Hans Lehus en gårdh, then samme Laße Person hade köpt af en bonde på Wärmdöön, benempdh Matz Person i Brewyck, och fordom Raffuel åkere schall haffue åth, liggendes vpå Södre malm widh reperebanen emillen Hans krukemakers och Erich Quederes gårder, och löper åth [52] Tiuffuegaten, men tompthen kommer Stockholms stadh till och håller i längden neden och offuen 44 alner och i brädden 33 alner, huilken gårdh förnempde Laße Person lagligen såldt hade förnempde Hans Lehus för 500 $\frac{1}{4}$ ortiger rede penningar vthi nu gångbartt suenst myntt. Then summe samme Laße Person här in för rätten bekende och tilstodh sigh haffue bekommit och vpburit vtaf förbemålte Hans Lehus till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhende offtenempde Laße Person sig och sine erffuinger för:ne gårdh med all hus, åwercken och tilläger, som nu ther til lyde och til¹ lydt haffue, och tilegnede honom förnempde Hans Lehus och hans erffuinger med all thes rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, till att niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger quitt, frö, oclandredh och obehindredh för alle födde och ofödde åthalere in till ewig tydh. Och war samme gårdh lagbudin, lagstånden och fridskilling på giffuin efther lagen.

Hinrich Ernsting om tompthen.

Samme dagh stodh vp för rätten vår stolbroder Jacob Jffuerson rådmann och på Hinrich Ernstingz wegne taledede på en tompth, liggendes widh Södre porth neden för Jöns Hinrichsons hus näst stadzmhuren etc. Huilket ärende vthi ransaken bleff vptagit. Och effther thet måste parthen i rådet, såsom wore Matz Person borgmestere och Peder Jönson sampt flere gamble män war witterligit, att framlidne Michel Bengtson hade ingen ägendom eller rätt till förnempde tompth, såsom och i vår stadz tänckebock pro anno 40 mändagen effther purificationis Mariæ fans, att för:ne tompth war icke såldh vthen allenest träbygningen och källeren, huilken träbygning och källere wore i 3 gånger nämpde i förnämpde tänckebock, och rördes slätt inthet vm tompthen, eÿ heller längden och brädden

¹ Orden 'lyde och til' stå i ms.-marginalen med införingstecken.

på henne, therföre haffuer man icke kunnet befinne, att förnämpte Hinrich Ernsting kan eller må haffue någon rätt till samme tomt, vthen att hon lyder Stockholmz stadh till, therunder hon och in till thenne dagh haffuer waritt. [52 v.]

xxiiij martij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh och her Gustaf Banner till Diursholm, ridder, samt borgmestere och råd.

Appellatio.¹

Samme dag waddes Jacob Jffuerson på Hinrich Ernstingz wegne vnder en högre rätt och lade 20 q i rätten.

Hans schraddere, Melcher Fölger.¹

Samme dag kom för rätten Hans schraddere, borgere i Lybeck, och war begärendes vtaf Melcher Folger, borgere här samme stedz, att han i rätten schulle framwysse och bethee then rägenscap, som han allrede anno 72 hade förplichtedh sig att förschaffe hytt ifrå Andorpen efther then doom, som thå war affsagdh them emillen och belangede thet factorj, ther han hade warit vthi med Bärendh Öffuerhagen och framlidne Friderich töllener. Therupå samme Melcher gaff tilkänne, att förnämpte Hans schraddere schulle haffue kallet honom en banckaruttherer, huarföre han en sådene Gudz och ähreförgätere och ähretiuff icke achtete att sware till för:ne rägenscap, förre än han war åthskildh med honom vm thenne iniurie etc. Men förbemälte Hans schraddere sade sig theruthinnen tilböriligen wile försware, begärendes nu först beskedh vm rägenscapen och huffuudsaken. Thå läth förnämpte Melcher förstå, att han för:ne rägenscap här till icke hade kunnet förskaffe för then feigde skuldh vthi Brabandh war vthen war öffuerbödig att drage sielf till Andorp, ändogh han badh sig så Gudh til hielp, som han war inthet skyllig förnämpte Öffuerhagen och Friderich töllener, och sade sig therupå wile göre en tollfmanne edh. Till huilket Hans schraddere swarede, att när samme Melcher thet gör, dhå will han sig thermed lathe nöye och af honom inthet mere begäre etc. [53]

Så althenstundh oftenämpte Melcher sig såledis för rätten obligerede, blef förthenskuldh affsagdt, att vm samme Melcher

¹ Jfr konceptanteckningen, ovan s. 330.

tröster på lag sielf tolfte och *med* ärlige män, att han är inthet skyllig för:ne Barendt Öffuerhagen och Friderich tollener, dhå görs icke behoff förskaffe rägenscapen hytt ifrå Andorpen, men huar han *thet* icke göre kan, skall han ware plichtig samme rägenscap att förskaffe och haffue honom här i Stockholm tilstädes innen *thette* och S. Michaelis dag nästkommendes vthen wýdere skátzmål, såframpt han icke will ware förfallen til huffuudsaken, huilket förbemälte Melcher tog i betänckende till näste rådstuge dag.

Jöns Suenson.¹

Samme dag stodh vp för rätten Knuth Pårshanck, menendes sig wile rygge then 3 penningz gåffue, som Jöns Suensons framlidne hustru, *hustrv* Brithe, hade giffuit honom af alle sine ägedeler i löst och fast *etc.* Så effther *thet* förnempde Jöns bewýste *med* testamentz breffuet, att samme gåffue war giffuin för 11 áhr seden och ingen hade clandredt henne thesförinnen, therfore sades aff för rätte, att hon och här efther schall orýggeligen bliffue beståndendes, men huadh förnempde Knuth kan medh godh skäl bewýse, att honom och hans hustru tilkommer, *thet* skall förnempde Jöns betale.

[53 v.]

Peter v. Helueßen.¹

Samme dag blef affsagdt för rätte emillen Peter v. Helueßen, Peder Suenson och Hans v. Cöllen, att efther *thet* vthi borgmestere och rádz i Sudercöping vthgifne doombreff wore inge acter indragne, så och att bágge parther refererede sig till något witne och hade therum icke någett schriftligt bewýs, therfore förwýstes the till Sudercöping igen, att the skole ther samme kundskaper lathe skriftlig författe och ware här tilstádz igen innen then 20 dag majj nästkommendes, och före seden sin sak här *med* rätte vth emoth huarannen.

Hans v. Cöllen gjorde sin edh för rätten, att han aldrig såg Lakmans handlingzbok, som han blef skýlft före.

Eskil Anderson.

Samme dag blef affsagdt för rätte emillen Sigfridh Olson och Knuth Anderson lackey och theris wederparth Eskil Anderson,

¹ Jfr konceptanteckningen, ovan s. 330 f.

att efther thet icke bewysligt war, att samme Eskil hade så ille leffuet med sin framlidne hustrv, såsom förnempde hennes erffwinger skylte honom före, therföre schall förnempde Eskil vthen byte niuthe och behålle then 3 penningzgåffue, som hon hade giffuit honom af sine efftherleffde äger.

xxix martij.

Hinrich [Lastorp och Hans] Rode.

Samme dag blef Hinrich Lastorp efftherlatidt att rostere hoos Tyle Splÿth 170 daler, som Hans Rode, borgere i Lÿbeck, tilkomme och Matz steensnydere och Jochim Dooms wore godh före, huilke penninger samme Jochim nu hoos sig i Lÿbeck schall haffue, medh sådene beskedh att huar förnempde Lastorp icke finnes ware berättiget till samme penninger, dhå schall han ware förplightedh att vprätte förnempde Hans Rode then schade, som aff thenne rostering kan förursakes. Ther rächte han borgmesteren Nilz Hanson handh vpå. [54]

Gerd Frise.

Samme dag bekom Gerd Frise ett bewÿs vdaf rätten vnder stadzens jnsigle, att Gerdh Rothering hade icke swaret honom här till rätte vthen war häden dragen vthur rosteringen. Sammeledis war Påffuel Rode någre gånger stämpdh för rätten att sware förnempde Gerdh Frise, efther såsom kämmenererne witnede, men samme Påffuel comparerede icke etc.

Om Willam Buckz gäldh.

Samme dag kom för borgmestere och rådH Hans Bisbÿ ifrå Engellandh och gaf tilkänne, att en hans landzman, benempdh Willam Buck, war för någon tÿdh seden dödelig afgången vthi Räftele stadh och war skÿllig bliffuen förnempde Bisbÿ sampt någre flere. Dogh hade han theremoth någon gäldh igen vtheståndendes eblandh rÿtterne och elliest hoos andre etc. Och efther thet ingen wille befatte sig thermed, therföre war förbemälte Hans Bisbÿ af oß begärendes, att wÿ wille giffue och meddele honom fulmacht och wårtt schriffeligt bewÿs vthur rätten, att han motte vpräckffuie för:ne gäldh och betale them, som wore til achters blifne hoos framlidne Willam Buck, så myckit mögeligit ware kunne. Så althen-

stundh wÿ hans begären för rättmätigt och billigt haffue anseedt, thÿ haffue wÿ sådent icke kunnet eller wiledt förwägre, vthen honom fulmÿndig och mechtig giort att inmhane förnempde Willam Buckz vtheståndende gäldh, huarest han them kan vpspane och beslå, och betale hans creditorer theraf, så högt sig then summe belöper, som han warder vpkräffuiendes. Och schall han ware förplightedh att göre seden en tilbörlig trogen rägenscap här i rätten, efther som han thet widh sin ähre och redelighet loffuet och tilsagdt haffuer.

[54 v.]

xvij aprilis.

Vm framlidne Staffen Dans
eftherlefde äger.

Komme för rätten Jören Ladow och Herman Fräntorp och kundgiorde, att the sampt framlidne Staffen Danz sÿstrer, theraf förnempde Jören åtthe en till hustru, wore wenligen och wäl förlychte vm then twistige arfzsak, som the hade gåth till rätte vm. Och therföre befalte stadzens borgmester Nilz Hanson, att kemmeneren Michel Olson skulle lathe bekomme them thet skrÿn igen, som hÿtt i rätten war satt i förwaringh.

xix aprilis

wore församlede i fracht cammeren Anders Sigfridson till Broo sampt borgmestere och rådh[män].

Hans Blackert, Niclas Meÿ.

Vpå samme tÿdth komme ther fram två skåtzke köpmän, benempde Hans Blackert och Niclas Meÿ, giffuendes tilkänne, att högborne furste och herre, hertig Carl till Sudermannelandh etc. hade latidt begäre vthi H. F. N. dienst 3 båtzmän, som förnempde schotter här hade latidt fängzlig anhålle och wore benempde Bertil Peterßon, Lucas Kube och Casper Funcke, och skulle förnempde schotter bliffue contenterede hoos högbemälte hertig Carl, huarföre gäffue the samme båtzmän ledig och lös, sammeledis theris borgen, såsom wore Willam Bruns skomakere och Meÿnert schræddere.

[55]

v maij

såthe för rätte Anders Sigfridson till Broo, Jöns Månson cammererer, Erich Biörson slotzfogde sampt borgmestere och rådh.

Knuth Håkonson secreterere vm
Finwitz hus.

Kom för rätten Knuth Håkonson secreterere och tiltalede hustru Kirstines, framlidne Oluf Andersons eftherlefde änckies broder, then hon hade förschicket vp i rådstugen till att sware för:ne Knuth vm then arfzrätt, som förnempde Oluff hade köpt sig till vthi Finwitz hus vtaf någre Luleboer etc. Och efther thet att then deel, som för:ne Oluff och hustrv Kirstin war vpplaten, war icke än lagfarin, therföre schole samme bottnekarer och erfvinger ifrå förnempde Lule komme hytt och hemle och lagfare för:ne theris deler här vpå rådstugen, och i midler tydh schall huset vthleges, och deeles seden legen, som husparterne kunne ware till. Thet blef och förnempde hustrv Kirstines broder tilsagdt, att hon skall inthet mere bygge i husett, förre än hon weth, huem thet framdelis kan med lagen tildömes.

x maj.

Erich Biorson sampt borgmester och rådhmän.

Sattes embeterne i staden effther gammel sedwane, såsom i embetzboken finnes.

Hinrich Oluffson bödh vp Per Märthensons mjntersuens tomt — 2:o.

Nilz Larson bödh vp ett stegerhus, som han hade köpt af Oluf Matzson — 1:o.

Jacob Jffuerson bödh vp Oluff Michelsons stegerhus westen till, som står på stadzens tomt — 1:o.

xxij maij.

Borg[mestere] och råd[hmän].

[55 v.]

Gilius Sasse, Hinrich Ernsting.

Samme dag producerede Gilius Sasse vår medborgere Hinrich Ernsting in för rätten, huilken ther widh sin ähre och edh lagligen witnede, huruledis att Lambrecht Pröffuesting hade lefdt hoos honom en summe vthi godz och vtheständendes gäldh, som belangede¹ samme Pröffuesting och Påffuel Rode, efther then be-

¹ I ms. står belangende.

schedh, som förnempde Pröffuesting hade therupå sielf schriftlig tilståltt för:ne Hinrich Ernsting, för huilkett godz och gäldh thenne certificant seden hade giort förnempde Påffuel Rode clar beschedh och sampt en öffuergiffuin godh rägenscap leffuereret och öffuerantwardet honom igen allt, som honom och offtenempde Pröffuesting tilkom, och hade inthet mere hoos sigh, som them lüdde til, vndentagendes, att huar tileffuentyrs någet kunne ware misräknet (huilkett doch förnempde Hinrich icke witterligit war), och bleffue såledis befunnet, att them theregenom någet tilkommer, dhå är han öffuerbödig att göre thet clart medh.

Hans Clauer.

Samme dag witnede Matz Rasch steensnydere widh sin eedh in för rätten, att Hans Clauer hade vm winteren anno 73 fåth honom någre breff att före till Tysklandh, som wore tilhope bundne vthi en knippe och förseglede på både syder, och lüdde öffuerschriften på vmslaget allene till samme Clauers swåger Caspar Bütaw, borgere i Dantzig, och ingen annen, huilke breff thenne certificant, såsom han them tilhope försegledt annammede vdaf förnempde Clauer, hade öffuerantwardedt en benempdh Matthias v. Emmerich, begärendes att han wille så beställe och förschaffe them till förnempde Bütaw i Dantzig. Och war förnempde Matthias på samme tydhd stad i Lybeck.

[56]

v junij.

Borgmester och råd[män].

Jacob Larson.

Samme dag stodh vp för rätten wår stolbroder Jacob Larson och gaff tilkänne, att han anno 73 hade hoos sig till herbergz en skätzk capiten, benempdh Jören Michelson, som förtärde ther en summe penningar, för huilket samme capiten hade tilsagdt att giffue honom 100 slagne daler, ändhå han therhoos bekende, att förnempde Jacob Larson war icke thermed betaledh för allt vthen war öffuerbödig att förnöye honom för resten och tacksamligen, men för:ne 100 daler skulle han först bekomme, för huilken betalning Jacob Näff hade godh sagdt. Men effther thet för:ne capiten Jören Michelson war dödelig afgången och förnempde Jacob Näf bestodh icke allenest allt thette förskriffne vthen och en capitenens

närskylde frände, benempdh Thommas Michelson, som hade sitt herberge vpå samme tÿdth med hoos förnempde Jacob Larson, wille och thet ytterligere witne och bekenne, huar thet så behoff görs, och Anders Manning, borgere i Dantzic, hade hoos sig 200 daler, som samme Jören Michelson tilkomme, så wille förnempde Jacob Larson med för:ne Jacob Näffz och Thommas Michelsons samptÿcke annamma 100 daler i betalning aff samme penninger, huilke dogh thenne Manning icke wille ifrå sig leffuerere, med mindre han finge quitering vnder wårt stadz jnsigle.

Så althenstund förnempde Jacob Larson haffuer besöcht oß vm sådene quitentie, haffue wÿ honom theruthinnen wiledt behielpelige ware och förthenskuldh quiteret fornempde Anders Manning sampt hans eftherkommende, såwål såsom offtenempde framlidne capiten Jören Michelsons erffuinger vm för:ne 100 dalers betalning, så och för offtebemälte Jacob Larsons och hans erffuingers ytterligere tiltaal och mhaning.

xiiij junij.

Borgmester och råd.

[56 v.]

Sigfridh målere.

Samme dag stodh vp för rätten wår stolbroder Hinrich Balck rådman fulmÿndig och mechtig på Märthen Nilsons och hustrv Walborgz Peder Sällens i Biörnborgh wegne, vpläth och hemlede Kong:e M:ttz etc. tienere och wachtmestere Sigfridh målere ett steenus och liggende grundh, som gamble Anders skomakere fordom haffuer tilhördt och beläget är här i staden vpå Skomakeregaten emillen Karl Nilsons och Thommas Kockz hus, huilket hus och grundh förnempde Märthen Nilson och hustrv Walborg lagligen såldt hade samme Sigfridh målere för 6 000 q ortiger vthi nu gångbartt suentt myntt. Then summe Hinrich Balck här in för rätten bekende och tilstodh samme Märthen Nilson och hustrv Walborg haffue bekommit och vpburit vtaf förbemälte Sigfridh målere till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste. Huarföre affhende förnempde Hinrich Balck them och theris erffuinger förberörde steenus och liggende grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse, såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, för:ne Sigfridh målere och hans erffuinger oclandredt, quitt och frÿtt

till att niuthe och behålle för alle fødde och ofödde åthalere till ewerdelige äge. Och war samme hus och grundh lagbudit och lagståndit, på huilket offtenempde Sigfridh målere vplade sin fridskilling efther lagen.

xvj junij.

Borgmestere och rådhmän.

Hustrv Jngeborgh i Lundby och
Hans Kruses stiuffbarn.

[57] Samme dag komme för rätten her Oluff Laurentij, pastor i Österhaninge, sampt Anders schriffuere i Lundby, giffuendes tilkänne, att the vpå framlidne Finwidh gulsmedz systers, *hustrv* Jngeborgz i Lundby wegne, såsom hennes målmän och förmyndere, hade giortt med Hans Kruse gulsmedh vpå hans stiuffbarns wegne, benempdhe Nilz Nilson och Botille Nilzdotter, som wore förnempde *hustrv* Jngeborgz broders barnebarn, med theris moders, *hustrv* Vrsilies, för:ne Hans Kruses ächte makes, godh wylie och samptycke ett wenligit och lagligit skiffte och byte vm tw hus här i staden på Suarttmuncke gaten liggjendes, vthi så måtte att bägge parter hade latidt lotten therum kaste, och war på för:ne Hans Kruses stiuffbarns deel kommit thet store hörnhuset på Kinhestegaten liggjendes, och på hustru Jngeborgz och hennes erffuingers loth och anparth thet mindre huset, som war beläget i gården innen för thet store huset. Och bleff them emillen såledis iäncket, att dhå togz vdaf samme store huset till thet jndre huset, som på hustru Jngeborgz deel kom, nemligen en källere och en bodh offuen på källeren, och war längden på samme bodh 14 alner 1 quarter och brädden 12 alner 3 quarter, ther boden är bredest; längden in i källeren war 13 alner $\frac{1}{2}$ quarter och brädden 8 alner $1\frac{1}{2}$ quarter. Sammeledis kom en lithen stuffue med en lithen bodh och källere vnder med sin mhur vppe och nidre till thet indre huset, och thesföruthen haffuer samme indre huset theße wåninger, som ther med rätte tilhöre och aff ålder tilläget haffue, nemligen en badstugestuge, ettbryggehus, ett pörte, en bagerstuge och en lithen nattstuge offuen på kammeren och en windh offuen på bagerstugen, theslikes en brun i för:ne hus; så haffuer thet och sin frÿ in och vthgång med ränne stenen vthur gården in på Kinheste gaten. Och härmed wore the på både syder för sig och sine efftherkom-

mende erffuinger aldellis wenligen och wäl förlychte vm förbemälte [57 v.]
 tw hus till en fulkomlig ende, medh sådene beskedh och förordh, att
 om hustru Ingeborgz loth och anparth i framtjyden schulle bliffue
 faal och sälies, dhå schall *thet* för allom androm lagligen heembiudes
 them, som thå i slächten förberörde store husett äge kunne. *Sam-*
meledis schall vthi sådene fall skee *med* Hans Kruses stiuffbarns
 deel. *Ther* haffue *the* rächt huarannen handh vpå. Och wore *these*
 gode män aff rådet theröffuer, när *thetta* husebytte giordes, nemligen
 Hinrich Balck, Anders Olson, Michel Olson och Philpus Person.

xix juniij

såthe för rätte her Gabriel Christerson, frjherre till Mörbj, her
 Thure Bielcke till Salestadh, her Bengt Gyltte till Påtorp, her Claes
 Åcheson till Bjestadh och her Erich Gyllenstjerne till Nynäs, riddere,
 samt borgmestere och råd.

Suen Eleffson, Michel Person.

Samme dag kom för rätten högborne furstes och herres, hertig
 Carlz till Sudermannelandh *etc.* secreterere Suen Eleffson och til-
 talede Michel Person, borgmestere i Wadzstene, vthi så måtte att
samme Michel hade annammet vtaf för:ne Suens factor her Jöns,
 fordom kyrckeheerde i Lyncöping, någon spannemål att förwende i
 wharer och förschicke till Tysklandh förnempde Suen tilgode, men
 när *samme* godz kom till Lybeck, en borgere benempdh Jören
 Köning tilhande, war *thet* arresteret vtaf en widh namn Dirich [58]
 Gyse, borgere thersammestetz, för någon gäldh skuldh, som för:ne
 Dirich Gyse sade sig haffue vtheständendes hoos förnempde Michel
 Person, så att förnempde Suen Eleffson haffuer in till thenne dag
 vtaf sådent sitt godz inthet kunnet igen bekomme, ändoch Michel
 Person hade tilsagdt att contentere honom therföre. Till huilket
 Michel Person swarede, att han samt *med* för:ne Suen Eleffsons
 godz sende sitt eget och sins shons godz anno 62 åth Rostock, huil-
 ket dogh emoth hans wilie war kommit till Lybeck, och hade han
 therhoos schriffuit sin shon till, att han vtaf *samme* godz skulle
 leffuerere förbemälte Suen Eleffson 100 daler och behålle inne *med* sig
 huadh vthöffuer war, men att *thet* war rosteret och här till anhållit
 i för:ne Lybeck samt *med* hans godz, sade han ingelunde war skedt
 för någon sin gäldh vthen tileffuentjrs för then feigde skuldh, som

thå förhanden war, thÿ han hade på samme tÿdh waritt huarcken Jören Köning, Dirich Gÿse eller Hinrich Nÿhoff skÿllig vthen giortt ther sin rãgenscap och sak klar anno 61; beplichtendes sig, att huar annerlunde kunde bewÿses, dhå wille han giffue för huar penning en daler, tilbiudendes sig och sammeledis att wãrie och frÿe sig *med* edh effther lagen.

Thette ärende bleff i ransaken och betãnckende vptagitt, och althenstundh offtebemãlte Michel Person haffuer såledis obligeret sig för rãtten, som förberört är, wardt therum dömpdt och affsagdt, att han schall gå edh vthi Wadzstene 6 weker här effther sielf siette och *med* ärlige boofaste män, att han i Lÿbeck anno 62 inthet haffuer waritt skÿllig förnempde Jören Köning, Dirich Gÿse eller Hinrich Nÿhoff till penning eller penningz wãrde, thesliges att af thet godz, som på samme tÿdh ankom till Lÿbeck och förnempde Michel och Suen Elefson tilhörde, huarcken samme Michel sielf eller [58 v.] hans wederlagzsuenner, som thå wore deelachtige vthi hans handel och mattskapÿ, haffue aldrig någen tÿdh anthen dhå på samme tÿdh eller och seden niutidt för:ne godz tilgode, vthen att thet alltsammens war bortt bliffuit vthi rosteringen samt *med* för:ne Suen Elefsons godz, så och att the icke wore wãllendes thet för:ne godz war rosteret och borttbliffuit. Och när förnempde Michel Person haffuer såledis purgerett sig, dha haffuer ofteberörde Suen Elefson inthet wÿdere tiltal till samme Michel vm för:ne godz.

Mårthen Bengtson i Midwege.

Samme dag kom för rãtten hustru Malin Göstaff Bengtsons i Midwege och tiltalede sin manz broder Mårthen Bengtson thersammestedz vm en tridie deel jordh i för:ne Midwege, som bægges theris fadersÿster hade för mångh åhr seden vthsatt en benempdh Hinrich i HönBäter och att samme Hinrich loth lagbiude förnempde jorde deel *etc.* Och haffuer man bægge parternes clagemål, swar och geenswar förnummit, thesliges theris framlagde breff och bewÿs ransaket och öffuerwãget.

Så effther thet för:ne Mårthen eller Gustaf Bengtson hade icke rådth på then tÿdh, när förnempde jordedeel blef lagbudin, att löse honom till sigh vthen moste tilstãdie, att han hade bliffuit vnder frãmmende, huar icke förnempde Mårthen Bengtson hade såldt sin hustrus jordh i Fagerstade och thermed löst then vthsatte deel i

Midwege till sig igen, effther som Anders Hansons doombreff för 20 åhr seden therpå vthgiffuit *thet* innehöltt och vthwüste; så och att ändhå föregaffz vtaf förnempde Gustaff Bengtsons hustru, *thet samme* Gustaf skulle dhå haffue wärittt öffuermage och förmenthe sig therföre nu må och kunne löse vtaf sin broder halffparten igen vdafor:ne triding i Midwege, kunde dogh sådent icke bewyses. Thertill *med* war then lage tydh, innen huilken öffuermages jordh hade kunnet åthergå, länge seden förlupen och egenom mångh åhrs häfd försumedh. Therföre kunne icke befinnes, att offtebemälte Gustaf Bengtson kan eller må nu eller någon tydh här effther haffue wödere anfordring till samme 3 deel i Midwege, vthen *thet* gilledes och stadfästes the breff och bewys Märthen Bengtson ther upå tilförende hade bekommit, så att samme Märthen schall och må niuthe, bruke och till ewerdelig äge behålle then deel han i Midwäge till sig löste obehindredh och oclandredh såwål för sin broder och hans hustru och erffuinger såsom elliest alle andre, både födde och ofödde. Förbödz och ytterligere samme sak någon tydh att yppe eller reppe widh 40 ƒ straff för doombrott, så offte *thet* skee kan. [59]

xx junij.

Borgmestere och råd.

Gilus Saße.

Kom för rätten Gilius Saße och gaf tilkänne, huruledis Lambrecht Pröffuesting hade hafft någon gäldh vtheständendes hoos Swerigis chrone för något leffuereret sydentygh, ther af summen belop sig 14 383 ƒ , som förnempde Gilius Saße hade handlet sig till anno 71., när daleren galtt 10 ƒ , och hade giffuit honom therföre i betalning gott bereth och obereth engelst clåde, thesliges säyen, arnesk och macheyer sampt någon krigzmunitio, effther såsom samme Lambrecht Pröffuestingz schrifftelige bekenelse, vplathning och renunciation vm för:ne gäldh hoos chronen *thet* innehöltt och vthwüste. Och haffuer nu förnempde Gilius Saße sig här för rätten förclaret och sådent *med* en sworn edh bekräftiget, att han hade in*thet* i betalning annammet af samme gäldh, vthen när Påffuel Rode förnam, att han therpå fordrede, hade han sagdt sig in*thet* tilstå Lambrecht theraff, thÿ then gäldh kom honom till och icke samme Lambrecht, såsom och förnempde Påffuel [59 v.]

Rode hade therupå allrede bekommit någre schippunt kopper i betalning vpå chronenes wegne.

Lambrecht Pröffuesting, Asmus
Mheder.

Vpå samme tydth framförde förnempde Gilius Asmus Meder för rätten, huilken ther *med* en sworn eedh lagligen witnede, att han aldrig någon tydth hade hafft någon owenscap *med* Lambrecht Pröffuesting, som han schulle haffue bekommit vrsak egenom att angrype honom till sin ähre, såsom han icke heller elliest aff honom något annat wiste eller förstådt hade än all ähre och gott; war ey heller något synnerligit kändh *med* honom vthen att han allenest hade en gång eller två waritt på en rägenscap emillen samme Lambrecht och Påffuel Rode.

xxvi junij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, her Hogenschildt Bielcke, frýherre till Leckö, her Bengt Gylte till Påtorp, her Claes Åcheson till Býestadh och her Erich Gýllenstierne till Nýnäs, riddere, Sweriges rýkes råd, sampt borgmestere och rådhmän.

Eskil Sigfridson.

[60] Samme dag komme för rätten Thommas Erichson i Leppe vpå sin hustrus wegne, Simon Person i Lobbý och hustru Brithe Jacobzdotter i Mussala vpå sin moders wegne, alle ifrå Töuesale sochn vthi Finlandh, sig beswärende emoth Eskil Sigfridson, borgere här i Stockholm, såsom skulle the icke haffue bekommit så godh skäl, som them boorde af samme Eskil för *thet* arf, som them war tilfallit effther salig Per Hanson, notarius härsammstedz, och synnerligen för theris arffuelotter i fast, wiliendes och neke sig haffue vplatidt förnempde Eskil Sigfridson samme sine arffuedeler för rätten, huarföre the sådene theris arfzrätt hade såldt och vplatidt hustru Anna, salige Erich Jacobsons efftherleffde änckie härsammstedz, huilken sig och förmenthe att haffue waritt nämmere skýldh s[alig] Peder Hanson än förnempde Eskil Sigfridson. Vthi lýke måtte taledede och M. Oluf Petrj, kyrckeheerde här i Stockholm (som åger förnempde s[alig] Per Hansons efftherleffde änckie till hustru) och för:ne Eskil Sigfridson till förnempde hustru Anna

Erich Jacobsons såledis, att samme M. Olufz hustru hade fåth förnempde hustrv Anna till att göme i konungh Erichz regeringz tydh 8 lester och 3 fath osmundz järn och 13 schippund stångjärn, till huilket och förbemälte hustrv Anna nu här för rätten icke nekede, vthen gaff före, thet framlidne Peder Hansons fader, Hans Person, skulle behållet något gammelt arf inne med sig, som henne och hennes mederffuinger war tilfallit effther samme Peder Hansons moder, och menthe sig förthenskuldh haffue rätt att behålle för:ne järn, till thäs hon bleffue förnögdh för för:ne arff etc.

Theße ärender bleffue i ransaken och betänchende vptagne. Och ändhå att förnempde Eskil Sigfridson bewyste skäligen och görligen med Stockholmz stadz tänckebock, så och segel och breff, att för:ne Thommas Erichson och Simon Person hade warit här för rätten och hustrv Brithe Jacobzdotter vpå sin moders wegne vpå häredztinget i Töuesale soch i Finlandh och bekende sig wäl ware förnögd och til fridz stälte vtaff samme Eskil Sigfridson med the perzeler, som the af honom hade bekommit och vpburitt för all then arffuedeel, som them war tilfallen i löst och fast efther s[alig] Per Hanßon, och fulkomligen quiteret för:ne Eskil för allt yttermere tiltaal och qual, så att the ther uthöffuer icke med någon rätt hade någett ytterligere till att kräffue aff honom, haffuer man doch bägge parther emillen så förhandlet, att samme Eskil haffuer aff en godh wilie giffuit alle för:ne sine mederffuinger tilhope 400 z ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt och therhoos vplätth them sin deel i förnempde järn, som hustrv Anna Erich Jacobsons hoos sig haffuer, huilket samme hans mederffuinger sielffue schole kräffue aff henne. Och thermed schall thett ware och in till ewig tydh bliffue en wälförlyecht och platt afftaledh sak emillen för:ne Eskil Sigfridson och hans mederffuinger och aldrig här efther med någon wydere anfordring yppes eller reppes i någon måtte widh thett straff, som lagen therum förmäller, medh huilket the sig vpå bägge syder nöye lothe. Men att förbemälte hustrv Anna Erich Jacobsons sig förmenthe ware nämmere sköldh till för:ne arf än Eskil Sigfridson, haffue wy effther en nöge ransaken i slächträkningen befunnit, att samme arff kom icke på fädernes slächt, vthen på mödernes, aff huilken linie Eskil Sigfridson war, huarföre och för:ne hustrv Anna icke någett tiltal haffue må till förnempde arff. Så haffue wy och för rätt och rättwyst

[60 v.]

anseedt, att althenstundh *hustrv* Anna Erich Jacobsons bekende sig till trogen handh haffue annammet vthi förwaring vt aff förbemälte M. Oluffz *hustrv* förnempde 8 lester och 3 fath osmundz järn och 13 schippundh stångjärn, therföre schall hon ware plichtig [61] vthen något wödere skåtzsmål att leffuerere förnempde M. Oluffz *hustrv* och tilförende vptalde s[alig] Per Hansons erffuinger för:ne järn igen tilbake.

Och effther thet att hon vm thet gamble arff, som s[alig] Hans Person schulle haffue behållit inné med sig, slätt inthet bewys hade, vthen sköth sig till witne, gaffz henne förthenskuldh ännw respit ett fierdingz åhr ifrå thenne dag medh sådene beskedh, att huar hon innen samme tydth anthen med godh segel och breff eller nogsamme trowärdige leffuendes witne icke bewyser s[alig] Hans Person haffue behållit för:ne arf inne med sig, dhå schall eller må samme *hustrv* Anna inthet wödere tiltal haffue till för:ne M. Oluff och offtenempde hans mederffuinger.

Esbiörn i Thune.

Samme dag kom för rätten Esbiörn i Thune i Dingtune sochn vthi Siwhundredtz [sic] häredt och tiltalede en Kong:e M:ttz tienere widh nampn Joen Anderson vm ett hemen, benempdh Sipersta, som samme Joen skulle haffue olagligen köpt vdaf Oluff i Biörnö och förnempde Esbiörn samt Jöns i Näs och Matz i Medelby wore byrdemän till, och att samme hemen war huarken lagbudit eller förnempde män heembudit. Men förbemälte Joen Anderson sade sig haffue högztbemälte Kong:e M:ttz nådigste tilståndh och breff therpå, att han motte köpe för:ne hemen, huilkett han doch nu icke bewyse kunne vthen sköth sig thertill, att han hade breffuet heme etc.

Så effther thet vm förnempde ärende war icke än ransaket vpå häredz tinget, therföre bleffue bägge parther thýdt först förwýste, och när vm samme ärende ther är ransaket och en doom affsagdth, och någon aff partherne sig thå egenom sådene doom emoth rättwýsen beswäredh befinner, skall thet honom seden stå frýtt och ýppet att appellere till lagmannen och rýkzens råd.

[61 v.]

Sigfridh Olson.

Samme dag blef affsagdt för rätte, att Påffuel Rode schall sökie erlig wälbyrdig man Nilz Rýning till Týreßö vm sin betalning.

Och huadh Sigfridh Olson kräffuer aff samme Påffuel på Hinrich Falckeners wegne, schall han betale förnempde Sigfridh.

Jören Brändel, Jören Sülbeck.

Samme dag blef effther tiltaal, swar och ett nöge betänckende vm sakens vmständigheter dompdt och affsagdt emillen Jören Brändel och rykzens profos, Jören Sülbeck, vm 1 000 ₣, som förnempde Brändel hade betalet i två gånger, att effther thet samme Brändel nu här för rätten bekende och tilstodh sig haffue vthfåth och leffuereret LaBe Ståle 1 000 ₣ emot rosteringen, therfore må han icke någett tiltal haffue till förnempde Sülbeck, vthen samme Sülbeck sades ther quitt och frÿ före och offtenempde Brändel må sökie sin skade igen hoos förnempde LaBe Ståles erffuinger.

xxviiij junij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, her Bengt Gyltte till Påtorp och her Erich Gyllenstjerne till Nÿnäs, riddere, sampt Matz Person och Nilz Hanson, borgmästere.

Jacob glasmakere vpbödh sitt hus neden för Kåkebrincken — 1:o.

Hans schrädere, Wenceslaus Heroholdt [*sic*].

Vpå samme tÿdh bleff vtaff wälbemälte gode herrer sampt för:ne gode män förhandlet och affsagdt emillen Hans schrädere, borgere i Lybeck, och Kong:e M:ttz *etc.* secreterere Wenceslao Heroldt, att samme Wenceslaus schall giffue förnempde Hans schrädere för then deel honom tilkom vtaff hele mattskapÿ handelen 7 000 ₣ konung Erichz myntt. Ther till med haffuer Wenceslaus bewilget och tilsagdt att öffuergiffue Hans schrädere att inmhane och sig tilgode behålle huad som framlidne Gerdh schrädere kan vtaf samme mattskapÿ handel haffue vthborget och icke ännw war vpkraffdt och sig schulle belöpe öffuer 2 000 ₣. Dogh effther Hans schrädere förmener, att någett schulle ware inmanet vdaf sådene gäldh, som i gäldboken icke war vthplanet, therfore schall Wenceslaus leffuerere honom ett wist register på för:ne schuldh, och huar seden kan i sanning befinnes någet ware betalet, som i samme gäldbock är icke vthplanet, dhå schall Wenceslaus ware plichtig att giffue thet Hans schrädere igen. Till thet andre schole

för:ne 7 000 ƒ såledis bliffue betalede, att Wenceslaus haffuer loffuet och tilsagdt att leffuerere Hans schrädde på samme summe 8 000 ƒ ortiger vthi nu gångbartt suenst myntt innen 14 dager häreffther och resten innen nästkommende påske tydh anno 75, så att Hans schrädde dhå schall ware till fulle nöye betalet för för:ne 7 000 ƒ konungh Erichz myntt och haffue bekomit then sidzte penning med then förste. Men huar för:ne rest icke bliffuer tilfyllest betalet innen påske tydh, såsom förberört är, will och schall Wenceslaus ware förplightedh att giffue Hans schrädde tilbörilig interesse aff thet, som tilbake står, efther som gode män kunne förnimme skäl och rätt ware. Och vpå thet offtenempde Hans schrädde må thäs bättre ware försäkredh vm allt thetta för:ne, haffuer

[62 v.] Wenceslaus Herholdt satt honom till en wiß vnderpantt all sin hus och faste grundh, i Stockholms stadh liggienes, inge vndentagne, medh sådene beskedh, att huar Hans schrädde innen förbemälte påske tydh icke tilfyllest bliffuer betalet, dhå må han sökie resten vtaff huffuudsummen sampt med ränten i samme hus och grundh vthen genseyelse.

vii julij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, her Bengt Gylte till Påtorp och her Erich Gyllenstjerne till Nynäs, riddere, sampt borgmestere och rådhmän.

Hustrv Marine Danseuilz och hennes
stiuffmoder.

Samme dag kom för rätten hustru Marine, framlidne Willam Danseuilz efftherleffde änckie, och tiltaledde sin stiuffmoder, hustru Elin, framlidne doctor Willam Lemnij efftherleffde änckie, vm något arf, som henne skulle ware tilfallit effther två hennes framlidne brödere, vthi så måtte att samme doctor Willam hade skäncht och giffuit förnempde hustrv Marine och hennes två brödere 925 daler, som the schulle haffue bytt och deelt sig emillen, när the wore komne till sin lage åhr, huilket hon bewyse wille med en copye vdaff hans gåffuebreff, som hon sade sig sielff haffue schriffuit vthur originalet. Och effther thet förnempde doctor Willam förshickede för:ne dränger ad studia till Tysklandh, sende han för:ne summe penningar och thdyt vth anno 66 i then mening, att the skulle lägges på ränte till drängernes vnderhåldh, huilke penningar

fadren seden, meden samme dränger än wore i lyffuet, tog igen. Och förmenthe för:ne *hustrv* Marine sig ware berättiget att erffue halffparten aff then deel, som them tilkom i för:ne summe *penninger*. [63] Thernäst tildalede *hustrv* Marine sin stiuftmoder vm sitt moderne, som hon och skulle haffue inne med sig och wille förhålle för:ne *hustrv* Marine etc.

Till huilket samme *hustrv* Elin swarede, att althenstundh hennes stiuftdotter *hustrv* Marine hade vm sådene gåffue inthet annet bethee än en copye, som hon sielf hade skriffuit, kunde man ther till föge troo heller loffuen ställe. Och fast än originalet wore förhanden, så war dogh för:ne gåffue olagligen giffuen vthen hennes witskap och samtÿcke, huarföre och fadren, meden han hade lidit stoor skade till siös och hafft mothgång, loth förberörde summe *penninger* igen tilbake hämpte vthi för:ne sine shöners lyffztÿdh och haffuer them till sine nödtorffter vthlagdt och förtärdt. Och effther thett för:ne *hustrv* Marine hade samt sin frÿe brÿllopsz kost fåth sin heemgiffit, war och nu thesliges efther hennes faders dödlig afgang förnögdh och tilfridz ställt egenom ett lagligit arffskifte både för löst och fast här i rÿkitt, therföre wille hon sig försee, att samme *hustrv* Marine schulle icke haffue rätt att fordre och begäre theröffuer något mere af sin stiuftmoder. Men huadh elliest *hustrv* Marines tiltaal war belangendes vm hennes moderne här i rÿkit, bewÿste hustru Elin, för huadh vrsaker skuldh samme *hustrv* Marines moder war skildh widh framlidne doctor Willam, och förhoppedes förthenskuldh, att hon icke skulle ware berättiget att kräffuie något moderne af henne.

Theße ärender bleffue vtaf bägge parthernes clagemål, swar, genswar och framlagde bewÿs ransakede och nödtorffteligen öffuerwägede, och huadh framlidne D. Willams gåffue, the 925 daler, war anrörendes, therum haffuer *hustrv* Marine icke något bewÿs hafft att frambare, som i rätten kunde gilles, vthen allenest en copye, som hon sielf schriffuit hade, och huar än originalet hade varit förhanden, hade doch efther Swerigis lagh icke boordt, att sådene gåffue skulle ware giffuin vthen *hustrv* Elines wethskap, ia och samtÿcke. Och efther thet förnempde D. Willam, seden han war bliffuen nödställt och trängdh, haffuer fordredh och annammet för:ne summe *penninger* till sig igen, förre än hans shöner wore dödth bliffne, och them bruket och anwendt till sine nödtorfter, [63 v.]

therföre haffuer man icke kunneth befinne, att förbemälte *hustrv* Marine skulle ware berättiget att erffue sine framlidne brödere i then måtten. Och huadh lösörene belanger, haffuer man förnummedt af *thet* skiliesbref och the witnessbårder och bewy's offtebemälte *hustrv* Elin i rätten betheedde och läse läth, att för:ne *hustrv* Marines moder haffuer icke förhållit sig vthi sitt ächteskapz ståndh såsom en ärligh dannequinne boorde och theregenom efther Swerigis lagh förwärecket och förbrutidt all then deel henne tilkom, huarföre och samme *hustrv* Marine icke haffuer kräffuie på något möderne här i rýkit. Men huadh *thet* arf belanger, som för:ne *hustrv* Elin och hon haffue sig emillen obydt i Tysklandh, therum måge the bliffue åthskilde effther then landzrätt, ther samme arf är förhanden, sammeledis vm then gældh, som kan ware till att inkräffuie eller till att betale.

Gilian pärlestickere.

Samme dag gick Gilian pärlestickere lag, att han hade redeligen och tilfýllest ifrån sig leffuereret 100 q barnepenninger, som hoos honom wore nedsatte och Månz draffuantz *hustrv* tilkomme, så att han theraf inthet mere hade inne med sig till penning eller penningz värde. Och wore hans lagmän Anthonius Krock gulsmedh, Christoffer pärlestickere, Marcus swärffuere, Peder pärlestickere och Gilius skomakere.

[64]

xiiiij juliij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestade, her Bengt Gýltte till Påtorp och her Erich Gýllenstierne till Nýnäs, riddere, sampt borgmester och råd[män].

Erich Anderson till Magrö.

Kom för rätten Erich Anderson till Magrö och gaf tilkänne, att han anno 65 hade lánth framlidne *hustrv* Ingridh Erich Joensons penninger 800 q i konung Erichz myntt och sölf 50 lodh, för huilken summe penninger och sölf hon hade pantt satt samme Erich Anderson sitt hus och grundh här i staden, westen till liggjendes, *thet* han bewy'ste med hennes panttförskriffning vnder framlidne Sýffuert Kruses till Lundbý, Oluff Stakes till Hónssäter, Christoffer Torstensons till Bryggen och Suen Andersons till Söderbý signeter vthgiffuen. Men för:ne *hustrv* Ingridz broder och erffuing, Oluf Suensk, berättede, att samme hans framlidne sýster hade vthi sitt

ytterste inthet bekendt vm thenne gäldh, huilket han bewyse wille med ett register, som hon thå skulle haffue latidt skriffue och han nu i rätten framlade; förmenthe sig och, effther hennes framlidne manz, Erich Joensons¹ signet, thet hon i sin förwaring tilstädz hafft hade och för:ne Oluff Suensk i rätten betheedde, satt icke med för breffuet, schulle thet icke kunne gilles eller han ware plichtig att sware till sådene gäldh etc.

Thetta ärende blef i ransaken och betänckende vptaget. Och ändhå förnempde Oluf Suensk föregaf, att hans syster hade vthi sitt ytterste inthet bekendt vm för:ne 800 z och 50 lodh sölf, så och att hennes framlidne manz signet satt icke med för breffuet, haffuer man doch för sådene vrsaker skuldh icke kunnet ogille samme breff, althenstundh att thet war vthgiffuit vnder ärlige mänz af adel signeter, vthen bleff dömpdt och affsagdt, att förbemälte Erich Anderson må behålle för:ne hus och grundh i vnderpanttt, till thes han bekommer sin betalning, efther såsom panttförskriffningen förmäller.

[64 v.]

Peter v. Helueßen.²

Samme dag kom för rätten Peter v. Helueßen, som hade appelleret vnder rijkens råd hifrå then doom, som borgmestere och rådmän i Sudercöping hade affsagdt emillen samme Peter och hans wederparther Sven Person och Hans v. Cöllen, borgere i förnempde Sudercöping, vthi så måtte att huadh thenne Peter v. Helueßen icke bestodh sine wederparter vdaf gälden efther framlidne Hans Lakman, thet schulle han neke med en sexmanne eedh etc. Så effther thet samme Peter kunne inthet mere wethe, huadh förnempde Lakman war skyllig bliffuen eller ej än vthi samme Lakmanz gäldbock fanz, therfore haffuer man icke kunnet gille then eedh honom war förelagdh i för:ne Sudercöping, vthen bleff nu bägge parther emillen affsagdt, att förnempde Suen Person och Hans v. Cöllen haffue rätt till att kräffue vtaf framlidne Lakmanz eftherlefde äger och vtheståndende gäldh så myckit the kunne bewyse sig ware til achtters blifne hoos samme Lakman med nogsam leffuendes witne eller witesbreff, men huadh them rester theruthöffuer och therum the icke så fulkomlig bewys och kundskap haffue kunne, som lagen

¹ Ursprungligen har stått Larson, som ändrats till Joenson.

² Jfr ovan, s. 498.

kräffuer, schole the *med* en tolff manne edh stadfäste och bekräftige, att *thet* så vthi sanning är och att huarken Suen Person eller hans framlidne fader, eÿ heller Hans v. Cöllen haffue någhet i betaling bekommit eller vpburitt vpå samme schuldt.

[65]

Matthias Schubert, Jören Beniche.

Samme dag kom för rätten Matthias Schubert och tiltalede Jören Beniche vm tw credentz, som samme Schubert sade sig haffue pantsatt honom för 1 200 ƒ , huilke credentz han nu igen begärede, tilbiudendes sig wile betale Jören Beniche för:ne summe *penningar*.

Thernäst clagede Matz Schubert till samme Jören Beniche vm någon ährerörig ordh, som han för någon tÿdh seden hade antastet samme Schubert och hans hustru medh *etc.* Härtill swarede Jören, att han inge credentz annammede vtaf Matz Schubert, vthen hans hustru hade pantsatt them Panckratius Hämme ifrå Nöremberg för 1 200 ƒ , huilken them igen vthsatt hade förnempde Jören Beniche för så många *penningar* the stode honom, och hade seden högborne furstinne, fröken Elisabet *etc.*, vår nådigste furstinne, latidt annamme till sig förbemälte credentz vdaf Jören Beniche emoth hans wylie. Men vm för:ne skällesordh sade Jöran Beniche, att the wore åthskilde *med* en rätt *etc.* Så althenstundh theße ärender hade anno 72 waritt här för rätten och fans i tänckeboken,¹ att dhå war giortt vpskåf vm för:ne tw credentz till högbemälte vår nådige frökens ankumpst, therför schall först hoos H. F. N. ödmiukeligen förfares, huru saken haffuer sig vm samme credentz, och seden affseyes en doom emillen bägge parther. Och efther *thet* i tänckeboken och befunnet blef, att oftenempde Schubert och Jören Benicke wore vm skällesorden åthskilde *med* en rätt vpå för:ne tÿdh, så att therum schulle ware en öffuertaledh sak, therför kunne man icke befinne, att samme Schubert war befogedh att ÿppe then sak igen, vthen sades, att *thet* skulle bliffue widh för:ne sentens, meden ther war icke appelleret emoth.

[65 v.]

Hans Prÿdz, Hans Henningson.

Samme dag kom för rätten Hans Prÿdz och gaf clagewÿs tilkänne, att han anno 73 war til sinnes att segle till Swerige vthi sin nådige furstes och herres, hertig Magnj till Sachsen *etc.* wårdende

¹ Detta mål saknas i de bevarade tänkeboksfragmenten från sagda år. Renovationen har gått förlorad.

ärender, och hade en af H. F. N. schippere, benempdh Carl, handlet *med* en lybsk schippere widh namn Hans Heningz, then nu här för rätten närwarendes war, så att samme schipper Hänningz tillsade att komme *med* sitt schip till Traffuemünde på en bestämpdh dag och före förnempde Hans Prydze till Swerige *med* sitt salskap, vm huilket samme Hans Prydze lade fram i rätten ett witesbref, som förnempde schipper Carl sampt någre andre hade vthgiffuit vnder sine bomärcker, men emoth sådent lyffte war förnempde Hänningz vthebliffuen, och ändhå att någre andre schip wore aflupne i midler tydh, hade doch Hans Prydze satt sin lyth till Hans Hänningz lyffte, så att han theruthöffuer förtöffuede i förnempde Traffuemünde i någre weker och förtärde 83 daler; begärendes förthenschuldh, att man them emillen wille afseje en doom, om icke Hans Henningz war plichtig att vprätte honom sådene vmkost. Theremoth berättede samme schipper Hänningz, att han ingen synnerlig eller wiß dag hade föreställt vm sin tilkumpst, thÿ man bekom tydende, att ysen lågh ändhå i siön, huarföre och hans köpmän icke wille tilstädie honom att afflöpe, medh sådene protestation, att om han gjorde theremoth och them hände någon skade, dhå schulle han sware ther till. Seden när han kom till Traffuemünde, loth han seje Hans Prydze till, om han wille haffuet så gott, som schipper Henningz köpmän, dhå wille han gerne haffue taget honom *med* sig. Och meden Hans Prydze nögdas [66] icke theråth, brachte schippere Hänningz hans folck till en annen schippere, som han stegh på schippet *med*, och lop samme schippere tillÿke af *med* Hans Henningz, kom och på en tydh *med* honom i Diurhamn i suenske skären, huarföre Hans Henningz förhoppedes sig icke ware plichtig att sware Hans Prydze till någon vmkost.

Sententia.

Effthet thet Hans Prydze refererede sig till förnempde schipper Carl, att han först schulle haffue handlet *med* Hans Henningz, och samme schipper Carl war här icke nu tilstädes, såsom icke heller förnempde Hans Prydze hade att lägge fram ett sådent certificatz vm förnempde schipper Carlz och andres witesbyrdh, som han i thenne sak wille före til witne, som man i rätten kunde gille, therföre förwÿstes thetta ärende till Lybeck, så att bägge parther måge ther bliffue åthskilde, meden handelen war först begÿntt i förnempde Lybeck och Traffuemünde och wittnen wore ther vthe.

Hustrv Soneua vm arffuet efther
framlidne Raumo Jöns.

[66 v.] Samme dag kom för rätten hustru Soneua, som war framlidne her Anders sýslemanz dotter ifrå Åboo, och tiltalede Hans Fordeel vm något arf, som henne schulle ware tilfallit effther hennes faderbroder, framlidne Raumo Jöns, och hon menthe, att förnempde Fordeel schulle hafft inne med sig etc. Thette ärende bleff i ransaken vptagit. Och effther thet Michel Olson, rådman härsammesteds, witnede, att förnempde hustrv Soneua war förbemälte her Anderßes oächte dotter, såsom hon icke heller sielf ther till neke kunne, therföre blef dömpdt och afsagdt effther thet 14 ca[pitlet] i arfde balcken, att hon icke haffuer rätt att tale eller kräffuie på något arf efther förnempde Raumo Jöns anthen i löst eller fast, såsom icke heller kunde befinnes, att förnempde Hans Fordeel hade någett arf inne med sig efther för:ne Raumo Jöns, vthen att hans rätte erffuinger hade thet vpburit och wore förnögdde och tilfridz stälte både för löst och fast, effther såsom stadzens tänckebock innehåller och förmåller.¹

Gerd Frise.

Samme dag ransakedes vm en twistig sak emillen Gerd Frise, Jost v. Hattingen och Påffuel Rode, belangendes 100 daler, som samme Påffuel war skýllig förnempde Gerdz tienere widh namn Hans Greffuitz och samme Gerdh tilkomme. Och meden thenne Greffuitz war skýllig förnempde Jost 100 daler, hade han rosteret hoos för:ne Påffuel Rode samme summe penninger, ändhå att förnempde Jost bekende sig haffue vtaf för:ne Hans Greffuitz huitt sammet 1 stýcke och någett annet tingest, som samme Hans Greffuitz hade nedsatt hoos honom etc.

Så althenstundh förnempde Påffuel Rode tilstodh och bekende sig ware schýllig förbemälte 100 daler effther sin handskrifftz innehåldh, therföre skall han ware plichtig att betale för:ne Gerdh Frise samme penninger. Men Jost v. Hattingen schall lathe wärdere thet godz, som förnempde Greffuitz haffuer nedsatt hoos honom och ther vthur sökie sin betalning och giffue arrestet löst, som han haffuer giortt hoos Påffuel Rode på för:ne 100 daler. Och huadh thet godz offtenempde Jost hoos sig haffuer icke gör skäl och fyllest

¹ Se 1554 ²¹/₇ (i den tryckta editionen, N. F. 3: s. 82 f.).

för the 100 daler han mister, thet må han kräffuie hoos offtebemälte Hans Greffuitz.

xvij julij

[67]

såthe för rätte borgmestere och rådth.

Matz Månson.

Kom för rätten vår medborgere Matz Månson och tiltalede Kong:e M:ttz secreterere Rasmus Lodwichson vm ett lyffte, som han samt H. K. M:ttz räntemästere Hinrich Matzson skulle haffue giort för 5 lester osmundzjärn, som *hustrv* Karin, framlidne Anders Månsons eftherlefde änckie, war skyllig förnempde Matz Månson etc. Men efther thet förnempde Rasmus Lodwichson nekede sig och Hinrich Matzson haffue gåth i lyffte för järnet, vthen sade, att thet war för 8 pundh korn, på huilket förnempde Matz Månson hade fåth i betalning vtaf förnempde *hustrv* Karin korn 6 pundh $\frac{1}{2}$ span mindre, therfore sattes thetta ärende vp till förnempde Hinrich Matzsons tilkumpst etc.

Wacht.

Samme dag war menigheten vpå rådstugen och samptychte, att then, som försumer sin wacht, skull böthe therfore — 6 $\frac{1}{2}$.

Eskil Anderson.

Samme dag blef vår medborgere Eskil Anderson eftherlatidt, att thetta eftherschriffne breff motte schriffues i tänckeboken, huilket lydendes war ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Kong:e M:ttz till Swerigis etc. w[är] a[ller] n[ådigeste] herres vnderdånigste tienere, jag Sigfridh Olson samt Knuth Anderson lackey wile härmed bekänne och fulkomligen tilstå, att förständig Eskil Anderson, borgere i Stockholm, haffuer vthi theße eftherschriffne ärlige gode mänz, nemligen Hinrich Balckz, Jacob Jffuersons, Philpus Persons och Anders Olsons närwarelse och theris gode förlykningh latidt ställe oß tilfridz om thet arf, som oß är wordet tilfallit efther vår salige modersyster, *hustru* Kirstin, så att wÿ såledis haffue latidt oß förlyke med för:ne Eskil Anderson vpå sådene beskedh och förordh, att han schall niuthe och behålle för oß och våre efftherkommende erffuinger både hus, boo och boohagh, kuicht och dödt, lytedt och myckit, såsom upå bægges våre 3 anparter kunne tilfalle samt vår modersysters, som nu är i Fin-

[67 v.]

landh, och att förbemälte Eskill theremoth skulle giffue oß 20 lodh sölf och 1 000 q penninger och therhoos betale och sware till all schuldh och gäldh etc. Såsom wy och nu härmed wile bekenne, att wy haffue annammet och vpburitt af thenne här för:ne Eskil Anderson samme förnempde sölf och penninger vthi 72 och 73 års klippinger. Och huadh vår modersysters 3 anparth belanger, som nu är i Finlandh, thertill äger förbemälte Knuth Anderson vpå sin hustrus wegne och iag sware henne ther till, så att thenne här Eskil Anderson icke bör framdelis något bliffue tiltalet therum etc. Att thette sig så i sanning haffuer, thå haffue wy witterligen härunder trycht våre signeter. Datum Stockholm then 29 junij anno etc. 74.

xix julij.

Borgmestere och råd.

Tileman Abraham vpbödh Jacob glasmästers hus — 2:o.¹

Nilz Larson vpbödh sit stegerhus — 3:o.

Hinrich Olufson vpbödh Peder Märthensons tomt — 3:o.

Matz Person vpbödh Oluf Knäbåndz pantt — 2:o.

[68]

Måns Hälieson myntersuen.

Samme dag stodh vp för rätten Hinrich Olufson borgmestere, fulmyndig och mechtig på M. Rasmus Nicolaj, biscopz i Westerås wegne, hemlede och vpläth Måns Hälieson mynttersuen en tomt, belägen westen till i Lille Brännilz grändh vpå södre syden näst offuen för Anders skinnners hus, hållendes i längden $13\frac{1}{2}$ alin och i brädden $11\frac{1}{2}$ alin, som förnempde M. Rasmus broder, framlidne Hans Gröm ätthe, huilken tomt förnempde M. Rasmus lagligen såldt hade samme Måns Hälieson för 500 q ortiger rede penninger vthi nu gångbartt suenst myntt, ther samme tomt war skattedh före. Then summe förbemälte Hinrich Olson här in för rätten bekende och tilstodh vdaf förnempde Måns Hälieson ware vpburin till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste, och anwendh till för:ne Gröms eftherlathne gäldz betalning. Huarföre affhände han förnempde M. Rasmus och hans hustrv samt bægges theris erffuinger för:ne tomt och tilegnede henne med all thes rättigheet för:ne Måns Hälieson och hans rätte efftherkommende

¹ Ursprungligen har stått 3:o, som ändrats till 2:o.

erffuinger till att niuthe och behålle till ewerdelige äger quitt, frÿ och oclandredh för födde och ofödde åthalere in till ewig tÿdh. Och war offtebemålte tompst lagbudin, lagstånden och fridschilling på giffuen effther lagen.

xxi julij.

B[orgmestere] och r[åd]h[.]

Samme dag clandrede wälbÿrdig man Jsac Nilson till Runegarn ett hus, liggendes östen till i Botnekarlz grändh, som Nilz schrädere, fordom borgere i Vlfzbÿ, hade taget tilläns vpå 200 q anno 48 vdaf förnempde Jsak Nilson.

xxij julij

[68 v.]

såthe för rätte her Gabriel Christerson, frÿherre till Mörbÿ, her Bengt Gÿltte, till Påtorp, her Claes Åcheson till Bÿestadh och her Erich Gÿllenstierne till Nÿnäs, riddere, sampt borgmestere och rådhmän.

Rasmus Lodwichson secretarius.

Samme dag komme för rätten hustru Karin Per Dansches sampt henes sÿster hustru Brithe Laße Persons och tiltalede Kong:e M:ttz etc. secreterere Rasmus Lodwichson vm en gulkädh, som wog 45½ gÿllen och them schulle ware tilfallen i arf efther theris frändke hustru Barbro, framlidne Gregers skinners eftherleffuerske här i Stockholm etc. Ther emoth swarede förnempde Rasmus Lodwichson, att samme kädh war hans salige hustru Barbro Erichzdotter lagligen skäncht och giffuen af hennes salige förre man, Johan Sop, vthi hennes ähregåffue och fästningefä. Och ändhå för:ne Johan Sopz fader och moder annammede samme gulkädh igen efther hans dödh vthi thet arf, som them war tilfallit efther honom emoth för:ne hans eftherlefde änckies wilie, så att hon theröffuer fast greeth och clagede, att hon samme sin hedersgåffue effther Swerigis lag eÿ niuthe och behålle motte, loffuede dogh för:ne Johan Sopz föräldrer henne samme kädh igen effther bægges theris dödh, therupå förnempde Rasmus Lodwichson hade godh faste witne. Så bleff nu först Gregers skinnere dödh och seden hans hustru Barbro, som skedde i Vpsale. Thå nu thenne hustrv Karines och hustrv Brithes fader war hÿtt till Stockholm kommen att ärfue, besöchte för:ne Rasmus Lodwichson sampt sin hustru konungh

[69] Erichz nämpdh vm för:ne kädh. Loth så nämpden annamme samme kädh af för:ne *hustrv* Barbros Gregers skinneres hus, förre än arffuet giordes, och efther the i nämpden befunne, att förbemälte kädh war för:ne Rasmus Lodwichsons [*hustrus*] rätte heders gåffue och fästningefä och war henne igen loffuedh, såsom förbemält är, therföre dömpde the och henne samme kädh till.

Så althenstundh wälbördige och ärlige män Laße Jesperson till Årsta [*sic*] och Blasius Olson, fordom borgmestere i Stockholm, som thå i nämpden sittedt hade, witede nu thenne doom här för rätten, thÿ haffuer man och samme doom icke kunnet ogille, vthen blef nu stadfäst och bekräftiget. Och ändhå förbemälte Rasmus Lodwichson war icke plichtig *med* någon rätt att giffue för:ne *hustru* Karin och *hustrv* Brithe någet i förlykning vm samme kädh, så haffuer han dogh egenom wälbemälte gode herrers samt för:ne gode mänz förbön schäncht them af sin godh wile 200 q ortiger, efther the wore långwägede och hade bekostedt sig myçkit på thenne reese. Huarföre för:ne *hustrv* Karin och *hustrv* Brithe samt alle andre framlidne Gregers skinneres *erffuinger* förbödz att tale wÿdere på förbemälte gulkädh heller samme sak ytterligere någon tÿdh här efther att yppe eller reppe widh 40 q straff för doombrott efther lagen, så ofte thet skee kan.

xxiiij julij.

B[orgmestere] och r[åd].

Peder halmschärens *erffuinger*.

[69 v.] Komme för rätten två *hustrur*, benempde Karine, boendes i Sommerö vthi Poÿe sochn, samt en pyge widh namn Brithe, som wore framlidne Peder halmschäres *erffuinger*, och gåffue tilkänne, att the wore wälförnögede och tilfridz stälte vdf samme Peders *efftherleffuersche*, *hustrv* Karin, för allt thet arf them *erffue* boorde efther förnempde Peder halmskärere vthi så måtte, att hon hade giffuit them 500 q ortiger rede *penningar* och ther till alle henes framlidne manz gångekläder, som the sig samt *med* för:ne summe *penningar* in för rätten bekende och tilstode haffue annammet och vpburitt, then sidzte *penning med* then förste. Huarföre giorde the för sig, sine *erffuinger* och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, för:ne *hustrv* Karin *med* sine *erffuinger* quitt och

frÿ för allt yttermere tiltaal vm samme arf. Ther rächte the henne handh vpå in för rätten. Och wore vthöffuer thenne förlÿkning och arffskiffte Hinrich Balck och Peder Matzson, wåre stolbröder.

IIII augusti

såthe för rätte her Gabriel Christerson, frÿherre till Mörbÿ, her Bengt Gÿltte till Påtorp, her Claes Åcheson till Bÿestadh, her Erich Gÿllienstierne till Nÿnås och her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, Gustaf BiörBon til [Fållnås]¹ samt Erich Biörson, befalningzman på Stockholmz slott.

Hinrich Arffuidson till Vällinge.

Kom för rätten erlig wålbÿrdig man Hinrich Arffuidson, giffuendes tilkånne, effther thet en engelsk köpman, benempdh Anthonj Brouck (som nu för rätten medh tilstädés war) sig beclagede och hade öffuergiffuit ett register på thet godz, som honom ifrå tagitt war, thå han senest kom ifrå Rÿge, att han miste fast mere än samme Hinrich Arffuidson hade giortt rägenschap före. Therföre lade förnempde Hinrich Arffuidson fram i rätten 3 vidißer, som sÿleschriffueren i Rÿga vthgiffuit hade, ett på thet godz, som Anthonj Brouck hade inschippet, och tw på thet godz, som war vthi the andre tw schip. Men förnempde Anthonj Brouck nögdes icke theråth vthen [70] sade, att huartt schip hade haftt ett certificatz vnder stadzens jnsigle ifrå Rÿga på allt godz, som ther war inschippet, begärendes förthenskuldh, att the motte komme fram. Till huilket förnempde Hinrich Arffuidson swarede, att honom sådene certificationer icke wore tilhande kompne. Sammeledis nekede ther till Peder Poÿs, Nilz Hanson och Måns Strångh, berättendes, att för:ne 3 engelske schip wore tagne 14 dager tilförende än Hinrich Arffuidson kom till them, så och att samme Hinrich Arffuidson hade inthet mere fåth eller annammet af thet godz, än för:ne Peder Poÿs och schiphöffuidzmännerne hade leffuereret honom. Men att Anthonj Brouck skÿlte Nilz Hanson serdelis för sin kiste och böker, therum bödh samme Nilz Hanson sig till lag och eedh. Så hade och framlidne Bengt Wåsgöthe bekendt vthi sitt ytterste, att han af the engelskes böker och schriffter hade inthet hoos sig behållit eller vndendöldt vthen allt ifrån sig leffuereret.

¹ I ms. står tomrum för sätesgårdens namn.

Så effther thet förbemälte certificationer wore förkompne, så och Anthonj Brouckz och schipzschriffuernes böker sampt *med* någre andre register, therföre menthe samme Anthonius, att man motte rätte sig efther the witesbref, som wore kompne ifrå Engellandh, huilkett ärende vthi betänchende blef vptagit. Och althenstundh att för:ne witne haffue waritt vtaf offtenempde Anthonij Brouckz schipzfolck och båtmän, huilke vthi theris egen sak icke witne måge, therföre kunde samme witne icke gilles, vthen blef affsagdt, att beskedh och bewÿs schall hämptes ifrå Rÿga, som godzet war inschippet.

Färffuer.

Samme dag betalede Hans Färffuere Gerdh Frise 50 daler vthi Tileman Abrahams hus, som samme Hans Färffuer hade gåth i lÿffte före för Påffuel Rode.

[70 v.]

Hans Feindt.

Samme dag bekom Hans Feindt ett vidisse vnder stadzens insigle af en contract vpå tÿske, så lÿdendes:

Hans Feindt hat verkauft Heinrich Affhup 50 schiffpundt stangeneÿsen, ieder schiffpundt zu eilffthalben *encketen* guten thaler, auf desselben Feinds Venedische reise, dergestalt *dat* dieser Feindt den Affhup diß jahr nicht mhanen sol, sonder van diß jahr vmb vnnd Feindt widerumb von Venedig kommen ist, vnnd wo Heinrich Affhup ehe tödtlich abginge, sollen seine erben *dat* gelt bezalen. Do eß aber in rechter zeit nicht außkeme vnnd erlegt würde, sol ihme von Affhup vnnd seinen erben aller schade aufgericht vnnd bezalt werden. Datiert in Stockholm 24 februarij *anno* 74.

Hustrv Gertrudh s[alig] Simon Larsons *etc.*

Samme dag kom för rätten en pÿge, benempdh Margrete Larsdotter, fulmÿndig och mechtig på sin faders, Laße Månsons i Hindhoor vthi Borge sochn wegna och tiltalede sin framlidne broders, Simon Larsons eftherlefde enckie, Gertrudh Larsdotter, vm ett arf, som war fallit efther samme Simon. Theremoth bewÿste för:ne *hustrv* Gertrudh *med* sin salige manz testamentzbreff, att han uthi sitt yterste och vthi gode mänz närware hade giffuit henne alle sine ägedeler *etc.*

Thetta ärende bleff ransaket, betäncht och öffuerwäget, och althenstundh förnempde Simon Larson hade effther för:ne testamentbreffz lydelse inthet erfddt, vthen allt thett Gudh hade vndt honom war hans aflinge godz, theslikes att hans hustru hade af then deel, som hon ätthe, förre än hon kom i hans wäldh, kostedt mäst på honom vthi hans långlige siuckdom, meden han sielf war en blott kar, therföre haffuer man sådene testamentzgåffue icke [71] kunnet ogille vthen afsagdt, att offtenempde hustrv Gertrudh Larsdotter må samme gåffue obehindredh niuthe och behålle.

vii augusti

producerede Matthias v. Lhoo, schippere ifrå Rostock, för rätten Hans Rosenfäldt gulsmedh och Jören Rost kopperslagere, som witnede och giorde ther sin edh vpå, att the wore ther både två hoos, thå Hinrich Dÿck vpå Peder Dålmanz wegne förnögde och betalede Oswaldh Påffuestz gulsmedz i Rostockz fulmÿndig, benempdh Tonies Glabeck, för 53 daler, som förnempde Dåleman hade vthi then nästförlidne feigde förtärth hoos för:ne Oswaldh. Och bleffue penningerne leffuererede i förnempde Rosenfäldtz hus.

xvi augusti

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Hans Wehus.

Kom för rätten hustru Karin Oluff Brömses wälbetäncht och med sin shons her Joachim Olaj, kyrckeheerdes i Vpsale, godh wilie, ia och samptÿcke vpläth och hemlede wår medborgere Hans Wehus then bördzrätt, som hon ätthe med för:ne sin shon vthi wår framlidne medborgeres Herman Dÿningz eftherlefde steenhus här i staden, vpå Westre lång gaten liggendes, för huilken bördzrätt för:ne Hans Wehus hade giffuit henne 400 z ortiger, then summe förnempde hustrv Karin in för rätten bekende och tilstodh sig till fulle nöye och godh betalning haffue vndfångit och bekommit vt af förnempde Wehus, then ytterste penning med then förste. Huarföre afhende hon sig, sin shon och alle theris erffuinger, slächt och eftherkommende samme bördzrätt i förnempde hus och grundh, til- [71 v.] egnedes honom, för:ne Hans Wehus och hans hustru och erffuinger till att niuthe, bruke och behålle med all thäs rätt och rättighet till

ewerdelige äger, thermed aldellis efther sin lägenheet till att handle, göre och lathe obehindredt och oclandredt, quitt och frött såwål för för:ne *hustrv* Karin och hennes shon och erffuinger, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, in till ewig tydh. Och therupå lade förnempde Wehus sin fridskilling op efther lagen.

xviij augusti.

B[orgmestere] och r[ådmän].

Thewes Jeriche.

Kom för rätten Thewes Jeriche och gaf tilkänne, att han anno 70 vm påske tydh hade i Suderköping lånth Peter Wägener, borgere i Dantzic, 6 dubbelde järn barser med all tilbehörelse, som hade kostedt förnempde Thewes 80 tyske daler, huilke schytt samme Wägener hade lagdt på Michel Grothkes schute, tilseyendes, att han wille förskaffe förnempde Jeriche samme schytt hytt igen. Så hade och förnempde Jeriche latidt här för rätten stämpne en båtzman, benempdh Hälie Nilßon, som på förnempde tydh war med på schuten och nu widh Gudh alzmechtig swor och witnede, att förnempde Peter Wägener annammede vtaf Thewes Jeriche förbemälte 6 dubbelde barser sampt 11 kammerer. Och gjorde nu samme Thewes en benempd Gories Bäling fulmündig och mechtig att kräffuie förnempde barser med thes tilbehörelse vdaff oftenempde Wägeners erffuinger etc.

Hans Dober.

[72] S[amme] dag witnede Lenert Stickel kleensmedh, Hans Kruse sämskemakere och Dirich Frise stockemakere, att vnge Hans Dober war ächte föd af sin fader Hans Dober v. Nüremberg byßegiutere och sin moder Sißilie, så santt förnempde wittnen samptligen och huar för sig synnerligen Gudh alzmechtig och hans helige euangelium skulle hielpe.

xxvij augusti.

B[orgmestere] och råd[hmän].

Hustrv Brithe Krekers.

Komme för rätten Páffuel Saße, fulmündig och mechtig vpå Claes Makeprångz, borgers i Räfte, Melcher Folger vpå Victor v. Cöllens, borgers i Lybeck, och Hans Spykernagel ifrå Räfte vpå sin

moders, så och sine egne och sine sýskenes wegne, giffuendes tilkänne, effther *thet* hoos Jören trumetere här i Stockholm hade stådt 9 000 ƒ ortiger, alle framlidne Hans och Jacob Krekers creditorer tilgode öffuer 2 åhr, och ingen annen hade latidt tale vm någon betalning här i rätten innen åhr och dag, som lag förmälle, än för:ne creditorer, huilke och hade lagdt arrest på förbemälte summe penningar. Therföre hade the nu waritt tilhope och sigh samsatt och förlýcht vm betalningen. Och meden för:ne summe penningar icke kunde tilräckie att betale medh, hade the fäldt vtaf all gäldh slicht af ƒ som af ƒ , efther som lagen i then måtten medgiffue. Doch althenstundh för:ne Hans och Jacob Kreker hade föge annat eftherlatidt, som schulden kunne betales *med*, än ett schip, som the förbygde sine ägedeler vthi, och penningerne hade så stådt här alle gäldenerer till bädzte, thÿ hade för:ne creditorer betäncht och anseedt samme Jacob Krekers eftherlefde änckies, *hustrv* Britthes, och hennes små barns fattigdom och älendheet och alle tilhope skäncht henne af en christelig kärleck 1 000 ƒ ortiger, och 8 000 ƒ hade the deelt och skiftt sig emillen, effther som theris gäldh haffue waritt till. Huarföre gjorde förnempde Páffuel Saße och Melcher Folger vpå Claes Makeprångz och Victor v. Cöllens och Hans Spýkernagel på sin moders, thesliges sine egne och sine sýskenes wegne samme *hustrv* Brithe och hennes barn och efftherkommende *erffuinger* quitt, frÿ, ledig och lös för yttermere tiltaal, anspråk och efthermaning vm all then gäldh, som the här til dagz vtaf henne hade haftt rätt till att kräffue och fordre, *thet* ware sig lithet eller myçkit, inthet vndentagendes, ehudh nampn thett helst kan haffue, så att alle för:ne Hans och Jacob Krekers vthgiffne handskrifter och schuldtförskriffningar, ehudh the wore här nu alle tilstädes eller eÿ, thesliges alle rägenscaper, skrifter och bewÿs, som creditorerne haffue haftt af them, schole efther thenne dag inthet mere gälle, vthen aldellis caßerede, dödede och vm inthet ware och bliffue in till ewig tydth. Ther rächte the offtenempde *hustrv* Brithe handh vpå in för rätten. Och haffue vthöffuer thenne handel waritt samt förnempde Páffuel Saße, Melcher Folger och Hans Spýkernagel, som the och för:ne *hustrv* Brithe ther till bedit och begäret haffue, Hans Lelus, Anders Larson, Jören trumetere, Hans Wehus, borgere härsammestedz, Lambrecht Ålers, borgere i Räfle, och Hans Käreckman.

[72 v.]

xxviiij augusti

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, her Bengt Gyltte till Pátorp, her Claes Ácheson till Býestadh och her Erich Gýllensterne till Nýnäs, riddere, ryckzens rådth.

Påffuel timberman, Hinrich Husman.

[73] Samme dag kom för rätten Påffuel timberman, som hade appelleret vnder ryckzens rådth ifrå then doom, som borgmästere och rådmän här i Stockholm hade affsagdt emillen samme Påffuel och hans wedeparth Hinrich Husman vm en twistig köphandel, belangendes ett hundrede schippundh stångiärn, vthi huilken doom¹ förnempde timberman såsom ålagere förmenthe sig ware beswäredh emoth rättwýsen. Huarföre wälbemälte gode herrer samme ärende i rätten toge och ransakede vm för:ne borgmestere och rådz doom, thesliges bägge parthers witnessbyrder, swar och geenswar. Men althenstundh att inge witne hade waritt hoos förnempde timbermanz och Husmanz köp, eý heller war ther någon Gudzpenning vpå giffuen, så war och i Swerigis lagh förbuditt widh peen och straff, att två fremmende skulle köpslage med huarannen här i staden, therföre blef affsagdt för rätte, att för:ne köp schall ware och bliffue vm inthet, så och bägge parthers therupå vthgifne handskrifter caßerede och dödede, såsom och för:ne sentens och dom ratificeredes och bekräfftigedes, som förnempde borgmästere och rådmän hade tilförende fäldt emillen offtebemälte bägge parther.

Borgmestere och rådhmän.

Nilz Larson.

Samme dag kom för rätten Nilz Larson, wår medborgere, för oß præsenterede och läth vplåse ett Oluf Matzsons cammerschriffueres breff med hans egen handh schriffuit vnder hans och hans måglagz signeter, lydendes vm ett gammelt och förfallit brýggehus här i Stockholm, beläget nederst i Lumpens grändh på norre syden östen till, huilket för:ne Oluff Matzson lagligen såldt hade samme Nilz Larson för 1 500 q ortiger rede penningar, then summe förnempde Oluf Matzson bekennen sig till fulle nöye och

¹ I ms.-marginalen står (utan införingstecken): 'transfereret, vthur tyske'.

godh betalning vndfångit och vpburitt haffue; begärede förthen-
skuldh wenligen, att samme köp vthi vår stadz tänckebock motte
bliffue anteknet och honom efther godh gammel sedwane therupå
stadzens fästebreff meddeles. Så efther thet för:ne bryggehus här
vpå vår rådstuge war tree måndager vpbudit och lagståndit efther
stadzlagen, thesliges vthi Oluff Matzsons breff förmålles och borg-
mester och rådmän här vthi staden fulkomlig macht giffz sådent [73 v.]
köp lagligen bekräftige, haffue wÿ häruthinnen för:ne Nilz Larson
sin rättmätige begären (effther som vårtt ämbete kräffuer) icke
neke kunnet eller wilet, vthen bekenne härmed sådent köp efther
för:ne breffz innehåldh och thet vpbudh här på rådstugen scheedt är,
aldelis lagligen giortt ware och therföre obrotzligen och orÿggeligen
hållit bliffue schall, affhändendes förthenskuldh och härmed ofte-
bemälte Oluff Matzson sampt hans hustru och bägges theris erff-
uinger och efftherkommende samme bryggehus och tilegne thet med
grundh, all rättigheet och tilbehörelse, neden och offuen, med thäs
frÿe mhurer, inthet vndentagendes vthi någon måtte, som ther
till hörer och för:ne Oluf Matzsons breff vthwÿser, förnempde Nilz
Larson, hans hustru, barn och erffuinger till att niuthe, bruke och
behålle till lagfångne ewerdelige äger, aldelis thermed effther sin
wilie och lägenheet att handle obehindredt och oclandredt, quitt
och frÿtt för alle åthalere, så födde som ofödde, in till ewig tÿdh.
Och effther thet att samme bryggehus såsom förskriffuit står, här
vpå rådstugen är lagbudit och lagståndit och effther Oluff Matzsons
breffz innehåldh näste fränder heembudit och aldelis lagfaritt,
haffuer ofttebemälte Nilz Larson här vpå rådstugen vplagdt sin
fridskilling efther lagen.

Anders Larson.

Samme dag tiltalede Anders Larson Lambrecht Ålers vm ett
lyffte, som han hade giortt för en pålsk capiten, benempdh Christof-
fer Munckebeck, huilken seden rÿmpde sin koos etc., huilket ärende
vthi ransaken och betänchende bleff vptagitt. Och efther thet
förnempde Lambrecht icke nekede till lyfftet, såsom och förnempde
Anders Larson hade therum then edle wälborne herres her Gabriel
Christersons etc. witesbref, therföre skall samme Lambrecht ware
här tilstådes igen vm pingzte tÿdh anno 75. och sware förnempde [74]

lyffte och borgen vthi så måtte, att huar han vpå för:ne tydh här icke comparerer, dhå skole hans lyfftes män ware förplichtede att sware till saken.

Matthias Schubert och Quickelberger.

Samme dag kom för rätten Matthias Schubert och beswärede sig emoth Lucas v. Quickelberger, borgere här i Stockholm, vm en rägenschap, som han hade beslutidt *med samme* Quickelberger, belängendes 3 233 daler, som wore blefne vtaff någett söloff, huilket salige Hans Beÿer vpå framlidne Anthonj Bohagels wegne hade vpburitt vtaf högborne furste och herre, marggreffue Christoffer till Baden *etc.* anno 64, vthi huilken rägenschap förnempde Schubert menthe sig ware försnälledh, ändhå att han hade samme rägenschap sielf twenne reeser vnderschriffuit.

Thernäst tiltalede förnempde Matthias Schubert samme Lucas v. Quickelberger vm sexhundrede daler, som förnempde Bohagel hade annammet vdaf för:ne Beÿer att lägge på interesse *etc.* Huilke ärender vthi ransaken bleffue vptagne, och efther thet Matz Schubert menthe vm then förste punct, att then summe, som ther är förmälth vthi, skulle ware betaled i två gånger och hade dogh icke sådent bewÿs, som man kunne döme efther, vthen samme Schubert sade sigh haffue andre och bättre bewÿs i Prÿdzen, therföre skötz samme ärende vp till wÿdere ransakningh.

[74 v.]

xxx augusti.

B[orgmestere] och r[åd]män].

Tileman Abraham vpbödh Jacob glasmakers hus — 3:o.

xij septembris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och råd[h]män].

Joannes Regnier organista.

Samme dag kom för rätten *hustrv* Karin Jacob glasmästers wälbetäncht och *med* sin manz godh wilie och samptÿcke vplotth och hemlede Kong:re Mittz troo tienere och organista Joannj Regnier ett steenhus och liggierende grundh, belägett här i staden *westen* till neden för Kåkebrincken brede widh Birge Elefsons hus, thet man fordom haffuer kallet bagere huset, huilket hus och grundh

för:ne *hustrv* Karin lagligen såldt hade samme Joan[nj] Regnier för 5 000 och etthundrede q *ortiger*, fiorten alner gott engelst clåde och en vngersk gyllen, huilkett guldh och clåde förnempde *hustrv* Karin sampt med förberörde sume *penningar* här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit, vndfångit och vpburitt vdaf förnempde Joan Regnier till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then förste, nemligen anno 69 *penningar* 1 700 q och resten, som war 3 400 q *ortiger* vthi thet mÿntt, som nu war gångbart i rÿkit. Huarföre affhende förnempde *hustrv* Karin sin man och sig samt bägges theris efftherkommende erffuinger för:ne hus och grundh med källere, boder, stuffuer, windh och all annen tilbehörelse, såsom thet af grunden är vpmuret, bygd och nu för ögon står, inthet vndentagendes, och tilegnede thet alltsammans förberörde Joan Regnier och hans hustru, barn och erffuinger quitt, frÿtt, obehindredt och oclandredt till att niuthe, bruke och behålle [75] såväl för för:ne Jacob glasmäster och *hustrv* Karin, såsom theris efftherkommende erffuinger och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbudit och lagståndit, på huilket oftenempde Joan Regnier vplade sin fridskilling effther lagen.

Joan[nes] organista.

Samme dag stodh vp för rätten vår stadzschriffuere Tileman Abraham, fulmÿndig och mechtig vpå M. Jacob Gislonis, pastoris i Wekol sochn vthi Trögdh, och her Anders Olaj, pastors i Tånsta vthi Norunde häredt, thesliges theris swäres, *hustrv* Mariet Bärtitz dotters, framlidne her Erichz i Eneköpingz efftherlefde enckies wegne, hemlede och vploth Kong:e M:ttz etc. trootienere och organista Joannj Regnier theris byrdzrätt vthi ett steenhus och grundh här i staden neden för Kåkebrincken liggendes, som *hustrv* Karin, framlidne Vrban målars efftherleffuersche (then nu Jacob glasmäster äger) samme Joan lagligen såldt haffuer, för huilken theris byrdzrätt han them giffuit hade 600 q *ortiger* och 2 sölfskeder vm $4\frac{1}{2}$ lodh, huilke skeder och summe *penningar* för:ne Tileman här inför rätten bekende och tilstodh förbemälte M. Jacob och her Anders sampt theris swäre, hustru Mariet, haffue vndfångit och bekommit vtav för:ne Joan Regnier till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste, effther som theris

schrifttelige fulmacht, then the samme Tileman giffuit hade och han i rätten betheedde och las, *thet* och innehöltk och förmälde. Huarföre affhende *oftenempde* Tileman Abraham them och alle theris *erffuinger*, slächt och *efftherkommende* sådene bördzrätt i samme hus och grundh, tilegnendes then för:ne Joan Regnier, hans *hustrv*, barn och *erffuinger* till att niuthe, bruke och behålle *med* all thes rätt och rättigheet till lagfångne ewerdelige äger quitt, frÿ och oclandred för alle födde och ofödde åthalere in till ewigh tÿdh.

[75 v.]

xx septembris

såthe för rätte her Gustaf Banneer til Diursholm, riddere, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson, befalningzman på Stockholms slott, samt borgmestere och rådmän.

Knuth Håkonson s[ecreterere].

Samme dag kom för rätten Knuth Håkonson secreterere och tiltalede hustru Kirstin, framlidne Oluf Andersons *eftherlefde* änckie, vm framlidne Finwid gulsmedz hus *etc.* Och bewÿste hon *med förnempde* Oluffz slächtingers vplathningzbref, att han hade giffuit them någen jordh och *penninger* för theris arfzparter i samme hus och grundh *etc.* *Thette* ärende bleff ransaket och öffuerwäget, och *effther thet* *förnempde* Oluff Andersons *erffuingers* parth i husett war icke lagfarin och honom här vpå rådstugen hemledh och vplathen, eÿ heller wore här nu alle hans slächtinger tilstüdes, vthen någre, som ingen fulmacht hade aff sine mederffuinger, therfore skole the samme tage sigh fulmacht af them vpå häretztinget, så och bewÿs, huru myckin jordh och *penninger* *förnempde* Oluff Anderson gaff them alle tilhope, och komme hÿtt igen *med* sådene fulmacht och bewÿs. Githe the dhå lagligen hemle för:ne hustru Kirstin sine deler i huset, stånde theris skiffte fast, men huar och eÿ, dhå gånge therum som *lagen* i then måtten medgiffuer.

[76]

xxv septembris.

Borgmester och råd[hmän].

Thommas Felor.

Samme dag kom för rätten Willam Peterson och gaf tilkänne, huru han war affärdiget vt af sin broder Jören Peterson, jnbÿggere i Dantzic, *med* fulmacht och befalning att räkne *med* Thommas

Felor, then nu för rätten *med* tilstädades war, huilken honom och clar och nögachtig rägenscap giortt hade och serdelis vtaf $3\frac{1}{2}$ *tyunner* smör, som han anno 71 hade annammet i betalning på Stockholmz slott utaf Herman Lepper, fordom Kong:e M:ttz köpman, nemligen huar *tyinne* för 100 q ortiger, så och för*nempde* fulmechtige wäl be-talet och förnögdt för *thet*, som hans broder tilkom vtaf all then handel, som han af begynnelse och in till thenne dag hade haft oclart och oförlächt *med* för*nempde* Thommas Felor. Och wore öffuer samme rägenscap och förlykning Oswald Kilfans, Anders Lamington, Wolter Schotte och Anders Clämet. Huarföre gaff för*nempde* fulmechtige vpå sin broders wegne samme Thommas Felor och hans eftherkommende *erffuinger* quitt frö, ledig och lös för allt ytterligere tiltaal och effthermaning, så att *thet* schall effther thenne dag och in till ewig tydth ware och bliffue emillen them en clar och wälförlächt sak.

xxvij septembris.

Nilz Hanson vpbödh sin stiuiffshons Oluff Gammelz hus, liggi-endes på Sielegårdzgatzen — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh hustru Margretes, framlidne Philpus gulsmedz efftherleffde änckies hus och tomt — 1:o.

iiii octobris

[76 v.]

såthe för rätte Erich Biörson samt borgmestere och rådth.

Nilz Hanson vpbödh Oluff Gammelz hus — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh Matz Thommeßons tomt i Vr-wäders grändh — 2:o [*sic*].

M. Oluff Luth, Erich Bärtilson.

Kom för rätten Erich Bärtilson gulsmedh och gaf tilkänne, att ändhå emillen honom och M. Oluff Luth war så förhandlet och beslutid, att för*nempde* Erich motte löse samme M. Oluffz stiuifbarns fierde deel vthur *thet* hus widh Järntorgit, som framlidne Måns Jönson åtthe, menthe dogh för*nempde* Erich Bärtilson sig icke kunne bliffue widh för*nempde* contract för någre [*vsaker*], som han loth förstå och wille till beswäring förewende. Men althenstundh att så många ärlige gode män, både andelige och wärdzlige, hade warit vthöffuer samme contract och handel, och för*nempde* M. Oluff Luth wille aldels bliffue therwidh, så och att för:ne Erich Bertilson

hade therupå allrede betalet the inbygde *penninger*, therföre haffue wÿ icke i någon måtte kunnet gille, att samme contract kan eller må bliffue ryggedh och till inthet giordh för the vrsaker skuldh, som Erich Bertilson gaf tilkänne, och therföre ännw så förhandlet, att bägge parther wile och skole aldelis bliffue widh then contract och förlykning, som them emillen tilförenne war vprättedh. Thernäst (meden Erich Bertilson icke nu hade rådth till betalningen, såsom [76¹/₂] han plichtig war) haffuer M. Oluff bewilget och giffuitt samme Erich Bertilson frist och tydh till nästkommende pingesdag anno 75, såledis att han dhå will och schall betale M. Oluff för hans stiuftbarns fierdedeel i husett 7 500 q *ortiger* i thet myntt nu är gångbartt vthen geensejelse eller wÿdere skåtmål. Och vpå thet M. Oluff må ware försäkredh vm sådene summe *penninger*, meden han öffuergaff och inrÿmpde Erich Bärtilson huset, haffuer samme Erich satt honom till borgen och lyfftesmän stadzens kämmerere Hans Anderson och Anders Larson medh sådene beskedh, att huar för:ne 7 500 q icke bliffue betalede vpå förbemälte termin, dhå skole the sware ther till, huilket the samme M. Oluff tilsade med handh och mundh in för rätten. Så haffuer och offtenempde Erich Bärtilson bewilget och loffuet, att vm för:ne hus skulle i framtÿden sälies eller panttsätties, dhå skole och wile han och hans erffuinger ware plichtige samme hus lagligen att heembiude offtebe[mälte] M. Oluff och hans stiuftbarn först och för alle andre. Härmedh äre the på både syder för sig och sine efftherkommende erffuinger aldelis wenligen förlychte till en fulkomlig ende, vthen exception, argelist eller nye påfunner.

xi octobris.

B[orgmestere] och r[ådth].

Tileman Abram vpbödh Matz Thommesons tomt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh *hustrv* Margretes, framlidne Philpus gulsmecz efftherleffde änckies hus och tomt — 2:o.

[76¹/₂ v.]

xvi octobris

såthe för rätte Erich Biorson samt borgmestere och rådth.

Hustrv Gertrudh, s[alig] Nilz schradderer
efftherleffuerske.

Samme dag stodh för rätten Marcus Bengtson, fulmÿndig och

mechtig vpå alle framlidne gamble Nilz schrädderes effuingers, nemligen Oluff Andersons i Maggenäs, Matz Månsons och theris medeffuingers wegne och gaf tilkänne, att samme Nilz schrädders efftherleffde änckie, hustru Gertrudh, hade wäl betalet och tilfridz ställt för:ne *erffuinger* för all then deel them war tilfallen i arf effther hennes man. Och hade hon giffuit samme *erffuinger* för theris anparth först i rede *penningar* 400 q *ortiger*, *sölffskeder* 2 woge 6 lodh, *gryster* 2 woge 1 [L]ū 8 *marker*, *mässingzbäcken* 1 *stycke*, *thänstop* 1 *stycke*, *ryer* 2 *stycker*, *skinfäll* 1, *weper* 3 *stycker*, *händer* 2 *stycker*, *räkebolster* 1, *laken* 1 par och en *clädes kiortel*. Thermedh wore *förnempde* *erffuinger* både för löst och fast ett för allt *förnögde* och *med* for:ne *hustrv* Gertrudh *aldelis* wenligen och wäl *förlöchte* och *åthskilde*. Och skall hon theremoth *quitt* och *frött* *niuthe* och *behålle* *steenhuset* vpå *Skomakeregaten*, i *Helge lekamz gårdhen* *liggiendes*, och *huadh* mere på hennes deel war *kommit*, *oclandredt* och *obehindredt* till *ewerdelige äger*. *Huarföre* *giorde* *förbemälte* *Marcus Bengtson* vpå *förnempde* *erffuingers* och alle theris *slächtz* och *efftherkommendes* wegne, så och för alle andre *åthalere*, både *födde* och *ofödde*, samme *hustrv* Gertrudh *med* sine *erffuinger* *quitt*, *frö*, *ledig* och *lös* för allt *ytttermere* *tiltaal*, så att vm samme *arf* *schall* *ware* och *in* till *ewig tydh* *bliffue* en *clar* och *afftaledh* *sak*, såsom *förberört* är. Ther *rächte* *Marcus Bengtson* *oftenempde* *hustrv* Gertrudh *handh* vpå *in* för *rätten*, och wore till *thette* *arfskifte* *förordnade* *vtaf* *Stockholmz rådstuge* *förnempde* [77] *Marcus Bengtson* *sampt* *Jffuerson* och *Michel Olson*.

S[alig] Hinrich Kampz *erffuinger*.

Samme dag *komme* för *rätten* *Jören Michelson* och *Michel Simonson*, *framlidne* *Hinrich Kampz* *broders* *shöner*, och *bekende* sig wäl *ware* *förnögde* och *tilfridz* *stälte* *vtaf* *samme* *Hinrichz* *efftherleffde* *änckie*, *hustrv* . . . ,¹ för all then deel them *boorde* *erffue* *efther* *honom* i *löst* och *fast*, *quiterendes* *henne* och *hennes* *erffuinger* för allt *ytttermere* *tiltaal*, *clander* och *efthermaning* vm samme *arf*. Ther *rechte* the *henne* *handh* vpå *in* för *rätten*. Men vm *husett* *schall* i *framtyden* *sälies*, *dhå* *skall* *thet* *heembiudes* *förnempde* *erffuinger*.

¹ Namnet är i ms. ej utsatt.

xviij octobris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Erich Matzson secretarius samt borgmestere och rådh.

Nilz Hanson vpbödh Oluff Gammelz hus — 3:o.

Tileman Abraham vpbödh Matz Thommesons tomt — 3:o.

Jöns Anderson vpbödh tw sin hus, ett östen till och thet andre westen till liggendes — 1:o.

Jacob Bagge vpbödh en tomt, som han sade sig haffue bekommit vdaf staden och war öffuerbödig att bewyset *med* breff och segel — 1:o.

Hinrich Balck vpbödh hustru Margretes, framlidne Philpus gulsmecz efftherleffde äneckies hus och tomt — 3:o.

[77 v.]

Hoffslag och Putauin.

Samme dag kom för rätten Arendt Hoffslag till Slosen och gaff tilkänne, att han hade Sebastian Putauin (then nu medh närwarendes war) vthi betalning giffuit och vplatidt för någre länthe och försträchte *penningar*, theslikes köpmanz wharer och godz, såsom han och nu wälbetäncht, frýwillig och stadeligen haffuer vthi fulkomlig betalning giffuit och aldelis cederet, vplatidt och leffuereret förnempde Putauin sitt schip, benempdh Tanthey, på storleken emillen fyre och femhundrede lester, *med* thes ancker, segel, takel, togh, schytt, ladning och all annen redskap, inthet vndentagendes, såsom thet nu ligger i Stockholmz skären, så att förnempde Sebastian Putauin må samme schip *med* all sin tilbehörelse quitt och frýtt på alle strömer, hampner och fharwatn, både i Öster- och Westersion och elliest allestedz, till sitt gagn och bädzt obehindredt bruke, förhandle och thermed efther sin wilie och lägenheet göre och lathe såsom *med* andre sine egne äger. Och will förnempde Hoffslag efther thenne dag ingen ägendom eller någon rätt, rättigheet eller tiltaal haffue till förnempde schip, tilbehörning och redskap, vthen haffuer sig allt sådent på thet krafftigiste och stadigiste widh godh troo och loffuen både för sig, sine erffuinger och arftagende aldelis och in till ewig tydh renunciaret och affhändt vthen all argelist.

xxiiij octobris.

B[orgmestere] och rådh[män].

Frw Kirstin till Åminne.

Samme dag stodh vp för rätten stadzens borgmestere Nilz Hanson, fulmyndig och mechtig vpå sin stiuvsjons Oluff Gammelz wegne och wälbetäncht hemlede och vpläth then edle wälborne frw Kirstin, frw till Åminne, salige her Claes Christersons eftherlathne husfrw, ett steenhus och liggende grundh, som salige Hans Gammel köpte vtaf framlidne Ambrosius Jörenson och förnempde Oluff Gammel war i arf tilfallit och beläget är här i staden på Sielegårdz gaten näst präntet på södre syden, huilket steenhus och grundh samme Oluf Gammel såldt och öffuergiffuit haffuer wälbemälte frw Kirstin för 4 000 ♀ konung Erichz myntt, then summe Nilz Hanson här in för rätten bekende och tilstodh sin stiuvsjon, förnempde Oluf Gammel, haffue bekommit och vpburit till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning med then förste. Och affhände förnempde Nilz Hanson förthenskuldh samme sin stiuvsjon och hans erffuinger för:ne hus och liggende grundh och tilegnede thet med all thes rätt, rättigheet och tilbehörelse, aldelis såsom thet vpmuret är och nu för ögon står, inthet vndentagendes, wälbemälte frw Kirstin och h[ennes] f[rudömes] erffuinger och efftherkommende till att niuthe och behålle till ewerdelige äger quitt, frött och oclandredt för alle födde och ofödde åthalere in till ewig tydh. Och war samme hus aldelis lagfaritt. [78]

Tobias Narendorp.

Samme dag ransakedes en sak emillen Tobias Narendorp, borgere i Strålsundh, och Hans Färffuere, belangendes 970 ♀ ortiger. Och effther thet wår medborgere Påffuel Saße war en vtaff framlidne Gerdh Bantz testamentarier och nu för rätten witnede och bekende, att han sampt the andre gode män, som wÿ förordnede vtaf rådstugen till att inuentere samme Gerdz eftherlathne äger här i staden, lothe stå thet godz alle gäldenärer til bädzte åhr och dag effther Swerigis lag, och seden huadh ther eblandh kunne finnes att någon af gäldenärerne tilkom och än war osåldt och icke föryttret, lothe the samme gäldenerer igen bekomme, eblandh huilket godz och något warit hade, som salige her Joachim Nächelin, fordom rådmän i Strålsund, tilhörde och leffuere redes på hans wegne förnempde Tobias, effther som Burchart Höyer (then förbemälte Gerdh Bantz tienere warit hade) wiste giffue ther beskedh vm och thenne Bur- [78 v.]

chart nu sammeledis widh sin edh witnede och tilstodh, att förnempde Tobias Narendorp, seden han annammede thetta godz, leffuererede och tilbetrodde thet samme Burchart igen att sälie för:ne her Joachim Nachelin til gode, och att för:ne 970 q wore theraf bliffne, thesliges att han och serdelis hade giort Claes Makeprång, borgere i Räfte, beskedh, huart hans godz war kommit; therföre haffue wÿ theße 970 q förnempde Makeprång ifrån sagdt och igen tildömpdt offtebemälte Tobias Narendorp, then nu salige her Joachim Nachelinz efftherleffde änckie åger till hustru.

xx nouembris.

B[orgmestere] och råd[hmän].

Hans Lehus.

Samme dag kom för rätten Carl Kärns, schotte, giffuendes tilkänne, huruledis Hans Lehus hade anno 67 i Andorp vptaget vtaf en benempdh Michel Hinrichson 440 daler vthi konung Erichz wärf och ärender, för huilke penningar Herman Boleman hade godh sagdt. Vthi lyke måtte hade framlidne Nilz gulwäffuere länth af samme Bolman 466 daler 20 stöffuer, huilket sig tilhope belop 906 daler 20 stöffuer, som förnempde Lehus hade sig obligeret före vthi så måtte, att han wille sollicitere, att samme summa skulle bliffue betaledh, effther såsom förnempde Lehuses obligation, then i rätten blef presenteret och läsen, thet ytterligere förmälde. Och haffuer förnempde Carl Kärnis therhoos bekendt och tilstådt, att Kong: M:tt till Swerige, nu regerendes wår aller nådigiste herre, hade [79] gunsteligen giffuit honom, såsom förnempde Herman Bolemanz tienere och fulmächtige, i betalning för för:ne 906 daler och 20 stöffuer ett schip, benempdh Röde hinden, huilket förnempde Carl hade i sin antwardning och wåre bekommit och medh vnderdånig tacksejelse annammet för nögactig, full och godh betalning, bracht thet i Tysklandh och therupå förnempde Hans Lehus sin vthgifne obligation igen leffuereret och tilstålt. Och vpå thet samme Lehus motte så myckit bättre ware och bliffue försäkredh, therföre haffuer oftenempde Carl Kärnis här för rätten giffuit honom och hans erffuinger aldellis quitt, frÿ, ledig och lös vm för:ne 906 daler och 20 stöffuer vpå förnempde Herman Bolemans och hans efftherkommende erffuingers wegne, så och elliest för huars och ens ytterligere tiltaal och effthermaning. Och effther thet förnempde Lehus

haffuer vthgiffuit twenne förschriffninger vpå förnempde gäldh, af huilke förschriffninger then ene war här tilstädes, och war ther med förmäldt vthi, att när then ene handskrifft bliffuer betalet, dha schall then annen och inthet mere gälle, therföre schall then förschriffning, som ännw vthe står, ehua rest hon må ware förhanden, såwäl som then Hans Lehus igen annammede, ware och bliffue caßeredh och dödedh in till ewig tydh vthen all argelist.

xxij nouemb[ris].

B[orgmestere] och r[åd]h].

Hans Mogh.

Samme dagh bleff Hans Mogh efftherlatidt, att *thette* efftherschriffne breff motte schriffues i tänckeboken, och war samme breff in originali tilstädes i rätten, lydendes ordh från ordh, såsom här effther fölier:

Jag Erich Anderson till Magrö bekennes med *thette* mitt öpne breff att haffue vpburitt aff erlig och achtig man Hans Mogh, borgere i Stockholm, then penninge summe, som iag hade vndsatt och lånth salig hustru Ingridh Erich Joensons efftherleffuersche, på Westre lång gaten i Stockholm war boendes, och belöper sig för:ne penninge summe [till] 800 ₧ konung Erichz myntt, jtem 50 lodh sölf, therum salige hustru Ingridz pantebreff wödere förmäller. Så haffuer nu förnempde Hans Mogh stältt migh wäl tilfridz, så att iagh migh aldelis wäl lather benöye. Och gör iagh nu härmed offtebemälte Hans Mogh och hans rätte erffuinger quitt och frö för allt wödere tiltaal både för mig och alle mine rätte efftherkommende erffuinger, både födde och ofödde. Och effther iag nu icke haffuer förnempde s[alig] hustrv Ingridz pantebreff tilstädes, schall thet här effther ware dödt och ogillet, huar som thet finnes kan hoos mig eller någre mine rätte efftherkommende erffuinger. Att *thetta* så vthi sanning är som förschriffuit står, och till wödere stadfästelse trycker iag mitt signet vnder thenne min bekenelse och egen handskrifft, som giffuen och skriffuin är i Stockholm then 20 nouembris anno etc. 74.

[79 v.]

Hans Mogh.

Samme dag kom för rätten Oluff Suensk wälbetäncht och med en godh wilie hemlede och vploth wår medborgere Hans Mogh

ett steenhus och liggende grundh, som förnempde Oluff war tilfallit effther sin framlidne syster, hustru Ingridh Erich Joensons, och är beläget här i staden på Westre lång gaten neder för Watubrincken brede wedh Oluff Suinickz [*sic*] steenhus, hållendes i längden nedh åth wattnet 23½ alin och i brädden offuen gaten 15½ alin, sammeledis en tomt strax neder för för:ne hus, haffuendes i längden nedh åth gaten 20 alner 3 quarter och i brädden neder före 13½ alin 1 quarter, huilket steenhus, grundh och tomt förnempde Oluff Suensk lagligen såldt hade samme Hans vthi så mätte, att effther thett för:ne Oluffz syster hade pantsatt huset wälbyrdig Erich Anderson till [80] Magrö för 800 ₣ konung Erichz myntt och 50 lodh sölfuer, såsom hennes panttförskriffning förmälde, thÿ haffuer Hans Mogh effther then doom, som therum sades vtaf emillen för:ne Erich Anderson och Oluff Suensk, betalet och förnögdtt samme Erich för för:ne summe penningar och sölf. Så hade och Hans Mogh giffuit Oluff Suensk i rede penningar 700 ₣ vthi nu gångbartt suenst myntt och tilsagdt honom frÿ kost vthi hans lyffztÿdh, huilket Oluff Suensk in för rätten bestodh och bekende sig för:ne 700 ₣ haffue bekommit och vndfångit vdf för:ne Hans Mogh till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhände han sig, sin slächt, erffuinger och efftherkommende förnempde steenhus, liggende grundh och tomt, tilegnendes thet med husens fyre frÿe mhurer och all annen rätt, rättigheet, tilbehörelse och åwercken, aldels såsom thet nu vpmuret, bygdtt och för ögen ständer, inthet vndentagendes, offtenempde Hans Mogh och hans hustru, barn och erffuinger till att niuthe och behålle till lagfångne ewerdelige äger quitt, frÿtt och oclandredt såwål för Oluff Suensk och hans erffuinger, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, effther thenne dag in till ewigh tÿdh. Och war samme hus, grundh och tomt lagbuditt, lagstånditt och fridskilling på giffuin effther lagen.

xxvij nouemb[ris]

bekom Kersten Tanck ett vidisse vnder stadzens jnsigle vdf en Hans Fordeelz handskriftt, jnehållendes, att samme Fordeel bekenner sig haffue vpburit rede och gode daler . . .¹ [och] beplichter sig att leffuerere samme Kersten therföre innen för:ne handskrifttz dato och S. Johannis anno 74 gott färskt suenst smör 3 lester 1

¹ Tomrum i ms.

tyinne, än i samme åhr med förste öpet wattn 210 timber gode, gille, huite hareskin och 2 fath godh bränd trån, dateret Stockholm 29 martij anno 74. Therpå bekende förnempde Kersten sig haffue [80 v.] vpburitt i betalning smör $3\frac{1}{2}$ *tyinne*, woge öffuer 3 l[ester] 3 [L] 3 marker, än hareskin 108 timber, jtem ringe kohuder 59 *stycker*, then 15 julij anno 74.

xxix nouemb[ris]

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmester och råd[hmän].

Samme dag meddeltes *hustrv* Marine, framlidne Hinrich Schutes eftherleffde änckie, ett widisse vnder stadzens insigle aff en punct, som war författedh vthi ett witesbreff belangendes framlidne Samuel Jenskes ifrå Strålsundh begraffning, eftherleffde äger och gäldh, och war förnempde *hustrv* Marines gäldh för späck, nemligen *penninger* 265 $\frac{1}{2}$ pro anno 67.

Torbiörn Bengtson och
Sigfrid Thommeßon.¹

III decembris.

[81]

B[orgmestere] och råd[hmän].

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz troo tienere och cantzelij förwant Peder Rasmußon och gaff tilkänne, att efther thet Hinrich Sibbeth war skyllig Thommas Mhar 200 daler, efther såsom han sigh i then måtten hade förskriffuit emoth honom, och hade thenne Thommas Mhar giortt samme Per Rasmußon fulmändig till att vpkräffuie för:ne 200 daler. Dogh hade förnempde Sibbeth icke betalet vthen förskriffuit sigh vpå nytt vm för:ne 200 daler, och leffuererede obligationen Osias Kilfans, then nu för rätten med tilstådes war, med sådene beskedh, att han skulle then förste förskriffning igen fordre och till sig tage, när han leffuererede then nye ifrån sig; men althenstundh för:ne Peder Rasmußon hade förlagdt och latidt förkomme samme förste förskriffning, att hon nu icke kunne finnes igen, therfore skulle hon efther thenne dag inthet mere gälle vthen aldels ware caßeredh och dödedh, och förnempde Hinrich Sibbeth sampt sine eftherkommende erffuinger in till ewig tydh bliffue befrjede för ytterligere mhaning och tiltaal med samme gamle förskriffning.

¹ Endast rubrik.

III decembris

gick Hans Vlfsson i lyffte för 4 lester osmundzjörn, som Jacob Borstelman hade rosteret hoos Euert Blömken i Dantzig och Nilz Hanson borgmestere sende thÿdt sin stiuhsjon Oluff Gammel til gode, vthi så måtte att samme järn skall ware löst och förnempde Nilz Hanson må thet bekomme, enär han therupå fordre lather. Men huar så icke skeer, schall förnempde Borstelman eller Hans Vlfson sware till skaden, som ther kan hände vtaff.

[81 v.]

vi decembris.

Borgmestere och råd[hmän].

Christoffer Olson och Clämet
Larson.

Samme dag komme för rätten wåre medinbyggere Christoffer Olson och Clämet Larson och förkunnede, att the med bägges theris godh wilie och fulle berådne modh, så och med theris hustrurs ia och samptycke, hade giortt ett wenligt och lagligt hus och tomt bythe sig emillen vthi så måtte, att för:ne Christoffer Olson hade bekommit aff Clämet Larson then halffpart, som samme Clämet ätthe vthi then tomt, som belägen är i Gråmuncke gäre på norre syden öffuerst i gären med 2 källere ther vnder, som haffuer vthi längden vth med gaten 15 alner och brädden 14 alner. Och häremoth fick för:ne Clämet Larson aff Christoffer Olson igen then halffpart, som samme Christoffer ätthe vthi thet trähus näst neden för förnempde tomt med sin längd och bräd, som ther till hörer etc. Thermed affhende offtebemälte Clämet Larson sig, sin hustru och theris efftherkommende erffuinger sin halffpart i förnempde tomt med längd och bräd, som förskriffuit står, och tilegnede then Christoffer Olson, hans hustru, barn och theris efftherkommende erffuinger quitt och frÿ till att niuthe, bruke och behålle obehindredh och oclandredh för alla födde och ofödde åthalere till lagfångne ewärdelige äger. Och härupå lade Christoffer Olson vp sin fridskilling effther lagen.

[82]

Hustrv Anna Barend wÿn-
tappers.

Samme dag kom för rätten hustru Anna, framlidne Barendh wÿntappers efftherlefde änckie, beclagendes sig, att hon hade warit

en tydh lång skyllig en wår nådigiste dröttningz drängh, benempdh Mattheus Budsinskÿ, någre penninger widh pas 1 200 q , huilken för någre förlupne weker seden hade hardt fordredt vdaf henne sådene betalning, och meden hon icke dhå war så widh rede penninger, fick hon för:ne Budsinskÿ till vnderpantt 6 gullringer, 3 sölfstop, 1 sölffbälte och 7 sölffskeder, som han hoos någon godh man vthi lyke måtte kunne vthsättie för så många penninger, som hon war honom skyllig, dogh så att hon vpå en wiss tydh motte sådan pantt igen löse för lyke många penninger, medh huilket förnempde Businskÿ loth sig nöye och annammede panten vtaf henne med sådene skäl, som förberört är. Effther någre dager kom han till henne igen, seyendes sig haffue vthsatt hennes pantt hoos Wolter Larentzson, så att hon then emillen thette och nästkommende påske kunne igen löse. Och meden thenne Businskÿ strax ther effther bleff förloffuet häden och begaff sig i skären vth till thet schip han fölie wille, taledede förnempde hustrv Anna vthi midler tydh till Wolter Larentzson vm för:ne pantt, huilken dhå henne swarede, att han vtaff Mattheus Budsinskÿ wäl hade bekommit sådent sölff, men thet war honom icke pantsatt vthen såldt med ett rätt köp. Therföre nögedes dhå offtebemälte hustrv Anna att sende i skären effther samme Budsinskÿ, huilken och thenne dag personlig med Wolter här för rätten stodh, och så fast som Wolter iakede och sade sig thet haffue köpt vtaf honom, så nekede then annen ther till, seyendes sig sådent allenest haffue pantsatt honom.

Thetta ärende bleff i rätten öffuerwäget. Och [ändogh man] för ålderdom, förmögenheten och anseedet skuldh motte i thenne sak wäl mere troo och loffuen haffue ställt till Wolter än förbemälte Businskÿ, haffuer man dogh anseedt, att i Swerigis lag förmäles, att ther skurne cläder, giortt sölff och annet sådent sälies eller köpes, schole två wingemän eller witne när ware, så frampt sådent köp schall fast kunne bliffue beständendes, så och betäncht, att Budsinskÿ war i högtbemälte wår nådigiste dröttningz dienst och till ingen salu satt, sammelunde att Gudh bättret myëkit sölffuer spörs bliffue allestädes bortt mist och än mere kunne saknes, ther man så heemligen och vthen witne motte köpe sådent, och förthenskuldh vthi thenne sak dömpdt, att fast än Wolter hade köpt samme sölff vtaff offtebemälte Budsinskÿ, såsom han föregiffuer, schall thet lykewäl ware achtet och hållit för åther-

[82 v.]

gångz köp, så att Wolter schall igen annamme sine *penninger* och *förnempde* *hustrv* Anna må gå till sitt *sölff* och *guldh*.

Emoth thenne sentens haffuer offtebemälte Wolter appelleret ifrå thenne rätten vnder rýkzens högwyse råd.

xiiij decembris

sáthe för rätte Erich Biörson sampt borgmästere och råd[h[män]].

Framlidne Peder smedz *erffuinger*.

Komme för rätten framlidne Peder smedz *erffuinger*, *benempde* Clämet timberman och Anders smedh, giffuendes tilkänne, att the wore wäl tilfridz stälte och förnögde vtaf samme Peders *efftherleffuerske*, *hustrv* Karin, för allt arf, som them war tilfallit *efftherförnempde* Peder smedh vthi så måtte, att *förnempde* *hustrv* Karin hade giffuit them 300 ƒ i rede *penninger* och någre hans *gångcläder*, och skall hon sware till all *gäldh*. Ther*med* gáffue the henne [83] quitt och frý för allt *yttermere* tiltaal och rächte henne ther handh vpå in för rätten.

xxxi decembris.

Bärend v. Heýde.

Gaff Hinrich Nilson tilkänne, att framlidne Brýnnil Larson hade taget tilläns i Engellandh vtaff Kong:e M:ttz troo man, råd och cantzeler, then edle wälborne herre, her Nilz Gýllenstierne, frýherrre till Lundbyholm, 250 daler, för huilket han hade pantsatt h[ans] h[errlighe]t sitt steenhus och liggende grundh här i staden westen till beläget. Och meden *förnempde* Hinrich Nilson áttthe samme Brýnnilz *efftherlathne* änckie till hustru, hade han most betale wälbemälte her Nilz Gýllenstierne för:ne 250 daler och giffuit h[ans] h[errlighe]t för hele summen 7 000 ƒ vthi nu *gångbartt* suenst klippingz *mýntt*. Och *effther thet* *förnempde* Hinrich hade icke sielff hafft råd till samme *penninger*, hade han tagit tilläns theße 7 000 ƒ vtaff Bärendh v. Heýde och satt honom therföre igen i vnderpant för:ne sitt steenhus och liggende grundh, så att han samme hus skulle haffue och behålle, till thes förbemälte 7 000 ƒ och huadh mere *offtenempde* Hinrich Nilson är skýllig thenne Bärendh och <med> kan bewýses *med* samme Hinrichz handskriffter, bliffue tilfýllest betalet.

Stadzens tänckebock
pro anno M. D. LXXV.

[86]¹

Stådthållere på Stockholmz slott
Jacob Bagge till Boo.

Befalningzman thersammestedz
Erich Biörßon.

iii januarij

[87]

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och rådth.

Laße Erichson vpbödh en pantsatt gulkädh, som lydde Melcher v. Zwickaw [till] och war widh pas vm 40 croner — 1:o.

Märthen bagere vpbödh ett hus, som honom war pantsatt och framlidne Aren bagere ätthe — 1:o.

Om mynthen.

War menigheten vppe i rådstugen och bleff förkunnet effther Kong:e M:ttz, wår allernädigiste herres befalning, att en daler schall gälle 26 $\frac{1}{2}$ och ett runstycke aff thet nye och bättre mynthen 6 $\frac{1}{2}$ öre. Huilken ther emoth handler, schall straffes till lyff och godz.

Widh samme straff förbödz och wächslerytt, så och att ingen schall fördryste sig före någett myntt vtaff rýket.

¹ Sid. 83 v.—85 v. äro blanka.

Salig och höglofflig i åminnelse konung Gustafz myntt schall ware gängze och bliffue i sitt gamble wärde.

Gulsmederne schole icke här effther sende sine dränger vth på landet och lathe bythe sig söloff eller myntt till hoos bönderne.

Jtem the schole och arbete, effther som theris skråå förmäller, nemligen 14 lodh i fynth, men huilken bliffuer beslagen, att han förarbetar icke så gott söloff, som honom bör, dhå schall thet smältes och giuthes i halsen på honom.

[87 v.]

viiij januarij

såthe för rätte Erich Matzon secretarius, Erich Biörson sampt borgmestere och rådhmän.

Barnepenninger.

Kom för rätten Dirich wandtmakere och satte i rätten ett twsendh march ortiger vpå Lars v. Cöllens wegne, som wore myntede anno 71., 72. och 73., huilke penninger framlidne Anders Biörson, fordom fogde på Waxholmen, hade i testamente giffuit och schäncht sitt frillebarn till ewerdelige äger. Och war för:ne Dirich wandtmakere begärendes, att samme penninger motte ther bliffue förwared, till thes barnet kan komme till lage ålder, huilket honom bleff efftherlatidt, och annammede Anders Larson och Hans Anderson för:ne penninger och satte them i kemmenere disken.

x januarij.

Mårthen bagere vpbödh sitt panttehus — 2:o.

iii februarij

wore vpå rådstugen församlede borgmestere, rådhmän sampt menige borgerskapet.

[88] Samme dag kom ther tilstädés högborne furstinnes och frws, frw Cecilies, marggreffuinnes till Baden etc. troo tienere och hoffiunkere Balsar v. Dischberg, giffuendes tilkänne, att H. F. N. hade för någre förlidne dager bekommit Kong:e M:ttz, wår aller nådigiste herres schrifuelse, innehållendes, att någre Stockholmz borgere hade nu nyligen claget och högeligen beswäret sig öffuer H. F. N. in för H. K. M. Och meden H. F. N. hade altÿdh vtaf vngdom warit så Stockholmz borgere såsom alle andre sitt käre fädernes

landz jnbbyggere med allt gott benägen och än war och wille häller till thet bädzte förfordre än något förfång göre lathe, kunne H. F. N. icke betänckie, i huadh måtte H. F. N. hade förtient sådent af them eller giffuit ther vrsak till, vthen nögedes nu förthenschuldh begiffue sig hytt sådent till att förfare, tilbörligen försware och sig enskülle, så och therfore förnempde Balzer v. Dischbärg vpå lagdt och befalet, att han såwäl borgmestere och rådhmän, såsom menige borgerskapet här i Stockholm, som vpå samme tydh wore församlede i rådstugen, schulle fråge och åthspörie vpå H. F. N. wegne, huilke the äre eller ware måge, som vthi så måtte hade claget öffuer H. F. N. eller sig elliest beswärede och kunne ware förorättede, begärendes, att ther en eller flere kunne ther nu tilstådes ware, att then samme eller the wille tråde fram och ther strax sin clagen tilkänne giffue heller och thenne dag lathe H. F. N. sådene clagemål schriffitlig öffuergiffue, dhå ware H. F. N. öffuerbödig och benägen att lathe sware hwar och en till rätte och tilbörligen tilfridz ställe then H. F. N. hade oförrättedt.

Här till haffue wÿ borgmestere och rådmän sampt menigheten, som dhå heeme och vpå rådstugen tilstådz wore, samptligen swaret, att oß icke war witterligit eller kunne til minnes drage, att någon hade almenneligen här vpå rådstugen sig något nyligen beswäret eller beclaget öffuer H. F. N. Allenest huadh vthi förliden sommer war skeedt om tollen, som oß war odrägeligh vndergå, theruthöffuer wÿ oß dhå alle samptligen beswärede och clagede. Men seden wÿ hade bekommit wårtt igen och vthi så måtte inthet ytterligere warit bekÿmbrede, haffue wÿ H. F. N. inthet att skÿlle, doch på thet flÿtigiste och ödmiukeligiste begärendes, att oß vpå wåre näringh och vtaf ålder tilbörlig brukeligh handel och köpenskap inthet hinder eller förfång skee motte vthi H. F. N. förläning och serdelis ther wÿ inthet ther med förbrÿthe emoth Swerigis beskriffne lagh och gammel sedwane.

[88 v.]

Thernäst steg Páffuel Saße fram och gaff tilkänne, att högztbemälte Kong:e M:ttz troo tienere och secreterere Wenceslaus Herholdt sampt hans fogde och han haffue wäl hafft någre beswäringar och sig therum beclaget hoos H. Kong:e M:tt, effther som H. F. N. haffuer förnummit vtaf theris supplicatz. Doch meden the hade bekommit therum gunstig beskedh vtaf H. Kong:e M:tt, lothe the sig theråth vnderånigist nöye och haffue nu inthet clage.

Till *thet* sidzte berättade stadzens borgmestere Hinrich Oluffson sampt vår medborgere Rasmus Skåningh, att them någre hus i Arboge wore affriffne och förbrände, huilket the ännw för ingen claget hade, eÿ heller dhå clage wille, vthen achtede högbemälte furstinne sielffue therum först ödmiukeligen besökie, förhoppandes, att H. F. N. warder them wäl i *thet* fall gunsteligen förhielpendes till theris rätt.

Och efther *thet* högbemälte furstinne loth egenom för:ne Balsers v. Dischberg gunsteligen begäre vtaf oß ett schriffthlit bewÿs, huadh samme Balsers hade i så måtte vpå H. F. N. wegne förhandlet och till swar bekommit, thÿ haffue wÿ H. F. N. sådent icke kunnet förwägre.

[89] Samme dag rosterede Marcus Bengtson i Thommas Michelsons hus och godz så myckit, som samme Marcus hade sagdt godh före hoos en lÿbsk borgere.

vii februarij.

B[orgmestere] och råd[hmän].

Jacob Jffuerson vpbödh Märthen bagers pantehus — 3:o.

Thetta bespråkede Laße Hinrichson cantzelÿschriffuere vpå en rätt.

Michel Olson vpbödh Peder murmesteres hus — 1:o.

viiij februarij

witnede Hans v. der Kätten widh sin sanning in för rätten sig haffue hörtt vtaf Sebastian Puttauin, att han skulle annammet haffue 200 schippund kopper vtaf K. M. egenom Arendt Hofslagz förfordring, för huilken kopper förnempde Puttauin hade tilsagdt att leffuerere wharer här i Swerige, som han inköpt hade egenom Melcher v. Zürich, och efther hans berättelse allrede schulle stå i Lÿbeck, huilken kopper han hade schippet af landet till Lÿbeck till förnempde Melcher v. Zürich, vpå *thet* han kunne bliffue *thet* godz löst, som war hoos samme Melcher, thÿ han war plichtig att lathe kommet til Swerige etc.

ix februarij

såthe för rätte her Anders Keyth, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörßon sampt borgmestere och råd[h].

Her Joachim Klenckaw.

Samme dag kom för rätten Frans Jeriche fulmündig och mechtig på her Joachim Klenckaws, borgmesters i Strålsundh, wegne och tiltalede wåre medborgere Erich Nilson och Påffuel Saße vm 40 schippundh stångiärn, som the wore skyllige samme her Joachim för wÿn och hade borget vdaf honom i Strålsundh anno . . .,¹ huilket förnempde Erich och Påffuel bestode, men the gåffue ther hoos tilkänne, att the anno 68 vthi konung Erichz regementz tydth hade så mång schippundh järn tilstädz och lothe thet komme till stadzens wåghus. Och effther här war icke på samma tydth så [89 v.] myëkit järn i förrådth widh slottedt, som thå behöffdes, hade konung Erich lattidt annamme för:ne järn på en betalning, såsom bewÿsligit war med schipzschriffuerens Thommas Raffueldsons schrifftelige bekännelse, att han thet hade vpburitt. Huarföre förmodede Erich Nilson och Påffuel Saße sig, att the skulle icke plichtige ware att betale her Joachim Klenckaw thetta järn, förre än the finge ther wederlag före vtaf Kong:e M:tt, wår aller nådigiste herre, meden thet war kommit till cronenes gagn och bådzte etc.

Thette ärende bleff betäncht och öffuerwäget och för rätt och rättwÿst anseedt, att her Joachim Klenckaw må bliffue vm för:ne 40 schippundh stångiärns betalning widh offtenempde Erich Nilson och Påffuel Saße, så att the skole ware plichtige att göre sin handskrift fÿllest, och vm thet järn, som war taget till cronenes bådzte, måge the ödmiukeligen besökie högztbemälte K. M. etc.

Häremoth appellerede förnempde Erich Nilson och Påffuel Saße vnder högztbemälte K. M. och lade 20 q vthi nu gångbartt mjyntt i rätten.

xij februarij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådhmän.

Herman v. Bergen.

Samme dag bleff affsagdt för rätte vm en summe penninger, som Herman v. Bärge tilkomme och Johan v. Brämen hade latidt rostere hoos Anders Larson, att ändhå Detleff v. Borstelen, then nu [90] vpå förnempde Hermans wegne fordrede vpå samme penninger,

¹ Årtalet är i ms. ej utsatt.

hade icke någett schriftligt bewys under stadzens jnsigle ifrå Lybeck, att för:ne arrest war lös giffuit, meden förbemälte Herman v. Bergen och Johan v. Brämen wore både två boendes i förnempde Lybeck, haffuer man dogh för högborne furstes och herres, hertig Carlz till Sudermannelandh *etc.*, wår nådige herres gunstige schrifvelse och intercession skuldh efftherlatidt, att ther förnempde Dethleff kan ställe en boofast man här i staden till borgen, så att förnempde Anders Larson får sin handskrifft igen, som står hoos för:ne Herman v. Bergen, thesliges att huar effther thenne dag kan skee någett wydere tiltaal vm samme penningar, att man må dhå fordre för:ne borgensman therum till rätte och han schall ware plichtig att sware till saken, dhå schall förbemälte Dethleff få penningerne lös. Men ther han icke nu kan bekomme en sådene borgen, war Anders Larson öffuerbödig att skriffue sielff Herman v. Bergen till med thet förste vm sin handskrifft och en sådene försäkring, som förbemält är. Och i midler tydth måge offtenempde penningar stå i rätten vpå Stockholms rådhus.

Hans sämskemakere och Tyle Hampe.

Samme dag skeedde en wenlig förlykning in för rätten emillen Hans Kruse sämskemakere och Tyle Hampe, så att han schall giffue förnempde Hans sämskemakere för 36 schippundh stångiärn och 5 fath osmundz järn, som förnempde Tyle war honom skyllig och Jacob Larson och Påffuel Saße hade gåth i lyffte före, half-fierde twsendh ƒ vthi nu gångbartt myntt, nemligen 2 000 ƒ idag och 1 500 ƒ innen 8 dager här effther. Ther rächte bägge parther huarannen handh vpå in för rätten, och lyfftesmännen gaffues quitt och frÿ för ytterligere tiltaal och clander.

[90 v.]

xvi februarij.

Borgmester och råd[h]män].

Her Hinrich i Wåle.

Samme dag stodh vp för rätten wår medbroder Hinrich Balck, rådman, fulmyndig och mechtig på hustru Margretes, framlidne Philpus gulsmedz efftherleffde änckies wegne, hemlede och vpläth her Hinrich Laurentij, kyrkeheerde i Wåle, ett steenus och liggiende grundh, som beläget är här i staden vthi Brundzgården

bak Köpmannegaten näst brede widh her Hinrichz steenus, som han bekom med sin hustru, efther såsom thet gamble husbreff och therum förmåller, huilket steenus och grundh samme hustru Margrete lagligen såldt hade förbemålte her Hinrich Laurentij för 5 000 ƒ ortiger 73 års myntt, then summe Hinrich Balck här in för rätten bekende och tilstodh för:ne hustrv Margrete haffue vnd-fångit och vpburitt vdaf förnempde her Hinrich till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhende samme Hinrich Balck offtenempde hustrv Margrete och hennes eftherkommende erffuinger förnempde steenus och liggende grundh och tilegnede thet med sine 3 frye mhurer sampt en källere, bodh, windh och all annen rättigheet och tilbehörelse, aldelis såsom thet aff grunden är vpmuret och nu för ögon står, inthet vndentagendes, offtebemålte her Hinrich Laurentij och hans hustrv och erffuinger till att niuthe och behålle till ewerdelige äger, quitt, frött och oclandredt så wäl för för:ne hustrv Margrete och hennes erffuinger, såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, in till ewig tydh. Och war samme hus lagbuditt, lagstånditt och heembuditt hustrv Margretes modersyster, hustru [Malin Frans trumeters]¹ egenom Per Anderson schippere och Biörn Larson, the fattiges förmyndere, men hon wille thet icke köpe. På huilket her Hinrich [91] vplade sin fridskilling efther lagen.

Samme dag hemlede och vpläth Hinrich Balck förnempde her Hinrich Laurentij en bare tomt, belägen här i staden vthi Brundz-gården bak Köpmannegaten, twärth vthöffuer her Hinrichz stegerhus, hållendes i längden in i gården $8\frac{1}{2}$ alin och i brädden in emoth hustrv Emerenties Staffen Saßes tomt $13\frac{1}{2}$ alin, efther såsom thet gamble tomtbreffuet och therum förmåller, huilken tomt förbemålte hustrv Margrete, framlidne Philpus gulsmedz efftherlefde änckie, lagligen såldt hade samme her Hinrich Laurentij för 400 ƒ ortiger 73 års myntt, then summe förnempde Hinrich Balck här in för rätten bekende och tilstodh förnempde hustrv Margrete haffue bekommit och vpburitt vt aff förnempde her Hinrich till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste. Huarföre affhende samme Hinrich Balck efther then fulmacht, som han

¹ Namnet inom klammer är i ms. ej utsatt, men tomrum lämnat för dess införande. Jfr nedan s. 552.

therum hade, förnempde *hustrv* Margrete samme tomt med sin längdh och brädh, tilegnendes henne förbemälte her Hinrich Laurentij och hans *erffvinger* till att niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh till ewerdelige äger. Och war thenne tomt lagbudin, lagstånden och heembudin *oftenempde hustrv* Margretes moder syster, *hustrv* Malin Frans trumeters¹ egenom Per Anderson schip-pere och Biörn Larson, the fattiges förmyndere, huilken henne icke begärede att köpe, och therupå lade offtbemälte her Hinrich sin fridskilling vp efther lagen.

[91 v.]

Hustrv Karin framlidne Knuth Pårshanckz
eftherlefde änckie.²

[92]

xxviiij februarij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, her Erich Gyllenstierne till Nÿnäs, ridder, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson samt borgmestere och rådmän.

Bengt Bränning, Oluff Gregerson.

Samme dag stodh vp för rätten Oluff Gregerson, rådmän, och gaf tilkänne, huruledis hans framlidne fader Gregers Person för en 20 åhr seden hade för någon geldh bekommit i pantt vtaf *hustru* Karin, her Jönses, fordom kyrckeprestes i Hoffua, eftherleffuerske, två boder, som hon lagligen hade erfdt vtaf sine föräldrer och hennes äth widh 70 åhr oclandredt åth haffue och äre liggjendes i Köping, huilke boder och samme *hustrv* Karin, seden förnempde Oluf och hans moder för för:ne gäldh, som war i konungh Gustafz myntt 59 q och konung Erichz myntt 128 q ortiger och osmundz järn $\frac{1}{2}$ lest, till fulkomlig betalning aldelis öffuergiffuit och efftherlatidt hade, så att the them nu som sagdt är, meer än vthi 20 åhr oclandrede och obehindrede haffue niutidt och haft, allt in till thes att en, Bengt Bränning benempdh, then och dhå i rätten stodh, nu för ett åhr seden emoth all lag och skäl med wäldh och wälle (ther han them som rätte ägenden wore aldrig till lag eller stämpne fordret hade) sådene boder med swÿck och hinderlist hade ifrån tagitt, theris dörer och lås sonderbruttidt och latidt samme boder nederrÿffue.

¹ Namnet är inskrivet med annat bläck.

² Endast rubrik. Sid. 91 v. är i övrigt blank.

Och ändhå förbemälte Oluff Gregerson hade vnderdånigist förwärfuet Kong:e M:ttz, vår aller nådigiste herres breff, att han motte niuthe och behålle samme boder, till thes the bleffue honom lagligen ifrån wunnene, haffuer för:ne Bengt sådent inthet achtet vthen honom samme boder wåldsamligen förhållit, så att ther han nu vthi förgången marcknedz tydhd wille bruke them, moste han bodelönen therföre nedersättie i Köpingz rådstuge, thäs han sig till thet högzte clagede och beswärede, begärendes, att honom motte wederfares emoth förbemälte Bengt, huadh lag och rätten kunde medgiffue icke allenest vm ägendomen till boderne vthen och thet wåldh och wälle honom vthi så måtte war wederfaritt emoth lagen. Så ändhå förnempde Bränning sielf här för rätten bekende, thet förnempde hustru Karin hade sådene tompter och boder haft i sin haffuende wære widh 60 åhr, menthe han dogh, att althenstundh the wore belagne in till hans gård i Köping, att [*sic*] the schulle aff ålder haffue lydtd ther till, och han war nu therföre berättiget att wederkännes them till samme sin gårdh.¹ Thetta ärende togz i ransaken och betänchende. Och effther thet för:ne Bengt Bränning hade ingen rättmätig bewys, anthen breff, segel eller någen annen nogsam skäl, thermed han kunne bewyse, att för:ne boder och tompter schulle lyde till hans gårdh än allenest en blott gisning, och att Oluff Gregerson görligen bewyste, thet för:ne hustrv Karin hade effther sin faders dödellig afgång ärfvdt och rooligen och oclandredt besittetd them och altydhd seden vnder händher hafft i så mångh åhr, thet Bengt Bränning sielf bekende, såsom förbemält är, huilken tydhd man icke anners än för en lage och när vrminnes häfdhd achte eller hålle kan, therföre haffue wÿ för rätt och rättwÿst anseedt, att offtenempde Oluff Gregerson och hans erffuinger schole och måge för:ne boder och tompter niuthe, bruke och behålle, till thes han får sin fulle betalning igen och förbemälte Bengt Bränning honom them med rätte och nogsam skäl kan lagligen ifrå winne. Och för thet att samme Bengt Bränning tog them af honom, som them i händher hade, med wåldh och wälle vthen lag, blef han sakfåldhd till 40 $\frac{1}{2}$ ortiger.

[92 v.]

¹ Meningen 'Så ändhå ... sin gårdh' står i marginalen med införings-tecken.

Suen smed.

[93] Samme dag stodh för rätten Oluf Gregerson, rådman, fulmündig och mechtig vpå M. Erasmj Nicolaj, biscopz i Westerås, wegne, hemlede och vpläth Suen smedh, vår medborgere, en tomt belägen här i staden *westen* till i Laße Gregersons grändh vpå norre syden emillen Suen Månsons trähus och Hinrich bundtmakers tomt, hållendes i längden widh gaten 13 alner, 1 quarter mindre, och i brädden 11 alner, 1 quarter mindre, som förnempde M. Erasmj hustrus broder, framlidne Hans Gröm ätthe, huilken tomt förnempde M. Rasmus lagligen såldt hade samme Suen smedh för 450 q ortiger 74 års myntt, ther samme tomt war skattedh före, then summe förbemälte Oluf Gregerson här in för rätten bekende och tilstodh ware vpburen vtaf Suen smedh [*sic*] till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste, och anwendh till för:ne Hans Gröms eftherlathne gäldz betalning. Huarföre affhende han förnempde M. Rasmus och hans hustru sampt bägges theris erffuinger för:ne tomt och tilegnede henne med all thes rättigheet förnempde Suen smedh och hans eftherkommende erffuinger quitt, frÿ och oclandredh till att niuthe, bruke och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war thenne tomt lagbudin, lagstånden och fridskilling på giffuen efther lagen.

Michel Olson vpbödh Per murmesters hus — 2:o.

Hustrv Anna Bärendh wÿntappers vpbödh Dauid Schottes gårdh — 1:o.

Erich Nilson vpbödh framlidne Oluf Trottesons erffuingers hus widh kyrckegården — 1:o.

Nilz Larson vpbödh her Hogenschildt Bielckes hus, som framlidne M. Märthen ätthe — 1:o.

[93 v.]

Hans v. Cöllen, Peter v. Helueßen.

Samme dag lade Hans v. Cöllen, borgere i Sudercöping, fram i rätten borgmestere och rådz thersammesteds witnesbref, jtem Jochim Grönenbergz, Hans Oldendorpz och Borchart Calmes witnesbref, förmälendes huadh Peter v. Heluesen hade bestådt förnempde Hans v. Cöllen i Sudercöping, huilke witnesbref man icke ogille kunde, vthen sades, att huadh förnempde Peter haffuer

ther bekennt och bestådt, thet schall han ware plichtig till att betale samme Hans v. Cöllen.

Om betalning för ett sägerwerck *etc.*

Samme dag kom för rätten erlig, wälbärdig man Jsak Nilson till Runegarn och vpå then högmechtige furstinnes och frws, frw Catherines salig och högloflig ihugkommelse konung Gustafz till Swerige *etc.* efftherlathne dröttningz, wår nådigiste frws wegne tiltalede Hinrich Falckener, att han sålde H[ennes] N[ådz] H[ögmechtighet] ett sägerwäreck för 700 z , som Simon Trampe, borgere i Dantzig, tilkom och Söffring Påle, borgere thersammesteds, förde hÿtt, huilke *penningar* förnempde Falckener anno 70 annammede och leffuererede förnempde Söffring theraf inthet mere än 400 z , föregiffuendes, att högztbemälte dröttning behöltt sägerwercket emoth hans wilie och wille icke mere giffue therföre än förbemälte 400 z . Och meden H. N. H. blef kraffdh vm restet, som war 300 z , beswäredes sikh H. N. H. therum högeligen. Men efther förnempde Falckener nekede sig så haffue handlet, seÿendes att han leffuererede förnempde 700 z tilfÿllest en benempdh Simon Helle, som på then tÿdh war förnempde Söffring Påles tienere, therföre hades budh efther samme Simon, huilken här för rätten bekende och tilstodh, att Falckener, strax när han war tilbake kommen ifrå högztbemälte dröttningen, leffuererede honom widh pas 700 z i konung Erichz mÿntt, och samme *penningar* leffuererede för:ne Simon sin husbonde förnempde Söffring Påle igen. Thet berättede och samme Simon att förnempde Söffring och Simon Trampe förlychte sig här in septembrj anno 70., seden breffuet och supplicatet war kommit ifrå Dantzig till högztbemälte dröttningen vm för:ne betalningen. [94]

I martij

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh och her Erich Gÿlenstierne till Nÿnäs, riddere, Jacob Bagge till Boo sampt borgmester och rådhmän.

Märthen i Nora.

Samme dag kom för rätten Märthen Nilson, i Nora på Wärmdön boendes, och taledes på 100 z *penningar*, som framlidne Jöns Olsson war honom skÿllig bliffuen för en husparth, efther som handskriften therum förmälde.

Torckil B[irgeson].

Samme dag blef affsagdt för rätte emillen Peder Matzson rådman och Torkil Birgeson vnderstallmästere vm en tomt vpå Norre malm, som framlidne M. Hans, biscop i Westerås, hade en gårdh vpå och förnempde Torkil nu haffuer sin gårdh vpå, att effther thet Kong:e M:tt, vår allernådigiste konung och herre, hade gunsteligen skäncht samme Torckil förbemälte tomt, therföre kunne man icke nu här i rätten döme therum.

[94 v.]

Michel kannegiuters
erffuinger.

Samme dag kom för rätten Märthen Tydkeson och war på sin och sin mederffuings Anders Hinrichsons wegne begärendes att löse ett hus och grundh effther framlidne Michel kannegiutere, meden thet war så förordet och bewilget emillen them och samme Michel etc. Huilket ärende i rätten blef öffuerwäget, och efther thet förnempde hus och grundh skulle icke sälies vthen bleff ärfdt, och förnempde Michelz erffuinger achtade sielf besittiedt, therföre sades samme erffuinger huset till etc.

II martij.

Krock.

Samme dag fick Anthonj Krock gulsmedh vthur rätten löst ett stycke af en gulkädh, hållendes 39 läncker, som han för 3 åhr seden tappede, then tydh Peder Matzson war kemmenere, och gjorde förnempde Anthonj sin edh therupå, att thet war thet samme han dhå tappede, beplichtendes sig och, att huar någet wydere tiltaal kunne therupå skee, dhå will han sware ther till.

III martij

såthe för rätte her Thure Bielecke till Salestadh och her Erich Gylenstjerne till Nynäs, riddere, Nilz Jäspersson till . . .,¹ Jacob Bagge till Boo sampt borgmester och råd[hmän].

Jören Beniche, Quant Suartt.²

Samme dag ransakedes ett ärende emillen Jören Beniche och Quantt Suartt belangendes att clenodium, som Anthonius Plogh

¹ Sätsgårdens namn är i ms. ej utsatt.² Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 332 f.

tilkom *etc.* Och efther thet förnempde Quantt Suartt hade samme clenodium till sig annammet med then beskedh, att Jören Beniche schulle theraf och haffue bekommit sin betalning, then Anthonius Plogh war honom skyllig bliffuen för kost och sig belop vthi nu [95] gångbartt myntt till 3 334 ƒ , såsom förnempde Jören Beniche sade sig kunnet bewyset med sin rägenscap, och förnempde Quantt Suartt hade ther emoth latidt bekomme Påffuel Saße ifrå Stettin för:ne clenodium, förre än förbemälte Jören Beniche war contenteret, therfore haffuer man för rättwyst anseedt, att offtenempde Quant Suartt skall plichtig ware till att förnöye och betale samme Jören Beniche.

v martij

såthe för rätte her Thure Bieleke till Salestadh, riddere, Erich Björson, befalningzman på Stockholmz slott, sampt borgmester och rådhmän.

Hans Höyer, Hans Wehus.¹

Samme dag kom för rätten Hans Höyer och tiltalede Hans Wehus vthi så måtte, att Hans Höyers framlidne fader Jost Höyer hade berättedt för honom, att han hade betalet 4 000 ƒ med kopper af then gäldh, som han war skyllig Swerigis chrone. Och meden ther fans ingen quitentie vpå, ey heller någon beskedh, i Kong:e Mittz, wår aller nådigiste herres räkninge cammer, att samme kopper war vthgiffuin, och för:ne 4 000 ƒ bleffue förthenskuldh nu krafde vpå H. K. M:tz wegne, menthe förnempde Hans Höyer, att Hans Wehus skulle plichtig ware hielpe till att betale sådene summe penningar, meden hans hustru hade och erfdt efther för:ne Jost Höyer *etc.*

Thetta ärende blef granneligen ransaket, och befans af en contract, then Hans Wehus i rätten betheedde och läse läth och anno 68 och war giordh emillen hustru Margrete Hans Wehuses och hennes stiuftshon Hans Höyer i gode mänz närware, lyden- [95 v.] des, att efther thet samme Hans Höyer war kommen i stoor skade, thÿ hade han käriligen anlanget och besöcht sin stiuftmoder, att hon wille lathe honom bekomme sin handskrifft igen, som hon hade af honom på 7 000 ƒ , huilkett hon dhå hade giortt för sådene hans skade, så och hans framlidne faders skuldh, och vtaf en godh wylie leffuereret honom igen samme hand-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 334 ff.

skrift vthen någon betalningh. Thesliges hade hon och på samme tydh skäncht och giffuit honom 3 000 ƒ ortiger i rede penningar vthi så måtte, att Hans Höyer och hans erffuinger schulle effther then dag icke någon anfordring eller tiltaal haffue till förbemälte hustrv Margrete och hennes erffuinger, såsom och hon sammeledis wille ware obligeret, så att all anfordring på både syder skulle ware vphäffuen vthen all vthflycht och hinderlist, huilken contract och renunciation skeedde tw åhr efther Jost Höyers dödeligh afgång, jnnen huilken tydh Hans Höyer hade wäl haft respit att ransake vm för:ne 4 000 ƒ wore betalede med kopper och hans framlidne fader hade fått ther någon quitentie vpå heller och therum elliest kunne finnes beskedh i högtbemälte Kong:e M:tz räkninge cammer eller eÿ. Och althenstundh samme Hans Höyer hade dhå ingen exception eller före betingede och togh något vnden i för:ne contract och renunciation, thÿ haffuer man efther ett nöge betänchende icke kunnet befinne, att Hans Wehus schulle plichtig ware betale någon gäldh efther salige Jost Höyer, vthen sagdt honom therföre frÿ, och för för:ne vrsaker skuldh för rättwÿst anseedt, att Hans Höyer schall skÿllig ware att contentere högtbemälte Kong:e M:tt för the 4 000 ƒ , som salige Jost Höyer war skÿllig bliffuen Swerigis chrone och finnes ännw ware obetalede.

[96]

vii martij¹

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh och her Erich Gyllenstierne till Nÿnäs, riddere, Laße Jespersion till . . .,² Anders Sigfridson till Broo.

Peder Jönson vpbödh Jöns Gregersons tomt — 1:o.

Michel Olson vpbödh Per murmesters hus — 3:o.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Månsons köthmångers tomt — 1:o.

Nilz Larson vpbödh her Hogenschildt Bielckes hus — 2:o.

Laße Erichson vpbödh en stadzens tomt westen till, som Jacob Näff fick för en tomt vpå Södre malm — 1:o.

Erich Nilson vpbödh Oluff Trottesons erffuingers hus — 2:o

Vpbödz David Schottes gårdh — 2:o.

Jtem Laße Erichson vpbödh Jacob Näffz tomt vpå Södre malm — 1:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 336. — ² Sätsgårdens namn är i ms. ej utsatt.

xiiiij martij¹

[96 v.]

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh och her Erich Gyllenstierne till Nynäs, riddere, Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridson till Broo, Erich Biörson samt borgmestere och rådhmän.

Vpbödz Daud Schottes gårdh — 3:o.

Peder Jönson vpbödh Jöns Gregersons tomt — 2:o.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Månsons tomt — 2:o.

Nilz Larson vpbödh her Hogenschildt Bielckes hus — 3:o.

Laße Erichson vpbödh stadzens tomt, som Jacob Näff fick, thesliges en tomt vpå Södre malm, som staden bekom af honom igen — 2:o.

Thomas Biörson.¹

Samme dag bleff Thomas Biörson efftherlatidt, att theße tw breff motte inschriffues i tänckeboken, och wore samme breff lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

Jag Märthen Jönson bekenner —————

Bekennes wÿ efftherskriffne —————

xix martij²

[97 v.]

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh, ridder, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson samt borgmester och rådh[män].

Nilz Larson, hustrv Margrete Kockz.²

Samme dag kom för rätten Nilz Larson och gaff tilkänne, att ändhå vår framlidne medborgere Jacob Kock hade giffuit sin hustru föruth för allt arf huar tridie penning vthi löst och fast, wille dogh samme Nilz Larson sig försee, att förnempde Jacob Kock skulle icke hafft macht eller rätt att giffue bortt Nilz Larsons hustrus byrdzrätt vthi sådene tridie penningz gåffue, meden hon war samme Jacob Kockz näste och rätte erffuing, huarföre förnempde Nilz Larson begärede igen börde och till sig löse sin hustrus deel i samme gåffue etc. Thenne för:ne Nilz Larsons proposition, så och huadh Lambrecht Ålers ther till swarede vpå sin systers, hustru Margrete Jacob Kockz efftherleffuerskes wegne, wardt vthi ransaken och betänckende vptagen och för rättwÿst anseedt och

[98]

¹ Jfr koncepttänckeboken, ovan s. 344 f., där de båda här nedan transsummerade breven äro ordrätt införda. — ² Jfr *ibid.*, s. 344 och 346 f.

affsagdt, thet förnempde Nilz Larson haffuer rätt vpå sin hustrus wegne att igen byrde och till sig löse en halfdeel vthi then tridie penningz gåffue i fast, efther som förwälles i thet 19 cap. vthi arfde balcken. Och bleffue nu theße gode män, nemligen Peder Jönson, Jacob Jffuerson, Oluff Gregerson och Jöns Hinrichson, rådmän, förordnade och tilskickede vtaf rådstugen att skiffte och iæncke all hus och faste grundh emillen för:ne Nilz Larson och hustru Margrete, Jacob Kockz efftherleffuersche. Och war kommit på hennes deel i samme skiffte och förlykning (som giordes med bägge parthers godh wilie och samptycke) thet nye steenhuset och tompten ther nedan före, än ett steenhus i samme grändh, som för:ne nye huset ligger vthi, och en half parth vthi gården, som belägen är på Södre malm näst widh staden. Sammelunde schall hustru Margrete och niuthe och behålle stegerhusett vthi sin lyffztjydh, men effther hennes dödelig afgång schall och må Nilz Larson eller hans erffuinger igen bekomme för:ne stegerhus och för 12 enckelde daler till sig löse med huadh bygning och reedskap ther dhå kan finnes. Thetta war kommit på Nilz Larsons anparth, nemligen steenhuset, på Westre lång gaten liggendes, som Jacob Kock boodde vthi, med källere, boder, winder och huelffuet vppe och nidre, såsom förnempde Jacob Kock och hans föräldrer allt sådent tilförende haftt och besittedt haffue, sampt med tompten ther näst nedan [98 v.] före, än en tompt offuen för bryggehuset, thesliges en halfparth vthi förbemälte malmgårdh. Doch schall Nilz Larson giffue hustrv Margrete till på theße för:ne hus, tompter och halffue malmgården i rede penningar 3 450 q 74 års myntt för för:ne halffparth vthi then tridie penningz gåffue, huilken summe penningar Nilz Larson och haffuer leffuereret och betalet henne til fulle nöye vthi Philpus Persons och förnempde Jöns Hinrichsons närware.

Hinrich Balck vpbödh Nilz Månsons tompt — 3:o.

Erich Nilson vpbödh Oluf Trottesons erffuingers hus — 3:o.

Peder Jönson vpbödh Jöns Gregersons tompt — 3:o.

xxvi martij

witnede Laße Puke in för rätten, att han anno 74 widh pas 3 weker för fastelagen bekom i Sudercöping af en köpsuen widh nampn Kersten Boye saltt 9 *tynner* och gaf och leffuererede honom therföre

i betalning elgzhudh 1 *stycke*, hiorteskin 1 *stycke*, bockskin 3 *stycker*, smör $\frac{1}{2}$ *tynne* wogh 7 [L] 7 *marker* mindre, än smör, som war i näffuer och wog 5 [L] 7 *marker*, såsom thet Hans v. Oldendorp, borgere i förnempde Sudercöping, och wäll schall witterligt ware.

xxviij martij

[99]

wore församlede i fracht cammeren Kong:e M:ttz *etc.* troo man och stadthällere på Stockholmz slott Jacob Bagge till Boo, Matz Person och Hinrich Olufson, borgmestere, Per Jönson och Laße Erichson, rådmän, Jöns Anderson och Påffuel Saße, borgere i Stockholm.

Oluff Gregerson.

Vpå samme tydh kom ther fram Oluff Gregerson, rådmän härsammstedz, och gaf tilkänne, att effther thet Bengt Bränning, borgere i Köping, hade latidt sig förnimme, att samme Oluf skulle med swyck och hinderlist haffue fåth vtaf hustru Karin Erichzdotter, framlidne her Joens kyrckeprestes i Hoffua eftherlefde änckie, hennes schrifttelige bekenneelse vm boderne i Köping, huilken här vpå rådstugen blef vpläsen, så och att samme Oluf hade icke heller med någon grundh för rätten tilkänne giffuit, huadh han thå yttermere berättede vm samme sak, menthe förnempde Bengt sig ware beswäredh vthi then doom, som then 28 dag februarij nästförliden sades vtaf vpå Stockholmz rådhus emillen honom och förnempde Oluff Gregerson. Och meden samme Oluff wille sig tilböriligen ifrån lägge sådene förwytelse och nögedes förthenskuldh haffue budh efther för:ne hustru Karin och hon war nu hütt tilstädes kommen sampt en sin shon, benempdh Daniel Joenson, vpå förnempde Oluf Gregersons vmkost, therfore hade wälbemälte stadthällere sampt the andre förnempde gode män för:ne hustrv Karin och hennes shon til förhör efther Kong:e M:ttz, wår aller nådigiste herres befalning. Och till thet förste bestodh samme hustru Karin, att förnempde Oluff Gregerson hade icke bekommit hennes schrifttelige bekenneelse med swyck och hinderlist vthen med hennes godh wilie, seyendes ännw, såsom samme hennes förre bekenneelse förmäller, att hennes faders Erich Finnes moderbroder, benempdh Nilz Lybbenhus, ätthe för:ne två boder sampt med tompten, ther the stå vpå, och thå Gudh kallede honom vtaf thenne wärldh, hade han giffuit them till Köpingz kyrcke, meden han war en barnlös man. Men hennes

[99 v.]

fader, såsom förnempde Nilz Lybbenhuses rätte erffuing, wille icke lathe komme them vnden sig vthen begärede att löse them ifrå kyrckien. Och efther honom blef förwägret sådent i för:ne Köping, begaf han sig till Arboge, ther salige her Steen Sture, Swerigis rykis förståndere war stad på then tydh, och wan förnempde tomt och boder igen för en herres rätt, och seden hade han giffuit Köpingz kyrcke i wederlag tw fath osmundz järn, såsom förbemälte hustru Karines salige manz schriffuelse, then här i rätten presenteredes, therum och förmälde. Thernäst bekende samme hustru Karin, thet hon och hennes salige man hade ingen annen panttsatt för:ne tomt och boder än Oluff Gregersons föräldrer och vpburitt af then vthi salig och höglofflig ihugkommelse konung Gustafz myntt 59 p , vthi konungh Erichz myntt 128 p , och osmundz järn en half lest. Vthi lyke måtte tilstodh och bekende förnempde Daniel Joenson sig någre reeser haffue hörddt vt af sin framlidne fader, thet han hade panttsatt tompten och boderne i Köping förnempde Oluf Gregersons föräldrer för sådene summe penningar och järn. Så sade och samme Daniel sig haffue seedt och hafft i sine händer thet doombref, som hans moderfader bekom i Arboge, thå honom tillsades boderne och tompten till återlösn, och hade thet waritt ett permentz bref med fyre hängiende jnsigler, huilket hans fader hade hafft i förwaring vthi en rund ask sampt med andre sin breff och handlinger. Och när fjenderne hade giortt infall i rýkit vthi then nästförlidne dansche feigde, war samme ask bortt rappet och sköfflet sampt andre theris ägedeler. Och althenstundh oftenempde hustru Karin och hennes shon Daniel Joenson haffue efther en förestaffuedh eedh huar för sig synnerligen widh Gudh alzmechtig och hans helige ordh lagligen sworit, tilstådt och bekendt, att saken haffuer sig aldelis så i sanning vm offtebemälte tomt och boder, therföre haffue wälbemälte stadthållere sampt the andre för:ne gode män icke i någon måtte wist att förandre then doom, som then 28 dag februarij sades vd af vpå Stockholmz rådstuge emillen förnempde Oluff Gregerson och Bengt Bränning, vthen ännw såsom tilförende för rätt och rättwýst anseedt, att oftenempde Oluf Gregerson må och schall niuthe, bruke och behålle för:ne tomt och boder, till thes han får sin fulle betalning vt af för:ne hustrv Karin Erichzdotter eller hennes erffuinger sampt then vmkost, som samme Oluff therupå elliest haffuer giortt och angewndt.

[100]

xi aprilis¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmästere och rådh[män].

Erich trummeslagere vpbödh sin tomt — 1:o.

Gamble Erich Nilson vpbödh en tomt, som han hade köpt vtaf salige M. Märthen Helsing — 1:o.

Staffen köthmångere.¹

[100 v.]

Samme dag kom för rätten vår medborgere Nilz Månson köthmångere wälbetäncht och med sin hustrus godh wylie och samp-tycke hemlede och vpläth Staffan köthmångere, vår medborgere, en tomt belägen här i staden westen till näst nedan för Eskil Andersons hus och emillen framlidne M. Hanses, fordom biscopz i Westerås, tomt, hållendes i längden 15 alner 1 quarter och i brädden 11 alner 1 quarter, huilken tomt förnempde Nilz Månson lagligen såldt hade samme Staffan köthmångere för 600 q ortiger 71 års myntt. Then summe Nilz Månson här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue vpburitt och bekommit vtaf förnempde Staffan till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning med then förste. Huarföre afhende samme Nilz Månson sig, sin hustru och bägges theris erffuinger förnempde tomt och tilegnede henne förnempde Staffan köthmångere och hans rätte erffuinger quitt och fry till att niuthe och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war oftebemälte tomt lagbudin och lagstånden, och therupå lade förnempde Staffan köthmångere sin fridskilling vp efther lagen.

xiiij aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådh[män].

Nilz Larson.²

Samme dag kom för rätten [Nilz Larson] och sade sig haffue satt ifrån sig *thetta* eftherskrifna guldh, sölf och penningar, som hustru Margrete, framlidne Jacob Kockz eftherleffde änckie, schulle haffue för then siette deel i hus och tompter, som han

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 348.

² Jfr *ibid.*, s. 350.

[101] skulle igen löse af henne, så att när hon inrymer honom the hus och tompter, som gode män hade med bägges samptycke iäncket och lyket, att han på sin deel haffue schall, dhå må och schall hon theße *penninger*, guldh och sölf annamme, dogh med sådene förordh och protestation, att förnempde hustrv Margreta eller hennes erffuinger schole ware förplichtede att sware honom till rätte vm hans begynte käremål han förmener sig haffue till henne, om huadh lösörer hon kunne haffue döldt vden bythet eller tagit af obytte mere än henne med lagen boorde haffue; jtem att han och må obehindredt bekomme af henne then deel honom tilkommer vthi bryggepannen, som ännw war obytt, så och sin deel af all huselege, hon seden förnempde Jacob Kock war affliden och arffuet föll, vpburitt haffuer.

Cronen 5 orthz daler; gull till 13 croner för 422½ ₣.

lodet 20 ₣ — söloff — 15 lodh för 300 ₣.

S[alig] k[onung] Gustafz myntt 250 ₣ för 1 625 ₣

K. M:ttz etc. 75 års myntt 169 ₣ 5 öre för 1 102 ₣ 4½ öre.

Sades Simon Hälle till, att han schall lägge then contract i rätten, som Nilz Hanson och han wore twistige vm.¹

xv aprilis.

Borgmester och råd.

Hoffslag.

Kom för rätten Arendt Hoffslag och bekende sig haffue vpburitt en summa daler vdaf Wolter Larentzson till godh och fulle nöye och hade giffuitt honom therföre i betalning gott suenst smör 38 lester, som förnempde Hoffslag sielf tilkom och ingen annen.

[101 v.]

xvi aprilis

säthe för rätte Jacob Bagge till Boo sampt borgmestere och råd[hän].

Turoltt.²

Samme dag kom för rätten Blasius Olaj, fordom borgmester och syndicus härsammestetz, sampt kong:e pärlestickere Niclaes

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 351 f.

² Jfr *ibid.*, s. 356.

Man, witnede och bekende, att Burchart Turolt war ächte föd af sin fader, framlidne Páffuel Turolt v. Eysleben, och sin moder, hustru Margrete, som nu war Matthias Schubertz ächte make *etc.*

Michel yasersnydere.¹

Samme dag kom för rätten en vår medborgere, benempdh Oluff Michelson Kranck, wälbetäncht och *med* sin hustrus godh wilie och samptycke hemlede och vpläth Michel Hohenawer, jser-snydere på myn^{thet}, ett bryggehus, beläget westen till neden för hustru Botille, framlidne Laße Bengtsons efftherleffuerskes bryggehus, och håller tomp^{ten}, som för:ne bryggehus står vpå och kommer staden till, i längden 16½ alin, i brädden vth *med* förnempde hustrv Botilles stegerhus 13½ alin och nedeföre emoth siön 12½ alin, huilket bryggehus Oluf Michelson lagligen såldt hade samme Michel Hohenawer för 800 φ ortiger 74 års myntt. Then summe förbemälte Oluf Michelson här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue bekommit och vpburitt till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning *med* then förste, vdaf förnempde Michel Hohenawer. Huarföre affhende samme Oluf sig, sin hustrv och bägges theris erffuinger förnempde bryggehus och tilegnede *thet* medh all thes reedskap och tilbehörelse, in^{thet} vndentagendes, för:ne Michel Hohenawer och hans hustrv och rätte erffuinger quitt och frýtt till att niuthe, bruke och behälle och *thermed* efther theris lägenheet göre och lathe obehindredt och oclandredt såwäl för ofttenempde Oluf Michelson och hans hustru, erffuinger och slächt, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war samme bryggehus lagbuditt, lagståndit och aldelis lagfaritt. På huilket ofttenempde Michel Hohenawer vplade sin fridskilling efther lagen.

[102]

Nilz Hanson.

Befaltes Simon Helle att lägge then contract i rätten på näste rådstuge dag, som han förhöltt Nilz Hanson.¹

xviiij aprilis²

såthe för rätte Jacob Bage till Boo, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h]män].

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 352. — ² Jfr *ibid.*, s. 565 f.

Erich Nilson vpbödh sin tomt — 2:o.

Marcus Bengtson vpbödh Erich trummeslagers tomt — 2:o.

LaBe Erichson vpbödh stadzens och Jacob Näfz tomt — 3:o.

Jacob wägere vpbödh sitt pantehus — 1:o.

Peder Matzson vpbödh någett pante sölf, som Jacob Hanson i Lule sochn tilkom — 1:o.

[102 v.]

Lenert smedh och hans hustru.¹

Samme dag kom för rätten Lenhart von Jngelstadt kleensmedh, boendes vpå Norremalm, sampt sin ächte hustru Anna och gåffue tilkänne, att efther the wore tw barnlöst folck och hade inthet there erfdt någet efther sine föräldrer, fränder eller förwanter, vthen allt thet Gudh hade vndt them war theris afflinge godz, therföre gåffue the huartt annet vtaf en godh ächtenskapz kärleck samme theris godz både vthi löst och fast, som the nu ätthe eller här efther äge få, inthet vndentagendes, så att huilken there Gudh af them längst spar lyffuet, schall och må sådene gåffue efther thenn andres dödellig afgång vthen hinder niuthe och behälle till ewerdelige äge.

Jacob spylere.²

Samme dag stodh vp för rätten vår stolbroder Michel Olson, rådman, fulmyndig och mechtig på Peder Eskilsons murmesters wegne, hemlede och vpläth vår medborgere Jacob spylere ett kårswerckz hus och grundh westen till i M. Michelz grändh vpå södre syden beläget, hållendes i längden 13 alner, 1 quarter mindre, och i brädden 11½ alin, och haffuer thet sine egne 3 frye wägger och vthi then fierde äger Jören murmester en halfparth, huilket hus förnempde Peder Eskilson lagligen såldt hade samme Jacob spylere för 1 800 ₣ ortiger 74 års myntt. Then summe Michel Olson här in för rätten bekende och tilstodh för:ne Peder Eskilson haffue vndfångit och vpburitt vtaf förnempde Jacob spylere till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning med then förste. Huarföre [103] afhende Michel Olson samme Per Eskilson och hans erfvinger förnempde hus och grundh och tilegnede thet med en källere, bodh, stuffue och all annen rättigheet och tilbehörelse, aldelis som thet

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 357.

² Jfr *ibid.*, s. 358 f.

nu är vpbýgd och för ögon står, inthet vndentagendes, offtebemälte Jacob spýlere och hans hustrv och erffuinger till att niuthe och behålle quitt, frýtt och oclandredt för alle áthalere, både fódde och ofódde, till ewerdelige áger. Och war samme hus lagbudit, lagståndit och heembudit hustru Anna Matz snickeres med för:ne Michel Olson och Eskil Larson, rådman här sammestedz, och hon begärede thet icke att köpe. Therupå lade oftenempde Jacob spýlere sin fridskilling vp efther lagen.

Erich Jacobson, borger i Köping.¹

Samme dag kom för rätten Erich Jacobson,² borgere i Köping, och tiltalede Kong:e M:ttz troo tienere och secreterere Wenceslaum Heroldt vm en gårdh, belägen vthi för:ne Köping, vthi så måtte att förnempde Erich Jacobsons hustrus stiufter hade för någre áhr seden, och meden samme Erich war på rýkzens tugh och reese, såldt förnempde gårdh olagligen och Erich Jacobson owitterligen för:ne Wenceslaj hustrus förre man, framlidne Gerdh schrädde, efther såsom borgmestere och rådmänz i Köping witnesbref therum förmälte etc. Och war förbemälte Erich Jacobson förthenskuldh begärendes att löse för:ne gårdh till sig igen.

Thetta ärende blef ransaket, betäncht och öffuerwäget. Och althenstundh förnempde Erich Jacobsons hustrus stiufter war icke mächtig att sälie gården ifrå samme sin stiufterdotter, then med henne átthe en deel i gården, såsom icke heller förnempde Wenceslaus bewýse kunne, att förnempde gårdh war lagfarin och köpet war bekräftiget med segel och breff, therföre tildömpdes förnempde Erich Jacobson, att han må átherlöse offtebemälte gårdh vt aff Wenceslao Herholdt för sådene perzeler, som samme Wenceslaus med skäl kan bewýse att therföre äre vthgifne.

[103 v.]

Jacob Larson.

Samme dag ransakedes en sak emillen Jacob Larson rådman och Eskil Simonson, borgere i Åboo, vm 135 $\frac{1}{2}$ konung Erichz myntt, som samme Jacob Larson krafde för 9 tynner saltt efther framlidne Michel Kranck. Och wardt befunnet, att för:ne Jacob

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 358.

² Namnet står i ms. såsom rubrik i marginalen men tillika med införings-tecken.

Larson hade för någre förlidne åhr latidt lagligen rostere hoos vår framlidne medborgere Laße Larson så många *penningar* vthi the 600 ƒ , som förnempde Laße hoos sig hade och för:ne Michel Kranck tilkomme. Och effther thet förnempde Eskil Simonson hade tagit vthur rosteringen för:ne 600 ƒ på 120 ƒ när, therföre blef döpndt och affsagdt, att han schall ware plichtig till att förnöye förnempde Jacob Larson och giffue honom på huar *tynne* 15 ƒ i konung Erichz myntt eller thäs wärde, effther som saltet schall ware såldt i Åboo, huilket sig belöper vthi en summe 135 ƒ .

Nilz Hanson, Simon Helle.¹

Samme dag stodh vp för rätten stadzens borgmestere Nilz Hanson och tiltalede Simon Helle vthi så måtte, att samme Nilz Hansons hustrus förre man, framlidne Hans Gammel, hade anno 68 vprättedt en contract med förnempde Simon vm någet wÿn och hade latidt författe samme contract skriftelig. Och effther förnempde Simon wäl wiste, att förnempde Hans Gammel hade inthet fåth eller annammet på för:ne contract, war ther inthet heller någett [104] skÿllig vpå, tilsporde förnempde Nilz Hanson för:ne Simon Helle, för huadh vrsaker skuldh eller med huadh fog och skäl han förhöltt honom förnempde Hans Gammelz vthgifne förskriffning. Therupå gaf förnempde Simon till swar, att wäl santt war, att för:ne Hans Gammel war inthet skÿllig eller plichtig bliffuen på förnempde contract, men han hade elliest bekommit wÿn vtaf samme Simon, af huilket ännw tilbage stodh 254 ƒ konung Erichz myntt, och therföre hade han ickè wiledt ifrån sig leffuerere för:ne contract. Dhå begärede förnempde Nilz Hanson för sittende rätten, att effther thet Simon Helle war tilförene twenne reeser befalt och vpå lagdt vtaf rätten till att leffuerere contracten ifrå sig i dagh, att han skulle nu efftherkomme sådent, tilbiudendes sig therhoos wälwilleligen, att huar förnempde Simon kunne för:ne 254 ƒ gäldh bewÿse anthen med framlidne Hans Gammelz handskriftt eller godh leffuendes witne heller och kunne sanne samme gäldh med sin edh, dhå wille Nilz Hanson betale honom therföre till nöye. Men althenstundh förnempde Simon Helle nögdas ickè theråth vthen gaf före, att han i then måtten ickè war mächtig eller rådende vthöffuer contracten,

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 354 f.

vthen Hinrich Falckener, then och saken angick, när contracten giordes, therföre haffuer Nilz Hanson vppenbarligen och på *thet* crafftigiste protesteret, som han *med* lagen göre skulle, kunne eller motte, så att huar honom eller framlidne Hans Gammelz *erffuinger* eller någon annen på theris wegne kunne hände eller tilfoges någon schade eller nhådeel vm för:ne contract, dhå wille han sökie *samme* skades vprättelse hoos offtebemälte Simon Helle, seyndes och ytterligere, att then som vnderstår sig något att mhane eller fordre på *oftenempde* contract, han gör som en skälm och böswicht.

xxi aprilis

[104 v.]

såthe för rätte her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson sampt borgmestere och rådmän.

Samme dag kom för rätten then edle wälbyrdige her Anders Keith till Fårsholm, riddere, och vpå högborne furstinnes fröken Elisabethz, Swerigis, Göthes och Wendes bären princeßes, wår nådigiste frökens wegne tiltalede Euert v. der Dortt, gulsmeth och borgere i Stockholm, vthi så måtte att H. F. N. hade egenom en H. F. N. tienere widh namn Nilz Larson, then för rätten *med* tilstüdes war, latidt leffuerere samme Euert vthi sölf 63 lödig *marker* och croner 102 *stycker*, som han skulle förarbete åth H. F. N., och när H. F. N. begärede *thet* igen, hade Euert föregiffuit, att *thet* war honom ifrån tagit, huarföre wälbemälte her Anders Keyth war begärendes beskedh vtaf förnempde Euert, huruledis *thet* war fath *med* för:ne sölf och guldh *etc.* Till huilket *samme* Euert swarede, att han wäl bekende sig haffue annammet för:ne *summe* sölf och guldh widh pas 6 weker för jul nästförliden, seyndes sig haffue giort vtaf sölffret 11 fath, dogh icke än adelis färdige, och vtaf gullet en kädh, och meden han hade och arbetet åth högborne furstinne och frw, frw Sophie, hertiginne til Saxen *etc.*, och hade sin rägenskap oclar *med* H. F. N., war högborne furstes och herres hertig Magnj hofmästere Hans Prýdz kommen till honom, begärendes på H. F. N. wegne, att förnempde Euert schulle begiffue sig till Ekelsundh och göre ther sin rägenskap clar *med* H. F. N. Och ändhå att Euert förwegrede sig theruthinnen, seyndes sig haffue något arbete vnder hender, som högbemälte fröken Elisabeth tilkom och han moste förfärdige *med* *thet* förste, hade han dog för förnempde Hans Prýdzes idkelige anfordring skuldh most drage *med*

[105]

honom. Och thå han kom till Ekelsundh, hade högbemälte hertig Magnus latidt bestricke honom vthi en cammer och besättie *cammeren med* wacht, så att Euert fick icke tale *med sine* egne dränger. Och i midler tÿdh hade H. F. N. försporth sig hoos en vtaf Euertz dränger, huadh sölf och guldh han hade här heeme vthi sin bodh, och hade drängen bekendt, att ther war någet sölf och guldh, som högbemälte fröken Elisabeth tilhörde. Seden hade H. F. N. begäret vtaf Euert, att han schulle förskriffue till sig samme sölf och guldh. Och ändhå Euertt sade sammelunde, att *thet* lÿdde högbemälte fröken Elisabeth till, och Euert war öffuerbödig att lathe högbemälte hertig Magnj furstinne igen bekomme, huadh bewÿsligit ware kunne, att H. F. N. stodh tilbake, när Euertz rägenscap bleffue collationeredh *med* H. F. N., hade dogh sådent alzin*thet* holpet, vthen högbemälte hertig Magnus hade allfuarligen tilsagdt Euert, att han schulle eftherkomme H. F. N. befalning, och thå Euert såg, att hans excusation galt icke mere, moste han schriffue till sin hustru och begärede doch sölffret allene, men när H. F. N. såg samme schriffuelse, hade H. F. N. befalt honom att skriffue breffuet vm och begäre gullet medh vthi så måtte, att huar han icke finge både sölffret och gullet till Ekelsundh, skulle han komme vm lÿff och leffuerne *etc.*, huilken missiue *oftenempde* Euert gulsmeth nu här i rätten betheedde. Och thå wälbemälte her Anders Keÿth hade förnummet thenne Euert gulsmeth berättelse och bekännelse, försporde han sig för rätten, om icke högbemälte fröken Elisabeth war berättiget att gå till H. F. N. sölf och guldh igen *etc.* Härtill swarede högbemälte hertig Magnj vthschickede, nemligen för*tempde* Hans Prÿdz samt Frans Kröger och Christoffer Koldemeÿ, att Euert schulle icke bewÿse, *thet* han war twingedh vtaff H. F. N. att skriffue, såsom han föregaf, vthen efther H. F. N. rester ännw vtaf samme Euert gulsmeth 301 daler, begärede the caution af honom *etc.*

[105 v.]

Theße ärender bleffue i ransaken vptagne. Och althenstundh förbemälte Euert gulsmeth hade till trogen handh annammet och vpburit för:ne 63 lödig *marker* sölf och 102 croner och fulkomligen bekende och tilstodh, att sådent sölf och guldh lÿder högbemälte fröken Elisabeth till, therföre blef efther ett nöge betänckende anseedt för rätt och rättwÿst, att samme sölf och gull schall bliffue förshicket hÿtt till Stockholmz rådstuge, såsom *thet* kom till Ekelsundh, så att *thet* är här tilstädes på nästkommende måndag, och

thå schall Euert gulsmedh stå högbemälte fröken Elisabet och hertig Magno till rätte. Och när Hennes F. N. är ödmiukeligen förnögdh och tilfridz stält *med* sitt eget, meden Swerigis lag förmälle, att *thet* som olagligen fås, bör lagligen återgås, schole 4 män vtaf rådet, två åldermän vtaf gulsmedzämbetedt, så och 2 beskedelige fremmende män förordnes, föruthen the som högbemälte hertig Magnus sielf warder deputerendes ther till, som förhöre rägenschapen emillen H. F. N. och Euert gulsmedh, och huadh dhå befinnes kan, att han är skyllig H. F. N., schall han ware förplichtedh att betale. Och ändhå att samme Euert war en borgere och boofast man vthi [106] Stockholmz stadh, så att honom icke nu borde sättie ytterligere borgen för sig, för än han bliffuer lagwunnen till något, haffuer man dogh eftherlatidit och befalt Euert att ställe sådene caution, vpå *thet* H. F. N. må ware thäs bättre försäkredh. Och huadh belanger, att offtebemälte Euert hade most förschriffue sig på Ekelsundh, hade wäl tilbörligit warit, meden han war en borgere här i staden, såsom förbemält är, att man hade räknet här *med* honom, och ther man seden hade befunnet, att han war skyllig och icke wille eller kunne betale, hade man hafft rådth att förfölje honom *med* rätten. Och efter sådent icke war scheedt, haffuer man icke heller kunnet gille, att *oftenempde* Euert schulle egenom sin schriffuelse på Ekelsundh ware obligeret till någett.

xxv aprilis

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Erich Börson sampt borgmester och rådth[män].

Peder Matzson vpbödh sin sölfpantt — 2:o.

Jacob Wärner vpbödh sitt pantehus — 2:o.

Erich Nilson vpbödh sin tomt — 3:o.

Erich trummeslagere vpbödh sin tomt — 3:o.

Laße Erichson vpbödh 2 *hustrv* Marines, framlidne Hinrich Schutes eftherlefde änckies tompter westen till — 1:o.

Oluf wägere.¹

[106 v.]

Samme dag stodh vp för rätten Philpus Person, rådman, wälbetäncht och *med* sin hustrus godh wilie och samptjücke hembledde

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 360.

och vpläth Oluf Märthenson, stadzens wägere, en halffparth vthi ett steenhus, som samme Philpus Person hade fåth *med* sin hustru och förnempde Oluf boer vthi och hade *thet* förbygdt och förbättradt. Och är samme hus beläget här i staden vthi then sunnerste grändh näst Södre porth på södre syden och näst neden för Hinrich Ernstes steenhus, huilken halffparth i för:ne steenhus *med* thäs liggjende grundh förnempde Philpus Person lagligen såldt hade för:ne Oluf Märthenson för 1 000 q ortiger 74 års myntt. Then summe Philpus Person här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue vndfångit och vpburit vdaf förnempde Oluf Märthenson till fulle nöye och godh betalningh, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre afhende samme Philpus Person sig, sin hustru och bägges theris erffuinger förbemälte halffpart i steenhuset och thäs liggjende grundh och tilegnede honom *med* all sin tilbehörelse och rättigheet, in*thet* vndentagendes, oftebemälte Oluf Märthenson och hans hustru, barn och rätte erffuinger quitt, frö och oclandredh till att niuthe, bruke och behälle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme halfdeel i husett aldellis lagfarin, efther som lag förmälle, på huilkett oftenempde Oluf Märthenson vplade sin fridskilling efther lagen.

[107]

Nilz Erichson.¹

Samme dag kom för rätten Peder Märthenson, myntersuen, wälbetäncht och *med* sin hustrus, så och sin stiuershons Erich Nilsons (then personlig *med* för rätten stodh) godh wile och samtücke hemlede och vpläth Nilz Erichson, wår medborgere, en tomt, belägen här i staden westen till näst neden för Suen smedz hus, hållendes i längden 20 alner och i brädden 12 alner, huilken tomt för:ne Peder Märthenson lagligen såldt hade samme Nilz Erichson för 650 q rede penningar 74 års myntt. Then summe Per Märthenson här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue vpburitt och bekommit vtaf förnempde Nilz Erichson till fulle nöye och godh betalning, then ytterste penning *med* then förste. Huarföre afhende Peder Märthenson sig och sin stiuershon (then rätte erffuingen war till förnempde tomt) och tilegnede henne förnempde Nilz Erichson och hans *hustrv* och erffuinger quitt, frö och oclandredh till att niuthe

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 361.

och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war offtebemälte tomt lagbudin och lagstånden, på huilket oftenempde Nilz Erichson vplade sin fridskilling efther lagen.

Hustru Margrete, framlidne Adrian Tyles.¹

Samme dag blef efther tiltaal, swar, skäl och bewÿs affsagdt för rätte emillen hustru Margrete, framlidne Adrian Tyles efftherleffde änckie, och Hans Fogde, Hans Schulte och Hinrich Kerstens, hoffskräddere, vm 54 daler, som the hade gåth i lÿffte före för en benempdh Hinrich Schrÿde, att althenstundh samme Hans Fogde, Hans Schulte och Hinrich Kerstens nekede icke till lÿfftet vthen bestode thet nu för rätten, effther såsom förnempde Hinrich Schrÿdes handskriff innehölt, nemligen att huar han icke betalede samme gäldh, dhå schulle lÿfftesmännen sware ther till och förnöye förnempde hustrv Margrete, therföre haffuer man inthet annet kunnet befinne, än att the äre plichtige att göre sitt lÿffte fÿllest och måge sökie sin betalning igen hoos förnempde Hinrich Schrÿde eller hans erffuinger. Och efther thet förnempde hustrv Margrete och ther hoos berättede, att samme Hinrich Schrÿdes rätte handskriff, som han hade vthgiffuit anno 68 på förnempde 54 daler, war förkommen och kunne icke nu finnes igen, therföre skall samme handskriff inthet mere gälle efther thenne dag vthen aldelis ware caßeredh och bliffue dödedh in till ewig tÿdh, ehuar hon kan igen hittes anthen här eller annerstädz.

[107 v.]

Thommas Nagelsmedh.

Samme dag kom för rätten Thommas Nagelsmedh, lathendes förstå, huruledis han hade för någre förlidne åhr panttsatt sin gårdh vpå Norre malm en benempdh Jören Kreichel, borgere i Lÿbeck, för en summe penningar och till wÿdere försäkring fåth samme Jören sitt köpebref med, som lÿdde på gården. Och efther thet förnempde Jören blef till siös anno 73 och hade dhå förnempde Thommas Nagelsmedz gårdebref hoos sig, war samme Thommas begärendes vtaf oß, att wÿ för rättwÿsenes skuldh wille förnye breffuet på hans gårdh etc.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 361.

Så althenstundh wÿ haffue ransaket härum och Kong:e M:ttz troo tienere och mÿnttschriffuere Matz Anderson haffuer witnedt och bekendt widh sin edh, att förnempde Thommas köpte för:ne gårdh vtaf framlidne Páffuel Person, som war kögenschriffuere på Stockholms slott, för 1 000 ƒ konung Erichz mÿntt, huilken summe förnempde Thommas hade leffuereret honom i guldh och andre rede penningar vthi förnempde Matz Andersons närware till fulle nöye, then sidzte penning med then förste, huarupå och samme Páffuel Person hade giffuit förnempde Thommas sitt breff och bewÿs; thÿ haffue wÿ samme Thommas sådent icke kunnet neke och affhende förthenskuldh härmedh förbemälte Páffuel Persons eftherlathne erffuinger (såsom samme Páffuel thet sielff haffuer giortt vthi sin lyffztÿdh) förnempde gårdh med all hus, åwercken och tilläger, som ther nu tillÿde och aff ålder tilläget haffue, och tilegne honom, såsom han vpbÿgdh är och för ögon står, med all thes rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, oftenempde Thommas och hans erffuinger till att niuthe, bruke och behålle oclandredh, quitt och frÿ för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger.

xxvij aprilis.

Borgmestere och råd[hmän].

Nilz Larson, hustrv Margrete

Kockz etc.¹

Kom för rätten war medborgere Nilz Larson och tiltalede Lambrecht Ålers, borgere i Räfte, vpå hans systers, hustru Margrete, Jacob Kockz eftherlefde änckies wegne vthi så måtte, att hon hade tilegnet sig större fordeel i lösörer än lagen tillather och medgiffuer; så och att hon vthi thet arffskifte, som skeedde emillen henne och förnempde Nilz Larson, skulle icke haffue latidt komme på bythet alle lösörer, vthen honom i then måtten försnälledh och giortt förkortt. Thernäst gaf Nilz Larson och tilkänne, thet förnempde hustrv Margrete icke wille lathe honom bekomme hans deel vtaf huse och tomptelegen, som war vpburen efther Jacob Kockz död[h], begärendes förthenskuldh att honom motte förhielpes till sin rätt etc. Här till swarede Lambrecht Ålers, att Nilz Larson icke

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 362.

wille betale någon gäldh efther förnempde Jacob Kock. Sammeledis menthe och Lambrecht war scheedt sin syster någett förnär vthi thett arffskifte, som gode man gjorde them emillen vm hus och faste grundh, så och att Nilz Larson schulle haffue tilegnet sig mere än honom boorde eller tildeeltes vtaf malmgården, som byttes them emillen i tw *etc.*

Theße ärender bleffue i ransaken och betänchende vptagne. Och huadh thet tiltaal war anrörendes, som Nilz Larson hade till hustru Margrete vm lösörerne, haffue wÿ så förhandlet, att Nilz Larson haffuer latidt falle samme tiltaal och giffuit sig tilfridz med then deel, som han fick, thå arfskiftet skeedde, vpå thet sämie och wenskap motte bägge parther emillen igen vprättes och bliffue beständendes. Men vtaf huse och tomptelegen, som här til war vpburin efther Jacob Kockz dödh, schall *hustrv* Margrete lathe bekomme Nilz Larson en tridie deel, vndentagendes stegerhuset och the hus och tompter, som hon sielf haffuer haftt i posession. Och althenstundh Nilz Larson vpå sin hustrus wegne haffuer erffdt en tridiedeel vtaf förnempde Jacob Kockz eftherlathne ägedeler i löst och fast, therfore schal han och ware plichtig att betale en triding vtaf all witterlig och bewÿslig gäldh. Och huadh thet skifte och förlykning belanger vm hus och grundh, som för:ne gode män gjorde emillen samme Nilz Larson och hustru Margrete med bægges theris, såwäl som för:ne Lambrecht Ålers godh wilie, ia och samp-tÿcke, haffue wÿ icke wethet att ogille eller förandre samme förlykning med någon skäl vthen stadfäste och bekräftige henne aldelis, så att hon schall bliffue widh macht och orÿggeligen hålles [109] såwäl vtaf bägge parther, såsom theris erffuinger och efftherkom-mende. Men om malmgården haffue wÿ förordnedh gode män till en sÿn, om Nilz Larson haffuer tilegnet sig mere än hans hal-deel tilsäger. Till thet sidzte är med förnempde Nilz Larson och förhandlet, att han haffuer bewilget och eftherlatidt, att hustru Margrete må vthi sin lÿffztÿdh niuthe och bruke brÿggepannen och all annen reedskap, som lÿder till stegerhuset och ther nu finnes, men efther hennes dödh schall Nilz Larson eller hans erffuinger frÿ och obehindredh igen bekomme samme brÿggepanne med allen reedskap, som ther thå förhanden är.

Eschil Simonson, Matz Månson.¹

Samme dag kom för rätten Eskil Simonson, borgere i Åboo, och leffuererede ifrån sig hytt i rätten sine fulmachtz breff och någre handskrifter, som han hade annammet vtaf framlidne Michel Kranckz erffuinger, theslikes någre penningar, som han hade vpkräffdt vtaf samme Michelz vtheståndende gäldh, vndentagendes huadh förnempde Eskil sade sig haffue förtärdt vthi rättgånger, efther som then doom ytterligere förmäller, som här blef afsagdh anno 73 then 19 dag octobris emillen honom och vår medborgere Matz Månson,² huilke fulmachtzbreff, handskrifter och rede penningar sampt en rägenscap, som Eskil therhoos öffuergaf i rätten, lades vthi en påße, then både Matz Månson och Eskil Simonson förseglede. Men althenstundh för:ne Matz Månson sade sig wile och kunne bewyße, att Eskil Simonson hade icke allenest latidt sig lege till att inkräffuie förnempde Michel Kranckz vtheståndende gäldh samme Michelz erffuinger tilgode, vthen hade köpt sig arffuet till, så att honom boorde sware Matz Månson till all then gäldh han kräffuer efther Michel Kranck, såsom och Matz Månson föregaf, att förbemälte [109 v.] Eskil skulle haffue vpburitt en fast större summe både vthi guldh, daler och andre penningar och perzeler än hans inlagde rägenscap förmäller, till huilket doch samme Eskil aldellis nekede med sin sworne edh, therföre haffuer man för rättwyst anseedt och bägge parther emillen affsagdt, meden Matz Månson hade härom icke nu någett wist bewyß att bethee eller frambäre i rätten, therföre schall vm thette ärende granneligen ransakes hoos offtebemälte Michel Kranckz erffuinger och offtenempde Matz Månson meddeles en förskriff till the gode män, som befalningen haffue thersammesteds vpå Kong:e M:ttz etc. wegne, såsom och samme Matz Månson thet sielf samptychte.

Påffuel Saße.³

Samme dag bekom Germundh Jönson en summe penningar lös, som Påffuel Saße hade latidt arrestere, och ginge Jacob Larson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson och Peder Matzson i lyffte för samme penningar, så att Germundh schall lathe komme them i rätten igen, enär them bliffuer tilsagdt therum.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 362.

² Se ovan, s. 472.

³ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 361 f.

xxix aprilis.
Borgmestere och rådmän.

Matz Person och hans stiu**f**barn.¹

Samme dag blef så förhandlet och beslutidt in för rätten emillen wår stolbroder Matz Person, stadzens borgmestere, och hans måg, Arffuid Larson, att samme Matz Person må lathe bygge och förbättre thet steenhus, som han igen löste af Claes Hanson till Årstadh, och schole salig Bengt Hansons barn behålle sine 1 200 ƒ i samme hus, och när Karin Bengtzdotter bliffuer förseed med giftermål, schall thet vnnes henne för lege att besittie, så att thet åhrligen schall afkortes, huadh sig i huselegen kan belöpe på för:ne 1 200 ƒ . Till thet 2 schall s[alig] Bengt Hansons testamente, så och affwittringen bliffue oryggeligen widh wårde och macht. Till thet 3 schall Matz Person och hans barn och rätte erffuinger quitt och frÿtt ewerdeligen äge, niuthe och behålle thet hus han boor vthi, såsom breffuet förmälthe, thet Matz Person therupå tilförende bekom och nu igen schall renoueres. Till thet 4 schall Matz Person quitt och frÿ behålle Ersta gårdh vthi sin hustrus, hustrv Margretes lyffztÿdh, men efther hennes dödh gånge therum, som lag seÿe. Till thet 5 schall Matz Person och här efther behålle sågequärnen i Grodinge, doch så att Arffuid Larson och Waste Erichson måge ther och åhrligen lathe såge widh pas 50 stocker, vm them så luster och behoff görs. Till thet sidzte deeltet och byttes thetta ettherskriffne i fast emillen förnempde Matz Person och hans stiu**f**barn, efther såsom förnempde hustrv Margrete sielf ther vm iänckede, thermed sig och bäge parter wäl lothe åthnöÿe. Och kom först på barnsens deel och steenhus, 2 ständelwerckz hus, ett stegerhus och en trästuge sampt med tomp^tten, ther samme stuge står opå, allt vthi möreke gånge liggendes; jtem Bengt Smälänningz hus och 2 boder neden för Matz Persons hus och 2 ständelwerckzboder i Rasmus Skåningz grändh, noch 2 träboder ther samme stedz, och vthi frw Gunnele grändh en träbodh, en tomp^t westen till i Jören Persons grändh nederst på hörnet och på wenstre syden, när man går uth för gränden, en tomp^t westerst på Södre malm med pörtet och stallet, så och en mältebodh vpå Södre malm, then Hinrich Olson haffuer vpbÿgdt. Theremoth fick Matz Person igen på sin deel och anparth

[110]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 363.

ett steenhus vpå Östre lång gaten twärth öffuer Jören Benichz källere med både wåningerne och tasken liggendes brede widh Hans Lehouses store hus widh Järntorgit; jtem neden för Matz Persons säthehus 4 boder och i Rasmus Skåningz grändh 2 träboder, thesliges en ständelwerckz bodh ther samme stedz; noch vthj f[ru] Gunnele grändh en träbodh, en tomt westen til liggendes neden för M. Philpußes hus och en mältebodh vpå Södre malm, then *openempde* Matz Person nu niuther och bruker.

[110 v.]

II maj¹

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, stadthällere på Stockholmz slott, Erich Biörson, befalningzman thersammestedz, samt borgmestere och rådmän.

Oluff Gregerson vpbödh Anders Erichsons hus widh kyrkgården — 1:o.

Hans Anderson vpbödh M. Oluf Luthz och Erich Bertilsons hus — 1:o.

Jacob Wärner vpbödh sitt pantehus — 3:o.

Oluf Anderson vpbödh ett sölfbälte, som *hustrv* Brithe Staffen Erichsons tilkom — 1:o.

Per Matzson vpbödh sin sölpant — 3:o.

Laße Erichson vpbödh *hustru* Marines två tompter — 2:o.

Hans Anderson.¹

Samme dag stodh vp för rätten *förnempde* Jacob Bagge, hemlede och vplot hvar medbroder Hans Anderson rådman en bar tomt westen till liggendes sunnen för Oluf Gregersons stegerhus och westen för Jöns Andersons stegerhus, hållendes i längden 20 alner och i brädden 20 alner, huilken tomt *förnempde* Jacob Bagge hade af en godh wilie skäncht och giffuit samme Hans Anderson. Huarföre afhände *förbemälte* Jacob Bagge sig och sine *erffuinger* för:ne tomt och tilegnede henne med all thes rätt för:ne Hans Anderson och hans *erffuinger* till att niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war *förnempde* tomt lagbudin och lagstånden, på huilket *förbemälte* Hans Anderson vplade sin frid-

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 365.

skilling efther lagen. Men huar för:ne Hans Anderson eller hans erffuinger förnempde tomt eller någon deel af henne kunne i framtäden ifrå gå för stadzens mhur och befästning skuldh eller och elliest, dhå skole eller wile wÿ borgmestere och rådhmän eller stadzens eftherkommende förmän icke ware förplichtede att göre samme Hans Anderson eller hans erffuinger något wederlag therföre på [111] stadzens wegne.

Samme dag sattes alle embeter på nytt i staden, efther såsom i embetzboken finnes.¹

Jacob wÿntappere.¹

Samme dag tilspordes Jacob Person, fordom rådzens wÿntappere, in för rätten vtaf Oluf Gregerson, om honom stodh något tilbake anthen hans lön eller något annet i wÿnkälleren eller hoos the gode män, som ätthe någon deel i samme källere. Ther till swaredede förnempde Jacob neÿ. Thernäst tilsporde förnempde Oluf honom, om han hade ännw flere zedler hoos sig vdaf wÿnherrerne än han leffuererede ifrå sig igen. Ther till swaredede han och neÿ, seÿendes, att huar någon finnes hoos honom efther thenne dag, dhå will eller schall huarken han eller hans erffuinger något kräffuie therpå, vthen samme zedler, ehudh the äre en eller flere, schole platt ware dödede och inthet mere gälle.

III maj

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådmän.

Matz Person.

Samme dag kom för rätten stadzens borgmesters Matz Persons ächte make, *hustrv* Margrete, och gaf tilkänne och fulkomligen tilstodh för födde och ofödde, effther thet hennes förre man, salige Bengt Hanson, hade sielf vthi sin lyffztÿdh betäncht och förseedt sin käre barn, så och för:ne *hustrv* Margrete, huardere *med* ett gott steenhus och liggiede grundh här i staden, som the frÿtt skulle behålle föruthen allt bythe till ewerdelige äger, nemligen sin äldzte dotter, Barbro Bengtzdotter, *med* ett hus på Östre lång gaten, benempdh Suen Boÿehorns hus, och then ÿngre, Karin Bengtzdotter,

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 365.

med ett hus på Suarttmunckegaten, thesliges henne, hustru Margrete sielf, *med* thet hus widh Södre porth, som hon boor vthi *med* för:ne sin elskelige man, så att förnempde Barbro och Karin haffue bekommit tw hus emoth thet ene, som theris moder fick, och [111 v.] samme hustrv Margrete kunne öffuerwäge, betrachte och betänckie thet store omack och bekymber, som för:ne hennes elskelige man hade här till hafft för samme hennes barn, sin käre stiu**f**barn, och än här efther dagligen haffue moste, så och att all theris hus wore fast förfalne och storligen bygges och vprättes behöffde, och synnerligen thet för:ne hus widh Södre porth, thesliges war och eblandh all hus inthet förbemälte Matz Person serdelis affwettredt, som han allene kunne wethe sin egen doom vthi och thet efther sin wilie och lägenheet lathe bygge och förbättre vthen moste sökie parth och deel i all hus, ther för:ne hustrv Margrete kunde hände någett människieligit, honom till allsorstörste beswärligheet och nhådeel; therfore haffuer hon vtaf berädt modh och wälbetäncht, så och *med* sin barns och theris förmynders, Hinrich Olufsons, thesliges Arffuid Larsons, then förnempde Barbro till hustru äger och thå för rätten personligen *med* tilstädes wore, gode ia och samptycke på thet bädzte sätt, forma och måth, som hon thet *med* lagen krafftigest göre kunne och motte, vtaf en godh wilie och ächtenskapz kärleck vndt, skäncht, giffuit och öffuerlatidt för:ne sin elskelige man Matz Person och hans rätte erffuinger samme sitt hus och liggiede grundh, widh Södre porth beläget, *med* all rätt och rättigheet, åwercken och tilbehörelse, inthet vndentagendes, så att förnempde Matz Person må ther*med* efther sin egen wilie, behag och lägenheet göre och lathe, bygge och handle, både nu och efther för:ne hustrv Margretes dödelig afgång, ther honom then att öffuerleffue hände, och thet quitt, frÿtt och oclandredt niuthe, bruke och behälle schall såwäl för salige Bengt Hansons eftherlathne barn och erffuinger, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och vpå thet samme hennes donation och wälwillige ächtenskapz kärleckz gäffue motte städz fast och oigenkallelig ware och bliffue, haffuer hon flÿteligen för rätten begäret, att sådene hennes otwiffuelachtige wilie och skänck motte til mere kraft och stadfästelse insereres och inskriffues vthi vår stadz tänckebock och för:ne hennes elskelige man bliffue therupå meddelet ett schriftligt bewÿs vtaf rätten, huilket man henne icke neke kunne.

xiii maj

[112]

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[h[män]].

Larens Mejer, Peter v. Helueßen.¹

Samme dag kom för rätten Larens Mejer och tiltalede Peter v. Helueßen vm någon gäldh, som samme Larens krafde efther framlidne Hans Lakman, seyndes sig sådent kunne bewyse med sin och förnempde Lakmanz gäldbock etc. Men Peter v. Helueßen swarede och sade sig sielf ware med en creditor, menendes sig förthenskuldh icke kunne betale någon gäldh efther samme Lakman.

Thetta ärende blef i rätten ransaket och öffuerwäget och för rättwyst anseedt, så och bägge parther emillen afsagdt, att althenstundh samme Peter haffuer här i rýkit vpkraftd förnempde Lakmans vtheståndende gäldh, så och allrede tilförende betalet och tilfridz stält någre creditorer, therföre schall han ware förplichtedh anthen att förnöye förbemälte Larens Mejer för thet han kan finnes haffue rätt till att kräffuie heller och leffuerere hýtt i rätten alle gäldenerer till bädzte huadh oftenempde Peter v. Helueßen haffuer här til inmhantet och vpburit, vndentagendes thet som han haffuer igen vthgiffuit till Lakmanz gäldz betalning.

Emoth thenne sentens och doom appellerede förnempde Peter v. Helueßen in vnder rýkzens högwýse råd[h], men för:ne Larens Mejer protesterede ther emoth vm all vmkost, expens och skade. Sammeledis gjorde oftenempde Peter v. Helueßen, huar han winner saken.

Hustrv Margrete Kockz.²

Samme dag kom för rätten Lambrecht Ålers och keeste till sin sýsters, hustru Margretes förmyndere Casparum Wolmar och Jost v. Hattingen, och sade samme Casper nu hennes borgskap vp, som hon hade giortt Anders Larson för för:ne Lambrecht Ålers, så att hon icke i någon måtte wille ware förplichtedh att sware till samme sin broders sak efther thenne dag, seyndes, att huar förnempde Anders Larson hade honom någett att tiltale vm för:ne lyffte och borgskap, dhå må han thet göre, meden förnempde Lambrecht är här tilstådes.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 367 (under 4 maj).

² Jfr *ibid.*, s. 371.

[112 v.]

Dominus Johannes Hinrici secretarius.¹

Samme dag loth Konge M:ttz etc., wår aller nådigiste herres wålbetrodde secreterere, erlig wålachtig Johannes Hinricj, för oß i rätten præsentere och vplåse ett Matz Thommesons, fordom mynttschriffueres köpebref, som han med egen handh hade schriffuit och med sitt signet förseglet, vthi huilket samme Matz Thommeson almenneligen bekende och fulkomligen tilstodh, att han wålbetäncht vtaf berådt modh, så och med sin hustrus samptücke hade såldt och vplatidt förbemålte Johan Hinrichson en tomt, som belägen är strax bak vm hans säthehus här i staden, westen till liggandes, för 420 klippingz $\frac{1}{2}$ i sådene, som 26 $\frac{1}{2}$ göre en daler, för huilken summe penningar Matz Thommeson hade bekommit och vpburit slagne gille daler, 10 stycker och 1 orth, Wadzsteneklipping ett stycke, salig och högloflig ihugkommelse konung Gustafz myntt 12 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ ortiger och konung Erichz myntt 22 $\frac{1}{2}$, till godh och fulle nöye, then ytterste penning med then förste. Och hade Matz Thommeson besynnerligen therföre vplatidt Johan Hinrichson för:ne tomt, att hon tilförende altÿdh hade lydtt till samme Johan Hinrichsons hus och war rätte ägenderne aldellis owitterligen såld vnden husett, efther såsom med rätte köpebrefuet skäligen och görligen bewÿstes, så att för:ne Johan Hinrichson hade nu annen gången betalet förnempde tomt. Och afhände förthenskuldh Matz Thommeson sig, sin hustru och erffuinger samme tomt med sin längdh och brådth och tilegnede henne med thäs rätt och rättigheet för:ne Johan Hinrichson och hans rätte erffuinger och eftherkommende till att niuthe, bruke och behålle och thermed efther sin behag, lägenheet och wilie handle, göre och lathe, till lagfångne ewerdelige äger quitt, frÿ och oclandredh såwål för förnempde Matz Thommeson och hans hustru och erffuinger såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, in til ewig tÿdh. Och begärede förnempde Johan Hinrichson, att han vpå sådene sitt lage köp motte bekomme wårt fästebref och att thet til wÿdere förwaring bleffue inschriffuit vthi wår stadz tänckebock, huilken hans rättmätige begären wÿ icke haffue wethet att neke honom, vthen efther thet oftenempde Matz Thommeson haffuer för:ne tomt latidt vpå wår rådstuge på trenne måndager lagbiude, och hon war seden lagstånden och aldellis efther stadzlagen lagfaren, såsom wår stadz

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 372.

tänkebock *thet* schall vthwÿse. Therföre confirmere och fäste wÿ [113]
härmed lagligen samme köp, så att *thet* aldelis fast, orÿggeligÿt och
 oigenkalleligÿt schall efther thenne dag bliffue achedt och hållet
 in till ewig tÿdh. Therupå och offt**emälte** Johan Hinrichson
 läth vplägge sin fridskilling efther lagen.

xvij majj

bekom schipper Johan Jacobson v. Strålsundh ett vidisse vnder
 stadzens jnsigle vtaf Lodwich Stockhmanz handskrift, i huilken han
 bekenner sig ware skÿllig samme schipper Johan 116 tÿske daler
 (till 32 stÿffuer huar daler), loffuendes att betale samme *penningar*
 innen 2 måneder efther handskriftens dato eller 14 dager ther efther
etc. Datum Stockholm 18 aprilis anno 74. Och giorde för**nempde**
 schipper Johan Peter de Strÿs och Simon v. den Kerckhouen ful-
 mÿndig och mechtig att kräffuie för**nempde** summe *penningar*
 vda**f** för**nempde** Lodwig *etc.*

xxi majj

sälde och vpläth Wÿchman Lastorp Jören Fölsche¹ en half parth
 vthj ett schip, som samme Wÿchman ätthe med Peder Jönson til-
 hope, och bekende sig therföre ware förnögdh och betalet vda**f**
 för**nempde** Jören, efther såsom theris köp waritt hade, tilseÿendes
 förthenskuldh för**emälte** Jören samme halfpartt i schippet med all
 thes tilbehörelse quitt och frÿ på alle strömer, hampner och fhar-
 wattner *etc.*

xxvi majj.

Suen Anderson.

Witnede wår stolbroder Eskil Larson och wår medborgere
 Bärtil Larson lagligen widh sine sworne edher, att Suen Anderson
 war ächte föd af sin fader Anders Matzson och sin moder, Anna
 Larsdotter i Suartebÿ i Mußår sochn i Östrebottn.

xxx majj.²

Jacob Bagge, borgmester och råd.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilsons trähus — 1:o.

¹ Namnet 'Fölsche' står även i ms.-marginalen.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 374.

LaBe Erichson vpbödh *hustrv* Marines 2 tompter — 3:o.

Oluf Gregerson vpbödh Anders Erichsons hus — 2:o.

Oluf Anderson vpbödh sin sölpantt — 2:o.

[113 v.] Samme dag giorde Jöns Gregerson, borgere i Vpsale, sin edh för rätten vthi Matz Enhändingz närware, att han hade vpburitt af vår medborgere Anders Person 200 ƒ i konung Gustafz myntt och 300 ƒ i Kong:e M:ttz myntt pro *anno* 70 och konung Erichz myntt 100 ƒ^1 för then tompt, som samme Jöns sålde förnempde Anders Person. Och blef förthenskuldh afsagdt för rätte, att huar förnempde Matz will löse tompten till sig, dhå schall han göre penningerne tilrede innen nästföljende otte dager i sådent myntt, som förnempde Jöns bekende sig haffue vpburitt udaf förnempde Anders Person.

III junij.

Hofslag, Putauin.

Witnede och bekende Gilius Merthens widh sin sanning, att Sebastian Putauin hade *anno* 74 widh pas vm Michaelis tydh sagdt för honom på åthskielige tyder, att han vpå Kong:e M:ttz till Swerigis *etc.* wegne hade annammet öffuer 200 schippundh kopper, för huilket han skyllig war, och hade tilsagdt att före hÿtt in i rÿkit till högztbemälte Kong:e M:ttz behoff med thet förste, som mögeligit ware kunne, åthskielige wharer, såsom war engelst clåde och sydentÿgh, som war inköpt egenom Melcher v. Zürich *etc.*

III junij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Börson, Hinrich Arffuidson sampt borgmestere och rådmän.²

Hans de Frundt.²

Samme dag blef efther tiltaal, swar och bewÿs afsagdt för rätte emillen Hans de Frundt och Fransiscum Gudtheems vm 700 ƒ konung Erichz myntt och 750 ƒ pro *anno* 69 att althenstundh förnempde Fransiscus bekende sig ware skyllig samme summe

¹ Orden 'och konung Erichz myntt 100 ƒ ' stå i ms.-marginalen med införings-tecken. De saknas i motsvarande del av konceptprotokollet (jfr ovan s. 375).

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 376.

penningar förnempde Hans de Frundt och bestodh sin handskrift, therfore schall han ware plichtig att förnöye och betale samme Hans och ställe ther nu borgen före eller bliffue sielf borgen.

Anders Person.

Samme dag stodh vp för rätten vår stolbroder Peder Jönson, rådman, fulmündig och mechtig på Jöns Gregersons, borgeres i Vpsale, wegne och *med* hans hustrus godh wile och samptÿcke hemlede och vpläth vår medborgere Anders Person en tomt, belägen här i staden vthi Laße skomakeres grändh näst neden för Jöns Andersons hus vpå nörre syden, hållendes i längden vth *med* [114] gaten 13 alner och i brädden 15 alner, huilken tomt förnempde Jöns Gregerson lagligen såldt hade samme Anders Person för 200 ƒ salig och högloflig konung Gustafz myntt, jtem K. M:tz myntt pro anno 70—300 ƒ och konung Erichz myntt 100 ƒ . Then summe Peder Jönson här in för rätten bekende och tilstodh förne Jöns Gregerson (såsom samme Jöns then 30 dag maij nästförliden och sielf gjorde för vår sittende rätt) haffue vndfångit och vpburitt vdaf förnempde Anders Person till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre afhende förnempde Peder Jönson samme Jöns Gregerson och hans *erffuinger* förnempde tomt och tilegnede henne förnempde Anders Person och hans *erffuinger* till att niuthe och behålle till ewerdelige äge. Och huadh Jöns Gregersons dotters anparth belanger i samme tomt, will och och schall han ware förplichtedh henne therfore att förnöye och wederlag göre. Och war thenne tomt lagbudin och lagstånden, och efther thet en vår medborgere widh namn lange Matz Person war näste byrdeman till samme tomt och begärede henne igen byrde och till sig löse, stodh hon förnempde Matz Person tilbudz ifrå then 25 aprilis och in till thenne dag. Thå kom han för rätten igen, seyendes sig ingen rådth eller förmögenheet haffue att löse tompten till sig, och therupå lade offtenempde Anders Person sin fridskilling vp effther lagen.

Hustrv Brithe Roloff v. der Nÿen-
stadz.¹

Samme dag komme för rätten Jören Sÿlbeck, ryckz profos, Hans suärdslÿpere och Corth v. Minden, witnede och bekende widh

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 377.

sine sworne eder, att hustru Brithe, v. der Nÿenstadz eftherlefde enckie, war hans ächte och lagggiffte hustru, så och att theris tw barn, som ännw wore i lyffuet, wore ächte födde vtaf samme Roloff och hustrv Brithe.

Håken Jönson.

Samme dag blef Håkon Jönson eftherlatidt, att *thetta* eftherskriffne bref motte schriffues i tänckeboken, lydendes ordh från ordh, såsom här efther fölier:

För alle the gode män — — — — — 1

[114 v.]

vi juni^j²

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biörson sampt borgmestere och rådhmän.

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilsons trähus — 2:o.

[115]

Oluf Gregerson vpbödh Anders Erichsons hus — 3:o.

Hans Anderson vpbödh Erich Bärtilsons hus i Brundzgränden — 3:o.

Oluf Anderson vpbödh sin sölpantt — 3:o.

Hustrv Anna Erich Jacobßons och
hustrv Emerentia etc.³

Samme dag kom för rätten Jacob Erichson och gaf tilkänne, att han war fulmündig och mechtig giordh vtaf sin käre moder, hustru Anna, Erich Jacobsons efftherleffuersche, såsom och hennes syster, hustrv Elin Hans Höyers, sådent att betÿge war vtaf samme hustrv Anna tilskicket och nu för rätten *med* tilstädz stodh och förkunnede, thett emillen förnempde hustrv Anna Erich Jacobsons *med* förbemälte Jacob Erichsons godh wylie, ia och samptÿcke och hustru Emerentia, framlidne Gunner Olsons eftherlefde änckie, war skeedh en wenlig förlÿckning vm allt arf, som förnempde Guner hade behållit *inne med sig* effther sin framlidne hustru, hustrv Karin, vthi så måtte att hustrv Emerentia hade för all then deel, som hustrv Anna Erich Jacobsons och hennes barn war i arf tilfallen vtaf för:ne hustrv Karines efftherlathne lösörer, giffuit them till the

¹ Jfr koncepttänckeboken, ovan s. 378 f., där det inskrivna brevet är ordrätt infört.

² Jfr *ibid.*, s. 379. — ³ Jfr *ibid.* s. 380.

1 500 q , som *hustrv* Anna hade tilförende vpburit *med* sin framlidne shon Anders Erichson, nemligen croner 40 *stycker*, pärlekrans 1, sölf 8 lödig *marker*, råkoppar $\frac{1}{2}$ schippundh, vpreedde sänger 3, *quinne* kiortler fodrede 2 och ofodrede 2, kragekåper en fodredh och en ofodredh, osmundz järn 5 lester 4 fath och rede *penningar* 287 q pro anno 73. Huarföre gjorde Jacob Erichson vpå sin moders, så och sine egne wegne, såwål för them och alle theris slächt och efftherkommende såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, förnempde *hustrv* Emerentia och hennes barn och erffuinger quitt, frö, ledig och lös för allt yttermere tiltaal och clander, så att emillen bägge parther och theris erffuinger och efftherkommende schall [115 v.]
 efther thenne dag ware och in till ewig tydth bliffue en clar och afftaledh sak vm offtebemälte arf. Ther rächte för:ne Jacob Erichson och *hustrv* Elin Hans Höyers förnempde *hustrv* Emerentia handh vpå in för rätten. Och wore vthöffuer thenne förlökning theße gode män, nemligen Oluff Gregerson, borgmästere, Jacob Larson och Jacob Jffuerson, rådmän, Sigfridh Nilson, Hans Olson gulsmedh och Nilz Larson, wåre medborgere, sampt framlidne Willam Danseuil.

viiij junij

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmester och råd[h]män].

Marcus Bengtson.¹

Samme dag kom för rätten Erich trummeslagere vnder K. M:tz gårdzfäniche wälbetäncht och *med* sin hustrus godh wilie och samp-tycke hemlede och vpläth Marcus Bengtson en tomt, belägen här i staden vthi Lodwig bageres grändh emillen Jöns Andersons och förnempde Erich trummeslageres tompter vpå södre syden, hållendes i längden 15 alner och i brädden 10 alner, huilken tomt Erich trummeslagere lagligen såldt hade samme Marcus Bengtson för 500 q ortiger 74 års myntt. Then summe Erich trummeslagere här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue annammet och vpburit vtaf Marcus Bengtson till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre affhende Erich trummeslagere sig och sin *hustrv* sampt bägges theris erffuinger förnempde tomt och tilegnede henne *med* all thäs rätt och rättigheet förnempde

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 381.

Marcus Bengtson och hans erfvinger quitt, frÿ och oclandredh till att niuthe, bruke och behålle för alle åthalere, både födde och ofödde til ewerdelige äge. Och war thenne tomt lagbudin, lagstånden och hembuden Erik Bärtilson, wår medborgere, såsom näste skÿldemannen, med Jacob Jffuerson och Birge Eleffson, wår[e] stolbröder, men han begärede icke att köpe henne. Och therupå lade *oftenempde* Marcus Bengtson sin fridskilling vp efther lagen.

xi junij.

Arffuidh Swan.

[116] Producerede erlig wålbÿrdig Arffuid Swan inför rätten Hans v. Swolle, then ther witnede och bekende, att *förnempde* Arffuidz moder, framlidne frw Brithe till Koltorp, hade anno 60 giffuit *förnempde* Hans fulmacht och betalning att kräffuie betalning vtaf framlidne Helmeke smedz eftherlathne änckie i Lybeck för 8 *tyunner* smör, som *förnempde* Arffuidh Suanz fader, framlidne Jören Jönson sende til samme Helmeke för Smålandzfeigden, och hade *förnempde* Hans v. Swolle hafft för:ne Helmichz missiue med sig, therutinnan han bekende sig haffue anammet för:ne 8 *tyunner* smör, men när *förnempde* Hans krafdt på betalningen, begärede *förnempde* Helmichz eftherlefde änckie att see missiuen, och när hon wÿstes henne, sade hon, att *thet* war hennes framlidne manz handh, och seden swarede hon vm betalningen, att henne wål witterligit war, att hennes man bekom och anammede för:ne 8 *tyunner* smör. Doch war *thet* så fath, att han efther *förnempde* Jören Jonsons begären bestälte åth honom en gulspan, som han ledh mere skade vpå än smöret war wärth, så santt för:ne Hans v. Swolle skulle Gudh hielpe och hans helige euangelium.

xiiij junij.¹

B[orgmestere] och råd[h[män]].

Jacob Jffuerson vpbödh Erich Bärtilsons trähus i Skolstugegränden — 3:o.

Samme dag förordnedes till framlidne Simon wägeres eftherlathne barnns förmyndere Sigfridh Nilson och Marcus Bengtson, huilke och nu för rätten stode och annammede samme förmynderskap.²

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 382. — ² Jfr *ibid.*, s. 383.

Per Kÿres *erffuinger*.¹

Samme dag komme för rätten framlidne Peder Kÿres rätte *erffuinger*, nemligen hans broders shon, Hinrich Erichson, och Per Hinrichson, och bekende sig haffue vpburitt och anammet i arf vdaf samme Per Kÿres etherlefde änckie, *hustrv* Karin, i rede *penningar* 1 000 z 74 års myntt, *sölskeder* 2 woge 9 lodh, *käbber* 2 woge 1 [L]æ, jtem alle Peder Kÿres *gångkläder*, *rÿer* 2 och *kister* 2, och wore *thermed* aldellis wälförnögd och tilfridz stälte både för löst och fast innen stadz och vthen. Huarföre gåffue *förnempde* Hinrich Erichson och Per Hinrichson för sig och sine *erffuinger*, födde och ofödde, *förnempde* *hustrv* Karin och hennes *erffuinger* quitt och frÿ för allt yttermere tiltal och *clander* vm för:ne arf. Ther rächte the henne handh vpå in för rätten. Och wore *öffuer* samme bythe och förlykning Michel Olson och Eskil Larson, rådmän, och Nilz Jacobson, wår medborgere.

xv junij.

[116 v.]

Erich Biörson sampt borgmester och rådh.

Hans Hane.¹

Samme dag kom för rätten her Joachim Olaj, pastor i Vpsale, wälbetäncht och vpå sin moders, *hustru* Karin Oluf Brömses, och sine egne wegne *med* en godh wilie hemlede och vpläth Hans Hane, borgere i Åboo, en steen gårdh *med* thes liggende grund, som beläget är vthi för:ne Åboo emillen her Hinrich Claeßons till Kanckas ridders gårdh och Åboo rådstuge och på then tridie syden ligger torgit och på then fierde Matz Hinrichsons gårdh, huilken steengårdh och liggende grundh *förnempde* *hustrv* Karin för någre för:lidne åhr hade köpt vtaf Oluff Erichson vnden förbemälte Hans Hanes *hustrus* och slächtz byrdh för 500 daler och nu *med* för:ne sin shons her Joachimz samptycke igen såldt och för gode mänz vnderhandling och förbön skuldh vplatidt samme Hans Hane för 250 daler, meden gården war afbrändh, seden *hustrv* Karin fick honom. Then summe för:ne her Joachim Olaj här in för rätten bekende och tilstodh sin moder och sig haffue vndfångit och bekommit vtaf förbemälte Hans Hane till fulle nöye och godh betalning, then

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 383.

ytterste penning med then förste. Huarföre afhende han sin moder och sig sampt sine *erffuinger*, slächt och *eftherkommende* för:ne steengård och liggende grundh och tilegnede honom med hus och alle andre tilbehörningar, rätt och rättigheet, inthet vndentagendes, förnempde Hans Hane och hans hustru, barn och *erffuinger* till att niuthe, bruke och behålle till lagfångne ewerdelige äger, thermed aldellis *efther* sin lägenheet till att handle, göre och lathe obehindredh och oclandredh, quitt och frÿ såwål för *oftenempde* *hustrv* Karin och her Joachim sampt theris *erffuinger* såsom elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, in till ewig tydth. På huilket oftebemälte Hans Hane vplade sin fridskilling *efther* lagen.

Bertil Jffuerson.¹

Samme dag kom för rätten Oluf schriffuere fulmÿndig och mechtig på Hans Olufsons och Jacob Söfringsons, borgmesteres i Kiöpenhamn, wegne och tiltalede erlig wälbyrdig Bärtil Jffuerson, som hade handlet med Larens Roskildh, then samme Hans Olufson och Jacob Söfringson hade tilförende giffuit fulmacht *etc.* Och menthe förnempde Oluf schriffuere, *efther* samme handel war skeedh vthen constituenternes wilie eller befallning, att han skulle gå tilbake och göres til inthet igen. Thet ärende blef i rätten ransaket och öffuerwäget. Och althenstundh förnempde Larens Roskiz fulmachtzbref war vthgiffuit vnder stadzens jnsigle i Köpenhamn, så att han på förnempde constituenters wegne war fulmÿndig till att handle, göre och lathe, lyke som the sielffue ware tilstädes, therföre wiste man här i rätten icke till att ogille samme fulmachtzbref.

xx junij

såthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmester och råd[hmän].

Joachim Wärner.²

Samme dag kom för rätten wår medborgere, M. Jacob Lemmeken bardskärere, fulmÿndig och mechtig på Johan Olufsons wegne, *efther* såsom samme Johans schrifttelige fulmacht, then M. Jacob i rätten betheedde och läse läth, ther um förmälde, hemlede och vpläth Jochim Wärner, wår medborgere, ett stenhus och lig-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 383 f. — ² Jfr *ibid.*, s. 384.

giende grundh, som för:ne Johan Oluffson ätthe *med* sin shon och förnempde Jochim här till haffuer besittidt och beläget är på Westre lång gaten på södre syden emillen Anders OlBons och Oluf Olsons hus, sampt en tomt ther näst neder före, then till huset lyder, såsom thet gamble husbreff innehåller, och är längden på tompthen 20½ alin och brädden 11 alner 1½ quarter, huilket steenus, grundh och tomt samme Johan Olufson lagligen såldt hade förnempde Jochim Wärner för 7 050 ₣ 74 års myntt. Then summe förnempde M. Jacob bardskäre here här in för rätten bekende och tilstodh för:ne Johan Olufson haffue vpburit och bekommit vdaf förbemälte Jochim Wärner till godh och fulle nöye, then sidzte penning *med* then förste. Huarföre afhende samme M. Jacob förnempde Hans OlBon och hans erffuinger för:ne steenus, grundh och tomt och til-egnede thet förbemälte Jochim Wärner och hans hustrv, barn och erffuinger quitt och frött *med* sine 4 frye mhurer och all annen tilbehörelse, aldelis såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, till att niuthe och behålle för alle äthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war lagbudit och lagståndit, på huilket offtenempde Jochim Wärner vplade sin fridskilling effther jagen.

Putauin.

Samme dag witnede Gerd Josting widh sin sanning, att han flere gånger än nu hörde af Sebastian Putauin, att han egenom Arendt Hoffslagz förfordring hade bekommit vdaf Kong:e M:tt till Swerige *etc.* widh pas 200 schippundh kopper och att han war betrod vm samme kopper, för huilken kopper han war förplichtedh att förskaffe hütt in i rýkit *med* thet förste sådene wharer, som han hade inköpt egenom Melcher v. Zürich *etc.* Thernäst hade thenne Putauin och bekendt, att förnempde kopper kom icke Hofslag widh. [117 v.]

M. Oluff Bröms.¹

Samme dag kom för rätten M. Oluf Bröms och taledede på 300 ₣, som framlidne Per Michelson war hans hustru skýllig bliffuen.

Sententia.

Thet schall ransakes hoos them, som äge samme Per Michelsons hus, *med* huadh skäl the haffue bekommit them.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 385.

xxij junij.

B[orgmestere] och råd[hmän].

H[ans] Kärckman.

Kom för rätten Hans Kärckman och gaf tilkänne, huruledis att han anno 71 hade efther Thommas Lhurs, rådmanz i Räfle, schriffuelse och begären til sig tagit och honom til gode här förhandlet 4½ lest sildh. Men efther samme Kerckman blef tilmätidt vtaf förnempde Thomas Lhur, såsom han skulle haffue bekommit gammelt myntt för silden och fördt förnempde Thommas Lhur igen til rägenscapz klippinger pro anno 71, ƒ för ƒ, therfore hade förnempde Kerckman latidt stämpne för oß någre personer, som wiste beskedh vm för:ne sildh och hade köpt henne. Till thet förste witnede wåre medborgere Herman Lepper och Wÿchman Lastorp, att Hans Kerckman bödh them anno 71 först samme sildh faal, tynnen för 20 ƒ och till att betale på åhr och dag, men när the såge silden, war han sur och lughtede, så att the icke begärede henne. Thernäst bekende och tilstodh hustru Karin, framlidne Knuth Pårshanckz eftherlefde änckie, att samme hennes man hade anno 71 then 18 septembris köpt vtaf Hans Kerckman för:ne 4½ lest sildh, huar tÿnne för 30 ƒ till att betale vm pingxtetÿdh anno 72. När Knuth köpte henne, låg en tÿnne fram, som slogz vp, och ändhå att silden i samme tÿnne war flux blöth, lughtede hon doch inthet sÿnnerligen, huarfore Knuth menthe, att then andre silden skulle och så haffue warit. Och när han hade anammet henne, handlede han med Philpus Person och framlidne Sigfridh Jönson, att the bytthe silden med Knuth och behölle henne tilhope, men thå man slog vp the andre tÿnner medh, war thet beblandet godz, sur och lughtede ille, så att the icke wille haffue behållit samme sildh, huar icke Kärckman hade giffuit them 4 tÿnner till vpå köpet. Och man moste nogh twätte silden och haffue¹ ther möde och omack med, förre än man kunne bliffue henne quitt igen. Huilkett förnempde Philpus Person nu vthi lyke måtte witnede och tilstodh. Och ändhå att Kärckman war betalningen tilsagd h vm pingxte tÿdh anno 72, fördrögdes doch thermed någet längre för sådene vrsaker skuld h, att Knuth Pårshanck war icke heme, och skeedde betalningen seden på två åth-

¹ Ordet 'haffue' står i ms.-marginalen med införingstecken.

skilielige tyder, nemligen att Knuth betalede förnempde Kärckman anno 72 then 26 septembris 1 000 q och then 13 nouembris 500 q vthi thå gångbartt myntt, theraf nu 26 q gå på daleren. Till thet 3 witnede Daniel Kröger, att han efther Kerckmanz begären gick i Knuth Pårshancz hus att besee silden. Thå war sompt slagitt vthur tynnerne, som man twättede, luchtete och dugde inthet. Och när Kärckman tilsporde honom, huadh tynnen skulle ware wärth af samme sildh, swarede Daniel, att han wille icke giffue ther 4 q före. Til thet 4 witnede Kersten Tanck, att Hans Kerckman sade till honom vpå samme tÿdh: Kersten, I haffue warit i Narffuen och flerestedz, ther man handler med sildh, och haffue förstånth på sådene wharer, går doch med mig i Sigfridh Jönsons hus, han haffuer och bekommit af then sild iag sålde Knuth Pårshancz, och beskoder, om thet är köpmanz godz. Och när Kersten kom thÿdt, war sompt af silden slagen vthur tynnerne och twättades och war ruttin och ille fördärfuedh och luchtete så, att Kersten sade, att han wille icke haffue sådene sildh, ther hon än bleffue honom giffuin.

vi julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Erich Biorson sampt borgmestere och råd[h]män].

Oluf Knuthson¹.

Samme dag stode vp för rätten wåre medbrödere Michel Olson, Jacob Jffuerson och Peder Matzon fulmÿndige och mechtige på wår medborgeres Oluff Knuthsons framlidne hustrus, *hustrv* Brithes rätte erffuingz wegne, nemligen *hustrv* Anna Knuthzdotters, boendes på Skogbolandh, giffuendes tilkänne, att samme *hustrv* Anna hade vpburit i arf efther förnempde *hustrv* Brithe vdaf förbemälte Oluf Knuthson både för löst och fast, först rede penningar 1 500 q 74 års myntt, sölfstop ett, sölfskeder 2, sölfkädh 1, gullringh 1, grÿthe 1, ketil 1, thenkanner 2 och thänfath 2, quinne kiortler 2, kåpe fodredh 1, nye tröyer 2 med sölfhaker vthi, saÿens hatt en så godh som 20 q vtaf för:ne myntt, rÿe 1, laken 1 par, wepe 1 och alle framlidne *hustrv* Brithes småkläder; jtem en båth sampt med kädien, låset och annen tilbehörelse, och gädder 1 [L]æ. Och

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 387.

bekende för:ne gode män här in för rätten, att förnempde hustrv Anna war aldellis wälförnögdh och tilfridz stältt med för:ne perzeler både för löst och fast. Huarföre gjorde the på oftenempde hustrv Annes och hennes mågz Esbiörns wegne, som med tilstädes war på *thetta* arfskifte och förlykning, så och theris erffuingers, både föddes och oföddes, för:ne Oluf Knuthson och hans erffuinger quitt och frÿ för allt yttermere tiltaal, clander och efthermaning, så att vm för:ne arf både i löst och fast schall ware och in til ewig tydh bliffue en clar och aftaledh sak. Ther gjorde the förnempde Oluf Knuthson handsträckning vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling effther lagen.

[118 v.]

Ranseÿ.¹

Samme dag blef afsagdt för rätte emillen Matthias Otte och Thommas Ranseÿ vm 45 tÿske daler, som Daudid Ranseÿ war skÿllig samme Matthias, och förnempde Thommas sade godh före och bar therupå en handskrift till förnempde Matthias, att efther *thet* för:ne Thommas nekede till lÿfftet, therföre schall han gå lag sielf 6, att han icke bar förnempde handskrift till Matthias Otte och loffuede för betalningen efther samme handskriftz innehåldh, heller och förnöÿe och betale oftenempde Matthias Otte.

ix julij

såthe för rätte Erich Biörson sampt borgmestere och råd[hmän].

Gerdh Frise skall leffuerere Melchier Folgers rägenscap hÿtt i rätten.¹

Hoppe.²

Samme dag tiltalede Ciriacus Hoppe en borgere ifrå Wÿborg, benempdh Peter Bruwer vm 26½ pålske gÿllen, som förnempde Ciriacus sade, att honom skulle reste på 12 *stycker* wÿn, ther till Peter swarede, att han stälte Augustinus Krÿtzberg i lÿftet för sig för samme wÿn, och honom sade och för:ne Peter sig haffue betalet tilfÿllest, thÿ han hade ther Peters handskrift vpå.

Sententia.

Peter schall sättie i rätten 26½ pålske gÿllen eller thäs wärde och bewÿset innen Michaelis nästkommendes, att Ciriacus är be-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 386 f.

² Jfr *ibid.*, s. 388.

talet i Dantzig vtaf förnempde Krýtzbeg heller samme Augustinus schall gå till för:ne summe penningar.

xij julij.

Randolf Tjydtkens.¹

Witnede Hinrich Barendes fenrich, Johan Wäbster quartersmäster och Thommas Härington hoffman vnder then engelske fhane, att Arter Made hade haft vnder förnempde fhane i Randolf Tjydtkens namn 5 hester, och när på K. Matz wegne ransakedes, huadh vthur commiBet war taget i prouiant och annet, war anthen anno 70 eller 71, när högbemälte K. M. loth giffue rytterne 7 q ortig för huar daler, afkortedt vtaf förnempde Randolfz besäldning 1587 q för thet som Arter Mades tienere hade tagit vthur commiBet på sig och samme Arters hester. Att förnempde witnen så santt Gudh skulle hielpe . . .²

xvi julij.

[Birge Jsakson, Erich Björson sampt borgmestere och råd.

The fattige vm 1 000 q .

Witnede Marcus Bengtson och Påffuel Saße in för rätten, att framlidne hustrv Karin Matz Månsons gaf the fattige 1 000 q i testamente, förre än [hon] gaf Matz then 3 penning.

Hans Skotte, Märthen Jacobson.³

Samme dag kom för rätten Hans Schotte, borgere i Åboo, och tiltalede Märthen Jacobson, borgmestere thersammesteds, vthi så måtte att efther the hade giortt en contract sig emillen vm en wjnkällere, som the wille hälle i Åboo på⁴ bägges theris fordeel och förlust, så hade förnempde Märthen Jacobson vthi Hans Schottes fråware handlet med hans hustru, att the wille lathe hämpte 1 stycke wjñ ifrå Lybeck, såsom och skeedde. Men när thet kom till Åboo och blef ther vtthappet, behöltt Märthen winningen allene etc. Thetta ärende blef ransaket, betäncht och öffuerwäget. Och

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 388.

² Meningen är i ms. ej fullbordad.

³ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 389 f.

⁴ Ordet 'på' är i ms. upprepat.

althenstundh samme Märthen Jacobson bewȳste med sin gamble tieneres Aren Foßes schrifftelige bekännelse, att han anno 73 seglede til Lybeck med Hans Schottes schip och tingede ther 2 stycker w̄yn, begärendes af samme Hans Schottes tienere, att han wille betale halfparten af samme w̄yn, men han sade sig therupå ingen befalning haffue, och hade thå för:ne Aren Fos icke mere köpt och behället än ett stycke, som han förde med sig heem och gaf Hans Schotte sin fulle fracht therföre, till huilket thenne Hans Schotte icke heller sielf neke kunde. Therföre haffue w̄y icke kunnet binne, thet oftenempde Hans Schotte må någet tiltaal haffue till för:ne Märthen Jacobson vm then winning, som kan ware bliffuen vt af för:ne w̄yn, vthen att samme Märthen må then allene niuthe och behälle.

xviij julij.

Jacob Bagge till Boo, Birge Isakson till Äpleholm samt borgmestere och råd[hmän].

Erich Erßon.¹

Kom för rätten wår medborgere Erich Bärtilson gulsmedh wälbetäncht och med sin hustrus godh wille, så och vthi sin broders Hans Bärtilsons förmynders Hans Olsons gulsmedz närware, hemlede och vpläth wår medborgere Erich Erichson ett trähus och tomt westen till i Skolstuge gränden vpå norre syden, nederst i samme grändh beläget, hållendes i längden 14 alner 3 quarter och i brädden 12 alner 3 quarter, huilket trähus och tomt samme Erich Bärtilson lagligen såldt hade förnempde Erich Erßon för 1 500 q 74 års myntt, som förnempde Erich Bärtilson här in för rätten bekende och tilstodh sig haffue vndfångit och vpburitt vt af för:ne Erich Erichson till fulle nöye och godh betalning, then sidzte penning med then förste. Huarföre afhende Erich Bärtilson sig, sin hustrv och erfvinger förbemälte trähus och tomt och tilegnede thet med all sin tilbehörelse för:ne Erich Erßon och hans hustru och rätte erfvinger till att niuthe och behälle för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och war samme hus lagbudit, lagståndit och heembudit, och therupå lade oftenempde Erich Erßon sin fridskilling vp efther lagen.

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 390.

Blasius Olson.¹

Samme dag kom för rätten Blasius Olson och tiltalede Erich Nilson vm en tomt östen till vthi S. Johannis grändh, then samme Erich Nilson för någre förlidne åhr hade köpt vtaf förnempde Blasij måg, framlidne mäster Märthen Helsing. Och meden förnempde Erich Nilson war tilsinnes att sälie tomtten vthur slächten, wille förnempde Blasius sig försee, att han war nämmest att köpe henne. Men Erich Nilson swarede, att hon war heembudin samme Blasio, och han wille icke löse henne. [119 v.]

Thetta ärende wardt i ransaken och betänchende vptagit. Och blef befunnet af thet köpebref Erich Nilson hade, att tomtten war icke lagfaren på Stockholmz rådstuge, och efther thet förbemälte Blasius hade ther till både byrdz och wederboende rätt och gjorde sin edh för rätten, att samme tomt war honom aldrig lagligen heembudin, therfore haffue wÿ tilsagdt honom oftenempde tomt til åtherlösn för så många penninger, som therfore är vthgiffuit efther förnempde salige M. Märthens köpebreffz innehåldh.

Hustrv Anna, s[alig] her Bärtill

Paulj eftherleffuerske, och Sigfridh Olson.¹

Samme dag blef afsagdt för rätte emillen hustru Anna, framlidne her Bärtill Paulj efftherleffde änckie, och Sigfridh Olson, landzschriftuere i Norre Finlandh, vm ett förgyltt sölffbälte, som samme hennes man hade giffuit henne i testamente, att the på bägge syder schole förskaffe sig bewÿs hÿtt ifrå Åboo vm samme bälte, och seden skall här ransakes, huem som haffuer bädzte rätten ther till. Men bältet schal Sigfridh lathe komme hÿtt i rätten innen nästkommende Michaelis. Ther rächte Hinrich Matzson handh före.

xix julij.

Johan v. Alen.

Witnede wår medborgere Oluf Nilson för rätten med en sworn edh, att Arendt Hoffslag och framlidne Willam Danseuil hade samptlig satt Johan v. Alen til capiten på ett schip, som the lothe löpe heden til Spanien och förordnede honom, förnempde Oluf, till

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 391.

schippere, så att han skulle ware samme Johan hörig och lydig, såsom och scheidt war. Och när the komme till Spanien och ladde schippet igen, hade förnempde Johan de Ale vthi sin stadh igen förordnet till capiten en, benempdh Hans v. der Kätten, emoth huilken förnempde Oluff hade vthi lyke måtte latidt sig hörsamlig befinne. Men när the i återfärden komme vnder Hollandh, blef schippet thÿ wär emillen Tassel och Flÿ. Och efther förnempde Oluff blef seden siuck, öffuerantwardede han siöbreffuet en schotte, som schulle förett hÿtt in till Swerige.

xx julij

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson sampt borgmestere och råd.

Lambrecht Pröffuesting, Hinrich
Ernsting.

[120] Samme dag kom för rätten Lambrecht Pröffuesting och gaf tilkänne, att wår medborgere Hinrich Ernsting (then nu med för rätten tilstades war) hade en tÿdh lång warit i samme Lambrechtz dienst, hafft hans godz vnder händer och förhandlet thet honom till bädzte. Men nu hade förnempde Hinrich Ernsting giortt honom nögachtig godh beskedh och rägenskap för allt, annammet godz och vthgifter, och huadh förnempde Pröffuesting boorde, loth han bekomme honom och leffuererede thet till fulle nöÿe, att han inthet mere war befogedh eller berättiged att fordre, mhane eller begäre vt af samme Hinrich Ernsting, vthen gjorde honom wälbetäncht ett för allt quitt, frÿ, ledig och lös för allt wÿdere tiltaal, kraff och efthermaning, så att thet schall ware och in till ewig tÿdh bliffue emillen oftenempde Lambrecht Pröffuesting och Hinrich Ernsting, thesliges bägges theris erffuinger och arftagende, efther thenne dag en platt aftaledh och wälförlycht sak.

Dälman.¹

Samme dag kom för rätten Peder Dälman och lade fram i rätten en schuldförschreffning, som framlidne Tÿle Hampe hade giffuit samme Pers moderbroder, framlidne Melcher wÿnman på 500 ƒ anno etc. 28, och menthe samme Per, att efther thet förnempde Tÿle

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 392.

hade therföre panttsatt förnempde wÿnman ett steenus och liggiende grundh widh Järntorgit, som Erich Bärtilson nu åger, att samme Per Dålman war berättiget sökie sin betalning i samme hus och grundh.

Thetta ärende blef ransaket och öffuerwäget i rätten, och wardt befunnet, att framlidne Erich Stuth och hans erffwinger haffue haftt thet öffuer 35 åhr och lagligen köpt thet såsom framlidne Jacob Hampes köpbreff och stadzens tänckebock thet förmälle. Så haffuer och Jacob Hampe vthi samme sitt köpbrief förplichtedh sig, att vm någen förmener sig haffue något tiltaal till för:ne hus, thå schulle han eller hans efftherkommende erffwinger sware ther till och icke Erich Stuth. Och althenstundh förnempde Dålman hade icke för talet på samme sak, såsom han icke heller kunne bewÿse, att huset war lagligen pantsatt Melchier wÿnman vpå rådstugen, thÿ haffue wÿ icke kunnet befinne, thet Per Dålman skulle nu ware berättigedh att sökie för:ne betalning vthi förnempde Erich Bärtilsons hus, vthen stadfäste thet köp, som emillen framlidne Jacob Hampe och Erich Stuth war skeedt vm husett. Men efther Jacob Hampe hade obligeret sig både för sig och sine eftherkommende erffwinger att sware them, som förmene sig haffue något rättmätigt tiltaal till samme hus och grundh, sÿntes oß rättwÿst ware, thet ofttenempde Dålman må sökie förnempde Hampens erffwinger.

Påffuel Rode, Lambrecht Pröffuesting.

Samme dag komme för rätten Påffuel Rode och Lambrecht Pröffuesting och gåffue tilkänne, efther thet emillen them hade en tydh lång wart twist och irring vm theris rägenskap, så wore the nu igen wenligen förlychte och fördragne vthi Anders Larsons rådmanz, Påffuel Saßes och Herman Schillingz, wære medborgeres, thesliges Anders Polsters och Hans Kerckmans närware och egenom theris wenlige tractation vthi så måtte, att efther thet Påffuel Rode haffuer till sig tagit all gammel vthe ständende gäldh hoos Kong:æ M:tt till Swerige etc. och hertig Carl till Sudermannelandh, wære aller nådigiste och nådige herrer, så bliffuer han skÿllig förnempde Lambrecht 300 daler, som samme Rode skall och will betale på 3 terminer, nemligen ett åhr här efther 100 daler, jtem anno 77 100 daler och anno 78 100 daler. Men huadh belanger någen annen befunnen vtheständende gäldh, then schall bliffue inkraffd för:ne

[120 v.]

bägge parter till gode, och schole the leffuerere huarannen igen tilhande alle förschriffninger och schriffter, så många the af them hafft haffue på sin hele handel in till thenne dag. Vthi lyke måtte schole förnempde Lambrecht Pröffuesting bliffue igen leffuererede vthen hinder alle handskriffter, som äre hoos Daniel Thonagel, Hans Dure och Staffen Mattstorp vm någett sydentyg, såsom och samme handskriffter såwäl som alle andre obligationer, rägenskaper, schriffter, och huadh belanger samme theris köpmanz handel schole inthet mere gälle vthen aldelis ware och bliffue caBerede och dödede in till ewig tydh, så att huarken Påffuel Rode eller hans framlidne broders Märthen Rodes erffuinger eller någon annen, som och haffuer hafft beställe med thenne handel, wile eller schole haffue någon anfordring eller tiltaal till Lambrecht Pröffuesting eller hans erffuinger, såsom icke heller samme Lambrecht till ofttenempde Påffuel Rode och hans erffuinger, vndentagendes för:ne 300 daler och then andre vtheständende gäldh.

xxvi julij

säthe för rätte her Gabriel Christerson, frÿherre till Mörby, Thure Bielcke till Salestadh och her Gustaf Banneer till Diursholm, riddere, Swerigis rÿkis rådh, her Arffuid Gustafson, frÿherre till Torpa, her Erich Sparre till Sundby, rÿckzens vice cancellarius, her Anders Keyth till Färsholm, riddere, Erich Matzon till Nora, secretarius, och Erich Biörnson¹, befalningzman på Stockholms slott.

Samme dag kom för rätten Peder Dälman, som hade appelleret vnder rÿckzens rådh ifrå then doom, som war afsagdh emillen honom och hans wederparter, M. Oluff Luth och Erich Bärtilson gulsmedh, then 20 julij näst förliden vm 500 ♀, them framlidne Tÿle Hampe anno etc. 28 hade tagit tilläns vt af framlidne Melchier wÿnman och satt honom i vnderpant för samme summe penningar och then ränte theraf åhrligen skulle gå ett steenhus och liggende grundh widh Järntorgitt, som förnempde M. Oluff Luth vpå sin stiuffbarns wegne ätthe en fierde parth vthi och Erich Bärtilson 3 deler etc. Huilket ärende wÿ i ransaken vptoge och lothe för oß läse then doom, som för:ne parther hade tilförende bekommit etc. Så althensundh förbemälte hus war lagfaritt vpå Stockholms rådstuge,

[121]

¹ Ursprungligen har i ms. stått Matzson, som genom överskrift ändrats till Biörnson.

efther som stadzens tänckebock förmäller, och framlidne Erich Stuth och hans eftherkommende erffuinger hade åth *thet* öffuer 35 åhr, thÿ stadfäste och bekräftige wÿ *thet* köp, som är skeedt emillen samme Erich Stuth och framlidne Jacob Hampe, så att Per Dålman må in*thet* tiltaal haffue till huset. Men efther *thet* Jacob Hampe haffuer förplichtedh sig vthi sitt köpebreff så att ther någon förmenthe sig haffue någett tiltaal vpå Tÿle Hampes wegne till för:ne hus och grundh, thå skulle Jacob Hampe eller hans erffuinger sware ther till och icke Erich Stuth, therföre haffue wÿ för rättwÿst anseedt, att ther offtenempde Jacob Hampes erffuinger icke kunne bewÿse, *thet* samme gäldh är betalet, som oftenempde Per Dålman kräffuier vpå, dhå bör samme erffuinger sware ther till.

xxix julij

såthe för rätte her Gabriel Christerson, frÿherre till Mörbÿ, her Thure Bielcke till Salestadh, riddere, sampt borgmestere och råd[h[män]].

Peder Hinrichson.

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz *etc.* troo tienere och cantzelyförwant Peder Hinrichson och tiltalede Jacob schippere, borgere i Åboo, vm någon spannemål och andre sin hustrus lösörer, som hon erfde efther sine föräldrer och henne schulle ware ifråhändt, meden hon war när för:ne Jacob schippere, och serdelis vm sex pundh spannemål, som samme Jacob hade tagit henne ifrå, oansedt att hon hade högztbemälte Kong:e M:ttz förswarelse breff, som förnempde Peder Hinrichson presenterede vpå Åboo rådstuge, när han war ther för rätte med förnempde Jacob schippere. Men samme Jacob sade sig på then tÿdh in*thet* haffue wist eller förnummit vtaf förbemälte breff. Thernäst tiltalede Peder Hinrichson förnempde Jacob schipperses shon, Michel Jacobson, vm någre perzeler både i spannemål, *penninger* och annet, som sig belop till en godh summe, efther som *thet* register förmäldte, som Per Hinrichson här i rätten framlade och läse läth *etc.*

Theße ärender haffue wÿ i rätten ransaket, betäncht och öffuerwäget. Och althenstundh för:ne Jacob schippere och Michel Jacobson bestode nu in*thet* mere, än the tilförende hade giortt i Åboo, såsom borgmestere och rådz thersammesteds doombref innehölt, vthen nekede aldellis till *thet*, som them blef theruthöffuer tilmätidt vtaf

theris wederparth, och samme Peder hade icke heller något bewys eller witnessbyrdh, som han kunde stadfäste sin berättelse med, thÿ haffue wÿ dömpdt och affsagdt, att förnempde Jacob schippere (när Per Hinrichson eller hans fulmündig kunne i Åboo tilstedz ware) schall gå lag sielf tolfte med ärlige boofaste män, både för sig, sin hustru, så och bägges theris shon Michel Jacobson, att the inthet [121 v.] haffue inne medh sig af Per Hinrichsons hustrus arf och thet henne med rätte tilkommer och ägner, så och att Jacob schippere och hans hustru war inthet witterligit vm högtbemälte K. M:tz förswarelse breff på then tÿdh Per Hinrichsons hustru togz för:ne 6 pundh spannemål ifrån. Och the när [sic] haffue såledis purgeret sig, schole the ware frÿ för wÿdere tiltaal vm samme sak. Men efther thet för:ne Per Hinrichsons hustru haffuer inthet fåth niuthe högtbemälte Kong:e M:tz förswarelsbreff tilgode, therföre schall Jacob schippere ware förplightedh att lathe Peder Hinrichson obehindret igen bekomme sex pundh spannemål samt thet sölfstop, fälbo[r]dzlås och skåp, som samme Per Hinrichson war tilförende tildömpdt vtaff borgmestere och råd i Åboo. Wÿ gille och stadfäste och thet huadh tilförende war affsagdt i för:ne Åboo vm Michel Jacobsons gåffuer. Doch huar samme Michel haffuer offtenempde Peder Hinrichsons hustru mere ifrå än samme gåffuer äre wärde, thå schole gåffuerne ther kortes vthi.

viiij augusti

såthe för rätte Jacob Bagge samt borgmestere och rådmän.

Anders Larson vpbödh en bodh vnder Löwenkopz hus, som war panttsatt Franz Beÿer — 1:o.

Scheuel.

Kom för rätten Hans Scheuel, borgere i Råfle, och tiltalede Hans Wehus vm 1 033 ƒ konung Erichz mÿntt, som han war skÿllig bliffuen Hans Scheuelz hustrus förre man, framlidne Hans Kleÿ, men Wehus hade skåtmål, att samme gäldh war betalet, och blef förthenskuldh afsagdt, att han skulle bewÿse sådent på näste rådstuge dag.

x augusti.

Birge Jsakson samt b[orgmestere]
och råd[män].

Stodh vp för rätten wår stolbroder Anders Larson och declarerede sig emoth Thewes Sarensdorp vm 1 013 ꝛ 74 års myntt, som samme Anders hade rosteret för Claes Makeprång, borgere i Råfle, vpå hustrv Brithes, framlidne Jacob Krekers eftherlefde änckies wegne, såledis att förbemälte Anders kunne icke giffue lös samme arrest, therföre att emillen förnempde hustrv Brithe och Claes war ännw oclar någon rägenskap, huarföre Anders Larson begärede, thet Claes motte anthen sielf komme eller försckicke sin fulmändig hytt, som kunne sware till för:ne rägenskap, och haffue nogsam fulmacht att göre och lathe i saken, lykesom Claes Makeprång sielff tilstådes wore. Kunne dhå befinnes, att förnempde Anders Larson haffuer ingen rättmätig vrsak till samme rostering, will han ware förplichtedh att betale och vprätte Claes Makeprång [122] all schade, interese och vmkost, som med skäl kan bewyses, såsom och oftenempde Anders Larson haffuer sammeledis protesteret och sig förbehållit, ther befinnes kan, att oftebemälte Makeprång haffuer ingen rätt att kräffuie något vtaf för:ne hustrv Brithe.

Wehus och Märthen Klänck.

Kom för rätten Hans Wehus, bewysendes med sin rägenskapzbock sig haffue betalet Hans Kleys fulmändig Märthen Klänck 962½ ꝛ anno 68 then 24 maij. Men efther Märthen icke bestodh thet, blef afsagdt för rätte, att han skulle neket med 6 manne edh.

xij augusti

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson sampt borgmestere och rådhmän.

Nilz Hanßon.

Samme dag presenterede Nilz Hanson, stadzens borgmestere, en quitentie i rätten, then förnempde Jacob Bagge hade vthgiffuit. Och meden hans signet war icke wäl före tryecht, tilsporde för:ne Nilz Hanson. honom, om han bestodh samme quitentie, ther till swarede förnempde Jacob Bagge ja. Och war quitentien lydendes ordh från ordh, såsom fölier:

Kong:e M:ttz till Swerigis etc. min allernådigiste herres tilförordnede stadthållere på Stockholmz slott, jag Jacob Bagge till Boo gör witterligit, att efther thenne brefwysere Hans Höyer

münttemästere war i ogunst för H. K. M. för någon handel med myntheit etc., therfore han och fengzlig blef anhållen, huilken sak egenom lång förhandling wart fördagtingedh, så att han kom i borgen hender, och hade theße eftherskriffne gode män och borgere i Stockholm sagdt godh för förnempde M. Hans Höyer, nemligen Matz Person, Nilz Hanson och Hinrich Olson, borgmestere, Jöns Andersson, Anders Larson, Blasius Olson, Páfuel Saße, Melchier Folger, Frans Bejer, Hans Vlfson, Jören Fölske och Anders Hanson, borgere, på 10 000 daler, att han schulle bliffue tilstådes, til thes han vnderdånigist hoos H. K. M. hade förhandlet sin sak och förlächt H. K. M., thet han och nu giortt haffuer, så att H. K. M. för samme sak inthet haffuer honom till att tale, men huar thet icke så wore scheedt, the schulle förnempde gode män sware till samme sak, efther som theris vthgifne förplichtelse wödere förmälde; huilken theris handskriff och förplichtelse nu är förlagdh, och ther hon efther thenne dag bliffuer funnen eller vm thenne sak åthalet, thå gör iag samme theris förplichtelse aldellis ogildh och krafftlös. Att så i sanning är, lather iag witterligen trycke mitt signet här neden före. Datum Stockholm then 20 junij anno 75.

[122 v.]

xvij augusti

såthe för rätte her Gustaff Banneer til Diursholm och her Anders Keyth til Fårsholm, riddere, Jacob Bagge, Erik Biörson sampt borgmästere och rådmän.

Märthen bagere och Laße
Hinrichson.

Kom för rätten Märthen bagere och gaf tilkänne, att ändhå emillen honom och K. M:tz etc. troo tienere och cantzelyschriffuere Laße Hinrichson war för någon tjdth seden skedh en wenlig förlykning vm en summe penninger, ther med samme Märthen bagere och Joen Karsk, såsom salige hustru Brithes Arend bageres efftherlathne shons, Christoffer Arensons förmyndere, hade till sig löst en halffdeel vtaf ett steenhus och liggjende grundh widh Norre porth, som hans framlidne moder syster åtthe och war betungedh med någon gäldh och hade tilförenne lydtt till then deel, som för:ne Christoffer erfde efther sine föräldrer, menthe dogh för:ne Märthen sig icke kunne bliffue widh för:ne förlykning för sådene vrsaker

skuldh, att han sade sig haffue förräknet och theregenom ware förkårtet vthi then summe han med rätte hade till att kräffue etc.

Thetta ärende bleff i ransaken vptagit. Och althenstundh att vthöffuer samme förlykning hade varit Laße Erichson och Oluff Gregerson, stadzens borgmestere, Jacob Larson, Jacob Jffuerson och Michel Olson, rådmän härsammesteds, som vtaf Stockholmz rådstuge ther till wore förordnade, och the nu för sittende rätten witnede och tilstode, thet förbemälte Laße Hinrichson och Märthen bagere wore med bägges theris godh wilie och samptycke aldelis wenligen och wäl förlychte och fordragne till en fulkomlig ende, så att samme Laße skulle then pantsatte halffpart vtaf husett löse för:ne Christoffer Arenson till gode och giffue Märthen bagere för then summe penninger, som han och Joen Karsk hade vthlagdt för husett, femptyefem daler, them och Laße Hinrichson hade satt i rätten, jtem 100 q 73 års myntt, som Märthen bagere och Joen Karsk sade sig haffue vthgiffuit för:ne summe penninger föruthen, thÿ haffue wÿ icke kunnet gille, att förnempde förlykning schulle rygges eller göres till inthet, vthen dömpdt och afsagdt, thet hon schall widh macht ware och bliffue. Men efther thet förbemälte Laße Hinrichson hade icke än ifrå sig leffuereret för:ne 100 q , therfore schall han ware förplichtedh att lathe Märthen och bekomme them, såsom och offtenempde Laße Hinrichson satte them nu strax i rätten.

xix augusti.

[123]

Simon Möller.

Komme för rätten Helge Nilson och Clämet Hinrichson, witnede och bekende med sine sworne eder, att Simon Möller war ächte föd af sin fader Hinrich och sin moder hustrv Malin i Kÿmmeby i Wäxlax sochn i Nÿlandh etc.

xxij augusti.

Birge Jsakson sampt borgmester och rådh[män].

Nilz Hanson vpbödh Frans Bejers pantebodh — 2:o.

Erich trummeslagere, Per Erichson.

Samme dag kom för rätten Kong:e M:ttz tienere och trummeslagere vnder gårdz fänichen Erich Bengtson och gaf tilkänne, thet han med sin hustrus godh wilie och samptycke hade giortt ett lag-

ligit och wenligit skiffte och bythe med *högbemälte* K. M:tz tienere och wachtmästere här vpå slottedt, Per Erichson, vthi så måtte att *förnempde* Erich Benchtson hade fåth af samme Per Erichson med hans hustrus samptycke en gård, belägen på Södre malm, så myckit till then nidre gårdh lyder, som Per Erichson köpte vthi salig konung Gustaffz (höglöfflig i åminnelse) regeringztÿdh, såsom samme gårdh nu är vpbÿgdh och för ögon står med all hus, åwercken och tilläger, som ther nu tillÿde och af ålder tillÿdt haffue, inthet vndantagen-des, oclandredh och obehindredh för alle åthalere, både födde och ofödde, att niuthe och behålle till ewerdelige äger. Häremoth haffuer samme Erich Bengtson igen öffuergiffuit och vplatidt *förnempde* Per Erichson en tomt här i staden westen till i Lodwich bageres grändh på södre syden belägen, then Erich Bengtson hade bekommit och erfdt med *förnempde* sin *hustrv*, hållendes i längden 14 alner och i brädden 10 alner 1 quarter, huilken tomt medh all thes rätt och rättigheet för:ne Per Erichson och hans *erffuinger* må och schall niuthe och behålle quitt, frÿ och oclandredh för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äge. På huilket skiffte bägge parther vplade sine fridskillinger efher lagen. Och wore vthöffuer samme bythe wåre stolbröder Jacob Jffuerson och Anders Olson samt Marcus Bengtson, wår medborgere.

Mårthen Klénck.

Samme dag gick Mårthen Klénck lag och edh, att han anno 68 then 24 maij icke vpbar af Hans Wehus the 962½ q , som Hans Wehus hade inskriffuit vthj sin gäldbock, och sade sig haffue betalet *förnempde* Mårthen på Hans Kleÿes wegne, och wore Mårthens lagmän Joen Örboo schippere, Anders grÿthgiutere och Laße stålboogsmedh. Och therföre sades Hans Scheuel till, att Wehus är hans man till att betale then gäldh han kräffuer.

[123 v.]

III septembris.

B[orgmestere] och rådh.

Wolter Dondej och Peter Wolterßon.

Samme dag komme för rätten Wolter Dondej och schipper Peter Wolterßon v. Flelandh och gåffue tilkänne, att samme schippere hade såldt och vplatidt *förnempde* Dondej vthi Wolter Larens-sons, Cornelius v. Bårgens, M. Johan Porters och Randolf Tÿdtkens

närware ett schip, som kalledes Losmans båth, som förnempde schippere sielf tilkom och ingen annen, för 980 daler med all thes reedskap och tilbehörelse, vtaf huilken summe förnempde Dondej hade här betalt samme schippere 180 daler, och restet skulle schipperen bekomme i Dantzic af en borgere thersammestetz, benempdh Hans Kilfans, men huar så icke skeer, skall schipperen kännas widh schippet igen, ehuarst han thet kan beslå, och ware icke förplichtedh att giffue tilbake för:ne 180 daler vthen behålle them för sin vmkost.

Wehus.

Samme dag gafz Hans Wehus frist till Märthensmåße nästkommendes att flÿ sig beskedh vtaf Hans Michelßon ifrå Lybeck, althenstundh samme Wehus bewÿste med framlidne Herman Dÿningz rägenscap och egen handskrift, thet förnempde Dÿning hade på förbemålte Wehuses wegne betalt 1 000 z förnempde Hans Michelßon, som war tilbeden vtaf <för:ne> Hans Kley till att hielpe vpkraffuie hans vtheståndende gäldh här i rÿkit.

Christoffer Anderson till Bootorp
och Matthias Schubert.

Samme dag tiltalede Christoffer Anderson till Bootorp Matthias Schubert vm någett gull och edle stener . . .,¹ som förnempde Christoffer tilkomme och framlidne Hans Beÿer hade annammet, thÿ ändhä för:ne Schubert hade förlÿcht sig therum med Christoffer, hade doch samme Schubert icke eftherkommit förlÿkningen etc.

Så efther thet förnempde Matz Schubert hade leffuereret Christoffer ther en hest vpå, och then annen sade Matz sig icke haffue fåth faal vthen bödh Christoffer en lÿffländzk lest spannemål, therfore sÿntes bädzt ware, att bägge parter bliffue widh then förste förlÿkning.

Gerd Frise, Melcher Folger.

Samme dag tiltalede Gerdh Frise wår medborgere Melcher Folger på Euert Rottgers wegne vm någon gäldh, som samme Gerdh sade sig kunne bewÿse med rägenskapen. Men efther Melcher icke

¹ Tomrum i ms.

wille sware Gerdh, förre än [han] hade en special fulmacht vtaf förnempde Ruttgers, therföre sades af för rätte, att Gerdh skall flÿ sig sådene fulmacht. Theremoth protesterede samme Gerdh vm all skade, expens, vmkost och intereße, som ther allrede war vpå gången och än yttermere skulle anwendes.

[124]

ix septemb[ris]

Borgmester och råd[män].

Herman Fläming, Wolter Larenson.

Samme dag gaf oß then edle wälbyrdige Herman Fläming til Wilnäs tilkänne, huru Wolter Larenson, borgere i Andorp, war honom skÿllig bliffuen för wharer anno 74 om sommeren 360 daler, och gaf förnempde Herman Fläming ther en handskriff vt på <vthi> Sandhampn widh Helsingfors, tilseyendes att leffuerere betalningen vthi octobrj månedh anno vt s[upra]. Men efther förnempde Wolters handskriff på samme gäldh war förlagdhd och kunde icke nu igen finnes, och han hade lykwäl betalet här förnempde Herman Fläming för:ne 360 daler till godh och fulle nöye, then sidzte penning med then første, therföre haffuer förnempde Herman Fläming tilsagdt widh adelig troo och loffuen, att samme handskrift, ther hon kan igen hittas efther thenne dag, schall inthet mere gälle vthen aldels och in till ewig tydhd ware och bliffue caßeredhd och dödedhd och leffuereres förnempde Wolter eller hans erffuinger igen tilhande, såsom och förnempde Herman Fläming haffuer både för sig, sin elskelige husfrw och erffuinger giffuit oftebemälte Wolter och hans efftherkommende erffuinger quitt, frÿ, ledig och lös för allt ytterligere tiltaal och efthermaning vm för:ne 360 daler, så att han inthet mere haffuer till att kräffue vtaf samme Wolter, vthen begärede, att sådent motte schriffues till en åminnelse vthi wår stadz tänckebock, så och Wolter therupå meddeles ett skrifftligitt bewÿs vnder wårtt stadzjnsigle.

xvij septembris

såthe för rätte her Thure Bielcke till Salestadh och her Gustaf Banner till Diursholm, riddere, Anders Sigfridhson till Broo, Erich Björson, befallningzman på Stockholmsz slott, samt b[orgmestere] och råd[män].

Anders Sigfridson, Hans Vlfson.

Samme dag stodh vp för rätten förnempde Anders Sigfridson och tiltalede Hans Vlfson, att ändhä han för någon tydh seden hade med en godh wylie vndt och såldt samme Anders en deel af then tomt, som förnempde Hans hade köpt vtaf borgmestere och rådth och belägen är vpå Kinhestegaten, och therupå vpburitt och annammet vtaf förbemälte Anders 400 ƒ , så wille dogh samme Hans nu icke bestå sitt lyfte och köp. Ther till swarede förnempde Hans, att han tog för:ne penningar på thet tomttestycke, som förnempde Erich Biörson tilkom etc.

Huilket ärende vthj ransaken blef vptagitt, och althenstundh [124 v.] hele tomtten lydde Stockholmz stadh till och war byth och deelt i tw emillen förnempde Erich Biörson och Hans Vlfson, och samme Erich Biörson hade bekommit bref och segel vtaf borgmestere och rådth på then deel the eftherläthe och sålde honom, huilkett the honom och wäl bestå, och förnempde Erich Biörson sade sig icke haffue giffuit Hans Vlfson någon fulmacht att sälie någet af hans tomtedeel, therfore kunde icke befinnes, att samme Hans Vlfson war mechtig att tage penningar på förnempde Erich Biörsons deel, vthen på sin egen; och blef förthenskuldh affsagdt, att förnempde Hans Vlfson skall plichtig ware att lathe behålle för:ne Anders Sigfridson 9 alner jordh för förbemälte 400 ƒ , meden then halfparth vtaf tomtten, som förnempde Hans Vlfson fick emoth förbemälte Erich Biörson, war skattedh och såldh för 600 ƒ , och för 200 ƒ skall oftenempde Hans Vlfson behålle vtaf tomtten, huilkett sig belöper $4\frac{1}{2}$ alner jordh.

Anders Sigfridson, Hans Vlfson.

Samme dag tilsporde Anders Sigfridson förnempde Hans Vlfson in för rätten, om han förmenthe sig haffue någon rätt eller tiltaal till samme Anders Sigfridsons steenhus och liggjende grundh vpå Kinheste gaten med thet breff förnempde Hans Vlfson och hans mederffuingar haffue borte för förbemälte Anders Sigfridson. Ther till swarede Hans Vlfson så, att han hade ingen rätt till för:ne hus och grundh. Dogh menthe han, att wäl the wore till, som ther kunne haffue rätt til. Dhå protesterede oftenempde Anders Sigfridson vppenbarligen vthi så mätte, att huar the icke sökie sin

rätt innen lage tydh, dhå wille han eller hans erffuinger seden icke ware plichtige att sware them i någon måtte.

Jacob Näf.

[125] Samme dag stodh vp för rätten wår medbroder Oluf Gregerson, stadzens borgmestere, och gaf tilkänne på Jacob Näfz wegne, thet hans hustrus, Karin Jacobzdotters föräldrer åtthe en hörntompt vpå Södre malm, liggendes näst broo enden emillen både almannegaterne, nemligen then, som löper vth *med* sion, och then andre, som löper wester åth malmen, twärth öffuer Jöns Andersons tomt. Och efther thet breffuet på samme tomt war förkommit för mång år seden, och wore dogh gode män ännw i lyffuet, som til minnes droge, thet för:ne tomt lydde framlidne Jacob Hampe och hans eftherlathne barn och erffuinger [till], therföre war förbemälte Oluf Gregerson vpå Jacob Näfz wegne begärendes vtaf oß, att wy wille therum ransake och lathe förnye breffuet på samme tomt. Så althenstundh både någre af oß, så och elliest andre gode män war wäl witterligit, thet förnempde tomt haffuer lydt och tilhördt framlidne Jacob Hampe, och hans barn och erffuinger haffue henne altydth seden hafft vnder händer och in till thenne dag roligen och oclandredh besittedh och förthenskuldh äre berättigede henne och här efther att niuthe och behålle, thÿ haffue wy oftenempde Jacob Näf sådent icke kunnet förwegre. Och är längden på samme tomt 22 alner och brädden emillen både almanne gaterne.

xix septembris.

Per Jönßon, färffuere.

Samme dag vpläth wår stolbroder Per Jönson in för borgmester och rådhs Hans och Hinrich färffuere, brödere, samt schipper Tileman Möller en craffuel, på stoorleken emillen femptye och sex och femptye lester, *med* all thes redskap och tilbehörning och bekende sig therföre haffue bekommit och vpburit af them nögachtig, full och godh betalning, efther som the wore öffuerens kompne om köpet *etc.*, huilken crauel the måge frÿ och obehindredh bruke på alle hampner, strömer och fharwattner *etc.*

xxiiij septembris

såthe för rätte Jacob Bagge samt borgmestere och rådhs[män].

Jacob Bagge.

Samme dag stode för rätten wåre stolbröder Anders Olson och Birge Elefson fulmündige och mechtige vpå Gerdh v. Wowe cantors wegne, hemlede och vpläthe förnempde Jacob Bagge någon hus och bygning, som står på samme Jacobz tomt vpå Norremalm och förnempde Gerdh hade såldt honom för 400 ƒ och vpburitt samme penningar till godh och fulle nöye etc.

Helie Nilson.

Samme dag kom för rätten Nilz Jönson i Östenå vthi Kymmets sochn sampt sin systershon, wälbetänchte hemlede och vplothe Helie Nilson en halfparth vthi ett steenhus och liggende grundh, som them war tilfallit egenom lagligt arf efther s[alig] hustrv Karin Sigfridh öffuerskärers här i staden, för huilken halfparth i huset [125 v.] och thäs grundh förnempde Nilz Jönson och hans systershon bekende och tilstode här in för rätten sig war[e] wäl tilfridz stälte och betalte vtaf förbemälte Hälie till godh och fulle nöye, efther såsom the wore öffuerens kompne med huarannen. Huarföre affhände för:ne Nilz Jönson och hans systershon sig och sine erffuinger för:ne theris halfparth i huset och thäs grundh och tilegnede thet med all sin tilbehörelse förnempde Hälie Nilson och hans rätte erffuinger att niuthe och behälle quitt, frött och oclandredt för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Ther giorde the oftenempde Hälie handsträckning vpå in för rätten, och han vplade sin fridskilling efther lagen. Och wore vthöffuer thenne handel och förlyckning Laße Erichson, stadzens borgmestere, Jacob Jffuer-son, Hinrich Balck, rådmän, och Anders grÿthgiutere, wår medborgere.

Fabian Franck.

Kom för rätten Fabian Franck och läth vpläse i rätten en handskriff, dateredh anno 69, lydendes på 900 ƒ , som Herman Dÿning war honom skÿllig bliffuen.

Sententia.

Efther thet samme Herman hade sagdt här för rätten anno 72 vthi förnempde Fabians närware och åhöre, att han handlede icke ärligen hoos samme handskriff och bestodh honom slätt

in*thet* mere än för*nempde* Hermans gäldbock för*mäller*, huilket oft*enempde* Herman haffuer sammeledis sagdt och bekendt vthi sitt ytt*erste*, therföre kunde man icke gille för*bemälte* handskriff*t*.

xxvi septembris

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm samt borgmestere och råd*h*[m*än*].

Om tompten bak om Per Suensons hus.

Samme dag witnede Sigfridh Nilson in för rätten, att han samt Marcus Bengtson, thesliges framlidne Laße Gregerson och Peder Anderson, wore effther salig konung Gustaffz (höglöfflig ihugkom*melse*) befalning gångne till framlidne Aren Knÿper vm 900 ƒ , som han war skÿllig H. K. M., tilspöriendes honom, med huadh han wille ställe H. K. M. tilfridz. Ther till hade samme Aren så swaret, att H. K. M. motte tage huset, thÿ han hade icke råd*h* att [126] betale H. K. M. med någet annet. Dhå tilsporde för*nempde* män honom, huru thet war vm tompten, som ligger bak vm för:ne hus, och swarede oft*enempde* Aren, att han hade ingen deel i samme tompt.

iii octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson samt borgmestere och råd*h*.

Michel Olson vp*bödh* en pantt, som Hans Willeman hade hoos Nilz Hanson — 1:o.

Nilz Hanson vp*bödh* Frans Beyers pantebod*h* — 3:o.

Willam Meding, Matz Månson.

Samme dag stod*h* vp för rätten Oluf Gregerson, borgmestere, och tiltalede Matz Månson på Willem Medingz wegne vm 85 ƒ 2 *Styffuer* och 6 daler lybske.

Sententia.

Effther thet för*nempde* Matz Månson sitter i framlidne Hinrich Oluffsons äger, therföre schall han anthen sättie för:ne summe pen*ningar* i rätten heller och gå ther lag och eed*h* före sielf siette, att för*nempde* Hinrich Olufson war in*thet* skÿllig bliffuen för*nempde* Meding.

Bärendh Hagen.

Samme dag kom för rätten Bärendh Hagen och tiltalede Gerdh Frise vm 5 $\frac{1}{2}$ ¹ *tynner* smör, som Gerdh annammede i Calmare, och ändhä Gerdh swarede, att Peder Lyderson bekom smöret then tydh han war förskickedh vthen rükis vthi Kong:e M:ttz wärf och ärender, wille doch förnempde Bärendh icke lathe benöye sig thermed, att honom bödz nu 5 $\frac{1}{2}$ *tynner* smör igen, vthen begärede så myckit för smöret, som thet galt i Lybeck anno 74.

Sententia.

Effther Gerdh haffuer annammet smöret till trogen handh, therföre schall han plichtig ware att ställe oftenempde Bärendh tilfridz för samme smör.

vij octobris

säthe för rätte Jacob Bagge sampt borgmestere och råd[h]män].

Quickelberger.²

Samme dag kom för rätten Lucas v. Quickelberger, giffuendes tilkänne, att han här til hade hafft inne med sig 256 slagne daler och 20 brabandske stöffuer, som skulle tilkomme hustrv Margrete Matz Schubertz etther hennes förre man, framlidne Hans Beÿer, och hennes shons Hans Beÿers förmündere, såsom wore Frans Beÿer och framlidne Willam Danseuil, hade anno *etc.* 69 then 5 dag februarij latidt lagligen rostere hoos förnempde Quickelberger egenom rükzens profos för 1 000 daler skuldh, som förnempde hustrv Margrete hade affwittredt samme sin shon för hans fäderne, etther then contractz innehåldh, som therupå war giordh och vprättedh. Och meden förnempde Matz Schubert icke frÿede för:ne 256 daler igen och giorde förnempde arrest vm inthet, haffuer förnempde Quickelberger icke wiledt behålle samme *penningar* längre hoos sigh vthen satte them hÿtt i rätten, vpå thet honom icke motte tilräknes någett intereße, såsom han och etther thet bädzte sätt, förma och måth, som han medh lagen krafftigest göre kunne och motte, protesterede, att han eÿ heller wille ware förplichtedh att sware till någett intereße af för:ne summe daler ifrå then tydh

[126 v.]

¹ Läsningen oviss. Uppenbarligen torde hava stått 9 $\frac{1}{2}$, som ändrats. Jfr nedan i texten.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 395.

samme *penningar* rosteredes hoos honom. Och sade han sig *sammeledis* haffue giortt sådene protestation *anno* 69. och refererede sig therum till vår stadz tänckebock, begärendes, att wij wille medele honom härupå schrifftligitt bewys vtaf rätten, huilkett wÿ honom icke haffue wethet att neke. Och haffue wÿ för:ne 256 daler och så myckit sig kunne belöpe till 20 brabantiske stÿffuer latidt annamme egenom stadzens kämnenere Philpus Person och Peder Matzson, huilke them haffue lagdt i förwaring vpå Stockholms rådstuge.

Nilz Olson, Willeman.¹

Samme dag rosterede Nilz Olson, borgere i Arboge, en krans, som Hans Willeman hade satt i rätten 3 octobris nästförliden, thÿ samme Nilz bewÿste *med* Willemans handskriff, att kranßen kom icke honom till vthen war honom pantsatt.

xij octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson samt borgmestere och råd[h]män].

Palmer, Porter.²

Samme dag kom för rätten Niclaes Huittleÿ och på Niclaes Palmers wegne tiltalede Hans Porter vm en summe *penningar*, som Kong:en M:tt *etc.* war skÿllig samme Palmar och förnempde Porter hade vpkrafdt på hans wegne. Till huilket thenne Porter swarede, att Niclaes Palmar skulle haffue loffuet honom 500 ƒ för hans omack, och 900 ƒ hade han betalet på Niclaes Palmers wegne, och thet öfrige sade han sig haffue förtärdt *etc.*

[127] Thetta ärende blef vptagit i ransaken och betänckende, och efther thett man befand, att förnempde Porter hade icke allenest therför här förtöfft, att han wille inmhane thett, som Niclaes Palmar stodh tillbaka, vthen hade och sielff att kräffue en godh summe, som han sade sig haffue vthborget i konung Erichz tÿdh, och kunne icke bewÿse, att Niclaes Palmar loffuede betale hans kost och förtäring, och för:ne Niclaes Huitlei war öffuerbödig att lathe honom icke allenest behålle the 500 ƒ , som han sade, att Niclaes Palmar skulle haffue tilsagdt honom för hans omack, vthen wille ändhä giffue

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 395.

² Jfr *ibid.*, s. 396.

honom ther till 100 ƒ för samme sitt omack, oansedt att han icke heller hade bethee något bewÿs för rätten vm för:ne 500 ƒ ; thÿ haffuer man för rättwÿst anseedt, att offtenempde Hans Porter schall plichtig ware att leffuerere och betale Niclaes Huittlei restet af then summe penningar han haffuer vpburitt, vndentagendes the 900 ƒ , som samme Hans Porter hade betalet opå Niclaes Palmers wegne.

xv octobris

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson, Erich Biörson samt borgmestere och råd[hmän].

Michel Olson vpbödh Willemans pantt — 2:o.

Peder Clämetsons erffuinger.

Samme dag kom för rätten Oluf Larson och på Kong:e Mittz secreterers P[eder] E[riksons?],¹ thesliges sine egne och Märthen Persons wegne, som wore framlidne Peder Clämetsons i porten, fordom wår medborgeres, rätte erffuinger och barn, gaff tilkänne, att the vthi gode mänz närware sig med theris stiufter hustru Malin, förnempde Peder Clämetsons eftherlathne enckie, så förenth och förlÿcht hade vm the hus, tompter, brÿggehush och malmgårdh, som the erfdt hade efther samme Peder Clämetson, att för:ne hustrv Malin schall först niuthe och till ewerdelig äge för sig och sine erffuinger behålle then deel, som Per Clämetson ätthe vthi ett kårswerckz hus östen till liggandes i Brundzgränden och hon tilförend vthi boodt hade. Thesliges schall hon och vthi sin lÿffztÿdh frÿtt, oclandredt och obehindredt niuthe och behålle ett steenhus, som är beläget på Westre lång gaten neden för Kåkebrincken, vthi huilket steenhus salige Per Clämetson trÿ hörn lagligen till sig köpt hade, efther som the köpebreff, therupå vthgifne, therum wÿdere förmälle. Och är samme hus skattedt för 5 000 ƒ klippingz mÿntt, så gott att 26 ƒ göre en slagen daler, men thet fierde hörn i förnempde steenhus schole förnempde Peder Clämetsons barn ware förplichtedt att löse [127 v.] och seden antwarde hele husett med thes fyre hörn förnempde theris stiufter tilhande, doch med sådene welkhor och förordh, att hon icke schall haffue macht anthen till att förpante eller borttsälie samme steenhus eller något, som för:ne hus med rätte tillÿder,

¹ Bokstäverna P E äro tillskrivna över raden.

ifrå sin stiuftbarn, vthen huar hon för nödh och trångmål skuldh wille thet anthen förpante eller sälie, dhå schole förnempde Per Clämetsons barn och erffuinger ware nämmest fram för någon annen anthen till att löset för samme wärdöre, som thet är skattedt henne tilhande eller och försträcke ther *penninger* vpå. Sammeledis haffue the sig och *med* huarannen förenth, att efther offtebemälte *hustrv* Malins dödh schole hennes rätte erffuinger icke längre niuthe eller behålle samme hus vthen lathe löse sig theruth för så många *penninger*, som thet tilförende är skattedt och förskriffuit står. Medh thenne förläckning loth *hustrv* Malin sig för rätten aldellis wäl äthnöye, och giordes therupå handsträckning, att allt *thetta* schulle så stadigt och öruggeligen hållit bliffue på både syder. Thermed bekende hon sig inthet wödere haffue till att kräffuie vtaf sin stiuftbarn, så myckit all hus och faste grundh belanger. Och wore theße eftherskriffne af rådet förordnede öffuer samme förläckning: Jacob Jffuerson, Anders Olson, Jöns Hinrichson, Eskil Larson, Philpus Person och Jöns Anderson.

Jören Bengtson, borgere i Köpenhamn.¹

Samme dag kom för rätten Jören Bengtson, borgere i Köpenhamn och på sine egne, så och Aril Olsons samt någre andre dansches wegne tiltalede Hinrich Arffuidson til Wällinge vthi så måtte, att ändhå vthi Stettin war affhandlet, att the dansche motte segle till Narffuen, hade doch förnempde Hinrich Arffuidson anno 71 emoth fridzcontracten och vthöffuer sin bestälning taget them icke allenest schip och godz ifrån, vthen och plundret och röffuet folcket och förhållet sig ille och otilbörligen emot them, så att theris blodh skulle rope hämpdh in för Gudh i himmelen öffuer samme Hinrich Arffuidson. Thet hade och Kong:e M:tt til Swerige etc. gunsteligen tilsagdt *med* sitt konglige öpne breff, att alt som them war ifrå tagit, schulle igen restitueres, såsom förnempde Jören Bengtson bewyste *med* en copye vtaf H. K. M:tz bref. Så schulle och framlidne her Bengt Gyltte samt någre andre gode herrar i räckzens råd haffue tilsagdt them både schip och godz igen, men Hinrich Arffuidson hade allt sådent oanseedt, förhållet them in til thetne dagh en märckelig summa, såsom Jören Bengtson therupå

[128]

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 396 f.

ett register i rätten lade, begärendes förthenskuldh, att Hinrich Arffuidson motte bliffue ther til hållen, att the kunne få betalning för sitt godz, som the ännw miste och icke war kommit i högtbemälte K. M:tz nytte. Här til swarede förnempde Hinrich Arffuidson, att för:ne narffueske seglatz war ettherlatidt i Stettin på Keyserlige M:ttz sampt andre potentaters ytterligere declaration, huarföre högtbemälte K. M. til Swerige hade affärdiget någre schip och förordnedt förnempde Hinrich Arffuidson theröffuer til admiral och giffuit honom i befallning att rättfärdige alle, som sig achtete til Narffuen, såsom och Hinrich Arffuidson therhoos bewyste med sin jnstruction, att all krigz munition, huadh nampn thet helst haffue kan, jtem allehande metal och ätende wharer wore förbudne att städies till Narffuen. Men emoth sådene fridzhandel, som war vprättedh med högtbemälte Key. M:tz sampt andre höge potentaters, land och städers store möde och bekostnedt, hade för:ne Jören Bengtson med sine consorter vnderstådt sig att göre hele christenhetens fjände rydzen tilförning med saltt, sildh och penninger i daler och annet myntt, så och mångehande krigzmunition, thesliges hade och någre personer warit på schippet, som achtete tiene rydzen på gallejyer och elliest, aff huilke theris schippere war en widh nampn Willam Robertson och en benempd Hans Schotte, som war en krigzman och seglede för en köpman, och twå af them wore icke förpaßebordede. Dogh vpå thet theris onde förehaffuende motte oförmärecht och thäs bättre gå för sig, hade the tagit tw paßebordh, ett som lüdde på Wÿborg och ett på Narffuen. Och thå schippet kom til Hinrich Arffuidson och man hölth vpå att ransake huadh godz the hade inne, wardt befunnet, att nederst i schippet in vnder silden war gömdh en kiste med wärier, och när Hinrich sporde them åth förste dagen, huar kisten sattes vnder silden, swaredes honom vnder Gudlandh, och annan dagen emillen Gudlandh och Wrångön. Thet fanz och ther ett kramfath fullt med allehande munition och i kaiuten in vnder sängen 6 par nye rhör, som inge stener wore vpå, men thå Hinrich Arffuidson frågede them till, huadh ther war, swaredes honom, att ther låge någre brunswÿckske hatter. Så bewyste och Hinrich Arffuidson med the danskes egen handskriff, att the hade skriffuit förnempde Hans Schotte vpå 8 lester vtaf Areldh Olsons sildh, vpå thet samme Schotte motte frÿtt haffue paßeret för en köpman, ändhå att på

[128 v.] honom och hans clädning wäl syntes, att han war icke lyck någon köpman. Och althenstundh förnempde Hinrich Arffuidson hade rättedt sig efther sin medgifne jnstruction och siöbref och han sampt andre högtbemälte Kong:e M:tz trogne tienere, schipzhöffuidzmän och andre, som på then tydh wore til siös med honom, bleffue antastede vtaf förnempde Jören Bengtson til theris ähre och redelighet, kallendes them siöröffuere, therföre war samme Hinrich Arffuidson begärendes, att Jören Bengtson motte nu anthen bewyse them sådent fulkomligen vpå heller och bliffue sielf en skälm och böswicht. Men huadh godzet belanger, som honom och hans consorter war ifrån tagit, sade Hinrich Arffuidson sig haffue giortt räkenskap före i högtbemälte K. M:tz räkninge cammer, och bestodh inthet mere än the tw register förmälle, som the danske sielf hade skriffuit och wore på schippet på samme tydh, ändhå thet fans icke tilfyllest efther rullerne på 20 daler när. Ther till swared Jören Bengtson igen, så myckit krigzmunionen war anrörendes, att thet war honom och hans medredere owitterligen inschippet och lydde en fremmende till, som icke war besitten i Danmarch, aff huilken theris schippere hade bekommit 16 daler för thet han tog samme krigzmunion hemligen in, seyndes sig och sine medredere icke heller haffue wist af the två personer, som wore oförpaßbordede, och att theris schippere wille handle så förrädeligen, menendes, efther Hinrich Arffuidson förnam sådent, dhå motte han haffue fengzlig anhållit schipperen och them, som icke wore förpaßbordede. Men samme Hinrich swared, att them boorde sielffue haffue seedt till, huem the betrodde sitt schip och godz och huadh folek ther kom vpå. Doch hade oftenempde Hinrich Arffuidson anhållit them, men schipparen rämpde och stal en båth ifrå schipzflotten, sammeledis komme och the andre sin koos. Och war en oftebemälte Areldh Olsons egen tienere med, som ock rämpde till rydzen.

Sattes vp til en annen rådstuge dag.

xvij octobris¹

såthe för rätte Jacob Bagge, Birge Jsakson sampt borgmestere och råd.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 399.

Per Jönson vpbödh Per Suensons hus — 1:o.

Ån Lille Brÿnielz hus på f[ru] Jbbes wegne — 1:o.

Michel Olson vpbödh Willemans pantt — 3:o.

Jacob Jönson.¹

[129]

Samme dag kom för rätten Laße Nilson i Pauhubÿ i Store Loÿe soehn i Nÿlandh, wälbetäncht hemlede och vploth wår medborgere Jacob Jönson allt *thet* arf samme Laße war tilfallit både i löst och fast efther hans salige broders shon Erich Jönson, bekennendes sig therföre wäl ware betalet och tilfridz ställt vtaf förnempde Jacob Jönson, så att honom aldelis wäl nögdas theråth. Huarföre afhände förnempde Laße Nilson sig och sine erffuinger för:ne sin arffdeel och anparth i löst och fast och tilegnede *thet* alltsammens förnempde Jacob Jönson och hans hustru och rätte erffuinger quitt och frÿtt till att niuthe och behålle för allt ethertaal och clander till ewerdelige äger. Ther rechte the huarannen handh vpå in för rätten.

Her Erich Abramson.²

Samme dag presenteredes oß i rätten ett öpet förseglet pappers breff, oraderet, ocancelleret och aldelis oförfalsket, lydendes ordh från ordh, såsom här efther följer:

För alle the gode män *thetta* bref hender före att komme, thå bekännes iag Peder Larson till Halquide med *thetta* mitt öpne breff, att iag haffuer såldt och vplatidt erlig och wälbyrdig man Abraham Erichson till Ekeberg en tomt i Stockholm, liggendes i geren widh S. Nicolaj porth, och är samme tomt i brädden 15 alner, i längden 35 alner, för 50 q ortiger i gott Stockholmz myntt. Huarföre affhender iag mig och ifrå mine erffuinger förnempde tomt till Abram Erichson och hans erffuinger till ewerdelige äger till ett fullt, fast och gilt köp. Huar och så kan hende, att förnempde tomt bliffue hindredh med någon rättigheet förnempde Abraham Erichson eller hans erffuinger, thå beplichter iag mig och mine erffuinger på min gode troo och sanning att sökie och sware alle the någon rätt eller rättigheet till förnempde tomt haffue. Till yttermere wiße

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 399.

² Jfr *ibid.*, s. 400.

att iag förnempde 50 p ortiger redeligen vpburitt haffuer efther mitt gode samptycke och nöye, och schall *thetta* köp obrotzligen hållit warde, som förskriffuit står, thÿ beder iag erlige och wälbyrdige män Gabriel Christerson, Måns Person, Jören Hanson, Lars Larson [bredvid] mitt eget signett tryckendes neden vnder *thetta* breff, som skriffuit är i Vpsale then 27 januarij anno *Dominj* 1548.

[129 v.]

xix octobris

såthe för rätte her Jören Gere, frÿherre till Bierckewÿck, lagman i Östergöthlandh, her Erich Gustafson, frÿherre till Chronbeck och Öresteen, Swerigis rÿkis rådh, Jacob Bage till Boo och Birge Jsakson till Äpleholm, stadthällere på Stockholms slott, samt borgmestere och rådmän.

Frw Jbbe, greffuinne til Rasborg.¹

Kom för rätten then edle wälborne frwes, frw Jbbes, greffuines til Rasborg och frwes till Gräfnäs *etc.* tienere Wenceslaus Frans och på H. N. wegne tiltaledede Anthonium apothekere vthi så måtte, att wälbemälte greffuines salige herre, her Steen Erichson loflig vthi åminnelse hade *anno* *etc.* 66 här i Stockholms stadh hafft hoos sig the edle wälborne och wälbyrdige her Hogenschildt Bielcke, frÿherre till Leckö, och salige her Bengt Gÿltte till Påtorp, riddere, så och framlidne doctor Wilhelmum Lemnium och latidt them förstå eblandh annet taal, huruledis framlidne Simon Wålder war h[ans] h[erlighee]t skÿllig bliffuen 2 000 daler, efther såsom hans handskriff, ther vpå vthgiffuen, förmåller. Och meden förnempde Simon Wålder war dödelig afgangen, hade wälbemälte salige her Steen sagdt sig icke wäl wethe komme till sin betalning, till huilket förnempde doctor Lemnius hade swaret, *thet* han wäl wiste, huadh Simon Wålder war för en man, och så myçkit af hans lägenheet, att H. H:t hade in*thet* behof fruchte för sin betalning, thÿ han hade wäl lefdt så myçkit efther sig både här i rÿkit och annerstedz, som förne *summa* wäl kunde betales medh, och i then måtten thorde han wäl sielf ware godh för betalningen. Dhå hade wälbemälte her Steen begäret, att D. Lemnius wille göre H. H:t ther handsträckning vpå, att H. H:t motte komme till sådene sin betalning, vthi huilket D. Lemnius sig in*thet* hade förwägret, vthen i wälbemälte her Hogen-

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 401 f.

schildt Bielekes och s[alig] her Bengt Gyltes närware giortt wälbe-
mälte salige her Steen sådene handsträckning, på huilket lyffte
 H. H:t sin lyth och tilförsicht satt hade och öffuergiffuit andre
 medel, som H. H:t hade kunnet bruke och theregenom komme till
 sin betalning, såsom för:ne Wenceslaus therum wäl*bemälte* her
 Hogenschildt Bielekes witnesbref i rätten lade och läse läth. Och [130]
 althenstundh för*nempde* Anthonius apothekere hade fåth framlidne
 D. Wilhelmj Lemnij eftherleffde änckie till hustru, war samme
 Wenceslaus begärendes på wäl*bemälte* frw Jbbes wegne, att för-
nempde Anthonius motte fulgöre för:ne D. Lemnij lyffte och
 betale h[ennes] n[åde] förberörde 2 000 daler *etc.*

Så ändhå för*bemälte* Anthonius apothekere föregaf, att D.
 Lemnius på then tydh han war stad hoos wäl*bemälte* salige her Steen
 schulle haffue warit drucken, thesliges att för:ne handsträckning
 war skedh conditionaliter, så att samme D. Lemnius hade sig icke
 wýdere obegeret, än att han wille haffue förhulpit H. H:t till sin
 betalning, för huilken H. H:t schulle haffue loffuet honom 200
 daler, bewýste doch för:ne Wenceslaus Frans *med* then edle och
 wälbyrdige her Claes Åchesons till Býestadh ridderses witnesbrefh,
 att han någon tydh ther efther war förskicket vtaf wäl*bemälte*
 s[alig] her Steen till D. Lemnium vm the 2 000 daler, och hade samme
 D. Lemnius swaret ther till vthi wäl*bemälte* salige her Bengt Gyltes
 närware, thet han wiste sig wäl till att erinne vm sådene handsträck-
 ning, och huar wäl*bemälte* s[alig] her Steen wille honom i then
 måtten ey haffue fördrag, moste han betale H. H:t för:ne summe
penninger, allenest på en tydh tröste han icke komme then summe
 åstadh, vthen ther honom bleffue eftherlatidt att vthlägge *pen-*
ningerne på någre terminer, wille han beflýte sig och sitt lyffte
 fulgöre. Så haffuer och then edle wälbyrdige her Gustaf Banner til
 Diursholm, riddere, witnet och *med* en sworn edh bekräftiget, thet
 för*nempde* D. Lemnius hade warit hoos wäl*bemälte* her Steen och
 frw Jbbe och sielf giort *med* them terminer vm för:ne 2 000 dalers
 betalning, såledis att han tilsade att leffuerere them huartt fier-
 dingz åhr 500 daler, thý han hade sagdt sig hafft järn, som han
 icke thå wille sälie sig till skade *etc.*

Och althenstundh wij efther en nöge ransaken vm alle lägen-
 heter och vmständigheter haffue inthet annet kunnet befinne,
 än att framlidne D. Willam Lemnius haffuer giortt ofte och wäl-

[130 v.] bemälte salige her Steen ett stadigt och fulkomligt löffte och war ther till onödh och otwungen och H. H:t haffuer förthenskuldh öffuergiffuit andre medel, som H. H:t hade kunnet bruke vm sin betalning, therföre haffue wÿ efther Swerigis beschriffne lag dömpdt och affsagdt, att *oftenempde* D. Lemnij erffuinger skole ware plichtige till att förnöye wälbemälte frw Jbbe för för:ne 2 000 daler och sökie sin betalning och skade igen hoos framlidne Simon Wälders erffuinger, vm huilkes lägenheet samme D. Lemnius nogh beskedh wist haffuer.

Jören Bengtson, Hinrich Arffuidson.¹

Samme dag ransakedes åther vm *thet* ärende emillen Jören Bengtson, borgere i Köpenhamn, och Hinrich Arffuidson till Wällinge, och thå läth samme Jören Bengtson förstå eblandh andre sine beswåringar, att *thet* folck, som war på hans och Areldh Olsons schip, skulle haffue beropet sig på Kong:e M:ttz i Danmarck paßebordh, seÿendes sig på *inthe*t annet kunne stå än samme paßebordh *etc.* Dhå skulle förnempde Hinrich Arffuidson så haffue swaret: Jag wörder eller sköther *thett* paßebordh *inthe*t mere än iag will taget och strÿke mig bak ther *med*; huarföre samme Hinrich Arffuidson nu för rätten begärede vtaf Jören Bengtson att wethe, om han wille lägge honom sådent fullt och fast till. Ther till swarede Jören ia, seÿendes sig *thet* wile bewÿse både *med* köpmän och schipfolcket.

Theße ärender bleffue i ransaken vptagne, betänchte och öffuerwägede. Och huadh belanger, att högtbemälte Kong:e M:tt till Swerige *etc.* hade vndt och eftherlatidt Jören Bengtson och Arel Olson theris schip och godz igen och them restitueredes samme schip *med* thes tilbehörelse och skÿtt mästeparten, ther måge the betacke H. K. M. ödmiuckeligen före, thÿ *thet* skedde allenest vtaf sÿnnerlig kongelig gunst och nåde och för högtbemälte Kong:e M:ttz i Danmarch wenlige skriffelse och intercession skuldh, så och att högtbemälte Kong:e M:tt till Swerige war på then tÿdh icke så berättedt vm alle lägenheter, som man nu förstådtt huffuer. Men efther *thet* Jören Bengtson loth sig icke nöye *med* then nåde och gunst honom och hans consorter war wederfaren vthen begärede, att saken motte komme till rätte, så haffuer man till *thet* förste förnummit, att

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 400 f.

Hinrich Arffuidson haffuer rättedt sig efther sin medgifne jnstruction och icke giortt ther orätt vthi, att han förde schip och godz hÿtt till Swerige, till thes högtbemälte K. M. härsammstedz kunne på högtbemälte Key. M:ttz sampt andre potentaters och rÿkens ständers wÿdere declaration vm thet narffueske seglatz. [131] Och althenstundh att på Jören Bengtsons och Areldh Olsons schip war befunnet både krigzmunitio, fettalie och annet mere, som man achtede styrcke menige christenhetens fjende rÿdzen med och war förbudt vtaf högtbemälte Key. M:tt, efther såsom H. Key. M:ttz mandat förmäller, therföre haffuer man inthet annet kunnet befinne, än att sådene wharer och annet godz, som the hade med fare, äre förbruttne. Och efther thet Jören Bengtson wille nu wÿke all schuldh på theris schippere, så att han både sådene förbudne wharer hade them owitterligen inschippet och tagit ther penninger före, så och hafft någre personer med sig på schippet, som icke wore förpaßebordede, therföre må Jören Bengtson och hans consorter sökie sin skade hoos samme schippere igen. Men huadh belanger, att Jören Bengtson haffuer oftenempde Hinrich Arffuidson sampt andre högtbemälte Kong:e M:tz till Swerigis trogne tienere, som wore til siös med samme Hinrich Arffuidson, när Jören Bengtsons schip vptogz, antastedt till theris ähre och redelighet, kallendes them siöröffuere och the personer, som hade giort vthöffuer sin medgifne befallning och siöbref, sammeledis att förnempde Hinrich Arffuidson skulle haffue wanwördet högtbemälte Kong:e M:ttz i Danmarch paßebordh, therum gafz oftenempde Jören Bengtson frist till näste rådstuge dag att betänckie sig, om han tröster bestå sin ordh och lägge samme Hinrich Arffuidson sådent fullt och fast till.

xxix octob[ris]

såthe för rätte Birge Jsakson till Äpleholm sampt borgmestere och rådh[män].

Tileman Abraham vpbödh capiten Larens Cagniols hus widh Store torgit — 1:o.

Påffuel Saße och Hans Fogde vpbude någre pantsatte guldhänger, som lÿdde en Köningzbergz man, benempdh Bastian, [till].¹

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 404.

Laße Erichson borgmester.¹

[131 v.] Samme dag stode för rätten Jacob Larson, Hinrich Balck, Jacob Jffuerson, Anders Olson, Michel Olson, Jöns Hinrichson och Per Matzson, som wore vpå en syñ emillen stadzens borgmestere Laße Erichson och Matz Jacobson, och gåffue tilkänne, att thet war samme Matz Jacobson inthet till hinders, att förnempde Laße Erichson hade en frý gång emillen förnempde Matz Jacobsons stall och Tonius Gropz stall. Och therföre sades förbemälte Laße Erichson samme gång frý till in vthi stadzgården.

xxxii octobris

såthe för rätte her Jören Gere, frýherre till Bierckewýck, her Erich Gustafson, frýherre till Chronbeck och Öresteen, her Claes Fläming, frýherre till Wýck, och her Claes Ácheson till Býestadh, ridder, Swerigis rýkis rádh, Jacob Bagge til Boo, Anders Sigfridson till Broo, Birge Jsakson till Äpleholm och Christoffer Anderson till Bootorp samt borgmestere och rádh[män].

Frw Jbbe.²

Kom för rätten then edle wälborne frwes, frw Jbbes, greffuines till Rasborg och frwes till Gräfznäs *etc.* tienere Wenceslaus Frans och läth i rätten vpläse en salige Hans Beýers handskrifft, lýdendes, att han anno 64 hade taget tilläns vtaf wälbemälte greffuine 100 oförfalskede gamble engellotter och loffuet H. N. åhrligen till interesse 10 engellotter, till thäs huffuudsummen bleffue betalet, för huilket han hade panttsatt H. N. sitt hus samt alle andre sine ägedeler i löst och fast. Och efther thet Matz Schubert hade fåth förnempde Hans Beýers eftherlefde änckie till hustru och samt sin stiuvschon erfdt samme Hans Beýer, therföre war för:ne Wenceslaus begärendes, thet Matz Schubert för sig och sin hustru och Frans Beýer på barnsens wegne, såsom thäs förmyndere, motte betale wälbemälte greffuine både huffuudsummen och ränten efther handskriftens inneháldh. Ther till Matz Schubert swarede, att H. N. hade allrede i vnderpantt för sådene summe guldh steenhuset widh Norre porth, som salige Hans Beýer besatt, ändhá att Matz Schubertz stiuvschon, benempdh Burchert Thurolt, then hans hustru átthe med sin förste man, framlidne Páffuel pärle-

¹ Jfr koncepttänkboken ovan, s. 404.

² Jfr *ibid.*, s. 406.

stickere, hade theruthinnen en halfdeel. Så skulle och wälbemälte greffuines salige herre, her Steen Erichson, lofflig ihugkommelse, haffue borget anno 65 vtaf Hans Beÿer i edle stener och annat til 377 daler wärth och therupå betalet en tynne smör och ett par oxer, såsom Matz Schubert sådent att bewÿse i rätten lade Hans Beÿers gäldbock och handskriftt. Thesliges skulle och H. H:t anno 68 haffue bekommit någett sÿdentÿg och andre perzeler, som en H. H:tz tienere widh nampn Suen Nilson hade annammet, efther som Matz Schubertz inlagde rägenscap therum förmälde. Huadh Hans Beÿers eftherlathne shon war belangendes, swared Frans Beÿer, att en contract war vprättedh och giordh emillen Matz Schubertz hustrv och samme hennes shons förmyndere, förnempde Frans Beÿer och framlidne Willam Danseuil vthi så måtte, att hon affwittrede barnet ett för allt både för löst och fast ett twsendh slagne daler och öffuerwÿste, huarest man sådene penninger skulle annamme och bekomme, effther som i samme contract war vthtryckeligen förmäldt. Thermed war barnet afköpt och skildt ifrå allt sitt faderlige arf och schulle inthet mere haffue till att fordre eller kräffuie. Och ändhå Frans Beÿer godh beskedh hade wist, att barnet boorde fast mere hafft efther sin fader, hade dogh samme Frans Beÿer för wÿdere clander skuldh och att modren sig hade förplichtedh och vpå tagit att sware till all gäldh, så att barnet eller thäs förmyndere sig thermed inthet skulle befatte eller i någen måtte haffue beställe, latidt sig nöÿe, huilken contract Matz Schubert anno 67 then 10 dag nouembris hade wälbetäncht, onödth och otwungen bewilget, iaket och stadfäst vthi någre mänz, nemligen Tileman Abrahams, Peder pärlestickeres och Lucas v. Quickelbergers, närware, men Matz Schubert gaf före och sade sig på then tÿdh icke haffue wist, att gälden skulle haffue warit så många, som han seden förnam, och wille sig förthenskuldh försee, thet samme gäldh motte betales såwäl med barnsens affwittrede anparth som med then deel han hade behällit med sin hustru, och huadh seden vthöffuer wore, wille han med barnet skiffte och deele. Och swared Frans Beÿer ther till, att Matz Schubert hade tÿdh och stund nog hafft sig i then måtten att betäncke och ransake vm gälden, thÿ ther war ett heelt åhr emillen att Matz Schubert annen gången och vpå nytt confirmerede och stadfäste för:ne contract vthi Lucas v. Quickelbergers rägenscap etc.

[132 v.]

Theße ärender bleffue i ransaken vptagne, och huadh betalningen war anrörendes för then summe guldh, som för:ne Wenceslaus krafde på wälbemälte greffuinnes wegne vtaf s[alige] Hans Beÿers erffuinger, befän man samme Beÿers clare handskriff och kunde therum inthet annet seÿe, än att hans erffuinger wore plichtige göre handskriffthen füllest och betale H. N. Doch efther thet offtbemälte Hans Beÿers barn war allenest affköpt med 1 000 daler ett för allt ifrå allt sitt fäderlige arf, såsom contracten, then emillen modren, Matz Schubert och samme barn war vprättedt i gode mänz närware, thet nogsampt förmäller, then man och här i rätten icke haffuer kunnet ogille, och barnet doch fast mere hade boordt haffue, ther thet med sin moder hade instiget vthi fult arf; så är och af ålder här i staden brukligt, att sådene barn, som i så måtte bliffue köpte ifrå sin arfzrätt, sware till ingen gäldh, såsom the och sig ingen ytterligere fordeel förwente, vthen moste allenest lathe sig nöÿe med thet them är affwittredt, therföre haffuer man och samme barn icke kunnet förknippe till någon betalning vthen för en fulkomlig sentens och doom afsagdt, att Matz Schubert, som modren haffuer bekommit och är inträden med henne vthi framlidne Hans Beÿers ägedeler, schall plichtig ware att förnöÿe och betale wälbemälte greffuinne innen nästföljende otte dager för:ne 100 engellotter huffuudsumme sampt med ränten efther handskriftens innehäldh. Och ther han sig med sådene betalning längre försumede, schall wälbemälte greffuinne haffue wäldh och macht att hälle sig aldelis widh husest såsom sin rätte pantt, vthi huilken H. N. för någre åhr seden war förwÿst och H. N. lagligen tildömpdt vthi en almenne- lig rådstuge, så att H. N. må thermed handle lathe efther lagen. Och ther samme pantt kunde icke ware nogsam til fulkomlig betalning, när han nu är H. N. tilskattedh, schall Matz Schubert skÿllig ware att förnöÿe H. N. vthi annet, huadh fheles kan, såsom och offtenempde Matz Schubert icke schall ware neket sin reconuention, seden han haffuer tilfÿllest betalet wälbemälte greffuinne, om han förmener sig haffue ther till någon rätt.

[133]

Bärendh v. Hösedén.

Samme dag witnede, bekende och tilstode Hans Färffuer, Herman Holtthus och Bärendh v. Heÿden in för sittjende rätten, att them samptligen och huar för sÿnnerligen war wäl witterligt,

att Barendh v. Höseden ifrå Mönster, then yngre, war anno 71 fulmündig och mechtig giordh af sin fader Barendh v. Höseden, then äldre, och framlidne Johan Dorhofe, både borgere i förnempde Mönster, haffuendes therupå ett fulmachtzbreff vnder stadzens insigle thersammestedsz, som förnempde certificanter sielffue såge här i staden, till att inkräffuie förnempde Johan Dorhofz framlidne shons vtheståndende gäldh hoos Wychman Lastorp, som sig belop 450 daler, och blef förnempde Barendh v. Höseden betalet af Wychman med ett schip. Thernäst witnede förnempde certificanter, att efther thet förnempde Barendh v. Höseden loth bekomme Wychman förbemälte sitt fulmachtz breff in originalj, så begärede samme Barendh i whåres en copye theraf vnder wårtt stadzinsigle, ther till Wychman swarede, att han wille henne gerne haffue meddelet honom, men han hade förlagdt och tappet förnempde fulmachtzbref. Doch war för:ne certificanter witterligit, att samme fulmachtz bref lydde så att offtenempde Barendh v. Höseden skulle kräffuie betalning af Wychman för för:ne 450 daler vthi wharer eller annet, som samme Barendh tÿchte gott ware, så santt förnempde certificanter skulle Gudh hielpe.

Samme dag vpbödh Per Jönson Per Suensons hus — 2:o.

Än Lille Brÿnnilz hus — 2:o.

Tileman Abraham vpbödh capiten Larens Cagniolz hus — 2:o.

Påffuel Saße och Hans Fogde vpbude sine panttsatte gulringer — 2:o.

Samme dag heembödz Hans Willeman en pantt, som står hoos Nilz Hanson, stadzens borgmestere, med Hinrich Balck och Anders Olson.

vii nouembris

[133 v.]

såthe för rätte borgmestere och rådmän.

Per Jönson vpbödh Lille Brÿnnilz hus — 3:o.

Jtem Per Suensons hus — 3:o.

Påffuel Saße vpbödh gulringerne — 3:o.

Tileman Abraham vpbödh capiten Larenßes hus — 3:o.

Hinrich Simonson vpbödh en halfparth vthi ett steenus och grundh, som framlidne Oluf murmestere gaff the fattige i testamente — 1:o.

Per Jönson vpbödh Hans Beÿers hus — 1:o.

Per Suenson om tompten.¹

Samme dag stodh Per Suenson in för rätten, och tilsporde borgmesterne honom, om han hade fåth någon ytterligere beskedh eller bewys vm tompten, som ligger bak vm hans hus, så att hon lyder ther ewerdeligen till. Ther till swarede förnempde Peder ney, seyendes sig inthet heller mere wile befatte thermed vthen begärede allenest, att stadzens förmän wille vpå stadzens wegne vnne honom för lege en half parth af för:ne tompt, som obygdh war.

Gerdh Friese vm 116 ♁.²

Samme dag befalte stadzens borgmestere Matz Person, att Tileman Abraham skulle lathe bekomme Gerdh Friese 116 ♁, som stode här i rätten och samme Gerdh krafde på Melcher Lambrechtz wegne. Och giorde Simon apothekere handsträckning, så att huar något wýdere tiltaal skeer vm för:ne penningar, dhå will samme Simon ware förplichtedh att leffuerere så många penningar igen hýtt i rätten.

ix nouembris

såthe för rätte Birge Jsakson sampt borgmestere och råd[h]män].

Appellatio.³

Frw Jbbe, greffuinne till Rasborg etc. loth appellere emoth then doom, som war afsagdh emillen H. N. och Matz Schubert och Frans Beýer etc.

[134]

Copye vtaff Hans Wehuses husbreff.

Wý borgmestere och råd[h] vthi Stockholm göre witterligitt och bekenne med thetta wårtt öpne breff, att en wår framlidne medborgere widh nampn Herman Dýning war här i staden dödelig afgången anno 74 in aprilj och hade leffdt en hoop med gældh efther sig, så att alle hans ägedeler både i löst och fast kunne eý tirläckie att betale samme gældh med, och haffue wý förthenskuldh efther alle gäldenärers begären (seden samme ägedeler hade stådt åhr och dag efther Swerigis lag förnempde Dýningz erffuinger till gode och ingen kom, som wille sig sådent anmäte och sware till gälden)

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 410.

² Jfr *ibid.*, s. 412.

³ Jfr *ibid.*, s. 414.

förordnet någre gode män, som haffue skattedt *thet* steenus trenne reeser, som förnempde Dýningz åttthe och liggendes är här i staden på Westre lång gaten vpå östre syden emillen Nilz Gammelz och Bengt schomakeres hus.

Så efther *thet* vår medborgere Hans Wehus försträchte penningar till Herman Dýningz begrafning och läth komme honom till jorden, meden icke någon annen wille tage sig sådent vpå, therföre haffue wý *med* för:ne galdenerers godh wilie och samptýeke vndt och eftherlatidt, att samme Hans Wehus motte köpe och behålle förnempde Dýningz hus för så många penningar, som *thet* blef wärderet vthi then tridie skattningen, nemligen 10 000 ƒ klippingz myntt, såsom och Hans Wehus haffuer buritt vpå vår rådstuge och till godh och fulle nöye leffuereret för:ne 10 000 ƒ , then sidzte pening medh then förste, huilken summe penningar och är kommen och anwendh till s[alige] Herman Dýningz galdz betalning. Huarföre afhende wý förbemålte Herman Dýningz erffuinger, slächt och förwanter, så och alle them, som någon galdh haffue kraffdt eller ännw kunne mhane och fordre efther honom, för:ne steenus och liggende grundh och tilegne *thet* förnempde Hans Wehus och hans hustru sampt bägges theris erffuinger och eftherkommende *med* sine halffierde frýe mhurer, källere, boder, stuffuer, winder och all annen tilbehörelse, vppe och nedre, såsom *thet* af grunden är vpmuret och nu för ögon står och *thet* gamble köpebref förmåller, quitt, frýtt, oclandredt och obehindredt, såwål for offtenempde s[alig] Herman Dýningz erffuinger, slächt och förwanter, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, ehoo the helst ware kunne, till att niuthe, bruke och behålle och ther *med* efther sin wilie, behag och lägenheet göre och lathe till ewerdelige äger. Thes till yttermere wiße och högre förwaring haffue wý *thetta* breff *med* wårtt stadzjnsigle latidt försegle och bekräftige. Actum 9 dag vthi nouemb[ris] månedh anno Christj 1575.

[134 v.]

xiiij nouembris.

B[orgmestere] och råd[h[män]].

Tileman Abraham vpbödh the fattiges halfparth i framlidne Oluf murmästers hus — 2:o.¹

Per Jönson vpbödh Hans Bejers hus — 2:o.

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 416.

xxi nouembris.

B[orgmestere] och råd[h]män].

Hinrich Simonson vpbödh halfparten vtaf s[alig] Oluff murmesters hus — 3:o.¹

Per Jönson vpbödh Hans Beyers hus — 3:o.

F[ru] Jbbe.¹

Kom för rätten then edle, wälborne frwes, frw Jbbes, greffuines till Rasborg *etc.* tienere Wenceslaus Frans och tiltalede Hans Anderson, rådman, först vm 43 lödig *marker* sölf efther en *samme* Hans Andersons handskriftz lydelse, dateredh i Stockholm 22 januarij anno 64, thernäst om 61 lödig *marker* och 6 lodh sölf efther en annen Hans Andersons handskriftz innehåldh, dateredh i Stockholm then 22 januarij anno 65. Ther till swarede *samme* Hans Anderson, att för:ne 43 lödig *marker* sölf bleffue räknede vthi förbemälte 61 lödig *marker* och 6 lodh, så att then förste handskriff giordes thå kraftlös, huarföre och förnempde Hans Anderson wille ingelunde bestå henne vthen tilbödh sig til lag och edh, att *thet* war så i *sanning*, som han berättede.

Thet förordnedes Jacob Larson, Anders Larson, Hans Olson gulsmedh, Hans Vlfson, Herman Schilling och Christoffer gulsmedh, som skole än en gång räkne emillen wälbemälte frw Jbbe och Hans Anderson och förlýke bágge parther.

[135]

Melcher Fölger.²

Melcher Fölger fickz sin rägenschap igen, som Gerdh Frise lade i rätten, medh sådene beskedh, att *samme* Melcher skall lathe komme rägenskapen thýdt igen, enär som *thet* kan bliffue begäret vdaf rätten.

Peder Haraldson.

Samme dag blef afsagdt för rätte emillen framlidne Anders Björsons broders shon, Matz Jörenson, vm ett arf, som war fallit efther förnempde Anders och Per Hareldson hade bekommit, att efther *thet* förnempde Matz Jörensons broder hade förplichtedh sig emoth förnempde Per Hareldson och giffuit honom ther breff och

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 418. — ² Jfr *ibid.*, s. 419.

segel vpå, så att ther samme Per eller hans *erffuinger* bliffue clandrede vm förbemälte arf, dhå will förnempde Matz Jörensens broder sware ther till, therföre må oftenempde Matz tiltale samme sin broder vm arffuet och icke Peder Hareldson.

xxvj nouembris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Anders Sigfridson til Broo, Hinrich Arffuidson till Wällinge, Erich Biörson sampt borgmestere och råd[män].

Kom för rätten then edle, wälborne frwes, frw Jbbes, greffuines till Rasborg *etc.* tienere Wenceslaus Frans och gaf tilkänne, att then wenlige förlökning war ofruchtsam afgången emillen H. N. och Hans Anderson, huarföre H. N. loth tiltale honom nu för rätten igen, såsom i lögerdagz, men samme Hans Anderson swarede ännw ther til, såsom han thå giorde *etc.*

Sententia.

Hans Anderson schall gå en sex manne edh, att han haffuer betalet wälbemälte greffuinne allt thet sölf han haffuer vpburitt af H. N., och att then förste handskriff räknedes vthi then sidzte, och är H. N. inthet mere skyllig än intereßet.¹

xxviiij nouembris

[135 v.]

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Erich Biörson sampt b[orgmestere] och rådhmän.

Peder Suenson.²

Samme dag stodh vp för rätten wår medbroder Peder Jönson, rådman, fulmündig och mechtig på Suen Joensons, borgeres i Vp-sale, wegne och Laße Larsons i Looskäl vthi Bälinge sochn, som wore salige hustru Marietz Aren Knjöpers *erffuinger*. Sammeledis kom för rätten hustru Jngeborg, framlidne Simon Knjöpers *eftherleffuerske*, som war och en *erffuing* *efther samme hustrv* Marieth, och gåffue [*sic*] tilkänne, att them och theris *mederffuing* her Johan Olaj, kyrckeheerde i Winterså [*sic*] sochn vthi Näricke, war till arfz fallit ett steenhus och liggjende grundh, som beläget är här i staden

¹ Jfr koncepttänkeboken ovan, s. 419 f.

² Jfr *ibid.*, s. 423.

widh Järntorgitt vpå norre syden vm wåghuset. Doch war *samme* hus *med* gäldh betunget och för en godh *summe penningar* vthsatt, nemligen 1 450 ƒ salig konung Gustafz (höglöfflig i åminnelse) myntt och 1 000 ƒ i konung Erichz myntt, som war gångbartt anno 62. Och hade alle erfvinger vndt och efftherlatidt wår medborgere Per Suenson, *thet* han motte löse husett till sig *med* then beskedh, att huadh *thet* war bättre än för:ne gäldh kunne belöpe sig, skulle falle erfvingerne tilbÿtes. Och ändhå att för:ne hus och grundh war ringere skattedt än *samme* *summe* sig belop, hade Peder Suenson dogh icke thäs mindre giffuit förbemålte erfvinger och för theris godh wilie, att the vndte honom husett för någon annen, så och för theris byrdzrätt, en *summe penningar* och them aldellis wäl förnögdt och tilfridz stältt. Huarföre afhende Peder Jönson, förbemålte Suen Joenson och Laße Larson och hustru Jngeborg sig sielff och alle theris erfvinger, slächt och efftherkommende all then rätt och rättighet, som the i *samme* hus och grundh hafft haffue, såsom och vthi lÿke måtte förnempde her Johan Olaj hade giortt och sådent *med* breff och segel stadfäst, *thet* Per Suenson i rätten presenterede och läse läth, och tilegnede *thet samme* Per Suenson och hans *hustru* och rätte erfvinger *med* husens egne frÿe mhurer, boder, stuffuer, kammere, winder och åwercken, in*thet* vndentagendes, aldellis såsom *thet* af grunden är vpmuret och nu för ögon står, till att niuthe, bruke och behålle quitt, frÿtt, oclandret [136] och obehindredt såwål för för:ne erfvinger och theris slächt och eftherkommende, såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, till lagfångne ewerdelige äger. Och war för:ne hus lagbuditt och lagståndit, och ther vpå lade oftenempde Per Suenson sin fridskilling vp effther lagen. Längden på husett är vth *med* gaten 39 alner och brädden offuen till 16 alner 1 quarter, men neden til 17½ alin.

Peder Anderßon schippere.¹

Samme dag stodh vp för rätten wår käre medbroder Matz Person, stadzens borgmestere, och gaf tilkänne, att Gudh alzmechtig hade kräncht Kong:re Mittz troo tienere och schippere, Peder Anderson, så att han lågh vpå sin sothesäng, och ändhå att *samme* Per Anderson och hans hustru hade för någre åhr seden giffuit

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 422.

huarannen then 3 penning vthi löst och fast aff allt, som the ätthe både innen och vthen stadz och *med* lagen motte giffue, så hade the doch ännw giffuit huarannen vthöffuer samme gåffue vtaf en godh ächtenskapz kärleck wälbetäncht och *med* berädt modh en sölffkanne och ett sölffbälte (meden *thet* war theris afflinge godz), huilken kanne och bälte ther, som Gudh täckes längst vnne och spare lyffuet af them, må och schall efther thens andres dödelig afgång quitt och frött vthen alle theris erffuingers mothständh och insager niuthe och behålle till ewerdelige äger.

Copÿe vtaff frw Jbbes husbreff
widh Norre porth.

Wÿ borgmestere och rådmän vthi Stockholm göre witterligitt, att framlidne Hans Beÿer gulsmedh, som war boendes här i staden, haffuer anno 64 tagitt tilläns vtaf then edle och wälborne frw, frw Jbbe, greffuinne till Rasborg och frw till Greffznäs *etc.*, 100 oförfalskede gamble engellotter och loffuet H. N. åhrligen till intereße 10 engellotter, till thäs huffuudsummen bleffue betaledh, för huilket han sitt hus och alle andre sine ägedeler i löst och fast hade panttsatt H. N., efther såsom förnempde Beÿers handskrift, then H. N. haffuer latidt i rätten præsentere, therum förmälde. Och efther *thet* wälbemälte greffuinne war icke bliffuen betalet vtaf samme Hans Beÿers eftherlathne hustru och Matz Schubert, then hon nu till man äger, och boorde sware till gälden, och ingen är framkommen, som någen insage haft haffuer vm samme förpantning, therfore war H. N. anno 71 then 21 dag vthi nouembrj månedh i för:ne Hans Beÿers steenhus, som beläget är här i staden widh Norre porth vpå westre syden emillen s[alig] Sÿffuert Kruses och Jacob bardskärers hus, inwÿst såsom i sin fulfångne pantt *med* rätte och lage doom och then 26 dag octobris nu nästförliden therum för en fulkomlig sentens och doom afsagdt, så att ther wälbemälte greffuinne icke bleffue betalet innen otte dager ther efther vdaf Matz Schubert för för:ne 100 engellotter huffuudsumme sampt *med* ränten efther handskriftens lydelse, schulle H. N. haffue macht och wäldh att hålle sig aldelis widh sin pantt och lathe ther*med* handle efther lagen, efther som *thet* doom-bref dhå är vthgiffuitt vthi längden therum förmäller. Och althenstundh att sådene termin war förlupen och förnempde Schubert hade ännw in*thet* latidt wårde sigh vm betalningen, eÿ heller appelleret

[136 v.]

emoth för:ne doom, thÿ haffuer H. N. samme sin pantt latidt lagligen vpbiude vpå vår rådstuge på trenne måndager, och thå husett war lagstånditt, latidt skatte thet egenom gode män, som wÿ vtaf Stockholmz rådstuge ther till hade förordnet, och seden latidt heembiude thet med våre medbrödere Peder Jönson och Jacob Jffuerson, rådmän härsammestetz, först Matz Schubert och thernäst Frans Beyér såsom sin framlidne broders eftherlathne shons förmyndere, huilke thet icke begärede att löse. Therföre affhende wÿ efther lagen alle s[alig] Hans Beyers erffuinger för:ne steenus och liggende grundh och tilegne thet wälbemälte greffuinne och H. N. lyffz-erffuinger för then summe penningar, som förbemälte gode män haffue skattedt thet, nemligen 7 500 ƒ i Kong:e M:ttz etc. klippingz myntt, som anno 74 war gångbartt, med sine frÿe mhurer, källere, boder, stuffuer, kammere, winder och all annen tilbehörelse, såsom thet af grunden är vpmuret och nu för ögon står, att behålle i betalning och quitt och frÿtt niuthe och bruke och thermed efther sin behag och lägenheet göre och lathe obehindredt och oclandredt [137] såwål för salige Hans Beyers erffuinger såsom alle andre åthalere, både födde och ofödde, till ewerdelige äger. Och meden samme hus war aldelis lagfaritt, haffuer ofte- och wälbemälte greffuinne therupå sin fridskilling latidt vplägge efther lagen etc. Actum 28 nouembris anno Christj etc. 1575.

III decembris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm samt borgmestere och rådmän.

M. Petrus Michaelis secretarius.¹

Samme dag komme för sittende rätten våre medborgere Biörn Larson och Hinrich Simonson, the fattiges förmyndere vthi Danwÿckz hospital, hemlede och vpläthe Kong:e M:ttz troo man och secreterere, M. Peder Michaelis, en half deel vthi ett steenus och liggende grundh, som framlidne hustru Anna Oluff murmesteres för någen tÿdh seden gaf för:ne fattige i testamente, och then andre halfparth i huset hade förnempde M. Peder till sig köpt vtaf samma hustrv Annes erffuinger i Gästringelandh, såsom han thet med segel och breff för rätten bewÿste, och är husett belägett här i staden på

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 426 (under 5 december).

Schomakeregaten vpå westre syden emillen Johannis Herbouillan
 och Märthen wårdskriffueres steenhus, hållendes i längden ...
 alner ...¹ Huilken halfdeel i för:ne steenhus och grundh samme
 förmündere medh wårtt och flere the fattiges förmäns samptycke
 lagligen såldt haffue förbemälte M. Peder för 1 500 q i högtbemälte
 Kong:e M:ttz klippingz mynt, som anno 74 war gångbartt. Then
 summe för:ne förmündere på the fattiges wegne här in för rätten
 bekende och tilstode sig haffue bekommit, vndfångit och annammet
 vtaf förnempde M. Peder till godh och fulle nöye, then ytterste pen-
 ning med then förste, såsom med theris rägenscap skall bewyses.
 Huarföre afhende samme förmündere the fattige förnempde half-
 deel i husett och thäs grundh och tilegnede then förnempde M. Peder
 Michaelis och hans hustru, barn och rätte erffuinger medh sine [137 v.]
 frye mhurer, källere, boder, stuffuer och all annen tilbehörelse
 inthet vndentagendes, aldels såsom husett af grunden är vpmuret
 och nu för ögon står, quitt och frÿ till att niuthe, bruke och behålle
 och thermed efther sin wilie, behag och lägenheet handle, göre och
 lathe obehindredt och oclandredt såwål för s[alig] hustrv Annes
 Oluf murmästers erffuinger och slächt, såsom alle andre åthalere,
 både födde och ofödde, till lagfångne ewärdelige äger, såsom wÿ
 och thet köp, som war giortt emillen för:ne M. Peder och s[alig]
 hustrv Annes erffuinger om then andre halfparth i husett, icke
 haffue kunnet ogille i någon måtte vthen thet aldels confirmere
 och fäste efther then fulmacht, som oß i theris köpebreff war giff-
 uen, så att thet skall efther thenne dag och in till ewig tydth fast
 och orÿggeligen hålles och widh macht bliffue vthen wÿdere til-
 taal. Och war för:ne hus vpå vårt rådhus lagbudit och lagståndit.
 Och therupå lade oftenempde M. Peder sin fridskilling vp efther
 lagen.

Hans Anderson.²

Samme dag stodh för rätten Hans Anderson rådman och war
 öffuerbödig att gå lag, såsom emillen frw Jbbe, greffwinne till Ras-
 borg, och honom war afsagdt, så att han haffuer leffuereret H. N.
 så myckit sölf tilbake igen, som han haffuer vpburit af H. N., och
 wore theße hans lagmän: Hans Olson guldsmedh, Söffring gulsmeth,

¹ Alntalet är i ms. ej utsatt och tomrum lämnat för införande av fortsatt beskrivning.

² Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 424.

Christoffer gulsmedh, Jost gulsmedh och Erich gulsmedh. Men wäl-
bemälte greffuinne nögdes eÿ ther åth vthen loth begäre, att samme
ärende motte sätties vp, till thes någre gode herrer af ryckzens hög-
wÿse råd[h] komme ther medh vthöffuer. Dhå läth förnempde Hans
Anderson i rätten vplåse the gode mänz witesbref, som för:ne
ärende hade ransaket emillen wälbemälte greffuinne och samme
Hans Anderson, huilket i rätten blef öffuerwäget, och sades vtaf,
att förnempde Hans Anderson skall lathe biude H. N. intereßet
[138] först och seden gå lag, men om H. N. icke will annammet, dhå må
oftenempde Hans Anderson sättie sölfret hÿtt i rätten och gå lag
och edh, såsom förbemält är.

Nilz Märthenson, Jören Wilde.¹

Samme dag kom för rätten Nilz Märthenson, schippere ifrå
Wÿborg, samt sitt schipzfolck och clagede till Jören Wilde, som war
theris stÿrman, att han war vrsaken ther till, att theris schip och
godz blef borte vnder Ölandh etc.

Thetta ärende ransakedes. Och ändhå att hoos förnempde schip-
pere och hans folck fans såwäl skuldh såsom hoos stÿrmanen, war
doch lykwal störste skulden hoos samme stÿrman. Och blef för-
thenskuldh afsagdt för rätten, att han skall sätties i stadzens fängelse
till en annen rådstuge dag, men kan han thesförinnen förlÿke sig
med sine wederparther, thet seer man gerne.

v decembris

såthe för rätte Jacob Bagge till Boo, Birge Jsakson till Äpleholm,
Erich Matzson, Kong:e M:ttz secreterere, samt borgmestere och
råd[h]män].

Oluff Gregerson vpbödh Hans Höyers tomt i M. Michelz
grändh — 1:o.

Peder Thordson vpbödh ett trähus och tomt östen till, som
han hade i pantt vtaf gamble Matz schraddere — 1:o.

Rasmus Skåning vpbödh någre hus, som skulle skiftes emillen
honom och Pälle Person — 1:o.

[138 v.]

Märthen Möller.

Kom för rätten Märthen Möller och tiltalede Säger thor Brÿggen
vm 18 daler, som han hade tilsagdt förnempde Märthen i lön, för

¹ Jfr koncepttänkeboken, ovan s. 425.

thet han hämptede någre lester smör ifrå Ålandh, som förnempde Säger sampt Lambrecht Buck skulle få i betalning på Kong:e M:ttz wegne.

Thetta ärende haffue wÿ i ransaken vptagit, och efther thet Märthen Möller sköth sig therum till H. Kong:e M:ttz köpman Hans Schulte, så witnede och bekende han nu in för rätten, att Säger fick inthet vtaf smöret, som Märthen Möller hämptede ifrå Ålandh vthen Lambrecht Buck bekom 3 lester, och huadh vthöffuer war, gaf Hans Schulte androm i betalning, huarföre Säger icke heller för sin person skulle giffue Märthen någon lön, vthen Lambrecht Buck war plichtig att förnöÿe honom för 9 daler, och the andre 9 daler skulle Hans Schulte vthlägge. Och meden förnempde Lambrecht och Hans Schulte hade någon rägenscap tilhope, så att samme Lambrecht war Hans Schulte skÿllig, therföre hade Lambrecht afkortedt för honom 9 daler medh then beskedh, att han wille contentere Märthen Möller för för:ne 18 daler. Och althenstundh samme Märthen kunde icke heller neke ther till, att han vm sin tilsagde lön såg på Lambrecht Buck, så haffuer man icke kunnet befinne, att han må någett tiltaal haffue till Säger thor Brÿggen vthen må sökie sin fulle lön och betalning hoos offtebemälte Lambrecht Buck eller vthi hans godz, huarest han thet kan vpspane och beslå.

xij decembris.

[139]

B[orgmestere] och rådhmän.

Niclaes Huittlej.

Samme dag hade Niclaes Huittlej latidt för rätten stämpne Anthonium Brouck och Johan Bärendes, huilke ther widh Gudh alzmechtig swore, witnede och bekende, först förnempde Johan Bärendes, att han anno 72 vthi julij månedh (när Arter Made achtedt drage häden vtaf rÿkit och stodh vthi en båth) war ther hoos med och hörde vpå, att samme Arter sade till Willam Brun, att han skulle betale förnempde Niclaes Huittlej af the penninger förnempde Arter hade vtheständendes vpå mÿnthe, ther än Arter schulle på sin deel lÿde ther skade vpå till ett, tw eller trÿhundrede ƒ . Thernäst certificerede Anthonj Brouck, att han vthi nouembrj månedh anno 74 war i Bärtil Schillingz hus här i Stockholm, ther förnempde Willam Brun hade sitt herberge och låg dhå vpå sin sothe säng; så kom och

thÿdt vpå samme tÿdh en benempdh Robert Brÿgges och begärede sin betalning av Willam Brun, seÿendes sig behöffue henne. Ther till samme Willam swared, att han icke bekom förnempde Robertz betalning, vthen Arter Made annammede henne och ändhå 10 000 q theröffuer vthi lÿke måtte alle andre rÿtteres betalning, som wore vnder engelske fhanen, huilket thenne Willam Brun icke wiste tilförende vthen förstodh thet först om längfredagen anno 74. Thå hade förnempde Anthonj Brouck tilsportth för:ne Willam Brun vthi Niclaes Huittleÿs närware, huru rägenskapen stodh emillen honom och samme Niclaes. Ther till swared förnempde Willam, att samme rägenskap war klar nog, thÿ ehuadh han skulle leffue eller döö, så schulle oftenempde Niclaes Huittlej bliffue betalet vtaf Arter Made och hans mattskapÿ.

[140]

Rasmus Lodwichson, Per Oluffson.¹

Anno Christi 1575 then 18 dag vthi julij månedh kom för sittiende rätten Kong:re M:ttz, wår aller nådigiste konungz och herres troo man och secreterer, Rasmus Lodwichson, wälbetäncht hemlede och vplotth Peder Oluffson, borgere i Dantzic, en bare tomt här i staden westen till belägen vthi framlidne Lille Marcuÿes grändh näst neden för Pälle Persons hus vpå södre syden, hållendes i längden 18 alner och i brädden 12 alner, huilken tomt förnempde Rasmus Lodwichsons framlidne hustru, hustru Barbro, hade vthi sitt ytterste med samme sin manz godh wile och samptÿcke lagligen giffuit förnempde Peder Oluffsons dotter Karin, som war samme hustru Barbros frändke. Huarföre affhände för:ne Rasmus Lodwichson sig och sine erffuinger, sammeledis sin salige hustrus arfftagende förberörde tomt och tilegnede henne med all thäs rättigheet förnempde Karin Pedersdotter och hennes rätte erffuinger quitt och frÿ till att niuthe, bruke och behåle och thermed efther theris wile och lägenheet handle, göre och lathe obehindred och oclandred såwål för förbemälte Rasmus Lodwichson och hans erffuinger såsom förnempde salige hustru Barbros arfftagende och elliest alle andre åthalere, både födde och ofödde, till full lagfångne ewerdelige äger. På huilket förnempde Peder Oluffson vplade sin fridskilling efther lagen.

¹ Marginalrubrik. Över stycket står 'Lasse Jacobson', som icke synes hava något samband med den efterföljande texten.

REGISTER

1875

Personregister.

A.

- Abbot, se Henrik.
- Abraham (Abram) Andreae, Mr:r, »ludi-moderator» l. ludimagister, närvarande i rätten 123, 286, 305, 312, 336 f., 396, 473, 558; får en bok till skänks 245 n. 2); vittnar i ett arvmål 246; anklagar finska församlingen 299; do Mr:r Detlev 325; gör anspråk på hus 313; hans lärjungar omtalas 326; domare i äktenskapsmål 331.
- Eriksson [Leijonhufvud] till Ekeberg, avl. 619; hans barn 280.
- Gustafsson, herr, närvarande i rätten 138 [sannolikt felskrivning för Abraham Germundsson (Somme)].
- Nilsson, knekthövitman 132.
- se även Tileman.
- Adam Budzern 274.
- krukmakare avlägger borgareed 395.
- Adrian de Hase 211, 229.
- Tyle 209 ff., 361 (avl.), 573. Hans änka se Margareta.
- Affhup, se Henrik.
- Agnes (Agneta, -e) 360.
- piga 43.
- Hansdotter 329. Hennes fader, se gamle herr Hans.
- Staffansdotter, änka efter Mr:r Ericus Laurentii, omgift med herr Joen Andreae, 18, 57, 59, 67 f., 163 f.
- Alan, se Hans.
- Alard, se Hans Alert.
- Ale (-en), se Johan v. Alen.
- Alers, se Lambrekt.
- Alert, se Hans.
- Aletta (Alete, Àlette).
- Jönsdotter, utvisad för stöld 39. Hennes fader, se Jöns Henriksson.
- Larsdotter [Skulte] 481, 483. [I SRR kallas hon Aletta Bengtsdotter.]
- Alewin, se Hans.
- Alexander (Sander) Hepburn (Heborn) 239.
- se även Sylvester och jfr Sander.
- Almer (All-, -ar, -mmer, -arus) Almersman (-mersen), apotekare, avl. 75—78. Hans änka, se Fransina de Baudren-gien; hans broder, se Hans Sickens.
- Ambjörn (Embiörn) Olofsson i Lövvik 13.
- Ambrosius bryggare 262.
- Jöransson, avl. 39, 537. Hans änka, se Anna.
- klensmed, avl. 151. Hans broder, se Per (Peter) klensmed.
- Amis, se Ludvig.
- Amund (Å-), [store] 25. Hans änka, se Margareta.
- Anders (-dres, -dreas).
- i tjänst hos prinsessan Elisabet 239. Jfr Anders Tomasson.
- Andersson avlagt borgareed 90, 178.
- — taskmakare 96, 181 (Hans Andersson!).
- Björnsson, avl. 422, 630. Hans brors-son, se Mats Jöransson.
- — fogde på Vaxholm, avl. 546.
- Bottnekarl (-kar), avl., hans hus omn. 35, 37. Hans änka, se Anna; hans styvson, se Klemet vårdskrivare. Jfr även Anders Bottnekarls gränd.

- Anders Brun 379 f.
 — i Brunna 63.
 — Eriksson, avl. 587. Hans avl. fader, se Erik Jakobsson.
 — —, borgare i Sthm, köper fastighet 235, 435; hans hus uppjudes 365, 374, 379, 578, 584, 586.
 — — [dens. som föreg.?] godman vid arvsförlikning 12 f. (kallas rådmant!); skall deltaga i tenninsamling 162 f.; sigillvittne 203; skottherre 334.
 — — i Hjälmstad 118 f.
 — — i Jönköping 308. Hans son, se Nils Andersson.
 — — (Andreas Eriçi), avl., student i Wittenberg 246.
 — fiskare 240.
 — Germundsson 381 f., 412 f.
 — grytgjutare, åberopas som vittne 41; hans hustru omn. 43; god man vid arvsförlikning 495, 611; edgårdsman 606.
 — Hansson, borgare i Sthm 604.
 — — domhavande [i Dalarne på 1550-talet?] 507.
 — Henriksson 556.
 — — borgare i Sigtuna 495.
 — herr, syssloman i Åbo, avl. 518. Hans (oäkta) dotter, se Soneva Andersdotter; hans avl. broder, se Raumo-Jöns.
 — Håkansson, fogde på Tureholm 455 f.
 — Jönsson 239.
 — — i Liden 281, 457. Hans avl. broder, se Sigfrid Jönsson.
 — Keith (-tt), riddare, herre till Forsholm, närvarande i rätten 130, 317 (jfr 318 n. 1), 369, 372, 393, 548, 600, 604; haft befattning med rytteriets besoldning 262; hans mellanhavande med Hans Alert 261, 263, 269 f., 272; fullmäktig för prinsessan Elisabet 569 f.; omnämnd i övrigt 373 f.; Hans dräng, se Olof Jönsson.
 — Kengshusen (Kiengzhws), fogde i Olands härad 299 f.
 — Klemet (Clä-) 533.
 — Krabbe (Krabb) 279.
- Anders köttmångare 197.
 — Lamington 533.
 — Larsson 41, 48. Hans hustru, se Margareta.
 — — rådmän (från 1574), fullmäktig för hustru Anna [Hans] Hilles 158; får stämning på Jakob Hille 206; borgensman 208; uppjuder fastighet 229, 234, 261, 432, 434, 446, 602; upplåter d:o 399; skall indriva kvicksilver 236; taxerings- och uppborädsman 264; tilltalad i egenskap av kämnär 340, 343 f.; honom tillsagd borgen uppsagd 371, 581; kräver fullföljande av köp 403 f.; vägrar att inlåta sig med part utan vederbörlig fullmakt 415 f.; förlikningsman 419, 527, 599, 630; hans hustru [Aletta Påvelsdotter] omn. 421; utkräver borgen 529; utfäster sådan 534, 604; mottager barnapenningar i förvar 546; penningar rosterade hos honom 549 f., 603.
 — Larsson i Näsby 230. Hans hustru, se Anna.
 — lille, edgårdsman 347.
 — Manning (Mennigen), borgare i Danzig, får intyg (certifikation) rör. ett parti tran 90 f., 178; d:o ang. en hans fordran 94, 180 f.; d:o om hans förhållande till Bartolomeus Scharnest 97, 182; vittnar ang. släktskap 307, 471; har penningar i förvar 503. Hans bolagsman, se Osias; hans tjänare, se Mikel (Niklis) Weddrich.
 — Matsson i Svarteby 583. Hans hustru, se Anna Larsdotter; hans son, se Sven Andersson.
 — målare 252 ff.
 — Månsson gör anspråk på hus 75, 171; hans hus omn. 128; hans skuld till Hans Porter 238; hans medel beslagtagna 239; ang. arvet efter honom 320, 480; omnämnd i övrigt 519. Hans änka, se Karin; hans fader, se Måns Ingesson.
 — — landbofogde 129.
 — Olai, kyrkoherde i Tensta 531.
 — Olsson (Olifson) 9. Hans son, se Märten Andersson.

- Anders Olsson 96, 155 (avl.), 182. Hans änka, se Anna.
- — [en eller flere] vittne vid inbördes testamente 33; d:o vid arvsuppgörelse 263; bebygger tomt 104, 188.
- — rådmän, god man vid arvsförlikning 19, 25, 320, 449 f., 479, 505, 519, 616; hans hus omn. 149, 591; kämnär 169; skall deltaga i skattläggning av tomter på Södermalm 210; taxeringsman för varor 217; skall uppbära sammanskott av silver 228; utfärdar intyg rör. fastighet 344 f.; förlikningsman 399; förrättat syn 404, 624; skall rannsaka rör. dråp 405; hembjuder pant 406, 627; värderingsman 419; godman vid fastighetsbyte 606; fullmäktig vid husköp 611; omn. i övrigt 403.
- Ormeston 272.
- Per Hanssons arvinge 86, 176.
- Persson, uppbär arv 13. Hans avl. halvbroder, se Örjan köttmångare.
- — borgare i Sthm, köper fastighet 83, 348, 375, 584 f.; begär tomtbrev 359.
- — båtsman från Västerås 150.
- — dragare 204.
- Petri [Grubb] herr, kyrkoherde i Lule, säljer stenhus 128; omn. 70, 168. Hans hustru, se Kristina. [Samuelsdotter]
- Polster 599.
- Reyer, se Arent Reyer.
- Rode (Ra-), avl., hans barns förmyndare 68, 167; hans i Danzig efterlämnade penningar 85, 294, 296, 463 f.
- i Rosland 239.
- Rute i Danzig 463.
- Sarve (-ffues) 47, 66, 166 (Sarffuen).
- Sigfridsson, bösseskytt 56, 163.
- — (Seffrids-) [obest. vem] 197, 328.
- — [Rålamb] till Bro, vittne vid förlikning 112; hans ankomst skall avvaktas 206; deltagar i förhandlingar med borgerskapet 257; närvarande i rätten 277, 279, 295, 325, 336 f., 341, 405, 419, 484, 500, 558 f., 608, 624, 631; kärar ang. ett skrin 455 f.; d:o ang. husköp 609 (två olika mål).
- Anders Simonsson, avl. 63. Hans änka, se Karin.
- skinnare 125, 162, 520.
- skomakare 16, 119, 503 (gamle).
- — bösseskytt 192. Hans hustru, se Ingeborg.
- skrivare i Lundby 504.
- skraddare 297, 464 f.
- smed 544.
- Smit (-dt), skeppare 173 f., 306 (fribytare).
- Sommar, avl. 231.
- Stark (-ck), borgare i Raumo 374.
- Svensson [Stråle], fogde i Möre, 132.
- Tomasson, drabant hos prinsessan [Elisabet] (239), 256, 446.
- — Pers [Klemetsson] i porten dräng, dömd för stöld 139.
- Utanby [Vthen-], edgårdsman 347.
- Wilde (-dh) 210, 392.
- Anna, hustru, amma 100.
- änka 404.
- Ambrosius Jöranssons änka 39.
- Anders Bottnekarls änka 37.
- Andersdotter, änka efter Jöran Persson 80, (174).
- Anders Larssons hustru i Näsby 230.
- Anders Olssons hustru 96, 155 (änka), 182.
- Bernt vintapparens hustru (änka) åberopar hertig Carls beskydd 241, 248, (265); hennes mellanhavande med Mattheus Budsinsky 542 ff.; uppjuder hus 554.
- Bertil Pauli änka 391, 597.
- Blasiidotter, änka efter M:r Märten Olai Helsing 95 f., (391). Hennes fader, se Blasius Olsson.
- Erik Jakobssons hustru lämnar upplysningar inför rätta 46, hennes hus uppjudes 126, 129, 133; d:o pantsättes 246, 443; d:o löses 248; kräver arv 245 f., 249, 380, 394, 396, 586 f.; köpt arvsrätt till fastighet 508 ff. Hennes son, se Jakob Eriksson; hennes syster, se Elin, Hans Höjers hustru.

- Anna Eriksdotter 57. Hennes fader, se Erik Laurentii.
- Filip karduansmakares hustru 43.
- Godtgaf vantmakares änka 442. Hennes måg, se David Poll.
- Hans Gastes änka, omgift med Märten Tamp, 60 f., 139, 164.
- Hans Gröms änka, se Anna Larsdotter.
- Hans Hilles änka, hennes och hennes båda söners obligation 21; hennes fordran hos Frans Smedeman 33 f.; hennes hus omn. 69; d:o pantsatt 157; vittnesmål mot henne 142; tilldömes tomt på Södermalm 157 f.; hennes supplik 166 (rubr.); hennes mål skall avdömas 172; svarande rör. ett järnparti 206; hennes signet missbrukat 421. Hennes son, se Hans Hille d. y.; hennes måg, se Anders Larsson.
- Hans repslagares hustru 42, 45.
- Herman Frentorps hustru, avl. 323, (395). Hennes dotter, se Anna Tönnes smeds hustru.
- hovmans hustru 300.
- Iliansdotter i Nyfla, Kaspers von Hannover hustru, 185.
- Jakob Ivarssons hustru, avl. 276, 454.
- [Johansdotter (Stålarml)], Claes Christerssons [Jägerhorn] hustru 407.
- Jöns Jutes änka 337.
- [Klemetsdotter (Hogenskild)], fru till Åkerö 89.
- Knut Anderssons hustru 154.
- Knutsdotter, »boendes på Skogbo-land», 387, 593 f. Hennes måg, se Esbjörn.
- Larsdotter, Anders Matssons hustru i Svarteby 583.
- [Larsdotter (Skulte)], Hans [ej Olof] Gröms änka, hennes mellanhavande med M:r Rasmus Nicolai 306, 313; 473 f.; d:o med sin styvfader Mats Persson [Skulte] 474, 476, 480—483, 487 f. Hennes fader, se Lars Gregerson Skulte (se s. 481) [i SSR säges hon vara dotter till Bengt Hansson Busse].
- Lars Månssons hustru 94, 180. Hennes son, se August Sigfridsson.
- Lennart klensmeds hustru 357, 566.
- Anna Mats laggares hustru 56, 163.
- Mats snickares hustru 567.
- Mikel Bengtssons änka, omgift med Mikel Persson 15, 19 f., 86, (309).
- Månsdotter från Ume 91, 179.
- Märten Tamps änka, se Anna Hans Gastes.
- Nilsson 3. Hennes avl. morbroder, se Jöns svarvare.
- Olof Gröms hustru 306 (felskrivning för Anna Hans Gröms hustru).
- Olof murares änka, avl. 426, 634 f.
- Per skaffares hustru 42.
- Präste- 227.
- Påvel murares hustru 42.
- Påvel Sasses hustru 18, 147.
- Påvel van Utrechts hustru 156 (rubr.).
- Ramma-Mats' hustru 15 f.
- Sleemandz 309.
- Tönnes Grops hustru 45.
- Tönnes smeds hustru 323. Hennes moder, se Anna Herman Frentorps.
- Ulfsson, Lars Larssons änka 222, (321), (357), 430. Hennes styvfader, se Jakob Larsson.
- i Västerås, hustru 239.
- Anrep, se Didrik.
- Anseren, se Peter.
- Anton (-nius, -ny, -nj, -nij).
- Bohagel 530.
- Brouck, engelsk köpman 523 f., 637 f.
- [Bussenius], apotekare 397, 401 ff., 620 f. Hans antecessor matrimonii, se Vilhelm Lemnius.
- Krok (Krog, Krock, Crotz), guldsmid, innehar ett stycke »falskt» silver 44; befullmäktigar sin son på resa till Nederländerna 92, 180; edgårdsman 514; återfär tappad guldkedja 556; omnämnd i övrigt 43 f. Hans hustru, se Kristina.
- Ploch (-gh) 332 f., 556 f.
- Archibald (-bald, -imbald).
- Mhör 216.
- Pennekuik, inbyggare i Leith 7.
- Arent (Aren, -nd, -nt, -ndt).
- bagare, avl. 367, 545, 604. Hans änka, se Brita; hans son, se Kristoffer Arentsson.

- Arent Gisebert (Gy-) Groningen 78.
 — Hoffslag utser fullmäktig i Tyskland 309, 471 f.; ålägges betalningsskyldighet 359; hans reverser vidimeras 488; säljer fartyg 536; hans mellanhavande med Sebastian Putaun 548, 584, 591; d:o med Wolter Larensen 564; utnämner skeppare på en Spanienfarare 597.
 — Knipare (Knÿper), avl. 410, 612, 631. Hans avl. änka, se Margareta.
 — Meyer, borgare i Kalmar 298, 466.
 — Reyer, tidigare bosatt i Reval, 377, 381, 382 (Anders!), 393.
 — Robbertz 106.
 — skräddare, tysk 227. Hans hustru, se Barbro Larsdotter.
 — Wikman Lastorps tjänare 415.
 — Vos (Fos) 389 (Hans!), 596.
 Arffurt, se Bartold von Erfurt.
 Arild (-il, -eldh), se Arnold.
 Arns, se Henrik Arentz.
 Arnold (Arelth, Aril) Olsson, dansk skeppare, hans fartyg uppbringat 397, 400 f., 616 f., 622 f.
 Arnsborg, se Hans v. Arnsborg.
 Artur (-us, -er) Mand (Made), engelsk köpman från London, intygar ett skuldförhållande 86; hans affärer med olika personer 219, 238, 637 f.; haft fem hästar under den engelska fanan 388, 595.
 Arvid Eriksson [Stålar] till Grabbacka 278 f.
 — Gustafsson [Stenbock], herr, friherre till Torpa 288 f.; närvarande i rätten 392 f., 600.
 — Håkansson 100, 185.
 — Larsson, borgare i Sthm, stadens ombud hos konungen 258; hans mellanhavande med Mats Persson 215, 332, 358, 363, 577; omn. 580. Hans hustru se Barbro Bengtsdotter.
 — Svan, välb. man 588. Hans fader, se Jöran Jönsson; hans moder, se Brita [Pedersdotter (Hård)] till Koltorp.
 Asmus Luneborgk von Hannover 127.
 — Meder (Mhe-) 508.
 Assar Persson, kammarskrivare, 100 f., 182.
 Assilier, se Filip.
 Aswald, se Oswald.
 August (-tus, -tin, -tinus).
 — Frees, skeppare 154.
 — Henriksson 204.
 — Krytzberg (-borg) i Danzig 388, 594 f.
 — Marschacz, avl. 310.
 — Sigfridsson (Siffridz-) 93 f., 180. Hans moder, se hustru Anna Lars Månssons.
 — åkare 287, 292, 420.

B. *

- Bachwold, se Johan.
 Bagge, se Bröms; Jakob; Katarina Jakobsdotter; Peder.
 Bahr, se Tomas.
 Baldwin (Bolde-) Fris 53, 160.
 Balk (-ck), se Henrik.
 Baltzar (Balsar, -zer).
 — v. Dischberg 546 ff.
 — Ralichen, skeppare från Stralsund 151.
 — Skotte (-ta) kräver betalning 214; hans utestående gäld 247, 262, 266, 443 f.; hans kista uppbruten 310, 316, 475 f.
 Banck, se Laurentius Laurentii.
 Bandt, se Gert.
 Baner (Banner, -neer), se Gustaf Axelsson; Isak Nilsson; Sten Axelsson.
 Barbro (Barbara).
 — Bengtsdotter, Arvid Larssons hustru 579 f. Hennes avl. fader, se Bengt Hansson Busse.
 — Blasius Olssons hustru, 18, (174), 488.
 — Eriksdotter, Rasmus Ludvigssons avl. hustru 521 f., 638. Hennes man i ett föregående gifte, se Johan Sop; hennes fränka, se Karin Pedersdotter.
 — Gilius Packet bösseskytts änka 394, 441.
 — i Granby (Grehnby), hustru 118.
 — Gregers skinnares änka, avl. 521 f.
 — Henrik Hanssons hustru 347, 360 f.
 — Herman Vogts änka i Danzig 242, 441.

- Barbro Knut [Nilsson] guldsmeds änka, avl. 63. Hennes sonson, se Bengt Hansson Busse.
- Larsdotter, tjuvkona 227. Hennes man, se Arent skräddare.
- Måns myntsvens hustru 42.
- Olof Pávelssons änka 65, 83, 166 f.
- Barpken, se Kort.
- Bartold (-tholdt) v. Erfurt (Arffurt) 386. Jfr Bertil v. Erndorf.
- Bartolomeus (Bertellmeus).
- Jagenteufel (-diiffuel) 94, 180 f.
- Jakobsson 20 f.
- Scharnest (-nis) 97, 182, 193.
- Selrecht (Sell-, Self-, Sehel-) från Greifswald 54 f., 161.
- skräddare, gamle, 205.
- Skultus, båtsman från Braunsberg 174.
- Bastian Kruse från Königsberg 404, 406, 623.
- Baudringen (-drigin, Budrengen), se Francisina de Baudrengien.
- Beata [Gustafsdotter (Stenbock)], greve Per Brahes gemål 43.
- Beck, se Wolmar.
- Becker, se Heine.
- Beckhusen, se Klaus.
- Beijer, se Frans; Hans. Jfr Beyer.
- Bell, se Filip.
- Bencht och Benchte, se Bengt och Bengta.
- Benedictus Fürstenow (För-), herr 150. — se även Bengt guldsmed.
- Beneke, se Jöran.
- Bengt (-ckt, -cht). Jfr Benedictus.
- (tillnamn ej utsatt) 360.
- Andersson 214.
- — hingstridare, dräpt 103, 187.
- Bränning, borgare i Köping 552 f., 561 f.
- D[oktor?] 245.
- Duse (Dws) 455 f. Hans hustru, se Brita Torsdotter.
- guldsmed, hans hus omn. 6; återfordrar silver 395 (Benedictus).
- Gylta till Pätorp, riddare, riksråd, närvarande i rätten 4, 40 ff., 44, 64, 277, 279, 285, 455, 505, 508, 511 f., 514, 521, 523, 528; vittne vid förlikning 112; befaller att penningar skola frigivas 293, 462; Gustaf Baners brev till honom 439; omtalas som avliden 616; deltagit i samkväm 620 f.
- Bengt Hansson [Busse], rådman, avl., hans hustvist 63; hans i Frankrike utställda reverser 108, 190; hans hus omn. 344; hans testamente 358, 363, 577; hans fastigheter fördelade mellan hans arvingar 579 f.
- — Spedz. (Speeß, Spese), bösseskytt 192, 290, 461.
- Haraldsson 136.
- Karlsson [Lilliestielke] närvarande i rätten 409.
- knivsmed, borgensman 93, 180; hans hus uppjudes 299 f., 303, 467 f.; sålt d:o 493; omn. 228.
- Larsson avlagt borgareed 89, 177; köper del i fastighet 121, 197.
- Larsson i Sörby 12. Hans avl. broder, se Erik Porshank.
- Matsson, landsknekt, dömd från livet 424 f. Hans fader, se herr Mats i Viksta.
- [Nilsson (Färla)], herr, avl. 285 f.
- Persson 31. Hans svärfader, se Sven Hallandsfar.
- Ribbing 238. Hans tjänare, se Willem Diw.
- Räf (Reff), dräpt 40 f.
- skomakare 207, 347, 629. Hans hustru, se Brita.
- slaktare 153.
- smed 230 (slottssmed), 252 ff., 256.
- Smälänning, avl., hans hus omn. 577.
- Spees (Spese), se Bengt Hansson Spedz.
- Tomasson 26.
- Utanby, rådman, avl. 203, 344.
- vaktmästare, ledamot i slottsnamnden 286.
- Västgöte (Wästgöthe), avl. 523.
- Bengta (Benchte), Hans Björnssons hustru 62.
- Benne, se Jakob thor Benne.
- Berchtold (-chelt), se Simon.
- Berendes, se Johan Jakobsson; Matthias.
- Berens, se Henrik.

- Berg, se Per.
 Bergen, se Herman v. Bergen.
 Bernt (Berent, Bärn, Bären, -ndh).
 — Casall 239.
 — Dyrko 377.
 — v. Gröningen 142, 234.
 — Hagen, tysk köpsven, i tjänst hos Tönnes Schweschow 47; avger vittnesmål 218; köpt bräder 224, 431; närvarande vid inventering 225, 431; hans mellanhavande med Gerd Frise 400, 403, 613.
 — v. Heyde 544, 626.
 — v. Hösedan d. ä., borgare i Münster 626 f. Hans son se följ.
 — — d. y. 626 f.
 — Jönsson, svarande rör. ett saltparti 211; d:o rör. humle 229; kyrkovärd 479 f.; omn. 217.
 — — unge, 90, 163, 178, 193; hans mellanhavande med Nils Andersson 280 (rubr.), 324, 484.
 — Pepping (i Lybeck) 27.
 — Rodhe (från Münster) 117, 154, 196.
 — Sasse, hövitsman för en fana 221.
 — trumslagare 20.
 — vintappare, anklagad inför en borgarrätt 165, 167; hans mellanhavande med Hans Leuhusen 241, 247 f., 265, 438 ff., 450; en av Erik XIV:s anhängare 266; uppjuder annan fastighet 341; vittne till förrädisk tal 353; närvarande i rätten 372; omtalad som avl. 542; omnämnd i övrigt 554. Hans hustru (änka), se Anna; hans tjänare, se Peder Ersson.
 — Winterkamp i Lybeck 466.
 — Öffuerhagen 233, 497 ff.
 Berg, se Kornelius v. Berg.
 Bertellmeus, se Bartolomeus.
 Bertil (Bärtill, Bertell).
 — Busse (Buss, Busch) 44 f. Hans syster, se Karin Urban målares hustru.
 — v. Erndorf 386 n. Jfr Bartold v Erfurt.
 — guldsmed, avl. 305.
 — Ivarsson [Tott l. Grön], stallmästare, närvarande i rätten 111; hans mellanhavande med Olof skrivare 383, 385, 590.
- Bertil Jakobsson, avlagt borgareed 90, 178.
 — Kulle 311.
 — Larsson, borgare i Sthm, köper ett stadens hus 60, 139 f., 164; hospitalsföreståndare 90, 115; borgensman 151; intygar börd 583.
 — — i Lemlax 11.
 — tor Loie i tjänst hos Påvel Rode 105.
 — Lucß, skeppare från Enkhuizen 84.
 — Markusson, källaresven i K. M:ts tjänst, uppjuder sitt hus 214, 224, 431; säljer d:o 234, 434; d:o omnämnt 231.
 — Månsson, hans hus omn. 486.
 — Pauli, herr, avl. 391, 597. Hans änka, se Anna.
 — Petersson, båtsman 330, 500.
 — Scharnest (-näst, Skar-), hans tranparti 90; lagt beslag på salt 99, 183 f.; d:o på penningar 195 (Scharns); sålt kläde *ib.*; penningar skola utkrävas av honom 216, 324, 484.
 — Schilling (Skil-, Sky-) 80, 130, 174, 239, 637. Hans fader, se Hans Schilling; hans broder, se Märten Schilling.
 Beyer, se Jöran. Jfr Beijer.
 Bese, se Gunilla Johansdotter.
 Bielke, se Hogenskild Nilsson; Johan Axelsson; Klaus Nilsson; Ture Pedersson.
 Bielkenstierna, se Hans Klausson; Klaus Hansson.
 Bilde, se Jöran.
 Bilefelt, se Hans.
 Birge (Birie, -el, -gell, Beriell).
 — bösseskytt 192.
 — Elfsson, borgare och slutligen (1572) rådman, tjänstgör som kämnär 434; som skottherre 162; säljer ett bagarehus 19; kärke i ett stöldmål 226 f.; förvärvar tomt 233 f., 300 f., 434, 467; förlikningsman 265, 399; god man vid arvsförlikning 273; skall uppbara tomtören 359; skall ransaka rör. dråp 405; hans hus omn. 530; förmedlar hembud 588; fullmäktig vid husköp 611.

- Birge Isaksson [halvhjort] till Äplaholm, närvarande i rätten 389 f., 393, 395 f., 399 f., 402, 404 f., 408 f., 414, 423, 425, 595 f., 598, 602 f., 605, 612, 614 f., 618, 620, 623 f., 628, 634, 636.
- Jönsson 239.
- Nilsson [Grip till Vinäs], herr, avl., hans hus omn. 254.
- Birgitta (Birrite), se Brita.
- Bisby, se Hans.
- Bitter, se Per (Peter).
- Biug, se Hans.
- Biur, se Lars.
- Björn (Biörn).
- djäkne, dråpare 405.
- Helsing 56, 163. Hans svärfader, se Mats skräddare.
- Larsson, borgare i Sthm, arvet efter hans avl. hustru 11; hans hus omn. 70; 168; d:o uppjudes 80, 86 f., 174, 176 f.; d:o säljes 96, 181; hospitalsföreståndare 426, 551 f., 634 f.; förmedlar hembud 551 f.
- Persson [Bååt], herr 138.
- Västgöte 136.
- Björnram (tre björnramar), se Hans Larsson till Isnäs.
- Blackert, se Hans.
- Blandt, se Hans.
- Blasius kötmångare köper fastighet 38, 160; avlägger borgareed 89, 178.
- Olsson, fd. stadsskrivare (kallas fordom borgmästare 522 samt borgmästare och syndicus 564), frånvarande i Finland 47; förmyndare 57; hans hus tagas i anspråk av konungen 71 ff., 170 f.; d:o uppjudes 153 f.; höres ang. undandolda ägodelar 80, 174; säljer fastighet 89, 177; inprotokollerar två kungabrev 94 ff.; tilltalad rör. de fattiges egendom 197; god man vid arvskifte 237; vittne vid inventering 246; hans vittnesmål infordras 356; intygar äkta börd 356, 564; kärar ang. en tomt 364, 367, 391 f., 597; ledamot av Erik XIV:s nämnd 522; borgensman 604; i övrigt omn. 18, 488; Hans hustru, se Barbro; hans dotter, se Anna Blasiidotter.
- Blasius trumpetare 172.
- Bloiener, se Tomas.
- Blömken, se Evert Blömchen.
- Bo (-oo) Diure, herr, avl. 11. Hans hustru, se Sigrid Uddormsdotter.
- Bochaldt, se Johan Bachwold.
- Bocht, se Joen Bucht.
- Bock, se Werneke.
- Bocken, se Didrik v. Bocken.
- Bockrendt, se Hans.
- Bodan, se Nils.
- Bohagel, se Anton.
- Boken, se Didrik v. Bocken.
- Bokholtz, se Gotthard Buchholtz.
- Boklen, se Didrik v. Bocken.
- Boldewin, se Baldwin.
- Boleman, se Herman.
- Boll, se Henrik.
- Boose, se Johan.
- Borchart, se Burchard.
- Borgis, se Robert.
- Born, se Märten.
- Borstelen, se Detlef v. Borstelen.
- Botilla (-le).
- Lasse Bengtssons änka 565.
- Nilsson 504 f. Hennes styvfader, se Hans Kruse.
- Botvid (-wiid) Larsson 39.
- Boye, se Karsten.
- Boyehorn, se Sven.
- Brand, se Jakob Didriksson.
- Brant Lazarus v. Greifswald, skeppare 71.
- Bratz, se Tomas.
- Bremen, se Johan v. Bremen; Simon v. Bremen.
- Brendel, se Jöran.
- Briniell, se Bryniel.
- Brita (-tha, -the Birrite, -ttha, Brijte).
- amma hos Jöran Fölsche, bedrivit tjuveri 420 f.
- Arent bagares änka 604.
- Bengt skomakares hustru 347.
- Bryniel Larssons hustru (änka) beskylles för äktenskapsbrott (41 ff.); fäster lag 45; mottagit penningar (59), (164); utfår akter ur tänkeboken (161); hennes pantsatta hus uppjudes (399); d:o hembjudes henne till lösen 415 f.; omgift med Henrik Nilsson 544.

- Brita, Erik Porshanks änka 12.
 — Eriksdotter 377. Hennes fader, se Erik Bengtsson i Enköping.
 — Finvid guldsmeds hustru, avl. 118 f.
 — Henriks i Hannula hustru 70, 168.
 — Jakob Greks hustru (änka) (298 f.), 416, 526 f., 603.
 — Jakobsdotter i Mussala, hustru 508 f.
 — Jöns Henrikssons skrivares hustru 331.
 — Jöns svarvares änka 3.
 — Jöns Svenssons hustru, avl. 330, 498.
 — Klaus Beckhusens hustru 45.
 — Larsdotter, hustru 19.
 — [Larsdotter (Tre rosor)], fru till Penningby, änka efter Lars Fleming 23, 380; hennes tjänare dömd för dråp 301.
 — Lars Fruchtenichts hustru 429.
 — Lars Perssons hustru 521 f. Hennes syster, se Karin Per Danskes hustru.
 — Lars Wijborgs änka 396.
 — Mikel Henrikssons hustru, avl. 495.
 — Olof Knutssons hustru, avl. 387, 593.
 — Peder Mikelssons hustru (222), 235 f., 438.
 — [Pedersdotter (Hård)] till Koltorp, fru 588. Hennes man, se Jöran Jöns-son; hennes son, se Arvid Svan.
 — Persdotter, Per Hanssons änka, omgift med M:r Olof [Petri] (16), (508), (510).
 — M:r Petri Arvidi hustru 18.
 — piga 522.
 — Rasmus Olssons hustru (fästekvinna) 3, (62). Hennes broder, se Mats Jakobsson.
 — Rolofs von der Njenstadt änka 377, 585 f.
 — Staffan Erssons hustru 362, 578.
 — stugehustru (stuffedukone) på slottet 379.
 — Tomas Anderssons hustru, förövat stöld 226 f.
 — Tordsdotter [till Fly] 455. Hennes man, se Bcngt Duse; hennes föräldrar, se Tord Larsson till Fly och Karin Olofsdotter.
 — Wikman Lastorps hustru 272, 415, 452.
- Broder Eriksson [Butz l. Store] 455 f. Hans måg, se Anders Sigfridsson [Rålamb].
 Broms, se Joakim Olai; Olof. Jfr Bröms.
 Brouck, se Anton.
 Brugge, se Herman thor Bruggen; Seger thor Bruggen. Jfr Brygges.
 Bruggeman, se Hans.
 Brun, se Anders; Willem.
 Bruns, se Hans.
 Brunswijck, se Henrik v. Braunschweig.
 Bruwer, se Peter.
 Brygges, se Robert.
 Bryniel (-nnil, Briniell, Brunnil, -gell).
 — hans gäster sk. betala hushyra 162.
 — Larsson, Lille, beskyller sin hustru för äktenskapsbrott 41 ff., 45; hans mellanhavande med Mats Pávelsson 59, 164; hans hus uppbjudes 152, 399, 406, 410, 619, 627; d:o omn. 193; immission däri begäres 424; omn. såsom avl. 399, 415, 544. Hans successor matrimonii, se Henrik Nilsson.
 — Möller (Mol-) i tjänst hos Jakob Maes i Dantzig 61, 165.
 Bränning, se Bengt.
 Bröker, se Lennart.
 Bröms Bagge 239.
 — se även Nils, Olof. Jfr Broms.
 Buchholtz, se Gotthard.
 Bucht, se Joen.
 Buck, se Lambrecht; Willem.
 Budrengen, se Fransina de Baudrengien.
 Budsinsky, se Matteus.
 Budzern, se Adam.
 Buleman 50.
 Buman, se Svibrecht.
 Burchard (-art, -ert, Borchart).
 — Höjer i tjänst hos Gert Bandt 272, 452, 537 f.
 — Calme 554.
 — Turolt 356, 564 f., 624. Hans föräldrar, se Pável Turolt pärlstickare och Margareta Wolfs; hans styvfader, se Mats Schubert.
 Burman, se Hans; Willem.
 Busby, se Hans Bisby.
 Busch, se Bertil Busse.
 Busche, se Kornelius v. Busche.

- Busse (Buß, Busch), se Bengt Hansson; Bertil; Lars.
 Busenius, se Anton.
 Bütaw, se Kasper.
 Buttman, se Hans.
 Butz, se Broder Eriksson; Margareta Brodersdotter.
 Bååt, se Björn Persson; Gustaf Björnsson t. Fällnäs; Johan Persson t. Tidö.
- Bäcker, se Heine Becker.
 Båling, se Gorius.
 Bären, se Bernt.
 Bärendes, se Johan Jakobsson Berendes; Henrik Berens.
 Bärgh, se Per (Peder) Berg.
 Bärn (-ren), se Bernt.
 Bärtill, se Bertil.
 Bäär, se Kristina.

C.

- Cagnioli (-ol), se Laurentz.
 Cahun, se Hy; Willem.
 Calme, se Burchard.
 Capun, se Per.
 Carl (Carolus), se Karl.
 Casall, se Bernt.
 Casper, se Kasper.
 Casten, se Karsten.
 Cecilia (Cicilie, Sißilie).
 — markgrevinna av Baden, född prinsessa av Sverige, hennes behandling i England bör framkalla repressalier 232; hennes mellanhavande med Stockholms borgerskap 546 ff.; omn. i övrigt 49. Hennes gemål, se Kristofer av Baden-Rodemachern; hennes hovjunkare, se Baltzar v. Dischberg.
 — hustru 124.
 — Hans Dobers hustru i Nürnberg 526.
 — Jakob Perssons Nylänning änka, omgift med Klaus Vogt 325, 347, 485 f.
 — [Johansdotter (Stålarml)] 408.
 Christer (-tian, -tiern) se Kristiern.
- Christina (Chirstin), se Kristina.
 Christoffer, se Kristoffer.
 Chron, se Märten.
 Ciriacus Hoppe 388, 594.
 Claes (Clas, Claues), se Klaus.
 Clapenberger, se David Klockenborg.
 Clauer, se Hans.
 Clemet, se Klemet.
 — se även Anders Klemet.
 Colbron, se Tomas Kobron.
 Colin Maxwold 376, 404.
 Cornelius, se Kornelius.
 Cornilies, se Timon.
 Cort, se Kort.
 Creutziger, se Staffan (Stephanus).
 Crichtun, se David; Robert.
 Crotz, se Anton Krok.
 Cruus, se Erik Nilsson; Lars Jespersson; Margareta Nilsdotter; Mats Larsson; Nils Jespersson.
 Crytziger, se Staffan Creutziger.
 Curtzlen, se Frans v. Curtzlen.
 Cöllen, se Hans v. Köln; Viktor v. Köln.

D.

- Dalbo, se Erik; Lars.
 Daleman, se Per Daleman.
 Dam, se Märten v. Damm.
 Dame, se Märten Tamp.
 Dan, se Staffan. Jfr Dann.
 Daniel (-ll).
 — Fruchtenicht, borgare och bårdsklärare i Rostock (född i Stockholm), hans mellanhavande med Henrik Qvant 24, 45, 109, 117, 123, 186, 191, 196, 198; skiftar arv 141 f.; hans hus uppbjudes 145 f.; d:o säljes 146;
- bördsbrev för honom 220, 429; omnämnd i övrigt 200, 215. Hans föräldrar, se Lars Fruchtenicht och dennes hustru Brita; hans halvsyster, se Margareta Reinholdsdotter.
 Daniel Groth, skeppskock 369 f.
 — Harden 298, 466.
 — Joensson 561 f. Hans fader, se herr Jöns i Hova.
 — Kröger (från Lüneburg) närvarande vid inventering 225, 431; innehar fullmakt från Braunschweig 274, 453;

- köpvittne 461; ger intyg rör. ett sillparti 593.
- Daniel uth der Mark, hovman 416.
- Nagell 174, 600 (Thonagel).
- Dann, se Kornelius. Jfr Dan.
- Dantzeville (Dansouuille), se Willem.
- David (-it, -idt),
- Crichtun 476.
- Giffhorn 163.
- Klockenberg (-gk) l. Clapenberger 152.
- Kjäll, dräng från Skottland, avl. 84.
- Macfasson (Mak-), avl. 7.
- Poll 442. Hans svärmöder, se Anna Godtgaf vantmakares änka.
- Ransey 386, 594.
- Reltz från Leiht 84.
- Skotte (Sch-), hans gård uppbjudes 336, 341, 554, 558 f.; kärar ang. en skeppspart 376, 404; hans hustru 376, 426.
- DelaGardie, se Pontus.
- Detlev (-ff), Mr 325—328.
- v. Borstelen 549 f.
- Dew, se Willem Diw.
- Didrik (Diderich, Dirich, Dyrick).
- v. Anrep 292.
- v. Bocken (Boken, Boklen) övertager fastighet 69 f.; får husbrev 168; hans systerson (Filip) ihjälslagen 291; hans hus omn. 458.
- Frise, stockmakare 526.
- Gyse, borgare i Lybeck 505 f.
- Harder 385.
- Klausson (Claes-), köpsven 134.
- Mandt 305, 317.
- Rost 116, 195.
- Teusen (Teiß, Teisenn, Thyesen, Thieson), borgare i Danzig, bekommit arv 105, 110, 193; kommit till Stockholm för svaromål 307, 470.
- vantmakare 240, 546.
- Dischberg, se Baltzar v. Dischberg.
- Dial, se Johan.
- Diure, se Bo.
- Diw, se Willem.
- Dobblare, se Mäns.
- Dober, se Hans.
- Dondej, se Wolter.
- Dooms, se Joakim.
- Dordi Klemetsdotter från Sagu sn 266, 451. Hennes avl. farbroder, se Lars Henriksson.
- Dorhof, se Johan.
- Dortmynde (Dormyn), se Kasper v. Dortmund; Hans v. Dortmund.
- Dortt, se Evert v. der Dortt.
- Dran, se Jöran.
- Drugenagel, se Kort.
- Druwen (-ern), se Hans.
- Durant, se Kristina.
- Dure, se Hans.
- Dus, se Bengt Duse.
- Dyk (-e, -en, Dÿck), se Henrik; Seger v Dyck.
- Dyning, se Herman.
- Dyrick, se Didrik.
- Dyrko, se Bernt.
- Dåleman, se Hans; Peder.

E.

- Ebba (Ibbe, Ybbe, Jybbe, Effue).
- [Mänsdotter (Lilliehöök)], fru till Gräfsnäs och Käggholm, grevinna till Raseborg, änka efter Sten Eriksson [Leijonhufvud], innehar panträtt till fastighet 38 f., 415, 419 f.; hennes fordran hos Hans Beijer och hans arvingar (51), 395, 397, 402, 406, 624 ff., 633 f.; appellerar mot dom i detta mål 414, 628; låter framställa anspråk på fastighet 133; låter uppbjuda hus 152 f., 399, 619; kärande rör. ett järnparti 293, 415, 461 f.; d:o i skuldfordringsmål 418 ff., 424, 630 f., 635 f.; hennes fordran hos Wilhelm Lemnii arvingar 397 f., 401 ff., 620 ff.; hennes husbrev (in extenso) 633 f.; omnämnd i övrigt 425. Hennes tjänare, se Nils Persson; Venceslaus Frans.
- Ebbe Smälänning, knekt, drunknad 150.
- Eggert Gyding (l. Gudingen), borgmästare i Uppsala, 60, 139.
- Tysk (Tysch) 195.
- se även Hans Eckhardt.

- Ehens, se Henrik Enns.
- Eka-släkten, se Trotte Månsson.
- Oäkta, se Olof Trotteson.
- Ekeblad, se Erik Andersson.
- Ekkert, se Hans Eckhardt.
- Elendz, se Hans.
- Elers (-rtz), se Hans.
- Elf Hermansson, knekthövitsman i Småland 132.
- Elin, Erik Olofssons i Skuru (Skure-Eriks) hustru 14 ff., 24.
- Hans Höjers hustru (339), 380, 586 f.
- Mikels trolovade 160.
- Måns Pávelssons änka 13.
- Olof Bossons hustru 42.
- Olof Larssons hustru i Ingby 13.
- Olof Perssons hustru 43.
- Olof Porshanks änka 231, 432 f.
- Persdotter, Tomas Olssons hustru 6. Hennes förre man, se Mats sadelmakare.
- Skure-Eriks hustru, se Elin Erik Olofssons hustru i Skuru.
- Staffansdotter, hustru 300.
- [— (Sasse)], Wilhelm Lemnii änka 512 ff.
- Sven klädskrivares änka 347.
- Sven Nilssons änka 4 f., 48 f., 156, 158.
- Tönnes pärlstickares änka 107, 189.
- Elisabet (Lisa-, Lisebette).
- prinsessa (»fröken») 239, 516, 569 ff. Hennes tjänare, se Anders; Nils Larsson; hennes drabant, se Anders Tomasson (dens. som ovanstående Anders?).
- Hans Kraffts hustru 246, (248), 443.
- [Matsdotter (Skulte)] 481 ff. Hennes fader, se Mats Persson Skulte.
- Eller, se Tomas.
- Elsa (-e), Hans Heidenreichs änka 86 (Heidenrichschen), < 178 >.
- Hans Scharnebecks hustru 204 f. Hennes bröder, se Hans och Kort Wehusen.
- Månsdotter, avl. 135. Hennes man, se Tomas Eller; hennes systrar, se Magdalena Månsdotter; Margareta Månsdotter.
- Embden, se Gert v. Emden.
- Embjörn, se Ambjörn.
- Emerentia, Gunnar Olssons änka i hans andra gifte, 245 f., 249, 586 f. Jfr även 380 (Eremsie).
- [Hansdotter], Staffan Sasses änka, vittne vid arvskifte 18, d:o vid fastighetsöverlåtelse 488; fäster lag 45; uppburit likvid för järn 106; hennes tomt omn. 551. Hon omtalas även 380 såsom »hustru Eremsie, framlidne Staffan Sasses efterleverska», men av sammanhanget framgår, att där åsyftas Gunnar Olssons änka.
- Emersen, se Matthias v. Emersen.
- Emmerich, se Matthias.
- Engelbrekts änka 238, 249.
- Engell, se Per.
- Engelsman, se Rolf.
- Enhändig, se Mats.
- Enns, se Henrik.
- Erasmus, se Rasmus.
- Eremsie, se Emerentia.
- Erenst, se Henrik Ernst.
- Erik (ch, -cus, Ehrich).
- XIV, konung, konfirmerat testamente 21; d:o husköp 66; hans donation bekräftad 23; hans brev införda i extenso 21 f., 72 f., 95; d:o omnämnda 42, 73, 170 (donationsbrev), 393 (dombrev); hans ägodelar efterlysas 80, 174; hans tyranni omtalat 41 f.; hans mynt passim, se nedan, s. 740 (under Mynt); hans sekret använt under falskt pass 46; hans anhängare 131, 266, 277, 284, 287 f.; åtgärder till hans förmån 132, 353; hans skuld hos en köpman 238; hans flykt under Stockholms belägring 289; rykten om hans flykt ur fångenskapen 323; skall hämnas på sina motståndare 289; givit nåd åt dräpare 290 f.; gods beslagttaget under hans tid 393; valuta avsedd för Lybeck d:o 490; järn d:o 549; hans befallning återopad 415; hans disposition rör. ett hus återkallas 438, 440; penningar upptagna (1567) för hans räkning i Antwerpen 538; hans högsta nämnd omtalad 82, 136, 522; omnämnd i övrigt 340, 442, 509, 549, 614.

- Erik Abrahamsson [Leijonhufvud], herr, till Ekeberg, närvarande i rätten 103, 188; hans hus omn. 241; berövats sex silverstop 369; hans tjänare omn. 374; begär vidimation av ett köpebrev 400, 619.
- Andersson 305, 312.
- — [Ekeblad] till Magerö 514 f., 539 f. (hans brev in extenso).
- Bengtsson i Enköping 377. Hans dotter, se Brita Eriksdotter.
- Bengtsson, trumslagare under gårdsfänikan 605 f. Jfr Erik trumslagare.
- Bertilsson, guldsmed, hans hus uppbyggdes 365, 374, 379, 382, 578, 583, 586, 588; säljer fastighet 390, 596; hans hus omn. 392, 599; framlägger bevis ur tänkeboken 398; vill rygga avtal 533 f.; avstår hembjuden tomt 588; svarande i rättgång inför riksrådet 600. Hans broder, se Hans Bertilsson. Jfr Erik guldsmed.
- Björnsson, befallningsman (slottsfogde) på Stockholms slott 487, 545; närvarande i rätten 206, 220, 225, 229, 239 ff., 244, 248, 251, 254 f., 262, 284, 286, 293, 303, 314, 321, 323, 334, 339, 341, 346, 348, 350, 356, 359, 364, 366, 369, 372, 376, 379, 383, 386 f., 389, 396, 409, 416, 419, 422, 429 f., 432, 438, 443 f., 461, 468, 475, 479, 483, 493, 495, 500 f., 523, 532 ff., 541, 544 ff., 548 f., 552, 557, 559, 563, 565, 569, 571, 578 f., 581, 584, 586, 589, 593 ff., 600, 604, 608, 615, 631; klagar över olaga köp 207, 226; anmäler mutförsök 222; förhandlar med borgerskapet 264, 281, 324; hans vittnesmål 312; åklagare 342, 370, 417; entledigar borgmästare och tillsätter nya 366; hans (?) husköp 609 (ofri tomt).
- — 81 ff. Hans syster, se Per Jonssons hustru.
- Dalbo i Ökna 147.
- dragare köper del i fastighet 121, 197; anklagad för oro i finska församlingen 299. Jfr Erik Matsson.
- Eriksson (Ersson), borgare i Sthm, 390, 596.
- Erik Falk (Falchen), M.r., [biskop i Linköping], avl. 133. Hans hustru, se Kristina.
- Finne 561. Hans dotter, se Karin Eriksdotter; hans morbroder, se Nils Lybbehns.
- guldsmed 424, 636. Jfr Erik Bertilsson.
- Gustafsson [Stenbock], friherre till Öresten och Kronobäck, riddare och riksråd, närvarande i rätten 111 f., 133, 138, 400, 405, 620, 624; borgensman 134.
- Henriksson 102, 187. Hans hustru, se Karin; hans styvson, se Lars Eriksson.
- — borgare i Arboga 395.
- herr, kyrkoherde i Enköping 531. Hans änka, se Margit Bertilsdotter; hans mågar, se Anders Olai; Jakob Gislonis.
- — präst (kaplan) vid finska församlingen i Sthm (sfinse herr Erik), hans hus omn. 6; skall delta i sammanskott till skeppsutredningen 55, 162; vittne vid inbördes testamente 98, 183.
- Håkansson [Slang] till Viurila, befallningsman på Stockholms slott, närvarande i rätten 117, 123, 133, 140, 142, 148, 199 f.; gör anspråk på hus 129; avlägger vittnesmål 134; borgensman *ib.*; förhandlar med borgerskapet 138; en hans dom åberopad 226.
- Jakobsson, avl. 46, 126 f., 133, 245 f., 248 f., 394, 396, 443, 508 ff., 586. Hans hustru (änka), se Anna; hans söner, se Anders Eriksson; Jakob Eriksson.
- — (Jäpön), borgare i Köping 358, 567.
- — (Jäpönn) åkare 204.
- Johansson [Stålar] 407 f.
- Jönsson, avl. 399, 619. Hans farbroder, se Lars Nilsson i Pauni by.
- — avl., hans signet 312, 515; omn. 254, 261, 267, 444, 446, 451, 514 f., 539. Hans änka, se Ingrid.
- — från Finby, börsbrev för honom 275, 453 f. Hans föräldrar, se Jöns Svensson och Margit Mikelsdotter.

- Erik Jönsson, knekthövitsman, bisittare i rätten 339, 409, 423.
- i Rusthults by 258, 260, 448 f.
- Karlsson [Gyllenstierna] till Nynäs, riddare och riksråd, närvarande i rätten 40, 42, 54, 60, 275, 285, 336 f., 341, 455, 470, 505, 508, 511 f., 514, 521, 523, 528, 552, 555 f., 558 f.
- kock 40.
- laggare 130.
- Larsson 254.
- — 405. Hans hustru, se Kristina.
- [—] Sparre till Sundby, herr, riddare och vice rikskansler, närvarande i rätten 393, 600.
- — trumpetare 230, 432.
- — i Tuskö (Tusche) 155.
- —, borgare i Västerås 151. Hans avl. broder, se Nils Larsson.
- [Laurentij], herr, kyrkoherde i Skellefte 338.
- — M.r. ordinarius i Tuna, avl. 57, 163. Hans änka se Agneta; hans son, se Lars Eriksson; hans dotter, se Anna Erikdotter.
- M.r. 300, 467.
- Matsson, avl. 275. Hans syster, se Valborg, Nils Jönssons änka.
- — dragare 199. Jfr Erik dragare.
- — till Nora, k. sekreterare, fått gåvbrev på fastighet 21 ff.; närvarande i rätten 64, 111, 166, 199, 223, 228, 235, 242, 244, 251, 275, 425, 435, 443, 484, 536, 546, 600, 636; kärke i mål rör. missfirmelse 166; förhandlar med borgerskapet 249, 257.
- — på Norrmalm 298, 465. Hans hustru, se Karin.
- — i Tillberga, landsknekt 413.
- Månsson, borgare i Sthm, skall deltaga i tenninsamlingen i södra kvarteret 162; d:o vid silverkontributionens indrivande på Norrmalm 240; d:o i skattläggning 210; d:o i taxeringsarbetet 217; värderingsman av enskild fastighet 419; god man vid överlåtelse av dylik 223; d:o vid arvsförlikning 430; hans (?) mellanhavande med Tomas Björnsson 240; tomtförsäljning till honom 364, 367, 391.
- Erik Månsson, djäkn, dräpt 325, 327 not 1) (Ericus Magni).
- [—] mjölnare, hospitalsföreståndare, slutl. [1578] rådman, för talan ang. en testamentsgåva 65, 166; säljer fastigheter på hospitalets vägnar 71, 90, 100, 115, 168; mottager penningar för dess räkning 107, 189.
- Mårtensson 204.
- Mörck 482 f.
- [Nicolai (Svart)], M.r. kyrkoherde i Uppsala, avl. 134.
- Nilsson 572. Hans styvfader, se Peder Mårtensson.
- — rådman [jämte flere?], förmyndare 57; upprättat inbördes testamente 123, 200; klagar över ett vinparti 195; skall deltaga i skattläggningen av tomter på Södermalm 210; förlikningsman 231; rättgångsfullmäktig 249; vittne vid upprättande av testamente 259; uppbjuder annans fastighet 336, 347, 554, 538, 560, 563 (ogamle); d:o egen tomt 348, 356, 360, 566, 571; tvist ang. denna 364, 367, 391, 597; taxeringsman 349; överlåter panthus 356; betalar gäld i försämrat pantslag 385; hans trähus omn. 445; hans mellanhavande med Joakim Klencaw 549; appellerar till K. Mt *ib.*; omn. i övrigt 308, 367.
- — unge, på Södermalm, avlägger borgareed 89, 177; avger vittnesmål 127; borgensman 254; skall uppbära tomtören 359.
- — [Cruus] till Häberg, närvarande i rätten 248 f., 251, 443; hans mellanhavande med Arvid Eriksson [Stålarm] 278 f. Hans syster, se Margareta Nilsson.
- Olsson, myntsven 340.
- — i Skuru (Skure-Erik) 14 ff., 24, 129. Hans hustru, se Elin.
- — i Tälje återfordrar sitt sålda hus 74, 169; uppbjuder d:o 74, 79, 169 f., 172; säljer detsamma på nytt 86 f., 176 f.

- Erik Persson anklagas för tvegitte och mord 379 f.
- — 375. Hans avl. broder, se Mikel Kranck.
- — f. d. fogde [i Nardinghundra hd], hospitalshjon 102, 186.
- — rådman i Björneborg 275.
- — i Säby, landbonde 41 f., 44.
- — i Vörå (Wera) 185.
- — i Övesböle (Edesbörde) 275 f., 453 ff.
- — [obestämt vilken] < 160 n. 1) >.
- Petri, herr, hans vittnesmål 220, 245; närvarande i rätten 312, 336 f., 473.
- Porshank (-ck), avl. 12. Hans änka, se Brita; hans bröder, se Bengt Larsson i Sörby; Per Larsson i Stadsberga.
- Quedere 496.
- i Skinnarbo (-ereby), bonde 288.
- skrädare 75, 171 f. Hans hustru omgift med Frans Mårtensson 172; hans dotter, se Gertrud Eriksdotter; hans broder, se Knut Olsson i Grannböle.
- Sparre, se Erik Larsson.
- Staffansson 211.
- Stuth, avl. 392, 599, 601.
- Svart, Mr 127.
- Toistenkyrtes 15.
- trumslagare uppbjuder sin tomt 348, 356, 360, 563, 566, 571; säljer d:o 381, 587 f. Jfr Erik Bengtsson.
- se även Skure-Erik (Erik Olsson i Skuru).
- Erndorf, se Bertil v. Erndorf.
- Ernst (-ting), se Henrik.
- Erp, se Henrik v. Erp.
- Erpach, se Matias Erbach.
- Esbjörn (-piorn) 594. Hans svärmoder, se Anna Knutsdotter.
- Håkansson 199.
- Jonsson 136.
- kvartermästare 410.
- Nilsson i Emnäs 20.
- — borgare i Vadstena 64.
- Svensson, arklimästare 102, 184 f.
- i Tuna 510.
- Eskil (Eschell, -kill).
- , avrättad uppviglare 409. Hans mäg, se herr Mats, finske prästen.
- Eskil och hans hustru 326.
- Andersson, borgare i Sthm, köper fastighet 24 f.; skall njuta tredjepenningsgåva 498 f.; utreder arv 519 f.; hans hus omn. 563. Hans avl. hustru, se Kristina.
- — Finne 395.
- Finne (Mikellsson l. Nilsson) 126, 198.
- Jakobsson, sämskmakare 204.
- Jönsson, räntmästare 360; hans hustru 366.
- köttmångare upprättar inbördes testamente 98, 183; ang. arvet efter honom 104 f., 190; hans hus 107, 189. Hans hustru (änka), se Margareta.
- Larsson, murare 25 f.
- — i Nygränden 162.
- — rådman (från 1572), förlikningsman 207, 371, 399; vittne i rättegång 208; taxeringsman 217; skall uppbära silverkontribution 228; god man vid arvskifte 237, 263, 450, 589, 616; emissarie från rådstugan 237; borgensman 254; förmedlar hembud 567; skall uppbära tomtören 359; skall anställa förhör 404; värderingsman 419; intygar äkta börd 583.
- Mikellsson 126 (jfr följ.).
- Nilsson 126 (även Mikellsson). Jfr Eskil Finne.
- Sigfridsson, borgare i Sthm, uppbär arv 16, 18; utreder d:o 70 f., 86, 168 f., 176; avlägger borgareed 89, 178; skall delta i tennuppbörden 163; svarande i arvsmål 508 f.
- Simonsson, borgare i Åbo, hans mellanhavande med Mats Månsson 307—310, 314, 348, 355 f., 375, 472; d:o med Jakob Larsson 357, 567 f.; appellerar till riksrådet 317, 476; avlevererar arvsmedel 362, 576.
- Espiorn, se Esbjörn.
- Evert Blömchen (-ken) i Danzig 542.
- v. der Dortt, guldsmed och borgare i Sthm 569 ff.
- Passe 392.
- Rottger l. Ruttgers 607 f.
- se även Jakob.

F.

- Fabian Franck 142, 611.
 Faigdt, se Hans Vogt.
 Falchen, se Erik Falk.
 Falchener (-kener), se Henrik.
 Falchmar, se Volkmar.
 Farenberg, se Herman.
 Fastenog, se Tomas Vastenow.
 Faster, se Willem.
 Feind (dt), se Hans Viandt; Tönnes Viandt.
 Felor, se Tomas.
 Feltskouw, se Jöran.
 Fenius, se Kasper.
 Ferwer, se Hans Ferber; Henrik Ferber.
 Fiendt, se Hans Viandt.
 Filip (Philpus, Phillipus, Philippus, Philipz).
 — arklhästskötare 41.
 — Assilier 15 f.
 — Bell 386.
 — Didrik v. Bockens (Boklens) syster-son, dräpt 291.
 — guldsmed, avl. 206 f., 533 f., 536, 550 f. Hans änka, se Margareta.
 — karduanmakare 43. Hans hustru, se Anna.
 — Kern (Kärn), M:r 350, 578.
 — Kock (Kok) 103, 187. Hans änka, se Margareta; son, se Mikel Filipsson.
 — Persson, rådmän, god man vid arvsförlikning 3, 12 f., 16, 18, 260, 263, 276, 282, 449 f., 454, 505, 519, 616; kämnär 107, 128, 189, 389, 614; upp- bjuder annans hus 137, 139, 145, 298, 465 f.; upplåter d:o 146; säljer fastig- hetsandel 360, 571 f.; närvarande i rätten 218; taxeringsman 217; d:o och uppbördsman 264, 334; förlik- ningsman 231, 312, 348; emissarie från rådstugan 237; borgensman 254; vittne vid upprättandet av inbördes testa- mente 259; d:o i tjuvnadsmål 420; d:o vid penninglikvid 560; ålägges att ut- föra beslag på penningar 298; ifråga- satt till uppbördsman för tomtören < 359 >; deltagar i sillköp 592.
 — pärlstickare 122.
- Filor, se Tomas Felor.
 Finne, se Erik; Eskil; Eskil Andersson.
 Finved (-wet, -wedt, -uet, -wit) guldsmed, ang. arvet efter hans hustru 117 f.; d:o efter honom själv 196; hans hus omn. 75, 118, 171, 196, 302, 468, 501, 532; arv inestående hos honom 186; omnämnd i övrigt 504. Hans hustru, se Brita; hans syster, se Ingeborg i Lundby.
 Fleming, se Herman; Klaus; Lars.
 Foigt, se Hans Vogt.
 Folchmer Fransson, se Volkmar.
 — se även Sven.
 Folger (Föl-), se Volger.
 Fordeel, se Hans Fordell.
 Fors, se Johan Vors v. Rosendal.
 Forstena-släkten, se Kristoffer Torstens- son.
 Fos, se Arent Vos.
 Foss, se Staffan Voss.
 Fougdt l. Fougte, se Herman; Klaus. Jfr Vogt.
 Franck, se Fabian.
 Frans (-tz, François; Franciscus).
 — Beijer (-ier), guldsmed, hans räkning med sin svägerska 49 ff.; fastighet pantsatt till honom 52, 298, 602; hans fordran hos Jöran Löwenkopf 129; tilltalar Mats stensnidare 213; avger vittnesmål 283, 460; begär tillsättan- det av förmyndare för Hans Beijers barn 284; själv förmyndare för d:o 406, 613, 634; låtit beslaglägga medel tillhöriga Hans Beijer d. y. 395, 397; borgensman 604; hans »pantebod» uppbjudes 602, 605, 612; tvisten mel- lan honom i egenskap av förmyndare å ena och grevinnan Ebba å andra sidan 624 f.; domen i detta mål överklagas 414, 628; hembjudes fastighet 634; omnämnd i övrigt 108. Hans hustru se Karin; hans broder, se Hans Beijer.
 — Folkmarsson, se Volkmar Fransson.
 — v. Curtzlen, köpsven från Antwer- pen 15.

- Frans Gutheim (-heem, Gudt-, Godt-) an-
vänt missfirmliga tillmälen 210 ff.,
229 f., 232 f.; hans gäld 376, 584 f.
- Jerichen (-o) myntmästare, inblandad
i slagsmål 79; hans mellanhavande
med Tönnes Viandt 150; d:o med To-
mas Kun 176; magistratens klagomål
över honom 165, 167; smädat stads-
tjänarne 166; fullmäktig i skuldford-
ringsmål 549; omn. i övrigt 174.
- Kröger 570.
- Messing 49 f.
- Mårtensson 172.
- Möller i Danzig 463.
- Persson, bösseskytt 25.
- skomakare från Anklam, avl. 219.
- Smedeman, borgare i Reval, kommit
till Sverige för att indriva fordringar
33 f.; hans mellanhavande med Hans
Koning 78 f., < 170 >, 171; certifi-
kation för honom 99; tilltalar Hans
trumpetare 103, 188; sålt hus i Reval
144; omn. i övrigt 89 (rubr.), 177.
- trumpetare (trumeter) 551 f. Hans
hustru, se Malin.
- se även Venceslaus.
- Fransina (-cina) de Baudrengien (-drigin,
-dringen, Budrengen), änka efter Al-
mer Almersman, 75—78.
- Frantz, se Gilius.
- Fredrik (Friderich) II, konung av Dan-
mark, (131 f.), (353), (401), (622).
- Henriksson i tjänst hos Henrik Arentz
(Arns) 90.
- tullnär (töllener) avl. 497 f.
- se även Johan Frederich.
- Frees, se August(in).
- Frentorp, se Herman.
- Friese, se Didrik; Gert Frese.
- Fris, se Baldwin.
- Fruchtenicht (-nigtt), se Daniel; Laurentz.
- Frundt, se Hans de Frundt.
- Fräntorp, se Herman Frentorp.
- Funcke, se Kasper.
- Fyrbrandt, se Hildebrand.
- Fänius, se Kasper Fenius.
- Färffuere, se Hans Ferber; Henrik Ferber.
- Färsla, se Bengt Nilsson; Åke Bengtsson.
- Fögeler, se Kristoffer.
- Fölsche (-ske), se Jöran.
- Förboos, se Hans Forbus.
- Förråd, se Henrik.
- Förstenow, se Bengt (Benedictus) Fürs-
tenow.

G.

- Gabriel Greger I. Greuer, köpsven från
Lybeck 33 f.
- Kristiernsson (Chri-) [Oxenstierna],
friherre till Mörby, riksråd, närva-
rande i rätten 130, 133, 223, 242, 285,
317, 322, 392, 470, 476, 505, 521, 523,
600 f.; hans pass åberopat 134; borg-
gensman *ib.*; köper fastighet 134 f.;
förhandlar med borgerskapet 249;
Gustaf Baners brev till honom 439;
hans vittnesbörd 529; sigillvittne 620.
- Gad, se Peder.
- Gammal, se Hans; Nils; Olof.
- Gaste, se Hans.
- Geerke, se Simon Kerkes.
- Gera, se Jöran; Karl Holgersson.
- Gerda (Gehrde), Theus Oldendorps
hustru 6.
- Gerling, se Mikel.
- Germund Jönsson köper tomt 71, 90, 168;
skall deltaga i tenninsamlingen 162;
taxeringsman 217; god man vid arv-
skifte 266, 452; kårande mot Pável
Sasse 352; utfår penningar ur rätten
361, 576.
- Gert (Gerd, Gerdt, Gerdh).
- Band (-dt), tysk köpsven, inproto-
kollerar en till honom ställd revers
5 f.; hans arvingar 272, 452; hans skuld
till Pável Sasse 352; hans testameta-
rier 399, 537.
- v. Emden (Embden) 97, 182. Hans
hustru, se Mechtild.
- Frese (Frise, Friese), hans mellanha-
vande med Melker Volger 387, 419,
594, 607 f., 630; d:o med Bernt Ha-

- gen 400, 403, 613; d:o med Mats Schubert 403; d:o med Påvel Rode 518, 524; hans stämningar ej beaktade 499; skall utfå penningar ur rätten 412, 628; fullmäktig för Melker v. Hilst 415. Hans tjänare, se Hans Greffuitz.
- Gert Grek (-e, -er, -che), borgare i Hildesheim, bekommit arv i utlandet 75, 170; hans fordran hos Wikman Lastorp 90, 184; sålt all sin egendom i Sthm 170; hans certifikationer 171 (rubr.). Hans bröder, se Hans Grek; Jakob Grek.
- Josting 591.
- kantor, se Gert v. Wowe.
- [Kerckman] 337. Hans broder, se Hans Kerckman.
- Larsson (i Söderköping) 411.
- Rothering 499.
- Simensen van Bohus (Bauenhuß) 84.
- skeppare 92.
- skräddare, hans hus omn. 72; ägde fastighet även i Köping 358, 567; omtalas som avliden 235, 305, 436 f. (Schröder), 511; hans efterlämnade gäld 317; utdrag ur hans räkenskaper 474 f. Hans broder, se Hans Schröder; hans successor matrimonii, se Wenceslaus Herold.
- Willem von Groningen (Grö-) 139.
- v. Wowe, kantor, kravmål mot honom 334, 359, 361, 377, 383 f.; säljer fastighet 611.
- Wörderman 346.
- Gertrud (Gier-, -trudt).
- hustru 323.
- Eriksdotter, avl. 52, (171). Hennes fader, se Erik skräddare; hennes farbroder, se Knut Olsson i Grannböle.
- i Lagmansby (Lannansby!) 276, 454.
- Larsdotter, änka efter Simon Larsson 524 f.
- Lars Henrikssons änka 266 f., 321, 451 f.
- Måns Jönssons avl. hustru (?) 116.
- Nils skräddares änka 534 f.
- Per Mårtenssons hustru 24.
- Sigfrid Jönssons änka utreder arvet efter sin man 258 ff., 281 f., 448, 457; skall åtnjuta tredjepenningsgåva 259 f., 449.
- Gertrud Tröbos (-boos) 216, 319, 337. Hennes man se Peder skrivare; hennes son (i ett föreg. gifte?), se herr Per Matthiæ.
- Gestring, se Sven.
- Giffhorn, se David.
- Gilgrest, se Johan.
- Gilius (Gilles, Gilies, Gilian, Guilius, Gylies).
- bösseskytt, se Gilius Packet.
- Frantz von Antwerpen 71.
- Merthens 372, 584.
- Packet, M.r, bösseskytt, 238, 394 (avl.), 441. Hans änka, se Barbro.
- pärlstickare (på Norrmalm) 214, 295, 514.
- Sasse (från Lybeck), certifikationer för honom 27 f., 79, 171; har gods i förvar 268; hans mellanhavande med Willem Burman 55 f., 104, 163, 188; d:o med Markus Hesse 385; d:o med Henrik Ernsting 501 f.; d:o med Lambrecht Pröffesting 507 f.; omn. i övrigt < 157 >, < 186 f. >.
- skomakare 514.
- se även Govert.
- Gisebrecht, se Jöran.
- Gisle Nilsson [Struss] 232, 433.
- Glabeck, se Tönnës.
- Glashagen, se Jöran.
- Gnipheus, se Johan.
- Godtgaf vantmakare på Norrmalm, avl. 442. Hans änka, se Anna.
- Godtheem, se Frans (Franciscus) Gutheim.
- Goldtman, se Per (Peter); Tomas; Willem.
- Gorgonius [Arvidsson (Gyllenackar)], avl., 18. Hans änka, se Karin [Björnsdotter].
- Gorius (-ries) Båling 526.
- Holst, avl. 438.
- Gorkop, se Hans.
- Gosman, se Jakob.
- Gotthard (Godthardt) Buchholtz (v. Bokholtz), herr, 334, 361. Hans tjänare, se Hans Spee.

- Gotschalk (Goskell, Goskalck, Gotz-, Godt-).
 — Johansson 356, 405, 410.
 — Timberman, herr, i Lybeck 20 f.
- Govert Gilius 336.
- Greffuitz, se Hans.
- Greger, se Gabriel.
- Gregers (Grers, Greers, Greels, Greger, Greher, Greier).
 — Bertilsson i Åbo 267, 451.
 — Gregersson (Greels-) 181.
 — Kegelberger (Kekel-, Kegen-) i Danzig, hos honom insatta penningar skola inkrävas 15, 68, 86, 167, 176.
 — Meier från Hamburg, skeppare, 92.
 — Persson, avl. 552. Hans son, se Olof Gregersson.
 — — 71, 169.
 — i Råsta (Ro-) 185.
 — Siebenbrodt, styrman 119.
 — skinnare, avl. 521 f. Hans änka, se Barbro.
- Grek (Greke, Kreker), se Gert; Hans; Jakob; Simon.
- Greuer, se Gabriel Greger.
- Grip, se Birge Nilsson.
- Grolle, se Hans v. Grolle.
- Gronenhagen, se Jesper.
- Grop, se Tönnes.
- Grote, se Hans.
- Groth, se Daniel; Mikel.
- Grothus, se Jakob Grothusen.
- Grott, se Henrik.
- Grubb, se Andreas Petri.
- Gryn, se Henrik.
- Gröm, se Hans; Olof.
- Grön, se Bertil Ivarsson.
- Grönenberg, se Joakim.
- Gröningen, se Berent v. Gröningen.
- Grönwaldt, se Jöran Grönwaldt.
- Gudingen, se Eggert Gyding.
- Guldenstjerne, se Nils Jöransson Gyllenstierna.
- Gummar Parsys 442.
- Gunilla (Gunnel) [Johansdotter (Bese)], avl. 170, 177 (gränd!).
- Gunilla, Melker Volgers hustru 45, (318), (328).
- Gunnar (Guner) Olsson, avl. 245, 249, 586. Hans avl. hustru (i första giftet), se Karin; hans änka, se Emerentia.
- Gustaf (Göstaff, Gy-, Go-, Gustaus).
 — I, konung, tagit fastighet i betalning 22; ett hans brev (dekret) åberopat 100, 437; äger andelar i lantgods (Idö) 286; skänkt Georg Norman ett hus 313; hans mynt skola bibehållas vid sitt värde i allmänna handeln 546; d:o omtalas passim (jfr nedan s. 741); hans fordran hos Arent Knyper 612; omnämnd i övrigt 606. Hans änkedrottning, se Katarina Gustafsdotter [Stenbock].
 — [Axelsson] Baner till Djursholm, ridare, riksråd och hovmarskalk, närvarande i rätten 40, 111, 130, 285, 305, 318 n. 1), 325, 330, 400, 405, 469 f., 476, 484, 488, 497, 523, 532, 569, 600, 604, 608; borgensman 134; åberopas som vittne 210, 401, 621; ger befallning på K. M:ts vägnar 241, 439; avsaft dom 317; hans brev in extenso 439; omn. i övrigt 333.
 — Bengtsson i Medvåga 506 f. Hans hustru, se Malin; hans broder, se Mårten Bengtsson.
 — Björnsson [Bååt] till Fällnäs, närvarande i rätten 523; hans [?] hus 233, 434.
 — Olsson [Stenbock], friherre till Lena, riksmarsk 112.
- Gutheim, se Frans (Franciscus).
- Gyding, se Eggert.
- Gyllenanckar, se Gorgonius Arvidsson; Henrik Arvidsson.
- Gyllenstierna, se Erik Karlsson; Jöran Eriksson; Nils Jöransson.
- Gylta, se Bengt.
- Gysebert, se Arent Gisebert.
- Gök (Giöck), se Mats; Mårten.
- Göteke (Gotiche, Göthichen) v. Horn, skeppare 30, 54, 161.

H.

- Hagemeister, se Mikel.
 Hagen, se Bernt.
 Hahenawer, se Mikel Hohenawer.
 Hallandsfar, se Sven.
 Halsten Kruse, avl., 310.
 Halvhjort, se Birge Isaksson.
 Hammes, se Rolf.
 Hampe, se Jakob; Tile.
 Hane, se Hans.
 Hannover, se Kasper v. Hannover.
 Hans 304.
 — Alan 284.
 — Alert (Johan Ålerd, Alard) gårdenär, hans mellanhavande med hertig Carl 232, 433; d:o med Anders Keyth och Hans Watson 269, 272, (304), 314, 468 f.
 — Alewin, gårdenär vid Rydboholm (339 f.), 343.
 — Andersson, guldsmed, slutl. (1574) rådmän, hans hustru bestulen 226 f.; stadens ombud hos konungen 258; taxerings- och uppbördsman 264 (gamle); kämnär 336; skyldig till edsöresbrott 352, 357 f.; fått förlikning 358; uppbjuder annans fastighet 365, 379, 578, 586; får tomt som gåva 365, 578 f.; svarande i kravmål 418 ff., 424, 630 f., 635 f.; går i borgen 534; mottager barnapenningar i förvar 546. Hans hustru, se Malin [Bengtsdotter?].
 — — se även Anders Andersson.
 — v. Arnsborg 291.
 — Beijer d. ä., guldsmed, avl., hans arvingars mellanhavande med grevinnan Ebba 38 f., 397, 402, 406, 624 ff., 633 f.; d:o med Gert skraddare 474 f.; hans gäld 415; hans hus 397, 627; d:o uppbjudes 627, 629 f. och frånhändes hans arvingar 634; efterlämnat ett parti ädelstenar 283, 460; uppburit d:o 607; d:o silver 530; förmyndare begäres för hans barn 284; omn. i övrigt 14, 49 ff., 356, 613. Hans änka, se Margareta Wolfs; hans successor matrimonii, se Mattias Schubert.
 Hans Beijer d. y., den föreg:s son 50 f., 395, 613, (625).
 — Berens, se Johan Jakobsson Berendes.
 — Bertilsson, konung Johans livskräddare, öppet brev för honom 205.
 — — guldsmed 596. Hans broder, se Erik Bertilsson; hans förmyndare, se Hans Olofsson guldsmed.
 — (v.) Bilefelt (-tt) 80, 175.
 — Bisby (Bus-, Bys-, Bisbu, -bue), engelsman, hans mellanhavande med Gilius Sasse 104, < 186 f. >, 188; hans pantsatta kläde bortsålt 135; tvist med Robert Lauin 146; fordran hos avl. Willem Buck 499 f.
 — Biug, fogde i Helsingland 277 f., 284.
 — Björnsson, bösseskytt 62 f. Hans hustru, se Bengta.
 — Blackert, skotsk köpman 500.
 — Blandt 239.
 — Bockrendt 256, 446.
 — Bolt i Nyköping 136.
 — Bruggeman, borgare i Reval, 79, 171 (Brugman).
 — Bruns 232, 433.
 — Burman, avl. 100. Hans son, se Henrik Hansson.
 — Buttman 200.
 — bårdskärare, M.r, vinner burskap 90, 178. Jfr Hans Useer.
 — Dober, bössgjutare från Nürnberg 526. Hans hustru, se Cecilia.
 — — unge 526.
 — v. Dortmund (-mynde, -myndige!), tysk dråpare 290 f.
 — Drumben 99, 184.
 — Druwern (-wen, -uern) v. Aachen (Åken), tysk köpsven 127 f.
 — Dure 600.
 — Eckhardt (Eggert, Ekkert), borgare i Reval 14, 99.
 — Elendz 135.
 — Elers (-rtz) v. Hamburg, skeppare 122, 135.
 — Eskilsson (Eschilson), avl. 79, 172.
 — Eriksson 309.
 — — på Norrmalm 324, 484.

- Hans Eriksson i Wesensåsö 155.
- Feind, se Hans Viandt.
- Ferber (färfuere, feruer), penningar beslagtagna hos honom 272 f., 452; fullmäktig för Wikman Lastorp 466; betalar ställd borgen 524; hans mellanhavande med Tobias Narendorp 537; köper fartyg 610.
- Fogde l. Fogt, se Hans Vogt.
- Forbus (? Förboos, -bö) 238 f.
- Fordell (Foordeel) 318 f., 477 f., 518, 540.
- Fos, se Arent Vos.
- de Frundt (Fryndt) uppräknas bland vittnen 211; medel rosterade hos honom 238; får intyg rör. varupris 367; kärande i kravmål 376, 584 f.; omn. i övrigt 232.
- färgare (färfuere, feruer), se Hans Ferber.
- Förbös (-boos), se Hans Forbus.
- Gammal, borgmästare, utlämnar anförtrodda medel 9 f.; hans kryddgård omn. 23; förlänkingsman 36, 100; tillerkännes penningar 55, 161; förmyndare 57; uppjuder fastighet för egen eller annans räkning 60 f., 64, 117, 119, 123, 164, 167, 195, 197 f.; upplåter d:o 166, 198; köper d:o 98, 106, 110, 183, 192 f., 537; fullmäktig vid arvsuppgörelse 67 f.; verkställer likvid 70, 168; hans bekännelse på sotsängen 143 f.; omtalas första gången som avl. 151 f.; missfirmad inför rätta 189; fordran hos hans rättsinnehavare 283, 457; hans mellanhavande med Staffan Sasse 328, 484 f. och hans kontrakt med anledning därav 351 f., 354 f., 358, 568 f.; omnämnd i övrigt 199. Hans hustru, se Margareta Haraldsdotter (omgift med Nils Hansson); hans son, se Olof Hansson.
- Gaste 60, 139. Hans hustru, se Anna.
- Gibson (Gip-) 135.
- glasmästare (-makare) 226.
- Gorkop (i Braunschweig) 274, 453.
- Greffuitz i tjänst hos Gert Frise 518 f.
- Grek (-ke, Kreker) 75, 170, 527.
- Hans v. Grolle i tjänst hos Hans Pröttken 442.
- Grote 148.
- Gröm, avl., hans tomt 321, 520, 554; hans efterlämnade gäld 473, 481, 554; omnämnd i övrigt 306 (Olof Gröm!), 312, 474, 488. Hans änka, se Anna [Larsdotter (Skulte)]; hans sväger, se Rasmus Nicolai.
- guldsmed [en eller flere] avlagt borgareed 90, 178; god man vid arvsförlikning 16; omnämnd i övrigt 245, 475. Jfr Hans Bertilsson; Hans Beijer; Hans Kruse; Hans Olofsson.
- gårdenär, se Hans Alert.
- Hane, borgare i Åbo 383, 589 f.
- Hansson, arklämstare 240.
- Heidenreich (-rich), avl. 86, 178. Hans änka, se Elsa.
- Henningsson, malmfogde 350, 420.
- — (Heningz, Hanningz), skeppare från Lybeck 516 f.
- Henriksson, se Johan Henriksson.
- Herman från Rågö i Livland 174.
- herr, hans hus 194.
- —, gamle, närvarande i rätten 286; hans klagomål 329. Hans dotter, se Agnes Hansdotter.
- —, kyrkoherde i Munsö, begått dråp 147 f.
- Hertigh 154.
- Heyke i Lybeck 385 f.
- Hille (Hyllan) [d. ä.], avl. 69, 157, 166, 172. Hans änka, se Anna.
- — d. y., borgare i Sthm, sedan (?) tullskrivare, den föreg:s son, hans hus 247, 443; hans mellanhavande med Johan Berendes 157; d:o med Mats Persson 261, 446 ff.; återopar K. M:ts skyddsbrev *ib.*; kräver tull 417.
- Hoff (Håff), skeppare från Hamburg 119 f.
- Hoier, se Hans Höjer.
- Holst, skeppare från Wismar, 84, < 178 >.
- von Husen < 178 >.
- Höjer (Hoier, Höjer), myntmästare, borgensman 93, 180, 245; hans mellanhavande med Hans Wehusen 334 ff.,

- 339—343, 347 f., 557 f.; hans hus upp-
bjudes 404, 406, 410; hans tomt d:o
426, 636; fängslad för »någon handel
med myntet» 603 f.; hans borgensmän
604; omnämnd i övrigt 380. Hans
hustru, se Elin; hans styvmoder, se
Margareta Hans Wehusens hustru;
hans fader, se Jost Höjer.
- Hans [Jakobsson] Berens, se Johan Ja-
kobsson Berendes.
- Jamesson (Jems-, Jempson), skotte,
206. Hans hustru, se Margareta, Filip
guldsmeds änka.
- Joensson, ang. arvet efter hans moder
145; hans mellanhavande med Hans
Klauer 208, 212 f.; omtalad som avl.
380. Hans styvfader, se Herkules
Theueneo.
- Juwen (-win) 135, 463.
- Jöransson, borgare i Sthm, hans bo-
stad 138; sålt fastigheter 233 f., 283,
434, 458 f.; hans malmtomt uppjuden
259, 267, 273, 446, 451, 453; omnämnd
i övrigt 252. Hans avl. broder, se
Sander Jöransson; hans svåger (»mågå»
se Per Jönsson.
- kantor (can-) 226, 231.
- Kerekhof från Hamburg 30.
- Kereckman (Kä-, Ka-), hans mellan-
havande med Hans Willeman 336 f.,
474; d:o med Tomas Lhur 592 f.; vittne
vid penninglikvid 527; förlikningsman
599; omn. i övrigt 210.
- Kilfans, borgare i Danzig 607.
- Klausson (Claes-) [Bielkenstierna],
avl. 358.
- Klauer (Cl-, Klaffuer), borgare i
Sthm, hans mellanhavande med Hans
Joensson 208, 212 f., 380; d:o med Si-
mon skrivare 381; smädat uppboerds-
man 388 f.; fullmäktig för Joakim
Kröger 394; hans brev till Tyskland
502. Hans svåger, se Kasper Bütaw.
- Kley (-ye) 389, 602 f., 606 f. Hans
successor matrimonii, se Hans
Scheuel.
- Kock 280.
- Koning (-ung), arklimästare på skep-
pet Bösa lejonet, 78, 144, <170>, 171.
- Hans Krafft 129, 246, 248, 443. Hans
hustru, se Elisabet.
- Kranck, gamle, borgare i Sthm, säljer
fastigheter 8, 134 f.; vittne vid arvs-
förlikning 13; d:o vid tredjepening-
skifte 98, 183; uppjuder sitt hus 133.
- — unge, hans mellanhavande med
Henrik Matsson 97, 182; ang. arvet
efter honom 319 f., 478 f. Hans dött-
rar, se Malin Hansdotter; Olof Mi-
kelssons hustru.
- Kravel (-uell, Crawel, Krafuel) 123,
200.
- krummakare 496.
- Krus(e), guldsmed, avlagt borgareed
90, 178; fullmäktig vid arvsförlikning
504 f.; omnämnd i övrigt 247. Hans
hustru, se Ursilia; hans styvbarn, se
Botilla Nilsdotter; Nils Nilsson. Jfr
Hans guldsmed.
- — sämskmakare 526, 550. Jfr Hans
sämskmakare.
- Kröger 220.
- Kyle till Erstavik, riddare, närvaran-
de i rätten 4; deltagar i räfstetingsdom
48; kallas ståthållare på Sthms slott
ib.; kändande rör. ett halsband 129; till-
talad ang. en skuta *ib.*
- v. der Kanten 548, 598.
- v. Köln (Cöllen), borgare i Söderkö-
ping, hans mellanhavande med Peter
v. Heluesen 330 f., 348, 498, 515 f.,
554 f.
- Köpke i tjänst hos Herman Lepper
216.
- lakej 115 f., 194.
- Lakman 236, 367 (avl.), 410 f., 498,
515, 581.
- Larsson 148. Hans fader, se Lars
Ålänning.
- — 15, 56 n. 2), 65, 163, 166, 225.
Hans hustru, se Ingrid.
- — [tre björnramar] till Isnäs 19.
- — i Vadstena, avl. 156, 158. Hans
änka, se Malin.
- Leuhusen (Lehus), borgare i Sthm,
uppräknas bland vittnen 211; hans
mellanhavande med Bernt vintap-
pare 241, 247 f., 251, 265, 438 ff., 450;

- förläkningsman 324, 527; köper fastighet på Södermalm 496; hans stora hus vid Jämtorget 578; får kvitto på gjorda utbetalningar 538 f.
- Hans Ludvig (Lodwich, -wijek, Lodh-wijk), certification för honom 30; hans mellanhavande med Hans Wehusen 89, 93, 161, 177, 180; d:o med Johan Axelsson Bielke 92 f., 180; hans borgensmän 180; omnämnd i övrigt 54.
- Lyders 152.
- Mr, biskop i Västerås, se Hans Nicolai Ofeegh.
- Malens (Mär-), engelsman 70, 168.
- Mens (-nnß) 93, 180.
- Meyer, borgare i Lybeck 460, 607.
- — drabant, bisittare i rätten 290.
- Mikelsson, skaffare, arvet efter hans hustru 108, 190 f.; vittne vid betalning 442; får vidimation 488.
- Mouwer (-en, Mou-, Mow, -we, -ue, Mogh) borgare i Sthm (slutl. [1585] i Reval), testamentsvittne 60, 139, 164; hans hus omn. 54, 161; förläkningsman 146, 294, 324; kyrkobyggnadsföreståndare 169; dömd att böta för missfirmelse 185; stadens ombud hos konungen 258; tvistar ang. fordran 274; har smör i förvar 203, 469; hans skulder i Lybeck 385 f.; förmedlar hembud 415; värderingsman 419; kvittobrev för honom 539; köper fastighet 539 f.
- Muchow, skeppare 337.
- Muns, avlägger borgareed 385.
- v. Münster, hans hustru 214, 216.
- myntmästare, se Hans Höjer.
- Märkens, se Hans Malens.
- Mårtensson (Ma-) dräng i tjänst hos Henrik Matsson rysstolk 81.
- [Nicolai Ofeegh], Mr, ordinaris (biskop) i Västerås, hans brev in extenso 242, 441; hans tomt på Norrmalm 556; omtalas som avl. 563.
- Nilsson i Lule 155.
- — från Västergötland 99, 184.
- (v.) Oldendorp, borgare i Söderköping 554, 561.
- Hans Olofsson 136, 203. Hans hustru, se Margareta.
- — borgmästare i Köpenhamn 383 f., 590.
- — guldsmed, närvarande i fraktkammaren 224; uppbördsman för silverkontributionen *ib.*; förläkningsman 419, 587, 630; god man vid arvskifte 266, 452; edgårdsman 424, 635; förmyndare 596.
- — landsknekt 234.
- — se även Johan Olofsson.
- ordinaris i Västerås, se Hans Nicolai Ofeegh.
- Persson, avl. 509 f. Hans son, se Per Hansson.
- — från Nyland, dräpt 405. Hans broder, se Jakob Persson.
- — i Wismar, skeppare < 178 >.
- Porter, engelsk köpman, 236, 238, 396, 614 f.
- Pranger 106.
- Prýdz, hovmästare hos hertig Magnus av Sachsen 516 f., 569 f.
- Pröttken 442. Hans tjänare, se Hans v. Grolle.
- remsnidare 228.
- v. Rentlen (-tle, -telen) 142, 241.
- repslagare 12, 42, 45, 178 f. Hans hustru, se Anna.
- Rode, borgare i Lybeck 499.
- Rosenfelt (-fäldt), guldsmed 525; hans hus *ib.*
- Rost l. Rust 54, 110, 161, 193 n. 2).
- v. Rostock, hovman under Bernt Sasses fana 221.
- Rowich 303, 469.
- Rös vig (-uig, -uick), 293, 304, 316, 462.
- sadelmakare, gamle, 226.
- v. Salen, svärdslipare (-fejare), avl. 197, 226. Jfr Hans svärdslipare.
- v. Santenbeck 61, 164.
- Scharnebeck 204 f. Hans hustru, se Elsa.
- Schefell (uel), borgare i Reval, 389, 602, 606. Hans antecessor matrimonii, se Hans Kley.
- Schilling (Skyl-), avl. 130. Hans söner, se Bertil Schilling; Mårten Schilling.

- Hans Schröder l. skräddare, borgare i Lybeck, hans dräng 226; hans mellanhavande med Venceslaus Herold 233, 235, 237, 435 ff., 511 f.; d:o med Melker Volger 233, 330, 497; fullmäktig för Wikman Lastorp 466. Hans broder, se Gert skräddare (Schröder).
- Schubert (Sku-), avl. 215. Hans änka, se Karin.
- Schulte, se Hans Skulte.
- Sickens (-chens, Schichens) från Groningen 75 ff. Hans broder, se Almer Almersman.
- Simson 239.
- skomakare 271, 282.
- Skotte (Sch-), borgare i Åbo, 389, 463 (avl.), 595 f.
- — krigsman, som utgivit sig vara köpman 617.
- skrivare i Uppsala 61, 165.
- skräddare, se Hans Schröder.
- Skulte (Sch-, -tte), K. M:ts köpman, borgensman 55, 161 f., 361, 573; fått tysk certification 68, 167; hans befattning med ett parti salt 138; d:o med ett sidenparti 210; vittne 151, 211, 637; förlikningsman 366.
- Spee i tjänst hos Gotthard v. Buchholtz 361.
- Spikernagel (Spy-), borgare i Reval 526 f.
- Steenwedh 323 n. 3).
- Stolte i Danzig 274.
- Stortelberg (-ger) 20 f.
- Stören 239.
- Suckath 211, 411.
- Svart (Su-) 322.
- Swartkopf (-kop), borgensman 93, 180; arvinge till Hans v. Salen 197, 226; omn. i övrigt < 377 >.
- v. Swolle 588.
- svärdslipare 377, 585.
- — se även Hans v. Salen.
- sämskmakare 272, 359, 376. Jfr Hans Kruse.
- Teufen, borgare i Vadstena 64.
- v. Torge 179.
- trumpetare (trummeter), hans mellanhavande med Märten Tampe 61; d:o med Frans Smedeman 103, 188; fått betalt för varor 106; testamentsvittne 139; hans skuld till Hans Blandt 239; fullmäktig för Melker v. Zwickau 303, 469; tilltalad rör. en tomt i Västerås 398.
- Hans Turow 122, 200.
- Tyrsson (Thyrson), skeppare från Rostock 271, 460 f.
- Uddsson (Vds-) i Vadstena 81, 390.
- Ulfsson, borgare i Sthm, vittne 127; förmedlar hembud 415; förlikningsman 419, 630; borgensman 491, 542, 604; hans husköp 609. Hans broder, se Märten Ulfsson.
- Useer (Vs-), bårdskårare 494.
- vantmakare 138.
- Wass i tjänst hos Jöran Fölsche 219.
- Watsson (Wadt-, Wattson), borgare i Danzig, hans mellanhavande med Nils Larsson 256, 445; d:o med Hans Alert 262 f., 304, 314, 468 f.; d:o med Baltzar Skotte 262, 266, 475 f.; d:o med Melker Volger 311, 315, 475; avlägger ed 263, 315; tillbjuder d:o 269; vittne ang. skyldskap 307, 471; frisäger sig från bolagsförhållande med avl. Peter Goldman 315 f.
- Wehus (-sen, -set, Wehehusenn), borgare i Stockholm, låter höra vittnen 54, 92, 161; fränkännes ett parti järn 68, 167; skall ställa borgen för inställelse 89, 177; hans borgensmän 180; skall betala Hans Gammal 55, 161; hans mellanhavande med Hans Ludwig 92 f., 180; d:o med Lennart Bröcker 206, 208, 317 f.; d:o med Hans Höjer 334 f., 339—343, 347 f., 557 f.; d:o med Hans Mikelsson 607; redogör för arv 204 f.; fullmäktig för sin sväger Johan Berendes 157, 206; förtalad och överfallen 364; köper fastighet 399; förvärvar bördsrätt till d:o 525 f.; hans skuld hos avl. Hans Kley 389, 602 f., 606; förlikningsman 400; hans husbrev (in extenso) 628 f.; omnämnd i övrigt 30. Hans hustru, se Margareta Hans Höjers änka; hans avl. broder,

- se Kort Wehus; hans syster, se Elsa Hans Scharnebecks hustru.
- Hans Welling (Wä-) granskat räkning 51; fått ett fat tran 91; taxerings- och uppborädsman 264; förlikningsman 269, 337, 366, 400; fullmäktig för utlänning 274, 453; svarande i mål rör. öl och järn 296; vittne vid uppgörelse 335; d:o i tvistemål 342; närvarande i rätten 372.
- Wendt (Wä-) 272, 277, 280.
- de Werth (Wä-) 274, 453.
- Westerwÿch 176.
- Viandt (Fijend, Feind) 372 ff.; 524.
- Viborg (Wij-) bösseskytt, hans hustru 227.
- Willeman (Wilman, Willman, Wilde-), borgare i Sthm, granskat räkenskap 51; får certification, 83; fullmakt för efterforskning av arv i Breslau 86, < 178 >; avlägger borgareed 89, 177; infriar borgen 110, 116; förlikningsman 146; låter uppläsa husbrev 151; skeppat hudar till Danzig 154; köpt skepp < 178 >; får ersättning för lin 193; inlagt penningar i rätten 195; avger vittnesmål < 309 >, 471; hans mellanhavande med Quant Svarte 320, 323; d:o med Hans Kerckman 336 f.; innehar pant 395, 614; d:o uppjudes 396, 399, 612, 615, 619; d:o hembjudes honom 406, 627; bevittnar utdrag ur Gert skräddares räkenskap 474; omn. i övrigt 152 (rubr.), 199.
- v. Wittemberg 281.
- Vogt (-tt, Voigdt, Fogd, -de, Fogt, Foigt, Faigdt, Fougde) avlägger borgareed 89, 177; bestulen 103, 187; väror i hans förvar beslagtagna 137; förlikningsman 146, 294, 305, 324, 400; borgensman 208, 361, 573; tilltalad för obefogad rostering 308; uppjuder pant 404, 406, 623, 627.
- Wyn, skotte 384, 389 ff.
- Wärner avlägger borgareed 390.
- Zeeuest 304, 316.
- Hansman, se Markus.
- Harald (Harel, -eld, -ell, -il). Harald 108 (sannolikt felskrivning för Måns Haraldsson).
- Olofsson, avl., hans hus uppjudes, säljes eller endast omnämnes 61, 98, 106, 110, 164, 183, 193.
- Persson 156, 158.
- Tordsson till Fly, avl. 455 f. Hans fader, se Tord Larsson; hans trolovade, se Brita Brodersdotter [Butz l. Store].
- Hard, se Peder Hård.
- Harde, se Jakob.
- Harden, se Daniel.
- Harder, se Didrik.
- Harke, se Jakob ut der Harke.
- Hartig, se Herman.
- Hartz, se Henrik v. Hartz.
- Hase, se Adrian de Hase; Joakim; Peter de Hase.
- Hasenwinckell (Hå-), se Jöran.
- Hattingen, se Jost v. Hattingen.
- Hausman, se Henrik Husman.
- Hebbla [Siggesdotter (Sparre)], fru 102.
- Heborn, se Sander Hepburn.
- Heddingh, se Oswald.
- Heidenreich, se Hans.
- Heine Becker 317, 476 (Bäcker).
- Riddere 359.
- Witte, köpsven från Reval 6, 47.
- Heise Vegesack (Wäge-, Fege-), köpsven från Danzig 107, 189, 209.
- Helbrandt, se Laurentz.
- Helge (Hälie, Helie).
- Nilsson, intygar börd 605; köper andel i hus 611.
- — båtsman 526.
- — skrivare 220, 237, 326 f.
- Helle, se Simon.
- Hellebrand, se Hildebrand.
- Helmeke (-nich) smed, avl. 588.
- Helsing, se Björn; Märten Olai; Per; Sven.
- Heluesen, se Peter v. Heluesen.
- Hemming (Henning) Hofuel (-ffuell) från Stettin 117, 196.
- Henningz, se Hans; Simon.
- Henrik (Heinrich, Hinrich, Hendrich).
- Abbot, tysk skansmästare från Minden, 65, 165.
- Adolfsson från Dantzig 91, 179.
- Affhup 524.

- Henrik Andersson 309.
- — i Hulka 268.
- Arentz (Arns) 90, 195.* Jfr Henrik Ernst.
- Arvidsson [Gyllenanckar] till Vällinge, amiral på Narviska farvattnen, erövrat fartyg 139; närvarande i rätten 376, 409, 419, 584, 631; hans mellanhavande med Jöran Bengtsson från Köpenhamn 396 f., 400 f., 616 ff., 622 f.; d:o med Anton Brouck 523 f.
- Balk (-ck, -ch), rådman, förmyndare 9; god man vid arvsförlikning 13, 18, 118, 260, 290, 481 f., 495, 505, 519, 611; vittne vid upprättandet av inbördes testamente 33, 298; d:o vid förhör 63 ; d:o rör. äganderätten till fastighet 143; d:o vid arvsifte 149, 151, 190 f., 320, 479, 523; hans hus omn. 24, 35, 37, 149; emissarie från rätten 36; uppjuder annans fastighet 24, 41, 48, 97 n. 1), 98, 100, 182—184, 259, 267, 273, 336, 341, 347, 446, 451, 453, 533 f., 536, 558 ff.; överlåter d:o 35, 107, 189, 503, 550 f., 611; värderingsman 117; taxerings- och uppborädsman 264; syneman 328, 404, 624; kyrkobyggnadsföreståndare 169; förlikningsman 211, 290, 295, 371, 398; borgensman 341, 343, 361, 576; hembjuder pant 406, 627.
- Berens (Bärendes) fänrik vid den engelska fanan 388, 595.
- Boll, skomakare 19.
- v. Braunschweig (Brunswyck) 416.
- buntmakare 494, 554.
- Dyk (-e, Däck, Däkn), hans mellanhavande med Jöran Sandala 223, 229; uppborädsman för silverkontributionen 240 (bosatt på Norrmalm); förlikningsman 400; omnämnd i övrigt 79, 353, 404, 525.
- Ens (Enns, Ehens, Ensen) v. Rostock 128, 137.
- Eriksson 383, 589. Hans avl. farbroder, se Per Kyrre.
- Ernst (Erenst) l. Ernsting i tjänst hos Pável Rode vinner burskap 90, 178; köper fastighet 153; edgårdsmän 154; förlikningsman 317; gör anspråk på en tomt 330, 496 f.; utborgat kläde 411; hans hus omn. 572; hans mellanhavande med Lambrekt Proffuesting 501 f., 598. Jfr Henrik Arentz.
- Henrik v. Erp 442.
- Falckener, junker 193 f. (Valchener), 354 f., 511, 555, 569.
- Ferber (Ferwer, -uer, Veruer, Färfuere), certification för honom 86, 176; hans mellanhavande med Wikman Lastorps hustru 272, 452; köper fartyg 610. Hans broder, se Hans Ferber.
- Förråd (bosatt på Norrmalm) 240.
- Grott, skeppare 142.
- Gryn 239.
- guldskedare (gulscheider) 335.
- i Hannula 70, 168. Hans hustru, se Brita.
- Hansson 100 f., 182, 347, 360. Hans fader, se Hans Burman; hans hustru, se Barbro.
- vom Hartz (Hortz), tysk köpsven, 125 f.
- hattmakare, se Henrik Hottmacher.
- Hausman, se Henrik Husman.
- Henriksson från Sastmola sn 154. Hans avl. broder, se Lars Henriksson Porikuri.
- Hettfelt (Hottfeldt) i Danzig 97, 183.
- Hottmacher (Hattmachere), skeppare 61 f., 165.
- Husman (Haus-), hans mellanhavande med Matthias v. Emersen 218; d:o med Pável timmerman 304, 308, 311, 316, 473, 475 f., 528; hans vittnen 298, 466.
- i Hönsäter 506.
- Jakobsson (Jäps-), borgmästare i Söderköping 411. Jfr Henrik Pryss.
- Jesson 206, 208, 210, 212, 215.
- Joensson 490 f.
- — i Vastböle 19 f.
- Jönsson i Nifsby 371.
- Kamp (-e), borgare i Sthm, 139, 266 f., 270, 451, 535 (avl.). Hans brorssöner, se Jöran Mikelsson; Mikel Simonsson.
- Kerstens, hovskräddare 361, 573.

- Henrik Klausson (Claesson) [Horn] till Kanckas, riddare 589.
- (Kone) 79.
- i Kymmene 605. Hans hustru, se Malin; hans son, se Simon Möller.
- Lastorp 499.
- Laurentii, kyrkoherde i Våla < 336 >, 550 ff.
- Liffues från Hertogenbosch 84.
- Matsson [en eller flere], hans hus 66, 166, 325; hans mellanhavande med Hans Kranck 97, 182; omnämnd i övrigt 316, 404, 476. Hans dräng, se Jakob.
- — rysstolk, avl., 81, 175. Hans änka, omgift med Per Jonsson; hans dräng, se Hans Mårtensson.
- — [Silfverhielm], räntmästare, hans mellanhavande med Hans Wyn 384, 389 ff.; löftesman 391, 597; nekar för löfte 519.
- Möller, skeppare 61 (felskrivning för Henrik Hottmacher).
- Mårtensson, skomakare 70, 168.
- Niehof (Nyhoff) 137, 506.
- Nilsson 544. Hans hustru, se Brita, Bryniel Larssons änka.
- Olofsson, avl. 208, 577, 612.
- — unge, avlägger borgareed 89, 177; omtalad som avl. 213, 221, 430.
- — borgmästare, hans (eller någons av de föreg.) hus omn. 27, 73; d:o tomt 70, 168; förlikningsman 36; uppbjuder fastighet 97, 495, 501, 520; vittne vid arvskifte 149; d:o vid tredjepenningskifte 298; närvarande i rätten 295, 561; d:o i fraktkammaren 302; entledigad 365 f.; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 520; mist ett hus i Arboga genom brand 548; förmyndare 580; borgensman 604.
- Persson, arklidräng från Tavastehus län 150.
- — i Haraldsby 20.
- Pryss (Prus), borgmästare i Söderköping 109. Jfr Henrik Jakobsson.
- Qvant, bårdskårare, hans mellanhavande med sin styvson Daniel Fruchtenicht 24, 45, 109, 117, 186, 191, 196, 198; kostnader för hans begravning 123; ang. arvet efter honom 141 f.; tilltalad för försummad inställelse inför rätta 189.
- Henrik Rode 411, 499 (sannolikt felskrivning för Hans Rode).
- Schride (Schrÿ-) 361, 573.
- Schröder, borgare i Rostock 461.
- Senef (-eff, -ep) från Hamburg 117, 154, 195 f.
- Sibbeth (Sÿ-), 263, 269, 541.
- Sigfridsson, klädskrivare 353 f.
- Simonsson skall kräva ersättning för ett fartyg i Stralsund 384; uppbjuder fastighet 410, 418, 627, 630; hospitalsföreståndare 426, 634 f.
- skomakare, hans hus omn. 30; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 56, 163; uppbjuder tomt 74, 170; upplåter d:o 86, 176. Jfr Henrik Boll; Henrik Mårtensson.
- skräddare, se Henrik Kerstens.
- Skulte (Sch-) 270 ff., 277, 280—283.
- Skute (Sch-) 45, 109; omtalad som avl. 361, 541, 571. Hans hustru (änka), se Marina Hansdotter; hans avl. broder, se Per Skute.
- Stråbock (Strabuck, Stro-, Skråbok!), förmyndare 57; hans hus uppbjudes 60, 164, 167; d:o upplåtes 166; ang. arvet efter honom 67 f. Hans änka (omgift med Mats Kreier) 67, 163.
- Sybbeth, se Henrik Sibbeth.
- Tesche från Stralsund 377, 383 f.
- toffelmakare (tuf-) 228, 398.
- Tomeson 417. Hans broder, se Wolter Tomeson.
- — borgare i Viborg 81.
- Tönnesson, borgare i Danzig, 297, 466.
- Valchener, se Henrik Falckener.
- Warderman 200.
- Wedemhoff 308.
- i Våla, herr, se Henrik Laurentii.
- Zeeuich (-ck) 385 f.
- Herington, se Tomas.
- Herbouille, se Johan.
- Herkules (Hercles) Theueneo 145. Hans styvson, se Hans Joensson.

- Herman (-en).
 — v. Bergen (Bär-) i Lybeck 549 f.
 — Boleman (-lman) 27, 538.
 — thor Bryggen, borgare i Söderköping 224, 431.
 — Dreier 86, 274.
 — Dyrning (-gh) bestulen 221; uppsäger sitt borgenslöfte 317, 476; omtalas som avl. 392, 394, 525, 607; hans hus omn. 399, 525; hans gälds betalning 611 f., 628 f.; hans begravning 629.
 — Farenberg, skomakare, avlägger borgareed 348.
 — Fleming (Flä-) till Villnäs, välboren man 608.
 — Fougdt, se Herman Vogt.
 — Frentorp (Frän-) borgensman 246; tilltalad ang. en bod 255; hans styvdotters hemgift 262, 264 f., 269 f.; edgårdsman 347; krävd rör. ett järnparti 377; d:o på penningar 395; part i arvsmål 500. Hans hustru, se Anna; hans son omnämnd 265.
 — Hansson 125 f., 314.
 — Hartigh v. Osnabrück 127.
 — Holthusen (Hältt-, Holtthus) 86, 626.
 — Hoppe, avl. 109.
 — Lepper, borgare i Sthm, fordom K. M:ts köpman, sålt tran 90 f.; skyldig penningar 238; förlikningsman 269, 337, 366; hans gård utanför staden (på Södermalm) 270, 280, 282, 417; svarande i mål rör. ett parti järn 293, 461 f.; pantsatt sitt hus 419; immission däri begäres 424; stadd utrikes 419; levererat smör 533; hans vittnesmål 592; omnämnd i övrigt 216, 252, 533. Hans tjänare, se Hans Köpke; hans skeppare, se Kristoffer.
 — Leutkentz (i Groningen) 78.
 — Meyer 305.
 — Schilling (Sk-), borgare i Sthm, granskat räkenskap 51; vittne vid arvsförlikning 79, 171; vinner burskap 90, 178; skottherre 136; förlikningsman 146, 214, 294, 305, 314, 324, 337, 366, 400, 419, 630; vittne vid slagsmål 280; hans mellanhavande med Didrik Teusen 307, 470; skall uppbara silverkontributionen 228; stadens ombud hos konungen 258; taxeringsman för fördelning av stadens lån till konungen 264; skall deltaga i ransakning 404; vinproberare 411.
 Herman Understal (-ställ), borgare i Reval 33. Hans styvfader, se Frans Smedeman.
 — Vogt (Fougdt), avl. 242, 441. Hans änka, se Barbro.
 Herold (-dt), se Wenceslaus.
 Herue, se Willem.
 Heruerd (-rt) Kemmenere i Dantzig 294, 464.
 Hesse, se Johan de Hesse; Markus.
 Hettfelt, se Henrik.
 Hettingen, se Jost v. Hattingen.
 Heyde, se Bernt v. Heyde.
 Hildebrand (Helle-).
 — Fyrbrandt 135.
 — van Teuern 91.
 Hille, se Hans; Jakob.
 Hilst, se Melker v. Hilst.
 Hirsfeld, se Mårten.
 Hjortö-slakten, se Krister Larsson.
 Hoff (Håff), se Hans.
 Hoffslag, se Arent.
 Hofuel, se Hemming.
 Hogenskild (-skeld, -schildt, -skeeld, Högensched).
 — Nilsson [Bielke] till Vik, friherre till Leckö, rikshovmästare, närvarande i rätten 40, 100 f., 130, 133, 317 (jfr 318 n. 1), 325, 470, 484, 488, 508; fullmäktig för grevinnan Ebba 11, 111—115, 134, 194; hans tjänare (Lasse Dalbo) omnämnd 135; lämnar betalning 196; åberopas som vitne 210; ger befallning på K. Maj:ts vägnar 241, 439; hans mellanhavande med Hans Fordell 318 f., 477 f.; hans hus uppjudes 336, 341, 554, 558 f.; hans vittnesbörd i mål mot Anton apotekare 401, 621; deltagit i samkväm 620 f.; kärar emot finske prästen (herr Mats), 408, 414; omnämnd i övrigt 135.
 — se även Anna Klemetsdotter.
 Hoier, se Hans Höjer.
 Holst, se Gorius: Hans.

Holthusen, se Herman.
 Hop, se Måns.
 Hoppe, se Ciriacus; Herman.
 Horn, se Göteke v. Horn; Henrik Klausson.
 Hottfelt, se Henrik Hettfelt.
 Hottmacher, se Henrik.
 Huffnagel (-lt), se Jakob.
 Huitfelt, se Robert.
 Huittley, se Niklas.
 Husen, se Hans v. Husen.
 Husman, se Henrik.
 Hy Cahun 305.
 Hyllan, se Hans Hille.
 Häff, se Hans Hoff.
 Håkan (-enn, Hake, -en).
 — Germundsson (Germeshon) 66, n. 1).
 — Jönsson, avl. 11.
 — — fogde på gamla ladugården under Stockholms slott 110 f., 194, 378 f., 586.
 — köttmångare, uppjuder hus 16, 24; sålt d:o 30 f., 119; klandrar på fastig-

het 66, 166; vittne vid tredjepeningsskifte 98, 183; d:o vid arvskifte 190; omtalas som avl. 267, 452. Hans änka se Margareta.
 Håkan Persson 19.
 — —, borgare i Norrköping, hans melanhavande med Urban målare 44 f.; d:o med Pável Rode 99, 183 f.; d:o med Nils Hansson 283, 457; d:o med Didrik Teusen 307, 470.
 — — båtsman 371.
 Hältthusen, se Herman Holthusen.
 Håsenwinckell, se Jöran Hasenwinckell.
 Hård, se Per.
 Hålie, se Helge.
 Hånne, se Pancratus.
 Hänningz, se Hans Henningz.
 Härington, se Tomas Herington.
 Höglofts-Karin, bordellinnehavare 220 f., 420. Hennes dotter, se Margareta.
 Höjer, se Burchard; Hans; Jost.
 Höper, se Rolf.
 Hösedén, se Bernt v. Hösedén.

I.

Idbe, se Ebba.
 Iffuer, se Ivar.
 Ingeborg.
 — Anders skomakares hustru 192.
 — Jönsdotter, hustru 249, 444.
 — Knut vintapparens änka 306 f., 469.
 — i Lundby, hustru 504 f. Hennes avl. broder, se Finved guldsmed.
 — Mikelsdotter 13. Hennes avl. farbroder, se Örjan köttmångare.
 — Nils skinnares hustru 249, 444.
 — Sigfrid Jutes hustru 45.
 — Simon knipares änka 423, 631 f.
 — [Åkesdotter (Tott)], fru, avl. 286.
 Ingrid (-gredt, -gret, Ingegerd).
 — Erik Jönssons änka, avl., hennes hus uppjudes 254, 261, 267, 444, 446,

451; d:o pantsatt 514; d:o utlöst 539; d:o sålt 539 f. Hennes broder, se Olof Svensk.
 Ingrid Hans Larssons hustru 56 (Lars Larssons!), 163.
 — Jöns Starks hustru 124.
 — Larsdotter, nunna i Vadstena kloster 64.
 Inne, se Niklas (Nickel) von Inne.
 Isak Nilsson [Baner] till Rungarn, välboren man 521, 555.
 Israel Pávelsson [Stiernkors, fogde i Sääksmäki hd?], 408 f., 414.
 Ivan IV Vasiljevitj, storfurste av Moskva (288).
 Ivar (Iffuer) Månsson [Stiernkors] till Kärknäs, välboren man 281 f., 457.

J.

Jagenteuffel, se Bartolomeus.
 Jakob (Jacop, Jep, Jacques) 285. Se även Joakim.
 — Bagge till Bo, ståthållare på Stock-

holms slott 429, 487, 545; närvarande i rätten 206, 208—213, 220, 223, 225, 228 f., 235, 240, 258, 262, 264, 266, 270, 275, 277, 279, 286, 289 f., 293,

- 295—298, 300 f., 303, 305, 307, 309, 312, 314, 317, 322, 339, 341, 346, 348, 350, 352, 356, 359, 364, 366, 369, 372, 374, 376, 379, 381, 384, 386, 390, 393—396, 399 f., 405, 408 f., 416, 419, 422 f., 425, 429 f., 432, 435, 446, 450 f., 455, 457, 461, 463, 465—469, 472 f., 475 f., 530, 532, 536, 548 f., 552, 555 f., 559, 561, 563 ff., 569, 571, 578 f., 581, 583 f., 586 f., 590, 593, 596, 598, 602 ff., 610, 612—615, 618, 620, 624, 631, 634, 636; kungör K. M:ts mandat eller befallningar 207, 272, 274, 411 f.; d:o ang. köphandeln 211, 227, 295; meddelar konungens nåd 228; uppmanar menigheten att anmäla stölder 230; förhandlar med borgerskapet 223, 257, 281, 372; utpekar anhängare till konung Erik 266; gör anmälan om verkställd tortyr 288; mottager borgensmans löfte 292; bestulen 292; skall skriva till K. M:t 308, 354 f.; utlovar parts inställelse för rätta 341; tilltalar Gert Wörderman 346 f.; utverkar uppskov med träbyggnaders rivning 349; påbjuder inkvartering 356; emottager handskrift 358; bortskänker fastighet 365, 578; entledigar borgmästare och tillsätter nya 366; anbefaller borgareeds avläggande 390; hans återkomst avvaktas 403; mottager bekännelse 413; hans vittnesmål 414; uppjuder en av staden honom skänkt tomt 536; hans kvittobrev in extenso 603 f.; köper hus 611; omn. i övrigt 247, 289. Hans hustru och dotter (Katarina) omn. 27 f.
- Jakob Bengtsson, fd. borgare 240.
- thor Benne 277.
- Borstelman 542.
- bårdskärare, se Jakob Lemmeken.
- Didriksson (Jochim Dyrkes) [Brand] till Muurla 281 f., 457.
- Eriksson 245, 248, 380, 586 f. Hans fader, se Erik Jakobsson.
- Evert 174.
- Gislonis, M:r, kyrkoherde i Veckholm 531.
- glasmästare 226, 367, 530 f.; hans hus uppjudes 511, 520, 530. Hans hustru, se Karin, Urban målares änka.
- Jakob Gosman 128.
- Grek (Greeke) l. Kreker, borgare i Helsingfors, hans fartyg värderas 55, 162; överlåter arv 75, 170; omtalad som avl. 298, 415, 527, 603. Hans änka, se Brita; hans bröder, se Gert Grek; Hans Grek.
- Grothusen (-hus), borgare i Viborg 393.
- grytgjutare 94.
- Hampe, avl., varit skyldig konung Gustaf penningar 22; hans (barns) hus (tomt) *ib.*, 610; sålt fastighet 392, 599, 601. Hans dotter, se Karin Jakobsdotter; hans broder, se Tile Hampe.
- Hansson i Lule 357, 566.
- Harde 311.
- vth der Harke från Stralsund, båtsman, misstänkt för stöld 127; frikad 145 (Jochim).
- Henrik Matssons dräng 326.
- herr 245.
- Hille 206, 421.
- Huffnagel (-lt) 49.
- Hölbtotere (Holtböter) avlägger borgareed 89, 177.
- Ivarsson (Jwer-, Juersen, Iffuer-, Yffuer-), rådmän, förmyndare 9, 149, 421; god man vid arvsförlikning 13, 149, 151, 190, 260, 282, 320, 387, 479—482, 495, 519, 535, 587, 593 f., 616; d:o vid fastighetsbyte 606; vittne vid tredjepenningskifte 19, 33, 98, 183, 298; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 26—29, 83, 267, 452, 611; uppjuder fastighet 65, 79, 133, 166, 172, 247, 254, 299 f., 303, 310, 314, 321, 323, 374, 379, 382, 443 f., 467 f., 472, 474, 480, 483, 492, 501, 548, 583, 586, 588; sålt d:o 66, 167; d:o på kyrkans vägnar 321; hans hus omnämmt 80, 96, 153, 167, 174, 181; gör anspråk på fastighet 96, 181; värderingsman 117, 419; närvarande i rätten 143; skott-herre 162; taxeringsman av varor 217; skall uppbara silverkontributionen 224, 228; vittne vid inventering 225,

- 431; förlikningsman 237, 320, 348, 398, 560, 605; borgensman 254, 361, 576; stadens ombud hos konungen 258; utreder arv 276, 454; appellerar till högre rätt 330, 497; fullmäktig för Henrik Ernsting 330, 496 f.; mönstrings- och skattlägningsman 334; utfärdar intyg rör. fastighet 344 f.; skall uppbära tomtören 359; reklamerar fartyg i Stralsund 384; förrättat syn 404, 624; förmedlar hembud 588, 634. Hans hustru, se Anna.
- Jakob Jönsson, fd. redesven 399, 619.
- Knutsson, arklimästare på skeppet Svenske Hektor 11.
 - Kock (Kuck, Kok) sålt andel i hus 66; tilldömd arv 85; uppbördsman vid tenninsamlingen 163; upprättat inbördes testamente 121 f., 200; kyrkobyggnadsföreståndare 169; ang. arvet efter honom 336, 344, 346, 350 f., 559 f., 563 f., 574 f.; hans hus omnämnt 560. Hans hustru (änka), se Margareta.
 - Koning, tjuv 285.
 - köttmångare (från Lybeck) 195.
 - Larsson Finne 96, 181.
 - — i Löfsdal 11.
 - — rådman, god man vid arvsförlikning 16, 118, 237, 282, 587; bevittnar avskrift 39; värderingsman 117; närvarande i rätten 143, 219; förlikningsman 207, 371, 398, 419, 605, 630; skall deltaga i skattläggning på Södermalm 210; kärar ang. en bod 255; hans mellanhavande med sin styvdotter (Anna Ulfsson) 222, 321, 430 f.; d:o med Eskil Simonsson 357, 567 f.; borgensman 361, 550, 576; förrättat syn 404, 624; vinproberare 411; begär kvitto för kostutlägg 502 f.; omnämnd 248.
 - — silvköpare 53, 160.
 - — skrivare 329.
 - — [obestämt vilken] 272, 305, 309, 314.
 - v. Leiningen, se Jakob Persson vintappare från Stralsund.
 - Lemmeken, bårdskärare, vittne i sårsmål 136 (M:r Jacob), d:o vid avvittring 98; d:o vid inbördes testamente 183; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 384, 590 f.; hans hus omnämnt 633.
- Jakob v. Lewolde 294.
- Maes (Mås, Mäes, MåB), borgare i Danzig 61 f., 165, 394, 399.
 - Mårtensson 136.
 - — dragare 199.
 - Neaf (Näf, Näff) får tomt på Södermalm 336, 341, 558 f., 566; borgensman 502 f.; begär förnyelse av tomtbrev 610. Hans hustru, se Karin Jakobsdotter.
 - Nilsson, arkliskrivare 129.
 - — i Bensbyn 302, 467 f.
 - Oldewater 218.
 - Patan 426.
 - Persson 375. Hans morbroder, se Mikel Kranck.
 - — [båts]man 405. Hans avl. broder, se Hans Persson.
 - — Nylänning, avl., 325 (Länge Jakob), 347, 485 f. Hans änka, se Cecilia.
 - — vintappare från Stralsund (v. Sunde), hans mellanhavande med Per Olsson 306, 469; kommit i slagsmål 342, 370 f. (v. Leiningen!); hans gods och vin beslagttaget 346; hans lön och eventuella fordringar 365, 579.
 - Schringer, borgare i Danzig 307, 471.
 - skeppare, borgare i Åbo 601 f. Hans son, se Mikel Jakobsson.
 - Slaue 366.
 - snickare (snittkare) 267, 451.
 - spilare, avlägger borgareed 89, 178; förvärvar korsvirkeshus 358 f., 566 f.
 - Staffansson 214.
 - v. Sunde, se Jakob Persson vintappare från Stralsund.
 - Söftringsson, borgmästare i Köpenhamn 383 f., 590.
 - Tam I. Tamp 61, 139, (164). Hans broder, se Mårten Tamp.
 - Teitt 96, 100, 182, 185.
 - trumslagare 353.
 - Turesson [Rosengren] riksråd, närvarande i rätten 40.
 - vintappare, se Jakob Persson.

- Jakob vägare 357, 566. Jfr följ.
- Wärner, borgare i Sthm, uppjuder sitt panthus (357), 360, 365, 566 (vägare), 571, 578; avlägger borgareed 389; köper hus 384, 590 f. (Joakim). Jfr Jakob vägare.
 - Jan (Jahan, Jehan) se Johan.
 - Jenske, se Samuel.
 - Jerchow, se Markus.
 - Jeriche (-en, -o), se Frans; Theus.
 - Jeronimus 269. Hans broder, se Kristofer Fögeler.
 - Staffansson (Ste-) från Bremen 117, 196.
 - Jesper (Jasper).
 - Gronenhagen, båtsman 120.
 - Hansson, holsteinare 386.
 - [Marci] kyrkoherde i Vadstena 64.
 - Nilsson 147.
 - Joakim (Jachim, Jochim). Se även Jakob.
 - Bergh 400.
 - Davidsson, bärdskärare (338), 339.
 - Dooms (i Lybeck) 499.
 - Dyrkes, se Jakob Didriksson.
 - Grönenberg 554.
 - vth der Harke, se Jakob.
 - Hase 219, 224, 431.
 - Helmechen från Magdeburg 83 f., (178).
 - herr, tysk predikant 135.
 - Klenckaw, borgmästare i Stralsund 549.
 - Kröger (Kroch, Krogh, Kroger) 211, 240, 394, 419.
 - Nachelin, rådman i Stralsund, avl., 537 f. Hans successor matrimonii, se Tobias Narrendorf.
 - Olai [Broms], kyrkoherde i Uppsala 140 f., 383, 525, 589 f. Hans moder, se Karin Tönnesdotter.
 - Radslaff (Rådzsła), skraddare 23.
 - Wijchman 269, 308 f.
 - Wärner, se Jaköb.
 - Joen (Jon, Jonn). Se även Hans; Johan; Jöns.
 - Abrahamsson i Östervik 129.
 - Andersson, K. Mts tjänare 510.
 - Andreae, kyrkoherde i Västerås, hans styvbar avvittras 57; deras arv efter Henrik Stråbock 67 f.; låter uppjuda hus 60, 164; utlånar styvbarrens penningar 385; omnämnd i övrigt 18. Hans hustru, se Agneta Staffansdotter, änka efter Erik Laurentii.
 - Joen Birgesson (Bergie-), vederlagssven hos Lars Joensson i Vadstena 81, (175).
 - i Bockekulla 132.
 - Bosson 412.
 - Bucht (Bocht) 278 och n. 2).
 - Eriksson, borgare i Sthm, avl. 72, 318, 328, 485. Hans successor matrimonii, se Melker Volger.
 - Gregersson 278, 284.
 - herr, i Hova, se Jöns.
 - Håkansson i Nygrantorp 132.
 - Joensson, rådman, god man l. vittne vid arvsförlikning 19, 25, 118, 155, 191; magistratens emissarie 36; uppjuder fastighet 39, 86 f., 176 f., 181; upplåter d:o 96; avger vittnesmål 145; hans hustru får ett hus i arv 148 f.; deltagar i silveruppbörden 240; kvitterar sin hustrus förmyndare 149; skottherre < 162 >; kyrkobyggnadsföreståndare < 169 >; taxeringsman och inkasserare av tomtören 264, 334.
 - — von Emden, skeppare 102, 166.
 - Karsk < 209 >, 604 f.
 - Larsson 136.
 - — utsänd till Frankrike 487.
 - Månsson, varuskrivare 293, 462 (även kallad Joen Nilsson!).
 - Nilsson, slottsfogde på Sthms slott, närvarande i rätten 117, 158, < 168 >, 187; uppjuder annans fastighet 135; fullmäktig vid överlåtelse av d:o 140; kändare på K. M:ts vägnar 71 f., 170, 181; fått en tomt i donation 324.
 - organista 347. Hans hustru, se Margareta. Jfr Johan Regnier.
 - Persson, hovman 241, 373.
 - Pävellsson, dräpare och mordbrännare 381 f., 412 (avrättad).
 - Smälänning, underfogde, dräpt 314 f.
 - Starck 209. Jfr Jöns Stark.
 - Werne, fogde vid Rydboholm 216.
 - Värme, landsknekt 353 (även Wärne).

Joen i Ytterberga 63.

— Örbo (-boo, Orby), K. M:ts skeppare, utreder arv 31; köpt hus 60, 164; hans mellanhavande med Mats skraddare 215; gör husbyte 325, 485 f.; edgårdsman 606.

Johan (Johannes, Joannes, Jahan, Jehan, Jan). Se även Hans; Joen; Jöns.

— III, konung av Sverige, hans mynt passim; konfirmerat donation 21 ff., 95 f.; d:o husköp 66; hans skydds-brev 42; falskt pass utfärdat i hans namn 46; bekräftat dombrev (in extenso) 85; fått fastighet i donation av konung Erik 72 f.; hans donationsbrev in extenso 95 f., 111, 205; utfärdat privilegier för staden 147; anländer till Sthm 161; förhoppningar om hans frånvaro från huvudstaden alstra likgiltighet för pestens bekämpande 251; smädliga rykten om honom 288; hans brev till förmån för Märten Hirsfeld 440 f.; likviderat ett skeppsköp 538; bortskänkt en tomt 556; omnämnd i övrigt (K. M:t) passim.

— v. Alen (de Ale) 211; kapten på en Spanienfarare 597 f.

— Alert, se Hans.

— Arvidi, djäkne 326.

— Axelsson [Bielke] till Häradsäter, riksråd, deltagar i räfstetingsdom 48; ståthållare på Sthms slott *ib.*; närvarande i rätten 60, 103 f., 188; utsatt för obilligt tal (hetsord) 92 f., 180.

— Bachwold, herr 92, 180 (Bochaldt).

— Baptista (-e) 182.

— Berendes, se Johan Jakobsson.

— Bisby, se Hans.

— Boos(e) till Laxpojo, ståthållare på Sthms slott 48.

— v. Bremen (Brä-) i Lybeck 549 f.

— Didriksson (Dirichsenn) von Enkhui-zen, skeppare 15.

— Dival 46.

— Dorhof (-fe), borgare i Münster, 627. Hans avl. son omn. *ib.*

— Frederich (Fredrichson), borgare i Stralsund 105.

— Gilgrest 239.

Johan Gnipheus, M:r, anklagad för stämp-lingar 286 ff.

— Henriksson, k. sekreterare, köper fastighet 140 f., 372, 582; adressat 160; bemäktigat sig en tomt 247.

— de Herbouille 78, 635.

— de Hesse 148.

— Jakobsson Berendes, k. sekreterare, påkallar vittnesförhör 14; begär kopior av handlingar 20 f.; får hus i pant 156 f.; skall anskaffa bevis 421; avger vittnesmål 637 (Bärendes); om-nämnd i övrigt 45, 52, 206, 421 (Hans Berens). Hans hustru, se Kristina [Bäär]; hans sväger, se Hans Wehusen.

— — skeppare och borgare i Stralsund 372, 583.

— Klausson (Claes-) från Emden, skeppare 105.

— Knutsson 423.

— Larsson 173.

— Macfasson (Mackfassun), skotte, 7.

— Mårtensson 9. Hans fader, se Märten Knutsson; hans morfader, se Mats Kruse.

— Nicolai Ofeegh, se Hans.

— Olai, herr, kyrkoherde i Vintrosa 631 f.

— Olofsson 384, 590 f. Jfr Hans Olsson.

— Persson [Bååt] till Fituna och Tidö, närvarande i rätten 223, 277, 279, < 285 >; brev från och till honom omn. 225; part i arvskifte 280; sva-rande i jordmål 285.

— Porter, M:r 606.

— Pourtant 49.

— Preyer, myntsven 340 f., 492.

— Regnier, orgelnist 530 ff. Jfr Joen organista.

— Schachtman I. Schackman, herr, i Danzig 66 n. 1), 123.

— Sop, avl. 521. Hans änka, se Barbro Eriksdotter.

— Webster, kvartermästare vid den engelska fanan 388, 595 (Wä-).

— Willamson 269.

— Vors von Rosendal, skeppare 71.

— Åkesson 369.

— Ålerd, se Hans Alert.

Jon, se Joen.

- Josef (-eph, -ep).
 — Arvidsson 242.
 — Olsson i Salo 318 f., 477. Hans broder, se Olof Olsson.
- Jost (Just).
 — guldsmed ålägges att förfärdiga ett silverbälte 227; hans mellanhavande med Arent Reyer 377, 381, 393; edgårdsman 424, 636.
 — v. Hattingen (Het-), borgensman 55, 162; vinner burskap 90, 178; kärar rör. ett järnparti 137; forskrift för honom till Norrköpings magistrat 240; förlikningsman 337; förmyndare 371, 581; hans mellanhavande med Hans Greffuitz 518.
 — Höjer (Hoier), myntmästare, avl. 14, 20 f., 334 ff., 341, 557 f. Hans son, se Hans Höjer.
 — v. Vitzen 211.
 — se även Kornelius.
- Joeren, se Jöran.
 Josting, se Gert.
 Jugeblot (-dt) v. Wildzhusen 175.
 Julius Spading, avl. 269.
 Jung, se Tomas.
 Jurgen, se Jöran.
 Justen, se Severin Persson Juusten.
 Jute, se Jöns; Sigfrid.
 Jutta (Juttken) Kloppenbergers, Kort Wehusens änka 204 f.
 Juwen (-in), se Hans.
 Jybbe, se Ebba.
 Jägerhorn, se unge Klaus Kristersson.
- Jöns (Jonß). Se även Hans; Joen; Johan.
 — Andersson, borgare i Sthm, förvärvat hus 35 f.; hans olika fastigheter omn. 365, 578, 585, 587, 610; uppbjuder två sina hus 536; erbjuder bevisning genom vittnen 46; förlikningsman 100; hans mellanhavande med Tomas Björnsson 123, 149; d:o med M:r Rasmus 312; utsatt för överväld 223; vill hava del i vinkällaren 224; uppborädsman för silverkontributionen 228; begär skiljedom 234; kräves på sin avl. vederlagssvens efterlämnade egendom 236; god man vid arvskifte 237, 616; försträcker staden hundra daler mot pant 302; fullmäktig 305, 312; fått penningar ur rätten 310, 312; avlämnar anförtrött gods 321, 480; får återbära silverpant 369, 374; närvarande i rätten 561; borgensman 604; omnämnd i övrigt 424. Hans köpsven, se Per.
- Jöns Andersson, hingstridare, inblandad i stämplingar till förmån för konung Erik 288 f.
 — bagare, avl. 46.
 — Bertilsson på Värmdö 321, 480.
 — Bosson, fogde i tjänst hos Jöran Gera 308.
 — bösseskytt 253 f. Jfr Jöns Larsson.
 — Gregersson (Grelsson), hans tomt uppbjudes 336, 341, 347, 558 ff.; d:o säljes 348, 359 f.
 — — borgare i Uppsala 375, 584 f.
 — Henriksson, borgare i Sthm, slutligen (1572) rådman, säljer sin hustrus andel i hus 98, 193; d:o sin egen tomt 106; hans hus omn. 128, 496; ingår förlikning 110, 152, 192 f.; krävd på intresse för förmyndaremedel 108 f., 191; klagomål mot honom 181; närvarande i rätten 204; förlikningsman 265, 560; god man vid arvsförlikning 273, 616; borgensman 341, 343; utfärdar intyg ang. fastighet 344 f.; emissarie från rätten 403; skall deltaga i rannsaking 404; förrättat syn 404, 624; kämnär 434; omnämnd i rubrik 317.
 — — avl. 8. Hans änka, se Malin.
 — — i Bjärnä sn 39. Hans dotter, se Aletta Jönsdotter.
 — — skrivare 331. Hans hustru, se Brita.
 — — västantill, borgare i Sthm, 268.
 — herr, fd. präst i finska församlingen 299.
 — —, kyrkoherde i Hova, avl. 552, 561 (Joen), (562). Hans änka, se Karin Eriksdotter; hans son, se Daniel Joensson.
 — — fd. kyrkoherde i Linköping, 505.
 — hästbytare 142.
 — Jute, avl. 337. Hans änka, se Anna.

- Jöns Jönsson, borgare i Sthm 28 ff.
 — Klemetsson (C-), myntsven 340.
 — knivsmed 107, 188.
 — Larsson 490, 492. Hans svåger (verbroder), se Märten Ulfsson.
 — — i Böle 268.
 — — bösseskytt 109, 192. Jfr Jöns bösseskytt.
 — Lille 27, 199.
 — munk (Muncke-Jöns) 126, 137.
 — Månsson köper fastighet 100; slagen 342, 370 f. Hans hustru omnämnd 43.
 — — kamrerare skall inväxla klippingsmyntet 422; närvarande i rätten 500.
 — Nilsson, slottsliiggare 314 f.
 — i Näs 510.
 — Olsson, avl. 555.
 — — borgmästare i Västerås 33 f.
 — Persson 136.
 — — i Torp 31. Hans avl. broder, se Sven Hallandsfar.
 — — Östgöte 379. Hans hustru, se Valborg. Jfr Jöns Östgöte.
 — Pávelsson i Ingby 13. Hans broder, se Måns Pávelsson.
 — Siggesson 19.
 — skomakare 119.
 — skrivare, se Jöns Henriksson.
 — i Skyllinge 333.
 — Stark 124. Hans hustru, se Ingrid. Jfr Joen Starck.
 — svarvare 3. Hans änka, se Brita.
 — Svensson 330 f., 498. Hans avl. hustru, se Brita.
 — — i Finnby 275, 454. Hans hustru, se Margareta Mikelsdotter.
 — — syssloman vid hospitalet, avsatt 98; häktad 101, (186).
 — tolk 314.
 — Östgöte 353. Jfr Jöns Persson.
 Jöran (-en, Joren, Joeren, Jörgen, Jürgen). Se även Örjan.
 — Arvidsson, tjuv 425.
 — Beneke (-neck, -niche, nicke), hans hus omn. 71; borgensman 93, 180, 208; förlikningsman 146, 400; sigillvittne 157, 421; skottherre 162; skall deltaga i tenninsamlingen *ib.*; kvitteras för omhänderhavda barnmedel 274, 453; hans mellanhavande med Qvant Svarte 332 f., 556 f.; d:o med Mats Schubert 516; testamentsexekutor 399; hans källare omnämnd 578.
 Jöran Bengtsson, borgare i Köpenhamn 396 f., 400 f., 616 ff., 622 f.
 — Bertilsson, borgare i Västerås 109.
 — Beyer, pungmakare, avl. 216, 249.
 — Bilde, danskt riksråd 131.
 — Björnsson, båtsman 124.
 — bokbindare 186.
 — Brendel (Brändel, -ell) 209, 317, 324, 511.
 — byggmästare, Mr., avl. 73.
 — Dran, skeppare (capitan) 138.
 — Eriksson Gyllenstierna till Fågelvik, riddare och riksråd, närvarande i rätten 275, 277 f., 285, 455.
 — — [Ulfsparre] till Broxvik, närvarande i rätten 40, 111.
 — Ersson 292. Hans tjänare, se Sven Joensson.
 — Felttskouw 200.
 — Fölsche (-ske), granskat räkenskap 51; hans krav i Stralsund och i Lybeck 219; hans fordran hos gäster *ib.*; innehar panträtt i hus 246, 248, 443; vittne i dråpmål 270 f., 280; d:o ang. återgång av husköp 311, 316 f., 473; tjuv varit i hans tjänst 420 f.; köpt andel i fartyg 583; borgensman 604. Hans tjänare, se Hans Wass; amma i hans tjänst, se Brita.
 — Gera, friherre till Allonö och Björkvik, riksråd och lagman i Östergötland, närvarande i rätten 64, 130, 166, 277 ff., 285, 308, 400, 455, 620, 624; vittne vid förlikning 112; omnämnd i övrigt 405 n. 4). Hans landbofogde, se Jöns Bosson.
 — Gisebrecht 55 f., 163.
 — Glashagen 221, 296, 429 f., 473.
 — Grünewaldt (Grönowoldt) från Danzig 174.
 — guldsmed, borgare i Enköping 288.
 — Hansson 620.
 — Hasenwinckell (Hä-) v. Osnabrück 127.

- Jöran Helsing 341, 347. Hans hustru, se Kristina.
- Jönsson [Svan till Koltorp], avl. 588.
- Krechel (-kell, Kreichell), gamle, borgare i Lybeck, hans mellanhavande med Tyle Split och Jöran pungmakares änka 214, 216, 249, 268; haft fastighet i pant 573; förolyckad till sjöss *ib.*
- Krefftt, borgare i Stralsund, 150.
- Köning, borgare i Lybeck 505 f.
- Ladow 246 264, 270, 500. Hans avl. svåger, se Staffan Dan.
- Larsson, skomakare, avlägger borgareed 348.
- van der Lippe 291.
- Löwenkopf (Lauwenkop, Lauen-, Lof-fuen-, Louen-, Lowen-, Louwen-), vinner burskap 90, 178; hans hus pantsatt 52, 128 f., 602; d:o uppjudes 60, 164, 167, 298, 300, 303, 467 f.; borgensman 93, 180; vittne vid uppgörelse 335.
- Makeprang (Macheprangh), borgare i Reval 6.
- Mikelsson, avl. 207. Hans fader, se Mikel Matsson i Pyttenäs.
- — 535. Hans avl. farbroder, se Henrik Kamp.
- — skotsk kapten, avl. 502 f.
- murare 566.
- Norman (Når-), Mr, avl. 313.
- Peder Hårds stalldräng, dräpt 402.
- Persson, skeppare 142.
- — [Tegel till Julita], avl., hans fader omnämnd 29, 286; hans ägodelar efterlysas 80, 174; köpt tomt 136; hans hus värderas 155; hans skuld till en engelsk köpman 238; hans mellanhavande med Mats Tomasson 368. Hans änka, se Anna [Andersdotter]; hans fader, se Per Joensson (ej Jöransson).
- Jöran Peterson, inbyggare i Danzig, 532 f. Hans boder, se Willem Petersqn.
- Piper (Pÿ-), borgare i Stralsund 384.
- Prytz (Prÿdz), drabant, bisittare i rätten 290.
- pungmakare, se Jöran Beyer.
- Robbert i Danzig 84.
- Rost l. Rust från Dantzig 108, 120, 190.
- — kopparslagare 525.
- v. Saalfeld (-fäld), drabant, bisittare i rätten 290.
- Sandala (Sz-, Sandelen, -derlau) 223, 229, 269, 404.
- Schippart 307, 471.
- Schröder von Stettin 127.
- Selbeck (Sÿl-), riksprofoss, uppträder som åtalare eller exekutor 46, (103), 130 f., 163, 187, 194, (214), 221, 246 f., 252, 269, 277, (284), (287), 290, (299), (304), (322), (353), (360), (370), (372), (374), (376 f.), (379), 412, (413), 439, 450, 585; frikännes själv från åtal 511; avger vittnesmål 241, 266, 408, 414; omnämnd (613).
- skrivare, avl. (mördad) 285.
- skräddare från Gävle 239.
- trumpetare (trometere, trume-) 60, 239, 271, 298, 527.
- Ulenow (Vl-) 265. Hans änka omn. 366.
- Wilde, styrman (å fartyg), 425, 636.
- Åkesson [Tott], avl. 285.
- se även Örjan.

K.

- Kallemein, se Olof.
- Kallert, se Lars.
- Kampe, se Henrik.
- Kahun (Ca-), se Hy.
- Kapun (Ca-), se Per.
- Karckman, se Hans Kerckman.
- Karin (-ne). Jfr Katarina.
- hustru 175, 199, 285.
- Karin hustru 332. Hennes dotter, se Margareta Mats Perssons hustru.
- Andersdotter, Peder Larssons änka 268, 452.
- Anders Månssons änka 320, 480, 519.
- Anders Simonssons änka 63.
- Bengtsdotter 363, 577, 579. Hennes avl. fader, se Bengt Hansson Busse.

- Karin [Björnsdotter] Gorgonius' [Arvids-son (Gyllenancrar)] änka 18.
- brännvinsbrännerska, hustru, 123, 130 (vinbrännerska), 199.
- bältares hustru, avl. 85.
- Erik Henrikssons hustru 102.
- Erik Matssons hustru på Norrmalm 298, (465).
- Eriksdotter, herr Jöns' i Hova änka 552 f., 561 f. Hennes son, se Daniel Joensson; hennes fader, se Erik Finne.
- Frans Beijers hustru 108, (191).
- Gunnar Olssons hustru i första giftet, avl. 249, 586.
- Hans Schuberts änka 215.
- Höglofts- (på högloftet) 220, 420. Hennes dotter, se Margareta.
- Jakob glasmästares hustru, se Karin Urban målars änka.
- Jakobsdotter [Hampe], Jakob Neafs hustru 610. Hennes fader, se Jakob Hampe.
- Knut Porshancks änka 552 (rubr.), 592.
- Knut Ragvaldssons änka 110.
- [Larsdotter (Skulte)] 481, 483 [i SRR (s. 23) kallas hon Karin Bengtsdotter (Busse)].
- Lille Mikel Olofssons hustru 153.
- Markus köttmångares hustru 106 f., 109, 192.
- Mats Månssons hustru 262, 387, 390, 595.
- Nils Larssons änka 151.
- Olofsdotter, änka efter Tord Larsson 455 f. Hennes dotter, se Birgitta Tordsdotter (g. m. Bengt Duse); hennes son, se Harald Tordsson till Fly.
- Olof Skånings änka i Vadstena, avl. 64 f.
- Per Danskes hustru 521 f. Hennes syster, se Brita Lasse Perssons hustru.
- Per halmskärars änka 522.
- Per Killings änka 28 f.
- Per Kyrres hustru (änka) (207), 383, 589.
- Per smeds änka 544.
- Persdotter 638. Hennes fader, se Peter Olofsson i Dantzig; hennes fränka, se Barbro Eriksdotter (g. m. Rasmus Ludvigsson).
- Karin Sigfrid överskärars hustru, avl. 611.
- i Sommarö, hustru 522.
- Tönnesdotter, Olof Bröms hustru, hennes hus uppbjudes 135, 137, 139; d:o säljes 140 f., 525 f.; hennes gård i Åbo 383, 589 f. Hennes son, se herr Joakim Olai.
- Urban målars hustru (änka), omgift med Jakob glasmästare 215, 530 ff. Hennes broder, se Bertil Busse.
- vinbrännerska, se Karin brännvinsbrännerska.
- Örjan köttmångares änka 13.
- Karl (Carl, Carll, Carolus).
- [VIII Knutsson] konung av Sverige [† 1471], hans räfst åberopad 46.
- hertig av Södermanland, hans brev omnämnda 210, 215, 222, 248, 295; svar till honom 224; hans undersåtar omtalas 226; hans mellanhavande med Hans Alert gårdenär 232, 433; gör anspråk på andel i hus 241; lovat Berent vintapparens änka hjälp 248, 265, 440; hans förskrift för Theus Oldendorp 303, 469; deltagit i fastställelsen av villkoren för köphandeln 249; hans tunnbindare 312; en hans tjänare omnämnd 322; tager fångna båtsmän i sin tjänst 500; intervenerar i kravmål 550; fordringar på honom överlätas 599; omnämnd i övrigt 4, 323, 403, 505. Hans hovmästare, se Kristoffer Olsson; sekreterare i hans tjänst, se Sven Elofsson.
- Holgersson [Gera] friherre, avl. 109.
- Kärens (-nis), skotte 538.
- de Mornay, friherre [*sic*] till Varennes (Warnäs!), närvarande i rätten 470.
- Nilsson 145, 148, 152, 503.
- skeppare i tjänst hos hertig Magnus av Sachsen 517.
- Karr, se Willem.
- Karsk, se Joen.
- Karsten (Casten, Kersten).
- Boye, köpsven 560.
- Rose 200, 214, 216, 246 f.

- Karsten Scharnest 91, 154.
 — Tanck (-ke) von Hamburg, båtsman 30, 225, 432, 540 f., 593.
 Kasper (Caspar, -parus).
 — Bütaw, borgare i Danzig 502. Hans svåger, se Hans Klauer.
 — v. Dortmund, skomakare 54, 161.
 — Fenius (Fä-), avl. 317, 476.
 — Funcke, båtsman 500.
 — v. Hannover, drabant 185. Hans hustru, se Anna Hansdotter i Nyfla.
 — Kron (Chron), borgare i Lybeck 460.
 — Kunckel 219, 403.
 — Prydze, drabant 294.
 — svärdslipare 228.
 — sämskmakare (?) 272.
 — vantmakare 228.
 — Wolmar (371), 581.
 Katarina (Catharine, -erine). Jfr Karin.
 — Gustafsdotter [Stenbock], Gustaf I:s änkedrottning, »vår nådiga fru», »gamla drottningen», 122, 264, 295, 555.
 — [Jagellonica] drottning, Johan III:s första gemål, »boren furstinna till Päländ» 23, (172), (193 f.), (288), (291), (382 n. 1), (543). Hennes dräng, se Matteus Budsinsky.
 — Durant 238 f.
 — Jakobsdotter Bagge 27 f.
 — Wolfs 50. Hennes syster, se Margareta Wolfs.
 Kegelberger (Kegen-, Kekel-), se Gregers.
 Keith, se Anders.
 Kemmenere, se Heruerd.
 Kemper, se Mikel.
 Kengshusen, se Anders.
 Kerckhof (-houen), se Hans; Simon.
 Kerckman, se Gert; Hans.
 Kern, se Filip.
 Kerkes, se Simon.
 Kerne-Lasse 154.
 Kersten, se Karsten.
 Kerstens, se Henrik.
 Kerstin, se Kristina.
 Ketting, se Sveder.
 Kiengzhws, se Anders Kengshusen.
 Kijll, se David.
 Kilfans, se Hans; Oswald.
 Kipula, se Staffan Matsson.
 Klaus (Clas, Claes, Claues).
 — Beckhusen 45. Hans hustru, se Brita.
 — Fleming (Flä-), friherre till Vik, riksråd, fått ett ur, som tillhört Jöran Persson 80; ett hans intyg skall vidimeras 148; beslag begäres på gods i hans förvar 236; närvarande i rätten 277, 279, 405, 455, 624; kärar mot finske prästen 408 (jfr 414); omnämnd i övrigt 166, 287, 289.
 — Hansson [Bielkenstierna] till Årsta 178 f., 577.
 — Kristersson [Horn] till Åminne, friherre, avl. 537. Hans änka, se Kristina [Jakobsdotter (Krumme)].
 — — [Jägerhorn], unge 407 f. Hans hustru, se Anna Johansdotter [Stål-arm].
 — Kursell (-stel), avl. 241, 248, 439 f.
 — Leske, skeppare 256.
 — Makeprangk (-prång), borgare i Reval, hans mellanhavande med Jöran trumpetare 298, 526 f.; omnämnd i övrigt 21, 47, 415 f., 538, 603.
 — [Nilsson] Bielke till Vik, närvarande i rätten 111.
 — Persson, greve Pers tjänare 297.
 — Vogt (Fougte) 347. Hans hustru, se Cecilia Jakob Perssons änka.
 — Åkesson [Tott] till Bystad, riddare och riksråd, närvarande i rätten 40, 285, 405, 505, 508, 521, 523, 528, 624; hans vittnesbrev 401, 621; hans käromål mot finske prästen 414.
 Klemet (Clämet).
 — Eriksson i Öregrund 137.
 — Henriksson 605.
 — — i Vastböle 20.
 — Jönsson i Lagmansby 275 f., 453 f.
 — Kock 146.
 — Larsson 349, 542.
 — timmerman 544.
 — Tomasson, mandråpare 152.
 — värdskrivare, avl., hans hus uppbjudes 24, 27; d:o bördas 35—38; d:o upplåtes 126, 168; ang. arvet efter honom 107, 189; hans hustru omn. 198.
 — åkare, avl. 181.

- Klemet, se även Anders Klemet.
 Klenck, se Märten; Tomas.
 Klenckaw, se Joakim.
 Klenefelt, se Mikel.
 Kley, se Hans; Lydeke.
 Klockenborg, se David.
 Kloppenberger, se Jutta.
 Klämet, se Anders Klemet.
 Knebandt, se Olof Andersson.
 Knut Andersson 74, 154, 169. Hans hustru, se Anna.
 — — lakej 198, 498, 519 f. Hans avl. moster, se Kristina, Eskil Anderssons hustru.
 — Bengtsson, knekt 204. Hans hustru, se Margareta Tomasdotter.
 — Elfsson 66 n. 1).
 — Eriksson dragare 199.
 — Henriksson i Kyrkeby 381 f., 412.
 — Hermansson, smed 479 f. Jfr Knut smed.
 — Håkansson 75, 171 (Knud).
 — — sekreterare, hans bröllop 161; bisittare i rätten 295; hans befattning med Finvid guldsmeds hus 302, 467 f., 501, 532.
 — Jönsson 307.
 — — kammarsven 255, 445. Hans syster gift med Tomas Andersson.
 — lakej, se Knut Andersson.
 — [Nilsson] guldsmed, avl. 63. Hans änka, se Barbro.
 — Olsson i Grannböle 52, 171. Hans broder, se Erik skräddare.
 — Persson 380.
 — Porshank (-ck, Pårs-, -schank), rådman, god man vid arvsförlikning 18, 155, 260, 263, 276, 282, 320, 449 f., 454, 480; föreståndare för hospitalet 25; skottherre 136; vittne i rättegång 208; d:o vid inbördes testamente 259; klandrar d:o 330 f., 498; borgensman 254, 299; syneman 328; förlikningsman 214, 231, 237, 312; köpt sill 592 f.; hans hus omn. 107; förvärvat fastighet 267, 452; omtalad som avl. 552, 592. Hans änka, se Karin.
 — Posse [Axelsson], herr, riksråd, ståt-hållare i Västergötland 279, 291.
 Knut Ragvaldson, avl. 105, 110, 193. Hans änka, se Karin; hans broder, se Nils Ragvaldsson.
 — smed, deltagar i skattläggning 210; vill förvärva hus 237, 303; d:o köpes 244, 303, 321; d:o uppjudes < 310 >, 314; d:o omn. 494. Jfr Knut Hermansson.
 — vintappare, avl. 306 f., 469. Hans änka, se Ingeborg.
 Knyper, se Arent; Simon knipare.
 Knäbånd, se Olof Andersson Knebandt.
 Kock, se Filip; Hans; Jakob; Mats; Per.
 Kokbroun, se Tomas Cobron.
 Kolberg, se Märten v. Kolberg.
 Koldemey, se Kristoffer.
 Kone, se Henrik; Tomas.
 Koning, se Hans; Jakob.
 Korn von Monekedom 166.
 Kornelius (Cor-) 197.
 — v. Berg (Bärgen), värd på Bemer-väld[s krog] 238 f., 370 f., 606.
 — v. Busche (-ske) 211, < 309 >, 411 425, 471.
 — Dann, avl. 34.
 — Gertsson 211.
 — Jost I. Just från Middelburg 34 f.
 — Rolefsson, dräng hos Wikman Lastorp 390.
 — skomakare, avlägger borgareed 89, 178 (Truitson?).
 Kort (Corth, -tt).
 — Barpken från Braunschweig, avl. 298, 466. Hans änka omn. 300.
 — Drugenagel, avl. 72.
 — v. Minden 377, 585.
 — Rossell (Rotzel, Rottzell) 54, 161.
 — skomakare köper hus 70, 74, 168, 170; d:o uppjudes 137, 139, 145; d:o säljes 146; d:o omnämnt 148; köper tomt 86, 176.
 — Wehus(en), hårdskärare, avl. 204 f. Hans hustru, se Jutta Kloppenbergers.
 Krabb, se Anders Krabbe.
 Krabbe (Krabe) i Tannarp 308.
 Kramper, se Mikel Kemper.
 Kranck, se Hans; Mikel; Olof Mikelsson.
 Kravel, se Hans.

- Krechel, se Jöran.
 Krefft, se Jöran.
 Kreichel, se Jöran Krechel.
 Kreier (Kreiger), se Mats.
 Kreker, se Hans Grek; Jakob Grek.
 Kristiern (Christian, Christer).
 — Larsson [Hjortö-slakten] till Forsa 11 f., 111—115, 134. Hans hustru, se Kristina [Ulfsdotter (Soop)].
 — Nabels, skomakare 240.
 — Svarte i Greifswald 293, 462.
 Kristina (Kerstin, Kirstin, Chirstin).
 — 63, 220 n. 2.
 — Antony Kroks (Crotz) hustru 43 f.
 — Björn Larssons hustru, avl. 11.
 — [Bäär] Johan Jakobsson Berendes hustru (20), 45, 52.
 — Erik Larssons hustru 405.
 — M:r Erik Falks änka (133).
 — Eskil Anderssons avl. hustru 519. Hennes systersöner, se Knut Andersson lakej; Sigfrid Olsson.
 — [Jakobsdotter (Krumme)] fru till Äminne, Klaus Kristerssons [Horn] änka 537.
 — Jöran Helsing hustru 341, 347.
 — Mats Bertilssons änka 25.
 — Mats Nylännings änka 216.
 — Månsdotter, gamle Lasse Olofssons änka, dömd till döden 136.
 — Olof Anderssons änka 501, 532.
 — [Samuelsdotter], herr Anders' [Petri (Grubb)] hustru 70, 168.
 — Stamme Pers [Jakobsson] hustru (änka), tillerkännes rätt till bodlega 96 f., 182; tagit sig själv rätt betr. en stadens tomt 104, 188; utreder arvet efter sin man 155; undandolt egendom 198; befullmäktigat ombud för gälds utkrävande 311.
 — Torfast [Olssons] änka, edgårds-kvinna 45; hennes hus omn. 94, 181; uppbär betalning 116, 195.
 — Tuvedotter [Lilliehöök] 279 (Thuredotter!).
 — [Ulfsdotter (Soop)], Krister Larssons [Hjortö-slakten] hustru 11.
 Kristoffer (Chr-).
 — Andersson till Botorp, välb. man, hans mellanhavande med Hans Beijer och dennes arvingar 283, 459 f., 607; suttit fången i Danmark 460; närvarande i rätten 405, 624.
 Kristoffer Arentsson (367), 604 f. Hans avl. fader, se Arent bagare.
 — av Baden-Rodemachern, markgreve, [† 1575] (239), (304), 530. Hans gemål, se Cecilia; hans tjänare, se Lars.
 — Fögeler (Fo-), avl. 268, 308 f.
 — guldsmed anklagas för köp av tjuvgods 243 ff., 247, 259; förlikningsman 419, 630; edgårdsman 424, 636; omnämnd i övrigt 395.
 — Hermansson, skeppare 15. Jfr Kristoffer skeppare.
 — Jansson i Uppsala 43.
 — kock 301.
 — Koldemey 570.
 — Larsson 442.
 — — kyrkoherde i Tierp 249.
 — Munckebeck, polsk kapten 529.
 — Olsson 200, 542.
 — — till Marsäter, hovmästare hos hertig Karl, befallningsman på Stegeborg, kräver arv 4 f., 48; säljer fastighet 156, 158 f. Hans avl. farbroder, se Sven Nilsson.
 — pärlstickare 514.
 [—] Schenck (Schänck), herr, 60, 164, 463.
 — skeppare 91. Jfr Kristoffer Hermansson.
 — Tesch 266, 268, 308 f.
 — Torstensson [Forstena-slakten] till Bryggum 514.
 Kroch l. Krogh, se Joakim Kröger.
 Krok (Krog, Krock), se Antonius; Per.
 Krumme, se Kristina (Kerstin) Jakobsdotter.
 Krus, se Hans.
 Kruse, se Bastian; Halsten; Mats; Sivert.
 Krytzberg (-borg), se August(inus).
 Kröger, se Daniel; Frans; Hans; Joakim.
 Kube, se Lukas.
 Kun, se Tomas Kone.
 Kunckel, se Kasper.
 Kuntze bårdskårare, M:r 44.
 Kuck, se Jakob Kock.

Kulle, se Bertil.

Kursell, se Klaus.

Kvant (Quant) Svarte, fullmäktig i krav-
mål 293, 462; hans mellanhavande
med Hans Willeman 320, 323; d:o med
Jöran Beneke 332 f., 556 f.

Kvädare, se Erik Quedere.

Kyle, se Hans.

Kyrro l. Kyre, se Per Kyrre.

Kärn, se Filip Kern.

Kärnis, se Karl Kärns.

Kätten, se Hans v. d. Kätten.

Köllen (C-), se Hans v. Köln; Viktor v.
Köln.

Köning, se Jöran.

Köpke, se Hans.

L.

Ladow, se Jöran.

Lahr, se Matthias v. Lahr.

Lakman, se Hans.

Lambrekt (-cht, -bert) 337.

— Alers (Å-), borgare i Reval, hans
mellanhavande med Nils Larsson 362,
559, 574 f.; utser förmyndare för sin
syster Margareta (Jakob Kocks änka)
371, 581; lämnat tomt i betalning
482 f.; vittne vid uppgörelse 527; gått
i borgen 529.

— Buck 346, 399, 403, 637.

— Pröffuesting 501 f., 507 f., 598 ff.

— Windthof, faktor i Lybeck 400.

— se även Melker Lambrecht.

Lamington, se Anders.

Lars (-rss, Lasse). Se även Laurentz.

— Andersson, sekreterare hos hertig
Magnus av Östergötland, hans mel-
lanhavande med Mikel Pryss 64, 80,
165, 174 f.

— — i Uppsala 61, 165.

— Arvidsson, skrivare i Nyslotts län 99,
184.

— Bengtsson 565. Hans änka, se Bo-
tilla.

— Biur i tjänst hos Tönnes Olofsson 46.

— Busse (Buß) 209, 211.

— Dalbo 135.

— Eriksson, avl., hans änka bestulen
245.

— — omyndig 57. Hans fader, se M:r
Erik Laurentii.

— — rådman, slutl. (1575) borgmästare,
god man vid arvsförlikning 13, 19,
223, 237, 277, 430, 454, 611; emissarie
från magistraten 36; hans fastighet
102, 198 [?]; syn därå 404, 624; vittne

vid arvskifte 149; närvarande vid
fastighetsöverlåtelse 156, 158 f., 611;
skall deltaga i tenninsamlingen 162;
kyrkobyggnadsföreståndare 169; köpt
hus 187; uppbjuder fastigheter (för
egen eller andras räkning) 259, 261,
267, 273, 361, 365, 374, 445 f., 451,
453, 558, 571, 578, 584; d:o stadens
tomter 336, 341, 357, 558 f., 566; d:o
pant 545; förlikningsman 294, 605;
skottherre 334; utnämnd borgmästare
366; sigillvittne 379; omtalas som
kännär 459; bisittare i rätten 561.
Hans moder, se Karin; hans styv-
fader, se Erik Henriksson.

Lars Eriksson, Store 148 f.

— — i Öregrund 54, 137, 161.

— — [obestämt vilken] 198.

— Fleming (Flemming), avl. 23, 72.
Hans änka, se Brita Larsdotter [Tre
rosor].

— Gregersson (Gers-, Greels-, Grehels-)
[Skulte], rådman, god man vid arv-
skifte 3, 16, 18; bördar fastighet 35 f.;
uppbjuder d:o 46; hans hus omnämmt
65, 83, 166, 434, 481 f., 488; avger
vittnesmål 195; omtalas som avl. 243,
612. Hans änka, se Marina [Larsdot-
ter]; hans döttrar, se Aletta, Anna och
Karin Larsdöttrar; hans sväger, se
Olof Larsson Ålänning.

— grytgjutare 234 n. 3).

— guldsmed 261, 313, 380.

— Halvardsson (Halffuer-) 136.

— Henriksson, avl. 266 f., 321, 451.
Hans änka, se Gertrud; hans brors-
dotter, se Dordi Klemetsdotter.

— — kansliskrivare 548, 604 f.

- Lars Henriksson [Bred] avl. 19 f. Hans änka, se Margareta.
- — Porikuri, avl. 154.
- — unge 74, 169, 367.
- Jakobsson 638 n.
- Jerspersson [Cruus] till Årby (ej Årsta) bisittare i rätten 12, 41, 130, 336, 558; kårande i skuldfordringsmål 56 f., 163; ledamot av Erik XIV:s nämnd 522.
- Joensson i Vadstena 81 ff., 175. Hans tjänare, se Joen Birgesson.
- Jönsson, avl. 490.
- Kallert, knekthövitsman 149.
- Knutsson i Finland 414.
- källaresven 182, 207 (rubr.), 388.
- v. Köln (Cöllen), hövitsman 234, 546.
- Larsson, avl. 357, 430, 568. Hans änka, se Anna Ulfsdotter.
- — sigillvittne (1548) 620.
- — 56, 163 (ändrat till Hans Larsson). Jfr Ingrid Lasse (o: Hans) Larssons hustru.
- — stadsskrivare i Björneborg 275.
- — i Losgårde (Looskäl) 423, 631 f.
- — M.r, präst som slagit sig på handel 88 (Laurentii), 177.
- markgrevens tjänare 239.
- Månsson 94, 180. Hans hustru, se Anna.
- — i Hindhår (-hoor) 524.
- — skraddare 25. Jfr Lars skraddare.
- Mårtensson (Marten) i Helsingfors 171.
- — avl. < 398 >.
- Nilsson 16, 104, 188.
- — i Pauni (Pauhu) by 399, 619. Hans avl. brorson, se Erik Jönsson.
- — skomakare 207. Jfr Lars skomakare.
- Olofsson < 26 >, 32.
- — gamle, avl. 136. Hans änka, se Kristina Månsdotter.
- — knekt 166.
- — skeppsskrivare 155.
- — i St Nikolai sn 226.
- — vaktmästare, hans hustru bestulen 227. Jfr Lars vaktmästare.
- — i Vörå 101, 185.
- Persson 521. Hans hustru, se Brita.
- Lars Persson uppjuder sin malmgård 431, 443, 445; säljer fastighet på ofri tomt 496.
- — borgare i Gävle 79, 172.
- Puke (Puk) 252, 560.
- Rorskarl (-kar), bosatt på Norrmalm 240.
- Räf (Reff) 40.
- saltskrivare 413.
- Siggesson [Sparre] herr, avl. 22.
- Simonsson 297 f., 300, 465 ff. Hans hustru, se Ursilia.
- skomakare 145, 336, 348. Jfr Lars Nilsson.
- skrivare 199.
- skraddare i tjänst hos änkedrottning Katarina 122. Jfr Lars Månsson.
- — gamle 286, 351.
- stålbågesmed 347, 486, 606.
- Ståle 317, 324, 511 (avl.).
- Tomasson 81.
- — båtsman, dräpt 204. Hans syster, se Margareta Tomasdotter.
- Turesson [Tre rosor], avl. 26.
- vaktmästare 243. Jfr Lars Olofsson.
- Viborg (Wÿ-), avl. 396. Hans änka, se Brita.
- Ålänning, avl. borgare 148. Hans son, se Hans Larsson.
- se även Kerne-Lasse.
- Lastorp, se Henrik; Wikman.
- Lauin, se Robert.
- Laurentz (Laurentius, Larens, Laurens, Lauritz, Lorentz). Se även Lars.
- Fruchtenicht, avl. 429. Hans änka, se Brita; hans son, se Daniel Fruchtenicht.
- Helbrandt 239.
- Cagniol, kaptan 404, 623, 627.
- [Laurentii (Banck)], kyrkoherde i Jonsberg 160.
- v. Liechtenberg, drabant, dräpt 386.
- Meyer 367, 371, 581.
- Petri, ärkebiskop (88), (153).
- [Ragvaldi] M.r, kyrkoherde i Vreta 133.
- Roskild (-I, -schilde) 384 f., 590.
- se även Wolter Laurentzson.
- Lauri, se Lukas.

- Lauwenkopf (Lauen-), se Jöran.
 Lazarus, se Brant.
 Lehus, se Hans Leuhusen.
 Leijdebeeck, se Tomas Lejdebeck.
 Leijonhufvud, se Abraham Eriksson;
 Erik Abrahamsson; Märta Eriksdot-
 ter; Sten Eriksson.
 Leiningen, se Jakob v. Leiningen.
 Lemnius, se Willem (Vilhelm); Marina
 Vilhelmsdotter.
 Lennart (Lenert, Lenhart).
 — Bröker, borgare i Danzig, hans mel-
 lanhavande med Hans Wehusen 206,
 208, 317 f.; d:o med Mats Månsson
 208, 213, 221, 224, 247, 296, 429; d:o
 med Peter Smidt 308, < 310 >.
 472 f.; hans dom skall exekveras 266;
 gör anspråk på penningar 312; avger
 vittnesmål 320.
 — v. Ingolstadt, klensmed 357, 400, 566.
 Hans hustru, se Anna.
 — Stickel, klensmed 526.
 Lepper, se Herman.
 Leske, se Klaus (Claes).
 Leuhusen, se Hans; Reinhold.
 Lewolde, se Jakob.
 Lhoo, se Matthias van Loo.
 Lhur, se Tomas.
 Liechtenberg, se Laurentz (Lorentz) v.
 Liechtenberg.
 Liffues, se Henrik.
 Lilliebielke, se Sven Henriksson.
 Lilliehöök, se Ebba Månsdotter; Kristina
 Tuvedotter; Måns Persson; Måns Tu-
 vesson.
 Lilliestielke, se Bengt Karlsson.
 Lippe, se Jöran v. d. Lippe.
 Lisabet, se Elisabet.
- Livländare (Liefflender), se Mikel.
 Loie, se Bertil tor Loie; Rolf.
 Loo, se Matthias van Loo.
 Lorentz, se Laurentz.
 Lowenkopf, se Jöran Löwenkopf.
 Lucia (Lussi), hustru (änka) 297, 464 f.
 Lucß, se Bertil.
 Ludvig (Lodwich, -wiick).
 — Amis, skräddare, avlägger borgareed
 390.
 — Stockman 583.
 — se även Hans.
 Lukas (-cas).
 — Kube, båtsman 500.
 — Lauri, borgare i Sthm 270.
 — Makell 323 n. 3).
 — (v.) Quickelberg (Quicklenberger),
 borgare i Sthm, hans mellanhavande
 med Hans Beijers änka 49 ff., 530;
 begär förmyndare för dennes barn
 284; redovisar deras medel 395, 397,
 613; förlikningsman 269, 425; vittne
 vid arvsuppställning 625; begär vidi-
 cation 93, 180; omnämnd i övrigt 75.
 Lumpe, se Per.
 Luneborgk, se Asmus; Mikel.
 Lussi (-sj), se Lucia.
 Luten, Mr 246. Jfr Olof Luth.
 Luth, se Olof; Simon.
 Lybbehushus, se Nils.
 Lycka (-ke), Bengt knivsmeds hustru 493.
 Lydeke (Lydke) Kley 270 f., 282 f., 292 f.
 Långben (-behen), se Tönnnes.
 Långe Jakob, se Jakob Persson Nylän-
 ning.
 Lyders, se Hans.
 Löe, se Rolf (Radlof) Loie.
 Löwenkopf, se Jöran.

M.

- Macfasson (Mak-, Mack-, -fassun, -sen),
 se David; Johan.
 Made, se Artur Mand.
 Magdalena (Madelene), se Malin.
 Magnus, hertig av Sachsen-Lauenburg
 516 f., 569 ff. Hans gemål, se Sofia;
 hans hovmästare, se Hans Prydz.
 — hertig av Östergötland 64.
- Mahr, se Tomas.
 Maisa (-sse), horkona 337 f.
 — tjuvkona (från Norrbotten) 360 f.
 Makell, se Lukas.
 Makeprangk (Macheprangh), se Jöran;
 Klaus; Theus.
 Malens, se Hans.
 Malin (-en, Madlene, Malena) 220 n. 2).

- Malin Arvidsdotter, avl. 378. Hennes man, se Nils [Olsson] skrivare; hennes dotterson, se Långe Märten Matsson.
- [Bengtsson (Busse)?] Hans Andersson guldsmeds hustru bestulen 226 f.
- Frans trumpetares hustru 551 f.
- Gustaf Bengtssons i Medväga hustru 506 f.
- Hansdotter 319 f., 478 f. Hennes avl. fader, se unge Hans Kranck; hennes morbroder, se Mats Persson i Lövsta.
- Hans Larssons änka i Vadstena 156, 158.
- Henriks i Kymmene hustru 605.
- Jöns Henrikssons änka 8.
- Lars Henrikssons änka, se Margareta.
- Månsdotter, bosatt i Narva 135. Hennes systrar, se Elsa Månsdotter (avl.) och Margareta Månsdotter.
- Olofsdotter 3. Hennes avl. morbroder, se Jöns svarvare.
- Per Hanssons änka, 176.
- Per Klemetssons i porten änka 615 f.
- Tomas Långbens hustru 42.
- se även Mulle-Malin.
- Man, se Nils.
- Mand (-dt), se Artur; Didrik.
- Manning, se Anders.
- Marck, se Daniel ut der Mark.
- Margareta (Margrete, Margit, -et, Mariet).
- 351 (en gammal hustru).
- Adrian Tyles änka 361, 573.
- Amunds hustru, avl. 25.
- Anders Larssons hustru 41, 48.
- Arent Knipares änka, avl. 631.
- Bengt Hanssons änka, omgift med Mats Persson Skulte 332, 358, 363, 577, 579 f.
- Bertilsdotter, änka efter herr Erik i Enköping 531.
- Brodersdotter [Butz l. Store], trolovad med Harald Tordsson till Fly 456.
- Eskil köttmångares hustru (änka) får testamente 98, 183; utreder arvet efter sin man 105, 190; övertager dennes fastighet (107), (189).
- Filip guldsmeds änka, omgift med Hans Jamesson Skotte, som begär skilsmässa från henne 206 f.; hennes mellanhavande med Sigfrid Nilsson 207; hennes hus uppbyggdes 533 f., 536; d:o säljes 550 ff. Hennes moster, se Malin Frans trumpetares hustru.
- Margareta, Filip Kocks änka 103, 187. Hennes son, se Mikel Filipsson.
- Hans Olofssons hustru 203.
- Hans Wehusens hustru 204, 334 f., 340—343, 347, 557 f. Hennes styvson, se Hans Höjer.
- Haraldsdotter, Hans Gammals hustru, omgift med Nils Hansson 143 f., 151 f.
- Håkan köttmångares änka säljer fastighet 267, 452; uppsäger sitt burskap 267.
- Höglofts-Karins dotter 221.
- Jakob Kocks änka, hennes mellanhavande med Nils Hansson 344, 346, 350 f., 362 f., 559 f., 563 f., 574 f.; hennes förmyndare utses 371, 581; hennes burskap uppsäges *ib.* Hennes broder, se Lambrecht Alers.
- Joen organistas hustru 347.
- Johansdotter [Ståalarm], avl. (407).
- Larsdotter, piga 524. Hennes fader, se Lars Månsson i Hindhår.
- Lars Henrikssons [Bred] änka 19, 20 (Malin!).
- Mats Schuberts hustru, se Margareta Wolfs.
- Mikelsdotter 275, 454.
- Måns brödskrivares hustru 42.
- Månsdotter, bosatt i Narva 135. Hennes svåger, se Tomas Eller.
- Nilsdotter [Cruus] jungfru (278), 279. Hennes broder, se Erik Nilsson [Cruus].
- Nils guldvävares hustru 42, 45.
- Olofsdotter, hustru 211.
- Olof Svifuels hustru 150.
- Per Hanssons änka 80.
- Per Kocks hustru, hennes hus uppbyggdes 146; hennes bod 224, 431; får betalning 225, 432; tagit lån på sin husandel 345.
- Per Mårtenssons hustru på Norrmalm 197.

- Margareta Persdotter, Jöns Starks piga, dödsdömd barnamörderska 124.
- Reinholdsdotter, hustru 24, 141 f., 146, (200), (215). Hennes styvfader, se Henrik Qvant; hennes halvbroder, se Daniel Fruchtenicht.
- i Syllöda, hustru 276, 454.
- Tomasdotter, Knut Bengtssons hustru 204. Hennes broder, se Lars Tomasson.
- Wolfs, Hans Beijers änka, omgift med Mats Schubert 49 f., 283, 356, 406, (415), 460, 565, 613, 624 ff., (633). Hennes son i ett tidigare gifte med Pålvel pärlstickare, se Burchard Turolt; hennes syster, se Katarina Wolfs Marina, hustru 215.
- [Hansdotter], Henrik Skutes hustru (änka), edgårdskvinna 45; hennes tomter västantill uppjudas 361, 365, 374, 571, 578, 584; hennes mellanhavande med Jakob glasmästare 367; d:o med Samuel Jenske 541.
- [Larsdotter], Lars Gregerssons änka 243, 245, (259). Hennes broder, se Olof Larsson.
- [Vilhelmsdotter (Lemnia)], Willem Dantzevilles änka 512 ff. Hennes styvmoder, se Elin [Staffansdotter (Sasse)].
- Markus (-cus, -chus).
- Andersson, skeppstimmerman i tjänst hos Hogenskild Bielke 477.
- Bengtsson, borgare i Sthm 606.
- — rådmän, god man l. vittne vid arvsförlikning 16, 18, 149, 190, 260, 266, 273, 430, 451, 534 f.; d:o vid fastighetsöverlåtelse 223, 430; d:o vid upprättandet av inbördes testamente 33, 98, 183, 298, 390; säljer fastighet 23; förvärvar d:o 381, 587 f.; beslaglägger hus och gods 548; uppjuder annans fastighet 356, 566; får tomtbrev 160; värderingsman 117; förlikningsman 211, 265; taxerings- och uppborädsman 264; syneman 328; förmyndare 383, 588; påtänkt till kyrkobyggnadsföreståndare < 169 >; skall uppmäta sidentyg 210; intygar gåva till hospitalet 595; deltagit i förhör ang. tomt 612.
- Markus Hansman från Stettin 117, 196.
- Henriksson, borgare i Reval, hans mellanhavande med Mats Månsson 68, 85, 289, 294, 296, 463 f., 470 f.; d:o med Per Jönsson 308; utser fullmäktig 274.
- Hesse i Köpenhamn 385, 447. Hans tjänare, se Didrik Harder.
- Jerchow, borgare i Lybeck 461.
- köttmångare avlägger borgareed 89, 177; hans hus uppjudes 97 f., 100, 182, 183 (skomakare!), 184; omnämnd i övrigt 106 f., 109, 192. Hans hustru, se Karin.
- skomakare, se föreg.
- svarvare (swärffuere) 240, 514.
- Tomasson, åkaredräng 149 f.
- tornväktare 360, 366.
- Marschacz, se August(in).
- Martin(-nus), se Märten.
- Mats (-ttz, -thz, Mas). Se även Matteus; Matthias.
- Andersson, mynkskrivare 574.
- — i Tuskö (Tusche) 155.
- apotekare, se Matthias Erbach.
- Bengtsson vinner burskap 90, 178; avger vittnesmål 262; omnämnd i övrigt 238.
- — räntmästare 476.
- Bertilsson, avl. 25. Hans änka, se Kristina; hans broder, se Pålvel Bertilsson i Vesilaks.
- Botvidsson deltagit i stämplingar till förmån för konung Erik 287 f., 292.
- bårdskärare, Mr 72.
- i Duvnäs, bonde 123, 129, 199, 350 f.
- Enhänding (-ning) 375, 584.
- Gök (Göck, Giöck) 5, 156.
- Hals 119.
- Hansson i Ronneby 447.
- Henriksson 74, 105, 169.
- — (i Åbo) 589.
- herr, präst (kaplan) i finska församlingen 299, 350, 408 f., 414. Hans svärfader, se Eskil.
- Hop, se Måns Hop.
- hovman 290.

- Mats Jakobsson, avl. 149. Hans mågar, se Joen Joensson; Store Lasse Eriks-son.
- [en eller flere] köper fastighet 27; byter d:o 29; skottherre 136; skall uppbära silverkontributionen av vederlagssvennerna 228; skattlägnings- och uppbördsman 334; hans stall 404; 624; omnämnd i övrigt 221 f.
- — skomakare 3, 62. Hans syster, se Brita Rasmus Olssons hustru; hans avl. morbroder, se Jöns svarvare.
- Jönsson, dragare 204.
- — skräddare 239. Jfr Mats skräddare.
- — i Wähemästby 3. Hans avl. broder, se Jöns svarvare.
- Jöransson 422, 630 f. Hans avl. farbroder, se Anders Björnsson.
- klenmed (gamle) 265, 273, 453. Hans hustru, se Ursilia.
- Kock 119.
- Kreier (-ger), skräddare, avlägger borgareed 59, 164; utreder arv efter sin antecessor matrimonii (Henrik Stråbock) 67 f. Jfr Mats skräddare.
- Kruse, borgare i Åbo 9 f. Hans dotter, se Johan Mårtensson.
- laggare 56, 163. Hans hustru, se Anna.
- Larsson 199.
- — i Böle 268.
- — [Cruus?] bisittare i rätten 130.
- Långe 348, 359 f. Jfr Mats mjölnare.
- i Medelby, se Mats i Mälby.
- mjölnare 210 (långe), 263 f., 449 f. Hans styvson, se Olof Hermansson.
- Månsson, borgare i Sthm, hans mellanhavande med Markus Henriksson 68, 85, 167, 289, 294, 296, 463 f., 470 f.; 240 d:o med Lennart Bröker 208, 213, 221, 224, 247, 296, 429 f.; d:o med Eskil Simonsson 307, 309, 314, 317, 348 f., 355 f., 362, 375, 472, 576; ålderman för köpsvennerna 217; närvarande i rätten 224; deltagar i tenninsamlingen 163; uppbördsman för silverkontributionen 224; rest till Norrbotten utan pass 262; kräver borgensman 519; fått tredjepennning 390, 595; svarande på annans vägnar 612; omnämnd i övrigt 387. Hans avl. hustru, se Karin.
- Mats Månsson, Nils skräddares arvinge 535.
- Mårtensson i Gislarböle 104, 190.
- i Mälby (Medelby) 510.
- Nilsson, unge < 359 >.
- Nylänning, avl. 216. Hans änka, se Kristina.
- Olofsson (Olfsson) 163.
- — i Svartnö 155.
- Olsson 93, 97, 180, 183. Hans avl. hustru, se Valborg.
- — västantill, unge 210, 349.
- v. Ottleben (-leuen), löjtnant (lute-
nant) 292 f.
- Persson [Skulte], borgmästare, god man vid arvsförlikning 13, 223, 268, 430; brev till honom 59 n. 3), 225; anställer förhör 63; kärar i mål ang. smädligt tal 91 f., 179 f.; d:o ang. ett hus 215; uppjuder fastighet 97 ff., 108, 117, 119, 153 f., 182 ff., 191, 195, 197; d:o pant 520; säljer fastighet 106 f., 109, 121, 192, 197; köper d:o 178 f.; får hus i gåva av sin hustru 579 f.; vittne vid fastighetsöverlåtelse 223, 430; avger vittnesmål 143, 189; d:o rör. tredjepenningskifte 298, 422, 632; närvarande i rätten 204, 240, 511, 561; d:o i fraktkammaren 302; skall fortfarande vara borgmästare 228; avkunnar dom 412, 628; uttalar sig i rätten 496; framför där Bengt Gyltas befallning 293, 462; hans mellanhavande med Bengt Hansson 108, 190; d:o med David Klockenborg 152; d:o med Peder Mikelsson 222, 235 f., 240, 438, 463 f.; d:o med Hans Hille 261, 446 ff.; d:o med Hans Gröms änka 306, 313, 473 f., 476, 480—483, 487 f.; d:o med Arvid Larsson 332, 358, 363, 577 f.; d:o med Markus Hesse 385; kräver Märten Schillings arv 130; klagar på Nils Svensson 212; förlikningsman 100; intyg rör. en hans försäljning 240; hans brev åberopas 294; bestulen 420; borgensman 604; omnämnd i övrigt 196, < 258 >, 367.

- Hans hustru, se Margareta Bengt Hanssons änka; hans svärmoder, se Karin; hans döttrar i första gifftet, se Elisabet, Karin och Vendela Matsdöttrar; hans styvdotter, se Anna [Larsdotter (Skulte)].
- Mats Persson i Brevik, bonde 496.
 — — i Kaskelax 267, 451.
 — — Långe, borgare i Sthm 585.
 — — i Lövsta 319 f., 478 f. Hans systerdotter, se Malin Hansdotter.
 — Påvelsson 59, 164, 474 (rubr.).
 — — bösseskytt, 99, 102, 184 f.
 — Rasch, stensnidare 142, 502. Jfr Mats stensnidare.
 — sadelmakare, avl. 6. Hans änka, se Elin Persdotter.
 — Schelen, »amiral» för en flotta handelskepp 138.
 — Schubert (-tt), även kallad Matthias, skall stämmas 397, 402 f.; hans mellanhavande med Niklas Vergiis 314, 471; d:o med grevinnan Ebba 153, 406, 414, 623—626, 628; d:o med Melker v. Hilst 415; d:o med Jöran Benneke 516; d:o med Lukas von Quickelberg 49 ff., 530, 613; d:o med Kristofer Andersson till Botorp 607; omnämnd i övrigt 283, < 309 >, 356, 565. Hans hustru, se Margareta Wolfs.
 — skaffare 102.
 — skräddare, hans borgen utkräves 56 f., 163; hans skuta 129; gör förfrågan ang. trolovnings bindande kraft 195; skall gå lag 211; svarande ang. arbetslön 215; d:o ang. en trumma *ib.*; hans hus pantsatt 426, 636 (gamle). Hans måg, se Björn Helsing. Jfr Mats Jönsson; Mats Kreier.
 — snickare 567. Hans hustru, se Anna.
 — stensnidare 213, 499. Jfr Mats Rasch.
 — sämskmakare 376 f., 381, 400.
 — Tomasson, myntskrivare, hans hus omnämnd 100; tilltalas för bristande redovisning 367 ff.; säljer tomt 372, 582; mottagit silver 389; hans tomt uppbjudes 533 f., 536.
 — Törne, k. kamrerare 367 f.
- Mats, herr, kyrkoherde i Viksta 424.
 Hans son, se Bengt Matsson.
 — Volkefenger 198.
 — åkare 420 f.
 — se även Ramme-Mats.
- Matteus (Mateus, -ttheus). Jfr Theus.
 — Budsinsky (Bus-), dräng hos drottningen 543.
 — Martini, kyrkoherde i Övre Sastmola (Karkku) 154.
 — Sarensdorp 224 f., 431 f., 603 (Thewes).
 — de Werp 211.
- Matthias (Matties). Jfr Thies.
 — Berendes 55, 161.
 — v. Emersen 218.
 — v. Emmerich (i Lybeck) 502.
 — Erbach (Erpach), apotekare 21, 494 f. (Mats apotekare).
 — v. Lahr 240, 390.
 — v. Loo (Lhoo), skeppare från Rostock 525.
 — Otte 386 f., 389, 594.
 — Scharping 174.
 — Schubert, se Mats Schubert.
 — Svarte (i Greifswald) 294, 462.
- Mattstorp, se Staffan.
- Mauritz (-ritius, Moritz) Storch 308, 334, 359, 361.
- Maximilian II, kejsare av Tyskland (401), (617), (623).
- Maxwold, se Colin.
- Mechil, se Mikel.
- Mechtild (-tele), Gert von Emdens hustru 97, 182.
- Meder, se Asmus.
- Meding, se Willem.
- Meier, se Gregers (Greier). Jfr Meyer.
- Meinert (Mej-) skräddare 500.
- Melker (-cher, -chier, -chior) 400.
 — v. Hilst 415.
 — Jansson 256.
 — Lambrekt (400), 412, 628.
 — vinman, avl. 392, 598 ff.
 — Volger (Fol-, Föl-) borgare i Sthm, hans mellanhavande med Johan Berendes 14 f., 20 f.; d:o med Franciscus Gutheim < 211 >, 230, 233; d:o med Hans Watsson 311, 315, 475; d:o med

- Hans skräddare 233, 330 f., 497 f.; d:o med Nils Hansson 318, 328 ff., 484 f.; d:o med Gert Frese 387, 419, 594, 607 f., 630; testamentsvittne 21; granskat räkenskap 51; avlägger borgareed 89, 177; borgensman 126, 604; berövats en skuta 234, 255; förlikningsman 269; avger vittnesmål 283, 460; rättegångsfullmäktig 526 f. Hans hustru, se Gunilla.
- Melker v. Zürich 548, 584, 591.
- v. Zwickau (-chaw) 303, 332 f., 346, 469, 545.
- Merete, se Märta.
- Merthen, se Märten.
- Merthens, se Gilius.
- Messing, se Frans.
- Mey, se Niklas.
- Meyer, se Arent; Herman; Laurentz.
- Mhör, se Archibald.
- Mikel (-chil, -chill, -chell, -chaell, Mechil, Myckil).
- Andersson 155.
- Bengtsson, avl. 15, 19 f., (86), 176, 242, 309, 496. Hans änka, se Anna (omgift med Mikel Persson.)
- Filipsson (Philpus-) dömd till galgen för stöld 103, 187. Hans fader, se Filip Kock.
- Gerling, hans hustru 45.
- Groth, borgare i Danzig 311.
- Grothke 526.
- Hagemeister 366.
- Henriksson (i Antwerpen) 538.
- — kanngjutare 495. Hans avl. hustru, se Brita. Jfr Mikel kanngjutare.
- Hohenawer (Ha-, -nower), myntgravör (äsensnidare på myntet), avger vittnesmål 14, 342; testamentsvittne 21; kvitteras för omhänderhavda medel 274, 453; förvarar bryggghus 352, 565; borgensman 245; god man vid förlikning 335.
- Jakobsson 601 f. Hans fader, se Jakob skeppare.
- — (Jäpsson) på Norrmalm 267, 451.
- Jöransson från Åbo 396.
- kanngjutare, avl. 556. Jfr Mikel Henriksson.
- Mikel Kemper, borgare i Reval 79 (Kramper!), 171.
- Kleinfelt (Klenefelt) 92 f.
- Knutsson, borgare i Västerås 237.
- — från Lampis' sn, tjuv 339.
- Kranck, avl., hans penningar deponeerade i Danzig 294, 296, 464; krav mot hans arvingar 307, 309, 314, 355 ff., 375, 463 f., 471 f., 567 f.; hans efterlämnade egendom avlevereras i rätten 362, 576. Hans broder, se Erik Persson; hans systerson, se Jakob Persson. Jfr även Eskil Simonsson (som köpt sig in i arvet efter honom).
- Larsson i Nygrändan, borgare i Sthm 268.
- Livländare (Liefllendere) förlupit sin tjänst hos profossen och begått stölder 322.
- v. Lüneburg, knekt, se Mikel Pryss.
- Markusson i Embom 104 f., 190.
- Matsson i Pyttenäs, finsk bonde 207. Hans avl. son, se Jöran Mikelsson.
- — skrivare 413.
- — tunnbindare 100, 185.
- Nilsson, borgare i Sthm 110, 163, 194, 359.
- Olofsson (Oloffson, Olsson), rådman, god man vid arvsförlikning 3, 12 f., 19, 25, 118, 223, 276, 290, 387, 430, 454, 505, 535, 589, 593; emissarie från rätten 36; vittne vid förhör 63; d:o i rättegång 208; d:o i arvsmål 149, 151, 155, 191, 518; d:o vid upprättandet av inbördes testamente 259; gör anspråk på fastighet 117, 195 f., 379, 398, 403; ger intyg rör. d:o 344 f.; stadens byggmästare 139; närvarande i rätten 156, 204; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 158, 358 f., 566 f., 605; förlikningsman 211, 214, 290, 295, 399; uppbjuder annans fastighet 336, 492, 494, 548, 554, 558, 615, 619; d:o pant 396, 399, 612; borgensman 341, 343; förmedlar hembud 567; förrättat syn 404, 624; skall utlämna ett skrin ur rätten 500.
- — dragare 204.
- — Lille 153. Hans hustru, se Karin.
- — [obestämt vilken] 305.

- Mikel Persson 86, 176. Hans hustru, se Anna Mikel Bengtssons änka.
- — i porten 75, 170 ff.
- — borgmästare i Vadstena 505 f.
- Pircke 242, 441.
- Portnagell 240.
- Pryss, tysk skansmästare från Lüneburg 64 f., 80, 165 f., 174 f.
- Roth l. Ruth 84, 239.
- Simonsson 198.
- — 535. Hans avl. farbroder, se Henrik Kamp.
- Slöier, dråpare 40 f.
- Smidt 163.
- stockmakare 400.
- Weddrich 94, 154 (Nichell Widericht), 181 (Nichls Weddrich).
- Vigenow (-ou) från Danzig, polsk fribytare 79, 83 f., 172, < 178 >.
- [i Öbbebo (Ybbeboda)] 160.
- Minden, se Kort v. Minden.
- Moyses, se Olof.
- Moller, se Bryniel; Henrik. Jfr Möller.
- Monekedom, se Korn v. Monekedom.
- Moritz, se Mauritz.
- Mornay, se Karl (Carolus) de Mornay.
- Morten, se Märten.
- Moses 265.
- Mouwer, se Hans.
- Muchow, se Hans.
- Muckert, se Sander.
- Mulfuer, se Tönnes.
- Mulle-Malin 324, 484.
- Munckebeck, se Kristoffer.
- Munke-Jöns, se Jöns munk.
- Muns, se Hans.
- Münster, se Hans v. Münster.
- Myckil, se Mikel.
- Måes, se Jakob.
- Måns (Mans, Monss, Mänz).
- borgare i Sthm 31.
- brödskrivare 42. Hans hustru, se Margareta.
- Dobblare (Dobler) 333 f.
- drabant 514.
- Eriksson, styrman 142.
- — borgmästare [† 1476] 46. Hans systerdotters sonson, se Per Hansson.
- — [Ulfsparre] till Broxvik 112, 393.
- Måns Eriksson i Ösby 13.
- Haraldsson, 3, 108, 167, 191 (avl.).
- Hop, borgare i Arboga 10 (i rubr.: Matz Hop).
- Håkansson 295.
- Håliesson, myntsven 520. Jfr Måns myntsven.
- Ingesson, borgare i Åbo 320, 480. Hans avl. son, se Anders Månsson.
- i Jomala, herr, se Måns Petri.
- Jönsson, avl. 458, 533.
- — 116 f., 195 f.
- — sekreterare 157 f.
- myntsven 42. Hans hustru, se Barbro. Jfr Måns Håliesson.
- Olofsson 98, 162, 183.
- — i Vadstena 81.
- Persson, bösseskytt 192.
- — [Lilliehöök] 620.
- — i Vallerstad 31.
- [Petri], kyrkoherde i Jomala 264.
- Pávelsson, avl. 13. Hans änka, se Elin; hans broder, se Jöns Pávelsson i Ingby; hans syster, se Elin Olof Larssons hustru.
- Ragvaldsson (Raffualds-) 278 n. 1).
- skinnare 125.
- Strångh 523.
- Svensson 146.
- Tuvevesson [Lilliehöök] 279 (Thursson!).
- vaktmästare 70, 168, 369 f.
- Mårlens, se Hans Malens.
- Märten (-enn, Martin, -en, Martinus, Merthen, Morten) 416.
- Andersson 9. Hans fader, se Anders Olsson.
- bagare, vittne i rättegång 152; taxerings- och uppbördsman 264; uppbjuder panthus 545 f., 548; vill rygga avtal 604 f.
- Bengtsson i Medväga (Midwege) 506 f. Hans hustru omn. 506; hans broder, se Gustaf Bengtsson.
- Born, engelsman, dräpt 386.
- v. Damm (Dam), M.r, bårdskårare 214. Jfr Märten Tamp.
- Gök (Giöck), myntsven 230, 432.
- Helsing, se Märten Olai.
- Hirsfeld (-fäldh), utskickad till Polen,

- ang. kostnaderna för hans resa 242, 245, 440 f. (ö. br.); framställer frågor i rättegång 286.
- Mårten Jakobsson, borgmästare i Åbo 389 ff., 595 f.
- Jönsson 344, 559.
- Klenc (-e, Klänck) skall inställa sig inför rätta 210; hans skuta 254; inblandad i slagsmål 271 f., 277, 280, 282; hans mellanhavande med Hans Kley 292 f., 389, 603; innehaft anfortrott gods 300; återtager borgenslöfte 317, 476; fäster lag 606.
- Knutsson [skrivare], fogde i Kymmenegårds län, avl. 9 f. Hans avl. son, se Johan Mårtensson; hans svärfader, se Mats Kruse.
- von Kolberg (C-) 138.
- Kron (Chron) 218.
- Länge, se följ.
- Matsson (Länge) 8, 208, 222, 378 f. Hans avl. morföräldrar, se Nils [Olsson] skrivare och Malin Arvidsdotter.
- tunnbindare 191.
- Möller, tysk köpsven 399, 403, 636 f.
- Nilsson [en eller flere] 292, 481, 503.
- — i Nora 555.
- Olai Helsing, M:r, k. sekreterare, avl., hans hus 71, 170, 554; hans tomt 348, 364, 391, 563, 597; donationsbrev för honom (in extenso) 95; omnämnd i övrigt *ib.* Hans änka, se Anna Blasiidotter.
- Olofsson 128, 199.
- Persson 615. Hans fader, se Peder Klemetsson i porten.
- Mårten Pávelsson 86 f., 177.
- Rasmusson 492 f.
- Rode, avl. 600. Hans broder, se Pável Rode.
- Schilling (Sk) 130. Hans fader, se Hans Schilling; hans broder, se Bertil Schilling
- skinnare 244.
- Tamp (Tame, Tamme, Damæ) avl. 60 f., 139, 164. Hans hustru, se Anna Hans Gastes änka; hans broder, se Jakob Tamp.
- Tidekesson (Tydkeson), stadens vårdskrivare, vittne vid upprättandet av inbördes testamente 19; kärke i mål ang. missfirmelse 185, 191; hans hus omnämnt 38, 635; säljer d:o 495; får lösa d:o 556.
- timmerman, dömd för dråp 374 f.
- Ulfsson 137.
- — borgare i Vadstena 488—492. Hans broder, se Hans Ulfsson; hans sväger (verbroder), se Jöns Larsson; hans hustrus farbroder, se Udde Jönsson.
- vårdskrivare, se Mårten Tidekesson. Måss, se Jakob Maes.
- Mårta (Merete) [Eriksdotter [Leijonhufvud]], grevinna till Västervik och fru till Hörningsholm, änka efter Svante Sture, återlöser Forsa 11; tvist därom 111—115, (134).
- Möller, se Frans; Mårten; Peter; Simon; Tileman; Wilken.
- Mörck, se Erik.
- Mört, se Olof.

N.

- Nabels, se Kristiern.
- Nagell, se Daniel.
- Nagelsmed, se Tomas.
- Narendorp (Narrendorff), se Simon; Tobias.
- Neaf, se Jakob.
- Niehof, se Henrik.
- Niklas (Nichell, Nickel, Nichlis, Nicolaus, Niclaes). Se även Klaus, Nils.
- bagare 347, 398.
- Niklas Bodan, M:r, avl. 274, 453.
- v. dem Brache 78.
- Huittleij 396, 614 f., 637 f.
- v. Inne 398.
- Man, k. pärlstickare 356, 564.
- Mej, skotsk köpman 500.
- Palmer (-ar), hovman 238 f., 396, 614 f.
- Weddrich (Widerricht) 154, 181. Jfr Mikel Weddrich.

- Niklas Vergiis (-gys), borgare i Lybeck 50, < 309 >, 314, 471, 474 f.
- Widerricht, se Mikel Weddrich.
- Nils (Nilz, Nelz, Niels). Se även Niklas.
- 186.
- Andersson 308. Hans fader, se Anders Ersson i Jönköping.
- — misstänkes dölja konung Eriks och Jöran Perssons ägodelar 80, 174; beskylls för okvädingsord 191; skall delta i uppbörderna av silverkontributionen 228; d:o av lånemedel 264; hans käromål mot Bernt Jönsson 229, 280 (rubr.), 324, 484; omnämnd i övrigt 193.
- Axelsson i Vadstena 127.
- Bagge, skeppare 290, 294, 461. Hans styvson, se unge Nils Spedz.
- Bröms [till Lidhem] bisittare i rätten 54.
- Eriksson i Lavö (-fö) 20.
- Ersson, borgare i Sthm 361, 572 f.
- — köpsven hos Bernt Jönsson 217, 228.
- Gammal (-el) 629.
- Gregerson (Greels-, Grehrs-, Gregels-) 53, 203. Hans styvmoder, se Margareta Hans Olofssons hustru.
- — borgare i Norrköping, 48, 156, 158.
- guldsmed, avl. 146, 186, 196.
- — 243.
- guldväware, se Nils Olsson.
- Hansson Brask (-sch), Lincopensis, stadens sekreterare, slutligen (1572) borgmästare, hans »Memoriale» 160—200; avger vittnesmål 143; närvarande i rätten 156, 363, 511; d:o i fraktkammaren 302; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 158, 537; god man vid arvsförlikning 268; hans mellanhavande med Håkan Persson 283, 457; d:o med Melker Volger 318, 328 f., 484 f.; d:o med Simon Helle 351, 354 f., 358, 564 f., 568 f.; hans fordran hos Arent Hoffslag 359; mål uppskjutas i avvaktan på hans ankomst 210, 222; omhändertagit dombrev 337; mottager löfte 499; ger befallning i rätten 500; uppbjuder fastighet 298, 300, 303, 467 f., 533, 536, 605, 612; innehar pant 396, 406, 612, 627; disponerat ett parti järn 542; uppvisar kvitto 603; borgensman 604; omnämnd i övrigt 523. Hans hustru, se Margareta Hansdotter, Hans Gammals änka; hans styvson, se Olof Gammal; hans broder omnämnd 160.
- Nils, herr, kyrkoherde i Husby 155.
- Ingesson [Svinhufvud?], bisittare i rätten 12.
- Jakobsson (Jåps-), borgare i Sthm, 127, 252 ff., 334, 589.
- — skeppstimmerman i tjänst hos Hogenskild Bielke 477.
- Jespersson (Jä-) [Cruus?, ehuru denne uppgives hava dött 1574] bisittare i rätten 556 [1575 $\frac{11}{3}$].
- Jönsson, avl. 275. Hans änka, se Valborg.
- — i Östanå 611.
- [Jöransson] Gyllenstierna (Gyldenstern), friherre till Fågelvik och Lundholm, riddare, riksråd och rikskansler, bisittare i rätten 64, 138, 166, 277 f., 285, 317, 325, 476, 484; sålt fastighet 74, 80, 87 f., 170, 177; hans hus uppbjudet 174; vittne vid förlikning 112; åberopas som d:o 210; har silverbälte i pant 145; utlånat penningar mot pant i hus 544.
- i Katarp 308.
- Klausson (Claes-) av vapen, bisittare i rätten 4.
- Larsson, borgare i Sthm 47, 79, 151 (avl.). Hans hustru, se Karin; hans broder, se Erik Larsson.
- — prinsessan Elisabets tjänare 569.
- — tullskrivare, åklagare i tullmål 66, 167; tillerkännes fastighet på grund av viderboenderätt 66, 166; uppbjuder tomt 70 f., 74, 168 ff.; k. brev om hans arv 85, 176; får intyg 142, 315 f.; skall uppmäta sidentyg 210; överfallen 352; k. skydds brev för honom 357.
- — [obestämt vilken] skall få ersättning för en honom frändömd tomt 157 f.; vittne till uppgörelse 171; hans

- mellanhavande med Wikman Lastorp 256 (borgare), 445 f.; får betalning 298, 466; taxerings- och uppbördsmän 264; uppjuder pant 324, 483; d:o fastighet 336, 341, 501, 520, 554, 558 f.; köper d:o 528 f.; syneman 328; kräver arv 336, 344, 346, 350, 362 f., 559 f., 563, 574 f.; förlikningsman 348; god man vid arvsförlikning 587; omnämnd i övrigt 165, 322 n.
- Nils Lybbehushus 561 f. Hans systersons dotter, se Karin Eriksdotter, herr Jöns i Hova hustru.
- Mikelsson 152.
- Månsson, borgare i Sthm 136, 495.
- — köttmångare avlägger borgareed 89, 178; köpt tjuvgods 285; hans tomt uppjudes 336, 341, 347, 558 ff.; d:o säljes 348, 563.
- Mårtensson i Färila 278 n. 1).
- — skeppare från Viborg 425, 636.
- Nilsson, bisittare i rätten 400.
- — fd. borgare i Sthm 240.
- — 504 f. Hans styvfader, se Hans Kruse.
- — avl. 242, 245, 441.
- — borgare i Arboga 395, 614.
- — i Danviken 129 f.
- Olsson, guldvävar, köpt fastighet 30 f.; fullmäktig i kravmål 38; sålt fastighet 60, 164; uppjuder pant 146; omtalad som avliden 237, 538; omnämnd i övrigt 42, 45. Hans hustru, se Margareta.
- [—] skrivare, avl. rådman 378. Hans hustru, se Malin Arvidsdotter; hans dotterson, se Långe Märten Mattsson.
- Persson i tjänst hos grevinnan Ebba 293, 461 f.
- — mästerman, avlägger ed 196.
- Nils Persson, övermaga tjuv 103, 187.
- plåtslagare 230.
- Ragvaldsson 105, 110, 193. Hans avl. broder, se Knut Ragvaldsson.
- Rynning till Tyresö, berövat annan hans skuta 129; hans dräng 234; förhandlar med borgerskapet 249; skall sökas om betalning 510.
- skinnare 205, 249, 444, 479. Hans hustru, se Ingeborg.
- skrivare, kärke 199; hans hus omnämmt 110 f., 194, 300, 467; ransakat Henrik Olssons gäldbok 208.
- — se även Nils Olsson.
- skraddare säljer fastighet 38, 160; vittne vid tredjepenningskifte 98, 183; uppsäger sitt burskap 198; omtalad som avl. 534 f. Hans änka, se Gertrud.
- — borgare i Ulfsby, avl. 521.
- Spedz (Spes, -eeß) 63, 290, 294, 461. Hans änka, se Valborg; hans brorson, se Bengt Hansson Spedz.
- — unge, avl., hans änka 294, 463. Hans styvfader, se Nils Bagge.
- Svensson god man vid arvsförlikning 16, 18; föreståndare för hospitalet 27, 100; anklagelser mot honom 212; skall utestänga obehöriga från de fattiges hemman 229; omnämnd i övrigt < 25 >.
- Turesson 286.
- vaktmästare 285.
- Norman, se Jöran.
- Nybbele-finnen, bonde 381 f.
- Nyenstadt, se Rolof von der Nyenstadt.
- Nylänning, se Jakob Persson; Mats; Pävel; Tomas.
- Närman, se Jöran Norman.
- Nächelin, se Joakim.
- Näf, se Jakob Neaf.
- O.
- Olof Andersson, avl. 501, 532. Hans änka, se Kristina.
- — avlägger borgareed 89, 178; får böta 189; uppjuder silverpant 362, 364 f., 379, 578, 584, 586.
- Ofeegh, se Hans Nicolai.
- Olde, se Vitt.
- Oldendorp, se Hans; Theus.
- Oldewater, se Jakob.
- Olof (-eff, -uff, -uf, Olauus) 221.

- Olof Andersson arklimästare 10, 118, 155, 302, 468.
- — i Bällsta 118.
- — bösseskytt 101, 185.
- — Knebandt (Knäbånd) 138, 520.
- — i Maggenäs 535.
- — murare i K. M:ts tjänst, avl. 19.
Jfr Olof murare.
- — myntsven 340.
- — i Pite 155.
- — i Åker 278.
- — [obestämt vilken] 198, 487.
- i Björnö 510.
- Bosson 42. Hans hustru, se Elin.
- Broms (-mbs) 135, 137, 139 ff., 383, 525. Hans hustru, se Karin Tönnesdotter; deras son, se herr Joakim [Olai Broms].
- Bröms, M:r 385, 591.
- Englebretksson 4 (även Clemetsson!), 378. Hans styvfader, se Pável Jönsson fiskare.
- Eriksson kansliskrivare 297, 464.
- — [i Åbo] 383, 589.
- Fax 116.
- Gammal, se Olof Hansson.
- Gregersson (Grens-, Grehers-), rådman (1569) och slutl. (1575) borgmästare 366; förlikningsman 36, 237, 314, 560, 605; får betalning för tran 106; värderingsman 117, 210; hans hus omnämnt 120 f., 197, 365, 578; hans malmtomt uppbyggdes 259, 267, 273, 446, 451, 453; d:o förvärfvas 284, 458 f.; hans fastighet i Köping 552 f., 561 f.; uppbyggdes annans fastighet 126, 321, 323, 365, 374, 379, 426, 480, 483, 492, 578, 584, 586, 636; deltagar i tenninsamling 163; vittne (god man) vid arvsförlikning 149, 481 f., 581; d:o vid fastighetsöverlåtelse 223, 430, 554; påtänkt till kyrkobyggnadsföreståndare < 169 >; hans vittnesbörd 289, 328; förhör en fd. vintappare 365, 579; vinproberare 411; sigillvittne 379; begär förnyelse av husbrev 610; kårande i kravmål 612; omnämnd i övrigt 270. Hans fader, se Gregers Persson.
- — Rorskarl, unge, 253 f., 259.
- Olof Gröm, avl. 306 (bör vara Hans Gröm).
- guldsmed 278 och n. 1), 284.
- Halvardsson (Halffuar-) 278.
- Hansson Gammal (-el), hans börd 144; skall svara för del i skuld 283, 457; hans hus uppbyggdes 533, 536; d:o säljes 537; omnämnd i övrigt 542. Hans fader, se Hans Gammal; hans styvfader, se Nils Hansson.
- Henriksson, bösseskytt 25.
- Hermansson 263, 449, 450 n. 1). Hans styvfader, se Mats mjölnare.
- herr, finske 172.
- Jakobsson, D., avl. 295.
- Joensson, bösseskytt 6.
- Jönsson 176.
- — dräng i tjänst hos herr Anders Keyth 373 f.
- — i Herrestad 339.
- Jöransson från Lemlands sn 350 f.
- Kallemein, länsman i Sastmola sn 154.
- Klemetsson, se Olof Englebretksson.
- Knutsson, borgare i Sthm, uppbyggdes annans fastighet 39; upplåter d:o 86, 176; hans hus omnämnt 143; klagar över olaga byggnad 200, 222; taxeringsman 217; okvädad 222; anklagad för anstiftande av oro i finska församlingen 299; åberopad som vittne 384, < 390 >, 391; utreder arv 387, 593 f.; mottagit silver 389. Hans hustru, se Brita.
- Knäbånd, se Olof Andersson.
- Larsson [en eller flere] 382, 615.
- — 259. Hans syster, se Marina Larsdotter.
- — i Ingby 13. Hans hustru, se Elin.
- — sekreterare, avl. 368, 378, 475.
- — unge, avlägger borgareed 89, 178.
- — Ålänning (Lille), gör anspråk på fastighet 27; bördar d:o 35 ff., 168; upplåter d:o 126; hans hus omnämnt 198; höres ang. undandolda ägodelar 80, 174; skottherre 334.
- — i Ösby 13.
- Lassesson från Älvsborg 127.
- Laurentii, kyrkoherde i Gamla Uppsala 26.

- Olof Laurentii, kyrkoherde i Österhaninge 504.
- Luth, M:r, hans mellanhavande med Erik Bertilsson 392 n. 3), 533 f., 578, 600; d:o med Mikel Olsson 398, 403; omnämnd (M:r Luten) 246.
- Matsson 501.
- — kammarskrivare 305 f., 528 f.
- Mikelsson 127, 501.
- — Kranck 352, 565.
- — i Messuby 108, 191.
- — unge, avlägger borgareed 90, 178, 319, 478 f. Hans avl. svärfader, se unge Hans Kranck.
- Moyses i Lillpite 302, 468.
- murare, avl., skänkt ett hus till hospitalet 410, 416, 627, 629 f.; omnämnd i övrigt 426, 634. Hans hustru, se Anna. Jfr Olof Andersson.
- Mårtensson avlägger borgareed 90, 178.
- — slaktare 30 f. Jfr Olof slaktare.
- — stadens vägare 186, 290, 360, 571 f.
- Mört, upprorsmakare 277 f., 284.
- Nilsson, borgare i Sthm 597 f.
- — i Rosvik 79, 172. Hans måg, se Per Mikelsson.
- Olai, djäkne 326 f.
- Olsson avlägger borgareed 89, 177; han och hans hustru uppräta inbördes testamente 125; skattläggnings- och uppördsman 334; hans hus omnämnd 591.
- — i Salo 318, 477. Hans broder, se Josef Olsson.
- — i Åker 37.
- Persson avlägger borgareed 90, 178; förelägges edgång 152.
- — 43. Hans hustru, se Elin.
- — drabant, bisittare i rätten 290.
- — i Flishult 323.
- — guldsmedssven 155.
- — myntsven 340.
- — i Växjö 101, 185.
- Petri, M:r, kyrkoherde vid Stockholms storkyrka, gift med Per Hanssons änka 16, 18, 46, 508 f.; hans fastighet (Krukmakaregården) 23; bisittare i rätten 54, 123, 286, 305, 307, 312, 336 f., 396, 473; skall deltaga i gärd 55, 162; vittne rör. testamente 60, 139, 143, 164, 432; d:o vid tredjepenningsskifte 259, 449 n. 1); d:o i tvistemål 328 f.; d:o rör. besittningsrätten till hus 307; gör själv anspråk på d:o 129; sänder folk till hospitalet 212; gjort anmälan om kringlöpande rykte 243; anklagar finska församlingen 299; domare i äktenskapsmål 331; klagar över Markus tornväktare 360; för talan i arvsomål 394, 396, 508 ff. Hans hustru, se Brita Persdotter.
- Olof Porshank (-ck) [Månsson, fd. rådmann] skeppare på »Jonas» 213; god man vid arvsförlikning 12; omtalas som avliden 231; ang. arvet efter honom 432 f.; hans hus omnämnd 482 f. Hans änka, se Elin.
- Pävellsson, avl. 65, 83, 166 f. Hans änka, se Barbro.
- — dräpare 376.
- saltskrivare 185.
- Simonsson 265.
- — handskrivare hos amiralen på det narviska farvattnet 273, 453 n. 1).
- skomakare i Österåker 226.
- skrivare från Köpenhamn 383, 385, 590.
- Skåning, avl. 64 f. Hans änka, se Karin.
- slaktare 119. Jfr Olof Mårtensson.
- Stake till Hönsäter 514.
- Svensk (Schuensk, Suinick!) förlorat sitt husbrev 261, 449; satt hus i pant 312; säljer fastighet 539 f.; hans vittnesmål 514 f. Hans syster, se Ingrid Erik Jönssons änka.
- Svivel 150. Hans hustru, se Margareta.
- Trotteson [oäkta Eka-slåkten], avl., hans hus omnämnd 336, 347, 356; d:o uppbjudes 554, 558, 560.
- vägare, se Olof Mårtensson.
- Orby, se Joen Örby.
- Ormeston, se Anders.
- Osias, »Mannings maskopi» 301.
- se även Oswald Kilfans.
- Oswald (As-) Heddingh 173 f.
- Kilfans 533, 541 (Osias).

Oswald Paffuest, guldsmed i Rostock 525.
 Otte, se Matthias. Jfr Otto.
 Ottleben (-uen), se Mats.

Otto (-e) Schenell 138.
 — Wjdenstruck 425.
 Oxenstierna, se Gabriel Kristiernsson.

P.

Packet, se Gilius.
 Pall (Pål), se Severin.
 Palmar, se Niklas Palmer.
 Pancratius (Panck-) Hanne från Nürnberg 516.
 Parsys, se Gummar.
 Passe, se Evert.
 Patan, se Jakob.
 Paul, se Pável.
 Peder, se Per.
 Pennekuik, se Archibald.
 Pepping, se Bernt.
 Per (Peer, Peder, Peher, Peter, Petter, Petrus, Pälle).
 — i Alversjö 308.
 — Andersson, avl. 612.
 — — [en eller flere] tvistar om hus 63; fullmäktig 86, 176; avlägger borgareed 89, 178; edgårdsman 136; köper fastighet 146.
 — — drabant 380.
 — — kammarskrivare 299.
 — — K. M:ts skeppare, uppbär arv 31; upprättar inbördes testamente 33, 422, 632 f.; förmedlar hembud 551 f.; omtalas som avl. 422.
 — — i Söderköping 136.
 — — unge, avlägger borgareed 89, 178.
 — Anseren, skotte 386.
 — Arvidi, M.r, pœnitentiarius i Sthm skall deltaga i gärd 55, 162; köper fastighet 89, 177; frikänd för klander 133; åklagare i trollerimål 192; bisittare i rätten 286, 305, 312, 336 f., 473; domare i äktenskapsmål 331; sigillvittne 345; omnämnd i övrigt 18. Hans hustru, se Brita.
 — Bagge till Söderby, bisittare i rätten 4.
 — barbierer, se Per bårdskårare.
 — Bengtsson i Bertby 275 f., 453 f.
 — Berg (Bärgh), förrådare 322 f., 382.
 — Birgesson (-gielsonn) avlägger borgareed 16.

Per de Bitter 125 f., 442.
 — Bondesson i Bo 132.
 — Brahe, greve till Visingsborg, riksråd, låter tilltala en sin bonde 41, 44; d:o sin trädgårdsmästare vid Rydboholm 339 f., 343; bisittare i rätten 42, 392, 455; hans ankomst skall avvaktas 384; omnämnd i övrigt 43, 216 f., 297. Hans hustru, se Beata [Gustafsdotter (Stenbock)]; hans tjänare, se Klaus Persson och Tomas; hans fogde, se Joen Werne.
 — Bruwer från Viborg 388, 594.
 — bårdskårare (barbierer), M.r, 123, 198, 272.
 — bältare 107, 148, 188.
 — Danske (-sche) 521. Hans hustru, se Karin.
 — Davidsson, fru Britas tjänare på Penningby, begått dråp 301.
 — Dåleman (-lman) säljer andel i hus 69 f.; husbrev därå 168; betalat sin kost under det gångna kriget 525; gör anspråk på betalning 392, 598—601. Hans avl. morbroder, se Melker vinman.
 — dödgrävare 198.
 — i Elffzsjö, se Per i Älvsjö.
 — Engell, myntförfalskare 304.
 — Eriksson (?), k. sekreterare 615.
 — — styrman 198.
 — — vaktmästare på Stockholms slott 605 f.
 — Ersson, vintappare i tjänst hos Per Jönsson 353.
 — Eskilsson, murare 358, 566. Jfr Per murare.
 — Gad, konung Eriks anhängare 130 ff., 137.
 — Goldtman, avl., hans mellanhavande med Wikman Lastorp mfl. 256, 262, 297; 445; d:o med Tomas Mahr 444, 465 f.; d:o med Melker Volger 311,

- 315 f. Hans bolagsman, se Hans Watsson.
- Per Gregersson 218.
- halmskärare, avl. 522. Hans änka, se Karin.
- Hansson, borgare i Sthm, avl. 176. Hans hustru, se Malin.
- — 80. Hans hustru, se Margareta.
- — »protonotarius regii judicij», avl., ang. arvet efter honom 16, 18, 70 f., 86, 168 f., 508 ff.; hans hus omnämmt 25, 46; skänkt en fastighet till hospitalet 27. Hans änka (Brita Persdotter) omgift med M:r Olof Petri.
- Haraldsson 422, 630 f.
- de Hase 211.
- Helsing 161, 235, 435.
- v. Heluesen (-Ben), hans mellanhavande med Hans v. Köln 330 f., 348, 498, 515, 554 f.; d:o med Laurens Meyer 367, 371, 581; d:o med Pável Rode 404 f., 410 f.; omnämnd i övrigt 236.
- Henriksson 383, 589. Hans avl. farbroder, se Per Kyrre.
- — kansliförvant 601 f.
- herr, tysk predikant (kaplan), skall deltaga i gärd 55, 162; bisittare i rätten (gamle herr Peder) 286 f., 305, 307, 336; omnämnd i övrigt 14, 98, 183.
- Håkansson, K. M:ts kamrerare, uppbyder hus 74, 80, 170; förvärvar d:o 80, 177.
- Hård (Hard) 402. Hans tjänare, se Per Månsson; hans stalldräng, se Jöran.
- Jakobsson (Stamme-Per, Stamper) avl., ang. arvet efter honom 96, 155, 181; omnämnd i övrigt 97, 104, 182, 188, 198, 311. Hans hustru, se Kristina Stamme-Pers.
- Jansson från Enkhuizen 84.
- Joensson, arklimästare 207.
- — herr, avl., Jöran Perssons fader 29 (ej Jorensen).
- — rysstolk 81 f., 175, 340, 343 f. Hans hustru, se Henrik Matssons änka.
- Johansson, borgare i Lybeck 460 f.
- Per [Jonæ], kyrkoherde i Löfvånger 338.
- Jonsson i Antböle 19.
- Jöns Anderssons köpsven 217.
- Jönsson, rådman [möjl. även flere], god man vid arvsförlikning 12, 118, 223, 237, 430, 481 f.; hans hus omnämmt 69, 110 f., 116, 194; igenlöser fastighet 138; köper d:o 283 f., 458; avstått bördsrätt 459; uppbyder annans fastighet 336, 341, 347 f., 399, 405, 410, 558 ff., 619, 627, 629 f.; överläter sådan 348; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 423, 585, 631 f.; ger tillstånd till tomtförsäljning 434; förmedlar hembud 634; närvarande i rätten 561; värderingsman 117; förlikningsman 214, 305, < 312 >, 314, 317, 348, 371, 398, 560; skall tillsäga köttmångarne om anskaffning av hudar 244; stadens ombud hos konungen 258; skall uppbara silver 224, 228; kyrkobyggnadsföreståndare 169; ombud för grevinnan Ebba 133; avger vittnesmål 143; skall tillfredsställas 149; skall deltaga i tenninsamlingen 162; sänt bud till Frankrike 487; uttalar sig i rätten 496; äger andel i fartyg 583, säljer d:o 610; hans vinkällare 354; hans mellanhavande med Udd Jönsson 127; d:o med Markus Henriksson 308; omnämnd i övrigt 138, 318, 337. Hans svåger, se Hans Jöransson; hans vintappare, se Per Ersson.
- Kapun (Ca-) 93, 180.
- Killing, avl. 27 ff. Hans änka, se Karin.
- Klemetsson (Clämet-), rådman (Per i porten) köper fastighet 52, 75, 170; hans pantsatta tomt uppbydes 70 f., 74, 168 ff.; höres ang. undandolda ägodelar 80, 174; förbjödes att bygga 140; skall deltaga i tenninsamlingen 162; återfår utlånta penningar 172; taxerings- och uppbyrdsman 264; ang. arvet efter honom 615 f.; omnämnd i övrigt 139. Hans hustru (i andra gifftet), se Malin; hans son (i första gifftet), se Märten Persson; hans dräng, se Anders Tomasson.

Per klene 133.

- klensmed från Livland 151. Hans avl. broder, se Ambrosius klensmed.
- Kock (-ch) 146, 224 f., 345, 377, 431. Hans hustru, se Margareta.
- Krock 425.
- Kyrre (-rro, Kyre, -ro) fiskare 222, 383 (avl.), 589. Hans änka, se Karin; hans brorsöner, se Henrik Eriksson och Per Henriksson.
- köttmångare 185 f., 347.
- Larsson, borgare i Sthm 136, 268 (avl.), 452. Hans änka, se Karin Andersdotter.
- — i Källvik (Kellewiik) 11.
- — i Stadsberga 12. Hans avl. broder, se Erik Porshank.
- — [Ulfstand] till Hallkved 619.
- Lumpe 129.
- Lydersson 147, 613.
- M.r, anklagar finska församlingen 299; avger vittnesmål i dråpmål 328. Jfr Per Arvidi och Per Michaelis.
- Markusson i Råsta (Ro-) 185.
- Matsson 278 n. 1), 317 (rubr.).
- — bösseskytt 101, 185.
- — rådmän, förlikningsman 207, 265, 294, 312, 348; skall deltaga i skattläggningen av tomter på Södermalm 210; d:o i uppbörden av silverkontributionen 228; taxerings- och uppbördsman 264, 334; god man vid arvsförlikning 266, 273, 451, 523, 593; borgensman 361, 576; uppbjuder silverpant 357, 359, 365, 566, 571, 578; kämnär 371, 556, 614; förrättat syn 404, 624; kårande rör. en tomt 556.
- — underfogde på Norrmalm 240.
- Matthiæ (-thei), kyrkoherde i Ume 217, 319, 337 f. Hans moder, se Gertrud Tröbos.
- Michaelis, M.r, k. sekreterare, borgensman 149; närvarande i rätten 305, 307, 336; förvärfvar fastighet 426, 634 f.
- Mikelsson, avl., [dens. som följ.] 385, 591.
- — borgare i Sthm, köper fastighet 26 f., 79, 172; avlägger borgareed 89, 177; uppbjuder sitt hus 153 f.; hans

mellanhavande med Mats Persson 222, 235 f., 240, 438. Hans hustru, se Brita; hans svärfader, se Olof Nilsson i Rosvik.

- Per murare (murmester) 336, 548, 554, 558. Jfr Per Eskilsson.
- Månsson från Västervik, dråpare 402.
- Mårtensson 24, 152. Hans hustru, se Gertrud.
- — myntsven, säljer tomt 361, 572; d:o uppbjudes 495, 501, 520. Hans styvson, se Erik Nilsson.
- — på Norrmalm 197. Hans hustru, se Margareta (Mariet).
- Möller 142.
- Nilsson 150, 193 (Per Niels).
- Olofsson (Torfast), en av Finved guldsmeds arvingar, vill hyra ett dennes hus 75, 171; hans eget hus omn. 89; erhåller ett hus vid Svartmunkegatan 196; skottherre 136; fullmäktig vid arvskifte 118 f., 151 f.; taxerings- och uppbördsman 264; stämd 189; vill ej lösa fastighet 302, 467.
- — borgare i Danzig 638. Hans dotter, se Karin.
- — unge 128.
- — [obest. vilken] 181, 306 f., 469 f.
- Persson (Pälle) 636, 638.
- i porten, se Per Klemetsson.
- Poÿs 523.
- pukslagare 412 f.
- pärlstickare 514.
- — se även Per Silvestersson.
- von Quickelberg 49.
- Rasmusson, kansliförvant 541.
- repslagare 252.
- Rust 193.
- Siggesson 209.
- Silvestersson, pärlstickare 50, 283, 356, 460, 625. Jfr Per pärlstickare.
- Simonsson (i Söderköping) 411.
- skaffare 42. Hans hustru, se Anna.
- skinnare vinner burskap 90, 178.
- de Skritz (Schritz), se Per (Peter) de Stritz.
- skrivare 217. Hans hustru, se Gertrud Tröbos.
- skraddare, avl. (ogamle), hans hus

- omnämnt 259; d:o uppjudes 267, 273, 446, 451, 453.
- Per Skute, avl. 109.
- smed, avl. 544. Hans änka, se Karin.
- Smit (-dt) 55, 308 (avl.), 472 f.
- Spanniol 68, 167 (Spanol).
- Springintvelt (-feltt), mästerman, avrättad 103, 187.
- de Stritz (Stridz, Strijs, Schritz, Skritz) i tjänst hos Peter de Bitter, skall sätta borgen för ett parti sammet 123 f.; förlikningsman 400; vittne vid betalning 442; får vidimation 488; fullmäktig vid indrivning 583.
- Svensson, borgare i Sthm, höres ang. undandolda ägodelar 80, 174; hans hus omnämnt 305; d:o uppjudes 399, 405, 410, 619, 627; tillerkännes ytterligare ett d:o 423, 631 f.; avstår anspråk på tomt 410, 628 (jfr 612); hans mellanhavande med Peter v. Heluesen 331, 498.
- Sällén i Björneborg 503.
- sämskmakare avlägger borgareed 395.
- Tomæ, kaplan i Övre Sastmola (Karkku) sn 154.
- Tordsson (Th-, Thurson, Torsonn) 41, 426, 636.
- Woltersson v. Vlieland (Flelandh), skeppare 606.
- Wägener, borgare i Danzig 526.
- Västgöte (Wästgöthe) skall bliva borgare 244.
- i Älvsjö (Elffzsiö) 351.
- Piper, se Jöran.
- Pircke, se Mikel.
- Ploch (Plogh), se Anton.
- Poll, se David.
- Polster, se Anders.
- Pontus de la Gardie, friherre till Ekholmen, ståthållare på Stockholms slott 446; förhandlar med borgerskapet 249, 251, 257; förhindrat stämplingar 287; bisittare i rätten 258, 262, 446; hans vittnesmål 269.
- Porikuri, se Lars Henriksson.
- Porshank (Pärshanck), se Erik; Knut; Olof.
- Porter, se Hans; Johan.
- Portnagel (-ll), se Mikel.
- Posse, se Knut.
- Pourtant, se Johan.
- Powll, se Severin Pål.
- Poÿs, se Per.
- Pranger, se Hans.
- Preyer, se Johan.
- Prÿdz (-e, -tz, Pryss), se Hans; Jöran; Kasper; Mikel.
- Präst-Anna 227.
- Pröffuesting, se Lambrekt.
- Pröttken (-teken), se Hans.
- Puk, se Lars Puke.
- Putauin (Pyth-), se Sebastian.
- Päffuest, se Oswald.
- Pål, se Severin.
- Pärshanck, se Porshank.
- Påvel (Paffuel, Pauel, -ll, Paul) 174.
- Bertilsson i Vesilaks 25.
- Henriksson 74, 169 f.
- Jönsson, fiskare 4.
- — skomakare avlägger borgareed 348.
- — i Vörå 101, 185.
- murare, fordrar arbetslön 215; förlikningsman 265; förvärvat tomt 323, 482; omnämnd i övrigt 42. Hans hustru, se Anna.
- Nylänning får vård om nycklarne till Söderport 255.
- Persson, köksskrivare på Stockholms slott, avl. 574.
- pärlstickare, se Påvel Turolt.
- Rode, hans mellanhavande med Mechtild Gerts v. Emden hustru 97, 182; d:o med Håkan Persson 99, 183; d:o med Bartolomeus Scharnest 193; d:o med hustru Karin Hans Schuberts 215; d:o med Per v. Heluesen 404 f., 410 f.; d:o med Nils Ryning och Sigfrid Olsson 510 f.; d:o med Hans Greffuitz 518; d:o med Lambrekt Pröffuesting 501 f., 507 f., 599 f.; ej komparerat för stämning 499; hans borgensmän 524; omnämnd i övrigt 105. Hans avl. broder, se Märten Rode; hans tjänare, se Bertil tor Loie.
- Sasse (sz-), borgare i Stockholm, god man vid arvsförlikning 16, 18; befrias från borgensansvar 79; ikläder sig d:o

208, 550, 604; avlägger vittnesmål 86; erhåller intyg 97, 183; svarande i fråga om ett halsband 129; d:o i kravmål 352, 549; d:o i ej närmare angivet mål 272; upprättat inbördes testamente 147; bevittnar själv testamente 390; testamentsexekutor 399, 537; skall deltaga i tenninsamlingen 162; hans mellanhavande med Tomas Kun 176; rannsakat Henrik Olssons gäldbok 208; förlikningsman 214, 269, 314, 317, 324, 348, 527, 599; förevisat motpart kätteri 265; kårande rör. en handskrift 304; får kvitto på omhändertavda arvsmedel 274, 453; fått pant i handen 333, 557; uppbjuder dylik 404, 406, 410, 623, 627; rätttegångsfullmäktig 295, 526 f.; låtit kvarstadsbelägga penningar i rätten 361, 576; förvarar dylika 415; skall deltaga

i rannsakning 404; vinproberare 411; förmyndare 421; hans klagomål mot markgrevinnan Cecilia 547; närvarande i fraktkammaren 561; intyggar gåva till hospitalet 595. omnämnd i övrigt 18, 173. Hans hustru, se Anna.

Påvel timmerman, hans mellanhavande med Henrik Husman 304, 308, 311, 316 f., 473, 475 f., 528; d:o med Sylvester Alexander 494.

— Traplin von Stettin 127.

— Turolt v. Eisleben, pärlstickare, avl. 356, 406, 565, 624 f. Hans son, se Burchard Turolt; hans hustru (omgift med Mats Schubert), se Margareta Wolfs.

— van Utrecht 156. Hans hustru, se Anna.

— Wibbeking, avl. 490.

Pälle, se Per Persson.

Q.

(Se i övrigt K.)

Qvant, se Henrik; Kvant.

Qvedere, se Erik.

Qvickelberg (-ger), se Lukas; Per (Peter) v. Quickelberg.

R.

Rade, se Anders Rode.

Radloff, se Rolf.

Radslaff (Råd-, Rådzsla), se Joakim.

Ragvald (Raffuel) åkare, avl. 496.

Ralichen, se Baltzar.

Ramme (-ma)-Mats 15 f. Hans hustru, se Anna.

Randolf Tytkes (-ens), engelsk köpman, gjort överväld 223; avlagt ed 236; hans fordringar och skulder 238 f.; hans besoldning 388, 595; köpvittne 606.

Ransey, se David; Tomas.

Rasch, se Mats.

Rasmus Andersson 242, 441.

— Jute 198.

— Kristersson (Chr-), fogde vid Rydholm 339, 343.

— Ludvigsson, k. sekreterare, efterlyser undandolda ägodelar 80, 174; för talan på K. M:ts vägnar 285 f. (Erasmus); uppbjuder sitt hus 472, 480,

492; hans systersons son hans närmaste arvinge 493; krävd för borgen 519; tilltalad rör. en guldkedja 521 f.; säljer tomt 638. Hans avl. hustru, se Barbro Eriksdotter.

Rasmus Nicolai, Mr., K. M:ts hovpredikant, slutligen (1574) biskop i Västerås, bisittare i rätten 286; hindrat förrådiska stämplingar 287; hans mellanhavande med hustru Anna Hans Gröms 306, 312 f., 474, 480 ff., 487; sålt fastighet 321, 323, 520, 554 (Erasmus); en hans bod uppjudes 483, 492. Hans hustrus avl. broder, se Hans Gröm.

— Nilsson, skeppare 370.

— Olofsson, slottsskrivare 3, 62 f. Hans hustru (fästekvinna), se Brita.

— Persson, avl. 398.

— Skåning (Scho-) får gåvor av sin hustru 102, 186; skall betala humle 186; levererat odugliga hudar 207;

- säljer fastighet 235, 435; taxerings- och uppbördsman 264; pantsatt silverstop 324, 483; förlorat hus i Arboga genom rivning 548; uppjuder fastigheter 636; omnämnd i övrigt <198>.
- Raumo-Jöns, avl. 518. Hans broder, se herr Anders.
- Reff, se Räf.
- Regnier, se Johan.
- Reinhold (-nolt, -noldt) Leuhausen (Lehus) 106, 371 f.
- Rentlen, se Hans von Rentlen.
- Reyer, se Arent.
- Ribbing, se Bengt.
- Rickard Rode 106.
- Riddere, se Heine.
- Robbert, se Jöran.
- Robbertz, se Arent.
- Robert Borgis, engelsman 236, 238.
- Bryggis, ryttare under engelska fanan 638.
- Crichton (-tun), kapten 476.
- Huitfelt (-fäld), engelsman 222, 226, 236, 238.
- Lauin 135, 146.
- Rode, se Anders; Bernt; Hans; Henrik; Märten; Pável; Rickard.
- Rolf (Rolef, -of, -off, Radloff).
— Engelsman 46.
— Hammes 208.
— Höper 274, 453.
— Loie (Löe) 117, 196.
— v. der Nyenstadt 377, 585 f.
- Rorskarl (-kar) se Lars; Olof Gregersson.
- Rose, se Karsten.
- Rosenfelt (-fäldt), se Hans.
- Rosengren, se Jakob Turesson.
- Roskild, se Laurentz.
- Rossel, se Kort.
- Rost, se Didrik; Hans; Jöran; Per Rust..
- Rostock, se Hans von Rostock.
- Roth, se Mikel.
- Rothering, se Gert.
- Rottger, se Evert.
- Rowich, se Hans.
- Rust, se Hans; Jöran; Per.
- Rute, se Anders.
- Ruth, se Mikel Roth.
- Ruttger, se Evert Rottger.
- Ryning, se Nils.
- Rålamb, se Anders Sigfridsson.
- Räf (Reff), se Bengt; Lars.
- Rösvig (-uick), se Hans.

S.

- Sacharias, se Zacharias.
- Salen, se Hans von Salen.
- Salfeld (-fäld), se Jöran von Saalfeld.
- Samuel Jenke från Stralsund, avl. 541.
- Sandala (Sz-) l. Sanderlan, se Jöran.
- Sander (Sz-). Se även Alexander.
- Hepburn (? Heborn) 239.
- Jostsson 240.
- Jöransson, avl. 458. Hans broder, se Hans Jöransson.
- Muckert 284.
- Smidt 364, 410.
- se även Simon Sander.
- Sanxter, se Willem.
- Sarensdorp, se Matteus.
- Sarfve, se Anders Sarve.
- Sasse, se Bernt; Elin Staffansdotter; Emerentia Hansdotter; Gilius; Pável; Staffan.
- Schachtman l. Schackman, se Johan.
- Scharnebeck, se Hans.
- Scharnest (-ns), se Bertil; Karsten.
- Scharping, se Matthias.
- Schelen, se Mats.
- Schenell, se Otto.
- Scheuel, se Hans Schefell.
- Schichen, se Hans Sickens.
- Schilling, se Bertil; Hans; Herman; Märten.
- Schippart, se Jöran.
- Schrive, se Henrik.
- Schringer, se Jakob; Wolter.
- Schröder, se Gert skraddare; Hans; Henrik.
- Schubert, se Hans; Mats (Matthias).
- Schulte, se Hans Skulte; Henrik Skulte..
- Schweschow, se Tönnnes.
- Schänck, se Kristoffer Schenck.

- Sebastian (-nus) Putauin (Putt-, Pyth-) hans mellanhavande med Arent Hoffslag 309, 471, 536, 548, 584, 591.
- Seger (Seyer, Säger).
- tor Brüggan (Brug-, Bryg-) 346, 399, 403, 636 f.
- van Dyck 442.
- Segret, se Sigrid.
- Selbeck, se Jöran.
- Selrecht (Sehel-). se Bartolomeus.
- Semsche, se Willem Gertsson.
- Senef, se Henrik.
- Severin (Seffuerin, Sefrin, Söffring).
- guldsmed 424, 635.
- Jute 447, 458.
- Persson Juusten, kyrkoherde i Hauho 423.
- Pål (Pauell, Powll, Paal, Pall, Påle), borgare i Danzig 106, 193 ff., 555.
- Sibbeth, se Henrik.
- Sickens l. Sichens, se Hans.
- Siebenbrodt, se Gregers.
- Sigfrid (Siffrid, Seffrid, -dt, -tt). Se även Sigge.
- Davidsson 96, 181, 237, 374.
- Jakobsson 371.
- Jute 45. Hans hustru, se Ingeborg.
- Jönsson (Jonson) på Köpmangatan skall deltaga i tenninsamlingen 162; omtalad som avliden 258 ff.; hans inbördes testamente 259; ang. arvet efter honom 260, 281 f., 448, 457; köpt ett sillparti 592 f. Hans änka, se Gertrud; hans broder, se Anders Jönsson.
- — malmfogde (185 f.), 210.
- klädskrivare, se Sigfrid Olsson.
- Larsson på Norrmalm 108, 191.
- Markusson, arklimästare 191.
- målare, vaktmästare 198, 503 f.
- Nilsson 207, 216. Hans styvdotter, se Kristina Mats Nylännings änka.
- — borgare i Sthm 587.
- — [Skute], rådmän, god man vid arvsförlikning 13, 118, 191; d:o vid fastighetsöverlåtelse 93 f., 180; uppbyder annans fastighet 126; upplåter d:o 137; redovisar arvsmedel 151; kyrkobyggnadsföreståndare 169; lämnar intyg 181; skall uppmäta sidentyg 210; förlikningsman 211, 294; förmyndare 383, 588; hans vittnesmål rör. en tomt 612; omnämnd i övrigt 225.
- Sigfrid Olsson 404, 498, 510 f.
- — klädskrivare 305.
- — landsskrivare i Norra Finland 391, 597.
- — [obestämt vilken] 519. Hans avl. moster, se Kristina, Eskil Anderssons hustru.
- skeppare 359.
- timmerman, dräpt 374 f.
- Tomasson (Thommes-) 541 (rubr.).
- överskärare 127, 611. Hans avl. hustru, se Karin.
- Sigge, ledare för bondeoroligheterna i Småland 131.
- Sigrid (Segret) [Uddormsdotter (vingad pil)] herr Bo Diures hustru, avl. 11.
- Sigvard (Sivert, Sjöffuert).
- Kruse till Lundby påstås innehava ett silverbälte, som tillhört konung Erik eller Jöran Persson 80, 174; fått betalt för ett skepp 106; vittne vid förlikning 112; omtalad som avliden 514; hans hus omnämnt 633.
- Silfverhielm, se Henrik Matsson.
- Silvester, se Sylvester.
- Simon (-en) Andersson skrivare, rådmän, avl., 65, 66 n. 1). Jfr Simon skrivare.
- apotekare, se Simon Berchtold.
- bagare (bachere) 88, 177.
- Berchtold (Berchelt), apotekare, begär transsumt av Matthias Erbachs testamente 21; får certifikat 60, 164; hans mellanhavande med Arent Reyer 377, 381, 393; gör utfästelse 412, 628; får kvitto 494.
- v. Bremen, skeppare 177.
- Grek (-ke), borgare i Danzig 128, 464. Jfr Simon Kerkes.
- Helle (Häl-), hans mellanhavande med Augustin Frese 154; d:o med Nils Hansson 351 f., 354 f., 358, 564 f., 568 f.; hans vittnesmål i brottmål 282; åtalas för tullmissbruk 417 f.; beslaglägger ett järnparti 297, 466; i tjänst hos Severin Pål 555.

- Simon Henningz (-gh), M:r, 233, 235, 437.
- Jakobsson, skomakare, avlägger borgareed 348.
 - Jönsson, avl. 236.
 - Kerkes i Dantzig 68, 167, 471 (Geerke). Jfr Simon Grek.
 - v. den Kerckhouen 583.
 - klensmed 205.
 - knipare, avl. 423, 631. Hans änka, se Ingeborg.
 - Larsson, avl. 524 f. Hans änka, se Gertrud Larsdotter; hans fader, se Lars Månsson i Hindhår; hans syster, se Margareta Larsdotter.
 - Luth 278.
 - Matsson 91, 179.
 - — i Mikelboda 19.
 - — vaktmästare 136. Jfr Simon vaktmästare.
 - Månsson 247.
 - Mårtensson, myntsven 340.
 - Möller 605. Hans fader, se Henrik i Kymmene.
 - Narrendorf (-ff) 153.
 - Olofsson, avl. 128.
 - Persson i Lobby 71, 168 f., 508 f.
 - från Reval 55, 161.
 - Sander 174.
 - skrivare 123, 200, 381 (avl.).
 - — se även Simon Andersson.
 - smed 252 ff.
 - stadstjänare 23, 101, 185.
 - Trampe, borgare i Danzig 555.
 - vaktmästare 412. Jfr Simon Matsson.
 - Wolder (Wål-) 398, 401, 620 ff.
 - vägare, avl. 383, 588.
 - åkare 99, 102, 184.
- Simson, se Hans.
- Sissilie, se Cecilia.
- Sivert (Sjöffuert), se Sigvard.
- Skenck, se Kristoffer Schenck.
- Skilling (Sch-), se Bertil; Hans; Herman; Märten.
- Skotte, se Baltzar; Hans; Wolter.
- Skubbert, se Måns.
- Skubert, se Hans Schubert.
- Skulte (Sch-), se Aletta, Anna och Karin Larsdöttrar; Hans; Henrik; Lars Gregersson; Mats Persson.
- Skultus, se Bartolomeus.
- Skure-Erik, se Erik Olofsson i Skuru.
- Skute, se Henrik; Per.
- Skåning, se Rasmus.
- Slang, se Erik Håkansson.
- Slave, se Jakob.
- Sleemand, se Anna.
- Slöier, se Mikel.
- Smedeman, se Frans.
- Smit (-dt, -tt), se Anders; Mikel; Per; Sander; Sven.
- Smälänning, se Bengt; Ebbe; Joen.
- Sofia (-phie), hertiginna av Sachsen [Lauenburg], född prinsessa av Sverige 569.
- Sommar, se Anders.
- Somme, se Abraham Gustafsson [o: Germundsson].
- Soneva [Andersdotter] hustru 518. Hennes fader, se herr Anders i Åbo; hennes avl. farbroder, se Raumo-Jöns.
- Soop, se Kristina Ulfdotter.
- Sop, se Johan.
- Spading, se Julius.
- Spanniol (-nol), se Per (Peter).
- Sparre, se Erik Larsson; Heblia Siggesson; Lars Siggesson.
- Spee, se Hans.
- Spengel (förmamn oläsligt), hovman 290.
- Speds (Spes, Spese, Speeß), se Bengt Hansson; Nils.
- Spikernagel, se Hans.
- Split, se Tyle.
- Springintvelt, se Per.
- Stades, se Willem.
- Staffan (Steffen, Stephanus).
- Dan sålt ett urverk till drottningen 193 f.; tilltalar Blasius Olsson 197; tagit guld och silver i pant 241; hans återkomst inväntas 264; bisittare i rätten 290; kräver arv 323; omtalas som avl. 500. Hans avl. syster, se Anna Herman Frentorps hustru; hans svåger, se Jöran Ladow.
 - Eriksson i tjänst hos hustru Anna, Mikel Bengtssons änka 15.
 - — 362. Hans hustru, se Brita.
 - Jonsson i Stymninge 12.
 - Kreutziger (Crÿt-), ombud för hertig Karl 232, 433.

- Staffan köttmångare avlägger borgareed 89, 178; köpt fastighet 336, 348, 563.
- Larsson får vård om nycklarne till Söderport 255.
- — bösseskytt 189.
- Matsson Kipula, bonde i Meskala sn, Tavastland 423.
- Mattstorp 600.*
- Sasse omhändertagit ett parti böcker 246; hans kontrakt med Hans Gammal 328; omtalad som avl. 380, 484 f., 488; omnämnd i övrigt 45, 551. Hans hustru (änka), se Emerentia Hansdotter.
- Sigfridsson (Siffridtz-), borgare i Sthm 11, 261.
- Voss (Foss) från Stralsund 219, 371.
- Stake, se Olof.
- Stamme-Per, se Per Jakobsson.
- Stark (-ck), se Anders; Joen; Jöns.
- Steenwedh, se Hans.
- Steffen, se Staffan.
- Sten (Steen, Stehen, Stein).
- [Axelsson] Baner till Händelö, riddare, bisittare i rätten 470.
- Eriksson [Leijonhufvud], riksråd, avl., hans fordran hos Margareta Wolfs 49; hans död omtalad 289; hans fordran hos Simon Wolder 398, 401, 620 ff.; hans mellanhavande med Hans Beijer 406, 625; omnämnd i övrigt 38 f., 291. Hans änka, se Ebba [Månsdotter (Lilliehöök)].
- Kristoffersson (Christofferi), herr 344.
- Sture d. ä., riksföreståndare, avl., hans jordebok åberopad 286; en hans dom omnämnd 562.
- Stenbock, se Arvid Gustafsson; Beata Gustafsdotter; Erik Gustafsson; Gustaf Olsson.
- Stephanus, se Staffan.
- Stickel, se Lennart.
- Stiernkors, se Ivar Månsson; Israel Påvelsson.
- Stockman, se Ludvig.
- Stolte, se Hans.
- Storch, se Mauritz.
- Store, se Broder Eriksson; Margareta Brodersdotter.
- Stortelberg (-ger), se Hans.
- Stritz, se Per (Peter) de Stritz.
- Struss, se Gisle Nilsson.
- Stråbock, se Henrik.
- Stråle, se Anders Svensson.
- Sträng, se Måns.
- Sture, se Sten; Svante.
- Stuth, se Erik.
- Stålarm, se Anna Johansdotter; Arvid Eriksson; Cecilia Johansdotter; Erik Johansson; Margareta Johansdotter; Ture Johansson.
- Ståle, se Lars (Lasse).
- Stålhandske, se Sven Andersson.
- Stören, se Hans.
- Suckath, se Hans.
- Sueschou, se Tönnnes Schweschow.
- Sunde, se Jakob Persson v. Sunde.
- Susato, se Tileman.
- Svan, se Arvid; Jöran Jönsson.
- Svante Sture, greve, avl., 11 f., 111 f., 115. Hans änka, se Märta [Eriksdotter (Leijonhufvud)].
- Svart, se Erik; Erik Nicolai; Hans.
- Svarte, se Kvant; Kristiern; Matthias.
- Svartkopf, se Hans.
- Sweder Ketting 256.
- Sven Andersson 136.
- — 583. Hans fader, se Anders Mattson i Svarteby.
- — [Stålhandske] till Söderbo (-by) 514.
- Boÿehorn 579.
- Elofsson (Eleffson), sekreterare hos hertig Karl 505 f. Hans faktor, se herr Jöns [Henriksson], fd. kyrkoherde i Linköping.
- Folchmer i Bockekulla 132.
- Gestring 152 f.
- guldsmed, borgare i Vadstena 64, 287 ff.
- Hallandsfar (-lensfarere), avl., 31 f. Hans broder, se Jöns Persson i Torp; hans måg, se Bengt Persson.
- Helsing 155.
- Henriksson [Lilliebielke] 279.
- Joensson, i tjänst hos Jöran Ersson, dömd för stölder 292.
- — borgare i Uppsala 399, 423, 631 f.

- Sven klädskrivare, avl. 347. Hans änka, se Elin.
- Knutsson smed 494. Jfr Sven smed.
- källaresven 231. Jfr Sven Staffansson.
- Månsson 554.
- — grevinnan Ebbas skrivare 293, 462.
- Nilsson, avl., 4 f., 48, 156, 158 f. Hans änka, se Elin; hans brorson, se Kristoffer Olsson till Marsäter.
- — 369, 374.
- — i tjänst hos Sten Eriksson [Leijonhufvud] 625.
- Persson 185, 492, 494.
- — borgare i Söderköping 515 f.
- smed (smit) borgare i Sthm, utreder arv 31; hans tomt 148; köper sådan 321, 323, 482, 554; vill köpa andel i fastighet 303; hans hus 151, < 319 >, 479, 572; köper d:o 321, 323; insätter penningar i rätten 314. Jfr Sven Knutsson.
- Sven Staffansson, vinskrivare (källaresven) 234, 434 f. Jfr Sven vintappare och Sven källaresven.
- Toriesson 177.
- vintappare 196. Jfr Sven Staffansson.
- Svensk, se Olof.
- Svibrecht Buman, borgare i Rostock 295, 388, 461.
- Svifvel, se Olof.
- Swolle, se Hans v. Swolle.
- Sybbeth, se Henrik.
- Sylbeck, se Jöran Selbeck.
- Sylvester (Silue-) Alexander, apotekare i Riga 494 f.
- Säger, se Seger.
- Sällen, se Per (Peder).
- Söffring, se Severin.

T.

- Tam I. Tamp, se Jakob; Märten.
- Tancke, se Karsten.
- Teisen, se Didrik Teusen.
- Teit, se Jakob.
- Tesch, se Kristoffer.
- Tesche, se Henrik.
- Teuern, se Hildebrand v. Teuern.
- Teufen, se Hans.
- Teusen, se Didrik.
- Thetton, se Willem.
- Theueneo, se Herkules.
- Thätt, se Willem Thetton.
- Theus (-wes, -wus). Se även Matteus.
- Jeriche 526.
- Makeprang (-prångh) 415 f.
- Oldendorp, borgare i Lybeck 6, 303, 469. Hans hustru, se Gerda.
- Thies Wedewe, skeppare från Rostock 369 f.
- se även Matthias.
- Thonagel, se Daniel (tho) Nagell.
- Tideman Korneliusson (Cor-) 442.
- Tile (Tyle).
- Hampe, hans ankomst skall avvaktas 272; hans mellanhavande med Per Dåleman 392, 598, 600 f.; d:o med Hans Kruse 550. Hans broder, se Jakob Hampe.
- Tile Split (-th, -ytt), hans mellanhavande med Jöran Krechel 214, 216, 268; mottagit ett parti järn 386; ett penningbelopp beslagtaget hos honom 499.
- Tileman (Tilman, Tillemanus).
- Abraham (Abram), kansliskrivare (resp. kansliförvant), slutligen stads-skrivare i Sthm, part i arvstvist 4, 48; begär på Johan Berendes' vägnar bestyrkta avskrifter av handlingar 20; köper fastighet 156, 158 f.; hans hus omnämnt 524; bisittare i rätten 204, 219; vittne vid inventering 225, 431; d:o vid arvsuppgörelse 625; bevittnar urdrag ur Gert skräddares räkenskaper 474; uppbjuder fastighet 404, 406, 410, 520, 530, 533 f., 536, 623, 627; d:o på hospitalets vägnar 416, 629; göres betalningsansvarig 412, 628; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 531 f.
- Möller, skeppare 610.
- Susato 39, 78.

- Timberman, se Gotschalk.
- Timon (-en) Cornilies (-elies) 97, 182.
- Tobias Narrendorff (Narendorp) 153, 352, 399, 537 f. Hans antecessor matri-monii, se Joakim Nächelin.
- Toistenkyrte, se Erik.
- Tomas (Thommas, Tomus, -os).
- Andersson, borgare i Sthm, avlägger borgareed 90, 178; äger andel i hus 120 f., 197; ang. arvet efter hans hustru 255, 445; taxerings- och upp-bördsman 264; god man vid arvskifte 266, 452.
 - — gårds knekt 226. Hans hustru, se Brita.
 - Bahr 271.
 - Björnsson, borgare i Sthm, får betalning för utlämnat lån 24; bekommer hus i pant *ib.*; klandrar husköp 60, 164; hans byggnad omnämnd 121, 197; okvädad 123, 199, 388; beskylld för tjuvnad 127 f.; uppbygger fastighet 146; köper d:o *ib.*; anklagad för olydnad m. m. 181; ålderman för köpsvennerna 217; fullmäktig inför rätta 220; skall uppbara silverkontributionen 224; hans mellanhavande med Erik Månsson 240; god man vid arvskifte 266, 452; syneman 328; två hans husbrev inskrivna 344 f., 559; sva-rande i kravmål 356; knivstungen 395; värderingsman 419.
 - Bloiener 200.
 - Bratz (-ttz), avl. 14.
 - bössgjutare 419.
 - Eller, borgare i Danzig 135. Hans avl. hustru, se Elsa Månsson.
 - Eriksson i Löpö (Leppe) 70, 168, 508 f.
 - Felor (Fi-) avlägger borgareed 389; hans mellanhavande med Hans Welling 296; d:o med Jöran Peterson 532 f.
 - Goldtman 307, 471, 475. Hans broder, se Willem Goldtman.
 - Gregersson (Grerson) 8.
 - Henriksson, grytgjutare, avlägger borgareed 382.
 - Herington (Hä-), hovman under den engelska fanan 238, 388, 595.
- Tomas Jungh 206.
- Klenck 277. Hans broder, se Mårten Klenck.
 - knivsmed avlägger borgareed 89, 177.
 - Kobron (-broun, Kokbroun, Colborn) avl. 239, 261, 263, 269 f., 272.
 - Kock 30, 503.
 - Kone l. Kun 79, 176. Hans broder, se Henrik (Kone).
 - köpsven från Reval 66, 167 (Tonies!).
 - Larsson skomakare, avl. 38.
 - — sämsmakare 204.
 - Lejdebeck (-beeck) 370.
 - Lhur, rådman i Reval 592.
 - Långben (-behen) 42. Hans hustru, se Malin.
 - Mhar, hans mellanhavande med Baltzar Skotte 247, 262, 310, 443; d:o med Wikman Lastorp 297 f., 465 f.; d:o med Tomas Goldtman 444; d:o med Henrik Sibbeth 541; göres betalningsansvarig 301.
 - Mikelsson, borgare i Sthm, köper hus 66 f., 167; pantsatt d:o 153, 229; d:o uppbygger 261, 432, 434, 446; d:o beslagtages 548.
 - — skotte 503.
 - Mårtensson, K. M:ts kock på Stockholms slott 119.
 - Nagel l. Nagelsmed 44, 573 f.
 - Nylänning (-lenninghe) avlägger borgareed 90, 178.
 - Per Brahes tjänare 41.
 - Persson, borgare i Sthm 6, 137 f.
 - — i Hakkenpää 71, 169.
 - Ragvaldsson (Raffualds-) 252, 254.
 - — skeppsskrivare 198, 549.
 - Ransey 386 f., 594.
 - skomakare (tysk) 19.
 - skräddare 199.
 - smed, avl. 21.
 - Vastenow (Fastenog, -ou) 99, 197.
- Tonius (-es, Tonno), se Tönnes.
- Torbjörn Bengtsson 541 (rubr.).
- klockare 229.
- Tord (Th-) Larsson, avl. 455. Hans hustru, se Karin Olofsdotter; hans son, se Harald Tordsson; hans dotter, se Brita Tordsdotter.

- Tore (Th-) i Kulla 308.
 — Persson 301.
- Torfast [Olsson], avl. Hans änka, se Kristina.
 — se även Per Olofsson.
- Torge, se Hans v. Torge.
- Torkel (-ckil, -ill) 374.
 — Birgesson 8.
 — — understallmästare 556.
- Tott, se Bertil Ivarsson; Jöran Åkesson; Klaus Åkesson; Åke Jöransson.
- Trampe, se Simon.
- Traplin, se Påvel.
- Tre rosor, se Brita [Larsdotter].
- Trotte Månsson [Eka-släkten], herr avl. 285.
- Tröbo, se Gertrud.
- Ture (-ro, Th-) 175.
 — Johansson [Stålar] 407.
 — Pedersson [Bielke] till Salstad, riksråd, riddare, lagman i Uppland, bisittare i rätten 35, 40 ff., 44, 46 f., 54, 60, 64, 82, 104, 130, 133, 165 f., 188, 242, 275, 277 f., 285, 295, 317, 322 f., 330, 334, 336 f., 341, 346, 392, 455, 476, 497, 505, 508, 511 f., 514, 528, 552, 555—559, 600 f., 608; deltager i räfstetingsdom 48; kallas ståthållare på Sthms slott *ib.*; beskylls vara upphovsman till silverskatten 243; förhandlar med borgerskapet 249, 274; hans återkomst skall inväntas 337; yrkar inställandet av edgång 347; begär vidimation av ett brev 442.
 — [Ållongren] till Pepot, bisittare i rätten 130; vittne vid arvskifte 191.
- Turolt, se Burchard; Påvel.
- Turow, se Hans.
- Tyle, se Adrian. Jfr Tile.
- Tytkes (-ens), se Randolph.
- Tönnes (Tonies, -ius). Se även Anton(ius).
 — Bengtsson, förutvarande hospitals-syssloman 242.
 — bårdskärare 233.
 — Glabeck 214, 339, 343, 525.
 — Grop 45, 404, 624. Hans hustru, se Anna.
 — köpsven från Reval 167. Jfr 66: Tomus.
 — Mulfuer 144.
 — Olsson [Wildeman?], 46.
 — Persson 143.
 — pärlstickare, avl. 107, 189 (Tonno). Hans änka, se Elin.
 — Schweschow l. Sueschou 47.
 — skräddare 18, 400, 493.
 — smed 262, 264, 269 f., 323. Hans hustru, se Anna.
 — Viantd (Veindt, Feind, -dt), borgare i Reval, får bevis om motparts utelivande 54, 161; framför vittne 128; hans mellanhavande med Henrik Ens 128, 137; d:o med Frans Jeriche 150; d:o med Henrik Jesson 208, 210, 212, 215; d:o med Matteus Sarensdorp 225; skall sätta borgen 212; hans kost i fängelset 215; hans egendom inventeras 224, 431; d:o skall pantsättas 225, 431; hans värdinna får betalt 225, 432; innehaft pant 241; begärt frakt för ett parti böcker 246.
- Törne, se Mats.

U.

- Udde (Vd, Vdh, Udd) Jönsson, borgmästare i Vadstena 127 ff., 238, 298, 488—492. Hans brorsdotter gift med Märten Ulfsson.
- Ulf (Vlff) Persson [halvhjort?] bisittare i rätten 130.
- Ulfsparre, se Jöran Eriksson; Måns Eriksson.
- Ulfstand, se Peder Larsson.
- Understal (Vnderstall), se Herman.
- Urban målare 19, 44 f., 215, 531. Hans hustru (änka), se Karin.
- Ursula (Vrsilia, -e).
 — Hans Kruses hustru 247, 504.
 — Lasse Simonssons hustru 297 f., 300, 465 ff.
 — (gamle) Mats klensmeds änka (265), 273, 453.
 — Nils guldsmeds änka 186, (196).
 Utanby, se Anders; Bengt.

V, W.

- Valborg (Walborgh, -gk).
 — hustru 153, 169.
 — Jöns Persson Östgötes hustru 379.
 — Mats Olssons hustru, avl. 93 f., 97, 180, 183.
 — Nils Jönssons änka 275. Hennes avl. broder, se Erik Matsson.
 — Nils Spedz' änka 290, (294), 461, (463).
 — Peder Sällens i Björneborg hustru 503.
 Valchener, se Henrik.
 Valentin (sämskmakare) 376, 395.
 Walter, se Wolter.
 Warderman, se Henrik.
 Wass, se Hans.
 Waste Eriksson 577.
 Vastenow, se Tomas.
 Webster, se Johan.
 Weddrich, se Mikel.
 Wedemhoff, se Henrik.
 Wedewe, se Thies.
 Vegesack (Wäge-), se Heise.
 Wehusen (Wehe-), se Hans.
 Veindt, se Hans Feindt; Tönnes Viandt.
 Vellingk (Welling), se Hans.
 Wenceslaus Frans i tjänst hos grevinnan Ebba [Månsdotter (Lilliehöök)] för hennes talan 397, 401 f., 406, 418 f., 425, 620 f., 624 ff., 630 f.
 — Herold (-dt), k. sekreterare, hans mellanhavande med Hans skräddare 233, 235, 237, 435 f., 511 f.; d:o med Herman Meyer 305; d:o med Erik Jåpsson 358, 567; hans hus omnämnt 474; hans klagomål mot markgrevinnan Cecilia 547. Hans antecessor matrimonii, se Gert skräddare.
 Vendla (Wendele) [Larsdotter (Skulte)] 481 ff. Hennes fader, se Mats Persson Skulte.
 Vergis (-giis), se Nils.
 Werne, se Joen.
 Werneke Bock (i Lybeck), avl. 219.
 Werp, se Matteus de Werp.
 Werth, se Hans de Werth.
 Veruer, se Henrik Ferber.
 Westerwÿch, se Hans.
 Viandt, se Tönnes.
 Wibbeking, se Påvel.
 Viborg, se Hans; Lars.
 Widerricht, se Niklas Weddrich.
 Vigenow, se Mikel.
 Wijchman, se Joakim.
 Wijdenstruck, se Otto.
 Wijk, se Willem de Wijk.
 Wikman (Wijch-) Lastorp avlägger borgareed 89, 177; granskat räkenskap 51; avger vittnesmål 94, 166, 180 f., 384, 592; dömes till betalning 99, 184, 256, 445 f.; verkställt dylik 627; förlikningsman 146, 237; hans mellanhavande med Tomas Mhar 297, 310, 465 f.; fått betalt 315; avstått bordsrätt 459; hans skuld till Bernt Winterkamp 466; sålt andel i fartyg 583; omtalas som avl. 415; omnämnd i övrigt 177, 200, 390, 452. Hans hustru, se Brita; hans tjänare, se Arent; Kornelius Rolofsson.
 — se även Wolmar.
 Viktor (Vic-) von Köln (Cöllen), borgare i Lybeck 526 f.
 Wilde, se Anders; Jöran.
 Wildeman, se Tönnes Olsson.
 Wildzhusen, se Jugeblot von Wildzhusen.
 Wilken Möller avlägger borgareed 385.
 Willem (-am, Weijllem, William, Wilhelm, Vuilhielmus).
 — Andersson 269.
 — Brun (Broun) 138, 219, 222, 226, 238, 637 f.
 — Bruns, skomakare 500. Jfr Willem skomakare.
 — Buck, engelsman, avl. 499 f.
 — Burman, engelsk köpsven, avl. 55 f., 86, 104, 163, 188.
 — Dantzeville (-euil, Dansouuille, Dantsouuille, Danzeuill, Danseuil); hans mellanhavande med Hans Beijers änka 49 f.; d:o med Almer Almersmans änka 78; d:o med Franciscus Gutheim 210, 212, 232 f.; hans hemkomst avvaktas 195; bisittare i rätten 212, 235, 241, 244, 248, 258, 266, 270, 435, 438, 443, 451; förlikningsman 214, 269, 277;

- förmyndare för Hans Beijers barn 284, 613, 625; bevittnar namnteckning 442; tillsatt skeppare på en spanienfarare 597; omtalad som avl. 512, 587, 613. Hans änka, se Marina [Vilhelmsdotter (Lemnia)].
- Willem Diw l. Dew i tjänst hos Bengt Ribbing 238.
- Exton 219 f.
- Faster, inbyggare i Leith 7.
- Gerdsson, »semshere» fr. Antwerpen 84.
- Goldtman 307, 471. Hans broder, se Tomas Goldtman.
- Herue 238.
- Kahun (Ca-) 239, 269.
- Karr 238.
- Lemnius, [med.] doktor, avl., vittne vid arvsuppgörelse 43; underskrivit husbrev 151; hans borgen för Simon Wolders skuld 397, 401, 620 ff.; omnämnd i övrigt 66; hans avl. två söner (i första giftet) 512 ff.; orsaken till hans skilsmässa från sin första hustru 513 f. Hans änka, se Elin Staffansdotter Sasse (omgift med Anton Busenius); hans dotter (i första giftet), se Marina Vilhelmsdotter.
- M:r 181.
- Meding 612.
- Peterson 532. Hans broder, se Jöran Peterson.
- Robertson, skeppare 617.
- Sanxter 373.
- skomakare 356 (M:r), 400. Jfr Willem Bruns.
- snickare 330.
- Stades 277.
- Thetton (Thätt) 266, 269.
- de Wijk (-ck) 195, 224, 431, 469.
- se även Gert Willem v. Groningen.
- Willeman, se Hans.
- Windthof, se Lambrekt.
- Winterkamp, se Bernt.
- Vitt (Vÿdt) Olde 377, 381, 393.
- Witte, se Heine.
- Wittemberg, se Hans v. Wittemberg.
- Witting Månsson, hans hus omnämnt 118; taxeringsman för varor 217; närvarande vid sammanträde i fraktkam-
- maren 224; skall deltaga i uppbörden av silverkontributionen 224, 228; hans sälbod uppbränd 270; penningar deponerade hos honom 293, 462; syne-man 328; kyrkvärd 494.
- Vitzen, se Jost v. Vitzen.
- Vlenow, se Jöran Ulenow.
- Vogt, se Hans; Klaus. Jfr Fougdt.
- Wolfs, se Katarina; Margareta.
- Volger, se Melker.
- Volkefenger, se Mats.
- Volkmar (Falchmar, Folcker).
- Fransson (-tzson) 93 (Frans Volkmarsson!), 149, 180; anställd som tullskrivare 248.
- Wolmar (-er, Woldmer).
- Beck (-er) 152, 403 f.
- klockare 405.
- Wikman (Wiich-) 144, 197.
- se även Kasper Wolmar.
- Wolter (Walter, Vualtherus).
- Dondey (-ej) 606 f.
- Laurentzson, borgare i Antwerpen, köpt fartyg 34 f. (även Lorentz Wolter!), närvarande i rätten 372; vittne vid betalningsuppgörelse 442; d:o vid fartygsköp 606; får vidimation 488; hans mellanhavande med Anna Bernt vintappares hustru 543 f.; d:o med Arent Hoffslag 564; d:o med Herman Fleming 608.
- Richartson, skotte 7.
- Schringer 307, 471.
- Skotte (Sch-) 533.
- Tomeson 417 f. Hans broder, se Henrik Tomeson.
- Vors, se Johan Vors von Rosendal.
- Vos, se Arent.
- Wowe, se Gert von Wowe.
- Wyn, se Hans.
- Wälder, se Simon Wolder.
- Wäbster, se Johan Webster.
- Wägner, se Per (Peter).
- Wändt, se Hans Wendt.
- Wärme, se Joen.
- Wärner, se Jakob vägare; Joakim; Hans.
- Wärth, se Hans de Werth.
- Västgöte, se Bengt; Björn; Per.
- Wörderman, se Gert.

Z.

Zacharias (Sa-) 123, 199.
 Zeeuest, se Hans.
 Zeeuich, se Henrik.

Zürich, se Melker v. Zürich.
 Zwickau, se Melker von Zwickau.

Å.

Åke Bengtsson [Färla] till Eka, riksråd,
 riddare, ståthållare på Stockholms
 slott, bisittare i rätten 251, 254 f., 258,
 262, 266, 277, 279, 444, 446, 451, 455;
 förhandlar med borgerskapet 257;
 sjuk 272; part i arvskifte 280; sva-
 rande i jordmål 285 f.; hans tjänare
 dräpt 301.

Åke [Jöransson (Tott)], avl. 285 f.
 Ålerd, se Hans Alert.
 Ålers, se Lambrekt Alers.
 Ålette, se Aletta.
 Ållongren, se Ture Persson.
 Ålänning, se Lille Olof Larsson.
 Åmund, se Amund.

Ö.

Öffuerhagen, se Bernt.
 Örbo, se Joen.
 Örjan Andersson, dragare 199.

Örjan köttmångare, avl. 13. Hans änka,
 se Karin.
 Östgöte, se Jöns; Jöns Persson.

Yrkesregister.

1) Statsöverhuvud och furstliga personer.

Kejsaren, se Maximilian II.

Storfursten av Moskva, se Ivan IV Vasiljevitch.

Herrmästarne av Livland 393.

Konungen av Danmark, se Fredrik II.

Svenska statsöverhuvud, se Karl VIII Knutsson; Sten Sture d. ä.; Gustaf I; Erik XIV; Johan III.

Drottningar, se Katarina [Gustafsdotter (Stenbock)], Gustaf I:s tredje gemål; Katarina Jagellonica, Johan III:s första gemål.

Övriga: Cecilia, markgrevinna av Baden-Rodemachern; Elisabet, prinsessa av Sverige; Sofia, hertiginna av Sachsen-Lauenburg, Gustaf I:s tre döttrar. — Karl, hertig av Södermanland; Kristoffer, markgreve av Baden-Rodemachern; Magnus, hertig av Östergötland; Magnus, hertig av Sachsen-Lauenburg.

2) Hovämbetsmän och hovtjänare.

Hovmarskalk: Gustaf Axelsson Baner.

Hovmästare: Hans Prydz (hos hertig Magnus av Sachsen); Kristoffer Olsson (hos hertig Karl).

Hovpredikant: Rasmus Nicolai.

Hovskräddare: Hans Bertilsson; Henrik Kerstens.

Falkfångare, avl., hans änka 239.

Kock (på Sthms slott): Tomas Mårtensson. — Köksskrivare: Pável Persson.

Lakejer: Hans; Knut Andersson.

Småsven (drottningens) 172.

Stallmästare: Bertil Ivarsson [Tott I. Grön]; Torkel Birgesson (understallmästare).

3) Adel och adelstjänare.

Grevar: Per Brahe; Sten Eriksson [Leijonhufvud] avl.; Svante Sture, avl.

Friherrar: Arvid Gustafsson [Stenbock]; Erik Gustafsson [Stenbock]; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Gustaf Olsson [Stenbock]; Hogenskild Nilsson [Bielke]; Jöran Gera; Karl Holgersson [Gera]; Klaus Fleming; Klaus Kristersson [Horn]; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Pontus de la Gardie.

Andra adelsmän: Abraham Eriksson [Leijonhufvud], avl.; Anders Keith; Anders Krabbe; Anders Sigfridsson [Rålamb]; Anders Svensson [Stråle (adl. 1574)]; Arvid Eriksson [Stålarml]; Arvid Svan; Bengt Duse; Bengt Gylda; Bengt Karlsson [Lilliestielke]; Bengt Nilsson [Färla], avl.; Bengt Ribbing; Bengt Råf; Bertil Ivarsson [Tott I. Grön]; Birge Isaksson [halv hjort]; Birge Nilsson [Grip], avl.; Björn Persson [Bååt]; Bo Diure, avl.; Broder Eriksson [Butz I. Store]; Erik Abrahamsson [Leijonhufvud]; Erik Andersson [Ekeblad]; Erik Håkansson [Slang]; Erik Johansson [Stålarml]; Erik Karlsson [Gyllenstierna]; Erik Larsson Sparre; Erik Nilsson [Cruus]; Gisle Nilsson [Struss]; Gorgonius Arvidsson [Gyllenanckar]; Gustaf [Axelsson] Baner; Gustaf Björnsson [Bååt]; Hans Claesson [Bielkenstierna] (avl.);

Hans Kyle; Hans Larsson [Björnram]; Harald Tordsson till Fly; Henrik Arvidsson [Gyllenackar]; Henrik Claesson [Horn]; Henrik Matsson [Silfverhielm]; Herman Fleming; Isak Nilsson [Baner]; Israel Påvelsson [Stiernkors]; Ivar Månsson [Stiernkors]; Jakob Bagge; Jakob Didriksson [Brand]; Jakob Turesson [Rosengren]; Johan Axelsson [Bielke]; Johan de Herboulle; Johan Persson [Bååt]; Jöran Eriksson Gyllenstierna; Jöran Eriksson [Ulfsparre]; Jöran Jönsson [Svan (avl.)]; Jöran Persson [Tegel], avl.; Karl (Carolus) de Mornay; Klaus Hansson [Bielkenstierna]; Klaus Kristersson [Jägerhorn]; Klaus Nilsson [Bielke]; Klaus Åkesson [Tott]; Knut Posse Axelsson; Krister Larsson [Hjortö-släkten]; Kristoffer Olsson till Marsäter; Kristoffer Schenck; Kristoffer Torstensson [Forstena-släkten]; Lars Fleming (avl.); Lars Jespersson [Cruus]; Lars Siggesson [Sparre], avl.; Lars Turesson [Tre rosor], avl.; Mats Larsson [Cruus?]; Måns Eriksson [Ulfsparre]; Måns Persson [Lilliehök]; Måns Tuveusson [Lilliehök]; Nils Bröms; Nils Ingesson [Svinhufvud?]; Nils Jespersson [Cruus?]; Nils Klausson; Nils Ryning; Olof Stake; Olof Trotteson, avl.; Per Bagge; Per Larsson [Ulfstand]; Sigvard Kruse; Sten [Axelsson] Baner; Sven Andersson [Stålhandske]; Sven Henriksson [Lillielke]; Tord Larsson (avl.); Trotte Månsson [Eka-släkten (avl.)]; Ture Johansson [Stålarml]; Ture Pedersson [Bielke]; Ture Pedersson [Ållongren]; Tönnes Olsson [Wildeman?]; Ulf Persson [halvhjort]; Åke Bengtsson [Färla].

Adliga damer: Anna [Johansdotter (Stålarml)]; Anna [Klemetsdotter (Hogenskild)]; Beata [Gustafsdotter (Stenbock)]; Brita [Larsdotter (Tre rosor)]; Brita [Pedersdotter (Hård)]; Brita Tordsdotter till Fly; Ebba [Månsdotter (Lilliehök)]; Gunilla [Johansdotter (Bese)], avl.; Hebble [Siggesdotter

(Sparre)]; Ingeborg [Åkesdotter (Tott)]; Karin Björnsdotter; Katarina Jakobsdotter Bagge; Kristina [Jakobsdotter (Krumme)]; Kristina Tuvesdotter [Lilliehök]; Kristina [Ulf-dotter (Soop)]; Margareta Brodersdotter [Butz l. Store]; Margareta Johansdotter [Stålarml], avl.; Margareta Nilsson [Cruus]; Margareta Vilhelmsdotter [Lemnia]; Märta [Eriksdotter (Leijonhufvud)]; Sigrid [Uddormsdotter (vingad pil)], avl.

Adelstjänare: Klaus Persson (i tjänst hos greve Per Brahe); Nils Persson (hos grevinnan Ebba); Olof Jönsson (hos Anders Keith); Per Davidsson (hos fru Brita till Penningby); Sven Månsson (grevinnan Ebbas skrivare); Sven Nilsson (hos Sten Eriksson Leijonhufvud); Wenceslaus Frans (hos grevinnan Ebba); Willem Diw (hos Bengt Ribbing).

Frälsefogdar: Anders Håkansson (på Tu-reholm); Joen Werne (vid Rydboholm); Rasmus Kristersson (vid d:o); Jöns Bosson (hos Jöran Gera); Anders Månsson (obestämt hos vem).

4) Civila ämbets- och tjänstemän.

Brödskrivare: Måns.

Domhavande: Anders Hansson.

Fogdar, samtliga i Finland 413. Se i övrigt: Anders Björnsson (fd. på Vaxholm); Anders Kengshusen (i Olands hd); Anders Svensson [Stråle] (i Möre); Erik Persson (fd. i Närdinghundra hd); Hans Biug (i Helsingland); Håkan Jönsson (gamla ladugården); Israel Påvelsson (i Sääksmäki hd); Joen Smälänning (underfogde); Märten Knutsson (i Kymmenegårds län).

Handskrivare: Olof Simonsson.

Isensnidare, se Myntgravör.

Kammarskrivare: 194. Se även Assar Persson; Olof Matsson; Per Andersson. Kammarsven: Knut Jönsson.

Kamrerare: Jöns Månsson; Mats Törne; Per Håkansson.

- Kansliförvanter: Per Henriksson; Per Rasmusson; Tileman Abraham.
- Kansliskrivare: Lars Henriksson; Olof Eriksson; Tileman Abraham.
- Klädskrivare: Henrik Sigfridsson; Sigfrid Olsson; Sven.
- Kommissarier (K. Maj:ts commissarij) vid förhandlingar med Sthms borgerskap 249 ff.
- Köpman (K. Maj:ts): Hans Skulte.
- Lagmän: Jöran Gera (i Östergötland); Ture Pedersson [Bielke] (i Uppland).
- Landsskrivare: Sigfrid Olsson (i Norra Finland).
- Länsman: Olof Kallemein (i Sastmola sn).
- Myntgravör (isensnidare): Mikel Hohenawer.
- Myntmästare: Frans Jeriche; Hans Höjer; Jost Höjer (avl.).
- Myntskrivare: Mats Andersson; Mats Tomasson.
- Myntsvenner: 340. Se även Erik Olsson; Johan Preyer; Jöns Klemetsson; Måns; Måns Häliesson; Märten Gök; Olof Andersson; Olof Persson; Per Mårtensson; Simon Mårtensson.
- Protonotarie (i högsta nämnden): Per Hansson (avl.).
- Rikshovmästare: Hogenskild Nilsson [Bielke].
- Riksprofoss: Jöran Selbeck.
- Rikskansler: Erik Larsson Sparre (vice); Nils [Jöransson] Gyllenstierna.
- Riksmarsk: Gustaf Olsson [Stenbock].
- Riksråd (svenska): Bengt Gylta; Erik Gustafsson [Stenbock]; Erik Karlsson [Gyllenstierna]; Erik Larsson Sparre; Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna]; Gustaf Axelsson Baner; Gustaf Olsson [Stenbock]; Hogenskild Nilsson [Bielke]; Jakob Turesson [Rosengren]; Johan Axelsson [Bielke]; Jöran Eriksson Gyllenstierna; Jöran Gera; Klaus Fleming; Klaus Åkesson [Tott]; Knut Posse; Nils [Jöransson] Gyllenstierna; Per Brahe; Sten Eriksson [Leijonhufvud] avl.; Ture Pedersson [Bielke]; Åke Bengtsson [Färila].
- Riksråd (dansk): Jöran Bilde.
- Rysstolk, se Tolkar.
- Räntmästare: Erik Jönsson; Mats Bengtsson.
- Saltskrivare: Lars; Olof.
- Sekreterare: Erik Matsson till Nora; Johan Henriksson; Johan Jakobsson Berendes; Knut Håkansson; Lars Andersson (hos hertig Magnus av Östergötland); Måns Jönsson; Märten Olai Helsing, Mr; avl.; Olof Larsson; Per Eriksson (?); Per Michaelis, Mr; Rasmus Ludvigsson; Sven Elofsson (hos hertig Karl); Wenceslaus Herold.
- Silvköpare: Jakob Larsson.
- Skrivare (utan angiven särart): Anders i Lundby; Hans (i Uppsala); Helge Nilsson; Jakob Larsson; Jöns Henriksson; Jöran (avl.); Lars Arvidsson (i Ny-slotts län); Mikel Matsson; Nils; Nils Olsson (avl.); Olof (från Köpenhamn); Per; Simon. Se även Brödskrivare; Handskrivare; Kammar skrivare; Kansliskrivare; Klädskrivare; Landsskrivare; Myntskrivare; Saltskrivare; Slottsskrivare; Sysleskrivare; Tullskrivare; Varuskrivare och Vinskrivare; samt ovan under 3) Adelstjänare (grevinnan Ebbas skrivare), under 6) Skeppsskrivare och under 11) Stads-skrivare och Vårdskrivare.
- Slottsfogdar och befallningsmän på Sthms slott: Erik Björnsson; Joen Nilsson; d:o i Vadstena 81.
- Slottsskrivare: Rasmus Olofsson.
- Ståthållare (på Stockholms slott) 48, 155, 217, 234, 239, 243, 251. Se även Erik Håkansson [Slang]; Hans Kyle; Jakob Bagge; Johan Boos; Johan Axelsson [Bielke]; Pontus de la Gardie; Ture Pedersson [Bielke]; Åke Bengtsson [Färila].
- på Nyköpings slott 220.
- i Västergötland: Knut Posse.
- Sysleskrivare (i Riga) 523.
- Sändebud till Polen: Märten Hirsfeld.
- från Ryssland 258.
- Tolkar: Henrik Matsson (rysstolk); Jöns; Per Joensson (rysstolk).

Tullnär: Fredrik.
Tullskrivare 126, 309, 418. Se även Hans Hille d. y.; Nils Larsson; Volkmar Fransson.

Underprofoss 314.

Varuskrivare: Joen Månsson.

Vinskrivare: Sven Staffansson.

5) Krigsmän (till lands).

Arklibetjante: Filip (arklihästkötare); Henrik Persson (arklidräng fr. Tavastland).

Arklimästare: Erik Svensson; Hans Hansson; Olof Andersson; Per Joensson; Sigfrid Markusson. Se även under 6).

Bösseskyttar: Anders Sigfridsson; Anders skomakare; Bengt Hansson Spedz; Birge; Frans Persson; Gilius Packet; Hans Viborg; Jöns; Jöns Larsson; Mats Pávelsson; Måns Persson; Olof Andersson; Olof Henriksson; Olof Joensson; Per Matsson; Staffan Larsson; Tomas.

Drabanter 410. Se även Anders Tomasson (hos prinsessan Elisabet); Hans Mikellsson; Jöran Prydz; Jöran v. Saalfeld; Kasper v. Hannover; Kasper Prydze; Laurentz v. Liechtenberg; Måns; Olof Persson; Per Andersson.

Fänrik (fendrich, fänickedragare) 410, 423. Se även Henrik Berens (vid engelska fanan).

Gårdsknekt: Tomas Andersson.

Hingstridare: Bengt Andersson; Jöns Andersson.

Hovmän: Daniel vt der Mark; Hans v. Rostock; Hans Skotte; Henrik Falckener (junkar); Joen Persson; Mats; Niklas Palmer; . . . Spengel; Tomas Herington (vid engelska fanan).

Hövitsmän (för drabanterna) 290, 410. — (för knektar): Abraham Nilsson; Bernt Sasse; Elf Hermansson; Erik Jönsson; Jöran Mikellsson (skotsk kapten); Kristoffer Munckebeck (polsk kapten); Lars Kallert; Lars v. Köln; Laurentz Cagniol (kapten); Robert Crichton (d:o).

Kaptener, se Hövitsmän.

Knektar: Knut Bengtsson; Lars Olofsson; Mikel v. Lüneburg. Jfr Gårdsknekt och Landsknektar.

Kvartermästare: Esbjörn; Johan Webster.

Landsknektar: Bengt Matsson; Erik Matsson (i Tillberga); Hans Olofsson; Johan Olofsson; Joen Värme.

Löjtnant: Mats v. Otteleben.

Ryttare: Robert Bryggis (under engelska fanan).

Skansmästare: Mikel Pryss.

Slottsliggare: Jöns Nilsson.

Vaktmästare: Bengt; Lars; Lars Olofsson; Måns; Nils; Per Eriksson (på Sthms slott); Sigfrid målare; Simon; Simon Matsson.

6) Sjöfolk.

Amiraler: Henrik Arvidsson (Gyllenankar); Mats Schelen (för en flotta handelskepp).

Arklimästare (på fartyg): Hans Koning; Jakob Knutsson.

Båtsmän: Anders Persson (fr. Västerås); Bartolomeus Skultus (fr. Braunsberg); Bertil Petersson; Helge Nilsson; Håkan Persson; Jakob vt der Harke (fr. Stralsund); Jakob Persson; Jesper Gronenhagen; Jöran Björnsson; Karsten Tanck (fr. Hamburg); Kasper Funcke; Lars Tomasson.

Fribytare 306; polska 75, 83 f.; engelsk 187. Se även Mikel Vigenow.

Skeppare: Anders Smit; Arnold Olsson (dansk); August Freese; Baltzar Ralichen (fr. Stralsund); Bertil Lueß (fr. Enkhuizen); Brant Lazarus (fr. Greifswald); Gert; Gregers Meier (fr. Hamburg); Göteke v. Horn; Hans Elers (fr. Hamburg); Hans Henningsson (fr. Lybeck); Hans Holst (fr. Wismar); Hans Muchow; Hans Persson (fr. Wismar); Hans Tyrsson (fr. Rostock); Henrik Grott; Henrik Hottmacher; Henrik Moller; Jakob (fr. Åbo); Joen

Jonsson (fr. Emden); Joen Örbo (K. Maj:ts); Joen v. Alen (kapten på Spaniefarare); Johan Didriksson (fr. Enkhuizen); Johan Jakobsson (fr. Stralsund); Johan Klausson (fr. Emden); Johan Vors v. Rosendal; Jöran Dran; Jöran Persson; Karl (i tjänst hos hertig Magnus av Sachsen); Klaus Leske; Kristoffer; Kristoffer Hermansson; Matthias v. Loo (fr. Rostock); Nils Bagge; Nils Mårtensson (fr. Viborg); Per Andersson (K. Maj:ts); Per Woltersson; Rasmus Nilsson; Sigfrid; Simon v. Bremen; Thies Wedewe (fr. Rostock); Tileman Möller; Willem Robertson.

Skeppshövitsmän, bisittare i rätten 48, 64.

Skeppskock: Daniel Groth.

Skeppsskrivare: Lars Olofsson; Tomas Ragvaldsson.

Styrmän: Gregers Siebenbrodt; Jöran Wilde; Måns Eriksson; Per Eriksson.

7) Andlige och kyrkotjänare.

Biskopar (ordinarii) över hela riket 133.

Se även: Laurentius Petri (ärkebiskop); Erik Falk (i Linköpings stift), avl.; Hans Nicolai Ofeegh (i Västerås' stift); Rasmus Nicolai (i d:o). Jfr kyrkoherdar i Tuna.

Dödgrävare: Per.

Hospitalssysslomän: Jöns Svensson; Tönes Bengtsson. Jfr Syssloman.

Kantor, se under 10).

Kaplaner (i Sthm): Erik (vid finska förs.); Jöns (vid d:o); Mats (vid d:o); Olof (vid d:o); Per (tysk predikant); Joakim (d:o).

— (i övrigt): Per Tomæ (i Övre Sastmola).

Klockare: Torbjörn; Wolmar.

Kyrkoherdar:

- i Stockholm: Olof (Olaus) Petri.
- i Enköping: Erik.
- i Gamla Uppsala: Olof Laurentii.
- i Hauho: Severin Persson Juusten.
- i Hova: Jöns Henriksson.

- i Husby: Nils.
- i Jomala: Måns Petri.
- i Linköping: Jöns Henriksson (fd.).
- i Lule: Anders Petri [Grubb].
- i Löfvånger: Per (Petrus) Jonæ.
- i Munsö: Hans.
- i Skellefte: Erik [Laurentii].
- i Tensta: Anders Olai.
- i Tierp: Kristoffer Larsson.
- i Tuna (ordinarius): Erik Laurentii.
- i Ume: Per Matthiæ.
- i Uppsala: Erik [Nicolai (Svart)].
- i Vadstena: Jesper [Marci].
- i Vekholm: Jakob Gislonis.
- i Viksta: Mats.
- i Vreta: Lars [Ragvaldsson].
- i Väla: Henrik Laurentii.
- i Västerås: Joen Andreae.
- i Österhaninge: Olof Laurentii.
- i Övre Sastmola: Matteus Martini.

Kyrkvård 479. Se även Bernt Jönsson.

Munk: Jöns.

Nunna (i Vadstena kloster): Ingrid Larsdotter.

Orgelnister, se under 10).

Poenitentiarus: Per (Petrus) Arvidi.

Präster (utan angiven funktion): Bertil Pauli (avl.); Erik Petri; Hans; Jakob; Lars Larsson (slagit sig på handel); Per Joansson (avl.); Sten Christopheri.

Syssloman: Anders (i Åbo). Jfr Hospitalssysslomän.

Tornväktare: Markus.

Ärkebiskop, se Biskopar.

8) Läkare och apotekare.

Apotekare i Dantzig 60, 164. Se även Almer Almersman (avl.); Anton [Busenius]; Matthias Erbach; Simon Berchtold.

Doktor medicinæ: Vilhelm Lemnius (avl.).

Bårdskärare, tysk 292; samtliga skola rannsaka rörande ett dråp 328, 405.

Se i övrigt: Daniel Fruchtenicht (i Rostock); Hans Useer; Henrik Qvant; Jakob Lemmeken; Joakim Davids-son; Kort Wehusen; Kuntze; Mats; Mårten v. Damm; Per; Tönnnes.

9) Lärare och studerande.

Skolmästaren skall deltaga i gård 55, 162.
Djäknar: Björn; Erik Månsson (Ericus Magni); Johan Arvidi; Olof (Olaus) Olai.

Student (i Wittenberg): Anders Eriksson (Andreas Erici), avl.

10) Musici.

Kantor: Gert v. Wowe. Jfr Sångare.

Ludi magister: Abraham Andreae.

Orgelnister: Joen; Johan Regnier.

Pukslagare: Per.

Sångare: Erik Quedere.

Trumpetare: Blasius; Erik Larsson; Frans; Hans; Jöran.

Trumslagare: Bernt; Erik Bengtsson (under gårdsfänikan); Erik; Jakob.

11) Borgmästare och rådmän m. fl. ämbets- och tjänstemän i städerna.*a) i Stockholm.*

Borgmästare: Hans Gammal; Henrik Olofsson; Lars Eriksson; Mats Persson [Skulte]; Måns Eriksson (avl.); Nils Hansson Brask; Olof Gregersson.

Brokikare 364.

Byggmästare: Mikel Olofsson.

Bödlar (mästermän): Nils Persson; Per Springintvelt.

Kvartermästare 349; på Södermalm 334.

Kämmärer: Anders Larsson; Anders Olsson; Birge Elfsson; Filip Persson; Hans Andersson; Jöns Henriksson; Lars Eriksson; Per Matsson.

Malmfogdar 185 f., 334. Se även: Hans Henningsson; Per Matsson (underfogde på Norrmalm); Sigfrid Jönsson.

Malmskrivaren 334.

Mästermän, se Bödlar.

Rådmän: Anders Larsson; Anders Olsson; Bengt Hansson [Busse] (avl.); Bengt Utanby (avl.); Birge Elfsson; Erik Nilsson; Eskil Larsson; Filip Persson; Hans Andersson; Henrik Balk; Jakob Ivarsson; Jakob Larsson; Joen Joenson; Jöns Henriksson; Knut Porshank;

Lars Eriksson (slutl. borgmästare); Lars Gregersson [Skulte]; Markus Bengtsson; Mikel Olofsson; Nils [Olsson] skrivare (avl.); Olof Gregersson (slutl. borgmästare); Olof Porshank (fd.); Per Jönsson; Per Klemetsson i porten; Per Matsson; Sigfrid Nilsson [Skute]; Simon Andersson skrivare. Stadsskrivare: Blasius Olsson (fd.); Nils Hansson Brask; Tileman Abraham. Stadstjänare: 166. Se även Simon. Vinherrar 365, 579. Jfr Melker vinman (avl.). Vårdskrivare: Klemet (avl.); Märten Tidekesson. Vägare: Jakob; Jakob Wärner (?); Olof Mårtensson; Simon.

*b) i övriga orter.***Borgmästare**

i Köpenhamn: Hans Olofsson; Jakob Söftringsson.

i Stralsund: Joakim Klencaw.

i Söderköping: Henrik Jakobsson; Henrik Pryss.

i Uppsala: Eggert Gyding.

i Vadstena: Mikel Persson; Udde Jönsson.

i Västerås: Jöns Olsson.

i Åbo: Märten Jakobsson.

Rådmän

i Björneborg: Erik Persson.

i Reval: Tomas Lhur.

i Stralsund: Joakim Nachelin.

Stadsskrivare

i Björneborg: Lars Larsson.

12) Borgare (endast de som i texten uttryckligen kallas borgare, utan angivande av särskilt yrke).*a) i Stockholm: passim.**b) i andra städer.*

i Arboga: Erik Henriksson; Måns Hop; Nils Olsson.

i Danzig: Anders Manning; August Krytzberg; Didrik Teusen; Hans Kilfans; Hans Watsson; Henrik Tönnesson; Jakob Maes; Jakob

- Schringer; Jöran Petersson; Kasper Bütaw; Lennart Bröker; Mikel Groth; Per Olofsson; Per Wägener; Severin Pål; Simon Grek; Simon Trampe; Tomas Eller.
- i Enköping: Jöran guldsmed.
- i Gävle: Lars Persson.
- i Helsingfors: Jakob Grek.
- i Hildesheim: Gert Grek.
- i Kalmar: Arent Meyer.
- i Königsberg: Bastian Kruse.
- i Köpenhamn: Jöran Bengtsson.
- i Köping: Bengt Bränning.
- i Leith: Archibald Pennequick; David Reltz; Willem Faster.
- i Lybeck: Didrik Gyse; Gotschalk Timberman; Hans Meyer; Hans Rode; Hans Schröder; Jöran Krechel (gamle); Jöran Köning; Kasper Kron; Lambrecht Windthof (faktor); Markus Jerchow; Niklas Vergis; Per Johansson; Theus Oldendorp; Viktor v. Köln.
- i Münster: Bernt v. Hösedén; Johan Dorhof.
- i Norrköping: Håkan Persson; Nils Gregersson.
- i Raumo: Anders Stark.
- i Reval: Arent Reyer; Frans Smedeman; Hans Bruggeman; Hans Eckhardt; Hans Schefell; Hans Spikernagel; Herman Understal; Jöran Mackeprang; Klaus Mackeprang; Lambrecht Alers; Markus Henriksen; Mikel Kempe; Tomas Lhur (rådman); Tönnés Viandt.
- i Rostock: Daniel Fruchtenicht; Henrik Schröder; Swibrecht Buman.
- i Sigtuna: Anders Henriksen.
- i Stralsund: Johan Frederich; Johan Jakobsson; Jöran Krefft; Jöran Piper.
- i Söderköping: Hans v. Oldendorp; Herman thor Brüggén; Sven Persson.
- i Ulfsby: Nils skräddare.
- i Uppsala: Jöns Gregersson; Sven Joensson.
- i Vadstena: Erik Nilsson; Hans Teufen; Hans Uddsson; Mårten Ulfsson; Sven guldsmed.
- i Västerås: Erik Larsson; Jöran Bertilsson; Mikel Knutsson.
- i Åbo: Erik Simonsson; Hans Hane; Hans Skotte; Jakob skeppare; Mats Kruse; Måns Ingesson.

13) Yrkes- och näringsidkare.

- Bagare: Arent; Jöns; Mårten; Niklas; Simon.
- Bokbindare: Jöran.
- Bryggare: Ambrosius.
- Brännvinsbrännerska: Karin.
- Buntmakare: Henrik.
- Byggmästare: Jöran; Mikel Olofsson (stadens).
- Bårdskärare, se under 8).
- Bältare klaga över brist på hudar 242 (jfr 244). Se även Per.
- Bältarehustru: Karin (avl.).
- Bössgjutare: Hans Dober (fr. Nürnberg).
- Dragare: Anders Persson; Erik; Erik Matsson; Jakob Mårtensson; Knut Eriksson; Mats Jönsson; Mikel Olofsson; Örjan Andersson.
- Fiskare 222 (K. Maj:ts). Se även Anders; Per Kyrre; Pål Jönsson.
- Glasmästare: Hans; Jakob.
- Glasmästarehustru 303.
- Grytgjutare: Anders; Lars; Tomas Henriksson.
- Guldskedare: Henrik.
- Guldsmeder: Anton Krok; Bengt; Bertil; Erik; Erik Bertilsson; Evert v. der Dortt; Filip; Finved; Frans Beijer; Hans Andersson; Hans Bertilsson; Hans Beijer; Hans Kruse; Hans Olofsson; Hans Rosenfelt; Jost; Jöran; Knut [Nilsson]; Kristoffer; Lars; Nils; Olof; Oswald Páfuest (i Rostock); Severin; Sven.
- Guldsmedsven: Olof Persson.
- Guldvävare: Nils Olsson.
- Gårdenär, se Trädgårdsmästare.
- Halmskärare: Per.

- Kanngjutare: Mikel Henriksson.
 Karduansmakare: Filip.
 Klensmeder: 199. Se även Ambrosius; Lennart v. Ingolstadt; Lennart Stic-
 kel; Mats; Per (fr. Livland); Simon.
 Knipare: Simon. Jfr Arent Knyper.
 Knivsmeder: Bengt; Jöns; Tomas.
 Kockar: Erik; Klemet; Kristoffer; Mats;
 Tomas Mårtensson (K. Maj:ts på
 Sthms slott). Jfr personregistret:
 Kock.
 Kopparslagare: Jöran Rost.
 Krummakare: Adam Budzern; Hans.
 Källaresvenner: Bertil Markusson; Lars;
 Sven; Sven Staffansson.
 Köpmän (engelska och skotska): Anton
 Brouck; Artur Mand; Hans Blackert;
 Hans Porter; Niklas Mey; Randolph
 Tytkes.
 Köpsvenner, som besöka marknader,
 skola antecknas 162. Se i övrigt:
 Didrik Klausson; Frans v. Curtzeln (fr.
 Antwerpen); Gert Band; Hans Druwen
 (fr. Aachen); Heine Witte (fr. Reval);
 Heise Vegesack (fr. Danzig); Henrik
 v. Hartz; Karsten Boye; Mårten Møl-
 ler (tysk); Nils Ersson; Per (Jöns An-
 derssons); Tomas (fr. Reval); Tönnes
 (fr. d:o); Willem Burman (engelsman).
 Kottmångare 195; skola förse skomakare,
 bältare och remsnidare med hudar
 244. Se i övrigt: Anders; Blasius;
 Erik; Håkan; Jakob (fr. Lybeck);
 Markus; Nils Månsson; Per; Staffan;
 Örjan.
 Laggare: Erik; Mats.
 Mjöltnare: Erik Månsson; Mats (länge).
 Murare: Eskil Larsson; Jöran; Olof An-
 dersson (avl.); Per; Per Eskilsson;
 Påvel.
 Målare: Anders; Urban.
 Månglerskor skola avhysas 248.
 Plåtslagare: Nils.
 Pungmakare: Anders Andersson (task-
 makare); Jöran Beyer.
 Pärilstickare: Filip; Gilius; Kristoffer;
 Niklas Man; Per; Per Silvestersson;
 Påvel Turolt; Tönnes.
 Redesven, se Skaffare.
 Remsnidare klaga över brist på hudar
 242 (jfr 244). Se även Hans.
 Repslagare: Hans; Per.
 Sadelmakare: Hans (gamle); Mats.
 Skaffare: Hans Mikelsson; Mats; Per. Jfr
 Jakob Jönsson (fd. redesven).
 Skeppstimmermän: Markus Andersson;
 Nils Jakobsson.
 Skinnare: Anders; Gregers; Måns; Mårten;
 Nils; Per.
 Skomakare klaga över brist på hudar 242
 (jfr 244). Se även: Anders; Bengt;
 Frans (fr. Anklam); Gert; Hans; Hen-
 rik; Henrik Boll; Henrik Mårtensson;
 Jöns; Jöran Larsson; Kasper v. Dort-
 mund; Kornelius; Kort; Kristiern
 Nabels; Lars; Lars (gamle); Lars Nils-
 son; Mats Jakobsson; Olof; Påvel
 Jönsson; Simon Jakobsson; Tomas
 Larsson; Tomas (tysk); Willem; Wil-
 lem Bruns.
 Skräddare: Arent (tysk); Bartolomeus
 (gamle); Erik; Gert; Hans Bertilsson
 (konungens livskräddare); Henrik
 Kerstens (hovskräddare); Herman
 Farenberg; Jöran (fr. Gävle); Lars
 Månsson; Ludvig Amis; Mats; Mats
 Jönsson; Mats Kreier; Meinert; Nils;
 Per; Tomas; Tönnes.
 Slaktare: Bengt; Olof; Olof Mårtensson.
 Smeder: Anders; Bengt; Helmeke; Knut;
 Knut Hermansson; Per; Simon; Sven;
 Sven Knutsson; Tomas; Tönnes. Se
 även Guldsmeder; Klensmeder; Kniv-
 smeder; Stålbågesmed. Jfr Person-
 registret: Smit.
 Snickare: Jakob; Mats; Willem.
 Spilare: Jakob.
 Stensnidare: Mats; Mats Rasch.
 Stockmakare: Didrik Frise; Mikel.
 Stålbågesmed: Lars.
 Svarvare: Jöns; Markus.
 Svärdslipare (l. -fejare): Hans; Hans v.
 Salen; Kasper.
 Sämmsmakare 312, 376. Se även: Erik
 Jakobsson; Hans; Hans Kruse; Kas-
 per; Mats; Per; Tomas Larsson; Va-

lentin; Willem Gertsson (fr. Antwerpen).	Vantmakare: Didrik; Godtgaf; Hans; Kasper.
Taskmakare, se Pungmakare.	Vintappare: Bernt; Jakob Persson (fr. Stralsund); Knut; Sven.
Timmermän: Klemet; Märten; Påvel; Sigfrid.	Vårdshusvärd: Kornelius v. Berg.
Toffelmakare: Henrik.	Åkare: August; Klemet; Mats; Ragvald (avl.); Simon.
Trädgårdsmästare (gårdenär): Hans Alert; Hans Alewin (vid Rydboholm).	Åkaredräng: Markus Tomasson.
Tunnbindare 312 (hertig Karls). Se även Mikel Matsson; Märten Matsson.	Överskärare: Sigfrid.
	14) Bönder. Se Ortregistret.

Ortregister.

1. Stockholm.

a) Stadsdelar, torg och öppna platser, broar, hamnar och holmar.

Järntorget 69, 116, 157, 208, 241, 376, 392, 438 f., 450, 458, 462, 533, 578, 599 f., 632.	Slottsbacken 6, 18.
Kornhamn 60, 140, 164.	Stadsgården 404, 624.
Kyrkogården 235 (Stora), 303, 365, 435, 554, 578.	Stortorget 52, 129, 185, 404, 623.
Norrmalm (Nörre-) 67 f., 108, 145, 150, 191, 197, 239 f., 250, 295, 298, 324, 353, 402, 442, 465, 484, 556, 566, 573, 611.	Söderbro 150.
Skeppsholmen (Schipz-) 349.	Södermalm 18, 23, 70, 96, 102, 148, 157, 168, 182, 185, 204, 250, 256, 270, (284), 334, 336, 341, 359, 458, 496, 558 ff., 577 f., 606, 610; skattläggning av därvarande tomter 210; avrättsplatsen där 412.

b) Gator och gränder.

Allmänningsgatan 250.	Herman Fossers gränd 153, 426.
Allmänningsgatorna (båda almanne garterne) på Södermalm 610.	Herman Ribbertz gränd 140.
Anders Bottnekars (bodäkars) gränd 24, 35, 37, 521 (Botnekarsgränd).	Herman Rogges (Ruggens) gränd 66, 167.
Bredgränden västan till 15 f., 94, 106, 151, 163, 183, 445. Jfr Östra Bredgränden.	Jöran Perssons gränd 70 f., 74, 136, 168 ff., 577.
Brunnsgränden (Brundz-) 102, 116 f., 196, 247, 319, 379, 398, 403, 443, 445, 479, 586, 615.	Kindhästegatan (Kinheste-) 72, 79, 118 f., 146, 172, 196, 504, 609.
Erik Månssons gränd 458.	Kåkbrinken (Kokebrinken, Kåkebrinken) 52, 56, 63, 70, 86, 89, 94, 137 ff., 145 f., 168, 176, 180, 233, 434, 511, 530 f., 615.
Erik Nilssons gränd 21 f.	Köpmangatan 18, 63, 79, 120 f., 126, 129, 133, 153 f., 172, 197, 244, 248, 259, 267, 430, 443, 445, 551.
Fru Gunillas gränd 18, 27, 29, 46, 74, 80, 87, 153 f., 170, 174, 577 f.	Lasse Gregerssons (Grelssons) gränd 83, 554.
Germunds gränd västan till 108, 191.	Lasse Månssons gränd 198, 300, 467.
Gråmunkegränden (även -brinken l. -geren) 8, 18, 25, 97 ff., 106 f., 109, 170, 182 ff., 189, 192, 267, 452, 542.	Lasse skomakares gränd 336, 585.
Helga lekamens gränd 4.	Lasse skrivares gränd 447.
Helvetesgränden 133 f.	Lille Bryniels gränd 520.
	Lille Markus' (-cußes) gränd 638.

- Lille Mats' gränd 14 ff., 24.
 Långgatan (Langåttun) 128. Jfr Väster-
 och Österlånggatorna.
 Ludvig bagares gränd 348, 587, 606.
 Lumpens gränd 528.
 Mats Perssöns gränd 153.
 Moisegränden (Mose-) 90, 121, 197. Jfr
 Sven Moises gränd.
 Mäster Mikels gränd 41, 48, 147, 149,
 153, 426, 566, 636.
 Mäster Peders gränd 495.
 Mörke gången 577.
 Nils Helsings gränd 344, 486.
 Nygränden (Nie-) 110 f., 162.
 Rasmus Skånings gränd 577 f.
 Repslagaregatan (Repere-) 23.
 S:t Johannis gränd 95, 153 f., 360, 597.
 S:t Lars' gränd 149.
 Schoffats Håkans gränd 117, 119, 195
 (Schomaker Hakons gränd) 197 f.
 (d:o).
 Sjalagårdsgatan (Sielegards-) 395, 33, 537.
 Skeppar Olofs gränd 121, 267.
 Skolstugugränden (l. -geren) 156, 158,
 382, 390, 588, 596.
 Skomakaregatan 16, 24, 30, 38, 63, 119,
 148, 160, 245, 247, 503, 535, 635.
- Skomakare Håkans gränd, se Schoffats
 Håkans gränd.
 Smedjegatan (Smidie-) 38, 135, 137,
 139 f., 205, 303, 321, 472, 474, 480,
 483.
 Staffan Sasses gränd 18.
 Store Jöns' gränd 74, 87, 143, 169, 177.
 Stråbocksgränden 60, 67.
 Svartmünkegatan (l. -brinken) 71 f., 118,
 129, 141, 145 f., 196, 472, 492, 504,
 580.
 Sven Björnssöns [?] gränd 185.
 Sven Moises gränd 344 f. Jfr Moisegrän-
 den.
 Tjuvegatan (Tiuffue-) 496.
 Trångetrappegänd 458.
 Urvädersgränden (Vruärß-) 8, 97, 100,
 109, 116, 182, 184, 192, 194, 533.
 Vargsgränden 97, 182.
 Vattubrinken 72, 540.
 Västerlånggatan (Långgatan vestan till)
 8, 21 f., 26, 52, 65, 89, 166, 177, 434,
 458, 479, 486, 494, 525, 539 f., 560,
 591, 615, 629.
 Österlånggatan 95, 578 f.
 Östra Bredgränden 53. Jfr Bredgränden
 västan till.

c) Byggnader (även kyrkor, portar och torn).

- Bagarehuset 530. Jfr 46: ett bagarehus.
 Bemervälds värdshus 239.
 Brunngården 481, 550 f.
 Fatburen (fatte-) på Södermalm 259, 459.
 Finska kyrkan 299, 350.
 Fraktkammaren 214, 217, 224, 246, 297,
 302, 487, 500, 561.
 Gamla ladugården 378.
 Gillestugan 72, 240. Jfr S:t Gertruds gil-
 lestuga.
 Helgalekamsgården 535.
 Helgeandshospitalet 37 f.
 Hospitalet vid Danviken, se nedan s. 738.
 Krumakaregården 23.
 Kyrkoherdebostället (kyrkieherrehuset)
 72.
 Lilla västra tornet 344.
 Muren, se Stadsmuren.
- Norreport 38, 46, 100, 185, 217, 367,
 493, 604, 624, 633.
 Packarehuset (spilare-) 60, 164.
 Reparebanan 102, 117, 256, 496.
 Rådhuset skall repareras 217; plats för
 rättens sammanträden (rådstugan),
 se nedan, s. 733.
 Rådstugan, gamla 101, 186.
 Rännegården (? rande-) 102.
 S:t Britæ tomt 199.
 S:t Gertruds gillestuga 72. Jfr Gillestu-
 gan.
 S:t Johannis kyrka, riven 95.
 S:t Nikolai (Nicolæße) port 6, 80, 86 f.,
 96, 134, 149, 174, 177, 181, 619.
 Sjukstugan 285.
 Slottet, dagsverken dit skola utgöras från
 Norrmalm 239; fogdestugan där 392;
 omnämnt 119, 549 och flerstädes.

- Spilarehuset, se Packarehuset.
 Stadsmuren (muren) 4, 72, 493 (gamla), 496.
 Storkyrkan skall täckas med koppar 225; stöld begången däriinom 227; densamma tillhöriga fastigheter uppbyggdas 310, 472, 474, 492; d:o säljas 321, (323), 479 f., 483, 494; omnämnd 350.
 Svartmunkeklostret 458; dess tomt 23, 72 f. (klostergården).
 Söderport 118 f., 153, 179, 196, 215, 217 (alle tre södreporter), 255, 496, 572, 580.
 Södertorn 217 (2 södre torner).
 Tjuvkällaren 350.
 Tryckeriet (präntet) 537.
 Vinkällaren (stadens) 224.
 Våghuset 253, 549, 632.
 Vårdskrivarestugan (valschriffuere-) 54, 107, 156, 161, 188, 204, 246, 349.

2. Orter utom Stockholm.*

A.

- Aachen (Åken), stad i Tyskland 127.
 Alversjö (Alffuasiö) i Höreda sn, Smål., 308.
 Amsterdam, stad i Nederländerna < 71 >.
 Anderbola, se Antböle.
 Andorpen, se Antwerpen.
 Anklam (Anck-), stad i Pommern 219.
 Antböle (Anderbola) i Jomala sn, Åland 19.
 Antwerpen (Andorp, -dorpen, -fen, -torfffen), stad i Nederländerna 15, 34, 51, 71, 84, 233, 497 f., 538, 608.
 Arboga 10, 209, 229 (Arbogaborgare), 239, 395, 415, 548, 562, 614.
 Arestade, se Årsta.

B.

- Baden, markgrevskap 530, 546.
 Ballstad, se Bällsta.
 Barva (-ffua), sn i Södermanl. 285.
 Bauenhuis, se Bohus.
 Bayern (Beyerland) 357.
 Beling, se Bålinge.
 Benhammar (-hamer) [i Vada sn, Uppl.] 135.
 Bensbyn (Bentzby) i Lule sn, Norrbotten 302, 467.
 Bergteby, se Bertby.
 Berklinge, se Björklinge.
 Bertby (Bergte-, Bengteby!) i Saltviks sn, Åland 275 f., 453 f.
 Beyerland, se Bayern.
 Birkenäs, se Björknäs.
 Birkkala (Birchale, -cale) sn i Satakunda 108, 191.
 Bjernå (Biörnön), sn i Finl. 39.
 Björklinge (Berk-), sn i Uppl. 139.
 Björknäs (Birke-), Lilla, i Värmdö [nu Bo] sn, Uppl. 120.
 Björkvik (Björckewijck, Biercke-) i Ö. Ryds sn, Östergötl., Jöran Geras sätesgd 279, 455, 620, 624.
 Björneborg (Biörnborgh), stad i Satakunda 275, 503.
 Björnö [sannolikt i Siende hd, Västmanl.] 510. Jfr Bjernå.
 Bo (-oo) i Värmdö sn, Uppl., Jakob Bagges sätesgd 279, 372, 429, 435, 446, 450, 455, 457, 461, 463, 465, 475 f., 487, 530, 532, 536, 545, 548, 552, 555 f., 559, 561, 564 f., 569, 571, 578, 603, 620, 624, 631, 636.
 Bo [antagl. i Dörby sn, Smål.] 132.
 Bockekulla i Möre hd, Smål. 132.
 Bohus (Bauenhuß), fäste i Viken 84.
 Bollnäs (-enes), sn i Helsingl. 278.
 Borgå (-ge), sn i Nyland 524.

* En asterisk efter namn betyder, att orten ifråga ej kunnat identifieras.

- Botorp [sannolikt i S. Möre, Smål., se STYFFE s. 254], Kristoffer Anderssons sätesgd 459, 607, 624.
- Brabant (-ndh) 497.
- Brackswijk, se Broxvik.
- Braunsberg (Brunbergk), stad i Preussen 174.
- Braunschweig (Brunswijck) 274, 300, 416, 453, 466.
- Bredaryd (Brea-), sn i Smål. 31.
- Bremen (Brä-) 117, 196, 204.
- Breslau (-lo), stad i Tyskl. 86, < 178 >.
- Brevik i Värmdö sn, Uppl. 496.
- Bro i likan. sn, Uppl. [nu Brogård] Anders Sigfridssons [Rålamb] sätesgd 112, 279, 455, 484, 500, 558 f., 608, 624, 631.
- Bromma (Brumme), sn i Uppl. 118.
- Broxvik (Bracks-, Broxwijck) i Gränna sn, Smål., Ulfsparreättens sätesgd 111 f., 393.
- Brumme, se Bromma.
- Brunna (-ne) [sannolikt i Mörkö sn, Södermanl.] 63.
- Brunsborgk, se Braunsberg.
- Brunswijck, se Braunschweig.
- Bryggum (-gen) i Tunhems sn, Västergötl., Kristoffer Torstenssons [Forstena-ätten] sätesgd 514.
- Bysta (Byestadh) i Askers sn, Närke, Klaus Åkessons [Tott] sätesgd 505, 508, 521, 523, 528, 621, 624.
- Bälinge (Beling), sn i Uppl. 185, 631.
- Ballsta (Ballstade) i Bromma sn, Uppl. 118.
- Böle i Kimito sn, Finl. 268.

C se K.

D.

- Dalarne 287 f.
- Danderyd (Darre), sn i Uppl. 13.
- Danmark (-ch, Dennemarck) 131 f., 227, 318, 322, 397, 401, 436, 447, 460, 477, 618. Konungen av, se Fredrik II.
- Danzig (-ch, -gk, -sich, Danske, -sche, -tsche) 15 f., 20, 59—62, 66 n., 68, 75, 79, 84 ff., 90 f., 93 f., 97, 102, 105—110, 123, 128, 135, 154, 164 f., 167, 172, 174 ff., 178—183, 189 f., 193, 213, 242, 247, 262, 274, 294, 296 f., 307 ff., 311, 314, 324, 388, 441, 443, 463 f., 466, 470 ff., 484, 502 f., 526, 532, 542, 555, 595, 607, 638.
- Danviken (-newiicken) utanför Sthm, 25, 29, 90, 116, 416, 426, 634. Jfr s. 738.
- Darre, se Danderyd.
- Dievenow (Dyffuenaw), ort i Pommern 446.
- Dingtuna, sn i Tuhundra (ej Sjuhundra!) hd 510.
- Djurhamn på Värmdö 517.
- Djursholm i Danderyds sn, Uppl., Gustaf Baners sätesgd, 111, 470, 476, 484, 488, 497, 523, 532, 569, 600, 604, 608, 621.
- Dorpat (-pt), stad i Livland 134.
- Duvnäs (Duwe-, Duffuenes) utanför Sthm, 123, 129, 199, 350.

E.

- Edesbörde, se Övesböle.
- Egelsvik (Ygelswijck) i Mörkö sn, Södermanl., 249, 444.
- Eisleben (Eÿs-), stad i Tyskland 565.
- Eka (-e) i Lillkyrka sn, Uppl., Åke Bengtssons [Färla] sätesgd 279, 444, 446, 455.
- Ekeberg i Lillkyrka sn, Närke, Abraham Erikssons [Leijonhufvud] sätesgd 619.
- Ekelsundh, se Ekolsund.
- Ekholmen i Veckholms sn, Uppl., Pontus de la Gardies sätesgd 446.
- Ekolsund (Ekel-) i Husby-Sjutolfts sn, Uppl., 569 ff.
- Eksjö (-esiö) i likan. sn, Smål. 308.
- Elffzsiö, se Älvsjö.
- Elffzborg, se Älvsborg.
- Embden, se Emden.

- Embom (-bo) i Pernå [nu Liljendals] sn, Nyl. 104, 190.
 Emden (Emb-), stad i Frisland 102, 105.
 Emnäs (Emme-) i Finnströms sn, Åland 20.
 England (Engel-) 86, 232, 499, 524, 544.
 Enkhuizen (Enckhusen), ort i Frisland 15, 84.
 Enköping (Eneco-), stad i Uppl. 127, 288, 377, 531.
 Ersta, gd [obest. var] 577. Jfr följ.
 Erstavik [i Brännkyrka (nu Nacka) sn, Södertörn], Hans Kyles sätesgd 4, 48.

F.

- Fagersta [i Stora Tuna sn, Dalarne] 506.
 Finby (Finne-) i Sunds sn, Åland, 275, 454.
 Finland 39, 47, 66, 72, 135, 240, 260, 266, 360, 413 f., 448, 451, 508 f., 519 f. Jfr NorrFinland och övriga finska orter.
 Finnström (-eström), sn på Åland 20.
 Fituna (-e) i Sorunda sn, Södertörn, Johan Pederssons [Bååt] sätesgd 223, 225.
 Fleland, se Vlieland.
 Flishult (-bholtt) [i Smål.] 323.
 Fly [i Husaby sn, Västergötl.] Brita Tordsdotters sätesgd 455 f.
 Fly, se även Vlieland.
 Fogleuich, se Fågelvik.
 Forsa (För-, Fårse) [nu Sturefors] i Vists sn, Östergötl., Krister Larssons [Hjortösläkten] sätesgd 11, 111—115, 134.
 Forsholm (Få-) [sannolikt i Forshems sn, Västergötl.] Anders Keiths sätesgd 569, 600, 604.
 Forssa (Fårße), sn i Hälsingl. 376.
 Frankrike (-ckerijke) 108, 190, 487.
 Frederiksborg (-richzborgk), slott i Danmark 131.
 Friesland (Frise-, Frÿs-) 77 f.
 Fuglewÿck, se Fågelvik.
 Funbo (-boo), sn i Uppl. 319 (Fumboo!), 478.
 Fyen (Fÿn), ö i Danmark 131.
 Fågelvik (Fogleuich, Fuglewijck) [i Tryserums sn, Smål.] ätten Gyllenstiernas stamgods 87, 112, 278, 455.
 Fällnäs i Sorunda sn, Södertörn, Gustaf Björnssons [Bååt] sätesgd, 523.
 Fårse, se Forsa.
 Fårsholm, se Forsholm.
 Färila (-relle), sn i Hälsingl. 278, n. 1).
 Försa, se Forsa.

G.

- Gamla Uppsala, sn i Uppl. 26.
 Geffle (Gi-), se Gävle.
 Gislarböle (Gislabole) i Pernå sn, Nyland 104, 190.
 Gotland (Gull-, Gudlandh) 139, 617.
 Grabbacka (Grabacke) [i Karis' sn, Nyland] Arvid Erikssons [Ståalarm] sätesgd 278 f.
 Granby (Grehn-) i Spånga sn, Uppl. 118.
 Grannböle (Granb-, Grandbord) i Helsinge sn, Nyland 52, 171.
 Greffznes, se Grävsnäs.
 Grehnby, se Granby.
 Greifswald (Gripzwold, Grÿpzwaldh), stad i Pommern 55, 71, 161, 246, 293, 462 f.
 Gripsholm [slott i Södermanl.] 437.
 Gripzwold, se Greifswald.
 Grodinge, se Grödinge.
 Groningen, stad i Tyskland, 75—78, 139 (Grö-).
 Grävsnäs (Greffznes) [i Erska sn, Västergötl.] grevinnan Ebbas [Månsdotter (Lilliehöök)] sätesgd 39, 620, 624, 633.
 Grödinge (Gro-) [sn i Södertörn] 577.
 Gröningen, se Groningen.
 Gulland, se Gotland.
 Gästrikland (Gestringelandh) 634.
 Gävle (Geffle, Gieffle, Giefle), stad i Gästrik. 79, 172, 239, 254, 293, 339.

H.

- Hakkenpää (Hackenpe) i Tövsala sn, Finl. 71, 169.
- Halkved (Halquide) [i Fundbo sn, Uppl.] Peder Larssons [Ulfstand] sätesgd 619.
- Hamburg (-borg), stad i Tyskland 30, 92, 117, 119, 122, 195 f., 400.
- Hammarby (Hamer-) i Björklinge sn, Uppl. 139.
- Hammarland (-erlandh), sn på Åland 371.
- Hanekind, hd i Östergötl. 112 f.
- Hannover (Hanouwer), stad i Tyskland 127.
- Hannula i Lemo sn, Finl. 70, 168.
- Haraldsby (Haresby) i Saltviks sn, Åland 20.
- Hauho (-gu), sn i Tavastl., 423.
- Helsinge, sn i Nyland 52, 171.
- Helsingfors, stad i Nyland 75, 170 f., 608.
- Herrestad i Toresunds sn, Södermanl. 339.
- Herrestäket 372.
- Herresäter (Hereseter), se Häradssäter.
- Hertogenbosch [stad i Brabant] 84.
- Hildesheim (-ensheim), stad i Tyskland 75.
- Hindhår (-hoor) i Borgå sn, Nyland 524.
- Hjälmsstad (Hielm-) i Husby-Långhundra sn, Uppl. 118.
- Holland 598. Jfr Nederländerna.
- Hova (Hoffua), sn i Västergötl., 552, 561.
- Hulcha* i Kimito sn, Finl. 268.
- Husby, sn [obestämt var] 155.
- Husby-Vidbo [o: Husby-Långhundra], sn i Uppl. 118.
- Håberg i Flo sn, Västergötl., Erik Nilssons [Cruus] sätesgd 279, 443.
- Hälsingland (Helsingelandh) 277, 284, 376.
- Händelö [i S:t Johannis' sn, Östergötl.], Sten Baners sätesgd 470.
- Häradssäter (Hereseter) [nu Herresäter i Värna sn, Östergötl.,] Johan Axelssons [Bielke] sätesgd 48, 92.
- Hässleby (Hesle-) i Kjula sn, Södermanl. 285.
- Högsby (-xby), sn [på Öland] 292.
- Hölebo (-lbo), hd i Södermanl. 249, 444.
- Hönsäter [i Arbrå sn, Gästrik.] 506.
- Hönsäter [i Österplana sn, Västergötl.], Olof Stakes sätesgd 514.
- Hörningsholm [i Mörkö sn, Södermanl.], Stureättens sätesgd 11, 112.

I.

- Idö [i Jäders sn, Södermanl.] 286.
- Ingby (Inge-) [i Jomala sn, Åland] 13.
- Ingolstadt (-gelstadh), stad i Bayern 357, 566.
- Isnäs (Ys-) [i Pernå sn, Nyland], Hans Larssons [tre björnramar] sätesgd 19.

J.

- Janakkala (Janekalle), sn i Tavastl. 150.
- Jomala, sn på Åland 19, 264 (Ju-).
- Jonsberg (Joens-) i likan. sn, Östergötl., Nils Hansson Brasks sätesgd 160.
- Jumala, se Jomala.
- Jönköping (Jöncö-), stad i Småland 308.

K.

- Kalmar (Calmarne, Calmere, -ern) 117, 122, 131 f., 148, 196, 199, 466, 613.
- Kammin (Camin), stad i Pommern 256, 446.
- Kanckas [i Masku sn, Finl.] Henrik Klaussons [Horn] sätesgd 589.
- Kaskelax i Sagu sn, Finl. 267, 451.
- Katarp [i Säby sn, Smål.] 308.

Kellewiik, se Källvik.
 Kerckis by, se Sagu kyrkby.
 Kimito (Kymmetta, -ete), sn i Finl. 268, 611.
 Kimmene, se Kymmenegårds län.
 Kinnevald, hd i Smål. 314.
 Kippilla i Janakkala sn, Tavastl. 150.
 Kjula (-e), sn i Södermanl. 285.
 Kolberg (Col-), stad i Pommern 138.
 Koltorp [i Gerums sn, Västergötl.], Brita [Pedersdotters (Hård)] sätesgd 588.
 Kronobäck (Chronbeck, Cronbek) [i Mönsterås' sn, Smål.], Erik Gustafssons [Stenbock] sätesgd 111 f., 620, 624.
 Kulla [sannolikt i Eksjö sn, Smål.] 308.
 Kumla (-bla) i Österhaninge (nu Tyresö) sn, Södertörn 230.
 Kumogård i Kumo sn, Satakunda 84, < 178 > (Kummegarten).
 — :s län (Kymme-) 25, 149.

Kungslena, se Lena.
 Kymmene (Kymme), by i Veckelaks (nu Kymmene) sn, Nyland 605.
 Kymmene gårds (Kimmene-) län 9.
 Kymmetta (-ete), se Kimito.
 Kyrkeby [obestämt var] 382, n. 1.
 Käggholm (Kegle-) [i Ödeby sn, Närke], grevinnan Ebbas [Mänsdotter (Lilliehöök)] sätesgd 39.
 Källvik (Kellewiik) [obestämt var] i Finl. 11.
 Kärckie by, se Sagu kyrkby.
 Kärknäs (Kärcke-) [i Sagu sn, Finl.], Ivar Månssons [Stiernkors] sätesgd 281.
 Königsberg (Konigs-, Koningz-), stad i Preussen 323, 404, 623.
 Köpenhamn (-haffn, Kiö-, Cöpenhamn), stad i Danmark 131, 208, 388 ff., 396 f., 400, 447, 590, 616, 622.
 Köping (Cö-), stad i Västmanl. 184, 333 f., 358, 552 f., 561 f., 567.

L.

Lafö, se Lavö.
 Lagmansby (Lammans-, Lannans-) i Saltviks sn, Åland 275 f., 454.
 Lampis (-as), sn i Östra Tavastl. (Norrfinland) 339.
 Lavö (-fö) i Saltviks sn, Åland 20.
 Laxpojo [i Lojo sn, Nyland], Johan Booses sätesgd 48.
 Leckö, se Läckö.
 Leith (Leÿcht, Leid), stad i Skottland 7, 84.
 Lemland (Lemme-), sn på Åland 350.
 Lemlax i Pargas' sn i Finl. 11.
 Lemo (-mmo), sn i Finl. 70, 168.
 Lena (Löhnöö!) [i Kungslena sn, Västergötl.], Gustaf Olssons [Stenbock] sätesgd [nu Kungslena] 112.
 Leppe, se Löpö.
 Liden* (Lÿ-) i Sagu sn, Finl. 281.
 Lillpite (Lisle Pÿtt) i Pite sn, Norrbotten 302, 468.
 Linköping (-keprung), stad i Östergötl. 95, 505.
 Lisle Pÿtt, se Lillpite.

Livland (Liiff-, Lieff-, Lÿff-) 151, 174, 210, 234, 323, 424.
 Ljungby (Lundby!), sn i Möre hd, Smål. 132.
 Lobby* i Tövsala sn, Finl. 71, 168 (Loby), 508.
 Loffzdäll, se Lövsdal.
 Lojo (Store Loÿe), sn i Nyland 399, 619.
 London (Lunden), stad i England 86.
 Losgårde (Looskäl) i Bälunge sn, Uppl. 631.
 Luken (Landte Luken) se Lüttich.
 Lule (-a), sn i Norrbotten 70, 128, 155, 168, 302, 357, 467, 501, 566.
 Lundby [i Frustuna sn, Södermanl.], Sigvard Kruses sätesgd 112, 514.
 Lundby i Österhaninge sn, Södertörn 504.
 Lundby, se även Ljungby.
 Lundbyholm, se Lundholm.
 Lunden, se London.
 Lundholm (Lundbyholm) [i Vrigstads sn, Smål.], Nils Jöransson Gyllenstiernas sätesgd 279, 476, 484, 544.

- Lüneburg (Lynebergk, -borgk, Lünen-
borgh), stad i Tyskland 64, 174, 461.
Lüttich (Landte Luken, Lutich, -ick),
biskopsstift i Tyskland 75, 170.
Lybeck (Lu-), stad i Tyskland 20, 27 f.,
195, 211 (the lybske), 219, 226, 253,
309, 314, 385, 389, 400, 411, 435,
460 f., 466, 469, 489, 491, 497, 499,
502, 505 f., 511, 517, 526, 548, 550,
573, 588, 595 f., 607, 613.
Läckö (Le-) [i Källandsö (Otterstads) sn,
Västergötl.], Hogenschild Bielkes gd
470, 477, 484, 488, 508, 620.
Löff-, se Löv-.
Löhnöö, se Lena.
Löpö (Leppe) i Tövsala sn, Finl. 70, 168,
508.
Lövsdal (Loffzdall) i Pargas' sn, Finl. 11.
Lövstad (Löffstade) i Funbo sn, Uppl.
319, 478.
Lövvik (Löffuik) i Sunds sn, Åland 13.
Lövånger (Löff-), sn i Västerbotten 338.

M.

- Maastricht (? Masech i Land tho Luken),
stad i Tyskland 75, 170.
Magdeburg (-borg), stad i Tyskland 83 f.,
< 178 >.
Magerö (-grö) [i Aspö sn, Södermanl.],
Erik Anderssons [Ekeblad] sätesgd
514, 539 f.
Magnäs (Magge-) [sannolikt i Säterbo sn,
Västmanl.] 535.
Mariedal, se Söderbo.
Marsäter (-seter) [i Gryts sn Östergötl.],
Kristoffer Olssons sätesgd 156, 158.
Mecklenburg (Mekelborgerland) 285.
Medelby, se Mälby.
Medväga (Midwege) [sannolikt i Stora
Tuna sn, Dalarne] 506 f.
Meskala, sn i Tavastl. [ingår nu i Vånå]
423.
Messuby i Birkkala [nu egen] sn i Sata-
kunda 108, 191.
Middelburg i Nederländerna (Zeeland) 34.
Midwege, se Medväga.
Mikelsbo* (Michelbode)[obestämt var] 19.
Milano, stad i Italien 337 (meylanske
silcke).
Minden (-enn), stad i Tyskland (West-
phalen) 65.
Moskva (Muskow, -schow) 288, 397.
Münster (Mön-), stad och stift i Tyskland
117, 196, 214, 216.
Munsö (-szöön), sn i Uppl. 147.
Murla, se Muurla.
Muschow (-skow), se Moskva.
Mussala, ö och by i Åbo skärgård 508.
Mustasaari (Mußår), sn i Österbotten 583.
Muurla (Mur-) i likan. sn, Finl., Joakim
Didrikssons [Brand] sätesgd 282, 457.
Mälby (Medel-) [sannolikt i Hubbo sn,
Västmanl.] 510.
Mörby [i Esterna sn, Uppl.], Gabriel
Kristiernssons [Oxenstierna] sätesgd
134, 470, 476, 505, 521, 523, 600 f.
Möre, hd i Smål. 132.
Mörkö (-ckö), sn i Södermanl. 249, 444.

N.

- Narva (Narfuen, Neruen, Nerffuen) eller
det narviska farvattnet 47, 68, 75,
84, 128, 135, 167, 170, 295, 393, 396 f.,
401, 463, 593, 616 f.
Nederländerna (-landen) 92, 180. Jfr
Holland.
Nieslot, se Nyslott.
Nifsby i Hammarlands sn på Åland 371.
Nora [i Danderyds sn, Uppl.], Erik Mats-
sons sätesgd 600.
Nora (-e), sn i Våla sn, Uppl. 288.
Nora i Värmdö sn, Uppl. 555.
Norrbotten (-ebodn) 46, 91, 98, 179, 262,
302, 360, 468, 477.
Norrfinland 339, 391, 597.
Norrköping (Når-, Norkeping, -cöpingen),
stad i Östergötl. 44 f., 48, 99, 156, 158,
183, 240, 283, 307, 457, 470.
Norrland (Nordlanden) 118; socknar där
ifrågasatta till pantsättning 257.

- Norunda, hd i Uppl. 531.
 Nürnberg (Nürm-, Nörem-) stad i Tyskland 50, 516, 526.
 Nybbele [obestämt var] 381, 382 n. 1.
 Nyfla (Nybbila) i Bälunge sn, Uppl. 185.
 Nygrantorp (Nyegrane-) [i Ljungby sn, Möre hd, Smål.] 132.
 Nyköping (-kepungh), stad på Fyen 131.
 Nyköping (-kepungh, -cöpingh), stad i Södermanl. 6, 136, 220, 295.
 Nyland 13, 52, 104 f., 190, 399, 405, 605, 619.
 Nynäs [i Bälunge sn, Södermanl.], Erik Karlssons [Gyllenstierna] sätesgd 455, 470, 505, 508, 511 f., 514, 521, 523, 528, 552, 555 f., 558 f.
 Nyslotts (Nieslots) län i Savolaks 99, 184 f.
 Närke (-icke) 456, 631.
 Näs [sannolikt i Hubbo sn, Västmanl.] 510.
 Näsby (Neß-) i Österhaninge (nu Tyresö) sn, Södertörn 230.
 Nöremberg, se Nürnberg.

O.

- Oland, hd i Uppl. 299.
 Osnaabrück (Osnebrügge) 127.
 Ostfriesland 105.
 Ostrebottnen, se Österbotten.

P.

- Pargas, sn i Finl. 11.
 Pauni (Pauhu), by i Lojo sn, Nyland 399, 619.
 Penningby [i Länna sn, Uppl.], fru Britas [Larsdotter (Tre rosor)] sätesgd 301, 380.
 Pepot (-tt) [i Borgå sn, Nyland], Ture Perssons [Ållongren] sätesgd 191.
 Pernau (-no), stad i Livland 173.
 Pernä (-no), sn i Nyland 104, 190.
 Pite (Pÿ-), sn i Västerbotten, 155, 302, 468.
 Pojo (Poÿe), sn i Nyland 522.
 Polen (Påland); fribytare därifrån 83; utskickad dit (pålske reesen) 242, 440 f. Se även Katarina Jagellonica.
 Pommern (-ren) 256, 446.
 Poÿe, se Pojo.
 Preussen (Prysen, Prydzen) 174, 530.
 Pyte, se Pite.
 Pyttenäs* i Pöytis' sn, Finl. 207.
 Påtorp [i Fristads sn, Västergötl.], Bengt Gyltas sätesgd 4, 112, 279, 455, 505, 508, 511 f., 514, 521, 523, 528, 620.
 Pöyjtis (? Pötÿnne), sn i Finl. 207.

R.

- Rasbo, sn i Uppl. 227.
 Raseborg (-sborgh, Raßburgh), slott i Nyl., fru Ebbas [Månsdotter (Lilliehöök)] grevskap 395, 461, 620, 624, 628, 630, 633, 635.
 Raumo, stad i Satakunda 374.
 Reval (Refle, Reffle, Räfte), stad i Estland 6, 14, 33, 47, 54 f., (66), 78 f., 84, 93, 134, 144, 161, 171, 180, 184, 225, 248, 253, 274, 289, 298, < 309 >, 322, (389), 393, 431, 443, 463, 470, 499, 526 f., 538, 574, 592, 602 f.
 Ridboholm, se Rydboholm.
 Riga (Rÿ-), stad i Livland 304, 311, 316, 473, 475, 494, 523 f.
 Risa (Rÿ-) [i Örsås' sn, Västergötl.], Bror Erikssons [Butz eller Store] sätesgd 456.
 Roggen, se Rågö.
 Ronneby (Rottne-), stad i Blekinge 447.
 Rosendal* (-daall) [obestämt var] 71.
 Rosland* [obestämt var] 239.
 Rosta, se Råsta.
 Rostock (Råstoch), stad i Tyskland 68 f., 128, 146, 167, 220 f., 295, 369, 388, 460 f., 505, 525.

- Rosvik i Pite sn, Norrbotten (ej Ånger-
manl.) 79, 172.
Rottneby, se Ronneby.
Rudewold* [obestämt var] 47.
Rungarn (Rune-) [i Bladåkers sn, Uppl.],
Isak Nilssons [Baner] sätesgd 521,
555.
Rusthultsby* (-hultsby) i Sagu sn, Finl.
258, 260, 448.
- Rydboholm (Rid-) [i Ö. Ryds sn, Uppl.],
Per Brahes sätesgd 216, 339 f., 343;
borgrätt där 340.
Ryssland 284 n. 4; kriget med ryssarna
257; sändebud därifrån 258.
Rågö (Roggen) i Livland [o: Estland] 174.
Råsta (Ro-) i Spånga sn, Uppl. 185.
Råstoch, se Rostock.
Räffle, se Reval.

S.

- Sachsen (Saxen) 516, 569.
Sagu (Saw, Sawe), sn i Finl. 258, 260,
266 f., 281, 448, 451.
— kyrkby (? Kerkis, Kärckie by) 266, 451.
Sala gruva 334, 425.
Salo (-lu, -lä), sn i Österbotten 318, 477.
Salstad (-estadh) [i Tensta sn, Uppl.],
Ture Pederssons [Bielke] sätesgd 48,
278, 442, 455, 476, 497, 505, 508, 511 f.,
514, 528, 552, 555—559, 600 f., 608.
Saltvik, sn på Åland 20, 275 f., 454.
Salu (-lä), se Salo.
Sandhamn vid Helsingfors 608.
S:t Nikolai (Niclas), sn i Södermanl. 226.
Sastmola (-temala, -måle), sn i nedre Sa-
takunda [= Karkku] 3, 154.
Saw (-we), se Sagu.
Selandt, se Zeeland.
Selsborg, slott i Danmark 131.
Sexmecki, se Sääksmäki.
Sigtuna (Sich-), stad i Uppl. 495.
Sillödhe, se Syllöda.
Sippersta i Dingtuna sn, Västmanl. 510.
Sjuhundra hd, se Tuhundra.
Skellefte (Skällete) sn i Västerbotten 338.
Skinnarbo (-nere by) i Nora sn, Väla hd
288.
Skogboland 387, 593.
Skottland (Schott-) 84.
Skuru (Schure) [på Värmdön] 129.
Skylinge, sn i Södermanl. 333.
Skällete, se Skellefte.
Slosen* 536.
Småland 132, 288, 322, 588 (Smålands-
fejden).
Sommerö* i Pojo sn, Nyland 522.
Sorkeping, se Söderköping.
- Sorunda, sn i Södertörn 12.
Spanien 597 f.
Spånga (Spange), sn i Uppl. 118, 185.
Stadsberga i Österhaninge sn, Södertörn
12.
Stegeborg (-gk, -gh) i Gryts sn, Öster-
götl. 48, 55, 162.
Sternberg (Stierne-) i Mecklenburg 285.
Stettin (Stetin, Stättin) 117, 127, 196,
257, 333, 490 f., 557, 616 f.
Stierneberg, se Sternberg.
Stimninge, se Stymninge.
Store Loÿe, se Lojo.
Stralsund (Sund, Strålsunt), stad i Pom-
mern 105, 127, 150 f., 153, 219, 366,
370 ff., 377, 384, 442, 537, 541, 549.
Sturefors, se Forsa.
Stymninge i Rasbo sn, Uppl. 227.
Stymninge (Stimm-) i Österhaninge sn,
Södertörn 12.
Sund, sn på Åland 13, 275 f., 453 f.
Sund, se även Stralsund.
Sundby [i Öja sn, Södermanl.], Erik Lars-
son Sparres sätesgd 600.
Sundsånäs* (-esnäs) [obestämt var] 286.
Surkeping, se Söderköping.
Svarteby* i Mustasaari sn, Österbotten
583.
Svartnö (Svartin) [i Börstils sn, Uppl.]
155.
Svartsjö (Suartesiö, Suartse, Swarsze)
[slott på Färingsön i Uppl.] 92, 96,
157, 284.
Syllöda (Sillödhe) i Saltviks sn på Åland
276, 454.
Säby (-bi) i [Öster-]Åkers sn, Uppl. 41.
Säby källa [obestämt var] 382 n. 1.

- Sääksmäki (Sexmecki), sn i Tavastl. 227 n.
 Söderbo (-by) [i Ova sn, Västergötl.], Sven Anderssons [Stålhandske] sätesgd [nu Mariedal] 514.
 Söderby [nu Sörby i Örtomta sn, Östergötl.], Peder Bagges sätesgd 4.
 Söderby (Sörby) i Sorunda sn, Södertörn 12.
 Söderköping (Sorkeping, Surkopung, Suldereöpingh), stad i Östergötl. 12, 33 f., 82, 90, 109, 129, 136, 177, 224, 292 f., 330 f., 411, 431, 447, 498, 515, 526, 554, 560 f.
 Södermanland (Sudermanne-) 4, 440, 500, 505, 550. Jfr Karl, hertig av Södermanland.
 Sörby, se Söderby.

T.

- Tannarp (Tanarp) [i Höreda sn, Smäl.] 308.
 Tavastehus (-westehws) 227 n. — län 150.
 Telie, se Tälje.
 Tensta (Tän-), sn i Uppl. 531.
 Texel (Tassel), ö i Nederländerna 598.
 Thorn (Torn), stad i Polen 376, 381.
 Tidö (Tydön) [i Rytterns sn, Västmanl.], Johan Perssons [Bååt] sätesgd 279.
 Tierp (Tyerpen), sn i Uppl. 249.
 Tillberga (Thil-), sn i Västmanl. 413.
 Toffuesale (Toue-), se Tövsala.
 Toresund (Torßen), sn i Södermanl. 339.
 Torn, se Thorn.
 Torp i Bredaryds sn, Smäl. (ingår i Kyrkbyn) 31.
 Torpa [i Långhems sn, Västergötl.], Arvid Gustafssons [Stenbock] sätesgd 600.
 Torshälla (Torsilie), sn i Södermanl. 147.
 Torßen, se Toresund.
 Travemünde (Traffue-) [utanför Lybeck] 517.
 Trögd, hd i Uppl. 531.
 Tuhundra, hd i Västmanl. 510 (Sjuhundra!).
 Tuna (-ne), sn i Dalarne 57.
 Tuna (Th-) i Dingtuna sn, Västmanl. 510.
 Tune* (Th-) [obestämt var] 56, 163.
 Tureholm [i Trosa sn, Södermanl.] 455.
 Tuskö (Tusche) i Börstils sn, Uppl. 155.
 Tyresö [i Österhaninge (nu Tyresö) sn, Södertörn], Nils Rynings sätesgd 510.
 Tyskland (Tysl-, Tydzsk-) 129, 150, 170, 210, 226, 266, 294, 309, 322, 333, 336, 376 f., 394, 472, 502, 505, 512, 538. Se även enskilda tyska orter.
 Tälje (Telie), stad och sn i Södermanl. 74, 79, 86, 101, 169 f., 176, 185.
 Tånsta, se Tensta.
 Tassel, se Texel.
 Tövsala (Touesale, Toffue-), sn i Finl. 70 f., 168 f., 508 f.

U.

- Ulfaby, stad i Satakunda 521.
 Ume (-a, -å), sn i Västerbotten 91, 179, 337.
 Uppland (Vpl-) 35, 323.
 Uppsala [Vpsale] 43, 54, 60 f., 134, 137, 140, 161, 165, 227, 233, 375, 383, 399, 414, 423, 521, 525, 584 f., 589, 620, 631. Jfr Gamla Uppsala.

V, W.

- Vadstena (Wastene, Wadtstein), stad i Östergötl. 64 f., 81 f., 127 f., 158, 242, 291, 298, 441, 488 f., 491, 505 f.
 — kloster 64 (plundrat av fienden under danska kriget).
 Wagsiö, se Vaxiö.
 Vallerstad [sannolikt i Kärda sn, Smäl.] 31.
 Varberg (Ward-), slott och stad i Halland 289.

- Varenes (Warnäs!), ort i Frankrike 470.
 Vastböle (Wastebyrd) i Saltviks sn, Åland 20.
 Vaxholm (-hålmén) 256, 546.
 Vaxjö* (Wagsjö) i Tälje sn, Södertörn 101, 185.
 Veckelaks (Wäxlax), sn i Nyland 605.
 Veckholm (Wekol), sn i Uppl. 531.
 Wehelingé, se Vällinge.
 Weichsel (Wixlhen, Wichslen) [floden] 79, 138.
 Weissenstein (Wittensten), ort i Estland 173.
 Venedig, stad i Italien 524.
 Wesenberg, ort i Estland 416.
 Wesensåsö* [obestämt var; möjligen = Wässarön i Gräsö sn, Uppl.] 155.
 Vesilaks (Wessylax), sn i Satakunda 25.
 Weslo*, gd [obestämt var] 287, n. 3.
 Westerwiich, se Västervik.
 Viborg (Wijborgh), stad i Karelen 81, 388, 393, 425, 594, 617, 636.
 Wichslen, se Weichsel.
 Vik (Wiick) [i Balingsta sn, Uppl.], Hogenskild Bielkes sätesgd 11, 111.
 Vik (Wÿck) i Sjundeå sn, Nyland, Klaus Flemings sätesgd 455, 624.
 Viksta (Wÿckstade), sn i Uppl. 424.
 Villnäs (Wilnäs) [i Lemo sn, Finl.], Herman Flemings sätesgd 608.
 Vintrosa (Winterså!), sn i Närke 631.
 Wirula, se Viurila.
 Visingsborg (Wÿsingz-), Per Brahes grevskap 455.
 Wismar (Wissmer), stad i Mecklenburg 120, < 178 >.
 Vist (Wiist), sn i Östergötl. 112.
 Wittenberg (Wittem-), stad i Tyskland 246.
 Wittensten, se Weissenstein.
 Vlieland (Flÿ, Fleland), ö i Nederländerna 598, 606.
 Viurila (Wirula, Wie-) [i Halikko sn, Finl.], Erik Håkansson's [Slang] sätesgd 134, 140, 148.
 Vreta, sn i Östergötl. 133.
 Vrångön* [obestämt var] 617.
 Våla (Wåle, Wårdhe), hd och sn i Uppl. 288, 336, 550.
 Vånå, sn i Tavastl., se Meskala.
 Wårdhe, se Våla.
 Wåhemäst*, by i Sastmola sn, Satakunda 3.
 Vällinge (Wehelingé) [i Salems sn, Södertörn], Henrik Arvidsson's [Gyllenanc- kar] sätesgd 18, 523, 616, 622, 631.
 — kvarnar 441.
 Värmdö (Wermdhöö), sn i Uppl. 124, 321, 480, 496, 555.
 Väsby [kungsgd i Västmanl.] 255.
 Wässarön, se Wesensåsö.
 Västerbotten (Westerbottn) 338.
 Västergötland (Wesgöther-) 99, 184, 291, 301.
 Västervik (Westerwiich), stad i Smål. 402.
 — grevskap 11, 112, 134.
 Västerås (Westerårs), stad i Västmanl. 33, 57, 60, 67, 109, 150 f., 164, 237, 239, 242, 295, 385, 398, 413, 442, 520, 554, 556, 563.
 Wäxlax, se Veckelaks.
 Vörå (Wåra, Wera), sn i Österbotten 101, 185.

Y.

- Ybbeboda, se Öbbebo.
 Ygelsvik, se Egelsvik.
 Ysnäs, se Isnäs.

- Ytterberga (Yterberge) [sannolikt i Mörkö sn, Södermanl.] 63.

Z.

- Zeeland (Selandt) [i Nederländerna] 34.

Å.

- Åbo, stad i Finl. 9, 267, 320, 356, 362, 375, 383, 389, 391, 396, 451, 480, 518, 567 f., 576, 589, 595, 597, 601 f.
- Åken, se Aachen.
- Åker* [obestämt var] 278.
- Åker, sn [obestämt var] 37. Jfr Österåker.
- Åkerö i Bettna sn, Södermanl., fru Annas [Klemetsdotter (Hogenskild)] sätesgd 89.
- Åland (Åhl-, A-) [landskapet] 66, 264, 275, 350, 371, 400, 403, 425, 454, 637.
- Ållonö [i Ö. Stenby sn, Östergötl.], Jöran Geras sätesgd 112.
- Åminne [i Halikko sn, Finl.], fru Kerstins [Jakobsdotter (Krumme)] sätesgd 537.
- Ångermanland 79, 172. Jfr Rosvik.
- Årby [i Rasbokils sn, Uppl.], Lars Jessperssons [Cruus] sätesgd 522 (Årsta!).
- Årsta (Arestade) [i Österhaninge sn, Södertörn], Klaus Hanssons [Bielkestierna] sätesgd 178, 577.
- se även Årby.

Ä.

- Älvsborg (Elffz-) 127, 488.
- Älvsjö (Elffzsiö) i Brännkyrka sn, Södertörn 351.
- Äplaholm (Äpel-) [i Sandsjö sn, Smål.], Birge Isakssons [halvhjort] sätesgd 393, 596, 612, 620, 624, 634, 636.

Ö.

- Öbbebo (Ybbeboda) i Jonsbergs sn, Östergötl. 160.
- Ökna (Öchnö) i Torshälla sn, Södermanl. 147.
- Öland (-dt, -dh) 68, 150, 167, 425, 636.
- Öregrund, stad i Uppl. 54, 137, 161.
- Öresten, slott i Västergötl. 111 f., 620, 624.
- Öresund (Örs-) 15.
- Ösby i Danderyds sn, Uppl. 13.
- Östanå (-enå) i Kimito sn, Finl. 611.
- Österbotten (Ostrebottnen) 101, 185, 477, 583.
- Östergötland 64, 114, 134, 620.
- Österhaninge, sn i Södertörn 12, 230, 504.
- Öster-Rekarne, hd i Södermanl. 285.
- Östersjöstäderna 411.
- Östervik [i Värmdö sn, Uppl.] 129.
- Österåker, sn i Södermanl. 226.
- Österåker (Åker), sn i Uppl. 41.
- Östhammar (Ost-), stad i Uppl. 124.
- Övesböle (även Edesbörde) i Sunds sn på Åland 275 f., 453 f.

Sakregister.

A. Rättens sammansättning.

I. Borgmästare och råd.

a) Ordinarie former.¹

Borgmästare och råd:	
1) utan angivna andra bisittare	} pas-
sim.
2) jämte slottsfogden	
3) » en eller flera ståthållare	
4) » såväl slottsfogde som ståthållare	

b) Extra ordinarie former.

1) Med (ett eller flera) riksråd.²

- 1569** $\frac{2}{3}$ 40* (åtta); $\frac{1}{3}$ 41* (två); $\frac{1}{3}$ 42* (fyra); $\frac{1}{3}$ 44* (två).
- 1570** $\frac{2}{7}$ 54 (två); $\frac{2}{4}$ 64 (fyra); $\frac{3}{8}$ 100* (ett); $\frac{2}{9}$ 103, 188 (ett); $\frac{2}{5}$ 111 (fyra).
- 1571** $\frac{2}{3}$ 130 (fem); $\frac{2}{3}$ 133* (fem); $\frac{1}{3}$ 138 (tre?).
- 1573** $\frac{2}{3}$ 242 (två); $\frac{2}{3}$ 275 (tre); $\frac{2}{7}$ 277 ff.* (sex); $\frac{2}{7}$ 455* (åtta); $\frac{2}{7}$ 285* (nio); $\frac{9}{11}$ 470* (fem); $\frac{1}{11}$ 317, 476 (fyra); $\frac{2}{11}$ 322 (två); $\frac{9}{12}$ 325, 484 (tre).

1574 $\frac{2}{3}$ 488 (två); $\frac{1}{9}$ 505 (fem); $\frac{2}{6}$ 508 (fem); $\frac{2}{6}$ 511 (tre); $\frac{1}{7}$ 512 (tre); $\frac{1}{4}$ 514 (tre); $\frac{2}{7}$ 521 (fyra); $\frac{4}{5}$ 523* (sex); $\frac{2}{8}$ 528* (fyra).

1575 $\frac{2}{3}$ 552 (två); $\frac{1}{3}$ 555 (två); $\frac{2}{3}$ 556 (två); $\frac{1}{3}$ 336*, 558* (två); $\frac{1}{3}$ 341*, 559 (två); $\frac{2}{7}$ 392 f.* (fyra); $\frac{2}{7}$ 600* (tre); $\frac{2}{9}$ 601 (två); $\frac{1}{9}$ 400*, 620 (två); $\frac{1}{6}$ 405*, 624 (fyra).

2) Med andra bisittare.

Adelsmän (utområds)³ 4, 12, 41, 54, 103, 111, 130, 188, 212, 223, 235, 241, 244, 248, 251, 258, 266, 270, 277, 279, 295, 317, 325, 336, 341, 369, 372, 376, 389 f., 393, 395 f., 399 f., 402, 404 f., 408 f., 414, 419, 423, 425, 435, 438, 443, 451, 470, 484, 500, 523, 548, 556, 558 f., 584, 595, 598, 600, 602 ff., 605, 608, 612, 614 f., 618, 620, 623 f., 628, 631, 634, 636.

Borgare 561.

¹ Uppgifterna om domstolens sammansättning förekomma tidvis blott sporadiskt, i anledning varav all statistik blir missvisande och hänvisningar därför ansetts meningslösa. I åtskilliga fall omtalas slottsfogde och ståthållare eller endera såsom bisittare utan att borgmästare och råd antecknats närvarande, något som likväl torde få förutsättas underförstått.

² Här äro ej upptagna de fall, då endast riksråd, som tillika voro ståthållare eller hovmarskalk, uppgivits som närvarande (jfr Ture Bielke och Åke Bengtsson m. fl. samt Gustaf Baner). Då det kan anses ovisst, huruvida borgmästare och råd närvarit vid alla de riksrådssammanträden, då de flera ej uttryckligen nämnts, hava dessa fall utmärkts med en asterisk (*) efter hänvisningssiffran. Det visar sig emellertid, att anteckningen för en och samma dag i koncepttänkeboken och i renskriften härvidlag divergerar, vilket kan anses bestyrka borgmästares och råds obligatoriska presens.

³ Till adelsmän utområds har med någon tvekan hänförts Willem Dantzeville, vars ställning vid denna tid är svårbestämbar. Jfr Personregistret.

Civila ämbetsmän (kamrerare och sekreterare) 64, 111, 166, 199, 223, 228 f., 235, 242, 244, 251, 275, 295, 325, 425, 435, 443 f., 484, 500, 536, 546, 600, 636.
Krigsbefäl 64, 339, 409 f., 423.
Prästmän 54, 123, 286, 305, 307, 312, 331, 336, 396, 473.
Skeppshövitsmän (skeppare) 48, 64.
Borgrättsnämnd (borgenempd) 130, 133, 167, 180, 286 (slottsämnden), 339.

II. Allmän rådstuga.

Menigheten (med borgmästare och råd och stundom ståthållare) 47, 132, 147, 210, 217, 546, 626. Jfr även nedan, s. 740, under Borgerskapet.

III. Borgrätt.

På Stockholms slott 144; vid Rydboholm 340.

B. Den dömande verksamheten.

I. Rättegång.

Konungsdoms-sessioner (säkra eller sannolika, resp. möjliga och tvivelaktiga) 40 ff., 111—115, 130 ff., 277 ff., 285 f., 317 ff., 322 f., 336 f., 341 f., 393, 400 ff., 405 ff., 455 f., 470 f., 476 ff., 484 f., 488—492, 505 ff., 508—518, 521 f., 528, 552 f., 600 ff., 620—627.
Konungsnämndens domar åberopas 4 f., 11, 82, 136, 522; Västerås' recess d:o 100; konung Karls [Knutsson] räfst d:o 46; landslagen d:o 166; stadslagen d:o i dess olika balkar: Konungabalken 92, 180, 235, 278, 287, 355, 437; Edsöresbalken 353; Högmålsbalken 287; Jordabalken 38; Köpmålsbalken 57, 122, 163, 235; Ärvdabalken 560; samt Kyrkoordningen (kyrkiones formen) d:o 62; och Sjörätten 84.
Dom (in extenso) 4 f., 48 f.; avsaqd på tyska 435; förnyad 355, 430, 562.
Tänkebokens äldre årgångar åberopade 20, 45 f., 74, 104, 154, 169, 188, 214, 231, 316, 318, 328, 392, 398, 496, 509, 516, 518, 599, 601, 614.
Laga forum m. m.: Mål förvisas till häradsrätt eller annan stadsrätt 42, 331, 356, 380, 423, 498, 510; d:o till borgrätt 294; d:o till konsistorium (capitlet) 265; d:o till utländsk rätt 62, 514, 517.
Lokal för rättens sammanträden: i rådhuset (rådstugan) 210, 239, 278, 295,

301, 319, 363, 416, 546; i fraktkammaren 217, 224, 297, 302, 487, 500, 561; i vårdskrivarestugan 161, 204; på Stockholms slott 160 f. och i därvarande fogdestuga 392.

Borgen (lyffte, handsträckning) för parts inställelse 89, 93, 341, 404, 530, 604; för penningars återställande i rätten 361 f.; i rättegång 62, 66, 134, 165, 206, 208, 223, 409, 412, 550; skall ställas 97, 126, 182, 206, 210 ff., 237, 254, 292, 299 ff., 316, 370, 372, 376, 571; erbjudes 149, 212; infrias 116; frisäges 79, 550; utkräves 56 f., 173, 232, 334, 361, 401, 433, 489 ff., 519, 524, 529, 573, 622; uppsäges 317, 470, 476, 581; kräves ej av bofast borgare 177, 289, 571; part släppt mot d:o 292, 329, 604.

Borgfrid störd 374 f.

Dombrott 485, 507, 522.

Edgång (lagfästning och edgärdsmän) erbjudes 46, 107, 193 f., 270, 394, 408, 414, 419 f., 424, 523, 630; begäres 213; ogillas 515; uppgives 347; ålägges 80, 152 ff., 208 f., 211, 245, 315, 516, 594, 602 f., 612; överväges 308; fordras vid förmögenhetsdeklaration 423.

Vittnesed: passim.

»Vådeeds» 139.

Värjemålsed 45, 63, 117, 127, 133, 135 f., 174 f., 196, 208, 213, 220, 236, 239, 343, 347, 375, 386 f., 420 f., 424, 426, 456, 491, 495, 497 f., 506—508, 514, 576, 606, 631, 635 f.

Fridskilling, se s. 735: Fastighetsöverlåtelse.

Förhör utanför domstolen av två rådmän och två borgare 404; av två rådmän jämte bårdsörare 405.

Förlikning 146, 152, 176, 184, 192, 199, 213, 240, 249, 256, 273, 284, 297, 349, 357 f., 385, 389, 405, 445, 465, 489—492, 550, 575, 599, 607; d:o begäres 234; d:o misslyckas 419. Jfr Arv[sförlikning] (under II a: 2).

Förlikningsmän (öffuermän) förordnas 211, 214, 216, 231, 237, 262, 265, 269, 274, 277, 280, 290, 294 f., 304 f., 312, 321, 324, 337, 348, 366, 371, 398 ff., 419, 425, 630.

Gudspenning 388 n. 1), 459; ej erlagd vid köp 528.

Kärandetalan i brottmål föres, där ej annat säges, i åklagaremål av riksprofossen, se Personregistret: Jöran Selbeck, eller av underprofossen 314; av kamrerare 367 f.; av en fogde 409; av slottsfogden 370, 417.

Målsägande i annans sak 189.

Nåd, se Underställning.

Prejudikat anses uppkomma i ett fastighetensmål 286.

Rekonventionstalan 626.

Rättegångskostnader skola betalas av tappande part 339; d:o jämkas 471; d:o förbehållas 581, 608.

Sekvester (arrest, kvarstad, rostering) på gods och varor 33 f., 47, 126, 137, 232 (jfr 238 f.), 236, 240, 256, 342; på fartyg 99, 106; på spannmål (i Lybeck) 505 f.; på tjuvgods 256; upphävd 142, 411. Jfr s. 736: Skingringsförbud.

Skadestånd (för fördröjd resa) 517.

Skiljedom, se Förlikning.

Straffrihet på grund av havandeskap 377.

Stämning (citation) med kämnärer och profess 48, 272; av riksprofossen 256; konungsstämning 80; stämningsbrev 175. Stämning medgives 359, 403; upprepade d:o 404; försutten d:o 48 f., 189, 191, 317, 336, 394, 499.

Syneförrättning på hus 404, 624; på dräpt djäknes döda kropp 328.

Tortyr (pina) 288, 297, 350.

Underställning i livssaker 305; i övrigt 355, 370. Nåd hemställes hos K. Maj:t 230, 291, 354; hos greve Per Brahe 343.

Uppskov 199 f., 210 f., 230, 244, 247, 262 f., 285, 306, 323, 361, 364, 618; till riksrådets ankomst 129, 310, 313, 381, 398; begäres av part för bevisnings anskaffande 165 f., 169, 377, 393, 409; till vidare ransakning 197, 213, 308, 359, 414; till flera bisittares ankomst 165, 210, 222, 279, 367, 374, 376, 384; för hörande av vittnen 261, 263, 294, 328, 356, 384, 395, 416; i avvaktan på laga stämning 340, 369; för resa till K. Maj:t 214, 263; för inhämtande av K. Maj:ts mening 391, 409; för hörande av skrä 242.

Urfejd (orfeigde) 145, 334.

Vad (appellation) till K. Maj:t och riksrådet 113, 148, 150, 261, 289, 317, 324, 330, 336, 354 f., 367 ff., 371, 384, 391, 409, 470, 476, 497, 510, 515, 528, 544, 549, 581, 600, 628; till högre rätt (utan närmare bestämning 437, 464, 497; till lagmansrätt 510; underdomstols dom överklagad 113, 338.

Vite utsättes 45, 48, 247, 507, 519, 522.

Väldgivning 249.

II. Särskilda mål.

a) Tvistemål.

1) Giftermålalunken.

Avvittring 9, 57, 163 f., 215, 332, 358, 363, 406, 577, 580, 613, 625 f.

Bördsbrev (resp. vittnesmål om äkta börd) 143 f., 220, 275, 356, 377, 429, 453 f., 526, 565, 583, 585 f., 605.

Morgongåva 280, 285, 313, 474.

Trolovning (fästning) 195.

Äktenskapsskillnad 153, 206 f., 331, 513 f.

2) Ärvdabalcken.

Arv 3 ff., 11 ff., 16—20, 25, 31, 37, 44, 48, 52, 57, 61, 62 (efter syster), 64, 67 f., 70 f., 75, 78, 85 f., 94, 104 f.,

107 f., 110 (jfr 193), 117 ff., 135, 141 f., 145, 148 f., 151 f., 154 f., 164, 168—171, 176, 178 (i Breslau), 181, 184, 189 ff., 203—206, 216, 226, 233, 237, 240, 245 f., 249, 255, 258 ff., 263, 266 ff., 274 ff., 280 ff., 290, 294, 306 f., 312 f., 319 f., 323, 332, 336 f., 345 f., 350 f., 375, 380, 383, 387, 394, 398 f., 422, 430, 432 f., 445, 448—451, 453 f., 457, 461, 463, 473, 478—483, 495, 500, 508 f., 512 f., 518 f., 521 f., 524, 534 f., 544, 556, 559 f., 563 f., 574 f., 577, 586 f., 589, 593 f., 611, 615 f., 619, 626, 630 ff.; borgen för innestående arv 11, 151; lottkastning vid arvskifte 504.

Arvlöshet 323, 514, 518 (på grund av oäkta börd).

Arvsrätt överlåtes genom köp 501, 508, 576.

Förmyndare l. förmynderskap (patrionium) 9, 53, 57, 59 f., 149, 284, 371, 383, 406, 421, 489 f., 492, 580, 588; förmyndare skyldig giva ränta på omhändertagna medel 108 f., 191.

Inbördes testamente (tredjepenningsgåva) 19, 33, 98, 102, 105, 118, 121 ff., 125 f., 147, 183, 187, 190, 200, 204, 259 f., 298, 357, 422, 432, 465, 559 f., 566, 632 f.; klander över d:o 330, 498.

Testamente till eller av enskilda personer 21, 43, 76—78, 139, 346, 358, 363, 387, 391, 463, 494, 524 f., 546, 597; till staden 97, 154, 181 f., 191, (260), 282, 306, 469; till de fattige 37 (Helgeandshospitalet), 390, 410, 426, 595, 627, 634.

Testamentarier 399, 537.

3) Jordabalken.

Bördsrätt och -lösen 27, 30 f., 35—38, 53, 75, 170, 194, 249, 364, 367, 391 f., 444, 459, 492, 510, 525, 559, 585, 597; d:o överlåtes 525, 531, 632.

Diskretion (vänlig skänk) vid fastighetsköp 141, 459.

Fastighetsöverlåtelser (gåvor, köp eller byten) 4, 6, 8 f., 19, 23—31, 35—38, 49 (dombrev), 52 f., 56, 60, 66 f.,

69 ff., 72 ff., 79, 83, 86—90, 93—96, 98, 100 ff., 104, 106 f., 109 f., 115 f., 119, 121, 123, 126, 128, 134, 136 f., 139—142, 146, 148 f., 152 f., 156, 158 f., 163 f., 167—170, 172, 176 f., 179 f., 183, 185, 187, 189, 192, 194, 197, 205 (donation), 222 f., 231, 233 ff., 244, 267, 283 f., 302, 319, 321, 325, 344 f., 348, 352, 356, 358—361, 365, 372, 381, 383 (i Åbo), 384, 390, 392, 399, 423, 426, 430, 434 f., 444, 452, 458 f., 467, 479, 484 ff., 493—496, 501, 503 ff., 520, 528—535, 537, 539 f., 542, 550 f., 554, 559, 563, 565 ff., 571 f., 574, 578, 580 (gåva), 582, 585, 587 f., 589 f. (i Åbo), 590 f., 596, 604 ff., 611, 619, 629, 631 f., 634 f., 638.

Hembud 88, 364, 415, 459, 529, 551 f., 567, 588, 597, 634.

Husbrev (fästebrev, gårdebrev, tomtebrev) utfärdas 160, 234 f.; avtryckas in extenso 628 f., 633 f.; begäres 359, 529, 582; överlämnas 356; åberopas 89, 100 f., 109, 149, 151, 229, 486, 551, 591; tvist rörande d:o 153; d:o, som förkommit, 143 (ersättes), 261, 449, 573, 610.

Hushyra (hussalön, huslega, bodlega, tomtlega) 14, 40, 59, 85, 97, 107, 162, 182, 244, 255, 305, 362 f., 410, 628.

Hävd åberopas i jordatvist 114, 507, 553.

Inteckning i fastighet [jfr K. BENCKERT, Bidrag till inteckningsinstitutets historia (1920), s. 37] 130, 138, 157.

Jordatvist på landet, rörande ett byte av år 1490: 279; d:o ang. Forsa gård 111—115.

Jordeboken omtalas 285.

Klander (anspråk, uppsruck) rörande hus eller tomt 60, 66, 71 f., 74, 96, 100, 117, 129, 133, 154, 164, 181, 185, 198, 330, 348, 379, 484 f., 492 f., 507 (övermage), 521, 548.

Panträtt till hus överlåtes 356.

Pantsättning (av fast egendom) 11, 24, 52, 60, 70, 112—115 (på landet), 153, 157, 168, 170, 179, 229, 241, 246, 297 f., 303, 305, 312, 378, 392, 415,

- 419, 426, 512, 514, 521, 544 f., 552, 562 (i Köping), 573, 599, 602, 624, 633, 636.
- Skingsringsförbud (arrest, rostering) av fastighet 235, 309, 548.
- Stadens egna fastigheter (ofria tomter) säljas 60, 104, 336, 341, 496, 609, 628; bortskänkes 536.
- Tomttvist 100 f.
- Uppbud av fastigheter 14 ff., 24, 27, 35, 39, 41, 46, 48, 60 f., 65, 70 f., 74, 79 f., 86 f., 97—100, 108, 117, 119, 123, 126, 129, 133, 135, 137, 139, 145 ff., 149, 152 f., 164, 166—170, 172, 174, 176 f., 181—184, 191, 195, 197 f., 214, 224, 229, 234, 247, 254, 259, 261, 267, 273, 297—300, 303, 310, 314, 323, 336, 341, 347 f., 356 f., 359—361, 365, 374, 379, 382, 399, 404 ff., 410, 416, 418, 426, 431 f., 434, 443—446, 451, 453, 465—468, 472, 474, 476, 480, 483, 492, 494 f., 501, 511, 520, 530, 533 f., 536, 545 f., 548, 554, 558 f., 560, 563, 566, 571, 578, 583 f., 586, 602, 605, 612, 619, 623, 627, 629 f.
- Vederkänd fastighet, som varit testamenterad till en prebenda 46.
- Värdering av hus 116 f., 155, 236, 419, 629.
- Viderboenderätt (nestsrätt) åberopas 66, (166), 367, 392, 597.
- Återgångsköp 74, 235 f., 313, 358, 438, 474 f., 543 f., 567.
- 4) *Byggningabalken.*
- Byggnadsförbud 144.
- Byggnadslov 145, 188, 233.
- Ofria tomter se ovan under 3).
- Olaga byggnad 200, 214, 222, 244.
- 5) *Köpmälalbalken.*
- Anförtrott gods (till trogen hand, zu truer hand) 10, 15, 176.
- Borgen för skuld 57, (161), 621; i kravmål 247, 443.
- Pant av lösören igenlöses 107, 332 f., 464 f., 516, 543; på kläde 135; på guld och silver 241; hembjudes 406, 627; pantbrev dödas 539.
- Ränta (ocker, intresse) 431, 613, 624, 633; på barnapenningar 191; får ej beräknas 297, 465; skall betalas i samma myntslag som huvudstolen 394, 410.
- Skuldfordringsmål (kravmål) passim.
- Uppbud (å lös pant) 146, 324, 362, 365, 379, 396, 404, 406, 410, 483, 545, 566, 571, 578, 584, 586, 615, 619, 623, 629.
- 6) *Sjörättsmål (inkl. fartygsköp).*
- Bärgarelön 90 f.
- Fartygsköp 34 f., 59, 71, 83, 99 (184), 105 f., 178, 318 f., 460 (boyert), 477 f., 536, 583, 606 f., 610 (craffuel); borgen vid skeppsköp 55 (161).
- Frakt 177.
- Haveri 320, 323.
- Priser tagna på sjön 139.
- Sekvester av fartyg 122.
- Sjöbrev 359, 372, 400, 598, 618, 623.
- Värdering av fartyg 55, 162.
- b) *Brottmål.*
- 1) *Särskilda brott och förseelser.*
- Barnamord 124, 407.
- Blodskam (kätteri) 407; jfr 265.
- Domkval 189, 347.
- Dråp (manslag) 40, 103, 136 (på make), 147, 150 (vådadrap), 152, 187, 196, 204, 220 f., 226, 230, 270 ff., 277, 282 f., 285, 290 f., 301, 314 f., 325 ff., 374 ff., 379 (hustrumord), 380, 381 f. (rånord), 386, 402, 405, 412, 423 ff. Jfr Barnamord.
- Dulsmål 348, 368.
- Edsöresbrott 352 f.
- Falskmyntning 304.
- Förfalskning av köpebrev 100; av varor 44 (av silver).
- Förköp 211.
- Förråderi 130 ff., 278, 284, 287 ff.
- Förtal 364. Jfr Ryktessmideri.
- Horsbrott, se Äktenskapsbrott.
- Koppleri 360, 366.
- Kätteri, se Blodskam.
- Lägersmål 329, 407.
- Mened 63, 334.
- Misshandel 197, 314 f. Jfr Slagsmål.

Mordbrand 381 f., 412.
 Mutförsök 221 f., 408.
 Myteri (bland bönder) 409.
 Ohörsamhet (gentemot stämning) 317.
 Olaga handel 88, 107, 177, 184, 207, 226, 322, 528; landsköp 189; Västerås' stads klagomål över Stockholmsborgarnes handel i bergslagen 295.
 Otrohet (av fogde) 299.
 Rhenn (röveri), se Stråtröveri.
 Ryktessmideri 279. Jfr Förtal.
 Rymning ur fängelse 130; ur borgensmans händer 292, 412 f.; fanflykt 294, 424; ur tjänsten 322.
 Signerier 192.
 Självpantning 97, 182, 320, 323, 456, 553.
 Slagsmål (hugg, knivhygge, perlemente, överfall) 10, 103, 197, 223, 234, 342, 352, 364, 395, 398, 413. Jfr Misshandel.
 Smädelser (hedensord, okvädingsord, otillbörliga ord, skällsord) 43, 79, 91 ff., 97, 101 f., 107, 117, 123, 166, 176, 179 f., 182, 185, 191, 199, 210 f., 222, 268, 413, 426, 477 f., 516.
 Stråtröveri 48, 166 (rhenn).
 Stämplingar 286 f.
 Sårsmål 79.
 Tidlag 150 (tidegård!), 197.
 Tjuvnad (stöld) 39, 91, 97, 103, 122 (hos änkedrottningen), 128, 139, 179, 185, 187, 197, 221, 226 f. (i kyrka), 230, 252, 285, 292, 297, 322, 333, 339, 350 f., 360, 377, 413 (från K. Maj:t), 420 f., 425.
 Tjuvgodsköp 243, 245, 247, 285; böra yppas 231; tjuvgods återställas 390.
 Tredska med kontributionernas erläggande 321; mot inkvartering 343.
 Tullsvek 66, 126, 309, 370, 417 f.
 Tvegifte 379 f.
 Tveköp 317.
 Äktenskapsbrott (horeri) 62 f., 152 f., 155, 337 (av präst), 371.

2) *Straff.*

Avsättning (från syssla) 98. Jfr Suspension.
 Bränning i bål 382.
 Brännmärkning 425.
 Böter till konungen och staden 213; för dombrott 485; för domkval 189; för dulsmål 348; för edsöresbrott 353; för mened 63; för ohörsamhet 317; för olaga köp 207; för självpantning 553; för smädligt tal 92, 180, 185; för tredska 321.
 Dödsstraff medelst hängning (rep, galge och gren) 139, 187, 252, 285, 292, 322; halshuggning med svärd 124, 150, 227, 230, 285, 375; utan angivande av dödsättet 41, 63, 103, 136, 243, 245, 278 (liv och gods), 287, 289 (förrädarestraff), 301, 304, 315, 323 (förrädarestraff), 376, 379, 386, 402, 413, 425.
 Fängelse (siskeburet) i och för rannsaking 297, 350 f., 382, 425, 636; i och för olika förseelser 212, 347, 360, 370, 412, 418, 425; fängelsekostens betalning 215.
 Förvisning ur staden 39, 103, 187, 227, 361, 414, 421.
 Godsindragning (förbrutet gods) 278, 342, 370, 418.
 Hudflängning (mista huden vid kåken) 227, 361, 421, 425.
 Kyrkoplikt 63.
 Kåken, se Hudflängning; Risslitning.
 Lytesbot 10, 79.
 Mansbot 182, 204, 231, 380.
 Risslitning 63, 361 (på stockhuset), 421, 425.
 Stegling 379.
 Stupan 103, 150, 187.
 Suspension av präst (miste prästen i år) 414.
 Tvångsarbete 91, 179, 360; i Sala gruva 334, 425.
 Ögonutstingning 243.

C. Den administrativa verksamheten.

I. Stadens förvaltning.

Stadens brev införda in extenso: 27 f. (u. d.), 34 f. (1569 $\frac{1}{2}$), 87 f. (1570 $\frac{1}{7}$); omnämnda 16, 75, 83, 98, 106, 164, 169, 177, 214, 235 (dombrev), 249; med stadens sigill bekräftade vidimktioner o. d. (certifikationer, testifikationer, transsumpt, vidissen, vittnesbrev, skriftliga bevis): 20 f., 34, 54 (161), 60 (164), 61 (165), 68, 75, 79, 84 ff., 90, 92 ff. (180), 97, 99, 102 f., 106, 117, 128, 135, 138, 142, 148, 151, 167, 176, 178, 180, 182 f., 219, 223, 225, 231, 242, 255, 270, 314, 316, 400, 431, 440 ff., 463, 471 f., 488, 494, 499, 524, 540 f., 548, 583.

*

Befästningsarbeten 243, 250.
Boskap får ej hållas inom staden 239, 243 f., 250, 322, 349, 423.
Brandskydd 274.
Brödvräkeri 88, 177.
Burbrev 336.
Burskap (borgareed avlägges) 16, 59, 74, 89 f., 164, 177 f., 348, 382, 385, 389 f., 395; påbjudes 390; vägran att söka dylikt 88; uppsäges 198, 242 (hot om), 267, 371.
Båttjärning förbjudes annorstädes än på Skeppsholmen 349.
Bönhaseri 214.
Danviks hospital (the fattige) säljer fastigheter 25, 27, 29, 71, 90, 100, 115 f., 242, 426, 634 f.; d:o uppbjudes 416; utarrenderar ström 120; gåva dit 18; testamente dit 390, 410, 426, 595, 627, 634; skall återfå utestående fordringar i samma myntslag, som de utgivits 394, 410; fribröd där 101 f., 186; dess tomt i Uppsala 233; sysslomanen där avsatt 98 (jfr 183); häktas 100.

Fattighus ifrågasättes 250.
Friköp (ransun) 261, 446 ff.
Gatorna få ej igenbyggas 250.
Gäster (främmande) 255, 274 f., 349; skola närvara vid privilegiernas läsande 321; få ej lega bodar för saltupplag 415; få ej sinsemellan driva köpenskap i Sverige 528.
Hamnarne få ej föförenas 250; få ej lämnas, sedan bommarne stängts 370, 372.
Köphandeln fastställd 10, 12, 227 f., 231; förhandlingar därom 249, 252, 255, 258; export av hästar förbjudes 243.
Mångleri skall avlysas 248.
Pass (passebord) förfalskat 46 f.; utfärdat av Gabriel Kristiernsson [Oxenstierna] 134; resa utan sådant 262, 397, 617 f., 623; danskt d:o 401, 622 f.
Renhållning 239, 243 f., 250, 256, 274, 322, 349, 423.
Skattläggning på Södermalm 210, 334.
Skorstensbyggnad 250.
Stadens sigill (insegel) 142.
Trähus skola rivas 243, 250, 256, 272 f., 349 (uppskov därmed).
Vakhållningen skall bestridas av husägarna 172; försummelse därvid belägges med vite 48, 519.
Ödetomter skola bebyggas 243.

II. Stadens inkomster.

Sakören (konungs- och stadssachen) 152, 353; tomt i saköre 181.
Skottet utkräves 47 f., 244, 251 f., 337, 349, 364; ökas 138, 143, 242.
Testamenten (resp. gåvor) till staden (eller dess byggnad) 10, 97, 154, 182, 191, 276, 282, 306, 469.
Tiondepenning vid arv, som gå utom staden 102, 186, 260, 300, 454.
Tomtören 96, 104, 182, 188, 233, 334, 359.

III. Kronan och staden.

Kungl. brev införda in extenso (eller i fylligt referat):

1560 $\frac{1}{2}$ 21 f.

1561 $\frac{1}{4}$ 72 f. (jfr 170); $\frac{5}{12}$ 95.

1569 $\frac{4}{8}$ 22 f.; $\frac{1}{3}$ 438 f.

1570 $\frac{2}{7}$ 85; $\frac{1}{7}$ 111; $\frac{2}{3}$ 95 f.

1571 $\frac{2}{3}$ 205 f.

1572 $\frac{2}{3}$ 447.

1573 $\frac{2}{3}$ (242), 440 f.; $\frac{2}{3}$ 441 f.

— omnämnda: Gustaf I:s mandat av år 1546 [$\frac{1}{4}$] 437; ang. tillförsel till lägret 24; ang. d:o till flottan 55, 99, 162, 184; ang. inkvartering 254 f.; ang. restitution av fartygspriser 616 (jfr 622); ang. diverse fastigheter 66, 73 (1561 $\frac{8}{8}$), 110 f., 157, 194, 222, 241, 265, 324, 438, 442, 450, 484, 510, 553 (i Köping); ang. stadens stadgar (1575 $\frac{2}{3}$) 364; ang. Norrmalms läggande under staden [1573 $\frac{1}{3}$] 239; ang. köphandeln (227), 231; ang. ett parti siden 210; tullbrev 248, 417; ang. förbud mot hästexport 243; ang. utbetalningar [1573 $\frac{2}{3}$] 242, 245; ang. befrielse från silverkontributionen (fribrev) 231; skydds brev 42, 261, 357, 447 f., 450 (265), 601 f.; ang. hospitalens utestående fordringar 394, 410; ang. renhållningen 207; se även 48 (stämning) och 245 (ang. ett arv).

Privilegierna läsas 147, 321.

Hertig Carls brev 210, 215, 222, 248.

Herredag i Stockholm (1571) 127, 133; [i Vadstena (1573)] 224.

Landsting i Bollnäs 278.

*

Accis (av drycker) 417.

Borgläger 124.

Brudskatt (till konungens systrar) ej betald 257.

Danarv 437.

Fri(hets)brev få sökas endast hos K. Maj:t 274, < 275 >; d:o av obestämd natur 240, 262; på tull 417.

Inkvartering (gästning) i kosten 198; hot därom 237; k. brev därom 254 f.; för-

handlingar därom 281; lindring däri begäres 322; löses med penningar 349, 369; påbjudes 281, 356; vägran att mottaga sådan straffas med konfiskation av kläde 343 f.

Knektpenningar 349, 369, 423.

Kontribution (10-penning) 127; (16-penning) 143; i varor 99 (öl), 162 (tenn), 184 (till skeppsutredning), 223 f., 228, 231, 234, 237, 238 (tackel och tåg), 239 (från Norrmalm), 258 (på grund av ryska sändebuds ankomst), 273, 301, 321.

Lån till kronan 257 (mot pant av socknar i Norrland), 264, 324 (öl).

Mynt: utförsel förbjudes 372, 545; överträdelse mot myntförordningen beivras 372 ff.; ang. betalning i sämre myntslag 385; de fattiges fordringar skola indrivas i ursprungligt myntslag 394, 410; klippingarne avhysas 422; dalerns valvation mot klippingsmyntet 545; Gustaf I:s mynt skola behållas vid sitt värde 546; nedsmältning och bearbetning till guldsmedsvara 569. Olika myntsorter, se nedan s. 741.

Myntverket, försnillning därifrån 334 ff., 339—343 (jfr 347 f.).

Tull upptagen i markgrevinnan Cecilias förläning 547.

Tullboken (tolbochen) omtalas 66, 213, 221, 430.

Tullmål, se ovan s. 737 (under Tullsvек.

Uppror till förmån för konung Erik 277, 322 f.; mot andlig myndighet (finska kyrkan) 299.

Älvsborgs lösen (then danske betalningen) 223, (257).

IV. Vissa korporationer och tjänstemän.

Jfr Yrkesregistret.

Adelsprivilegierna hindra dom i frälsemäns saker, när dessa ej äsyfta klagomål mot borgare 310.

Adelstjänare skola stå under stadsrätt 251.

- Borgerskapet (menigheten, menige köpmän) sammanträder på rådhuset 210, 215, 251, 392, 519, 546 och i fraktkammaren 217; utebliver trots kallelse 314; åhör privilegiernas uppläsning 147; får del av K. M:ts befallningar 99, 234, 255, 258, 274 f., 301, 415 f., 422 f.; förhandlar med k. kommissarier 47, 138, 143, 223 f., 228 f., 231, 234, 237 f., 242 ff., 248—251, 257, 321 f., 324, 349 f., 369; utser sändebud (ambasater) till konungen 223 f.; överlåter åt magistraten och de förnämsta av borgarne att avgiva svar på k. proposition 252; skall utvälja ett utskott 257; ålägges knektarnes underhåll 281, 423; deltagar i ämbetenas besättande 365; samtycker till brokikares utnämning 364.
- Borgmästare entledigas 365 f.; nya tillsätts 366.
- Brokikare utses av magistraten 364.
- Deputerade (24 män) begäras, men förvägras, för överläggning med K. M:ts kommissarier 257; d:o utses av rådet och menigheten för att resa till konungen 258; d:o (16 personer) skola uppbara medel, avsedda till lån åt K. Maj:t 264.
- Drättselkammaren (dräsl, träsl) 321, 479, 494.
- Gårdsfänikan på Stockholms slott, dess befälhavare bisittare i rätten 339.
- Kämmärerna (en eller flere) skola avdöma till dem förvisade mål 88 f., 97, 107, 177, 182, 215, 266; uppbara böter 92, 180, 343 (kläde); vittnesmål, upptaget inför dem, åberopas 124; skola deltaga i uppmätning av sidentyg 210; närvarande i rätten 218; sk. upptaga anigelser 230; sk. vråka hyresgäst 305; anbefallas frambära stämning 336, 359; sk. låta rensa hamnarne 349; sk. uppgöra räkning mellan parter 396; sk. deltaga i skiljedom 410; intyga verkställd stämning 499; mottaga penningar till förvar 614.
- Rättsfogdarne skola utreda mål 300; sk. deltaga i skiljedom 410.
- Skottherrar (-män) utses 136, 162, 334.
- Skrån (skragerne): ordning för alla ämbeten 248; Bårdskärarne 44; Dragarnes älderman omnämnd 299; Guldsmederna få ej tillbyta sig silver eller mynt på landsbygden 546; deras arbeten skola hålla halten *ib.*;
- Köttmångarne 195, 237, 244;
- Skinnarne klaga över bönhaseri 214;
- Skomakare, bältare och remsnidare klaga över brist på hudar 242, 244;
- Sämskmakarne inbördes oense 376 f., 381;
- Tunnbindarne 191;
- Åkarnes älderman omnämnd 299.
- Utländskt legofolks besoldning 476, 595, (638).
- Ämbeten besätts 255, 365, 444, 501, 579.
- Ämbetsboken omtalas 444, 501, 579.
- Ämbetseder: borgmästares 366; mästermannens 196.

D. Diverse notiser.

- Barser (ej i betydelse av fartyg utan av kanoner på fartyg) 526 (järnbarser).
- Böcker införda från Tyskland 246.
- Dobbel (spel) 376.
- Eldsvåda 139, 156, 270.
- Fartygsnamn: Böse lejonet (leianen) 78, 171; Den gyllene duvan 376; Der swartze Georgius van Osten 71; Jonas 172, 213; Klosterkon 106; Losmans båt 607; Lybecksnäckan 142; Papegojan 34; Pelikan 356; Röda hinden 538; S:t Erik 142; S:t Olof 55, 162; Svenske Christoffer 290, 461; Svenske Hektor 11; Tanthey 372, 536; Troilus 142; Vändekåpan 68, 166 f.

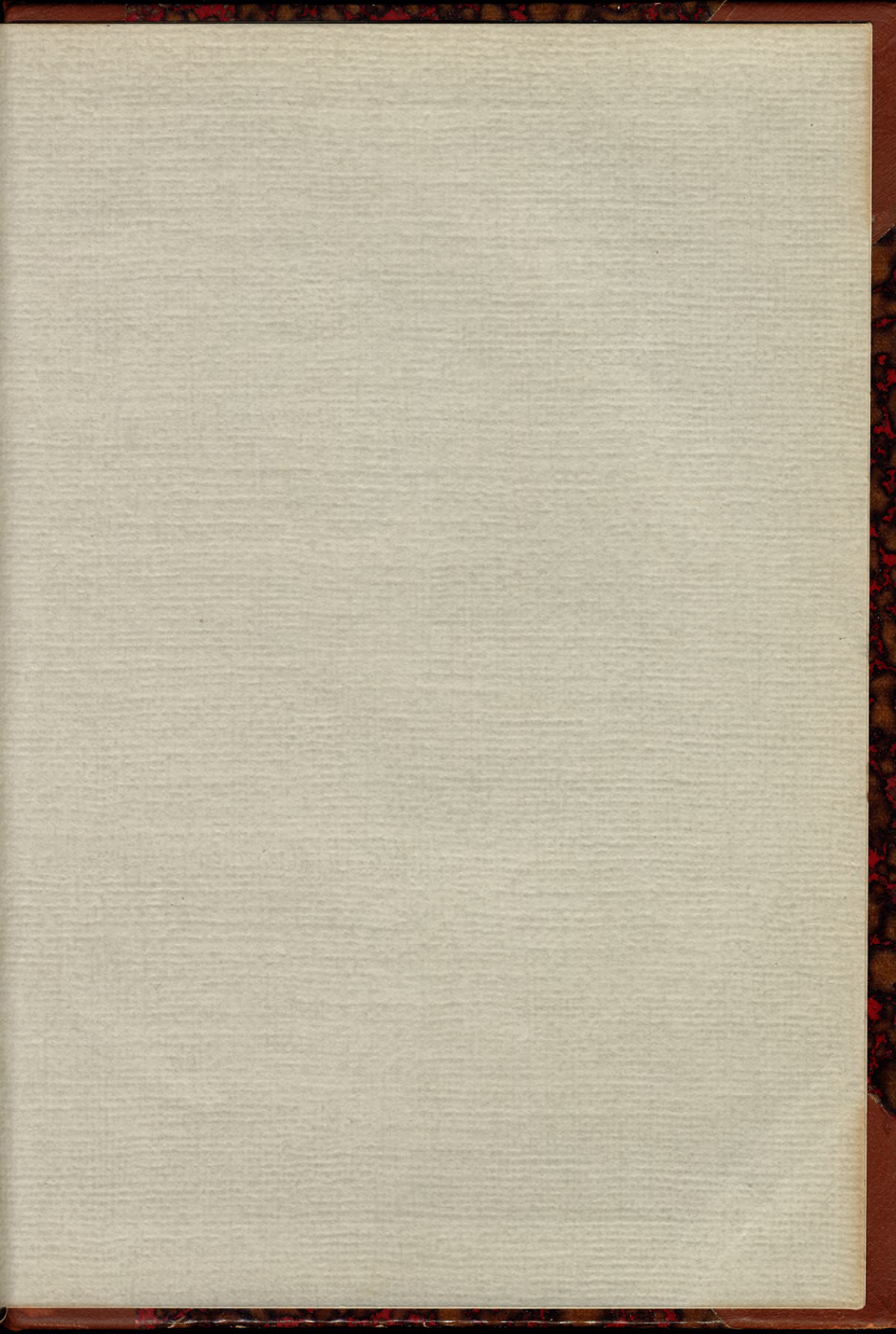
- Frälsebrev förkommet, men återfunnet 456.
- Hittegods 556; hittelön 123.
- Husgeråd (inredömer) o. d. uppräknas 9, 17, 25, 32, 52, 58 f., 151, 171, 190, 225, 260, 267, 383, 387, 431, 449, 451, 535, 587, 589, 593, 602.
- Kanongjuteriet (byssegjutningskonsten) 441.
- Kungörelse med trumning 250.
- Lejd (dansk) 131.
- Marknader: i Enköping 127; Morsmässe- 209; i Nyköping 295; Samtings- 261, 449.
- få ej besökas av köpsvenner <324>; de som likvisst komma dit, skola antecknas 162; förbjudas i furstendömet 215.
- Mynt: Konung Gustafs mynt 38, 83, 109, 138, 153, 191, 292, 295, 351, 375, 482, 491, 546, 552, 562, 564, 582, 584 f., 632. Konung Eriks mynt 24, 31, 109, 123, 151, 192, 198, 239, 241, 352, 357, 361, 376, 385, 406, 511 f., 514, 537, 539 f., 552, 555, 562, 567 f., 574, 582, 584 f., 602, 632. Konung Johans mynt: mark örtug (♁), öre och penningar, passim.
- Klippingsmyntet avlyses 422.
- Stockholms-mynt 11 f., 619.
- Vadstena-klippingar 582.
- Främmande mynt:
- Daler (även svenska) enkla 247, 378, 460, 524, 560; gilla 582; lybska 612; prins- 59, 164; slagna 129, 302, 625; tyska (tusche) 10, 49 ff., 76, 96 f., 123, 182, 198, 261, 466, 488, 594.
- Dukater 104, 188, 433; ungerska 261.
- Engellotter 39, 104, 123, 188, 198, 406, 496, 624, 626, 633.
- Floriner (℥) 66 n. 1), 200, 246, 283 n. 2), 297.
- Groschen 66 n. 1), 297, 463 f., 466.
- Gyllen (gulden) 204, 297, 366, 383, 398, 466; arneska 11 f.; hermmästarens (dubbla och enkla) 10; kejsersliga 34; polska 388; rhenska 12; ungerska 10, 96, 147, 181, 283, 368, 460; liljegulden 123, 198.
- Kreuzer (crosare) 241.
- Kronor (gulderonen) 104, 108, 188, 190, 351, 564, 569, 584.
- Mark (även svenska) gamla runda 96, 181, 378, 395, 545 (rundstycken); lybska 305, 410; preussiska 463.
- Penningar, gutniska 11 f.; lybska 305.
- Rosenobler 123, 198, 308 f.
- Skilling(B) 305.
- Styver 49 f., 76, 200, 612; brabantiska 395, 397, 402, 538, 613 f.; lybska 488.
- Mätt och vikt: passim. — Längdmätt: Aln; kvarter. Rymdmätt: Fat; fjärding; läst; stop; tunna. För glas användes beräkningssättet skoock (schoch) samt för skinn och hudar: timmer och deker. — Vikter: Skeppund; [lis]pund ([L] ⚖); markpund (♁); skålpund (besmanspund); lod. Se även Köpenhamnsvikt 447; Söderköpingsvikt 12 (båda för järn).
- Pest (pestilenti) anses förorsakad av orenlighet 251.
- Ryska kriget 257; ryska sändebud 258; ryssegods 127.
- Segerverk (även uruerck) 193 f., 555; två dylika, som tillhört Jöran Persson 80 (jfr dock 174: compasse).
- Smycken uppräknas 57 f., 197.
- Spåkvinna (trullkåring) 340, 342 f., 347.
- Vadhållning 320, 323.
- Varuslag (vissa):
- Hudar, brist därpå 242; skola tillhandahållas av köttmängarne 244.
- Ingefära 66, 167.
- Kläde (arnesk, macheyer, sayer) uppköpas till det utländska krigsfolkets avbetalning 295; görlisk 403; oberett engelskt 507, 584.
- Koppar i betalning av kronan 508, 584, 591.
- Sammet (flogel) 315;
- Sidentyg levereras till kronan 507 (jfr 584 och 591).
- Silke från Milano (meylanske silcke) 337.
- Viner prövas 411 f., 415—418.

Varumärken (firmamärken) 90, 359.	Vattenkonst 250.
Varupris 139; på järn 266, 297, 465, 475;	Vikt, se Mått.
på kläde 301; på koppar 209; på salt	Ädelstenar (ametister, hyacinter, mori-
(och bräder) 302, 359, 367, 412, 468,	anshuvud, safirer och turkoser) 57,
568; på sill 592 f.	283, 460, 607 (jfr 406).

Rättelser.

Sid. 29, rad 5	uppifrån står: Jo[r]enBon	läs: JoenBon.
» 68, » 6	» » Hans Kreier	» Mats Kreier.
» 78, » 3	nedifrån » Hans	» Frans.
» 163, » 17	uppifrån » Anders Siffritdz[sons]	» Siffritdz[son].
» 182, » 4	nedifrån » [sic]	» [sic].
» 185, » 3	» malmfolgen	» malmfogden.
» 191, » 14	uppifrån » till]	» till.
» 565, not 2	» s. 565	» s. 365.

Handt 14/4-42
105
B. J. J. J.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRAN ÄLDRE TID

utgivas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker, Räkenskaper och Matriklar m. m.

Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474. Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498. Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk. Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1483—1492. Häft. 1—3 (forts.). Stockholm 1921, 1924, 1933.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker 1504—1514. Stockholm 1931.

Andra serien, del 5. Stockholms stads tänkeböcker 1514—1520. Stockholm 1933.

Andra serien, ny följd, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1544—1548. Stockholm 1936.

Andra serien, ny följd, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1549—1553. Stockholm 1937.

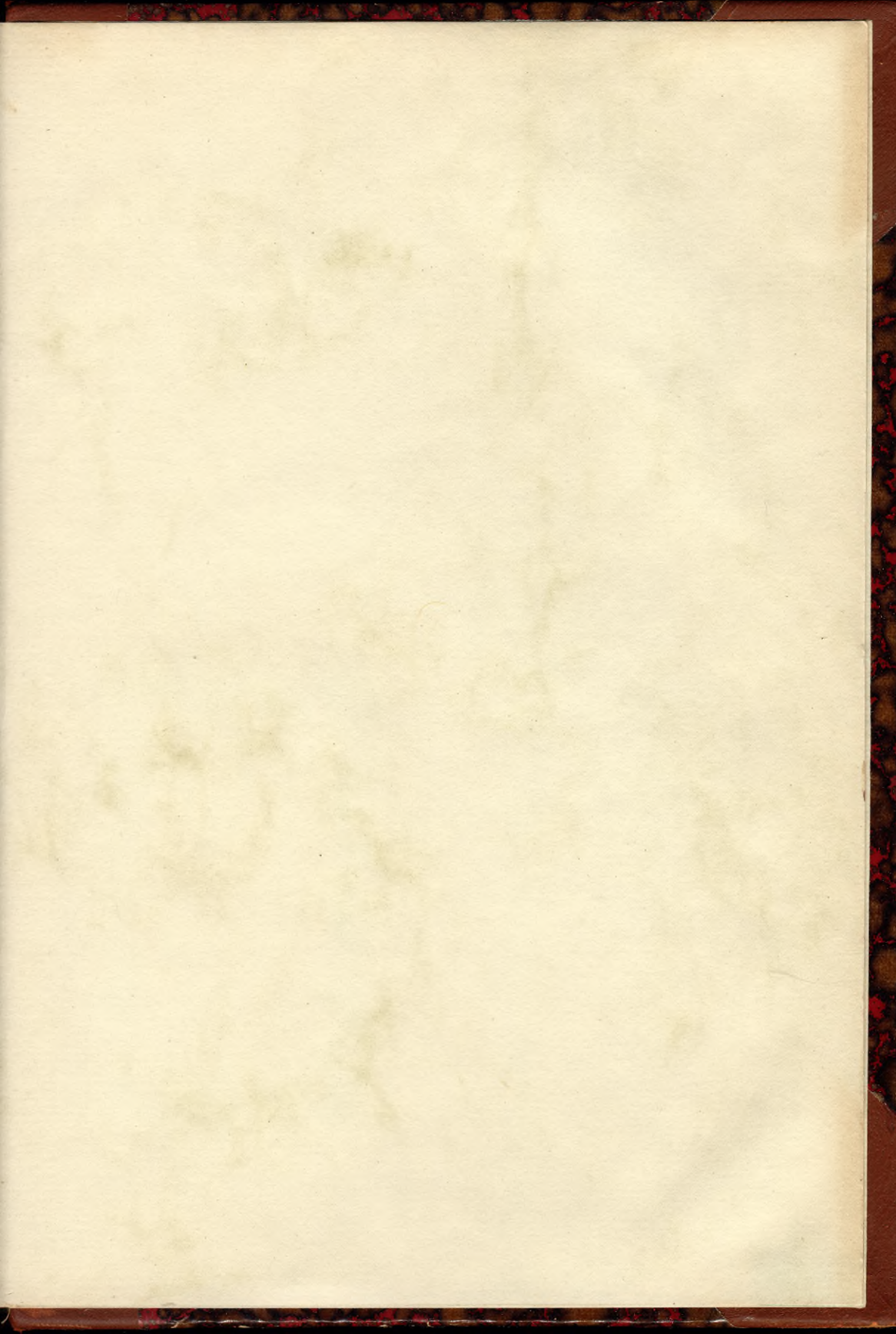
Andra serien, ny följd, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1553—1567. Stockholm 1939.

Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottebok 1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottebok 1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

Tredje serien, del 3. Stockholms stads skottebok 1516—1525. Stockholm 1935.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544. Stockholm 1927.

8-

JOHN JOHNSON
BOKSINDARE
GÖTEBORG

